QUATTUOR EVANGELIORUM

VERSIONIS PALAEOSLOVENICAE

CODEX MARIANUS

GLAGOLITICUS.

CHARACTERIBUS CYRILLICIS TRANSCRIPTUM

EDIDIT

V. Jagić.

BEROLINI

APUD WEIDMANNOS.

MDCCCLXXXIII.

ПАМЯТНИКЪ ГЛАГОЛИЧЕСКОЙ ПИСЬМЕННОСТИ.

МАРІИНСКОЕ ЧЕТВЕРОЕВАНГЕЛІЕ

СЪ

ПРИМѢЧАНІЯМИ И ПРИЛОЖЕНІЯМИ.

ТРУДЪ

И. В. ЯГИЧА.

ИЗДАНІЕ ОТДѢЛЕНІЯ РУССКАГО ЯЗЫКА И СЛОВЕСНОСТИ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ

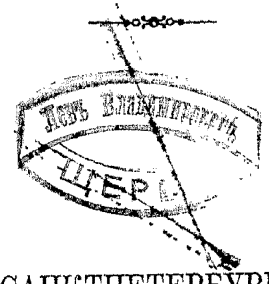

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.

ТИПОГРАФІЯ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМІИ НАУКЪ.

(Вас. Остр., 9 лин., № 12.)

1883.

Напечатано по распоряженію Императорской Академіи Наукъ.
С.-Петербургъ. Сентябрь 1883 года.

Непремѣнный Секретарь, Академикъ *К. Веселовскій*.

ОГЛАВЛЕНІЕ.

	Стр
Введеніе	VII—XX
I. Текстъ четвероевангелія:	
Отъ Матѳея гл. I—V. 23 (изъ Дечанской рукописи)	1— 11
Отъ Матѳея гл. V. 23—XXVIII	12—113
Перечень главъ евангелія отъ Марка	114—115
Отъ Марка гл. I—XVI.	115—185
Перечень главъ евангелія отъ Луки	186—188
Отъ Луки гл. I—XXIV.	189—312
Перечень главъ евангелія отъ Іоанна	313
Отъ Іоанна гл. I. 1—23 (изъ Зографскаго текста)	314—316
Отъ Іоанна гл. I. 23 — XVIII. 13	316—388
Отъ Іоанна гл. XVIII. 13—29 (изъ Зографскаго текста)	388—390
Отъ Іоанна гл. XVIII. 29 — XXI. 17	390—402
Отъ Іоанна гл. XXI. 17—25 (изъ Зографскаго текста)	402—403
Опечатки и исправленія	404
II. Приложенія	
Отмѣтки при текстѣ	407—415
О палеографическихъ особенностяхъ памятника	415—422
О грамматическихъ особенностяхъ памятника	423—476
Словоуказатель	477—607

Знаменитое путешествіе Виктора Григоровича на Аѳонъ и въ славянскія земли Балканскаго полуострова, въ 1844—1845 годахъ, дало ему возможность между прочимъ пріобрѣсти одинъ изъ самыхъ важныхъ памятниковъ старинной глаголической письменности, такъ называемое Маріинское четвероевангеліе, то самое, которое вотъ наконецъ, чуть-ли не сорокъ лѣтъ послѣ того, какъ оно вывезено изъ Аѳона, выходитъ въ свѣтъ въ полномъ своемъ составѣ. По собственному признанію В. Григоровича, первыя свѣдѣнія о существованіи глаголическихъ рукописей въ аѳонскихъ монастыряхъ были ему переданы бывшимъ австрійскимъ консуломъ въ Константинополѣ, хорватомъ по происхожденію, Антономъ Михановичемъ. Григоровичъ познакомился съ нимъ въ Солунѣ, видѣлъ у него довольно замѣчательное собраніе славянскихъ рукописей (большая часть ихъ теперь находится въ библіотекѣ югославянской академіи наукъ въ Загребѣ) и въ особенности „образчикъ“ одной глаголической рукописи (сл. Очеркъ путеш. по Турціи, казанскаго изданія 1846-го года стр. 5), по всей вѣроятности тотъ самый отрывокъ, который А. Михановичъ потомъ подарилъ профессору Миклошичу. Русскій путешественникъ восполь-

зовался указаніями старшаго брата-славянина, видѣлъ дѣйствительно Зографское евангеліе, о которомъ А. Михановичъ ему говорилъ, и первый составилъ краткое описаніе его (Очеркъ, стр. 67—70), но о еще болѣе для него важной находкѣ, о пріобрѣтеніи издаваемаго здѣсь памятника, въ отчетѣ о своемъ путешествіи онъ сдѣлалъ только вскользь намекъ: „Кромѣ Зографскаго м. она (т. е. глаголическая письменность) случалась и въ другихъ монастыряхъ, свидѣтельствомъ сего послѣдняго служитъ неполная рукопись евангелія, писаннаго глаголическими буквами, о которой разскажу впослѣдствіи“ Очеркъ. стр. 96. Обѣщаніе разсказать объ этой рукописи впослѣдствіи исполнено не ранѣе, какъ спустя лѣтъ пять или шесть; судя однакожъ по словамъ И. И. Срезневскаго, Григоровичъ и прежде показывалъ какъ другія, такъ вѣроятно и эту рукопись нѣкоторымъ заграничнымъ и русскимъ товарищамъ по спеціальности. Въ статьѣ „На память о Бодянскомъ, Григоровичѣ и Прейсѣ“ (сл. Сборникъ Отдѣл. русскаго языка и словесн. томъ XVIII, прилож. № 6) И. И. Срезневскій разсказываетъ, что онъ весною 1847 года часто видѣлся съ Григоровичемъ въ С.-Петербургѣ, послѣ возвращенія его изъ-за границы, что Григоровичъ тогда уже не былъ такъ застѣнчивъ, какъ прежде, и сталъ болѣе сообщителенъ, что онъ собранныя имъ сокровища не скрывалъ, даже позволялъ ими пользоваться. Срезневскій сознается, что по рукописямъ Григоровича — стало быть преимущественно по нашему памятнику — и онъ именно тогда почти-что началъ заниматься глаголическою письменностью, при чемъ пользовался указаніями и объясненіями Григоровича, который — привожу слова Срезневскаго — съ радостною готовностью, можно сказать съ увлеченіемъ, отвѣчалъ на всѣ вопросы и самъ вызывалъ вопросы на отвѣты, по которымъ былъ богатъ свѣдѣніями. Онъ былъ пре-

данъ глаголицѣ какъ религіозной святынѣ, готовъ былъ всякаго вводить въ ея таинства.

Эта до увлеченія доходившая преданность покойнаго Григоровича не только къ глаголицѣ, но и ко всѣмъ прочимъ предметамъ славянской старины, которую и я еще могъ въ немъ наблюдать въ Одессѣ, въ послѣдній періодъ его жизни, должно быть съ особенною силою высказывалась въ его молодые годы. Она пріятно поражала и Шафарика, какъ видно изъ одного письма къ Погодину 1846 года (въ изданіи Н. Попова подъ № 83), въ которомъ Шафарикъ съ большою похвалою отзывается о литературныхъ открытіяхъ Григоровича и возлагаетъ большія надежды на его дальнѣйшія разысканія по вопросамъ о старославянской, въ особенности глаголической письменности. Ожиданія къ сожалѣнію не оправдались, но быстро возраставшій интересъ къ памятникамъ этой письменности вызывалъ и Григоровича неоднократно на сообщенія о своемъ главномъ пріобрѣтеніи, о нашемъ памятникѣ, — сообщенія, правда, очень отрывочныя. Такъ уже въ 1850 году Миклошичъ напечаталъ въ первомъ томѣ „Slavische bibliothek“ на стр. 262—263 полученный отъ Григоровича текстъ одного (CLXIX-го) листа нашего памятника, Іоанна гл. XIX 9—28, съ замѣткою, для насъ теперь не совсѣмъ понятною, что-де по слухамъ кодексъ, за исключеніемъ этого одного листа, пропалъ! Черезъ годъ самъ Григоровичъ заявилъ публично, что кодексъ находится у него. Въ „Предварительныхъ свѣдѣніяхъ, касающихся литературы церковнословянской“ — они напечатаны въ его „Статьяхъ касающихся древнесловянскаго языка“ въ Казани 1852 — онъ говоритъ на стр. 62—63 о томъ, какъ до недавняго времени были извѣстны только два глаголическіе памятника, одинъ въ Ватиканѣ, другой въ Тридентѣ, у графа Клоца, какъ ему удалось на Святой Горѣ видѣть еще и третій (Зограф-

ское евангеліе), въ Очеркѣ путешествія вкратцѣ описанный; потомъ же прибавляетъ: „Тамъ же я пріобрѣлъ еще кодексъ, полнѣе всѣхъ извѣстныхъ, заключающій въ себѣ признаки сходства съ Ватиканскимъ. Кодексъ примѣчателенъ еще тѣмъ, что исправленъ и помѣченъ кѣмъ-то кирилловскими письменами. Къ сожалѣнію нельзя догадаться, когда сдѣланы помѣтки; можно только съ достовѣрностью утверждать, что гораздо позже. Поправки и помѣтки доказываютъ, что славянинъ поправлявшій былъ сербинъ". — Вотъ и все. Первое сообщеніе счастливаго владѣльца рукописи, какъ видно, вышло черезчуръ лаконическимъ. Оно даже составлено не совсѣмъ удачно. Особаго сходства между этимъ памятникомъ и Ватиканскимъ не могло быть уже потому, что Ватиканское евангеліе — апракосъ, а Маріинское — тетра; гораздо правильнѣе было бы сослаться на Зографское евангеліе, которое именно Григоровичъ могъ тогда знать лучше всѣхъ. Находить примѣчательность памятника въ кирилловскихъ исправленіяхъ тоже было не зачѣмъ, такъ какъ и въ Зографскомъ и въ Ватиканскомъ евангеліяхъ повторяется то же самое. Но у Григоровича все это насъ не удивляетъ; онъ всегда любилъ скрытничать, выражаться полутаинственно, намеками, онъ охотно произносилъ торжественныя рѣчи, но за то иногда цѣлые годы безмолвствовалъ. Этимъ онъ навлекъ на себя маленькое, мимолетное, неудовольствіе Шафарика, въ письмахъ котораго къ Погодину изъ того времени проглядываетъ не то досада, не то разочарованіе насчетъ Григоровича (сл. въ изданіи Н. Попова № 102, 106, 207), и И. И. Срезневскій не выдержалъ, чтобы не сожалѣть въ академическихъ Извѣстіяхъ о томъ (I. 103), что „глаголическое евангеліе, хранящееся у В. И. Григоровича, до сихъ поръ остается совершенно неизвѣстнымъ". Дѣйствительно, изъ небольшой замѣтки, помѣщенной Григоровичемъ въ томъ же году и въ тѣхъ же Извѣстіяхъ

(I. 86—99), можно было узнать только одно то́, что памятникъ, который „нынѣ у Григоровича въ Казани“, прежде находился въ Аѳонскомъ скиту Пресвятыя Богородицы *).

Наконецъ въ 1853 году появилось въ II томѣ академическихъ Извѣстій первое описаніе нашего памятника и маленькая характеристика языка его; то и другое написано самимъ Григоровичемъ и прислано Срезневскому, редактору акад. Извѣстій, для напечатанія. Срезневскій съ своей стороны прибавилъ нѣсколько словъ, которыми обращалъ вниманіе на важность памятника и по немногочисленности остатковъ глаголической письменности вообще, и въ особенности потому, что въ немъ „сохранился древній переводъ не однихъ избранныхъ чтеній евангельскихъ, а всего текста вполнѣ, за исключеніемъ очень немногихъ утраченныхъ листовъ“.

Къ тому же времени (осенью 1852 года) Григоровичъ доставилъ и Шафарику выписку изъ своей рукописи, для приготовленнаго имъ извѣстнаго изслѣдованія о глаголизмѣ: Památky hlaholského písemnictví; о полученіи выписки свидѣтельствуетъ Шафарикъ въ письмѣ къ Погодину № 108.

Услуги, оказанныя Григоровичемъ обоимъ ученымъ, хотя и не были особенно значительны, но исполнены точно: опечатокъ, вкравшихся въ выписки, напечатанныя въ Извѣстіяхъ кириллов-скимъ, въ Паматкахъ глаголическимъ письмомъ, оказывается очень немного, всѣ онѣ не важны, и конечно произошли не по его винѣ. Въ Извѣстіяхъ напечатано: изъ Луки глава XV, изъ

*) Оттуда и названіе — Маріинское евангеліе; оно идетъ въ параллель съ общепринятымъ названіемъ другого памятника — Зографскимъ. Григоровичъ въ Очеркѣ своего путешествія упоминаетъ о томъ, что онъ «для пополненія свѣдѣній о Св. Горѣ» посѣтилъ также скиты Благовѣщенія и — Богородицы. Въ скиту Богородицы онъ видѣлъ 12 рукописей «весьма тщательно написанныхъ» аскетическаго содержанія, но о самой важной находкѣ, т. е. о нашемъ памятникѣ, не говорится ничего.

Іоанна гл. XI, ст. 1—45; въ Паматкахъ то же самое изъ Іоанна, кромѣ того перепечатанъ изъ Извѣстій I. 103 небольшой отрывокъ Марка IV. 3—9 и изъ Slavische bibliothek отрывокъ Іоанна XIX. 10—28. Григоровичъ, должно быть, послалъ однѣ и тѣ же выписки и въ С.-Петербургъ и въ Прагу.

На этомъ дѣло пока остановилось: не сбылась надежда И. И. Срезневскаго (Извѣстія, II. 241), что памятникъ будетъ изданъ весь „съ тѣми учеными замѣчаніями, которыхъ всѣ вправѣ ожидать отъ В. И. Григоровича“.

Но вопросъ о глаголицѣ и ея памятникахъ, поставленный на очередь серьезными изслѣдованіями Копитара, Шафарика, Миклошича и др., на которыя ученые Россіи по большей части отзывались или отрицательно, какъ Бодянскій, или скептически, какъ Срезневскій, — этотъ спорный вопросъ внушилъ, нѣсколько лѣтъ спустя, покойному Срезневскому полезную мысль, составить по возможности полное литературное обозрѣніе всѣхъ памятниковъ этой письменности, которые до тѣхъ поръ стали извѣстны, съ приложеніемъ выписокъ и снимковъ. Обозрѣніе появилось по частямъ въ Извѣстіяхъ Археологическаго Общества, начиная со втораго тома, потомъ же вышло отдѣльной книжкой, подъ заглавіемъ: Древніе глаголическіе памятники, Спб. 1866. И нашему памятнику отведено здѣсь подобающее мѣсто; но выписки, напечатанныя на стр. 91—115 (изъ IV тома Извѣстій Археолог. Общества стр. 116), по большей части не представляли ничего новаго, онѣ были уже извѣстны (вновь прибавлено только изъ Матѳея гл. XX. ст. 1—34); о палеографическихъ и грамматическихъ особенностяхъ памятника тоже сказано очень немного, конечно главнымъ образомъ потому, что по такимъ незначительнымъ отрывкамъ трудно было изучить его. Такъ напр. Срезневскій не имѣлъ возможности догадаться, что „листки г. Михановича“, на-

печатанные и разобранные имъ отдѣльно, на стр. 157—162 (изъ Археол. Извѣстій IV. 197—201), ничто иное, какъ часть нашего памятника — два листка первой тетрадки кодекса, оторванные отъ него, трудно сказать кѣмъ и когда, но пріобрѣтенные грекомъ Мина, должно быть въ 1843 году, для А. Михановича. Гораздо важнѣе то, что Срезневскій не узналъ — а по отрывкамъ, бывшимъ у него подъ руками, едва-ли и возможно было узнать — что издаваемый здѣсь памятникъ составляетъ такую же неотъемлемую принадлежность древнѣйшей церковнославянской письменности сербохорватской, какъ напр. Остромирово евангеліе древнѣйшей русской. Со свойственною покойному Срезневскому тонкостью, онъ и здѣсь напомнилъ Григоровичу, чего собственно ожидаетъ отъ него славянская наука, т. е. выразилъ желаніе чтобы „ученый владѣлецъ вскорѣ издалъ издавна имъ приго-„товляемое критическое изданіе памятника“.

Прошло опять нѣсколько лѣтъ. В. И. Григоровичъ давно уже состоялъ представителемъ славянской филологіи въ Новороссійскомъ университетѣ въ Одессѣ, когда въ 1872 году пришлось мнѣ близко сойтись съ нимъ, какъ съ товарищемъ по факультету. Я увидѣлъ передъ собою человѣка, поражавшаго, правда, нѣкоторыми странностями въ образѣ жизни, очень склоннаго къ подозрительности, по большей части ни на чемъ не основанной, но столь задушевно и безкорыстно преданнаго наукѣ, что я поставилъ себѣ за правило избѣгать всего, что могло бы помѣшать нашимъ дружескимъ сношеніямъ. Поэтому, заѣзжая нерѣдко къ нему, въ его очень скромную квартирку, любуясь его начитанностью и оригинальностью взглядовъ, я изъ деликатности не затрогивалъ вопроса о его рукописяхъ, а предоставлялъ всегда ему самому показывать мнѣ изъ своего собранія то, что онъ заблаго-разсудитъ. Такъ мнѣ и не пришлось увидѣть у него по-

длинникъ нашего памятника. Только осенью 1874 года, когда уже было рѣшено, что я переѣзжаю изъ Одессы въ Берлинъ, онъ мнѣ подарилъ на память три фотографическихъ снимка, которыми я и воспользовался при моемъ изданіи Зографскаго евангелія (сл. Зографское евангеліе, Prolegomena стр. XXXVIII—XLV). Тогда онъ мнѣ сообщилъ и о бывшемъ его намѣреніи издать по крайней мѣрѣ часть своего любимаго сокровища фотографическимъ способомъ; дѣло остановилось, сколько помнится, по недостатку средствъ. Нѣсколько подробностей объ этомъ собрано А. Е. Викторовымъ, въ его описаніи „Собранія рукописей Григоровича“ (Москва 1879), которыя считаю не лишнимъ здѣсь привести. Къ № 7 Собранія, заключающему въ себѣ фотографическіе и фотолитографическіе снимки съ подлиннаго глаголическаго четвероевангелія, А. Е. Викторовъ прибавляетъ: „Какъ извѣстно, покойный Григоровичъ издавна имѣлъ намѣреніе принадлежавшій ему драгоцѣнный глаголическій памятникъ издать въ свѣтъ въ полномъ составѣ. Но затѣмъ, очевидно затруднившись средствами на этотъ предметъ, рѣшилъ обнародовать только одну часть памятника, именно евангеліе отъ Луки, и въ 1871 г. поручилъ это дѣло, подъ наблюденіемъ покойнаго А. В. Горскаго, фотографическому заведенію Троицко-Сергіевой лавры, гдѣ, судя по сохранившимся въ бумагахъ Григоровича оттискамъ, и было снято, изъ упомянутой части памятника, всего 22 страницы (въ уменьш. видѣ), изъ коихъ иныя въ 10-ти, 20-ти и болѣе экземплярахъ. Но почему-то это предпріятіе разстроилось, и въ 1875 году Григоровичъ поручилъ ту же работу картографическому заведенію военно-топографическаго отдѣла Главнаго Штаба, сдѣлавши заказъ снять въ натуральную величину и напечатать назначенную часть памятника (т. е. евангеліе отъ Луки) въ 300 экземплярахъ. Нѣсколько листовъ этого послѣдняго изданія было оттис-

нуто еще при жизни Григоровича, остальное окончено послѣ его смерти".

Григоровичъ скончался † 19 дек. 1876 г.; драгоцѣнное собраніе его рукописей, въ числѣ ихъ и нашъ памятникъ, поступило въ Московскій Публичный и Румянцовскій Музей, а насчетъ заказаннаго фотолитографическаго изданія евангелія отъ Луки наслѣдники Виктора Ивановича обратились къ Обществу Любителей Древней Письменности съ предложеніемъ принять его въ свою собственность, съ обязательствомъ покрыть расходы по изданію. Общество Любителей Др. Письм., оказавшее въ короткое время своего существованія много неоцѣненныхъ услугъ славянской филологіи, изъявило и на это свое согласіе, и въ свою очередь обратилось къ И. И. Срезневскому съ просьбою, для большаго удобства читателей, не привыкшихъ къ глаголическому письму, прибавить къ фотолитографированному тексту глаголическому въ видѣ введенія или приложенія — кирилловскую транскрипцію. И. И. Срезневскій тѣмъ охотнѣе обѣщался это сдѣлать, что онъ самъ не разъ заявлялъ желаніе, чтобы памятникъ скорѣе былъ изданъ, но къ несчастью — и ему не было суждено привести дѣло къ концу.

Пріѣхавъ осенью 1880 года въ С.-Петербургъ, я узналъ, что Общество Любителей Др. Письм. въ самомъ благопріятномъ случаѣ намѣрено пустить въ свѣтъ только вышеупомянутую часть этого важнаго памятника, которая дѣйствительно и вышла въ 1881 году какъ № LIX и LXXIX изданій Общества Л. Д. П., подъ заглавіемъ: Евангеліе отъ Луки изъ глаголической рукописи XI вѣка, — безъ кирилловской транскрипціи. Но мнѣ всегда казалось, что интересъ славянской филологіи требуетъ полнаго критическаго изданія всѣхъ древнѣйшихъ памятниковъ; поэтому я, узнавъ въ чемъ дѣло, рѣшился немедленно приступить къ

изданію нашего памятника, подъ покровительствомъ Отдѣленія русскаго языка и словесности, по образцу только что изданнаго мною же Зографскаго евангелія. Московскій Публичный и Румянцовскій Музей, идущій всегда охотно на встрѣчу ученымъ, желающимъ пользоваться его собраніями, не отказалъ Императорской Академіи Наукъ въ ходатайствѣ доставить мнѣ рукопись въ С.-Петербургъ, за что приношу ему мою искреннюю признательность. Такимъ образомъ, лѣтомъ 1881 года была мною сдѣлана самая тщательная транскрипція кирилловская всего памятника по подлиннику; но приступить къ печатанію тотчасъ же оказалось невозможнымъ потому, что обыкновенный славянскій шрифтъ академической типографіи не удовлетворялъ меня, какъ не соотвѣтствующій вкусамъ нашего времени, гражданскими же типами пользоваться при изданіи столь древняго памятника мнѣ какъ-то не хотѣлось. Вслѣдствіе изъявленнаго Отдѣленіемъ желанія типографія Академіи Наукъ по матрицамъ, пріобрѣтеннымъ ею черезъ мое посредство изъ Вѣны, изготовила новые славянскіе типы двоякой величины, которыми это изданіе и напечатано. Я старался воспользоваться невольною задержкою для того, чтобы по мѣрѣ возможности дать изданію удовлетворительный видъ, сообразно съ требованіями самой строгой критики. Хотѣлось этотъ памятникъ, такъ долго ждавшій своей очереди, издать наконецъ такъ, чтобы имъ была почтена память обоихъ русскихъ ученыхъ, имена которыхъ тѣсно связаны съ нашимъ памятникомъ и не разъ упоминались въ этомъ очеркѣ послѣднихъ его судебъ.

Первоначальный объемъ нашей рукописи можно точно опредѣлить: она состояла изъ 23-хъ тетрадей, настоящихъ кватерніоновъ (Quaterniones, τετράδια), т. е. каждая тетрадь заключала въ себѣ четыре по серединѣ перегнутыхъ листа или восемь полулистовъ, — величина такого полулиста видна изъ прилагаемыхъ снимковъ. Отъ первой тетради остались только два листа, они теперь у Миклошича въ Вѣнѣ, я снялъ съ нихъ копію въ бытность мою въ Вѣнѣ, лѣтомъ 1881 года. Съ перваго листа рукописи, въ нынѣшнемъ ея составѣ, начинается уже тетрадь вторая, но ожидаемой помѣты глаголическою буквою ·ⷺ· въ верхнемъ углу первой страницы справа нѣтъ, должно быть потому, что листъ обрѣзанъ и она пропала; точно такъ и по той же причинѣ нѣтъ помѣты ·ⷢ· на листѣ 9, съ котораго начинается 3-я тетрадь; но затѣмъ уже помѣты идутъ правильно своимъ порядкомъ, — помѣта всегда написана крупной (унціальной) глаголической буквой подъ титлою и помѣщается въ верхнемъ углу первой страницы тетради справа. Этотъ способъ обозначенія тетрадей заимствованъ отъ грековъ: въ греческихъ рукописяхъ онъ встрѣчается очень часто (сл. V. Gardthausen, Griechische Palaeographie 61). Такимъ образомъ на л. 17 (по нынѣшнему счету, оставленному и въ моемъ изданіи) начало четвертой тетради отмѣчено буквою ·ⷮ·, на л. 25 начало пятой тетради буквою ·ⷯ·, на л. 33 нач. шестой тетради буквою ·ⷭ·, на л. 41 нач. седьмой тетр. буквою ·ⷬ·, на л. 49 нач. восьмой тетр. б. ·ⷮⷯ·, на л. 57 нач. девятой тетр. б. ·ⷯⷯ·, на л. 65 нач. десятой тетр. б. ·ⷭⷯ·, на л. 73 нач. одиннадцатой тетр. буквами ·ⷬⷯ·, на л. 81 нач. двѣнадцатой тетр. бб. ·ⷺⷯ·, на л. 89 нач. тринадцатой тетр. бб. ·ⷢⷯ·, на л. 97 нач. четырнадцатой тетр. бб. ·ⷮⷯ·, на л. 105 нач. пятнадцатой тетр. бб. ·ⷯⷯ·, на л. 113 нач. шестнадцатой тетр. бб. ·ⷭⷯ·, на л. 121 помѣты ·ⷬⷯ· нѣтъ потому, что первый листъ этой (17-ой) тетради очень пострадалъ, на л. 129

нач. восемнадцатой тетр. бб. ѳ҃к҃; въ этой тетради пропалъ 6-й полулистъ, пробѣлъ восполненъ вшитымъ листомъ позднѣйшаго кирилл. письма, на л. 137 нач. девятнадцатой тетр. бб. ѳ҃к҃, на л. 145 нач. двадцатой тетр. б. ·ѳ·, на л. 153 нач. двадцать первой тетр. бб. ѳ҃а҃, на л. 161 нач. двадцать второй тетр. бб. ѳ҃в҃, и въ этой тетради недостаетъ одного, т. е. 7 полулиста, пробѣлъ остался не восполненъ, на л. 169 нач. послѣдней, двадцать третьей тетр. бб. ѳ҃г҃; здѣсь остаются теперь только четыре листа, и полная тетрадь повидимому заключала въ себѣ не 8, а 6 листовъ, т. е. это былъ такъ называемый терніонъ (Ternio, τρισσά). Доказательство на лицо. Нынѣшній 3 и 4 полулистъ этой неполной тетради составляютъ одно цѣлое, а въ текстѣ перерыва нѣтъ, стало быть надо полагать, что это былъ третій, и вмѣстѣ верхній листъ тетради, или точнѣе говоря терніона.

Подбирая пергаменные листы въ тетрадь, прежде чѣмъ бы класть одинъ листъ на другой и перегнуть ихъ по серединѣ для полученія настоящей тетради, писецъ нашего памятника расчертилъ каждый листъ линіями. На каждомъ листѣ, сообразно съ его величиною, прежде всего сдѣланы двѣ четырехугольныя рамки, по одной на каждый полулистъ, оставляя по серединѣ свободный просторъ для перегиба. Обыкновенно соблюдалось правило, что вышина рамокъ на обоихъ полулистахъ была одинакова, поэтому горизонтальныя черты рамокъ идутъ прямо черезъ цѣлый листъ пергамена, въ слѣдующемъ видѣ:

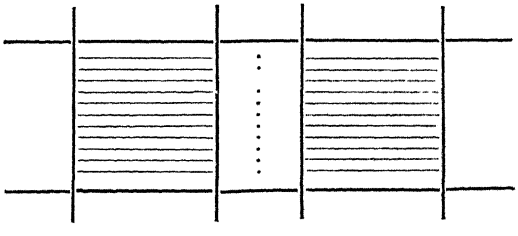

Если вслѣдствіе какихъ-нибудь поврежденій въ пергаменѣ одна половина развернутаго листа кожи вышла меньше или уже другой, тогда и въ другой половинѣ листа рамка проведена въ тѣхъ же размѣрахъ, не смотря на то, что тамъ просторъ позволялъ шире раскинуться. Какъ вообще для составленія тетрадокъ подбирались листы кожи одинаковой величины, такъ и рамки выходили по возможности одинаковой величины. Линіи рамокъ и внутри ихъ линіи строкъ врѣзаны острымъ грифелемъ такъ глубоко, что слѣдъ ихъ замѣтенъ и съ оборотной стороны листа, поэтому и не надо было здѣсь снова чертить. Всѣмъ этимъ палеографическимъ пріемамъ славянскіе писцы выучились отъ грековъ. Въ нашемъ памятникѣ буквы первой строки сидятъ на линіи рамки, а поэтому и всѣ слѣдующія строки на линіяхъ. Какъ извѣстно, для греческихъ рукописей этотъ способъ писанія считается старше того, когда буквы какъ будто бы висятъ на линіяхъ, опускаясь внизъ; для славянскихъ рукописей, гдѣ эти пріемы еще не достаточно изслѣдованы, я не рѣшаюсь придавать этому обстоятельству такое важное значеніе, чтобы уже на основаніи его одного, если нѣтъ другихъ болѣе вѣскихъ доказательствъ, относить подобнаго рода памятники къ X-му столѣтію. Палеографическіе пріемы славянскихъ рукописей измѣнялись гораздо медленнѣе греческихъ.

Мой взглядъ на значеніе какъ этого, такъ и прочихъ глаголическихъ памятниковъ въ исторіи церковнославянской письменности изложенъ въ различныхъ статьяхъ, спеціалистамъ извѣстныхъ; онъ проводится или предполагается и здѣсь въ Приложеніяхъ. Я не гонюсь за новыми гипотезами, довольствуясь тою, которая давно уже и, по моему убѣжденію, въ сущности вѣрно поставлена въ послѣднихъ трудахъ покойнаго Шафарика; всѣ новѣйшія открытія или изданія неизвѣстныхъ прежде памятниковъ,

въ числѣ которыхъ отселѣ и нашъ займетъ видное мѣсто, являются только блестящимъ оправданіемъ той основной мысли, что въ глаголическихъ памятникахъ сохранился древнѣйшій типъ и языка „старословѣнскаго“ и перевода священныхъ книгъ. Когда со временемъ это убѣжденіе упрочится въ славянской наукѣ, чему до сихъ поръ много мѣшало отсутствіе изданій, — тогда и вопросъ о происхожденіи глаголицы получитъ прочную постановку, отъ которой нельзя будетъ удаляться, какъ отъ исторически засвидѣтельствованной истины.

Въ изданіяхъ важныхъ текстовъ главное дѣло точность. Если она въ настоящемъ трудѣ достигла степени удовлетворительности, то я долженъ искренно благодарить кандидата с.-петербургскаго университета М. М. Козловскаго за рѣдкое усердіе, съ которымъ онъ мнѣ помогалъ вести корректуры текста и словоуказателя.

Спб. 12 іюля 1883 г.

И. В. Ягичъ.

ОТЪ МѦТЪѲѢѦ.

I.

[1 Кънигъı ро(ж)дъства і҃с х҃ва с҃на д҃(ва. с҃на)
авраамлѩ. 2 авраамъ роди исака.
исакъ же роди иѩкова. иѩковъ же
роди июдж и братиж его. 3 июда же
роди фареса и зара ѿ тамари. фа- 5
ресъ же роди єзрома. єзром же роди
арама. 4 арам же роди авинадава. ави-
надавъ же роди наѡсона. наѡсонъ же
роди 5 вооса ѿ рахавъı. вооъ же роди ѡви-
да ѿ роѹдъı. ѡвидъ же роди иѥсеа. 6 иѥ- 10
сей же роди дв҃да ц҃рѣ. дв҃дъ ц҃ръ роди со-
ломона ѿ оѹриинѩ. 7 соломонъ же роди

Критическія примѣчанія. *Начало текста (евг. Матѳ. I—V 24) заимствовано изъ дечанскаго четвероевангелія, рукописи болгарскославянской XIII вѣка, хранящейся въ Имп. публ. библіотекѣ съ слѣдующимъ заглавіемъ:* І-ѳѹлистъ ѿ Матѳеа гла а҃. *Строка 1 въ ркп.* родъства, *что въ скобкахъ, того нельзя прочесть.* *7 вм.* авинадавъ *слѣдовало написать* аминадавъ, *какъ въ греч. т. и въ сав. кн. остр. ев.* *9 послѣ перваго* роди *пропущено* сальмона. сальмонъ же роди; *эти слова пропущены такъ же въ савиной книгѣ, гдѣ они прибавлены новою рукою.*

роваама. роваам же роди ѡвида. ѡвидъ же роди наса. 8 насъ же роди ѡсафата. ѡсафатъ же роди ѡрама. ѡрам же роди ѡзію. 9 ѡзія же роди ѡадама. ѡадам же роди ахаза. ахазъ же роди єзекію. 10 єзекія же роди манасію. манасія же роди амана. аманъ же роди ѡсію. 11 ѡсія же роди єхенію и братію єго. къ прѣселенію вавилонъскоє. 12 по прѣселеніи же вавило-

(нъсц)ѣмъ єхенія роди салатіила. салатіилъ же роди зоровавела. 13 зоровавелъ же роди авіоуда. авіоудъ же роди елиакі-ма. елиакимъ же роди азора. 14 азоръ же роди садока. садокъ же роди ахима. ахимъ же роди елиоуда. 15 елиоудъ же роди елиазора. елиазоръ же роди матъѳана. матъѳанъ же роди иакова. 16 иаковъ же роди ѡсифа мѫжа маріина из неюже роди сѧ і҃съ нарицаемыи хс҃ъ. 17 Всѣхъ же родъ ѿ авраама. до дв҃да родъ :д҃: и ѿ дв҃да до прѣселенія вавилонъскаго родъ :д҃: ѿ прѣселенія же вавилонъскаго до х҃а родъ д҃. 18 Іс҃во рожъство сице вѣ. ѡбрачєнѣи бывши матери єго маріи ѡсифоу. прѣжде даже не съшидоста сѧ ѡбрѣ-

Стр. 1 вм. ѡвидъ *въ сав. кн.* авидъ *съ надписаннымъ* а. *2 вм.* наса насъ *сав. кн.* аса асъ. *3 вм.* ѡрама ѡрам *въ ркп. вѣроятно по недоразумѣнію переписчика написано* исарама исарам. *въ конць стр. 8* єхс *слѣдовало написать* єхо. *11 въ скобкахъ ставл. нельзя въ ркп. прочесть; вм.* солотаиль *въ сав. кн.* салатиль (σαλαθιήλ). *13—14 вм.* елиакимъ *въ сав. кн.* алиакимъ, *вм.* азоръ *(такъ и въ остр. ев.)* азаръ. *16 вм.* елиоуда *(такъ и остр. ев.): въ сав. кн.* елиоудж, *м. б. въ доказательство, что уже тогда ж близко подходило къ звуку* а. *16—17 въ сав. кн.* елиазаръ (ἐλεάζαρ). *19 вм.* роди сѧ *въ никол. ев.* изыде. *24 въ ркп.* рождъствоу. *26 вм.* съшидоста сѧ *въ сав. и ассем.* сънасте сѧ, *остр. ев.* съняста сѧ.

тѣ сѧ имѫщии въ чрѣвѣ бѣ ѿ дха ст҃а.
19 Ииосифъ же мѫжъ кѧ праведенъ сыи не
хотѣ обличити кѧ. въсхотѣ же таи пⷭ-
стити ѫ. 20 сице же кмоу съмꙑслѧшю.
се ан҃глъ гн҃ъ въ сънѣ ꙗви сѧ кмоу гл҃а. 5
иɯсифе сн҃оу дв҃ъ. не оубои сѧ приѧти ѥ.
маріѧ женꙑ твоѥѧ. рождъшеѥ бо сѧ
въ нѥи ѿ дха ст҃а ѥстъ. 21 родитъ же сн҃ъ
и нарѣши има кмоу і҃съ. тъ бо спсетъ лю-
ди своѧ ѿ грѣхъ ихъ. 22 се же все бꙑстъ 10
да сбѫдет сѧ реченое ѿ ба. пр҃ркомъ гл҃ѫ-
щимъ. 23 се дв҃ица въ чрѣвѣ приемлѥть.
и родитъ сн҃ъ и нарекѫтъ има кмоу емь-
маноуилъ. иже ѥстъ сказаемое. с нами
бъ. 24 въставъ иɯсифъ ѿ сна. створи ꙗко 15
же повелѣ кмоу ан҃глъ гн҃ъ. и прия женѫ
своѭ. 25 и не знааше ѥѧ. донъдеже родитъ
сн҃ъ свои пръвѣнецъ и нар҃ѣ има ѥмоу і҃съ.

II.

1 Ису҃ рожъшю сѧ въ видлеѥмѣ июд(ейскѣмъ)
въ дни ирода цр҃ѣ. се влъсви ѿ въстокъ пр҃ї- 20
доша въ кр҃лмъ 2 гл҃ѫще. где ѥстъ (рождии сѧ)
цр҃ъ июдеискъ. видѣхомъ бо ѕвѣздѫ (ѥго)
на въстоцѣ и приндохомъ поклонит(ъ сѧ)

Стр. 1 бѣ *лишнее слово* *2 вм.* сыи *можно читать* съı и, *но тогда въ стр. 3 вм.* хотѣ *надо читать какъ въ сав. кн.* хотѧ. *4 вм.* съмꙑслѧшю *въ сав. кн. правильно* съмꙑшлѧшю, *ассем. остр.* оумꙑшлѧшоу. *6* ѧ *лишнее слово.* *11 вм.* ѿ ба *въ сав. кн.* отъ гн҃и, *остр. ев.* отъ га҃ (ὑπὸ κυρίου). *12* дв҃ица *въ подражаніе греческому* ἡ παρθένος, *сав. кн. остр.* дѣва, *вм.* приемлеть *(такъ въ никол. ев.) сав. кн. остр. ассем.* приметь. *16 вм.* приѧ *въ прочихъ текстахъ* приѧтъ. *17 вм.* родитъ *слѣдовало бы ожидать* роди, *такъ остр. сав. ассем.* *19 и слѣд. въ скобк. ставл. нельзя прочесть.* *20* въстокъ *м. б.* въстока, *нельзя точно разобрать, такъ и въ стр. 21 слово* рождии сѧ *прибавлено по другимъ текстамъ.*

ѥмоу. 3 оуслъшавъ же продъ цръ съмѧте
сѧ. и вси кр҃ѧмлѧне съ нимъ. 4 и събра всѧ
старѣишинъı и книжникъı людъскъı
въпрашаѣ оу нихъ гдѣ х҃съ раждаѥт сѧ.
5 wни же рѣшѧ ѥмоу. въ видлеѡмѣ июде-
исцѣмъ. тако бо писано ѥстъ пр҃ркомъ
6 и тъı видлеѡме землѥ июдова ничи-
м же мѣньши ѥси въ вл҃кахъ июдовахъ.
ис тебе бо изъидетъ вл҃ка иже оупасеть
люди моѧ изл҃и. 7 тъгда продъ тан при-
зва влъсви испъıта ѿ нихъ врѣмѧ явлъ-
шеѥ сѧ зв҃ѣз҃ъı. 8 и пославъ ѩ въ видлеѡ-
мъ р҃ѣ. шедше испъıтаите извѣстъно ѡ
отрочати. ѥгда же wбрѧщете и възвѣсти-
те ми. да и азъ шедъ поклонѫ сѧ ѥмоу. 9 w-
ни же послоуша́вши ц҃рѣ идоша. и се зв҃ѣ-
зда ѭже видѣша на въстоцѣ идѣше
(прѣдъ) ними. дондеже пришедъши ста връхѹ̀
(идеже бѣ) wтроча. 10 видѣвши же зв҃ѣз҃ѫ възра-
(довашѧ сѧ радостиѫ велиѥѫ зѣло. 11 и шъдше
въ храминѫ видѣша wтроча съ маріѥѫ
материѫ ѥго. и падъше поклонишѧ сѧ ѥмѹ̀
и (ѿвръзъ)ше скровища своѧ. принесошѧ ѥмѹ̀
(даръı) злато и ливанъ и змирнѫ. 12 и ѿвѣтъ
(примъ)ше въ сънѣ не възвратишѧ сѧ къ и-
(родоу) нъ инѣмъ пѫтемъ wтидошѧ въ стра-
нѫ своѭ. к҃о. 13 Ѡшедшимъ же влъхвомъ

Стр. 2 вм. вси кр҃ѧмлѧне *въ другихъ текстахъ по греческому* весь иероусалимъ. *Въ стихъ 4-мъ вм.* събра *въ другихъ текстахъ* събравъ, *только сав. кн.* събра, *а вм.* въпрашаѣ *вездѣ* въпрашааше. *14* влъсви *ошибочно вм.* влъхвъı. *15* явлъшеѥ *вм.* явльшаѣ *по сербскому правописанію.* *17 вм.* wбрящете и *по другимъ сп. правильнѣе* wбр. е, възвѣстите *въ ассем. николь., но остр. и сав. кн.* повѣдите. *19 правильнѣе было бы* послоушавъше. *23* шъдше *въ друг. текстахъ* вышьдъше. *26* принесоша: *ассем.* принѣсѧ. *29* wтидоша: *ассем. сав. кн.* отидѫ. *30 правильная форма была бы* ошьдъшемъ, *какъ ассем. сав. остр.*

се а҃гглъ г҃нъ ꙗви сѧ въ сънѣ иѡсифоу гл҃а.
въстани поими ѡтроча и матере его
и бѣжи въ егупетъ. и бѫди тоу доидеже
ти рекѫ. хощетъ бо ирод҃ъ искати ѡтроча-
те да погоубить є. 14 ѡнъ же въставъ поа ѡ-
троча и матере его нощиѫ и ѡтиде въ
егупетъ. 15 и бѣ тоу до оумрътиа ирод҃о-
ка. и да съвѫдет сѧ р҃еною ѿ г҃а пр҃комъ
гл҃ѫщымъ. ѿ егупта възвахъ сн҃ъ мои.
16 тъгда ирод҃ъ видѣвъ ꙗко поржганъ бы҃
ѿ влъхвъ. разгнѣвавъ сѧ ꙁѣло. и пославъ
изби всѧ ѡтрокы сѫщѧѧ въ видлеѡ-
мѣ и въ всѣхъ прѣдѣ(лѣ)хъ его. ѿ двою
лѣтоу и ниже по врѣмени иже испы-
та ѿ влъхвъ. 17 тъгда съвъ҃ сѧ р҃еноє
иєремиемъ пр҃комъ гл҃ѫщымъ.
18 гл҃а великъ слъышанъ бы҃. плачъ и ры-
данию. и въпль многъ. рахиль плачѫ-
щи сѧ чадъ своихъ. и не хотѣаше оу(тѣши)-
ти сѧ. ꙗко не сѫтъ. к҃о мл҃анцемь. 20
19 Оумершю же ирод҃оу. се а҃гглъ г҃нь въ (сънѣ ꙗ)-
ви сѧ иѡсифоу въ егуптѣ 20 гл҃а. въста-
въ поими ѡтроча и матере его и (иди въ)
землѫ изл҃ѥвѫ. изъмрѣша бо иск(ѫщии)
д҃ша ѡтрочате. 21 ѡнь же въставъ (поатъ ѡ)- 25
троча и матеръ его. и въниде къ (землѫ)
изл҃ѥвѫ. 22 слъышавь же ꙗко архела(и цр҃твоу)-
ѥтъ въ иоден. въ ирода мѣсто ѿц҃а (своє)-

Стр. 2 въстани *(такъ въ николь. ев.)* · въставъ *ассем. сав. остр.*, матере *(такъ и въ строкѣ 6) старинная форма, случайно сохранившаяся.* *5 вм* поа *во всѣхъ прочихъ* поатъ. *8* и *лишнее слово* *9 лучше* гл҃ѫщемь *или* гл҃ѫщьмь, *точно такъ въ 16* гл҃ѫщымъ: *въ прочихъ текстахъ* гл҃ѫщемъ. *14 въ ркп.* врѣменіи. *17 вм.* великъ *въ проч. ркп.* въ Рамѣ *или какъ въ сав. кн.* оу Рама, *слово* великъ *можетъ быть вм. прилагат.* рамѣнъ, *такъ переписчикъ могъ понять слова* въ рамѣ. *20* не сѫть *въ ркп. безъ смысла* не съсѫтъ. *Слова ставленныя въ скобки не могутъ быть прочитаны, потому что рукопись испорчена.*

го. оубоꙗ сѧ тамо ити. вѣстъ же прии-
мъ въ сънѣ штиде къ странѫ гали(лей)-
скѫ. 23 и пришедъ въсели сѧ въ градъ нари-
цаемъıи назаредъ. да съвѫдет сѧ рѣ-
ноⷤ прⷪркъı. ꙗко назареи нарѣт сѧ ·:· кѡ нед.

III.

1 Въ тыѧ же дънии приде ишаннъ крⷭтлъ
проповѣдаѧ въ поустъıни июденскѣи.
2 глѧ покаите сѧ. приближи бо сѧ цⷬтво не-
бескоⷤ. 3 се оубо естъ рⷱноⷤ. исаиⷤмъ прⷪко-
мъ глѫщымъ. гла въпиѫщаго въ поустъı-
ни. оуготоваите пѫтъ ⷭнъ. правъı твор
рите стѫзы его. 4 самъ же ишаннъ имѣа-
ше ризы своѧ ѿ власъ велъвѫждъ и по-
ꙗсъ оусниꙗнъ ѡ чрⷭслѣхъ его. ѣдъ же
его бѣ пржи и медъ дивии. 5 тъгда исхо-
ждааше к немоу крⷱмъ и въсѣ июдеа
и всѣ страна ишрданъскаа 6 и крщаа-
хѫ сѧ оу него въ ишрданъсцѣи рѣцѣ
исповѣдаѫще грѣхъı своѧ. кѡ.
7 Видѣвь же иногъı фарисеѩ и садоукеѩ
градщѧ на крⷳщеⷤ его. рⷱ имъ исчада
ꙗхиднова. хто сказа вамъ бѣжати
ѿ градщаго гнѣва. 8 створите оубо пло-
дъ достоинъ покаания 9 и не начинаите
глати въ себѣ ѿца имамъı авраама.
глѫ бо вамъ ꙗко можетъ б�Ъ ѿ каменна

Стр. 9 небескоⷤ *такъ и въ сав. кн., ассем. остр.* небесьноⷤ: се *въ проч. текстахъ* сь *(по греч. ὁ)* реченоⷤ *(такъ въ никол. ев.): въ проч. текс.* реченъıи. *12* стѫзы *болгаризмъ вм.* стьзѧ. *13 въ прочихъ текстахъ* ризѫ своѫ. *14* его *такъ еще въ сав. кн., проч. списки* своихъ. *15* пржи *такъ сав. и ник. ев.,* акриди *асс.,* акридъ *остр.* *18* оу него*: въ проч. сп.*отъ него. *22* хто *замѣч. форма для произношенія.*

сего възвѣигнѫти чѧда авраамови.
10 оу́же бо сѣкира при корени дрѣва лежи́-
тъ. всѣко оу́во дрѣво и́же не творитъ
плода добраго посѣкаємо въ̀ваѥ-
тъ и въ ѡгнъ въмѣтаємо ·:· 11 Азъ бо
кр̃щаж въ̀ водож въ покаание. гр̃дъı
бо по мнѣ крѣпльı мене и́стъ. и҃мѫ
же нѣсъмъ достоинъ сапога понести.
тъи вы кр̃титъ дх̃омъ с̃тымъ и ѡгнемъ.
12 Ѥмоу́же лопата въ ржкоу́ его. и потрѣ-
витъ гоу́мно свое. и съберетъ пшени-
цж въ житницж. а плѣвы съжеже-
тъ ѡгнемъ негасимъıимь. кѡ.
13 ·:· тъгда ·:· ꙁ̃. Приде и҃съ ѿ галилеѩ
на и҃ордань къ и҃ѡаноу кр̃тити сѧ
ѿ него. 14 и҃ѡанъ же възбраняаше ѥмѫ̀
гл̃а. азъ трѣбоу́ж ѿ тебе кр̃тити сѧ.
а ты ли гр̃деши къ мнѣ. 15 ѿвѣщавъ
же и҃съ рече к немоу. ѡстани н̃нѣ. та-
ко бо подобно намъ и́стъ. испльни-
ти всѣкж правдж. Тъгда ѡстави и.
и кр̃ти сѧ и҃съ възъиде абие ѿ водъı. (и се)
ѿвръзоша сѧ ємоу́ нб̃са и видѣ (доу́хъ)
б̃жии сходѧщъ ꙗко и голѹбъ и гр̃дѧщъ
на нъ. 17 и се гл̃а с нб̃съ гл̃а. се и́сть сн̃ъ мои въз-
любеныи ѡ нѥмже бл̃гоизволихъ. кѡ.

IV.

1 тъгда. ꙁ̃а. Въведенъ бы҃ и҃съ дх̃омъ въ
поу́стынж искоу́сити сѧ ѿ дїавола.

Стр. 5 въметаємо: *въ иныхъ текстахъ* въмѣтаемо. *7 вм.* бо *обыкн.* же. *8* нѣсъмъ *болгаризмъ вм.* нѣсмь. *10* въ ржкоу: *въ николь. евг. единств. число по греческому.* *20 вм.* испльнити *зогр.* съкончати. *22* кр̃ти сѧ *вѣроятно вм.* кр̃тивъ сѧ *или* крьщь сѧ (βαπτισθείς) *какъ въ зогр.*, абие: *въ ркп.* абыѥ. *26* възлюбеныи *болгаризмъ.* *28* искоусити *(такъ и зогр.): ассем. остр. сав.* искоуситъ.

2 и поⷣ҇ъ сѧ .м҃. дн҃ии и .м҃. ноⷣ҇ии послѣдѣ же
възалѣка. 3 и пристѫпи искоуситель҃ъ и р҃ѣ
ѥмоу. аще с҃нъ ѥси б҃жии. рещи каменію се-
моу да бѫдѫтъ хлѣби. 4 ѡнъ же ѿвѣщавъ
р҃ѣ. писано ѥстъ не ѡ хлѣбѣ ѥдиномъ жи- 5
въ бѫдетъ чл҃вкъ. нъ ѡ всѣкомъ гл҃ѣ исхо-
дѧщимъ изъ оустъ б҃жиихъ. 5 тогда по-
ѧтъ и дїаволъ въ с҃тыи градъ и поста-
ви и на крилѣ цр҃къвнѣмъ 6 и р҃ѣ ѥмоу аще
с҃нъ ѥси б҃жии врьзи сѧ долоу. писано бо ѥ- 10
стъ ꙗко аг҃гломъ своимъ заповѣстъ ѡ те-
бѣ и на ржкоу възмѫтъ тѧ. да не ѥгда прѣ-
тъкнеши ѡ каменъ ногы твоеѭ. 7 р҃ѣ же ѥмоу
и҃с҃ъ. пакы писано ѥстъ. и не искоусиши г҃а
б҃а своѥго. 8 пакъı поѧтъ и дїаволъ на го- 15
рѫ высокѫ зѣло. и показа ѥмоу всѣ цр҃твиа
всего мира и славѫ ихъ 9 и р҃ѣ емоу. въсѣ си
тебѣ дамъ аще падъ поклонивши ми сѧ.
10 тогда гл҃а ѥмоу и҃с҃ъ. иди за мѧ сотоно писано
бо ѥстъ. г҃и б҃оу твоѥмоу поклонивши сѧ 20
и томоу ѥдиномоу послоужиши.
11 тогда ѡстави и дїаволъ. и се аг҃гли при-
стѫпиша и слоужаахѫ ѥмоу. к҃о҃. з҃а҃. нед.
12 Слъıшавъ же и҃с҃ъ ꙗко иѡанъ прѣданъ бъı
ѿиде въ галилеѭ 13 И ѡстави назареⷣ҇ъ. 25
(и при)шедъ въсели сѧ въ каперънаоумъ въ
помориѥ въ прѣдѣлѣхъ заⷍ҇лонихъ. и не-
(оу̀далим)лихъ. 14 да съвѫдетъ сѧ р҃ѣноѥ иса-
(иемъ) пр҃рькомъ гл҃ѫщымъ. 15 земли заⷍ҇ло- 30

Стр. 2 пристѫпи: *въ проч. текстахъ причастіе* пристѫпль. *3* реци *в.м.* рьци; *вм.* каменію семоу *въ проч. текст.* да камениѥ се. *4* хлѣби: *въ ркп.* хлѣбъı. *7 обыкнов.* бжии. *10* долоу *такъ и въ сав. кн., остр.* низъ, *асс.* нпзоу. *12* не ѥгда: *сав. кн.* не когда, *остр. ассем. только* не. *17* въсѣ си: *въ ркп.* въсѣ съıи. *19* иди за мѧ *(такъ и въ остр. сав. кн.):* отиди *(безъ* за мѧ*) ассем. зогр. 22* ѡстави: *вѣроятно в.м.* ѡставь *(такъ зогр.).*

(нѳ) землѧ неудалимѧ. пѫтъ морю
(ѳ онъ) полъ иѡрдана. галилеа ꙗзыкъ.
16 людиѥ сѣдѧщии въ тмѣ видѣшѧ свѣтъ
(вел)ии и сѣдѧщимъ въ странѣ и сѣни съмрътьнѣи. свѣтъ въсиѳ имъ. 17 Ѿтъ тоѧ начѧтъ ис҃ъ проповѣдати и гл҃ати. покаите сѧ
приближи сѧ цр҃тво нб҃сное. ко҃ нѣ ∴ за҃ нѣ ∴
18 Ходѧ же ис҃ъ при мори галилеистѣмъ. видѣ
дъва брата. симона нарицаѥмаго петра.
и аньдреѫ брата его. въмѣтающе мрѣжѧ
въ море. бѣста бо рыбарѣ. 19 и р҃ѣ има градѣта по мнѣ и створѫ ва ловца ч҃лкомъ. 20 ѡна
же ѡставлъшѣ мрѣжѧ своѧ по немь идоста.
21 И прѣшедъ ѿ тѫдоу оузрѣ ина дъва брата
иѧкова зеведеѡва и їѡана брата емоу. въ
кораби съ зеведеѡмъ ѡ҃цемъ ею. завазающа мрѣжѧ своѧ. и възва и. 22 ѡна же абиѥ ѡставлъша корабль (и) ѡ҃ца своего по нѥмъ идоста. 23 ѯа҃. И прохо҃ѧаше всѫ галилеѫ ис҃ъ. оуча на сънъмищиихъ ихъ. и проповѣдаѧ ѥу҃лиѥ цр҃твиѩ. и цѣла всѣкъ
неджгъ. и всѣкѫ ѩѯ҃ь въ людехъ. ко҃и. нѣ.

24 изъыде слоухъ его по всѣи сирии и приведоша
емоу всѧ болѧщѧѧ. различнѣими неджгы
и страстъми ѡдръжимъı и бѣсныѧ и мѣсачныѧ злыѧ неджгы имѫщѧ и осла(бе)ныѧ жилами и исцѣли ѩ. за҃. ст҃ѣмь
25 И по немъ идоша народи мноѯии. ѿ гали(леѧ)

Стр. 7 послѣ приближи *проч. тексты прибавляютъ* бо. *10 вм.* въмѣтающе *въ прочихъ двойст. ч.* въмѣтающа. *12* ва *такъ и сав. кн., но остр. зогр. ассем.* въı. *17* абиѥ: *въ ркп.* абыѥ. *18* и *прибавлено сообразно съ греч. подлинникомъ и прочими славянск. текстами. 20* на съньмищиихъ: *такъ зогр. ассем. сав. кн. никол., остром.* съборищихъ. *21* цѣла *такъ зогр. и никол. ев., остр.* исцѣлиѧ, *ассем. сав. кн.* ицѣлѣа. *23 передъ* изъыде *ожидаемъ* и. *25* ѡдръжимъı: *въ ркп.* ѡдръжимии.

и декаполѧ. и ѿ кр҃лма и ѿ июдеѧ и (съ оно)-
го полоу̑ иѡрдана.

V.

1 оу̑зрѣвъ же наро(дъı къзи)-
де на горѫ. и ꙗко сѣде пристѫпишѧ (къ немоу̑)
ѕ҃ениці его 2 и ѿверъзъ оуста своѥ оу̑(чаше ѩ)
гл҃ѧ. 3 Блажені нищіи д҃хомъ ꙗко тѣхъ
естъ цр҃твіе нб҃ное. 4 Блажені плачѫ-
щіи сѧ ꙗко тіи оу̑тѣшѧт сѧ. 5 Блажені
кротъціи ꙗко тіи наслѣдѧтъ землѧ. 6 Бла-
жені алъчѫщіи и жеждѫщіи правдъı [ради]
ꙗко тіи насъıтѧтъ сѧ. 7 Блажені милт҃ивіи
ꙗко тіи помиловані бѫдѫтъ. 8 Блажені
чистіи ср҃цемъ ꙗко ті б҃а оу̑зрѧтъ. 9 Блаже-
ні съмираѫще(и) сѧ ꙗко тіи сн҃ове б҃і нарекѫ-
тъ сѧ. 10 Блажені изгънані правдъı ради ꙗко
тѣхъ естъ цр҃тво нб҃ное. 11 Блажені есте
егда поносѧт сѧ вамі и ижденѫтъ вы и ре-
кѫтъ всѣкъ зълъ гл҃ъ на въı лъжѫщіи мене
ради. 12 Раду̑йте сѧ и веселіте сѧ ꙗко мъзда
ваша многа естъ на нб҃сі. к҃о. вѣк ст҃аѥм.
Тако бо изгнашѧ и пр҃рькы прѣжде васъ. 13 вы
есте солъ земліі. аіце же солъ ѡвоу̑паѥтъ чи-
мъ ѡсолит сѧ. ни къ чесомоу̑ же бѫдетъ.

(къ т)омоу̑ нъ да исъıпана бѫдетъ вънъ и попи-

Стр. 1 декаполѧ: *такъ и въ ассем.* *9* жеждѫщіи *по сербскому правописанію, послѣ* правды *слово* ради *оказывается лишнею прибавкою, ея нѣтъ въ прочихъ древн. текстахъ,* *13* съмираѫще сѧ, *такъ въ ркп., исправлено по прочимъ спискамъ въ* съмираѫщеи сѧ, *впрочемъ слова* сѧ *въ прочихъ текстахъ нѣтъ.* *14* изгънани *слѣдовало бы исправить въ* изъгнании *по проч. сп., хотя уже зогр. пишетъ* изгънани. *16 вм.* поносѧт сѧ вами *во всѣхъ текстахъ* поносѧтъ вамъ. *17 ожидаемъ* лъжѫще. *19 въ прочихъ сп.* на небесехъ. *22 вм.* ни къ чесомоу *зогр. евани.* ничесомоу. *23 вм.* нъ *въ ркп.* ни, *въ зогр. слово пропущено, въ прочихъ текстахъ* тъчиѫ.

(ра)ѥма чл҃кы. кѳ̑. втр̑. ҳ̑а. ст҃лѥмь 14 Вы ѥсте свѣ-
тъ всемоу мирю. не можетъ градъ оукрыти сѧ
(врьх)оу горы стоѧ 15 ни вьжиѕаѭи свѣтилни-
(къ) поставлѧѥтъ ѥго подъ спѫдомъ. нъ на
(свѣщ)ъницѣ. да свѣтитъ всѣмъ иже въ хра- 5
(минѣ) сѫтъ. 16 тако да просвѣтит сѧ свѣтъ вашь
(прѣ)дъ чл҃кы. да оуѕрѧть дѣла ваша добрѧ
(и) прославѧтъ ѡц҃а вашего иже ѥсть на нб̑сѣх:
17 (не) мните ѩко пришьдъ разорити закона илї
пр̑рькъ. не придохъ разорити нъ исплънити- 10
ти. 18 аминъ гл҃ѫ вамъ. дожьдеже прѣидетъ
нб̑о и земл҃ѧ. ѥгета ѥдина или чрьта не прѣ-
идетъ ѿ закона. дондеже всѣ си бѫдѫть.
19 иже бо разоритъ ѥдинѫ заповѣдии сихъ ма-
лъıхъ. и наоучитъ тако чл҃кы. мънии на- 15
рѣ̑т сѧ въ цр̑твии б̑жии. а иже створитъ и на-
оучитъ. тъ велии нар̑ет сѧ въ цр̑твии нб̑ѣнѣмъ. кѳ̑.
20 Гл҃ѫ бо вамъ: ҳ̑а ср̑ .а̑. ѩкѡ аще не избѫдеть
правда ваша паче книжникъ и фарисеи.
не имате кънити въ цр̑тво нб̑ѣноѥ. ҳ̑а чѣк. а̑ 20
21 Слышасте ѩко р̑ѣно бъı̑ древнимъ. не оуби-
ѥши иже бо оубиѥтъ повинень ѥсть сѫдѵ̑
22 азъ же гл҃ѫ вамъ. ѩко всѣкъ гнѣваѭ сѧ на
брата своѥго безоума повиненъ ѥсть сѫдѵ̑
иже бо р̑ѣть братоу своѥмоу рака повине- 25
нъ ѥсть сьньмницоу. а иже речеть боуѥ. по-
виненъ ѥсть геѡнѣ ѡгньнѣи. 23 аще ѵ̑бо

принесеши даръ твои къ ѡлтарю и тоу помѣ-
неши ѩко братъ твои имать нѣч].....

2 оукрыти *испр. вм. рукописнаго* оукрити. *3 въ зогр. ассем. остр.* въжагаѭтъ *и* поставлѧѥтъ. *9—10 вм.* разорити *ожидаемъ по прочимъ спискамъ* разоритъ, *также* исплънитъ. *12* ѥгета: ἰῶτα, *остр. зогр. ассем.* писма. *13* си: *въ ркп.* сы. *15 въ ркп.* малиихъ. *16 вм.* бжии *въ проч. текстахъ* нбсцѣмь *или* небесьнѣмь. *17* тъ: *остр зогр. ассем.* сь. *21 въ ркп.* древныимъ. *22 и 24 въ ркп.* повынень. *24 вм.* без оума *зогр. ев.* спѣти.

(Микл. I.) то на тѧ 24 остави тоу даръ твои прѣдъ о-
лътаремъ. і шедъ прѣжде съмири сѧ.
съ братромъ своимъ. и тогда пришед-
ъ принеси даръ твои ·:· 25 Бѫди оувѣща-
ѩ сѧ съ сѫпѣремь своимь скоро. дон-
деже еси на пѫти съ нимь. да не прѣда-
стъ тебе сѫдии. і сѫдии тѧ прѣда-
стъ слоугѣ. і въ темьницѫ въкръ-
жетъ тѧ. 26 аминь глѧ тебѣ не изиде-
ши отъ тѫдѣ. доньдеже въздаси по-
слѣдьнии кодрантъ ·:· 27 Слъишасте
ѣко речено бы̃ древъниимъ. не прѣлю-
бы сътвориши. 28 азъ же глѧ вамъ.
ѣко въсѣкъ иже възритъ на женѫ съ
похотиѫ. юже любы сътвори съ не-
ѫ въ ср̃дци своемь. 29 аще же око твоѥ
десноѥ съблажнаатъ тѧ. изьми е
и връзи отъ тебе. оуньѣ бо ти естъ да
погыблетъ единъ оудъ твоихъ. а
не вьсе тѣло твое въвръжено бѫдетъ
въ ѣеонѫ. 30 і аште десна твоѣ ржка съ-
блажнаатъ тѧ оусѣци ѭ. и връзи отъ
себе. оуньѣ бо ти естъ да погыбле-
тъ единъ оудъ твоихъ. а не вьсе тѣ-
ло твое идетъ въ ѣеонѫ ·:· 31 речено же
бъистъ. іже аште поуститъ женѫ
своѭ. да дастъ ѥи кънигы распоу-
стънъıѭ. 32 азъ же глѧ вамъ. ѣ-
ко вьсѣкъ поуштаѭи женѫ своѭ ра-
звѣ словесе любодѣинааго. тво-
ритъ ѭ прѣлюбы дѣати. і иже подъ-

Стр. 1 здѣсь начинается текстъ глаголическаго подлинника. *10* отъ тѫдѣ: *м. б.* отъ тоудѣ, *нельзя разобрать.* *17* істъкни *зогр.* *22* отъвръзи *зогр.* *23* добрѣе *зогр.* *25* идетъ (ἀπέλθῃ): *зогр.* ввръжено бѫдетъ (βληθῇ). *27* кънигы: *въ ркп. м. б.* кънигъı.

пѣгѫ поемлетъ прѣлюбы творитъ.
33 пакы слышасте. ѣко речено бы̑
древьнимъ. не въ лъжѫ клънеши сѧ.
въздаси же г̑ви клѧтвы твоѧ. 34 азъ
же гл̑ѭ вамъ. не клати сѧ отънждъ
ни нб̑мь ѣко прѣстолъ естъ б̑жии.
35 ни землеѭ. ѣко подъножие естъ нога-
ма его. ни иер̑слмъмь ѣко гд̂ъ естъ
великаго ц̑рѣ. 36 ни главоѭ своеѭ
клъни сѧ. ѣко не можеши власа едино-
го бѣла ли чръна сътворити. 37 бѫди
же слово ваше ея ей. і ни ни. лихое бо
сеѭ отъ неприѣзни естъ. 38 Слышасте ѣко речено бы̑. око за око и зѫбъ
за зѫбъ. 39 азъ же гл̑ѭ вамъ. не
противити сѧ злоу. Нъ аще кто тѧ
оударитъ въ деснюю ланитѫ. обрати емоу и дроугюю. 40 і хотѧщоумоу
сѫдъ пришти съ тобоѭ и ризѫ
твоѭ възѧти. отъпоусти емоу
и срачицѫ твоѭ. 41 и аще къто поиметъ тѧ по силѣ. попьрище едино.
іди съ нимь двѣ ⁘ 42 Просштоумоу оу тебе дан. і хотѧштаго отъ
тебе заѧти не отъврати. 43 слышасте ѣко речено естъ. възлюбиши искрьнѣго своего. і вьзненавидиши врага своего. 44 азъ же гл̑ѭ вамъ. любите врагы ваша. благосл̑вите клънѫштаѧ вы. добро
творите ненавидѫштимъ васъ
(Микл. II) і молите за творѫщаѧ вамъ напасти.

Стр. 3 въ лъже *зогр.* *13* сеѭ *вм.* сею. *22* пръпьриште *зогр.* *26* естъ *асс.* кстъ *остр.* бы̑ *зогр.* *27* искрьнѣаго *ассем.* подроуга *зогр.* ближьнѣаго *остр. сав.* *28* врагы своѧ *зогр.* *32* молитвѫ дѣте о напастьствѫщихъ вамъ *сав.*

и изгонѧщихъ вы. 45 да бѫдете сн҃ве отц҃а
вашего иже естъ на нб҃сѣхъ. ѣко слънь-
це свое сѣѥтъ на зълы и блгы.
і дѫждитъ на праведьны и на непра-
ведьны. 46 аще бо любите любѧщихъ
вы. кѫ҃ мъздѫ имате. не и мытаре ли тожде творѧтъ. 47 і аще цѣлоуете дроугы ваша. токъмо что лу҃о творите. не и мытаре ли тако творѧтъ. 48 бѫдѣте оубо вы съвръшени. ѣко и отецъ вашъ нб҃скы съвръшенъ естъ ·:·

VI.

1 Вънемлѣте милостыню вашею не творити прѣдъ ч҃лвкы да видими бѫдете ими. аште ли же ни мъздꙑ не имате. отъ отц҃а вашего иже естъ на нб҃сѣхъ. 2 егда оубо твориши милостꙑню҃. не въстрѫби прѣдъ собою҃. ѣко гпокрити творѧтъ. въ сънькмиштихъ и въ стѣгнаѫхъ. да прославѧтъ сѧ отъ ч҃лвкъ. аминь гл҃ю҃ вамъ. въспримѫтъ мъздѫ своюю҃ ·:· 3 Тебѣ же творѧщю милостыню҃. да не чюетъ шюица твоѥ. чьто творитъ десница твоѥ. 4 да бѫдетъ милостыни твоѥ въ та-

Стр. 3 зълы *зогр.* зълыѧ *ассем. остр.* на злаго и на добраго *сав.* *4* праведьнꙑѧ *зогр. ассем. остр.*, неправеднꙑѧ *ассем. остр.*: обидьливꙑя *сав.* *6, 9* мытари *ассем. сав.* мытарие *остр.* мьздоимьци *зогр.* *10, 11* испльнени, испльненъ *сав.* *12* вьнимайте *сав.* *13* ваша *зогр. ассем.* милостыню҃ ваш҃ *сав.* *17* възгласи *сав.*, творите... въстрѫбите *ассем.* *18* лицемѣри *остр.* *19 и въ стр. 4 слѣд. стр.* съборищихъ *остр.* *21* въспринемлѫтъ остр. (ἀπέχουσιν).

нинѣ. и о҃цъ твои видѧи въ таинѣ
въздастъ тебѣ авѣ. 5 і егда мо-
лиши сѧ не бѫди ѣко и лицемѣри. ѣ-
ко любѧтъ на сонъмиштихъ и въ
стъгнахъ и на распѫтихъ стоѧ-
ште молити сѧ. да ѣвѧтъ сѧ чловѣко-
мъ. аминь гл҃ж вамъ. ѣко въсприе-
мѫжтъ мъздѫ своѭ. 6 ты же егда
молиши сѧ въниди въ клѣть твоѭ
и затвори двьри твоѧ. помоли сѧ
о҃цоу твоемоу въ таинѣ. і о҃цъ тво-
и видѧи въ таинѣ. въздастъ те-
бѣ авѣ 7 Молѧще же сѧ не лихо гл҃те.
ѣкоже и ѩзычѧници. мьнѧтъ бо сѧ
ѣко во мъноѕѣ гл҃ни своемь оуслъша-
ни бѫдѫтъ. 8 не подобите сѧ оубо имъ. вѣ-
стъ бо отецъ вашъ цѫже трѣбоуете. прѣ-
жде прошенїѣ вашего. 9 тако оубо моли-
те въы сѧ. Ѻ҃тьче нашъ иже си на нб҃сѫхъ
да св҃тъ сѧ имѧ твое. 10 да придетъ цр҃е-
ствие твое. да бодетъ волѣ твоѣ. ѣко
на нб҃си и на земи. 11 хлѣбъ нашъ наста-
въшааго дьне. даждъ намъ дънесь
12 і отъпо(у)сти намъ длъгы нашѧ. ѣко и
мъı отъпоуштаемъ длъжѧникомъ нашимъ. 13 і не вьведи насъ въ на-
пасть. нъ избави нъı отъ непрїѣ-
зни. ѣко твое естъ цр҃ьствие. і сила
и слава въ вѣкы аминь. 14 Аще оубо

Стр. 3 лицемѣръ *зогр.* *5* распѫтиихъ *зогр. асс. остр.* *7—8* въспримѫтъ *зогр. ассем. сав.* *18* сице же *ассем.* *21* бодетъ *описка вм.* бѫдетъ; лѣ *въ словѣ* волѣ *надъ строкою прибавлено.* *22* земи *ассем. сав.* земли *зогр. остр.* *22—23* наставъшаго дне *сав.*, настоѧшт... *зогр.*, насѫщьнъи *ассем. остр.* *24* отъпости *описка вм.* отъпоусти: остави... оставлѭемъ *остр. ассем. сав.* *26—27* искоушениѥ *ассем.* *27* лѫкавааго *ассем.*

отъпоущаете чл҃вкмъ съгрѣшенїѣ ихъ
отъпоуститъ и вамъ отц҃ъ вашъ небе-
скы҃. 15 аште ли не отъпоущаете чл҃вко-
мъ съгрѣшени ихъ. ни отц҃ъ вашъ отъ-
поуститъ съгрѣшенїи вашихъ. 16 егда же
постите сѧ. не бѫдѣте ѣко и ѵпокрити.
просмраждаѭтъ бо лица своѥ. да в(ж)
(Григ. I.) сѧ явлѧи чл҃вко(мъ) постѧще. аминъ
гл҃ѭ вамъ. ѣко (въ)спрїемлѭтъ м(ъ)
здѫ своѭ. 17 ты же постѧ сѧ помажи
главѫ своѭ. ѵ лице твое оумъıи.
18 да не явиши сѧ чл҃вкмъ постѧ сѧ. нъ
отъцоу твоемоу иже естъ въ таинѣ.
ѵ отц҃ъ твои видѧи въ таинѣ. въздa-
стъ тебѣ ѣвѣ. 19 Не съкрываите себѣ
съкровишта на земи. ѵдеже чрѣвъ
и тлѣ тлитъ. ѵдеже татие подъ-
копаваѭтъ ѝ краджтъ. 20 съкрыва-
ите же себѣ съкровишта нб҃се. ѵдеже
ни чрѣвь ни тлѣ тлитъ. идеже та-
тие не подъкопаваѭтъ. ни крадж-
тъ. 21 ѵдеже бо естъ съкровище ваше.
тоу и ср҃дце ваше. ѳ 22 Свѣтильникъ
тѣлоу естъ око. аще оубо бѫдетъ око

Стр. 3 отъпоустите *остр. ассем.* *4 надъ* вашъ *новою рукою приписано кирил. буквами* небесныи, *этого слова нѣтъ въ остр. сав.* *6 посль* упокрити *въ остр. ассем. зогр.* сѣтоуѭште, *сав.* жалоуѭще. *7* просмраждаѭште *зогр.* *7 ж нельзя разобрать, но судя по простору необходимо предположить форму* бѫ, *такъ въ ассем., зогр.* биша, *сав. остр.* бъıша. *8—9 въ скобкахъ чего нельзя прочесть, къ* постаще *кирил. букв. надъ строкою прибавл.* се въспри-имѫтъ *зогр. сав. ассем., но остр.* въсприкмлѭть. *12* явите сѧ... постаще сѧ *сав.* *16* съкровищь *остр. ассем.* *19 въ словѣ* же *буква* е *надъ строкою, передъ* нб҃се *пропущ.* на. *23 въ словахъ* ср҃це ваше *глагол.* е *исправлено въ кирилл. букву* а, *надъ строкою же прибавл. кирил. букв.* бѫдоуть, естъ *посль* тоу *въ зогр. сав. остр., оно пропущено въ ассем. и въ нашемъ текстѣ (по примѣру иныхъ греческихъ).*

твое просто. вьсе тѣло твое свѣтъло
бѫдетъ. 23 аште ли око твое лѫкаво бѫ-
детъ. вьсе тѣло твое тьмъно бѫ-
детъ. аще оубо свѣтъ иже въ тебѣ.
тъма естъ тѣ тъма кольми. 24 ни-
кътъ же рабъ можетъ дъвѣма го-
сподьма работати. ли бо единого
възненавидитъ. а дроугаго въ-
злюбитъ. ли единого дръжитъ сѧ
а о дроугѣемь неродити начьнетъ.
не можете $\overline{\text{Бо}}$ оу работати. и мамонѣ
25 сего ради г$\overline{\text{л}}$ѭ вамъ. не пьцѣте сѧ
$\overline{\text{д}}$шеѭ вашеѭ. что ѣсте ли что пи-
ете. ни тѣломъ вашимъ въ что
облѣчете сѧ. не ($\overline{\text{д}}$ша) ли больши естъ
пиштѧ. и тѣло одеждѧ. 26 възърите на $\overline{\text{пи}}$-
цѧ нб$\overline{\text{скъ}}$ѣѧ. ѣко не сѣѭтъ ни жънѭтъ.
ни събираѭтъ въ житьницѫ. і о$\overline{\text{тц}}$ъ
вашъ нб$\overline{\text{скъ}}$ѣ питѣетъ ѣѧ. не въı ли
паче ихъ лоучъши есте. 27 кто же отъ ва-
съ пекъı сѧ. можетъ приложити тѣ-
лесе своемь лакоть единъ. 28 і о одѣ-
жди что сѧ печете. съмотрите кри-
нъ селънъıхъ. како растѫтъ. не
троуждаѭтъ сѧ ни прѧдѫтъ. 29 г$\overline{\text{л}}$ѭ
же вамъ. ѣко ни соломонъ во вьсе-
и славѣ своеи облѣче сѧ. ѣко единъ

Стр. 4 къ оубо *кир. прип.* ли. *5* тѣ *зогр.*, то *остр. ассем. сав.*, *съ* тѣ *слички литовское* taĩ. *7* господинома *остр. ассем.* г̃ма *зогр.* г̃инома *сав.* *7—9 зогр. остр. ассем. согласно съ нашимъ, сав. кн. отступаетъ:* ли единого вьзненавидитъ а дроугаго вьзлюбитъ. ли единомоу ѵгодитъ. *10* не брѣшти *зогр. ассем. сав.*, не радити *остр.*; начьнеть *остр.* вѣчьнетъ *зогр. ассем. сав.* *15 что въ скобкахъ, въ ркп. нельзя прочесть.* *19* питаѥть *остр. сав.* *21* тѣлеси *зогр. ассем. остр.*, възложити на тѣло свое *сав* *22* при одежди *сав.* *23* цвѣтъ *зогр.* кринъı сельнъıѧ *остр.* разѵмѣıмъ цвѣтъı сельнъıѧ *сав.* *25 вм.* прѧдѫтъ *въ зогр. и сав.* приждтъ.

отъ сихъ. 30 аще же сѣно селѣное дънесъ сжштее. а оутрѣ въ огнь вьметомо. бъ тако (ѡ)дѣетъ. кольми паче васъ маловѣри. 31 не пьцѣте са оубо глѣжще. что ѣмъ ли что пиемъ. ли чимъ одеждемъ са. 32 вьсѣхъ бо сихъ ѧзъци ищѫтъ. вѣстъ бо отецъ вашъ нб҃скы. ѣко трѣбоуете сихъ вьсѣхъ. 33 ищтѣте же паче цр҃ствиѣ б҃жиѣ. і правѣдъı его. і си вьсѣ приложатъ са вамъ. ·:· к̑ ·:· 34 не пьцѣте са оубо на оутрѣи. оутрии бо день собоѭ печетъ са. довлѣетъ дьи(и) зълоба своѣ.

VII.

1 Не осѫждаите да не осѫждени бѫдете. 2 имъже бо сѫдомъ сѫдите сѫдатъ вамъ. і въ нѭже [мѣрѫ] мѣрѫ мѣрите вьзмѣритъ са вамъ. 3 Что же видиши сѫ-
II чецъ въ оцѣ братра твоего. а брѣвънa еже естъ въ оцѣ твоемь не чюеши. ли како речеши братроу твоемоу. остави и изъмѫ сѫчецъ из очесе твоего. і се брѣвъно въ оцѣ твоемь. 5 лице-

Стр. 1—2 вм. слова сѣно *въ сав.* трѣвѫ, *вм.* въмѣтаемо: вълагаѭщѫ са *ib.*, въмѣтаемо *зогр. остр. ассем.* *3 въ ркп.* дѣетъ *съ надписаннымъ кириллов скимъ* ѡ, *такъ и въ ассем.* тако-дѣетъ. *7 сав. кн.* всего бо сего погании просатъ. *9 надъ* паче *прибавлена кирил. приписка* прьвѣе, *въ зогр. остр. асс.* прѣжде. *13 послѣ* печетъ са *надъ строкою кирилл. букв. приписано* ѡ свонхь, *надъ словомъ* довлѣетъ *приписано кирилл.* ѣ, *чтобы читать* довлѣетъ. *13 въ* дьни *послѣднюю букву нельзя разобрать, кирилл. же прибавлено* и. *18* възмѣратъ *зогр. ассем.*, мѣритъ са *сав.* *19* въ очеси *остр. ассем.* въ очесе *сав.* *22* остани *сав.*

мѣре. ѩзьми пръвѣе брѣвѣно из о-
чесе твоего. ѩ тогда оу҃зьриши изати
сѫчецъ из очесе братра твоего. 6 Не
дадите с҃таго псомъ. ни помѣтаи-
те висьръ вашихъ прѣдъ свиньѣми.
да не попержтъ ихъ ногами своими.
ѩ врацьше сѧ растръгнжтъ вы. ⁘
7 Просите и дастъ сѧ вамъ. ѩщѣте и о-
брѧщете. тлъцѣте и отвръзетъ сѧ
вамъ. 8 вьсѣкъ бо просѧи приемлетъ.
ѩ ищѧи обрѣтаатъ. ѩ тлъкжщюмоу
отвръзаатъ сѧ ⁘ 9 ли кто естъ отъ ва-
съ ч҃лвкъ. егоже аще проситъ с҃нъ сво-
и хлѣба. еда камень подастъ емоу
10 ли аще рыбы проситъ. еда змь-
ѩ҃ подастъ емоу. 11 аще оубо вы лж-
кавьни сѫште. оумѣете дааниѣ бла-
га даѣти чѧдомъ вашимъ. коль-
ми паче от҃ъ вашъ иже естъ н҃бсе-
хъ. дастъ блага҃ просѧщиимъ его.
12 Вьсѣ оубо елико аще хощете да творѧ-
тъ вамъ ч҃лвци. тако и вы тво-
рите имъ. се бо естъ законъ и про-
роци. 13 вьнидѣте жзъкыми вра-
ты. ѣко пространа врата и широкъ
пжть. въводѧи въ пагоубж. ѩ мъно-
зи сѫтъ въходѧщи имъ. 14 коль жзъка
врата и тѣснъ пжть въводѧи въ жи-
вотъ. ѩ мало ихъ естъ иже и обрѣта-
ѩжтъ. 15 Вънемлѣте отъ лъжихъ про-

Стр. 1—2 въ очесе твоемь *сав.* *4* полагаите *сав.* *6* къ *словамъ* не попержтъ *прибавлено надъ строкою кирилл.* кьгда. *10* приметь *остр.* *9 и 12* отврьзжтъ сѧ *сав. кн.* *12* отъвьрьзетъ сѧ *остр.* отвръзетъ сѧ *зогр. ассем. (нашъ по гр.* ἀνοίγεται, *прочіе по* ἀνοιγήσεται). *15* къ *слову* ли *приписано со стороны кирилл.* и, *чтобы читать* или. *20* оу него *зогр. никольск.*

*

рокъ. ѥже приходѧтъ къ вамъ. въ о-
деждахъ овьчахъ. вьнѫтрь же сѫ-
тъ влъци хъштьници. 16 отъ плодъ
ихъ познаите ѭ. еда обемлѫтъ о-
тъ тръниѣ грознъı. ли отъ рѣпиѣ
смокъви. 17 тако вьсѣко дрѣво добро.
плодъı добръı творитъ. а зъло
дрѣво плодъı зълъı творитъ. 18 не
можетъ дрѣво добро плодъ золъ
творити. ни дрѣво зъло плодъ до-
бръ творити. 19 вьсѣко дрѣво ѥже не
творитъ плода[да] добра. посѣкаѭ-
тъ и въ огнь вьмѣтаѭтъ. 20 тѣ-
мь же оубо отъ [пло]плодъ ихъ по-
знаете ѭ ⁘ 21 Не вьсѣкъ гл҃ѧи мьнѣ.
гн҃и гн҃и вьнидетъ въ цр҃ствие не-
бс҃кое. нъ творѧи волю отц҃а моего
иже естъ нб҃хъ. 22 мънозı бо рекѫ-
тъ мьнѣ въ тъ день. гн҃и гн҃и. не въ
твое ли имѧ прр҃ствовахомъ.
и твоимь именемь бѣсъı изго-
нихомъ. и твоимь именемь силъı
мъногъı сътворихомъ. 23 и тогда
исповѣмь имъ. ѣко николиже зна-
хъ васъ. отидѣте отъ мене дѣ-
III лаю҃щиı безаконие ⁘ 24 Вьсѣкъ оубо и-
же слъıшитъ словеса моѣ си и тво-
ритъ ѣ. оуподоблю и мужь мдроу.
иже созъда храминѫ свою҃ на ка-
мене. 25 і сънинде дождъ и придѫ рѣ-

Стр. 2 вънѫтрьѭдоу *зогр. асс.* ѫтрьѭдоу *остр.* *4* познасте *зогр. остр.* познаите *асс.*; обьемлетъ кто *асс.* *5* грознъı. ли *съ надстр. прибавкою кирилл. буквами* ѥ и, *чтобы получить* грозниѥ или, *зогр. асс.* гроздъı. *7—8 асс. въ единств. числѣ* плодъ. *9* плода зъла *зогр. асс.* *10* плода добра *зогр. ассем.* *27* творитъ *асс. сав.* сътворитъ *зогр. остр.* *28 и на слѣд. стр. 6* мужь, мужь *показываетъ смѣшеніе* ж *съ* оу. *29* створи храмъ свои *сав.*

къı. и вьзвѣашѧ в[р]ѣтри. і нападѫ на храминѫ тѫ. и не паде сѧ
основана бо бѣ на камене. 26 и вьсѣкъ слъıшѧи словеса моѥ си
и не творѧи ихъ. оуподовитъ сѧ
мѫжѫ боуıѭ. іже созъда своıѭ храминѫ на пѣсъцѣ. 27 і сънидѣ дождъ и придѫ рѣкъı и вьзвѣашѧ вѣтри и опьрѣшѧ сѧ храминѣ тои. і паде сѧ. і бѣ разроушение еıѫ велие ѕѣло. 28 і бы̑
егда съконьча ис̑ъ вьсѣ словеса си. дивлѣхѫ сѧ народи о оучении его. 29 бѣ бо оучѧ ѣко власть ймъı. і не ѣко кънижъници ихъ
и фарисѣи.

VIII.

1 Съшедъшоу же емоу
съ горъı. вь слѣдъ его идѫ народи мъноѕи. 2 і се прокаженъ
пристѫпь. кланѣше сѧ емоу гл̑ѧ.
г̑и аште хощеши можеши мѧ ицистити. 3 и простеръ рѫкѫ ис̑ъ коснѫ и гл̑ѧ. хощѫ ицисти сѧ. и абие ицисти сѧ отъ проказъı. 4 і рече емоу и̑с̑ъ вижди никомоуже
не повѣждь. нъ шедъ покажи сѧ а-

Стр. 1—2 потъкѫ сѧ храминѣ тои *сав.* *5* оуподобіѫ и *ассем.* *6 буквы жжѫ боуıѭ наведены новыми чернилами, можетъ быть не совсѣмъ вѣрно.* *9* опьроша сѧ *остр.* потъкѫ сѧ *сав.* *11* раздроушение *зогр. ассем. остр.* разорение *сав.* велико *остр.* *20—21* очистити *остр.* *22—23* очисти *остр.*, *въ сав. книгѣ глаголъ* истрѣбити. *23* истрѣби сѧ емоу проказа *сав.* *24* блюди *зогр. сав.*

рхиереови. и неси даръ иже повелѣ моси въ съвѣдѣние имъ. 5 Въшедъшоу же емоу и҃сви. въ каперънаоумъ. пристжпи къ немж сотьникъ. моля й҃
6 гл҃а. г҃и отрокъ мои лежитъ въ домоу ослабленъ. лютѣ ѣко страждм. 7 і
гл҃а емоу и҃съ азъ пришедъ исцѣлиж
и. 8 і отъвѣщавъ сотьникъ рече емоу.
г҃и. нѣсмъ достоинъ да въ домъ мои вънидеши. нъ ткъмо ръци слово.
і исцѣлѣетъ отрокъ мои. 9 ібо азъ
чл҃вкъ есмь подъ вл҃коиж. імы подъ собоиж воины. і гл҃иж семоу иди
и идетъ. і дроугоумоу .....[и] приди и придетъ. і рабоу моемоу сътвори се и сътворитъ. 10 слышавъ же и҃съ.
диви сѧ емоу. і рече граджштимъ
по немь. аминь гл҃иж вамъ. ни въ
изл҃и толикы вѣры не обрѣтъ.
11 Гл҃иж же вамъ ѣко мънози отъ въстокъ и западъ приджтъ. і вьзлагжтъ съ авраамомъ и исакомь. і иѣковомь. въ цр҃ствии небсцѣемь. 12 а сн҃ве[ве] цр҃ствиѣ изгънани бждутъ. въ тъмж кромѣштьнижж. тоу бждетъ плачь и скрьжетъ зжбомъ. 13 і рече и҃съ сътьни-

Стр. 1 переови *остр.* переомъ *сав.*, *къ слову* неси *надстрочная прибавка кирилл. буквами* при, *асс. остр. сав. тоже* принеси, *зогр. ник.* неси. *4* немж, *о буквѣ ж можно сомнѣваться;* моля и: *на послѣднюю глагол. букву и наведена кирилл. приписка* се ѥмѹ *и 5 передъ словомъ* гл҃а *прибавл. кирилл.* и. *9* подъ кровъ *остр. сав. ник. 10* словомь *асс. 14 точками обозначено выскобленное слово* приди. *17* иджщиимъ *остр. сав. 19* обрѣтъ *исправлено такъ, что глагол. буквами (но не современными) на* ъ *наведено* о *и прибавлено* хъ, *чтобы получить форму* обрѣтохъ; *въ асс. зогр. сав. ник.* обрѣтъ. *24* сн҃ове свѣта *асс. 24—25* ижденжтъ сѧ *сав. 27* сътьникови *сав.*

коу. иди ѣкоже вѣрова бжди тебѣ. ко҃
і исцѣлѣ отрокъ его во тъ часъ ·:· і въ-
звращтъ сѧ сотьникъ въ домъ свои въ тъ ча-
съ обрѣте и съдравъ. 14 і пришедъ
исъ҃ въ домъ петровъ. видѣ тъцѫ 5
IV его лежѫщѫ. огнемъ жегомѫ. 15 і прикоснѫ
сѧ рѫцѣ еѩ. і остави ѭ҃ ог҃нь. і въста
и слоужаше емоу. 16 Поздѣ же бъівъшоу.
привѣсѧ къ немоу. бѣсънъı мъногъı.
і изгънаша словомъ д҃хъı. і вьсѧ не- 10
джжънъıѩ исцѣли. 17 да съвьждетъ
сѧ реченое пророкомъ. ісаиемь гл҃ѫ-
щемь. тъ неджгъı нашѫ приѩтъ.
и болѣзни понесе. 18 оузьрѣ же ис҃съ мь-
ногъı народъı окръстъ себе. повe- 15
лѣ ити на онъ полъ. 19 і пристѫпь еди-
нъ кънижъникъ рече емоу. оучителю
идѫ по тебѣ. ѣможе колижъдо идеши.
20 гл҃а емоу ис҃съ. лиси ѣзвинъı имѫ-
тъ. і птица нб҃скъıѩ гнѣзда. а 20
сн҃ъ чл҃вчскъı не иматъ къде гла-
въı подъклонити. 21 дроугъıи же
отъ оученикъ рече емоу г҃и. повели
ми прѣжде ити. і погрети от҃ца мо-
его. 22 і҃съ же гл҃а емоу. гради по мь- 25
нѣ. і остави мрътвъıѩ погрети
своѩ мрътвѣцѫ. 23 і вьлѣзъшоу
емоу въ корабь. по немь идѫ оучени-
ци его. 24 і се тржсъ великъ бъıстъ

Стр. 3 слова въ домъ свои *приписаны мелкими глагол. буквами, повидимому тоюже или современною рукою.* *11* болащаѩ *остр.*, всѣхъ болащихъ *сав.* *14 вм.* оузьрѣ *ожидается* оузьрѣвъ, *такъ остр. зогр. ассем.* *17* кънигъчии *остр.* *19* лисица *остр., всѣ прочіе* лиси. *24 и 26* къ погрети *прибавл. кирилл.* с, *въ позднѣйшихъ текстахъ дѣйствительно читается* погрести, *такъ въ никольскомъ.* *28 вм.* оучени(ци) *въ подлинникѣ описка* ичени(ци), *но потомъ и исправлено въ кирилл.* оу.

въ мори. ѣко покрꙑвати сѧ кора-
блю влънами. а тъ съпаше. 25 і
пришедъше оученици его. възбоу-
дишѧ и глѧще ги. съпс нꙑ погꙑ-
блемъ. 26 і гла имъ. что страши-
ви есте маловѣри. тогда въста-
въ запрѣти вѣтромь и морю. і
бꙑстъ тишина велиѣ. 27 чѧвци же
чюдишѧ сѧ глѧце. къто сь естъ ѣко
вѣтри и море послоушаѭтъ его ∴
28 і пришедъшоу емоу исви на онъ полъ.
въ странѫ ѣерѣесискѫ. срѣтете-
те и дъва бѣсъна отъ жалии ісхо-
дѧща лютѣ sѣло. ѣко не можаше ни-
ктоже минѫти пѫтемь тѣмь. 29 і се
възъписте глѧца. что естъ нама
и тебѣ иссе сне бжии. пришелъ еси сѣ-
мо прѣжде врѣмене мѫчитъ насъ.
30 бѣ же далече отъ неѫ стадо свиний.
мъного пасомо. 31 бѣси же молѣхѫ и
глѧще. аще изгониши нꙑ. повели
намъ [и] ити въ стадо свиное. 32 і рече
имъ идѣте. они же ишедъше идѫ въ
свинниѧ. і абье оустръми сѧ стадо
вьсе по врѣгоу въ море. і оутопѫ
въ водахъ. 33 а пасѫщеи бѣжаша. і ше-
дъше въ градъ възвѣстиша вьсѣ.

Стр. 4—5 погꙑбнемъ *зогр.*, *лучше* погꙑблемъ (ἀπολλύμεθα), *такъ и въ никол.* *12* сърѣтосте *зогр. ассем.* сърѣтоста *сав. остр. никол.* *13* отъ гребишть *зогр.* гробишть *ассем.* гробъ *остр. никол.* гроба *сав.* *15* мимо ити *остр.* не могѫщоу никомоуже прити *сав.* *16* възъписте *въ подлинникѣ, но глаг.* е *передѣлано потомъ въ кирилл.* а, *на* а *оканчивается эта форма въ остр. сав., на* е *зогр. ассем.* *19* неѫ *съ* ѫ *вм* ю. *22 одна буква* и *въ подлинникѣ писцу неудалась, перо измѣнило ему, потому онъ написалъ второе* и. *23* шьдъше вънидѫ *зогр.* ишедъше вьнидѫ *ассем.* ищъдъше идоша *остр.* *25* оутопѫ *ассем.* оутопоша *зогр.* истопѫ *сав.* оумрѣша *остр. никол.*

і о вѣсъноую. 34 і се весь градъ изи-
дѫ противѫ исви. і видѣвъше и мо-
лишѧ. да би прѣшелъ отъ прѣдѣлъ
ихъ.

IX.

і вьлѣзъ въ корабь исъ прѣ-
ѣде. і приде [въ] въ свои градъ. к ·:· 5
2 і се принѣсѧ емоу ослабленъ жилами
на одрѣ лежѫщъ. і видѣвъ исъ вѣрѫ
ихъ. рече ослабленоуемоу. дръзай
чѧдо отъпоуштаѭтъ сѧ грѣси твои.
3 і се едини отъ кънижъникъ рѣшѧ въ 10
себѣ. сь власвимлѣатъ. 4 і ви-
V дѣвъ исъ помъышлениѣ ихъ рече. въ-
скѫѫ въı мъслите зъло въ срдци-
хъ вашихъ. 5 чъто бо естъ оудобѣе решти.
отъпоущаѭтъ сѧ грѣси твои. ли рещи 15
въставъ ходи. 6 нъ да оувѣсте ѣко влас-
ть иматъ снъ чвѣчскъı на земи
отъпоущати грѣхъı. тъгда гла
ослабленоумоу въставъ возьми
ложе твое. і иди въ домъ свои. 8 ви- 20

Стр. 3 би *зогр. ассем.* бъı *остр.* ꙗко да прѣидетъ *сав.* *4* прѣꙗде *остр. сав.* прѣиде *ассем.* *6* принѣсѧ *ассем.* принесоша *остр. зогр. сав.* *7 въ словѣ* одрѣ *буква* о *написана надъ строкою но той же рукою.* *10* етери *зогр. ассем.* єдини *остр., сав. кн. отступаетъ переводомъ цѣлаго мѣста:* надѣи сѧ чадо. отъдадатъ ти сѧ грѣси. и абие нѣци. *11* власвимисаетъ *зогр. никол.*, власфъымлѣетъ *ассем.*, хоульствоуѥть *остр.*, хоулитъ *сав.* *15 къ слову* ли *кирилл. приписка* и *т. е.* или. *16* въстани и ходи *ассем. остр., сав. кн. отступаетъ переводомъ:* въскѫѫ помъышлѣете въı непрꙗзнина въ срдци вашемь... отъдаѭтъ ти сѧ гр. *20 стихъ 7-й пропущенъ въ нашемъ, зогр. ассем. и сав., въ остр. и никол. онъ читается, въ нашемъ же текстъ прибавленъ кирилл. буквами* и вьставь и иде вь домь свои.

дѣвъше же народи чюдиша сѧ и просла-
виша бг̃а. давъшаго власть та-
кѫ члвкомъ. к̃ ·:· 9 і̃ прѣходѧ ис̃съ отъ
тоудѫ видѣ члв̃а. на мытьници
сѣдѧща. і̃мене матеа. і гл̃а емоу
по мьнѣ гради. і въставъ по немь
иде. 10 і бы̃ емоу вьзлежащю въ до-
моу. і се мънози грѣшьници и мы-
таре. пришедъше възлежаахѫ съ
ис̃мъ. і съ оученикъı его. 11 і видѣвъ-
ше фарисеи гл̃ахѫ оученикомъ его.
по что съ мытари и грѣшьникъı
оучитель вашъ ѣстъ. 12 і̃с̃ь же слы-
шавъ рече имъ. не трѣбоуѭтъ съ-
дравии врача. нъ болѧщеи. 13 шедъ-
ше же наоучите сѧ. что естъ ми-
лостъıни хоштѫ а не жрътвѣ.
не придъ бо праведьникъ призъ-
ватъ. нъ грѣшьникъı на покаание. к̃
14 Тогда пристѫпиша къ немоу оученици
иоанови гл̃ще. по что мъı и
фарисѣи постимъ сѧ
мъного. а оученици твои не постатъ
сѧ. 15 рече имъ ис̃ъ. еда могѫтъ сы̃е
брачьнии плакати сѧ. доньдеже съ
ними естъ женихъ. приджтъ же дь-
ние. егдаже отъимет̃ъ сѧ отъ нихъ
женихъ. і тогда постатъ сѧ. 16 ни-
ктоже бо не приставлѣатъ. приста-

Стр. 4 тоудѫ *вм.* тѫдоу *свидѣтельствуетъ о смѣшеніи* оу *съ* ѫ, мьздьници *зогр., прочіе совпадаютъ съ нашимъ.* *5* імене *вм.* іменемь. *6* иди *остр. сав. Въ стихѣ 10—11 слово* мытарь *нашего текста читается также въ остр. ассем. сав., въ зогр.* мьздоімьци. *13 къ слову* ѣстъ *приписано надъ строкою кирилл. буквами* и пиѣть. *17* милости-жрътвъı *сав.* *18* зъватъ *сав.* *29 надъ вторымъ* а *слова* приставлѣатъ *прибавл. надстрочное кирилл.* ѣ.

влениѣ. плата не бѣлена ризѣ ветъ-
сѣ. вѣзьметъ бо коньчинѫ своѭ
отъ ризъı. ı больши дира бѫдетъ.
17 ни вьливаѭтъ вина нова. въ мѣ-
хъı ветъхъı. аще ли же ни. просѣ-
дѫтъ сѧ мѣси. ı вино пролѣетъ сѧ.
ı мѣси погъıблѭтъ. нъ вино ново
въ мѣхъı новъı въливаѭтъ. ı о-
бое съблюдетъ сѧ. 18 сице гл҃ѭщю е-
моу къ нимъ. к҃. Се кънѧзъ въшедъ
кланѣше сѧ емоу гл҃ѧ. ѣко дъшти моѣ
нънѣ оумьрѣтъ. нъ пришедъ нъı-
нѣ възложи на нѭ рѫкѫ твоѭ и оживетъ.
19 и въставъ и҃съ по немь идѣаше и оуче-
ници его. 20 ı сѧ жена кръвоточива. дь-
вѣ на десѧте лѣтѣ имѫшти. при-
стѫпьши съ зади. прикоснѫ сѧ вь-
скрилии ризъı его. 21 гл҃ѧше бо вь
себѣ. аще токмо прикоснѫ сѧ ризъı
его спсна бѫдѫ. 22 і҃съ же обращтъ
сѧ и видѣвъ ѭ рече. дръзаи дъщи
вѣра твоѣ спсе тѧ. ı спсна бъı-
стъ жена отъ часа того. 23 ı пришедъ
и҃съ въ домъ кънѧжь. ı видѣвъ
VI сопьца и народъ мльващъ гл҃а имъ.
24 отидѣте не оумьрѣтъ бо дѣвица нъ съ-
питъ. ı рѫгахѫ сѧ емоу. 25 егда же изгъ-

Стр. 1 плата *гал. ев. 1144 г.* заплатъı платьна *юрьев. ев.*, приставлениѣ платьна *никол.* *5 у слова* просадѫтъ *надстрочная кирилл. приписка* то. *7* погъıблѭтъ ἀπόλλυνται, *ник.* погыбноуть *по гр.* ἀπολοῦνται, *такъ и въ юрьев. ев.* *10 послѣ* кънязъ *обыкновенно прибавляется* етеръ *ассем. никол. или* нѣкъıи *остр. или* единъ *сав.* *18* рѫкѫ *въ ркп. написано* рѫ *съ надстрочнымъ* к. *19* въ слѣдъ его иде *сав.* *22 и 24* коснѫ сѧ краі *сав.* *24* ризѣ *ассем. остр.* *26* надѣи сѧ *сав.* *29* въ храминѫ кънѧжь *сав.* *30* сопьца *ассем. остр. ник.;* свирьца *зогр.* народа мльваща *сав. кн.* *32* рѫгахо, *потомъ исправлено* о *въ* оу *(глаг.* ѫ*)*

нанъ бѣстъ народъ. вѣшедъ ѥтъ
ѭ за рѫкѫ. і вѣста дѣвица. 26 і изиде
вѣсть си по вѣсеи земи тоѭ ·:· 27 І прѣ-
ходѧщю тѫдѣ ис҃ви. по немь идете дѣ-
ва слѣпьца зовѫща и гл҃ща. поми-
лоуи нъı сн҃оу д҃въ. 28 пришедъшоу же емоу
въ домъ. пристѫ҃сте къ немоу слѣ-
пъца. і гл҃а има ис҃ъ. вѣроуета ли
ѣко могѫ се сътворити. гл҃сте
емоу ей г҃и. 29 тъгда коснѫ ѣ въ очи
гл҃м. по вѣрѣ ваю бѫди вама. 30 і о-
тврѣсте сѧ има очи. і запрѣти и-
ма ис҃ъ гл҃м. блюдѣта да никтоже
не оувѣстъ. 31 она же ишедъша просла-
висте и по вѣсеи земи тои. 32 тѣма
же исходѧштема. се привѣсѧ чл҃вкъ
нѣмъ бѣсенъ. 33 і изгънаноу бѣсоу
прогл҃а нѣмъı. і дивишѧ сѧ народи
гл҃ѭще. николиже ави сѧ тако вл҃и.
34 а фарисѣи гл҃ахѫ. о кънѧзи бѣсъ
изгонитъ бѣсъı ·:· 35 І прохождаше и-
с҃ъ градъı вѣсѧ и вѣси. оучѧ на
сонѣмиштихъ ихъ. і проповѣда-
ѧ евн҃ѣлие цр҃ствиѣ. і цѣлѧ вѣсѣ-
къ неджгъ і вѣсѣкѫ ѥзѫ въ людѣхъ.

Стр. 1 изгна всь народъ *сав.* вылѣзъ *сав.* *2* промьче сѧ *сав. (вм.* изиде*).* *3* въ всѫ землѫ тѫ *сав.* *4* идете *зогр.* идосте *асс.* идета *ник.*, идоста *остр.* вь слѣдь его идѣста *сав.* *5* вьпиѭща *сав.* *6* с҃не *зогр.*, *въ асс. зогр. ник. предшествуетъ слово* и҃с *(въ греч. нѣтъ).* *7* въ храминѫ *сав.* припадоста *сав.* пристѫписта *остр. никол.* *10* прикоснѫ сѧ очесоу *остр. ник. (но* очию*),* коснѫ сѧ очию *сав.* *11* бѫдетъ *сав.* *12* отврьзоста сѧ *сав.*, отвръзосте сѧ *зогр.* *13* ни единомоу же не рьцѣта *сав.* *14* шедъша *зогр. сав.* *16 къ* привѣсѧ *кирилл. буквами приписано надъ строкою* к немоу. *16—17* чл҃вка нѣма и бѣсьна *ассем. никол.* чл҃ка глоуха бѣсъноуѭща сѧ *сав.* *18 вм.* нѣмъıи *сав. кн.* глоухъı. *21* изгонитъ: *въ ркп.* изънитъ, пропдѣше *сав.*

36 Видѣвъ же народъи ис̃ъ. милоср̃дова
о нихъ ѣко бѣхѫ съмѧтени. і отъ-
връженн ѣкоже овъцѧ. не имѫщıѧ па-
стырѣ. 37 тогда гл̃а оученикомъ сво-
имъ. жатва оубо мъногa. а дѣла-
телѣ мало. 38 молите сѧ оубо гн̃оу жа-
твѣ. да изведетъ дѣлателѧ на жа-
твѫ своѭ. к̃.

X.

1 і̃ призъва оба на десѧте
оученика своѣ дастъ имъ власть.
на дс̃ѣхъ нечистыхъ да изгонѧтъ ѭ. і̃
цѣлити вьсѣкъ неджгъ и вьсѣкѫ болѣ-
знь. 2 Сѳѣма же на десѧте а̃пла. і̃
мена сѫтъ се. Пръвъı симонъ. і̃же
наречетъ сѧ петръ. і аньдрѣа братръ
его. 3 филипъ и вартоломѣи. тома и
матътеи мъıтарь. иѣковъ алъфе-
овъ. і келевен нареченъı тадеи. 4 си-
монъ кананѣи. ıю̃да искариотъскъı.
і̃же и прѣдастъ. 5 Сиѧ оба на десѧте
посъла ис̃ъ. заповѣдавъ имъ
гл̃ѧ. на пѫть ѩз̃къ не идѣте. і въ гра-
дъ самарѣнъ не вънидѣте. 6 ідѣте
же паче къ овъцамъ погıбъши-
мъ домоу и̃лва. 7 ходѧще же проповѣ-

1 въ ркп. народи *съ прибавленнымъ надъ строкою* ъ *(той же рукою). 4 вм.* пастырѣ *(такъ ник.) зогр.* пастоуха. *7 въ словѣ* дѣлателѧ *слогъ* ла *приписанъ надъ строкою, но той же рукою. 10* і исцѣлать *ассем. зогр.* исцѣлать *остр.* цѣлать *сав. 11—12* болѣзнь *остр. сав. ник.* ѩзѫ *асс. 15 къ словамъ* филипъ и вартоломѣи *приписано между строками глагол. буквами, но кажется другой рукою:* иѣквъ заведеовъ иоанъ бртъ его, *этихъ словъ нѣтъ въ зограф. 22* самареискъ *остр. 23* пакъı *сав.*

даите гл҃ще. ѣко приближи сѧ цр҃ствие
нб҃ское. 8 болѧщѧѧ цѣлите. мрътвыѧ
ѣскрѣшаите. прокаженыѧ очи-
штаите. бѣсы изгоните. тоу̑не
приѧсте тоу̑не дадите. к҃. 9 не съ- 5
тѧжите злата ни сѣребра. ни мѣ-
ди при поѣсѣхъ вашихъ. 10 ни мошъ-
(нъı) на пѫти. ни дъвою ризоу̑. ни
сапогъ ни жѣзла. достоинъ бо е-
стъ дѣлатель мъздъı своеѧ. 10

VII 11 Въ нѥже колижъдо градъ ли вь ве-
сь вънидете. іспытаите кто вь
немь достоинъ естъ. і тоу̑ прѣбѫ-
дете доньдеже изидете. 12 Въходѧште
же въ домъ цѣлоу̑ите и. 13 і ащте оу̑бо бѫ- 15
детъ домъ достоинъ. придетъ ми-
ръ вашъ на нь. аще ли же не бѫдетъ до-
стоинъ. миръ вашъ къ вамъ въ-
звратитъ сѧ. 14 і иже колижъдо не при-
иметъ васъ. ни послоу̑шаатъ слове- 20
съ вашихъ. ісходѧще из домоу̑. ли и-
з града того. отътрасѣте прахъ о-
тъ ногъ вашихъ. 15 аминь гл҃ѫ вамъ.
отърадьнѣе бѫдетъ земи содомь-
сцѣи гоморьсцѣи. вь день сѫдънъı. 25
нѥже градоу̑ томоу̑ ∴ 16 Се азъ съльѫ въı
ѣко овьцѧ по срѣдѣ влъкъ. бѫдѣте же
мѫдри ѣко змиѧ. і цѣли ѣко голѫ-

Стр. 2 іцѣлите *зогр.* *7* мошъ(нъı): *въ ркп.* о *исправлено въ кирилл.* ѣ, *въ началѣ слѣд. строки слога* нъı *нельзя прочесть, никол. ев. вм.* мошънъı *пишетъ* пири. *10* мъздъı: пишта *зогр.* фиште *никол.* *14* прѣбѫдете *зогр. ник.* *16 у* придетъ *надъ строкою кирилл. приписка* да. *20* приемлють *ник.* послоушаѫтъ *зогр. ник.* *21* къ ли *кирилл. прибавка* и *(т. е.* или*).* *24* къ *слову* земи *кирилл. прибавлено* л (земли). *25 можно читать* содомьсцѣ и, *слово* земи *повторяется и передъ* гоморьсцѣ *зогр. ник.* *26* нежели *зогр. ник.* посълѫ *остром.*

бье ·:· 17 Вънемлѣте же отъ чл҃вкъ. прѣ-
дадѧтъ бо въı на сонѣмъı. ı на
съньмищихъ вашихъ оубиѭтъ въı.
18 ı прѣдъ влд҃кы же и цѣсаре ведени бѫде-
те мене ради. вѣ҃ свѣдѣние имъ и ѣ-
зы҃мъ. 19 Ѳгда же прѣдаıжтъ въı. не
пцѣте сѧ како ли что възглаголете
дастъ бо сѧ вамъ въ тъ часъ. что
гл҃те. 20 не въı бо есте глаıщеи. нъ
д҃хъ отц҃а вашего глѧи въ васъ. 21 прѣ-
дастъ же братръ братра на съмръ-
ть. ı отецъ чѧдо. ı въстанѫтъ
чѧда на родителѧ и оубьѭтъ ѧ.
22 ı бѫдете ненавидими вьсѣми.
имене моего ради прѣтръпѣвъı
же до коньца сь спн҃ъ бѫдетъ ·:· к҃ ·:·
23 Ѳгда же гонѧтъ въı въ градѣ семь.
бѣгаите въ дроугы. аминь бо
гл҃ж вамъ. ѣко не имате исконь-
чати градъ изд҃рлвъ. доньде-
же придетъ сн҃ъ чл҃вчскъı ·:· 24 Нѣ-
стъ оученикъ надъ оучителе-
мь. ни рабъ надъ г҃мь своимь.
25 довлѣетъ оученикоу да бѫдетъ
ѣкоже оучитель его. и рабоу ѣко г҃ь его.
ı аште господина домоу вельзѣво-

Стр. 2 съборы *остр.* *3* съборищихъ *остр.* вашихъ: *въ остр.* своихъ. *3* оутепѫтъ *асс.* *6* прѣдаıжть *остр. ник.:* прѣдадѧтъ *зогр.*, *въ ассем. другое чтеніе:* ѣко же ведоми бѫдете *(въ греч. нѣтъ).* *7* имате глаголати *асс. остр. ник.* *10 вм.* вашего: моего *ассем.* *11* братъ брата *остр. ассем. зогр. ник.* *16* сь *передъ* спн҃ъ *нѣтъ въ зогр. ассем. ник.* *19—20* имать исконьчати сѧ *зогр., никол. какъ въ нашемъ.* *25* къ *первому* ѣко *прибавлено надъ строкою глаг.* же, *вм. второго* ѣко: ѣкоже и *зогр.*, *послѣ* рабоу *остр. повторяетъ* да бѫдеть, *вм.* г҃ь: *зогр.* г҃нъ *(читай* господинъ, *такъ и въ прочихъ).* *26* вельзовоула *остр.*, вельзѣво нарекоша *ассем.* нарѣша *зогр ник.:* нарекоша *ассем. остр.*

ла нарѣша. кольми паче домашт-
наꙗ его. 26 не оубоите сѧ оубо ихъ ·:· ℨ.
Ничтоже бо естъ покрꙑвено еже не
отъкрꙑвено бѫдетъ. і таино е-
же не оувѣдѣно бѫдетъ. 27 еже гл҃ж
вамъ въ тъмѣ. рьцѣте вь свѣтѣ.
і еже въ оухо слꙑшите. проповѣ-
дите на кровѣхъ. 28 і не оубоите сѧ оу-
бивающихъ тѣло. і д҃ша не могж-
штъ оубити. боите же сѧ паче. мо-
гщаго и д҃шж и тѣло погоубити
въ ѣе҃ннѣ 29 не двѣ ли пътици на
ссарии вѣнимѣ есте. і ни една же
отъ нею не падетъ на земи без о-
тъца вашего. 30 вамъ же и власи гла-
вꙑ вьси ищътени сѫтъ. не оубо-
VIII ите сѧ оубо мъногѣхъ птицъ лоучъши вꙑ
есте. 32 Вьсѣкъ оубо иже исповѣстъ мѧ
прѣдъ чл҃вкы. исповѣмъ і и азъ прѣ-
дъ отц҃мь моимъ иже естъ на нб҃сѣхъ.
33 иже отъвръжетъ сѧ мене прѣдъ чк҃ы.
отъвръгж сѧ его и азъ прѣдъ отъцемь
[мь] иже естъ на нб҃сѣхъ. 34 не мъните ѣко
придъ въврѣшти мира на земл҃ж. не

Стр. 1 домаштьнее *ник.* домашьнѧѧ *зогр. асс. остр.* *2 слова* оубо *въ зогр. нѣтъ.* *4* отъкрꙑвено *остр. асс.* окрꙑвено *зогр.* *6 вм.* вамъ: *зогр.* азъ. *7* слꙑшите *зогр. ник.:* слꙑшасте *остр. асс.* *8* отъ оубив. *зогр. ассем.* *10* немогжштиихъ *асс.* оубоите сѧ *зогр. ассем.* оубоите же сѧ *остр.* *12* ѣеонѣ *зогр. ник.* геѡнѣ *остр. ассем.* *13 къ слову* ссарии *надъ строкою кирилл. букв. прибавлено* ы, *въ никол. ев. дѣйствительно* сысарии *(гр.* ἀσσαρίου*), ассем.* на асурии, *остр.* ассарии, *зогр.* пѣназоу, вѣните сѧ *зогр.* цѣнимѣ есте *остр., въ нашей ркп.* есте *кирилл. буквою исправл. въ* еста, *вм.* нѣедина: една *зогр.* *14* отъ нею: *въ ассем. пропущено.* *15* ваши же *асс. ник.* *16* вьси *асс. пропущ.* ичьтени *ассем.* *17* лоучьше *зогр.* соулѣиши *асс.* *18* о мънѣ *остр.* *20* нб҃снѣмъ *сав. (такъ и въ 23-й строкѣ).* *22 послѣ* отьцемь *прибавлено* моимь *въ зогр. асс. остр. сав. ник.* *24* въврѣшти *ник.* положити *зогр.* на земи *зогр.*

придъ въвр҃ѣщъ мира нъ мечъ. 35 придъ
бо разлажитъ чл҃вка. на от҃ца своего
і дъштерь на матерь своѭ. и невѣ-
стѫ на свекровь своѭ. 36 і врази чл҃коу
домашьнии его ·:· 37 Іже любитъ от҃ца
ли матерь паче мене нѣстъ мене до-
стоинъ и іже любитъ сн҃ъ ли дъштерь
паче мене. нѣстъ мене достоинъ. 38 і и-
же не приметъ кр҃ста своего и въ слѣ-
дъ мене градетъ. нѣстъ мене досто-
инъ. 39 Ѡбрѣтъі дш҃ѫ своѭ погоубі-
тъ ѭ. а иже погоубитъ дш҃ѫ своѭ ме-
не ради обрѧщетъ ѭ. 40 іже въі прие-
млетъ мѧ приемлетъ. і иже приемлѣ-
тъ мѧ приемлетъ посъласвъшаго
мѧ. 41 Приемлѧи пр҃ка въ іма пророче
мьздѫ пророчѫ приемлетъ. і прие-
млѧи праведьника. въ іма праведь-
ниче мъздѫ праведьничѫ приметъ.
42 И иже колижьдо напоитъ единого отъ
малъіхъ сихъ. чашѫ стоудены
водъі. тъкмо въ іма оученика.
аминь гл҃вмъ не погоубитъ мь-
здъі своеѧ.

XI.

1 і въістъ егда съвръ-
ши ис҃ъ. заповѣдаѧ обѣма на десѧте

Стр. 1 положитъ *зогр.* *2* къ чл҃вка *приписано надъ строкою кирилл.* с҃на. *4* свекръве *зогр.* *5* домапътнии *ник.* домашьнии *зогр., вм.* иже люб.: любѧи *сав. (такъ и въ 7 строкѣ).* *6* матере *остр. сав.;* нѣсть ми на подобѫ *сав.* *7* с҃на *зограф. сав.;* дъштере *остр. сав.* *9* приемлѣть *остр.* въз метъ *сав.* *10* къ градетъ *приб. надъ строкою кирилл.* не, идеть *остр. сав. ник.* *12* погоубивъі *сав.* *13* приметъ *зогр.* *14* приемлѧи *сав.* *14—15* къ мѧ *прип. кирилл. надъ строкою* не, *сав. кн. оба раза* мене. *17* приметъ *зогр. acc.* *19* приемлѣть *остр. сав.* *20* иже аще *сав.* колижьдо: *м. б.* колижъдо *22* толико *сав.*, оученикоу *сав.* *23* не иматъп огоубити *сав.* *24—25* съконьча *зогр.*

оученикома своима. прѣиде отъ тѫ-
дж оучитъ. і проповѣдатъ къ градѣ-
хъ ихъ ·:· ѳ 2 Іоаннъ же слышакъ въ ѫ-
зилищи дѣла хва. посълакъ оучени-
кы своими 3 рече емоу. ты ли еси гра- 5
дыи. ли иного чаемъ. 4 і отъвѣща-
къ исъ рече имъ. шедъше възвѣсти-
те иоанови. 5 слѣпии прозираѭтъ. і хро-
ми ходѧтъ. прокажении очищаѭтъ са
и глоусии слышатъ. мрътвии въ- 10
стаѭтъ. і нищитии благовѣстоуиѫ-
тъ. 6 і блаженъ естъ иже не съблазни-
тъ са о мнѣ. 7 тѣмъ же исходящемъ.
начатъ исъ гти народомъ. о иоанѣ.
чесо видѣтъ изидете въ поустыниѫ 15
трьсти ли вѣтромь колѣблемыі.
8 нъ чесо изидете видѣтъ. чка ли
въ мѧкъкы ризи облъчена. се иже
мѧкъка носѧтъ. въ домохъ цр(ихъ)
сѫтъ. 9 нъ чесо изидете видѣтъ. про- 20
рока ли гаѫ вамъ. і лише пророка. 10 сь
во естъ о немьже естъ писано. Се а-
зъ посълаѫ анла мои прѣдъ лице-
мь твоимъ. і оуготовитъ пѫть
твои прѣдъ тобоѫ. 11 Аминь гаѫ ва- 25
мъ. не въста въ рожденыихъ жена-

Стр. 4 надъ словомъ посълавъ *кирилл. приписка* два. *5* къ немоу *зогр. 6* къ ли *надъ стр. приб. кирилл.* и. *7* повѣдите *остр. 8 слова* иже слышита и видита *приписаны между строками кирилл. буквами, имъ нѣтъ въ зогр., но въ ассем. остр. они въ текстѣ (такъ и въ греч.). 9—10 ассем. другой порядокъ:* глоуси слыш. прокаж. оч. *11* и нищ. благов. *пропущено въ зогр. 12* къ иже *надъ строк. кирилл. прип.* аще. *15 и 17* изидете *исправлено кирилл. въ* изидосте, *но первоначальная форма видна и она возстановлена: ассем. и остр.* изидосте, *зогр. 15* изидете, *17 и 20* изидосте, *ник. постоянно* изидете. *18* ризи: ризъı *всѣ прочіе т. 19* мѧкъкаıа *остр. ассем. ник. 21* къ гаѫ *приписка кирилл.* ни. *22* писано *зогр. сав. 24* оуготовастъ *зогр.*

ми болеи иоана кръстителѣ. мьнѣ-
и же въ цр̃ствии нб̃сцѣмь болеи естъ
его. 12 Отъ дьнии же иоана кръстите-
IX лѣ до селѣ. цр̃ствие (небеское) нждитъ сѧ.
і нжждъници в(съхъı)таѭтъ є.
13 въси бо пр̃ци и законъ до иоана прорѣ-
шѧ. 14 і аще хощете приѧти. тъ [є] естъ или-
ѣ хотѧи прити. 15 имѣѭи оуши слъıша-
ти да слъıшитъ. 16 Комоу оуподоблѭ
родось. подобенъ естъ дѣтищемъ сѣ-
дѣштемъ. на тръжиштихъ. іже въ-
зглашаѭтъ дроугомъ своимъ 17 и
гл̃аѭтъ. пискахомъ вамъ и не
плѧсасте. плакахомъ вамъ и не
ръıдасте. 18 приде бо иоанъ не пиѧ ни ѣ-
дъı. и гл̃ѭтъ бѣсъ имать. 19 приде
сн̃ъ чл̃вчскъ ѣдъı и пиѧ. і гл̃ать се
сь чл̃вкъ ѣдъца и винопиица. мъı-
таремъ дроугъ и грѣшъникомъ. і опра-
вьди сѧ прѣмдрость отъ чадъ
своихъ. 20 тогда начать поносити
градомъ. вь нихъже бъıша мъно-
жѣишѧ силъı имъ. зане не покаа-
шѧ сѧ ·:· 21 Горе тебѣ хоразинъ. горе тебѣ
витъсаида. ѣко аще въ тоурѣ и сидо-
нѣ. бѫ силъı бъıлъı бъıвъшѧ
въ васъ. древле оубо въ врѣтици и
попелѣ покаали сѧ бѫ. 22 обаче гл̃ѭ

Стр. 1 болеи *ассем.*, *прочіе* болии. *3* его естъ *зогр. ассем. ник. остр.* *4—5 что въ скобкахъ, въ подминникъ поблѣднѣло, нельзя прочесть;* въсхытаѭтъ *зогр. сав. никол.* въсхъıщаѭть *остр.* *6* закони *сав.* *6—7* пророкоша *остр.* прорѣша *зогр. ассем., сав. прибавляетъ* сѧ; е *передъ* естъ *мниняя буква въ подл.* *8* приати *сав. описка.* *9* къ комоу *зогр. приб.* же. *11* сѣдѣщемъ *такъ въ ркп.* *13* свирахомъ *зогр. ник.* *18* пивьца *зогр.;* мъздоимьцемъ *зогр.* *25* въ турѣ *изъ первоначальнаго глагол.* оу (ѹ) *сдѣлано глагол.* ѵ (ꙋ). *26, 28 и 6 на слѣд. стр. зогр.* биша, *никол.* быше *и* би.

вамъ тоурѡмъ и сидоноу.
отърадьнѣе бѫдетъ въ день сѫдънъı. неже вамъ. 23 И тъı капернаоумъ. вьзнесъıи сѧ до нб̃се до ада
съниделши. зане аште въ содомѣхъ
бж̃ силъı бъıвъшаѧ въ тебѣ. прѣ-
бъıлъı бж̃ до (дънес)ьнѣго дьне. 24 обаче
глѭ вамъ ѣко земли содомьскѣ отъ-
радьнѣе бѫдетъ. въ день сѫдънъı
неже тебѣ. 25 Въ то врѣмѧ отъкѣщаѥтъ
сѣ рече. ісповѣдаѭ ти сѧ отъче гн̃и не-
боу и земи. ѣко оутаилъ еси се отъ прѣ-
мѫдръıхъ и разоумънъıхъ. и ѣ-
вилъ ѣ еси младеньцемъ. 26 ей отче.
ѣко тако бъıстъ волѣ прѣдъ тобоѭ. 27 Вьсѣ мънѣ прѣдана сѫтъ отц̃мь мо-
имь. и никтоже не знаетъ сн̃а. тъ-
кмо отц̃ъ. ни отца кто знаетъ. тькмо
сн̃ъ. и емоуже волитъ сн̃ъ отъкръı-
ти. 28 Придѣте къ мънѣ въси троужда-
ѭштеи сѧ. і обрѣмененни. и азъ по-
коѭ въı. 29 вьзьмѣте иго мое на се-
бѣ. и наоучите сѧ отъ мене ѣко кро-
токъ есмъ и съмѣренъ срд̃цмъ. и
обрящете покои дш̃амъ вашимъ. 30 іго
бо мое благо и врѣмѧ мое легъко естъ.

Стр. 1 въ тоуромъ *на глагол.* оу *наведена кирилл. буква* у, *зогр.* туроу, *ник.* тоуроу, *пробълъ въ строкѣ вслѣдствіе стертыхъ мышиныхъ буквъ.* *3* вама *зогр. ник.;* каферън. *зогр.* *6 глагол.* бѫ *исправлено въ* бише *кирилл. буквами.* *7* бъıша *зогр.* *8 и 12* земли *зогр.* *10* вамъ *зогр.* *11* сѧ тебѣ *зогр. ник.* се: си *зограф.* *17* не *возстановлено по первоначальному, въ подлинникѣ нарочно стертому т.,* не *встрѣчается въ зогр. остр. ник., въ ассем. пропущено.* *26* бо *пропущ. въ зогр.*

XII.

1 Въ то врѣмѧ приде и҃съ сквозѣ сѣаниѣ.
оученици же его възалкашѧ сѧ. и на-
чѧсѧ въстрѣгати класы и ѣсти
2 фарисѣи же видѣвъше рѣшѧ емоу. се оу-
ченици твои творѧтъ. егоже не до-
стоитъ творити въ соботы. 3 Онъ
же рече имъ. нѣсте ли чъли чъто съ-
твори дв҃ъ егда възалка самъ. и
сжщи съ нимь. 4 како вьниде въ хра-
мъ бжии. и хлѣбы прѣдъложениѣ
сънѣстъ. ихъже не достоино емоу
X бѣ ѣсти. ни сжщимъ съ нимъ. тъкъмо
иереомъ единѣмъ. 5 ли нѣсте чъли въ
законѣ. ѣко въ соботы иереи въ цъ-
рк҃ве соботы скврънѧтъ. и неповинь-
ни сжтъ. 6 гл҃ж вамъ. ѣко цр҃кве. и боле-
и естъ съде. 7 аще ли бисте вѣдѣли. чъ-
то естъ милости хощтж а не жртвѣ.
николиже оубо бисте осждили непови-
нънъıхъ. 8 г҃ь бо естъ соботѣ сн҃ъ чло-
вѣчскъı ·:· 9 и прѣшедъ отъ тждѣ и҃съ.
приде на соньмиште ихъ. 10 и се чл҃вкъ
бѣ тоу. ржкж имъı соухж. и въпроси-
шѧ и гл҃жще. аще достоитъ въ собо-
тж цѣлити. да на нь възгл҃жтъ. 11 о-
нъ же рече имъ. кто естъ отъ васъ

Стр. 2 въ началѣ и отчасти надъ строкою приписано въ *(глаг.)* соуботоу *(кир.); зогр.* възлакашѧ *и 8* възлака. *3* начашѧ *зогр. ник. 6* сжботъı *зогр.* соуботоу *ник. 7—8* твори *зогр. 9* сжштеи *зогр. 14, 15, 20, 24 и 2, 5 на слѣд. стр. вездѣ зогр. ев. пишетъ* сжбот—. *15* сжботж *зогр. ник. 16 къ* гл҃ж *приписано кирилл. букв. надъ строкою* же *16—17* бол҃и *зогр. 18* милостъıны *никол. неправильно (въ греч.* ἔλεος).

чл҃вкъ. іже имать овьча единo. і а-
ще въпадетъ сѧ въ ѣмж въ соботж.
не изьметъ ли его. 12 кольми оубо лоуче-
и естъ чл҃вкъ овьчате. тѣмь же до-
стоитъ въ соботж добро творити. 13 тъ-
гда гл҃а чл҃коу. простьри ржкж и прост-
рѣ. і оутвръди сѧ цѣла ѣко и дроугѣ ·:·
14 Фарисѣи же ишедъше съвѣтъ сътвори-
шѧ на нь. како и погоубѧтъ. 15 і҃с҃ъ же разоу-
мѣвъ отиде отъ тждѣ. і по немь
идж народи мьноѕи. і исцѣли ѭ вьсѣ.
16 і запрѣти имъ да не ѣвѣ его сътворѧ-
тъ. 17 да съвьждетъ сѧ реченое пр҃комь
исаиемь гл҃ѣмь. 18 се отрокъ мои егоже
изволихъ. възлюбленъı мои. на
нь҃же благоизволи д҃ша моѣ. положж
дх҃ъ мои. на немь. і сждъ ѭзꙑкмь въ-
звѣститъ. 19 не прѣречетъ. ни възъпи-
етъ. не оуслъıшитъ никтоже на расп(ж)-
тихъ гласа его. 20 трьсти съкроушенъı
не прѣломитъ. і пръта вънемъша сѧ
не оугаситъ. доньдеже възведетъ
на повѣдж сждъ. 21 і на имѧ его ѭ҃зци
оупъваѭтъ. 22 Тъгда привѣсѧ къ не-

Стр. 2 зогр. николь. другимъ порядкомъ: въ сжб. въ ѣмж *(по греческому). 3 надъ строкою приписано кирилл.* и въздвигнеть, *въ никол. (по греческому) въ тексть. 3—4* лоучи *зогр. 6 къ* ржкж *кирилл. прибавл.* твою. *7* простьрѣтъ ржкж *зогр.* простри ю *ник. (и греч. тексты колеблются),* оутвръди сѧ емоу и бъıстъ цѣла *зогр., никол. по нашему и по греч. текстамъ. 10—11* послѣдоваше і҃сови народъ мъногъ *остр. 11* идоу *ник.* идоша *зогр. 12* авѣ *зогр. асс.* ѭвѣ *остр.;* творатъ *асс. ник. 16* благоволи *остр. На страницѣ* X^b *(и нѣкоторыхъ другихъ) кто-то наводилъ по прежнему почерку новымъ черниломъ но неумѣлой рукою, вслѣдствіе чего не всѣ буквы правильно подновлены. 19* ж *въ* распж *новымъ черниломъ исправлено въ кирилл.* оу, *вм.* не оуслъıш. *въ ассем. остр. ник.* ни оусл. *21* приломитъ *зогр.;* плата *ассем., вм.* сѧ *новымъ черниломъ наведено* се *(но слѣдъ буквы* ѧ *виденъ).*

моу бѣсънжіжцѣ сѧ слѣпъ и нѣмъ и и-
сцѣли и. ѣко слѣпъ і нѣмъ гл҃аше и
гл҃даше. 23 і дивлѣхж сѧ вьси наро-
ди гл҃ѣжще. ѣда сь естъ сн҃ъ дв҃ъ
24 Фарисеи же слъішавъше рѣшѧ. сь
не изгонитъ бѣсъ. тъкмо о вель-
зѣволѣ кънѧзи бѣсъ. 25 Вѣдъі же
мъісли ихъ рече имъ. вьсѣко цѣ-
рс҃тво раздѣлъ сѧ на сѧ. запоустѣ-
етъ і вьсѣкъ градъ ли домъ ра-
здѣлъ сѧ на сѧ не станетъ. 26 і аще
сотона сотонж изгонитъ. на сѧ ра-
здѣлилъ сѧ естъ како оубо стане-
тъ цс҃твие его. 27 і аште азъ о велъ-
зѣволѣ изгонж бѣсъі. сн҃ве ваши
о комь изгонѧтъ. Сего ради ти ва-
мъ вждѫтъ сждиѧ. 28 аще ли о доусѣ
бж҃ии. азъ изгонж бѣсъі. оубо по-
стиже на васъ цс҃рствие бж҃ие. 29 ли ка-
ко можетъ кто вънити въ домъ
крѣпъкааго. і съсждъі его расхъі-
тити. аще не пръвѣе съвѧжетъ крѣ-
пъкааго. і тогда домъ его расхъі-
XI титъ. ѕ҃. 30 Іже нѣстъ съ мноѫ на мѧ е-
стъ. і иже не събираатъ съ мноѫ
растачаатъ. 31 сего ради гл҃ѭ ва-
мъ вьсѣкъ грѣхъ и хоула отъпоу-

Стр. 2 і глоухъ *(вм.* нѣмъ*) зограф.* *5—6 въ конць строки послъдняя буква* ь *наведена новымъ черниломъ кириллицею.* *7* и *въ* кънѧзи *исправл. въ кирилл.* ѥ *съ надстрочною приписною* мь, *такъ и къ* бѣсъ *приписано кирилл.* скимь. *9* раздѣлъ: *м. б.* раздѣль. *12 въ конць строки буквы* сѧ ра *навед. нов. черн. вм.* сѧ, *какъ прежде было, написано* се. *13 въ* оубо *буквы* 8 *и* о *навед. кирилл.* *15 въ* велъѕѣволѣ *какъ кажется* ѕ *наведено новымъ черн на* ꙁ. *19 къ* ли *надъ строкою приб кирилл.* и. *24* не сѧі *сав.* *25* не събираі *сав.* *26* тѣмь же *сав.* *27 и на слѣдующей стр. 2* власвимпѣ *зогр.*, хоуление *сав.* *27 и на слѣдующей стр. 1, 2, 4, 5* отъдастъ сѧ *сав.*

ститъ сѧ человѣкомъ. а ѣже на д҃хъ
хоула не отъпоуститъ сѧ чл҃кмъ
32 і иже колижъдо речетъ слово на сн҃ъ
чл҃вѣчскъı. отъпоуститъ сѧ емоу.
а иже речетъ на д҃х҃ъ ст҃ы не отъпоу-
ститъ сѧ емоу. ни въ сь вѣкъ ни къ
вѫдщиин. 33 ли сътворите дрѣво
добро и плодъ его добръ. ли сътво-
рите дрѣво зъло и плодъ его золъ
отъ плода бо дрѣво познано бѫ-
детъ. 34 ишѧдьѣ ехидънова како
можете добро гл҃ати зълиі сѫще
отъ изобътъка бо ср҃цоу оуста
гл҃ѫтъ. 35 Добрıі чл҃вкъ отъ добра-
го съкровишта износитъ добрѣ
і зълıі чл҃вкъ отъ зълаго съ-
кровишта износитъ зълаѣ. 36 гл҃ѫ
же вамъ. ѣко вьсѣко слово праздъ-
но. еже аще рекѫтъ чл҃вци. въздаа-
дѫтъ о немь слово. въ день сѫдь-
нъı. 37 отъ словесъ бо своихъ. опра-
въдиши сѧ. і словесы своими
сѫдиши си ⁘ к҃ 38 Тъгда отъвѣщаа-
шѧ етери отъ кънижъникъ. і фари-
сѣи гл҃ѫще. оучителю хощемъ отъ
тебе знамение видѣти ⁘ 39 Сн҃ъ же

Стр. 1—2 д҃ховьное хоуление *сав.* *3—4* сына ч—го *ассем. сав.* *7* граджштии *зогр. ассем. остр. сав.*, *къ ли прибавл кирилл. буква* и. *7—9 сав. кн. совсѣмъ иначе:* или творитъ дрѣво доброе агодж емоу добрж или творитъ дрѣво прахнѣно и агонж емоу изгнилж *(простое недоразумѣніе, въ греческомъ текстѣ нѣтъ ничего подобнаго).* *10* отъ агодъı-знаетъ сѧ *сав.* *11* племя аспидово *сав.* *12* творити *(вм.* гл҃ати*) зогр.* *12—17 сав. употребляетъ слова* благъ, лжкавъ *(вм.* добръ, зълъ*) и* съсждъ *(вм.* съкровиште*).* *18* гл҃ъ праздьнъ *сав.* *19—20* въздаѫтъ *сав.* *22* отъ словесъ своихъ *сав.* *23* осждиши сѧ *всѣ проч. тексты.*

отъвѣщавъ рече имъ. родъ лжка-
въ и любодѣи знамениѣ ищетъ. і зна-
менiе не дастъ сѧ емоу. тъкмо зна-
менiе іонꙋ пр҃ка. 40 ѣко бо бѣ іона въ чрѣ-
вѣ китовѣ. три дьни и три ношти. тако
бѫдетъ сн҃ъ чл҃вскꙑ. въ ср҃дци зе-
мла три дни и три ношти. 41 мѫжи ниневꙑ-
ѣитьстии въстанѫтъ на сѫдъ. съ
родомь симь и осѫдатъı-и. ѣко пока-
аша сѧ. проповѣдиѫ іонинои҃. і се болеи
іонꙋ сьде. 43 егда же нечистꙑ д҃хъ і҆зи-
детъ отъ чл҃вка. прѣходитъ скозѣ бе-
здънаа мѣста. ішта покоѣ и не обрѣ-
тлатъ. 44 тъгда речетъ. възвращѫ
сѧ въ хрaмъ мои. отъ нѫдоуже изидъ.
і пришедъ обращтетъ празденъ. по-
метенъ. оукрашенъ. 45 тъгда идетъ и пои-
метъ съ собоѫ седмь инѣхъ д҃хъ. лю-
штꙑшь себе. і въшедъше живѫтъ тоу.
і бѫдѫтъ послѣдьнѣ чл҃вка того го-
рьша пръвꙑхъ. тако бѫдетъ и родоу се-
моу лжкавоуемоу ·:· 46 Єщe емоу глаголѫ-
щоу къ народомъ. се мати и братрьѣ его
стоѣхѫ вънѣ. іскѫште гл҃ти емоу. 47 ре-
че же къ немоу единъ. се мати твоѣ и
братрьѣ твоѣ вънѣ стоѩтъ хотѫще
гл҃ти къ тебѣ. 48 онъ же отъвѣштавъ рече
къ гл҃ѫштюмоу. къто естъ мати моѣ
и кто сѫтъ братриѣ моѣ. 49 і простеръ рж-

Стр. 1 къ родъ *прибавлено* сь *надъ строкою кирилл. буквами, въ зогр. ник.* сь *нѣтъ. 11 стихъ 42, пропущенный въ глагол. подлинникѣ, приписанъ со стороны столбца кирилл. буквами въ слѣдующемъ видѣ:* цр҃ица юшьскаа. вьстанеть на соудь с родомь сымь и wсоудить и. ꙗко приде ѿ краи землѩ слыишати прѣмоудрости соломоне. и се боле соломона зьдѣ. *12* сквозѣ *зогр. 22* лжкавъноуемоу *зогр. 25* етеръ къ немоу *зогр. (по греческому). 28* къ штю *слова* гл҃ѫштюмоу *надъ строкою кирилл. прип.* ѥ.

кѫ на оученикъı своѭ рече. се мати
моѣ и братрьѣ моѣ. 50 ıже во ıмѥ творитъ
волѭ отца моего ıже естъ на нб҃сѣхъ.
XII тъ братръ мои и сест(ρ)а и мати естъ.

XIII.

1 Въ тъ же день ıшедъ ıс҃ъ
ıз домоу сѣдѣше при мори. 2 ı съвъкраша сѧ къ немоу народи мъноѕи. ı ѣко
вълѣзъ въ корабь сѣде. и весь народъ на помори стоѣше. 3 и гл҃а имъ мъного притъчами гл҃ѧ. Се ıзиде сѣıѧи да сѣетъ. 4 ı сѣıжитоумоу. ова оубо падѫ при пѫти. ı придѫ птица небс҃кыıа и позобаша ѣ. 5 дроугаа же падѫ на каменııхъ. ѣже не имѣша землѧ мъногы. ı абье прозабѫ.
зане не имѣше глъбины землѣ. 6 сълнъцоу же восиѣвъшю прискадѫ. ı зане не имѣхѫ кореııѣ исъхѫ. 7 а дроугa падѫ къ трънии. ı
вьзиде трънье и подави ѣ. 8 дроугаа же
падѫ на земи добрѣ. ı даѣхѫ плодъ. ово сто. ово шесть десатъ. ово
три десати. 9 ımѣıı оуши слъıшати
да слъıшитъ. 10 и пристѫпııше оучени-

Стр. 1 рѫкѫ: *въ зограф. прибавл.* своѭ *(какъ иные греч. т.).* *2 на этомъ мѣстѣ зогр.* братиѣ, *но иначе и онъ употребляетъ форму* братриѣ. *4 въ ркп. по недосмотру* седа. *5* тъѫде *зогр.* *6* сѣдѣаше *зогр.* *7* къ *приписано той же рукою глагол. букв. надъ строкою.* *8 въ никол.* вьлѣзııю емоу въ корабль сѣдити. *12, 13—14, 19 и 21 зогр. пишетъ* падоша, *никол. вездѣ* падоу. *12* придоша *зогр.* придоу *ник.* *15* прозѫбоша *зогр.* прозебоу *ник.* *18—19* ı исъхоша *зогр.* иьсхоу *никол.* *19* дроугаѣ *зогр.* *20* е *(вм.* ѣ= *ник.) зогр.* *24 послѣ* оученици *зогр. ник. прибавл.* его.

ци рѣшѧ емоу. по что притъчами гла-
голеши имъ. 11 онъ же отъвѣщавъ рече.
ѣко вамъ дано естъ разоумѣти. таи-
наа цр҃ствиѣ. нб҃скаго. онѣмъ же не
дано естъ. 12 имѫщоумоу бо дастъ сѧ
и избѫдетъ емоу. а иже не иматъ. і е-
же иматъ възъметъ сѧ отъ него. 13 Се-
го ради притъчами имъ гл҃ѭ. ѣко ви-
дѧще не видѧтъ. и слъшѧште не слъ-
шѧтъ ни разоумѣваѭтъ. 14 и съвъ-
ваетъ сѧ имъ пророчьсто исаино гл҃ѭщее
слоухомь оуслъшите и не имате разоу-
мѣти. и зьрѧще оузърите и не имате ви-
дѣти. 15 отлъстѣ бо ср҃дце людеи сихъ.
и оушима тѫжько слъшашѧ. и очи свои
съмѣжишѧ. еда когда оузьрѧтъ очи-
ма. и оушима оуслъшѧтъ. и ср҃дце-
мь разоумѣѭтъ. и обратѧтъ сѧ и и-
сцѣлѭ и҃. 16 Ваши же блаженѣи очи ѣко ви-
дите. и оуши ваши ѣко слъшите. 17 аминь
бо гл҃ѭ вамъ. ѣко мънози пр҃ци и пра-
ведьници въжделѣшѧ видѣти. ѣ-
же видите и не видѣшѧ. и слъшѧ-
ти ѣже слъшите и не слъшашѧ. 18 въı
же оуслъшите притъчѫ сѣвъшаго.
19 вьсѣкъ иже слъшитъ словеса цса-
рествиѣ. и не разоумѣваатъ. прихо-
дитъ же непрїѣзнь и въсхытаатъ сѣ-
ное въ ср҃дци его. се естъ сѣное при пѫ-

Стр 10 разоумѣѭтъ *зогр*, *ник. согласно съ нашимъ.* *12* слоухъмь *зогр.* *14* люди *зогр.* *15* ъı *въ* слъшашѧ *написано такъ, что въ буквѣ* ъ *писецъ ошибся и началъ было писать глагол.* о *16* егда *зогр. (описка).* *19* блаженѣ *зогр.* *20* ши *въ словѣ* ваши *припис. тойже рук. надъ строкою.* *21 слова* бо *въ зогр. нѣтъ, но ник. согл. съ нашимъ.* *26—27* ц҃рѣ *зогр.* царьствиѣ *ник.* *28 надъ* аа *въ* въсхытаатъ *прип. кирилл.* к. *28—29* сѣаное *зогр.* *29* къ сѣнос *надстрочн. кирилл. прип.* ы.

ти. 20 а сѣ́ное на каменнии. сь е́стъ слы-
шавъ слово. і абие съ радостиж при-
емлѧ е. 21 не имать же корене въ себѣ. нъ
врѣменъно е́стъ. бывъши же печа-
ли и гонению словесе ради. абье събла-
жнѣ́тъ сѧ. 22 а сѣ́ное въ тръніи. сь е-
стъ слъішавъ слово. і печаль свѣ-
та сего. і лесть братъства по-
давлѣетъ е. і бес плода бъіва-
етъ. 23 а сѣ́ное на добрѣ земи. сь е-
стъ слъішавъ слово и разоумѣваѣ е.
і приноситъ плодъ ѣко подобаатъ.

XIII и творитъ ово .р̃. ово .м̃. ово ѣ̃. 24 Ѣиж
притъчж прѣдъложи имъ гл҃а ·:· Оуподо-
би сѧ цр̃ствие небеское. чл̃вкоу сѣ́къ-
шоу добро сѣмѧ на селѣ своемь. 25 съпѧціе-
мъ же чл̃вкомъ. приде врагъ его. и вь-
сѣ плѣвелъ по срѣдѣ пшеницѧ и отиде.
26 егда же прозабе трѣва и плодъ сътво-
ри. тъгда ави сѧ и плѣвелъ. 27 приіе-
дъше же раби г̃ина рѣшѧ емоу г̃и. не добро
ли сѣмѧ сѣлъ еси на селѣ твоемь. отъ
коудж оубо иматъ плѣвелъ. 28 онъ же ре-
че имъ врагъ чл̃вкъ се сътвори. ра-
би же рѣшѧ емоу. хощеши ли оубо да шедь-
ше испл̃вемъ ѥ́. 29 онъ же рече ни. еда
въстръгажще плѣвелъ. въстръ-

Стр. 6 сѣ́ное *зогр.* *9 въ зограф. посмъ* с *лишняя прибавка* слово. *12* плодъі *зогр., ник. другимъ порядкомъ:* ѣко подобаеть плодь приносити. *14—15* подобно сстъ *асс. остр., зогр. ник. согл. съ нашимъ.* *15—16* сѣвъшюмоу *зогр.* сѣавшюмоу *ник.* *17—18* въсѣа *асс. остр. ник.* *20* ѣвшиѧ сѧ плѣвели *асс., ник. зогр. остр. согл. съ нашимъ т.* *22* сѣалъ *асс.* сѣялъ *остр.* *23* плѣвелъі *асс. остр. ник. (такъ и въ 27 стр.).* *24* чс̃къ *зогр. (описка);* се *зогр. ник.* то *остр.* *26* испл̃вемъ *зогр. ник.:* възберемъ *асс. остр.* *26 передъ* ни *кирилл. прип. надъ строкою* имь. *27* въстьрьзающе *остр.*

гнете коупъно съ нимь и пшеницѫ. 30 оста-
вите є коупьно расти оубо до жатвы.
і въ врѣмѧ жатвы. рекѫ дѣлателе-
мъ. съберѣте пръвѣе плѣвелъ. і съ-
вѧжате и въ снопы. ѣко съжешти ѭ.
а пшеницѫ съберѣте вь житьницѫ
моиѭ К. 31 іиѫ притъчѫ прѣдложи имъ
гл҃ѧ. подобно естъ цр҃ствие нб҃ское.
зръноу гороушъноу. еже вьземъ чло-
вѣкъ вьсѣ на селѣ своемъ. 32 еже мьне
естъ вьсѣхъ сѣменъ. егда же въ-
здрастетъ боле зелии естъ. і бы-
ваетъ дрѣво. ѣко прити птицамь
нб҃скымъ. і витати на вѣтвехъ
его. 33 Іиѫ притъчѫ гл҃а имь. подо-
бъно естъ цр҃ствие нб҃ское квасоу.
іже вьземъши жена съкры въ мѫ-
цѣ три сатъ доньдеже вьскысѣ
вьсѣ. 34 Вьсѣ гл҃а и҃съ притъчами къ на-
родомъ. і бес притъчѧ ничесо же гл҃ше
къ нимъ. 35 да съводетъ сѧ реченое пр҃кмь
гл҃ѫштемь. отвръзѫ въ притъча-
хъ оуста моѣ. отъкрыиѭ съкръвенаа.
отъ съложенииѣ вьсего мира. 36 Тъгда
оставль народы приде въ домъ и҃с.
і пристѫпишѧ къ немоу оученици его
гл҃ѫште. съкажи намъ притъчѫ.
плѣвелъ селъныхъ. 37 онъ же отъвѣща-

Стр. 1 коупьно с нимь *ник., первато слова въ остр. асс. нѣтъ.* *2* е *и* оубо *въ зогр. нѣтъ,* къ оубо *надъ стр. кирилл. приписано* ѡбоѥ, *это слово и въ друг. читается.* *3* жателемъ *остр. ник.* жѧтелѣнемъ *ассем.* *4 зогр. ник. согл. съ наш., ассем.* шедъше изберѣте прѣжде плѣвелы, *остр.* шьд възб. древлѥ пл. *5* жешти *зогр, всѣ проч.* съжешти. *9* горюшьноу *зогр.* *10* вьсѣѣ *зогр.* *12* бол. естъ зел. *зогр., ник. согл. съ наш.* *20* притъча *зогр. ник.;* ничьтоже *зогр.* ничесоже *ник.* *20* притъча: *м. б.* притъчъ, *трудно разобрать.* *21* съводетъ *въ подлинникѣ.* *25* оставь *зогр.*

въ рече имъ ·⁘· вьсѣавъı естъ добро-
е сѣма сн҃ъ чл҃вскъı. 38 а село естъ весь
миръ. доброе же сѣма се сжтъ. сн҃ве
цр҃ствиѣ. а плѣвелъ сжтъ сн҃ве не-
приѣзнини. 39 а врагъ естъ вьсѣавъı
ѩ диѣволъ. а жатва естъ коньчина вѣ-
ка. а жателе сжтъ анг҃ли. 40 ѣко бо оубо
събираѭтъ плѣвелъı. і огнемь
съжиѕаѭтъ. тако бѫдетъ въ съконъ-
чание вѣка сего. 41 посълетъ сн҃ъ чл҃вѣ-
чскъı анг҃лъı своѩ. і съберѫтъ отъ
цр҃ствиѣ его вьсѧ сканьдѣлъı. і тво-
рѧщаѩ безаконение. 42 і вькръгѫтъ ѩ
въ пешть огньнѫ. тъгда бѫдетъ пла-
чь и скрьжетъ зѫбомъ. 43 тъгда пра-
ведьнии просвѣтѧтъ сѧ ѣко слънь-
це. въ цр҃ствии отъца ихъ. имѣѩи
оуши слъıшати да слъıшитъ. 44 пакъı
подобъно естъ цр҃ствие нб҃ское. съкро-
XIV вищю съкръвеноу. [на] на селѣ. еже обрѣ-
тъ чл҃вкъ съкръı. і отъ радости е-
го идетъ. і вьсе елико имать про-
даетъ. і коупоуетъ село то. 45 па-
къı подобъно естъ цр҃ствие нб҃ско-
е чл҃вкоу коупъцоу. ищщѫ добръ

Стр. 1 въсѣавъ *зогр.*, доброе сѣма естъ *въ этомъ пор. всѣ прочіе.* *3* сни сжтъ *асс. остр. ник.* есть *остр.* *4* плѣвели *остр. ассем.* *5* вр. вьсѣавъı ѩ естъ д. *ассем. остр. ник.* *6 вм.* ѩ: *зогр.* плѣвелъ, коньчание *остр. ассем.* *7* жателѣне *ассем. остр.*, анг. сжть *остр. ник.* сжть аѣли *ассем.* *7* же оубо *остр. асс.* оудобь *зогр. (описка)*, же бо *ник.* *8* плѣвели събираѭтъ сѧ *остр. асс.*, и огн. съжагаѭтъ сѧ *асс. остр. (ближе къ греч. т.), зогр. и ник.сол. съ наш.* *10* чловѣчьскъı *зогр. ник.* (τοῦ ἀνθρώπου): господь *ассем. остр.* *12* шть конець земла *ассем. остр.: зогр. ник. сол. съ нашимъ* (ἐκ τῆς βασιλείας), сканьдили *ник.* (τὰ σκάνδαλα), *всѣ проч* съблазнъı. *13* безаконие *всѣ пр.* *25* ищщѫ *такъ въ ркп., но первое* щ *вм. выскобленнаго* м, ищщюмоу *сав.* *25 и на слѣд. стр. 1* добра бисъра *зогр. остр.*, добръ биселъ *асс. сав.*, *въ нашемъ текстѣ изъ глаг.* о (ѳ) *въ* бисоръ *сдѣлано глаголь.* ь (ѳ).

бисьръ. 46 іже обрѣтъ единъ мьногоцѣненъ бисьръ. шедъ продастъ вьсе имѣние. елико имѣаше и коупи и ·:·
47 Пакъı подовъно естъ цр҃ьствие небс҃кое неводоу вьврѣженоу въ море.
і отъ вьсѣкого рода избъравъшю.
48 іже егда испълъни сѧ извлъкъше и
на краи. і сѣдъше избр҃ашѧ добръıѧ вь съсѫдъı. а зълъıѧ изверъгѫ
вонъ. 49 тако бѫдетъ въ съконьчание вѣка. ізидѫтъ анг҃ли. і отълѫчатъ зълъıѧ отъ срѣдъı праведънъıхъ. 50 і вьврѣгѫтъ ѧ въ пещь
огньнѫ. тоу бѫдетъ плачь и скрьжетъ зѫбомь. 51 Гл҃а имъ ис҃ъ разоумѣете ли вьсѣ си. гл҃ашѧ емоу ей҃ ги.
52 ис҃ъ же рече имъ. сего ради вьсѣкъ
кънижъникъ наоучь сѧ. цр҃ьствию
нб҃скоумоу. подобенъ естъ чл҃вкоу
домовитоу. іже износитъ отъ
съкровища своего нова и ветъхаа.
53 і бъıстъ егда съконьча ис҃ъ притъчѧ сиѧ. прѣиде отъ тѫдѣ. 54 і пришедъ въ отьчьствие свое оучаше ѧ.
на съньмиштихъ ихъ. ѣко дивлѣ-
хѫ сѧ емоу и гл҃ахѫ. отъ кѫдѫ семоу естъ
прѣмѫдрость си и сила. 55 не сь ли естъ
тектоновъ с҃нъ. не мати ли его нарица-

Стр. 1 единого многоцѣньна бисъра *ассем. и сав. (но безъ* единого*).* *3* имѣние елико имѣаше: *двухъ послѣднихъ словъ въ зогр нпт, сав. согласно съ наш. т. еще съ прибавкою* свое *послѣ* имѣние, все еже имѣаше *асс.* все елико имѣаше *остр.*, коупи его *остр.* *6* събъравъшю *асс. остр. сав.* *8* на соухо *ассем.* *9* изврьгоша *всѣ прочіе т.* *13* ѧ: *въ сав. кн.* ѫ *(замѣчательный примѣръ смѣшенія носовыхъ звуковъ).* *18* наоучивъ сѧ *остр.* *19* подобитъ сѧ *сав.* *21* новаѣ *всѣ проч.* *25* съборищихъ *остр.* *26* кѫдѫ *такъ въ подлинникѣ.*

етъ сѧ маріѣ. і братрьѣ его иѣковъ и о-
сифъ. і симонъ июда. 56 і сестръı его
не вьсѧ ли въ насъ сѫтъ. отъ кѫдоу
оубо семоу вьсѣ си сѫтъ. 57 і блажнѣхѫ
сѧ о немь. і҃с҃ же рече имъ. нѣстъ пр҃къ
бецьстии. тъкмо въ своемь отъ-
чьствии. і въ домоу своемь. 58 і не съ-
твори тоу силъ мъногъ. за невѣрьство
ихъ ·:·

XIV.

1 въ врмѧ оно оуслъıшавъ продъ
тетрархъ слоухъ и҃сов҃ъ. 2 і рече отроко-
мъ своимъ. сь естъ иоанъ кръстите-
ль. тъ въскрьсе отъ мрътвъıхъ.
і сего ради силъı дѣѭтъ сѧ о немь.
3 і҃родъ бо емъ иоа҃ина съвѧза и. і въса-
ди и въ темьницѫ. іродиѣдъı ради
женъı филипа братра своего. 4 г҃ла-
ше бо емоу иоанъ. не достоитъ ти имѣ-
ти еѧ҃. 5 і хотѧ и оубити оубоѣ сѧ народа.
зане ѣко прка имѣхѫ и. 6 Дьни же бъıкъ-
шоу розьства продова. плѧса дъıшти
иродиѣдина по срѣдѣ и оугоди продови
7 тѣмь же съ клѧтвоѭ издрече ен да-
ти егоже аште въспроситъ. 8 она же
наваждена материѭ своеѭ. да-
ждь ми рече сьде. на мисѣ главѫ
иоана к҃рстителѣ. 9 і печаленъ бъı
ц҃ръ. клѧтвъı же ради и възлежа-
щихъ съ нимъ. повелѣ дати и. 10 і по-

Стр. 3 вьси *зогр. (гр. πᾶσαι).* *6* бечьстии *зогр.* *14* имъ *вм.* емъ *зогр.* *16* брата *зогр.* *18* ѣа (*вм.* еѣа) *зогр.* *20* *въ нашемъ подлин. замѣчательная форма* розьства! *25* на блюдѣ *зогр., ник. согл. съ нашимъ.*

XV сълавъ оусѣкнѫ иоана вь темьници.
11 і принѣсѧ главѫ его на мисѣ. и даша
дѣвици. і несе матери своеи. 12 и пристѫ-
пьше оученици его вьзѧсѧ тѣло его. и
погрѣсѧ е. і пришедъше възвѣсти-
шѧ иⷭви. 13 Ι слъішавъ иⷭ. отиде отъ
тоудѣ въ корабли. въ поусто мѣсто
единъ. і слъішавъше народи. по не-
мь идѫ пѣши отъ градъ ⁘ к 14 Ι ишедъ иⷭ
видѣ народъ мъногъ. і милосрдва
о нихъ. і исцѣли неджжънъіѧ ихъ.
15 Поздѣ же въівъшоу пристѫпиша къ
немоу оученици его. глѫште. поусто
естъ мѣсто. і година минѫ юже ѳ-
тъпоусти народъі. да шедъше вь
ближьнѣѧ градъца. коупатъ брашъ-
на себѣ. 16 Ιс же рече имъ. не трѣбоужѫ-
тъ отити. дадите имъ въі ѣсти.
17 они же глаша емоу не имамъ съде тъ-
кмо пать хлѣбъ и дьвѣ рыбѣ. 18 онъ
же рече принесѣте ми ѭ сѣмо. 19 і повє-
лѣвъ народомъ вьзлещи на трѣвѣ
Ι приемъ пать хлѣбъ и дьвѣ рыбѣ
вьзьрѣвъ на нбо блгсви. і прѣло-
мъ хлѣбъі дастъ оученикомъ. оу-
ченици же народомъ. 20 і ѣша вьси и насъі-
тиша сѧ. і вьзѧсѧ избъітъкъі оу-
кроухъ. дъва на десѧте коша испль-
нь. 21 ѣдѫщихъ же бѣ мѫжъ. ѣко пать

Стр. 2 принѣше *ник.: зогр.* принесоша, блюдѣ *зогр. (но ник. согл. съ наш.)* *4* вьзаша *зогр.* *5* погребоша *зогр.* *7* кораби *зогр.* *9* идоша *зогр.* *10* народъі многъі *зогр.* *11 вм.* о нихъ *сав. кн.* і. *12* припадж *сав.* *14* годъ *сав.* *16* окрьстънѣѧ *остр. сав.*, градъі *ассем.* вси *сав.* *22* травѣ *остр.* *23* приімъ *зогр. сав.* *24* сти *(вм.* блгсви*) сав.* *25* дасть оуч. хлѣбъі *остр. сав.* *27* вьзаша *зогр. асс. остр.* *28* дьвѣ .... кошьници *ассем. сав.* *29* ѣдъшиихъ *зогр. асс. сав.* ѣджщихъ *остр.*

тысѫщь. развѣ женъ и дѣтеи.
22 Ї абие оубѣди исъ оученикы вьлѣсти
въ корабь. і варити и на ономь полоу. до-
ньдеже отъпоуститъ народы ·:· К̈ 23 І отъ-
поущь народы вьзиде на горѫ единъ по- 5
молитъ сѧ. Поздѣ же въи[illegible] единь
вѣ тоу. 24 корабь же вѣ по[illegible]дѣ морѣ къла-
ѣ сѧ вльнами. вѣ бо противенъ вѣ-
тръ. 25 въ четврътыѭ же стражѫ ноущи.
іде къ нимъ исъ ходѧ по морю. 26 і видѣ- 10
въше и оученици ходѧштъ по морю. съ-
мѧшѧ сѧ гл҃ѭште. ѣко призракъ естъ.
і отъ страха вьзъпиша 27 абие же рече имъ
ис гл҃ѧ. дръзаите азъ есмь не боите
сѧ. 28 Ѳтъвѣштавъ же петръ рече емоу 15
г҃и аште ты еси. повели ми прити къ те-
бѣ по водамъ. 29 онъ же рече приди. і изл҃-
зъ ис корабл҃ петръ ходѧше на водахъ.
и прити къ исви. 30 видѧ же вѣтры кр҃пь-
кы оубо҃ѣ сѧ. і начень оутапати возъ- 20
пи гл҃ѧ. г҃и спс мѧ. 31 абие же исъ простеръ
ржкѫ ѭтъ і. і гл҃а емоу малов҃ре
по чьто сѧ оусоумьн҃ѣ. 32 І вьл҃ѣзъшема
има въ корабь пр҃ста вѣтръ. 33 сѫште-
и же въ кораби пришедъше поклонишѧ сѧ 25
емоу гл҃ѭште. въ истинѫ сн҃ъ б҃жи е-

Стр. 1 тысѫшть *зогр. сав.* *2* подвиже *сав. вм.* оубѣди, *въ которомъ слогъ* ди *прип. надъ стр., но той же рукою.* *3* на онъ полъ морѣ *сав.* *3—4* дондеже *остр.* *5 и 6* единъ *или* единь, *опредѣлить трудно.* *7—8* погржжаа сѧ *сав.* *9* годинѫ *сав. (стихъ 24-й въ сав. кн. пропущенъ).* *11—12* съматоша сѧ *зогр. остр. ник.*, оубоѭша сѧ *сав. (асс. согл. съ наш.)* *13* страха: ха *надъ строк. прип. той же рукою.* *14* надѣите сѧ *сав.* не боите сѧ азъ есмь *асс.* *17* сълѣзъ *асс.* *18* по водѣ *сав.* *19* прити: *буквы* ти *написаны по подчищенному, всѣ проч.* приде; вѣтръ кр҃пькъ *асс. остр.*, в. лютъ *сав.* *20* нача потаплѣти сѧ *сав.* *22* гл҃ѧ емоу *сав.* *23* оусѫмьнѣ *остр. зогр. ассем.* сѫмѣнѣ *сав.*; вьлѣзъшю емоу *сав.* *24* оулеже *сав.* *24—25* сѫшти *асс* *26* ты е. в. ис. бѫи сн҃ъ *сав.*

си. 34 і прѣѣкъше придж на землѭ ѣенисаретъскж. к. 35 і познавъше и мжжи мѣста того. посълашѧ въ всѣ странж тж. і принѣсѧ къ немоу всѣ болѧштѧѧ. 36 і молѣхж и да ... тъкъмо прикоснжтъ сѧ въскрилиѧ ризъı его. і елико прикоснжшѧ сѧ емь спсни бъıшѧ.

XV.

XVI 1 Тъгда пристжпишѧ къ исви иже вѣахж въ имѣ. кънижъници и фарисѣи глжште. 2 по чъто оученици твои прѣстжпаѭтъ прѣданиѣ старецъ. не омъıваѭтъ бо ржкъ своихъ егда хлѣбъ ѣдѧтъ. 3 онъ же отъвѣштавъ рече имъ. по чъто въı прѣстжпаете заповѣдь бжиѭ. за прѣдание ваше. 4 бъ бо заповѣда гѧ. чьти отца и матерь. і иже зълословитъ отца ли матерь. съмрътьѭ оумьретъ. 5 въı же гте. іже колижъдо речетъ отцю ли матери даръ. іже колижъдо отъ мене польѕевалъ сѧ еси. іже не почьтетъ отца ли матере своеѭ. 6 і разористе законъ бжиѩ. за прѣдание ваше 7 лицемѣри. добрѣ пророчъствова о васъ исаиѣ гѧ. 8 приближаѭтъ сѧ мьнѣ лждъе си оустъı своими. и оустънами чьтжтъ мѧ. а срдце ихъ далече отъстоитъ от мене.

Стр. 1 прѣѣхавъше *acc. остр.* прѣплъвъше *сав., ник. сог. съ нашимъ и зогр.:* приѣвъше *(издателемъ напрасно исправлено въ* приѣхавше*);* въ зем. *ассем. сав. 4* принесоша *зогр.* приведоше *ник. 5 двѣ буквы выскоблены, онѣ и были лишни. 7* емь *или* емъ, *трудно опредѣлить. 25* мьнѣ *въ зогр. пропущено,* лждъе *такъ въ подлинникѣ. 27* от *передъ* мене *прип. надъ стр. глагол. букв., тою же рукою.*

9 въ соуе же чѣтѫтъ мѧ. оучѧще оученик҃ѣ заповѣден чл҃вчскъ. 10 і призъвавъ
народъı рече имъ. слъıшите и разоум҃ите. 11 не въходѧщее въ оуста скверънитъ чл҃вка. нъ исходѧщее из оустъ
то скверънитъ чл҃вка. 12 Тъгда пристѫпьше оученици его рѣшѧ емоу. вѣси ли ѣко фарисѣи слъıшавъшен слово съблазнишѧ сѧ. 13 онъ же отъвѣщавъ рече. вьсѣкъ садъ егоже не сади
отц҃ъ мои небс҃къı. іскоренитъ сѧ.

14 Останѣте ихъ. вожди сѫтъ слѣпи слѣпьцемъ. слѣпецъ же слѣпъца аште водитъ. оба въ ѣмѫ въпадете сѧ. 15 отъвѣщавъ же петръ рече емоу. съкажи намъ притъчѫ сиѫ. 16 іс҃ же рече емоу. единаче ли и въı без-д-разоума есте. 17 не ю
ли разоумѣвлате. ѣко вьсѣко еже въходитъ въ оуста. въ чрѣво въмѣщлатъ сѧ. і афедрономъ исходитъ. 18 а исходѧщаа из оустъ. отъ ср҃дца исходатъ. і та скверънатъ чл҃вка. 19 отъ
ср҃дца бо исходатъ. помъıшлениѣ зъла. оубинства прѣлюбодѣаниѣ. любодѣаниѣ. татьбъı лъжесъвѣдѣниѣ.
власфимиѣ. 20 си сѫтъ скверѧштла
чл҃ка. а еже не оумъıвенами рѫкама ѣсти. не скверънитъ чл҃вка. 21 і ишедъ отъ
тоудѣ іс҃. отиде въ странѫ тоурьскѫ

Стр. 1 соуе *зогр. ник.* *2* заповѣди чс҃къı *зогр. ник.* *6* то *въ зогр. прич.* *8* слъıшавъшеи *такъ въ подлин.*, слъıшавъше *зогр.* *10* не насади *ник.* *13* слѣпъ *(вм.* слѣпецъ*)* *зогр.* *14* въпадета *зогр. ник.* *16* *къ* притъчѫ *прип. кирилл.* г҃и. *17* оу *(вм.* ю*)* *зогр. ник.* *20* афредомь *зогр.* афендромь *ник.* (ἐς ἀφεδρῶνα). *23—24* зълаѣ *зогр. ник.* *24—25 слова* любод. *въ зогр. нѣтъ (въ никол. оно имѣется, какъ и въ гр.* μοιχεῖαι, πορνεῖαι*).* *29* изиде *остр.* вьниде *сав.;* турьскѫ *остр., и въ нашемъ подлинникѣ глаг.* оу *передѣлано изъ глагол.* ѵ.

и сидонъскѫ. 22 і се жена хананеиска. отъ
прѣдѣлъ тѣхъ ишедъши. възъпи гл҃ѫ-
шти. помилоуи мѧ г҃и сн҃оу давдвъ. дъ-
шти моѥ зълѣ бѣсъноуетъ сѧ. 23 онъ же
не отъвѣщѧ еи словесе. і пристѫпь-
ше оученици его молѣхѫ и гл҃ѫще. отъ-
поусти ѭ ѣко въпиетъ въ слѣдъ насъ.
24 онъ же отъвѣщавъ рече. нѣсмъ посъ-
ланъ. тъкмо къ овъцамъ погыбъ-
шимъ домоу изл҃воу. 25 она же пришедъ-
ши поклони сѧ емоу гл҃ѫшти. г҃и помоѕи
ми. 26 онъ же отъвѣштавъ рече. нѣстъ до-
бро отѧти хлѣба чадомъ и поврѣщи псомъ.
XVII 27 она же рече еи г҃и. ібо и пси ѣдѧтъ отъ кроу-
пицъ падаѭштихъ съ трапезъı го-
сподеи своихъ. 28 Тъгда отъвѣштавъ
и҃с рече еи. ѻ҃ жено вельѣ естъ вѣра твоѥ.
бѫди тебѣ ѣкоже хощеши. і исцѣлѣ дъ-
щи еѧ во тъ часъ. 29 і пришедъ отъ тоу-
дѣ и҃с. іде при мори галилѣисцѣмъ.
і въшедъ на горѫ сѣде тоу. 30 і пристѫпи-
шѧ къ немоу народи мъ(но)зи. імѫще съ со-
боѭ хромъı. нѣмъı и слѣпъı и бѣсъ-
нъı. і инъı мъногъı. і привръгѫ ѭ
къ ногама и҃свама. и исцѣли ѭ. 31 ѣко на-
родоу дивити сѧ. видѫще нѣмъı гл҃ѫ-
штѧ. бѣдънъıѧ съдравъı. і хромъı-
ѧ ходѧштѧ. слѣпъıѧ видѧштѧ. і
славлѣхѫ бг҃а издр҃лва. к҃ ·:· 32 і҃с же

Стр. 1 сид. *остр. сав.* *2* шьдъши *зогр.* *2—3* къ гл҃ѫшти *кир. прип.* к немоу, *что въ ник. въ текстъ.* *4* зѣло бѣситъсѧ *сав.* *10* и҃лева *зогр. остр.* *15* съ трап. *сав.* отъ треп. *остр. зогр.* *17* велика *остр.* *19* томь часѣ *остр.*, тоудѣ *такъ въ подл.* *22* мъзи *описка въ подл. вм.* мънози. *24* *въ зогр. передъ* и привръг. *еще* и привѣса ѭ *(въ гр. нѣтъ).* *26* нѣмъıѧ *зогр.* *27* бѣсънъıѧ *зогр.*, бѣдьние *ник.*

призъвавъ оученикъı своѩ рече имъ.
милосрдоуѥ҃ж о народѣ. ѩко юже три дь-
ни присѣдѧтъ мьнѣ. ı не имѫтъ че-
со ѣсти. и отъпоустити ихъ не ѣдь-
шъ не хоштѫ. да не како ослабѣѥ҃-
тъ на пѫти. 33 ı гл҃ша емоу оученици.
отъ кѫдѣ вьзьмемъ на поустѣ мѣ-
стѣ хлѣбъı. насъıтити толико на-
рода. 34 ı гл҃а имъ и҃с. колико хлѣбъ и-
мате. они же рѣша .ж҃. и мало ръıби-
цъ. 35 ı повелѣ народоу възлешти
на земли. 36 ı приемъ ж҃ хлѣбъ. ı
ръıбъı. хвалѫ вьздавъ. прѣло-
ми и дастъ оученикомъ своимъ.
оученици же народомъ. 37 ı ѣша вь-
си и насъıтиша сѧ. и вьзѧсѧ. ızбъı-
тъкъı оукроухъ. седмь кошъницъ испльı-
нь. 38 ı ѣдъшихъ бѣша четъıри тъıсѫ-
штѫ мѫжъ. развѣ женъ и дѣтен. 39 ı о-
тъпоуштъ народъ вьлѣзе въ корабь.
и пришедъ въ прѣдѣлъı магдала-
ньскъı ⁘ к҃

XVI.

1 ı пристѫпьше фарисѣи
и садукеи искоушаѫште и. просиша
знамениѣ с нб҃се. показати имъ.

Стр. 2 милъ ми естъ народъ *сав.* *3* третиі дн҃ь *сав.*, прис мл *сав.* *4* не хоштѫ не ѣдъшь *зогр. асс., остр. согл. с наш.* *5 вм.* да не како: за не *сав.* *7* отъ кѫдоу намъ въ п. м. х. т. нас. н. тол. *остр. (по греческому т.)*, къде оу насъ... ѩко нас. народъ колпкъ *сав.* *11* народомъ *асс.* *12* на земи *сав.*, приимъ *зогр. сав.* *13* ръıбѫ *асс. сав*, похваль *сав.* *16* вьзяша *зогр. и проч.* *18* бѣаше *зогр. остр.* бѣ *асс.*, тъıсѫштѫ *зогр.* *21* приде *вст проч.* *23* садоукеи *(такъ и 14 на слѣд. стр.* садоукеиска*) зогр.*

2 Онъ же отъвѣщавъ рече имъ. вечеръ
сѫщоу гд̃те. ведро чрѣмъноуетъ сѧ
нб̃о. 3 і ютро дънесь зименъ. чрѣ-
мъноуетъ бо сѧ дрѫселоуѣ нб̃о. лице
оубо нб̃си оумѣете расѫждати. а зна-
менїѧ врѣменемъ не можете. 4 родъ
золъ и прѣлюбодѣи. знаменїѧ ище-
тъ. і знамение не дастъ сѧ имъ.
тъкмо знамение ионы пророка. і о-
ставль ѩ отиде. 5 і прѣшедъше оу-
ченици его на онъ полъ. забыша
хлѣвы възати. 6 і̃с же рече имъ.
вънемлѣте и блюдѣте сѧ отъ кваса
фарисеиска и садукеиска. 7 они
же помышлѣхѫ гл̃ѫще. како хлѣ-
въ не възѧсомъ. 8 разоумѣвъ же
и̃с рече. чъто мъслите въ себѣ
маловѣри. ѣко хлѣвъ не възасте.
9 не оу ли разоумѣсте. ни помьните
д̃ хлѣвъ. пати тысѫштъ. і ко-
лико кошъ възасте. 10 ни ли ж̃ хлѣвъ.
четыремъ тысѫштамъ. і ко-
XVIII лико кошъницъ възасте. 11 како не разоу-
мѣете. ѣко не о хлѣвѣхъ вамъ вѣнь[і]ма-
ти рѣхъ. храните же сѧ отъ кваса фа-
рисеиска и садукеиска. 12 Тъгда разоу-
мѣша ѣко рече храните сѧ. не отъ ква-

Стр. 4 къ лице *приписано кирилл.* мѣ *и въ 5 строкѣ съ начала прибавл. той же кирилл. рукою* рыи лице *(такъ въ иныхъ греч. т. предпосылается* ὑποκριταί*), въ зогр. этого слова нѣтъ, но въ никол. читается* лицемѣри. *7* зълы *зогр. ник.* *8* емоу *зогр. ник* *9* ионѣ пророкоу *зогр. (ник. согласъ съ нашимъ)* *16* възахомъ *зогр.* *19* ни ли раз. *зогр. (ник. согл. съ наш.)*, ни помыслите *зогр. (ник. согл. съ наш.).* *20* тысашть *и 22* тысаштамъ *зогр.* *21* кошьниць *зогр. (ник. согл. съ наш.).* *24* вьньмати *(такъ и зогр.) съ приписаннымъ надъ строкою глагол.* і (ѧ), *прип. той же или современной руки.* *26 и 2 на слѣд. стр.* садоукеиска *зогр. и пр.*

са хлѣбънааго. нъ отъ оучениѣ фа-
рисейска и садукейска ·:· 13 Пришедъ же їс
въ странѫ кесариѭ филиповъı. въ-
прашаше оученикъı своѭ гл҃ѧ. кого гл҃ѭ-
тъ мѧ чл҃вци сѫшта сн҃а чл҃вческаа-
го. 14 они же рѣшѧ емоу. ови иоана кр҃сти-
телѣ. ини же илиѫ. дроугыи же иере-
миѫ. ли единого-тъ пр҃къ. 15 гл҃а имъ
іс҃. въı же кого мѧ гл҃ете бъıти. 16 отъ-
вѣщавъ же симонъ петръ рече. тъı е-
си хр҃ъ сн҃ъ бг҃а живааго. 17 і отъвѣщавъ іс҃.
рече емоу. Блаженъ еси симоне вари-
ѡна. ѣко плъть и кровъ не ави тебѣ.
нъ от҃цъ мои иже естъ нб҃схъ. 18 і азъ
же тебѣ гл҃ѭ. ѣко тъı еси петръ. і на
семь камене съзиждѫ цр҃квъ моѭ
і врата адова не оудолѣѭтъ ен. 19 и да-
мь тебѣ кл҃ѧ цср҃ствиѣ нб҃скаго.
и еже аще съвѧжеши на земи. бѫдетъ
съвѧзано на нбесехъ. і еже аще раздр҃ѣ-
шиши на земи бѫдетъ раздр҃ѣшено на
небесехъ ·:· к҃ ·:· 20 Тъгда запр҃ѣти оуче-
никомъ своимъ. да никомоуже не рекѫ-
тъ. ѣко сь естъ іс҃ъ хр҃ъ. 21 отъ тол҃
начатъ іс҃ъ. съказати оученико-
мъ своимъ. ѣко подобаатъ емоу
ити в҃мъ. і мъного пострадати отъ ста-
рецъ. і архиереи. і кънижъникъ. і оубье-

Стр. 6 рекоша *остр. Къ строкамъ 2—5 вдоль страницы прибавлена любопытная приписка смѣшаннаго кирилл. и глагол. письма:* ⱃⱏ ⱟⱆⱆⱏⱏⱍ ⱃⱍⱏⱏⱁ ⱏⱍ ⱍⱃⱍ ⱐⱐⱍⱔ, *судя по почерку съ конца XI или начала XII в.* *9* кого гл. мѧ б. *acc. остр.* *11* отъвѣщавъ: *въ подл.* отъвавъ *съ прип. надъ стр. глаг.* ѫ. *13* ѣави *остр.* *16* камене *зогр.* камени *остр.* петрѣ *ассем. ник.*, цр҃кве *остр.* *17* оуделѣѭтъ *зогр.* оудоблѣѣктъ *ассем.* *19, 21* земли *зогр. остр. никол.* *24* тъ *(вм.* сь*) зогр. ник.*, тола *зогр.* *27* въ старецъ *буква* т *нап. надъ строкою.*

ноу̀ бъıти. и трети дьнь въстати. 22 і поемъ і петръ начатъ прѣ̀рѣкати емоу̀ гл҃ѧ. милоср҃дъ тъı г҃и. не иматъ тебѣ̀ бъıти се. 23 онъ же обращтъ сѧ рече петрови. ıди за мъноѭ̀ сотоно съблазнъ ми еси. ѣко не мъıслиши ѣже сѫ̀тъ бж҃иѣ̀ и чл҃ческаѣ̀. 24 Тъгда и҃с рече оученикомъ своимъ. аще къто хощетъ по мьнѣ̀ ити да отъвръжетъ сѧ себе. і възъметъ кр҃стъ свои. і вь слѣдъ мене градетъ. 25 иже бо хощетъ дш҃ж своѭ̀ спсти погоубитъ ѭ̀. і иже погоубитъ дш҃ж своѭ̀ мене ради. обрѧштетъ ѭ̀. 26 каа полъза естъ чл҃вкоу̀. аште весь миръ приобрѧщетъ. а дш҃ж своѭ̀ отъштетитъ. ли что дастъ чл҃вкъ. ızмѣнѭ̀ за дш҃ж своѭ̀. 27 Прити бо иматъ сн҃ъ человѣчскъı. въ славѣ о҃тца своего. съ анг҃лъı ст҃ъıми. і тогда въздастъ комоу̀ жъдо по дѣломъ своимъ. 28 аминь гл҃ѭ̀ вамъ. сѫ̀тъ етери отъ съде стоѭштихъ. иже не имѫтъ съмръти вькоусити. доньдеже видѧтъ сн҃ъ чл҃вческъı градѫштъ въ ц҃рствии своемь ·:·

XVII.

1 і бъıстъ по шести денъ. Поѭтъ и҃с петра и иѣкова и иоана

братра его. і вьзведе ѩ на горѫ
XIX вьсокѫ единъı. 2 і прѣобрази сѧ прѣ-
дъ нимн. і просвѣтѣ сѧ лице его ѣко
слънъце. а ризы его бъıша вѣлы ѣ-
ко свѣтъ. 3 і се ависте сѧ имъ моси
и илиѣ. съ нимь гл҃ѭща. 4 отъвѣща-
въ же петръ къ иск҃и рече. гн҃: добро е-
стъ намъ сѣде бъıти. аште хощe-
ши да сътворимъ сѣде три кровы.
тебѣ единъ и мосеови единъ. и или-
и единъ. 5 еште же емоу гл҃ѭштю. се
облакъ свѣтелъ осѣнѣ ѩ. і се гла-
съ из облака гл҃а. сь естъ сн҃ъ мо-
и вьзлюбленъı о немьже благо-
изволихъ. того послоушаите. 6 і
слъıшавъше оученици падѫ ници.
и оубоѣша сѧ sѣло. 7 и пристѫпь и҃с
прикоснѫ сѧ нхъ. і рече въстанѣте
и не боите сѧ. 8 вьзведъше же очи
свои не видѣша никогоже токъ-
мо и҃сѣ единого. 9 и съходѧщемъ и-
мъ съ горы. заповѣдѣ имъ и҃с҃ъ
гл҃а. никомоуже не повѣдите видѣ-
нiѣ. доньдеже сн҃ъ члвч҃скы
из мрътвыхъ къскрѣснетъ.
10 і въпросиша и оученици его гл҃ѭще
чъто оубо гл҃ютъ кънижъници.
ѣко или подобаетъ прити прѣжде.

Стр. 1 брата емоу *зогр. асс. остр. ник.* *4* въ его *буквы* го *приписаны надъ строкою глагол. письм. повидимому тою же рукою.* *5 вм.* свѣтъ *только асс.* снѣгъ *(такое разночтеніе сущ. и въ греч. т.)*, ѣвисте *зогр. асс.*, моуиси *остр.* *7* р. къ и҃с. *зогр. остр.* р. ис. *асс.* *10* моси *зогр.* моисии *остр. асс.* *11 вм.* еште: единаче *асс. остр.* *14* възлюбенъı *зогр.*, благоволихъ *остр. зогр.*, *въ ассем.* о немьже бл. *пропущено.* *16* падоша *остр.* *17* пристжль *остр.* *18—19* въст. не бои *асс.* *20* ник. не вид. *остр. ник.*

11 ІС̄ же отъвѣщавъ рече имъ. ілиѣ оубо придетъ прѣжде и оустроитъ
всѣ. 12 гл̄ж же вамъ. ѣко илиѣ ю́же
приде и не познаша его. нъ сътво-
ришa о немь въсѣ елико въсхотѣша
тако и сн̄ъ члв̄чскъı иматъ стра-
дати отъ нихъ. 13 тъгда разоумѣша оу-
ченици. ѣко о іоаннѣ кръстители рече и-
мъ. 14 і пришедъшемъ имъ къ народоу.
Пристжпи къ немоу ч̄къ. кланѣıа сѧ емоу
15 и гл̄а. г̄и. помилоуи сн̄ъ мои. ѣко на новъı
мс̄цѣ бѣсъноетъ сѧ і зълѣ страждѣ-
тъ. мъножицеıж бо падаетъ на огнь.
і мъножицеıж въ водж. 16 і привѣсъ і
къ оученикомъ твоимъ. і не могж е-
го исцѣлити. 17 отъвѣштавъ же ис̄ъ ре-
че. ѡ̃ роде невѣрънъı и развращенъı.
до колѣ съ вами вждж до колѣ тръ-
пліж васъ. приведѣте ми и сѣмо. 18 і за-
прѣти емоу ис̄. и изиде из него бѣсъ. і
исцѣлѣ отрокъ томь часѣ. 19 Тогда при-
стжпьше оученици исв̄и единомоу рѣ-
шa. по чъто мъı не възмогомъ и-
згънати его. 20 ІС̄ же рече имъ. за не-
вѣръство ваше. аминь бо гл̄ж
вамъ. аще имате вѣрж ѣко зрънo го-

Стр. 10 пришьдъ-кланѣаше сѧ *остр.* прист.-и поклони сѧ *сав.* *11* съıна моего *асс. сав.* *11—12* новъ мѣсяць *остр. сав. ник.* *12* *въ подл.* бѣсъноетъса; бѣситъ сѧ *сав.* *13* мъногашьди *остр. (безъ бо)*, въпадаетъ въ огнь *сав.* *14* многащи *асс.* мъногашьди *остр.*, приведохъ *остр. сав;* его *(вм.* и*)* *сав.* *15—16* възмогоша иц. и *асс.* могоша ıего исцѣл. *остр.* *17* невѣренъ развращенъ *ассем. остр. (сав. согл. съ наш.).* *18* въ васъ *асс.* *19* въı *асс. сав.;* приведите *остр. любопытный руссицизмъ!* *20* и абие изиде *сав.* *21* отъ того часа *сав.* *21—22* пристжпльше *остр.* пристжпиша *сав.* *23* възмогохомъ *асс.* могохомъ *остр. сав.* *25* ам. гл. *асс.* *26* акъı *асс.*

рюшъно. речете горѣ сеи прѣ(и)ди отъ сждѣ тамо. і прѣидетъ. і ничтоже не възможъно бѫдетъ вамъ. 21 родъ же сь не исходитъ тъкмо молитвоѭ и постомь ·:· 22 Живѫштемъ же имъ въ галилеи. рече имъ ис̄ъ прѣдатъ иматъ бъти сн̄ъ чл̄вчскъı въ рѫцѣ чл̄вкомъ. 23 і оубиѭтъ і и трети день въстанетъ ·:· к̄. І скръ-

XX бьни бъшѧ sѣло ·:· 24 Пришедъшемъ же имъ въ каферънаоумъ. пристѫпшѧ приемлѭщеи дидрагма. къ петрови и рѣшѧ. оучитель вашъ не даетъ ли дидрагма. 25 рече ен. і егда вниде въ домъ. вари ис̄. гл̄ѧ. что ти сѧ мьнитъ симоне. цр̄и земьсции отъ кыхъ приемлѭтъ дани. ли кинсь. отъ своихъ ли сн̄ъ. ли отъ тоуждихъ. 26 і рече емоу петръ. отъ тоуждихъ. рече емоу ис̄. оубо свободьни сѫтъ сн̄ве. 27 нъ да не съблазнимъ ихъ. шедъ въ море къвръзи жданиѫ. і ѭже имеши прѣжде ръı бѫ вѣзьми и отверъзъ оуста ей̄.

Стр. 1 прѣиди: *въ подл.* прѣди, прѣстѫпи *сав.* *2* прѣстѫпитъ *сав.* *2—3 вм.* нич невъзм. б. в. *въ сав. кн.:* ничьтоже оуиметъ сѧ васъ. *4* сь же р. *acc.* ничимьже тъкмо *сав* *7* иматъ-прѣдати сѧ *сав.* *8* грѣшьникъ *(вм.* чл̄вкомъ*) сав.* *9* въскръснетъ *acc.* *11* каперънаоумъ *зогр. ник.* *12* дидрагъмъı *зогр. сав.* *13* рекошѧ *остр.* *14* дидрагмъ *зогр.* дидрагъмъı *сав.;* вънидѫ *ассем.* поидѫ *сав. (и въ греч. т. иногда* ἦλθον*);* гл̄а имъ п. ei *сав.* *15* въ храминѫ *сав.,* вари петра ис̄. *сав.* *16* пр̄е земъстии *зогр.* ц. земьнии *acc. остр. сав.* *17* отъ кого вьземлѭтъ дань *сав* приемлатъ *acc.* *17—18 вм.* кинъсъ *или* киносъ: *сав.* оброкъı. *20—21* свободь *acc.* свободъ ли *остр.* *22* предлогъ въ *передъ* море *прип. надъ стр. глагол. соврем. почеркомъ;* на море *сав.* *23* имъшѭѫ сѧ р. *сав.* *24—25* отврьзи ей оуста *сав.*

і обрѧштеши статиръ.
тъ въземъ даждь имъ
за мѧ и за сѧ.

XVIII.

1 Въ тъ часъ пристѫпишѧ оученици къ ис̄ѵ гл̄ште. кто оубо болеи естъ въ цр̄тви небс̄цѣ-
мь.. 2 і призъвавъ ис̄ъ отроча. поставі є по срѣдѣ ихъ 3 и рече. аминь гл̄ж
вамъ. аще не обратите сѧ и бждете ѣко дѣти. не имате вънити въ
цр̄ствіе небс̄кое. 4 іже бо сѧ съмѣритъ ѣко отроча се. тъ естъ болеи въ цр̄ствіи нбс̄цѣемъ ·:· к̄. 5 і иже колижъдо прииметъ отроча таково едино. въ іма мое: мене прiемлетъ. 6 і иже аще скандалисаетъ единого отъ малыхъ сихъ вѣроужщихъ въ мѧ. оунѣе емоу естъ да обѣсѧтъ жрънов̀ на въи его осьлскы. і потопѫтъ і въ пжчинѣ морьстѣи. 7 Горе вьсемоу мироу отъ скънъдѣлъ. неволѣ бо естъ прити сканьдаломъ. обаче горе чл̄коу томоу имьже сканьдалъ приходитъ. 8 Аште ли ржка твоѣ ли нога твоѣ съблажнѣетъ тѧ. отъсѣци и и отъврьзи отъ себе. добрѣа ти естъ

Стр 2 тъ *пропщ. ассем* *3—4* абі евъ т. ч. падж оуч. его прѣдъ нимь *сав.* *5* небесьнѣамъ *ассем.* — сьнѣемь *остр.* *6—7* поставль *остр. (безъ* е). *8* ни бждете *сав.* *9* ѣко *пропщ. зогр* *10* а иже оубо *сав.* *20—21* сканъдалъ *зогр.* *26* добрѣа: *такъ въ подл. (сл. стр. 8 на слѣд. стран.).*

вънити въ животъ хромоу
ли бѣдъноу. неже дъвѣ рѫцѣ
и дъвѣ носѣ имѫштю
въврѣженоу бъıти въ
огнь вѣчънъı. 9 і аште
око твое съблажнаатъ
тѧ. изьми є и връзи отъ себе
добрѣа ти естъ съ единѣмь око-
мь въ животъ вънити. неже дъ-
вѣ очи имѫштю. въврѣженоу бъı-
ти въ ѣеонѫ огньнжѭ ·:· 10 Блю-
дѣте сѧ и не родите о единомъ отъ
малъıхъ сихъ. гл҃ бо вамъ. ѣко
анг҃ли ихъ нб҃сѣхъ. въ нѫ видѧ-
тъ лице отъца моего нб҃скаго.
11 приде бо сн҃ъ члвч҃скъı възиска-
тъ и спс҃тъ погъıбъшаго. 12 чѣ-
то сѧ вамъ мьнитъ. аште бѫ-
детъ етероу члвкоу .р҃. овецъ. і за-
блѫдитъ една отъ нихъ. не о-
XXI ставитъ ли девѧти десѧтъ и де-
вѧти на горахъ. и шедъ иштетъ за-
блѫждьшаѧ. 13 и аще обрѫщетъ ѭ.
аминь гл҃ѫ вамъ.. ѣко радоуетъ
сѧ о неи паче. неже о девѧти десѧтъ
и девѧти не заблѫждьшиихъ.
14 тако нѣстъ волѣ. прѣдъ отъце-
мь вашимъ нб҃скъıимъ. да по-

Стр. 1 въ подл. описка хроумоу. *2* обѣ *зогр.* *3* дъвѣ *пропущ. въ зогр.* *3* вънити въ ж. *зогр.* *11* ѣеенѫ *зогр.* *12* не радите *зогр. остр.;* единомоу сихъ м. *сав.* *14 безъ* ихъ *сав.*, вь неб. *сав.*, вънинѫ *остр.* *15* иже естъ на небесехъ *асс. (вм.* небескааго*).* *16—17* вьзискати и спсти *сав.* *17* погъıбъшиихъ *асс.* погъıбъшаа *сав.* *19* оу етера ч. *зогр.* етероу дроугоуоумоу ч. *остр.* единомоу ч. *сав.* *19—20* погъıбнетъ *сав.* *23* заблѫждѣѭщааго *асс.*, бѫдетъ обрѣсти *зогр. остр.*, обрѫштетъ сѧ *асс.* *25 дат. пад.* еі—девѧти *сав.* *26* не погъıбъшихъ *сав.*

гꙑбнетъ единъ отъ малꙑхъ
сихъ. 15 аще же съгрѣшитъ къ тебѣ
братръ твои. ıди обличи и ме-
ждю собоѭ и тѣмь единѣмь. а-
ще тебе послоу҃шаатъ приобрѧще-
ши братръ твои. 16 аще ли тебе не по-
слоу҃шаатъ. поими пакъı съ со-
боѭ единого ли два. да въ оу҃стѣ-
хъ дъвою ли трии съвѣдѣтель
станетъ вьсѣкъ гл҃ъ. 17 аще же не
послоу҃шаатъ ихъ. рьци црк҃ви. а-
ште же и о црквı не родити вьчьне-
тъ. да бѫдетъ ти ѣко ѩзъıч-
никъ. ı мъıтарь. 18 аминь гл҃ѭ
вамъ. елико аще съвѧжете на зе-
ми. бѫдетъ съвѧзано на небесе-
хъ. ı елико аште раздрѣшиши на зе-
ми. бѫдетъ раздрѣшено на нб҃сѣхъ.
19 Пакъı аминъ гл҃ вмъ. ѣко аште
дъва отъ васъ съвѣштаате на
земи о вьсѣкои вешти еѭже коли-
жъдо просите бѫдетъ има. отъ
от҃ца моего иже естъ ннб҃сѣхъ. 20 ıде-
же бо есте дъва. ли трье събрани въ ıмѧ
моѥ. тоу҃ есмъ по срѣдѣ ихъ ·:· к҃. 21 тъгда
пристѫпь къ немоу҃ петръ рече. г҃и коль кра-
тъı съгрѣшитъ братръ мои въ мѧ. ı о-
тъпоу҃штѫ емоу҃. до седмь кратъ ли.

Стр. 3 братъ *остр. сав.* *3—4* прѣдъ собоѭ томоу единомоу *сав.* *5* ти *(вм* тебе*)* *сав.* *6* братра твоего *зогр.*, брата своего *асс. остр. сав.* *8* по 8стомъ двѣма послѣхома ли трьмъ *сав.* *10—11* ослоушаетъ имъ *сав.* *12* не радити *зогр.*, начьнетъ *зогр. остр.*, не брѣжетъ *сав.* *13—14* поганъ *сав.* *16*, *18*, *21* земли *остр.* *16* бѫдѫтъ съвазани *сав.* *18* бѫдѫтъ раздрѣшени *сав.* *20* съвѣщаета *сав.* *21—22* егоже просите *сав.* *22* имъ *сав.* *23* нбскаго *сав.* *26—27* кратъ *зогр.* *27* въ мѧ бр. м. *зогр. ник.*

22 гл҃а емоу и҃съ. не гл҃ѭ тебѣ до седмь
кратъ. нъ до седмь десѧтъ кратъ се-
дмиценѫ ⁘ 23 Сего ради оуподобисѧ естъ
цр҃ствие нб҃ское чл҃вкоу ц҃рю. иже въ-
схотѣ сътѧзати сѧ о словесѣхъ. съ ра-
бы своими. 24 наченъшю же емоу сътѧ-
зати сѧ о словесѣхъ. приведѐсѧ емоу дла-
жьникъ единъ. тъмоѭ талантъ҃ъ.
25 не имѫштю же емоу възда҃ти. пове-
ле҃ г҃ъ его да продадѧтъ і и женѫ его
и чада. і вьсе елико имѣаше. і отъ-
да҃ти й. 26 падъ оубо работъ. кланѣше
сѧ емоу гл҃ѧ. г҃и потръпи на мьнѣ и вь-
сѣ въздамъ ти. 27 милоср҃дъвавъ
же г҃ъ раба того. поусти и и длъгъ о-
тъпоусти емоу. 28 ишьдъ же работъ.
обрѣте единого отъ клевр҃ѣтъ свои-
хъ. иже бѣ длъженъ емоу сътомъ
пѣнѧзъ. і имъ даврѣше и гл҃ѧ. да-
ждь ми имъже еси длъженъ. 29 падъ
же клевр҃ѣтъ молѣше и гл҃ѧ. потръ-
пи на мьнѣ и вьсе въздамъ ти.
30 онъ же не хотѣше. нъ ведъ въсади и

Стр. 3 оуподоби сѧ *асс. остр. ник.* подобьно естъ *сав.* *4—5* изволи съвѣщати слово *сав.* *6* заченъшю *сав.* *6—7* сърицати слово *сав.* о словесѣхъ *пропущ. въ остр.;* приведоша *остр. ник.* приведе сѧ *сав.* *8* передъ тъмѣ тал. *(такъ зогр. сав.)* *въ ассем.* длъженъ, тъмоѭ *ассем. ник.* *10* г҃ъ продати сѧ *сав.* *10—11* и ж. и все имѣние свое *сав.* *12* рабъ тъ *остр.* р. онъ *сав.* *13* о мнѣ *сав. (такъ и въ стр. 22).* *13—14* вьсе *асс.* вьса *остр.* все *сав.* *15—16* отъпоусти: отъдастъ *сав.* *16* рабъ тъ *зогр. остр.* *17* подрьгъ *сав.* *19* цатъ *остр.;* къ имъ *кирилл. прип.* ѥ; емъ и *асс.* имъ и *остр.* имъ его *сав.;* бишше *сав.* *19—20* въздаждь *остр. сав.* *20* ми еси *зогр. ассем.* *21* подроугъ онъ *сав., въ нашемъ текстѣ прибавлено кир. буквами надъ строкою* кго на ногоу ѥмоу, *эти слова въ остр. ев. въ строкѣ (такъ и въ иныхъ греч. текстахъ), въ сав. асем. зогр. и ник. ихъ нѣтъ.* *22* ти въздамь *остр. асс.* *23* ведъ *асс.* ведъ и *сав.* шедъ *зогр.* шьдъ *остр.*

въ темьницѫ. доньдеже възда-
стъ емоу весь длъгъ. 31 видѣвъ-
ше же оубо клеврѣти .....

XXII бывъша съжалишѧ си сѣло. і при-
шедъше съказашѧ гоу своемоу вь-
сѣ бывъшаа. 32 тъгда призъвавъ і
гъ его гла емоу. рабе лъкавъı. вь-
съ длъгъ твои отъпоустихъ тебѣ.
понеже оумоли мѧ. 33 не подобаше ли и
тебѣ помиловати клеврѣта твое-
го. ѣко и азъ тѧ помиловахъ ·:· 34 і про-
гнѣвавъ сѧ гъ его. прѣдастъ і мѫ-
чителемъ. доньдеже въздастъ
вьсь длъгъ свои. 35 Тако и отецъ мо-
и нбскъ сътворитъ вамъ. аще не
отъпоущаате кождо братроу свое-
моу отъ срдцъ вашихъ ·:· к.

XIX

1 і бъıстъ
егда съконьча исъ словеса си. прѣ-
иде отъ галилеѩ. і приде въ прѣдѣ-
лъı июдейскъı. об онъ полъ поръда-
на. 2 і по немь идѫ народи мънози и
исцѣли ѩ тоу ·:· 3 і пристѫпишѧ къ не-
моу фарисѣи искоушаѭште и глѭще.
аште достоитъ чкоу поустити же-
нѫ своѭ. по вьсѣкои винѣ. 4 онъ же отъ-

Стр. 2 д. весь *acc.* в. длъгъ его *остр.* в. д. свои *сав.* *3* оубо *нѣтъ въ проч сп.; послѣ слова* клеврѣти *по подчищенному прибавлено кирил. букв.* ѥго. *4* бываѭщаѧ *сав.* *5* гоу своемоу *нѣтъ въ зогр.*, гви его *сав.* *8* оставихъ *сав.* *9* моли мѧ *сав.* *10* подроуга *сав.* *16* отъдасте *сав.*; кождо *ассем.* къждо *остр. сав* комоуждe *зогр*; братоу *сав. остр. асс.* *17* прѣгрѣшени ихъ *прибавлено въ зогр.* прѣгрѣшениѣ ихъ *асс.* прѣгрѣшении ихъ *остр.* прѣгрѣшени *сав.* *24* естъ достоино *сав.* *25* на всакѫ винѫ *сав.*

кѣштавъ рече имъ. нѣсте ли чли.
ѣко сътвори и искони мужескъ полъ
и женескъ. сътвориⷧ естъ. 5 і рече
сего ради оставитъ чⷧкъ отⷣца сво-
его и матерь своⷤ. і прилѣпитъ сѧ
женѣ своеи. і бѫдете ова въ плътъ
единⷤ. 6 тѣмь же юже нѣсте дъва нъ
една плътъ. еже [оу]оубо бⷣ съчета
чⷧвкъ да не разлⷤчаатъ. 7 гⷣаша е-
моу что оубо моси заповѣдѣ. дати къ-
нигы распоустъныꙗ и отъпоусти-
ти ⷤ. 8 гⷣа имъ. ѣко моси по жестосръ-
дью вашемоу повелѣ вамъ. отъ-
поустити жены ваша. искони же
не бысть тако. 9 Глⷤ же вамъ.
ѣко иже аще поуститъ женⷤ своⷤ.
разѣ словесе прѣлюбодѣина. тво-
ритъ ⷤ прѣлюбы творити. і же-
нѧи сѧ подъвѣгоⷤ. прѣлюбы тво-
ритъ. 10 и гⷣаша емоу оученици его.
аште тако естъ вина чⷧкоу съ же-
ноⷤ. оунѣе естъ не женити сѧ. 11 онъ
же рече имъ. не вьси къмѣстатъ
словесе сего. нъ имъже дано е-
стъ. 12 сжтъ бо каженици иже и-чрѣ-

Стр. 2 испрѣва *ассем. остр. сав.* *3 послѣ* створилъ *приб.* ѣ *зогр. асс.* ꙗ *остр. сав.* *4* от. своего *ассем.* *5* матере *остр.;* приложитъ сѧ ѥі *сав.* *6* бѫдета *сав. остр.* *8* плъть ед. *зогр. остр.;* оубо *нѣтъ асс.,* ⷤже оубо бъ съ-веде ч. да не разлⷤчитъ женъı сеѧ *сав.* *10 къ* моси *надъ строкою прип. кир.* п. *11* поустити *сав.* *13—14* поустити *асс. остр. сав.* *14* испрѣва *ассем. остр. сав.* *16* аще иже *остр.,* отъпоуститъ *зогр.* *17* любодѣаньнааго *остр. зогр., асс. согл. съ наш,* не любъı дѣꙗвъшⷤ *сав* *18* любъı створьшⷤ *сав.* *19* подьпѣгоⷤ *зогр.* подъбѣгоⷤ *асс.* потьбѣгоⷤ *остр., сав. проп.* ж. с. п., *осталось только* прѣлюбъı дѣетъ. *22* оуне не ж. *сав.* *23* не вси разоумѣсте словоу *сав.* *25 и 1 на слѣд. стр. въ ассем. другой порядокъ, такъ что второе* сжтъ каж. аж. иск. ч. *занимаетъ первое м.* *25* бѣшⷧ таци *сав.*

ва мнѣ родиша сѧ тако. і сѫтъ ка-
женици ѥже исказиша чл҃ци. і
сѫтъ каженици иже исказиша сѧ
сами. црс҃твиѣ ради нс҃каго.
могы вьмѣштати да вьмѣ-
ститъ ·:· 13 Тъгда привѣсѧ къ не-
моу дѣти да рѫцѣ възложитъ на
нѧ. і помолитъ сѧ. оученици же
запрѣтиша имъ. 14 і҃с же рече имъ.
останѣте дѣтии и не браните имъ.
прити къ мьнѣ. таковыхъ бо є́-
стъ црс҃твне нев҃ское. 15 і възло-
жъ на нѧ рѫцѣ отиде отъ тоудѣ ·:·
16 І се етеръ пристѫпь рече емоу. оу-
чителю благы. что благо
XXIII сътворѭ. да имамъ животъ вѣчь-
ныи. 17 онъ же рече емоу. что мѧ гл҃еши
блага. никтоже благъ тъкмо еди-
нъ бъ҃. аште ли хощеши въ животъ
вьнити. съблюди заповѣди. 18 гл҃а
емоу кыѧ. і҃с же рече емоу. еже не
оубьеши. не прѣлюбы сътвори-
ши не оукрадеши. не лъжесъвѣдѣ-
тель бѫдеши. 19 чьти отц҃а и мате-
рь. і възлюбиши искрьнѣаго свое-
го ѣко самъ сѧ. 20 гл҃а емоу юноша. вь-
сѣ си съхранихъ отъ юности моеѧ.

Стр. 2 иже сѧ казиша отъ чл҃вкъ *сав.* *3* иже сѧ сами каз. *сав.* *5* вьмѣстити *зогр. остр.*, могѫщеі в. да вьмѣстатъ *сав.* *14* единъ *зогр.* *16* створь примѫ жизнь вѣчьнѫѭ *сав.* *17* твориши *зогр.* *18* естъ бл. *зогр;* б. единъ *acc. сав.*, никтоже бо бл. *сав.* *19* въ жизнь *сав.* *20* съхрани *сав.* *22* къ оубьеши *надъ строкою прип. глаг. буква* і (ѫ), *чтобы получить форму* оубиеши; твориши *зогр.* *24* бѫди *остр.;* от. своего и м. *остр.* матере *сав.* *25* ближьнѣаго *остр.; въ сав. кн. 21—25 переводъ измѣненъ:* не оубиваи не пр. створи не кради ни лъжа послоушаи...възлюби ближьнѣаго. *27* сътворихъ *остр.*

чесо есмъ еште не доконьчалъ.
21 рече емоу ис. аште хощеши съвръшенъ бъти. иди продаждъ имѣние твое. и даждъ нищиимъ. и имѣти имаши съкровище на небсе. и приди въ слѣдъ мене. 22 Слъішавъ же юноша слово отиде скръбѧ. бѣ бо имѣѧ сътѧжаниѣ мъногл. 23 іс же рече къ оученикомъ своимъ. амин глѧ вамъ. ѣко не оудобь вънидетъ богатъ въ цсрестве небское ·:· 24 пакъı глѧ вамъ. ѣко оудобѣе естъ вельбѫдоу. сквозѣ оуши игълинѣ пройти. неже богатоу въ цсрстве бжие вънити. 25 слъіша.... [а]въше же оученици дивлѣахѫ сѧ сѣло глѧште. кто оубо можетъ спн бъти. 26 възърѣвъ же ис рече имъ. отъ чвкъ се невъзможъно естъ. а отъ бл вьсѣ възможъна ·:· к. 27 Тъгда отъвѣштавъ петръ рече емоу. ги се мъı оставихомъ вьсѣ и вь слѣдъ тебе идомъ. что оубо бѫдетъ намъ. 28 іс же рече имъ. аминь глѧ вамъ. ѣко въı шедъшеи по мънѣ въ пакъıбъıтии. егда сѧдетъ

Стр. 1 чесого еще лишж сѧ *сав.* *2—3* хощеши ли исплънити *сав.* *3* иди и прод. *асс.* *4—5* приимеши црствие нбское *сав.* *5* на нби *зогр.* на нбсехъ *ассем.* *6* поиди *сав.* *7* слово се *асс. сав.* *7—8* печальнъ *сав.* *8* богатьство много *сав.* *10—11* не оуд. богатоу вънити *сав.* *13—14* сквозѣ *асс.* *14* нежели *асс.* негъли *сав.* *15* вънити *проп. сав.* *16 въ конць стр. по подчищенному написано кирил.* его, *въ остр.* кго *въ тексть.* *17* чюждахж сѧ *сав.* *18* спсти сѧ *сав.* *19 сав. приб.* на нѧ. *21* възм. сжтъ *зогр.* *23—24* по тебѣ идохомъ *сав.* *24* идохомъ *зогр. остр.* *26* ш. вь слѣдъ мене *сав.* *27* въ пакъıбътиѥ *остр., сав. кн.* пакъı бѫдете егда сад. с. ч. на пр.

сн҃ъ чл҃ескы. на прѣстолѣ сла-
вы своеѥ҃м. Сѣдете и вы на дъ-
вою на десѧте прѣстолоу. сѫдѧ-
ште обѣма на десѧте колѣномѣ и-
здраилѣ҃мѣ. 29 і вьсѣкъ иже оста-
витъ братриѭ҃ ли сестры. ли о-
т҃ца ли матерь. ли женѫ ли дѣти.
ли села ли хрѣмы. имене моего
ради. сътрицеѭ҃ приметъ. і жи-
вотъ вѣчъныі наслѣдитъ. 30 мы-
ногіи же боудѫтъ пръвіи послѣ-
дьніи. і послѣдьніи пръвіи ·:·

XX

1 Подобъно естъ цр҃ство небеско-
е. чл҃коу домовитоу. іже изи-
де коупъно утро. наѥтъ дѣла-
телъ винограду своемоу. 2 съ-
вѣщавъ же съ дѣлателы. по
пѣнязоу на день. посъла ѥ҃ въ
виногр҃ъ свои. 3 і ишедъ въ трети-
ѭ҃ годинѫ. видѣ иныі на тръжи-
щи стоѧштѧ праздъныі. 4 і тѣ-
мъ рече идѣте и вы въ виногра-
дъ мои. і еже бѫдетъ правъда

XXIV дамъ вамъ. 5 они же идѫ. пакы же и-
шедъ въ шестѭ҃ и въ девѧтѭ҃ го-

Стр. 4 двѣма *сав.;* на *въ ркп. намѣчено только надстрочнымъ глагол.* н. *6* братиѭ҃ *остр. сав.; въ* сестры *буква* р *надъ строкою приписана. 7—8 остр. всегда* или, *сав. то* или *то* ли. *8* храмины *асс. 9* пр. мьздѫ *сав. 9—10* жизнь вѣчънюю *сав. 11* боудѫтъ *такъ въ ркп. 15* коупьно заоутра *остр. сав. (безъ* коупьно*). 15—16* наѥтъ дѣлатель *зогр. асс. сав.* наѥти дѣлателѧ *остр. 16* въ виноградъ свои *зогр. ассем. остр. 17* цѣнѫ *прибавл. сав. но безъ* съ дѣл., по сребрьникоу *сав. 18—19* на виноградъ посъла ѧ *сав. 24* идоша *остр. 25 въ сав. кн.* въ т҃ годинѫ.

днiж. сътвори такожде. 6 въ единжѭ же на десѧте годинж ишедъ. обрѣте дроугыѧ стоѧштѧ праздънꙑ. і гл҃а имъ чѣто стоите сьде весь день праздьни. 7 і гл҃аша емоу ѣко никтоже насъ не наѧтъ. гл҃а имъ идѣте и вꙑ въ виноградъ мои. і еже бѫдетъ правъда приимете. 8 вечероу же бꙑ(въ)шю. гл҃а гн҃ъ винограда. къ приставъникоу своемоу. призови дѣлателѧ. і даждь имъ мъздж. наченъ отъ послѣдьнихъ до пръвꙑихъ. 9 пришедъше же иже въ единыж на десѧте годинж. приѧсѧ по пѣнязю. 10 і пришедъше пръвии мьнѣахѫ сѧ кѫште приѧти. і приѧсѧ по пѣнязоу. 11 приемъше же рѫпътахѫ на гн҃ъ 12 гл҃ште. како сьи послѣдьнѧѧ. единъ часъ сътворьшѧ. і равъны намъ сътворилъ ѭ еси. понесъшемъ тяготж дьне и варъ. 13 онъ же отъвѣщавъ рече единомоу ихъ. дроуже не обиждж тебе. не по пѣнязоу ли съвѣштахъ съ тобоѭ. 14 възьми свое и иди. хоштж же семоу послѣдьнюмоу дати ѣко и тебѣ. 15 или

Стр. 5 праздьни *пропущ. въ зогр.* *6* не наѧтъ насъ *асс.* *8* цѣна *(вм.* правьда*) сав.* *8—9* въспрпимете *асс.* *9 въ ркп.* бъшю. *10—11* гл. гдн҃ъ къ пр. винограда *сав.* *12* дан *остр.* *14* пришъдъ же иже *сав.* пришъдъшеи же *остр.* пришедъшии *асс.* *15 и 17* приѧша *остр.* *16* пришедъшеи пръвѣе *асс. сав.* *17* ѣко в. приимжтъ *зогр.*, и ти по пѣн. *зогр. асс. остр.* *19* гна *зогр. остр.* *19—20* си послѣдънии с. ч. створиша *зогр. ассем. (остр. согл. съ наш.).* *23* вара *зогр.*

нѣстъ ми лѣть сътворити въ
своихъ ми еже хощѫ. аште око твое
лжливо естъ. ѣко азъ благъ есмъ.
16 тако бѫдѫтъ послѣдьнии пръвии.
і пръвии послѣдьнии. мънози бо
сѫтъ звани мало же извърани-
ихъ ·:· 17 і въсходѧ ис̄ въ им̄ь. поѧ-
тъ оба на десѧте [о] оученика единъı
на пѫть и рече имъ. 18 се въсходимъ
въ ерс̄лм̄ъ. і сн̄ъ члвч̄скъ прѣ-
данъ бѫдетъ архиереомъ. і кънии-
жъникомъ. і осѫдѧтъ і на съ-
мрътъ. 19 і прѣдадѧтъ і на порж-
гание ꙗзк̄мъ. і биение и пропѧ-
тье. і въ трети день въскръсне-
тъ. 20 Тъгда пристѫпи къ немоу
мати сн̄ову зеведеову. съ
сн̄ьма своима клањѣѭшти сѧ.
і просѧшти нѣчесо отъ него. 21 онъ
же рече еи чъто хощеши. гл̄а е-
моу рьци да сѧдете сьѣ сн̄ъı моѣ.
единъ о десн҃ѭ тебе и единъ
о шюю тебе. въ цр̄ствии твое-
мъ. 22 отъвѣштавъ же ис̄ рече.
не вѣста сѧ чесо просѧшта. мо-
жета ли пити чашь. ѭже азъ
имамъ пити. ли кръштение е-
же азъ кръштаю сѧ кръстити сѧ.
гл̄аете емоу можевѣ. 23 і гл̄а и-
ма. чашь мою испиета. ѡбо
и кръштениемь имъже азъ кръ-

Стр. 2 еже х. въ св. ми *зогр. acc. остр.* *3* нъ азь бл. *acc.* *9* на пѫти *зогр. никол.* *13—14* ꙗзык на поржг. *зогр. ник.* *17* с̄ноу *зогр. ник.* *21* си ѡба с. *ник., зогр. безъ* оба. *22* и дроугъı *зогр.* (и ед. *ник.*). *27* азъ пиѭ *зогр.* (*ник. согл. съ нашимъ*). *30* оубо (*вм.* ѡбо) *зогр. ник.*

штаіж сѧ кръстита сѧ. а еже
XXV сѣсти о деснж и о шжіж мене нѣстъ
мьнѣ сего дати. нъ имъже ого-
товано естъ отъ о҃тца моего.
24 і слъішавъше десѧтий. негодо-
ваша о обою братроу. 25 і҃с же при-
зъвавъ ѭ рече. вѣсте ѣко кънѧ-
зи ѣа҃зъкъ оустоѭтъ имъ. и ве-
лиціи обладаіжтъ малъı-
ими. 26 не тако оубо бѫдетъ къ ва-
съ. нъ іже аще хощетъ вашти-
и бъıти къ васъ. да бѫдетъ
вашъ слоуга. 27 і иже аще хоще-
тъ въ васъ бъıти прѣдьни-
и. да бѫдетъ вашъ рабъ. 28 ѣко-
же сы҃нъ чл҃вскъı. не приде бо
да послоужатъ емоу. нъ по-
слоужитъ. и дати дш҃ж сво-
ѥ҃ж. ізбавление за мъно-
гъı ·:· к҃ ·:· 29 і исходащю емоу
отъ иерихона. по немь идж на-
роди мънози. 30 і се дъва слѣ-
пъца сѣдѧшта при пжти. і
слъішавъша ѣко и҃с҃ъ мимо
ходитъ. възъписте гла-
голажшта. помилои нъı
г҃и сы҃ноу двдвъ. 31 народи же за-
прѣтиша има да оумлъчи-

Стр. 1 кръщѥж сѧ *зогр.* *2* о десн. мене *зогр.* *3—4* оуготовано *зогр.* *7—8* кънази ѣазъıкъ *зогр.* *9* ими *(вм.* малъıими*) зогр. ник. (и въ греч.* αὐτῶν*).* *10* оубо *зогр. проп.* *11* аще *зогр. проп.* *11—12* вашеі *зогр.* *18* послоужити *зогр.* *21* ерихъ *зогр.* отъ ерихъı *сав.*, идоша *остр.* вь слѣдъ его идѣше народъ многъ *сав.* *23* сѣдѣста *зогр. сав*, на пжти *acc.* *25* възъваста *зогр.* възъписта *остр. сав. ник.* *26 въ ркп. такъ:* помилои, *вм.* нъı *въ сав. кн.* на. *27* г҃и *проп. въ зогр.*, народъ же запрѣти *зогр. остр. ник.*, народъ же прѣштааше *acc.*, народи же прѣщахѫ *сав.*

тє. она же паче въпиѣшете
гл҃ѣшта. помилоуи нъı г҃и
сн҃оу д҃въ. 32 і ставъ ис҃ъ въ-
згласи ѣ. и рече. что хощета
да сътворıж вама. 33 гл҃аste емоу
г҃и. да отвръзете са наю очи. 34 ми-
лоср҃дъвъ же ис҃ъ. прикоснж са очи-
ю има. і абье прозьрѣсте има
очи. і по немь идете ·:· к҃ ·:·

XXI.

1 і егда
приближи са въ ерс҃мъ. і приде
къ витфаѣиж ·:· къ горѣ елеонь-
сцѣ. тъгда и҃с посъла дъва оученика своѣ. 2 і гл҃а има идѣта въ весь ѣже е-
стъ прѣмо вама. і абье обрaштета
осьла привѧзано и жрѣбѧ съ нимь.
і отрѣшъша приведѣта ми є. 3 і а-
ще речетъ кто вама что. речета ѣко
г҃ь трѣбоуетъ ею. і абье же посълетъ ѣ. 4 Сє же вьсе бъıстъ да съвж-
детъ са реченое пр҃кмъ гл҃ѣщемъ.
5 ръцѣте дъıцери сионовѣ. се ц҃ръ тво-
и грѧдетъ тебѣ. кротокъ и вьсѣдъ

Стр. 1 оумлъчита *зогр. остр сав. ник.*; възъваста *зогр.* зъвааста *остр.* звахотазваста *ник. а. б.* въпиѣасте *асс.* вьпиıста *сав.* *2* г҃и *проп. асс.* *3* с҃не *асс* *3—4* пригласи *асс.* зъва *сав.* *5* гл҃ста *остр. зогр.* рѣста *сав.* *6* отврьзета *остр. сав.*; очıı наю *асс. остр. сав.* *7* же ѣ *асс.*; коснж *сав.* *8* отврьзоста *остр. сав. (асс. согл. съ наш. но пропущ.* има очи*).* *9* очи обѣма *сав.*; и вь слѣдъ его идоста *сав.* идоста *остр. зогр.* *13* своѣ *пропущено остр.*; гл҃а има *сав. остр.* *16* е *пропущ остр. асс.* е сѣмо *сав.* *17* рьцѣта *ассем. сав.* *18—19* и посъла и *сав. (и въ греч. текстъ колеблется).* *22* идетъ *остр. сав.*, къ тебѣ *остр*

на осьлѧ. і жрѣбѧ сн҃а ѣрьмьнича.
6 Шедъша же оученика и сътворьша
ѣже повелѣ има ис҃. 7 привѣсте оск-
лѧ и жрѣбѧ. і възложиша врѣхоу
ризъı своѭ. і вьсѣде врѣхоу ихъ.
8 мъножѣише же народи. постѣла-
ша ризъı своѭ по пѫти. дроугыи
же рѣзахѫ вѣтвı отъ дрѣва. и по-
стилаахѫ по пѫти. 9 народи же ѹода-
штеи прѣдъ нимъ. і вь слѣдъ.
зъваахѫ гл҃ѫште ·: Ѡсанна сн҃о-
вı давъıдовоу. бл҃гословънъ гра-
дъı въ имѧ г҃не. ѡсанна въ въı-
XXVI шънихъ. 10 і въшедъшоу емоу кр҃ъ. по-
трасе сѧ весь градъ гл҃ѧ кто сь естъ.
11 народи же гл҃аахѫ. ѣко сь естъ ис҃ про-
рокъ. іже отъ назарета галилеиска-
аго. 12 і вьниде ис҃ въ цр҃квь бжиѭ. і
изгъна вьсѧ продаѫштаѧ. і коупоу-
ѫштаѧ въ цр҃кве. і дъскъı тръжь-
никъ испровръже. і сѣдалиштa про-
даѫштихъ голѫби. 13 і гл҃а имъ. пи-
сано естъ храмъ мои храмъ моли-
твѣ наречетъ сѧ. въı же сътвори-
сте и врътъпъ разбоиникомъ. ·:
14 і пристѫпиша къ немоу хроми и слѣ-
пии въ цр҃кве и исцѣли ѧ. 15 Видѣвъше
же арьхиереи и кънижьници чюдеса.
ѣже сътвори. і отроковъı зовѫща
въ цр҃кве. і гл҃ѫштѧ. Ѡсанна сн҃о-

Стр. 1 ѣрьмьника *сав.* *2* сътвориста *остр. сав.* *3* ꙗкоже *остр. зогр.*; приведоста *остр. сав.* *5* вьсѣдъ *сав.* *6* мъножѣиши *зогр.* множащии *асс.* мнози *сав.* *7* на пѫти *зогр.* *9—10* ходащıи *остр.* *11—12* сн҃оу дв҃дв҃ъ *остр. сав. ник.* *15* и гл҃ахѫ кто естъ *сав.* *20, 27 и 30* въ цр҃къви *зогр. остр ник.*, *но сав. 30* цр҃кве. *29* творѣше *сав.*

ви дѣдвоу. негодоваша 16 и рѣша е-
моу. слъишиши ли что сии гл҃ж-
тъ. ис҃ же рече имъ. ей. нѣсте ли
чьли николиже. ѣко из оустъ мла-
денечь и съсжштихъ съвръши-
лъ еси хвалж. 17 і оставль ѥ҃ изи-
де вънь из града въ витаниж.
і въдвори са тоу ·:· к҃ ·:· 18 Ютро же въ-
звращтъ са въ градъ възалка.
19 і оузьрѣвъ смоковьницж единж
при пжти. приде къ неи. і ничъсоже
не обрѣте на неи. тъкмо листвье
едино. і гл҃а ен. да николиже пло(да
отъ тебе) не бждетъ въ вѣкъ. і абье и-
съше смоковьница. 20 і видѣвъше оучени-
ци дивиша са гл҃ште. како абье оусъше
смоковьница. 21 Отъвѣщавъ же ис҃ рече и-
мъ. аминь гл҃ж вамъ. аще имате вѣ-
рж и не оусжмьните са. не тькмо смоко-
вьничъное сътворите. нъ аште и горѣ
сеи речете двигни са. і въверъзи са
въ море бждетъ. 22 і вьсего егоже въ-
спросите въ молитвѣ вѣроующе при-
имете ·:· 23 і егда приде [въ] въ цр҃квъ. при-
стжпиша къ немоу оучащю. архиерей и
старьци людьстии гл҃ще. коеж влас-
тиж си твориши. і кто ти дастъ обла-
сть сиж. 24 отъвѣштавъ же ис҃ рече и-
мъ. въпрошж въı и азъ единого слове-

Стр. 1 сн҃оу *зогр. остр. ник. сав.;* рекоша *остр.* *4* никол. чъли *зогр. остр. ник.* *4—5* младеничь *остр.* младѣнаць *ник.* *6* оставъ *зогр. (т. е.* оставь*).* *8* оудвори са *зогр. остр. ник.*, всели са *сав;* оутро *зогр.* ютрѣ *ник.* *8—9* възвращал *зогр. ник.* *9* възлака *зогр.* *10* вьзрѣвъ *ник.* *13—14 что въ скобк., по подчищенному глагол. почеркомъ.* *14—15* оусъше абие *зогр. ник.* *19—20* смоковъничъское *зогр.* *21* връзи *зогр. ник.* *24* пришъдъшоу емоу *зогр.* вьшьдьшоу емоу *ник. (вм.* егда приде*).*

се. еже аште речете мънѣ и азъ вамъ
реку. коею власти҃ю си творю҃. 25 кръ-
щение иоаново отъ кѫдѫ бѣ. съ нб҃се ли
или отъ чл҃вкъ. они же помъишлѣхѫ
въ себѣ глаголюще. 26 аште речемъ съ не- 5
бесе. по чъто оу҃во не вѣсте емоу вѣрък.
аште ли речемъ [отъ] отъ чл҃къ. боим
мъ сѧ народа. вьси во ѥко прр҃ка имѫ-
тъ иоана. 27 отъвѣштавъше же ис҃ви
рѣшѧ не вѣмъ. рече имъ и тъ. ни азъ 10
гл҃ю вамъ. коею власти҃ю си тво-
рю. ·:· 28 Чъто же сѧ мънитъ вамъ. чл҃къ
етеръ имѣ дъвѣ чѧдѣ. и пришедъ къ
пръвоумоу рече. чѧдо иди дънесь дѣ-
лаи въ виноградѣ моемъ. 29 онъ же отъ- 5
вѣштавъ рече не хощю. послѣдь же
XXVII раскаавъ сѧ иде. 30 и пристѫпь къ дроугоу-
моу рече такожде. онъ же отъвѣштавъ рече
азъ идѫ гн҃и и не иде. 31 къ отъ оубю сътво-
ри волю отьчю. гл҃ша емоу пръвъ. 20
гл҃а имъ ис҃ амінъ гл҃ю вамъ. ѥко мъ-
таре и любодѣица варѣютъ къ. въ
цр҃ствии бж҃ии. 32 приде во иоанъ кр҃сти-
тель пѫтемь правєдънома. и не вѣ-
сте емоу вѣрък. мъитаре же и любо- 25
дѣица вѣсѧ емоу вѣрю. къ же видѣвъше
и не раскаасте сѧ послѣдь вати емоу
вѣрю ·:· 33 Іну притъчю слъишите.
чл҃къ бѣ домовитъ. иже насади ви-
ноградъ. и оплотомъ і огради. и иско- 30

Стр. 3 отъ кѫдѣ *зогр.* шть коудоу *ник.* *6 между строк. прибивл. кирил. букв.* речеть намь, *въ зогр. и ник. въ тексть;* асте *зогр. ник.;* вѣры емоу *ник.* *8—9* имѣахоу *ник.* *11* областию *зогр.* *13* имѣше ч. д. *зогр.* *17* пристѫпивъ *зогр.* *19* коп *зогр.* *23* въ ц- е бж҃ие *зогр.* *28* вѣръи *зогр.* *29* богатъ *сав.*

па вь немь точило. і созъда въ не-
мъ стлъпъ. і въдастъı-и дѣлате-
лемъ. и отиде. 34 егда же приближи сѧ
врѣмѧ плодомъ. посъла рабы своѧ.
къ дѣлателемъ. приѧти плоды
его. 35 емъше же дѣлателе рабы его
ового бишѧ ового же оубишѧ. ового же
камениемь побишѧ. 36 пакы посъла и-
ныı рабы. мъножѣишѧ пръвыхъ.
і сътвориша имъ тожде. 37 послѣдь же
посъла къ нимъ сн҃ъ свои гл҃ѧ. оусра-
млѣѭтъ сѧ сн҃а моего. 38 дѣлателе же
егда оузьрѣша сн҃ъ. рѣша вь себѣ. сь
естъ наслѣдъникъ. придѣте оуби-
мъ і. і оудръжимъ достоѣние его. 39 і е-
мъше и извѣсѧ вонъ из винограда.
і оубиша и. 40 егда же оубо придетъ г҃нь
винограда. чъто сътворитъ дѣлате-
лемъ тѣмъ. 41 зълы зълѣ погоубитъ
ѭ. и виноградъ прѣдастъ инѣмъ дѣла-
телемъ. іже въздадѧтъ емоу пло-
ды въ врѣмена своѣ. 42 гл҃а имъ ис҃.
нѣсте ли чьли николиже въ кънигахъ.
камень егоже не врѣдоу сътвориша зи-
жджштен. съ бъıстъ въ главѫ ж-
гълѫ. отъ б҃а бъıстъ си. и естъ ди-

Стр. 1—2 передъ стлъпъ *пропущ.* въ немъ *зогр. асс. остр.* *2* прѣдастъ *сав.* *3* приде *(вм.* приближи сѧ*) асс. сав.* *4 вм.* плодомъ: емати е *сав.* *5* иматъ вина своего *сав.* *6 и 15* имъше *зогр. остр. сав.* *7 первое* ового *проп. сав.;* дроугыѧ оуб. *сав.* *7—8* дроугааго кам. *остр.* овы же кам. *сав.* *10* такожде *остр. сав.* *11—12* постъıдатъ сѧ *сав.* *13* оузрѣвъше *зогр.* видѣвъше *сав., остр.* оузрѣша *но безъ* егда. *14—15* оубимъ і: *такъ въ подл. (вм.* оубиѣмъ і*).* *19* зълыѧ *зогр. сав.; въ подлин. надъ* зълы *прибавл. кирил.* гл҃аше емоу. *20* ѭ *проп. сав.;* винограда *ассем.* *23* николиже *пропущ. сав.* *24* камене *сав.* не въ рѧдоу *асс.* не вь рѧдъ *сав.* *24—25* зиждштен *пропущ. въ сав. кн.,* жиждщеи *остр.* *25 и 26* се *сав.,* ѫгълѫ *зогр.* съ ѫ *вм.* оу, *какъ и въ нашемъ т.* *26 вм.* б҃а: г҃а *зогр. ассем.* г҃и *остр.*

вѣна въ очию нашею. к҃ ·:· 43 Сего ради
глѧ҇ж вамъ. ѣко отъиметъ сѧ отъ ва-
съ цр҃ствие бж҃ие. і дастъ сѧ ꙗзы҃ку.
творѧштоумоу плодъ его 44 і падъı
на камене семъ съкроушитъ сѧ. а на
немъже падетъ сътъретъ і. 45 і слъı-
шавъше архиереи и фарисеи притъчѫ
его. разоумѣшѧ ѣко о нихъ глаше. 46 і и-
скѫште ꙗти и. оубоѣшѧ сѧ народа по-
неже ѣко пророка имѣахѫ и.

XXII.

1 і отъıѣ-
штавъ и҃с рече имъ къ притъчахъ
глаа ·:· 2 (Оу)подоби сѧ цр҃ствие нб҃ское.
чл҃коу цр҃ю. іже сътвори бракъ сн҃оу
своемоу. 3 і посъла рабъı своѧ при-
зъвати зъванъıѧ на бракъ. і не
хотѣахѫ прити. 4 Пакъı посъла и-
нъıı рабъı. глаа рьцѣте зъванъı-
мъ се обѣдъ мои оуготовахъ. ю-
нъци мои и оупитѣнаа исколена и
вьсѣ готова. придѣте на бракъ.
5 они же не рождъше отидѫ. овъ на се-
ло свое овъ на коупли҃ж своѫ. 6 а про-
XXVIII чи имъше рабъı его досадиша имъ
и избиша ѧ҃. 7 і слъıшавъ ц҃р тъ ра-
згнѣвка сѧ и посъла воı҃ска своѧ. погоу-
би оубица тъı. і градъı ихъ зажь-

Стр. 5 камени *зогр.* *12* Оу *въ скобкахъ, потому что въ подл. нельзя прочесть.* *15 и 20* на бракъı *зогр.* *17 вм.* рьцѣте *въ подл. описка* цьцѣте. *19* оупитанаа *остр.* *21* небрѣгъше отидоша *остр.* *23* емъше *ассем.* *24* ѧ *проп. зогр.* *25* своıѧ воıѧ *остр.* *25—26 въ ркп.* погоубıı, *но глагол.* т *какъ кажется позднѣйшая приписка.*

же. 8 тъгда гл҃а рабомъ своимъ. бра-
къ оубо готовъ естъ. а зъвании не
бѣша достоини. 9 ідѣте оубо на исхо-
диштa пѫтии. і елико аште обрѧ-
штете призовѣте на бракъ. 10 і ише-
дъше раби ти на пѫти. събъраша вк-
сѣ ѥже обрѣтѫ. зълъѭ же и добръ.
і испълнишѧ бракъ възлежащти-
хъ. 11 Вѣшедъ же цр҃ъ видѣтъ възле-
жащихъ. видѣ тоу ч҃ка не облъчена
въ одѣание брачъное. 12 і гл҃а емоу
дроуже како вѣниде сѣмо. не имъı
одѣанiѣ брачъна. онъ же оумлъ-
ча. 13 тъгда рече цр҃ъ слоугамъ.
съвързавъше емоу рѫцѣ и ногѣ.
в(ъ)зьмѣте и. і въверъгѣте въ
тъмѫ кромѣштьнѭю. тоу бѫ-
детъ плачь и скрьжетъ зѫбомъ.
14 мънози бо сѫтъ зъвани. мало
же изъбранъıхъ ·:· ☧ ·:· 15 Тъгда ше-
дъше фарисѣии ·:· Съвѣтъ сътво-
ришѧ на нъ да обльстатъ і сло-
вомь. 16 і посълаѭтъ къ
немоу оученикъı своѭ.
съ іродиѣнъı гл҃ѫще
оучителю вѣмъ ѣко
истиненъ еси. пѫти
б҃жию въ істинѫ оучиши. і ни о комь-
же не родиши. не зьриши бо на лице ч҃ко-

Стр. 1—2 браци оубо оуготовани сѫтъ *ассем.* оуготованъ *остр.* *5* на бракъı *зогр асс.*; призовите *зогр.* *7* обрѣтоша *остр.*; добръıѭ *остр. ассем.* *8* наплъниша *остр* испълниша сѧ *ассем.* испълни сѧ *зогр.* *11 и 13* одѣниѥ *остр. зогр.* *16* ъ *въ* възьмѣте *стерлось.* *17* кромѣшьнѭю *остр. зогр. ассем.* *22* и обльст. *остр. зогр.* *23* посълаша *сав.* *25* съ родиѭнинъı *сав.* *28—29* не брѣжеши ни о чемьже *остр.* не род. ни о к. *ассем.* не печеши сѧ ни о чесомъже *сав.* *29* лица *ассем. сав.*

мъ. 17 рѣци оубо намъ чѣто ти сѧ мн-
нитъ. достоино ли естъ дати кинъ-
съ кесареви или ни. 18 разоумѣвъ же
нс̃. лжкавъство ихъ рече. чѣто
ма окоушаате ѵ̓покрити. 19 покажите
ми скламъ кинъсъныı. они же при-
несѣ емоу пѣнязъ. 20 онъ же гл̃а имъ чии
естъ образось и написание. 21 гл̃ашѧ
емоу кесаровъ. тъгда гл̃а имъ. въ-
здадите оубо кесарека кесареви. і
бжиѣ бг̃ви ·:· к̃ ·:· 22 і слъишавъше
дивишѧ сѧ. і оставъше и отидж. к̃ ·:·
23 Въ тъ день пристжпишѧ къ немоу гл̃ж-
ште садоукеи. не бъıти въскрѣше-
нию. і къпросишѧ и 24 гл̃ште. оучите-
лю моси рече. аште кѣто оумьретъ
не имъı чада. да поиметъ братръ
женж его. і въскрѣситъ сѣмѧ бра-
тра своего. 25 бѣ же въ насъ седмь
братриѣ. і пръвъı оженъ сѧ оумь-
рѣтъ. і не имъı сѣмене. остави
же женж своиж братроу своемоу. 26 та-
кожде и въторъı. и трети до седма-
аго. 27 послѣжде же ихъ въсѣхъ оу-
мьрѣтъ и жена. 28 въ въскрѣше-
ние оубо. котораго отъ се-
дми бждетъ жена.
въси бо имѣшѧ ж. 29 отъ

Стр. 2 достоитъ ли *ассем.* *3* к. ц̃реви или ни *асс.* ц̃рю кин. или ни *сав.* *4* помъıшлениıа ихъ *остр.* *5* искоуш. *сав. ассем. остр.*; лицемѣри *сав.*; покажѣте *остр. сав.* *6* образь кин. *асс.* цатж киньсьнжж *остр.* *6—7* принесоша *остр. сав.* *7* цатж *остр.* *7—8* что е дѣло се и написание *сав.* *9* ц̃рво *сав* кесаревъ *ассем.* кесарево *остр.* *10* ц̃рва ц̃реви *сав.* к. кесарю *ассем.* кесароваа к. *зогр.* *11* бо̃у *остр. зогр.* *12* его *сав.*; отидоша *остр.* *18—19* братроу своемоу *зогр.* *26* ихъ *(вм.* отъ седми*)* *зогр.*; въ отъ *буква* о *прип. надъ строкою.*

вѣщавъ же и҃с҃ъ рече и-
XXIX мъ. блаждите не вѣдѫште кънигъ.
ни силы б҃жиѧ. 30 въ въскрѣшение бо
ни женѧтъ сѧ ни посагаѭтъ. нъ ѣко
анѣи б҃жии нб҃се [сѫ] сѫтъ. 31 о въскрѣ-
шени же мрътвыхъ. нѣсте ли чи-
ли. реченаго вамъ б҃мъ гл҃ѫщемъ. 32 азъ есмъ б҃ъ аврамль. і богъ
исаковъ. і б҃ъ иѣковль. нѣстъ б҃ъ
мрътвыхъ нъ живыхъ. 33 і слышавъше народи дивлѣхѫ сѧ о оученіи его.
34 Фарисеи же слышавъше ѣко срами
садоукеѧ. съвъраша сѧ въ коупѣ. ·:·
35 і въпроси отъ нихъ. законоучитель искоушаѧи и гл҃ѧ. 36 оучителю. ка-
ѣ заповѣдь естъ больши въ зако-
нѣ. 37 і҃с҃ же рече емоу. възлюбиши
г҃а б҃а твоего. въсѣмъ ср҃дцемъ
твоимъ. и въсеѭ д҃шеѭ своеѭ.
і въсеѭ мыслью҃ твоеѭ. 38 си
естъ пръва и большиѣ заповѣдь.
39 въторая же подобъна еи. възлю-
биши искрънѣго твоего ѣко са-
мъ сѧ. 40 въ сею обою заповѣдию.
весь законъ и пророци висѧть. ·:·
41 Съвъраномъ же фарисеомъ. въпро-
си ѧ и҃с҃ъ 42 гл҃ѧ. что сѧ вамъ мънитъ о х҃ѣ. чи естъ с҃нъ. гл҃аша емоу

Стр. 3 въ въс-ии *зогр. ник.* *5* б҃жии *проп. зогр.* *13* вь коупь *ник.* *14* въпр. и единъ отъ *зогр. ник.;* законьникъ *остр. сав. ассем.* *15* иск. его и поклони сѧ емоу гл҃а *сав.* *16* есть *пропущ. зогр. остр. сав. ник.;* б в. з. естъ *асс.* *17* възлюби *зогр. сав.* *18* своего *остр сав.* *19* своимь *остр. сав.;* твоеѭ *остр. ассем.* *20* се *зогр.* *21* пръваѧ *остр. зогр. асс. ник.,* больши *остр.* большаа *ассем.* велика зап. *сав.* *22* и се дроугаѧ п. еи *сав;* сеи *остр.* *23* ближьнѣаго *остр.,* възлюби бл. св. *сав* *24* сею об. з. *сав.* *27* ихъ *сав.*

давъıдѣ҃ъ. 43 гл҃а имъ како оубо да-
въıдъ. дх҃мъ нарицаатъ і г҃а
гл҃а. 44 рече г҃ъ г҃ви моемоу. сѧди о
десн҃ѭ мене. дондеже положѫ
врагъı твоѭ. подъножие ногама
твоима. 45 аще оубо дв҃дъ дх҃омъ г҃а на-
рицаетъ і како емоу естъ сн҃ъ. 46 і никъ-
тоже не можааше отъвѣштати емоу
словесе. ни съмѣ къто отъ дьне то-
го въпросити его къ томоу ·:· к҃. з҃ ·:·

XXIII.

1 Тъгда ис҃ гл҃а къ народомъ. и оученикомъ своимъ 2 гл҃а. на мосѣовѣ сѣданици сѣдѫ книжъници и фарисеи. 3 вьсѣ оубо елико аште рекѫтъ вамъ блюсти. съблюдаите и творите. по дѣломъ же ихъ не ходите. гл҃ѫтъ бо и не творѫтъ. 4 съвираѭтъ же врѣмена тѫжъка и не оудобь носима. і възлагаѭтъ на плешта чл҃вска. а пръстомь своимь не хотѧтъ двигнѫти ихъ. 5 вьсѣ же дѣла своѣ творѧтъ да видими бѫдѫтъ чл҃вкъı. раширѣ-

Стр. 2 г҃ѣ нар. и *зогр. асс.* г҃а его нар. *остр. сав.* *3* г҃ю *зогр. асс.* *5* подъножию *остр. сав.* *6—7* дхомъ нар. его г҃а *сав.* аще бо д. г҃а нар. и. *остр.* *7* сынъ емоу естъ *ассем.* *8* можаашеть *зогр.*; емоу отъв. *зогр. остр. ник.*; ник. емоу мож. от. слово *сав.* ник. неможь. отв. словеси *асс.* *9* и ни съмѣѧше никтоже *сав.* *10* никогдаже (*вм.* къ томоу) *сав.* *12* моусеовѣ *зогр.* *13* сѣдоуть *ник.* сѣдоша *ассем. остр.* *14* аште *проп. асс.*, вьса оубо аще рекѫ *остр.* *16* ход[и] *по подчищенномоу глагол. буквами, но позднѣйшимъ почеркомъ:* творите *зогр. асс. остр.* творѣте *ник.* *17—18* съвлажѫтъ *зогр. остр. ник.* *19* въскладаѭтъ *зогр. ник. асс. остр.* *20* чловѣкомь *ник.*

ѭтъ же хранилища своѥ. і величаѭтъ подъметы. вьскрилиѣ ризъ своихъ. 6 любѧтъ же прѣждевъзлѣганиѣ на вечерѣхъ.
і прѣждесѣданиѣ на сонъмищихъ. 7 і цѣлованиѣ на тръжиштихъ
і нарицати сѧ отъ ч̑лкъ равьви.
8 вы же не нарицаите сѧ равъви.
единъ бо естъ вашъ оучитель
х̑съ. вьси же вы братрьѣ есте
9 і отъца не нарицаите себѣ на земи. единъ бо естъ отц̑ъ вашъ.

XXX иже естъ нб̑сѣхъ. 10 ни нарицаите сѧ наставьници. ѣко наставьникъ вашъ
единъ естъ. 11 а болеи васъ да вѫдетъ вамъ слоуга. 12 Ꙗ иже вьзнесетъ
сѧ съмѣритъ сѧ. і съмѣрѣѭи сѧ вьзнесетъ сѧ ⁘ к̑. 13 Горе вамъ кънигъчиѭ. и фарисѣи. і ѵ̑покрити.
ѣко сънѣдаате домы въдовицъ. і виноѭ далече молитвѫ
творѫще. сего ради приимете лише осѫждение. 14 Горе вамъ кънижьчиѭ и фарисѣи. лицемѣри. ѣко
затварѣате цс̑рьствие нб̑ское
прѣдъ ч̑лвкъ. вы бо не въходи-
[ди]те. ни въходѧштиихъ оставлѣате вънити. 15 Горе вамъ кънигъчиѭ и фарисѣи ѵ̑покрити.

Стр. 1—2 вел се *ник.* *2—3* вьскрилиѣ *проп остр* *5* на съборищихъ *7* нарицаѭтъ сѧ *зогр.* *7 и 8* оучителе *ассем.* *8* не нарицаете сѧ *остр.* *9* оучителъ вашь *остр.* *10* братиѣ *ассем остр.* *11* не нарицаѥте себѣ *остр.* *13* нарицаете *остр. зогр.* *15 посль* естъ *надъ стр. кир. прип.* х̑ь; болии *зогр. остр.*; въ васъ *остр.* *16* иже бо *асс* *17* а съмѣр. *асс.* *25* б̑жие *зогр.*

ѣко прѣходите море и соушж сътворити единого пришелъца. і егда
бждетъ твориге и сна ѣеонькѣ
соутоубѣиша васъ. 16 Горе вамъ во-
ждн слѣпии глаголюще. иже аще
кълнетъ са црквьиж. ничтоже
естъ. а иже кълнетъ са зла-
томь црквиимъ дължень е-
стъ. 17 боуи и слѣпии. кто болеи
естъ. злато ли ли црквы. свща-
жщиѣ злато. 18 і иже аще кльне-
тъ са олтаремь. ничтоже естъ.
а иже кльнетъ са даромь иже е-
стъ врѣхоу его. дължень естъ.

19 боуи и слѣпии .. что во естъ боле.
даръ ли или олтарь свщаѣи даръ.
20 кълнъи са оубо олтаремь кльне-
тъ са имь и сжщтиими врѣхоу его.
21 і кълнъи са црквиж. кльнетъ са
еж и живжщтимъ вь нем. 22 і кълн-
нъи са нбсемь. кльнетъ са прѣ-
столомъ. божиимь. і сѣдящимь
на немь ·:· 23 Горе вамъ кънигъчиѣа
и фарисѣи. лицемѣри. ѣко отъдесятъствоуете мѧтж и копръ. і
кмнинъ. і остависте тѧжьшаа
закона сждъ и милость и вѣрж.
си же подобаше сътворити. і
тѣхъ не оставити. 24 Вождн слѣпии.
оцѣждающе комиицж. а вельбждъ погълъщтающе. 25 Горе ва-

Стр. 3 створите *зогр.*, гесиѣ *зогр.* *4—5* вождие *зогр.* *9* болии *зогр.* *15* боле естъ *зогр. ник.* *17* оубо *прол зогр. ник.* *25* метвоу *ник.* *26* киминъ *зогр.* коумень *ник.* *29* вождие *зогр.* *30* оцѣпитающите *ник.*; мъшица *зогр.* моушице *ник.* *30—31* вельбѫдъı *зогр.*

мъ кънижьници и фарисеи ѵ̑по-
крити. ѣко очищаете вънѣшъ-
нее стькльници. і паропсидѣ.
жтрьждж же сѫтъ. пльни хꙋ-
щтенїѣ. і нечистотꙑ ⁘ 26 Фари-
сею слѣпе. очисти прѣжде вънж-
трьнее стекльници. і поропсидѣ
да бждетъ и вънѣшьнее има чи-
сто ⁘ 27 Горе вамъ кънижьници и
фарисеи ѵ̑покрити. ѣко подоби-
те сѧ гробомъ повапьненомъ.
іже вънѣшдж оꙋбо сѫтъ крась-
ни. вънжтрьждж же пльни сѫ-
тъ костии мрътвꙑихъ. і вь-
XXXI сѣкоѩ нечистотꙑ. 28 тако и въı вънѣш-
доꙋ оꙋбо авлѣате сѧ чл҃вкомъ пра-
ведьни. вънжтрьждоꙋ же есте пль-
ни лицемѣрїѣ и безаконїѣ ⁘ 29 Горе ва-
мъ кънижъници и фа(ри)сеи і ѵ̑покрити.
Ѣко зиждете гробꙑ пророчьскꙑѩ
і краситє раꙁꙑ праведьнꙑихъ 30 і
гл҃ете. аште бимь бꙑли вь дьни
отецъ нашихъ. не бимь оꙋбо овещь-
ници имъ бꙑли въ кръви пророкъ.
31 тѣмъ же сами сѣвѣдѣтельствоꙋ-
ете себѣ. ѣко с҃нове есте избивъши-
хъ пр҃кꙑ. 32 і въı испльните мѣрж
отецъ вашихъ. 33 змиѩ ищадьѣ ехи-
дънова како оꙋбѣжите отъ сждꙑ ѣе-

Стр. 3 и 7 фароспиди *ник.* *4* пл. сѫтъ *зогр.* *8* вънѣшънее *зогр.* *9* кънигъчиа *зогр. ник.* *10—11* оуподобисте сѧ *никол. а* *16 и 23* оубо *проп. въ зогр ник. (23* оубо *чит. въ остр.).* *18* лицемѣръствиѣ *зогр.* *19 и на слъд. стр. 3* кънигъчиа *зогр. ник. остр. асс;* лицемѣри *(вм* оупокрити*) остр.* *22 и 23* бꙑхомъ *остр., ник. 22* бимь, *23* бихомь. *23—24* бꙑли обыщ. *остр.* *25* сами *проп. въ остр.* *27* испльнисте *ник.* наплънѣите *остр.* *29* сжда *безъ* отъ *остр.;* геонъскаго *зогр. остр.*

онъскааго. ·:· 34 Сего ради се азъ съ-
лѧ̀ж къ вамъ пр҃кы и пр҃ѣмѫдры.
і кънижъникы. і отъ нихъ оубиете.
і пропънете. і отъ нихъ бѣете на
соньмиштихъ вашихъ. і ижденете 5
те отъ града въ градъ. 35 да придет-
тъ на вы вьсѣка кръвь праведъ-
на. проливаема на землѧ̀ж. отъ
кръве авела праведънааго. до кръ-
ве захариѧ с҃на варахиина. егоже 10
оубисте междю ц҃рквиѧ̀ж и олта-
ремь. 36 амин г҃лѧ̀ж вамъ. придѫтъ
вьсѣ си на родось 37 ·:· ѣр҃ме. избивыы
пр҃кы. і каменіемь побиваѧ.
посъланъныѧ къ тебѣ. коль кра- 15
тыгвъсхотѣхъ съвъкрати ча-
да твоѣ. ѣкоже съвираатъ кокошь
птенъцѧ своѧ подъ крилѣ. і не къ-
сухотѣсте. 38 се оставлѣетъ сѧ ва-
мъ домъ вашъ поустъ. г҃лѧ̀ж во ва- 20
мъ не имате видѣти мене. донде-
же речете. бл҃гъ градый въ имѧ
г҃не ·:·

XXIV.

1 і ишедъ и҃с. и-ц҃ркве идѣаше. і
пристѫпишѧ къ немоу оученици его

Стр. 1 се *проп. зогр.* *2 въ подл.* и *надъ строк.* *4* распьнете *ассем. остр.;* тепсте *асс. остр. ник.* оутепете *зогр.* *5* съборищихъ *остр.* *7—8* праведника *зогр.* *8* земѧ *зогр* земли *остр.* *9* кръви *остр. ник.* *12 въ* приджтъ *буква ж по подчищенному, но почерж. глагол.* *13 въ* ѣр҃ме *буква* р *прибавл. надъ строкою; надъ* ѣрме *кирил. прип.* ѣме иерлме; избивъшиѣ *зогр. асс. остр. ник. б. (ник. а = нашему).* *14* побиваѫщи *зогр. асс. остр. ник.* *17* лажаѣ *асс. (проч* кокошь*).* *18* крелины *ник.* *24 въ началѣ строки приписано большое глагол.* ѣ, *но почерк ъ позднѣйшій.*

показати емоу зъданиѣ цр҃квънаѣ.
2 онъ же отъвѣштавъ рече имъ. не видите ли вьсѣхъ сихъ. аминь гл҃аю
вамъ. не иматъ съде остати камень на камени. іже не разоритъ
сѧ ·:· 3 Сѣдѧштю же емоу на горѣ елеоньсцѣ. пристѫпиша къ немоу оученици его единомоу гл҃ще. повѣждъ
намъ когда си бѫдѫтъ. і что естъ знамение твоего пришествиѣ и конъчание вѣка. 4 і отъвѣштавъ ис҃ рече имъ. Блюдѣте сѧ никтоже васъ да не прѣльститъ.
5 мънози бо придѫтъ въ іма
мое гл҃ающе. азъ есмъ х҃ъ. і мъногъı прѣльстѧтъ. 6 оуслъшати
же имате брани. і слъıшаниѣ
брании видите. не оужасаите сѧ.
подобаатъ бо вьсѣмъ бъıти.
нъ не тогда естъ конъчина. 7 въстанетъ бо ѩ҃зъкъ на ѩ҃зъкъ. і
цс҃тво на цсрс҃тво. і бѫдѫтъ
глади и пагоубъı. і тржси по-
XXXII мѣста. 8 вьсѣ же си начало болѣзнии.
9 Тъгда прѣдадѧтъ въı въ скръбь.
і оубьıѭтъ въı. і бѫдете ненавидими вьсѣми ѩ҃зъкъı. імене моего ради. 10 і тъгда съблазнѧтъ сѧ.
мь(но)зи. і дроугъ дроуга прѣдастъ
і вьзненавидитъ дроугъ дроуга.

Стр. 4 ост. сьде *ассем. остр.* *5* на камене *зогр.* *8* гл. единому *асс.* едини гл. *зогр.* *9* се бѫдетъ *сав.* *11* конъчина *зогр. ник.* конъчанїа *остр.* *12—13* да ник. в. не прѣл. *зогр. асс. остр. ник. сав.* *16* оуслъш. *такъ въ подл.* оуслъшите *сав.* *17* оуслъшанїа *сав.* *19* в. симъ *зогр. сав.* симъ в. *асс.* *24* болѣзнемъ *ассем.* *25* на скръбь *зогр.* *29 въ подлинникѣ* мьзи *съ надстрочнымъ кирил.* но.

11 і мънози лъжни пр҃ци въстанѫтъ. і прѣльстѧтъ мънозѣ. 12 і за оумънож҃ение безаконїѣ. іскнетъ любъ҃ мънозѣхъ. 13 прѣтрѣпѣвъ же до конѣца тъ спсть сѧ ·:· к҃ ·:·
14 І҃ проповѣстъ сѧ евн҃ѣлие цр҃ствїѣ по вьсеи вьселенѣи. вь съвѣдѣтелъство вьсѣмъ ѩзъкомъ. и тъгда придетъ коньчина ·:· 15 Єгда же оузьрите мръзость запоустѣнїѣ. реченѫѭ данїломъ прк҃мь. стоѫштѫ на мѣстѣ. іже чьтетъ да разоумѣѥтъ. 16 Тъгда сѫштеи въ юдеи да бѣгажтъ на горъ҃. 17 і иже на кровѣ да не сълазитъ вьзѧти еже естъ въ храмѣ его. 18 і иже на селѣ такожде да не възвратитъ сѧ вьспѧть. вьзѧтъ ризъ своихъ ·:· 19 Горе же непраздънъ҃мъ и доѫштимъ въ тъ дьни ·:· 20 Молите же сѧ да не бѫдетъ бѣство ваше зимѣ ни въ соботѫ. 21 Бѫдетъ во тогда скрьбь велиѣ. ѣкаже нѣстъ была отъ начѧла вѣсего мира до селѣ. ни имать бъıти. 22 и ащіе не бишѧ прѣкратили сѧ дъне ти. не би

Стр. 2 мн. прѣл. *сав.* *5* тъ *проп. въ сав. зогр.* *6* пр. сѧ ев. се ц. *асс.* сѧ се ев. *зогр. остр.* се сѧ ев. ѿ цр. *сав.* *8* вьсѣмъ *проп. остр.* *12* стоѫща *сав. съ неправильнымъ употребленіемъ* ѧ *вм.* ѫ; на м. с҃тѣ *остр. зогр.* на м. с҃тѣмь *сав.* *13* чьтъıи *остр* *15* на кровѣхъ *ассем.* *16* не съходитъ вьзѧтъ иже *ассем.* *17* въ храминѣ *остр.* въ домоу *ассем.* *19* вьзѧти *остр. зогр.*; ризъı своѧ *зогр.* *20* непразнъ҃мъ *сав.* *21* въ тъ дьнь *сав.* *22* бѣство *ассем. (проч.* бѣство*).* *22—23* зимьно *сав.* *23* въ сѫботъ *асс.* *24* велика *ассем. остр.* *25—26* мироу *сав.* *27* бъıша *остр. сав.*; дьнїѣ *остр. сав.*; *ассем. проп. слова* дьне ти.

оубо съпс̄лсѧ вьсѣка плъть. за и-
звьранъıѧ же прѣкратѧтъ сѧ дь-
не ти. 23 тъгда ащте кто вамъ рече-
тъ се съде х̄ъ ли сьде. не имѣте вѣ-
ръı. 24 Въстанѫтъ бо лъжи хръсти
и лъжи пр̄ци. и дадѧтъ знамени-
ѣ велиѣ и чюдеса. ѣко прѣльсти-
ти. ащте естъ възможьно избъ-
ранъıѧ. 25 се прѣжде рѣхъ вамъ. 26 а-
ще же рекѫтъ вамъ. се въ поустъı-
нии естъ. не изидѣте. се въ съкро-
виштихъ не имѣте вѣръı. 27 ѣкоже
бо млъни исходитъ отъ въсто-
къ. ı авлѣатъ сѧ до западъ. та-
ко бѫдетъ и пришествие сн̄а чл̄чь-
скаго. 28 ıдеже бо ащте бѫдетъ
троупъ. тоу съберѫтъ сѧ орьли.
29 абие же по скръби дьнии тѣхъ.
слъньце мръкнетъ. и лоуна не
дастъ свѣта своего. ı звѣздъı
съпадѫтъ с нб̄се. ı силъı небе-
скъıѧ двигнѫтъ сѧ. 30 ı тъгда а-
витъ сѧ знамение сн̄а чл̄вчъ-
скаго на нб̄се. ı тъгда въспла-
чѫтъ сѧ въсѣ колѣна землъска-
ѣ. ı оузьрѧтъ сн̄а чл̄вческаго.
гр҃дж[дж]шта на облацѣхъ небе-
съскъıхъ. съ силоѫ и славоѫ
XXXIII велиеѫ. 31 ı посълетъ анг̄лъı съ
гласомъ велиемь тржбънъıмь.

Стр. 4 или *остр.* *9* рекохъ *остр.* *11* не идѣте *ассем. зогр. сав.* *11—12* въ съкровѣхъ *зогр. сав.* въ кровѣхъ *остр. ассем.* *14* до запада *сав.* *15—16 и 26* чловѣча *ассем.* *19* мц̂ь *зогр.* *21* испад. *зогр.* *21—22* силъı бо небес. *асс.* *24* на нб̄си *остр. асс.* *25* земъная *асс.* *27* иджща *остр.* *29* своѥ *прип. кир. надъ строкою къ слову* анѣлъı, *въ прочихъ пам. въ текстѣ, только сав. кн. безъ нея.* *30* тржьбномь *асс. сав.*

і съберетъ избранꙑѧ его. отъ
четꙑръ вѣтръ. отъ кн҃цъ нб҃съ
до конецъ ихъ ·:· 32 Отъ смоковъни-
(ца) же наоучите сѧ притъчи. егда
(оу)же вѣтвь ея бждетъ (мла)да и ли-
ствье прозѧбне(тъ. вѣс)те ѣко
близ(ъ) естъ жатва. 33 такожде
и вы. (егда оузь)рите вьсѣ си. вѣ-
(дите ѣко близъ ест)ъ при двьре-
(хъ. 34 аминь гл҃ж ва)мъ ѣко не ми-
(мо иде)тъ ро(дось). доньдеже вьсѣ
(си) бждѫтъ. 35 нб҃о и землѧ ми-
мо идетъ. а словеса моѧ не мимо
иджтъ. 36 а о дьни томъ и о годинѣ
тои никтоже не вѣстъ. ни анг҃ли
нб҃сции. тъкмо отц҃ъ единъ. 37 ѣко-
же во во дьни ноевы. тако бждет-
тъ и въ дьни сн҃а чл҃вчскаго.
38 ѣко во вѣхж въ дьни прѣжде по-
топа. ѣдще и пьюште. женѧще
сѧ и посагаѭште. до негоже дьне
вьниде ное вь ковьчегъ. 39 і не оцю-
тиша доньдеже приде вода и вь-
затъ вьсѧ. тако бждетъ и при-
шествие сн҃а чл҃вчскаго. 40 тъ-
гда дъва бждете на селѣ. еди-
нъ поемлѭтъ. а дроугы оста-
влѣатъ сѧ. 41 дьвѣ мелѭщи
въ жрънъвахъ. една поемле-

Стр. 1 съберѫтъ *всѣ проч.* *3* отъ смоковъна *сав.* *12* земьа *сав.* *12—13* мимо идете *асс.* *14* о часѣ *остр.* *17* бъістъ вь дьни *сав.* *18* въ пришьствиѥ с. ч. *остр.* пришъствие с. ч. *сав.* *21* дьни *асс.* *23* потопъ *асс. остр.* *24—25* въ приш. *зогр. остр.* *25* чловѣча *асс.* *26* бждета *зогр. остр. сав.* *27* поемлетъ сѧ *зогр. асс. сав.*; и единъ *зогр.* *Все, что на этой страницѣ въ скобкахъ, того нельзя проч. въ подлинникѣ отъ стертаго чернила.*

тъ сѧ и една оставлѣатъ сѧ. 42 бъ-
дите оубо ѣко не вѣсте въ кыж го-
динж гъ вашъ при[дѣ]детъ. 43 се же вѣ-
дите. ѣко аще би вѣдѣлъ гнъ храма.
въ кыж стражж татъ придетъ.
бьдѣлъ оубо би. ι не би оставилъ
подъръıти храма своего. 44 сего ра-
ди и вы бждѣте готови. ѣко въ
ньже не мьните часъ. сн чскъı
придетъ ·:· к ·:· 45 Кто оубо естъ вѣръ-
нъı рабъ и мждръı. егоже поста-
ви гъ надъ домомь своимъ. да
дастъ имъ въ врѣмя пиштж и-
хъ. 46 блаженъ рабъ тъ. егоже при-
шедъ гъ свои обрѧштетъ тако тво-
рѧшта. 47 аминь глж вамъ. ѣко на-
дъ вьсѣмь имѣниемъ постави-
тъı-и. 48 аште ли речетъ зълъı
рабъ въ срьдци своемь. кьсни-
тъ мои гнъ прити. 49 ι начьнетъ би-
ти клеврѣтъı своѧ. ѣсти же и
пити съ пиѣницами. 50 придетъ
гнъ раба того. въ день въ ньже
не чаетъ. ι въ часъ въ ньже не
вѣстъ. 51 ι протешетъ ι полъма.
ι чясть его съ ипокритъı полож-
житъ. тоу бждетъ плачь и
ск(р)ьжетъ зжбомъ ·:·

Стр. 2—3 въ кыи часъ *остр.* *3* то же *остр.* *4 и 6* бъı *остр.*, храмоу *остр.* храминѣ *сав.* *7* подъкопати *остр.*, храминъı своеѧ *остр. acc.* *9* человѣчь *acc.* *10—11* вѣрьнъ р. и мждръ *сав.* *11—12* поставить *остр.* *12* къ гъ *прип. кирил. надъ строк.* его. *14* тъ рабъ *сав.* *17* къ имѣниемъ *прип. кирил.* своимь, домомь своимь *сав.* *19 сав. согл. съ нашимъ, остр. зогр.* рабъ тъ, *acc.* работ. *19—20* моудитъ *зогр. acc. остр. сав.* *23* вь ньже *или* въ ньже, *опредѣлить трудно.* *26* съ лицемѣръı *остр.* *28 въ рукп.* скьжетъ.

XXV.

1 Тъгда оу-
подобитъ сѧ цр҃ствие нб҃ское
десѧти дѣвъ. ѩже приимъшѧ
свѣтильникъı своѩ. ıзидж
XXXIV противоу женихоу .... 2 пать
же бѣ отъ нихъ боуи. ı пать мждръ. 5
3 боуѩ бо приемъшѧ свѣтильни-
къı своѩ. не вьзѧшѧ съ собоѭ
олеа. 4 а мждръıѩ приѩшѧ олѣй.
въ съсждѣхъ съ свѣтилъникъı
своими. 5 кьснѧщоу же женихоу. вь- 10
здрѣмашѧ сѧ вьсѧ и съпаахж. 6 по-
лоу ношти же въпль бъıстъ. се
женихъ градетъ. ıсходите вь
срѣтение его. 7 тъгда въста-
шѧ дѣвъı тъı вьсѧ. и оукрасишѧ 15
свѣтильникъı своѩ. 8 боуѩ рѣшѧ
мждръıимъ. дадите намъ отъ
олѣа вашего. ѣко свѣтильници
наши оугасаѭтъ. 9 отъвѣшташа
же мждръıѩ гл҃ѭшта. еда како 20
не достанетъ намъ и вамъ. ıдѣ-
те же паче къ продаѭщимъ и коу-
пите себѣ. 10 ıдѫштамъ же имъ
коупитъ приде женихъ. ı готовъı-

Стр. 1 оуподоби сѧ *остр. сав. зогр.* *2* приемъша *асс.* приаша *сав.* *3* и изидж *сав.* изидоша *зогр.* *4* противоу, *такъ и сав., проч.* противж; *послѣ* женихоу *выскоблено д. б.* и невѣстѣ, *какъ въ зогр. асс. сав.* *6* боуѩа бо приимъша *остр. сав.* *8* приѩся сь собоѭ олѣи *асс.* елѣа-елѣи *остр.* *10* моудаштоу *зогр. ассем. остр. сав.* *13* идетъ *остр.* *15* вса д. тъı *зогр. остр. сав* (*идѣ* тъıа), *асс. проп.* вьсѧ. *16* а боуѩа *зогр.* а боуѩа рекоша *остр. сав., въ нашемъ текстѣ къ* боуѩа *надстр. кирил. приписка* ѥ же. *21* вамъ и намъ *зогр. асс. остр. (сав. соил. съ наш.).*

ѩ вънидѫ съ нимъ на бракъ. і
затворенъı бъıша двери. 11 по-
слѣдь же придѫ и прочаѩ дѣвъı.
глѧщѧ гі гі отъвръзи намъ. 12 о-
нъ же отъвѣштавъ рече. аминь
глѧ вамъ. не вѣмь васъ. 13 вь-
дите оубо ѣко не вѣсте дьни ни ча-
са ·:· к ·:· 14 ѣкоже бо чл҃вкъ отъходѧ
призъва своѩ рабъı. і прѣда-
стъ имъ имѣние свое. 15 і овомоу
же дастъ пѧть талантъ. ово-
моу же дъва. овомоу же единъ. ко-
моужъдо противѫ силѣ своей. і
отиде абие. 16 шедъ же приемъı .д҃
талантъ дѣла о нихъ. і прио-
брѣте дроугѫ д҃ талантъ. 17 та-
ко и иже дъва. приобрѣте дроугѣ
дъва. 18 а приемъı единъ. шъдъ
раскопа землѧ. і съкръı сре-
бро гна своего. 19 по мнозѣхъ же
врѣменехъ приде гь рабъ тѣхъ.
і сътаза сѧ съ ними о словеси.
20 і пристѫпь приимъı д҃ талантъ-
тъ. принесе дроугѫ д҃ талантъ-
тъ глѧ. гі пѧть талантъ ми е-
си прѣдалъ. се дроугѫ д҃ тала-

Стр. 1 вънидоша *остр.* *3* придоша *зогр. остр. сав.* *6* вѣдѣ *зогр. сав. остр. (но остр. на параллельн. мѣстѣ* вѣмь*);* дьне *ассем. сав. остр. (но остр. на параллельн. мѣстѣ* дьни*).* *7—8 къ слову* ни часа *приписано вдоль страницы кирил. букв.* вь нь же сн҃ь чл҃вчьскы придѣ, *эти слова въ остр сав. внесены въ текстъ (такъ и въ иныхъ греч. рукописяхъ).* *9* рабъı св. *ассем. сав.* *9—10* дастъ *зогр.* *12—13* комоужде *асс.* къждо *сав.;* своѥи силѣ *остр.* *16—17* такожде *зогр. остр ассем. сав.* *17* в҃ примъ *сав.* *18* примъı *зогр.* приимъи *остр.* *19* земьѭ *сав.* *20—21* п. мнозѣ ж. врѣмени *асс. остр.* *22* и състаза сѧ *остр.;* о сл. съ ними *асс. остр.* *23 и на слѣд. стр. 5—6* пристѫпль *зогр.* *26* далъ *асс.*

нѣтъ приобрѣтъ ими. 21 рече емоу
гѣ его. добрѣ рабе и благѣ и
вѣрьне о малѣ бѣ вѣренъ. надъ
мъногѣ тѧ поставлѭ. вьни-
ди вь радость гѣи твоего. 22 пристѫ-
пь же и приемъ дъва талан̃ъ-
та рече. гѣи ѣ талан̃та ми еси
прѣдалъ. се дроугѣ дъва при-
обрѣтъ има. 23 рече емоу гѣ его. до-
брѣ рабе благѣ и вѣрьне.
о малѣ бѣ вѣренъ надъ мъногѣ
тѧ поставлѭ. вьниди въ радо-
сть гѣи твоего. 24 пристѫпь же и
приемъ единъ талан̃тъ ре-
че гѣи. вѣдѣхъ тѧ ѣко жестокъ еси
XXXV чл̃къ. жьнѭ идеже нѣси сѣлъ и
събираѭ ѫдоуже не расточъ 25 и̾ѳ
оубоѣвъ сѧ шедъ съкрыхъ та-
лантъ твои вь земи. се имаши
твое. 26 отъвѣштавъ же гѣ его рече
емоу. зълѣ рабе и лѣнѣ. вѣдѣ-
аше ѣко жьнѭ идеже не сѣахъ. и съ-
бираѭ ѫдоуже не расточихъ. 27 по-
добааше ти оубо вьдати сьребро
мое ..... тръжьникомъ. і̾
прйшьдъ азъ вьзѧлъ оубо бимь
свое съ лихвоѭ. 28 вьзьмѣте оу-
бо отъ него талан̃тъ. и дади-
те имѫщюмоу. т̃. талан̃тъ.

Стр. 1 приобрѣтъхъ *зогр.* приобрѣтохъ *асс. остр.*, *такъ и въ стр. 8—9 2—3* благѣ и вѣрьнѣ *зогр.* *5 и 13* своего *зогр. асс. остр. сав.* *13* господина *остр.*; пристѫпль *асс.* *15* вѣдѣахъ *асс. остр.* *16* жьнѣши *остр.*, сѣалъ *асс. остр. зогр.* *17* събираѣши *остр.*; нѣси расточилъ *асс.* не расточивъ *зогр. остр.* *19* въ земли *асс. остр.* *21* лѣнивѣ *асс. сав. остр.* *21—22* вѣдѣше *зогр. сав.* *22* сѣавъ *асс.* сѣхъ *сав.* *26* бѣхъ *остр.* *27* свое *пропущ. въ сав.*; *въ началѣ стиха 28 въ зогр. ев. написано* тъгда рече рабомъ своімъ.

29 имѫщюмоу бо весьде дано бѫдетъ и избѫдетъ. а отъ не имѫштааго и еже аште мьнитъ сѧ имъı вьзѧто бѫдетъ отъ него ·:· к ·:·
30 і неключимааго раба вьврьгнѣте въ тьмѫ кромѣшьнѭю. тоу бѫдетъ плачь и скрьжетъ зѫбомъ ·:· 31 Ѳгда придетъ сн҃ъ чл҃скъı въ славѣ своеи. і вьси [ст҃и] анѣли съ нимъ. тъгда сѧдетъ на прѣстолѣ славъı своеѩ. 32 і съберѫтъ сѧ прѣдъ нимь вьси ѩзъıци. і разлѫчитъ ѩ дроугъ отъ дроугта. ѣкоже пастъıръ разлѫчаатъ овъцѧ отъ козьлиштъ. 33 і поставитъ овьцѧ о деснѭю себе. а козьлицѧ о шюю.
34 тъгда речетъ ц҃ръ сѫштиимъ о деснѭю его. придѣте бл҃гнї отъца [ца] моего. наслѣдоуите оуготованое вамъ цр҃ствие. отъ съложенїѣ вьсего мира. 35 възалка- [сѧ] хъ бо сѧ и дасте ми ѣсти. въждадахъ сѧ и напоисте мѧ. страненъ бѣхъ и вьвѣсте мѧ. 36 нагъ и одѣсте мѧ. болѣхъ и посѣтисте мене. въ темъницы бѣхъ и придете къ мнѣ. 37 тъгда отъвѣштаѭтъ емоу праведьници гл҃ѫште. г҃и когда

Стр. 1 все дано *сав.* *3* еже *безъ* аще *асс.* *3—4* имѣа *сав.* *4* и то вьзато *асс.* *6* въ *може. б.* вь; кромѣшьнѭю *сав.* кромѣшьнѭ *зогр.* *9* чловѣчь *асс.; въ концѣ строки прип. глаг. букв.* ст҃и *старин. руж.; это слово прибавлено также въ асс. зогр.* *17* о лѣвѭ *зогр. остр.* *20* наслѣдите *зогр.* *22* сѧ *въ концѣ строки было написано, потомъ же выскоблено.* *25* въведосте *зогр. остр.* *27* придосте *ассем. остр. зогр.* *29* правьдьнпи *остр. зогр.*

тѧ видѣхомъ алчѫща і натроу-
хомъ. ли жѧждѫща и напоихомъ.
38 когда же тѧ видѣхомъ странѣна
и въвѣсомъ. ли нага и одѣхомъ.
39 когда же тѧ видѣхомъ болѧшта
ілн вь темьници и придомъ къ
[къ] тебѣ. 40 і отъвѣштавъ ц҃ръ ре-
четъ имъ. аминь гл҃ѭ вамъ.
понеже сътвористе единомоу отъ си-
хъ малыхъ братръ моихъ мь-
ньшихъ мьнѣ сътвористе ·:· 41 Тъ-
гда речетъ и сѫщимъ о [шѫ]шѫѭ
его. ідѣте отъ мене проклѧтии
въ огнь вѣчьныі. оуготованыі
дивволоу и анг҃ломъ его. 42 възa-
лкахъ бо сѧ и не дасте ми ѣсти. вь-
ждѫдахъ сѧ и не напоисте мене.
43 страненъ бѣхъ и не въвѣсте мене.
нагъ и не одѣсте мене. боленъ и
XXXVI въ темьници и не посѣтисте мене.
44 Тъгда отъвѣштаѭтъ и ти гл҃ѭще.
г҃и когда тѧ видѣхомъ алчѫща.
ли жѧждѫшта ли странѣна ли нага.
ли больна ли вь темьници. і не по-
слоужихомъ тебѣ. 45 тъгда отъвѣ-
щаатъ имъ гл҃ѧ. аминь гл҃ѭ ва-
мъ. понеже не сътвористе единомоу
отъ сихъ мьньшихъ ни мьнѣ съ-
твористе. 46 і идѫтъ ти въ мѫкѫ

Стр. 1—2 напитахомъ *остр.* *2 и 4* или *остр.* *4* въведохомъ *остр.* *5* больна *остр. асс.* *6* придохомъ *остр.* *9* же съ *приписано надъ строкою глаг. букв., старинным почеркомъ.* *9—10* отъ м. сихъ *асс.* *10* братъ *всѣ проч. т.* *12* о лѣвѫѭ *остр.* *15—16* възлакахъ *зогр.* *18* въведосте *остр.* *19* нагъ и не одѣсте мене *въ остр. пропущено.* *23 и 24 остр.* или, *ассем.* ли *какъ въ нашемъ.* *27* не *въ подл. надъ стр. прип.* *29* си *(вм.* ти*) зогр. асс. остр.*

вѣчънжіж. а праведьници въ животъ вѣчънъı ·:· к ·:·

XXVI.

1 і вънстъ егда съконьча и҃съ. вьсѣ словеса си. рече оученикомъ своимъ. ·:· 2 Вѣсте ѣко по дъвою дъноу пасх҃а бждетъ. і сн҃ъ члв҃ческъı прѣданъ бждетъ на пропатие. 3 тъгда събъраша сѧ архиереи и кънижъници и старьци людьстии. на дворъ архиереовъ. нарицаемааго каиѣфа. 4 і съвѣтъ сътвориша да иссѣ лъстиж имжтъ и оубиѭтъ. 5 гл҃ж же нъ не въ праздьникъ. да не мльва бждетъ въ людехъ ·:· 6 і҃с҃ же бъıвъшю въ витании. въ до-[до]моу симона прокаженаго. 7 пристжпи къ немоу жена имжшти алавастръ мѵра драга. і вълѣ на главж его вьзлежашта. 8 видѣвъше же оученици его негодовашѧ гл҃ште. чесо ради гъıбѣль си.

9 можаше бо се мѵро продано бъıти на мьногѣ. і дано бъıти нищимъ. 10 разоумѣвъ же и҃с҃ рече имъ чь-

Стр. 1—2 въ жизнь вѣчьнжіж *acc.* *5* дьнию *сав. ник.* *5—6* бъıваетъ *зогр.* *6—7* прѣдаетъ сѧ *зогр.* *7* распатие *всѣ проч.* *11* съвѣшташа да ис. *асс. ник. остр.*, *сав. согл. съ нашимъ*, на и҃са да л. *зогр.* *11—12* да пс. имжть льстиж *остр. сав.* *12* емоуть *ник.* *18* хрисми драгие *ник.* м. драгааго *асс. сав.* *19* немоу възлежащоу *остр. ник* гл. его възлежаштоу емоу *ассем.*, *въ словѣ* вьзлежашта *буква* а *исправл. поздн. рукою въ глагол.* оу (ѫ). *22* м. се *сав.*

то троужддаате женѫ. дѣло бо добро
сътвори вь мьнѣ. 11 вьсегда бо ни-
цѩѧ имате съ собоѭ. мене же не
вьсегда имате. 12 вьзльѣвъши
бо си мѵро се на тѣло мое на погре-
бение мѫ сътвори. 13 амин гл҃ѫ
вамъ. ідеже аште проповѣдѣно
вѫдетъ евг҃ѣие се въ вьсемъ
мирѣ речетъ сѧ. і еже сътвори си
къ памѧть е҃ѧ. 14 Тъгда шедъ о-
тъ обоѭ ндсат нарицаемъı июда иска-
риотъскъı къ архиереомъ 15 рече.
что хоштете ми дати. і азъ ва-
мъ прѣдаме-и. они же поставишѧ
емоу. к҃.-ти съребрьникъ. 16 і отъ
толи искаше подовъна врѣмени.
да и прѣдастъ ·:· к҃ ·:· 17 Въ пръвъı
же денъ опрѣснокъ. пристѫпишѧ
оученици къ и҃сви гл҃ѫще къ не-
моу. Къде хоштеши оуготоваемь
тебѣ пасхѫ ѣсти. 18 онъ же рече. і-
дѣте къ градъ къ етероу. и рькѣте
емоу. оучитель гл҃тъ оу тебе. съ-
творѭ пасхѫ съ оученикъı сво-
ими. 19 і сътвориша оученици ѣко-
же повелѣ имъ и҃с. і оуготова-
ша пасхѫ. 20 вечероу же вьıвъшоу.

Стр. 1 троудъı даете *ассем ник.* *2* съдѣла *зогр. сав. остр. ник.* съдѣлатъ *асс.* *3* съ собоѭ им *остр.* *4* вьзлиявъшим *сав. остр. зогр.* *7* проповѣдано *всѣ проч.* *9* вьзг҃летъ са *сав.*, творитъ *сав.* *10—11* единъ отъ об. *сав остр. ассем.* *11 буквы* ндсат *припис. надъ стр. глаголь. буквами стариннаго почерка.* *13* дасте *(вм.* х. м. д.*) сав.* ми х. дати *асс.* *16* толѣ *сав.*, врѣмене *зогр. сав. остр. асс.* *17* ѥго *(вм.* п*) остр.* *18* опрѣснъка *сав.* опрѣснъкъı *ассем.* *21* ѣс. пас. *зогр. остр. асс. ник* *22* къ динѣ *ассем.* къ нѣкомоу *сав.* къ етероу *зогр. ник.* къ ѥдиномоу *остр.* *23 къ словамъ* оуч. гл. *надъ строкою кирил. прип.* годь мои близь ѥсть, *въ проч. т* врѣма мое.

възлеже съ обѣма на десате
оученикома.

XXXVII 21 і ѣдѫщемъ имъ рече. аминъ глѧмъ.
ѣко единъ отъ васъ прѣдастъ мѧ. 22 і скръ-
бѧще сѣло начаса глати емоу единъ кожъ-
до ихъ. еда азъ есмь ги. 23 онъ же отъвѣ-
щавъ рече. омочии съ мъноѫ ржкѫ въ
солило. тъ мѧ прѣдастъ. 24 сн҃ъ же чл҃вѣ-
чскъı идетъ. ѣкоже естъ писано о не-
мь. горе же чл҃вкоу томоу имьже сн҃ъ
чск҃ъ прѣдастъ сѧ. добрѣ҃ би бъı-
ло емоу аште сѧ би не родилъ чк҃ъ тъ.
25 отъвѣщавъ же июда прѣдаѩи его ре-
че. еда азъ есмь равьви. гл҃а емоу
тъı рече ·:· 26 Ѣдѫщемъ же имъ. прии-
мь ис҃ хл҃ѣвъ и бл҃гсшть. прѣломи и
даѣше оученикомъ своимъ. і рече
Приимѣте ѣдите се естъ тѣло мое.
27 і приимъ чашѫ и хвалѫ въздавъ.
дастъ имъ гл҃ѧ. пиите отъ неѭ вьси
28 се естъ кръвь моѣ новаго завѣта.
проливаемаа за мъногъı въ отъ-
дание грѣхомъ. 29 гл҃ѭ же вамъ. ѣко не
имамъ пити юже отъ сего плода
лозънаго. до того дьне егда пь-
ѭ съ вами новъ въ цр҃ствии от҃ца
моего. 30 і въспѣвъше изидѫ въ го-

Стр. 4—5 пекѫще сѧ *сав.* *5* *въ словѣ* сѣло *буквы* ло *прип. надъ строкою той же рукою;* начаша *всѣ проч. т.* *7—8* въ солилѣ ржкѫ *асс.* въ солило р. *остр.* вь тривли *ник.* (ἐν τῷ τρυβλίῳ). *9* псано *сав.* *10* лютѣ *остр.* *11* прѣданъ бѫдетъ *зогр. асс.* прѣдаѥть сѧ *остр.;* добрѣе *всѣ проч.* *11—12* было бъı емоу *сав.,* ѥмоу бъı было *остр.* емоу би было *асс.* емоу *пропуш. зогр.;* аще бъı не родилъ сѧ *остр.* *13* прѣдавъıи *зогр.* *14* оучителю *асс. сав.* *16* бл҃гвивъ *зогр. остр.* благословль *сав. ник.;* прѣломь *асс.* *15—16 и 19* приемъ *асс.* *20* пиите *сав.* *22—23* за въı въоставлѥние *остр.* отъпоуштение *зогр.* *24* отъ пл. сего *зогр.* *26* новое *ник.* *27* изидоша *зогр. остр.*

рж елеонъскж ·:· 31 Тъгда гл҃а имъ и҃с.
вьси вы съблазните сѧ о мьнѣ
вь сьж ношть. писано бо естъ поражж
пастырь и разиджтъ сѧ овъцѧ
стада. 32 по въскр҃сновении же моемь.
варѣж вы въ галилеи҃. 33 отъвѣща-
въ же петръ рече емоу. аште и вьси съ-
блазнѧтъ сѧ о тебѣ. азъ николиже
не съблажнюж сѧ. 34 рече емоу и҃с. амин-
ь гл҃ж тебѣ. ѣко вь сьж ношть прѣ-
жде даже кокотъ не възгласитъ.
три кратъı отъвръжеши сѧ мене.
35 Гл҃а емоу петръ. аште ми сѧ ключи-
тъ съ тобоюж оумьрѣти. не отъвръ-
гж сѧ тебе. такожде и вьси оученици
ци рѣшѧ. 36 тъгда приде и҃с. вь весь
наричаемыи ѣдсимании. і гл҃а
оученикомъ сѣдѣте тоу. дондеже
шедъ помолюж сѧ тамо. 37 і поемъ
петра. и ова сн҃а зеведеова. начѧ-
тъ скръвѣти и тжжити. 38 тъгда
гл҃а имъ и҃с. прискръвѣна естъ дш҃а
моѣ до съмръти. пожидѣте сьде
и бьдите съ мъноюж. 39 і прѣшьдъ
мало паде ницъ молѧ сѧ и гл҃а. О҃че
мои аште възможьно естъ да ми-
мо идетъ отъ мене чаша си. обаче
не ѣко азъ хощю. нъ ѣкоже тъı ·:· к҃ ·:·
40 і приде къ оученикомъ и обрѣте ѧ съ-

Стр. 3 писано *съ надпис. кирилл.* и, *прочіе* писано, *только сав.* писано. *4* пастырѣ *зогр. асс.* пастоуха *сав.;* и овьце р. се и стада *ник.* овьча стада *сав.* *6* варж вы *сав.* *11* коуръ *зогр. сав. и проч.* пѣтель *ник.* *13—14* прилоучить сѧ *остр.* *16* рекоша *остр.;* приде съ ними *остр. зогр. ник.* *18* садѣте *асс. сав. остр.* сѣдѣте *ник.* *19* поимъ *остр.* *20* снъı *асс.* *21* пещи сѧ *сав.* тжжити и скърбѣти *остр.* *29* и въставъ отъ молитвъı приде *зогр.*

пѫштѧ. і гл҃а петрови. тако ли
не възможе единого часа побь-
дѣти съ мъною. 41 бѣдите и моли-
те сѧ да не вънидете въ напасть.
д҃хъ бо бѣдръ а плъть немощьна ·:·
42 Пакъı въторицеѭ шедъ помоли сѧ
гл҃ѧ. о҃тч҃е мои аште не възможе-
тъ чаша си. мимо ити отъ мене.
XXXVIII аште не піѭ еѧ бжди волѣ твоѣ:
43 и пришедъ пакъı обрѣте ѭ съпѧщѧ.
бѣсте бо очи имъ тѧжьцѣ. 44 і оста-
вль ѭ. пакъı шедъ помоли сѧ тре-
тицеѭ. тождѣ слово рекъ. 45 тъгда
приде къ оученикомъ. і гл҃а имъ
съпите прочее и почиваате. се
приближи сѧ година. і сн҃ъ чл҃ъ-
и прѣдаатъ сѧ въ ржкъı грѣшъ-
никомъ. 46 въстанѣте идѣмъ. се при-
ближи сѧ прѣдаѩи мѧ. 47 і ещте
гл҃ѭштю емоу҃. се июда единъ
отъ обою на десѧте приде. і съ ни-
мъ народъ мъногъ. съ оржжии и
дрькльми. отъ архиереи и старе-
цъ людьскъıхъ. 48 прѣдаѩи же и
дастъ имъ знамение гл҃ѧ. егоже
аште лобьжѫ тъ естъ имѣте и.
49 і абье пристѫпь къ и҃сви рече емоу҃.

Стр. 1 симоноу петроу *остр.* *2* не възможете *остр. (и въ греч. текстахъ то ед. то мн. ч.).* *2—3* бъдѣти *остр. ник.* *6* въторок *остр.* *7—8* аще не възможно естъ чаши сеи *сав. ассем.* аще не можеть *зогр. остр. ник.* *11* о *въ* очи *надъ строк.*, таготьнѣ *зогр. ассем. сав.* отагъченѣ *остр.* *11—12* оставль *зогр* оставивъ *остр.* *12—13* третиюк *остр* *15* съп. и проч. *зогр.;* почиваите *всѣ проч.* *16* часъ *остр.* *17* въ ржцѣ *всѣ проч.* *18* поидѣмъ *зогр.* *19* ещте *такъ въ подл.* *22* съ оржиемь *сав.* *23 всѣ проч.* дрькольми, *сав.* жрьдьми. *24, 26, и на слѣд. стр. 1* кго *(вм.* и*) остр.* *26 сав. кн. безъ* аште, то *(вм.* тъ*) сав.*

радоуи сѧ равьви. і облобъıза и.
50 ісоусъ же рече емоу. дроужє на нєже
єси пришелъ. тъгда пристжпьше
възложишѧ ржцѣ на и҃са и ѣсѧ и. 51 і
се єдинъ отъ сѫщихъ съ и҃смъ.
простеръ ржкѫ извлѣче ножъ свои.
і оударь раба архиереова. оурѣза е-
моу оухо. 52 тъгда гл҃а емоу и҃с҃ъ. къ-
зврати ножь свои къ ское мѣсто.
вьси бо приемъшеи ножь ножемь по-
гыбнжтъ. 53 ли мьнитъ ти сѧ ѣ-
ко не могѫ нъıнѣ оумолити отъца
моего. і приставитъ мьнѣ вѧште
ли дъва на десѧте лєѣона анг҃ла
54 како же оубо съвьждѫтъ сѧ кънı-
гы. ѣко тако подобаше бъıти.
55 Въ тъ часъ рече и҃с҃ народомъ. ѣко
на разбоиника ли изидете съ оржжь-
емь и дрьколькми ѣти мѧ. по вьсѧ
дьни сѣдѣахъ при васъ къ цр҃кве
и не ѣсте мене ·:· 56 Сѥ же вьсе бъı-
стъ. да съвьждѫтъ сѧ кънигы
пророчъскъıѧ. тъгда оученици
вьси оставльше и бѣжашѧ ·:· 57 Они же
емъше и҃сс҃а вѣсѧ къ каиѳѫ архие-
реови. цдеже кънижьници и старь-

Стр. 1 оучителю *сав.* *3 посль* пришелъ: *асс. прибавляетъ* твори, *сав.* то створи. *4* л *въ словѣ* възложишѧ *въ подлинникѣ надъ строк ;* ѣша *зогр. остр. сав.* *5* сѫщтихъ *такъ въ подл.* *6* т *въ* простеръ *и* в *въ* извлѣче *въ подлинникѣ надъ строк.* *7* оудари *зогр.* *8* *къ* оухо *прибав.* десное *асс.* *10—11* погыбаѫтъ *сав.* *11* или *остр. сав.* *14* нежели *асс. сав. остр.* *18* изидосте *сав. зогр. остр. асс.* *18—19* съ оржжии *остр.* *19* жьрьдьми *сав.;* ѣтъ мене *асс.* *20* сѣдѣхъ *сав.*, при в. сѣд. *остр. асс.*. съ вами *зогр.*, въ ц҃ркви *остр. асс. сав.; въ нашемъ текстѣ прибавлено въ концѣ строки позднѣйш. глагол. почеркомъ* оуче, *въ зогр. остр. асс.* оуча. *24* воини *(вм.* они*) асс.* *25* имъше *остр. сав.;* ведоша *зогр. остр. сав.* *26* кънаѯи *(вм.* кънижьници*) остр.*

ци съвѣраша сѧ. 58 петръ же идѣаше по
немь из далече. до двора архиереова.
і вѣшедъ вѣнѫтрь сѣдѣаше съ
слоугами. видѣти коньчинѫ ·:· ·:·
59 архиереи же и старѣци. і сънемь вьсь
іскаахѫ лъжа съвѣдѣтелѣ на и-
сѣ. ѣко да оубиѭтъ і. 60 і не обрѣтѫ.
мьногомь лъжемъ съвѣдѣтелемъ. пристѫпьшемъ. Послѣдь же
пристѫпьша дъва лъжа съвѣдѣ-
телѣ 61 рѣсте. сь рече могѫ разори-
ти цр҃квь б҃жиѭ. і трьми дьньми
созъдати ѭ. 62 і въставъ архиере-
и рече емоу. ничьсоже ли не отъвѣ-
штаваеши. чъто сии на тѧ съвѣ-
дѣтельствоуѭтъ. 63 іс҃ же млъ-
чаше. і отъвѣштавъ архиереи ре-
XXXIX че емоу. заклинаѭ тѧ б҃мь живъ-
мъ да речеши намъ. аще тъı еси
х҃ъ сн҃ъ б҃жии. 64 гл҃а имъ ис҃ъ тъı ре-
че. обаче гл҃ѭ вамъ. отъ селѣ оузь-
рите сн҃а чл҃вѣч҃скаго. сѣдѧшта
о деснѭ силъı. і граджща на обла-
цѣхъ нб҃скъıхъ ·:· 65 Тъгда архиереи
растръза ризъı своѭ гл҃ѧ. ѣко вла-
сфимиѭ рече. чъто еще трѣбоуе-

Стр. 1 идѣше *сав.* *2* из далеча *сав.*; *въ* двора *буква* в, *въ* архиереова *буква* х *въ подл. надъ строк.* *3* жтрь *остр.* въ дворъ *сав.*; сѣдѣше *зогр. сав.* *4* видѣти хота *асс. сав.* *5* съборъ вьсь *остр. сав.* *6* л. съвѣдѣтельства *асс.* *7* не обрѣтоша *остр. сав.* *8* лъжемъ *сав. проп.* *9* пристѫпавъшемъ *асс.*; *въ нашемъ текстѣ надъ строкою позд. кирил. приписка* и не обрѣтоше, *чего нѣтъ въ зогр. остр. асс., но сав.* не обрѣтѫ *(такъ и въ иныхъ греч. т.).* *9—10* послѣди же пристѫписта *сав*; съвѣдѣтелѣ лъжа *сав.* *11* рѣста *сав.* рекоста *остр.* *14—15* ничесоже ли отъвѣщаваши *сав*, *остр. асс тоже* безъ не. *20* с. бога живааго *ассем. (такъ иногда въ греч. т)*, емоу *(вм.* имъ*)* *всѣ проч.* *22* чл҃вча *асс.* *23* граджща *сав. зогр.* иджща *остр.* *25—26 и на слѣд. стр. 2* власвимиѭ *зогр. сав.* хоулѭ *остр*

мъ съвѣдѣтель. се [нꙑ]нꙑнѣ
слꙋшасте власфимиѭ его. 66 чѣ-
то сѧ вамъ мьнитъ. они же отъвѣща-
въше рѣшѧ. повиненъ естъ съмрѣти.
67 Тъгда заплꙗваша лице его. і пакости
емꙋ дѣашѧ. ови же за ланитѫ оꙋда-
ришѧ 68 гл҃ште. прорьци намъ хр҃е кто естъ
оꙋдареи тѧ. 69 Петръ же вънѣ сѣдѣаше
на дворѣ. і пристѫпи къ немꙋ еди-
на рабъıни гл҃ѭщи. і тъı бѣ съ и҃смь
галилеискъımъ. 70 онъ же отъвръже
сѧ прѣдъ вьсѣми гл҃ѧ. не вѣмь чѣ-
то гл҃ши. 71 ıшьдъшоꙋ же емꙋ въ врата.
оꙋзьрѣ и дроꙋгаѣ. і гл҃а имъ тоꙋ и сь
бѣ чл҃къ. съ и҃сомъ назарѣаниномь.
72 і пакъı отъвръже сѧ съ клатвоѭ. ѣ-
ко не знаѭ чл҃вка. 73 не по мъногоꙋ же
пристѫпьıше стоѭштеи рѣшѧ петро-
ви. въ ıстинѫ и тъı отъ ниѫъ еси.
ıво и бесѣда твоѣ авѣ тѧ творитъ.
74 тогда начатъ ротити сѧ и клати сѧ
ѣко не знаѭ чл҃вка. і абıе кокотъ
възгласи. 75 і помѣнѫ петръ гл҃ъ и҃сꙋ-
совъ ıже рече емꙋ. ѣко прѣжде даже
кокотъ не възгласитъ. три кратъı
отъвръжеши сѧ мене. і ıшедъ вонъ
плака сѧ горько ·:· к҃.

Стр. 1 и послѣдняя предыдущ. стр. трѣбоуеге *ассем. остр.* *4* п. с. ѥсть *остр.* *5* емоу лице *ассем.* *6* дѣахѫ *асс.* *6—7* одариша *остр. (описка).* *8* оударип *остр. сав.;* сѣдѣше *сав.* *13* ишьдъшоу *съ надстр. кирил. припискою* ꙗъ *(т е.* изышь.). *14* емоу *зогр.* *15* слова чл҃вкъ *нѣтъ въ остр. асс;* назареомъ *ассем.* *17* по многѣ *ассем. сав.* *19* въ ист. от. н. тъı еси *сав.* *20* ибо б. твоѭ *остр. сав. (зогр. безъ* ибо*);* ѣвѣ *асс.* *22* коуръ *зогр. асс. остр. сав., ник.* пѣтель. *23* помаѭ *асс.* *24* ѥже *(вм* иже*) остр.* *25* коуръ *всѣ проч., ник.* пѣтель. *27 (на слѣд. стр.)* оутроу *асс. остр.*

XXVII.

1 Ютроу же бы-
вшоу. сѣвѣтъ сътвориша вьси
архиереи и старьци людьсции на иса.
ѣко оубити и. 2 и свѣзавъше и вѣса.
и прѣдаша и понтьскоумоу пилатоу.
игемоноу ·:· к. 3 Тъгда видѣвъ июда
прѣдавъıи его. ѣко осждиша и. раска-
авъ са възврати три десати сре-
брьникъ. архиереомъ и старьцемъ
4 гла. съгрѣшихъ прѣдавъ кръвъ не
повинънж. они же рѣша что естъ на-
мъ тъı оузьриши. 5 и поврьгъ сре-
бро въ црькве отиде. и ошедъ вьзвѣ-
си са ·:· 6 Архиереи же приемъше сребро
рѣша. не достоино естъ въложити
его въ карванж. понеже цѣна кръве
естъ. 7 съвѣтъ же сътворьше коупиша
имь село скждельниково. въ погрѣ-
вание странънъıмъ. 8 тѣмь же на-
рече са село то село кръве до сего дьне.
9 Тъгда съвъıстъ са реченое пророко-
мь глъштемь. и приаса три деса-
ти сребрьникъ цѣнж цѣненааго.
егоже цѣниша отъ снъ йзлкъ. 10 и да[ша]-
ша ıа на селѣ скждельничи. ѣкоже съ-

Стр. 3 ıако да оубиѫтъ *сав.*; съвѣз *такъ въ подл*; ведоша *зогр. остр* *4* пѫтьскоумоу *зогр.* *7 и 21—22* три десате *остр.* *10 и 14* рекоша *остр.* *11—12* е (*вм.* сребро) *зогр.* *12* вь црькви *сав. асс. остр.*; шьдъ *сав.* *12—13* оудави са *асс. остр сав.* *13* приимъше *остр сав.* *14* нѣстъ достоино *сав.* не достоитъ *асс.* *15* въ корвонж *асс.* въ коръванж *остр.* *15* крьви *сав.* *17* скждьлнице *сав.* скждельниче *асс остр.* *19* крьви *остр. сав* *20* слово (*вм* реченое) *сав.* *21* *въ наш пам. надъ строк. кирил. приписка* кремиемь, *что въ проч. въ текстѣ*; приаша *остр. зогр.* прια *сав.* *24* ѫ *асс.* ѧ *остр*, *зогр. проп.*

каза мънѣ гь ·:· 11 ісс же ста прѣдъ иѣ-
мономъ. і въпроси и иѣмонъ гла.
XL тъı ли еси цсрь июдескъ. ісс же рече емоу
тъı глши. 12 і егда на нь глахж архиереи и
старьци. ничьсоже отъвѣштаваше. 5
13 Тъгда гла емоу пилатъ. не слъıшиши
ли колико на та съвѣдѣтельствоуıжть.
тъ. 14 і не отъвѣшта емоу ни къ едино-
моу глоу. ѣко дивити са иѣмоноу сѣло.
15 На въсѣкъ же день великъ обычаи бѣ 10
(і)ѣмоноу. отъпоуштати народоу. съ-
вазьнѣ егоже хотѣахж. 16 имѣаше же тъ-
гда съвазьнѣ нарочита нарицаемаа-
го варавва. 17 съвъравъшемъ же са имъ.
рече имъ пилатъ. кого хощете отъ обо- 15
ю отъпоуштю вамъ. варавжь ли. і-
ли иса нарицаемааго ха. 18 вѣдѣаше во ѣ-
ко зависти ради прѣдаша и ·:· 19 Сѣдштю
же емоу на сждишти. посъла къ немоу
жена своѣ глıжци. ничьсоже тебѣ і 20
праведьникоу томоу. мъного во постра-
дахъ дънесь вь сънѣ его ради ·:· 20 Архие-
реи же и старьци наоустиша народъı.
да испросатъ варавжь. іса же погоу-
батъ. 21 отъвѣщавъ же иѣмонъ рече и- 25
мъ. кого хоштете отъ обою отъпоуштж
вамъ. они же рѣша варавжь. 22 гла имъ
пилатъ. что же сътворıж иса нарица-

Стр. 5 нич. не отъв. *ассем. остр. сав.* *7* послоушьствоуıжть *остр.* повѣ-
дажтъ *сав.* *8* имъ *сав.* *11* *первая буква строки (и или* і*) выскоблена* *11—12* отъп. единого съваз народоу *ассем* отъп. нар. иѣ. съваз. *остр.* *12*
хотѣхж *сав.;* имѣше *зогр. сав.* *13 и 17* наричемааго *остр.* *14* вараавж
зогр. асс остр.; сьбъраномь же сжштемъ имъ *асс. остр.* *16 и 26* да отъп.
ассем. сав.; отъпоуштю— *такъ съ* ю *вм.* ıж *въ подл.* *17* вѣдѣше *сав.* *20* ни-
чтоже *сав.* *23* наоучиша *асс.* навадиша *остр. сав.* *27* рекоша *остр.* *28*
и на слѣд. стр. 1 исоу нарицаемомоу Христоу *ник. сав.*

емлаго х̄а. гл̄аша емоу вьси. да про-
пѧтъ бѫдетъ. 23 іємонъ рече имъ.
что бо зъло сътвори. они же из ли-
ха въпиѣхѫ гл̄ѭште. да пропѧтъ бѫ-
детъ. 24 видѣвъ же пилатъ ѣко ниче-
соже не оуспѣатъ. нъ паче млъва
бываатъ. приемъ водѫ оумы
рѫцѣ прѣдъ народомъ гл̄а. не пови-
ненъ есмъ отъ кръве сего праведъ-
нааго. вы оузьрите. 25 і отъвѣщавъ-
ше вьси людье рѣша. кръвь его на на-
съ и на чадѣхъ нашихъ. ⁘ 26 Тъгда отъ-
поусти имъ варавву. іс̄а же бивъ
прѣдастъ имъ да и пропънѫтъ.
27 тъгда воини іємонови. прѣимъ-
ше ис̄а на сѫдиштѣ. събъраша на нь
вьсѫ спирѫ. 28 і съвлъкъше и хла-
мидоѭ чръвленоѭ одѣша и. 29 і съ-
плетъше вѣнецъ отъ трънiѣ въ-
зложиша на главу его. і трьсть въ
десницѫ его. і поклоньше сѧ на колѣ-
ноу прѣдъ нимь. рѫгаахѫ сѧ емоу
гл̄ѭште. радоуи сѧ ц̄рю июденскъ ⁘
30 і плиньвъше на нь приѣсѧ трьсть. і
биѣхѫ и по главѣ. 31 і егда поръгаша
сѧ емоу. съвлѣша съ него хламидѫ
і облѣша и въ ризы своѭ. і вѣсѧ і
на пропѧтие. 32 Ісходѧще же обрѣтѫ

Стр 1—2 и 4 распѧтъ *зогр. асс. остр. сав.* *3* оубо *ассем.* что сь зло *сав.*, безъ бо *зогр.* *6* безъ не *всѣ проч.*; *вм.* млъва *остр.* матежъ. *7* приѧмъ *сав. остр. и проч.* *8—9* недостоінъ *сав.* *9* крьви *сав.*; пр. сего *сав.* сего правьдьника *зогр.* *11* рекоша *остр.* *14* распьнѫтъ *сав. остр. асс. зогр.* *18* очрьвленоѭ *ассем.* *18 и 27* облѣкоша *сав.* *19* трьнѣнъ *сав.* *21—22* прѣдъ нимь на кол. *зогр.* *24* плюньвъше *асс. сав.*; приаша *сав. остр. зогр.* *25* по гл. кго *остр.* *26* съвлѣкоша *асс. остр. сав.* *27* облѣкоша *остр.*; ведоша *зогр. остр. сав.* *28* на распѧтие *всѣ проч.*; обрѣша *остр.*

чка кѵринѣиска. именемь симона
семоу задѣшм понести крⷭтъ его. ⁘ к ⁘
33 и пришедъше на мѣсто наричаемое го-
лъгота. еже естъ наричаемое крание-
во мѣсто 34 даш̃м емоу оцътъ пити съ
злъчьиж̃ съмѣшънъ. и вкоушъ не
хотѣше пити. 35 пропьньше же и. раздѣ-
лъше ризы его меташ̃м жрѣбиⷣ. 36 и
XLI сѣдъше стрѣжаахж̃ и тоу. 37 и положи-
ш̃м врѣхоу главы его винж̃ напи-
санж̃. сь естъ цⷭрь июдеискъ. 38 Тъ-
гда пропаш̃м съ нимь дъва разбо-
иника. единого о десниⷣ̃ и единого о
шиⷣ̃. 39 мимо ходаштен же хоулѣа-
хж̃ и. покываижште главами сво-
ими. 40 и глаголиж̃ште. оува. разарѣ-
иⷣ̃и цркъвъ. и трьми деньми съзида-
иⷣ̃ съпⷭи себе. аште сиⷭ бжии еси. съ-
лѣзи съ крⷭта. 41 Такожде же и аархие-
реи ржгаижште сⷭ. съ кънижьникы и
старьцы. и фарисеи глаахж̃. 42 ⁞-
нъı спⷭе себе ли не можетъ спⷭти.
аште цⷭрь издⷭвъ естъ. да сълѣ-
зетъ нынѣ съ крⷭста. и вѣрж̃ име-
мъ емоу. 43 оупъва на бⷭа да избави-
тъı-и нынѣ. аште хоштетъ емоу.

Стр. 2 да понесетъ *асс.* *3* рекомое *сав.* наричемоѥ *остр.* *3—4* ѣельѣота *зогр.* *4* еже нарицаетъ сѧ *сав.* естъ съказаемо *ассем.* нарицаемо *зогр.* наричемоѥ *остр.* *5* *прип. кирил. надъ строкою* идеже и распеше; пити оцьтъ *зогр. ассем. остр.* *6* размѣшенъ *зогр. асс.* *7* хотѣаше *остр.;* распьньше *остр. асс. сав.* *7—8* раздѣлиша *ассем. сав. остр.* *8* мещжще *остр.* метаахж̃ *асс.* *9* кго *(вм. и) остр.,* възложиша *асс. остр.* *10—11* написанж̃ *сав.* *11* ⁞ⷭ *передъ* цⷭрь *зогр. асс. остр.* *12* распаша *зогр. асс. остр. сав.* *14* лѣвжиж̃ *остр. сав.;* *передъ* мимо ход. *глагол.* ѫ *приписано какъ кажется болѣе позднимъ почеркомъ.* *17* цркве *остр.* *18* съз. иⷤ. *зогр.* *20—21 другой порядокъ:* кън. фар. стар. *остр.* *21* старьцы *такъ въ подлинникѣ* *22* можеши *зогр.*

рече бо ѣко бжии сн҃ъ есмъ. 44 тожде
же и разбоиника распата съ нимъ
поношааете. емоу. 45 Отъ шестъı- [1]
ѣ же годинъı тъма бъıстъ по
вьсеи земи. до деватъıѣ годи-
нъı ·:· 46 При деватѣи же годинѣ вь-
зъпи ис҃ гласомь велиемь гл҃а.
елѡı елѡı лема савахтани. еже-
стъ бже мои бже мои. вьскж-
ѣ мѧ еси оставилъ. 47 еди-
ни же отъ стоѧщи-
хъ тоу слъı-
шавъше гл҃а-
ахѫ.

ѣко илиѫ зоветъ. 48 і абие текъ единъ
отъ нихъ. і приемъ гѫбѫ. исплънь
оцьта. і вьзнезъ на трь[ь]стъ. напа-
ѣше и. 49 а прочии гл҃ахѫ. остани да види-
мъ. аще придетъ илиѣ спстъ его. дроу-
гъı же приемъ копие прободе емоу
ребра. і изиде вода и кръвь. ·:· 50 ис҃ъ
же възъпивъ гл҃сомъ вълиемь и-
споусти дх҃ъ. 51 і се катапетазма
црк҃внаѣ раздъра сѧ. съ вышънѣа-
го краѣ до ни . . . жънѣаго на дъвоѥ. і
землѣ потрясе сѧ. і камение распа-

Стр. 1 с҃нъ бж҃ии естъ *сав.* *2* пропатаѣ *зогр.* распьненаѧ *остр.* *3* поношаашете *зогр.* понашаста *остр. сав.;* і *что въ скобкахъ мишняя приб. въ подл.* *5* земли *остр.* *7* великъмь *остр.* *8* ели ели *зогр. остр.* елли елли *ассем.* или или *сав.,* лима *сав* *9—10* по чьто *остр. сав.* *10* остави *зогр.* *10—11* етери *зогр. асс.* нѣци *остр.* инии *сав.* *15* глашаетъ *ассем.* *16* и *20* примъ *зогр. сав.* възмъ *остр.;* наплънь *зогр.* напълни *остр.* *17 въ подл.* трьсть. *18* кго *(вм.* и*) остр.;* и проч. *зогр.* а дроузии *остр;* не дѣı *сав.* *19—20* инъ же *остр* *22* въльемь *или м. б.* вьльемь, *трудно разобрать:* великъмь *остр.* *23* катапетазмата *остр.* опона *сав.* *26 и на слъд. стр. 1* распадааше сѧ *ассем.*

де сѧ. 52 і гроби отвръсѧ сѧ. і мънога
тѣлеса почивающихъ сѫтыхъ
въсташа. 53 і ишедъше из г(р)объ по во-
скръсновении его. вънидж въ сѫты
градъ. і ѣвиша сѧ мъногомъ. 54 съ-
тъникъ же и иже бѣхж съ нимъ стрѣ-
гжште нсѧ. видѣвъше тржсъ и бы-
въшаа. оубоѣша сѧ sѣло глаголще.
въı-истинж бжии сн̃ъ съ бѣ ·:· к̃ ·:·
55 Бѣахж же тоу жены мъногы из да-
лече зьрящѧ. ıже идж по нсѣ.
отъ галилеıж слоужащѧ емоу.
56 въ нихъ же бѣ маріѣ магдалъı-
ни і [ма]маріѣ иѣковлѣ и осии ма-
ти. і мати сновоу зеведеовоу.
XLII 57 Поздѣ же бывъшю. приде чл̃къ бо-
гатъ отъ аримаѳеıа. ıменемь и-
осифъ. ıже и оучи сѧ оу нсѧ. 58 съ при-
стжпь къ пилатоу проси тѣла нсва.
пилатъ же повелѣ въдати тѣло
нсво. 59 і приемъ тѣ(ло) иосифъ. обитъ
е плащаницеıж чистоıж. 60 і положи
е въ новѣмь своемь гробѣ. ıже и-
сѣче въ камени. і възвалı ка-
мень велии на двьри гроба и оти-
де. 61 бѣ же тоу м̃ѣ магдалъıни.
і дроугаѣ маріѣ сѣдящи прѣмо

Стр. 1 отврѣзоша *зогр. остр. сав.* *2* почившıихъ *асс.* *3* ошъдъшеı *сав.; въ подл.* гобъ. *4* вънидоша *зогр. остр.* *6* бѣахж *зогр.* *9* бѣ сь *асс.* *11* идоша *остр.* *13—14* магдалъıні і м.: *прѣжде было* магдалъıнъı. *15* сноу *остр.* *18* иже и тъ *асс. остр.* идѣже и ть *ник.* *19 буква* т *въ* пристжпь *въ подл. надъ строкою*, пристжпль *асс. остр.* *20* тогда пилатъ *остр. ник.* *20—21* т. ис. дати *зогр.* *21* примъ *зогр. остр.; ло въ* тѣло *въ подл. пропущено.* *22* понѣвицеıж *зогр.* *23* новѣмь *остр.* *23—24* иже бѣ исѣченъ *остр. ник.* *25* велии *проп. въ зогр.*, великъ *остр.;* на двьрихъ *асс* надъ двьрии *остр.*

гробоу ·:· к҃ ·:· 62 Въ оутрѣнии же день и-
же естъ по параскевѣѣии. събра-
шѧ сѧ архиереи и фарисеи. къ пила-
тоу 63 гл҃ѣште г҃и помѣнѫхомъ ѣко лъ-
стецъ онъ рече. еште съı живъ. по тре-
хъ днехъ въстанѫ. 64 повели оубо оу-
тврѣдити гробъ до третиѣаго дьне.
еда како пришедъше оученици его но-
штиѫ оукраджтъ і. і рекѫтъ лю-
демъ въста отъ мрътвыхъ.
і бѫдетъ послѣдьнѣа лесть го-
рьши пръвыѭ. 65 рече имъ пилатъ
имате коустодиѫ идѣте оутвръ-
дите ѣкоже вѣсте. 66 они же шедъше
оутвръдишѧ гробъ. знаменавъ-
ше камень съ коустодиеѭ ·:· к҃ ·:·

XXVIII.

1 Въ вечеръ же соботънъı. свитаѫ-
щи въ пръвоу҃ соботѫ. приде ма-
риѣ магдалъıни. і дроугаѣ мари-
ѣ видѣтъ гроба. 2 і се тржсъ бъı-
стъ велии. анѣл бо г҃нь съшедъ
с нбсе. і пристѫпь отъвали ка-
мень отъ двьреи гроба. і сѣдѣаше
на немь. 3 бѣ бо зракъ его ѣко[о] мълъ-

Стр. 1—2 иже естъ *проп. въ зогр.*, въ оутрѣ иже естъ *асс.*, въ оутрьнии дьнь ѥже *остр.*, въ ютрѣ же дьнь иже есть *ник.* *2* по патъцѣ *остр.* *2—3* въ събрашѧ *буква* р *въ подл. надъ строк* *3* и фар. *проп. въ асс.* *4* поманѫхомъ *асс. остр* *5* ж. съı *зогр. асс. ник.* *15—16* запечатьлѣвъше *асс остр. ник.* *17* сѫботъıнъı *зогр. асс.* *17—18* свитаѫштоу пьрвоуоумоу въ сѫботъı *остр.* сѫботѫ *зогр.* сѫботъ *ассем.* *21* великъ *остр. сав.* *23* двьрии *зогр. остр.* отъ гроба *сав.*; *въ* сѣдѣаше *буква* с *надъ строкою*, сѣдѣше *сав.* *24* бѣ же *всѣ проч.*

нии. і одѣние его бѣло ѣко снѣгъ. 4 отъ стра-
хъ же его сътрасѧ сѧ стрѣгжштеи. і бъ-
шѧ ѣко мрътви. 5 отъвѣштавъ же а-
нѣлъ рече женама. не боита въı сѧ.
вѣмъ бо ѣко и҃сѧ про[пѧ]пѧтааго ище-
та. 6 нѣстъ сьде къста бо ѣкоже рече.
придѣта видита мѣсто. ідеже ле-
жа х҃ъ. 7 і ѧдро шьдъши рьцѣта оученı-
комъ его. ѣко въста отъ мрътвъıх҃ъ. і се варѣатъ къı къ галилеи.
тоу и оузьрите се рѣх҃ъ вама. 8 і отъ-
шедъши ѧдро отъ гроба съ страхомъ.
і радостиж велиеж. тѣсте вьзвѣ-
ститъ оученикомъ его. 9 і се и҃съ съ-
рѣте и гл҃ѧ радоуита сѧ. онѣ же при-
стжпьши ѧсте сѧ за носѣ его. и по-
клонисте сѧ емоу. 10 тъгда гл҃ѧ има
и҃съ не боита сѧ идѣта и вьзвѣсти-
та братрии моеи. да иджтъ въ га-
лилеиж и тоу мѧ видѧтъ. 11 ідштā-
ма же има. се едини отъ коустоди-
ѧ пришедъше въ градъ. вьзвѣсти-

Стр. 1 одежда *сав.* *2* того *(вм* ѥго*) остр;* сътрасѫ сѧ *асс.* сътрасошѧ сѧ *зогр. остр. сав.;* стрѣгжщии *асс.* *5* вѣмъ *или* вѣмь, *трудно опредѣлить,* вѣдѣ *асс.* вѣмь *остр;* распѧтааго *асс. остр* і҃сѧ ищ. расп. *сав.* *8* господь *остр. асс. сав.* *8 и 12* скоро *зогр. остр сав., ассем.* *8* скоро *12* ѧдро. *11* рекохъ *остр.* *11—12* ишед. ѧдро *асс.* *13* великоиж *остр.;* тѣсте *съ надстр. кир. приписком* ко, текостѣ *остр. сав.* *13—14* повѣдатъ *сав.* *14 къ стиху 9-ому остр. и сав. согл. съ иными греч. ркп. прибавл.:* ѥкоже идѣаста възвѣститъ оуч. ѥго *остр.* егда же идѣстѣ повѣдать оуч. его *сав., въ наш. тексть между строками и вдоль страницы прибавл. кир. буквами:* и ѥгда идѣстѣ вьзвѣстити ѳченикомь ѥго; и самъ і҃с *сав.* *14—15* сър. ѣ *сав.* *15* радоуита ва сѧ *сав.* радоуитѣ сѧ *остр.* *16* астѣ *сав.* *16—17* поклонистѣ *остр. сав.* *18—19* повѣдита *остр. сав.* *19* братии *ассем. остр. сав.* *20* оузьратъ *сав.* *20—21* идштема *всѣ проч.* *21* въ едини *буква* і (Ѳ) *передъл. изъ* ъ (ѳ); се етеръı *зогр.* се етери *асс.* нѣкотории *остр.* *22 и на слѣд. стр. 1* повѣдашѧ *сав.*

шꙗ архиереомъ вьсѣ бꙑвъшаа. 12 і
съвъращꙗ сѧ старьци. съвѣтъ же
сътворьше. съребро мъного дашꙗ
воиномъ. 13 глⷭжште. рьцѣте ѣко оу-
ченици его ноштьж. пришедъше
оукрадж и намъ съпꙗштемъ.

XLIII 14 і аште се оуслꙑшано бждетъ оу йѣ-
мона. мꙑ оутолимꙑ-и. і вꙑ бес пе-
чали сътворимъ. 15 они же приемъше
съребро. сътворишꙗ ѣкоже наоучени
бꙑшꙗ. і промьче сѧ слово се къ і-
юденѫ до сего дьне ·:· 16 Ꙇдинꙑ же на
десѧте оученикъ. ıдж въ галилеѭ.
въ горж ѣможе повелѣ имъ исⷭ. 17 і
видѣвъше и поклонишꙗ сѧ емоу. ови
же оусѫмьнѣшꙗ сѧ. 18 і пристжпь исⷭ
рече имъ глⷯ. дана ми естъ вь-
сѣка власть. на небⷭе и на земи.
19 Шьдъше оубо наоучите вьсѧ ꙗзⷭкꙑ.
крьстѧште ꙗ въ имѧ отⷣца и сⷭна и
стⷯаго дⷯа. 20 оучѧще ꙗ блюсти.
вьсѣ елико заповѣдахъ вамъ. і
се азъ съ вами есмъ вьсѧ дьни до
съконьчаниѣ вѣка аминь ·:· ·:· ⁘ ·:· ·:· ·:·

Стр. 6 оукрадоша *всѣ проч., только никол.* оукрадоу. *8* оувѣщаемъ і *сав.* *8—9* беспечальны *асс.* *9* приимъше *зогр. остр. сав* *11* пронесе сѧ *остр.* *13* идоша *зогр. остр. сав* *18* на нбси *остр. асс.;* на земли *остр.* *22* заповѣдѣхъ *зогр.*

ОТЪ МАРЪКА.

ГЛА҃ ЄВ҃ЂЛИѢ ЄЖЄ ОТЪ МАРЪКА ⁘ ⁘

а҃ О вѣсъноущѣштимъ. ⁘
б҃ О тъшти петровѣ ⁘ ⁘ ⁘
в҃ О ісцѣлѣвъшихъ отъ различенъ неджгъ. ⁘ ⁘
г҃ О прокаженѣмь. ⁘
д҃ О ослабленѣемъ жилами ⁘ ⁘
є҃ О левьѣи и мытари. ⁘ ⁘
ж҃ О сжхоржцѣмъ ⁘ ⁘
ѕ҃ О избърании апл҃ъ ⁘
з҃ О сѣмени притъча ⁘
і҃ О запрѣштении водамъ ⁘
а҃і҃ О леѣеонѣ ⁘
б҃і҃ О дъштери сунагоговѣ ⁘ ⁘
в҃і҃ О кръвоточивѣи ⁘ ⁘
г҃і҃ О повелѣнии апл҃мъ ⁘ ⁘
д҃і҃ О иоаннѣ и о иродѣ ⁘
є҃і҃ О пѫти хлѣвъ. ⁘ ⁘
ж҃і҃ О морьсцѣмь хожденни ⁘
ѕ҃і҃ О прѣстжпленин заповѣди бжиѧ ⁘
з҃і҃ О финикисии ⁘
и҃ О гжгъниѵѣемь. ⁘
и҃а О седми хлѣвъ ⁘ ⁘
и҃б О (ква)сѣ [ф]фарисѣисцѣ ⁘ ⁘
и҃в О слѣпѣемь ⁘

ѝг О въпрошении кесаринсѣемъ ⁘
ѝд О прѣображении хвѣ ⁘
ѝе О зълодѣижштимъ сѧ на новъı мцѧ ⁘
ѝж О помъшлѣижштихъ както болеи естъ.
ѝs О въпрошъшихъ фарисѣихъ ⁘
ѝз О въпрошъшимъ богатѣмь.
ѣ О сновоу зеведеовоу ⁘
ѣа О варътимеи. ⁘
ѣв О жрѣбати ⁘
ѣв О оусохъшии смоковъници. ⁘
ѣг О не помьнѣти вражьдъı. ⁘
ѣд О въпрошъшихъ га архиереихъ и кънижьницѣхъ ⁘
ѣе О вино[но]гдѣ. ⁘
ѣж О въпрошъшихъ льстиж о киньсѣ. ⁘
ѣs О садоукеихъ ⁘
ѣз О кънижъницѣхъ ⁘

XLIV кѵ О въпрошении гни ⁘ кѧ. О женѣ ѣ(же ова пѣ)нѧsа ⁘
кв О сждьнѣемь дьне си рѣчь о коньчинѣ ⁘
кв О дьни и часѣ ⁘ кг. О помазавъшии га мгрмъ ⁘
кд О пасцѣ ⁘ ке. О прѣдании пророчъство ⁘ ⁘
кж Отъметание петрово ⁘
кs О въпрошении тѣлесе гнѣ ⁘ ⁘ ⁘ ⁘ ⁘ ⁘ ⁘ ⁘ ⁘

ЕВАНЬѢЛИЕ ОТЪ МАРЪКА ⁘

I.

1 Зачѧло еванѣлиѣ и-
сх҃ва сп҃а бжиѣ. 2 ѣкоже
естъ писано въ проро-
цѣхъ. се азъ посълиж

Стр. 3 писано *зогр. сав.* *4* посилаю *ник*

анѓлъ мои прѣдъ лицемъ
твоимъ. іже оуготовитъ
пѫть твои. 3 гласъ въпиѭщаа-
го въ поустѣни. оуготовите пѫть
гн҃ь. правы творите стьзѧ его. 5
4 бысть иоанъ крьстѧ въ поустѣы-
ни. і проповѣдаѩ крѫщение пока-
анию. въ отъпоущение грѣхомъ.
5 і исхождааше къ немоу вьсѣ июде-
иска страна и ерл҃мне и крѫщаа- 10
хѫ сѧ вьси въ іорьданьсцѣи рѣ(цѣ)
отъ него исповѣдаѩште грѣхы
своѧ. 6 бѣ же иоанъ облъченъ вла-
сы вельбѫжди. і поѣсъ оу-
сниѣнъ о чрѣслѣхъ его. і ѣдь акри- 15
ди и медъ дивии. 7 і проповѣда-
аше гл҃ѧ. грѧдетъ крѣплеи мене
въ слѣдъ мене. емоуже нѣсмъ
достоинъ поклонь сѧ раздрѣшити.
ремене чрѣвиемъ его. 8 азъ оубо 20
крьстихъ вы водоѭ. а тъ крь-
ститъ вы дх҃омъ ст҃ымъ ·:· к҃ ·:·
9 і бысть въ дьни тыи. приде и-
с҃ъ отъ назарета галилеиска-

XLV аго. і крьсти сѧ отъ иоана въ іорданѣ. 25
10 і абье въсходѧ отъ воды. і видѣ ра-
зводѧшта сѧ нб҃са. і дх҃ъ ѣко голѫ-
бь съходѧшть на нь. 11 і бысть гла-

Стр. 1 аггла своего *сав.* *3 к словамъ* пѫть твои *кирилл. надстр. приписка* прѣдь тобою, *которой нѣтъ въ ассем. сав. ник., въ остр. и зогр. она находится.* *4* оуготоваите *зогр. ник. асс.* *7—8* на покаание *сав.* *8* оставление *ник. ассем* *11 въ подл.* рѣ *съ надстрочнымъ* ц, въ ерданстѣи р. *ассем. сав. остр.* *14* і *въ* вельбѫжди *имѣетъ видъ вязи двухъ глаг. буквъ* ѯ *и* ѫ. *14—15* оусъмѣнъ *зогр.* *15* имы о чр. его *асс.;* ѣдъ *ник. асс.* ѣды *остр.;* пржзи *сав.* *18* въ сл. мене *пропущ. въ ассем.* *20* сапогоу *асс. сав. ник.* сапогъ *остр.* *25* въ ерданѣ *остр. ник.* *26* исходя *сав.* *28* съхождаше *сав.;* гласъ бысть *остр. ник.*

съ съ нб̃се. тъı еси сı̃нъ мои възлю-
бленъı. о тебѣ благоволихъ. 12 ı̀ абье
дх̃ъ изведе и вь поустъıнıж. 13 ı̀ бѣ
тоу въ поустъıни .к̃. днь̃. ıскоушае-
мъ сотоноіж. ı̀ бѣ съ звѣрьми. ı̀ 5
анг̃ли сло(у)жаахж емоу. 14 по прѣдани-
и же ıоановѣ ·:· приде ıı̃с̃ъ въ галилеіж̃.
Проповѣдаıа еванг̃лие цр̃ствıѣ б̃жи-
ѣ 15 гл̃а. ѣко испълни сѧ врѣмѧ. ı̀ при-
ближи сѧ цр̃ствие б̃жие. каите сѧ и 10
вѣроуите въ евнг̃лие. 16 ходѧ же при
мори галилеисцѣ. видѣ симона
ı̀ аньдрѣіж̃ братра того симона.
въметажшта мрѣжѧ вь море.
вѣашете бо рыбарѣ. 17 ı̀ рече има ı- 15
с̃ъ придѣта вь слѣдъ мене. ı̀ съ-
творіж̃ въı бъıти ловъца чло-
вѣкомъ. 18 ı̀ абье оставльша мрѣ-
жѧ своіѧ по немь идете. 19 ı̀ прѣше-
дъ отъ тждоу оузьрѣ ıѣкова зеве- 20
деова. ı̀ ıоана братра его. ı̀ та
въ ладии завазажшта мрѣжѧ.
20 ı̀ абье възъва ѣ. ı̀ оставльша
отъца своего зеведеа въ ладиı̆
съ наемъникъı. по немь идете. ·:· 25
21 ı̀ вънидж̃ въ капернаоумъ. ı̀ абь
въ соботъı на соньмищи оучаше ıѧ. 22 ı̀ дивлѣахж сѧ о оучении его

Стр. 1 съ нб̃съ *остр.* *2* благоизволихъ *ник.* *3* бѣ тоу *ник.* *4* дъни .к̃. *зогр. ник.* *6* *въ подл.* сложаахж; *въ* по прѣдании *изъ буквы* ѣ *передъл. глаг. буква* о, *надъ строкою же кирил. прип.* вѣ. *10* покаите сѧ *зогр.* *11* ев. б̃жие *зогр.* *13* андрѣа *зогр.* *14* въметжшта *зогр.* метаюшта *ник.* *17* ва *никол.*, рыбара *никол.* *19 и 25* идосте *зогр.* идета *ник.* *20* мало отъ тждоу *зогр. ник.* *22* въ алдии *зогр.* *26* вънидоша *зогр.* *27* въ сжботъı *зогр.*

бѣ во оучѧ ѣко власть имы. и не ѣко кънижъници ихъ ·:· 23 и бѣ на соньми(щи)хъ чл҃къ
нечистомь дх҃мь. и възъва гл҃а 24 остани что естъ намъ и тебѣ. іс҃е назарѣнине пришелъ еси и(ог)оубитъ насъ. вѣмь тѧ
кто еси ст҃ы бж҃ии. 25 и запрѣти емоу
іс҃ъ гл҃ѧ. оумлъчи изиди из него.
26 и сътрясъ і дх҃ъ нечистыи. и къзъпивъ гласомъ велиемь изиде иж него. 27 и оужасѫ сѧ вьси. и съ-
тѧзаѫж сѧ къ себѣ гл҃ѧште. чьто оубо естъ се. что оучение ново-
е се. ѣко по области дх҃мъ нечистыимъ велитъ и послоушаѭтъ его.
28 и изиде слоухъ его абие во вьсѫ
странѫ галилеискѫ. 29 и абье ишедъше и-съньмишта. придѫ въ домъ симоновъ и аньдрѣовъ. съ и-
ѣковомъ и оаномъ. 30 Тъшта же
симонова лежаше огнемь жегома. и абие гл҃ашѧ емоу о неи. 31 и пристѫпь вьздвиже иж емъ за ржкѫ. и остави иж абие огнь. и слоужааше имъ. 32 поздѣ же бывъшю.
егда захождаше слъньце. приношаахѫ къ немоу вьсѧ неджжънъıѧ и бѣсънъıѧ. 33 и бѣ весь
градъ събьраль сѧ къ двъремъ.
34 и исцѣли мъногъı неджжънъı
имѫшта различънъı ѧзы.

Стр. 2 бысть *ник.*; *въ* соньмищихъ *пропущенъ слогъ* щи. *3* вьзоупи *ник.* *5 въ подлин.* поубитъ *съ надстрочнымъ глагол.* г. *10—11* ѣко истезати се *ник.* *12—13* се новое *зогр.* *15* иде *ник. а.* изиде *ник. б.* *16—17* и-сьнмишта ишьдъ *ник.* *19* о *въ* оаномъ *напис. надъ стр.* *22* имъ *зогр.* *22—23* ржкѫ еѧ *зогр.* *23* абие *пропис. въ зогр.* *24* емоу (*вм.* имъ) *зогр.*; бывъши *зогр.* *25* заиде *ник.* *27* бѣсън. *проп. въ зогр.* *29—30* недоугы имоуште различнѣми езами *ник.*

ι бѣсы мънογы изгъна.

XLVI ι не оставлѣше гл҃ати бѣсъ. ѣко ви-
дѣахѫ и·: 35 ⳗ ютро пробрѣзгоу сѣло.
въставъ изиде и҃с҃ъ и иде въ поусто
мѣсто. ι тоу молитвѫ дѣаше. 36 ι гъ-
наша и симонъ и иже бѣахѫ съ нимь.
37 ι обрѣтъше и гл҃аша емоу. ѣко вьси и-
штѫтъ тебе. 38 ι гл҃а имъ идѣмъ
въ ближьнѣѭ вьси и градъı. да и тоу
проповѣмь. на се бо изидъ. 39 ι бѣ про-
повѣдаѭ на сънъмиштихъ ихъ. въ
вьсеи галилеи. ι бѣсы изгонѧ. ·:·
40 ⳗ приде къ немоу прокаженъ молѧ и.
ι на колѣноу падаѭ и гл҃ѧ емоу. ѣко а-
ште хоштеши можеши мѧ иштисти-
ти. 41 і҃с҃ же милоср҃довавъ просте-
ръ ржкѫ коснѫ и. ι гл҃а емоу хощѫ иштис-
ти сѧ. 42 ι рекъшю емоу. абие отиде
проказа отъ него. ι чистъ бъıстъ.
43 ι запрѣщь емоу абие изгъна й. 44 ι гл҃а
емоу блюди сѧ никомоуже ничесоже
не рьци. нъ шедъ покажи сѧ архиере-
ови. и принеси за очищение твое.
еже повелѣ моси въ съвѣдѣние и-
мъ ·:· 45 онъ же ишедъ начѧтъ пропо-
вѣдати мъного. ι проносити сло-
во. ѣко к томоу не можааше ѣвѣ въ
градъ вънити. нъ вънѣ въ поустѣ-

Стр. 2—3 вѣдѣахѫ *зогр.* (ἤδεισαν). *4* въ изиде *буквы* зи *прип. надъ строкою.* *5* моудѣше *сав. по недоразумѣнію вм.* молитвѫ дѣаше. *6* бѣхѫ *сав.* *9* градъı и вьси *остр.* *10* проповѣдѣ *сав. ассем.;* изидохъ *зогр. остр.* придъ *ассем.* *11* съборищихъ *остр.* *14* гл҃а *зогр.* *15* ичист. *ассем.* очист. *сав.* *17* коснѫ и *пропущ. въ остр;* очист. *сав.* ичист. *ассем.* *20* отъпоусти и и гл҃а емоу *сав.* *21* ничьтоже *зогр.;* блюди *(безъ* сѧ*) сав.* *22—23* иереови *ассем. сав.* *24* съвѣдѣтельство *зогр. сав. ассем.*

хъ мѣстѣхъ бѣ. і приходаахж къ немоу отъ въсѣдѣ ·:·

II.

1 І вниде пакы и҃съ въ капернаоумъ по дънехъ. і слоухъ бысть ѣко въ домоу естъ. 2 і абье съвъраша сѧ мънозн. ѣко къ томоу не вмѣщаахж сѧ ни прѣдъ дверьми. і гл҃аше имъ слово. 3 І придж къ немоу носѧште ослабленъ жилами. носимъ четырьми. 4 і не могжште пристѫпити къ немоу за народъ. открыша покровъ идеже бѣ. і прокопавъше съвѣсиша одръ на немьже ослабленъı сълежааше. 5 видѣвъ же и҃съ вѣрж ихъ. гл҃а ославленоумоу. чѧдо отъпоуштаѭтъ ти сѧ грѣси твои. 6 бѣахж же единн отъ кънижъ[нижъ]никъ тоу сѣдѧште. і помъıшлѣıжште въ сръдьцихъ своихъ. 7 что сь тако глаголетъ власфимиѧ. кто можетъ отъпоуштати грѣхы. ткмо единъ б҃ъ. 8 і абие разоумѣвъ и҃съ д҃хомь своимь. ѣко тако ти помъıшлѣıжтъ въ себѣ. ре-

Стр. 6 не въмѣштати сѧ *acc.* *7* при двьрехъ *acc.* *8* придоша *зогр. остр. сав.* *9* ослаблгена *зогр. ассем* ослабена *сав.;* носима *остр.* *11 въ подл.* немо *но* о *потомъ испр. въ* оу (ѫ); народомь *сав.* народа ради *остр.* *14* ослабенъı лежаше *сав.* *15—16 и на слѣд. стр. 3, 9:* ослабеноумоу *сав.* *18—19* етери *зогр. acc.* нѣци *сав.* *19* помъıшлѣхж *сав.* *21* власвимиѫ *зогр. acc.* хоулж *остр.* хоулъı *сав.* *23* б҃ъ единъ *сав.;* абие *пропущ. зогр.*

че имъ. что тако помышлѣа-
те въ ср҃дцихъ вашихъ. 9 что естъ
оудобѣе рещти ослабленоумоу.
отъпоуштаѭтъ ти сѧ грѣси. ли
рещти въстани и вьзъми одръ
твои и ходи. 10 нъ да вѣсте ѣко вла-
сть иматъ сн҃ъ чл҃вч҃ьскъı. о-
тъпоуштати на земи грѣхъı
ı гл҃а ослабленоумоу. 11 тебѣ
гл҃ѭ въстани и вьзьми одръ.
XLVII твои и иди въ домъ твои 12 и въста
абье и вьзѧтъ одръ. ı изиде прѣдъ
вьсѣми. ѣко дивлѣахѫ сѧ вьси и
славлѣхѫ б҃а гл҃ѭште. ѣко николи-
же тако видѣхомъ ·:· к҃ ·:· 13 ı изиде па-
къı къ морю. ı весь народъ идѣаше
къ[къ] немоу и оучаше ѥ҃ ·:· 14 ı мимо
градъı и҃съ видѣ левьѣиѭ алъ-
феова. сѣдѧшта на мъıтьници.
и гл҃а емоу по мьнѣ грѣди. ı въста-
къ въ слѣдъ его иде. 15 ı бъıстъ [же]
възлежѧштю емоу въ домоу е-
го. ı мъноѕи мъıтаре и грѣшьни-
ци възлежахѫ съ и҃сѣ и съ оуче-
никъı его. бѣахѫ бо мъноѕи. ı по
немь идѫ 16 и книжьници фарисеи.
видѣвъше и ѣдѫштъ съ мъıтари
и грѣшьникъı. гл҃ахѫ оученикомъ

Стр. 1 си *зогр.* сице *остр. (вм.* тако*).* *3* оудобьнѣе *ассем.* *6* оувѣсте *асс. остр.* *7—8* на з отъп гр. *остр.* *11* въставъ *остр.* *12* възьмъ *остр. зогр. сав., ассем. только* и изиде абие. *13* дивити сѧ вьсѣмъ *остр. асс.* и дивлѣхѫ сѧ *сав.* *14* славити *остр. асс.;* гл҃ѭщемъ *ассем. остр.* *15* сице *ассем.* *17—18* мимо идъı *остр.* прѣхода *сав.* *20* грѣди- *такъ въ нашемъ памятникѣ,* иди *остр.* *21* же *позже прибавлено, но глаголическими буквами.* *23 и 27* мьздоимьци *остр.* *24 передъ* възлежахѫ *въ подлинникѣ начатая глаг. буква* с (ⷭ). *25* бѣша *сав.* *26* идоша *зогр. остр.* *27 и на слѣд. 1* съ мъıтарьı *сав.*

его. что ѣко съ грѣшъникъı ѣстъ и
пьетъ. 17 і слъıшавъ и҃съ гл҃а имъ.
не трѣбоуıжтъ съдравии вални҃ нъ
болѧщеи. не придъ призъватъ праве-
дьникъ. нъ грѣшъникъı въ покаа-
ние ·:· к҃ ·:· 18 і бѣахѫ оученици иоанови.
і фарисеи постѧще сѧ. і придж и рѣ-
шѧ емоу. по что оученици иоанови и
фарисеи постѧтъ сѧ. а твои оуче-
ници не постѧтъ сѧ. 19 і рече имъ
и҃съ. еда могѫтъ сн҃ве брачь-
нии постити сѧ. доньдеже съ ни
ми естъ женихъ. елико врѣмѧ съ
собоѫ

имѫтъ жениха. не имѫтъ постити сѧ.
20 приджтъ же дънье. егда отъиметъ сѧ
отъ нихъ женихъ. і тъгда постѧтъ
сѧ въ тъı дьни. 21 і никтоже приставле-
ниѣ плата не вѣлена. не приставѣ-
атъ ризѣ ветъсѣ. аште ли же ни въ-
зьметъ конецъ отъ нея҃ новое. отъ ве-
тъхаго. і горьши дира бѫдетъ. 22 і
никътоже не въıливаатъ вина нова въ
мѣхъı ветъхъı. аще ли же ни просa-
дитъ вино ново. і вино пролѣетъ
сѧ. і мѣси погъıбнѫтъ. нъ вино но-
вое въ мѣхъı новъı лиѣти ·:· 23 і бъı-
стъ мимо ходѧштю емоу и҃соу. въ со-

Стр. 1 по чьто съ м. и гр. *зогр.* съ мьздоимьци и грѣшъникъı *остр.* съ мытари и гр. *ассем.* что се ѣко съ м. и гр. *сав.* *3* врача *остр. сав. ассем.* врачевъ *зогр.* *4* придохъ *остр.* *4—5* правьдьникъ зъватъ *сав.* *5* грѣшъникъ *сав.;* на пок. *асс.* *7* придоша *зогр.* *16* въ приджтъ *буква* ж (ѯ) *передълана изъ бывшаго* о (ѳ). *24* вьтъхъı *зогр.* *25* посль пролѣетъ *въ подл. еще* тъ, *но перечеркнуто.* *27* вьльѣти *зогр., посль* лиѣти *въ подл. надстрочная кирил. приписка:* и ѡбоѥ съблюдеть се *(по инымъ греч. текстамъ); въ зогр. и никол. а нѣтъ этихъ словъ, въ никол. б они находятся.*

ботъı сквозѣ сѣниѣ. і начасѧ оучє-
ници его пѫть творити въстрьга-
ѩште класы. 24 і фарисѣи гл҃ахѫ емоу.
виждъ что творѧтъ въ соботы є-
гоже не достоитъ. 25 і тъ гл҃аше имъ.
нѣсте ли николиже чьли. что сътво-
ри дав҃дъ егда трѣбова. і възалъ-
ка самъ и иже бѣахѫ съ нимъ. 26 како
въниде въ храмъ б҃жии. при авиа-
тари архиереи. і хлѣбы прѣдъло-
жениѣ сънѣстъ. ıхъже не достоѣше
ѣсти. тькмо иереомъ. і дастъ
и сѫштимъ съ нимъ. 27 і гл҃аше имъ
собота ч҃ка ради бысть. а не
ч҃къ соботы ради. тѣмь же г҃ь
естъ сн҃ъ чл҃ческы соботѣ ·:·

III.

1 і вь-
ниде пакы въ сънькмиште. і бѣ
тоу чл҃къ соухѫ ржкѫ имы.

XLVIII 2 і назираахѫ и. аще въ соботѫ исцѣ-
литъ і. да на нь възглаголѭтъ.
3 і гл҃а ч҃коу имѫштоумоу соухѫ ръ-
кѫ стани по срѣдѣ 4 и гл҃а имъ. досто-
итъ ли въ соботѫ добро творити

Стр. 1 и 4 въ сѫботъ *ассем.* въ сѫботѫ *сав.* въ сѫботы *зогр. остр.;* сквѣзѣ *зогр.* скозѣ *ассем.;* сѣниѫ *сав.;* начашл *зогр. сав. остр.* *4* творитъ *сав.* *5* онъ же *сав.* *6* чьли никол. *сав.* *8* бѣхѫ *сав.* *9* въ домъ *ассем.* *11* ıстъ *(вм.* сънѣстъ*) сав.* *12* иер. единѣмъ *ассем.* *12—13* и дастъ и сѫштимъ съ нимъ *пропущ. въ сав. зогр.* *14* сѫбота *всѣ проч.* *14—15* ч. дѣлѣ с. дѣлѣ *сав.*, ч. радѣма с ради *асс.* *17* е *въ* (вь)ниде *нап. по подчищ.* *18* оу *въ* соухѫ *передѣл. изъ ж.* *19* кго *(вм.* и*) остр.;* въ сѫботы *остр.* *20* да на нь възглаголѭ *асс.* *22* по ср. ихъ *сав.;* гл҃и *зогр. сав.* *23* въ сѫботы *зогр. остр.* *23 и на смѣд. стр. 1* сътворити *асс. ник., остр.* *23* твор.

ли зѣло творити. д҃шж съпасти
ли погоубити. они же мълчаахж. ι
5 къзърѣвъ на нѫ съ гнѣвомъ. скръ-
бѧ о окаменени ср҃дца ихъ. гл҃а чк҃оу.
простьри рѫкж твоіж и простьрѣ. 5
ι оутвръди сѧ рѫка его цѣла ѣко и
дроугаѣ ·:· к҃ ·:· 6 ι авне ишедъше фа-
рисѣи съ іродіѣнъı. съвѣтъ тво-
рѣхж на нь како и вж погоубили. 7 і-
с҃ъ же отиде съ оученикъı своими 10
къ морю. ι мъногъ народъ отъ га-
лилеѩ по немь иде. ι отъ іюдеѩ.
8 ι отъ и҃ма. ι отъ идоумѣѩ. ι съ о-
ного полоу поръдана. ι сѫштен о ти-
рѣ и сидонѣ. мъного мъножъство. 15
слъıшавъше елико творѣше придж
къ немоу. 9 ι рече оученикомъ свои-
мъ. да естъ при немъ ладиица на-
рода ради. да не съткжажтъ емоу.
10 многъı во исцѣли. ѣко нападахж 20
емь хотѧште прикоснжти сѧ емь.
елико имѣахж ранъı. 11 ι егда ви-
дѣахж и д҃си нечистіи припада-
ахж къ немоу. ι въпиѣхж гл҃ште
ѣко тъı еси х҃ъ сн҃ъ б҃жіи. 12 ι мъ- 25
ного прѣштаваше имъ. да не авѣ
творѧтъ его. 13 ι вьзиде на горж и
призъва ѩже самъ хотѣ. ι идж къ немоу.

Стр. 1 сътвор. *остр.* *3* гнѣвомъ *ассем.* *4* ср҃дць *асс. сав.* *5* прострѣтъ *асс.* *6* съдрава *асс. остр.* *8—9* сътварѣахж *зогр.* *10* *въ подл.* отите. *12* идоша *зогр.* *14—15* отъ тоурѣ и сидона *зогр. ник. б.* оу тоурѣ и сидонѣ *ник. а.* *16* ше *въ* творѣше *по подчищенному напис.*, сътварѣаше *зогр.*; придоша *зогр.* *20* ѣко нападати *ник.* *22* елико имѣахоу рани и доухе нечисте *ник. (согл. съ иными гр. т.).* *25* х҃ъ *нѣтъ въ ник. согл. съ иными гр.* *27* *послѣ* его *зогр. прибавл. согл. съ иными греч. текстами:* ѣко вѣдѣахж х҃а самого сѫшта, *этихъ словъ въ ник. нѣтъ.* *28* призъва, въсхотѣ, идоша *зогр.*

14 і сътвори дъва на десѧте да бѫдѫ-
тъ съ нимь. і да посылаатъ ѩ
проповѣдати. 15 і имѣти область цѣ-
лити неджгы и изгонити бѣсы.
16 і нарече има симоноу петръ. 17 и иѣко-
ва зеведеова. і иоана братра иѣко-
ваѣ. і нарече има именѣ. воаниръ-
ѣесъ. еже естъ сн̃а громова. 18 і ань-
дрѣѭ и филиппа. і вартоломѣа.
і матътѣа. і томѫ. і иѣкова а-
лфѣова. і тадеа и симона. кана-
нѣа. 19 і юдѫ искаріотъскааго. іже и
прѣдастъı-и. і придѫ въ домъ. 20 і
съвъраша сѧ пакъı народи. ѣко не
моци имъ ни хлѣба съиѣсти. 21 і
слъıшавъше иже бѣахѫ оу него. изи-
дѫ ѩти и. гл̃аахѫ во ѣко неистовъ е-
стъ. 22 і кънижъници низъшедъшеи
отъ иерл̃има. гл̃ахѫ ѣко вельзѣвол
ъ иматъ. і ѣко о кънази бѣсъ и-
згонитъ бѣсъı. 23 і призъвавъ
ѩ въ притъчахъ гл̃аше къ нимъ.
како можетъ сотона сотонѫ изго-
нити. 24 і аште цс̃рство на сѧ раздѣ-
литъ сѧ. не можетъ стати цѣ-
сарьство то. 25 і аште домъ на
сѧ раздѣлитъ сѧ. не можетъ
стати домотъ. 26 і аште сотона
въста самъ на сѧ и раздѣли
сѧ. не можетъ стати. нъ конь-
чинѫ иматъ. 27 никтоже не мо-

XLIX жетъ съсѫдъ крѣпъкааго въшедъ

Стр. 3 ти *въ* имѣти *прип. надъ строкою.* *8—9* андрѣа *ник.* *10 посл.* матът. *въ зогр. прибавл.* мытарѣ. *13* придоша *зогр.* *20* бѣсовсцѣмь *ник.* *23—24* изгънати *зогр.* *28* домъ тъ *зогр.* *29* самъ въста на сѧ *зогр.*

въ домъ его расхытити. аште
не прѣжде крѣпъкаго съвѧжетъ.
и тъгда домъ его расхытитъ. ·:·
28 Ѧминь гл҃ж вамъ ѣко вьсѣ отъпоу-
стѧтъ сѧ сн҃мъ чл҃вѣчьскомъ. 5
съгрѣшенїѣ и влсфимиѣ. елико
аще влсфимисаѭтъ. 29 а иже вла-
свимісаатъ на ст҃ъı дх҃ъ. не и-
матъ отъпоуштенїѣ въ вѣкъ. нъ по-
винен҃ъ естъ вѣчьноумоу сждоу. 30 за- 10
не гл҃аахѫ ѣко дх҃ъ нечистъ имать.
31 Приде же мати его и братриѣ. и вънѣ
стоѭште посълаша къ немоу гла-
шаѭште и. 32 и сѣдѣаше о немь народъ.
рѣша же емоу се мати твоѣ и братри- 15
ѣ твоѣ и сестръı твоѭ вънѣ ищтѫ-
тъ тебе. 33 и отъвѣшта имъ гл҃а кто
естъ мати моѣ ли братрьѣ моѣ.
34 и съгладавъ стоѭштѧѭ окръ-
сть его гл҃а. се мати моѣ и братри- 20
ѣ моѣ. 35 иже бо аште сътворитъ во-
лю б҃жиѭ. съ братръ мои и сестра
моѣ. и мати естъ.

IV.

1 и пакъı начѧ-
тъ при мори оучити. и съвъра сѧ
къ немоу народъ мъногъ. ѣко самъ 25
вьлѣзъ въ корабь сѣдѣаше въ мо-
ри. и вьсъ народъ бѣшѧ при мори на

Стр. 2 прьвѣе *зогр. ник.* *8* доуха светаго *ник. а.* доухь свети *ник. б.* *9 безъ* нъ *зогр.* *16* сестръı твоѭ *проп. въ ник. а.* *19* окрьсть стоепитее о немь *ник.* *23* моѣ *нѣтъ въ ник.* *24* оуч. при м. *ник.* *25—26* ѣко самомоу вьлѣзьшю — сѣсти *никол.* *27 и 1 стр. слъд. стр.* в. н. пр. м. на з. бѣаше *ник.*

земи. 2 і оучаше ѩ притъчами
[ми] мъного. і гл҃аше имъ въ оучє-
нии своемь ·:· 3 слъишите ·:· Се изи-
де сѣѩи сѣатъ. 4 і бъістъ егда
сѣаше. ова падж на пжти. і при-
дж птица и позобаша ѥ. 5 а дроугоѥ паде на каменьнѣемь. ідеже не
имѣ землѧ мъногы. і абье прозабе зане не имѣаше глъбины
земънъіѧ. 6 слънъцоу же въсиѣвъшю присѣаде. і зане не имѣше коренїѣ оусъше. 7 і дро(у)гое паде въ
трънии. і възиде трънїе и подави ѥ.
и плода не дастъ. 8 і дроугое паде на земи добрѣ. і даѣше плодъ въсходѧ и
растъı. і приплоди ово три десѧти.
ово м҃. ово сто. 9 і гл҃аше. имѣѩи
оуши слъішати да слъішитъ. ·:·
10 Егда же бъістъ единъ. въпросиша и
иже бѣахж съ нимъ съ овѣма на десѧте притъчѧ. 11 і гл҃аше имъ вамъ естъ
дано вѣдѣти таинла цр҃ствиѣ бж҃иѣ.
Онѣмъ же вънѣшънимь въ притъчахъ вьсѣ бъіваѭтъ. 12 да видѧще
видѧтъ и не оузьрѧтъ. і слъішаште слъішатъ. і не разоумѣваѭтъ. ѣда когда обратѧтъ сѧ и отъпоустѧтъ сѧ имъ грѣси. 13 і гл҃а имъ
не вѣсте ли притъчѧ сеѭ. і како вьсѧ притъчѧ разоумѣете. 14 сѣѩи слово сѣатъ. 15 си же сжтъ ѥже на пжти.

Стр. 5 ово паде *ник.* 9 глъбини *ник.* 11 *въ* присваде *буква* е *написана по стертому.* 20 о немь *ник. а.* 23 ѡ *въ подл. имѣетъ видъ глагол. буквы* ѕ 24 бъіваетъ *зогр.* 26 разоумѣѭтъ *зогр.* 27 егда *зогр.* 30 оумѣете *зогр* 31 сѣетъ *зогр.*; се же сжтъ *зогр.*

ідеже сѣетъ сѧ слово. і егда слы-
шатъ. абіе придетъ сотона. і о-
тъиметъ слово сѣное въ срѫдь-
L цихъ ихъ. 16 і си такожде сѫтъ. іже на
каменънъıхъ сѣеми. іже егда
слъıшатъ слово. абіе съ радости-
ж приемлѭтъ е̑. 17 і не имѫтъ коре-
не въ себѣ. нъ врѣменьни сѫтъ. по
томь же бъıвъши печали ли гоне-
нію̀ словесе ради. абіе съблажнѣ-
ѭтъ сѧ. 18 а си сѫтъ сѣани въ тръ-
нии. слъıшаштеи слово 19 и печали вѣ-
ка сего. і лесть богатьстве и о
прочихъ похоти въходѧштѧ. пода-
влѣѭтъ слово. і бес плода въı-
кнатъ. 20 а си сѫтъ сѣании на добрѣ
земи. іже слъıшатъ слово и прие-
млѭтъ е. і плодѧтъ сѧ. на три
десѧти и шесть десѧтъ и сто.
21 і гл҃аше имъ. еда приходитъ свѣ-
тильникъ. да подъ спѫдомъ по-
ложенъ вѫдетъ. ли подъ одромъ.
не да ли на свѣштъникъ въз[л]ло-
жѧтъı-и. 22 нѣстъ бо ничътоже та-
ино еже не авитъ сѧ. ни бъıстъ по-
таено. нъ да придетъ въ явленіе.
23 іже имать оуши слъıшати да слъı-
шитъ. 24 і гл҃аше имъ. блюдѣ-
те сѧ чъто слъıшите. въ нюже
мѣрж мѣрите намѣритъ сѧ
вамъ. і приложитъ сѧ ва-

Стр. 1—2 оуслъıшитъ *зогр.* оуслъıшеть *ник.* *3* сѣаное *зогр.* *4—5* на каменихъ *зогр. ник.* *11—12* іже въ трънии сиеми *ник.* *13* богатьствиѣ *зогр.* богатьства *ник.* (τοῦ πλούτου). *14* похотехъ *ник. ошибочно.* *24* и *въ* възложатъıи *стерто;* что *ник.* *27* аште кто *(вм.* іже*) ник.* *31 въ* прилож. *буквы* ри *прип. надъ строкою.*

мъ слъишащимъ.
25 Іже бо аще имать дастъ сѧ емоу.

а іже не имать. і еже имать отъимет
ъ сѧ отъ него. 26 і гл҃аше тако естъ цѣ-
сарьствие бжие. ѣкоже чл҃къ въмѣ
тлатъ сѣмѧ вь земліе. 27 і съпитъ.
і въстлатъ ношть и дьнь. і сѣмѧ
прозѧблатъ. і растетъ ѣкоже не вѣ
стъ онъ. 28 о себѣ бо землѣ плодитъ
сѧ. прѣжде трѣвъ по томь же кла
съ. по томъ же и пьшеницѫ въ класѣ.
29 егда же созърѣлатъ плодъ. абие по
сълетъ сръпъ. ѣко настоитъ
жатва ·:· 30 І гл҃аше чесомоу оуподо
бимъ цр҃ствие бжие. ли коеи при
тъчи. приложимъ е 31 ѣко горюшънѣ
зрънѣ. еже егда въсѣно бѫдетъ
къ земліе. мьне вьсѣхъ сѣ[...ъ]
менъ земънъıхъ. 32 і егда вьсѣ
но бѫдетъ въздрастетъ. і
бѫдетъ боле вьсѣхъ зелии.
и творитъ вѣтви велиѩ. ѣко мо
шти подъ сѣниѭ его птица[ца]-
мъ нб҃скъıимъ витати. 33 і
тацѣми притъчами мъно
sѣми гл҃аше имъ слово. ѣкоже
можлахѫ слъıшати. 34 бес при
тъчѧ же не гл҃аше имъ. единъ же
съказаше оученикомъ сво
имъ вьсѣ ·:· 35 І гл҃л имъ

Стр. 10 вь себѣ *зогр. ник.* *13* абие *нпть въ зогр.* *14* ѣко *пропущ. въ зогр.* *15* како *(вм.* чесомоу*) ник.* *17—18* зрьно гороушично *ник.* *19* сѣм. ѣсть з. *ник., въ конць строки видна буква* ъ *стертаго слова или же остатокъ лишнихъ буквъ.* *26—27* мъноs. *пропущ. въ ник.*

въ тъ день вечероу въ-
въшоу. прѣидѣмъ на
онъ полъ.

LI 36 і отъпоущтьше народъ. поѧсѧ и ѣкоже бѣ
въ ладии. і инъı же ладиѧ бѣахѫ съ
нимь. 37 і въıстъ боурѣ вѣтрѣна велиѣ.
вльнъı же вьливахѫ сѧ въ ладиѭ.
ѣко юже погрѧзнѫти хотѣаше. 38 і бѣ са-
мъ на кръмѣ на възглавьници съ-
пѧ. і възвоудиша и. і гл҃аша емоу оу-
чителю. не родиши ли ѣко погıблє-
мь. 39 і въставъ запрѣти вѣтроу. і ре-
че морю мльчи и оустани. и оулеже
вѣтръ и въıстъ тишина велиѣ. 40 і ре-
че имъ чѣто тако страшливи есте.
како не имете вѣръı. 41 і възбоѣша сѧ
страхомь велиемь. і гл҃ахѫ дроу-
гъ къ дроугоу. къто оубо естъ сь. ѣко и
вѣтри и море послоушаѭтъ его.

V.

1 і при-
дѫ на онъ полъ морѣ. въ странѫ га-
даринскѫ ·:· 2 і излѣзъшоу емоу и-
с корабль. абие срѣте и отъ гробъ
ч҃къ. нечистомъ д҃хмъ. 3 іже жили-
ште имѣаше въ гробѣхъ. і ни желѣ-
зномъ жжемь его никтоже не можаа-
ше съвазати. 4 зане мъногъı кра-

Стр. 4 поѧша *зогр. ник.* *7 въ подл* вьливахѫ. *8* погроужати се ей *ник.* *9* на дохъторѣ *зогр.* *10* гл҃аахѫ емоу *зогр.* *11—12* погыбаемъ *зогр.* *16* не имате *зогр. ник.* *18* сь есть *зогр. ник.* *20—21* ћерћеспиньскоу *ник. (и въ греч. т. разночтенія:* γερασηνῶν, γαδαρηνῶν, γεργεσηνῶν). *23* д. неч. *зогр. ник.* *24—25* оуж. жел. *ник.* *26* много кратъı *зогр.* многократицею *ник.*

тъı пѫтъı и жжи желѣзнъı съ-
вѧ(за)нѫ сѫщю. прѣтръзаахѫ сѧ отъ
него. жжа желѣзна и пѫта съкроушаа-
хѫ сѧ. і никтоже его не можааше оу-
мѫчити. 5 и въı-нѫ день и ношть. 5
въ гробѣхъ и въ горахъ бѣ. вьпиѩ и
тлъкъı сѧ камениемь. 6 оузрѣвъ же и҃сⷭ̀ из далече. тече и поклони
сѧ емоу.

7 і възъпивъ гласомъ велиемь 10
гл҃а. что мьнѣ и тебѣ и҃се сн҃е б҃а вы-
шънѣаго. заклинаѭ тѧ бм҃ъ не мѫ-
чи мене. 8 гл҃а емоу изиди д҃ше нечи-
стыи отъ чл҃вка. 9 і въпрашаше и како
ти естъ і҃мѧ. і гл҃а емоу леѣонъ мь- 15
нѣ естъ і҃мѧ. ѣко мъноѕи есмъ. 10 і мо-
лѣше и мъного. да не посълетъ ихъ кро-
мѣ странъı. 11 бѣ же тоу стадо свино па-
сомо велие при горѣ. 12 і молиша и вьси
бѣси гл҃ѫште. посъли нъı вь свини- 20
ѩ да вь на вънидемь. 13 і абие повелѣ
имъ и҃съ. і ишедъше д҃си нечистии.
вънидѫ вь свинияѫ. і оустръми сѧ
стадо по брѣгоу въ море. бѣ же ихъ ѣ-
ко дъвѣ тъıсѫшти. і оутапаахѫ въ 25
мори. 14 і пасѫшти [сви]свинияѫ бѣжа-
ша. і вьзвѣстиша въ градѣ и на се-
лѣхъ. і придѫ видѣтъ что естъ
бъıвъшее. 15 придѫ къ и҃сви и видѣша

Стр. 2 буквы за *въ* съвазанѫ *приписаны надъ строкою поздн. глагол. почеркомъ;* прѣтрьгати се *ник.* *3* оужемь желѣзнѣмь и поутомь скроушати се *ник.* *10* вьзвавь *ник.* *11* и҃се *проп. ник.* *13* гл҃аше бо *зогр. ник.* *16* има естъ *зогр.* име мнѣ есть *никол.* *23* вънидоша *зогр.* вънише *никол. а.* вънидоу *ник. б.* *24* бѣахоу же ѣко *ник.* *25* тъıсашти *зогр.* *29* бъıвъшааго *зогр.;* придѫша *зогр. (соединеніе двухъ разл. формъ).*

бѣсъноватъшааго сѧ. сѣдѧща обла-
чена. і съмъıслѧшта имѣвъшаа-
го легеонъ. і оубоѣша сѧ 16 и повѣдѣша
имъ видѣвъшеи. како бъıстъ бѣ-
съноуемоу. і о свинıѣхъ. 17 і начѧса
[сѧ] молити и. отити отъ прѣдѣлъ
ихъ. 18 і въходѧштю емоу въ ладии-
цѫ. молѣаше и бѣсъноватъı сѧ.
да би съ нимь бъıлъ. 19 ісъ же не да-
стъ емоу. нъ гла емоу иди въ домъ
твои къ твоимъ. і вьзвѣсти имь.

LII елико ти гъ сътвори и помилова тѧ.
20 і иде и начатъ проповѣдати въ дека-
поли елико сътвори емоу исъ. і вь-
си дивлѣахѫ сѧ. 21 і прѣѣвъшю исви
въ кораби пакъı на онъ полъ. съвъ-
ра сѧ народъ мъıногъ о немь. і бѣ
при мори. 22 і се приде единъ отъ архи-
соуıнагогъ. ıменемь иаирь. і видѣ-
въ і паде на ногоу его. 23 і молѣше и мъ-
ного гла. ѣко дъıшти моѣ на конъчи-
нѣ естъ. да пришедъ възложи на
нѫ рѫцѣ. да спсна бѫдетъ и оживе-
тъ. 24 і иде съ нимь. і по немь идѣ-
аше народъ мъıногъ. і оутнѣтаа-
хѫ и. 25 і жена една сѫшти въ точе-
нии кръве лѣтъ дъвѣ на (де)сате. 26 і
много пострадавъши отъ мъıно-

Стр. 3 повѣдаше *ник.* 5 начаша *зогр. ник.* 7—8 ладию *ник.* 9 и *(вм.* ис же*) ник* 11 свои кь своимь *ник.* *Стр. 1 и 11 въ конць стр. трудно опредѣлить,* ъ *ли или* ь *въ подминникъ.* 13—14 вь Девети Градь *ник.* 15 *надъ словомъ* прѣѣвъшю *кирил. прип.* ха; *зогр.* прѣѣвъшоу моу. 18—19 архисунагога *зогр. ник.* 22 възложиши *зогр. ник.* 24—25 послѣдоваше *асс. остр.* идѣше *сав.* 26 кго *(вм.* и*) остр.;* се жена етера *зогр. асс.* и ж. нѣкаѧ *остр.* 26—27 въ течении *асс.* 27 кръвии *остр.;* лѣтѣ *остр.;* дьвѣнасате *въ подл.*

гъ вълии. і иждивъши вьсе свое.
і ни единоѭ польѕѫ обрѣтъши. нъ
паче въ горе пришьдъши. 27 слъша-
въши о и҃сѣ. пришедъши къ народѣ.
съ зади прикосно сѧ ризѣ его. 28 гл҃аше
бо. ѣко аште прикоснѫ сѧ понѣ[нѣ] ри-
зѣ [ѣ]его сп҃сна бѫдѫ. 29 і абие исъкнѫ
источьникъ кръве еѭ. і разоумѣ
тѣломъ ѣко цѣлѣатъ отъ ранъı.
30 і абье и҃съ оштюштъ вь себѣ силѫ
ишедъшѫ отъ него. обраштъ сѧ вь
народѣ гл҃аше. кто прикоснѫ сѧ ри-
захъ моихъ. 31 і гл҃аша емоу оучє-
ници его. видиши народъ оугнѣта-
ѭштъ тѧ. і гл҃ѣши къто сѧ прико-
снѫ сѧ мънѣ. 32 і озираашє сѧ видѣ-
ти сътворышѭ се ·:· 33 Жена же оубо-
ѣвъши сѧ и трепещѫшти. вѣдѫщи
еже бъıстъ ей. приде и припаде къ не-
моу. і рече емоу въсѫ истинѫ. 34 и҃съ
же рече ей дъшти вѣра твоѣ сп҃стѧ
иди съ миромъ. і бѫди цѣла отъ
ранъı твоеѭ. 35 І еште гл҃ѭштоу емоу
придѫ отъ архисїнагога гл҃ѭште. ѣко
дъшти твоѣ оумьрѣтъ что дви-
жеши оучителѣ. 36 і҃съ же абие слъı-
шавъ. слово гл҃емое. гл҃а архисї-
нагогови не бои сѧ. тъкмо вѣроуи.
37 і не остави ити по себѣ ни единого

Стр. 1 врачеи *ассем.* врачевъ *остр. зогр. сав. ник.*; издаѣвъши *асс.* издавши *ник.* *3* въпадъши *ассем. остр. сав.* *5* прикосно сѧ *такъ въ подл.* *8* кръви *остр. сав.* *9* цѣла естъ *ассем.* ицѣлѣетъ *зогр. ник.* исцѣлѣ *остр.* *10* ощоути *асс.* *12—13* ризъ *зогр.* *14* вида *зогр. сав.* *16* и огладаше сѧ *остр. ассем.* *21* дръзаи дъщи *остр.* *22* въ миръ *ассем.* *23* І *передъ* еште, *какъ кажется, потомъ вставл.* *24* придоша *зогр.* *26 безъ* абие *зогр.*

же. тъкмо петра и иѣкова. і иоана
братра иѣковлѣ. 38 і приде въ до-
мъ архисинагогов. і видѣ мль-
вж и плачжштѧ сѧ. і кричштѧ
мъного. 39 і въшедъ гл҃а имъ. чь-
то млъвите и плачете сѧ. отро-
ковица нѣстъ оумръла нъ съпи-
тъ. 40 і ржглаухж (сѧ) емоу. онъ же изгъ-
навъ вьсѣ. поѧтъ отц҃а отроко-
вицѧ и матерь. і иже бѣшѧ съ
нимь. і вьниде идеже бѣ отро-
чѧ лежѧ. 41 і емъ за ржкж отро-
ковицж гл҃а ен. талитакоумъ.
еже естъ съказаемое. дѣви-
це тебѣ гл҃ж въстани. 42 і аби-
е въста дѣвица и хождаше.
LIII бѣ бо лѣтома дъвѣма на десѧте.
і оужаснжшѧ сѧ оужасомь велиемь.
43 і запрѣти имъ мъного да никтоже
не оувѣстъ сего. і рече дати ен ѣсти ⁘

VI.

1 і изиде отъ тждоу. і приде въ отечь-
ствие свое. і по немь идж оученици его. 2 і бъвъши соботѣ. начѧтъ на съномишти оучити. і мъногы слъшавъше дивлѣухж сѧ гл҃ящe. отъ кждоу се естъ семоу. і что прѣмждрость данаѣ емоу. і силъı таковъı ржкама его бъıваѥмъ. 3 не

Стр. 3 л *въ* мльвж *въ подл. надъ строкою, о* ь *можно сомнѣваться.* *4* клічжштѧ *зогр. ник.* *8* сѧ *въ подлин. пропущено.* *16* т *въ* въста *надъ строкою.* *20* дадите ен *зогр. ник.* *21* ишьдъ *зогр.;* тждѣ *зогр. ник.* *22* идошѧ *зогр.* *25* дивл. сѧ о оученіи его *зогр. (по греч. т.), ник. безъ прибавки* о оуч. его. *26* кждѣ *зогр.;* семоу си *ник.*

сь ли естъ тектонъ сн҃ъ маріинъ.
братръ же нѣковоу и оси и юдѣ и симо-
ноу. не и ли сестры его сѫтъ оу на-
съ сьде. і съблажнаахѫ сѧ о немь. ·:·
4 Гл҃аше же имъ исъ ꙗко нѣстъ пророкъ
бечьсти. тъкъмо въ своемь о-
тьчьствии и въ рожденіи и въ до-
моу своемь 5 не можааше тоу ни едино-
мь силы сътворити. тъкмо на
мало неджьникъ рѫцѣ възложь
исцѣли. 6 і дивіи сѧ за невѣръство
ихъ. і объхождаше градъцѧ оучѧ ·:·
7 і призъвавъ оба на десѧте и начатъ
ѭ сълати дъва нъ дъва. і даше
имъ власть на дс҃ѣхъ нечистъ-
хъ. 8 і запрѣти имъ. да ничьсоже не
вьземлѭтъ на пѫть. тъкмо же-
злъ единъ. ни пиры ни хлѣба ни
при поѣсѣ мѣди. 9 нъ обоувенъі въ са-
ндалиѭ.

і не облачити сѧ вь дъвѣ ризѣ. 10 і
гл҃аше имъ идеже колижьдо вънидѣ-
те въ домъ. тоу прѣбъіваите доньдѣ-
же изидете отъ тѫдѣ. 11 і елико аште не
приимѫтъ васъ. ни послоушаѭтъ
васъ. исходѧште отъ тѫдѫ отътрѧ-
сѣте прахъ иже естъ подъ ногами ва-
шими въ съвѣдѣтельство имъ.
А҃минь гл҃ѭ вамъ отърадьнѣе бѫдѣ-
тъ содомомъ ли гоморѣнемь. вь дѣ-
нь сѫдънъіи. неже градоу томоу.
12 і ишедъше проповѣдаахѫ да покаѭ-

Стр. 6 безъ чти *ник.* *10* възложи р. и ицѣли *зогр. ник. б.* *14* два на два *ник.* *18* единъ *или* едииь, *опредѣлить трудно.* *22* иждеже колижьдо *зогр.* *24* елико *безъ* аште *остр.* *30* или гоморомъ *остр.* *32 къ слову* ишедъше *надстрочная кирил. прип.* зъ.

тъ сѧ. 13 і вѣсѣ мъногы изгонѣахѫ.
і мазаахѫ олеемъ мъногы недж-
жънѣ и исцѣлѣахѫ ·:· 14 І оуслъıша-
въ цр҃ь ıродъ слоухъ ис҃въ. ꙗвѣ бы-
стъ има его. і гл҃аше ꙗко ıоанъ кр҃ъ- 5
стѧи въста отъ мр҃твыхъ. і се-
га ради силы дѣѭтъ сѧ о немъ. 15 ıни
же гл҃ахѫ ꙗко илиѣ естъ. ꙗко единъ о-
тъ пр҃къ. 16 слъıшавъ же ıродъ рече.
ꙗко егоже азъ оусѣкнѫхъ ıоана сь е- 10
стъ. тъ въста отъ мр҃твыхъ.
17 Тъ бо ıродъ посъıлавъ ѭтъ ıоана. і съ-
вѧза и въ темьници. ıродиѣды
ради жены филипа братра своего.
ꙗко ожени сѧ еѩ. 18 гл҃аше бо ıоанъ ıродо- 15
ви. не достоитъ тебѣ имѣти женъı
филипа братра своего. 19 ıродиѣ же гнѣ-
ваше сѧ на нь. і хотѣше и оубити и не
можаше. 20 ıродъ бо боѣше сѧ ıоана.

LIV вѣдъı и мѫжа праведъна и с҃та. и хра- 20
нѣше и. і послоушаѩ его мъного тво-
рѣше. і въ сласть его послоушаше.
21 і приклоучьшю сѧ дьни потрѣбъноу.
егда ıродъ рождъствоу своемоу ве-
черѫ творѣаше кънѧземъ своимъ 25
и тъıсѫштьникомъ. і старѣши-
намъ галилеискамъ. 22 и къшедъши
дъıштери еѩ ıродиѣдѣ. і плѧсавъши

Стр. 1 изгаѣахѫ *зогр.* *2* олѣомь *зогр.* елеемь *остр.* *4* ıродь ц҃рь *остр. ассем.*; ꙗвѣ бо *остр. зогр. ассем.* *5—6* безъ кръстаи *ассем.* *6—7* сега *такъ въ наш. текстѣ.* *8* *надъ словами* ꙗко единъ *приписка кирил.* ини же гл҃ахоу *и въ концѣ строки еще надстрочная приписка* ѥсть, *зогр. ассем. остр.* ꙗко пророкъ ѥсть, ꙗко ѥдинъ отъ пророкъ *(асс. прибавл.* естъ*).* *12—13* съ-вазавъ и въсади въ тьмьницѫ *остр. (по инымъ греч. т.).* *17* твоего *остр.* *18* оуб. и *ассем.* *20* вѣдъıи *(не* вѣдъ и*)* мѫжа пр. *ассем.* *21* послоушавъ *ник.* *22* слоушааше *зогр.* *23* прилоучыноу *остр.*

и оугождъши иродови. і възлежащтиимъ съ нимъ. рече цр҃ь дѣвици проси оу мене емоуже аште хощеши и дамъ ти. 23 і кльтъ сѧ еи. ѣко егоже аште
просиши дамь ти. до полъ цр҃ствиѣ
моего. 24 она же ишедъши рече къ матери своеи. чесо прошж. она же рече глакъı иоана кр҃стителѣ. 25 і къшедъши абие съ тъщанниемь къ цр҃ю.
проси гл҃ѣшти хощж да даси ми.
отъ него на блюдѣ главж иоана крьстителѣ. 26 і прискръбенъ бъıстъ
цр҃ь за клтвъı. и възлежащиихъ съ нимъ. не късхотѣ отърещи
сѧ еи. 27 і абие посълавъ цр҃ь воина. повелѣ принести главж е(го)
28 онъ же шедъ оусѣкнж и вь[въ] тем(ь)ници. і принесе главж его на мисѣ
и дастъ ѭ дѣвици. і дѣвица дастъ
ѭ матери своеи. 29 и слъıшавъше оучєници его. възѧсѧ троупъ его и положиша и въ гровѣ. 30 и съвъраша сѧ апл҃и къ и҃соу. і възвѣстиша емоу вьсѣ елико сътвориша и елико наоучиша
31 і рече имъ придѣте въı сами къ поусто мѣсто единн. і почните мало. в[ѣ]ѣахж бо приходѧштии. і иходѧштеи мъноsи. і не вѣ имъ коли
понѣ ѣсти. 32 і идж къ поусто мѣсто

Стр. 4 безъ аште *ассем.* *6* шъдъши *остр. ассем.* *10—11* да ми даси оусѣченж на блюдѣ *зогр.* да ми даси сицѣ на бл. *ник.* сеици на бл. *остр.* да даси ми сепци *асс.* *13* за клатвж *асс. ник.*; и възлежащии *асс.* *15—16* посъла цр҃ь мечьника *остр.* спекоулатора *ассем. ник.* *16 въ конць строки* въ его *буквы* го *не видны и прибавл. здѣсь по смыслу.* *18* на блюдѣ *всѣ прочие.* *19 безъ* ѭ *зогр.* *20 безъ* ѭ *ассем.* *21* придоша и възяша *зогр. остр.* придж и възяпа *асс. ник.* *25—26* поусто *пропущ. въ зогр.* *29* идоша *зогр.*

кораблемъ единии. 33 и видѣша ѩ идѫштѧ. і познаша ѩ мънози. і пѣши отъ вьсѣхъ градъ притѣкоша тамо. и каришѧ ѩ. 34 и шедъ и҃съ видѣ народъ мъногъ. і мили емоу бъишѧ. зане бѣхѫ ѣко овъцѧ не имѫштѧ пастъирѣ. і начатъ оучити ѩ мъного. 35 і оуже часоу мъногоу минѫвъшоу ·:· Пристѫпьше къ немоу оученици его г҃лашѧ. ѣко поусто естъ мѣсто. і юже година минѫ. 36 отъпоусти ѩ да шедъше въ окръстьнии҃ъ селѣ҃ъ. і вьсе҃ъ коупатъ себѣ. хлѣбъı. не имѫтъ бо чесо ѣсти. 37 онъ же отъвѣштавъ рече имъ. дадите имь въı ѣсти. і г҃лашѧ емоу. да шедъше коупимъ дъвѣма сътома пѣнязъ хлѣбъı. і дамь имъ ѣсти. 38 онъ же г҃ла имъ. колико имате хлѣбъ. ідѣте и видите. і оувѣдѣвъше г҃лашѧ. пать хлѣбъ и дъвѣ рыбѣ. 39 і повелѣ имъ посадити вьсѧ народъı..... на сподъı на трѣвѣ зеленѣ. 40 і вьзлегѫ на лѣ҃ъı на лѣ҃ъı. 41 и приемъ пать хлѣбъ и дъвѣ рыбѣ. възьрѣвъ на н҃бо бл҃гсловι. і прѣломи хлѣбъı.

LV по сътоу и по пати десатъ.

Стр. 1—2 ѣдоуште *никол.* *3* тѣшѧ *зогр.* прихождахоу *ник.* *4* і ишьдъ *зогр* *7* пастоуха *зогр.* *8—9* и мин. ч. *зогр.* ч. много бъıвшоу *ник.* *9—10* пристоупише .. и глаголахоу *ник.* *13* посль ѣхъ *слѣдующія слова написаны по подчищенному.* *17—18* въ пѣнаsъ *буква* s *передѣлана изъ* ц—*описка важная относительно произношенія.* *18* хлѣбъı *проп. въ ник.* *19* к. хл. им. *ник.* *22* ѩ вса *зогр.*, *только* е *ник.* *23* на сподѣ на сподѣ *ник.*, *на выскобленномъ мѣстѣ вѣроятно были слова* на сподъı *согласно съ греч. текст.* συμπόσια συμπόσια. *24* възлегоша *зогр.* *26* въ сътоу *буква* оу (ѹ) *передѣлана изъ первоначальнаго* о (ѳ); приимъ *зогр.*

і дѧ҃ше оученикомъ своимъ. да по-
лагаѭтъ прѣдъ ними. і овѣ рыбѣ
раздѣли вьсѣмъ. 42 і ѣша вьси и на-
сытишѧ сѧ. 43 і вьзмоша оукроухъ дъва
на десѧте коша испълънь и отъ рыбоу. 5
44 ѣдъшихъ же бѣ хлѣбы. пѧть тыс-
сѫштъ мѫжь. 45 і авне оувѣди оученикы своѭ вънити въ корабь. і ѹпрѣ-
ти и на ономъ полоу къ видъсандѣ.
доньдеже самь отъпоуститъ народы. 46 і отърекъ сѧ имъ иде въ горѫ по- 10
молитъ сѧ ·:· 47 і вечероу бывъшю. бѣ
корабъ по срѣдѣ морѣ. а сь единъ на зе-
ми. 48 і видѣвъ ѭ стражджштѧ въ гре-
бении. бѣ бо противенъ вѣтръ имъ. 15
і при четвръткѣи стражи ношътьнѣи.
приде къ нимъ по морю ходѧ. і хотѣ ѭ
минѫти. 49 они же видѣвъше и по морю
ходѧштъ. непьштеваша призракъ
бъıти. і възъваша 50 вьси бо видѣ- 20
ша и и вьзмаша сѧ. онъ же авне гл҃а
съ ними и рече имъ. дръзаите азъ е-
смъ не боите сѧ. 51 і вьниде къ нимъ къ
корабь. і оулеже вѣтръ. і зѣло изли-
ха въ себѣ дивлѣахѫ сѧ и оужасаахѫ сѧ. 25
52 не разоумѣша бо о хлѣбѣхъ. нъ бѣ сръ-
дъце ихъ окаменено. 53 і прѣѣвъше при-
дѫ на земл҃ѭ ѣенисаретъскѫ и при-
сташа ·:·

54 ıшедъшемъ же имъ ис корабль авне по- 30

Стр. 4 вьзаша *зогр.* *5* кошници *ник.* *6* и бѣше ѣд. хл. *ник.* *9 вм.* къ *было* въ, *но* в *стерто а* к *прип. надъ строкою, повидимому современн. почеркомъ* *11* на гороу *ник.* *12* вечеръ *зогр.*; бѣ бо *зогр.* *15* вѣтръ противьнъ *зогр. ник.* *17—18* мин. ѭ *зогр.* хот. мин. ѭ *нѣтъ въ никол. а.* *19* прѣзрѣше *никол. а.* *21* вьзматоша сѧ *зогр.* *24—25 безъ* излиха *ник.* *25* въ себѣ *проп. зогр. ник.* *27—28* приѣхавъше придоша *зогр.* *30 къ слову* ıшедъшемъ *надстр. кир. прип.* зь.

знаша и. 55 і прѣтѣша вѣсь странѫ тѫ. і начаса приносити на одрѣхъ болѧщѧѧ. ідеже слꙑшаахѫ и ѣко тоу естъ. 56 і ѣможе колижѣдо вѣхождаше. вь вѣси ли вѣ градꙑ ли вѣ села. на распѧтихъ полагаахѫ неджжѣнꙑѧ. і молѣахѫ и. да поиѣ вѣскрилии ризꙑ его прикоснѫтъ са, і елико аште прикасахѫ са емь съпасени бꙑваахѫ.

VII.

1 і съвѣраша са къ немоу фарисеи. и единии отъ кѣнижѣникъ пришедъше отъ иероусалꙗма. 2 і видѣвъше единꙑ отъ оученикъ его. нечистама ржкама. сирѣчь не оумꙑвенама ѣдѧшта хлѣбꙑ зазрѣахѫ. 3 фарисеи бо и вѣси июдеи. аште не оумꙑѭтъ ржкоу тържште не ѣдѧтъ. дрѣжѧще прѣданиѥ [ѥ] старецъ. 4 и отъ коупла аште не покѧплѭтъ са не ѣдѧтъ. і ина мънога сѫтъ ѣже приѣаса дрѣжати. крѣштениѣ стѣклꙗницамъ и чѣваномъ. і котѣломъ и одромъ ⁘ 5 По томь же вѣпрашаахѫ и фарисеи и кѣнижѣници. по чѣто не ходѧтъ оученици твои по прѣданию старецъ. нъ не оумꙑвенама ржкама ѣдѧтъ хлѣбъ. 6 онъ же отъвѣштавъ рече и-

Стр. 1 обидоша *никол.* *2* начеше на одр. б. прин. *ник.* *9—10* спасахоу се *ник.* *11* етери. *ник.* *13* видѣша *зогр.*, етери *ник.* *17* оумꙑваѭтъ *зогр.* аште не тр. оумыють р. *ник.* *21* приаша *зогр.*

мъ ·:· ѣко добрѣ прорече исаи҃ѣ о васъ.
лицемѣри. ѣкоже естъ писано. сии лю-
LVI дие оустънами ма чътѫтъ. а срѣ-
дьце ихъ кромѣ отъстоитъ отъ ме-
не. 7 въ соуе же чътѫтъ ма. оучѫще
оучениѣ заповѣдии члвѣческъ. 8 о-
ставьше бо заповѣдь бжиѫ. дръ-
жите прѣданиѣ члвчска. кръште-
ниѣ чъваномъ и стькльницамъ.
і ина подобъна такова мънога [тво]
творите. 9 і глаше имъ добрѣ отъ-
мет дате са заповѣди бжиѫ. да
прѣдание ваше съблюдете ·:· 10 Мо-
си бо рече чьти отъца своего и ма-
терь своѫ. і иже зълословитъ о-
тъца ли матерь съмрътьѫ да
оумьретъ. 11 въı же гате аште рече-
тъ члкъ отъцоу ли матери корван:-
еже естъ даръ. і еже аште отъ мене
пользевалъ еси. 12 і к томоу не оста-
влѣа(те) его. ничьсоже сътворити оцю
своемоу. ли матери своен. 13 прѣстѫ-
паѫште слово бжие. прѣданиемь
вашимъ еже прѣдасте. і подобъна
такова мънога творите. 14 и призъ-
кавъ весь народъ глаше имъ. по-
слоушаите мене вьси и разоумѣва-
ите. 15 ничьтоже естъ еже отъ вънѣ-
ждоу члвка. въхода ко нь можетъ
осквръшити и. нъ исходѧштаа из не-

Стр. 1 въ правъдѫ добрѣ прор. *зогр.* *3* чьт. ма *зогр.* *4* далече *зогр., ник. сол. съ наш.* *6* заповѣди човѣчьскпе *ник.* *9* кръчагомъ *зогр, ник. сол. съ наш.* *10* буквы тво *стерты.* *11—12* отъмѣтаете са *зогр.* *14—15* твоего, твоѫ *зогр* *21* те *въ* оставлѣате *приписано надъ строкою.* *28* нѣстъ *зогр.; безъ* отъ *зогр.* *29* не мож *зогр.* *30* в *въ* осквръшпти *прип. надстр.* *30 и 1 стр. на слъд. стр.* из него та *пропущ. въ зогр., ник. а только* та, *ник. б* шть него та.

го та сѫтъ скврънѧштаа чл҃ка. 16 Ѧще
кѣто имать оуши слꙑшати да
слꙑшитъ. ·:· 17 І егда вниде въ
домъ отъ народа. въпрашаахѫ и оученици его о притъчи. 18 і гл҃а имъ. тако
ли и вы не разоумиви есте. не разоумѣате ли ѣко вьсѣко еже из въноу вьходитъ въ чл҃ка. не можетъ его оскврънити. 19 ѣко не вьходитъ емоу въ
сръдце нъ въ чрѣво и сквозѣ афедронъ исходитъ. истрѣблѧѧ вьсѣ брашьна. 20 гл҃аше же ѣко исходѧштее отъ
чл҃ка то скврънитъ чл҃ка. 21 из оутрьѭдѫ бо отъ ср҃дца чл҃чька помꙑшлениѣ исходатъ прѣлюбодѣаниѣ любодѣаниѣ. оубиства 22 татьбы. обидъи лжьливъство. лъсть стоудодѣание. око лжьливъно
власфимиѣ. гръдъıни безоумьıе. 23 вьсѣ си зълаа из жтрь исходатъ.
і скврънѧтъ чл҃ка. 24 І отъ тѫдоу
въставъ иде въ прѣдѣлы тирьскы и сидоньскы. і въ домъ вьшедъ. не хотѣаше да би и кто чюлъ.
і не може оутанти сѧ ·:· 25 Слꙑшавъши бо жена о немь. еѭже дъıти имѣше дх҃ъ нечистъ: Пришедъши припаде къ ногама его. 26 жена же бѣ пога-

Стр. 6 разоумьливи *зогр.*; *въ* есте *буква* т *надъ стр. прип.* *10—11* афредонъ *зогр.* апендронь *ник.* *12—13* исходепитаѣ та *ник. а.* *13—14* *въ* из оутрьѭдѫ *буква глагол.* оу *передѣлана потомъ въ глагол.* ѫ. *14* отъ ср. чл. *пропущ. въ ник. а.*; *въ* отъ *буква* о *надъ строк.* *15* пом. зълаѣ *зогр. ник.* *17* *въ* обидъи *буква* ъ (=в) *надъ строкою;* лжькавьства *зогр. ник.* *17—18* льсты *ник.* *18* лжькаво *зогр.* *19* хоуление *зогр.* *20* зълаѣ из жтрии *зогр.* *21* *послѣ* чл҃вка *въ зогр. прибавлено:* иже иматъ оуши слꙑшати да слꙑшитъ, *въ никол. нѣтъ этой прибавки.* *23—24* вьш. въ д. *зогр. ник.* *24* никтоже ч. *ник.*

нѣнии. сѵрофоникиссанѣнии ро-
домь. і молѣаше и да иждент҃ъ
вѣсъ из дъштере-ѭ. 27 і҃с҃ъ же рече-и. оста-
ни да пръвѣе насытатъ сѧ чѧда.
нѣстъ бо добро отѧти хлѣба чѧдо-
мъ. і псомъ повръшти. 28 она же отъ-
LVII вѣштавѣши рече емоу ей г҃и. ібо и пси
подъ трапезоѭ ѣдѧтъ отъ кроупицъ
дѣтескъ. 29 і рече ей за слово се иди. і-
зиде вѣсъ из дъштере твоеѭ. 30 і шедъ-
ши домови обрѣте отроковицѫ лежѧщѫ
на одрѣ и вѣсъ ишедъшъ. 31 і пакы и-
шедъ и҃с҃ъ. отъ прѣдѣлъ тѵръскъ и сѵ-
доньскъ. приде на море галилеиско.
междю прѣдѣлы декапольскы.
32 і привѣсѧ къ немоу глоухѫ гѫгънива.
і молѣахѫ и да възложитъ на нь рѫ-
кѫ. 33 і поемы-и единъ отъ народа. къ-
ложи пръсты своѭ къ оуши его. і
плюнѫвъ коснѫ и къ ѩзы҃къ. 34 і къзърѣ-
къ на н҃бо къздъхнѫ. і гл҃а емоу ефа-
та. еже естъ разврѣзи сѧ. 35 і абье ра-
зврѣсте сѧ слоухъ его. і раздрѣши сѧ
жза ѩзы҃ка его. і гл҃аше чисто. 36 і за-
прѣти имъ да никомоуже не повѣдѧ-
тъ. еликоже имъ тъ заповѣдаа҃ше.
они паче излиха проповѣдаахѫ. 37 і прѣ-

Стр 2—3 да бѣсь ижд. *ник.* *7* ибо пси *зогр.* *8* трепезоѭ *зогр.* *9* дѣти *ник.* *10* изидеть *ник. а* *11* вь домь свои *ник* *13* *в*ъ тѵръскъ *буква* ѵ (ѳ) *передѣлана изъ* оу (ѳ). *14* въ море *зогр.* *16* приведоша *зогр. ник остр сав.;* глоухъ гѫгънивъ *зогр, сав. соп. съ наш.,* глоуха и нѣма *остр. асс ник* *17* мол. кго *остр.* *18* единого *остр ассем. ник сав.* *18—19* вьдѣ *ассем. ник.;* прьстъ *(безъ* свои*) сав.* прьсть свои *ник.* *20* въ ѩз. кго *остр.* *21* въздъхнѫвъ *зогр. остр.* *22—23* развръзоста *остр сав* развръзосте *зогр.* развръста *ник.* *24* право *(вм.* чисто*) ник* *26* запрѣштаапе *зогр. ник. остр* запрѣщашетъ *сав.* запрѣти *ассем.* *27 безъ* излиха *сав.*

изліꙗ дивлѣахѫ сѧ гл҃ѩщите. добрѣ
вѣсе творитъ. [і] глоуχѣшѧ творитъ
слѣшати. і нѣмѣшѧ гл҃ати ·:· к̃ ·:· ·:·

VIII.

1 Въ тѣı дьни пакъı мъногоу сжштоу
народоу. і не имѫштемъ чесо ѣсти.
призъвавъ оученикъı своѭ и҃съ. гл҃а
имъ. 2 милъ ми естъ народось. ѣко
юже три дьни присѣдатъ мьнѣ. і не
имѫтъ чесо ѣсти. 3 і аште отъпоущѭ
ѧ не ѣдѣшѧ въ домъı своѭ. ослабѣѭ-
тъ на пѫти. дроугіи бо ихъ из далече
сѫтъ пришьли. 4 і отъвѣштаѭшѧ емоу
оученици его. отъ кѫдоу сьѭ можетъ
къто (сьде) насъıтити хлѣвъ на поустъı-
нн. 5 і въпроси ѧ колико имате хлѣвъ.
они же рѣшѧ седмь. 6 і повелѣ народоу
възлешти на земи. і приемъ седмь
тж хлѣвъ. хвалж къздавъ прѣло-
ми. і даѣше оученикомъ своимъ да
прѣдълагаѭтъ. і положишѧ прѣдъ
народомъ. 7 і имѣахѫ и ръıбицъ
мало. і тѣı благословивъ рече.
прѣдъложите и тѣı. 8 ѣсѧ же и насъı-
тишѧ сѧ. і възѧсѧ избъıтъкъı оу-

Стр. 1 прѣизлише *остр.* ихо *сав.* *2* і *написано, но потомъ стерто, зогр. ассем. сав.* и, *остр. безъ* и; *вм.* творитъ *въ ассем.* сътвори. *4—5* м. нар. сжштю *зогр. ник.* *6* и҃с. оуч. св. *зогр.* *11* етери *ник.;* отъ нихъ *зогр. ник.* *14* сьде *прип. мал. букв. надъ строкою;* мож. сиѧ нас. хлѣба *зогр., ник. согл. съ нашимъ, только* възможеть въ поустыни *ник.* *17* земли *зогр.;* приимъ *зогр.* *18* тж *пропущ. ник.* *20* прѣдъполагаѭтъ *зогр.* *21* и *передъ* рыб. *проп. въ зогр. ник.* *22* благословенъ *ник.* *23—24* ѣшѧ, възѧшѧ *зогр. ник.*

кроухъ седмь кошъницъ. 9 бѣ же ѣдъши-
ихъ ѣко четыри тысѧщѣ. і отъ-
поусти ѩ ∴ 10 і авіе вълѣзъ въ корабъ
съ оученикы своими. приде въ стра-
ны далъманоутанъскы. 11 і изи-
дѫ фарисѣи и начѧса сѣтѧзати сѧ
съ нимь. іскѫште отъ него знаме-
нїѣ съ небесе искѫшаѭште и. 12 і въ-
здъхнѫвъ дхомъ своимъ гла. что
то родось знаменїѣ иштетъ. ами-
нь глѭ вамъ. аште дастъ сѧ родоу
семоу знамение. 13 і оставь ѩ вълѣ-
зъ пакы въ корабь иде на онъ полъ.
14 і забъша вьзати хлѣбы. і ра-
звѣ единого хлѣба не имѣахѫ съ со-
боѭ въ корабли ∴ 15 і прѣшташе имъ
гла. видите блюдѣте сѧ отъ кваса

LVIII фарисѣиска. і отъ кваса ро-
дова. 16 і помъышлѣахѫ дроугъ
къ дроугоу глѭште. ѣко хлѣбъ не
имамъ. 17 і разоумѣвъ исъ гла
имъ. что помъышлаате ѣко хлѣ-
бъ не имате. не ю ли чюете ни разоу-
мѣете еште. окаменено ли има-
те сръдце ваше. 18 очи имѫште не ви-
дите. і оуши имѫште не слъышите.
і не помъните ли. 19 егда пать хлѣ-
бъ прѣломихъ въ пать тысѫщь.
і колико кошъ оукроухъ приѧсте. гла-
ша емоу дъва на десате. 20 і егда се-
дмь въ четыри тысѫшта. ко-

Стр. 1 бѣхоу *ник.* *4—5* вь горы *ник.* *6* начаша *зогр. ник.* *13* пде паки вь кор. *ник.* *23* оу *(вм.* ю*) зогр.* *24* еште *пропущ. въ зогр. ник.* *28* въ *ми или* вь, *сомнительно.* *29* кошьниць *ник.*; вьзасте *зогр.* *30—31* седмиѧ *зогр.* *31* .д. тысоуштамь *ник.*

лико кошъницъ испълненїѧ оукроухъ
вѣзасте. они же рѣшѧ седмь. 21 і гл҃а-
аше имъ како не разоумѣсте ·:· 22 і при-
де въ видъсаидж. і привѣсѧ къ
немоу слѣпа. і молѣахж и да и ко- 5
снетъ. 23 і емъ за рѫкѫ слѣпаго. і-
зведе и вънъ із вьси. і плинж на
очи его и възложи рѫцѣ на нь. въпра-
шаашє и аште чъто видитъ. 24 і вьзь-
рѣвъ гл҃аашє. зьрѭ человѣкъи ѣ- 10
ко дрѣво виждж ходѧштѧ. 25 по томь
же пакъı възложи рѫцѣ на очи его.
і сътвори и прозьрѣти. і оутвори сѧ
и оузьрѣ вьсѧ свѣтъло. 26 і посъла и
въ домъ его 15
гл҃ѧ. ни въ ве-
[ве]сь вьниди. ни повѣждъ нико-
моуже въ вьси. ·:· 27 Ізиде же и҃с҃ъ
и оученици его. въ вьси кесариѧ фи-
липовъı. і на пѫти въпрашаашє 20
оученикъı своѧ гл҃ѧ имъ. кого мѧ
гл҃ѭтъ чл҃вци бъıти. 28 они же о-
тъвѣшташа. ови иоана крстите-
лѣ. і ини илиж. а дроугыи единого
отъ пр҃къ. 29 і тъ гл҃а имъ къı же ко- 25
го мѧ гл҃тє бъıти. отъвѣшта-
въ же петръ гл҃а емоу. тъı есн х҃ъ.
30 і запрѣти имъ да никомоуже не
гл҃ѭтъ о немъ. 31 і начатъ оучи-

Стр. 2—3 гл҃а имъ. не оу ли разоумѣете *зогр. ник. (подобно въ гр. тексть* οὔπω *или* πῶς οὔπω). *4* приведоша *зогр. ник.* *6* имъ *(вм.* смъ*) зогр.* *10* виждж *зогр., ник. согласно съ нашимъ;* человѣкъи *можетъ быть въ смыслѣ подминника* человѣкъ и. *11* дрѣвье *ник.* *15—16 пробѣлъ въ строкахъ отъ того, что пергаменный листъ не цѣлъ.* *19* въ вьсь *зогр. ник.* въ странѫ *ассм., остр. сав. согласно съ нашимъ текстомъ.* *22* гл҃ете *зогр.* *23* штьвештавьше рѣше *ник. а.* *24* ови же *сав.* *29* нача *сав.*

ти ѭ. ѣко подобаатъ сн҃оу чл҃вчскоу-
моу. мъного пострадати и искоу-
шеноу бъıти отъ старецъ и арѫхи-
ереи и кънижъникъ и оубьеноу бъı-
ти. і трети день въскрѣснѫти. ·:· к҃ 5
32 І не обиноуѭ сѧ слово глаголаашє.
і приемъ і петръ начатъ прѣти-
ти емоу. 33 онъ же обращтъ сѧ и въ-
зьрѣвъ на оученикъı своѭ. за-
прѣти петрови гл҃ѧ. ıди за мъ- 10
ноѭ сотоно. ѣко не мъıслиши ѣ
сѫтъ бж҃ıа. нъ ѣже сѫтъ чло-
кѣчьскаа ·:· 34 і призъвавъ наро-
дъı съ оученикъı своими рече и-
мъ. ·:· Іже хоштетъ по мънѣ ити 15
да отъвръжетъ сѧ себе. і възь-

LIX метъ кр҃стъ свои и градетъ по мънѣ
35 ıже бо аште хоштетъ дш҃ѫ сво(ѭ) сп҃сти
погоубитъ ѩ. ıже бо аште погоубитъ
дш҃ѫ своѭ мене ради и евнг҃лıѣ тъ 20
сп҃стъ ѩ. 36 каа бо польза естъ чл҃коу
аште приобрѧщетъ весь миръ. і отъще-
титъ дш҃ѫ своѭ. 37 что бо дастъ чл҃вкъ
ıзмѣнѫ на дш҃и своеи. 38 ıже бо аште по-
стъıдитъ сѧ мене и моихъ словесъ. 25
въ родѣ семь прѣлюбодѣимъ и грѣшъ-

Стр. 5 по трехъ дьнехъ *ассем. остр. ник.*, *сав. согл. съ нашимъ.* *10* петроу *ник.* *12 безъ второго* сѫтъ *ник.* *15* вь слѣдъ мене *сав.*; *въ* мънѣ *нельзя разобрать*, ь *ли или* ъ *въ подл.* *17* по м. гр. *ассем. ник.* идетъ по мнѣ *сав.* *18* аште *проп. ник. сав.*, съп. д. св. *ассем.*; ѩ *въ* своѭ *пропущ. въ подлинникъ.* *19* і иже пог. *зогр.* а иже п. *всѣ проч.* *20* тъ *пропущ. въ ник. ассем.* *21* каѣ польза чл. *ассем.*, *остр. согл. съ нашимъ.* *22* приобрѣсти *ассем. остр. ник.*; и весь миръ *зогр.* всего мира *ассем*, *сав. согл. съ нашимъ.* *22—23* отъщетити *ассем. остр.* *24* за дш҃ѫ своѭ *зогр.* (*прочіе согл. съ наш.*); иже бо пост. *зогр. ассем.*, *остр. согл. съ нашимъ.* *25* слов. м. *ник.* *26 и стр. 1 на слѣд. стр* грѣшьнѣмь *зогр.* грѣшънѣамъ *ассем.*

нѣемь. і сн҃ъ члвч҃скъ постыдитъ
сѧ его. егда придетъ въ славѣ отц҃а
своего. съ анѣлы ст҃ыими.

IX.

1 амин-
нь гл҃ю вамъ. ѣко сжтъ едини отъ съ-
де стоѧштихъ. іже не имжтъ вькоу- 5
сити съмрьти. дондеже видѧтъ
цр҃твие бж҃ие пришедъше[дъше]е въ
силѣ ·:· к҃. ·:· 2 і по шести день поѧтъ ис҃ъ.
петра и иѣкова и иоана. і вьзведе ѧ
на горѫ вьисокѫ единъı. і прѣобра- 10
зи сѧ прѣдъ ними. 3 і бъıша ризъı е-
го льштѧштѧ сѧ бѣлъı ѕѣло ѣко снѣ-
гъ. ѣцѣхъ не може гнафеи на земи та-
ко оубѣлити. 4 і ѣви сѧ имъ или҃ь съ мо-
сеемъ. і бѣшете гл҃аголѫшта см҃ъ. 15
5 і отъвѣштавъ петръ гл҃а ис҃ви. равь(ви)
добро естъ намъ съде бъıти. і съ-
творимъ три скинии҃. тебѣ единѫ и
мосеові единѫ. і или҃и единѫ. 6 не
вѣдѣаше во что гл҃атъ. пристрашъ- 20
ни бо бѣахѫ. 7 і бъıстъ же облакъ осѣ-
нѣıѧ ѧ. и приде глась из облака. сь
естъ сн҃ъ мои вьзлюбленъı по-

Стр. 3 передъ аминь *во всѣхъ текстахъ:* и гл҃аашє *(сав.* гл҃а*)* имъ. *4 безъ* ѣко *всѣ прочіе;* етери *зогр. никол. ассем.* дрѧзи *сав., остр. согласно съ нашимъ. 5 въ* стоѧштихъ *второе* п *надъ строкою. 6* оузьрать *остр. асс. ник. 7 послѣднее* е *въ словѣ* пришедъшее *стерто. 10* сцѣгло (особь) едини *ник. 11* р. его быше *ник. 13* не можетъ *зогр. ник.;* на земл҃ѣ *зогр. 14* бѣлити *зогр.* тако оубѣл. на земли *ник. 15* быста *ник. 16 въ подлинникѣ* равь *съ надписаннымъ глагол.* в. *17 безъ* естъ *зогр. 18* кровъı *зогр.* сѣни *ник.; въ словѣ* единѫ *глаг. буква* ѫ *передѣлана потомъ изъ глагол.* о (ə). *21* і *въ подл. оперто.*

слоушлите его. 8 і вънезапѫ възърѣвъше никогоже не видѣшѧ. тъкъмо нъ сѫ̄ а̄ единого съ собоѭ. 9 съходѧштемъ же имъ съ горы. запрѣти имъ да никомоуже не повѣдѧтъ ѣже видѣшѧ. тъкмо егда сн̄ъ члв̄ческыи въскръснетъ из мрътвыхъ. 10 і оудръжашѧ слово въ себѣ. сътѧзаѭште сѧ что естъ еже из мрътвыхъ въскръснѫти. 11 і въпрашаахѫ и гл̄ѭште ѣкоже гл̄ѫтъ кънижьници. ѣко или подобаатъ прѣжде прити. 12 онъ же отъвѣштавъ рече имъ. іліѣ оубо пришедъ прѣжде оустроитъ вьсѣ. і како естъ писано о сн̄ѣ человѣчьсцѣемь. да мъного пострадѫдетъ и оуничьжатъ і. 13 нъ гл̄ѭ вамъ ѣко іліѣ приде. и сътворишѧ емоу елико хотѣшѧ. ѣкоже естъ писано о немь. 14 і пришедъ къ оученикомъ. видѣ народъ мъногъ о нихъ. і кънижьникы сътѧзаѭштѧ сѧ съ ними. 15 і абье вьсь народъ видѣвъше и оужасѫ сѧ. и приштѫште цѣловаахѫ и. 16 і въпроси кънижъникы. чъто сътѧзаате сѧ въ себѣ. 17 і отъвѣштавъ единъ отъ народа рече.

LX оучителю привѣсъ

Стр. 2—3 тъкъмо нъ: *описка вм.* къ томоу нъ, *какъ въ зогр. ник.* *7—8* изъ мръ. въскр. *зогр. никол.* *8* сл. оудр. *никол.; въ* мрътвыхъ *буква* р *надъ строкою.* *11 безъ второго* и *зогр.* *12 вм.* ѣкоже: ѣко *зогр. ник.* *13* прити прѣжде *зогр. ник.* *16 и 21* псано *зогр.* *18* и похоулеть и *(вм.* и оунич. и*) ник.* *20* вьсхотѣше *ник.* *24—25* вьси народи *ник.* *30* приведохъ *остр. сав.*

сн҃ъ мои къ тебѣ. і-
мѫштъ дх҃ъ нѣмъ. 18 і
иже аште колижъдо и-
метъ і. разбиваатъ і
и пѣнъı тѣштитъ. і скрь-
жьштетъ зѫбъı свои-
ми. и оцѣпѣнѣватъ. і рѣхъ
оученикомъ твоимъ. да и-
ждєнѫтъ і и не възмогѫ.
19 онъ же отъвѣштавъ емоу
гл҃а ·:· ѡ роде невѣрънь доколѣ
въ васъ бѫдѫ. доколѣ тръ-
пѣѫ въı. принесѣте и къ мънѣ
20 и принѣсѫ и къ немоу. і видѣвъ і
дх҃ъ абие сътрясе и. і падъ на зе-
ми валѣваше сѧ пѣнъı тѣштѧ. 21 і
въпроси и҃съ отца его. колико лѣтъ
естъ одънелиже се бъıстъ емоу.
онъ же рече из отрочиньı. 22 и мъножи-
цеѭ і въ огнь въвръже. і въ водѫ
да и би погоубилъ. нъ аште что мо-
жеши помози н(а)мъ. милосрдовавъ
о насъ. 23 и҃с же рече емоу. еже аште мо-
жеши вѣровати. вьсѣ възможъна
вѣроующютюмоу. 24 і абие възъпи-
въ отецъ отрочѧте съ сльзами
гл҃аше. вѣроующ г҃и помози моемоу

Стр. 1 сына моего *ассем.* *2* нѣмъ и глоухъ *сав.* *3* пже пдеже аште *ассем.* иже идеже колижьдо *остр.* *4* разпнетъ *сав.*, *въ остр. и ассем. этого глагола нѣтъ.* *5* скрьгьща *сав.*; ь *въ* скрь *надъ строкою.* *7* оцѣпѣнѣвастъ *ассем*; рекохъ *остр.* *9* възмогоша *остр.* *12—13* въı тръп. *асс.* *14* принесоша *остр. сав.* *15—16* земли *зогр. остр.* *17* и҃с *пропущ. сав.* *18* одъ *въ подл.* *19* рече емоу *зогр.* *19—20* мъногашьдъı *остр.* многащи *сав.* *20* въ о. вѣвр. и *асс.* *21* да бъı пог. и *остр.* да и бъ потопилъ *сав.* *22* намъ: *въ подл.* нъ *съ надстрочнымъ* м: ми *сав.* *23 безъ* еже *сав.* *25—26 и 27* възпи—гл҃а *сав.* *26* отрочишта *ассем.*

невѣрьствію. 25 видѣвъ же и҃с҃ъ ѣко съ-
риштетъ сѧ народъ. запрѣти дх҃ꙋ
нечистоу(ꙋ)моу гл҃ѧ емоу. нѣмы
і глоухы д҃ше. азъ
ти велѣ҃ изити из не-
го. і к томоу не вьниди
вь нь. 26 і възъпивъ и
мъного пржавъ сѧ изи-
де. і бысть ѣко мър-
твъ. ѣко мъногы гл҃ѧ-
хѫ ѣко оумьрѣтъ. 27 і҃с҃ же ѥ-
мъ і за рѫкѫ въздвиже
і въста. 28 і въшедъшю е-
моу въ домъ. оученици е-
го въпрашахѫ и единого. ѣко
мы не възмогомъ изгъ-
нати его. 29 і рече имъ. тъ родъ
ничимъже не можетъ изити
ткмо молитвоѭ҃ и постомъ. ∴ 30 і҆ о-
тъ тѫдѫ ишедъше идѣахѫ скозѣ гали-
леѭ҃. і не хотѣаше да къто оувѣстъ.
31 оучаше бо оученикы своѭ и гл҃а-
ше имъ. ѣко сн҃ъ чл҃вскы прѣданъ
бѫдетъ въ рѫцѣ чл҃вѣчсцѣ. і оубь-
ѭтъ і и оубьенъ бывъ. въ трети-
и день въскръснетъ ∴ к҃. ∴ 32 они же не
разоумѣшѧ гл҃а. і боѣахѫ сѧ въпро-
сити и ∴ 33 і приде въ каперънаоумъ

Стр. 1 невѣрью *зогр. асс.* *3 второе* оу *въ подлинникѣ выскоблено.* *5* изиди *сав.* *5—6* пж него *зогр.* *6* вънити *остр. асс.* *10* ѣко и многомъ глаголати *асс. остр.* *11* оумрѣ *остр.* *11—12* имъ *(вм.* емъ*) зогр. асс. остр. сав.* *13* и постави *(вм.* въста*) сав.* *15* іего ед. *остр.* *16* не възмогохомъ *остр.* не могохомъ *сав.* *18* не иматъ ничимьже *зогр.* не м. нич. *ассем.* *21* хот да никтоже не *ассем.* не хотѣше да никто *сав.* *23* човѣчь *ассем.;* прѣданъ *или* прѣдань *трудно опредѣлить.* *24* човѣкомъ *ассем.* *27* не разоумѣахѫ *зогр.*

і въ домоу вывъ въпрашаашє
ѭ. что на пѫти вь себѣ помъ-
шлѣашете. 34 они же мльчаахѫ ·:·
Дроугъ къ дроугоу бо съташаашѧ на пѫ-
ти. кто естъ болеи. 35 і сѣдъ гласи
оба на десѧте. і гл҃а имъ аште
LXI кто хощетъ старѣи бъıти да бѫдетъ
вьсѣхъ мьнеи. і вьсѣмъ слоугъ.
36 і приемъ отроча поставі е по срѣ(дѣ) ıхъ
и обемъ е рече имъ. 37 ıже аште едино
таковъıхъ отрочатъ. приметъ
въ ıмѧ мое. мѧ приемлетъ. і иже
аще мене приемлетъ. не мене прие-
млетъ нъ посълавъшаго мѧ ·:· ·:·
38 ѿтъвѣшта емоу ноанъ гл҃а оучителю
видѣхомъ единого именемъ твои-
мь изгонѧшта бѣсъı. ıже не ходи-
тъ по насъ. і възбранихомъ емоу.
ѣко не послѣдова намъ. 39 ıс҃ же рече не
браните моу. никтоже бо естъ иже съ- 20
творитъ силѫ о имени моемь. і въ-
зможетъ въскорѣ зълословити мѧ.
40 ıже бо нѣстъ на въı по васъ естъ.
41 ıже бо аште напоитъ въı чашѫ водъı.
въ ıмѧ ѣко хрьстоки есте. аминь
гл҃ѫ вамъ. не погоубитъ мъздъı
своеѧ. 42 і иже аще съблазнитъ едино-

Стр. 2—3 помъıшлѣасте *асс. остр.* *4* съташаашє сѧ *зогр.* бѣахѫ съташажште сѧ *ассем.* *5* пригласи *ассем.* призъва *остр.* *8* мьни *зогр. остр.; второе* всѣхъ *(вм.* всѣмъ*) зогр.* *9* приимъ *зогр. остр.* въ срѣдѣ *слогъ* дѣ *прип. надъ стр.* *10* обьмъ *зогр.* объемъ *асс. ник.* объимъ *остр.* *12—13* а иже мѧ пр. *ассем., остр.* припметъ *(вм.* приемлетъ*).* *16* стера *зогр. ассем. ник.* нѣкоего *остр.;* о имени твоемь *зогр.* *18* вь слѣдь нась *ник.* *19* ѣко не посл. намъ *пропущ. въ ассем. остр. ник. а, но имѣется въ ник. б.;* рече емоу *зогр.* *20* бр. емоу *всѣ прочіе.* *20—21* творитъ *зогр.* *21* о моемь им. *зогр. остр. никол.* *25* крьстиѣни *зогр., проч. согл. съ нашимъ.*

го отъ малыихъ сихъ вѣроующихъ
хъ въ мѧ. добрѣе емоу естъ паче.
аще обложатъ камень жрѣновѣнъı
о выи его. і вѣврѣгжтъ і въ море.
43 І аште съблажнаатъ тѧ рѫка твоѣ. отъсѣци ѥ҃. добрѣа ти естъ маломоштиж въ животъ вънити. неже обѣ рѫцѣ имѫштю ити въ ѣеонѫ. въ огнь не гашѫщии. 44 ідеже чрѣвь ихъ не оумираатъ. і огнь не оугасаатъ.
45 і аште нога твоѣ съблажнаатъ тѧ отъсѣци ѥ҃. добрѣа ти естъ вънити въ животъ хромоу. неже дъвѣ ногѣ имѫще вѣврѣженоу въıти въ ѣеонѫ. въ огнь не гашѫштии. 46 ідеже чрѣвь ихъ не оумираатъ. і огнь не оугасаатъ.
47 і аште око твое съблажнаатъ тѧ истъкни е. добрѣа ти естъ съ единѣмь окомь вънити въ цр҃ствие бжиѥ. неже обѣ очи имѫщю. ıти въ ѣеонѫ огньнѫж. 48 ідеже чрѣвь ихъ не оумираатъ. і огнь не оугасаатъ. 49 вьсѣкъ бо огнемь осолитъ сѧ. і вьсѣка жрѣтва солиж осолитъ сѧ. 50 добро естъ соль. Аште ли же соль не слана бѫдетъ чимь осолите. імѣите соль въ себѣ. і миръ имѣте ме[д]ждю собоѫ.

Стр. 2, 6 и 12 дебрѣе *зогр., въ нашемъ же т. 6, 12, 18 читается* добрѣа *изъ* добрѣѣ *(по аналогіи съ* добрѣ*) вм.* добрѣе; емоу-стъ *зогр. 4* и оувръжень боудеть *ник. 6—7* бѣдьникомь *ник. 7 и 13* нежели *зогр. 8—9* вь родь огна негасоуштаго *(вм.* ѣеонѫ въ о. не г*) ник. 14—15* вь дабрь (родь) огна не гасоуштаго *никол 15* не гашѫштеі *зогр. 19—20* неже ли *зогр. 20—21* вь рождьство огньное *ник. 23* поѣстъ сѧ *зогр. (сл. consumitur): ник согласно съ нашимъ 25—26* о чѣмь ѥ҃ *зогр.* ч. осолить се *ник. 26* имѣсте *зогр. 27* имѣте *и* меджю *въ подлинникъ, только что первое* д *послѣдняго слова перечеркнуто.*

X.

1 і отъ
тждоу въставъ приде въ прѣдѣлы
іюдейскы. по ономоу полоу поръдана.
и придж пакы народи къ немоу. і ѣко и-
мѣ обычаи пакы оучаше ѭ ⁘ 2 І при-
стжпьше фарисѣи въпрашаахж и. аще
достоитъ мжжю женж поуштати. о-
коушажште и. 3 онъ же отъвѣштавъ ре-
че имъ. что вамъ заповѣдѣ моси.
4 повелѣ моси кънигы распоустънъı-
ѭ написати и поустити. 5 і отъвѣща-
въ ісъ рече имъ. по жестосръдию ва-
шемоу написа вамъ заповѣдь синж.
6 а̑ отъ начала съзъданию. мжжа и же-
нж сътворилъ ѣ естъ бъ. 7 сего ради о-
LXII ставитъ чл̑къ отца своего и матерь.
і прилѣпитъ сѧ къ женѣ своеи. 8 і бж-
дете оба въ плъть единж. тѣмь же
юже нѣсте дъва нъ плъть едина.
9 еже оубо бъ съчеталъ естъ. чл̑къ
да не разлжчаатъ ⁘ 10 і въ домоу
пакы оученици его о семъ въпраша-
ахж и. 11 і гла имъ. иже аште поусти-
тъ женж своіж. і оженитъ сѧ иноіж
прѣлюбъı творитъ на нж. 12 і аште же-
на поуштъши мжжа посагнетъ за инъ
прѣлюбъı творитъ. 13 і приношаахж
къ немоу дѣти. да ѭ коснетъ. оучени-

Стр. 2 зогр. безъ въставъ. *4—5* об. имѣ *ник.* *10 передъ* повелѣ *слова*: они же рѣша емоу *зогр. никол.* *11 и 13* написати, написа *зогр.*; и отьпоустити е *никол. а.* *18 и 19* боудета, нѣста *никол.* *23* иже бо аште *зогр.* *26* поуставъши *зогр.* поустить *ник. а. (ник б. согл. съ наш.)*; инъ *или* инь, *опредѣлить трудно.*

ци же прѣштаахѫ приносящимъ. 14 видѣ-
въ же ис̄ъ негодова. і гл̄а имъ. не дѣ-
ите дѣтии приходити къ мьнѣ. і не бра-
ните имъ. тацѣхъ бо естъ цс̄рствие
е б̄жие. 15 амин гл̄ѭ вамъ. іже аште не
прииметъ цс̄рствиѣ б̄жиѣ. ѣко отроча.
не имать вънити вь не. 16 і обемъ ѭ бла-
гословлѣаше. възлагаѭ рѫцѣ на нѧ ⁘
17 і исходѧштю емоу на пѫть приде единъ
і поклонь сѧ емоу на колѣноу въпра-
шаше и. оучителю благъı. что
сътворіѫ да животъ вѣчънъı
наслѣдъствоуѭ. 18 ис̄ же (ре)че емоу
что мѧ гл̄ши блага. никтоже
благъ тъкъмо единъ б̄ъ. 19 запо-
вѣди вѣси не прѣлюбъ дѣи. не оу-
би не оукради. не лъжѧ съвѣдѣте-
льствоуи. не обиди. чти от̄ца
твоего и мт̄рь. 20 онъ же отъвѣщавъ ре-
че емоу. оучителю вьсѣ си съхра-
нихъ отъ юности моеѭ. 21 ис̄ же възьрѣ-
въ на нь възлюби и. и рече емоу. еди-
ного еси не доконьчалъ. аште хоштеı-
ши съвръшенъ бъıти. ıди елико и-
маши продаждъ и даждъ ништии-
мъ. і имѣти имаши съкровиште
нб̄се. і приди ходи въ слѣдъ мене
въземъ кр̄стъ. 22 онъ же дрѧхлъ бъı-
въ о словеси. отиде скрьбѧ. бѣ бо и-
мѣıѧ сътѧжаниѣ мъного. 23 і възь-

Стр. 7—8 е *(вм.* ѣ*)* — на ѥ̂ *зогр. (безъ* е *ник.).* *9* притекъ ед. богатъ *зогр ник. (но безъ* богатъ, *и въ греч. текстъ то съ приб* πλούσιος, *то безъ него).* *10* поклони сѧ *никол.* *13* наслѣдоуѭ *зогр. ник.; въ подмин.* че *вм.* рече. *16* прѣлюбъ — *такъ въ подлин.* *17* лъже *зогр.* лъжи *ник.* *23—24* аште х. свр. бъıти ед. еси не док. *никол.* *28* възъми *зогр.*; драселъ *зогр. ник.*

рѣвъ и҃съ гл҃а оученикомъ своимъ.
како не оудобь имѫщеи богатъство.
въ цр҃ствие б҃жие вънидѫтъ. 24 оуче-
ници же оужасаахѫ сѧ о словесѣхъ е-
го. і҃с же пакы отъвѣштавъ гл҃а
имъ чѧда. како не оудобь естъ оупъ-
ваѭштимъ на богатъство. въ цѣ-
ср҃ствие б҃жие вънити. 25 оудобѣе е-
стъ вельбждоу сквозѣ игълинѣ оу-
ши проити. неже богатоу въ цр҃стви-
е б҃жие вънити. 26 они же изліхѫ ди-
вльѣахѫ сѧ гл҃ѭште къ се(в)ѣ. кто мо-
жетъ сп҃снъ бъıти. 27 и възърѣвъ
на нѧ и҃съ гл҃а. отъ чл҃вкъ не въ-
зможъно нъ отъ б҃а. вьсѣ бо
възможъна отъ б҃а сѫтъ ·:· 28 На-
чѧтъ же петръ гл҃ати емоу. се
мъı оставихомъ вьсѣ и въ слѣ-
дъ тебе идомъ. 29 отъвѣштавъ же
LXIII і҃съ рече. аминь гл҃ѭ вамъ. никтоже
естъ иже оставитъ домъ. ли братри-
ѭ ли сестръı. ли от҃ца или матерь.
ли женѫ ли чѧда ли села ..... ме-
не ради и еванг҃лиѣ. 30 аште не имать
прияти сътоурицеѭ въ врѣмѧ се нънѣ
домовъ и братриѭ и сестръ. і от҃ца и
матеръ и чѧдъ и селъ. по изгънании.
і въ вѣкъ граджштии животъ вѣчь-
нъıи. 31 мънози же бждѫтъ пръвии по-
слѣдьнии. і послѣдьнии пръвии. 32 вѣ-
ахѫ же на пѫти възходѧще ѣмъ. і вѣ

Стр. 2 имоуштимь *ник.* *6* ѣко не оуд *зогр.* *12* б *въ* себѣ *прп. надъ строкою.* *15 посль* нъ *что-то выскоблено.* *19* идохомъ *зогр.* идомь *ник. б.* (идемь *ник а.*). *21 и 22* или *ник.* *23 посль* села *что-то стерто.* *25* нънѣ въ вр. се *зогр.*, *безъ* нънѣ *никол* *26—27* домъı братрьıѭ сестръı ...чада села *зогр. ник* *31* вьход. *ник.*; бысть вар. *ник.*

варѣѭ и҃съ. і оужасаахѫ сѧ. і послѣ-
дь граджште боѣахѫ сѧ ·:· . І поемъ
и҃съ пакы оба на десѧте. начѧтъ и-
мъ гл҃ти. еже хотѣаше быти емоу.
33 ѣко се възходимъ в҃лмъ. і сн҃ъ чк҃скы
прѣданъ бѫдетъ архиереомъ и кѣни-
жъникомъ. і осѫдѧтъ і на съм(р)ъ-
ть. і прѣдадѧтъ і ѩзы҃мъ. 34 і порѫ-
гаѭтъ сѧ емоу и оубиѭтъ і. и тре-
тии день въскръснетъ ·:· 35 І прѣдъ ни-
мъ идете иѣковъ и (и)оанъ. сына зе-
ведеова гл҃ѭшта емоу. оучителю
хоштевѣ да егоже аще просивѣ сътво-
риши нама. 36 і҃с же рече има что хо-
штета да сътворѭ вама. 37 она же
рѣсте емоу. даждъ нама да единъ
о десноу тебе. и единъ о шюѭ тебе
сѧдевѣ въ славѣ твоеи 38 и҃с же рече
има. не вѣста сѧ чесо просѧшта.

можета ли пити чашѫ ѭже азъ пиѭ.
ли кръщениемъ имъже азъ кръщта-
ѭ сѧ кръстити сѧ. 39 она же рѣсте емоу
можевѣ. і҃с же рече има. чашѫ оу-
во ѭже азъ пиѭ испиета. и кръщте-
ниемь имъже азъ кръщтаѭ сѧ
кръстита сѧ. 40 а еже сѣсти о десно-
ѫ мене и о шюѫ. нѣстъ мьнѣ да-
ти. нъ имъже естъ оуготовано.
41 І слышавъше десѧть начѧсѧ него-

Стр. 2 поемъ *можно читать* поемь, *потому что* ъ *ими* ь *трудно опредѣл.* *5* вьзидемъ *сав.* *7 вставленнаго въ скобки* р *въ подл. нѣтъ.* *9 сав. согл. съ нашимъ, прочіе прибавляютъ* оутепѫтъ и и оплюѭтъ и *(и въ греч. т такія же разночтенія).* *11* идосте *зогр.* идета *ник.* прѣдъидѣаста ѥмоу *остр.;* и *въ* иоанъ *въ подл. надъ строкою.* *15* безъ да *зогр.* *16* рекоста *остр.* рѣста *сав.* *17* лѣвоу *зогр. остр.*, а дроугы о лѣв. *сав.* *21 и 25* крьштѫ сѧ *остр. ник.* *22* рѣста *сав. ник.* *27* о лѣвоу *зогр. остр сав.* *28* оуг. ѥсть *остр. ассем. ник* *29* начаша *всѣ проч.*

довати. о иѣковѣ. і иоаннѣ. 42 іс же призъвавъ ѩ гла имъ. вѣсте ѣко мьнѧштеи сѧ власти ѩзкы оустоѧтъ имъ. и велици ихъ обладаѭтъ ими. 43 не тако же бѫди въ васъ. 44 нъ иже аште хощетъ вашти быти въ васъ. да бѫдетъ вамъ слоуга. і иже аште хощетъ въ васъ быти старѣи. да бѫдетъ вьсѣмъ рабъ. 45 іво сн чл҃вѣчьскы не приде да послоу(жѧ)тъ емоу нъ послоужитъ. і дати дшѫ своѭ избавление за мъногы ⁘ к ⁘ 46 и придѫ въ ерихѫ. ісходѧштю емоу отъ иерихона. і оученикомъ его. і народоу мъногоу. сынъ тимеовъ вартимеи. слѣпъ сѣдѣаше при пѫти хлѫбаѭ. 47 і слъішавъ ѣко ис назарѣнинъ естъ. начатъ зъвати и глати. сне двдвъ ис помилоуи мѧ. 48 і прѣщаахѫ емоу мъногы да оумлъчитъ. онъ же изліхѫ въпиѣше. сне давъідовъ помилоуи мѧ. 49 і ставъ исъ рече възг(л)асити и. і зъваахѫ слѣпъца глѭште емоу дръзаи. въстани зоветъ тѧ. 50 онъ же отъвръгъ ризы своѭ въставъ приде къ исви. 51 і отъвѣштавъ гла емоу исъ. чесомоу хощеши да сътворіѫ тебѣ. слѣпецъ же гла емоу. равоуни да прозьріѫ. 52 іс же рече

LXIV

Стр. 3 езыкь *ник.* *5* не тожде встъ въ васъ *зогр.* не такожде кстъ въ васъ *остр. ассем. сав. ник.* *7—8* въсѣмъ слоуга *асс.* *11 слогъ* жл *въ подл. пропщ.* *12* да послоужить *остр. асс. ник.* *17—18* хлѭпаѭ *зогр. ник.* *22* паче зѣло зваше *ник.* *24* възгласите *зогр. ник.*, възъваахѫ *зогр.* глашають *ник. а.* вьзгласише *ник. б.*, *въ наш. л пропщ.* *26* глашаеть *ник.* *30* равви *зогр. ник.*

емоу. иди вѣра твоѣ спсѧ. и абие прозьрѣ. і по исѣ иде въ пѫтъ.

XI.

1 І егда
приближи сѧ въ имъ. въ витъфаѣиѫ. і витаниѫ. къ горѣ елеоньсцѣ. посъла дъва отъ оученикъ своихъ. 2 і
гла има. идѣта въ весь ѣже (е)стъ прѣмо вама. і абие въходѧшта въ нѫ
обрѧштета жрѣбецъ привѧзанъ.
на немъже нѣстъ не оу никтоже отъ чкъ
въсѣлъ. отрѣшъша и приведѣта.
3 і аще вама къто речетъ. что се дѣата.
ръцѣта ѣко гъ его трѣбоуоутъ. і абье
посълетъ і сѣмо. 4 идете же и обрѣтете
жрѣбецъ привѧзанъ при двьрехъ. вънѣ на распѫтии. і отрѣшалашете и. 5 і ѣдини отъ стоѧштихъ тоу глаша има
что дѣата отрѣшаѭща жрѣбецъ. 6 она
же рѣсте имъ. ѣкоже заповѣдѣ исъ. оставиша ѣ. 7 і привѣсте жрѣбецъ къ
исви. і възложиша на нь ризы своѧ.
и въсѣде на нь. 8 мъноѕи же ризы
своѧ постилаахѫ по пѫти. а дроуѕии
вѣие рѣзаахѫ отъ дрѣва. і постила-

Стр. 6 въ подл ѣжестъ. *7* вь нѫ — *такъ въ подлин.* *9* на не̂мьже *зогр.* *12* трѣбоуоутъ — *такъ въ подлин.* *12—13* и абье пакы *зогр. ник.* *13* идете, обрѣтете *возстановлено по первоначальной редакціи, исправленной современною рукою* въ идоста, обрѣтоста, *такъ что* с *приписано надъ строкою*, а *передѣлано изъ* е, о *изъ* е; идосте, обрѣтосте *зогр.* идоста, обрѣтоста *ник.* *15* ѡтьрѣшиста *никол* *15—16* и етери *зогр. никол.* *16* гла*ахѫ *зогр. никол.* *18* рѣста *зогр. никол.* *19* приведоста *зогр. никол.* *21* на не̂ *зогр., ник. согл. съ нашимъ.* *23* витвие *ник.*; дрѣвъ *зогр. ник.*

аѫ̀ по пѫти. 9 і прѣдѣ ходѧштє и вѣ
слѣдѣ ходѧштєи вѣпиѣхѫ̀ глѣ̄ѧштє.
Ѡ̀санънна блг̄свнъ градꙑ вѣ імѧ
гн̄е. 10 бл̄но градѫштє црс̄твиє вѣ імѧ
г̄и отц̄а нашєго дав̄да. wсанна вѣ вꙑ- 5
шънниѫхъ. 11 і вѣниде вѣ єрс̄мъ ис̄ъ и
вѣ црк̄вѣ. і съгл̄ѧда вѣсє. поздѣ ю-
же сѫштоу часоу. ізиде вѣ витани-
ѣ̀. съ обѣма на десѧте. 12 і вѣ оутрѣ-
нии ишедъшемѣ имъ отѣ витанииѧ. 10
вѣз(а)ка. 13 і видѣвѣ смоковъницѫ
из далече. імѫштѫ листвье.
приде аште оубо обрѫштетѣ на неи
чѣто. і пришедѣ кѣ неи ничесоже не
обрѣте на неи тѣкмо листвиє. не 15
вѣ бо врѣмѧ смокъвамѣ. 14 і отѣ-
вѣштавѣ ис̄ъ рече еи. кѣ томоу отѣ
тебє вѣ вѣкѣ никтоже плода не съ-
нѣстѣ. слꙑшаахѫ̀ же оученици
єго. 15 і придѫ̀ вѣ ил̄мѣ. и вѣшедѣ ис̄ъ 20
вѣ црк̄ѣ. начѧтѣ изгонити прода-
ѭштѧѧ̀. і коупоуѭщѧѧ в црк̄ве. і
дъскꙑ тръѫ̀жънникъ. і сѣдалиштa
продаѭштихъ голѫ̀би испровръ-
же. 16 і не дадѣаше никомоуже мимо 25
нести съсѫ̀дѣ сквозѣ црк̄вѣ. 17 і оу-
чаше гл̄ѧ имъ. нѣстѣ ли писано.
вѣко храмъ мои храмъ молитвѣ. на-
речетѣ сѧ вьсѣмъ ꙗзк̄мъ. вꙑ

Стр. 1 прѣдь ходѧштеі і *зогр* *7 и 22* вь црькви *ник.*; вьсл *зогр.* *9—10* вь ютрѣи *ник.* *11* *въ* възалка *буква л прип. надъ строкою*, видѣ *зогр. ник.* *13—14* чьто на неи *зогр.* что обр. на н *ник.* *16* не оу бо бѣ *зогр.* *18* *безъ* не *зогр.* *18—19* сънѣстъ *возстановлено по первонач. ред., потомъ же с выскоблено*, т *передѣлано въ* ж *и надъ стр. припис.* д, т *е.* сънѣждъ. *20* придоша пакꙑ *зогр.* *23* сѣдала *зогр.* *25—26* да кто мимо несеть *ник.* *27* писано *зогр*

же сътвористе и вртъпъ развоиникомъ ·:·

LXV 18 І слышашѧ кънижъници и архиереи.
и искаахѫ како и бѫ погоубили. боѣхѫ
во сѧ его. ѣко весь народъ дивлѣхѫ
сѧ о оученіи его. 19 і ѣко поздѣ бысть
исхождаше вонъ из града. 20 і мимо
ходѧште ютро видѣша смоковьницѫ оусъхъшѫ ис кореніѣ. 21 і въспомѣнѫвъ петръ гл҃а емоу равьви. виждъ смоковъница ѭже проклатъ
оусъше. 22 і отъвѣштавъ ис҃ъ гл҃а емоу. имѣите вѣрѫ б҃жиѭ. 23 аминь
гл҃ѭ вамъ. ѣко иже речетъ горѣ сеи.
двигни сѧ и въвръзи сѧ въ море.
і не оусѫмьнитъ сѧ въ ср҃дци своемь. нъ вѣрѫ иметъ. ѣко еже гл҃атъ
бываатъ. бѫдетъ емоу еже аште речетъ ·:· 24 Сего ради гл҃ѭ вамъ
всѣ елико молѧште сѧ просите. вѣроуите ѣко приемлете. і бѫдетъ
вамъ. 25 і егда стоите молѧште сѧ.
отъпоуштаите аште что имате на кого
да и отцъ вашъ нб҃скъı отъпоустить вамъ съгрѣшенія ваша. 26 аште ли
въı не отъпоустите. ни отецъ вашъ
иже въ нб҃сѣхъ отъпоустить прѣгрѣшении вашихъ. 27 і придѫ пакъı въ. и-

Стр. 3 слышавше *ник.* *4* како би *ник.* *8* ютрѣи *никол. а.* ютро мимох *никол. б.* *9* ис корене *зогр.* *11* прокле *никол.* *13* аминь бо *остр.*, *14* иже аште *зогр. никол.* *15* *въ* въврьзи *буква* р *прип. надъ строкою;* врьзи *зогр. ник.*, *остр. согласно съ наш.* *17* емѣтъ *зогр.*, ѣкоже гл҃етъ *зогр. ник.*, *остр. согласно съ нашимъ* *20* елико аще *остр.* *21* приимете *остр. ник.* *25* прѣгрѣшенина *зогр. остр.* *26* отъпоущаѣте *остр.* *27* небскъı *зогр.* небесьнъı *остр. ник.* *28 и 1—2 стр. на слъд. стр.* придоша *зогр.*, *ник. согл. съ нашимъ.*

рс҃мъ. і въ цр҃кве ходѧштю емоу. придѫ къ немоу архиереи и кънижъници.
и старьци. 28 і гл҃аша емоу. коеи҃ областиѭ се твориши. і кто ти дастъ о-
бласть сиѭ да си твориши. 29 іс҃ же о-
тъвѣштавъ рече имъ. къпрошѫ и ѩ-
зъ въı единого словесе. і отъвѣщта-
ите ми. і рекѫ вамъ коеи҃ областиѭ
се творю҃. 30 крьщение иоаново отъ бж-
дѫ бѣ. съ нев҃с ли или отъ ч҃ка. отъ-
вѣштаите ми. 31 и мъıшлѣахѫ къ се-
бѣ гл҃ѭште. аште речемъ сн҃бсе. ре-
четъ по что оубо не вѣровасте емоу.
32 аште речемъ отъ ч҃ка боѣахѫ_сѧ людии.
вьси бо имѣахѫ иоана ѣко прк҃а. 33 і отъвѣ-
штавъше гл҃аша исв҃и не вѣмь. ни а-
зъ гл҃ю камъ. коеи҃ областиѭ си
твориѭ.

XII.

1 і начатъ имъ притъчами
гл҃ати. виноградъ ч҃ка насади. і огра-
ди и оплотомь. і ископа точило и
созъда сталъпъ. і въдастъ і тѧ-
жателемъ и отиде. 2 і посъла къ тѧ-
жателемъ рабъ въ врѣмѧ. да отъ
тѧжателъ прииметъ. отъ плодъ
винограда. 3 они же емъше и биша и по-

Стр. 1 сѫштю моу *зогр.* *3* глаголюште емоу *ник.* *4* ли кто ти *зогр.*, *въ ник. пропущ. слова* ли кто ти д. — твориши. *5* сице *(вм.* си*) зогр.* *6—7* вы и азь *ник.* *10* бысть *(вм.* бѣ*) никол.* *14* нь аште р. *ник*; боѣ бо сѧ *зогр.* *15* ѣко пророкь бысть *ник.* *16* послѣ не вѣмь *пропущены въ нашемъ подл. слова* іс҃ же отъвѣштавъ гл҃а имъ *(такъ зогр. ник.)* *17* областиѭ *зогр. ник.* *19—20* и опл. и огради *ник.* *23* раба *ник.* *25* и имъше *зогр. ник.*

сълашѧ тъштѣ. 4 і пакъı посъла къ
нимъ дроугъıи рабъ. і того камени-
емь бивъше провишѧ главѫ емоу. і
посълашѧ вещьстъна. 5 і пакъı ино-
го посъла и того оубишѧ нъıı мънозѣı.
овъı бивъшете овъı же оубивѣвъшете. 6 е-
ште же имѣаше единого сна. вьзлю-
бленаго своего. посъла и того къ ни-
мъ послѣдь глѧ. ѣко посрамлѣѭтъ
сѧ сна моего. ·:· 7 они же тѫжателе къ се-
бѣ рѣшѧ. ѣко сь естъ наслѣдъникъ. при-
LXVI дѣте оубиѣмъ і. і наше бѫдетъ досто-
ѣние. 8 і емъше оубишѧ и. і извръгѫ
и вонъ из винограда. 9 чъто оубо съ-
творитъ гъ винограда придетъ и по-
гоубитъ тѫжателѧ. і дастъ вино-
градъ инѣмъ. 10 ни ли сихъ есте къни-
гъ чъли. камень егоже невръдоу съ-
твориша зиждѫштеи. съ бъıстъ
въ главѫ жгълоу. 11 отъ га бъıстъ
си. і естъ дивъна къ очиѫ нашею
12 і искаахѫ ѭти и и оубоѣшѧ сѧ народа. ра-
зоумѣшѧ бо ѣко къ нимъ рече притъчѫ.
і оставьше и отидѫ. 13 і посълашѧ
къ немоу единъı отъ фарисѣи. і и-
родиѣнъı да и бѫ обльстили сло-
вомь. 14 они же пришедъше глашѧ емоу
оучителю. вѣмь ѣко истиненъ еси
і не родиши ни о комьже. не зьриши бо
на лице чвкомъ. нъ въı-истинѫ
пѫти бжию оучиши. достоитъ ли

Стр. 2 дроугаго раба *никол.* *3* емоу гл. *ник.* *10* тѫж. видѣвъше и градѫшть *зогр. никол.* *13* имъше *зогр.*; извръгоша *зогр.* *21* дивань *ник.* *24* отидоша *зогр.* *25* етеръı *зогр. ник.* *25—26* продпѣнъ *зогр.* *26* да бп и *ник.* *29* о *что передъ* комьже *въ подл. надъ строкою.*

дати киньсъ кесареви или ни. дамь
ли или не дамь. 15 онъ же вѣдъı ихъ ли-
цемѣрие рече имъ. чѣто мѧ окоушала-
те. принесѣте ми пѣнязъ да виждѫ.
16 они же принѣсѧ и гл҃а имъ. чии естъ
образъ сь и написание. они же рѣшѧ
емоу кесаровъ. 17 і отъвѣщавъ и҃съ
рече имъ. кесарова въздадите ке-
сарови. і б҃жиѣ б҃ви и чюдишѧ сѧ о
немь. 18 і придѫ садоукеи къ немоу
иже гл҃аѭтъ не бъıти въскрѣшени-
нию и въпросишѧ и гл҃ѫште. 19 оучите-
лю. мосии написа намъ. ѣко аще ко-
моу братръ оумьретъ. і оставитъ
женѫ. а чѧдъ не оставитъ. да поиметъ братръ женѫ его. і въскрѣ-
ситъ сѣмѧ братра своего. 20 бѣ же
седмь братриѧ. і пръвъı поѧ
женѫ и оумираѧ не остави сѣмене. 21 і вътороı поѧ ѭ и оумьрѣтъ
і тъ не остави сѣмене. і трети-
и такожде. 22 і поѧсѧ и҃ѭ седмь и
не оставишѧ сѣмене. послѣдь
же вьсѣхъ оумьрѣтъ и жена. 23 въ
въскрѣшение оубо егда воскръ-
снѫтъ. котороумоу ихъ бѫдетъ.
жена. седмь бо ихъ имѣшѧ ѭ же-
нѫ. 24 і отъвѣштавъ и҃съ рече имъ.
не сего ли ради блѫдите не вѣдѫ-

Стр. 1 кинсъ д. кес. *зогр.* *1 и 8—9* кесароу *ник.* *5* принѣше *ник.* принесоша *зогр.* *6* напсание *зогр.* *7—9* кесаревъ, кесареваѣ, кесареви *зогр.* *10* придоша *зогр.* *12* въпрашаахѫ *зогр. ник.* *13* напса *зогр.* *14, 16, 17, 18* брать, брата, братше *ник.* *18 и 20* поеть *ник. зогр.* *20* оумрѣ *ник. а.* оумрѣть *ник. б.* *22* поѧша *зогр. ник.* *23* послѣжде *зогр.* *27* им. ѭ *(безъ* ихъ*)* *зогр.*

шт҃е кънигъ. ни силы б҃жиѧ. 25 ꙗ҆-
гда бо из мрътвыихъ въскръ-
снѫтъ. ни женѧтъ сѧ ни посага-
ѭтъ. нъ сѫтъ ѩко анг҃ли на небе-
сѣхъ. 26 а҆ о҆ мрътвыихъ ѩко въста-
нѫтъ. нѣсте ли чъли въ кънига-
хъ мосеовахъ. при кѫпинѣ како ре-
че емоу б҃ъ гл҃ѧ. азъ б҃ъ аврамль
и б҃ъ исаковъ. и б҃ъ иѣковль. 27 нѣ-
сть богъ мрътвыихъ. нъ б҃ъ
живыихъ. вы оубо мъно(го) блаж-
дите. 28 і҃ пристѫпь единъ отъ
кънижьникъ. слышавъ ѩ҆ съ-
LXVII тѧзаѭштѧ сѧ. видѣвъ ѩко добрѣ отъ-
вѣшта имъ. въпроси и кѣ естъ запо-
вѣдь пръва вьсѣхъ. 29 і҃с҃ же гл҃а емоу.
Ѩко пръвѣиши заповѣдь естъ вьсѣхъ.
слыши изл҃ю г҃ъ б҃ъ нашъ. г҃ъ единъ е-
стъ. 30 і҃ вьзлюбиши г҃а б҃а твоего. вь-
сѣмъ ср҃дцемъ твоимъ. і҃ вьсеѭ
д҃шеѭ своеѭ. і҃ вьсеѭ мъслиѭ
своеѭ. і҃ вьсеѭ крѣпостиѭ свое-
ѭ. си пръва вьсѣхъ заповѣдь. 31 і҃
вътораѣ подобъна ей. вьзлюби-
ши искрьнѣго своего ѩко самъ себе.
болъшѧ сею иноѭ заповѣди нѣсть.
32 і҃ рече емоу кънижъникъ добрѣ оу-
чителю къ истинѫ рече. ѩко е-

Стр. 8 л *въ* аврамль *прип. надъ строкою.* *11* го *въ* мъного *приб. надъ строкою* *13 въ концѣ строки* съ *или* сь, *трудно разобрать.* *16* пръваѣ *зогр.* пръвѣиши *ассем.* прьвѣиша *ник.;* ѿтъвештавь рече *ник.* отъвѣшта *ассем.* *17* заповѣды *зогр.* всѣхъ заповѣдии *ассем. ник.* *18—19* единъ тъ естъ *асс.* *21* всѣмь оумомь тв. и и вс. крѣп. тв. *зогр. и никол. б., въ асс. и ник. а. этихъ словъ нѣтъ.* *23* си пръвѣиши в. заповѣдии *ассем. зогр.* есть прьвѣиша в. з. *ник.* *25* подроуга *(вм.* искрьнѣго*) зогр.* *26* нѣсть, *м. б.* нѣстъ, *трудно опредѣлить,* больши с. ина заповѣдь нѣстъ *асс. ник.;* сеѭ *зогр.*

динъ естъ. і нѣстъ иного развѣ е-
го. 33 і еже любити и вьсѣмъ ср҃дцє-
мь. і вьсѣмь разоумомъ. і вь-
сеѭ д҃шеѭ. і вьсеѭ крѣпостиѭ.
і иже любитъ искрьнѣаго ѣко себе.
боле естъ вьсѣхъ олокавтоматъ
и жрътвъ. 34 і҃с же видѣвъı-и. ѣко
съмъıслъно отъвѣшта рече е-
моу. не далече еси отъ цр҃ствı-
ѣ б҃жиѣ. і никътоже не съмѣаше е-
го къ томоу въпросити. 35 і отъ-
вѣштавъ і҃с гл҃аше оучѧ въ цр҃кве.
Како гл҃ютъ кънижьници ѣко х҃ъ
сн҃ъ дав҃ъ естъ. 36 тъ во рече да-
вд҃ъ дх҃мь свѣтъмъ. рече г҃ъ г҃ви
моемоу сѣди о деснѭ мене. до-
ндеже положѫ врагъı твоѧ подъножи-
е ногама твоима. 37 самъ оубо дв҃дъ на-
рицаатъ і г҃а. і како емоу естъ сн҃ъ. і
мъножи народи послоушаахѫ его въ
сласть ·:· 38 і гл҃аше имъ къ оучении сво-
емъ. блюдѣте сѧ отъ кънижьникъ.
хотѧштиихъ въ одѣаниихъ ходити.
і цѣлованиѣ на тръжиштиихъ. 39 і прѣ-
ждесѣданиѣ на соньмиштиихъ. і прь-
ковьзле(же)ниѣ на вечерѣхъ. 40 поѣдаѭ-
штиихъ домъı въдовицъ. і непъщє-
ваниемъ далече молѧште сѧ. си-

Стр. 5 еже любити *зогр. ассем. ник.* *6* вьсесъжагаемъıихъ жрътвъ *асс. никол. а, ник. б. и зогр. согласно съ нашимъ.* *12* въ цр҃кви *ассем. никол.* *14—15* давидъ *пропущ. ассем никол.*, тъ бо д рече *зогр.* *19* и тъ како *зогр.* отъ кѫдоу сн҃ъ емоу естъ *ассем. никол.* *20* многъ народъ слоушааше *асс. ник.* *23* въ одеждахъ *зогр ник.* *25—26* прьвовьз. *или* пръвовьзл., *разобрать трудно.* *26* въ — вьзлежениѣ *слогъ же прибавленъ надъ стр. кир. букв. болье поздн. времени.* *26—27* поѣдаѭштеі *зогр.* — ште *ник.*

и приимѫтъ лише осѫжденіе. 41 і сѣдъ ісъ прѣмо газофилакеови. видѣаше како народъ мететъ мѣдь въ газофилакиѫ. і мноѕи богатии въмѣтаахѫ многа. 42 і пришедъши една въдовица оубога. вѣрже дъвѣ лептѣ. еже естъ кодрантъ. 43 і призъвавъ оученикы своѭ рече имъ. аминь глаѭ вамъ тко въдовица сиѭ оубогаа. мъножѣе вьсѣхъ вѣрже. въмѣтаѫштиихъ въ газофилакиѫ. 44 вьси бо отъ избытъка своего вѣржѫ. а сиѭ отъ лишенiѣ своего вьсе елико имѣаше вѣржѣ. вьсе житие свое ⁘

XIII.

1 і исходѫштю емоу отъ цркве. гла емоу единъ отъ оученикъ своихъ. оучителю виждъ каково камение и каково зъдание.

LXVIII 2 іс же отъвѣштавъ рече емоу. ви(ди)ши ли великаа си зъданiѣ. не иматъ остати сьде камень на камени. іже не иматъ разорити са ⁘ 3 і сѣдѫштю емоу на горѣ елеонъсцѣ. прѣмо цркви въпрашаахѫ и единого. петръ и иѣковъ. і иоань и аньдрѣа.

Стр. 1 лиш̃шее *зогр. ник.* *2—3* видѣ *зогр.* *3* мештеть *зогр. никол.* *5* вьмѣтаюште *ник. а.* *7—8* конъдратъ *зогр. ник.* *13* о *въ* отъ *надъ стр.* *13—14* ввръгоша *зогр.* *20* ди *въ* видиши *прибавлено надъ стр.* *21* ъ *или* ь, *трудно опредѣлить въ* иматъ, *и на слѣд. стр. 1* намъ *и 4* отъвѣштавъ *(въ слогѣ* въ*).*

4 ръци намъ когда се бѫдетъ. і ко-
е бѫдетъ знамение. егда имѫ-
тъ съконьчати сѧ вьсѣ си. 5 іс̄ же
отъвѣштавъ начатъ гл̄ати и-
мъ. блюдѣте сѧ да не кто прѣ-
льститъ васъ. 6 мънѡзи бо при-
дѫтъ въ мое има гл̄ште. ѣко а-
зъ есмъ і мъногы прѣлъ-
стѧтъ ·:· 7 егда же оуслъıши-
те брани и слоухы брани-
и. не оужасите сѧ. подо-
баатъ бо бъıти. нъ
не оу конъчина. 8 въ-
станетъ бо ѩ-
зъıкъ на ѩ-
зъ̄къ. і цр̄ство
на цр̄ство.
і бѫдѫтъ
тржси по
мѣста.

і бѫдѫтъ глади и мятежи. 9 нача-
ло болѣзнемъ си. Блюдѣте же
въı сѧ сами ·:· прѣдадѧтъ бо
въı въ съıнатиѣ. і на съıнъмищи-
хъ бѣени бѫдете. і прѣдъ [вое]вое-
водами и прѣдъ цр̄ри станете ме-
не ради. въ съвѣдѣтелъство и-
мъ. 10 і въ вьсѣхъ ѩзъıцѣхъ. по-
добаатъ прѣжде проповѣдати
сѧ евнѣлию ·:· 11 Єгда же водѧтъ
въı прѣдаıште не пьцѣте сѧ
прѣжде что къзглаголете: [и]

Стр. 1 си боудоуть *ник.* *3* вса си сконч. *ник.* *6* вы *ник.* *10* слоухъ *ник.* *31* і *вм.* въı *зогр.* не прѣжде пьц. *ник.* *32* и *что въ скобкахъ, повторено въ началѣ слѣд. стр. потому, что не удался почеркъ пера.*

ни пооучаите сѧ. нъ еже аште дастъ сѧ вамъ въ тъ часъ то
глаголете. не вы бо бѫдете
глаголѩштеи. нъ дх҃ъ ст҃ы.
12 прѣдастъ же братръ брата на съмрътъ.

LXIX ι ѻ҃цъ чѧдо. и въстанѫтъ чѧда на
родителѧ. ι оубѫтъ ѩ. 13 и бѫдете
ненавидими вьсѣми имене моего ради. прѣтръпѣвъı же до конъца тъ спн҃ъ бѫдетъ. ⁘ 14 Єгда же
мръзость оузърите запоустѣнїѣ. реченѫѩ данїиломъ прк҃мъ.
стоѩштѫ идеже не подобаатъ.
чътъı да разоумѣатъ. тъгда
иже бѫдѫтъ въ юдеи да бѣгаѭтъ на горъı. 15 ι иже на кровѣ да не
сълазитъ въ домъ. ни да вънидетъ вьзѧтъ чесо отъ домоу своего. 16 и съıи на селѣ да не възвратитъ сѧ вьспѧтъ вьзѧтъ ризъ
своихъ ⁘ 17 Горе же непраздънъıмъ и доѩштїмъ въ тъı дъни.
18 молите же сѧ да не бѫде бѣство
ваше зимѣ. 19 бѫдѫтъ бо дъне ти
скръбьни. ѣко не бъıстъ такова
отъ начѧла зъданию. еже съзъда бг҃ъ. до нъıнѣ и не бѫдетъ.
20 ι̃ аште не би г҃ъ прѣкратилъ дънии.

Стр. 3 гл҃ите *зогр. никол.* *5* братъ *зогр. ник.*, брата *ник.* *10—11* ь *въ* конь—да *сомнительно, можетъ быть* ъ. *11* тъ *пропущено въ зогр. никол.* *12* оузьр. мр. *зогр. ник.* *14* стоеште *никол. а. (никол. б. согласно съ нашимъ).* *16* боудеть *ник. а.* *18* сълазатъ *зогр.* *19* вьзети что *никол.* *21* вьзати *зогр. никол.* *21—22* ризи свое *никол.* *24* бѫде *въ подл.;* бѣжьство *ник.* *25* дънье *зогр.* ти дъние *ник.* *26* тако *зогр.*

не би въıла съпасена вьсѣка
плъть. нъ ı҃звъранъıхъ ра-
ди ѥже изврa прѣкратитъ дъ-
ни ·⁘ 21 ı тъгда аште речетъ къто
вамъ се сьде х҃ъ се овъде. не и-
мѣте вѣръı. 22 въстанѫтъ во
лъжи христи. и лъжи пророци. ı
дадѫтъ знамениѣ и чюдеса.
да прѣльстѧтъ аще възможъ-
но изврaнъıѭ. 23 въı же блюдѣте
ся се прѣжде рѣхъ вамъ вьсѣ ·⁘·⁘
24 Нъ въ тъı дьни по скръби тои слъ-
нъце помрачитъ ся. ı лоуна не
дастъ свѣта своего. 25 ı звѣздъı
начънѫтъ падати съ нб҃се. ı си-
лъı ѥже сѫтъ на нб҃сѣхъ подвижа-
тъ ся ·⁘ 26 ı тъгда оузьрѧтъ с҃на чло-
вѣ҃скаго. гряджшта на облацѣ-
хъ. съ силоѭ мъногоѭ и славоѭ.
27 ı тъгда посълетъ анѣ҃лъı сво-
ѭ. ı съберетъ извъранъıѭ сво-
ѭ отъ четъıръ вѣтръ. отъ конь-
ца земла до конька нб҃се. 28 отъ смо-
ковьница же навъıкнѣте притъ-
чѫ. егда юже вѣтвье еѭ вждетъ
младо. и прозѧбнетъ листвье.
вѣсте ѣко близъ естъ жатва. 29 тако
и въı егда оузьрите си въıваѭща.
вѣдите ѣко близъ естъ при двьре-
хъ. 30 амин глаголѭ вамъ ѣко не и-

Стр. 4 тъгда аште к. *зогр. никол.* *5 безъ перваго* се *зогр.* *7* лаживи *ник. а.* *9—10* възмогжтъ *зогр., ник. согласно съ нашимъ.* *10* въ въı *буква* ı *приб надъ строкою.* *13* омрач. *никол.* *15* съ небсе пад. *зогр.* боудоуть с небесе падаюште *никол.* *21* събероуть *ник. (и въ греч т. иногда мн. число).* *23* небси *зогр.* *25—26* вѣтвь — млада *зогр., никол. согласно съ нашимъ.* *27* близ. ж. есть *никол.* *29* вѣсте *никол.*

матъ прѣити родосѣ дондеже вьсѣ си бѫдѫтъ. 31 нб̃о и землѣ прѣидетъ. а моѣ словеса не прѣидѫтъ ·:· 32 Ѩ о дьни томь и о часѣ никтоже не вѣстъ. ни анг̃ли иже сѫтъ на нб̃сѣхъ. ни с̃нъ тъкъмо отецъ. 33 блюдѣте сѧ и молите сѧ. не вѣсте бо когда врѣмѧ бѫдетъ. 34 ѣкоже чл̃вкъ оходѧ остави домъ свои. і давъ ра-

LXX бомъ своимъ властъ и комоужъдо дѣло свое. і вратьникоу повелѣ да бъдитъ. 35 бѣдите оубо не вѣсте бо когда г̃ь домоу придетъ. вечеръ ли въ полоу ношти. ли въ кокотоглашение. ли ютро. 36 да не пришедъ вънезапѫ обрѫщетъ въ съпѫштѧ. 37 а еже вамъ гл̃ѫ. вьсѣмъ гл̃ѫ бѣдите ·:·

XIV.

1 Бѣ же пасха и опрѣснъци по дъвою дъноу. і искаахѫ архиереи и кънижъници како и лестьѫ емъше оубиѫтъ. 2 гл̃ахѫ же нъ не въ праздьникъ. ѣда како бѫдетъ мъква людемь. 3 і сѫштю емоу въ витании. въ домоу симона прокаженаго. вьзлежѫштю емоу приде же-

Стр. 3 слова моѣ не имоуть прѣити *ник.* *4* или о. ч. *ник.* *6—7* блюд. сѧ бъдите и. мол. *остр. зогр. ник.* *9* оставль *ник., остр и зогр.* остави; въда *(вм.* давъ*) остр.* *11* вратароу *ник.* *13* г. пр. дом. *ник. а.* *13—14* веч. ли ли полоу *зогр.* в. ли или п. *остр. ник.* *14* коуроглашениѥ *остр. зогр.* пѣтельглашение *никол.;* ютрѣ *ник.* за оутра *остр.* *18* опрѣснакь *ник. а.;* дьнью *никол.* *20* *безъ* въ, *только* праздьникъ *зогр.* *21—22* мльва бѫд. *зогр. ник.* *22* вь людехь *никол.*

на. имѫшти алавастръ хризмы.
нарѣдьныѣ пистикиѩ драгы. і съ-
кроушъши алавастръ възлиѣ емоу
на главѫ. 4 бѣахѫ же едини негоджѫ-
ште въ себѣ и глѫште. въ чемъ
гыбѣль си хризмънаѣ бысть.
5 можаше бо си хризма продана
быти. вѫште три сотъ пѣнѧзъ. і
дати ся ништиимъ и прѣштаахѫ е-
и. 6 іс же рече останѣте ея по чъто ѭ
троужданте. добро бо дѣло съдѣ-
ла о мьнѣ. 7 вьсегда бо ништѧя и-
мате съ собоѭ. і егда хощете мо-
жете имъ добро творити. а мене
не вьсегда имате. 8 еже имѣ си съ-
твори ·:· варила естъ похризми-
ти тѣло мое на погребение. 9 аминь
глѫ вамъ. идеже колиждо пропове-
дано бѫдеть евнѣлие се. въ вьсе-
мь мирѣ. и еже сътвори си. глано
бѫдеть въ памать еѧ ·:· 10 июда иска-
риотъскы единъ отъ обою на деся-
те. іде къ архиереомъ да и прѣда-
стъ имъ. 11 они же слышавъше къ-
здрадоваша ся. і обѣщаша емоу сре-
брьникы дати. и искаше како и въ
подобъно врѣмя прѣдастъ. 12 и въ пръ-
вы дьнь опрѣснькъ. егда пасхѫ жь-

Стр. 1 и 3 алавѣстръ *зогр. (вѣроятно съ произношеніемъ ѣ=ıа);* мура *остр.* моура *ник. б.* масти *ник. а.* *2* пистикии *зогр.* нардопистикии *остр.* *4* етери *зогр.* нѣции *остр.* *6* мурьнаıа *остр.* мастьнаѣ *никол.* *7* се муро *остр.* масть *ник.* *8* цатъ *(вм.* пѣнаѕъ*) остр.* *10* въ еѧ *буква* е *надъ строкою прибавл.; опять замѣчат. руссицизмъ въ остр. ев.* останите са. *10—11* чьто ки троудьı дѣете *остр. никол.* *13—14* м. добро твор. имъ *зогр.* сътворити имъ *остр. никол.* *16—17* омазати *ник.* помазати *остр.* *21—22* скариотѣнинь *ник.* *25* р въ (въ)здрадоваша *надъ строкою;* обѣшташа са *зогр.*

рѣахѫ. гл҃аша емоу оученици свои къ-
де хоштеши шедъше оуготовимъ да ѣ-
си пасхѫ. 13 і посъла дъва отъ оученикъ
къ своихъ. и гл҃а има идѣта въ градъ
и сърѫштета въı чл҃вкъ. въ скѫдь- 5
льницѣ водѫ носѧ. по немь идѣта. 14 і и-
деже аште вънидетъ рьцѣта г҃ноу до-
моу. ѣко оучитель гл҃тъ. къде естъ
обитѣль идеже пасхѫ съ оученикъı
своими сънѣмъ. 15 і тъ вама покаже- 10
тъ горьницѫ велиѫ. постъланѫ
готовѫ. тоу оуготованта намъ. 16 і и-
зидете оученика его и придете въ гра-
дъ. и обрѣтете ѣкоже рече има. и оуго-
товасте пасхѫ ·:· 17 і вечероу бъıвъ- 15
шоу приде съ обѣма на десѧте. 18 і въ-
злежѫштемъ имъ. і ѣдѫштемъ ре-
[ре]че и҃съ. амин г҃лѭ вамъ. ѣко еди-
нъ отъ васъ прѣдастъ мѧ. ѣдъı съ
LXXI мъноѫ ·:· 19 Ѡни же начѧсѧ скръбѣти и тѫ- 20
жити. і гл҃ати емоу единъ по единомоу.
еда азъ. і дроугъıи еда азъ. 20 онъ же отъ-
вѣштавъ рече имъ. единъ отъ обою на
десѧте. омочии съ мъноѫ въ солил. 21 с҃нъ же оубо чл҃вчскъı идетъ ѣкоже 25
естъ писано о немь ·:· Горе же чл҃вкоу
томоу имъѥже с҃нъ чл҃вчскъı прѣда-
атъ сѧ. добро би емоу бъıло. аште не
би родилъ сѧ чл҃вѣкотъ ·:· 22 І ѣдѫште-

Стр. 3 пасха *зогр.* *5* съраштетъ *зогр. ник.* *5—6* скѫдольницѣ *зогр.* скоудильници *ник.* *8 безъ* ѣко *зогр. никол.* *11* въıсокѫ *(вм.* велиѫ*) зогр.* *13—14* изидосте, придосте, обрѣтосте *зогр.* изидоста, придета, обрѣтоста *ник. а.* изидоста, придоста, обрѣтоста *ник. б.* *14—15* оуготоваста *ник.* *20* начаша *зогр. никол.* *20—21* словъ и тѫжити *нѣтъ въ зогр. ник.* *24—25* вь тривлии *ник.* *25 безъ* оубо *зогр.* *26* псано *зогр.*

мъ имъ приемъ и҃съ хлѣбъ. бл҃гословешт҃ъ прѣломи. і дастъ имъ и рече.
приимѣте се естъ тѣло мое. 23 і приимъ
чашж хвалж въздавъ дастъ имъ.
і пишж отъ неѭ вьси. 24 и рече имъ се естъ
кръвь моѣ новаго за[ва]вѣта. проливаема за мъногы ·:· 25 Ѧминь же гл҃ж
вамъ. ѣко юже не имамъ пити отъ
плода лозънаго. до того дьне егда
пьж ино въ цс҃рствии бжии. 26 і въспѣвъше изидж въ горж елеонъскж ·:·
27 І гл҃а имъ и҃съ ѣко вьси съблазните
см о мьнѣ вь сиж ношт҃ъ. писано бо естъ. Поражж пастырѣ. и овъцы разбѣгнжтъ см. 28 Нъ по томъ егда въскрьснж варіж вы въ галилеи. 29 петръ же рече емоу. и аште вьси съблазнѧтъ см нъ не азъ. 30 і гл҃а емоу и҃съ.
Ѧминь гл҃(ж) ти. ѣко ты дънесь вь сиж ношт҃ъ. прѣжде даже въторицеж.
кокотъ не възгл҃аситъ. три кратъı
отъвръжеши см мене. 31 онъ же изліхъ
гл҃аше паче. аште ми см ключитъ
съ тобоѭ оумьрѣти. не отъвръгж см
тебе. такожде и вьси гл҃аахж. 32 Придж вь весь енже има ѣетъсимани.
і гл҃а оученикомъ своимъ. сѧдѣте
съде доньдеже шедъ помолиж см. 33 і

Стр. 1 принмъ *зогр.;* хл. и хвалж въздавъ *зогр. ник. (какъ въ иныхъ грсч т. εὐχαριστήσας).* *1—2* благословль и прѣломль *никол.* *3* приемь *никол.* *10* новое *(вм.* ино*)* *никол.* *13* писано *зогр.* *16* вараю *никол.* *17* и вьси *зогр.* *19* иж *въ* гл҃иж *прип. глагол. надъ строкою, но кажется позднѣйш. рукою.* *21* коуръ *зогр.* пѣтель *ник.* *22* петръ *(вм.* онъ*) зогр. ник.* *23* лоучитъ *зогр., никол. согласно съ нашимъ.* *24* оумьр. съ тоб. *зогр.* *25—26* придоша *зогр.* *26* вь вьсь ѣенсим. *зогр.*

поѭтъ петра и иѣкова. і ѡана съ со-
боѭ. и начатъ оужасати сѧ и тѫжи-
ти. 34 і гл҃а имъ прискрѣбѣна естъ д҃ша
моѥ до съмрѣти. пожидѣте сѣде и
бѣдите. 35 и прѣшедъ мало паде на
земли. и молѣаше сѧ да аште къ-
зможѣно естъ мимо идетъ отъ
него часъ. 36 і гл҃аше авва о҃тц҃ъ. въ-
сѣ възможѣна тебѣ сѫтъ. мимо
неси чашѫ сиѭ отъ мене ·:· Нъ не ѣко
азъ хощѫ нъ еже тъ. 37 і приде і обрѣ-
те ѩ съпѧшта. и гл҃а петрови. си-
моне съпиши ли. не възможе едино-
го часа побъдѣти. 38 бѣдите и моли-
те сѧ да не вънидете въ напасть.
дх҃ъ бо естъ бѣдрь а плътъ немо-
штѣна. 39 і пакы шедъ помоли сѧ
тожде слово рекъ. 40 и възвращть
сѧ обрѣте ѩ пакы съпѧшта. бѣ-
ашете бо имъ очи тѫготѣнѣ. і не
оумѣхѫ чѣто бѫ отъвѣштали е-
моу ·:· 41 і приде третиици. и гл҃а и-
мъ. съпите прочее́ и почивлите.
приспѣ коньчина приде часъ. се
LXXII прѣдаатъ сѧ сн҃ъ чл҃вчскы въ рѫ- 25
цѣ грѣшѣникомъ. 42 въстанѣте идѣ-
мъ. се прѣдаѩи мѧ приближи сѧ
43 і абие ещте емоу гл҃ѭщю. приде июда
единъ отъ обоѭ на десѧте. и съ ни-
мь народъ мѣногъ. съ орѫжии и дръ- 30

Стр 1 поемь *ник.* *3 второе* р *въ* прискрѣбѣна *приписано надъ строкою.* *4* пождѣте *ник. а.* боудѣте *никол. б.* *7* мимо ити *зогр.* *9—10* мимо нести *зогр.* *10* не еже *(вм.* не ѣко*)* *никол.* *11* тъı *(вм. нашего* тъ*) зогр. никол.* *13* възможе ли *никол.* *19—20* бѣста бо *никол.* *21* оумѣахѫ *зогр.;* биша *зогр.* би *никол.* *22* третицеѭ *зогр.* *30* народи *(безъ* мънози*) зогр.* народь *ник. а.* нар многь *ник. б.*

кольми. отъ архиереи и кънижъни-
къ и старецъ ·:· 44 Дастъ же прѣдаѩи е-
го знамение имъ гл҃а. егоже аште
лобъжѫ имѣте и тъ естъ. и ведѣте
съхранѣно. 45 і пришедъ абие пристѫпь
къ немоу гл҃а. равви равви. і обло-
бъıза и. 46 они же възложиша рѫцѣ на
нь и ѧса и҃. 47 единъ же отъ стоѧшти-
хъ. ıзвлъкъ ножъ оудари раба архи-
ереова. і оурѣза емоу оухо. 48 і отъвѣ-
штавъ и҃съ рече имъ. ѣко на разбои-
ника ли изидете съ оружьемь и дръ-
кольми ѧти мѧ. 49 по вьса дьни бѣ-
хъ въ васъ оучѧ въ цр҃кве и не ѧсте
мене. нъ да съвѣждѫтъ са къни-
гы. 50 і оставьше и вьси бѣжаша.
51 і единъ юноша етеръ по немь иде. о-
дѣнъ въ плаштаницѫ нагъ. і ѧ-
са и юноша. 52 онъ же оставь плашта-
ницѫ. нагъ бѣжа отъ нихъ. 53 і вѣ-
са ис҃а къ архиереови. і сънидѫ са
къ немоу въси архиерен ı старьци
и кънижъници. 54 і петръ ıздалече
въ слѣдъ его иде. до вънѫтрь
въ дворъ архиереовъ и вѣ сѣдѧ съ
слоугами и грѣѩ са при свѣшти. 55 а-
рхиереи же и весь сънемъ. ıскаахѫ

Стр. 4 то естъ *зогр.*, ть есть имѣте и *никол.* ведѣте і *зогр. никол.* *5 въ концѣ строки* стѫпь *по выскобленному но современною рукою.* *8* ѧша *зогр. ник.* *9* ножъ *може. быть* ножь, *опредѣлить трудно.* *12* изидосте *зогр. ник.* *14* вь црькви *ник* *16 безъ* вьси *зогр.* *17* единъ етеръ юн. *зогр. никол.* *18 и 19—20* понѣвицѫ *зогр. (ник. согласно съ нашимъ).* *18—19* ѧша *зогр. ник.* *19 такъ въ подл.* юноша *вм.* юношѫ *какъ въ зогр. никол.* *20—21* ведоша *зогр. остр. ник* *21* кь архиерѣию каиѳѣ *никол.;* сънидоша са *остр. ник. б.*, сьбраше се *никол. б.* *23—24* идѣаше издалече *зогр.* *27* сьнмь васъ *ник.*

на и҃са съвѣдѣтельства да и оубѣ-
жѫтъ. і не обрѣтаахѫ. 56 мънози бо лъ-
же съвѣдѣтельствоваахѫ нѣ҃. і не
бѣахѫ равъна съвѣдѣтельства
57 і єдини въставъше лъжѫ съвѣдѣте-
льствоваахѫ на нь гл҃ште. 58 ѣко мъı
слъıшахомъı-и гл҃ѫштъ. ѣко азъ
разорıѫ цр҃квь сиѭ рѫкотворенѭ.
і трьми дьньми инѫ нерѫкотворе-
нѫ съзиждѫ. 59 і тако же не бѣ равъ-
но съвѣдѣтельство имъ. 60 і въста-
въ архиереи по срѣдѣ въпроси и҃са гл҃а
не отъвѣштаваеши ли ничесоже. чъ-
то сии на тѧ съвѣ(дѣ)тельствоуѭтъ.
61 онъ же мълъчааше. і ничьсоже не
отъвѣштааше. Пакъı архиереи
въпроси и и гл҃а емоу. тъı ли еси
х҃ъ сн҃ъ бл҃гсвнаго. 62 і҃съ же рече а-
зъ есмъ. і оузърите сн҃а чл҃скаго. о десн҃ѭ сѣдѧшта силъı. і
грѧдѫшта съ облакъı нб҃скъı-
ими. 63 архиереи же растръзавъ ри-
зъı своѭ гл҃а. что еште трѣбоуе-
мъ съвѣдѣтель. 64 слъıшасте бла-
сфимиѭ его. что вамъ сѧ авлѣ-
атъ. они же вьси осѫдиша и повин-
нъноу бъıти съмрътн. 65 і начѧсѧ

Стр. 1 да оуб. и *ник.* *2—3* лъжи *зогр.* *4* равьна съвѣд. не бѣахѫ *остр. ник.* *5* етери *остр. зогр. ник.* *9* дньı *зогр.* *10* то и тако *остр. никол.* тако же *зогр.* *11—12* ставъ *зогр.* *14* дѣ *въ* съвѣдѣтельствоуѭтъ *въ подл. пропущ.* *15* и҃с. же *(вм.* онъ же*) зогр. ник.* *17* гл҃а *никол.* *18* бл. ба҃ *остр.* *22—23 въ рукоп.* ризи *съ прип. надъ стр. глаг.* ъ. *24* съвѣдѣтельства *зогр, остр. и никол. согласно съ нашимъ; въ подл.* слъıшасте *съ прибавл. надъ строкою поздн. глагол.* I (Ф). *25* безъ его *зогр. ник. остр.* *26—27* бъıти повиньна *остр. ник* *27* начѧша *остр. зогр. ник.*

единии плѣвати на нѣ. і прикрꙑвати лице его и мѫчити и. і гл҃а-
LXXIII ти емоу. прорѣци намъ хр҃е кто естъ оу-
дареи тѧ. і слоугꙑ бижште за ланитѫ прѣимѧ и ⁘ 66 і сѫштоу петрови низоу
на дворѣ. приде една отъ рабꙑнь архиереовъ. 67 і видѣвъши петра грѣжшта сѧ. възрѣвъши на нѣ гл҃а. і
тꙑ съ назарѣнииомь исл҃ъ бѣ.
68 Онъ же отъвръже сѧ гл҃ѧ. не оумѣѭ ни съвѣмь что тꙑ гл҃ши. і изиде вонъ на прѣдъдвориѥ. і кокотъ въспѣтъ. 69 і видѣвъши и рабꙑни пакꙑ начѧтъ гл҃ати къ стоѭштимъ. ѣко
сь естъ отъ нихъ. 70 онъ же пакꙑ отъметаѧше сѧ. і не по мънозѣ пакꙑ
стоѭщеи. гл҃ааѫ петрови. въ-истинѫ отъ нихъ еси. ібо галилѣанинъ еси. і весѣда твоѣ подобитъ
сѧ. 71 онъ же начѧтъ ротити сѧ и клѧти сѧ. ѣко не вѣмъ чл҃вка сего егоже гл҃ете.
72 і вътороиѫ кокотъ въспѣтъ. і помѣнѫ петръ гл҃ъ иже рече емоу и҃съ. прѣжде
даже кокотъ не възгласитъ дъва кратꙑ. отъвръжеши сѧ мене три кратꙑ.
і начѧтъ плакати сѧ.

Стр. 1 етери *остр. зогр. ник. б.;* плювати *ник.* *3—4* оударии та *остр.* оударивъ та *зогр.* *4* б и за л. *зогр.* б. и по ланитѣ *ник.* и сл. бижще и *(безъ* за лан.*) остр.* *5* прѣяша *остр.* прияша *зогр. ник.* *6* пристоупи *ник.;* шть рабь *ник.* *9* бысть *ник.* *12, 22 и 24* коуръ *зогр. остр.* пѣтель *ник.* *13—14* пакꙑ ина раб. *зогр.* и раб. видѣвъши начеть пакы *никол.* и раб. вид. и пакꙑ начатъ *остр.* *15* отъ нихъ ксть *остр. зогр. ник.* *15—16* отъмѣт. *остр. зогр.* *18—19* галилеи *остр.* *19—20* под. ти сѧ *зогр.* под. та *остр. ник.* *21* еже гл҃ете *зогр.* *22* вътороѥ *остр.;* възгласи *остр.* *22—23* поманѫ *остр.* *23* ѣкоже р. *зогр. ник.* *25* сѧ *въ подлинникѣ буква* с *похожа на* щ. *26* начьнъ плакааше сѧ *зогр. ник. (остр. согл. съ нашимъ); на слѣд. стр. остатокъ строки* на оутрьѣ *зогр. ник.*

XV.

1 і абье на оутрѣи
съвѣтъ сътворьше архиереи и старьци.
и кънижъникъı и весь сънемъ. съвѧ-
завъше и҃сѹ вѣсѧ. и прѣдашѧ и пилатови.
2 и въпроси и пилатъ. тъı ли еси ц҃ръ и-
юдейскъ. онъ же отъвѣштавъ рече емоу.
тъı гл҃ши. 3 і гл҃ахѫ на нь архиерен мъ-
ного. онъ же ничесоже не отъвѣштавала-
ше.

4 Пилатъ же пакъı въпрашаашє и гл҃ѧ.
не отъвѣштаваеши ли ничесоже. виждъ
колико на тѧ съвѣдѣтельствоуѭтъ.
5 і҃с же к томоу ничесоже не отъвѣшта.
ѣко дивити сѧ пилатови. 6 на въсѣкъ
же праздьникъ отъпоушталаше имъ.
единого съвѧзьнѣ егоже прошаахѫ.
7 бѣ же нарицаемъı варавва съ свои-
ми ковьникъı съвѧзанъ. іже въ ко-
вѣ оубинство сътвориша. 8 и възъпивъше
начѧсѧ просити ѣкоже присно творѣа-
ше имъ. 9 пилатъ же отъвѣшта имъ
гл҃ѧ. хоштете ли да отъпоуштѫ въ
[къ] ц҃рѣ июденска. 10 вѣдѣаше бо ѣко зави-
висти ради прѣдашѧ и архиереи. 11 Ар҃хи-
ереи же поманѫша народоу. да паче
варавѫ отъпоуститъ имъ. 12 Пила-

Стр. 1 съ старьци *зогр. (на* съ *указываетъ* кънижъникъı *нашего текста)*, и ст. и книжьници *никол.* *3* ведоша *зогр. ник.* *6* и на нь гл. *никол.* *12* къ ѥмоу *зогр.* *17—18* въ горѣ *зогр., ник. согл. съ наш.* *18* оубьства *зогр.;* възъпивъ народъ *зогр. никол.* *19* нача *зогр.* начеть *ник.;* всегда *(вм.* присно*) ник. б., ник. а пропущ.* *21* глагол. ѫ *въ словѣ* отъпоуштѫ *передѣлано изъ глагол.* оу (ѿ). *25 и 1 на слѣд. стр.* пил. же отъв. пакъı рече *зогр. ник.*

тъ же пакы отъвѣштавъ рече имъ.
что оубо хощете сътворіж егоже гл҃е-
те цр҃ю іюдейска. 13 они же пакы къзъ-
пишѧ пропьни и. 14 пилатъ же гл҃аше
имъ что бо зъло сътвори. они же ли-
ше възъпишѧ пропьни и. 15 Пилатъ же
хотѧ народоу похоть сътворити. поу-
сти имъ варавж. і прѣдастъ и҃са
бивъ. да и пропънжтъ ·:· 16 Воини же
вѣсѧ и҃са вънжтрь на дворъ. еже е-
стъ прѣторъ. і призъваша вьсж спи-
рж. 17 і облѣша и въ прапржда. і къзло-
жиша на нь съплетъше тръновъ вѣ-
нецъ. 18 і начѧсѧ цѣловати и. радоуи
LXXIV сѧ цр҃ю іюдейскъ. 19 і биѣхж и тръстьж по главѣ. и плъваахж на нь. і прѣ-
гыбажште колѣна кланѣахж сѧ емоу.
20 и егда поржгаша сѧ емоу. съвлѣша съ
него прапржда. і облѣша и въ ризы
своѧ. і извѣсѧ и да пропънжтъ і. ·:·
21 і задѣша мимо ходѧштоу единомоу
симоноу кѵрѣниноу граджштю съ се-

Стр. 3 паче *зогр.* *3—4* въпиѣхоу *ник.* *5* чьто оубо створи зъло *зогр. ник.* (бо *вм.* оубо *ник.*). *9* тепъ (*вм.* бивъ) *зогр.*; распънжтъ *зогр.* *10* ведоша *зогр. остр. сав. ник.*; и (*вм.* и҃са) *остр. ник.*, вѣсѧ и на дворъ *асс. съ прибавкою* къ каіафѣ, на дворъ каіафинъ *сав.* *11* призывають *остр. ник. асс., сав. согласно съ нашимъ и зогр.* *12* облѣша *въ подл. съ прибавл. надъ строкою глагол.* ко, *но не той же рукою:* облѣкоша *остр. ник. сав.*; въ прѣпржда *ассем. сав.*, въ багъраницж *остр.* *13* трьнѣнъ *сав.* *14* начаша цѣлъивати *асс. никол.* нач. цѣловати *остр. сав.* *15* биѣ. *безъ* и *зогр.*, биѣхж и по гл. трьст. *ассем. остр. никол.* *16* плюѣхж *ассем.* *17* покланѣахж сѧ *остр. зогр. сав. ассем. ник. б.*, покланаюште се *ник. а.* *18* съвлѣкоша емоу *остр. ник.* съвл. съ него *сав.* *19* прѣпржда *сав.* багъраницж *остр.*; облѣкоша *остр. никол.* *20* изведоша *остр. сав. зогр. никол.*; да і пропън. *зогр. никол.* да и распьнжть *остр. сав.* да распьнжтъ и *ассем.* *21* мимо грѧджщоу *ассем.*; етероу *зогр. никол. ассем.* *22* куринежъ *остр*; иджщю *сав. остр.*

ла. отцоу алексадрову. и рүфову.
да възъметъ кстъ его. 22 и привѣсѧ и
на мѣсто голъгота еже естъ съка-
заемо краниево мѣсто. 23 і даѣхѫ е-
моу пити оцътъно вино. онъ же не при-
ѥмъ. 24 і пропѣнъше и раздѣлъше ри-
зы его меташа жрѣбиѥ о нѧ. кто
что възъметъ. 25 бѣ же година трети-
ѣа. і пропѧсѧ и. 26 і бѣ написание винъı
его написано цсръ июдеискъ. 27 і съ ни-
мь пропѧша дъва разбоиника. еди-
ного о деснѫѭ. а дроугаго о шюѭ его.
28 і съвъıстъ сѧ писаное еже гтъ. і
съ безаконьникома причътенъ бъı-
стъ. 29 і мимо ходѧштеи хоулѣахѫ и.
і покъıваѭште главами своими.
і глѧште оувà. разарѣѭи црквь. и трь-
ми дьньми съзидаѭ 30 съпаси сѧ са-
мъ. і съниди съ крста. 31 такожде и а-
рхиереи ржгаѭште сѧ съ къниѫъни-
кы. дроугъ къ дроугоу глаахѫ. иных
съпасе. али себе не можетъ съпа-
сти 32 хъ цсръ издаилъ. да съниждетъ
нынѣ съ крста. да видимъ и вѣрѫ име-
мъ ∴ і пропѧтаѣ съ нимь поношаше-
те емоу. 33 Бъıвъши же годинѣ шестѣи.
тъма бъıстъ по вьсеи земи до дева-

Стр. 2 приведоша *остр. зогр. сав. ник.* *3* ѣелѣѣота *зогр.* голъгаѳа *сав.* *5* оцьтѣно *сав.* осмрьнено *ник.* озмърено *асс.* (ἐσμυρνισμένον). *6* распенъше-раздѣлиша *асс. остр. сав.*, пропеше-раздѣлише *ник.* *7* метаѫште *асс. ник.* мещѫще *остр.;* о нь *ник.* *9* пропаша *зогр.* распаша *остр. сав.* распѧсѧ *асс.;* наспание *зогр.* напсание *сав.* *10* напсано *зогр. сав.* *11* распѧсѧ *асс.* распаша *зогр. остр. сав.* пропеше *никол.* *12* о лѣвѫѭ *сав. остр.* *13* писаное *зогр. сав.* *17* цръкъве *зогр. остр.* *20* ржгаахѫ сѧ *зогр. сав.*, ржгаѫще сѧ дроугъ къ дроугоу съ кън. *остр. асс.* *25—26* поношаста *ник. сав.* *27* земли *зогр. ник.*

тъıѫ годинъı. 34 ı въ деѧтжıѫ годинѫ
възъпи ис̄ъ гласомь велиемь гл̄ѧ.
елѡи елѡи лима савахтани. еже естъ
съказаемое бж̄е бж̄е мои въскжıѫ мѧ
остави. 35 ı единии отъ стожштихъ. слъı-
шавъше гл̄ааѫ. виждъ илиѫ глашаатъ. 36 текъ же единъ исплънь гжбѫ о-
цъта. ı вьзнезъ на тръсть напоѣше
и гл̄ѧ. не дѣите да видимъ. аште при-
детъ илиѣ сънатъ его. 37 ис̄ же поуцъ глас̄ъ велии издъше. 38 ı опона црк̄вьнаѣ
раздъра сѧ на дъвое съ въıше до ниже.
39 Видѣвъ же сотьникъ стоıѧи прѣмо емоу.
ѣко тако вьзъпивъ издъше. рече въ і-
стинѫ чл̄къ съ сн̄ъ бж̄ии вѣ. 40 бѣаѫ же
и женъı издалече зъраштѧ. въ ни-
хъже бѣ и мариѣ магдалини. ı мари-
ѣ иѣкова малаего. ı мати иосиова.
ı саломи. 41 ıѫже егда бѣ въ галилеи
по немь хождааѫ и слоужааѫ емоу.
ı инъı мъногъı въшедъшıѧ съ ни-
мь въ ıл̄м̄ъ. 42 ı юже поздѣ бъıвъшю.
Понеже бѣ параскевьѣин пасцѣ. еже е-
стъ къ соботѣ ·:· 43 Приде иосифъ отъ ари-
матѣıѧ. благообразенъ съвѣтьникъ.
ıже и тъ бѣ чаıѧ цр̄ствиѣ бж̄иѣ. ı дръ-
зновъ въниде къ пилатоу. ı проси
LXXV тѣла ис̄ова. 44 пилатъ же диви сѧ аште оу-
же оумърѣтъ. призъвавъ сътьника а-
ште оуже оумьрѣтъ. 45 ı оувѣдѣвъ отъ ке-

Стр. 4 вь что *(вм.* въскжıѫ*) ник.* *5* етери *зогр. ник.* *15 вм.* б̄жии *въ подл.* бѣжии, *но* ѣ *выскобл., осталась только титла.* *18* и иосиева мати *ник. б.* *23* пасцѣ *пропущ. зогр. ник. (и въ гр. такое же разночт.).* *26* ѣко ть бысть *ник.* *29* и призъвавъ *зогр.; послъ* сътьника *всѣ прибавляютъ:* въпроси *зогр. остр. ими:* въпроси и *асс. ник.* *30 и 1 на слъд. стр.* отъ сътьника *остр. асс.*

нтуриона. дастъ тѣло иосифови. 46 і коу-
пль плащаницѫ и сънемъı-и обитъı-
и въ плащаницѫ. і въложи въ гробъ.
іже бѣ исѣченъ отъ камене. і привали
камень на двьри гробоу ·:· 47 Маріѣ же
магдалини. і маріѣ иосиова. зьрѣа-
шете къде и полагаахѫ ·:· к ·:·

XVI.

1 і минѫ-
въши соботѣ. маріѣ магдалини. і
маріѣ иѣковлѣ и саломи. коупишѧ аро-
матъı. да пришедъшѧ помажѫтъ і.
2 і ѕѣло за оутра вь единѫ соботъ. придѫ
на гробъ въсиѣвъшю слъньцю. 3 і гл҃а-
ахѫ къ себѣ. кто отъвалитъ намъ ка-
мень отъ двьреи гроба. 4 і възьрѣвъшѧ
видѣшѧ ѣко отъваленъ бѣ камень. бѣ
бо велеи ѕѣло. 5 і вълѣзъшѧ въ гробъ
видѣшѧ юношѫ сѣдѧшть о деснѫѭ. одѣ-
нъ въ одеждѫ бѣлѫ и оужасѫ сѧ. ·:· 6 Сн҃ъ
же рече имъ. не оужасаите сѧ. і҃са ищіе-
те назарѣнина пропѧтааго. въста
нѣстъ съде. се мѣсто иде бѣ положе-
нъ. 7 нъ и҆дѣте ръцѣте оученикомъ его и

Стр. 2 и 3 поⷭ҃вицѫ *зогр.*; съньмь е *ассем.*; обивь е *ник. а.* обить *ник. б.*, обитъ и *остр.* *4* въ камене *зогр. ассем.*, *остр. согласно съ наш*, бысть исѣч. вь к. *ник.* *6—7* зьрѣаста *ассем никол.* зьрѧаста *остр.* *8* сѫботѣ *зогр.* *9—10* въ ароматы *буква* ъ *надъ строкою;* пришьдъше *остр.* *10* помажѫть исоуса *остр.* помажѧтъ і҃са *ассем.* *11* въ єдинъı сѫботъı *остр.*; придоша *зогр. остр.* *15* бысть *ник.* *16* великъ *остр.* *17—18* сѣдѧща—одѣна *ассем.* *18* и оужасошѧ сѧ *остр.* *19* глагола *остр.* *20* распата-аго *остр. ассем.* *21* идеже *зогр. ассем.*, идеже положишѧ и *остр.* *22* идѣта—рьцѣта *зогр.*

петрови. ѣко варѣатъ въı въ галилеи. тоу и видите ѣкоже рече вамъ. 8 ı ишедъша бѣжаша отъ гроба. ı имѣаше же ѩ трепетъ и оужасъ и никомоуже ничесоже не рѣша боѣхж во сѧ. ·:· к. ·:· 9 Въскрьсъ же исъ за оутра въ пръвъı соботѣ. ѣви сѧ прѣжде марии магдалини. ıж неѩже изгъна ж бѣсъ. 10 она шьдъши възвѣсти бъıвъшимъ съ нимъ. плачжштемъ сѧ и рыдаѭштемъ. 11 они же слъıшавъше ѣко живъ естъ. и видѣнъ бъıстъ ѥж. не ѩсѧ вѣръı. 12 по сихъ же дъвѣма отъ нихъ граджштема. ѣви сѧ инѣмь образомь. ıдѫщема на село. 13 ı та шедъша възвѣстисте прочиимъ. ни тѣма же вѣръı ѩсѧ. 14 послѣдь же възлежаштемъ имъ. единоуемоу на десѧте ѣви сѧ. ı поноси невѣрьствию ихъ и жестосръдью. ѣко видѣвъшиимъ его въставъша из мрътвъıхъ не ѩсѧ вѣръı. 15 ı рече имъ шедъше въ весь миръ. проповѣдите еванѓлие вьсеи твари. 16 ı иже вѣрж иметъ и кръститъ сѧ съпасенъ бѫдетъ. а иже не иметъ вѣръı осѫжденъ бѫдетъ ·:· 17 Знамениѣ же вѣроуѫштиимъ си послѣдъствоуѫтъ.

Стр. 2—3 отъшьдъша *остр.* *3* имѣше *остр.* *6* вь пръвоую соуботоу *ник.* въ пръвѫѭ сѫботъ *асс.*, въ пръвъı сѫботъı *остр.* *8* она же *зогр. асс. остр. никол.* *12* отъ неѩ *асс. остр.* *12 и 21* не ѩша вѣръı *зогр. никол.* не вѣроваша *остр.* *13* идѫщема *остр.* *15* възвѣстиста *ассем. ник.* повѣдаста *остр.* *16* онѣма же *остр. ник.*; ѩша *остр. ник.* *18—19* невѣрию *ассем.* *20* и *(вм.* его*) ассем.*; отъ *(вм.* изъ*) ассем.* *22* проповѣдаите *остр. никол.* *25* тъ осѫжд. *ассем.* *26—27* вѣровавъшиимъ *остр. ассем. ник.* *27* послѣдьствоуѫть си *остр.* послѣдоують си *ник.*

ıменемъ моимъ бѣсы иждеⷢ-
тъ. ѩзы̑ки възг̑лаглѭтъ новы
18 ı въ рцахъ змиѩ вьзъмѫтъ. аще
и съмрътъно что испиѭтъ ничъ-
тоже ихъ не врѣдитъ. на неджьⷢ-
никы ржкы .... възложѫтъ.
и съдрави бѫтъ ⁘ 19 г̑ь же ис̑ъ по гл̑ани-
и его къ нимъ. вьзнесе сѧ на небо.
ı сѣде о десниⷯ б̑а. 20 они же ишедъше
проповѣдѣшѧ въсждѣ. г̑ю поспѣшъ-
LXXVI ствоующштоу. ı слово оутвръждаⷯ-
штю. послѣдъствоующтиими зна-
меними аминь. ⁘ ⁘

ЕВАНЬЂЕЛИЕ ОТЪ МАРЬКА ⁘ ⁘

Стр. 3 к *въ* ркахъ *надъ строкою.* *4—5* ничесоже *ассем.* *5—6* на недоужьние *ник.* *6 послѣ* ржкы *въ подлинникѣ что-то выскоблено.* *7* бѫтъ *въ подлинникѣ, може. быть не простая описка.* *7—8* по глаголанию *асс. ник.* *9* шедъше *ассем.* *10* проповѣдаша *остр ник.;* въсждоу *ассем. остр. никол.* *10—11* поспѣваюштоу *никол.* *12—13* знамении *остр. ник.*

ОТЪ ЛОУКЪ.

ГЛАВЫ ЄВАНЄЛІЄ ЄЖЄ ОТЪ ЛОУКЪ.

а̄ О написании ·⁘·
в̄ О стрѣгжштихъ пастырихъ ·⁘· ·⁘·
г̄ О сѵменѣ ·⁘·
д̄ О аньнѣ пророчици ·⁘·
є̄ О въвъшиимь гл̄ѣ къ іоаноу ·⁘· 5
ж̄ О въпрошъшихъ іоана ·⁘·
ѕ̄ О искоушении сп̄стелевѣ ·⁘·
ӣ О имжштимь дх̄ъ вѣсенъ ·⁘·
з̄ О тъшти петровѣ ·⁘·
ї О исцѣлѣвъшихъ отъ различенъ недгъ ·⁘· 10
аї О ловитвѣ рыбъ ·⁘·
бї О прокаженѣемь ·⁘·
гї О ослабленѣемь ·⁘·
дї О левьѣи и мытари.
єї О имжштимъ сжхж ржкж. ·⁘· 15
жї О избърании апл̄ъ ·⁘·
зї О блаженъиихъ ·⁘·
ѕї О сотьницѣ ·⁘·

Стр. 1 ѡ наспании *зогр.* *2* пастоусѣхъ *зогр.* *3* сумьонѣ *зогр.* *15* сжхж — *такъ въ подлинникѣ* *17* ъ *въ* блаженъиихъ *въ подл. приписано надъ строкою, глагол. но не соврем. почеркомъ.*

зі О сыноу вдовицѧ. ·⁘·
и О посланыхъ отъ иоана ·⁘·
аи О помазавъшии гда хризмоѭ ·⁘·
би О притъчи сѣѭшталго. ·⁘·
ив О запрѣштении вѣтроу и морю ·⁘·
иг О лѣѣонѣ ·⁘·
ид О дъштери сигагогові ·⁘·
ие О кръвоточивѣи ·⁘·
иж О посъланіи овѣма на десате
ис О пати хлѣвъ ·⁘·
из О гіи къпрошении. ·⁘·
к О прѣображении исвѣ ·⁘·
ка О вѣсъноуѭштимъ сѧ на новъı мцѧ ·⁘·
кв О помъıшлаѭштихъ кто болен естъ ·⁘·
кв О [о]неповелѣнѣмь послѣдовати. ·⁘·
кг О авленіи седми десатъ ·⁘· ·⁘·
кд О къпрошъшимъ законьницѣ ·⁘· ·⁘·
ке О къпадъшимъ къ разбоиникъı ·⁘· ·⁘·
кж О мартѣ и марии ·⁘· ·⁘·
кс О молитвѣ ·⁘· ·⁘·
кз О имѭштимь вѣсънѣемь ·⁘·
л О възъпивъшии гласомь отъ народа. ·⁘·
ла О просѧштихъ знамениѣ ·⁘· ·⁘·
лв О фарисѣ оувѣждъшиимъ иса ·⁘· ·⁘·
лв О оканнии законьникъ ·⁘· ·⁘·
лг О квасѣ фарисенсцѣ ·⁘·
лд О хотѧштимь раздѣлити имѣние ·⁘·
ле О богатѣмь емоуже оуробьsи сѧ нива ·⁘·
лж О галилеихъ иже бѣахѫ въ силоуамѣ ·⁘·
лс О имѭшти дхъ неджженъ ·⁘·
лз О притъчахъ ·⁘·
м О къпрошъшимъ аште мало спсаемъıхъ ·⁘·
ма О рекъшихъ исви ирода ради ·⁘·

Стр. 3 миромь *зогр.* *5* вѣтра і морѣ *зогр.* *19* ѡ марии і мартѣ *зогр.* *21* бѣсънѣемь *вм* бѣсъ нѣмъ, *какъ въ зогр.* *21* фарисѣı *зогр.* *25* ѡ кааниі *зогр.*

	ѧ҃в О водъноотрѫдовитѣемь ·⁘ ·⁘	
LXXVII	ѧ҃в О не любити пръвовъзлѣгании ·⁘	
	ѧ҃г О зъванъıхъ на вечерѭ ·⁘	
	ѧ҃д О сталъпѣ притъча ·⁘ ·⁘	
	ѧ҃е О сътѣ овецъ притъча ·⁘	5
	ѧ҃ж О ошедъшиимъ въ странѫ далече ·⁘	
	ѧ҃s О приставьницѣ неправедьнѣемь ·⁘	
	ѧ҃з О богатѣемь и лазарѣ ·⁘	
	м҃ О десѧти прокаженъ ·⁘	
	м҃а О сѫдии неправедьнѣемь ·⁘	10
	м҃в О фарисѣи и мъıтари. ·⁘	
	м҃в О въпрошъшимь его богатъ ·⁘	
	м҃г О слѣпѣемь ·⁘ ·⁘	
	м҃д О закхеи ·⁘ ·⁘	
	м҃е О ошедъшиимъ приѧти цр҃ствиѣ ·⁘	15
	м҃ж О приемъшиихъ десѧтъ мънасъ ·⁘ ·⁘	
	м҃s О жрѣбѧти. ·⁘	
	м҃з О въпрошъшихъ г҃а архиренѫъ и кънижъницѣхъ ·⁘	
	н҃ О виноградѣ ·⁘	
	н҃а О лажштиихъ кинъса ради ·⁘	20
	н҃в О садоуценхъ ·⁘	
	н҃в О въпрошени г҃ни къ фарисѣомъ. ·⁘	
	н҃г О давъшии ова пѣнѧса ·⁘	
	н҃д О кинсѣ ·⁘ ·⁘	
	н҃е О пасцѣ ·⁘	25
	н҃ж О сътѧслажштихъ сѧ кто болен ·⁘	
	н҃s О испо҆шении апа҃мъ. ·⁘	
	н҃з О оуничьжении иродовѣ ·⁘	
	о҃ О плачѫштихъ сѧ женахъ ·⁘	
	о҃а О поклавъшиимъ сѧ разбоиницѣ ·⁘	30
	о҃в О исп(р)ошении тѣлесе г҃нѣ ·⁘	
	о҃в О клеопѣ ·⁘ ·⁘	

Стр. 8 лазари *зогр.* *9* р *въ* прокаженъ *надъ строк.* *12 безъ* его *зогр. Всѣ заглавия, послѣдующія за* .н҃д. о кинсѣ *въ зогр. пропущ., но никол. согласно съ нашимъ текст., только стр. 27* о испрошени непричѣзнинѣ. *31* р *въ* испрошении *въ подминникѣ пропущено.*

I.

1 Понеже оубо мънози начаса
чинити повѣсть о ізвѣ-
стованыихъ въ насъ ве-
штехъ. 2 ѥкоже прѣдаша на-
мъ бывъшеи искони самовидьци
і слоугы словесе. 3 ізволи са и
мьнѣ хождъшю нс пръва по вьсѣхъ.
въ істинѫ по рядѫ писати тебѣ.
славънъı теофиле. 4 да разоу-
мѣеши о нихъже наоучилъ са еси
словесехъ оутвръждение ·:· 5 Бы-
стъ въ дьни ирода цѣсѣрѣ июде-
ска. ієреи единъ именемъ за-
харіѣ. отъ ефимѣриѭ авиѣѫ.
і жена его ѿ дъштеръ аронь.
і имѧ ей елисаветъ. 6 бѣашете же
оба праведъна прѣдъ бм̄ъ. ходѧ-
шта въ заповѣдехъ вьсѣхъ. і о-
правъданиихъ гн̄и[и]хъ бес порока.

Стр. 1 начаша *всѣ проч.* *2—3* о извѣстьныихъ *остр. зогр. асс.* *6* словеси *всѣ проч.* *8* писати *зогр.* *9* дьржавьнъи *остр.* (κράτιστε). *13* етеръ *зогр. остр. ассем.* *14* дьневънъıѧ чрѣдъı *зогр.;* авиа *остр.* *16* і *передъ* има *нѣтъ въ проч. сп.;* бѣста *остр.* бѣшете *ассем.* *19* (и) *въ подл. выскобл., но слѣды видны.*

7 и не бѣ има чада. понеже бѣ елисаветъ неплодъı. і оба заматорѣвъша вь днехъ своихъ бѣашете. 8 бъıстъ же слоужаштоу емоу. въ чиноу чрѣдъı своеѩ. прѣдъ бм҃ъ. 9 по обычаю иереискоумоу. ключи сѧ емоу покадити въшедъшю въ црк҃вь гн҃ѭ. 10 і вьсе мъножъство людии бѣ молитвѫ дѣѩ вънѣ

въ годъ темьѣна. 11 ѣви же сѧ емоу анг҃ъ гн҃ь стоѩ о деснѭ олтарѣ кадилъна-
его. 12 і съмате сѧ захарии видѣвъ. і
страхъ нападе на нь. 13 рече же къ немоу
анг҃лъ. не бои сѧ захарие. зане оуслъıшана бъıстъ молитва твоѣ. і жена
твоѣ елисаветъ родитъ сн҃ъ тебѣ. і
наречеши има емоу иоанъ. 14 і вждетъ тебѣ радость и веселие. і мънози о рождьствѣ его въздрадоуѭтъ сѧ. 15 вждетъ бо велеи прѣдъ гм҃ь. и вина и сикера не иматъ пити. і дх҃а ст҃аго испльнитъ сѧ еште и-чрѣва матере своеѩ.
16 і мъногъı сн҃ъ издр҃авъ обратитъ къ гн҃и бо҃у ихъ. 17 і тъ прѣдъидетъ прѣдъ нимь дх҃омь и силоѭ и-
лиинoѭ. обратити сръдъца отъцемъ на чада. і противънъıѩ въ
мѫдрость праведънъıхъ. оуго-

Стр. 4 бѣста *acc.* бѣаста *остр.* *5* слоуж. моу *зогр.* *7* прилоучи сѧ *остр.* *9* црквe *остр.* *11* тимиана *acc.* тьмиѣна *зогр.* θумиана *остр.* *12* алтара *остр.* *15* къ анѣлъ *приб.* гнь *зогр. acc. остр.* *18—19* и б. р. тебѣ велиѣ *acc.* *19—20* о родьствѣ *ассем.; предлогъ* о *въ подл. надъ стр.* *21* великъ *остр.;* прѣдъ богомъ *ассем.*; творена кваса *зогр.* *22* доухомъ сватомъ *ассем.* *23* ищрѣва *остр.* *25* гю *зогр. acc.* гоу *остр.* *27* и обратить *остр.* *27—28* оц҃ь *остр. ассем.*

товати г҃ви люди съвръшены.
18 і рече захарнѣ къ анг҃лоу. по чесомоу
разоумѣѭ се. азъ бо есмъ старъ и
жена моѧ заматорѣвъши вь дьнехъ своихъ. 19 і отъвѣштавъ анг҃лъ.
рече емоу. азъ есмъ гаврлъ прѣ-
стоѭи прѣдъ бм҃ъ. і посъланъ
есмъ гл҃ати (къ) тебѣ. і благовѣсти-
ти тебѣ. 20 і се бѫдеши млъчѧ и не
могы проглаголати. до негоже
дьне бѫдетъ се. зане не вѣрова
словесемъ моимъ. ѥже съвѫ-
LXXIX дѫтъ сѧ въ врѣмѧ своѥ. 21 і вѣшѧ
людье жиджще захарнѧ. і чю-
ждаахѫ сѧ еже къшнѣаше тъ въ црь-
кыве. 22 ишедъ же не можааше гл҃ати
къ людемъ. і разоумѣша ѣко видѣ-
ние видѣ въ црк҃ви. і тъ бѣ помава-
ѭ имъ. і пребываааше нѣмъ. 23 і въ-
стъ ѣко исплънишѧ сѧ денье слоужь-
бы его иде въ домъ свои. 24 по сихъ
же дьнехъ ·:· з҃ ·:· зачѧтъ елисаве-
ть жена его. і таѣше сѧ д҃ мс҃цъ гл҃ѫ-
шти. 25 ѣко тако сътвори мьнѣ г҃ъ. въ
дьни въ нѫже призьрѣ. отъѧти по-
ношение мое къ чл҃вц҃ѣхъ ·:·
26 Въ шестъı же мѣсѧцъ посъланъ бъı-

Стр. 8 тебѣ *безъ* къ *зогр*, *въ нашей рукописи* къ *прибавл. надъ строкою.* 9 тебѣ се *остр.* 9—10 и не м. прогл *въ зогр. пропущ.* 11 бѫдѫтъ сии *ассем.* 15 моуждашеть *(безъ* тъ*) остр., русскій переписчикъ, привыкшій исправлять окончаніе 3-го лица единств. ч. южнослав. памятниковъ* -тъ, *по русскому произношенію въ* -ть, *отнесъ и здѣсь* тъ *къ глаголу и исправилъ* моуждаше тъ *въ* моуждашеть, *асс.* моуждааше *зогр.* мѫждааше *(оба безъ* тъ*), ник. сол. съ нашимъ но безъ* тъ. 15—16 црькъви *остр. ассем.* 17 къ нимъ *остр. асс. никол.* 18—19 помаѭ *ассем* 23 *вм.* его: захариина *остр. (такое разночтеніе и въ греческомъ).* 26 отъ чѣ҃ъ *зогр.*

стъ анг҃лъ гавьрилъ отъ б҃а. въ градъ галилейскъ. емоу҆же има назаретъ. 27 къ дѣвѣ обржченѣ мжжеви. емоу҆же има иосифъ. отъ домоу давд҃ва. і има дѣвѣ маріѣ. 28 і въшедъ къ неи анг҃лъ рече. радоуи сѧ благодатънаѣ г҃ъ съ тобоѫ. блг҃сна ты въ женаѫхъ. 29 она же видѣвъши съмате сѧ о словеси его. і помышлѣаше въ себѣ каково се бѫдетъ цѣлование. 30 і рече ей анг҃лъ. не бои сѧ маріе. обрѣте во благодатъ отъ б҃а. 31 і се зачънеши въ чрѣвѣ и родиши сн҃ъ. і наречеши има емоу и҃съ. 32 сь бѫдетъ велии. і сн҃ъ вышънѣаго наречетъ сѧ ·:·

і дастъ емоу г҃ъ бъ прѣстолъ давд҃а отц҃а его. 33 і въцѣсаритъ сѧ въ домоу иѣковли въ вѣкы. і цр҃ствию его не бѫдетъ конъца ·:· 34 Рече же маріѣ къ анг҃лоу. како бѫдетъ се иде мжжа не знаю. 35 і отъвѣштавъ анг҃лъ рече ей. дх҃ъ с҃ты наидетъ на тѧ. і сила вышънѣаго осѣнитъ тѧ. тѣмь же еже родитъ сѧ с҃то наречетъ сѧ сн҃ъ бжіи. 36 і се елисаветъ жжика твоѣ. і та зачатъ сна въ старость свою. і сь мѣсацъ шестъ естъ ей. нарицае-

Стр. 2 има емоу *ассем.* *3 и 5* дѣвици *остр*; мжжю *ассем.* *4 посль* домоу *прибавл.* и отьства *остр. (такъ въ иныхъ греч. текстахъ), ассем. и зогр. безъ этой прибавки.* *6—7* благодѣтънаѣ *зогр. ассем.* благодѣтьлна *никол.* *8* слышавъши *зогр.* *10 безъ* вь себѣ *остр. асс. ник.* *11* ан. къ неи *ассем.* *12—13* благодѣть *зогр. ассем. никол.* *15* великъ *остр.* *19* вь вѣкъ *сав.* *21* се мнѣ *сав.*; ижде *зогр.* *25* ро *въ* родитъ *прип. надъ строкою*, родиши *сав.* *26—27* зачьнетъ *(безъ* сна*) зогр.* *27* сн҃ъ *остр. сав.*; въ старости своеі *сав.*; и се *остр.* *28* еи естъ *ассем.*

мѣи неплодъви. 37 ѣко не изнеможетъ
отъ ба̄ вьсѣкъ гла̄ъ. 38 рече же маріѣ
се раба гн̄ѣ. бѫди мьнѣ по гла̄оу̯ тво-
емоу̯. і отиде отъ неѧ анг̑ѣлъ ·⁘· к̑ ·⁘·
39 Въставъши же маріѣ въ тъı дьни.
іде къ г̑ж съ тъштаниемь. въ гра-
дъ июдовъ. 40 і вьниде въ домъ заха-
ринъ. і цѣлова елисаветь ·⁘· 41 і бъı-
стъ ѣко оу̯слъша елисаветь. цѣлова̀ни-
е маринно. вьзигра сѧ младънецъ
къ чрѣвѣ еѧ̀. і испльни сѧ дх̄мь
ст̄ъımъ елисаветь. 42 і възъпи
гла̄сомь велиемь и рече. блг̄сна
тъı въ женахъ. і блг̄сла̄нъ пло-
дъ жтробъı твоеѧ̀. 43 і отъ кѫдж се
мьнѣ. да придетъ мати г̄и моего
къ мьнѣ. 44 се во ѣко бъıстъ гласъ
цѣлованіѣ твоего въ ноу̯шию моею̀.
вьзигра сѧ младьнецъ радоштами
LXXX къ жтровѣ моеѝ. 45 і блажена ѣже вѣ-
рж ѫтъ. ѣко бѫдетъ съвръшение гла̄-
нъımъ отъ г̄и. 46 і рече маріѣ. величи-
тъ дш̄а моѣ г̄а. 47 і възрадова сѧ дх̄ъ
мои о бс̄ѣ спс̄ѣ моемь. 48 ѣко призърѣ на
съмѣрение рабъı своеѧ̀. се во отъ
селѣ блажатъ мѧ вьси роди. 49 ѣко съ-
твори мьнѣ величьѣ силънъı. і свѧ-
то имѧ его. 50 і милость его въ родъ и ро-
дъ боѩштимъ сѧ его. 51 сътвори дръ-

Стр. 6 въ горьницѫ *остр.*, въ подъгорие *асс.* *9* оуслъша — *такъ въ подл.* *10* послѣ младьньць *всѣ проч. прибавл.* радоштами, *чего въ многихъ гр. т. нѣтъ.* *11* въ жтробѣ *асс.* *13* великъмь *остр.* *15* чрѣва твоего *всѣ прочіе.* *16* г̄а *остр. сав. ассем.* *18* въ оушию *всѣ прочіе.* *19* младѣништь *зогр.* *20* въ чрѣвѣ *всѣ прочіе.* *20—21* вѣрова *остр.* *22* отъ ба̄ *остр.* отъ г̄а *асс.* отъ г̄ѣ *зогр.* *27* величие *остр. асс зогр.* *28* въ родъı *зогр*

жавѫ мꙑшцѣѭ своѣѭ. растачи
грꙋдꙑѧ мꙑслиѭ ср҃дца ихъ. 52 низъ-
ложи силънꙑѧ съ прѣстолъ. і възне-
се съмѣренꙑѧ. 53 алчѫштаѧ испла-
ни блгъ. і богатѧштаѧ са отъпоу-
сти тъштѧ. 54 приѧтъ и҃лѣ отрока сво-
его. помѣнѫти милость. 55 ѣкоже гл҃а
къ отц҃мъ нашимъ. аврамоу и сѣ-
мени его до вѣка ·:· 56 Прѣбꙑстъ же
маріѣ съ неѭ ѣко и три мсца. і въ-
зврати са въ домъ свои ·:· ·:· к҃ ·:· 57 Єли-
савети же испльни са врѣмѧ роди-
ти ѥи. і роди сн҃ъ. 58 і слꙑшаша окръ-
сть живѫштеи і рождение ѥѧ. ѣко
вѣзвеличилъ естъ г҃ъ милость
своѭ съ неѭ. і радовахѫ са съ неѭ.
59 і҃ бꙑстъ въ осмꙑ день придѫ о-
врѣзатъ отрочате. і наричахѫ е
именемь отц҃а своего захарію. 60 і о-
тъквѣштавъши мати его рече. ни нъ
да наречетъ са иоанъ. 61 і рѣша ѥи.
ѣко никтоже естъ отъ рожденіѣ твоего.
іже наричаатъ са именемь тѣмь.
62 Помаваахѫ же отъцю его. како би хо-
тѣлъ нарешти е. 63 і испрошъ дъштицѫ
написа гл҃ѧ. іоанъ естъ има емоу.
і чюдиша (са) вьси. 64 ѿтвръса же са оу-
ста его абие и ꙗзꙑкъ его. і гл҃аше бла-
гослова б҃а. 65 і бꙑстъ на вьсѣхъ

Стр. 1 ж въ дръжавѫ *испр. изъ бывшаго* о (ə); расточи *зогр ник.* *4* лачѫштаѧ *зогр.* *8—9* сѣмене *зогр.* *12* испълнишa са дьнпк *остр. асс. зогр. ник.* *17* придоша *остр.* *18* его *(вм.* е*)* *остр.* *19* захариа *зогр.* *21* има емоу иоанъ *всѣ проч, ред. наш. т. соотвѣтств. лучшимъ греч.* *24* помаваше же оц҃ъ его *зогр.;* бꙑ *остр* *25* его *(вм.* е*)* *остр.* *26* написа има его *остр.* *27* са *послѣ* чюдиша *прип. надъ стр.,* са емоу *зогр.;* отвръзоша *зогр. остр.*

страхъ живѫштиихъ окрѣсть ихъ.
і въ вьсеи странѣ июдеистцѣи
повѣдаеми вѣахѫ вьси гл҃и сии. 66 і
положиша вьси слъішавъшеи на сръ-
дьцихъ своихъ гл҃ѫште. что оубо о-
троча се вѫдетъ. і рѫка г҃нѣ вѣ съ
нимь. 67 і захариѣ от҃цъ е(го). ісплъни
сѧ дх҃мь ст҃ымъ. і пророчъствова
гл҃а ·:· 68 Бл҃гнъ г҃ъ бъ изл҃въ. ѣко
посѣти и сътвори избавление лю-
демъ своимъ. 69 і вьздвиже рогъ
спс҃ниѣ нашего. въ домоу дав҃да о-
трока своего. 70 ѣкоже гл҃а оустъı
ст҃ыхъ сѫштиихъ отъ вѣка пр҃къ.
71 спс҃ние отъ врагъ нашихъ. і из-д-(р)ж-
къ вьсѣхъ ненавидѫштиихъ на-
съ. 72 сътворити милость съ оц҃и
нашими. і помѧнѫти завѣтъ
ст҃ои свои. 73 клѧтвоѭ еѭже клѧтъ
сѧ. къ авраамоу от҃цю нашемоу
дати намъ 74 бе-страха. из-д-рж-
къı врагъ нашихъ избавльшемь
сѧ. сл[оу]оужити емоу 75 прѣподобие-
мь.

LXXXI і правъдоѭ прѣдъ нимь вьсѧ дьни жи-
вота нашего. 76 і тъı отроча пророкъ вышь-
нѣаго наречеши сѧ. прѣдъидеши во прѣ-
дъ лицемъ г҃немь оуготовати пѫти
его. 77 дати разоумъ спс҃ниѣ людемъ
его въ отъпоуштение грѣховъ їхъ. 78 ми-
лоср҃деи ради ѣ҃а нашего. въ нихъже по-

Стр. 2 горьнии *(вм.* странѣ*) асс. остр.; соед. двухъ оконч.* въ июдеистцѣи *4* слъішащтии *асс. 7 вм.* его *въ подл.* е; наплъни сѧ *остр. 14* пророкъ его *зогр. 14—15* р *въ* изд(р)жкъ *въ подл. пропущ. 18* помѣнѫти *зогр. 19* клятвѫ *зогр. 28* пѫть *остр. зогр. 30* оставленье грѣхъ *зогр. 30—31* милосръды ради милости *зогр. никол. 31 и 1 на слъд. стр.* посѣти насъ *зогр. ник.*

сѣтилъ естъ насъ въстокъ съ вы-
ше. 79 просвѣтити сѣдѧштѧѩ вь тьмѣ·
і сѣни съмрътьнѣ. направити ногы
наша на пѫть миренъ. 80 отроча же ра-
стѣаше и крѣплѣаше сѧ дх̄мь. і бѣ въ
поустынѣхъ до дьне авлениѣ свое-
го къ издраилю. ·:· к̑ ·:·

II.

Въ вечеръ хва рождства ·.· ·.·

1 Бъістъ же вь дьни тъ. ізиде покелѣ-
ние отъ кесарѣ авъгоуста. написати
вьсѫ оуселенжѫ. 2 се написание пръво-
е бъістъ. владѫштю сиріеѫ и кури-
нию. 3 і идѣахѫ вьси кьжъдо написати сѧ
въ свои градъ ·:· 4 вьзиде же иосифъ отъ
галилеѩ. із града назаретъска.
вь июдеѫ въ градъ дв̄ъ. іже нарица-
атъ сѧ витлеемъ. зане бѣаше отъ
домоу и отьчьствиѣ давдва. 5 на-
писати сѧ съ маріеѩ обрѫченѫѩ ѥ-
моу женоѫ. сѫштеѫ непраздъноѫ.
6 бъістъ же егда бъисте тоу. іспълъ-

Стр. 7 слова въ вечеръ хва рождства *написаны повидимому тойже рукою, только болѣе мелкимъ почеркомъ.* *8* дьни онъı *остр.*, тъ *въ подлинн вм.* тъı, *такъ въ зогр.;* заповѣдь *ассем.* *9* аvгоста *остр.* августа *ассем.*, *(и въ нашемъ текстѣ* оу *передѣлано изъ* о*);* напсати *сав.* *10* оуселенжѫ — *замѣчательная форма слова, доказывающая вмѣстѣ съ прочими особенностями вліяние языка сербо-хорватскаго на нашъ памятникъ;* напсание *зогр. сав.* *10—11* пръвое *пропущ. въ зогр асс, въ сав. приписано надъ строкою.* *11* сvр. куриниоу *остр. зогр.* соур. и куриниеѫ *асс.* сvриеѫ куриеѫ *сав.* *12* хж *въ* идѣахѫ *прибавл. надъ стр.;* вси кожьдо *зогр.;* написатъ сѧ къжьдо *остр. ассем.*, напсатъ сѧ *сав.* *13* же *прип. надъ стр.* *14 безъ* из *зогр. сав.*, и гр. *асс.* *16* виѳьлеомъ *сав.; въ* отъ *буква* о *надъ строкою.* *17—18* напсати сѧ *зогр. сав.* написатъ сѧ *асс.* *18* обрѫченоѫ *всѣ проч., только асс. согласно съ наш.* *19 въ* женоѫ *буквы* но *первонач были, но стерлись;* сѫштѫѫ *зогр.;* непразноѫ *сав.* *20* бъиста *остр. сав.*

ниша сѧ дѣние родити ѥи. 7 і роди сн̄ъ
свои пръвѣнецъ. і повитъ і. і поло-
жи и вь ѣслехъ. зане не бѣ има мѣста
въ обитѣли ⁘ 8 і вѣахж пастъири въ
тоижде странѣ. бьдѧще и стрѣгжще
ст(р)ажж ноштънижж о стадѣ своемь.
9 і се анг̃лъ гн̄ь ста вь нихъ. і сла-
ва гн̄ѣ осиѣ ѩ. і оубоѣша сѧ страхо-
мь велиемь. 10 і рече имъ анг̃лъ
не боите сѧ. се бо благовѣштаж
вамъ радость велиж. ѣже бждѣ-
тъ вьсѣмъ людемъ. 11 ѣко роди сѧ
вамъ дънесь спсъ. іже естъ хр̄ъ
гр̄ъ. въ градѣ дв̄ѣ. 12 і се вамъ зна-
мение. обрѧщете младенецъ повит-
тъ лежѧштъ въ ѣслехъ. 13 і въне3ап-
пж бъістъ съ анг̃лмъ мъножъ-
ство вои небскыихъ. хвалѧштъ
бг̃а и гл̄глжштихъ. 14 слава въ вы-
шънихъ бг̃у. і на земи миръ. въ
чл̄вцхъ благоволение. 15 і бъістъ
ѣко отидж отъ нихъ анг̃ли нб̄о. и
чл̄вци пастъири рѣша дроугъ къ
дроугоу. прѣидѣмъ оубо до витлее-
ма. і видимъ гл̄ъ съ бывъшии.
іже съказа намъ гр̄ъ. 16 і придж по-
двигъше сѧ. і обрѣтж мариж же и о-

Стр. 1 да родитъ *(вм* родити*) acc.* *2* обитъı-и *acc.*; его *(вм.* и*) остр.* *3* н *въ* не *прип. надъ строкою* *4* въ обитѣль *остр.* обитѣльна *зогр.*; бѣхж *сав.*; пастоуси *сав. остр. (такъ и 23)*, пастъири бѣахж *ассем* пастоуси б. *остр* *6* р *въ* стражж *въ подл. проп.* *7* оу нихъ *зогр.*, вь *ми ими* въ, *въ нашемъ т. опредѣлить трудно.* *8* боишѧ сѧ *съ прип.* оу *сав.* *10* благовѣстоуіж *сав. зогр. остр.* *11* р. великж *остр.* *13* вамъ х̄ъ гр̄ъ въ гр̄а дв̄ѣ *сав. съ надстрочною прип.* отъ дѣвъı *сав.*; кже кєть *остр* *17* бъістъ гл̄а̂ *сав.* *18* воинъ *сав.* *22* *въ* отидж *буква* о *надъ строкою*, отидоша *остр.* *23* рекоша *остр.*. *26* гр̄ь сък. намъ *сав. остр. acc. зогр*, придоша *остр.* прѣидж *acc.*

сифа. і младенецъ лежащтъ въ
ѣслехъ. 17 видѣвъше же сказаша о
гл҃ѣ. гл҃нмь имь о отрочате семь.
18 і вьси слышавъшеи дивиша сѧ. о
гл҃аныхъ отъ пастырь къ нимь. 5
19 марнѣ же съблюдаше вьса гл҃ы си-
LXXXII ѭ сълагаѧшти къ ср҃дци своемь.
20 і възвратиша сѧ пастыри славя-
ште и хвалѧште б҃а. о вьсѣхъ еже
видѣша и слышаша. ѣкоже гл҃ано 10
бъистъ къ нимь ·:· к҃ ·:· 21 і егда испълъ-
нишѧ сѧ осмь дьнии да и обрѣжжтъ.
і нарѣша имѧ емоу и҃съ. нареченое
анг҃ломъ прѣжде даже (не) зачатъ сѧ
въ чр҃вѣ ·:· 22 і егда испълънишѧ сѧ 15
дьнье очищтенїѧ ею҃. по законоу
мосеовоу. възнѣсѧ и въ и҃лмъ. поста-
кити прѣдъ г҃мь. 23 ѣкоже естъ писа-
но къ законѣ г҃ни. ѣко вьсѣкъ мла-
денецъ мжжъска полоу. разврь- 20
заѧ ложесна сто г҃ви наречетъ сѧ.
24 і дати жртвѫ по реченоумоу къ за-
конѣ г҃ни. дъва гагръличишта ли
дъва птенъца голжбина ·:· 25 і се бѣ
чк҃ъ къ и҃лмѣ. емоуже имѧ сумеонъ.
і чк҃ъ съ правъденъ и чьстивъ. ча- 25

Стр. 3 о гласѣ *сав. съ надстр. прип.* и о г҃тѣ; о отроч. *проп. въ зогр*, о отрочати *остр. асс.* *5* пастоухъ *остр. сав.* *6* вьса събл. г҃ты *ассем. остр.* *8* пастоуси *остр. сав.* *8—9* хвал. и слав. *зогр* *9* иже *остр. зогр. ассем. сав.* *10* слыш. и вид. *всъ проч.* *11—12* напълъни *остр.* испълни *зогр. асс.* *12* днъ *сав.* *12* да обр. и *сав.* *13* наречено бъисть *остр. асс.* *14* отъ анѓела *остр. асс.;* не *надъ стр.* *15* приближиша сѧ *зогр.* *16* очищению *(безъ ею) сав.* *17* възнесоста *остр;* отроча *(вм. и) сав.* *18—19* писано *зогр. сав.* *23* гърличица *остр. сав.* *24 безъ* се *остр. зогр. сав.* *25 въ рукоп.* еможе; семьонъ *зогр.* сьмеонъ *сав.* *26* чьтивь *зогр*, правьдивъ и богочьстивъ *асс.*, правьдивъ и чъстивъ *сав.*

ѩ оутѣхꙋ изд҃рвꙋ. і дх҃ъ бѣ ст҃ъ
въ немь. 26 і вѣаше емоу отъкѣшта-
но дх҃мь ст҃ымь. не видѣти съ-
мрѣти прѣжде даже видитъ х҃а
гн҃ѣ. 27 і приде дх҃мъ въ цр҃квь. і е-
гда вьвѣсте родителѣ отроча и-
с҃а. сътворити има по обычаꙗ законьноумоу о немь. 28 і тъ прия-
тъ е на ржкоу своею. і бл҃гсви б҃а и
рече. 29 нынѣ отъпоустиши раба
твоего вл҃дко. по гл҃оу твоемоу съ ми-
ромъ. 30 ꙗко видѣсте очи мои съпасение
твое. 31 еже еси оуготовалъ прѣдъ лице-
мъ вьсѣхъ людии. 32 свѣтъ въ окръ-
вение ѩзыкъ. и славꙋ людии тво-
ихъ изл҃ѣ. 33 і бѣ иосифъ и мати его чю-
дѧшта сѧ. о гл҃емыхъ о немь. 34 і
бл҃гсловь ѣ сумеонъ и рече къ маріи
матери его. се лежитъ съ на паде-
ние и на въстание мъногомъ въ
изр҃и. і въ знамение прѣрочьно.
35 і тебѣ же самои дш҃ꙋ пройдетъ о-
ржжие. да отъкръиѭтъ сѧ отъ
мъногъ ср҃дцъ помышлениѣ. ⁘
36 І бѣ анна пророчица. дъщи фа-
ноуилева. отъ колѣна асоурова.
си заматорѣвъши въ дньхъ

Стр. 2 бѣ *всѣ проч.* *3—4* р *въ* съмрѣти *надъ строкою.* *6* въведоста *остр* вьзнѣсте *ассем.* оувѣдѣста *(съ надстрочною приписью* въведо*) сав.* *9* и *(вм.* е*) сав.; послѣ* бл҃гсви *прибавл. въ прочихъ т.* семьонъ, *или* сьмеонъ, *ассем. безъ этого слова, согласно съ нашимъ и греч. т* *12* ви *въ* видѣсте *надъ стр.* *14—15* отъкрьвение *асс. сав.* *15* ѩзыкомъ *остр. сав*, слава *сав* *16* оц҃ъ его *(вм.* посифъ*) зогр. асс. сав. (въ послѣдн. съ надстр. прип.* иосифъ*), такое же разночтение въ греч. текстахъ.* *19* лежитось *асс.* *19—20* паданье *зогр. асс сав.* *20* въстаѭние *остр* *22* пропд дш҃ꙋ *ассем.* *23* отъкръетъ *зогр.* *26* асирова *остр* асурова *асс. сав.* сурова *зогр.* *27* заматерѣвъши *зогр. остр.*

мноѕѣхъ. живъши съ мѫжемь
ѫ лѣтъ. отъ дѣвъства своего.
37 и та въдова до осми десѧтъ и че-
тыръ лѣтъ. ѣже не оухождааше
постомь и молитвами. слоу-
жѧщи день и ношть. 38 і та въ тъ
часъ приставъши исповѣдаа-
ше сѧ гви. і гл҃аше о немь. вьсѣ-
мъ чаѭштиимъ избавлени-
ѣ въ им҃ѣ. 39 ѣко съконьчаша сѧ вь-
сѣ по законоу гню. възвратиша
сѧ въ галилеѭ. въ градъ свои на-
заретъ. 40 отроча же растѣаше и
LXXXIII крѣплѣаше сѧ дх҃мь. исплънѣвъ сѧ прѣ-
мѫдрости. і благодать бжиѣ бѣ на
немь ·:· к҃. 41 і ѭждаашете родителѣ его
по вьсѣ лѣта въ им҃ъ. въ праздьникъ
пасхъı. 42 і егда бъıстъ дъвою на де-
сѧте лѣтоу. въшедъшемъ имъ въ
им҃ъ. по обычаѭ праздьника. 43 і
конъчавъшемъ дъни възвраща-
ѭштемъ сѧ имъ. оста отрокъ їс
въ им҃ѣ. і не чю иосифъ и мати его.
44 мьнѣвъша же и въ дроужинѣ сѫштъ.
придете пѫть дьне[и] і искаашете
его въ рождении. і въ знании. 45 і не

Стр. 4 охожд. отъ цръкъве *ассем. зогр. сав. остр.* *5* молитвоѭ *сав.* *5—6* д. и нощъ работаѭщи гви *ассем.* *14* дхмь *въ сав. прип. только надъ строкою;* наплънша *остр.* *15* бгодѣть *сав. зогр. ассем.* *16* хождааста *остр.* хождаста *сав.* *18* пасцѣ *зогр. сав.* пастѣ *ассем.* пасхѣ *(руссицизмъ!) остр.* *19* лѣтѣ *зогр.;* въходащемъ *сав.* въсходащемъ *зогр. асс. остр.* *21* коньчавшемъ сѧ днемъ *сав.* *22* отроча *сав.* *23* не чюста родителѣ его *сав. зогр.* чюсте р. е. *ассем., остр. согл. съ нашимъ (и въ сав. приписка* иосифъ и мати*), такое же разночтеніе въ греч. текстахъ.* *24* сѫща *сав.* *25* придоста *сав.* идоста *остр.* прѣидосте *ассем.;* днии .е҃. *сав.* дьни пѫть *ассем.* дьне пѫть *остр., въ зогр.* пѫть *написано по подчищенному; въ наш. т.* а *передѣлано потомъ въ* ѫ, *вм.* дьне *было* дьнеи, *но* и *выскоблено.*

обрѣтъша его. възвратисте сѧ
къ имъ. възискающта его. 46 і бы-
стъ по трехъ днехъ. обрѣтете и къ
црк҃ви сѣдѧштъ. по срѣдѣ оучите-
ль и послоушающта ихъ. і въпра-
шающта б҃а. 47 оужасаахѫ же сѧ вьси.
послоушающтеи его. о разоумѣ и о о-
тъвѣтѣхъ его. 48 і видѣвъша и ди-
висте сѧ. і рече къ немоу мати е-
го. чѧдо что сътвори нама та-
ко. се отецъ твои и азъ. скрѣбѧ-
ща искааховѣ тебе. 49 і рече къ нима.
что ѣко искаашета мене. не вѣста
ли ѣко ѣже сѫтъ о҃ца моего. въ тѣ-
хъ достоитъ ми бъıти. 50 і та не
разоумѣсте гл҃а иже рече има.
51 и съниде съ нима и приде къ назаретъ. і бѣ повиноуьıа сѧ има. і мати его съблюдааше вьсѧ гл҃ъı сиѧ
въ ср҃ци своемь. 52 і҃с҃ъ же спѣаше
прѣмѫдростиѭ и тѣломъ и благодатиѭ. отъ б҃а. и чл҃къ ·:· к҃ ·:· ·:·

III.

1 Въ пѧтое на десѧте лѣто. владъıчьства тивериѣ к҃есарѣ. облада-
ющтоу понтьскоумоу пилатоу ию-

Стр. 1 възвратиста сѧ *сав. остр.* *3* обрѣтоста *сав. остр.* обрѣтосте *зогр.* *4* въ црькъве *зогр.*; сѣдаща *сав.* *7* послоушающи *остр.* *8—9* дивиста сѧ *сав. остр.* *9—10* къ нѥмоу м. ѥго р *остр.* *13* искаста *сав. остр.*; вѣдѣаста *асс.* *14* еже естъ отъ о҃ца *сав.* *16* разоумѣста *асс. сав. остр.* *19* си *асс., остр. приб.* сълагающи. *21—22* благодѣтиѭ *асс. зогр. сав.* *23* въ второе *сав* *24* *въ подл. надъ* ке *слова* кесарѣ *какая-то черта, означ. вѣроятно мягкость буквы* к *24—25* обл. июд. пил. *сав.* *25* *и 1 на слъд. стр.* июдеиѭ *асс.*

дѣеⷨ. і четврътовластъствоу-
ⷨштоу галилѣеⷨ продоу. фили-
поу же братроу его четврътовласть-
ствоуⷨштоу итоурieⷨ и трахони-
тъскоⷨ ст(р)аноⷨ. і лусанию че-
тврътовластъствоуⷨштоу.
авилинieⷨ 2 при архиереи аннѣ и каи-
ѣфѣ ·:· Бысть гл҃ъ бж҃ии къ иоа-
ноу захарииноу сн҃оу въ поустъı-
нии. 3 і приде во всь странⷨ иоръда-
нъскⷨ. проповѣдаⷨ кръштение
покаанiѣ. въ отъпоуштение грѣхо-
мъ. 4 ѣкоже естъ писано въ кънига-
хъ словесъ. исаиⷨ пр҃ка гл҃шта.
Гласъ въпиⷨштаго въ поустъı-
нии. оуготоваите пⷭть гн҃ь. пра-
въı творите стьзⷯ его. 5 всѣка
дьбрь испълнитъ сѧ. и всѣка
гора и хлъмъ съмѣритъ сѧ. і бⷨ-
дⷨтъ стрѣпътъноѣ въ праваѣ.
і остриⷨ въ пⷭти гладъкъı. 6 і оу-
зьритъ всѣка плъть сп҃сние
LXXXIV бж҃ие. 7 гл҃аше же исходⷨштиимъ народомъ. кръститъ сѧ отъ него. ишта-
диѣ ехидънова. къто съказа вамъ
вѣжати отъ градⷨштаго гнѣва. 8 съ-
творите оубо плодъı достоиⷩı пока-

Стр 2 галилеⷨ *acc.* *3* братоу *всѣ проч.;* четврътовластъ— *или* четврътовласть—, *опредѣл. трудно.* *4* страхонитьскоⷨ *сав. и зогр. гдѣ с выскобленo.* *5* люсанию *acc., ошибочно сав.* лоусаниеⷨ. *7* архиереоу *ассем.* *9* сн҃оу зах. *acc. сав.* *10—11* иерданьскⷨ *остр. acc. сав.* *12* на покаание *остр. зогр. сав.,* въ оставление *acc.* *13* псано *сав.* *14* слово исаиемь пр҃омъ гл҃щимъ *сав,* словесъı-исаиⷯ *остр.* словесънъıихъ *acc.* *16* оуготовите *остр.* *18* наплънить сѧ *остр.* *19* хлъми *зогр.* *20* стрѣпътании *сав.* *21* остри пⷭтие сладъци *сав.* остриѣ *зогр.* *24* крьстити сѧ *зогр* крьстащимъ сѧ *сав* *27* плодъ достоинъ *зогр. сав.*

анию. і не начинаите гл҃ати въ себѣ.
отц҃а имамъ аврама. гл҃ю бо вамъ.
ѣко можетъ б҃ъ отъ камениѣ сего. къ-
здвигнжти чада аврамоу. 9 Юже
бо секыра при корении дрѣва лежитъ.
вьсѣко оубо дрѣво не творащее плода
добра посѣкаютъ и въ огнь вьмѣ-
таютъ ·:· 10 і въпрашаахж и народи
гл҃ющіе. что оубо сътворимъ. 11 отъ-
вѣштавъ же гл҃а имъ. имѣи дь-
вѣ ризѣ да подастъ не имжштоумоу.
і имѣи брашъна такожде да твори-
тъ. 12 придж же и мытаре кръститъ
ся. і рѣша къ немоу. оучителю что
сътворимъ. 13 онъ же рече къ нимъ.
ничтоже боле повелѣнаго вамъ
творите. 14 въпрашаахж же и и воини
гл҃ште. і мы чъто сътворимъ.
і рече къ нимъ. никогоже обидите
ни оклеветаите. і дьвльни бж-
дете оброкы вашими. 15 Чаюштем-
мъ же людемъ и помышлѣюштем-
мь вьсѣмъ въ сръдьцихъ своих-
хъ. о іоаннѣ еда тъ естъ х҃ъ. 16 отъвѣ-
штаваше іоаннъ вьсѣмъ гл҃а.

азъ оубо водоюж кръштаю вы. гра-
детъ же крѣпленъ мене. емоуже нѣ-

Стр. 5 корене *зогр. сав.* корени *остр.* и дрѣво лежитъ *сав.* *6—7* доб. пл. *зогр.* *7—8* вълагаютъ *зогр., остр. прибавляетъ:* и съгараіетъ. *8* его *(вмѣсто* и*) остр.* *9* гл҃ште оучителю что *(безъ* оубо*) зогр. ассем. сав.; въ* сътворимъ *послѣ* съ *слѣдъ неудавшагося почерка буквы* с. *11* дастъ *ассем.* *13* придоша *остр.;* мытари *зогр. остр.* *14* рекоша *остр.* *16* ничесоже *асс.* *20—21* и достоини бждете обѣщании вашими *сав.* *23* вь себѣ вь срдциихъ св. *ассем.* *24—25* отъвѣща же іоаннъ *сав.* о. имъ іоаннъ гл҃а *зогр.* *26* кръщаю вы водою *ассем.* крьщю *сав.* *26—27* идетъ *сав.* *27* крѣпли *зогр. остр.* крѣплии *сав.*

смъ достоинъ отрѣшити ремене са-
погъ его. тъ въı крьститъ дх҃мь
ст҃ымъ и о҃гнемь. 17 емоуже лопата
въ ржцѣ его. ı потрѣбитъ гоумьно сво-
е́. ı съберетъ пшеницѫ къ житьницѫ
своѭ. а плѣвъı съжежетъ огнемь
не гашѫштиимь. 18 мъногa же и инa оу-
тѣшaѣ блaговѣствовaше къ
людемь. ·:· к҃ ·:· 19 ırодъ же четврътo-
влaстьникъ облıчaемъ имъ. о и-
родиѣдѣ женѣ брaтрa своего. ı о вьсе-
мь зълѣ еже сътвори ırодъ. 20 прило-
жи и се нaдъ вьсѣми. ı зaклепе но-
ана въ темьници. ·:· 21 Бъıстъ же е-
гдa крьстишa сѧ вьси людье. ıс҃оу
крьштьшю сѧ и молѧштю сѧ. отвръ-
зе сѧ небо. 22 ı сънидe дх҃ъ ст҃ъıи тѣ-
лесънъıмъ зрaкомъ. ѣко голѫбь
нa нь. ı гл҃aсъ сн҃бе бъıстъ гл҃ѧ. тъı
есı сн҃ъ мои възлюбленъı. о тебѣ
блaговолıхъ. 23 ı тъ бѣ ıс҃ъ ѣко тре-
мъ десaтемъ лѣтъ нaчинaѣ. сн҃ъ
съı ѣко мьнимъ бѣ ·:· ·:· ·:·
ıосифовъ. ıлиевъ. 24 мaттaтовъ. ·:·
левьѣнинъ ·:· мелхиевъ. ı aннaевъ ·:·
ıосифовъ ·:· 25 мaттaтиевъ ·:· aмосо-
въ ·:· нaоумовъ ·:· если(м)овъ. ·:·
нaгѣeовъ ·:· 26 мaaтовъ ·:·

LXXXV мaтaтиевъ ·:· семеоновъ ·:· ıосифовъ ·:·
ıюдинъ ·:· 27 иоaнaевъ ·:· рисиевъ ·:· зорова-

Стр. 1—2 сапогоу *зогр. ассем.* сапога *сав.* *2* кр. въı *остр.* *4* въ ржкоу *асс. сав. зогр.* *7* не гасящиимъ *асс.* не гасимъıимь *остр.* *7—8* повѣдаѧ *сав.*, *въ зогр. этого причастия нпт*ъ, *но* гл҃а къ люд., *безъ* къ *ассем. остр.* *13* надъ вьсѣмь *зогр.*; заключи *зогр.* заклопи *ник.* *21—22* трьми десатъı *зогр.* *24* маттатовъ *зогр.* *27 въ* если(м)овъ *буква* м *какъ кажется нарочно стерта, въ греч.* ἐσλει *и* ἐσλειμ.

велевъ ·⁘· салатиилевъ ·⁘· нириевъ ·⁘· 28 ме-
лхиевъ ·⁘· адъдиевъ ·⁘· касамовъ. а-
лмодановъ. ірові ·⁘· 29 іосиовъ ·⁘· ели-
езеровъ. ірамовъ ·⁘· маттатовъ ·⁘·
левкѣшинъ ·⁘· 30 сгмеоновъ ·⁘· іюдовъ ·⁘·
и(о)сифовъ. іоананевъ ·⁘· елиакимовъ ·⁘·
31 мелеанновъ ·⁘· маинановъ ·⁘· маттата-
таевъ ·⁘· [а]натановъ. давыдовъ ·⁘·
32 іессовъ ·⁘· овидовъ ·⁘· воозовъ ·⁘· салмо-
новъ ·⁘· наасоновъ ·⁘· 33 аминадавовъ ·⁘·
арамовъ ·⁘· іоа҃мовъ ·⁘· есромовъ ·⁘·
фаресовъ ·⁘· іюдовъ ·⁘· 34 ѵѣкѡвовъ ·⁘·
исаковъ. авраамовъ. тарань. нахо-
ровъ ·⁘· 35 сероуховъ ·⁘· рагавовъ ·⁘· фале-
(к)овъ ·⁘· еверовъ ·⁘· салань. 36 каинановъ ·⁘·
арфаксадовъ ·⁘· симовъ ·⁘· ноевъ ·⁘·
ламеховъ ·⁘· 37 матоусаль ·⁘· еноховъ ·⁘·
іаредовъ ·⁘· малелеилевъ ·⁘· каи-
новъ ·⁘· 38 еносовъ ·⁘· ситовъ ·⁘· адамовъ
божіи ·⁘·

IV.

1 І҃съ же исплънь дх҃а с҃т҃а. възвра-
ти сѧ отъ іоръдана. і ведѣаше сѧ
дх҃мъ въ поустыни. 2 к҃. дьнии.
искоушаемъ диволомъ. і не ѣ-
стъ ничесоже въ тыи дьни ·⁘· і ко-
ньчавъшемъ сѧ имъ послѣдь

Стр. 2—3 елмодановъ (Ἐλμαδαμ) *зогр.* *4* іерамовъ (Ἰωραμ *или* Ἰωρειμ) *зогр.* *5* семеоновъ *зогр.* *6 въ подл.* исифовъ, *но* іосифовъ *зогр. ник.* *8* натановъ *зогр.*, *въ нашемъ т.* а *выскоблено* (Ναθαμ *или* Ναθαν). *11* іоарамовъ *зогр.* иорамаль *ник.*, *въ наш. тексть* р, *какъ кажется*, *приписано другою рукою.* *16* симоновъ *зогр.*, *никол согласно съ нашимъ* (Σημ). *18—19* каинановъ *зогр.* *19* сифовъ. *25* ничьтоже *зогр.*

вьзалка. 3 і рече емоу
дивволъ ·:·
аще сн҃ъ еси бж҃ии. рьци каменію семоу
да бждетъ хлѣбъ. 4 и отъвѣшта ис҃
къ немоу гл҃м. писано естъ ѣко не о
хлѣбѣ единомь живъ бждетъ чл҃къ.
нъ о вьсѣкомь гл҃ѣ бж҃ии. 5 і вьзве-
де и дивволъ на горж вьисокж. пока-
за емоу вьсѣка цьрьствиѣ вьселе-
нъıѭ вь чѣсѣ врѣменьнѣ. 6 і рече е-
моу дивволъ. тебѣ дамъ власть
сиѭ вьсѭ и славѭ иѫ. ѣко мьнѣ прѣ-
дана естъ. і емоуже аште хоштж прѣ-
дамь ѭ. 7 тъı оубо аште поклониши
сѧ прѣдъ мноѭ. бждтъ тебѣ вь-
сѣ. 8 і отъвѣштавъ ис҃ъ рече емоу.
ıди за мъноѭ сотоно. писано естъ.
гн҃ бо҃у твоемоу поклониши сѧ. і то-
моу единомоу послоужиши. 9 і веде и
въ ıм҃ъ. і постави и на крılѣ црькъ-
нѣемь. і рече емоу. аште сн҃ъ еси
бж҃ии. врьзи сѧ отъ сждоу низъ. 10 пи-
сано бо естъ. ѣко анг҃ламъ своимъ
заповѣстъ о тебѣ съхранити тѧ.
11 і на ржкахъ възъмѧтъ тѧ. да не
о камень прѣтъкнеши ногы твоеѭ.
12 і отъвѣштавъ ис҃ъ рече емоу. ѣко ре-
чено естъ. не искоусиши гд҃а бг҃а твое-
го. 13 і съконьчавъ вьсѣко искоу-
шение дивволъ. отиде отъ него
до врѣмене ·:· 14 і възврати сѧ ıс҃ъ.
вь силѣ дх҃овънѣи въ галилеѭ ·:·

Стр. 1 възлака *зогр.* *4* хлѣби *зогр ник.* *7 вм.* бж҃ии: исходещимь из оусть божихь *ник. (и въ греч. такое же разночтение).* *25* на роукоу *ник.* *29* все иск. *никол.*

LXXXVI і вѣсть изиде по вьсеи странѣ о немь.
15 і тоу оучаашє на сънъмиціихъ ихъ.
славимъ вьсѣми ·:· З ·:· 16 і приде въ на-
заретъ въ немьже бѣ въспитѣнъ.
і въниде по обычаю своемоу. вь день
соботѣнъı въ сънъмиште. і въста
чистъ. 17 і въздаша емоу кънигы
исаіи пророка. і разгънъвъ кънигы. обрѣте мѣсто идеже бѣ написано. 18 дх̃ъ гн̃ъ на мьнѣ. егоже ради помаза мѧ. благовѣститъ ништимъ посъла мѧ. исцѣлитъ съкроушенъıѭ срд̃цемь. 19 проповѣдѣтъ плѣньникомъ отъпоуштение. і слѣпъıмъ прозьрѣние. отъпоустить съкроушенъıѭ въ отърадж. проповѣдѣти лѣто гн̃е приѭто. 20 і съгънъвъ кънигы въдавъ слоузѣ сѣде.
і вьсѣмъ въ сънъмици очи бѣашете зърѧщи на нь. 21 начатъ же глати къ нимъ. ѣко дънесь съвъıстъ
сѧ писание се. въ оушию вашею. 22 і вьси съвѣдѣтельствоваша емоу.
і дивлѣахж сѧ о словесехъ благодати. исходѧштиихъ из оустъ его ·:· к ·:·
і глахж не сь ли естъ сн̃ъ иосифовъ.
23 и рече къ нимъ. вьсѣко речете ми

Стр. 3 вънидe *сав.* *4* идеже *асс.;* въспитанъ *остр.* *5* ю *въ* обычаю *надъ строкою.* *6* сжб. *остр. и проч;* въ съборищте *остр.* *7* въдаша *сав. остр. ассем* *11* благовѣстити *сав. ассем* *12* ицѣлити *сав.* ицѣлитъ *ассем.* *13* проповѣдати *остр.* *15* отъпоустити *сав. остр. асс.* *16—17* проповѣдати *сав. остр. асс.* *17* приѧтьно *сав. остр. асс.* *18* въдастъ *асс.* *19* въ съборищи *остр.* *19—20* бѣста *сав* бѣаста *остр.* *22* псание *сав., въ нашемъ т. надъ несудавшимся почеркомъ второго* и *въ* писание *написано надстроч. лагол* и. *23* послоушаша его *(вм.* съвѣд. емоу*) сав.,* съв—аахж *остр. ассем.* *24* о словеси благодѣтьнѣ *сав.* о словесехъ и благодѣти *асс.*

притъчѫ сиѭ. вамн ісцѣли сѧ
самъ. елико слышахомъ бы-
въшинѫ. въ капернаоумѣ. сътво-
ри и сѣде въ отьчествии твоемь. 24 ре-
че же аминь гл҃ѭ вамъ. ѣко никото-
рыи же проркъ приѧтенъ естъ въ отечъ-
ствии своемъ. 25 въ истинѫ же гл҃ѭ
вамъ. мъногы вѣдовицѧ бѣшѧ. въ
дьни илиины въ і҃н. егда заклепе
сѧ небо. три лѣта и шесть м҃сцъ. ѣко
бъистъ гладъ по вьсеи земли. 26 і ни
къ единои же ихъ посъланъ бъистъ и-
лиѣ. тъкмо въ сарефтѫ сидонъскѫ-
ѭ. къ женѣ вѣдовици. 27 і мъногы бѣ-
ѧхѫ прокажени в҃и при елисеи пророцѣ.
і ни единъ же ѣ отъ нихъ очисти сѧ. то-
кмо нееманъ соурьскыи. 28 і испълни-
шѧ сѧ ѭрости вьси на съньмишти
слышѧште. 29 і въставъше изгъна-
шѧ и вонъ из града. і вѣсѧ и до връхоу
горы. на неиже градъ ихъ съзъданъ
бѣаше. да вѫ и низъринѫли. 30 онъ же
прошедъ по срѣдѣ ихъ идѣаше ·:· к҃ ·:· з҃ ·:·
31 і вниде ис҃ъ въ капернаоумъ въ
градъ галилеискъ. і бѣ оучѧ вь собо-
ты. 32 і оужасаахѫ сѧ о оучении его. ѣко
съ властиѭ бѣ слово его. 33 і въ съ-
ньмишти бѣ чл҃къ имы дх҃ъ бѣса

Стр. 1 врачю *асс. остр.* *4* своемъ *асс.* *6* приѧтъ *остр. сав.* не приѧтенъ *асс.* *9* заключи *остр асс. сав.* *11* гл. велеи *асс;* земли *остр.* *14—15* бѣшѧ *асс.* *17* *второе* е *въ* нееманъ *надъ стр.*, неоманъ *сав.* *17—18* наплъниша сѧ *остр.* *18* вьси мр. *остр зогр. ассем.;* на съборищи *остр*, на сьньмищиихъ *ассем.* *19* слыш. се *зогр.* сл сии *асс.* *20* ведоша *остр. зогр;* до връха *асс.* *21* сътворенъ *остр.* *22* бъша *остр.* *25* сжб. *всѣ проч.* *27—28* въ съборищи *остр.* *28* бѣ въ сън. *ассем.;* доуха нечиста *остр.* дх҃ъ бѣсъ нечистъ *асс.* *(и въ греч. текстахъ такое же разночтеніе).*

нечс̄та. і възъпи гласомь веліемь гл̄ѧ. 34 остани чьто єстъ намь
и тебѣ ис̄е назарѣнине. пришелъ е-
си погоубитъ насъ. вѣмъ тѧ кто еси
сты бж̄ии. 35 і запрѣти емоу ис̄ъ гл̄ѧ.
LXXXVII прѣмлъчи изиди из него. і повръгъ і
бѣсъ по срѣдѣ изиде иж него. никако-
же не врѣждъ его. 36 і бысть оужасъ
на вьсѣхъ. і сътѧзаахж сѧ дроугъ
къ дроугоу гл̄ѣште. что єстъ слово
се. ѣко вл(а)стиж и силоѭ велитъ. не-
чистыимъ дх̄мъ и исходѧтъ ⁘ к̄ ⁘
37 і исхождааше шюмъ о немъ въ въсѣ-
ко мѣсто и странꙑ. 38 въставъ же
и-съньмишта. вънидѣ въ домъ си-
моновъ. тъщта же симонѣ бѣ одръ-
жима огнемь веліемь и молиша и
о неи. 39 і ставъ надъ неѭ запрѣти о-
гню. и остави ѭ. абие же въставъ-
ши слоужааше имъ ⁘ 40 заходѧштю же
слънъцоу. въси елико имѣахж болѧщѧ
ѭ неджгъı различънъı. привождаа-
хж ѭ къ немоу. онъ же на когожъдо ихъ
ржкж възлагаѭ исцѣлѣаше ѭ. 41 исхо-
ждаахж же и бѣси отъ мъногъ въпи-
ѭште и гл̄ѣште. ѣко тъı еси х̄ъ сн̄ъ
бж̄ии. и запрѣщтаѭ не даѣше имъ
гл̄ати. ѣко вѣдѣахж х̄а самого
сѫщта. 42 бъвъшю же дьни. ишедъ
иде въ поусто мѣсто. і народи и-
скаахж его. и придж до него. і дръ-

Стр. 5 въ бж̄ии *буква* ж *связана с* і. *11* а въ властиж *въ подл. пропущ.* *14* мѣсто странꙑ *зогр. ник. б.* вь мѣста страни *ник. а. (такъ, безъ* и, *по греч. т.).* *24* цѣлѣаше *зогр. ник.* *27* дадѣаше *зогр. ник.* *29* въ бъвъшю *исправлено потомъ* ъ *въ* ъı *вязью глагол. буквъ* ѳ *и* Ф.

жаахж и да не би отъшелъ отъ нихъ. 43 онъ же рече къ нимъ. ѣко и дроугыимъ градомъ подобаатъ
ми благовѣстити цⷭтвие бжіе.
ѣко на се посъланъ есмъ. 44 і бѣ проповѣдаѩ на сънѣмиштихъ галилѣисцѣхъ.

V.

1 бъистъ же належащтю емоу народоу. да бж слъишали слово бжие ·⁘ к ·⁘ і тъ бѣ стоѩ исъ при
езерѣ ѣенисаретъсцѣ. 2 і видѣвъ дъва корабица стоѩшта при езерѣ. рыбътвы же ошедъше отъ неіж плаахж мрѣжѧ. 3 вълѣзъ же въ единъ отъ корабицю иже бѣ симоновъ.
моли и отъ земла отъстжпити
мало. і сѣдъ оучаше ис кораблѣ
народы. 4 ѣко же прѣста гл̃а. рече
къ симоноу вьзѣди [въ]въ глъбинж. і вьметѣте мрѣжѧ ваша въ
ловитвж. 5 і отъвѣштавъ симонъ рече емоу. наставьниче об ношть вьсж трождьше сѧ не ѩсомъ
ничесоже. по гл̃оу же твоемоу въвръжемъ мрѣжж. 6 і се сътворьше. обѧсѧ мъножъство ръібъ

Стр. 4 въ бжіе *буква* і *связана съ* ж. *7—8* емь *зогр.* *9* стоѩ. бѣ *асс.* стоѩаше *остр.; безъ* исъ *зогр.* *11* кораблѣ *асс.* *11—12* рыбитви *асс.* рыбари *зогр. остр.; у насъ странная описка* рыбътвы *вм.* рыбитвы, *да еще* бъі *вм.* бъі. *13* мр. своѩ. *остр.* *15 безъ* отъ земла *зогр.;* възити *(вм.* отъстжп.*) асс.* *16* ис кор. оуч. *асс.* *18* виждь ѣхаі *зогр.* въѣди *асс.* *19* въметите *асс.* *22* трождьше *такъ въ подлин.;* ѩхомъ *зогр. ассем.* ничесоже не ѩхомъ *остр.* *23—24* въметемъ *ассем.* *25* обаша *зогр. остр.*

много. протрѣзаашє же сѧ мрѣ-
жа ихъ. 7 і поманжша причасть-
никомъ иже бѣахж въ дроуѕѣмь
кораби. да пришедъше помогж-
тъ имъ. і придж и испълни-
ша оба кораблѣ. ѣко погржжати
сѧ има. 8 видѣвъ же симонъ пе-
тръ. припаде къ колѣномa и-
сѣвама гл҃а. ізиди отъ мене
LXXXVIII ѣко мжжь грѣшенъ есмъ г҃и. 9 оужасъ бо о-
дръжаашє и. и вьсѧ сжщаѧ съ нимъ о ло-
витвѣ рыбъ ѭже ѭсѧ. 10 такожде же и и-
ѣкова и оана сн҃а зеведеова. ѣже бѣсте
наслѣдьника симонови. і рече къ си-
моноу и҃съ. не бои сѧ отъ селѣ чл҃кы
бждеши ловѧ. 11 і извезъше кораблѣ на
соухо и оставьше вьсе вь слѣдъ его и-
дж ·:· к҃ ·:· 12 і бъістъ егда бъістъ въ еди-
номъ отъ градъ. і се мжжъ испълнь
прокажениѣ. і видѣвъ і҃са падъ ницъ
моли сѧ емоу гл҃а. г҃и аште хоштеши мо-
жеши мѧ очистити. 13 і простеръ рж(кж) ко-
снж и рекъ хоштж очисти сѧ. і ѣби[би]е про-
каза отиде отъ него. 14 і тъ запрѣти емоу.
никомоуже не гл҃ати. нъ шедъ покажі сѧ
иереови. і принеси о очиштении свое-
мь. ѣкоже повелѣ моси во съвѣдѣтє-
льство имъ ·:· 15 Прохождаашє же паче

Стр. 1 много *пропущ. въ асс.* *1—2* пр...аахж—мрѣжа *зогр. остр. асс.* *4* корабли *зогр. остр.* *5* придоша *зогр. остр.* *5—6* напълниша *остр.* *8—9* и҃сѣсовома *остр. асс., зогр. согл. съ нашимъ.* *11 вм.* сжщаѧ: иже бѣахж съ нимь *остр. асс* *12* ѭша *остр. зогр.* *13 въ* и оана *буква* а *въ подл. надъ строкою;* бѣста *остр.* *14* обьщьника *(вм.* наслѣдьника*) остр. зогр. ассем.* *15—16* бжд. чл. лов. *асс.* *16* корабь *зогр.* кораблъ *асс.* *16—17* на землж *(вм.* на соухо*) асс. остр.* *17* оставльше *остр.* *17—18* идоша *остр. зогр.* *20—21* паде— мола сѧ *зогр.* *22 подл. только* въ рж.

слово о немь. і съньмаахѫ сѧ народи мьноѕи. слъшати и цѣлити сѧ
отъ него. отъ неджгъ своихъ ·:· 16 Тъ же
бѣ оходѧ въ поустыни и молѧ сѧ. 17 і
бъістъ вь единъ отъ дьней. и тъ бѣ
оучѧ. і бѣахѫ сѣдѧште фарисѣи. і
законооучителе ·:· . іже бѣахѫ
пришъли отъ вьсѣкоѩ вьси. галилеискъı и июдеискъı. і отъ и҃лма. і
сила г҃нѣ бѣ цѣлити ѩ. 18 і се мѫжи на одрѣ носѧште ч҃вка іже бѣ ослабленъ.

і искаахѫ вънести и и положити и прѣдъ нимъ. 19 і не обрѣтъше кѫдѫ вънести (и)
народомъ. възлѣзъше на хрѧмъ.
сквозѣ скѫдель низъвѣсишѧ и. съ одромь.... прдъ и҃са. 20 і видѣвъ вѣрѫ (ихъ)
рече емоу. ч҃вче отъпоуштаѭтъ ти
сѧ грѣси твои. 21 и начѧсѧ помъıшлѣти къıнижъници и фарисѣи г҃лште. къто естъ сь иже г҃летъ власфимиѭ.
кто можетъ отъпоуштати грѣхъı
тъкмо единъ б҃ъ. 22 разоумѣвъ же и҃съ
помъıшлениѣ ихъ. отъвѣштавъ рече къ нимъ. что помъıшлѣете въ
ср҃цихъ вашихъ. 23 что естъ оудо . . бѣе рѣшти. отъпоуштаѭтъ ти сѧ грѣси
твои. ли рѣшти въстани и ходи. 24 нъ (да)

Стр 1 съпимаахѫ сѧ *зогр.* *2* ицѣлитъ *зогр.* *4* въ поустъıни *зогр.*, *ник. согл. съ нашимъ (и въ греч. мн. ч.).* *7* *въ срединѣ стр. что-то выскоблено.* *10* се *въ подл. надъ стр.* *10—11* нос. на одр. *асс. остр. зогр.* *11* ослабенъ *сав.* *13* его *(вм. и послѣ* вънести*) сав.* *15* народа ради *зогр. асс. сав. остр.* *16* скѫдоль *зогр.* скѫдълъı *ассем.* скоудѣль *ник.* покровъ *остр.* *16—17* съ ложьмь *остр. зогр. асс., послѣдній приб.* его по срѣдѣ. *19* начаша *сав. остр. асс зогр.* *21* хоулѫ *остр.* *23* б. ед. *сав.* *27* рещи ослабленоуоуму *остр. зогр.* р. ослабеноуоумоу *ассем.* *Буквы этой страницы, отмѣченныя въ скобкахъ, пострадали отъ испорченной на тѣхъ мѣстахъ рукописи.*

оувѣсте ѣко вл[в]асть имать сн҃ъ
члв҃ческъı на земи отъпоуштати грѣхъı. рече ослабленоумоу
тебѣ гл҃ж въстани. ı вьзьми од(ръ)
твои и иди въ домъ твои. 25 ı абие в(ъ)- 5
ставъ прѣдъ ними. вьзем(ъ на)
немъже лежаше. иде въ дом(ъ)
свои славя б҃а. 26 ı испълнишя с(я)
страхомь гл҃жште. ѣко видѣхо(мъ)
дивъна дънесь ·⁘ к҃ ⁘· 27 ı по сих(ъ и)- 10
зиде и оузьрѣ мъıтарѣ име(немъ)
левьıиж. сѣдящтъ на мъ(ıтьни)-
ци. ı рече емоу иди по мьнѣ. 28 ı (оста)-
вь вьсѣ вь слѣдъ его иде 29 и съ(твори)

LXXXIX чрѣжденıе велıе левьııи емоу. въ 15
домоу своемь. ı бѣ народъ мъногъ
мъıтарь. ı ınѣхъ иже вѣахж съ ними вьзлежаште. 30 и ръпътаахж кънижъници ихъ и фарисеи. къ оученикомъ
его гл҃жще. по чъто съ мъıтари и грѣ- 20
шъникъı ѣсте и пьете. 31 ı отъвѣщавъ ис҃ъ рече къ нимъ. не трѣбоуıжтъ
съдравии врача нъ болящеи. 32 не придъ призъватъ праведъникъ. нъ грѣшъникъı въ покаание ·⁘ к҃ ⁘· 33 они же рѣша къ 25
немоу по чъто оученици ıоанови поста-

Стр. 1 вѣсте *сав.* *2* на земли *остр.* *3* ослабеноумоу *сав.* *4* възъмъ *сав.* *4—5* ложе твое *зогр. асс.* *5—6* въста *зогр. сав.* *6* възмъ *асс.* *8 слова стиха 26-го, пропущ въ текстѣ, приписаны на краю страницы мелкимъ глагол. почеркомъ:* и оужасъ прıѧтъ вьсѧ и славлѣхж б҃а, *эти слова въ текстѣ въ остр. асс. зогр.;* наплънишя ся *остр.* *11* мьздоимьца *остр.* *12* сѣдаща *остр.* *12—13* мьздьници *зогр.* *14 послѣ* вьсѣ *приб.* въставъ *остр. зогр асс. Что въ концѣ отдѣльныхъ строкъ въ скобкахъ, того нельзя прочесть въ подлинникѣ вслѣдствіе поблѣдн. и стертаго чернила.* *15* велико *зогр. остр.* *21* ѣстъ и пьетъ *зогр. ассем., остр. согласно съ нашимъ (и въ греческ. т. такое же разночтеніе).* *23* врачевъ *зогр.* *23—24* придохъ *зогр. остр.*

тъ сѧ часто и молитвы творѧтъ.
такожде и фарисѣистии. а твои ѣдѧ-
тъ и пиѭтъ. 34 онъ же рече къ нимъ. еда
можете сн҃ы брачѣнъıѧ доньде-
же женихъ естъ съ ними сътворити
постити сѧ. 35 придѫтъ же дьние. егда
отъıѧтъ бѫдетъ отъ нихъ женихъ.
тъгда постѧтъ сѧ въ тъı дъни.
36 гл҃аше же и притъчѫ къ нимъ. ѣко
никътоже приставлениѣ ризъı но-
въı. не приставлѣятъ на ризѫ
ветъхѫ. аште ли же ни и новѫ ра-
здереть. ι ветъсѣи не приключи-
тъ сѧ приставление еже отъ нова-
аго ·:· 37 ι никтоже не въливаатъ ви-
на нова въ мѣхъı ветъхъı. аще ли
же ни просадитъ вино новое мѣхъı.
ι то пролѣетъ сѧ и мѣси погъıбнѫ-
тъ.

38 нъ вино ново въ мѣхъı новъı въли-
вати. ι обое съблюдетъ сѧ. 39 ι никъто-
же пивъ ветъхъı абие хоштетъ но-
воуоумоу. гл҃тъ бо ветъхое лоуче е-
стъ ·:·

VI.

1 Бъıстъ же въ соботѫ въторопръвѫ. ıти емоу сквозѣ сѣани-
ѣ. ι въстръзаахѫ оученици его кла-
съı. ι ѣдѣахѫ истираѭште рѫкама. 2 единии же отъ фарисѣи рѣшѧ и-

Стр. 14 приставе̑ние *зогр.* *24* сѫб. *всѣ прочіе (такъ и во всѣхъ прочихъ мѣстахъ), ассем.* сѫботъ. *25* скозѣ *ассем.* *27—28* рѫками своими *остр.* *28* етерии *зогр. ассем.* нѣции *остр.*; рекоша *остр.*

мъ. что творите егоже не достои-
тъ твори(ти) въ соботж. 3 і отъвѣщта-
въ и҃съ рече къ нимъ. ни ли сего есте
чъли еже сътвори дв҃дъ. егда въ-
залка сѧ самъ. и иже съ нимъ бѣ-
хж. 4 како вьниде въ домъ бж҃ии. і хлѣ-
бы прѣдъложенїѣ приѧ и ѣстъ. и
дастъ и сжштиимъ съ нимь. ѣхъ-
же (не) достоѣаше ѣсти. тъкмо иерѣомъ
единѣмъ. 5 і гл҃аше имъ ѣко г҃ъ е-
стъ сн҃ъ чк҃ы соботѣ ·:· 6 Бъістъ же
и въ дроугжж соботж. вънити емоу
въ сънькмиште и оучити. і бѣ чл҃вѣ-
къ тоу и ржка деснаа емоу бѣ соухa.
7 і назьрѣахж и кънижъници и фари-
сѣи аште въ соботж исцѣлитъı-и.
да обрѧштжтъ рѣчъ на нь. 8 онъ же
вѣдѣаше помъıшленїѣ ихъ. і
рече члвѣкови имжштжмоу соу-
хж ржкж. въстани и стани по срѣ-
дѣ. онъ же въста. 9 рече же и҃съ къ ни-
мъ.

хс въпрошж въı что достоитъ въ со-
ботъı добро ли творити или зъло
творити. дш҃ж съпасти ли погоубі-
ти. 10 і възьрѣвъ на вьсѧ ѧ рече емоу.

Стр. 2 ти *въ* творити *въ подл. опущено.* *4—5* възлака *(безъ* сѧ*) зогр., и въ проч.* сѧ *нѣтъ.* *5—6* б. съ нимь *зогр.* *6 въ* бж҃ии *буквы* ж *и* і *связаны.* *7 въ зогр.* приѧ *проп.*, приемъ *ассем.* пришмъ *остр.* *9* не *приписано надъ строкою, но не современнымъ почеркомъ.* *13* съборище *остр.* *14* р. е. б. д. соуха *ассем. остр.* *15* назираахж *зогр. остр. асс.* *15—16 безъ* фарисѣи *ассем. зогр.* *19* мжжеви *зогр. асс.* чл҃коу *остр.* *20* въставъ и стани *ассем.* *21* въставъ ста *ассем. остр.* *23* аще *(вм.* что*) остр. зогр. ассем* *23—24* сжботъ *ассем.* *24—25* добро сътворити ли зъло сътворити *ассем.* д. сътв. или зъло сътв. *остр.* добро твор. ли зъло сътвор. *зогр.* *26 безъ* ѧ *асс. зогр.*

простьри ржкж т(в)оѭ онъ же прость(рѣ)тъ.
и оуздравѣ сѧ ржка его ѣко и дроугаѣ ·:· к ·:·
11 они же испльнишѧ сѧ безоумьѣ. і
гл҃ахж дроугъ къ дроугоу. что бишѧ съ-
творили и҃сви ·:· 12 Бысть же во дьни
тыı. ізиде въ горѫ молити
сѧ и бѣ об ношть въ молитвѣ бж̀ии.
13 і егда бысть день приглаши оу-
ченикы своѭ. і избьравъ отъ ни-
хъ дъва на десѧте. ѥже и апостолы
нарече. 14 симона егоже именова пе-
тра. і аньдрѣѭ братра его. і иѣко-
ва и иоана. ф҃илипа и вартоломѣа. 15 ма-
тътѣа и томѫ. иѣкова альфеова.
і симона нарицаемаго зилота.
июдѫ иѣковлѣ. 16 і июдѫ искариотъ-
скаго. іже бысть и прѣдатель.
17 І съшедъ съ ними ста на мѣстѣ ра-
вьнѣ. и народъ оученикъ его. і мъно-
жьство мъного людии. отъ вьсеѭ
июдеѭ и отъ иер҃ма. і помориѣ тоу-
рьска и сидоньска. іже придѫ послоу-
шатъ его. і исцѣлитъ сѧ отъ недж-
гъ. 18 и стражджштеи отъ д҃хъ нечи-
стъ. исцѣлѣахж сѧ. 19 і вьсь народь
искаше прикасати сѧ емь. ѣко сила
ізъ него исхождаше и цѣлѣаше вьсѧ.
20 і тъ въздвегъ очи свои на оученикы
своѭ гл҃аше. 21 блажении ништии ѣко ва-

Стр 1 в *въ* твоѭ *въ подлинникѣ пропущ.;* рѣ *въ* простьрѣтъ *надъ строкою.* *4* чьто оубо *зогр.* *12* аи҆дрѣоу *зогр.* *19* народи отъ оуч. *ассем.* *20* мно҆гъ *ассем.* *22* придоша *сав. остр.* *23* исцѣлитъ а *сав.* ицѣлити сѧ *зогр.* *24* стражджштии *ассем.* *24—25* неджгъ своихъ *ассем. (вм.* д҃хъ нечистъ*).* *25* цѣлѣахж сѧ *зогр.* *27* ицѣлѣаше *зогр. ассем.* исцѣлѧаше *остр.* *28* къ оученикомъ *сав.* *29* нищ. д҃хмь *всѣ проч.*

ше естъ цⷭтвие бжие. блажении алчжштеи нъıнѣ ѣко насъıтите сѧ. блаженнии плачжштеи нъıнѣ ѣко въсмѣıжтъ сѧ. 22 блажени бѫдете егда възненавидѧтъ въı чл҃вци. ı егда разлжчѧтъ въı и поносѧтъ. ı пронесжтъ имѧ ваше ѣко зъло. сн҃а чловⷱскаго ради. 23 въздрадоуите сѧ въ тъ день и възиграите. се бо мъзда ваша мънога на нб҃се. по сихъ бо творѣахж прⷪмъ отⷰци ихъ. ⁘ 24 обаче горе вамъ богатъıимъ. ѣко въсприясте оутѣхж вашж. 25 горе вамъ насъıштении ѣко възалчете сѧ. горе вамъ смѣıжштеи сѧ нъıнѣ ѣко въздръıдаате и въсплачете сѧ ⁘ 26 Горе егда рекжтъ добрѣ о васъ въси чл҃в(ц)и. по семоу бо творѣахж лъжиимъ прⷪмъ отⷰци ихъ. 27 Нъ вамъ гл҃ж слъı(шѧ)штиимъ. любите врагъı вашѧ. добро творите ненавидѧштиимъ васъ. 28 Благословите клънжщиѧ въı. молите сѧ за творѧштиѧ вамъ обидж. 29 биıжштюмоу тⷯ въ ланитж. подаи дроугоуıж. ı от-
[т]емлıжштюмоу тебѣ ризж.
XCI ı срачицѧ не възбрани. 30 въсѣкомоу же просѧштоумоу оу тебе даи. ı отъ

Стр. 1 небесьное *(вм.* бжие*) асс.* *1—2* алчжщии *ассем.* лачжштеи *зогр.* *2* ти насытатъ сѧ *ассем.* *3* пл. сѧ *всѣ прочіе.* *3—4* въсмѣете сѧ *остр. сав. ассем.* въı въсмѣете сѧ *зогр.* *6* и поносатъ *проп. ассем., выскобл. зогр.* *9* възигр. сѧ *остр. ник.* *10* мн. естъ на нб҃сехъ *сав.* *14—15* възлачете сѧ *зогр. ник.* *15* смѣıжщимъ сѧ *зогр.* *16* въздıхаете *зогр.* *17* добрѣ рек. *зогр. никол.* *18* въ *подл.* чл҃ви. *20* въ *подминникъ* слъıштиимъ. *26* въ деснжж лан. *зогр. никол.* *29* безъ отъ *зогр.*

отемлѧшталаго твоѣ не истѧзаи. ·:· ѕ ·:·
31 І ѣкоже хощете да творѧтъ вамъ
чл҃ци. и вы творите имъ такожде.
32 і ѣште ..... любите любѧщѧѧ
вы каѣ вамъ хвала естъ. ибо и
грѣшъници любѧштѧѧ ихъ любѧ-
тъ. 33 і аште благотворите благотво-
рѧщимъ васъ. каѣ вамъ хвала
естъ. ибо и грѣшъници тожде твора-
тъ. 34 і аште въ заимъ дадете отъ ни-
хъже чаете въсприяти. каѣ ва-
мъ хвала естъ. ибо и грѣшъници грѣ-
шъникомъ въ заимъ даютъ. да
въспримѧтъ равъно. 35 обаче люби-
те врагы ваша и благотворите. і
въ заимъ дадите ничесоже не чаю-
ще. и бѫдетъ мъзда ваша мънога.
і бѫдете сн҃ове вышънѣго. ѣко тъ
благъ естъ на невъзблагодатъ-
нѣѧ и зълыѧ. 36 бѫдѣте оу҃бо ми-
лостиви. ѣкоже и отецъ вашъ мило-
ср҃дъ естъ ·:· к҃ ·:· 37 і не сѫдите да не
сѫдѧтъ вамъ. не осѫждаите да
не осѫдѧтъ васъ. отъпоу҃штаите
и отъпоу҃стѧтъ вы. 38 даите и дастъ
сѧ вамъ. мѣрѫ добро натъканѫ
и потрѫсѣнѫ и прѣлиѣюштѫ сѧ.
дадѧтъ на лоно ваше. тоѫ бо мѣро-
ѭ еюже мѣрите вьзмѣритъ сѧ ва-
мъ.

39 Рече же притъчѫ имъ. еда можетъ

Стр. 4 что-то выскоблено. *5—6* и гр. бо *сав.* *8* вамъ *(вм.* васъ*)* *ассем. сав. остр.* *9* такожде *сав.* *15* добротворите *остр.* *16* дадите *ассем.* *19* невъзблагодѣтънѣѧ *зогр. ассем.* *20—21* милосръди *зогр. асс.* *21—22* милостивъ *остр.* *29* възмѣрѧтъ вамъ *зогр.* *30* мъ *или* мь, *опредѣлить трудно, скорѣе* ъ.

слѣпецъ слѣпъца водити. не оба
ли въ ѣмж въпадете сѧ. 40 нѣстъ оу-
ченикъ надъ оучителемъ своимъ.
съвръшенъ же въсѣкъ бждетъ. ѣ-
коже оучитель его. 41 что же видиши
сжчецъ иже естъ въ очесе братра
твоего. а бръвъна еже естъ въ оче-
се твоемь не чюеши. 42 ли како може-
ши рещти братроу твоемоу. братре
остави да изъмж сжчецъ иже е-
стъ въ оцѣ твоемь. самъ бръ-
въна въ оцѣ твоемь не видѧ. ли-
цемѣре. изъми пръвѣе бръвъно
из очесе твоего. і тъгда прозьри-
(ри)ши изѧти сжчецъ иже естъ въ о-
чесе брат(р)а твоего. 43 нѣстъ бо
дрѣво добро творѧ плода зъла.
Ни дрѣво зъло творѧ плода добра.
44 въсѣко бо дрѣво отъ плода свое-
го познаатъ сѧ. не отъ тръниѣ
бо чешжтъ смокъви. ни отъ кж-
пины грозда обемлжтъ ·⁘
45 Благъı чл̃къ отъ бл̃гаго съкро-
вишта ср̃дца своего износи-
тъ благое. і зълъı чл̃къ отъ
зълаго съкровища ср̃дца
своего износитъ зълое. отъ и-
збитъка бо ср̃дца гл̃тъ оуста
его. 46 что же мѧ зовете г̃и г̃и а не
творите ѣже гл̃ѭ. 47 въсѣкъ градъı
къ мьнѣ и слъıшави словеса моѣ и тво-
рѧ ѣ. съкажж азъ комоу естъ подобе-

Стр. 2 въпадета сѧ *зогр.* *16* р *въ* братра *нарочно стерто.* *19* оубо *зогр.* *22* гроздие емлютъ *никол* *23* бл. бо чл. *зогр.* *32 вм.* азъ: вамъ *зогр. никол.*

нъ. 48 Подобенъ естъ чл҃вкоу зиждштю храминж. иже ископа и оуглъби. и положи основание на камене. наводию же бывъшоу. припаде рѣка храминѣ тои. и не може двигнжти ѥѧ. основана бо бѣ на камене. 49 а слъишавъı и не сътворь. подобенъ естъ чл҃вкоу. съзъдавъшоу храминж на земи без (о)снованиѣ. ѥиже приразн сѧ рѣка. и абие разори сѧ. и бъıстъ раздроушение храминъı тоѧ велие.

VII.

1 егда съконьча вьсѧ гл҃ъı сиѧ. въ слоухъı людемь. вънидѣ [въ]въ каперънаоумъ ⁘ ⁘ ⁘ 2 Сътъникоу же етероу рабъ болѧ зълѣ оумираашє. иже бѣ емоу чъстенъ. 3 слъишавъ же о и҃сѣ. посъла къ немоу старъцѧ июдейскъı. молѧ и да пришедъ с҃пстъ раба его. 4 они же пришедъше къ и҃сви. молѣахж и тъıштъно гл҃ѧште ѣко достоинъ естъ. еже аште даси емоу. 5 любитъ бо ѧ҃зкъ нашъ. и сънѧмиште тъ съзъда намъ. 6 и҃съ же идѣаше съ ними. еште же емоу не-

Стр. 5 подвигнжти *зогр.* *7* творь *зогр.* *9* на земи *пропущ. въ зогр.; въ подл.* °нованиѣ *безъ* о. *13* въ гл҃ъı *буква* ъ *передпл. изъ* а (є). *15* единомоу *сав.* нѣкоемоу *остр.;* зълѣ *пропущ. сав.* *16* ч. емоу *сав.* *17* і҃са *зогр. сав.* *18* людъскъıѧ *ассем.* *18—19* мола сѧ *сав.* мола ѥго *остр* *19* пришедъ *пропущ. въ зогр.;* рабъ *зогр.* *20* шъдъше *сав.* *23—24* съборище *остр.* *25* и *1 на слъд. стран.* не дал. с. емоу *сав.*, еще же емоу иджщю съ ними не далече сжштоу *асс.*

далече сѫщоу отъ домоу. посъла
къ немоу дроугъı сътьникъ гл҃а
емоу.

г҃и не движи сѧ. нѣсмъ бо (до)стоинъ
да подъ кровъ мои вънидеши. 7 тѣ-
мь же ни себе достоина сътвори-
хъ прити къ тебѣ. нъ ръци словомъ
и исцѣлѣетъ отрокъ мои. 8 ібо азъ
чл҃вкъ есмъ подъ властелъı
оучиненъ. имѣıа подъ собоѭ во-
ıа. і гл҃ѭ семоу иди и идетъ. і дроу-
гоумоу приди и придетъ. і рабоу
моемоу сътвори се и сътворитъ.
9 слъıшавъ же се и҃съ чюди сѧ емоу.
і обращтъ сѧ послѣдоуѭштоумоу
народоу рече. гл҃ѭ вамъ ни въı- и-
зл҃и толикоıа вѣръı (не) обрѣтъ. 10 і къ-
звращтъше сѧ въ домъ посъла-
нии. обрѣтѫ болѧштааго раба и-
сцѣлѣвъша. ·:· к̃ ·:· 11 і бъıстъ къ
прочии. ıдѣаше и҃съ въ градъ на-
рицаемъıи наинъ. і съ нимь идѣ-
ахѫ оученици его. і народъ мъногъ.
12 ѣко же приближи сѧ къ вратомъ гра-
да. і се изношаахѫ оумерошъ сн҃ъ и-
ночѧдъ матери своеи. і та бѣ въ-
дова. і народъ отъ града мъно-
гъ бѣ съ неѭ. 13 і видѣвъ ıѫ г҃ъ ми-
лосрд҃ова ı҃ѫ. і рече еи не плачи сѧ.

Стр. 2 сътьникъ дроугаго *ассем.* сътьникъ дроугъı *остр.* *4 въ подл. пропущ.* до *въ словѣ* достоинъ. *9* властели *остр. ассем.* влд҃ками *сав.* *10—11* воинъı *остр. ассем. сав.* *11—12* дроугомоу *сав.* *14* слъıш. *исправлено въ* слъıш. *присоединеніемъ буквы* ѳ *къ* ѕ. *15* по немь ходящюмоу *сав.* *16* аминъ гл҃ѭ вамъ *ассем. сав.* *17* толикъı *остр. сав.;* не *прип. надъ строкою;* обрѣтохъ *остр. сав.* *19* обрѣтоша *остр.* *25* оумерша сына единочад. *ассем.* *27—28* бѣ мьногь сь неѭ *ассем.*

14 і пристѫпь коснѫ въ одръ. носѧштеи же сташѧ. і рече юноше тебѣ гл҃ѫ въстани. 15 і сѣде мрътвъı и начѧтъ гл҃ати. і дастъı-и ма-

XCIII тери его. 16 Приѧтъ же ст(р)ахъ вьсѧ. і славлѣахѫ б҃а гл҃ѫште. ѣко пр҃ъ великъ въста въ насъ. і ѣко посѣти г҃ь б҃ъ людеи своихъ ·⁘· к҃ ·⁘· 17 і изиде слово се по вьсеи иудеи о немь. і по вьсеи странѣ. 18 і извѣстишѧ иоаноу оученици (его) о вьсѣхъ сихъ. 19 і призъвавъ дъва етера отъ оученикъ своихъ иоанъ. посъла къ и҃сви гл҃ѧ. тъı ли еси граждъıи: ли иного чаемъ. 20 пришьдъша же къ немоу мѫжа рѣсте. іоанъ к(рь)ститель посъла нъı къ тебѣ гл҃ѧ. тъı ли еси граждъıи ли иного чаемъ. 21 въ тъ часъ исцѣли мъногъı отъ неджгъ. і ранъ и дх҃ъ зълъ. і мъногомъ слѣпомъ дарова прозърѣние. 22 і отъвѣштавъ і҃с҃ъ рече има. шьдъша възвѣстита иоанови. ѣже видѣста и слъıшаста. ѣко слѣпии прозираѭтъ. хромии ходѧтъ. прокаженнии очиштаѭтъ сѧ. глоусии слъıшѧтъ мрътвии въстаѭтъ. ништии благовѣстоуѭтъ. 23 і блаже нъ естъ иже аште не съблазнитъ сѧ о мьнѣ. 24 ошедъшема же вѣстьникома иоанновома ·⁘· Начѧтъ гл҃ати къ народомъ о иоанѣ. чесо изидете въ

Стр. 1 пристѫпль *зогр. ассем.* *4* въдасть и *остр.*, *слова* и д. и м. его *пропущены въ зогр. асс.*, его *прип. надъ строк.* *13 и 16 зогр.* градаи, *гдѣ* ѧ *передаетъ глаг. букву* є *передъланную въ кирилл.* ѫ, *такъ что первоначально было* градаи, *потомъ же исправлено въ* граджи. *14* рекоста *зогр.* *23—24* и хр. и прок. оч. и и гл. *зогр.* *30 и 2 на слѣд. стр.* изидосте *зогр.*

поустꙑнѭ видѣтъ. трьсти ли вѣ-
тромъ движемꙑ. 25 нъ чесо изидете
видѣтъ. чл҃ка ли мѧкъками ризѣ-
ми одѣна. се иже въ одежди славьнѣ
і пишти сѫште. вь цр҃хъ сѫтъ. 26 нъ че- 5
со изидете видѣтъ. пр҃к ли еи гл҃ѭ
вамъ и лише пр҃ка. 27 сь естъ о немьже
писано естъ. се азъ посылаѭ а-
нг҃ла мои пр҃ѣдъ лицемъ твоимь.
іже оуготоваатъ пѫть твои пр҃ѣдъ 10
тобоѭ. 28 гл҃ѭ же [ва]вамъ. болии ро-
жденꙑхъ женами пр҃къ. іоана кръ-
стителѣ никтоже нѣстъ. мьнии
же въ цр҃ствии божии болии его естъ ⁘
29 І вьси людье слꙑшавъше и мꙑ- 15
таре оправъдиша бг҃а кръштꙑше сѧ.
кръштениемь иоановомъ. 30 фарисѣи
и же и законьници. съвѣтъ бж҃ии отъ-
връгѫ въ себѣ. не кръщьше сѧ отъ
него. 31 Комоу оубо оуподовлѭ чл҃кꙑ 20
рода сего. і комоу сѫтъ подобьни.
32 Подобьни сѫтъ отрочиштемъ сѣдѧ-
штемь на тръжиштихъ. і приглаша-
ѭштемъ дроугъ дроугꙋ. і гла-
голѭштемъ. пискахомъ вамъ 25
и не плѧсасте. рꙑдахомъ вамъ
и не плакасте сѧ. 33 Приде бо иоанъ
кръститель. ни хлѣба ѣдꙑ ни
вина пиѭ. и гл҃те бѣсъ имать. ⁘
34 Приде сн҃ъ члв҃чскꙑ. ѣдꙑ и пи- 30

Стр. 5 п. мнозѣ *зогр. ник. а.* *6* изидосте *зогр.* *7* сь бо е. *зогр. ник.* *8* ѣпано *(вм.* ѥпано*) зогр.;* посълѭ *зогр.* *14* *въ* естъ *буква* т *надъ строкою.* *16* крьштьша сѧ *зогр. (описка).* *20* *безъ* оубо *зогр. никол.* *23—24* приглашаѭште *зогр.* иже приглашають *ник.* *24—25* гл҃ѭть *зогр. никол.* *25* свирахомъ *зогр. (ник. согласно съ наш.).* *26* плакахомъ сѧ *зогр. ник.*

ѣ и гл҃те. се чл҃вкъ ѣдѫща и винопиица. дроугъ мѫитаремъ и грѣшѧникомъ. 35 і оправьди сѧ прѣмѫдрость отъ чѧдъ своихъ. ⁘

XCIV 36 Молѣаше же и единъ отъ фарисѣи да би ѣлъ съ нимъ. і вѣшедъ въ домь фарисѣовъ вьзлеже. 37 і се жена въ градѣ ѣже бѣ грѣшьница. і оувѣдѣвъши ѣко вьзлежитъ. въ храминѣ фарисѣовѣ. принесъши алавастръ мѵроу. 38 і ставъши зади при ногоу его. плачѫшти сѧ начатъ мочити нозѣ его сльзами. и власы главы своеѧ отирааше. і облобызааше нозѣ его и мазааше мѵромь. 39 видѣвъ же фарисѣи въземъвъ его рече въ себѣ гл҃ѧ. съ аште би былъ пр҃къ. вѣдѣлъ би оубо кто и какова жена прикасаатъ сѧ емь. ѣко грѣшьница естъ. 40 отъвѣщавъ же и҃съ рече къ немоу. симоне имамъ ти нѣчъто рещи. онъ же отъвѣштавъ рече оучителю рьци. 41 дъва длъжьника бѣсте заимодавъцоу етероу. единъ бѣ длъженъ пѧтиѭ сотъ динарь. а дроугъı пѧтьѭ десѧтъ. 42 не имѫщема же има въздати обѣма и-

Стр. 1—2 винопивьца *зогр.* *2* ъ *въ* мъитаремъ *надъ строкою.* *4* отъ всѣхъ ч. св. *зогр. никол.* *5* етеръ *зогр. ассем.* нѣкыи *остр.* *6* бъı *остр.* *8—9* видѣвъши *асс.* *11* *въ* муроу *буква* оу *передъл. изъ* а (ѫ); сьзади *ассем.* *13* слъзами омакати нозѣ его *асс.* *16—17* зьвавъи *ассем.* *17—18* а бъı бълъ *остр.* *18* оубо бъı *остр.* *19* *безъ* кто *зогр.;* ѭже прикас. *остр. асс.* *23* *безъ* отъвѣштавъ *зогр. остр.* *24* бѣашете *зогр.* бѣста *остр. (асс. согласно съ нашимъ).* *25* нѣкоѥмоу *остр.* *25—26* длъж. бѣ *остр. асс.* *26* динарии *остр.* *28* чесо въдати *ассем.*

ма отъда. которъı оубо ею паче
възлюбитъı-и. 43 отъвѣштавъ
же симонъ рече. непьштюж ѣко
емоуже ваште отъда. онъ же ре-
че емоу. правѣ сѫдилъ есн. 44 ı о-
браштъ сѧ къ женѣ рече симоноу.
видиши ли сиж женж. вънидъ въ
домъ твои. водъı на носѣ мои не да-
стъ. си же слъзами омочи нозѣ
мои. ı власъı своими отъре. 45 ло-
бъзаньѣ мьнѣ не дастъ. си же отъ-
нели вьнидъ. не прѣста облобъыза-
ѭшти ногоу моею. 46 олѣемь главъı
моеѭ не помаза. си же нозѣ мои
миромж помаза. 47 егоже ради гл҃ж
ти. отъпоуштаѭтъ сѧ ен грѣси мь-
нози. ѣко възлюби мъного. а емоу-
же мьне отъда сѧ. мьньшьми лю-
битъ. 48 Рече же ен отъпоуштаѭтъ
ти сѧ грѣси. 49 и начаша възлежащи-
и съ нимь гл҃ати въ себѣ. кто сь е-
стъ иже и грѣхъı отъпоуштаатъ.
50 рече же къ женѣ. вѣра твоѣ сп҃ста и-
ди въ миръ ·:· к҃ ·:·

Стр. 1 отъдастъ *ассем. (такъ и 4);* обою *(вм.* оубо ею*) зогр., безъ* оубо *сав.*, же ею оубо *ассем.* *2* его *(вм.* и*) ассем.* *4* мъножае *(вм.* ваште*) ассем. остр.* *5* правъ *остр.* правь *ассем.* право *сав.* *6* сим. рече *остр. ассем.* рече къ сим. *сав.* *7* вънидохъ *ассем. остр. (остр. и въ 12* вънидохъ*).* *10* ı *въ* своими *передълано изъ* ъ (·в·)*;* отръ *ассем.* *11* ми тъı *асс.* *12—13* лобъызаѭщи *сав.* *13* нозѣ мои *ассем. остр.;* елеѥмъ *остр.* масломь *зогр.* *14—15* си же муромъ п. н. м. *всѣ прочіе.* *16—17* мнозии грѣси *асс.* *17* м. възлюби *сав.* *18* отпуштаетъ сѧ *(вм.* отъда сѧ*) асс. остр. зогр.* *19—20* тебѣ гр. *остр. зогр. сав., асс. прибавляетъ еще* твои. *20 всѣ прочіе* начаша. *20—21* вьзлежащии *сав.* *21—22* естъ сь ѣко *ассем.* ѣко *зогр. остр.* *24* съ миръмь *остр.*

VIII.

1 бысть же по то-
мъ и тъ прохождаше. сквозѣ градъı
и вьси. проповѣдаѭ и благовѣствоу-
ѭ цр҃ствие бж҃ие. і оба на десмте
съ нимь. 2 і женъı единъı ѭже бѣ-
ахѫ исцѣленъı. отъ дх҃ъ зьль и
болѣзнии. марiѣ нарицаемаѣ
магдалини. ız неѭже изиде се-
дмь бѣсъ. 3 і иоанна жена хоузанѣ
приставъника иродова. и соусa-
на и инъı мъногъı. ѭже слоужаа-
хѫ емоу. отъ имѣ[и҃]нии своихъ.
4 Разоумѣѭштю же народоу мъно-
гоу.

---

xcv і граджщемъ отъ вьсѣхъ градъ кь
немоу ·:· Рече гъ притъчѫ сиѫ къ
нимъ. 5 ızиде сѣѭи сѣатъ сѣмене
своего. і егда сѣаше ово паде при пѫ-
ти и попърано бысть. і птица
небск҃ыѭ позобаша е. 6 а дроугое паде
на камене и прозѧбъ оусъше. зане
не имѣаше влагъı. 7 а дроугое паде по
срѣдѣ трънiѣ. і въздрасте тръние
и подави е. 8 а дроугое паде на земи
добрѣ. і прозѧбъ сътвори плодъ
сътократицеѫ. се гл҃а възгл҃аси.

Стр. 1 сквозѣ *зогр.* *4* етеръı *зогр.*; ı *въ* единъı *передѣлано изъ* ъ (·8). *5—6* отъ неджгъ и ранъ и д. з. и бол. *зогр. ник. (лучшіе греч. т. согл. съ наш.).* *7—8* седмь б. из. *зогр.* *8* ж. хоузѣанина и инъı многъı *зогр. (ник. согл. съ наш.).* *15* притъчеѫ гл҃аше къ нимъ *зогр.* *17* сѣаше е *acc.* *20* на камени *ассем.* *23* земли *остр.* *23—24* на добрѣ земи *сав.* *24* и прозѧбе и сътвори *сав.* *25* сторицеѫ *зогр. ассем. остр.* р. кратъı *сав.* *25 и 1 на слъд. стр.* се гл҃а *и т. д. пропущено въ acc. остр. сав.*

имѣѭи оуши слъıшати да слъı-
шитъ. 9 въпрашаахѫ же и оученици е-
го гл҃ѫште. что естъ притъча
си. 10 онъ же рече. вамъ естъ дано вѣ-
дѣти таинъı цр҃ствиѣ бж҃иѣ. а про- 5
чиимъ въ притъчахъ. да видѧ-
ште не видѧтъ. и слъıшѧште не ра-
зоумѣѭтъ. 11 естъ же притъча си.
Сѣмѧ естъ слово бж҃ие. 12 а иже при пѫ-
ти сѫтъ слъıшѧштеи. по томь 10
же придетъ дивволъ. ı възъме-
тъ слово отъ ср҃ца ихъ. да не вѣ-
ръı емъше сп҃сни бѫдѫтъ. 13 а иже
на камении. іже егда оуслъıша-
тъ съ радостиѭ приемлѭтъ сло- 15
во. ı сии корене не имѫтъ. іже въ
врѣмѧ вѣрѫ емлѭтъ. ı въ врѣ-
мѧ напасти остѫпаѭтъ. 14 а падъ-
шеи въ трънии сии сѫтъ слъıша-
въшеи. ı отъ б(га)атьствиѣ и сла- 20
стьми житеискъıими ходѧще
подавлѣѭтъ сѧ. ı не до връха
плода творѧтъ. 15 а еже на добрѣ

Стр. 4 рече имъ *ассем.* *4—5* в. д. е. разоумѣти *зогр.*, *сав.* *безъ* дано. *7—8* не слъıшатъ и не раз. *зогр сав.* не видатъ и не раз. срд҃цемъ *ассем.* *9—10* еже при п. *ассем. сав* *10* сии сѫтъ *ассем.*; слъıш. слово *зогр. ассем. сав. (сав. прибавлено еще* бж҃ие*).* *12* срд҃ць *ассем.* *13* имъше *зогр. сав. остр.*; еже *(вм.* иже*) асс. сав.*; *вм.* бѫдѫтъ *было* бодѫтъ, *потомъ же* о *передълано въ* ѫ. *14* на камене *сав. съ прибавкою* си сѫтъ. *15* приимѫть *остр.*, оусл. слово съ р. пр. е *сав.* *16* и кор. *зогр.* *17—18* въ часѣ вѣроуѭтъ и въ часѣ н. отъстѫпатъ *сав.* *18—19* падъшее *всѣ проч.* *19* трьнье *зогр.* *19—20* слъıшащии *ассем.* *20 въ подл.* батьствие *съ надстроч.* га. *20—21* отъ печалии ı богатьства *зогр.* отъ печалии богатьствиѫ *остр.* ѿтъ печалии богатъства и сласти житиискъıѧ *ассем.* отъ печали богатьствомъ и сл. ж. *сав.* *21—22 вм.* ход. подавл.: потаплѣѭтъ сѧ *сав.* *22—23* а не до коньча п. тв. *сав.* *23* иже *ассем. остр.*

земли сии сѫтъ. іже добромь
сръдьцемъ и благомь. слъ-
шавъше слово дръжѫтъ. і пло-
дъ творѫтъ въ тръпѣнии. ⁘ ⁘
16 Никтоже оубоу свѣтильника въже- 5
гъ. покрываатъ его съсѫдомь.
ли подъ одръ подълагаатъ. нъ
на свѣштъникъ възлагаатъ. да
въходѫштеи видѫтъ свѣтъ. 17 нѣ-
стъ бо таино еже не явитъ сѧ. ни оу- 10
таено еже не бѫдетъ познано. і
къ ѣвлениє придетъ ⁘ 18 Блюдѣ-
те сѧ оубо како слъишите. і-
же бо имѫтъ дастъ сѧ емоу. а и-
же не имѫтъ. и еже мьнитъ сѧ и- 15
мѣѭ отъиметъ сѧ отъ него ⁘
19 Придѫ же къ немоу мати и братри-
ѣ его. і не можѣахѫ бесѣдовати
къ немоу народомь. 20 і възвѣсти-
шѧ емоу глѣжште. ѣко мати твоѣ 20
и братрьѣ твоѣ вънѣ стоѩтъ. ви-
дѣти тѧ хотѫште. 21 онъ же отъвѣща-
въ рече къ нимъ. мати моѣ и бра-
трьѣ моѣ сии сѫтъ. слъишѫще-
и слово бжие и творѫште е ⁘ к ⁘ 25

XCVI 22 Бъистъ же въ единъ отъ дънеи. і тъ

Стр. 1 земли *ассем.;* на земли добрѣ *остр.;* се с. еже *сав.* *2—3* слъишаще *асс. остр.* слъишаштеи *зогр* слъишатъ слово и хранать е *сав.* *4 посль этой строки какъ въ другихъ текстахъ (асс. остр. сав.), такъ и здѣсь слѣдуетъ прибавка, приписанная на краю страницы:* се гл̃а възгл̃и имѣѩи оуши слъишати да слъишть. *5* оубоу— *такъ въ подл., безъ* оубо *асс. остр. сав.* *6* и *(вм.* его*) ассем.;* сждомь *асс.* *7* или *остр.;* подъ одромъ полагаетъ и *асс. зогр. (послѣдній безъ* и*)*, подъ одромъ поставлѣетъ *сав.* *8* възлагаѭтъ *ассем.* *12* ѣвение *сав.* *15—16* имъı и то възато бѫдетъ *асс.* *17, 21 и 23—24* братрьѣ *еще въ зогр., въ прочихъ* братиѣ. *17* придоша *остр.* *19 безъ* къ немоу *ассем. остр.* *25* хранащи е *ассем.*

вълѣзе въ корабъ. і оученици[ци] е-
го. і рече къ нимъ прѣѣдѣмъ на онъ
полъ езера. 23 і въѣдж ѣджштемъ
же имъ. оусъпе. і сънидѣ бжрѣ вѣ-
тръна въ езеро. і исконьчавлахж
сѧ и вълалахж сѧ. 24 пристжпьше
же възбоудишѧ и гл҃ѣште.
. . . наставъниче погыблемь. онъ же въставъ запрѣти вѣ-
троу. і вълне(н)ню водъноумоу и (оу)леже. і бъстъ тишина. 25 і рече къ
нимъ. къде естъ вѣра ваша. оубоѣкъше же сѧ. чюдишѧ сѧ гл҃ѣште къ
себѣ. къто оубо съ естъ. ѣко и вѣ-
тромь велитъ и водѣ. і послоу-
шаѭтъ его. 26 і прѣѣдж на земл҃ѣж
гадаринъскж[ѣж]. ѣже естъ об онъ
полъ галилѣѧ 27 ишедъшю же е-
моу на землѣж. срѣте и мжжъ
единъ отъ града. іже имѣ вѣ-
сы отъ лѣтъ мъногъ. і вь ри-
зж не облачаше сѧ. і въ храмѣ
не живѣаше. нъ въ гробѣхъ. 28 оузь-
рѣвъ же и҃са и възъпивъ. припа-
де къ немоу. і гласомь велиемь
рече. что естъ мънѣ и тебѣ и҃се.
сн҃е б҃а вышънѣаго. молѭ ти
сѧ не мжчи мене. 29 прѣшталаше бо

Стр. 2 прѣидѣмъ *зогр. ассем.* *3* прѣѣдж *зогр.* прѣидж *ассем. (вм.* въѣдж), вънидоша *остр.;* иджщемъ *ассем.* *4* бжрѣ— *такъ, съ ж вм.* оу, *въ подлин.* *7—8 вѣроятно выскоблено одно* наставьниче. *8—9* погыбнемъ *зогр. остр.* *10* морьскоумоу *зогр.;* н *въ* влънению *пропущ.;* оу *въ* оулеже *прип надъ строк.* *16* прѣѣдоша *зогр.* *17* ѭ *что въ скобк. въ подл. стерто,* ѣенисаретьскж *зогр.* *18—19* ишьдъшемъ имъ *зогр.* приходящю и҃соу *сав.* *20* етеръ *зогр. асс.* нѣкыи *остр.;* имѣаше *зогр. ассем. сав.* *20—21* бѣсъ *зогр. ассем. сав.* *22* въ храминѣ *сав.* *24 безъ* и възъпивъ *зогр.* *27* б. живааго *ассем.*

доухови нечистоуоумоу ізити отъ
чл҃ка.

отъ мъногъ бо лѣтъ късѣ҃ыштаашє и. і вѧзлаѧхѫ и жжи желѣзны.
і пѫты стрѣгѫштеи. і растръ- 5
заѧ҃ъ жзы. гонимъ бываашє бѣ-
сомъ сквозѣ поустыниѫ. 30 къпроси
же и и҃съ гл҃а что ти имѧ естъ. онъ
же рече лєѣеонъ. ѣко бѣси мъноѕи
вънидѫ во нь. 31 і молѣахѫ и да не 10
повелитъ имъ въ бездънѫ ити
32 бѣ же тоу стадо свинии мъного
пасомо въ горѣ. і молиша и да по-
велитъ имъ въ тъи вънити. і по-
велѣ имъ. 33 ішедъше же бѣси о- 15
тъ чл҃вка. вънидѫ въ свинияѧ.
і оустръми сѧ стадо по брѣгоу
въ єзо҃ и истопе. 34 видѣвъше
же пасѫштеи бывъшее бѣжа-
ша и възвѣстиша въ градѣ и въ 20
селѣхъ. 35 ізидѫ же видѣтъ бы-
въшаго. і придѫ къ и҃сви. і о-
брѣтѫ сѣдѫшта чл҃ка. ізъ него-
же бѣси изидѫ. облъчена и съ-
мыслѧшта при ногоу и҃своу. 25
і оубоѣша сѧ. 36 възвѣстиша же
имъ и видѣвъшеи како съпасе сѧ

Стр. 3 многъı бо лѣтъı похъıтааше и *acc.*, похващаше і *сав.* *5—6* растръгаѧ *acc. остр.* растрьгавъ *сав.* *7* *въ* сквозѣ *буква* в *надъ строк.;* поустъıня *зогр. остр.* *8* чьто ти им. *зогр. остр.* како ти им. *acc.* *10* вънидоша *остр. (такъ и 16);* и молиша и *acc.* *11* вьнити *сав.* *12* свиное *сав.* *13* и молѣахѫ і *зогр.* и м. и бѣси *сав.* *14* *безъ* въ тъı *acc. сав.;* ъ *въ* тъи *надъ строк.* *15* ищьдъше *остр.* *16* вънидоша *зогр. остр.;* въ стадо свиное *сав.* *18* езеръ *зогр. сав.* *20* въ градѣхъ *остр.* *21* из. же народи из града *сав.;* изидоша *остр. (такъ и 24).* *21—22* видѣти бъıвъшеѥ *остр.* *22* придоша *остр.* *22—23* обрѣтоша *остр.* *23* чл҃ка при ногоу і҃своу *сав.*

бѣсъновавъı. 37 ı молиша и вьсъ народъ области гадаринъскыа. отити отъ нихъ. ѣко страхомь велиемь одръжими бѣахж.

XCVII онъ же вълѣзъ въ корабь възврати сѧ. 38 Молѣаше же сѧ емоу мжжь. ız негоже изидж бѣси. да би съ нимь бълъ. ісъ же отъпоусти и гла. 39 възврати сѧ въ домъ твои. и повѣдаи елико ти сътвори бъ. ı иде по вьсемоу градоу. проповѣдаıа елико сътвори емоу исъ ·:· к ·:· 40 вıстъ же егда възврати сѧ исъ приıатъı-и народъ. бѣахж во вьси чаıште его ·:· 41 ł се приде мжжь къ исоу. емоуже бѣ има наиръ. ı тъ кънаıзъ съньмиштю бѣ. ı падъ при ногоу исвоу. молѣаше и вънити въ домъ свои. 42 ѣко дъшти иночада бѣ емоу. ѣко дъвою на десате лѣтоу. и та оумираше. егда идѣаше народи оугнѣтаахж и. 43 ı жена сжшти въ точении кръве. отъ дъвоиж на десате лѣтоу. ѣже балиѣмъ издаѣвъши вьсе имѣние. ни отъ единого же не може исцѣлѣти. 44 пристжпьши съ слѣда коснж сѧ вьскрилии-

Стр. 2—3 ıерѣсиньскыа *зогр. сав. остр. (такое же разночтеніе въ греч. рукоп.).* *4* великъмь *остр.* *5* бѣхж *сав.* *8* изиде бѣсъ *зогр.* изидоша *остр.*; да бъı *остр. сав.* *11* онъ же идѣше *сав.* *16* чл҃къ нѣкъıи *остр.* ч. единъ *сав.* ч. етеръ *ассем.*; именемъ *остр. сав. ассем.* *17* иже бѣ кън. *сав.*; съборищоу *остр.* *18—19* мол. и въ д. св. вънити *ассем.* *19—20* ѥдиночада *остр. ассем.* *21* ıже оумир. *сав.* *23* кръви *остр.* въ кръвоточении *сав.* *24* врачемъ *зогр. остр. сав. ассем. ник.* *24—25* издаıа *сав.* *27* съзади *остр. ассем.* *27 и 1 на слъд. стр.* краи ризѣ *сав.*

и ризъı его. і абие ста токъ кръве
ея. 45 і рече ис̄ъ. къто естъ коснѫвъı
са мьнѣ. отъметаѭштемъ же са
въсѣмъ. рече петръ и иже съ нимь
вѣаχж. наставъниче народи оутѣшта-
ѭтъ та и гнетѫтъ. і гл̄еши къ-
то естъ коснѫвъı са мьнѣ. 46 ис̄ъ же
рече прикоснѫ са мьнѣ нѣкъто.
азъ бо чюχъ силѫ ишедъшю из мене.
47 видѣвъши же жена ѣко не оутаи са. тре-
пещѫщи приде. і падъши прѣдъ нимъ.
за нѫже винѫ прикоснѫ са емъ. повѣ-
дѣ емоу прѣдъ вьсѣми людьми. і
ѣко исцѣлѣ абие. 48 онъ же р(е)че ей дръзаи дъ-
шти вѣра твоѣ спс̄та иди въ миръ. 49 еще
емоу гл̄ѭштоу. приде единъ отъ архи-
сунагога гл̄а емоу. ѣко оумъртвъ дъ-
шти твоѣ не движи оучителѣ. 50 ис̄ъ же
слъıшавъ отъвѣшта емоу гл̄а. не бо-
и са тъкмо вѣроуи и спс̄на вѫдетъ. 51 при-
шедъ же въ домъ не да никомоуже вь-
нити токмо петрови. и иоаноу и нѣковоу.
і оц̄ю отроковицѧ и матери. 52 рыда-
ахж же вьси. и плакаахж са ея. онъ
же рече не плачите са ея. нѣстъ оу-
мрѣла нъ съпитъ. 53 і ржаахж са
емоу вѣдѫште ѣк(о) оумьрѣтъ. 54 онъ же

Стр. 1 течение *асс. зогр.*, и аб. оуста крьви течение *сав.* *2* прик. *сав.*, кто прикоснѫ са мнѣ *ассем.* *5—6* оугнѣтаѭтъ та и гнѣтѫтъ *остр.* оутискаѭтъ та и гн. *ассем. ник.* оуриваѭтъ та и гн. *сав.* *7* прикоснѫвъı са *сав. ассем.* *11* припаде *(вм.* приде*)* *ассем. сав.* *12* коснѫ са *остр.* *12—13* повѣда *остр. сав. асс.* *14—15* иди вѣра твоя сп. *сав.* *16* пришьдъ *зогр. сав.*; нѣкъıи *остр.* етеръ *асс* *16—17* соунагога *сав. асс.* *17* гл̄а *зогр. сав.*; оумрѣ *остр* *21* въ домъ кънаѫ *сав.*; не да никомоу вьнити съ собоѭ *сав. ассем.* *25* безъ ея *всѣ проч.*; не плачате са *сав.* *26* оум. дѣвица *всѣ прочіе.* *27* емоу народи *сав.*

изгънавъ вьсѧ вонъ. і емъ иж за
ржкж възгласи гл҃ѧ. отроковице въ-
стани. 55 и възврати сѧ дх҃ъ еѧ. і въ-
скръсе абие. і повелѣ дати ѥи ѣсти.
56 і оужасете сѧ родителѣ еѧ. онъ же
запрѣти има не повѣдѣти ни-
моуже бывъ(ш)аго ·:· к̑ ·:·

IX.

1 Съзъвавъ
же ис҃ъ оба на десѧте. дастъ имъ
силж и власть на вьсѣхъ бѣсѣхъ. і не-
джгы цѣлити. 2 і посъла ѩ. прапо-
вѣ(дѣ)ти цр҃ствие бж҃ие. і цѣлити бо-
XCVIII лящиѧ. 3 і рече къ нимъ. ничъсоже не
вьземлѣте на пжть. ни жъзла ни
пиры. ни хлѣба ни сребра. ни дъвою
ризоу имѣти. 4 і въ ньже домъ вънидѣ-
те тоу прѣбываите. і отъ тоудоу и-
сходите. 5 і елико не приемлжтъ васъ.
исходѧште отъ града того. і прахъ отъ
ногъ вашихъ отътрасѣте. въ съвѣдѣ-
ние на ня. 6 исходѧште же прохождаахж
сквозѣ вьси. благовѣстоующите. і цѣ-

Стр. 1 изгна *сав.;* имъ *всѣ прочіе.* *2* възгласи ѩ *ассем.* *3* дш҃а еѧ *сав.* *5* оужасосте сѧ *ассем.* оужасоста сѧ *остр* оужаснжста сѧ *зогр. сав.* *6* повѣдати *остр. асс.* гл҃ѧ не повѣдаіта *сав.* не повѣдита *зогр.* *7* ш *въ* бывъшаго *въ подл. пропущ.;* призъвавъ *остр.* призъва *сав.* *9* хъ *въ* вьсѣхъ *надъ строк.;* на вса бѣсъı *сав.* *10—11 въ подл.* проповѣти. *12* ничесоже *остр. ник.* ничесо *сав* ничътоже *ассем.* *13* възьмѣте *остр зогр. сав.* *14* пиръ *сав.* *15* имѣите *асс.* ни мѣди *сав. (странная описка).* *17* приимжть *остр. ассем.* *18 безъ* і *передъ* прахъ *всѣ проч т.* *19* истрасѣте *остр. асс.* *19—20* и въ съв. имъ *сав.* *20* они же исх. *сав.* *21* скозѣ *ассем. сав.;* благовѣщажще *ассем.* *21 и 1 на смѣд. стр. зогр. сав. безъ* і цѣлаште, и исцѣлнжще *остр, асс. никол. согласно съ нашимъ.*

лѧште вѣсѫдѫ ·:· к 7 Слъıша же ıродъ че-
тврътовластецъ. бъıвѫштаа отъ
него вьсѣ. ı не домъıшлѣаше сѧ зане
глагл҃ъ бѣ отъ етеръ. ѣко ıоанъ въста о-
тъ мрътвъıхъ. 8 отъ инѣхъ же ѣко ılıѣ
ѣви сѧ. отъ дроугъıхъ же ѣко пр҃къ нѣкъı
отъ древьнихъ въскръсе. 9 ı рече ıродъ
ıоана азъ оусѣкнѫхъ. кто же естъ съ
о немъже азъ слъıшѫ таковаа. ı и-
скаше видѣти и. 10 ı възвращьше сѧ
ап҃ли повѣдаша емоу елико сътвори-
ша. ı поемъ ѭ отиде единъ на мѣсто
по(у)сто. града нарицаемаго видъ-
саида. 11 народи же разоумѣвъше по не-
мь идѫ. ı приимъ ѭ г҃ааше имъ о
цѣсарест҃вии бж҃ии. ı трѣбоующштаѧ
ѭ ицѣлениѣ цѣлѣаше ·:· 12 Дьнь же начатъ
прѣкланѣти сѧ. пристѫпьша же оба
на десате рѣсте емоу. отъпоусти на-
родъı. да шедъше въ окръстьна-
ѭ вьси и села витаѫтъ. ı обрѫштѫтъ
врашъно. ѣко съде на поустѣ мѣстѣ е-
смъ. 13 рече же къ нимъ. дадите имъ въı
ѣсти. они же рѣша не имамъ съде ваште
пати хл҃бъ. ı ръıбоу дъвоѫ. аще оуво
не мъı шьдъше во вьса люди сиѧ. коу-
пимъ врашъна. 14 бѣаше бо мѫжь ѣко па-
ть тъıсѫштъ. ·:· Рече же къ оученико-
мъ своимъ посадите ѭ на сподъı по
пати десатъ. 15 ı сътвориша тако. ı по-

Стр. 1 вѣсѫдѣ *acc.* *4* г҃ѣмо *зогр. ник.;* бысть *(вм.* бѣ*) ник. какъ вообще часто.* *5* шть етерь *никол.* *6* етерь *никол.* *7* древльнихъ *зогр.* *13* *въ подл.* посто *съ передъл. поздн. почеркомъ* о *въ* оу. *17* цѣ҃ьше *зогр.* цѣлаше е *никол.* *18* пристѫпи҃ьша *зогр.* *19* рѣста *никол.* *20* ошьдъше *зогр* *24* нѣсть намь *никол.* *27* жь *въ* мѫжь *прибавл. надъ строкою.*

садиша вьса. 16 приемъ же пать хлѣбъ
и обѣ рыбѣ. възьрѣвъ на небо благо-
слови ѩ. и съломи и даѣаше оученико-
мъ прѣдъложити народоу. 17 і ѣсѧ и на-
сытиша сѧ вьси. і възяша избъ-
къшее имъ кошъ бї ⁘ 18 І бысть е-
гда молѣаше сѧ единъ. съ нимь бѣ-
ахѫ оученици его. і въпроси ѩ глѧ.
кого мѧ непьштюѭтъ народи бъ-
ти. 19 они же отъвѣштавъше рѣша. іо-
ана крстителѣ и ини же илиѭ. ови же
ѣко прькъ единъ древьнихъ воскръсе.
20 Рече же имъ въı же кого мѧ глѣте
бъıти. отъвѣштавъ же петръ ре-
че хѵа бжиѣ. 21 онъ же запрѣштъ и-
мъ. повелѣ никомоуже не глати
сего 22 рекъ. ѣко подавлатъ сноу
чскоуоумоу мьного пострада-
ти. і искоушеноу бъıти отъ ста-
рецъ. і архиереи и кънижъ-
XCIX никъ. і оубьеноу бъıти и третии день
въстати. 23 глаше же къ вьсѣмъ.
аште кто хоштетъ по мьнѣ ити. да
отъвръжетъ сѧ себе. і да възь-
метъ крстъ свои по вьсѧ дьни и
ходитъ по мьнѣ. 24 иже бо аште хо-
штетъ дшѫ своѭ съпасти погоу-
битъ ѩ. і иже аште погоубитъ дшѫ

Стр. 1 примъ *(т. е.* приимъ*) зогр.* *3—4* дасть *хвал.;* оуч. своимь *никол.* *4* ѣша *зогр. никол.* *5—6* ızбъıвъшıаѧ ımъ оукроухъ коша дъва на десате *зогр., никол. согласно съ зогр. только* кошьниць .вı.—те, *хвал.* изьбиткы .вı.-те кошьницы. *9* глаголють *никол.* *12* етеръ *зогр. никол.;* древльнихъ *зогр.* *13—14* к. гл. ме б. *никол.* *22* въскръснѫти *зогр.;* гл. всѣмъ *зогр.* гл. же вс. *никол.* *23* иже *(вм.* аще кто*) ассем. остр.* *25* и по вс. дьни и ход. *никол.* *28* а иже пог. *ассем. остр.*, хоштетъ погоубить *зогр. (описка).*

своѭ мене ради сп҃стъ ѭ. 25 кѧ҃ бо по-
лѣза естъ чл҃кꙋ аште приобрѧще-
тъ весь миръ. а себе погꙋбитъ. ли
отъште(ти)тъ. 26 ѥже бо аште постꙑди-
тъ сѧ мене и монхъ словесъ. сего
сн҃ъ чл҃скъı постꙑдитъ сѧ. егда
придетъ въ славѣ своеи и отъчи.
і ст҃ꙑихъ анг҃лъ. 27 гл҃ѭ же вамъ въ і-
стинѫ сѫтъ едини отъ стоѧщти-
ихъ съде иже не имѫтъ вкꙋси-
ти съмрътн. доньдеже ꙋзрѧтъ
цр҃ствие бж҃ие. 28 Бъıстъ же по
словесехъ сихъ ѣко дьнии осмь.
і поемъ петра и иоана и иѣкова. вꙑ-
зиде на горѫ помолитъ сѧ. 29 і бъı-
стъ егда молѣаше сѧ видѣние ли-
ца его ино. і одѣние его блисцаѧ сѧ.
30 и се мжжа дъва съ нимь гл҃ѭща.
ѣже бѣсте мосии і илиѣ. 31 ѣже ѣвль-
ша сѧ въ славѣ гл҃аашете исходъ его.
ѥже хотѣаше съконьчати въ и҃мѣ:
32 Петръ же и сѫштаа съ нимь бѣахѫ
отѧгъчени съномь.

ꙋбоꙋждъше же сѧ видѣша славѫ его.
і оба мжжа стоѧща съ нимъ. 33 і бъı-
стъ егда разлѫчаашете сѧ отъ не-
го. рече петръ къ и҃сви. наставьни-

Стр. 1 тъ съп ѭ *ассем. ник.; безъ* бо *зогр. ассем.* *2 безъ* естъ *зогр асс. остр. ник.* *3* или *остр.* *4 въ подл.* отъштетъ *съ надстрочнымъ* т *надъ послѣднимъ* т. *6* и сънъ чл. *асс.* *9* етери *зогр. ассем. никол* нѣции *остр.* *9—10* отъ сьде ст. *ассем. остр. никол.* *11* доидеже *ассем. никол.* *14* поимъ *зогр. остр.* *15* помолпти се *никол.* *17* одѣанье *зогр;* блистае *ник.* *19* ѣко *(вм. перваго* ѣже*) зогр.;* бѣста *остр.* бъıста *ник.;* моꙋсеи *остр.; второе* ѣже *пропущ. зогр. остр. никол.* *19—20* авьша *зогр.* *20* гл҃аше же *зогр* глаголаста же *остр. никол.* *21* коньчати *остр.* *23* сънъмь *зогр. остр.; 23-я строка повидимому приписана нѣсколько позже.* *26* разлѫчиста сѧ *остр. никол.; первое* е *въ* разлѫчаашете *надъ строк.*

чє добро єстъ намъ сѣдє бꙑти.
і сътворимъ скинии̑ три. единѫ
тебѣ и единѫ мосєови. і единѫ и-
лии. не вѣ[дѣ]дꙑ єже гл҃аше. 34 сє же
ємоу гл҃ѭштю бꙑстъ облакъ.
і осѣни ѩ и оубоѣшѧ же сѧ. вънєдъ-
шємѧ има онѣма въ облакъ. 35 і
гл҃съ бꙑстъ из облака гл҃ѧ. сь
єстъ сн҃ъ мои възлюбленъıи.
того слоушаите. 36 і єгда бꙑстъ
гласъ. обрѣте сѧ ис҃ъ единъ. і
ти оумлъчашѧ. і никомоуже не
възвѣстишѧ въ тъı дни. ни-
чєсоже о тѣхъ єже видѣшѧ ·⁘ к҃ ·⁘
37 Бꙑстъ же въ прочии день. съше-
дъшємъ имъ съ горъı. срѣте и на-
родъ мъногъ. 38 і сє мѫжъ ıз на-
рода възъпи гл҃ѧ. оучителю мо-
лѭ ти сѧ призъри на сн҃ъ мои̑. ѣко и-
ночадъ ми єстъ. 39 і сє дх҃ъ емлє-
тъı-и. і вънєзапѫ въпиєтъ и
пръжлатъ сѧ съ пѣнами. і єдъва
оуходитъ отъ него съкроушаѧ и. 40 і
молихъ сѧ оученикомь твоимь
да ижденѫтъ ı. і не възмогѫ.
41 отъвѣштавъ же ис҃ъ рече ·⁘ ѻ родє
о невѣрьнь и̑ развращенъ до колѣ вѫдѫ

Стр. 2 сѣни *ник.* *2—3* тебѣ единѫ *зогр.* *3* моўсии *остр.* *6 безъ* и *передъ* оубоѣша сѧ *зогр.* *6—7* въш. же онѣма *остр.* въшьдъшемъ же имъ *зогр. ник.* *8* се *остр.* *10* послоушаите *остр. никол.* *14* ѣже *зогр. ник.* *15—16* съшьдъшоу ї҃сови съ г. *остр. ассем.* съходащю ї҃соу *сав. (и въ греч. такое же разночтеніе).* *17* м. единъ отъ нар. *сав.* *18* вьпиваше *сав.* *18—19* молѭ тѧ *асс.* *19* на сн҃а моего *сав. ник.* *19—20* єдиночадъ *остр. зогр. никол.* *20 безъ* ми *сав.* *20—21* иметь *ник. а.* *21* възъпиетъ *сав.* *23* отъходитъ *ассем. сав.* *25* възмогоша *остр.* *26* рече емоу *зогр. сав.* *27* невѣрънъı и развращенъı *сав.*

въ васъ и тръпѣж въı. приведи ми
сн҃ъ твои сѣмо. 42 еште же граджщю емоу.
повръже и вѣсъ и сътрасе и. запрѣти же
ис҃ъ дх҃оу нечистоуоумоу. ı исцѣли отро-
ка. и въдастъ ı о҃цю его. 43 дивлѣахж же
сѧ вьси о величии бж҃ии ·:· Вьсѣмъ же
чюдѧштемь сѧ о вьсѣхъ ѣже творѣ-
ше ис҃ъ. рече къ оученикомъ своимъ.
44 въложите въ оуши ваши словеса си.
сн҃ъ бо чл҃вчскъı иматъ прѣдати
сѧ въ ржцѣ чл҃вчсцѣ. 45 они же не разоу-
мѣшѧ гл҃а сего. бѣ бо прикръвънь отъ
нихъ да не ощтютатъ его. ı боѣахж
сѧ въпросити его о гл҃ѣ семь ·:· 46 Вьни-
де же помъıшление въ нѧ. къто ихъ
ваштеи би въıлъ. 47 ис҃ъ же вѣдъı
помъıшление ср҃дца ихъ. приемъ о-
троча постави е оу себе 48 и рече имъ.
ıже аште приметъ отроча се въ ı-
мѧ мое мѧ приемлетъ. ı иже аште
приемлетъ мѧ. приемлетъ посъ-
лавъшаго мѧ. ıже бо мьнии естъ
во вьсѣхъ васъ. сь естъ ваштеи. ·:·
49 Ѿтъвѣштавъ же иоанъ рече. наста-
вънице видѣхомъ етера. о имени
твоемь изгонѧшта бѣсъı. ı въ-

Стр. 1 съ вами *(вм.* въ васъ*) сав.;* ми *пропущ. зогр.* *2* сн҃ъ свои *остр.* сн҃а твоего *ник ;* сѣмо *опущ. сав.*; гл҃ящю *(вм.* граджштю*) сав.* *3* сътрасе *безъ* и *зогр. остр.* трасъı *сав.* стресь *никол. а.* *4* дх҃ви *зогр.; послѣ* нечистоуоумоу *слѣдуетъ въ зогр. и сав. прибавка:* дш҃е нечистъı изиди отъ отрока, *которой нѣтъ въ ассем. никол.* *4* и ицѣлѣ въ тъ часъ *сав. (безъ* отрока*)* *4—5* отр. его *никол.* *5* о҃цю своемоу *сав.* матери его *ассем.* *6* о величьствии *остр сав.* *8* рече оуч. *зогр. никол.* *9* вьл. вы *никол* *12* прикръвенъ *зогр.* и бъıсть прикривень *ник.* *14* въпр. ии *зогр.* *16* ваштии *зогр.* *17* примъ *зогр.* *20* мене приемл. *никол.* *20—21* а иж. ащ. ме приемл. *никол.* *23 безъ* во *зогр. никол.;* ваштъı *зогр.*

зьбраниχомъ емоу ѣко вь слѣдъ не
χодитъ съ нами. 50 и рече къ немоу
іс̄ъ. не браните нѣстъ бо на въı.
іже бо нѣстъ на къı по васъ естъ.
51 Бıстъ же егда съконьчаваахж
сѧ дьнье въсχождению его. і тъ оу-
тврьди лице свое въ ӣмъ ити. 52 і по-
съла вѣстьникъı прѣдь лицемъ
своимъ. і шьдъше вънидж вь ве-
сь самарѣнъскж. да оуготоваж-
тъ емоу. 53 і не приѧсѧ его. ѣко лице
его бѣ градъı въ и̑мъ. 54 видѣвъша
же оученика его иѣковъ и иоанъ. рѣ-
сте г̄и. χоштеши ли и речевѣ да огнь
сънидетъ съ небесе. і поѣстъ ѩ.
ѣкоже и илиѣ сътвори. 55 обраштъ же
сѧ запрѣти има. 56 и идж къı-иниж ве-
сь. 57 Бıстъ же иджштемъ
по пжти. рече единъ къ немоу.
ідж по тебѣ ѣможе колижъдо иде-
ши г̄и. 58 і рече емоу іс̄ъ. лиси ѣзви-
нъı имжтъ. и птица небе̄скъıѧ
гнѣзда. а сн̄ъ члв̄скъı не иматъ
къде подъклонити главъı. 59 Рече
же къ дроугоуомоу χоди вь слѣдъ
мене. онъ же рече г̄и. повели ми дре-

Стр. 3 бран. емоу *зогр.* *7* іти въ і̄мъ *зогр. никол.* *10—11* оуготоватъ *зогр.* *11* прияша *зогр. никол.* *15* съшьдъ *зогр.* *16* ѣкоже іл. *зогр.* *17 пропущенное послѣ словъ* запрѣти има *приписано съ лѣваго края страницы старинным, чуть ли не современ. глагол. почеркомъ:* рече има не вѣ. нвста сѧ о̄ коего д̄ха еста. сн̄ бо .... члв̄скъı не приде д̄шь члв̄чскъ погоубитъ нъ сп̄стъ *(въ зогр.* кого д̄ха еста въı ... нѣстъ пришълъ*).* *18* иджштоу иі̄соу *остр. ассем. сав.* *19* пжтьмь *сав.;* етеръ *зогр. ассем. ник.* нѣкъıи *остр.* *20* вь слѣдъ тебе *сав.* *20—21* гредеши *никол.* *21* лисица *остр.* *23* обители *(вм.* гнѣзда*) сав.* *24* главъı подъклонити *всѣ прочіе.* *25* поіди *сав.* *26 и 1 на слѣд. стр.* прѣжде *сав.*

вле шедъше погрети отц̑а моего.
60 Рече же емоу и̑с̑ъ остави мрътвъ-
мъ погрети своѧ мрътвъца.
ты же шедъ възвѣштаи цр̑ствие
е в̑жие. 61 рече же и дроугъı идж по
тебѣ г̑и. древле же повели отъ-
решти ми сѧ. іже сѫтъ къ домоу
81 моемь. 62 рече же къ немоу и̑с̑ъ. никъто-
же възложъ ржкы своеѧ на̑рало. і зъ-
рѧ вьспѧть оуправленъ естъ къ цѣ-
рстве в̑жие ·:· к ·:·

X

1 і по сихъ же ѣки г̑ъ
и інѣхъ седмь десѧтъ. і посъла ѭ
по двѣма прѣдъ лицемь своимь.
вь вьсѣкъ градъ и мѣсто. ѣможе
хотѣаше самъ ити. 2 гл̑ааше же къ
нимъ. жатва оубо мънога а дѣла-
тель мало. молите сѧ оубо г̑ноу жа-
твѣ да изведетъ дѣлателѧ на жа-
твж своѭ. 3 идѣте се азъ посыла-
ю̑ вы. ѣко агньца по срѣдѣ влъкъ. 4 не
носите вълагалишта ни врѣтишта
ни сапогъ. і никогоже на пѫти не цѣлоу

Стр. 1 шьдъшоу *остр. ассем. (сав. это слово пропущено);* погрести *никол. (такъ и 4).* *2—3* мрьтвъıѧ *остр. ассем. сав.* *3* и погр. мрьтвъıа своѧ *сав.* *3* проповѣди *сав.* *5—6* вь слѣдъ тебе *сав.* *6* повели ми *остр.* нъ повели ми прѣжде *сав* *6—7* отъврѣшти ми сѧ *зогр.* отъвѣштати ми сѧ *остр. ассем никол. сав. (сав. безъ* ми*).* *8* ис. къ немоу *асс. ник.* кмоу *(безъ* къ*) остр., безъ* къ немоу и̑с̑ъ *зогр.* *9* орало *асс.* *11* ави *зогр.* *12 безъ* и *только* інѣхъ *зогр.* *14* вь все градъı и мѣста *никол.* *17* господю *ассем.* *17—18* жатвъı *ассем.* *19—20* сью *никол.* *20* агна *зогр. (должно быть описка),* овца *асс.;* ни *(вм.* не*) зогр.* *21* ни пири *ник.*

ите. 5 вь ньже домъ вънидете колижъ-
до. пръвѣе гл҃те миръ домоу семоу.
6 и аште бждетъ тоу сн҃ъ мира. почи-
етъ на немь миръ вашъ. аште ли
ни къ вамъ възвратитъ сѧ. 7 въ
томь же домоу прѣбъиваите ѣдж-
ште и пиѭште ѣже сѫтъ оу нихъ. до-
стоинъ бо естъ дѣлатель мьздъı
своеѩ. не прѣходите из домоу въ
домъ. 8 і въ ньже г(д)радъ колижъ-
до въходите и приемлѭтъ въı.
ѣдите прѣдълагаемаа вамъ. 9 і
цѣлите неджжънъıѩ иже сѫтъ
въ немь. і гл҃ите имъ. приближи
сѧ на въı цр҃ствие бж҃ие. 10 Вь ньже
колижъдо градъ въходите і не приемлѭ-
тъ васъ. ишъдъше на распѭтьѣ его
рьцѣте. 11 і прахъ прилепъшии насъ отъ
града вашего отътрѧсаемъ вамъ.
обаче се вѣдите ѣко приближи сѧ на
въı цр҃ствие бж҃ие. 12 гл҃ѭ же вамъ
ѣко содомлѣнемъ отърадьнѣе бж-
детъ въ тъ день. неже градоу томоу.
13 Горе тебѣ хоразинъ. Горе тебѣ видъса-
ида. ѣко аште въ тѷрѣ и сидонѣ. би-
шѧ силъı бълъı бъıвъшаѩ
въ ваѩ. древле оубо въ врѣтишти
и попелѣ сѣдѧште покаали сѧ бишѧ.
14 обаче тѷроу и сидоноу отърадьнѣ-

Стр. 3 безъ тоу *ник.*, аште ли бждѫтъ сн҃ве мира *зогр.* *3—4* поч. миръ вашь на немь *ник.* *6* прѣбъıваите *въ подл.* *10* вь ньже колиждо градь *никол.; въ подл. описка* гдрадъ. *11* вьнидете *зогр.* *18* прилепъшии *ассем.* *19* гр. ваш. въ ногахъ нашихъ *зогр.* на ног. наш. *ник.* града сего въ ногахъ нашихъ *асс.* *22* содомомъ *асс.* *22—23* въ тъ день отър. бжд. *зогр. асс. ник.* *23* нежели *ник.* *24—25* ь *въ* видьсаида *передѣлано изъ* ъ. *25—26* силъı биша бълъı *зогр.* *28* пепелѣ *никол* *29* тѷроу—оу *исправлено изъ* о.

є вѫдетъ на сѫдѣ. неже вама.
15 і ты капернаоумє до нєбсє въ-
знесыи сѧ. до ада низъведеши
сѧ ·:· 16 Слоушаѣи васъ мене слоуша-
атъ. і отъмѣтаѣи сѧ васъ мене
сѧ отъмѣтаатъ. а отъмѣтаѣи
сѧ мене отъмѣтаатъ сѧ посъла-
въшааго мѧ. 17 Възвратишѧ же сѧ
седмь десѧтии. съ радостиѭ
[иѫ] глѫщє. гн и бѣси (по)виноуѭтъ
сѧ намъ о имени твоємь. 18 рече же
имъ видѣхъ сотонѫ ѣко мълниѭ
съ нєбесє падъша ·:· 19 Сє даѭ вамь
власть настѫпати на змиѭ
і скорѣпиѭ. і на вьсѫ силѫ вра-
га. і ничътоже васъ не врѣдитъ.

сп 20 обаче о семь не радоуитє сѧ ѣко доуси ва-
мъ повиноуѭтъ сѧ. радоуитє же сѧ ѣко
имена ваша написана сѫтъ нбсъ ·:·
21 Въ тъ часъ възд(р)адова сѧ дхомъ исъ
и рече. исповѣдаѭ ти сѧ отчє гн нбсє
и земле. ѣко оутаилъ єси сє отъ прѣ-
мѫдръ и разоуменъ. і отъкрыи си
младенѣцемъ. ей отьчє ѣко тако
бъстъ[стъ] благоволєние прѣдъ

Стр. 2 каферънаоумъ *зогр.* *2—3* възнесъ сѧ *зогр.* *3* съведеши сѧ *зогр.* *6 передъ* отъмѣтаѣи *пропущены въ нашемъ текстѣ слова:* и слоушаѣи мене слоушаетъ посълавъшааго мѧ *(такъ ассем. зогр.).* *9* десѧтъ *асс. остр.* *10* по *въ* повиноуѭтъ *надъ строкою.* *13* съпадъша *ассем.* падьшю *ник.;* дахъ *всѣ проч.;* вамь *или* вамъ? *15* всякоу *никол.* *15—16* врагоу *остр.* вражиѭ *ассем. сав.* *17* ѣко и доуси *ассем.* бѣси *зогр.* *18* р ж. с. паче *ассем.* *19* напсана *зогр. сав. (сав. на другомъ мѣстѣ* написана*).* *21* сѧ тебѣ *ассем. никол.* *21—22* небоу *(съ приписною* еси*)* и земи *сав. никол.* (на земли), нбси и земли *остр.* зема *асс.* *22* си *зогр.* сии *асс. (вм.* се*), ник пропущено.* *22—23* прѣмѫдрыихъ *остр.* *23* отъкри *(съ приписною* ѣ еси*)* вса *сав. (но на другомъ мѣстѣ сав.* отъкрылъ еси, *такъ и ник.).*

тобоиж ·⁘ к̃ ⁘· 22 і обращть сѧ къ оученикомь рече. вьсѣ мьнѣ прѣдана бъ-
ша отъ оц̃а моего. і никтоже не вѣ-
стъ кто естъ сн̃ъ тъкмо отецъ. і
кто естъ отц̃ъ ткмо сн̃ъ. і емоуже
аште хощетъ сн̃ъ авити. 23 и обращть
сѧ къ оученикомь единѣмъ рече. бла-
женѣ очи видѧштеи ѣже видите.
24 гл̃аиж бо вамъ ѣко мънози пророци
и цр̃е въсхотѣша видѣти ѣже въı
видите. і не видѣша. і слъıшати
ѣже слъıшасте и не слъıша[стѣ]ша ·⁘
25 І се законьникъ етеръ въста къ иср̃ви.
искоушаѧ и и гл̃а. оучителю что съ-
творь животъ вѣчънъıи наслѣ-
дъствоуиж. 26 онъ же рече къ немоу. въ
законѣ чъто писано естъ како чь-
теши. 27 онъ же отъвѣштавъ рече.
възлюбиши г̃а б̃а твоего. отъ вь-
сего ср̃дца твоего. и вьсеиж д̃шеиж
твоеиж. і вьсеиж крѣпостииж твое-
иж ·⁘

і вьсѣмь помъıшленіемь твоимь.
и искрънѣаго твоего ѣко самъ сѧ. 28 Ре-

Стр. 1—2 слова і обр. с. к. оуч. р. *пропущены въ зогр. никол. по примѣру иныхъ греч. текстовъ.* *5* токмо *зогр.* *7* единъ *ассем. зогр. никол.* *7—8* блаженѣи *ассем.* *8* видаштиі *зогр.;* ѣже въı видите *асс.* *10* при *зогр.;* ѣже вид. *зогр.* *12* ѣже слъıшите въı *асс., то же безъ* въı *зогр. ник.;* *въ* слъıша... *къ* ъ *вязью присоединено* і (·8 *съ* Ѳ). *13* единъ *сав.* нѣкъıи *остр.;* приде *(вм.* въста*) сав. остр. асс.;* къ іс̃ви *пропущ. зогр. никол.* *15* живота вѣчьнааго *ассем.* жизнь вѣчьнуиж *сав.* *15—16* наслѣдоуиж *зогр. никол.* *16* іс̃. же р. емоу *сав.* *17* псано *сав.* естъ їсано *зогр.* *19* своего *всѣ прочіе.* *19—20* вьсѣмь срд̃цьмь своимь *остр. сав.* *21* своеиж *сав.*, своиж—своеиж *остр., безъ перваго* твоеиж *или* своеиж *зогр. асс. ник.;* отъ въсеѧ крѣпости твоеѧ *ассем. ник.* *23* помъıшлѣниимь *остр.* отъ всего помъıшленіѣ твоего *ассем. никол.* *24* ближьнаго *остр. сав.* подроуга своего *зогр.* искр. своего *ассем. никол. (въ сав. предшествуетъ слово* и вьзлюби*).*

чє же емоу правѣ отъвѣшта се твори
и живъ вѣдеши. 29 онъ же хотѧ оправьдити
[ти] сѧ самъ. рече къ исв҃и. і кто [є]стъ
искрънии мои. 30 отъвѣштавъ же и҃съ
рече. чл҃къ единъ съхождаашє отъ и҃-
ем҃а въ ериχж. і въ развоинъıкъı вь-
паде. иже и съвлъкъкъше и. и ѣзвъı
къзложъше отидж. оставльше елѣ
живъ сѫштъ. 31 по приключаю же пере-
и единъ съхождаашє пѫтемь тѣмь.
і видѣвъ і мимо иде. 32 такожде же и
левъѣиитъ. бывъ[въ] на томь мѣстѣ.
пришедъ и видѣвъ і мимо иде. 33 са-
марѣнинъ же единъ градъı приде на-
дь нь. і видѣвъ і милосрд҃ва. 34 і при-
стѫпь обаза строупъı его възлива-
ѭ олѣи и вино. въсаждъ же и на свои ско-
тъ приведе и въ гостиницж. і прилє-
жа емъ. 35 і на оутрьни ишедъ изьмь
дъва пѣназа дастъ гостиньникоу.
і рече емоу прилежи емь. і еже аште при-
ждивеши. азъ егда възвраштж
сѧ въздамь ти. 36 кто оубо тѣхъ три
искрънии мьнитъ сѧ бъıти. въпа-

Стр. 1 емоу и҃с. *зогр. ник;* правъ *остр. сав.* право *ассем. ник.* *4* ближьнии *остр. сав.;* ми *(вм.* моп*) зогр.* *4—5* отъв. ис. и рече *ассем.* отъвѣщаѧ же ис. рече *сав.* *5, 10 и 14* етеръ *зогр. ник. ассем* нѣкъıи *остр., сав.* единъ *(только 14* етеръ*).* *8* отидоша *зогр. остр.;* і оставльше і *зогр.* оставльше и *асс. остр. сав.* *8—9* елѣ живого сѫща отиде *сав.* лѣ жива сѫща *остр.* лѣ живь соушть *никол.* *10* пдѣше *сав.* *11 и 13* видѣвъ *безъ* и *остр.* *14* градъı и приде *ассем.* *14—15* къ немоу *сав.* *16* ѣзвъı *сав.* *17* елеи *остр.* масло *зогр.;* вьзъмъ *(вм* въсаждь*) сав.* *18* въ господж *сав. (замѣчательное слово).* *19* на оутрьѣ *зогр остр. ассем.;* шьдъ и вьзъмъ *сав.* ишедъ вьземъ *асс.* *20* сребрьника *остр;* гостьникоу *сав.* *21—22* аще что иждивеши *сав.* *23* отъ тѣхъ *остр.* *24* мьнитъ ти сѧ *зогр. асс. остр. сав.;* ближьнии *остр.* искрьны *сав.* *24 и 1 на слъд. стр,* м. т. с. б. иск. въпадъшоумоу *асс.* *Стр. 12 второе* и *въ* левъѣиитъ, *21* е *въ* еже, *22* р *въ* възвраштж *припис. надъ строкою.*

дъшѧоумоу въ разбоиникъı. 37 онъ
же рече сътвори милость сь нимь.
Рече емоу и҃съ иди и ты твори тако-
жде ·:· кц ·:· 38 Бъıстъ же ходѧщемъ

СПІ имъ і҃ тъ вънинде и҃съ въ весь единѫ. жена
една именемь маръта. приѧтъ і въ
домъ свои. 39 і сеи вѣ сестра именемъ
мариѣ. ѣже и сѣдъши при ногоу и҃сѣоу слъı-
шлаше слово его. 40 і марта млъвлѣаше
о мънозѣ слоужъвѣ. ставъши же рече.
г҃и не радиши ли ѣко сест(р)а моѣ единѫ
ма остави слоужити. рьци оубо ей да
ми поможетъ. 41 отъвѣштавъ же рече е-
и и҃съ. марта маръта печеши сѧ и
млъвиши о мьноз҃ѣ. 42 едино же естъ на по-
трѣбѫ. мариѣ во благыѫ чѧсть избь-
ра. ѣже не отъиметъ сѧ отъ неѭ. ·:·

XI

1 і҃ бъıстъ сѫштоу емоу на мѣстѣ едино-
мь молѧштю сѧ. ѣко прѣста рече еди-
нъ оученикъ его къ немоу г҃и. наоучи нъı
молити сѧ ѣкоже иоаннъ наоучи оучени-

Стр. 2 створы *сав.* створеи *асс ник.* сътворивъıи *остр.;* милостъıнѭ *зогр. 3* створи *ник. 4—5* ходѧштю емоу *зогр. (и въ греч. т. разночтеніе). 5* тъ *нѣтъ въ асс. сав остр.;* и҃с *пропущ. въ зогр. ник.;* етерѫ *зогр. ассем. остр. ник. 6* же етера *зогр. ассем. остр. никол* же ед. *сав. 7* се ей *зогр. сав. ассем.* се бысть *никол.;* нарицаемаа *ассем остр. ник. 9* мльвѣше *сав.* мльвѣаше *ассем. 11* родиши ли *зогр. ассем. ник.* брѣжеши ли *сав. остр.;* р *въ* сестра *пропущено. 12* слоуж. тебѣ *сав.* сл. ти *никол. 13—14* і҃с. рече ей *сав. ассем.* отьв. же господь р. еи *никол. 15—16* на пользѫ *сав. 16* ѣ *въ* мариѣ *надъ строк. 18—19* етерѣ *зогр. никол. 19—20* етеръ отъ *зогр. никол 18—20 остр. иначе:* въ врѣмя оно пристѫпльше къ и҃сусоу оученици его рѣшя емоу. *20* его *прип. надъ строкою.*

къı своѭ. 2 рече же имъ. егда моли-
те сѧ гⷣте. Отъче нашъ иже еси на нб҃сѣ.
да ст҃итъ сѧ имѧ твое да придетъ
црⷭ҃твие твое. да бѫдетъ волѣ
твоѣ ѣко на нб҃се и на земи. 3 хлѣбъ на-
шъ насѫштънъı. даи намъ на вь-
сѣкъ день. 4 ı остави намъ грѣхъı
нашѧ. ıбо и сами оставлѣемъ вь-
сѣкомоу длъжьникоу нашемоу. ı не
вьведи насъ въ ıскоушение. нъ и̑-
збави нъı отъ непрıѣзни ⁘ 5 ı рече
къ нимъ къто отъ васъ иматъ дроу-
гъ. ı идетъ къ немоу полоу ношти.
ı речетъ емоу дроуже даждъ ми въ заи-
мъ три хлѣбъı. 6 ıде дроугъ ми при-
де съ пѫти къ мънѣ. ı не имамъ че-
со положити прѣдъ нимь. 7 ı отъ из ѫ-
тръѫдѫ отъвѣштавъ речетъ не
твори ми троудъ. юже двьри затво-
ренъı сѫтъ. ı дѣти моѭ съ мъно-
ѭ на ложи сѫтъ. не могѫ въста-
ти дати тебѣ. 8 гл҃ѭ вамъ аште и не
дастъ емоу въставъ зане естъ
дроугъ емоу. нъ за безочъство его
въставъ дастъ емоу елико тре-
боуоутъ. 9 ı азъ гл҃ѭ вамъ. просите

Стр. 2 въ еси *буква* е *прибавл. надъ строкою.* *5* нб҃си *сав. остр.;* земли *остр.* *6* надьневънъı *зогр.* дневьнъı *сав.* иносоуштьнъı (насоуштьнъı) *ник;* даждь *остр. сав.* *8* ıако и мъı *остр.* ıако и сами *никол.* *8—9* длъжьникомъ нашимъ *остр.* *10* напасть *остр. сав.* *11* ѡть лоукаваго *никол.* *12—13* дроуга *ассем сав. никол.* *14* въ заимъ даждь ми *ассем. сав. никол.* *14—15* заемъ *зогр.* *15* ельмаже (*вм.* ıде) *остр.* ıжде *зогр.* *16—17* еже положѭ прѣдъ нимь *асс. сав. ник.* *17* отъ *такъ въ подлин., прочіе т.* тъ. *19* троуда *зогр. сав. ассем. остр. никол.* *20* дѣть моѣ *ник.* *22* датъ *зогр. остр.* и дати *ассем.;* гл҃ѭ же вамъ аще не *остр.* *23—24* зане дроугь его естъ *асс.* *26* вамъ глаголѭ *сав. ник. остр.*

и дастъ сѧ вамъ. ішщите и обрѧщете тълцѣте и отвръзетъ сѧ вамъ. 10 вьсѣкъ бо просѧи приемлетъ. і ишщѧи обрѣтаатъ. і тлъкѫщоумоу отвръзетъ сѧ. 11 котерааго же отъ васъ оц̃а въспроситъ сн̃ъ хлѣба. еда камень подастъ емоу. ли рꙑбꙑ. еда въ рꙑбꙑ мѣсто змиѭ подастъ емоу. 12 или аште проситъ ѥица. еда по(да)стъ емоу скорьпии. 13 аште оубо вꙑ зьли сѫште. оумѣате даанїѣ блага даѣти чѧдомъ вашимъ. кольми паче оц̃ъ с нб̃се дастъ дх̃ъ ст̃ъ. просѧштиимъ оу него. 14 і бѣ изгонѧ бѣсъ и тъ бѣ нѣмъ. бъıстъ же бѣсоу изгънаноу

CIV прогл̃а нѣмꙑ. і дивлѣахѫ сѧ народи. 15 едини же отъ нихъ рѣшѧ. о вельзѣвоулѣ кънѧзи бѣсъ изгонитъ бѣсꙑ. 16 дроугии же искоушаѭще знаменїѣ отъ него искаахѫ съ нб̃се. 17 онъ же вѣдꙑ ихъ помꙑшленїѣ. рече имъ вьсѣко цр̃ство раздѣлѣ сѧ само

Стр. 1 ищате *зогр. остр. (но остр. на параллел. мѣстѣ* ищѣте*), ищѣте ассем. сав. 2* оударите *остр. (но также* тълъцѣте*). 3* приметь *остр. 4* обрѧщетъ *сав.;* оударѧщоуоумоу *остр. (но на параллел. мѣстѣ* тълкоущоуоумоу*). 6* о̃ць *остр. (на параллел. мѣстѣ* отьца*),* оу отьца *ассем. сав.;* с̃нъ свои *остр. сав. ассем. никол.* сн̃ъ твои *зогр. 8* или *остр. никол. 9* под. емоу змию *остр. 9—10* аще ли въспроситъ *сав. 10* ѣица проситъ *ник.; вм.* подастъ *въ подл. описка* постъ. *11* скорпиѭ *ассем остр. (но остр. на параллел. м.* скорпии*),* скорьфии *сав.,* еда скорьфию д. емоу *никол. 14* отьць вашь небеснъı *ассем. сав. никол. а. (*с небесе *ник. б.),* оц̃ь вашь съ нб̃се *остр. 15* дх̃ъ благъ *ассем. сав. никол. а. (*светы *никол. б.) 19* етерии *зогр. никол. 20* бѣсовьсцѣмь *никол. а. 21* иск. і *зогр. 21—22* отъ него *пропущ. въ зогр., ник. согласно съ нашимъ т. 24* раздѣлѣıа сѧ *зогр.*

вь себѣ запоустѣатъ. і домъ на
домъ падаатъ. 18 аште же и сотона са-
мъ вь себѣ раздѣли сѧ. како станє-
тъ цр҃ство его. ѣко гт҃е о вельзѣвоу-
лѣ изгонѧщъ мѧ бѣсы. 19 аште же а-
зъ о вельзѣвоулѣ изгоню бѣсы.
сн҃ове ваши о комь изгонѧтъ. сего ра-
ди ти бѫдѫтъ вамъ сѫдиѩ. 20 аще
ли же о пръстѣ бж҃ии азъ изгоню бѣ-
сы. оубо постиже на васъ цѣсаре-
ствие бж҃ие. 21 егда крѣпъкы оуорѫ-
жь сѧ хранитъ свои дворъ. вь мирѣ
сѫтъ имѣниѣ его. 22 а понеже крѣплеи
его нашедъ побѣдитъ і и вьсѣ орѫ-
жиѣ его отьметъ на нѣже оупъваашє
и користь его раздаатъ. 23 іже нѣстъ съ
мъноѭ на мѧ естъ. і иже не събира-
атъ съ мъноѭ растачаатъ. 24 егда
же нечистъıи дх҃ъ изидетъ отъ чк҃а.
прѣходитъ сквозѣ безводънаѣ мѣ-
ста ищтѧ покоѣ и не обрѣтаѧ гт҃ъ.
възвращтѫ сѧ въ домъ мои отъ
ниждже изидъ. 25 і пришедъ обрѣта-
атъ пометенъ и оукрашенъ.

26 Тъгда изидетъ и поиметъ дроугъıихъ го-
решъ седмь дх҃ъ. і вѣшедъше живѫтъ
тоу. і бъıваѭтъ послѣдьнѣа чл҃коу
томоу горьша пръвъıихъ ·:· 27 Бъı-
стъ же егда гл҃аашє се. въздвигъши

Стр. 2—3 сотона сама *никол. а.* *4* еи *(вм.* его*) ник. а.* *5* изгонешта ме *никол.* *8* соудие в. б. *никол.* *9* въ бж҃ии *буквы* ж *и* і *соединены вязью.* *11—12* въоружь сѧ *зогр. ник., нашу форму можно считать сербо-хорватскою.* *12* домь *(вм.* дворъ*) ник.* *15* неже *зогр.* *18* растачаѭтъ *зогр.* *20* бездъ-наа м. *зогр.* прох. скрозѣ бездьнънаѣ м. *ник. а.* *23—24* обрѣштеть *никол.* *24* безъ и *зогр.* *25* идетъ *зогр. ник.* *25—26* горьшь себе *зогр. (безъ* доухъ*, такъ и ник. только:* горьшихь*).* *28* горьши *зогр.* *29* си *остр. асс.*

гласъ една жена отъ народа рече е-
моу. блаженое чрѣво ношъше та. і съ-
съца ѥже еси съсалъ. 28 онъ же рече. тѣ-
мъ же оубо блаженіи слъішаштеи
слово бжіе и хранаште ·⁘ к ·⁘ 29 Народо-
мъ же събираѭштемъ сѧ. нача-
тъ гти. родъ съ лѫкавънъ естъ.
знаменіѥ иштетъ. і знамение
не дастъ сѧ емоу. тъкъмо знаме-
ние ионы пка. 30 ѥкоже бо бъістъ ио-
на знамение ниневъѣитомъ. тако
бѫдетъ и сн члвскы родоу семоу.
31 Цр̃ца южьскаа въстанетъ на сѫдъ.
съ мѫжи рода сего и осѫдитъ ѩ.
ѥко приде отъ конецъ земла слъ-
шати прѣмѫдрости соломона.
и се мьножѣе соломона съде. 32 мѫ-
жи ниневъѣитьсции въскръснѫ-
тъ на сѫдъ. съ родомь симь [си-
мь] и осѫдатъі-и. ѥко покаашѧ сѧ
въ проповѣдь ионинѫ. і се мъно-
жѣе ионъі съде ·⁘ 33 Никтоже оубо
свѣтилъника въжегъ въ съкро-
вѣ полагаатъ. ни подъ спѫдомь.
нъ на свѣштъницѣ да въходѫштеи
видатъ свѣтъ ·⁘

cv 34 Свѣтильникъ тѣлоу естъ око. егда оубо о-
ко твое просто бѫдетъ. і вьсе тѣло твое.

Стр. 1 етера жена гласъ *ассем. никол.* нѣкаѧ ж. гл. *остр.* гл. етера ж. *зогр.* *2* блажено чр. ношьшее та *зогр. ассем.* блаженоѥ ч. ношьшеѥ та *остр.* блаженаѧ жтроба ношьшиѧ та *сав.* *2—3* сосьца *ассем.* *5* хр. е. *всѣ прочіе.* *7* родось. родъ лжкавъ *зогр* р. сь р лоук. *ник* *12* ъі *въ* члвскъі *передѣлано вязью изъ* ъ (·в). *14* осждатъ ѩ *зогр. ник.* *15—16* слъішатъ *зогр.* *17* съде солом. *зогр.* *22* съде ионъі *зогр.*; оубо *пропущ. зогр.* *23—24* въ кровѣ *зогр.* *27* око *надъ строк.*, око твое *зогр. ник.*

свѣтъло бждетъ. а понеже лжкаво бж-
детъ. і тѣло твое тъмьно бждетъ.
35 блюди оубо еда свѣтъ иже естъ въ те-
бѣ тъма естъ. 36 аште оубо тѣло твое
вьсе свѣтъло бждетъ. не имы ча-
сти единъı тъмънъı. бждетъ свѣ-
тъло вьсе. ѣко се егда свѣтильникъ
блисцаниемь просвѣштаатъ тѧ ⁘
37 Єгда же гл҃аше молѣаше и фарисѣи
единъ да обѣдоуоутъ оу него. вьшедъ
же възлеже. 38 фарисѣи же видѣвъ
диви сѧ. ѣко не прѣжде кръсти сѧ прь-
вѣе обѣда. 39 рече г҃ь къ немоу. нъı-
нѣ вы фарисѣи вънѣштьнее стъ-
кльници и мисѣ очиштаате. а въ-
нжтрьнѣа ваша пълна сжтъ хъı-
штениѣ и зълобъı. 40 безоумьни не
иже ли естъ сътворилъ вънѣштъ-
нее. і вънжтрьнее сътвори. 41 обаче
сжштаа дадите милостъıнж.
і се вьсѣ чиста вамъ сжтъ ⁘ ⁘
42 Нъ горе вамъ фарисѣемъ ѣко деса-
тинж даате отъ мятъı и пиганъ
и вьсѣкого зелиѣ. і мимо ходите
сждъ. і любъвъ бж҃иж. си же подо-
бааше сътворити и онѣхъ не оста-
влѣти ⁘ 43 Горе вамъ фарисеи ѣко
любите прѣдъсѣданиѣ на сънь-
миштихъ. і цѣлованиѣ на тръжи-

Стр. 1 просто *(вм* свѣтъло*) зогр.* *3* естъ *въ зогр. выскобл.* *5* вьсе *пропущ. зогр. ник.* *6* етеръı *зогр. никол.* *7 посмъ* вьсе *ник. прибавл.* тѣло твое. *8* сѧ *(вм.* тѧ*) зогр. ник.* *10* етеръ *зогр. ник.* *10—11* въш ж. възгл. *пропущ. въ ник. а.* *11* видѣвъ *м. б.* видѣвь. *13* рече же и҃с *зогр.* *14—15* вьнѣшьнѧѧ стьклѣница *зогр.* стькленыце *никол.* *15* мисы *никол.* блюдомъ *зогр.* *16* сжть *пропущ. ник. а.* *18—19* вьнѣшьнее *зогр.* *19* сътворилъ *зогр. (ник. согл. съ наш.).* *21* се *пропущ. зогр.* *27* фарисѣомъ *зогр. ник.*

штихъ ·:· 44 Горе вамъ кънижъници и
фарисѣи. ι лицемѣри. ιде есте ѣ-
ко гроби не вѣдоми. ι чл҃вци ходѧще-
и врѣхоу не вѣдѧтъ. 45 отъвѣштавъ
же единъ отъ законьникъ гл҃а емоу. 5
оучителю се гл҃ѧ и намъ досаждае-
ши. 46 онъ же рече и вамъ законьнико-
мъ горе. ѣко накладаате на чл҃кы
брѣмена не оудобь носима. а сами
ни единѣмъ же пръстомъ ваши- 10
мь прикасаате сѧ брѣменехъ. ·:·
47 Горе вамъ ѣко зиждете гробы прок҃ъ.
от҃ци же ваши избиша ѩ. 48 оубо съвѣ-
дѣтельствоуоуте и волѭ имате.
дѣломъ от҃цъ вашихъ. ѣко ти оубо и- 15
збиша ѩ. въı же зиждете ихъ гро-
бъı. 49 сего ради и прѣмѫдрость бж҃и-
ѣ рече. посълѭ въ на пр҃кы и апо-
стл҃ъı. и отъ нихъ оубиѭтъ. и иждe-
нѭтъ. 50 да мьститъ сѧ кръвь вь- 20
сѣхъ пр҃къ. проливаема отъ съложе-
ниѣ вьсего мира. отъ рода сего. 51 отъ
кръве а(вε)лѣ праведънааго. до кръве
захариѩ погыбъшааго междю
олтаремь и храмомъ. еи гл҃ѭ ва- 25
мъ вьзиштетъ сѧ отъ рода сего.
52 Горе вамъ законьникомъ. ѣко вьза-
сте ключь разоумѣнию. сами не
вьнидете. и въходѧштемъ въ-

Стр. 2 ıжде *зогр.* *5* етеръ *зогр. ник.* *11* брѣм. ихь *ник.* *12* посль вамъ *прибавл.* кънижьници ı фарисѣı ı упокрити *зогр. (такъ и въ ник. а., но никол. б. согл. съ нашимъ т. безъ этихъ словъ, которыхъ нѣтъ въ обыкн. греч. т.).* *13* ібо *зогр.* *15* съ дѣлъı *зогр. ник.* *16* имь *(вм.* ихъ*) ник.* *23* крьви *ник.;* ве *въ* авелѣ *прип. надъ строк. болье позднимъ глагол. почеркомъ.* *28* не *пропущ. зогр.* *29* въходаштимъ *зогр. ник.*

CVI званиште. 53 Гл҃ющю же емоу къ нимъ сице. начасѧ кънижъници и фарисѣи. лютѣ ѣко гнѣвати сѧ. і прѣстаати и о мъножаишиихъ. 54 лаѫще его оуловити нѣчъто отъ оустъ его. да на нь възгл҃аголѭтъ.

XII.

1 о нихъже сънемъшемъ[шемъ] сѧ тъмамъ народа. ѣко попираахѫ дроугъ дроугѣ. начѧтъ гл҃ати къ оученикомъ своимъ пръвѣе. вънемлѣте себѣ отъ кваса фарисѣиска. еже естъ лицемѣрие ·:· 2 Ничтоже бо покръвено естъ еже не отъкръіетъ сѧ. и таино еже не разоумѣатъ сѧ. 3 зане елико въ тъмѣ рѣсте въ свѣтѣ оуслъішитъ сѧ. і еже къ оухоу гл҃аасте въ таилищихъ. проповѣстъ сѧ на кровѣхъ. 4 Гл҃ѫ же вамъ дроугомъ своимъ. не оубоите сѧ отъ оубиваѫштиихъ тѣло. и по томь не могѫштемь лиха чесо сътворити. 5 съказаѫ же вамъ кого сѧ оубоите. оубоите сѧ имѫщааго власть по оубьении вьврѣшти въ ѣеонѫ. ей гл҃ѫ вамъ. того оубоите сѧ. 6 не пать ли птицъ вѣнитъ сѧ пѣнаѕема

Стр 1 вьзбранаете *никол.* *2* си *(вм.* сице*) никол.;* начаша *ассем. ник.* *8* прѣпираахѫ *зогр.* припѣрати *никол.* *12* ѥсть покривено *никол.* *13* таено *ник. а.* *14—15* зане ел. въ т. р. *пропущ. въ зогр.* *15* рекосте *остр.* *16* въ оухо *асс.* *17* проповѣ сѧ *ассем.* *18* моимъ *зогр. ник. асс.* *20* не имѫщемъ *зогр. остр. никол. а.* *21* съкажѫ *ассем. никол. а.* *25* цѣнить сѧ *остр.*

дъвѣма. і ни една отъ нихъ нѣстъ
забъвена прѣдъ бмъ. 7 нъ и власи
главъı вашеѭ вьси иштътени сѫ-
тъ. не боите сѧ оубо мъноⷭѣхъ пъти-
цъ соулѣиши есте. 8 Гл҃ѭ же вамъ
вьсѣкъ иже колижъдо исповѣстъ мѧ
прѣдъ чл҃вкъı. и сн҃ъ чл҃вчскъı испо-
вѣстъı-и прѣдъ анг҃лъı бжіи. 9 а отъ-
връгъı сѧ мене прѣдъ чл҃къı. отъ-
връжень бждетъ прѣдъ анг҃лъı бжіи.
10 і вьсѣкъ иже речетъ слово на сн҃ъ
чл҃вскъıи. отъпоуститъ сѧ емоу. а
иже власвимисаатъ на дх҃ъ ст҃ъı.
не отъпоуститъ сѧ емоу. 11 егда же при-
ведѫтъ въı на соньмишта и вла-
сти и владъıчьствиѣ. не пцѣ-
те сѧ како или что отъвѣштаате
или что речете. 12 ст҃ъıи бо дх҃ъ наоу-
читъ въı во тъ часъ. ѣже подоба-
атъ гл҃ати. ⁘ 13 Рече же емоу единъ
отъ народа. оучителю рьци братроу
моемоу да раздѣлитъ съ мъно-
ѭ достоѣнье. 14 онъ же рече емоу.
чл҃че кто мѧ постави сждиѭ ли
дѣлителѣ надъ вами. 15 рече же къ
нимь блюдѣте сѧ и храните сѧ о-
тъ вьсѣкого лихоимьствиѣ. ѣко

Стр. 4 оубоите сѧ *остр.* *5* соулѣише *остр*; есте въı *асс. остр.* *6* колижьдо *пропущ. въ ассем.*; о мьнѣ *(вм.* мѧ*) остр.* *7—8* исповѣмъ і и (азъ) пр. а. б. *ассем. (такое чтеніе существуетъ и въ греч. т.).* *11—12* сына человѣчьскааго *асс. ник.* *13* доуха светааго *ник.* *15* съборища *остр.* *16* владъıчьства *ассем. никол.* *17* ли чьто помъıслите (*вм.* отъвѣштаате) *зогр. асс ник*, помъıслисте *(описка) остр.* *18* ли *ассем зогр.*; что *пропущ. ник. а.* *20* етеръ *зогр. никол.* *21* братоу *зогр. никол.* *25* дѣлателѣ *зогр. (описка)*, раздъıлителя *ник.* *27* лихоімиѣ *зогр.* лихоиманиѣ *ник.*

отъ избытъка комоужьдо живо-
тъ его естъ отъ имѣниѣ емоу ·:· 16 Ре-
че же притъчѫ къ нимь гл҃ѧ. чкоу
единомоу богатоу огобьзи сѧ ни-
ва. 17 і мъишлѣаше въ себѣ гл҃ѧ.
что сътворѭ. ѣко не имамъ къ-
де съб҃ати .... плодъ моихъ.
18 і рече се сътворѭ разорѭ жить-
CVII ницѧ моѭ и большѧ съзиждѫ. і съ-
берѭ тоу вьсѣ жита моѣ и добро мое
19 и рекѫ дш҃и моеи. дш҃е имаши мъно-
го добро лежѧште на лѣта мьнога.
почивди ѣждь пии весели сѧ. 20 рече
же емоу б҃ъ. безоумьне въ сьѭ но-
щь дш҃ѫ твоѭ истѧзаѭтъ отъ те-
бе. а ѣже оуготова комоу вждѫтъ.
21 тако събираѣи себѣ. а не въ б҃ъ бо-
гатѣѣ. си гл҃ѧ възгласи имѣѣи оу-
ши слъшати да слъшитъ ·:· к҃ ·:·
22 Рече къ оученикомъ своимъ. сего ради
гл҃ѭ вамъ. не пцѣте сѧ дш҃еѭ ва-
шеѭ что ѣсте. ни тѣломь въ чъто
облѣчете сѧ. 23 дш҃а бо больши естъ
пиштѧ и тѣло одежда. 24 съмотрите
вранъ ѣко не сѣѭтъ ни жънѭтъ.

Стр. 2 о имѣни емоу *зогр.* *4* етероу *ассем. зогр. ник.*, нѣкоѥмоу *остр.*; оугобьзи сѧ *всѣ проч.* *5* помъишлѣше *сав.* *7* събирати *зогр. ник.*; *въ подл. послѣ* събрати *что-то выскоблено.* *8* рече же *асс.*; сътворѭ, разорѭ *остр сав. (такъ и 6* сътворѭ *ib.).* *9* житьницѧ моѭ, большѧ *зогр. асс. сав. ник.* *10* доброе *ассем. сав.* благаѧ моѧ *остр* *11* своеи *сав.*; дш҃е *пропущ. сав.* *12* м. добра лежешти *никол.*, лежащи *ассем.* лежащее *сав.*; на мън. лѣта *остр.* *13* почии *сав.*; ѣждь *въ сав. пропущ.* *14* безоумьлю *сав.* *15* вьземлѭтъ дш҃ѫ твоѭ *сав.*; істѧзаѭ *зогр. никол.* *16* оуготови *сав.* *17* въ себѣ *асс. (описка);* въ б҃а. *сав.* о бозѣ *ник.* *17—18* богата сѧ *сав.* богатѣѧи *остр. асс.* *18* се *(вм.* си*) сав. остр. ассем.* *18—19* си гл҃а *и т. д. пропущено въ зогр. ник. а. (и въ лучшихъ греческихъ т. нѣтъ).*

имьже нѣстъ съкровишта. ни хра-
нилишта. и бъ питѣатъ ѭ. кольми
паче въı есте лоучьше птицъ. 25 къто
же отъ васъ пекъı сѧ можетъ при-
ложити тѣлѣ своемь лакоть единъ.
26 аште оубо ни мала чесо можете чъ-
то о прочиихъ печете сѧ. 27 съмотри-
те кринь како растѫтъ. не троужда-
тъ сѧ ни прадѫтъ. Гл҃ѭ же вамъ
ѣко ни соломонъ. во вьсеи славѣ
своеи облѣче сѧ ѣко единъ отъ сихъ.
28 аште ли же трѣвѫ дьнесь на селѣ
сѫщѫ. и оутрѣ въ пешть вьметае-
моу ·:·

ѣ҃ъ тако-дѣатъ. кольми паче васъ
маловѣри. 29 і въı не иштете что и-
мате ѣсти. и что пити. и не възно-
сите сѧ. 30 вьсѣхъ бо сихъ ѩ҃зци ми-
ра сего иштѫтъ. вашъ же отецъ вѣстъ
ѣко трѣбоуоуте сихъ. 31 обаче иштите цѣ-
срс҃твиѣ бж҃иѣ. и си вьсѣ приложатъ
сѧ вамъ. ·:· 32 Не боı сѧ малое стадо ѣ-
[ѣ]ко благоизволи от҃ць вашъ дати
вамъ цс҃рствие. 33 Продадите имѣ-
ние ваше. и дадите милостъıню.
сътворите себѣ вълагалишта не
ветъшаѭшта. съкровиште не скѫ-
дѣемо на небс҃хъ. идеже татъ не прибли-

Стр. 3 лоучьши *зогр.* соулѣиши *никол.* 5 тѣлесе *зогр.* 7 въ прочи-
ихъ *зогр.* 8 цвѣтъ селънъıхъ *зогр. (никол. согласно съ нашимъ).* 10 соло-
моунъ *зогр. ник.* 12 травоу *ник.* 13—14 въмѣтаемѫ *зогр.* 15 тако одѣ-
етъ *зогр.* 16 иштѣте *зогр.* иштите *ник.* 18 безъ бо *зогр.* 19 въ вѣстъ
буква т *надъ строк.* 24—25 имѣниѣ ваша *ассем. остр.* 26—27 вълага-
лиште не ветъшаѭште *зогр. никол.;* тьлѣѭща *(вм.* ветъш.*) асс.* 27—28 ос-
кѫдѣѥмо *остр.* оскѫдѣѭщее *асс.* скѫдѣѭщее *сав.* оскоудимо *ник.*

жаатъ сѧ. ни тълѣ тълитъ. 34 ідеже бо.
естъ съкровиште ваше тоу и ср҃це ва-
ше бѫдетъ ·:· 35 Бѫдж[дж] чрѣсла ваша
прѣпоѣсана. и свѣтильници горѫште.
36 и въı подобьни чл҃комь чаѭштемь
гд҃а своего когда възвратитъ сѧ отъ
брака. да пришедъшю и тлъкнжвъ-
шю абие отвръзѫтъ сѧ емоу ·:· 37 Бла-
жени раби ти ѭже г҃ъ пришедъ обрѧште-
тъ вьдѫштѧ. аминь гл҃ѭ вамъ.
ѣко прѣпоѣшетъ сѧ и посадитъ ѭ. и
минжвъ послоужитъ имъ. 38 любо
во въторѫѭ. любо въ третиѭ
стражѫ придетъ. и обрѧщетъ та-
ко: блажени сѫтъ раби ти ·:· 39 Сѣ же
вѣдите ѣко аште би вѣдѣлъ гн҃ъ

CVIII храминъı. въ къı часъ тать приде-
тъ вьдѣлъ оубо би и не далъ би подъко-
пати домоу своє[ѥ]го. 40 і въı оубо бѫдѣ-
те готови. ѣко вь ньже часъ не мьните
сн҃ъ чл҃ческъı придетъ. ·:· к҃ ·:· 41 Рече же емоу
петръ. г҃и къ намъ ли притъчѫ сиѭ
гл҃еши. ли къ вьсѣмъ. 42 рече же г҃ъ къ-
то оубо естъ вѣрънъı приставьникъ
и мѫдръı. егоже поставитъ г҃ъ надъ
челѣдиѭ своеѭ. дѣти вь врѣмѧ жи-
томѣрение. 43 Блаженъ рабъ тъ егоже

Стр. 1 ни чрьвь гризетъ ни т. т. *сав.* *2* е *(вм* естъ*) ассем.* *3* да бѫдѫтъ *остр.* *6* тъгда възвратиша сѧ *зогр. (описка).* *7* брака *остр. сав.* *8* безъ сѧ *зогр. ассем. никол.;* и блаж. *ассем.* *9* ти раби *сав.;* пришедъ *пропущ. зогр.* *10* тако твораща *сав. (вм.* бъдашта*).* *11* поѣшетъ *ассем.* *14* обр. ѭ тако *зогр.* *14—15* бъдаща *(вм.* тако*) сав.* *15 безъ* сѫтъ *асс.* *16* бъı *(вм.* би*) остр.* *18* бъı *остр. сав.;* не бъı далъ *сав.* не би далъ *ассем.* *18—19* подъръıти *ассем* *19* оубо *пропущ. въ прочихъ.* *21* человѣчь *ассем.* *26* домомь своимь *(вм.* чел. св.*) зогр. (никол. согласно съ нашимъ текст.).* *27* работъ *зогр.*

пришедъ г҃ъ его. обрѧштетъ творѧща
тако. 44 въ істінѫ гл҃ѫ вамъ. ѣко на-
дъ вьсѣмь имѣниемь своимь по-
ставитъ і. 45 аште ли же речетъ рабъ
тъ въ ср҃дци своемь. кьснитъ г҃ъ мо-
и прити. и начьнетъ бити рабы
и рабыни. ѣсти же и пи(ти) и оупиваті сѧ.
46 придетъ господинь раба того. въ нь-
же день не чаатъ. і въ годинѫ въ
нѭже не вѣстъ. і протешетъ і. і ча-
сть его съ невѣрънъıми положитъ.
47 тъ же рабъ вѣдѣвъı волѭ г҃а свое-
го. і не оуготовавъ ли не сътворь по
воли его. вьенъ бѫдетъ мьного. 48 не
вѣдѣвъı же сътворь же достоиная
ранамъ вѣень бѫдетъ малъı. вь-
сѣкомоу же емоуже дано вѣыстъ
мьного. мьного изиштетъ сѧ отъ
него. и емоуже прѣдаша мьного лишь-
ша просѧтъ отъ него ·⁖·

---

49 Ѡгнь придъ вьврѣштъ[ъ] вьземлѭ
что хощтѫ аште юже и вьзгорѣ сѧ.
50 крьщение же имамъ кръстити сѧ.
і како оудрѫжѫ сѧ доньдеже конъча-
атъ сѧ. 51 мьните ли ѣко мира придъ
дати на землѭ. ни гл҃ѫ вамь
нъ раздѣлениѣ. 52 бѫдетъ бо отъ се-
лѣ пать въ единомъ домоу раздѣ-
ленъ. трие на дъва. и дъва на три.

Стр 5 мѫдитъ *зогр. (никол. согласно съ нашимъ текст.).* *7* *въ подл.* пи *съ надстрочн. посль припис.* т. *9* часъ *зогр., никол.* годиноу *какъ въ нашемъ тексть.* *12* вѣдъı *зогр.;* сна *(вм.* г҃а*) зогр. (описка).* *13—14* повелѣнии *зогр. (никол. согласно съ наш. текстомъ).* *21* прѣдъ *(описка вм.* придъ*) зогр.;* въврѣшти *зогр. ник.* *22* оуже *зогр.;* вьзгорить сѧ *ник.* *23* крьштеньемь *зогр. (никол. согласно съ нашимъ), безъ* же *зогр* *24—25* скончаеть се *ник.*

53 і раздѣлатъ сѧ отъцъ на сн̃ъ. і
сн̃ъ на отъц̃а. мати на дъштерь.
и дъшти на матерь. свекръı на
невѣстѫ своѭ. и невѣста на све-
кровь своѭ ·: 54 Гл̃аше же и народо-
мь. егда оу҃зрите облакъ въсхо-
дѧщь отъ запада. абие гл̃ете ѣ[к]-
ко тѫча грѧдетъ. и бываатъ та-
ко. 55 і егда югъ доу҃шѫштъ. гл̃ете ѣ-
ко варъ бѫдетъ. и бываатъ. 56 ѵ̓по-
крити лице небоу҃ и земи оу҃мѣате
искоу҃шати. а врѣмене сего не искоу-
шаате. 57 что же и о себѣ не сѫдите
правъдъı ·: 58 Єгда бо грѧдеши съ
сѫпьремь твоимь къ кънѧзоу҃.
на пѫти даждь дѣлание избъı-
ти отъ него. да не пр(и)влѣчетъ те-
бе къ сѫдии. і сѫдии та прѣда-
стъ слоу҃зѣ. и слоуга та въсади-
тъ въ темьницѫ. 59 гл̃ѭ тебѣ не и-
маши изити отъ тоудѣ. доньдеже

сіх и послѣдьнии трьхъть въздаси ·:

XIII.

1 приключишѧ же сѧ едини въ то врѣмѧ
повѣдаѭште емоу҃ о галилеихъ. -і.
хъже кръвь пилатъ съмѣси съ
жрътвами ихъ. 2 и отъвѣштавъ
исъ рече имъ. мьните ли ѣко гали-

Стр. 1 разд. (*безъ* і) *зогр.*; сн̃а *зогр.* *3* свекръве *зогр.* (свек. на нев. *пропущ. ник. а.*). *4 вм.* невѣста *на второмъ мѣстѣ тоже* невѣстѫ *зогр. ник. а.* *4—5* свекръве *зогр.* *7* запада *ник.* *9* доушетъ *зогр.* дышоушть *ник.* *11* земли *зогр.* *12—13 зогр. проп. слова* а врѣм. с. не иск.; како не иск. *ник.* *14* же *(вм.* бо*) зогр. ник.* *17 въ* привлѣч. *въ подл.* и *нѣтъ.* *19* праторою, праторь *(вм.* слоуѕѣ, слоуга*) ник.* *23* приключи *зогр. (описка);* етерии *зогр. ник.* нѣции етери *остр.*

лѣане сии грѣшънѣиши паче вьсѣхъ
чл҃къ бѣша. ѣко тако пострадаша.
3 ни. гл҃аѭ вамъ. нъ аште не покаа-
те сѧ. вьси такожде погыблете.
4 ли они осмь на десате на нѫже па- 5
де стлъпъ силоѵамъскъ.
і поби ѭ. мьните ли ѣко ти длъжь-
нѣише бѣша. паче вьсѣхъ чл҃къ живѫ-
штихъ въ ер҃мѣ. 5 ни гл҃аѭ вамъ. нъ а-
ште не покаате сѧ вьси такожде по- 10
гыбнете ·⁘· 6 Гл҃аше же сиѭ притъчѫ
смоковьницѫ имѣаше единъ въ ви-
нограде своемь въсажденѫ. і при-
де ишта плода на неи и не обрѣте. 7 ре-
че же къ винареви. се третиее лѣто 15
прихождѫ ишта плода на смоковь-
ници сеи и не обрѣтаѭ. посѣци ѭ въ-
скѫ и землѭ опражнѣатъ. 8 онъ же
отъвѣштавъ рече емоѵ. г҃и остави
ѭ и се лѣто доньдеже ѭ окопаѭ окрь- 20
сть. и осъплаѭ гноемь. 9 и аште оѵво
сътворитъ плодъ. аще ли же ни.
вь граджштее врѣма посѣчеши ѭ. ·⁘·
10 Бѣ же оѵча и҃съ на единомь отъ со-
ньмишть въ соботы. 11 і се жена бѣаше 25
дх҃ъ имѫшти недѫжень. ѕ҃ і҃. на десѧ-

Стр. 1 грѣшьнѣише *зогр. остр.* *2* галилѣанъ *(вм.* чл҃къ*) зогр. никол.* галилеане *остр. (и въ греческ.* Γαλιλαίους*).* *4* погыбнете *зогр. остр. никол.* *5* или *остр. никол.* *11* гл҃аа *остр. (описка).* *12* етеръ *зогр. никол.* нѣкъто етеръ *остр.* *15* три лѣта *остр* *16* отъ нелиже *передъ* прихождѫ *зогр. остр.* *17* посѣчеши *ник. а.* *18* оупраждьнаеть *никол.* опразнѣѥть *остр.* *21* ос. ѭ *зогр;* гноимь *остр.* *22* ли ни *зогр.* *23 послѣ* посѣчеши ѭ *въ остр. читается:* си гл҃а възгласи имѣѣ оуши слъшати да слъшить *(такъ въ иныхъ греч. т.).* *24 безъ* и҃с *зогр.* *24—25.* съньмищи *сав.* съборищь *остр.* *25* сѫботы *асс. остр. ник.* сѫботѫ *сав.;* бѣше *остр. зогр. ассем. сав.* *26 и 1 на слѣд. стр.* ѭже бѣ осми на д. л. и та слѫжка *сав.*

те лѣтъ. и бѣ слжка. і не могжшти
сѧ въсклонити отъниждь. 12 оузьрѣвъ
же ѩ ис̄ъ пригласи и рече еи. жено отъ-
поуштена еси отъ неджга твоего. 13 и въ-
зложи на ниж рѫцѣ. и абие простьрѣ
сѧ. и славлѣаше б̄а. 14 отъвѣшта[въ]-
въ же архисунагогъ негодоуѧ зане
въ соботж исцѣли ѩ ис̄ъ. гл̄аше наро-
доу. шесть денъ естъ въ нѫже досто-
итъ дѣлати. въ тъı оубо прихода-
ште цѣлите сѧ а не въ день соботъ-
нъı. 15 отъвѣшта къ немоу г̄ъ и рече.
лицемѣри. къжъдо васъ въ собо-
тж. не отрѣшаетъ ли своего волоу
ли осъла отъ ѣслии. и ведъ напа-
ѣатъ. 16 сиж же дъштерь аврамлж
сжштж. ѩже съваза сотона се о-
смое на десѧте лѣто. не достоѣа-
ше ли раздрѣшити еѩ отъ жзъı
въ день соботънъı. 17 и се емоу гл̄ж-
штоу. стъıдѣахж сѧ вьси проти-
влѣижштеи сѧ емоу. и вьси люди-
е радоваахо сѧ. о вьсѣхъ славъ-
нъıихъ. бъıваижштиихъ отъ не-
го ·:· к^{и} ·:· 18 Гл̄аше же комоу подобъно
естъ цр̄ствие б̄жие. и комоу оупо-

Стр. 1 сължка *остр.*, *у насъ повидим.* ж (ѫ) *передълано изъ первоначаль* оу (ѫ). *3* призъва *acc.* *5* простьрѣтъ *acc* *7* понеже *сав.* *8* ѩ *пропущ. сав. остр.* *9* *въ сав. книп* шесть *выражено буквою* е *по глаголич. счету;* дьнии *остр. ассем. сав.* *12* отъвѣштавъ же *зогр. acc.* *14* отърѣшить *остр.;* волоу своего *остр. ассем. сав. ник.* *15—16* ведетъ напаѣтъ *ассем (сл. лат. переводъ* ducit adaquare*);* напаѣтъ і *сав.* *16* дъштере *остр. сав.* *17* непризнь *(вм.* сотона*) сав.* *18—19* подобааше *остр.* *19* сеѧ *(вм.* еѧ*) зогр.;* отъ жзъı сеѧ *ассем никол.* отъ жзъ *сав.* отъ ѣаза сеѧ *остр ; въ нашемъ подлинникѣ послѣднія слова строки написаны по подчищенному.* *23* радоваахо— *такъ въ подл.*

доблѧ є ·:· 19 Подобъно естъ цⷭтвие
небⷭское зръноу горюшьноу. еже при-
сх емъ чл҃вкъ. въврѣже въ врътогра-
дъ свои. и въздрасте и бысть въ
дрѣво велие. и птица небⷭскыѧ вь-
селишѧ сѧ вь вѣтви его. 20 Пакы рече
комоу оуподобльжⷭ цⷭрⷭтвие бжие. 21 подо-
бъно естъ квасоу. иже приемъши жена
съкры въ мѫцѣ. три сатъ. до-
ньдеже вькысѣ вьсѣ. 22 и прохождаа-
ше сквозѣ градъı и вьси оучѧ. ı шьсть-
е творѧ въ ероусалимъ. 23 Рече же единъ
къ немоу гⷭи аште мало естъ съпⷭаѫ-
штиихъ сѧ. онъ же рече къ нимъ 24 подви-
заите сѧ вънити сквозѣ тѣсна[ѣ]а
врата. ѣко мънози гл҃ѫ. вьзищ҃ж-
тъ вънити и не възмогѫтъ. 25 отъ
нелиже оубо въстанетъ гⷭь домоу.
и затворитъ двери. и начьнете вънѣ
стоѣти. и тлѣшти въ двери гл҃ѫще.
гⷭи гⷭи отверьзи намъ. и отъвѣщавъ
речетъ вамъ. не вѣмъ васъ отъ
коудѫ есте. 26 тогда начьнете гл҃ати.
ѣсмь прѣдъ тобоѫ и пихомъ. ı на
распѫтиихъ нашихъ оучилъ еси.

Стр. 1 цⷭтвие небⷭское *пропущ. въ остр. зогр. (какъ и въ гр. т.).* *2* горюшичьноу *ник.* *2—3* приимъ *остр.* вьзъметъ и въврьжетъ *сав.* *3—4* оградъ *остр.* *5* велико *остр. сав.* *8* приимъши *сав. остр.* *9* полъспждиıа *остр.* *10* вькысе *зогр. сав.* въскысѫ *ассем.* вькыше все *остр. (*вык.— *описка вм.* въск.*)*, вьскыса *никол. а.* вьскысе *ник. б.* *11* оуча *пропущ. зогр.* *11—12* шьствие *всъ прочіе.* *12* етеръ *зогр.* нѣкъто *остр* *12—13* емоу стеръ *ассем. никол.* *14* къ немоу *асс.* *15* въ (*вм.* сквозѣ) *сав.* *16* гл҃ѫ вамъ *зогр. асс. остр.* (*сав. неправильно* гл҃ѫтъ). *18* нели (*безъ* же) *асс.* *19* затворать *остр.;* начьнетъ *сав. зогр.* *20* тл. вьчьнѫтъ *сав.* *22* вѣдѣ *зогр. сав.* *23* начатъ *зогр.* *24* ѣсмь *описка вм.* ѣсомъ, *въ прочихъ т.* ѣхомъ. *25* стьгнахъ *остр.* расп. ı тръжиштихъ *зогр.*

27 і речетъ гл҃ж вамъ. не вѣмь ва-
съ отъ кѫдоу есте. отъстѫпите
отъ мене вьси дѣлателе неправь-
дѣ. 28 тоу бѫдетъ плачь и скрьжетъ
зѫбомь. егда оузьрите авраама
и исака и иѣкова. і вьсѧ пророкы
въ цр҃ствии бж҃ии. вы же изго-
нимы вонъ. 29 и приджтъ отъ въсто-
къ и запада и сѣвера и юга. и вьзля-
гѫтъ въ цр҃ствии бж҃ии ·:· к҃д ·:· 30 і се
сѫтъ послѣдьнии иже бѫджтъ прѣ-
дьний. и сѫтъ прѣдьнии. іже бѫ-
джтъ послѣдьнии. 31 Въ тъ день при-
стѫпишѧ едини фарисѣи гл҃ѫще е-
моу. ізиди и иди отъ сѫдоу. ѣко и-
родъ хоштетъ тѧ оубити. 32 и рече имъ
шедъше рьцѣте лисоу томоу. се и-
згонѭ бѣсы. і исцѣлениѣ творѭ
дьнесь и въ трети коньчаѭ. 33 обла-
че подобаатъ ми дьнесь и ютрѣ.
и въ онъ день ити. ѣко не възмо-
жъно естъ пр҃коу погыбнѫти кро-
мѣ иер҃ма. 34 і҃ме и҃ме избивы
пр҃кы. і каменьемь побиваѭ
посъланыѭ къ тебѣ. Коль кра-
ты въсхотѣхъ съвърати чѧ-
да твоѣ. ѣкоже кокошъ гнѣздо сво-
е подъ крилѣ. и не въсхотѣсте. 35 се
оставлѣатъ сѧ вамъ домъ ва-

Стр. 1 вѣдѣ *сав.* *3—4* неправьдьни *сав.* дѣлающе неправдоу *никол.* *5* егда *въ подлинникѣ передѣлано кирил. буквами* ть *въ* тьгда. *7—8* изгони *сав.* *8* приджтъ мнози *сав.* *8—9* отъ въстока и отъ запада *сав.* *13* часъ *никол.* *14* етери *никол.* *19 посль* дьнесь *никол. прибавляетъ:* и ютрѣ; оуконьчаю *никол.* *21* и вь прочи *никол. а.* *27* свое пьтиньце *ник.* *28* под крелины *никол.*

шъ. гл҃ѭ же вамъ. ѣко не имате
видѣти мене доньдеже приде-
тъ егда речете. блг҃свнъ гра-
дѧи въ ім҃а г҃не ·:·

XIV.

1 ι бысть е-
гда вьниде и҃с҃ъ въ домъ едино-
го кънѧза фарисѣиска въ со-
ботѫ хлѣба ѣсть. и ти бѣахѫ
назираѭште и. 2 ι се чл҃вкъ еди-
схі нъ имы водънъıи трждъ. бѣ прѣдъ
нимь. 3 и отъвѣштавъ рече и҃с҃ъ рече къ
законьникомъ и фарисѣемъ гл҃ѧ.
аште достоитъ въ соботы цѣлити.
они же оумлъчашѧ. 4 и приемъ и исцѣ-
ли и и отъпоусти и. 5 и отъвѣштавъ
къ нимъ рече. котораго васъ осълъ
ли волъ въ стоуденецъ въпаде-
тъ. ι не абие истръгнетъ его. въ де-
нь соботънъı. 6 ι не възмогѫ отъ-
вѣштати емоу къ семоу ·:· 7 Гл҃аше же
къ зъванъıимъ притъчѫ одръжѧ.
како прѣдъсѣданиѣ избираахѫ. гл҃ѧ
къ нимь. 8 егда зъванъ бѫдеши цѣ-

Стр. 2—3 доньдеже речете *никол.* (*такое же разночтеніе въ греч. текстѣ*). *4—5* вьнити *сав.* *5—6* етера *ассем. никол.* нѣкоіего *остр.* *7* ѣсти хлѣбь *никол. а.* ѣ хлѣба *ник. б.* *8—9* етеръ *асс. ник.* нѣкъıи *остр.* *13* приимъ *сав. зогр. остр.* *13—14* ицѣль и *ассем.* *15* передъ котораго *въ сав.* аще. *16* или *остр. ник.*; кладазь *зогр.* *16—17* въпадетъ са *зогр.* *17* не *передъ* абие *проп. сав.*, абие не *асс.*, не абье ли істръгнете *зогр.* *18* възмогоша *остр.* *19* к томоу *сав.* (*въ ассем. эти слова пропущены*); гл҃а *асс. сав.* *20* второе ъ *въ* зъванъимъ *прип. надъ строкою*; обьдръжа *ассем.* *22* възъванъ *зогр.* *22 и 1 на смьд. стр.* кымъ *ассем.* нѣкоторымь *остр.* (*въ зогр. слово пропущено*).

мъ на бракъ. не сѧди на прѣдьнимь
мѣстѣ. еда както чьстьнѣи тебе бѫ-
детъ зъванъıхъ. 9 і пришедъ зъва-
въı тѧ и оного речетъ ти. даждъ се-
моу мѣсто. и тогда начьнеши съ стоу-
домъ послѣдьнее мѣсто дръжати.
10 нъ егда зъванъ бѫдеши. шъдъ сѧди
на послѣдьниимь мѣстѣ. да егда
придетъ зъвавъıи тѧ. речетъ ти
дроужде посѧди въıше. тъгда бѫде-
тъ ти слава прѣдъ сѣдѧштиими съ
тобоѭ. 11 ѣко вьсѣкъ възносѧи сѧ съ-
мѣритъ сѧ. и съмѣрѣıѧи сѧ възне-
сетъ сѧ ·:· к^{ц} ·:· 12 Глаше же къ зъва-
въшюмоу и. егда твориши обѣдъ ли
вечерѭ. не зови дроугъ твоихъ.
ни братриѧ твоеѭ ни рождениѣ твое-
го. ни сѫсѣдъ богатъ. еда коли и ти
тѧ такождѣ възовѫтъ. и бѫдетъ
ти въздаание. 13 нъ егда твориши пи-
ръ. зови ништѧѭ маломошти. хро-
мъı слѣпъı. 14 і блаженъ бѫдеши.
ѣко не имѫтъ ти чесо въздати ти.
въздастъ бо ти сѧ во вьскрѣшение
праведънъıхъ. 15 Слъıшавъ же еди-
нъ отъ възлежѫштиихъ съ нимъ си
рече емоу. блаженъ иже сънѣстъ
обѣдъ въ цр̄ствии б̄жии. 16 онъ же ре-
че емоу ·:· Чл̄вкъ единъ сътвори

Стр. 11 прѣдъ вьсѣми сѣдѧщими *ассем. остр. никол.* прѣдъ вьсѣми зъванъıми съ тобоѭ *зогр.* съ всѣми зъванъıми *сав.* *13* съмѣр. сѧ самъ *ассем.* *16* не глашаи *никол. а.* *17* твоѭ *зогр.* *18—19* *въ зогр. нѣсколько словъ опущено.* *19* такожде те вьзовоуть *никол.* *21* бѣдьникы (*вм.* маломошти) *никол. а.* *25—26* етеръ *зогр. никол.* нѣкъıи *остр.* (*такъ и 29, гдѣ и сав.* етеръ). *28* хлѣбь *ник. а.* (*вм.* обѣдъ). *29* *безъ* смоу *зогр.*

вечерѭ великѭ. и зъва мъногы.
17 и посъла рабъ свои въ годъ вечерѧ.
рещи зъванъымъ градѣте. ѣко оу-
же готова сѫтъ вьсѣ. 18 і начѧсѧ въ-
коупъ отърицати сѧ вьси. пръвы
рече емоу. село коупихъ и имамъ
нѫждѫ изити и видѣти е. молѭ
тѧ имѣи мѧ отърочъна. 19 и дроугы
рече сѫпрѫгъ воловънъыихъ коупи-
хъ пать. и градѫ искоуситъ ихъ.
молѭ тѧ имѣи мѧ отърочъна.
20 и дроугы рече женѫ поѭсъ и сего
ради не могѫ прити. 21 и пришъдъ ра-
въ тъ повѣдѣ се гспдиноу своемоу.
тогда разгнѣвавъ сѧ господинъ
домоу. рече рабоу своемоу. изиди
ѣдро на распѫтиѣ и стъгнъы гра-
да.

CXII і ништѧѭ и вѣдънъѭ и хромъѭ и
слѣпъѭ въведи сѣмо. 22 і рече рабъ.
ги бъстъ ѣкоже повелѣ. и ещте мѣ-
сто естъ. 23 и рече гъ рабоу. изиди на пѫ-
ти и халѫгы. и оубѣди вънити. да
наплъ[наплъ]нитъ сѧ домъ мои.
24 глѭ бо вамъ. ѣко ни единъ же мѫжь
тѣхъ зъванъыхъ. не къкоуситъ мо-

Стр 1 великѫ *остр.* *2* раба своего *асс.* рабъı своѧ *сав.*; годинѫ *зогр.* *3* рече *зогр.*; придѣте *остр.* идѣте *сав.* *4* оуготована *остр. ассем.* готово естъ все *сав.*; начѧша *всъ прочіе.* *5* коупѣ *зогр. остр. никол.* *8* отъречена *зогр.* отърещи сѧ *сав.* *10* хощѫ *остр.* се идѫ *сав*; искоушатъ *сав.* *11* отърекъша сѧ *зогр. сав.* *12* поѭхъ *зогр. ник.* *13* ити *сав.* *13—14* рабъ повѣда *зогр. ник.*, тъ повѣда *остр. асс. сав.* *14* г. св. сиі *ассем.* *17* скоро *остр. сав. асс., никол. согласно съ нашимъ т., въ зогр. опущено.* *21* господиноу своемоу *ассем.*; ѣже *(вм.* ѣкоже*)* *зогр.* еже *никол. асс. остр. (сав. согл. съ нашимъ).* *24* храмъ *сав.* *26 безъ* не *сав.*

ѥѫ вечерѧ. мънози бо сѫтъ зъвании
мало же избъранъıхъ ·:· к ·:· 25 Ідѣа-
ахж же съ нимь народи мънози. и обра-
штъ сѧ рече къ нимъ. 26 аште кто градє-
тъ къ мьнѣ. и не възненавидитъ
отца своєго и матере. и женъı и чадъ
и братриѭ и сестъ. єште же и дшѧ своє-
ѧ. не можетъ мои оученикъ бъıти.
27 ı иже не носитъ крста своєго и къ слѣ-
дъ мене градетъ. не можетъ бъıти
мои оученикъ. ·:· 28 Къто бо отъ васъ
хотѧи столпъ созъдати. не прѣ-
жде ли сѣдъ рашътътетъ доволъ.
аште иматъ иже естъ на съвръше-
ние. 29 да не егда положитъ основани-
ѣ. и не можетъ съвръшити. вьси ви-
дѧштеи начънѫтъ ржгати сѧ емоу
30 глѫште. ѣко сь члвкъ начатъ
зъдати. и не може съвръшити.
31 ли кыи цсръ идъı къ иномоу цсрю.
съньıти сѧ на брань. не сѣдъ ли прѣ-
жде. съвѣштаваатъ аште силънъ
естъ.

съ десѧтиѫ тъıсѫштъ срѣсти
градѫштааго. съ дъвѣма деся-
тъма [тъ]тъıсѫштама на нь. 32 аште
ли же ни. єште далече емоу сѫштю.
молитвѫ посълавъ молитъ сѧ о
мирѣ. 33 Тако оубо вьсѣкъ отъ васъ.

Стр. 1—2 мънози *до* избъранъıхъ *пропущ. въ зогр. никол. а. (есть въ ник. б. остр. ассем. сав.).* *2—3* съ н. же нд. *зогр. никол.* *6* ъ *въ* женъı *надъ строкою;* чада *зогр.* *10* идетъ *зогр. никол. а. (никол. б.* гредеть*).* *10—11* м. оуч. *б. ник.* *11* бо *пропущ. зогр.* *14* еже *зогр. никол.* *15 и 16* и *передъ* да не *и передъ* вьси *зогр. ник.* *15—16* основание *зогр. никол.* *20* или *ник.* *24* тъıсаштѫ *зогр.* *29 безъ* отъ *зогр. (ник. согласно съ нашимъ).*

иже не отъречетъ сѧ вьсего своего
имѣнїѧ. не можетъ мои бъıти оу-
ченикъ. 34 добро естъ солъ. аште же
соль обоу҃ѣатъ о чемъ осолитъ сѧ.
35 Ни вь земи ни въ гнои трѣбѣ естъ. 5
конъ исъплажтъ ѭ. имѣѩи оу-
ши слъıшати да слъıшитъ. ⁘ ⁘

XV.

1 Бѣахѫ же къ немоу приближающе
сѧ вьси мъıтаре и грѣшъници. по-
слоу҃шатъ его. 2 и роптаахѫ фари- 10
сѣи. и кънижъници гл҃ѫште. ѣко
сь грѣшъникъı приемлетъ. и съ
ними ѣстъ ⁘ 3 Рече же къ нимь
притъчѫ сиѭ гл҃а. 4 къı чл҃вкъ о-
тъ васъ. имъı съто овецъ и по- 15
гоу҃бль единѫ отъ нихъ. не оста-
витъ ли девѧти десѧтъ и девѧти
въ поустъıни. и идетъ въ слѣ-
дъ погъıбъшааѧ. доньдеже обрѧ-
штетъ ѭ. 5 і обрѣтъ възлагаа- 20
тъ на рамѣ свои радоу҃ѧ сѧ. 6 и при-
шедъ въ домъ. съзъıваатъ
дроугъı и сѫсѣдъı гл҃ѧ имъ.
радоу҃ите сѧ съ мъноѭ ѣко обрѣ-
CXIII тъ овъцѫ моѭ погъıбъшѫѭ. 7 гл҃ѭ 25
вамъ ѣко тако радостъ бѫдетъ на
нб҃се. о единомъ грѣшъницѣ каѭ-

Стр. 4 о чемь оубо *зогр. (никол. согласно съ нашимъ).* *5* вь землю *ник.* *6* ісъıпаетъ сѧ *зогр. (никол. согласно съ наш.).* *8* прибл. с. к. н. *зогр.* *17* *второе* девать *зогр.* *20* обр. ѭ *зогр. ник.* *23* дроугъı свое *никол.* *24* р *въ* обрѣ— *надъ строкою.* *24—25* обрѣтохь *никол. (такъ и 11 на слѣд. стр.).*

шти сѧ. неже о девѧти десѧтъ и де-
вѧти правєдънищєхъ ижє не трє-
боующѣтъ покаанїѥ. 8 ли кѧ жена имѧ-
шти десѧтъ драгмъ. аште погоубитъ драгмѫ єдинѫ. не въжисаатъ
тъ ли свѣтильника. и помететъ
храминъı. ı шштетъ прилежъно до-
ньдеже обрѧштетъ. 9 и обрѣтъши съ-
зъıваатъ дроутъı. и сѫсѣдъıнѧ
глѧшти. радоуите сѧ съ мъноѭ. ѣко
обрѣтъ драгмѫ ижє погоубихъ. 10 та-
ко глѧ вамъ. радость бъıваатъ
прѣдъ а҃нгы бжїи. о единомь грѣшъ-
ницѣ каѭштиимъ сѧ .....
11 Рече же гъ чловѣкъ единъ имѣ двѣ
сна. 12 и рече юнѣи ею отцю. отче да-
ждь ми достоиниѭ чѧсть имѣ-
ниѣ. и раздѣли има имѣние. 13 ı не по
мъноѕѣхъ дънехъ съвъравъ вьсе
мьнии снъ отиде на странѫ дале-
че. и тоу расточи имѣние свое живъı
блаждъно. 14 иждивъшю же емоу вьсѣ.
бъıстъ гладъ крѣпокъ на странѣ
тои. и тъ начѧтъ лишити сѧ. 15 и шедъ
прилѣпи сѧ единомъ отъ жителъ то-
ѣ странъı. и посъла и на села своѣ
пастъ свинии. 16 ı желѧаше насъıти-

ти

Стр. 2 правьдьникъ *зогр. никол.* *3—4* драгмь им. *никол.* *5—6* вьжигасть *никол.* *7* храминоу *никол.* *9* др. свое и соусѣды *никол.* *14* каѭштеімь сѧ *зогр.*; *въ конць строки что-то выскоблено.* *15* *безъ* гъ *зогр. никол.*; етеръ *зогр. асс. ник.* нѣкъıи *остр.* *15—16* сънъı *асс.* съına два *ник. а.* *16* мьнии *зогр.* мьнии сънъ ею *остр. сав. никол. а. (послѣд. безъ* ею*)*, меньши с. отьцю *асс.* *21* тоу съı *асс. сав.*; все им. св. *никол. а.* *22* все *сав.* *24* лишати *ассем. остр. сав. никол.*; пришьдъ *сав.* *26* на село свое *сав.* *27* жадаше *сав.*

чрѣко свое отъ рожецъ ѧже ѣдѣахѫ
свинии. и никтоже не даѣше емоу. 17 къ
себѣ же пришедъ рече. колико наимъ-
никъ отъца моего. избываѭтъ
хлѣби. азъ же гладомь гыблѭ.
18 въставъ идѫ къ отцю моемоу. і ре-
кѫ емоу отъче съгрѣшихъ на небо и
прѣдъ тобоѭ. 19 юже нѣсмъ достои-
нъ нарещи сѧ сн҃ъ твои. сътвори мѧ
ѣко единого отъ наимъникъ твоихъ.
20 і въставъ иде къ отцю своемоу. еще
же емоу далече сѫштю. оузьрѣ и оте-
цъ его. и милъ емоу бысть. і те-
къ нападе на выѭ его и облобы-
за и. 21 рече же емоу сн҃ъ отче. съгрѣ-
шихъ на небо и прѣдъ тобоѭ. юже
нѣсмъ достоинъ нарещи сѧ сн҃ъ
твои. 22 рече же отцъ къ работомъ сво-
имъ. изнесѣте одеждѫ пръвоѭ
і облѣщѣте и. і дадите пръстень
на рѫкѫ его. і сапогы на носѣ. 23 і
приведъше телець оупитѣны за-
колите. и ѣдъше да веселимъ сѧ.
24 ѣко сн҃ъ мои сь мрътвъ бѣ и оживе.
изгыбль бѣ и обрѣте сѧ. і начѧ-

Стр. 1 сѧ *(вм.* чрѣво свое*) зогр. ассем. сав. никол. а. (остр. никол. б. согл. съ наш.).* *2* безъ не *зогр. асс.* *2—3* помысливъ же в себѣ *сав.* *3* колькоу *зогр. ассем.* *4* оу от. м. *сав;* и изб. *сав. остр.* *4—5* избываеть имь хлѣба *ник.* *5* азъ же сьде *асс. остр. сав. ник.;* гыбнѫ *остр.* изгыблѫ *сав.* *6* отьцю *безъ* моемоу *ассем.* *8* юже не д. есмъ *ассем. никол. а.* *11* поиде *ассем.* *11—12* единаче же *никол. а.* *18* посль твои *прибавлено:* сътвори мѧ ѣко единого отъ наимьникъ твоихъ *зогр. сав. никол. (прибавки этой нѣтъ въ асс. остр., какъ и въ наш. т. и въ лучшихъ греч.);* отьць его *асс.* *19* едро изнесите *никол.* скоро изн. *сав.* *21* сапогъ *сав.* *22* оупитанъи *остр.* *22—23* заколѣте *зогр. остр. сав. (но асс. согл. съ наш.).* *23* възвеселимъ сѧ *ассем. никол.* *25* погыблъ *сав.* *25 и 1 на слѣд. стр.* начашѧ *всѣ прочіе.*

сѧ веселити сѧ. 25 бѣ же сн҃ъ его ста-
рѣи҃на селѣ. і ѣко гради҃ приближи
сѧ къ домоу҃. слъıша пѣнїѣ и лї-
кы. 26 і призъвавъ единого отъ ра-
бъ. въпрашаашє что оубо си сѫтъ.
CXIV 27 онъ же рече емоу҃ ѣко братръ твои при-
де. і закла отц҃ъ твои телецъ оупи-
тѣнъı ѣко съдрава и приѧтъ. 28 разгнѣ-
ва же сѧ и не хотѣаше въıти. отц҃ъ же
его ишедъ молѣаше и. 29 онъ же отъвѣща-
къ рече отъц҃ю своемоу҃. се толико лѣ-
тъ работаю҃ тебѣ. і николиже запо-
вѣди твоеѧ не прѣстжпихъ. і мнѣ ни-
колиже не далъ еси козьлѧте. да съ
дроугы моими възвеселилъ сѧ би-
мь. 30 егда же сн҃ъ твои сь. ізѣдъı тко-
е имѣнїе съ любодѣицами приде. за-
кла емоу҃ телецъ питомъı. 31 онъ же
рече емоу҃. чѧдо тъı вьсегда съ мь-
ною҃ еси. і вьсѣ моѣ твоѣ сѫтъ. 32 вь-
звеселити же сѧ и въздрадовати по-
добаашє. ѣко братръ твои сь мрътвь
бѣ и ожи҃ве. ізгъıбль бѣ и обрѣте сѧ. ⁘ к҃ ⁘

XVI.

1 Гл҃аашє же и къ оученикомъ своимъ ⁘
Чл҃вкъ етеръ бѣ богатъ. іже имѣа-

Стр. 2 идъı *сав.* *4—5* отрокъ *ассем. ник.*, единого раба *сав.* *5* въпраш. і *зогр.*; се естъ *сав.* *6* ѣко *пропущ. въ зогр. ассем. сав.*; братъ *всѣ прочіе* (*такъ и 22, гдѣ зогр.* братръ). *7—8* оупитанъıи *остр.* *8—9* и *въ* разгнѣва *надъ строкою*, разгнѣвавъ *остр. сав. ассем. никол.* *11 всѣ проч.* колико. *12* работахъ *ассем. никол. а.* *15—16* бъıхъ (*вм.* бимь) *остр. сав.* *16* изѣдъ *ассем. никол.* *17—18* заклалъ емоу еси *ассем. никол.* *23* изгъıбль *м. б.* изгъıблъ.

ше приставьникъ. і тъ оклеветанъ бысть къ немоу. ѣко растачаѧ имѣние его. 2 і призъвавъ і рече емоу. что се слъшж о тебѣ. въздаждь отъвѣтъ о приставлении домовьнѣемь. не възможеши бо къ томоу домоу строити. 3 рече же въ себѣ приставъникъ домоу. что сътворіж ѣко г҃ъ мои отъемлетъ строение домоу отъ мене. копати не могж. хлажпати стыждж сѧ. 4 разоумѣіж что сътворіж. да егда оставленъ вждж отъ строенїѣ домоу приимжтъ мѧ въ домы своѧ. 5 и призъвавъ единого когожъдо . . . . . длъжьникъ господи своего. гл҃аше пръвоумоу. колицѣмь длъженъ еси господиноу моемоу. 6 онъ же рече сътомь мѣръ отъ олѣа. і рече емоу. прими боукъви твоѧ. і сѣдъ скоро напиши пать десатъ. 7 и по томь же дроугоумоу рече. тъı же колицѣмь длъженъ еси. онъ же рече сътомь корецъ пъшеницѧ. и гл҃а емоу прими боукъви твоѧ и напиши осмь десатъ. 8 и похвали г҃ъ иконома неправедънааго. ѣко и мждрѣ сътвори. ѣко сн҃ове вѣка сего мж-

Стр. 1 оуконома (*вм.* приставьникъ) *ник. а.* (*такъ и въ хваловомъ текстѣ*). *2* растачаеть *никол.* *3* приглашь *зогр. ник.* *5* приставьства твоего *ник.* *9* ѡтьиметь *ник.* *11—12* разоумѣхъ *зогр. никол.* *12* безъ да *зогр. никол.* *15—16 что-то выскоблено.* *16—17* г҃ѣ *зогр.* *18—19* своемоу *зогр.* *19* вать (*вм.* мѣръ, *гр.* βάτους *такъ и въ хвал. текстѣ*); отъ *пропущ. зогр. никол.* *20* онъ же рече (*безъ* емоу) *зогр.*, онь же емоу *никол.* *24* коръ *зогр. никол.* *25* гл҃а емоу *безъ* и *зогр.* *26* г҃нъ домоу *зогр.* *27 безъ* и *зогр. ник.*

дрѣнише паче сн҃ъ свѣта въ родѣ
своемь сжтъ ·:· 9 ι азъ вамъ гл҃ж
сътворите себѣ дроугы отъ мамо-
нинъı неправъдъı. да егда оскж-
дѣате приимжтъ въı въ вѣчъ-
нъıа кровъı ·:· 10 Вѣрънъı въ малѣ
и въ мънозѣ вѣренъ естъ. ι непра-
вѣдънъı въ малѣ и въ мьнозѣ не-
правъденъ естъ. 11 аште оубо въ непра-
ведьнѣемь жити не бъıсте вѣрьни.
въ істиньнѣмь къто вамъ вѣрж
иметъ. 12 ι аште въ тоужде вѣ-
CXV рьни не бъıсте. ваше къто вамъ дастъ. 13 ни-
кънн же рабъ не можетъ дъвѣма г҃ма ра-
вотати. ли бо единого възненавидитъ.
а дроугаго възлюбитъ. ли единого дръжи-
тъ сѧ. а о дроузѣмь не родити начьнетъ.
Не можете б҃оу работати и мамонѣ. 14 слъı-
шаахж же си вьсѣ. ι фарисѣи сърѣбролюбь-
ци сжще. ι подрѣжаахж и. 15 и рече имъ. въı
есте оправъдаижштеи себе прѣдъ чл҃вѣкъı.
б҃ъ же вѣстъ ср҃дца ваша. ѩко еже естъ въ
чл҃вѣцѣхъ въıсоко. мръзость прѣдъ б҃мь
естъ ·:· к҃и ·:· 16 Законъ и пророци до ноана. отъ
толи цр҃ствие б҃жие благовѣствоуоутъ
сѧ. 17 оудобѣе же естъ небоу и земи прѣити.
неже отъ закона единои чрътѣ погъıбнж-
ти. 18 вьсѣкъ поуштаıи женж своіж и при-

Стр. 3—4 ѡтъ мамонъı неправедные (*такое разночт. и въ греч. т.*). *10* мамонѣ *остр. ассем. никол.* (*вм.* житии, *какъ въ наш. зогр. сав.*); вѣрьни не бъıсте *остр. ассем. никол., зогр. по описк*ѣ бисте. *13* бисте *зогр.*; дасть вамъ *остр. ассем.* *13—14* ник. бо рабъ *асс.* никотеръı же р. *зогр.* *14* дьвама *зогр.* *15* любо *ассем. ник.* или бо *остр.* *16* или *остр. ник.* *18* ни (*описка вм.* и) *сав.* *19* се вьси *остр.* си вси *зогр.* *20* и подражаахж и *всѣ проч.* *22—23* прѣдъ чл҃вкъı *остр.* *25—26 послѣ* благовѣствоуоутъ сѧ *съ ник. прибавлено:* и всакы вь не поудить се (*иные греческие тексты также опускаютъ*).

вода инѫ. прѣлюбы дѣатъ. і женѧи
сѧ поуштеноѫ отъ мѫжа. прѣлюбы тко-
ритъ ·:· 19 Чл҃вкъ же единъ бѣ богатъ. і
облачаше сѧ въ порфѵ́рѫ. і вусонъ. ве-
селѧ сѧ на вьсѣкъ день свѣтъло. 20 нищъ
же бѣ единъ именемъ лазаръ. іже лежа-
аше при вратѣхъ его гноинъ. 21 и желааше
насытити сѧ отъ кроупицъ. падаѫ-
штиихъ отъ трапезы богатааго. нъ
и пси приходѧште облизаахѫ гнои его.
22 бысть же оумрѣти нишътюмоу. і не-
сеноу быти анг҃лы на лоно авраамл҃е.
оумрѣтъ же и богатыи и погрѣсѧ и. 23 і въ
адѣ възведъ очи свои сы въ мѫкахъ
оузьрѣ аврама из далече.
и лазарѣ на лонѣ его. 24 і тъ възгласи
рече. отч҃е авраамле помилоуи мѧ.
и посъли лазарѣ да омочитъ коне-
цъ пръста своего въ водѣ. и оустоу-
дитъ ѩзк҃ы мои. ѣко страждѫ въ
пламени семь. 25 рече же авраамъ ча-
до помѣни ѣко въсприѧлъ еси ты
блага твоѣ въ животѣ твоемь. і ла-
зарь такожде зълаа. нынѣ же сѣ-
де оутѣшаатъ сѧ а ты страждеши.
26 і надъ вьсѣми сими. междю нами

Стр. 2 поуштенице҃ѫ *зогр. никол. а.* *2—3* дѣетъ *зогр.* *3* чк҃ъ стеръ *зогр. ассем.* нѣкыи *остр.* *4* въ оусонъ *сав.* въ вусъ *остр. асс.* *5* свѣтъ-лъ *зогр.;* оубогъ *(вм.* нищъ*) асс.;* нищъ *м. б.* нищь? *6* етеръ *асс. зогр. остр. ник.;* лазоръ *зогр. сав.;* и *(вм.* иже *сав.).* *7* гн. при вр. его *сав.;* желаѧ *остр.* желѣѧ *зогр.* *7—8* и желааше *до* гнои его *въ сав. пропущено.* *9* съ трап. *ассем. ник.* *13* же богат. *остр.*, богат. тъ *сав.;* погребоша *сав. остр. никол.* *13—14* сы въ адѣ възв. же оч. св. сы в. м. *остр.* вь адѣ и вьзв. о. с. сы в. м. *никол.* *15* из далеча *сав.* *16 и 18* лазора *зогр. сав.; безъ* тъ *ассем.* *21* пламене *зогр.;* и рече авр. *сав.* *22* прилъ *сав.; безъ* тыі *зогр. ассем. сав.* *23 безъ* твоѣ *сав.;* своемь *сав.* *24* своѣ зълаѣ *зогр.* *26* нъıнѣ надъ вс. *сав.* *26 и 1 на слъд. стр.* вами и нами *ассем.*

и вами. пропадь велиѣ оутвръди сѧ.
ѣко да хотѧштеи минѫти отъ сѫдоу
къ вамъ не възмогѫтъ. ни иже
отъ тѫдѫ къ намъ прѣходѧтъ ⁘
27 Рече же молѭ тѧ оубо отьче. да и по- 5
сълеши въ домъ отца моего. 28 имамь бо пѧть братиѭ. ѣко да засъ-
вѣдѣтельствоуоутъ имъ. да не и
ти приджтъ на мѣсто се мѫчѣное.
29 гл҃а же емоу авраамъ. имѫтъ мо- 10
сѣа и пр҃кы да послоушаѭтъ ихъ.
30 онъ же рече ни отьче авраамѣ. нъ а-
ште къто отъ мрътвѣихъ идетъ
къ нимъ покаѭтъ сѧ. 31 рече же емоу
аште мосѣа и пр҃къ не послоушаѭтъ. 15
ни аште кто отъ мрътвѣихъ въ-
скрьснетъ. не имѫтъ вѣры ⁘ к҃ ⁘

XVII.

1 Рече же къ оученикомъ не възможъ-
но естъ да не приджтъ сканъдали.
CXVI Горе же томоу имьже приджтъ. 2 оунѣе е- 20
моу би было. аште би камень жрънов-
ънъı възложенъ на выѭ его. і въ-
връженъ въ море. неже да сканъдали-
сатъ малъıихъ (сихъ) единого ⁘ 3 Вънем-
лѣте себѣ. аште же съгрѣшитъ [бра] 25

Стр. 1 пропасть *всѣ прочіе;* велика *сав.* *2* *въ* сѫдоу *буква ж передѣлана изъ* оу. *3* не възмогѫть *остр.* *4* тѫдѣ *ассем.;* не прѣх. к н. *сав.* *5—6* да посъл. лазора *сав.* *10* *безъ* емоу *зогр. никол. остр.* *16* и аще *сав.* *17* вѣры не имѫть *остр.* *18* оуч. своимъ *зогр. ник.* *19* съблазни *зогр. ник.* *20* обаче горе *ник.;* добрѣе *зогр.* *22—23* връженъ *зогр.* *23—24* съблажнѣетъ *зогр. ник.* *24* сихь *въ подл. поздн. почерк. глаг. надъ строкою,* мал. сихъ *зогр. ник.* *25* аще *(безъ же) всѣ прочіе.*

тебѣ братръ твои запрѣти емоу.
и аште покаатъ сѧ отъпоусти емоу.
4 и аште седмоицеѫ дънемъ съгрѣшитъ въ тѧ. и седмоицеѫ дънемь
обратитъ сѧ гл҃ѧ каѫ сѧ. отъпоусти
емоу. 5 і рѣшѧ апл҃и гн҃и. приложи намъ вѣрѫ. 6 рече же гъ. аште бисте имѣли вѣрѫ ѣко зрънo горюшьно. гл҃али бисте оубо сукаминѣ сеи. вьздери сѧ и въсади сѧ въ море.
и послоушала би васъ. ⁘
7 Которъıи же отъ васъ. рабъ
имѣѭ орѫштъ ли пасѫщъ
іже пришьдъшю съ села.
речетъ абие минѫвъ
възлѧзи. 8 нь не речетъ ли емоу. оу(го)товаи чъто вечерѣѫ. і прѣпоѣсавъ сѧ слоужи
ми. доньдеже ѣмь
и пиѫ. і по томь ѣси и пьеши тъı. 9 ѣда иматъ хвалѫ
рабоу томоу.
ѣко сътвори повелѣнаа. не мьниѫ

Стр. 1 тебѣ *пропущ. во всѣхъ проч.;* братъ *всѣ прочіе.* *3 и 4* седмицеѫ *сав.* седмишьди *остр.* седмькратицеѫ-седмицеѫ *ассем.* *4* ти *сав.* кь тебѣ *асс. ник.;* дънемь *пропущ. сав. остр. зогр. ник.* *5* обр. сѧ къ тебѣ *сав. ассем. зогр. никол.* *6* рекоша *остр.;* кь господю *ассем.* *7 и 9* бысте *остр. сав.* *9* горѣ сеи *(безъ* оубо*) сав.* сукамѣнѣ *зогр.* сукаминѣ *остр. ассем.* *9—10* вьзьми сѧ и стани *сав.* *10* въ мори *сав.* *11* послоушала *безъ* и *асс. остр.;* бъı *сав. остр.* *12 безъ* отъ *сав.* *14* и *(вм.* иже*) сав.;* пришедъшю емоу *асс. остр.* пришьдъшоумоу *зогр.* *15* реч. емоу *зогр.* *16* сади *(вм.* възлязи*) сав.;* или не р. *сав.* или р. ем. *зогр.* и не р. л. ем. *ассем. никол.* не ли р. *остр.* *17* го *припис. надъ строкою.* *18* нѣчто вечери *сав.* *19* слоужить ми *сав.* *20* донелѣже *сав.* *22* тъı *пропущ. въ остр.* *25* повелѣноѥ *остр. ник.*

10 тако. и въı егда сътворите вьсѣ повелѣнаа вамъ. гл҃ите ѣко раби недостоини есмъ. ѣко еже длъжъни бѣхомъ сътворити сътворихомъ. ⁘ к҃ ⁘
11 і бысть идѫштю емоу въ и҃мъ. і тъ прохождаше междю самарией и галилѣеж ⁘ 12 і въходѧштю емоу вь единъ весь. срѣте и десѧть прокажень мѫжъ. иже сташа из далече. 13 і ти вьзнѣсѧ гласъ гл҃ѫште. і҃се наставъниче помилоуи нъı.
14 і видѣвъ ѩ рече имъ. шьдъıше покажите сѧ иерѣомъ. и бъıстъ идѫштемъ имь. иштистиша сѧ. 15 единъ же отъ нихъ видѣвъ ѣко ицѣлѣ. възврати сѧ съ гласомь велиемь славѫ б҃а.
16 и паде ницъ на ногоу его. хвалѫ емоу въздаѩ. и тъ бѣ самарѣнинъ. 17 отъвѣштавъ же и҃съ рече. не десѧть ли ищистиша сѧ. да де-

Стр. 1 послѣ тако *двѣ буквы выскоблены;* вьсѣ *пропущено во всѣхъ прочихъ.* *2* гл҃ѣте *остр.* *3* ѣко *пропущ. зогр. остр. сав.;* имьже *никол.* и еже *ассем.* *6—7* самар. и галил. *ник.* *7* и *передъ* въход. *пропущ. зогр.;* въсход. ис. *асс.* *8* етерѫ *зогр. ассем. сав. ник.* нѣкѫѭ *остр.* *8—9* л. м. прок. *сав.* *9* ставъше *ассем.* *9—10* из далеча *сав.* *10* вьзнѣше *никол.* възнесоша *остр.* вьздвигѫ *(безъ* и ти*) сав.;* гласъ свои *сав.* *12—13* идѣте покажете сѧ *сав.* ид. покажѣте сѧ *остр.* *14—15* очистише се *(такъ и 24) никол.* ичист. *ассем.* очист. сѧ вси *сав.* *18* велиемь *пропущено сав.* великомъ *остр.* *19* пришьдъ къ і҃соу паде *сав.* падъ *ассем.* *20—21* вьздасть *ассем.* възда *сав.* *21* иже бѣ тоу сам. *сав.* *23* р. емоу *сав.* *24—25* ичист. *сав.* *26* а девать *остр.*

ѧть 18 како не о-
брѣтѫ сѧ. къ-
звращтѣше сѧ
[сѧ] дати сла-

CXVII кы бгу. тькъмо иноплеменьникъ сь. 5
19 і рече емоу въставъ иди вѣра твоѣ
спсе тѧ ⁘ к ⁘ 20 въпрошенъ же бывъ отъ
фарисѣи. когда придетъ цр̃ствие
бжие. отъвѣщта имъ и рече. не при-
детъ цр̃ствие бжие съ сѧмьнѣ- 10
ниемь. 21 ни рекѫтъ се сьде ли овьде.
се бо ц[ср]р̃ствие бжие вънѫтрьж-
дѫ въ васъ естъ. 22 рече же къ оучени-
комъ. придѫтъ дьни егда въжде-
лѣете единого дьнии сна чвскаго 15
видѣти. і не оузрите. 23 и рекѫтъ
вамъ се сьде се овъде х̃ъ. не изидѣ-
те ни поженѣте. 24 ѣко бо мльнии бли-
сцаѫщи сѧ отъ подъневесъкыѧ.
на подъневескѫ свѣтитъ сѧ. 20
тако бѫдетъ сн̃ъ чскы въ де-
нь свои. 25 прѣжде же подобаетъ е-
моу мъного пострадати. і искоу-
шеноу быти отъ рода сего. 26 і ѣкоже
бысть въ дьни ноевы. тако бѫ- 25
детъ и въ дьни сна чвскаго.
27 ѣдѣахѫ пиѣхѫ женѣахѫ сѧ посага-
хѫ. до негоже дьне вьниде ное въ
ковьчегъ. и приде потопъ и погоуби
вьсѧ. 28 такожде и ѣкоже бысть 30
въ дьни лотовы. ѣдѣахѫ и пиѣ-

Стр. 1—2 обрѣтоша сѧ *остр. ник.* обрѣте сѧ *сав.* *4—5* славѫ *зогр. ник.* *5* иноплеменьникось *асс.* сь единъ инопл. *сав.* *6* въстани *остр. асс.*, *въ сав. пропущ.* *7* сп̃етъ *сав.* *15* дьне *зогр. ник.* *19 въ рукоп.* полъ небесъкыѧ. *27* ѣд. и пьѣ. и жен. и пос. *зогр. никол.*

хж. коуповаахж и продаѣахж. саждаахж зъдаахж. 29 въ ньже день изиде лотъ. отъ содомлѣнь.

одъжди жюпелъ и огнь съ нб̃се. і погоуби вьсѧ. 30 по томоужде бждетъ и день. въ ньже сн̃ъ члвч̃скъı ѣвитъ сѧ. 31 въ тъ день иже бждетъ на кровѣ. і съсжди его въ домоу. да не сълазитъ вьзмтъ ихъ. и иже на селѣ такожде да не възвратитъ сѧ въспѧтъ. 32 Помнидите женж лотовж. 33 и иже аще възништетъ дш̃ѧ своеѧ. ж сп̃сти погоубитъ ж. і иже погоубитъ ж живитъ ж. 34 гл̃ж вамъ. въ тж ношть бждете дъва на ложи единомь. единъ поемлжтъ а дроугъı оставлѣжтъ. 35 бждете дъвѣ вькоупѣ мелжшти. единж поемлжтъ а дроугоуж оставлѣжтъ. дъва бждете на селѣ. единъ поемлжтъ а дроугъı оставлѣжтъ. 36 і отъвѣштавъше гл̃ашѧ емоу. къде г̃и. онъ же рече имъ. ідеже тѣло тоу орьли сънемлжтъ сѧ.

XVIII.

1 гл̃аше же и притъчж къ нимъ. како подобаатъ

Стр. 4 и *надъ стр.* *7* въ ньже *(вм.* иже*) зогр. по описк.* *8* сълѣзетъ *зогр.* *11* иже бо аште *никол.* *12* дш̃ж своіж сп̃сти *зогр. ник., и въ нашемъ текстѣ сдѣлана попытка исправить род. падежъ въ винительный.* *13* а іже *зогр. никол* *14* гл̃ж же в. *зогр. никол.* *15 и 17* боудета *никол.* *16* поемлетъ сѧ — оставлѣетъ *зогр. ник.* *18—19* една поемлеть се а дроуга оставлаеть се *никол.* *19—21* дъва *до* оставлѣжтъ *никол. пропущ.* *20* бждете *въ зогр. пропущено.* *23* тоу і орли *зогр.* *25* подобаа *зогр.*

вѣсегда молити сѧ. і не сѣтѫжати си 2 гл҃ѭ ·:· Сѫди бѣ единъ. въ единомь градѣ. бг҃а не боѩ сѧ и чк҃а не срамлѣѩ сѧ. 3 вѣдова же бѣ въ градѣ томь. і прихождаше къ немоу гл҃ѭшти. мьсти мене отъ сѫпьрѣ моего. 4 і не хотѣаше на дълѕѣ врѣмени. послѣди же рече въ себѣ.

CXVIII аште и бг҃а не боѭ сѧ и чл҃вкъ не срамлѣѭ сѧ. 5 зане творитъ ми троудъ вѣдовица си. да мьцѭ ѥѩ да не до коньца приходѧшти застоитъ мене. 6 Рече же гс҃ъ слъишите чъто сѫдии неправедънъı гл҃тъ. 7 а бъ҃ не иматъ ли сътворити мьсти. ѩзбъранъıхъ своихъ. въпиѭштиихъ къ немоу день и ноць. и тръпитъ на нихъ. 8 гл҃ѭ вамъ. ѣко сътворитъ мьсть ихъ въ скорѣ ·:· к҃ ·:· обаче сн҃ъ чл҃вчьскъı пришедъ оубо обрѧштетъ ли вѣрѫ на земи. 9 рече же и къ единѣмь надѣѭштемъ сѧ на сѧ. ѣко сѫтъ праведъници. и оуничъѫѭщемъ прочаѩ притъчѫ сиѭ ·:· 10 Чл҃вка дъва вънидете въ цр҃кꙋ помолитъ

Стр. 2 замѣчательное совпаденіе въ неожидаемой формѣ гл҃ѭ *вм.* гл҃ѩ *зогр. и нашего текста;* етеръ *зогр. никол. ассем.* нѣкъıи бѣ *остр.* *3* въ нѣкомь гр. *остр.* въ етерѣ градѣ *зогр. ассем. ник;* ни чк҃а *зогр.* *4* срамаѩ сѧ *сав.;* вѣдовица *остр. сав. никол.* *7* соупрьника *никол. (хвал.* соупра*).* *8* врѣмене *сав.;* послѣдъ же *зогр.* по сихъ же *остр. ассем. никол.* *10—11* срамаѭ сѧ *сав.* *11* нъ зане *сав.* *19* милость *(вм.* месть*) зогр. по описк.* *22* еи вѣрѫ *остр.;* земли *зогр. остр.;* етеромъ *зогр. никол.* рече къ дроугъимъ *остр.* *23* надѣѭштеімъ *зогр.* оупъвающиимъ собоѭ *остр.* *24* прав. оуничьжающимь *никол. а.* и хоулаще *остр.* *26* вьнидета *никол.* вънидосте *зогр. ассем.* вьнидоста *сав.* вълѣзоста *остр*; въ црькъве *остр. сав.*

сѧ. единъ фарисѣи а дроугы мы-
тарь. 11 фарисѣи ставъ къ себѣ мо-
лѣаше сѧ. бже хвалѫ тебѣ въздаѭ.
ѣко нѣсмъ ѣко и прочии чл҃вци. хъищь-
ници неправедьници. прѣлюбодѣ-
и. ли ѣко сь мытарь. 12 пощтѫ сѧ дъ-
ва кратъı въ соботѫ. десѧтинѫ
даѭ вьсего елико притѧжѭ. 13 а мы-
тарь из далече стоѧ. не хотѣаше
ни очию възвести на небо. нъ биѣ-
аше пръси своѭ гл҃ѧ. бже милости-
въ бжди мьнѣ грѣшънику҃. 14 гл҃ѭ
вамъ. сьниде сь оправъданъ въ
домъ свои.

паче оного. ѣко вьсѣкъ възносѧи сѧ
съмѣритъ сѧ. и съмѣрѣѭи сѧ въз-
несетъ сѧ ·⁘ к҃ ⁘· 15 Приношаахѫ же къ
немоу҃ и младенъцѧ. да би сѧ ихъ
коснѫлъ. видѣвъше же оученици
прѣштаахѫ имъ. 16 іс҃ же призъва
ѭ гл҃ѧ. не дѣите дѣтии приходити
къ мьнѣ. и не браните имъ. тако-
въıхъ бо естъ цр҃ствие бжие.
17 аминь гл҃ѭ вамъ. иже аште не при-
метъ цр҃ствиѣ бжиѣ ѣко отроча.
не иматъ вънити въ не. ·⁘ нѣ. и҃s ⁘·
18 ѵ въпроси и единъ кънѧ(sь) гл҃ѧ. оучите-
лю благы чъто сътворь живо-

Стр. 2 Фар. же ст. сице *зогр. ассем. остр. (сав. безъ* сице, сико *никол.). 3* а *въ* (мо)лѣаше *приписано надъ строк.;* х҃е *остр. 4—5* грабителѥ *остр.; 5—6* прѣлюбодѣици *остр. 6* или ѩко и сь *остр.;* аіча *остр. 8* даѭ *остр.;* отъ вьсего *асс. 10* оч. своею *зогр. сав. остр. ник* очи възв. *асс. 10—11* нъ би вь пр. *сав.* въ пръси св. *асс. 11—12* оцѣсти мьнѣ гр. *остр. 13* изидетъ опр. въ. д. *сав.* въ д. св. оправъданъ *зогр 15* вьсѣкъ *пропущ. сав. 16—17* възноситъ сѧ *сав. 18—19* прикосноуль ихъ *ник. 19* и видѣвъше *ник. 27* етерь *ник.;* sь *въ* кънѧsь *поздн. глаг. приписка надъ стр.*

тъ вѣчънꙑ наслѣдъствоуѭ.
19 рече же емоу и҃съ чъто мѧ глеши
блага. никтоже є благъ тъкъ-
мо единъ б҃ъ. 20 заповѣди вѣси не оу-
би не прѣлюбъ сътвори. не оукради.
не лъжь съвѣдѣтель бѫди. чь-
ти отъца твоего и матерь твоѭ.
21 онъ же рече вьсѣ си съхранихъ изь
юности моеѭ. 22 слъшавъ же
се и҃съ рече емоу. еще единого не
доконьчалъ еси. вьсѣ елико и-
маши продаждъ и раздаи ницим-
имъ. и имѣти имаши съкроки-
ште на небесе. ι гради по мь-
нѣ. 23 онъ же слъшавъ се при-
скрѣбенъ бъıстъ. бѣ бо богатъ
CXIX sѣло. 24 видѣвъ же и҃съ прискрѣвенъ
бъıвъшъ рече. како не оудобь имѫ-
щтеи вгатъство. въ цр̃ствие б̃жие
вънидѫтъ. 25 оудобѣе бо естъ вельбѫ-
доу сквозѣ игълинѣ оуши проити. не-
же богатоу въ цр̃ствие. вънити. 26 рѣ-
шѧ же слъшавъшеи. то кто можетъ

Стр. 1 наслѣдоуѭ *зогр. ассем никол.* *2* рече же *зогр.* *3* ник. благъ *зогр. ассем. сав. остр. никол. а.* (есть бл. *ник. б.*). *4* б̃ъ единъ *сав.* *5* прѣлюбъı *зогр. ассем. сав. остр.*; не кради *сав.*; не оукради не прѣлюбы створи *никол. а.* *6* лъжесъвѣдѣтель *зогр.* лъжи съв. *ассем. сав.* *7 безъ* твоѭ *зогр. ник.*; матере *сав. остр*; отъца и матерь твоѭ *асс.* *8* рече емоу *зогр. асс ник.*; отъ *(вм.* изъ*)* *зогр. асс. сав.* *10* се *пропущ. зогр. ник остр.* *14* на нб̃схъ *всъ прочіе, только остр. согл. съ наш.*; иди *остр.* *15* сиі *(вм.* се*) асс.* *17* и ис. *ассем.* *17—18* прискрѣбьна бъıвъша *остр. никол.* прис. сѫща *сав. асс.* *18* бъıвъ шьдъ *(вм.* бъıвшь*) зогр.*; *безъ* како *сав.* *18—19* имѫщпимъ *остр. ассем* имѫщюмоу *сав.* *20* вънити *остр. асс. сав.*; оудобьнѣе *асс.* *20—21* камилоу *ник. а.* *21* сквозѣ *сав. ассем.*; оуши игълинѣ *остр. никол.* *22* цр̃с. б̃жие *сав. ассем. зогр.* *22—23* рекоша *остр.* *23* както *остр. сав. ассем. (безъ* то*).*

спснъ бъıти. 27 онъ же рече не възмо-
жънаа отъ чл҃вкъ. възможъна отъ
ба сжтъ ·:· к ·:· 28 Рече же петръ се мъı
оставихомъ въсѣ. ı по тебѣ идомъ.
29 онъ же рече имъ амиинь гл҃аж вамъ.
ѣко никтоже естъ. іже оставитъ
домъ ли родителѧ. ли братриж
ли женж. ли чада. цр҃ствиѣ бжи-
ѣ ради. 30 іже не въсприметь мъ-
ножицеж въ врѣмѧ се. и въ вѣкъ гра-
джштии животъ вѣчъныı. 31 Пои-
мъ же оба на десѧте рече (к)ъ нимъ.
се възходимъ въ и҃мъ. и съконь-
чаѭтъ сѧ въсѣ писана прк҃ъı.
о сн҃ѣ чл҃вѣч҃сцѣмь. 32 прѣдадѧтъ
бо и ѩзъıкмъ. и поржгаѭтъ сѧ е-
моу. и досадѧтъ емоу и заплю-
ѭтъ ı. 33 и бивъше оубиѭтъ ı. і
трети день въскрьснетъ. 34 ı ти
ничесоже отъ сихъ не разоумѣшѧ.
ı бѣ гл҃ось съкръвенъ отъ нихъ.
ı не разоумѣахж гл҃амъıхъ ·:·
35 Бъıстъ же егда приближи сѧ
и҃съ въ ериҳж. слѣпецъ етеръ сѣ-
дѣаше при пѫти просѧ. 36 слъıшавъ
же народъ мимо ходѧштъ. въпра-
шааше что оубо естъ се. 37 повѣдѣ-

Стр. 1—2 не възможно естъ а отъ б҃а възможна сжтъ *сав.* *2—3* а отъ б҃а въсѣ въз. сжтъ *ассем.* *4* въ слѣдъ тебе *зогр.;* ідохомъ *зогр. (никол. согласно съ нашимъ).* *8* ли сестръı ли женж *зогр. никол (и въ греч. т. такое же разночтеніе).* *9* не *пропущ. зогр.* *12 вм.* къ *въ подлинникѣ по описк*ѣ чъ. *14* ѩсанаа *зогр.* писаниѣ *ник.* *16* въı *(вм.* и*) зогр.* *18* тепъше *зогр.* *21* гл҃ъ *зогр. (вм.* гл҃ось *то есть* глаголось, *какъ и въ никол. б.)* *24* слѣпець же *никол.;* нѣкъıи *остр.* *25* просѧ *пропущено остр.;* слъıша *зогр.* *26* народа мимо ходѧща *ассем.* *27 и 1 на слѣдующей стран.* повѣдаша *зогр. остр. ассем. никол.*

шм же емоу ѣко ис̄ъ назарѣнинъ (ми)моходитъ. 38 і възъпи гл̄м ис̄е сн̄е дв̄дъ помилоуи мѧ. 39 і прѣдь иджштеи прѣштаахж емоу. да оумлъчитъ. онъ же паче сѣло въпиѣше гл̄м. сн̄е давд̄ъ помилоуи мѧ. 40 ставъ же ис̄ъ повелѣ привести и къ себѣ. приближьшю же сѧ емоу къ не[не]моу. въпроси и гл̄м. 41 что хощеши да ти сътворѭ. онъ же рече г̄и да прозьрѭ. 42 ис̄ же рече емоу прозьри кѣра твоѣ съпс тѧ. 43 и абие прозьрѣ. і вь слѣдъ его градѣаше славѧ б̄а. і вьси людие видѣвъше въздашѧ хвалѫ б̄ви ·:· к ·:·

XIX.

1 і вѣшедъ прохождааше ис̄ъ къ ерихѫ. 2 и се мжжъ именемь нарицаемъ закьхеи. і сь вѣ старѣи мытаремъ. і тъ вѣ богатъ. 3 і искаше видѣти ис̄а къто естъ. і не можаше народомъ. ѣко тѣло[в]мъ малъ вѣ. 4 и прѣди текъ възлѣзе на сикомориѭ. да видитъ і. ѣко тѫдѣ хотѣаше минѫти. 5 і ѣ(ко) приде на мѣсто. възьрѣвъ ис̄ видѣ и. і рече къ немоу. закьхѣе потъштавъ сѧ сълѣзи.

Стр. 1 назареи *ассем.*, (ми) *въ подлинникъ пропущено.* *2* і тъ възз. *зогр. ассем.*; сн̄оу *остр. (такъ и 5).* *4* млъчитъ *асс.* *12—13* идѣаше *асс. остр.* *15* пс̄ *пропущ. зогр.* *16* нарицаемъıи *остр. зогр. ассем.* *19—20* посмъ не мож. *прибавл.* видѣти *зогр. никол. б.* *22* іс̄а *(вм.* і*) зогр. остр. ассем. никол.* *23* мимо ити *асс. остр. ник. а.* *24* ко *приписано потомъ болье поздн. глагол. почеркомъ* *25—26* закьхеоу *ассем.*

CXX дънесь бо подобаатъ ми въ домоу твоемь бъти. 6 и потъштавъ сѧ съльзе.
и приѧтъ і радоуѧ сѧ. 7 і видѣвъше вьси ръптаахж гл҃ѧште. ѣко къ грѣшънѣ
мѫжю въниде витатъ. 8 ставъ же
закьхеи рече къ гн҃и. се полъ имѣнїѣ моего гн҃и дамъ нищтнимъ. і ащте е́смъ кого чимь обидѣлъ. възвращѫ четворицеѭ. 9 Рече же къ немоу и҃съ.
ѣко дънесь сп҃сение домоу твоемоу
бъıстъ. зане и сь сн҃ъ авраамль
естъ. 10 Приде бо сн҃ъ чл҃вчскыı възискатъ. і сп҃стъ погыбъшааго. ⁘ К ⁘
11 Слъıшащемъ же имъ се. приложь притъчѫ рече. занеже тъ бл҃ѣ близъ
нм҃а. і мьнѣахж ѣко абие хощтетъ
цр҃ствие бжие явити сѧ ⁘ 12 Рече же.
чл҃къ единъ добра рода иде на странѫ далече. приѧти себѣ цр҃ствие.
і възврати сѧ. 13 Призъвавъ же и десѧть рабъ своихъ. і дастъ имъ десѧть мънасъ. і рече къ нимъ. коуплѫ дѣите доньдеже придѫ. 14 граждане же его ненавидѣахж его. посълашѧ молитвѫ въ слѣдъ его гл҃ѫще.
не хощтемъ семоу да цр҃ствоуоуетъ

Стр. 3—4 вм. видѣвъше вьси *въ остр. ассем. зогр. никол. а:* видѣвъшеи *(никол. б. согласно съ нашимъ т.).* *9* седморицеѭ *ассем.* *10* семоу *(вм.* твоемоу*) зогр. остр. ассем. никол. а. (никол. б. согласно съ нашимъ).* *11* исоусь *(описка) ассем вм.* и сь. *14—15* рече притъчѫ *зогр ник.* *18* етеръ *зогр. ассем. никол.* *19* себѣ *пропущено въ зогр.* *20* и възвратити сѧ *ассем;* и *передъ* десать *пропущено зогр.* *21* въдастъ *(вм.* і д*) зогр* и въд. *ассем.* дасть *никол.* *23—24* и граждане *зогр.* а гражд. *никол. ассем.* *24 вм. перваго* его: емоу *зогр. ассем.;* не хотѣахж *ассем. (вм.* ненавидѣахж*); въ нашемъ подлинникѣ* д (ѧ) *въ* ненавидѣахж *исправлено изъ* ж (ѫ); і посъл. *зогр. ассем. никол.*

надъ нами. 15 і бысть егда сѧ къ-
звратн. принмъ цр҃ствне. і рече
да пригласѧтъ емоу рабы ты.
имъже дастъ сребро. да оувѣ-
стъ какѫ коуплѫ сѫтъ сътворили. 5
16 приде же пръвы гл҃а г҃и. мнѣ т҃во-
ѥ придѣла десѧть мънасъ. 17 і рече
емоу благы рабе и добры. ѩко о ма-
лѣ вѣренъ бысть. бѫди обла-
сть имы надъ десѧтыѫ градъ. 10
18 і приде вторы гл҃а. мънасъ тво-
ѥ г҃и сътвори д҃ мънасъ. 19 рече же и
томоу. і ты бѫди надъ пѧтиѫ
градъ. 20 і дроугы приде гл҃а г҃и.
се мънасъ твоѥ ѭже имѣхъ. по- 15
ложенѫ въ оубрoусѣ. 21 боѣахъ бо сѧ
тебе. ѩко чл҃вѣкъ ѥръ еси. вьзе-
млеши егоже не положъ. і жънеши
егоже не сѣꙗ. 22 гл҃а емоу отъ оустъ
твоихъ сѫждѫ ти зълы рабе. 20
вѣдѣаше ѩко азъ чл҃вѣкъ ѥръ е-
смь. вьземлѫ егоже не положи-
хъ. і жьнѫ егоже не сѣхъ. 23 і по чѣто
не вьдастъ моего сребра пѣнѧ-
жьникомъ. і азъ пришедъ съ ли- 25
хвоѭ испѧзалъ е имъ. 24 і прѣ-
дъстоѭштимъ рече. вьзь-

Стр. 3 тъı *пропущ. ассем.* *7* десѧть прид. мнасъ *ассем. зогр. никол. а.* *8* и вѣрьнъı *(вм.* добръı*)* *ассем.* добръı вѣрьне *зогр.* и добри вѣрьнъı *никол. а.* д. и вѣр. *никол. б.* *9* бъı вѣрьнъ *зогр.* *16* оубоѣхъ *ассем.* *18* ıдеже *(вм.* егоже*)* *зогр.* *19* ıждоуже не сѣавъ *асс* сѣавъ *зогр.* *20* осжждѫ та *зогр.* *21* безъ азъ *ассем. зогр. остр. никол.* *22* вьземлѫ *асс. зогр. ник.* *22—23* положь *ассем.* *23* жьнѫ *ассем. никол. (*жьна *зогр.); сѣахъ асс зогр. никол.; посль* сѣхъ *прибавл.* и събираѭ ıждоуже не раздахъ *зогр.* сьбѣраю... расточихь *никол. (такая же прибавка и въ иныхъ греч. т.).* *24* м. не д сьр. *ассем.* м. сьр. не вьд. *никол.*

мѣте отъ него мънасѫ. і дадите имѫштѫоумоу .і. мънасъ.
25 і рѣшѧ емоу г҃и иматъ і҃ мънасъ.
26 Глѭ же вамъ ѣко вьсѣкомоу имѫщюмоу дадѧтъ. а отъ не имѫштаѧго. и еже иматъ отъимѫтъ отъ него ·:· к҃ ·:· 27 Обаче враг҃ы моѭ тъı. не хотѣвъшаѧ мьнѣ [да] да цр҃ь бимь вълъ надъ ними. приведѣте сѣмо. і исѣцѣте ѩ прѣдъ мъноѭ ·:· 28 І се рекъ идѣаше прѣди възходѧ въ и҃м҃ъ. 29 і вьıстъ ѣко приближи сѧ въ витъфаѣиѭ и витаниѭ. къ горѣ нарицаемѣи елеонъ. посъла дъва оученикъ своихъ 30 глѧ. идѣта въ прѣмьнѭ весь. въ нѭже въходѧшта обрѧштета жрѣбѧ привѧзано. на неже никтоже къде отъ чл҃къ не вьсѣде. отрѣшша е приведѣта. 31 і аще къто въı въпрашаатъ. тако речета емоу. ѣко г҃ъ трѣбоуоутъ его. 32 шедъша же посъланаѣ. обрѣтете ѣкоже рече има. 33 отрѣшаѭштема же има жрѣбѧ. рѣшѧ господие его къ нима. чъто отрѣшаата жрѣбѧ. 34 она же рѣсте ѣко г҃ъ трѣбоуоутъ его. 35 и привѣсте е къ нс҃ви. і възвръгъше ризъı своѩ на жрѣбѧ. въсадишѧ нс҃а ·:· 36 Ідѫщтю

CXXI

Стр. 3 стихъ 25-й въ ассем. пропущенъ. *6—7* ѡтьиметь е *ник.* *8* вьсхотѣвьшее *никол.* *10* прив. ѩ *зогр. никол. а.* прив. ми е сѣмо *никол. б.* *15* дъва отъ *зогр.* *16* ѫ въ прѣмьнѭ *написано по подчищенному.* *18* николиже *никол. а.* никогдаже *никол. б.* *19—20* отрѣш. прив. ми е *зогр.* прив. ми *никол. а.* прив. е. *никол. б.* *20* въпр. по чъто отрѣшаета е *зогр. никол.* *21* г҃ъ его *зогр.* *22* обрѣтосте *зогр.* обрѣтета *ник. а.* обрѣтоста *ник. б.* *25* рѣста *ник.* *26* приведосте *зогр.* приведоста *никол.*

же емоу постилаахж ризы по пѫти.
37 приближающоу же сѧ емоу ѹже къ
низъхождению горѣ елеоньстѣи.
начѧтъ вьсе мьножьство оученикъ. радоующе сѧ хвалити бга гласомь велиемь о вьсѣхъ силахъ ѩже видѣша. 38 глѧще блгословенъ
градый въ имѧ гне. миръ нбсе
и слава въ вышьнихъ.

39 і едини фарсеи отъ народа рѣша къ немоу. оучителю запрѣти оученикомъ
твоимъ. 40 и отъвѣщавъ рече имъ. глѧ
вамъ. ѣко аще и сии оумлъчѧтъ. камение въпити иматъ. 41 і ѣко приближи сѧ
видѣвъ градъ плака сѧ о немь глѧ. 42 ѣко аште би разоумѣлъ въ дьнь сь твои.
і ты ѣже къ мироу твоемоу. нънѣ же
оукрьі сѧ отъ очию твоею. 43 ѣко придѫтъ дьньі на тѧ. і обложѧтъ врази твои острогъ о тебѣ. и обиджтъ тѧ. і осаджтъ тѧ въсѫдж. 44 і разбиѭтъ тѧ и
чада твоѣ въ тебѣ. і не оставѧтъ въ
тебѣ камене на камени. понеже не разоумѣ врѣмене ·:· Посѣщению твоемоу ·:·
45 і въшедъ въ цркъвь. начѧтъ изгонити
продающѫѧ въ нем и коупоующѫѧ.
46 глѧ имъ. писано естъ. хрмъ мои

Стр. 2 приближающе *зогр.* *3* горы елионы *никол. а* *4* оучатъ *зогр.* *5* хвалите *(описка) зогр.* *8* градаі *зогр. съ прибавкою* ѿрь, *которая и въ никол.* *10* етери *зогр. никол.*; къ немоу отъ народа *зогр.* *12* отъв. ис. *ник а.* *14* възъпити *зогр. ник.* *16* безъ твои *зогр. никол. а.* (*ник. б. естъ*). *20—21* окрочатъ *зогр (никол. согласно съ нашимъ).* *22* останеть *никол. а.* *23* камень на кам. *никол. а.* на камене вь тебѣ *зогр. никол.* *26* прод. голжби *зогр. никол. а. (вм.* въ неи и коуп., *такъ и въ никол. б., и греческіе тексты обнаруживаютъ много разночтеній въ этомъ мѣстѣ)* *27* писано *зогр.* боудеть хр. *никол. а.*

храмъ молитвѣ естъ. вы же сътвористе и вртътъпъ развоиникомъ. ⁘ ⁘
47 і бѣ оучѧ въ цр҃кве по вьсѧ дьни. архиереи же и кънижьници. искаахѫ его погоубити. и старѣишиньі людемь. 48 і не
обрѣтаахѫ чьто сътворѧтъ емоу. людье во вьси дрьжаахѫ сѧ его послоушажште.

XX.

1 і бъістъ въ единь отъ дьнеи тѣхъ. оучѧштю емоу люди въ цр҃кви. и благовѣствоующштю. състаша сѧ архиереи и кънижьници съ старьци. 2 і рѣша гл҃ажште къ немоу. рьци намъ коеж
CXXII областиж се твориши и къто естъ давъі тебѣ область сиж. 3 отъвѣштавъ же ре(че) къ нимъ. въпрошж вы и азъ единого словесе и рьцѣте ми. 4 крьштение иоаново съ небсе ли бѣ или отъ чл҃вкъ. 5 они же помъішлѣаахѫ въ себѣ гл҃ажште. ѣко аште речемъ отъ неб҃се. речетъ по чьто не вѣровасте емоу. 6 аште ли речемъ отъ чл҃къ. людие вьси каменіемь повиіжтъ нъі. извѣстьно во бѣ людемъ. ѣко иоанъ пр҃къ бѣ. 7 і отъвѣщаша не вѣмъ отъ кждоу. 8 і с҃съ же рече имъ. ни азъ гл҃ж вамъ ко-

Стр. 1 безъ естъ *зогр. никол. а.* *7* бо его в. др. с. посл. *зогр.* *7—8* послоуш. его *ник.* *9 безъ* тѣхъ *зогр. ник.;* цркъве *зогр ник.* *11—12* і рѣша *пропущено въ зогр.* *15—16* о словеси *никол. а.* *19* с небесе *ник.;* речетъ къ намъ *зогр. (никол. а. согласно съ нашимъ);* по чьто оубо *зогр. никол.* *22* извѣштенны бо соуть Іована пророка быти *ник. а. (такъ по инымъ греч. т).* *23* не видѣти *никол. а.* *24 и 1 на слъд. стр.* коеж обл. *зогр.*

ѭ властиѭ се творѭ ·:· 9 Начатъ же къ
людемъ гл҃ти притъчѫ сиѭ. чл҃къ на-
сади виноградъ и въдастъ і дѣлате-
лемъ. і отиде на лѣта мънога. 10 и къ
врѣмѧ посъла къ дѣлателемъ рабъ.
да отъ плода виног҃да дадатъ емоу.
дѣлателе же бивъше поустишѧ тъштъ.
11 і приложи дроугъı посълати рабъ.
они же и того бивъше и досаждьше емоу поу-
стишѧ тъштъ. 12 і приложи трети посъ-
лати. они же и сего оуѣзвьше изгънашѧ.
13 Рече же гъ винограда. чъто съторѭ
посълѭ сн҃ъ мои възлюблен҃ъı. негъ-
ли сего видѣвъше оусрамлѣѭтъ сѧ.
14 видѣвъше же и дѣлателе. мъıшлѣа-
хѫ дроугъ къ дроугоу гл҃ѭште. сь естъ
наслѣдьникъ придѣте оубиѣмъ і.
да наше бѫдетъ достоѣние. 15 і изве-
дъше и вонъ из винограда оубишѧ. чъ-
то оубо съторитъ имъ гн҃ъ винограда. 16 придетъ и погоубитъ дѣлателѧ
сиѭ. і въдастъ виноградъ инѣмъ.
слъıшавъше же рѣшѧ да не бѫдетъ. ·:·
17 Он҃ъ же възърѣвъ на нѧ рече. что оубо
естъ писаное се. камень егоже неврѣ-
доу сътвориша зижджштеи. съ бъı-
стъ въ гл҃вѭ жгълоу. 18 вьсѣкъ падъı
на камене томъ съкроушитъ сѧ. а на

Стр. 5 раба *никол.* *6* плодь *ник. а.;* виноградънааго *зогр.* *7* бивъше і *зогр. никол.,* ташта *никол.* *8* і дроугъı *зогр.* дроугаго пос. раба *никол.* *9* досадиша *зогр.* *9—10* ѡтьпустише *никол.* *10* третиѣго *никол.* *11* оуѣзвивъше *зогр.* *13* сна моего вьзл. *ник.* *13—14* некъли *зогр.* *14* видѣвъше *пропущ. зогр. ник.* *17* придѣте *пропущ. зогр. никол. (и въ гр. не всь прибавл.* δεῦτε). *19* же и вонъ *зогр.;* оуб. и *ник. а.* *25* написаное *зогр.* *26* съ бъıстъ *такъ нужно читать и зогр. вм.* събъıстъ *27* и вьсакь *никол.*

немьже падетъ сътъретъ і ·:· 19 і
вѣзискаша архиереи и кънижъници
възложити на нь рѫцѣ въ тъ часъ.
і оубоѣша сѧ людии. разоумѣша во
ѣко къ нимъ рече притъчѫ сиѭ. 20 і
съгладавъше посълаша засѣдь-
никъı. творѧщѧ сѧ праведьници
сѫште да имѫтъ і въ словеси.
да бѫ и прѣдани владъıчъствоу
и области воеводъı. 21 и въпроси-
ша и гл҃ѫште ·:· оучителю вѣмь
ѣко право гл҃еши. і оучиши. і не на
лица зъриши. нъ въı-истинѫ пѫти
бж҃ию оучиши. 22 достоитъ ли намъ ке-
сареви дань дати. или ни. 23 разоумѣвь
же лесть иѫъ рече къ нимъ. что мѧ
окоушаате. 24 покажѣте ми пѣнѧзъ. чи-
и имать образъ и написание. отъ-
вѣштавъше рѣша кесаровъ. 25 онъ же ре-
че къ нимъ. въздадите оубо ѣже сѫ-
сxxiii тъ кесарева кесареви. и ѣже сѫтъ бж҃иѣ бѣи.
26 і не могѫ зазькрѣти гл҃ѣ его прѣдъ людь-
ми. и дивьше сѧ о отъвѣтѣ его оумлъчаша.
27 Пристѫпьше же единии отъ садоукеи. гл҃ѫште
вьскрѣшению не бъıти. въпрашаахѫ и 28 гл҃ѫ-
ште. оучителю. мосии написалъ естъ

Стр. 6 сьгл. се *никол.* *6—7* дѣлателѧ *зогр. ник.* *7—8* праведникы быти *никол.* *9* би *(вм. бѫ) никол.* *10* воеводъ *зогр* воеводинѣ *никол. а.* *12* правь *зогр.;* і оучиши *зогр. пропущ. (никол. согласно съ нашимъ).* *13* лице *зогр.* *15* даѣти *зогр.* форь дати *никол. а.* (φόρον δοῦναι), *никол. б. согл. съ обыкнов. т* *16* льсти *никол.* *16—17* что мѧ окоушаате *пропущ. зогр. никол. а. (никол. б. есть, согласно съ многими греч т.)* *18* написание *зогр.* *18—19* они же рѣша *зогр. никол. а. (никол. б. согласно съ нашимъ).* *19* кесаровъ *ник.* *20* ѣже сѫтъ *пропущ въ зогр.* *21* кесаревое *зогр.;* *безъ* и *зогр.* *22* могоша *зогр.* можахоу *никол. а.* *24* пристѫпиша *зогр.,* етери *зогр. никол.* *25* і въпр. гл҃ѫште *зогр.* и въпр. и гл. *никол.* *26* найсалъ *зогр.*

намъ. аште комоу братръ оумъретъ
имы женѫ. и тъ бештѧдъ оумьретъ.
да поиметъ женѫ его братръ. и въскрѣ-
ситъ сѣмѧ братра своего. 29 Седмь оубо
братриѣ бѣ. и пръвы поемъ женѫ оумь-
рѣтъ бе[д]штѧдень. 30 и поѧтъ вторы же-
нѫ. и тъ оумьрѣтъ бештѧдьнъ. 31 и трети
поѧтъ ѭ. такожде же и вьсѣ седмь оу-
мьрѣшѧ не оставльше чѧдъ. 32 послѣжде
же вьсѣхъ и жена оумьрѣтъ. 33 во въскрѣ-
шении оубо котораго иухъ бѫдетъ жена.
седмь бо имѣшѧ ѭ женѫ. 34 и отъвѣщта-
въ ис̃ъ рече имъ. сн̃ове вѣка сего женѧ-
тъ сѧ и посагаѭтъ. 35 а съподобльше-
и сѧ вѣкъ тъ оулоучити. и въскрѣшение
еже отъ мрътвыхъ. ни женѧтъ сѧ ни
посагаѭтъ. 36 ни оумьрѣти во по томь
могѫтъ. равьни бо сѫтъ ањѣл̃мъ.
и сн̃ве сѫтъ бж̃ии. въскрѣшению сн̃ве
сѫще. 37 а ѣкоже въстаѭтъ мрътвии.
и мосии съказа при кѫпинѣ. ѣкоже гл̃е-
тъ. г̃а б̃а авраамлѣ. и б̃а исакова. и б̃а
иѣковлѣ. 38 бъ же нѣстъ мрътвыхъ
нъ живыхъ. вьси бо томоу живи
сѫтъ.

39 отъвѣштавъше же едини кънижьни-
ци рѣшѧ. оучителю добрѣ рече. 40 къ
томоу же не съмѣахо его въпра(ша)ти ничь-
соже. 41 р(ѣ)че же къ нимъ. како гл̃ѭтъ е-

Стр. 2 бештѧдьнъ *зогр.;* оумьретъ *(вм.* бѫдетъ*) зогр.* *3* бр. его женѫ *зогр. ник. а. (ник. б. согл съ наш.).* *7* бештѧда *зогр.* *9* послѣдь *зогр* *15* оулоучѧтъ *зогр (описка).* *20* сѫтъ *(вм.* сѫще*) зогр. ник. б.;* ѣко въст. *зогр. ник. а.* *21—22* гл̃а *зогр. ник.* *26* етерии *зогр. ник.* *26—27* кънижьникъ *зогр. ник.* *28* о *въ* съмѣахо *передъл. потомъ въ* ж; ша *надъ строк.* *28—29* ни о чесомьже *ник. а.* *29* е *въ* рече *въ подл. пропущ;* имъ *зогр.* *29 и 1 на слъд. стр.* кънигы (*вм.* едини) *зогр.* книжьници *ник. (и въ грсч. т. разночтеніе).*

дни. ѯ̄а бъıти сн̄а дв̄а. 42 а самъ
дав̄дъ гл̄етъ въ кънигахъ псало-
мъскъıхъ. рече г̄ъ гв̄и моемоу са-
ди о деснжи мене. 43 доньдеже поло-
жж врагъ(ı) твоıа подъножию нога-
ма твоима. 44 дав̄дъ ı оубо г̄ъ нарица-
атъ то како емоу естъ сн̄ъ ·:· 45 Слиша-
штемъ же вьсѣмъ людемъ. рече
къ оученикомъ своимъ. ·:· 46 Вънемлѣ-
те отъ кънижъникъ. хоташтинхъ [въ]
въ одеждахъ ходити. и любаштинхъ
цѣлованиѣ на тръжиштихъ. ı прѣдъ-
сѣданиѣ на съньми(цıи)хъ. и прѣждезъ-
ваниѣ на обѣдѣхъ. и на вечерѣхъ. 47 ıже
сънѣдаıжтъ домъı въдовицъ.
и виноıж далече молатъ са. сии при-
имжтъ осжденье больше.

XXI.

1 възь-
рѣвъ же видѣ въмѣтаıжштаıа въ
газофилакиıж даръı своıа б(о)га-
тъııа. 2 видѣ же и единж въдовицж
оубогж. въмѣтаıжштж тоу дъвѣ
лептѣ. 3 и рече въ істънж гл̄ıж
(ва)мъ. ѣко въдовица си оубогаѣ. бо-

Стр. 1—2 самъ бо *зогр.* *3* сѣди *зогр.* *5 въ рукописи только* врагъ. *6—7* оубо госп. нариц. и *зогр.* *7* сн̄ъ емоу естъ *зогр.* то како с. е. е. *никол.;* слиша *такъ въ подл.* *9—10* вьнимаите себѣ *сав.* *11* любаште *зогр.* *13* щи *прип. надъ стр.*, съборищихъ *остр.;* прѣдъзъваниѣ *асс. ник. остр.* *14* на вечерѣхъ *пропущ. въ зогр. остр. сав. ник. а. (только* на вечерѣхъ *асс. ник. б.).* *15* изѣдаıжть *остр.* *18—19* въм. даръı своıа въ газ бог. *остр.* *19* своıа *проп. сав. ник.* *20* видѣвъ *зогр. асс. остр.;* етержь *зогр. ник. асс.* нѣкжıж *остр.* *22* мѣрѣ *(вм.* лептѣ*) сав.;* істънж — *такъ въ подл* *23* ва *въ* вамъ *въ подл. пропущ.*

ле вьсѣхъ вѣврѣже. си гл҃а възгласи имѣѭи оуши слъıшати
да слъıшитъ. ⁘ к҃ ⁘

CXXIV 4 вьси бо си отъ избъıтъка своего вьврѣгѫ въ даръı бж҃ıа. а си отъ лишенıѣ своего. вьсе имѣние еже имѣ вѣврѣже ⁘ 5 і единѣмъ гл҃ѭштемь о цр҃кви. ѣко камениемь добромь и съсѫдъı оукрашена естъ. рече. 6 си ѣже видите. приджтъ дънье вь нѫже не останетъ. камень на камене. иже не разоритъ сѧ. 7 Въпросиша же и гл҃ѭштю. оучителю. когда оубо си бѫджтъ. и что естъ знамение егда хотѧтъ си бъıти. 8 онъ же рече. блюдѣте сѧ да не прѣльщени бѫдете. мънози бо приджтъ въ имѧ мое гл҃ѭште. ѣко азъ есмъ и врѣмѧ приближи (с)ѧ. не идѣте оубо въ слѣдъ ихъ. 9 егда же оуслъıшите врани и нестроениѣ. не оубоите сѧ. подобаатъ бо симъ прѣжде бъıти. нъ не оу абие коньчина. 10 тъгда гл҃аше имъ. въстанетъ .. ѩ҃зъкъ на ѩ҃зъкъ. и цр҃ство на цѣсарьство. 11 тржси

Стр. 1—3 си гл҃а — слъıшитъ *этихъ словъ нѣтъ ни въ одномъ изъ прочихъ списковъ.* *4—5* вѣврѣгоша *зогр. остр. сав.*, оувьргоуть (*по недоразумѣнію вм.* оувьргоу) *ник. а.* *5* въ даръ бо҃у *остр.*, бо҃и *зогр. сав., слово это пропущ. ассем. никол. а.* *5—6* Збожъства (*вм.* лишенıа) *сав.* *6* им. своѥ *остр.*; ѥже имѣаше *остр ассем. никол. а., эти слова проп. въ зогр. сав.* *6—7* послѣ вѣврѣже *прибавл.* се гл҃а възгласи имѣѭи оуши слъıшати да слъıшить *остр. сав. асс.* *7* етеромъ *зогр. ник.* *11* на камени сьде *зогр. ник. а.* *12* гл҃ѭште *зогр. никол., въ нашемъ т. описка.* *15—16* да не прѣл. б. *пропущ. ник. ассем., но взамѣнъ ихъ ассем.* не оужасаите сѧ. *18* врѣмѧ мое *ассем.; въ подл. описка* приближиша; оубо *пропущ. во всѣхъ прочихъ.* *22* оу *пропущ. зогр. асс. ник., сав.* оу *безъ* абие, *остр. согл. съ наш.* *23 въ подл. выскоблена буква, повидимому не* бо, *которое на̀ этомъ мѣстѣ чит. въ зогр. ник.; второе* ѩзъıка *зогр.*

же велици по мѣста. и глади и мори
бѫдѫтъ. страхованиѣ же. и знаме-
ниѣ с нбсе велиѣ бѫдѫтъ ·:· 12 Прѣжде
же сихъ (всѣхъ.) възложѫтъ на вы рѫ-
кы своѭ. и ижденѫтъ прѣдаѭште
на соньмиштa и темъницѫ. ведо-
мы къ цѣсаремъ и влдмъ. имене
моего ради. 13 приключитъ же сѧ ва-
мъ въ съвѣдѣтельство ·:· 14 Положи-
те оубо на срдъцихъ вашихъ. не прѣ-
жде поуоучати сѧ отъвѣщати. 15 азъ
бо дамъ (вмь) оуста и прѣмждрость. еиже
не възмогѫтъ противити сѧ. и о-
тъвѣштати вси противлѣѭще-
и сѧ вамъ. 16 прѣдани же бѫдете роди-
телы и братриѭ. и родомъ и дроугы.
і оумрътвѫтъ отъ васъ. 17 і бѫде[де]-
те н(е)навидими отъ всѣхъ имене моего
ради. 18 и власъ главы вашеѭ не по-
гыблетъ 19 въ трѣпѣнии вашемъ съ-
тѧжите дшѫ ваша ·:· 20 Єгда же оузри-
те объстомъ вои имъ. тогда ра-
зоумѣете ѣко приближи сѧ запоу-
стѣние емоу. 21 тогда сѫште въ иуде-
и да бѣгаѭтъ въ горы. і иже по срѣ-
дѣ его да исходѫтъ. и иже въ стра-

Стр. 1 велеи *никол.*; и въ мори *зогр.* (*описка*), гл. и моры *никол.* *2* же *пропущ. зогр.* *4* всхъ *въ подл. надъ строкою приписано, зогр. и никол.* вьсѣхъ; възлож. бо *ассем остр. сав.* *6* съборища *остр.*; и вед. *сав.* *8* прилоучить же вамъ *остр.*; же сѧ пакы *сав* *11* поуоучати *такъ въ подл.*, пооучаите се *ник.*; отъвѣщавати *асс. ник.* *12* вмь *прибавка надстр. мелк. гл. почерка*; въ оуста прѣм. *зогр.*, мѫдрость *сав.* *13* могѫтъ *сав.*; ни (*вм.* и) *асс* *13—14* отъвѣщавати *асс. ник.* *14* вси бо *сав.* *15* же *пропущ. сав.* *15—16* родителы *такъ и зогр.* *16* братрьѭ *зогр.* братиѭ *ассем.* братиѭ *остр. сав.* *18* *въ подл.* навидими *съ надстр.* н, *въ* всѣхъ с *надъ стр*, вьсѣми *остр. асс.* *19* отъ гл. *остр. асс. ник.* *19—20* погыбнетъ *всѣ прочіе.* *24* сѫштеі *зогр. ник.* *26* иже *безъ предшеств.* и *зогр.*

нахъ да не къходатъ къни. 22 ѣко [дь]
дьнье мъштению си сѫтъ. да и-
сплънатъ сѧ вьсѣ написанаа. ·:·
23 Горе же непраздънъимъ и доѭшти-
мъ въ тъı дьни. бѫдетъ бо вѣ-
да велиѣ на земи. и гнѣвъ на лю-
дехъ сиѫ 24 и падѫтъ въ острии меча.
и плѣнени бѫдѫтъ въ ѩзъı-
къı вьсѧ. і ерс҃ѧмъ бѫдетъ по-
пираемъ ѩзъıкъı. доньдеже съ[к]о-
нъчаѭтъ сѧ врѣмена ѩзъ҃къ. [і]
25 и бѫдѫтъ знамениѣ въ слънъ-
ци и лоунѣ. и звѣздахъ. і на зе-
CXXV ми тѭга ѩзъ҃кмъ. отъ нечааниѣ шю-
ма моръскаго и възмѭщениѣ 26 и-
здъıхаѭштемъ чл҃кмъ отъ стра-
ха. и чааниѣ граджштиихъ на вьсе-
ленѭѭ. силъı бо нб҃скъıѧ подви-
гнѭтъ сѧ. 27 і тъгда оуз҃ь(ри)те сн҃а
чл҃вч҃скаго на облацѣ. съ силоѭ
и славоѭ мъногоѭ. 28 начинаѭште-
мъ же симъ бъıвати. въсклони-
те сѧ и въздвигнѣте гла[къ]въı ва-
ша. зане приближи сѧ избавление ва-
ше. 29 і рече имъ притъчѫ. видите смо-
ковьницѫ и вьсѣ дрѣва. 30 егда прошива-
ѭтъ сѧ юже видѫще о себѣ вѣсте ѣко
юже близъ жатва естъ. 31 тако и въı
егда оу(зь)рите си бъıваѭшта. вѣдите

Стр. 1 вьсход. *никол.* *3* написаа *зогр.* написаниѣ *никол. а.* *4* же *пропущ. зогр.* *13* мѣсаци *зогр.* въ лоунѣ *сав.* *13—14* земли *зогр. остр. ник.* *18—19* двигнѭтъ *всъ прочіе.* *19* оузьрятъ *зогр. сав. остр. никол. (въ подл.* оузьте, е *по подчищеному).* *19—20* сн҃ъ чс҃къı *зогр. сав. остр.* *20* градѭшть на облацѣхъ *зогр. сав.* граджща н. о. *ассем. никол.* иджщь н. о. *остр.* *28* юже *пропущ. зогр. никол.* *29* зъ *въ подл. пропущ.;* бываемаѣ *никол.*

ѣко близъ естъ цр҃ствие бж҃ие. 32 аминь
гл҃ж вамъ ѣко не имать прѣити родо-
сь. доньдеже вьсѣ бждтъ. 33 нево и зе-
млѣ мимо идетъ. а словеса моѣ не
мимо иджтъ ·:· 34 Вънемлѣте же себѣ
еда когда отѧжаютъ ср҃ца ваша. о-
бѣданиимь и пьѣньствомь. и печа-
льми житеискъıими. и наидетъ
на въı вънезапиж дьнь тъ. 35 ѣко сѣ-
ть бо придетъ на вьсѧ сѣдѧштаѧ
на лици вьсеѧ земла: 36 Бъдите оу-
бо на вьсѣко врѣмѧ молѧште сѧ.
да съподобите сѧ оубѣжати. въсѣ-
хъ сихъ хотѧштихъ бъıти. и стати
прѣдъ сномъ члв҃ческомь ·:· 37 бѣ же въ
дьне оучѧ въ цр҃кве. а ношть иж въдка-
рѣаше сѧ исходѧ въ горѣ нарицаемѣи еле-
онъ. 38 и вьси людие из оутра прихождаа-
хж къ немоу въ цр҃квъ послоушатъ его.

XXII.

1 Приближаше же сѧ праздьникъ опрѣ-
снокъ. нарицаемъı пасха. 2 и искаа-
хж архиереи и кънижьници како и бж оу-
били. боѣахж бо сѧ людии. ·:· 3 Вьниде
же сотона въı-июдж. нарицаемаго
искариотъ. сжща отъ числа обою на

Стр. 3 вса сн *никол.* 5 не имѫтъ прѣити *зогр. никол.* мимо ити *сав.* минѫти *остр.* 6 отѧгъчаѭтъ *зогр. сав.* отѧгочаѭтъ *ассем.* отяготѣѭтъ *остр.* 6—7 обѣдениимь *остр.* 7 пиѣньствии *ассем.* пиѣньствиимь *остр* 8 житиискъıми *остр.* 9 денетъ *асс.* 12 вса врѣмена *ник. а* 16 оу ношти *ник.* 16—17 оудварѣаше сѧ *зогр.*; исходе оудвар. *ник.* 18 оу *въ* оутра *передълано изъ* о. 18—19 приходаште *зогр.* 22 бп (*вм.* бж) *никол.* 24 нарицаемъı *зогр.* 25 скариотѣнина *никол.*

десѧте. 4 і шедъ гл҃а архіереомъ и
воєводамъ. како имъ предастъı-и.
5 и въздрадоваша сѧ. и съѣвиташа
емоу дати сребро 6 и исповѣдѣ. і и-
скаше подобьна врѣмене да и пре-
дастъ имъ безъ народа ·:· 7 Приде же
день опрѣсн҃ькъ. въ нъже подобьно бѣ
жрѣти пасхѫ. 8 и посъла петра и иоан҃а.
рекъ. шедъша оуготованта намъ па-
схѫ да ѣмъ. 9 она же рѣсте емоу. къде
хощеши да оуготовавѣ. 10 онъ же рече
има. се въшедъшема вама въ градъ.
сърѧщетъ въı чл҃къ. въ скѫдьль-
ницѣ водѫ носѧ. по немь идѣта въ
домъ въ нъже въходитъ. 11 и речета
гн҃оу домоу. гл҃етъ тевѣ оучитель.
къде естъ обитѣль идеже пасхѫ съ
оученикъı моими съ҃ѣмь. 12 і тъ ва-
ма покажетъ горьницѫ велиѭ по-
стъланѭ. и тоу оуготованта. 13 шьдъша же
обрѣтете ѣкоже рече има. і оуготоваете
пасха. 14 і егда въıстъ година възлеже.
и оба на десѧте апост҃ла съ нимъ. 15 и рече
къ нимь. желѣниемь се въждехъ.
пасха ѣсти съ вами. прѣжде даже
не приимѫ мѫкъı. 16 гл҃ѫ бо вамъ.
ѣко отъ селѣ не имамъ ѣсти отъ него.
доньдеже коньчаатъ сѧ. въ цр҃ьствии
бж҃ии. 17 и приимъ чашѭ хвалѫ въздавъ
рече. приимѣте се и раздѣлите себѣ.

CXXVI

Стр. 4 дати емоу *зогр.* *8* жрѣти *ник.* *9* оуготоваета *зогр.* *10* рѣста *зогр никол.* *11* да *пропущено никол.* *13—14* скѫдольницѣ *зогр.* *14* несѧ *зогр.* (*здѣ* ѧ *передаетъ глагол.* є *съ хвостикомъ*). *19* велиѭ *пропущ. зогр.* *21* обрѣтосте *зогр.* обрѣштета *(вѣроятно по недоразумѣнію вм.* обрѣтета*) ник. а* оуготоваста *никол.* *30* рече имъ *никол. а.*

18 гл҃ѫ бо вам(а). отъ селѣ не имамъ пи-
ти отъ плода лозънаго. дондеже цр҃е-
ствие бж҃ие придетъ. 19 і приимъ хлѣбъ
хвалѫ въздавъ прѣломи. и дастъ и-
мъ гл҃ѧ. се естъ тѣло мое даемое за
въı. се творите въ мою҃ памѧть.
20 і чашѫ такожде по вечерѣнии гл҃ѧ. си
чаша новъı завѣтъ моеѭ кръви-
ѭ. ѥже за въı пролѣатъ сѧ. 21 Обаче
се ржка прѣдаѫштаго мѧ съ мъно-
ѫ естъ на трапезѣ. 22 і сн҃ъ оу҃во чл҃ч-
скъı по нареченоу҃моу҃ идетъ. обаче
горе чл҃вкоу҃ томоу҃. имьже прѣданъ
бждетъ. 23 і ти начѧсѧ искати въ
себѣ. которъı оу҃во бждетъ отъ ни-
хъ. хотѧи сътворити се. 24 бъıстъ
же и пьрѣ въ ихъ къıи мънитъ сѧ (ихъ) бъı-
ти болеи 25 онъ же рече имъ. цр҃е ѩ-
зц҃ъ оу҃стоѩтъ имъ. и обладаѫште
ими благодателе нарицаѫтъ сѧ. 26 въı
же не тако. нъ болии васъ да бждетъ ѣ-
ко мьнии. і старѣи ѣко слоу҃жѧ. 27 къı бо бо-
лии възлежѧи ли или слоу҃жѧи. не въ-
злежѧи ли. азъ же по срѣдѣ васъ есмь
ѣко слоу҃жѧи. 28 въı же есте прѣбъıвъше-
и съ мъноѫ въ напастехъ моихъ. 29 і а-
зъ завѣштаваѫ вамъ. ѣкоже завѣ-
шта мьнѣ отц҃ъ мои. цр҃ство. 30 да ѣсте
и пиете на трапезѣ моеи. въ цр҃ствı-

Стр. 1 а *въ* вама *исправлено потомъ въ* ъ. *3* т *въ* (цре)-ствие *надъ стр. 7* по вечерѣ *никол.* *9* пролѣваеть *никол.* *11* трепезѣ *зогр.* трьпезѣ *никол. (такъ и въ стр. 29).* *12* реченому *никол.* *13—14* предаетъ сѧ *зогр.* *17* ихь *надстрочная приписка.* *17—18* боли быти *никол. а.* *18—19* ѩзъıкомъ *зогр. ник.* *20* благодѣтеле *зогр. ник.* *22* і мьнии *зогр.;* которъı *безъ* бо *зогр.*

и моемь. і сѧдете на прѣстолѣхъ. сѫ-
дѧште обѣма на десѧте колѣнома и-
здраилевома ·:· 31 Рече же г҃ъ симоне си-
моне се сотона проситъ васъ да би сѣ-
лъ ѣко пшеницѫ. 32 азъ же молихъ сѧ о те-
бѣ да не оскждѣатъ вѣра твоѣ. і ты
нѣкъгда обращтъ сѧ оутвръди бра-
тріѫ твоѭ. 33 онъ же рече моу г҃и съ то-
боѭ готовъ есмъ и въ темьницѫ и
въ съмрътъ ити. 34 онъ же рече гл҃ѭ ти
петре. не възгласитъ кокотъ дне-
сь. дондеже три кратъı отъвръже-
ши сѧ мене. не вѣдѣти. 35 и рече имъ
егда посълахъ въı без въларалиш-
та. і бес пиръı. і бе-сапогъ. еда
чесо лишени бъисте. они же рѣшѧ ни-
чесоже. 36 рече же имъ нъ нънѣ иже и-
матъ въларалиште да възъме-
тъ такожде и пирѫ. і иже не иматъ
да продастъ ризѫ своѭ и коупитъ но-
жъ.

CXXVII 37 гл҃ѭ бо вамъ. ѣко еште писаное се подоба-
атъ да съконьчаатъ сѧ о мьнѣ. еже и
съ безаконьникъı въмѣни сѧ. ібо е-
же о мьнѣ конъчинѫ иматъ ·:· 38 они же рѣ-
шѧ г҃и се ножа съде дъва. Онъ же рече имъ
довольно естъ. 39 і ишедъ иде по обыча-
ю въ горѫ елеонъскѫ. по немьже идѫ оу-
ченици его. 40 Бывъ же на мѣстѣ рече и-

Стр. 2—3 ілѣвама *зогр.* *4* се *пропущ. зогр.*; проси *зогр. никол. (въ греч.* ἐξῃτήσατο). *4—5* сѣалъ *зогр. никол.* *5* акъı *зогр.* *8* емоу *зогр. никол.* *10* рече емоу *зогр. ник.* *11* коуръ *зогр.* пѣтель *ник.* *17* нъ *нъıтъ зогр. ник. (греч.* ἀλλὰ νῦν). *22* псано *зогр.* *24* безаконьникома *зогр.* *26* имъ *пропущ. зогр. ник.* *27* дъвъльно *зогр.*; шьдъ *зогр.* *27—28* об. своемоу *зогр. ник.* *28* елионоу *ник.*; по нѣмь *(безъ же) зогр.* *29* бъıвъше *зогр.* бывшоу *ник.*

мъ. молите сѧ да не вънидете въ напа-
сть. 41 і самъ остжпи отъ нихъ. ѣко връже-
ніе камене. и поклонь колѣнѣ молѣаше
сѧ 42 гл҃а ·: отче аще волиши мимо неси
чашь сиж отъ мене. обаче не моѣ волѣ
нъ твоѣ да бѫдетъ. 43 яви же сѧ емоу анѣлъ.
с нб҃се оукрѣплѣѭ и. 44 і бывъ въ подви-
сѣ. прилежнѣе молѣаше сѧ. і бысть
потъ его ѣко и капли кръве. капліштѧ
на землю. 45 і въставъ отъ моли-
твы пришедъ къ оученикомъ обрѣте
ѩ сѫпѧшта отъ печали. 46 и рече имъ чѣ-
[ч]то сѫпите въставъше помолите
сѧ да не вънидете въ напасть ·: 47 Єще
же емоу гл҃ѭштю. се народъ и нарица-
емыи июда. единъ отъ овою на де-
сѧте прѣдъ ними идѣаше. и пристжпи
къ і҃сви лобъзать его. се бо бѣ зна-
меніе далъ имъ. егоже лобъжѫ тъ
есть. 48 і҃с же рече емоу июдо лобъза-
ніемь ли сн҃а чл҃скаго прѣда-
еши. 49 видѣвъше же и иже бѣа-
ѫж о немь. бываемое рѣша емоу г҃и аще
оударимъ ножемъ. 50 і оудари единъ нѣкыи
отъ нихъ архиереова раба. і отърѣза
емоу о(у)хо десное. 51 отъвѣштавъ же н҃с ре-
че. оставите до сего. и коснжвъ въ оу-
хо его исцѣли и. 52 рече же и҃с къ пришедъ-
шимъ на нь архиереомъ. і стратиго-

Стр. 2 отъстжпи *зогр. остр., у насъ новымъ почеркомъ прип. надъ строкою* гѳѳол. т. *6* да *пропущено остр.* *7* бѣı *зогр. ассем.* бы҃ѣ *сав.* *8* прилежъно *сав.* прилежнѣ *ник. а.* прилежаное *зогр.;* бысть же *остр.* *9* капле *асс. остр. (но остр. на парал. м.* капли); кръви *сав.* *10* и въставъ *остр. ник.* *11* и пришьдъ *зогр. ник.* и приде *остр.* *13* молите *ник. а.* *15* же *пропущ зогр.* *22* и *пропущ. зогр. остр. ник.* *23* съ нимь *зогр.;* бываюштее *никол.* *24* безъ нѣкыи *зогр. ник.* *26* *подл.* охо. *27* косноу *ник.* *29* къ немоу *зогр.*

мъ цр҃кв҃ьнымъ. и старѣцемъ. ѣко
на разбоиникъ ли придете съ оржи-
емь и дрѣколькми. 53 по вьса дьни сжщю
ми съ вами въ цр҃кве. не простьрѣсте
ржкъ на мѧ. нъ се естъ ваша година и
область тьмьнаѣ. 54 ѥмъше же и вѣсѧ.
ѥ въвѣсѧ и въ домъ архиереовъ. петръ
же идѣаше въ слѣдъ из далече. 55 въ-
зжнѣштъшемъ же огнь по срѣдѣ дво-
ра. ѥ въкоупѣ сѣдъшемъ имъ. сѣдѣа-
ше петръ по срѣдѣ ихъ. 56 оузьрѣвъши же
и раба една сѣдѧштъ при свѣтѣ. и въ-
зьрѣвъши на нь рече. ѥ сь бѣ съ нимь.
57 онъ же отъвръже сѧ его гл҃ѧ. не знаѭ
его жено. 58 ѥ не по мъногоу дроугы ви-
дѣвъ і рече. ѥ ты отъ нихъ еси. пе-
тръ же рече чл҃вче нѣсмь. 59 ѥ мимо ше-
дъши ѣко годинѣ единои. инъ етеръ кр҃-
пл҃ѣаше сѧ гл҃ѧ. въ істинѫ и сь бѣ
съ нимь. ибо галилеанинъ естъ.
60 рече же петръ чл҃вче не вѣмь еже
гл҃гл҃еши. ѥ абие ѥште емоу гл҃ѭ-
штю. въз(г)ласи кокотъ ⁘ ⁘

CXXVIII 61 ѥ обращтъ сѧ г҃ъ възьрѣ на петра. ѥ помѣнѫ
петръ слово г҃не ѣкоже рече емоу. ѣко прѣ-
жде даже не възгласитъ кокотъ три

Стр. 2 безъ ли *зогр.*; разбоиника *остр. зогр. никол.*; изидосте *остр. ник. б.* изыдете *никол. а.* *2—3* съ мечи *остр.* *3 послѣ* дрькольми *прибавлено:* ѥати мене *зогр. никол. (остр согласно съ нашимъ).* *4* цр҃кви *остр.* *5* ржкъı *остр.* *6* емьше *никол.* *7 безъ* и въвѣса и *зогр., остр. только* и въведоша и, ведоше и вьведоше *никол.* *9* же имъ *зогр. остр. никол.* *10 безъ* имъ *зогр. остр.*; сѣдештимь *ник.* *12* рабъıни етера *остр.* рабъıни етерѣ *никол. а.*; сѣдаща *остр.*; свѣщи *остр.* *13* съ нимь *зогр. (такъ и 20)*; съ нимь бѣ *остр. ник. (такъ и 19—20).* *20* галилеи *остр.* *22—23* гл҃ѫштю емоу *зогр. остр. ник.* *23* коуръ *зогр. остр.* пѣтель *ник. (такъ опять и въ 26).* *24* поманѫ *остр.*

кратъı отъвръжеши сѧ мене. 62 ı ишедъ
вонъ петръ плака сѧ горько. 63 ı мѫжи
дръжѧштеи и҃сѹ. рѫгаахѫ сѧ емоу биѭ-
ште 64 и. закрывъше и биѣахѫ по лицю.
въпрашаахѫ же и гл҃ще пророцı кто тѧ
оудари. 65 ı ина мънога хоулѧште гл҃аахѫ
на нь. 66 ı ѣко бъıстъ дьнь съвърашѧ сѧ
старьцı людьсцıи. ı архıерен и кънı-
жьницı. ı вѣсѧ и на съньмь свои гл҃ѭ-
ште. аште тъı еси х҃ъ рѣцı намъ. 67 рече
же имъ. аште вамъ рекѫ не имете вѣ-
ръı. 68 аште же и въпрошѫ въı не отъвѣ-
штаате ми. ни поуститe. 69 отъ селѣ
бѫдетъ сн҃ъ чл҃вчьскъıи сѣдѧ о де-
снжѭ силъı бж҃иѧ. 70 рѣшѧ же вьси
тъı ли еси оубо сн҃ъ бж҃ии. онъ же къ ни-
мъ рече. въı гл҃ете ѣко азъ есмъ.
71 они же рѣшѧ чѣто еште трѣбоуемъ съ-
вѣдѣтельства сами бо слъıша-
хомъ отъ оустъ его.

XXIII.

1 ı въставъше
вьсе мъножьство ихъ. вѣсѧ и къ пи-
латоу. 2 начѧсѧ же на нь вадити гл҃ѭ-
ште. сего обрѣтомъ. развраща-

Стр. 1 крата *зогр.*; шьдъ *зогр.* *2* плакааше сѧ *зогр.* *3* дръжѧште ı *(безъ* и҃сѧ*)* *зогр.*, иже дрьжахоу *никол.* *3—4* би. и и закр. *зогр.* закриваюштее *никол. а.* *5—6* както ѥсть оударии тѧ *остр.* кто ѥсть иже те оударить *ник. а. (лучше* оудари *никол. б.).* *6* ı гл҃аахѫ на нь *зогр.* *9* съборъ *зогр. (слово памятниковъ кирилловскихъ, никол.* сьньмь*).* *12* аште же и въпр. въı *пропущ. зогр.* *16* оубо есп *зогр. никол.* *16—17* къ нимъ *зогр. пропущено,* рече кь нимь *никол.* *20* вьставь *никол. а.* *21* приведоша *зогр. никол.* *22* начаша *(безъ* же*)* *зогр.* и начеше *никол.* *23* обрѣтохомъ *зогр.*

ѥжшта ѩзꙑкъ нашъ. і възбранѣѭ-
шта дадѣти кесарови дань. глѧѭща
себе хва цр҃ѣ бꙑти. 3 пилатъ же къ-
проси и гл҃а. тꙑ ли еси цѣсарь июде-
омъ. онъ же отъвѣштавъ рече емоу. 5
тꙑ глеши. 4 Пилатъ же рече къ арꙑ-
хиереомъ и къ народоу. никоеѭже ви-
нꙑ не обрѣтаѭ въ чл҃вцѣ семь.
5 они же крѣплѣахѫ сѧ глѧѭште. ѣко
разврашта҃тъ люди оучѧ по вꙑ- 10
сеи июдеи. начен҃ъ отъ галилеѩ до
сьде. 6 Пилатъ же слꙑшавъ га-
лилеѭ въпроси и. аште чл҃къ гали-
лѣискъ естъ. 7 і разоумѣвъ ѣко отъ
области иродовꙑ естъ. посъла 15
и къ ироду сѫштю и томоу къ иро-
салимѣ вь дьни тꙑ. 8 ірод҃ъ же ви-
дѣвъ иса радъ бꙑстъ sѣло. бѣ бо же-
лѣѭ отъ мъногъ врѣмен҃ъ видѣти. за-
не слꙑшааше мънога о немь. і на- 20
дѣаше сѧ знамение ѣтеро ви-
дѣти отъ него бꙑваемо. 9 въпрашаа-
ше же и словесꙑ мъногꙑ. онъ же
ничесоже не отъвѣштаваше емоу.
10 Стоѣахѫ же архиереи и кънижьници при- 25
лежъно вадѫште на нь. ·:· 11 Оукорь же и и-
родъ съ вои своими. и поржгавъ сѧ. о-
блъкъ і вь ризѫ свѣтълѫ. възвра-
ти и къ пилатови. 12 бꙑсте же си дроу-
га. ірод҃ъ же и пилатъ въ тъ день 30

Стр. 2 кесарови *зогр.;* глетъ *зогр.* *3* хва *пропущ. ник. а.* *5* емоу рече *ник. а.* *6—7* кь арх. рече *ник. а.* *7* никоѭ *зогр.* *12—13* слꙑшавъ вопроси галилеѭ *зогр. (никол. согл. съ нашимъ).* *16* сѫштю томоу *зогр. ник.* *19* многа врѣмена *зогр. никол.;* видѣти и *зогр. никол.* *22—23* и въпраш. и *никол.* *27—28* облѣкь *никол. а.* *29* і бысте же *зогр.*

съ собоѭ. прѣжде бо бѣашете вражъдж имѫшта междю собоѭ.
13 пилатъ же созъвавъ архиереѣ и
кънѧзѣ и люди. 14 рече къ нимъ
CXXIX привѣсте ми чл҃ка сего. ѣко развращаѭща 5
люди. і се азъ истѧзавъ прѣдъ вами.
не обрѣтъ ни единоѭ же о чл҃вцѣ семь ви-
нѣы. ѭже на нь вадите. 15 нъ ни родъ. по-
сылахъ бо и къ немоу. і се ничъто же [съ]
достоино съмрѣти сътворено естъ о не- 10
мь. 16 показавъ оубо отъпоуштѫ и. 17 потрѣвѫ
же имѣаше на вьсѧ праздьникъı отъпоу-
штати имъ единого. 18 Възъпиша же вьси
народи гл҃ѫште. възьми сего отъпоусти
же намъ варавѫ. 19 іже бѣ за единѫ крамо- 15
лѫ бывъшѭ въ градѣ и оубиство въ-
връженъ въ темьницѫ. 20 Пакъı же пила-
тъ къзгласи хотѧ отъпоустити и҃са.
21 они же въпиѣхѫ гл҃ѫште. пропьни пропь-
ни: 22 Онъ же третиицеѭ рече къ нимъ. чь- 20
то бо сътвори зъло. ничьсоже достои-
на съмрѣти обрѣтъ о немь. показавъ і
оубо отъпоуштѫ. 23 они же прилежлахѫ гла-
съı велии просѧште его на пропѧтие. і
оустоѣлахѫ гласи ихъ. і архиереистии. 25
24 Пилатъ же посѫди бъıти прошение ихъ.
25 отъпоусти же имъ въсажденааго въ те-
мьницѫ. за крамолѫ и оубиство его-
же прошлаахѫ. и і҃са прѣдастъ воли ихъ.

Стр. 1 быста *никол.* *5* приведосте *никол.*; *въ* развращаѭща *второе* р *надъ строкою.* *6* истяз. и *зогр.*; пред. в. ист. *ник.* *8—9* посълахъ *зогр. ник.* *10* о немь ѥсть *никол.* *13—14* съ всѣмь народомь *зогр. ник. а.* *15* етержѫ *зогр. никол.* *19* възглашаахѫ *зогр. ник.* *19—20* пр. и пр. и *зогр.* *22* і *пропущ. зогр. ник. а.* *25* *въ* архиереистии *надъ* т *написана повидимому тою же рукою глаг. буква* ц. *26* прошению *никол.* *27* *безъ* имъ *ник.*; вараавѫ въсажд. *зогр.*

26 і ѣко и повѣсѧ емъше симона единого
куринѣа градѫшта съ села. задѣша е-
моу крс̄тъ носити по нс̄ѣ. 27 ідѣаше же въ
слѣдъ его мъногъ народъ людии. мѫ-
жи и женъı. ѥже и биѣахѫ сѧ и плакаа-
хѫ сѧ его. 28 обрашть же сѧ ис̄ъ къ нимь ре-
че.

дъштери iмс̄къı. не плачите сѧ о мь-
нѣ. обаче себе плачите сѧ и чадъ вашихъ.
29 ѣко се дьнье градѫтъ. въ ѥже рекѫтъ.
Блаженъı неплодъви и чрѣва ѣже не роди-
ша. і сьсъци иже не доиша. 30 тогда начъ-
нѫтъ гл̄ати горамъ падѣте на нъı.
і хлъмомъ покръıте нъı. 31 зане а-
ште въ сырѣ дрѣвѣ си творѧтъ. къ
соусѣ что бѫдетъ ·:· 32 Ведѣахѫ же съ и-
см̄ъ и ина дъва зълодѣѣ съ нимь оуби-
тъ. 33 і егда придѫ на мѣсто нарицаемое
краниево. тоу пропасѧ и. і зълодѣа ово-
го оубо о деснѫѭ. а дроугааго о шѫѭ.
34 ис̄ же гл̄аше от̄че отъпоусти имъ. не
вѣдѧтъ бо сѧ чъто творѧтъ. раздѣлѣ-
ѭште же ризъı его метаахѫ жрѣбиѧ.
35 і стоѣахѫ людие зьрѧште. подрѣжаа-
хѫ же и и кънази гл̄ѫще съ ними. инъı

Стр. 1 поведошѧ *зогр.* пов. и *ник.;* имъше *зогр.;* етера *зогр. ник.* *2* коуриѣнина *никол.* *4—5* людии и жень еже *ник.* *9* сѧ *въ подлин. надъ стр.* *11* блажена *зогр.* *14* покрыѣте *зогр.* *15* сыровѣ *никол.* *16—17* вѣсѧ съ ис. *асс.* ведошѧ иі̄са *остр.* ведена бѣста *сав.* вед. же і ина зъл. д. с. н. *зогр. ник.* *17—18* оубити ѣ *ник.* *18* придошѧ *зогр. сав.* приде *остр.* придоуть *(вм.* придоу*) ник. а.* *19* и пропашѧ *зогр.* и расп. *остр. сав.,* распѣасѧ и оба зьлодѣа *асс.* *19—20* единого *остр.* *20* о лѣвѫѭ распашѧ *зогр. остр. сав.* о шюѭ распасѧ *ассем.* о ш. пропеше *ник.* *22* твораще *остр. сав.* *23* безъ же *зогр.;* меташѧ *сав.* *24—25* подражаахѫ *зогр. остр. сав. никол.* *25* же и кън. *зогр. остр. ассем. сав.;* инѣхъ *остр.*

ѥстъ сѫпсъ да сп̃стъ и сѧ. аште сь
ѥстъ хр̃ъ сн̃ъ бж̃ии. ꙁвъранъı. 36 рж-
гаахж же сѧ емоу и воини пристжпаж-
ште и оцетъ придѣжште емоу и 37 гл̃ж-
ште. аште тъı еси ц̃рь июдескъ
спсѧ самъ. 38 бѣ же и написание написа-
но надъ нимъ. кънигами елинъскаı-
ми и римъскаıми. ı евреискаıми. сь
ѥстъ ц̃рь июдескъ. 39 Ѥдинъ же отъ о-
бѣшеноую ꙁълодѣ҃ѣ хоулѣаше и гл̃ѧ.
аште тъı еси хр̃ъ спсѧ самъ и нъı. 40 о-
тъвѣштавъ же дроугъı прѣштааше
емоу гл̃ѧ. ни ли тъı боиши сѧ б̃а. ѣко въ то-
сххх мьжде осжденнии еси. 41 ı вѣ оубо въ пра-
вѣдж достоинаа бо дѣломъ наю въспри-
емлевѣ. а сь ничьсоже ꙁъла не сътвори.
42 ı гл̃ааше нс̃ви помѣни мѧ г̃и. егда при-
деши въ ц̃рствии твоемь. 43 ı рече емоу и-
с̃ъ амнь гл̃ж тебѣ. дънесь съ мъноѭ
бждеши вь раи. 44 бѣ же ѣко година шестаа.
ı тъма бъıстъ по вьсеи земи до годи-
нъı девѧтъıѧ. 45 и помръче слъньце.
ı катапетазма цр̃кванѣ раздъра сѧ на
дъвое. 46 ı възглашъ гласомь велие-
мь и̇с̃ъ. рече. отьче въ рѫцѣ твои прѣда-
ж дх̃ъ мои. ı се рекъ издъше. 47 Видѣвъ же
сътьникъ бъıвъшее прослави б̃а гл̃ѧ.

Стр. 1 тъ *зогр.*, *остр.* сь *опущено.* *2—3* и рѫгаѭще сѧ *сав.* *(потомъ исправлено).* *4* и *передъ* оцьтъ *опущ. зогр.;* придаваѭще *асс.* придаѭще *сав.* *6* напсанне напсано *зогр. сав.* нап. надь нимь нап. *ник.* *13* і *въ* тъı *прибавл. подъ стр.* *15* ѣже дѣлаховѣ *асс. ник.* ѥже дѣл. *остр. (вм.* дѣл. наю*).* *16* зьла сьтворь *ассем.* *17* помани *зогр. остр. ассем.* *18* въ ц̃рствие си *ассем.* *20* вь раи боуд. *ник.;* ѣко *пропущ. остр.* год. ѣко ш. *асс.* *22* і слъньцю мрѣкъшю *зогр. асс. (но безъ* і*)*, сл. же омрькшю *ник.* сл. омьрькъшоу *остр.* *23* катапетазмата *остр.* *24* дъвое отъ горъı до низъ *зогр. никол.* ѿтъ горъı на низоу *асс. (остр. согл. съ наш.);* възгласивъ *остр.* *24—25* великъмь *остр.*

въ істинѫ чл҃вкъ сь правьдень бѣ. 48 і
вьси пришедъшеи народи на позоръ сь.
видѫште бываѫштаа. биѭште пръ-
си своѭ възвращтаахѫ сѧ. 49 стоѣахѫ
же вьси знаемии его из далече. і жены
бѣшедъшаѧ съ нимъ отъ галилеѧ зь-
рящтѫ сиѫ. ·:· к҃ ·:· 50 і се мѫжь именемь
носифъ. съвѣтьникъ сы. мѫжъ
благъ и правьденъ. 51 сь не бѣ присталъ
съвѣтѣ и дѣлѣ иѫ. отъ ариматеѧ.
града июдеиска. іже чааше и тъ цс҃ар-
ствиѣ бж҃иѣ. 52 сь пристѫпь къ пилатоу
испроси тѣло ис҃о. 53 і сънемъ е обитъ е
плащтаницеѭ. і положи е въ гровѣ
исѣченѣ. въ немьже не бѣ никътоже
никогдаже положенъ. 54 і дьнь бѣ пара-
скевьѣи. і собота свитаашe.

55 въ слѣдъ же шедъша жены. ѧже бѣахѫ
пришълы съ нимь отъ галилеѧ. видѣ-
ша гровъ и ѣко положено бъистъ тѣло е-
го. 56 възвращтьша же сѧ оуготовааша ар-
маты. і мѵро. і въ соботѫ оубо
оумлъчаша по заповѣди ·:·

XXIV.

1 Въ единѫ
же соботѫ sѣло рано. придѫ на гробъ
несѫштѧ ѧже оуготовааша ароматы.

Стр. 2 безъ народи *остр. ассем. ник.;* позорось *зогр.* *3* бывъшаѧ *остр.* *6—7* и зьрѧшта *асс.* *12* пристѫпи *зогр.* *13 безъ* е *послѣ* обитъ *зогр.* *14* понѣвицеѭ *зогр.* *17* сѫбота *зогр. никол.* *19* съ нимь пришьлы *зогр.* *22* масти *никол. а.;* сѫб. *зогр. никол.* *23—24* въ единыи же сѫботы *остр.;* сѫботъ *зогр. асс.* *24* придоша *зогр. остр.* пр. женъ *остр. асс.* *25* носѫща *ассем.;* еже *зогр.*

и дроугѣѭ съ нимн. 2 обрѣтѫ же камень
отъвалень отъ гроба. 3 і вѫшедѣшѧ не
обрѣтѫ тѣлесе гⷭа иⷭа. 4 і бысть не до-
мыслѧштамъ сѧ имъ о семь. і се
мѫжа дъва стасте въ нихъ вь риза- 5
хъ блыштѫштахъ сѧ. 5 Пристрашънаѧ-
мъ же бывъшамъ имъ. і поклонь-
шамъ лице на землѭ. рѣсте къ нимъ.
чѣто иштете живаго съ мрътвъıи-
ми. 6 нѣстъ сѣде нъ въста. помѣнѣ- 10
те ѣкоже гⷭа вамъ. еште съı въ галиле-
и 7 гⷭѧ. ѣко подобаатъ сн҃оу чловⷱ҃скоумоу
прѣданоу бъıти. въ рѫцѣ чⷭвкъ грѣ-
шънникъ. пропѧтоу бъıти. і третии
день въскръснѫти. 8 і помѣнѫшѧ 15
гⷭъı его. 9 і възвраштъшѧ сѧ отъ гро-
ба. вьзвѣстишѧ вьсѣ си единомоу
на десате и вьсѣмъ прочиимъ. 10 бѣ-
аше же маріѣ магдалини. і иоанна.
і маріѣ иѣковлѣ. и прочѧѣ съ ними. 20
ѣже и гⷭаахѫ къ апⷭмъ се. 11 и ѣвишѧ
сѧ прѣдъ ними ѣко блѧди гⷭи ихъ.
и не имѣахѫ имъ вѣръı ·:· 12 Петръ же
сxxxi въставъ тече къ гро[у]боу.
і приникъ видѣ ризъı единъı 25
лежѫштѧ. і иде вь себѣ дивѧ сѧ бъı-
въшюмоу. 13 і се дъва отъ нихъ вѣсте
иджшта въ тъждє день. вь весь отъ-
стоѭштѫ стадии шесть десатъ о-

Стр. 1 етеръı *ассем. никол.* нѣкъıѭ *остр.;* съ нимь *зогр.;* обрѣтоша *зогр. остр. (такъ и 3).* *3* обр. тоу *ассем.* *8* лица *ассем. остр.;* рекоста *остр.* *10* въста бо *ассем.* *14* и проп. бъıти *зогр. никол.* и расп. б. *остр. ассем.* *19* магдалъıни мариѭ *остр.* *21* си *остр.* *23* вѣръı имъ *ассем. никол.* *24* *въ подл.* гроубоу. *25—26* леж. ед. *асс. никол.* *27* бѣста *остр.* бъıсте *асс.* *28—29* отъстоѭштѫѭ *зогр.*

тъ їс̄а. енже има емаоусъ. 14 і та бе-
сѣдоваашете къ себѣ. о вьсѣхъ сихъ
приключьшихъ сѧ. 15 і бысть бесѣ-
доующштема има и сътѧзаюштема
сѧ. и самъ іс̄ъ. приближь (с)ѧ идѣ-
аше съ нима. 16 очи же ею дръжаашете
сѧ да его не познаате. 17 рече же къ нима.
что сѫтъ словеса си о нихъже сътѧ-
заата сѧ къ себѣ идѫща. і еста дра-
хла. 18 отъвѣштавъ же единъ емоу же
има клеопа. рече къ немоу. ты ли
единъ пришълецъ еси въ їр̄ѣ. і не
чю бывъшихъ въ дьни сиѭ. 19 і ре-
че има къихъ. она же рѣсте емоу. ѣже
о іс̄ѣ назарѣнинѣ. іже бысть мѫ-
жъ пр̄къ силенъ. дѣломь и словомь.
прѣдъ б̄мъ и вьсѣми людьми. і
20 како и прѣдаша архиереи и кънѧзи на-
ши. на осѫждение съмрьти. и про-
пѧсѧ и. 21 мы же надѣемь сѧ ѣко сь е-
стъ хотѧи їл̄ѣ избавити. нь і на-
дъ вьсѣми сими третии се день
иматъ дънесь. отъ нелиже си бы-
ша. 22 нъ і жены едины отъ насъ.

оужасиша ны бывъша рано
оу гроба. 23 і не обрѣтъша тѣлесе его. при-

Стр. 1—2 бесѣдовааста *остр. ассем. никол. б.* бесѣдовахота *никол. а.* *2—3* прикл. сѧ сихъ *остр. ассем.* *5* приближи сѧ і ид. *зогр. ассем. никол. б.*, *у насъ описка* приближьша *вм.* приближь сѧ, *какъ остр. ник. а.* *6* дрьжасте *ассем. остр.* дрьжаста *ник.* *7* познаашете *зогр.* познаете *асс.* познаета *остр. никол.* *9—10* драсела *зогр. никол. асс.* *13* чю ли *ник.*; бъив. въ нѣмь *зогр. остр. асс. ник.*; въ *что передъ* дьни *м. б.* вь. *14* къ нима. къихъ *асс.*; коіхъ *зогр.*; рѣста *остр. ник. а.* рекоста *ник. б.* *15* назареи *асс.* *19—20* распаша *остр. асс.* *20* надѣахомъ сѧ *зогр. остр. асс. ник.* *21* избав. їл̄ѣ *зогр. остр. ассем. никол.* *24 безъ* нъ *всѣ проч.*; етеры *зогр. остр. асс. ник.* *25* бывъшаѧ *зогр.* *26* обрѣтъше *остр.* *26 и 1 на слѣд. стр.* придоша *остр.*

дж гл҃ѧшта. і аѳленїе аньѣлъ ви-
дѣвъша. иже гл҃ѧтъ і жива. 24 і идж
едини отъ насъ къ гробоу. і обрѣтж
тако ѣкоже и жены рѣша. самого же
не видѣша. 25 і тъ рече къ нима. ѠЭ несъ-
мыслънаа и мждъна сдц҃мь. вѣ-
ровати о вьсѣхъ ѣже гл҃аша пр҃ци. 26 не та-
ко ли подобаше пострадати х҃оу. і вь-
нити въ славж своіж. 27 і наченъ отъ
мосѣа и отъ вьсѣхъ пророкъ съказа-
ше има кънигъ. ѣже вѣаѵж о немь. 28 і
приближиша сѧ вь весь вь нїже идѣ-
ашете. і тъ творѣаше сѧ дале ити.
29 і нжждаашете и гл҃ѧшта. облѧзи
съ нама ѣко при вечерѣ естъ. і прѣ-
клонилъ сѧ естъ юже день. і вьни-
де съ нима облештъ. 30 і бъістъ ѣ-
ко възлеже съ нима. приемъ хлѣ-
въ бл҃гви. і прѣломь даѣаше има.
31 онѣма же отвръсте сѧ очи и позна-
сте и. і тъ иштезе отъ нею. 32 і рѣсте
къ себѣ. не ср҃дце ли наю гора҂ бѣ въ
наю. егда гл҃ааше къ нама на пж-
ти. і ѣко съказаше нама кънигы.
33 і въставъша во тъ часъ врати-

Стр. 1—2 видѣша *остр.* *2* иже и гл. *асс.* гл. жива *остр.*; идоша *остр.* *3* етери *зогр. асс. ник.*; обрѣтоша *остр.* *4* рекоша *остр.* *5* тъı *(вм.* тъ*)* *зогр.* *5—6* неразоумьнаѣ *зогр. асс.* *6* мьдьльна *остр.* касна *ник.* *7—8* си ли *ник. (вм.* тако ли*).* *8 послѣ* постр. хѹ *въ асс. прибавл.:* и въскръснжти отъ мрътвыихъ. *11* отъ вьсѣхъ кънигъ *остр. зогр.* оу всѣхь книгахь *ник.*; о немь писана *ассем.* *12—13* идѣаста *остр. ник. б.*, идѣахота *ник. а.* *13* далече *остр. зогр. никол.* *14* нжждааста *остр. ник.* нжждаасте *асс.* *16 безъ* юже *остр.* *19* благословль прѣломи и д. *никол. а.* *20* отвръзосте *асс.* отъвръзоста *остр. ник.* *20—21* познаста *остр. асс. ник.* *21* рѣста *остр. никол.* *22* ѧ *въ* гора҂ *передаетъ глагол.* ѥ *съ хвостикомъ опущеннымъ съ выпуклости.* *23* глагола *асс.*; нама *ник. а.* *24* писанїа *остр.* *25 и 1 на слѣд. стр.* възвратиста сѧ *остр. никол.* възвратисте *ассем.*

сте сѧ въ їм҃ъ. і обрѣте[с]та съвъкоупльшѧ сѧ единого на десѧте. і
иже бѣахѫ съ ними 34 гл҃ѭштѧ.

CXXXII
въ істинѫ ѣко въста х҃ъ и ѣви сѧ симоноу. 35 і та повѣдаашете ѣже бѣшѧ
на пѫти. і ѣко сѧ позна има въ прѣломлении хлѣба ⁘ к҃ ⁘ 36 Сѝ же имъ гл҃ѭштемъ. самъ и҃с҃ъ ста по срѣдѣ ихъ ⁘ [въскресъ и҃с҃ъ из мрътвъıихъ ста по срѣдѣ оученикъ своихъ] и гл҃а имъ. миръ
вамъ. азъ есмъ не боите сѧ. 37 оубоѣвъше же сѧ и пристрашъни бывъше. мънѣахѫ дх҃ъ видѧште. 38 и рече имъ чѣто
съмѧштени есте. и по что помъıшлениѩ въходѧтъ въ ср҃дца ваша. 39 видите рѫцѣ мои и носѣ мои. ѣко самъ азъ есмъ. осѧжате мѧ и видите. ѣко
дх҃ъ плъти и кости не иматъ. ѣкоже
мѧ видите имѫща. 40 і се рекъ показа
имъ рѫцѣ и носѣ ⁘ 41 Сште же не вѣроующштемъ имъ отъ радости и чюдѧштемъ сѧ. рече имъ. ıмате ли чѣто сънѣдъно съде. 42 они же дашѧ емоу ръıбъı печенъı чѧсть. і отъ бъчелъ
сътъ. 43 і въземъ прѣдъ ними ѣстъ. прочее дастъ имъ. 44 рече же
имъ се сѫтъ словеса. ѣже гл҃ахъ

Стр. 1 въ обрѣтеста *очевидно первоначальная форма была* обрѣтете, обрѣтосте *асс.* обрѣтоста *остр.* *4* ѣко вь ист. вьста *ник.* *5* повѣдаста *остр. ник.* повѣдаасте *асс.* *8—10 слова въ скобкахъ попали въ текстъ изъ евангельскаго чтенія, начинающагося обыкновенно этими словами, какъ видно изъ остр. или асс.* *9* отъ мр. *остр. асс.* *11* азъ есмь не боите сѧ *въ остр. опущ.* *13* видѣти *ник.* *15* въсход. *асс.* *17* осѧжите *остр. ник.* *20* имъ *пропущ. ник.; послѣ* носѣ *въ асс. прибавл.* и ребра своѣ. *21* отъ радости *пропущено ник.* *25—26* и ѣдь прѣдъ ними проч. д. *асс. ник., остр. согласно съ нашимъ, только* и приимъ пр. н. ѣ., *пропущены же слова:* проч. д. и.

къ вамъ ѥште съı съ вами. ѣко
подобаатъ съконьчати сѧ въсѣ-
мъ написанъıмъ. въ законѣ мо-
сѣовѣ и прⷪцѣхъ. ı псⷭлъмѣхъ о мь-
нѣ. 45 тъгда отверъзе имъ оумъ да
разоумѣıжтъ кънигы. 46 ı рече и-
мъ ѣко тако естъ писано. и тако подо-
баашє пострадати хⷭу. и въскръснıж-
ти отъ мрътвъıхъ. третии день
ı проповѣдати сѧ въ ımѧ его покаанию. 47 ı отъпоуштению грѣховъ въ вьсѣхъ
ѩзъıцѣхъ. наченъше отъ имⷯа. 48 въı
же есте съвѣдѣтеле симъ. 49 ı се азъ
посълıж овѣтование отⷰца моего на
вы. въı же сѣдѣте въ градѣ иероу-
салимъсцѣ. доньдеже облѣчете сѧ
силоıж съ въıше. 50 изведе же ѩ вонъ
до витанıѧ. и въздвигъ рⷣцѣ свои
благослови ѩ. 51 ı бъıстъ егда благо-
словлѣше ѩ. отъстжпи отъ нихъ. ı въ-
зношашє сѧ. на небо. 52 ı ти поклоньше
сѧ емоу. възвратишѧ сѧ въ ıерⷭлмъ. съ
радостиıж велиеıж. 53 ı бѣахж въ ı-
нж въ цркⷷве. хвалѧште и блгⷭословѧ-
ште бⷭа аминь. к҃ ⁘

ЄВѦНЬѢЛИЄ ОТЪ ЛОУКЪı ⁘ ⁘ ⁘ ⁘

⁘ стиховъ ⁘

Стр. 1 живъ съı *зогр.* съ вами сы *ник.* *2—3* въсѣмъ *или* вьсѣмъ *опредѣлить трудно.* *3* псанъımъ *зогр.* *6* писанна *остр.* *7* писано кєсть *остр. никол.* псано *зогр.* *10* покаание *зогр. никол.* *11* въ отъпоуштенье *зогр.* въ ост. *никол.* оставлєнию *остр.* *14* отъ отⷰца *зогр.* *15—16* ıерлмстѣ *ассем.* *17* изведъ же *остр.* *21—22* поклонишѧ сѧ емоу и възвр. *асс. ник. зогр. (но зогр. безъ* и*).* *23* великоıж *остр.;* въı-инж *остр.* *24* цьрькъви *остр. асс. ник.* *24—25* хвал. бога и благ. господа *асс.* пожште и благосл. бⷭа *зогр., остр. и ник. согласно съ нашимъ текстомъ.*

ОТЪ ІОАНА.

сxxxiii **ГЛАВЪІ ЄВАНЬѢЛІѢ ЄЖЄ ОТЪ ІОАНА ·⁘·**

а҃ О́ брацѣ бывъшимъ въ кана галилѣи. ·⁘·
в҃ О́ изгънанъıхъ и-цр҃кве ·⁘· ·⁘·
г҃ О никодимѣ ·⁘·
д҃ О въпрошении очищтению ·⁘·
є҃ О самарѣнъıни ·⁘·
ѕ҃ О цр҃ри мжжи ·⁘·
з҃ О имжштиимъ ѣ҃ и о ѕ҃ лѣтъ въ неджѕѣ ·⁘·
и҃ О пѧти хлѣбъ ·⁘·
ѳ҃ О морьсцѣемь хожденний ·⁘·
і҃ О роженѣемь слѣпѣ ·⁘·
ія҃ О лазари ·⁘·
ів҃ О помазавъшии г҃а мѵромь ·⁘·
іг҃ О нихъже рече нюда ·⁘·
ід҃ О осьлѧти ·⁘·
іє҃ О пришедъшинхъ елиньѣхъ ·⁘·
іѕ҃ О оумъıвании ·⁘·
із҃ О параклитѣ ·⁘·
ки҃ О испрошении тѣлесе г҃нѣ ·⁘·

Стр. 1 о бракахъ *ник. а.* *10* роженѣемь — *такъ въ подл. съ пропускомъ буквы* д. *12* мастию *ник. а.* хризмою *ник. б.*

[ЕВАНЬѢЕЛИЕ ОТЪ ІОАННА]

I.

[1 Ісконі. бѣаше слово. і слово
бѣаше отъ б҃а. і б҃ъ бѣаше слово.
2 се бѣ ісконі о҃тъ б҃а. 3 вьсѣ тѣмь
бъıша. і беж-нѣго ничьтоже не бъıстъ.
еже бъıстъ. 4 въ томь животъ бѣ. і жи- 5
вотъ бѣ свѣтъ ч҃комъ. 5 і свѣтъ въ тъ-
мѣ свѣтитъ сѧ. і тъма его не обьıтъ.
6 Бъıстъ ч҃къ. посъланъ отъ б҃а. імѧ
емоу ѵ іоанъ. 7 сь приде въ съвѣдѣтелѣ-
ство. да съвѣдѣтелѣствоуетъ о свѣ- 10
тѣ. да вьси вѣрж імѫтъ імь. 8 не бѣ
тъ свѣтъ. нъ да съвѣдѣтелѣствоуе-
тъ о свѣтѣ. 9 Бѣ свѣтъ істинъныı.
іже просвѣштаетъ всѣкого ч҃ка. грѧ-

Начало евангелія Іоанна напечатано по зографскому тексту; утраченный листъ нашего подлинника пополненъ вшитымъ позже въ рукопись пергаменнымъ листомъ, на которомъ кирилловскимъ письмомъ сербской редакціи написано все недоставшее, именно Іоанна гл. I, стих. 1—23. Судя по почерку, это дополненіе сдѣлано въ XIV в.; изъ него приведены внизу разночтенія.

Стр. 1 и 2 всѣ прочіе бѣ. *3* передъ се *прибавл.* и *асс. ник.;* оу б҃а *остр. ник.;* и тѣмь вса *остр.* *4* ничесоже *асс. и нашъ дополн. отрывокъ,* ничьтоже не бъıсть *остр. ник.* *7* обатъ *асс. остр.* *9* тъ *остр.* *11* емоу *(вм.* імь*) ассем.* *14 и 1 на слѣд. стр.* граджща *остр.* иджштааго *ассем.*

джштаего въ миръ. 10 въ мирѣ бѣ.
і миръ тѣмъ бы. і миръ его не
позна. 11 Въ своѭ приде. і свои
его не приѭша. 12 елико же іхъ
приѭтъ і. дастъ імъ власть ча-
домъ бжиемъ быти. вѣроуѭштимъ въ імѧ его. 13 іже не отъ кръви.
ни отъ похоти плътьскы. ни отъ по-
хоти мѫжьскы. нъ отъ ба родишѧ
ся. 14 і слово плъть бысть. і вьсе-
ли ся въ ны. і видѣхомъ славѫ
его. славѫ ѣко иночадаего отъ оца.
іспълнь благодѣти істины. 15 Іо-
анъ съвѣдѣтельствоуетъ о немь.
і възъва гла. сь бѣ егоже рѣхъ.
грады по мнѣ прѣдъ мъноѭ
бысть. ѣко пръвѣі мене бѣ. 16 і отъ
іспълънѣнїѣ его мы вьси приѭхомъ.
Благодѣть въз благодѣть. 17 ѣко за-
конъ мосѣомь данъ бы. благодѣть
і истина ис хмь бысть. коц. 18
Ба никътоже не видѣ. николиже.
иночады сн. сди въ лонѣ очи.
тъ ісповѣдѣ. 19 і се естъ съвѣдѣ-
телъство іоаново. егда посълашѧ

Стр. 1 и 2 ник. употребляетъ вьсь миръ, *такъ и асс. въ 2.* *5* область *ассем. остр. никол.* власть *нашъ дополн. отрыв.* *7* кръве *ассем.* кръви *остр.* крьвьї *дополн. отрыв.* *11* видѣхомъ *всъ пам., только въ зогр. описка:* вѣдѣхомъ. *12* єдиночадааго *остр. никол. а. дополнен. отрыв.* *13* благодати и ист. *остр.* *14* съвѣдѣтельствова *остр. (никол. б.* свидѣтельствоваше*).* *14—15* и ѡ нємь вьзва *дополн. отрыв.;* сьѥ *тамъ же.* *16* по мнѣ гредеть иже прѣ *дополн. отр* *18* мы вьсприхомь *дополн. отр.* *19 и 20* благодать *остр.* *19—20* мос. зак. *ассем.* *22* нс в. никъдеже *ассем. никол. дополн. отр.* никъдеже не вид. *остр.* *23* тъкъмо єдиноч. *остр. дополн. отр* нъ тъкъмо *ассем. (ник. согл. съ зогр.);* вь адрѣ *дополн. отр.* *24 и 3 на смъд. стр.* исповѣда *остр ассем.* и ть испов. *никол.*

ІюдѣИ отъ і҃ма. іереѧ і левѣи-
тѣ. да въпросѧтъ і. тѣ кѣто есн.
20 і исповѣдѣ. ѣко нѣсмь азъ х҃ъ. 21
і въпросиша и. чѣто оубо тѣ еси.
ІлиѢ ли еси. і гл҃а нѣсмь. пророкъ
еси тѣ. і отъвѣшта ни. 22 рѣша
же емоу кѣто еси. да отъвѣтъ дамь
посълавъшеімъ нѣ. чѣто гл҃еши о
тебѣ самомь. 23 Рече азъ гла-]

CXXXV съ въпиѫштааго въ поустѣыни. іспра-
вите пѫть гн҃ь. ѣкоже рече исаиѢ пр҃къ.
24 і посълании бѣахѫ отъ фарисѣи. 25 і въ-
просиша и и рѣша емоу. что оубо кр҃щаe-
ши. аште тѣ нѣси х҃ъ. ни иліѢ ни пр҃къ.
26 отъвѣшта имъ іоанъ гл҃а. азъ кр҃ща-
ѫ въ водѣ. по срѣдѣ же васъ стоитъ.
егоже въı не вѣсте. 27 сь естъ градъıи
по мьнѣ. іже прѣдъ мъноѫ бъıстъ.
емоужде азъ нѣсмъ достоинъ. да отрѣ-
шѫ ремень сапогоу его. 28 си въ витании
бъıша об онъ полъ норъдана. идеже бѣ іо-
анъ кръстѧ ⁘ к҃ ⁘ 29 Въ оутрѣи день видѣ
нс҃а градѫшта къ себѣ. і гл҃а се агнецъ
бж҃ии. въземлѧи грѣхъı мира вьсего.
30 сь естъ о немьже азъ рѣхъ. по мьнѣ гра-
детъ мѫжъ. іже прѣдъ мъноѫ бъı.
ѣко пръвѣи мене бѣ. 31 і азъ не вѣдѣахъ

Стр. 2 кго *(вм.* і*) остр. дополн. отр.* *3* исп. и не отвръже сѧ *всѣ проч.* *4* кѣто *остр. ник. б. дополн. отр.* *6* ли еси тъı *остр.* ли оубо ес. т. *ассем.;* отвѣ *асс.* *9* рече же *остр. ник.* *16* въı въ водѣ *ассем. ник.* *17* тъ *(вм.* сь*) зогр. остр., слова* сь есть *пропущ. ассем. никол. а.* *18* ѣко *(вм.* иже*) ассем.;* есть *(вм.* бъıстъ*) ассем.;* ꙗко пьрвѣе мене бѣ *остр. сав., никол. а. эти слова пропущ.* *19 безъ* азъ *остр.* *22* въ оутр. же д. *зогр.* *23* иджща *сав.;* гл҃а о нѣмь *остр.* *24* і *въ* бж҃ии *соединено вязью съ* ж; вьземлі *сав.;* мира *(безъ* вьсего*) сав.* *25* се естъ *сав.;* рекохъ *остр.* *25—26* идеть *остр. сав.*

его. нъ да ѣвитъ сѧ изд҃раилеви. сего ради азъ придъ въ водѣ кръстѧ.
32 і съвѣдѣтельствова іоанъ гл҃ѧ. ѣко видѣхъ д҃хъ съходѧшть. ѣко голѫбь съ небесе. і прѣбъистъ на немь. 33 и аз҃ъ не вѣдѣахъ его. нъ посълавъıи мѧ кръститъ въ водѣ. тъ мънѣ рече. надъ нѣже оу҃зриши д҃хъ съходѧштъ. і прѣбъıвающтъ на немь. сь естъ кръстѧи д҃хмь ст҃ъıмь.
34 и азъ видѣхъ и съвѣдѣтельствовахъ. ѣко сь естъ сн҃ъ бж҃ии. ·:· 35 Въ оутрѣи же день пакъı стоѣаше іоань.

і отъ оученикъ его дъва. 36 і оузрѣ и҃сѹ граджшта. гл҃а се агнецъ бж҃ии. 37 і слъıшасте и оба оученика гл҃штъ. і по и҃сѹ идете. 38 обращтъ же сѧ и҃съ. и видѣвъ ѣ по себѣ иджшта. гл҃а има 39 чесо ищета. она же рѣсте емоу равві. еже гл҃етъ сѧ съказаемо оучителю. къде живеши. 40 гл҃а има. придѣта и видита. придете же и видѣсте къде живѣаше. і прѣбъисте оу него день тъ. година бѣ ѣко девѧтаѣ. 41 бѣ же анъдрѣа братръ симона петра. единъ отъ обоиж

Стр. 2 придъ азъ *зогр. ассем.* придохъ азъ *остр.*; *въ подлинникѣ посмь* го *писецъ началъ писать* азъ, *т. е. написалъ* а, *потомъ же замѣтивъ, что пропустилъ, продолжалъ* ради. *3* повѣда *сав.* *4* съх. и граджщь на нь *остр.* *6* не видѣхъ *зогр.* *8* на ньже *сав.* (*съ приписаннымъ надъ стр.* дъ). *10* тъ естъ *асс.* *13* іоань *м. б.* іоанъ. *14—15* ходашта і гл҃а *зогр. ассем. ник.* иджща и гл҃а *остр.* *15* і *въ* бж҃іи *вязью соедин. съ* ж. *15—16* слъıшаста *остр. ник.* оуслъıшаста *остр.* *16—17* идета *ник. а.* идосте *асс.* идоста *остр. никол. б.* *18—19* чьто хощета *ассем.* *19* рѣста *остр. никол.* *22* придета *никол.* придосте *зогр. ассем.* придоста *остр.*; видѣста *остр. ассем.* *23* оу него прѣбъисте *зогр. никол.* прѣбъиста *остр. ник.* бъисте *асс.* *23—24* бѣ же год. *зогр. никол.* год. же бѣ ѣако десатаѣ *остр.* *24—25* безъ братръ *зогр.*, братъ *остр.* *25* і единъ *зогр.*

слъшавъшюю отъ иоана. і по не-
мь шьдъшюю. 42 Обрѣте съ прѣжде бра-
тра своего симона. і гл҃а емоу обрѣ-
томъ месиж. еже естъ съказаемо
х҃ъ. 43 і приведе и къ и҃сви. възърѣвъ же
на нь и҃съ рече. ты еси симонъ сн҃ъ
іонинъ. ты наречеши сѧ кифа еже съ-
казаатъ сѧ петръ. ⁘ 44 Въ оутрѣи же
день въсхотѣ и҃съ изити въ гали-
лѣж. і обрѣте филипа. і гл҃а е-
моу и҃съ градн по мьнѣ. 45 бѣ же фили-
пъ отъ видсаидъı отъ града ань-
дрѣева и петрова. 46 обрѣте филипъ
натанаилѣ. і гл҃а емоу. егоже пи-
са мосии въ законѣ и пр҃ци. обрѣто-
мъ и҃с҃а сн҃а иосифова. іже отъ на-
зарета. 47 і гл҃а емоу натанаиль.
отъ назарета можетъ ли что
добро бъıти. і гл҃а емоу фили-
пъ

CXXXVI приди и виждъ. 48 видѣ же и҃съ натанаилѣ
граджшта къ себѣ. і гл҃а о немь. се
въı-истинж изд҃лѣнинъ въ немъже
льсти нѣстъ. 49 гл҃а емоу натанаиль.
како мѧ знаеши. отъвѣшта и҃съ и рече е-
моу. прѣжде даже не къзв҃ласи тебе фи-
липъ сжшта подъ смоковьницеж видѣ-
хъ тѧ. 50 отъвѣшта натанаиль и гл҃а емоу.

Стр. 2—3 сим. бр. св. *зогр.* *3—4* обрѣтохомъ *остр. (такъ и 15—16 въ остр. и сав.).* *4* еже есть съказаемъıи *остр.* еже естъ съказаемъ *асс.* *9 безъ* день *остр.;* ити *ник. а.* вьнити *сав.* *11* емоу *безъ* и҃с҃ *асс.;* иди *сав.* *12* отъ видсаидьска гр. *зогр.;* градьца *асс.* *21* видѣвъ *остр. асс.* *22* емоу *(вм.* о немь*) зогр. асс. сав.; въ остр. на паралл. мьст. вм.* гл҃а о немь *приписано надъ строкою:* рече. *25* отъвѣщавъ і҃с҃ рече *остр. ассем. (такъ и 2 на слъд. стр.),* отъвѣ *сав.;* и рече емоу *пропущ. въ остр. на паралл. мьстъ.* *27* смоковиж *сав. (такъ и 5 на слъд. стран.).* *28* отъвѣща ем. н. и гл. *асс.* отъв. гл҃а *сав.*

равьви и тъı еси сн҃ъ бж҃ии. тъı еси цр҃ь
ізд҃раилевъ. 51 отъвѣщта ис҃ъ и рече е-
моу. зане рѣхъ ти ѣко видѣхъ тѧ подъ
смоковъницеѭ вѣроуеши. больша си-
хъ оузьриши. 52 і гл҃а емоу амин амнъ
гл҃ѭ вамъ. отъ селѣ оузьрите нб҃са ѻ-
тверъста. і анг҃лъı бж҃ия въсходѧща
и низъходѧштѧ надъ сн҃а чл҃вскаго ·:·

II

1 І въ третии день бракъ бъıстъ въ кана
галилеисцѣи. і бѣ мати ис҃ва тоу. 2 зъ-
ванъ же бъıстъ и ис҃ъ. і оучєници его
на бракъ. 3 і недоставъшю виноу. гл҃а
мати ис҃ва къ немоу. вина не имѫтъ.
4 гл҃а еи ис҃ъ. что естъ мьнѣ и тебѣ жено.
не оу приде година моѣ. 5 гл҃а мати его
слоугамъ. еже аште гл҃етъ вамъ съ-
творите. 6 бѣ же тоу водоносъ камѣнъ
шестъ лежѧштъ. по очищтению июде-
искоу. въмѣстѧштъ по дъвѣма ли
тремъ мѣрамъ. 7 гл҃а имъ ис҃ъ. на-
плънните водоносъı водъı. і напълъ-
нишѧ ѩ до врѣха. 8 и гл҃а имъ. почрьпѣ-
те нъıнѣ и принесѣте ар҃хитриклино-
ви.

Стр. 1 безъ и передъ тъı *зогр. остр. асс.* оучителю тъı *сав.; въ* бжии і *вязью соед. съ* ж; цр҃ь еси *зогр. асс. ник. а.* *4* вѣроуі *зогр.;* и больша *сав.* *6—7* небо отъвръсто *зогр. остр. ник. а.* *9* бракъı бъıша *асс. ник.* *10* кан. галилеи *асс.;* бѣ тоу *остр.* *11* бѣ *остр. асс.* *17* бѣше же *остр.* *18—19* по оч. июд. лежашть *зогр. никол.* *21* водоносъı *пропущ. зогр.* *22* безъ ѩ *зогр. остр. асс. ник.; безъ* имъ *никол.*

і принѣсѧ. 9 ѣко же вкоуси архитриклинъ
вина бывъшаго отъ водъı. і не вѣ-
дѣаше отъ кждоу естъ. а слоугъı вѣ-
дѣхж почрѣпъшеи водж. пригласи же-
ниχа архитриклинъ. 10 і гл҃а емоу. вь-
сѣкъ чл҃вкъ прѣжде доброе вино пола-
гаатъ. і егда оупиѭтъ сѧ тогда та-
чѣ́е. тъı же съблюде доброе вино до
селѣ. 11 сътвори начатокъ знамение-
мъ и҃съ. въ кана галилеисцѣи. і ѣви
славж своѭ. і вѣроваша во нь оуче-
ници его ·:· к҃и ·:· 12 По семь съниде и҃съ
въ каперънаоумъ. самъ и мати его.
і братриѣ его. і оученици его. і тоу
не мъногъı дьни прѣбъıша. 13 і близъ вѣ
пасχа июдеиска. і вьзиде и҃съ въ и҃мъ.
14 і обрѣте въ цр҃кве продаѭштаѧ овъца и
волъı. і голѫби. і пѣнѧжъникъı сѣ-
дѧштѧ. 15 і сътвори бичь отъ връвии.
вьсѧ изгъна и-цр҃кве. овъца же и волъı.
і тръжьникомъ расъıпа пѣнѧзъı. і
дъскъı опровръже. 16 і продаѭштимъ
голѫби рече. вьзьмѣте си отъ сждоу.
не творите домоу отъца моего домоу
коупльнаго. 17 помѣнѫша же оученици
его. ѣко написано естъ. жалость до-

Стр. 1 они же *(вм. і)* *зогр. ассем. остр. ник.*; принесоша *зогр. остр.*; і ѣко *ассем.* *4* почръпъшаѧ *ассем. (какъ будто бы въ женскомъ родѣ)*; и възгласи *остр.* *6* доброе в. пръвое *ассем.* *6—7* даетъ *зогр.* подаеть *никол.* *7* тоу *(вм.* тогда*)* *ассем.*, *безъ* тогда *зогр. ник. а.* *7—8* хоуждее *остр.* *9* се сътв. *всѣ прочіе;* знам. нач. *остр.* *10* к. галилеи *остр. зогр.* *11* во нь *пропущ. ассем.* *12* вьниде *ассем. остр.* *14—15* и тоу оу него многъı *асс.* *15* прѣбъıсть *остр. зогр. ник.* *16* вьниде *остр.* *17* въ цр҃кви *асс. остр.* *17—18* волъı и ов. и гол. *остр. ассем* *19* ѣко бичь *всѣ прочіе.* *20* и вса *ассем.* и изгъна вса *остр.* *21* продаѭщимъ *ассем.*; сьребро *ассем.* пѣназа *зогр. ассем.* *22* испровръже *ассем. никол.* *26* писано *асс.* напсано *зогр.*

моу твоего сънѣстъ мѧ. 18 отъвѣщаша же іюдеи и рѣша емоу. кое знамение ѣвлѣеши намъ ѣко си твориши. 19 ѿтъвѣща іс̄ъ и рече имъ. разорите цр̄квь сиѭ. і трьми деньми вьздвигнѭ

ѭ.

CXXXVII 20 рѣша же іюдеи. четыремь десѧтъı и шестиѭ лѣтъ съзъдана бы̄ цр̄къı си. і ты ли трьми деньми вьздвигнеши ѭ. 21 онъ же глаашє о цр̄кви тѣла своего. 22 Ѥгда оубо въста отъ мртвыхъ. помѣнѭша оученици его ѣко се гл̄аашє. і вѣрѫ ѥсѧ кънигамъ и словесι еже рече іс̄ъ ·:· к̄ ·:· 23 Ѥгда же бѣ въ им̄ѣ̄ въ пасχу въ праздьникъ. мънозι вѣроваша въ ıмѧ его. видѧще знамениѣ его еже творѣаше. 24 самъ же іс̄ъ не къдаашє себе въ вѣрѫ ихъ. ıмъѭже самъ вѣдѣаше въсѧ. 25 і ѣко не трѣбоваашє да както съвѣдѣтельствоуоутъ о ч̄лв̄цѣ. самъ бо вѣдѣаше что бѣаше къ ч̄лв̄цѣ ·:· а̄ нѣ. к ч̄ѣ ·:· з̄ ·:· вн̄ом ·:·

III.

1 Бѣ же ч̄лв̄къ отъ фарисѣи. никодимъ имѧ емоу. кънѧзъ іюдейскъ. 2 съ приде къ немоу ношτиѭ. и рече емоу равьвии. вѣмь ѣко отъ б̄а пришелъ еси оучитель.

Стр. 2 рекошѧ *остр.* *2—3* знамение намъ *пропущ. остр.* *5* дньı *зогр.*; сьзиждѫ *ассем.* *8* съзьда сѧ *ассем.* *9* то ты ли *ассем.*; дньı *зогр.*; сьзиждеши *асс.* *11* же *(вм.* оубо*) остр.*; въскръсе *ассем.* *12* ѣкоже *асс.* *13* ѥшѧ *зогр. остр. ассем. никол.*; словоу *ассем.* *16* ѣже *зогр*; его знам. ѣже *никол. а.* *18* вьсе *зогр.* *21* бѣ *зогр.* кєть *никол. а.* *22* безъ же *зогр.*; чл. стеръ *асс. остр.* *25* кєси пришьлъ оуч. *остр.*

никтоже бо не можетъ знамении сихъ творити. ѣже ты твориши. аште не бѫдетъ бъ съ нимъ. 3 отъвѣща исъ и рече емоу. амин. амин гл҃ж тебѣ. аште кто не родитъ сѧ съ выше. не можетъ видѣти цр҃ствиѣ бжиѣ. 4 гл҃а къ немоу никодимъ. како можетъ чловкъ родити с[ѧ]ѧ старъ съı. еда можетъ вътороцеж въ чрѣво вълѣсти матере своеѭ и родити сѧ. 5 отъвѣшта исъ амин҃ь амин҃ь гл҃ж тебѣ. аще кто не родитъ сѧ водоꙗ и д҃хомь. не можетъ вънити въ цр҃твие бжиѥ. 6 рожденъı отъ плъти плъть естъ. і рожденъı отъ д҃ха д҃хъ естъ. 7 не диви сѧ ѣко рѣхъ ти. подобаатъ вамъ родити сѧ съ выше. 8 доухъ идеже хощетъ доушетъ. і гл҃а его слъıшиши. нъ не вѣси отъ кѫдоу придетъ и камо идетъ. тако естъ вьсѣкъ рожденъı отъ д҃ха. 9 отъвѣшта никодимъ и рече емоу. како могѫтъ си бъıти. 10 отъвѣща исъ и рече емоу. тъı еси оучитель. і҃лвъ. и сихъ ли не вѣси. 11 амин҃ь амин҃ь гл҃ж тебѣ. ѣко еже вѣмь гл҃мь. і еже видѣхомъ съвѣдѣтельствоуемъ. і съвѣдѣтелъства нашего не приемлете.

Стр. 1—2 знам. с. не мож. твор. *ассем.* *2* сътвориши *зогр.* *3* отъвѣщавъ *асс. остр.* *8* *въ* сѧ *почеркъ перваго* ѧ *не удался.* *9* жтробж *зогр. остр.* *9—10* вълѣсти въ чр. *ассем.* *14—15* рожденою бо *остр., такъ ассем. никол только безъ* бо; *зогр. въ 14* рожденъ *(гдѣ* ъ *можетъ быть въ значеніи* о*), въ 15* рождено. *15* чюди *зогр.* *17* іждеже *ассем.* *18* дъшетъ *ассем. остр.* тоу дыш. *никол. а.* *19* кѫдѣ *ассем.;* ходить *остр.* приходитъ *ассем. зогр.* *20* всѣко рожденое *ассем., безъ* вьсѣкъ *зогр.* *25* ѭже *остр.* ѣкоже *ассем. никол. а.* *27* никтоже не приемлетъ *ассем. никол.*

12 аште земьна рѣхъ вамъ и не вѣроуоуте.
како аште рекж вамъ нб҃ска вѣроуоуте.
13 і никтоже възиде н҃бо. тъкмо съше-
дъı сн҃бсе. сн҃ ч҃къı съı нн҃бсе. 14 і ѣко-
же моси възнесе змиж въ поустъıни. 5
тако подобаатъ сѧ възнести съıноу
ч҃вскоумоу. 15 да вьсѣкъ вѣроуѣи во нь
не погъıбнетъ. нъ иматъ живота вѣ-
чънааго ·:· к҃ц ·:· 16 Тако бо б҃ъ възлю-
би мира. ѣко сн҃а своего иночадааго 10
дастъ. да вь[сѣ]сѣкъ вѣроуѣи на нь не
погъıбнетъ. нъı-иматъ живота вѣ-
чънааго. 17 не посъла бо б҃ъ сн҃а свое-
го вь миръ да содитъ мироу. нъ да
CXXXVIII съпасетъ сѧ миръ имъ. 18 вѣроуѣи во нь 15
не бждетъ осжжденъ. а не вѣроуѣи юже о-
сжжденъ естъ. ѣко не вѣрова въ імѧ
иночадааго сн҃а бж҃иѣ. 19 сь естъ сждъ
приде бо свѣтъ въ миръ. і възлюби-
шѧ ч҃вци паче тъмж неже свѣтъ. бѣ- 20
шѧ бо нхъ дѣла зъла. 20 вьсѣкъ бо дѣла-
ıı зъла. ненавидитъ свѣта. і не при-
ходитъ къ свѣтоу. да не о(бли)чатъ сѧ дѣла
его. ѣко зъла сжтъ. 21 а творѧи истинж
градетъ къ свѣтоу. да авятъ сѧ дѣла 25
его ѣко о б҃ѣ сжтъ съдѣлана ·:· к҃ ·:· з҃ ·:·

Стр. 1 рѣхомъ *асс.* *3* вьзидетъ *сав.;* на н҃бо *всѣ проч.*, не вьз. н. н. *ник.* *4* небеси *ассем.* *5* змıи *сав.;* вь поустыноу *ник.* *6* сѧ *прип. надъ строкою.* *8—9* животъ вѣчънъı *ассем. сав. никол. (такъ и 12—13).* *10* вьсь миръ *ник.;* іединочадааго *остр. сав.* възлюбленааго *асс.* *11* далъ еси вь миръ *сав.* даль ѥсть вь вьсь миръ *ник.;* въ нѥго *остр.* въ нь *асс. сав.* *14* содитъ *такъ въ подл.* *15* нѥго ради *(вм.* имъ*)* *остр.* сего ради *асс.* имь вьсь миръ *ник.* *16* и не вѣр. *асс. ник.* *18* іединочад. *остр. ник.* сн҃а бж҃иѣ иноч. *асс.;* се же ѥсть *остр.* *19* ѣко свѣтъ приде *ассем. остр. ник.* *23* буквы бли *надъ строкою приписаны поздн. глагол. почеркомъ.* *24* безъ ѣко зъла сжтъ *остр. (ихъ нѣтъ въ лучш. греч. т.).*

22 По сиѫ̀ъ приде и҃съ і ѹ҃ченици его въ іюдейскѫю̀ землѭ. і тоу̀ живѣаше съ ними и крѫштааше. 23 бѣ же іоаннъ крѫстѧ въ еннонѣ. близъ салимови. ѣко водꙑ мъногꙑ бѣахѫ тоу̀. і прихождаахѫ и крѫштаахѫ сѧ. 24 не оу̀ бо бѣ късажденъ къ темьницѣ іоаннъ ·:· 25 Бꙑстъ же сѫтѧзанїе отъ оученик҃ъ іоановъ. съ іюдеи. о очищенїи. 26 і придѫ къ іоаноу̀ и рѣшѧ емоу̀ равьви. іже бѣ съ тобоѭ. ѡ҃ нѥмъ полъ норъдана. емоу̀же тꙑ съвѣдѣтельствова. се сь крѫштаатъ и вьси грѧдѫтъ къ немоу̀. 27 отъвѣщѧ іоаннъ и рече. не мо(же)тъ чл҃къ приимати ничесоже. аще н(е) бѫдетъ емоу̀ дано сн҃бсе. 28 къı сами мьнѣ съвѣдѣтельствоуоуте. ѣко рѣхъ нѣсмъ азъ х҃ъ. нъ посъланъ есмъ прѣдъ нимь ·:·

29 имѣѭи невѣстѫ женихъ естъ. а дроугъ жениховъ стоѧ и послоушаѧ его. радостиѭ радоуоутъ сѧ за гласъ жениховъ. си оубо радость моѣ испълъни сѧ. 30 ономоу̀ подобаатъ расти а мьнѣ мьнити сѧ. 31 грѧдꙑ съ вꙑше надъ вьсѣми естъ. сꙑ отъ землѧ отъ землѧ естъ. и отъ землѧ гл҃етъ. грѧдꙑи съ

Стр. 1 по сихь же *ник.;* вьниде *ассем. остр.* *1—2* въ землѭ юд. *асс.* *2—3* съ ними *въ остр. пропущ.* *4* близъ Салима *всѣ прочіе.* *9* придоша *остр.* *11* на ономъ полоу *ассем.* *12* послоушьствова *ассем.;* сь оубо *асс.* се тъ *остр.* *13—14* отъвѣщавъ *ассем.* *14* же *въ* можетъ *поздн. надстр. прип.* *15* приемати *асс.; вм.* не *въ подл. только* н *надъ строкою.* *15—16* нѣстъ дано емоу *асс.* *16—17* съвѣдѣтельствоваете *остр.* *18* ѣко посъланъ *ассем.* *21* послоушаеть *никол.* *22* радоуеи се *никол. а.* *24* низити *ассем.* *26* иже отъ землѧ *остр.* и съı отъ земла *асс.* *27* грѧдꙑи от *ассем.*

нѣсе надъ вьсѣми естъ. 32 і еже видѣ
и слъıша се съвѣдѣтельствоуоутъ.
і съвѣдѣтельствиѣ его никтоже не при-
емлетъ. 33 Пришмъıи его съвѣдѣте-
льство запечатьлѣ. ѣко бъ исти[не]- 5
ненъ естъ ·:· к ·:· 34 Єгоже бо посъла бъ гл҃ы
бжиѣ гл҃тъ. не къ мѣрж бо бъ дастъ д҃ха.
35 отцъ любитъ сна. и вьсѣ дастъ къ рж-
цѣ его. 36 вѣроуıи къ сна иматъ животъ
вѣчъıнъı. а иже не вѣроуоутъ къ сна не 10
оузьритъ живота. нъ гнѣвъ бжіи пр҃-
бъıваатъ на немь.

IV.

1 Єгда же оувѣдѣ
гъ ѣко оуслъıшаша фарисѣи. ѣко исъ
мъножаиша оученикъı творитъ. і
кръıштаатъ неже іоанъ. 2 а исъ самъ 15
не кръıштааше нъ оученици его. 3 оста-
ви іюдеиж. и иде пакъı къ галилеиж.
4 достоѣаше же емоу проити скозѣ са-
марииж ·:· 5 Приде же исъ къ градъ.
самарьскъ. наріцаемъı сухарь. 20
іскрь вьси ижже дастъ иѣковъ иосиф-
фоу сноу своемоу. 6 бѣ же тоу стоудеи-
СXXXIX нецъ иѣковль. іс҃ же троужда сѧ отъ пж-
ти. сѣдѣаше тако на стоуденьци. годи-
на бѣ ѣко шестаа. 7 приде жена отъ сама- 25

Стр. 1 і *передъ* сже *въ остр пропущено.* *2* послоушьствоуетъ *ассем.* *4* приемъı смоу *ассем.* *7* дасть *никол.* *12* оуслъıша *(вм.* оувѣдѣ*) зогр.* разоумѣ *ник. а.* *15* а *зогр. пропущ.* *16—17* оставивь *никол. а.* *18* і дост. *зогр.* *19* вьниде *асс.; безъ* исъ *зогр. ник.* *20* самареискъ *остр. асс.* *21* близъ *остр.* *22—23* кладазь *зогр.* *23—24* с поути *ник.* *24* кладази *зогр.* *24—25* часъ-шестъı *зогр.* година же *асс. остр.* *25* и приде *асс. ник.*

рнѣ почрѣтъ водꙑ. гл҃а и҃съ даждъ
ми пити. 8 оученици бо его ошълн вѣахѫ
въ градъ. да брашъна коупатъ. 9 гл҃а же
емоу жена самарѣнꙗнн. како тꙑ и-
юден сꙑ отъ мене пити просиши. же-
нꙑ самарѣнꙗнꙗ сѫштꙗ. не прикаса-
ѭтъ бо сѧ нюден самарѣнехъ. 10 отъвѣ-
шта и҃съ и рече ен. аште би вѣдѣла да-
ръ бж҃ии. і кто естъ гл҃ѧи ти даждь ми
пити. тꙑ би проснла оу него и далъ
ти би водѫ живѫ. 11 гл҃а емоу жена г҃и нн
почрънала имаши. и стоуденецъ естъ
глъбокъ. отъ кждѫ оубо имаши водѫ
живѫ. 12 еда тꙑ болеи есн отъца на-
шего нѣкова. іже дастъ намъ стоу-
денецъ сь. і тъ нз него питъ и сн҃ве
его и скоти его. 13 отъвѣшта и҃съ и рече е-
н. вьсѣкъ пиѭи отъ водꙑ сеѭ вьжа-
ждетъ сѧ пакꙑ. 14 а иже пиетъ отъ
водꙑ ѭже азъ дамь емоу. не вь-
ждждаатъ сѧ въ вѣкъ. нъ вода ѭже
азъ дамь емоу. бждетъ въ немь
источьникъ водꙑ. въходѧщꙗ
въ животъ вѣчънꙑ. 15 гл҃а къ не-
моу жена. г҃и даждъ ми сниѫ водѫ.
да ни жаждѫ ни прихождѫ сѣмо по-
чрънатъ. 16 гл҃а ен и҃с. іди призови мжжь

Стр. 1 почрънать *ассем.*; гл҃а ен и҃с *зогр. ассем. остр. никол.* *3* брашьно *остр.* *5* прос. оу мене пити *ассем.* *7—8* ѡтвѣштавь *никол. а. (такъ и 17 никол. а. ассем.).* *8, 10 и 11* бꙑ *остр.* *12* почрънальника *всѣ прочіе;* кладѧѕь *зогр. (такъ и 15—16)* *12—13* глжб. ѥсть *остр.* *13* кждѣ *асс. 16 безъ* сь *зогр.;* пи *остр.* *18—19* въждѫждетъ *зогр. асс.* *20—21* ѩматъ въждадати *всѣ проч.* *23* въслѣплѭщꙗѧ *ассем. никол. а. (ошибочно зогр.* вьслѣплѭштѭѫ*),* истѣкаѭщꙗѧ *остр.* текоуштее *никол. б.* *27* и пригласи *асс. (зогр. никол. то же, но безъ* и*).* *27 и 1 на слѣд. стран.* мжжа своего *ассем. зогр. никол.*

твои. і приди сѣмо. 17 отъвѣштa жена и ре-
че емоу. не имамъ мжжа. гл҃а ей и҃с҃ъ.
добрѣ рече ѣко мжжа не имамъ. 18 пать бо
мжжь имѣла еси. і нынѣ егоже има-
ши нѣстъ ти мжжъ. се въ істинж ре-
че. 19 гл҃а емоу жена. г҃и виждж ѣко пр҃къ еси
ты. 20 отъци наши въ горѣ сеи поклонишa
сѧ. і въı гл҃тѣ ѣко въ ем҃ѣ естъ мѣсто
ідеже кланѣти сѧ подобаатъ. 21 гл҃а ей и҃с҃.
жено вѣрж ими ми ѣко градетъ година.
егда ни въ горѣ сеи ни въ им҃ѣхъ поклони-
те сѧ от҃цю. 22 въı кланѣате сѧ егоже не
вѣсте. мы же кланѣемъ сѧ еже вѣмъ.
ѣко сп҃сние отъ июдеи естъ. 23 нъ градетъ
година и нынѣ естъ. егда истиньни по-
клонь҃ници поклонѧтъ сѧ
от҃цю. дх҃омь и истиноѭ. іво отцъ та-
цѣхъ иштетъ покланѣжштихъ сѧ емоу.
24 дх҃ъ естъ бъ҃. і иже кланѣатъ сѧ емоу
дх҃мь и истиноѭ достоитъ кланѣти сѧ.
25 гл҃а емоу жена. вѣмь ѣко месиѣ придe-
тъ рекомыı х҃ъ. егда тъ придетъ въ-
звѣститъ намъ вьсѣ. 26 гл҃а ей и҃с҃. азъ
есмъ гл҃ми съ тобоѭ. 27 і тъгдаждe
придѫ оученици его. і чоуждаахѫ сѧ
ѣко съ женоѭ гл҃аше. і никтоже не рече
чесо иштеши. іли что гл҃еши съ неѭ.
28 остави же водоносъ свои жена. і иде
въ градъ.

Стр. 4 иже *(вм.* егоже*) ник. а. 7* покл. въ гор. с. *acc. 9* под. клан. *ник. а. 10* идеть *остр.;* часъ *зогр. 12* иже *остр. 13* мы *безъ* же *остр.;* егоже *acc. ник. б. 14* придеть *остр. 16 пробѣлъ въ строкѣ произошелъ отъ выскобл. одного или нѣск. словъ. 18* кланѣжштихъ *зогр. ник. 19* дхъ бо *зогр.;* и иже *acc. 22* глаголемыи *acc.* нарицаемы *остр.;* и егда *acc. 24* тогда же *остр. 25* придоша *остр. 26* рече емоу *остр. 27* съ нимъ *описка въ acc.*

CXL і гл҃а чл҃кмъ. 29 придѣте и видите чл҃ка. і-
же рече ми вьсѣ елико сътвориχъ. еда
тъ естъ х҃съ. 30 ізидж же из града и градѣ-
ахж къ немоу. 31 междю же симъ молѣ-
ахж и оученици его. гл҃ющε равьви ѣ-
ждъ. 32 онъ же рече къ нимъ. азъ брашъно
имамъ ѣсти егоже въı не вѣсте. 33 гл҃а-
хж же оученици къ себѣ. еда кто принесе
емоу ѣсти. 34 гл҃а имъ и҃съ. мое брашъ-
но естъ да творіж волю посълавъ-
шаго мѧ. і съвръшж дѣла его. 35 не въı
ли гл҃ете ѣко еште четыре мѣсѧци сж-
тъ. і жатва придетъ. се гл҃ж вамъ.
вьзведѣте очи ваши и видите нивъı.
ѣко плавъı сжтъ къ жатвѣ юже. 36 і
жьнѧи мъздж приемлетъ. і събира-
ѧи плодъ въ животъ вѣчьнъı. да и
сѣѧи въкоупѣ радоуоутъ сѧ и жьнѧи. 37 о
семь бо естъ слово истовое. ѣко инъ
естъ сѣѧй. і инъ естъ жьнѧи. 38 азъ по-
сълахъ въı жатъ. ідеже въı не троу-
дисте сѧ. іни троудишѧ сѧ и въı въ
троудъı ихъ вьнидете. 39 отъ града же
того мънози вѣроваша вь него. отъ са-
марѣнъ. за слово женѣ съвѣдѣте-
льствоующи. ѣко рече ми вьсѣ е-
лико сътвориχъ. 40 егда же придж са-
марѣне къ немоу. молѣахж и да би

Стр. 1 безъ и *остр. ассем.* *3* придоша же *остр. (такъ и 27).* *3—4* идѣахж *остр.* *6* имъ *остр. никол. а.* *9* и гл҃а *никол. а.* *10* сътворж *остр.* *15 безъ* оуже *никол. а.* *16* приметь *остр.* *16—17* і събираетъ плодъ животъньı *зогр.* сьбираетъ *ассем.* сьбирають *никол. а.* *17* плодъı *никол.;* да *безъ* и *всѣ прочіе.* *19* истиньное *всѣ прочіе,* сл. е. ист. *зогр. никол. ассем.* *20* азъ же *всѣ прочіе.* *20—21* въı посълахъ *ассем.* *23* троудъ *зогр. ассем.;* вънидосте *остр. никол. б.* *27—28* къ нѣмоу самар. *остр. зогр. ассем. никол. а.* *28* его да бъı *остр.*

прѣѣылъ оу нихъ. і прѣѣыстъ
тоу дъва дьни. 41 і мъного паче вѣроваша
за слово его. 42 женѣ же гл҃ахж. ѣко юже не за
твоиж весѣдж вѣроуемъ. сами бо слы-
шахомъ и вѣмъ. ѣко сь естъ въ исти-
нж сп҃съ мира х҃съ ·:· к҃ ·:· 43 По дъвою же дъноу
изиде отъ тждоу. и іде въ галилеѣж.
44 самъ бо и҃съ съвѣдѣтельствова ѣ-
ко прк҃ъ въ своемь отъчъствии не има-
тъ чьсти. 45 егда же приде въ галилѣѣ҃ж.
приѣаса и галилѣане. вьсѣ видѣвъше
елико сътвори въ і҃м҃ѣх҃ъ. въ праздьни-
къ. і ти бо придж въ праздьникъ. 46 при-
де же пакы и҃с҃ въ кана га(ли)лѣѣ҃ж. идеже
сътвори отъ водъı вино ·:· ·:· з҃ ·:·
Бѣ же етеръ ц҃ръ мжжъ. егоже с҃нъ болѣ-
аше въ капьрнаоумѣ. 47 сь слъıшавъ
ѣко и҃с҃ приде отъ июдеи въ галилѣж.
иде къ немоу и молѣаше и. да сънидѣ-
тъ и исцѣлитъ с҃на его. бѣ бо оумираи.
48 рече же къ немоу и҃с҃ъ. аште знамении и чю-
десъ не видите. не имате вѣръı ѣати.
49 гл҃а къ немоу ц҃ръ мжжъ. г҃и сънидь прѣ-
жде даже не оумьретъ отроча мое. 50 гл҃а
къ немоу и҃с҃ъ иди с҃нъ твои живъ естъ
і вѣржѣ емъ чл҃вѣкъ словесı еже рече е-
моу и҃с҃ (и)дѣаше. 51 абие же съходащю емоу.
се раби его сърѣтж и гл҃яще. ѣко с҃нъ

Стр. 2 мноsи *ассем. остр.* *3* же *пропущ. въ зогр.* *6* всего мира *ассем.* съпасъ мироу *остр.* *9—10* чьсти не имать *ник.* *11* прижша *зогр. никол.* *14* и҃с҃ *пропущ. зогр.;* (ли) *пропущ. въ подл.* *16* нѣкыи *остр.* *17* безъ сь *остр.;* *въ подл.* ь *въ* сь *передъл. изъ* ъ. *19* и иде *остр.* *20* исцѣлитъ сынъ *остр.;* хотѣаше бо оумрѣти *остр. ник.* *21* рече ис. къ нѣмоу *остр.* *23* цесаревъ *остр.* *25* *въ* естъ, т *надъ строкою.* *26* имъ *остр.;* словеси чловѣкъ *ассем.* *27* и *въ* идѣаше *прибавл. позже надъ строк.;* и идѣше и абие *остр.* *28* сърѣтоша *остр. ассем.*

ти живъ естъ. 52 въпраша же годины
отъ нихъ. въ кыж соуѣе емоу вѣ
CXLI рѣша же емоу ѣко вчера въ годинж се-
дмыж остави и огнь. 53 разоумѣ же [о]-
ецъ. ѣко та бѣ година въ нюже рече е-
моу ис ѣко сн твои живъ естъ. і вѣ-
рова самъ и весь домъ его. 54 се пакы
второе чюдо сътвори исъ пришедъ о-
тъ іюдеи въ галилѣю ·:· к ·:·

V.

1 По сихъ
же бѣ праздникъ іюденскъ. і вы-
зиде ис въ ерусалимъ. 2 естъ же въ
ерсмѣхъ на овьчи кжпѣли. ѣже нари-
цаатъ сѧ еврейскы витезда. пѧ-
ть притворъ имжшти. 3 въ тѣхъ ле-
жаше мъножьство болѧштихъ.
слѣпъ хромъ. соухъ. чающихъ дви-
женіѣ водѣ. 4 анѣл бо гнѣ на вьсѣ лѣ-
та съхождаше въ кжпѣль. і въз-
мжшташе водж. і иже пръвѣе въ-
лажаше по възмжштении водъı.
съдракъ бываше. ѣцѣмъ же не-
джгомъ одръжимъ бываше.

Стр. 1 твои *(вм.* ти*) зогр. ник. остр.*; въпрашааше *всѣ проч.*; часа *зогр.* винъı *асс.* *2* которъı *зогр.* въ кыи часъ *остр.* въ кжж годинж *асс.* *3—4* часъ седмъı *зогр.* *4* разоумѣвъ *остр.* *5* бць его *ассем.*; часъ въ ньже *зогр.* *6* ж. е. с. тв. *ассем.* *7* домъ его вьсь *ассем. остр.* *8* вьторицеж *ассем.*; знамение *остр.* *10—11* вниде *остр. ассем.* *13* ѳезда *зогр.* *17* въ водѣ *ассем.* *17—18* на всѣко врѣма *ассем.* *18* мыѣше сѧ въ кжпѣли *зогр. ассем. остр. никол. а (такое же разночтеніе въ греч. текстахъ).* *19* послѣ водж *прибавл.* и охождаше *ассем.*; прѣжде *ассем.* *21—22* ѣцѣмъ *до* бъıваше *пропущ. зогр. ассем.*

5 Бѣ же тоу единъ чл҃вкъ. є҃. і осмь
лѣтъ имъı въ неджзѣ своемь.
6 сего видѣвъ ис҃ лежашта. і разоу-
мѣвъ. ѣко мънога лѣта ижже и-
мѣаше. гл҃а емоу хощеши ли цѣлъ
бъıти. 7 отъвѣща емоу неджжъ-
нъı. ги҃ чл҃ка же не имамъ. да е-
гда възмѫтитъ сѧ вода. вькръ-
жетъ мѧ въ кѫпѣль. егда же прихо-
ждж азъ. инъ прѣжде мене вълазитъ.
8 гл҃а емоу ис҃: въстани възъми одръ
твои. і иди въ домъ свои. 9 і абье цѣ-
лъ бъıстъ чл҃къ. і вьзатъ одръ свои.
и хождаше бѣ же собота въ тъ дьнь. 10 гл҃а-
хж же июдеи исцѣлѣвъшюоумоу. собо-
та естъ и не достоитъ тебѣ вьзати
одра твоего. 11 онъ же отъвѣшта имъ. іже
мѧ сътвори цѣла тъ мънѣ рече. вьзъ-
ми одръ твои и ходи. 12 въпросиша же и къ-
то естъ чк҃ъ рекъı тебѣ. вьзьми одръ
твои и ходи. 13 исцѣлѣвъı же не вѣдѣаше
кто естъ. ис҃ бо оуклони сѧ народоу сѫ-
штю на мѣстѣ. 14 по томь же обрѣте и ис҃.
въ цр҃кве. і рече емоу. се цѣлъ бъıст
к томоу не съгрѣшаи. да не горе что бж-
детъ. 15 иде же чл҃вкъ и повѣ(дѣ) июдеомъ.
ѣко ис҃. естъ иже и сътвори цѣла ·:· к҃ ·:·
16 і сего ради гонѣахж июдеи ис҃а. и иска[ахж]

Стр. 1 етеръ *зогр. ассем. никол.* *3* лежаща *пропущ. остр.* *4* ижже *вм. правильнаго* юже *или* уже, *какъ остр.* *5* живъ *(вм.* цѣлъ*) зогр.* *7* сп *пропущ. остр.;* же *пропущ. зогр. остр.* *10* сьлазить *ник. а.* *11* въст. и въз. *ассем.* *13* вьза *остр.* *14, 15—16* сжб. *всъ проч.* *23* безъ и *зогр.;* ис҃. обр. и *остр.* *24* цьркъви *остр.;* еси *(вм.* бъıст*) всъ прочіе;* въ бъıст *въ подл.* т *надъ* с. *25* ти чьто *ассем. остр. ник.* *26* дѣ *въ* повѣдѣ *надстрочн. прип. поздн. глагол. почеркомъ;* повѣда *остр. асс. ник.* *27* мѧ *(вм.* и*) остр. зогр. асс.* *28* ис҃. июд. *зогр.*

ѧ҃ж его оу҃бити. зане сѝ творѣаше въ со-
ботж. 17 і҃с же отъвѣштаваше имъ ·:·
Отц҃ъ мои до селѣ дѣлаатъ. и азъ дѣла-
ж. 18 сего же ради искаахж паче июдеи
его оу҃бити. ѣко не тъкмо разарѣаше со-
ботж. нъ і оц҃а своего гл҃аше б҃а. [ра]
равенъ сѧ твора б҃оу. 19 отъвѣшта же и-
с҃ъ и рече имъ. аминь амин гл҃ж ва-
мъ. не можетъ сн҃ъ о себѣ творити
ничесоже. аште не еже видитъ отц҃а
тв[р]ораща.

CXLII ѣже бо онъ творитъ. сѝ и сн҃ъ такожде.
творитъ. 20 отц҃ (в)о любитъ с҃на. и въ-
сѣ показаатъ емоу ѣже самъ твори-
тъ. і большаа сихъ покажетъ емоу
дѣла. да въı чюдите сѧ. 21 ѣко бо оц҃ъ
въскрѣшаатъ мрътвъıѧ и живитъ.
тако и сн҃ъ ѩже хощетъ живитъ. 22 отц҃ъ
бо не сѫдитъ никомоуже. нъ сѫдъ весь
дастъ с҃нови. 23 да въси чтѫтъ с҃на ѣ-
коже чтѫтъ отц҃а. і иже не чтетъ
с҃на не чътетъ отц҃а. посълавъшааго и.
24 Аминь аминь гл҃ж вамъ. ѣко слоушаѧ-
и словесе моего. и вѣрж емлѧ посъла-
въшюмоу мѧ. іматъ живота вѣ-
чъныаго. і на сѫдъ не придетъ. нъ
прѣидетъ отъ съмръти въ животъ.

Стр. 3 ц *въ* отцъ *надъ стр. напис. между* т *и* ъ. *4—5* паче иск. его июд. оуб. *зогр. остр. ник., асс. то же только* оуб. п. *9—10* тв. о. с. нич. *зогр. остр. ник.* тв. сънъ о с. нич. *асс.* *13* оц҃ъ бо *всѣ, въ нашемъ же т. б. передъ* о *выскоблено должно быть по недосмотру вм. стоявшаго послѣ* о *лишняго* б, *которое тоже выскоблено.* *13—14* вьсе *остр.* *14* покажетъ *зогр.* *15* показаетъ *асс. остр.* *18* егоже *(вм.* ѩже*) зогр.;* живити *асс.* *21 безъ* і *зогр. асс. остр.* *22* іже і посъла *зогр. ассем. ник.* иже п. кго *остр.* *25—26* животъ вѣчьнъı *асс. ник.*

25 аминь аминь глѧ вамъ. ѣко грѧдетъ година и нынѣ естъ. егда мр҃твии оуслъшатъ гл҃съ сн҃а бж҃иѣ. і оуслъшавъшеи ожившть. 26 ѣкоже бо от҃цъ живота имать въ себѣ. тако дастъ и сн҃ови живота имѣти въ себѣ. 27 и область дастъ емоу и сѫдъ творити. ѣко сн҃ъ чл҃вскъı естъ. 28 не дивите сѧ семоу. ѣко грѧдетъ година. въ нюже вьси сѫште- и въ гровѣхъ. оуслъшатъ гл҃съ сн҃а бж҃иѣ. 29 и изидѫтъ сътворьше- и благаа въ вьскрѣшение живо-

тоу. а сътворьшеи зълаа въ вьскрѣшени- е сѫдоу. 30 не могѫ азъ о себѣ творити ни- чесоже. ѣкоже слъшѫ сѫждѫ. и сѫдь мои правьденъ естъ. ѣко не иштѫ волѧ моеѧ. нъ волѭ посълавъшаго мѧ от҃ца ·:· к҃. 31 аште азъ съвѣдѣтельствоуѭ о мьнѣ. съвѣдѣтельство мое нѣстъ истинъно. 32 инъ естъ съвѣдѣтельствоуѧи о мьнѣ. і вѣмь ѣко истиньно естъ съвѣдѣтельство еже съвѣдѣтельствоутъ о мънѣ. 33 въı посълаете къ но[о]аноу. і съвѣдѣтельствова о истинѣ. 34 азъ же не отъ чл҃ка съвѣдѣтельства приемлѭ. нъ си глѭ да въı спс҃ни бѫдете. 35 онъ бѣ свѣ-

Стр. 4 слъшавъше *остр.* *5 и 6* животъ *зогр. ассем. ник., остр. только на второмъ мѣстѣ.* *8* безъ и *ассем.;* сѫдъı *зогр.* *10* часъ въ ньже *зогр.* *10—11* сѫщи *асс.* въходаштеі *зогр.* *12* кго *(вм.* сна бжиѣ*) остр.* *12—13* створьшии *остр.* *14* сътворьшии *остр.* *15* оу *въ* сѫдоу *передѣлано изъ* а. *16* ако с. и с. *остр.* *21—22* иже съвѣдѣтельствоуетъ *асс.* *24* кго иже *остр.;* и въı *ассем.;* съвѣдѣтельствоутъ *исправлено изъ* св—твова, *но первою же рукою* *26* чл҃вкъ *остр. асс. ник.* *27* съвѣдѣтельство *остр.*

тильникъ горѧ и свѣтѧ. къ(і) же хотѣ-
сте въздрадовати сѧ въ годинѫ
свѣтѣнїѣ его. 36 азъ же имамъ свѣ-
дѣтельство болѣ іоанова. дѣла бо
ѣже дастъ мънѣ отъ҃цъ да съвръшѫ
ѣ. та дѣла ѣже творѭ. свѣдѣтель-
ствоуѭтъ о мънѣ. ѣко отецъ мѧ по-
сълалъ. 37 и посълавъı мѧ отъ҃цъ. тъ съ-
вѣдѣтельствова о мънѣ. ни гласа
его никъдеже слъıшасте. ни видѣ-
нїѣ его видѣсте. 38 і словесе его не и-
мате прѣбъıваѭшта въ васъ.
зане егоже тъ посъла семоу въı
вѣръı не емлете. 39 іс[с]ъıта-
схліі ите кънигъı ѣко въı мъните въ нихъ
імѣти животъ вѣчънъı. і тъи сѫ-
тъ свѣдѣтельствоуѭшта о мънѣ.
40 і не хощете прити къ мънѣ. да животъ
имате. 41 славъı отъ чл҃къ не приемл҃ѭ
42 нъ разоумѣѭ въı ѣко лю҃бвье бж҃иѧ не и-
мате въ себѣ. 43 азъ придъ въ імѧ отъ҃ца
моего и не приемлете мене. аште инъ
придетъ въ і(мѧ) свое того приемлете.
44 како въı можете вѣровати славѫ
дроугъ отъ дроугъ приемлѭште. і

Стр. 1 ѧ *въ* горѧ *для передачи особаго почерка глаг. буквы* ѥ *(съ хвостикомъ, опускающимся съ выпуклости);* свѣта *остр. ассем.;* і *въ* въı *прип. надъ строкою. 2* часъ *зогр. 4—5 слова* бо ѣже д. м. от. д. *пропущ. въ ассем. 5—6* та съвършаѭ *остр.* съврѣшаѭ *(безъ* та*) ассем. 6* азъ творѭ ѣже *ассем. 8* и тъ *асс. 8—9* съвѣдѣтеѣьствоуетъ *зогр. 10* никтоже слъıшитъ *ассем. 15* вь нихъ мьните *зогр.* и ѣко въı мьн. им. в. н. *ассем. 16* живота вѣчьнаго *остр.;* ъ *въ* тъи *надъ строк. 18* живота *остр. ассем. 20* разоумѣхъ *всѣ прочіе. 20—21* бож. люб. *ассем.* л. въ себѣ бж҃иѧ. *остр. 21* придохъ *остр. 23 въ* імѧ *буквы* мѧ *надъ строкою,* м *въ видѣ кирилловской буквы;* того въı *никол.* того пр. въı *ассем.*

славъı ѣже отъ единаагo бā не ищи-
те. 45 не мнните ѣко азъ на въı рекж къ
отъцоу. естъ иже на въı гā̀тъ моси.
на негоже въı оупъваете. 46 аште бо би-
сте вѣрж имали мосеови. вѣрж би-
сте ѩли и мнѣ. о мнѣ бо тъ писа. 47 ащи
ли того кънигамъ вѣръı не емлете.
како моимъ гā̀мъ вѣрж е[и]мете.

VI.

1 по си-
хъ иде ис̄ъ на онъ полъ морѣ галилѣѩ
таверьѣдъскъı. 2 и по немь идѣаше
народъ мъногъ. ѣко видѣахж знаме-
нiѣ ѣже творѣше на неджжънъıхъ ·:· і̄ ·:·
3 вьзиде же на горж ис̄. і тоу сѣдѣаше съ оу-
ченикъı своими. 4 бѣ же близъ па-
сха праздьникъ июдеискъ ·:· 5 Въ-
звед̀ъ же очи ӣс видѣвъ ѣко мъно-
гъ народъ градетъ къ немоу. гā̀ къ
филипоу. чимь коупимъ хлѣбъı
да ѣдатъ сиѝ. 6 се же гā̀аше искоушаа-
ѩ ӣ. самъ бо вѣдѣше что хотѧ сътворити.
7 отъвѣшта емоу филипъ. дьвѣма съто-
ма пѣнѧзъ хлѣбъ не довьлажтъ имъ.

Стр. 1 іночадааго с̄на бж̄иѣ *ассем. зогр.* единоч. съına бж̄иѣ *остр. никол.* *3* речетъ *зогр. никол.* иже гл̄аи на въı *остр.* *4* на ньже *никол.;* оупъваете *зогр.* *4—5* бъıсте *остр.* *5* вѣровали *никол.* *5—6* вѣрж ѩли бъıсте *остр.* имѣли *(вм.* ѩли*)* *ассем.* *6* с̀па *(вм.* пса*)* *зогр.* съписа *ассем.* *7* и того *асс.* *8* *въ подл.* емете *съ надпис.* и. *8—9* и по семь *остр.* *9—10* морѣ тиверiадьска *зогр. и всь проч.* *14* безъ же *зогр.* *16* видѣ *зогр.* и видѣвъ *остр. ассем. никол.* *17* идеть *остр.* *20* хотѣаше *ассем.* хоштеть *никол. (зогр. ошибка* хотать*).* *22* съребрьникъ *остр.;* хлѣби *остр. никол. а.;* довьлѣжть *остр. никол. а.* довълетъ *ассем.* довьлатъ *зогр.*

да къжьдо ихъ мало чѧто приметъ.
8 гл҃а емоу· единъ отъ о(у)ченикъ его. анъдрѣ-
а братръ симона петра. 9 естъ отрочи-
шть сьде единъ. іже иматъ пѧть хлѣ-
въ ѧчьнъ. і дъвѣ рыбѣ. нъ си чъ(то) сѫ-
тъ въ се(ли)ко. 10 рече же и҃с сътворите чло-
вкы възлешти. бѣ же трѣва мъногa
на мѣстѣ. възлеже оубо мѫжъ число-
мъ. ѣко пѧть тысѫштъ. 11 приѧтъ же
хлѣвъ и҃с. и хвалѫ въздавъ. подастъ
оученикомъ. а оученици възлежѫшти-
імъ. такожде и отъ рыбоу. елико хо-
тѣахѫ. 12 і ѣко насытишѧ сѧ. гл҃а оуче-
никомъ своимъ. съберѣте извытъ-
кы оукроучъ. да не погыблетъ ничъ-
тоже. 13 събъраша же и испълнишѧ дъва
на десѧте коша оукроучъ. отъ пѧти хлѣ-
въ ѧчьнꙑхъ. іже избъишѧ ѣдъше-
имъ ·:· 14 Чл҃вци же видѣвъше знаме-
ние. еже сътвори и҃с. гл҃аахѫ ѣко сь
естъ въ істинѫ пр҃къ. градꙑи въ
весь миръ ·:· к҃. 15 і҃с же разоумѣвъ ѣ-
ко хотѧтъ прити да късхытятъ і
и сътворѧтъ ц҃рь. отиде пакы
въ горѫ тъ единъ. 16 і ѣко поздѣ бъı-
стъ. сънидѫ оученици его на море. 17 і

Стр. 1 кожьдо *зогр. ассем.;* ихъ *пропущено остр.* *3* братъ *всѣ прочіе.* *4 безъ* единъ *остр. никол. а.,* ед. сьде *асс.* *5* ѧчьньнъ *остр.* ѧчьнѣнъ *зогр. ассем.; въ* чъто *въ подл. пропущ.* то. *6* селикоу народоу *остр.* селикоу *(безъ* народоу*) ассем. никол.; въ подл.* ли *прип. потомъ.* *7* трава *остр.* *10* оубо хл. *ассем.;* хлѣбъı *зогр. ник.;* дасть *остр. ассем. никол. а.* *11—12* народомъ *(вм.* възлежащ.*) ассем.* *15* погыбнетъ *ассем. зогр. никол.* *15—16 въ зогр. ошибочно* никъто же. *16* наплънишѧ *остр.* *16—17* дьвѣ—кошници *асс. ник.* *18* ѧчнанъıхъ *остр.* ѧчьнѣнъıихъ *асс. зогр.* ечменыхь *ник.* *19—20* іже съть. зн. и҃с. *остр. ник. а.* *21* градаи *зогр.* *22* миръ *асс. зогр. остр.* *24* і ц҃рѣ *зогр.* *26* сънидоша *остр.*

вълѣзъше въ ладиꙗ ѣдѣахѫ на онъ
CXLIV полъ морѣ. въ капернаоумъ. і тъма
абие бѣстъ. і не оу бѣ пришелъ къ нимъ
ис. 18 море же вѣтроу велию дъıхаѭштю
въсталаше. 19 гребъше же ѣко дъва деса-
тѣ и пать стадии. ли ѣ-ти. оузьрѣша
иса ходѧща по морю. і близъ корабле
бывъша и оубоѣша ся. 20 онъ же гла имъ.
азъ есмъ не боите ся. 21 хотѣахѫ же и
приѧти въ корабь. и абие бъıстъ
корабль на земи къ нюже ѣдѣахѫ ·:·
22 Въ оутрѣи день народъ иже стоѣаше об о-
нъ полъ морѣ. видѣвъ ѣко корабле ино-
го не бѣ тоу. тъкъмо единъ тъ. въ нь-
же вънидѫ оученици его. і ѣко не вьни-
де съ оученикъı своими ис въ кора-
бь. нъ едини оученици его идѫ. 23 и ини
придѫ корабли отъ тивериѣдъı. бли-
зъ мѣста идеже ѣсѧ хлѣвъı. хва-
лѫ въздавъшю гю. 24 егда же видѣ-
ша народи ѣко иса не бъıстъ тоу ни оу-
ченикъ его. вълѣзѫ сами въ кора-
бля. и придѫ въ капернаоумъ. і-
скѫште иса. 25 і обрѣтъше и об онъ по-
лъ морѣ рѣша емоу. оучителю ко-

Стр. 1 корабль *остр. никол. б.* галиѫ *зогр.* *3* абиѥ *пропущ. остр.;* къ н. пр. ис. *ассем. остр.* *4* по морю *зогр.;* великоу *остр. зогр.;* дышюштоу *ник. а.* *5* въстааше *пропущ. зогр.* *5—6* десати *зогр.* *6* ѕ *(вм.* пать*) остр.;* или *остр.* *7* мор. близъ к. б. оуб. *ассем* и м. бл. к. б. оуб. *остр.* *8* бывъша *зогр.* бывъшоу *остр.* *9* бо *(вм.* же*) асс.* *9—10* пр. и *асс. остр.* *10* корабль *зогр остр.* *11* на земли *зогр. асс. остр.;* идѣахѫ *асс.* *12* же дьнь *всъ прочіе;* стоѣхѫ *зогр.* *13* видѣвъше *ассем. остр.* *15* вънидоша *остр. (такъ и въ 17 стр.).* *17* ини же *ассем.* *18* придоша *остр. (такъ и 23);* кораби *асс.;* тивериꙗ *асс.* *19* ѣша *всъ проч.* *20* бгви *асс.;* и егда *остр.* *20—21* видѣ народь *никол. а.* *21—22* исоусъ—оученици *асс.* *22* въ-лѣзоша *остр.* *23—24* ищюще *остр.* *25* равви *зогр. остр.*

гда сѣмо приде. 26 отъвѣшта имъ и-
съ и рече. аминь аминь гл҃ж вамъ.
ищете мене не ѣко [и] видѣсте зна-
менїе. нъ ѣко ѣли есте хлѣбы и
насытисте сѧ. ⁘ 27 Дѣлаите не
врашьно гыблѧщееѧ. нъ врашьно
прѣбывающее въ животѣ вѣчьнѣе-
мь. еже сн҃ъ чл҃вчьскы вамъ дастъ. се-
го бо отц҃ъ знамена бъ. 28 рѣшѧ же къ не-
моу что сътворимъ да дѣлаемъ дѣ-
ла бж҃иѣ. 29 отъвѣща исъ и рече имъ. се е́-
стъ дѣло бж҃иѣ. да вѣроуоуте въ тъ. е-
гоже посъла онъ. 30 рѣшѧ же емоу кое оубо
ты твориши знамение да видимъ
и вѣрж имемъ тевѣ. что дѣлаеши. 31 о-
тъци наши ѣсѧ манънж въ поустыи-
ни. ѣкоже естъ писано. хлѣбъ сн҃бсе
дастъ имъ ѣсти. 32 рече имъ ис҃. амин-
ь аминь гл҃ж вамъ. не моси дастъ
вамъ хлѣбъ съ нб҃се. нъ отц҃ъ мои да-
стъ вамъ хлѣбъ истинъныи съ небе-
се. 33 хлѣбъ бо бж҃ии естъ съходѧи сн҃бсе.
и даѭи живота мироу ⁘ к҃ ⁘ 34 Рѣшѧ же
къ немоу гн҃и въсегда даждь намъ
хлѣбъ сь. 35 рече же имъ исъ азъ есмь
хлѣбъ животъныи. градꙑ къ мь-
нѣ не иматъ възал(л)кати сѧ. и вѣроу-
ѭи въ мѧ не иматъ въждадати сѧ

Стр. 1—2 ис. и р. имъ *асс.* *3* мѧ *асс.*; [и] *въ подлинникѣ было да выскоблено.* *3—4* знамениѣ *зогр. остр. ассем.* *4* ѡть хлѣбь *ник.* *6* гыбнѧщеѥ *остр.* *7—8* вѣчьнѣам *асс.* *8* дасть вамъ *остр.* *11* ѡтъв. имъ ис. и рече *ассем.* *12* вь того иже *никол. а.* *13* къ немоу *ассем.* *16* ѣша *зогр. остр. ник.*; манж *остр.* ман'на *зогр.* *18* рече же *зогр. остр. ассем.* *20—21* даетъ *зогр. ник. остр. (асс. согл. съ нашимъ).* *23* животъ вьсемоу мироу *остр. ассем. никол.* *26* градꙑ *зогр.*; по мьнѣ *зогр.* *27* л *въ* възалкати *надъ строк. поздн. глагол. почеркомъ.*

никогдаже. 36 нъ рѣхъ вамъ ѣко и видѣсте ма и не вѣроуоуте. 37 въсе еже дастъ
мьнѣ отъцъ къ мьнѣ придетъ. і гра-
джштааго ко мьнѣ не ижденѫ вонъ.
38 ѣко сънидъ сн҃бсе. да не творѫ волѫ 5
моеѭ. нъ волѭ посъласавъшааго ма ·:·
39 Се же естъ волѣ посъласавъшааго ма
от҃ца. да въсѣко еже дастъ ми. не
CXLV погоублѭ отъ него нъ въскрѣшѫ и въ послѣ-
дьнии день. 40 се бо естъ волѣ от҃ца моего. 10
да въсѣкъ видѧи сн҃а и вѣроуѧи въ него.
имать живота вѣчьнааго. і въскрѣ-
шѫ и азъ въ послѣдьнии день. 41 ръпъ-
таахѫ же июдеи о немь ѣко рече азъ есмъ
хлѣвъ съшедъıи съ небесе. 42 і гаахѫ. 15
не сь ли естъ ис҃. сн҃ъ иосифовъ. емоуже
мъı знаемъ от҃ца и матерь. како оубо
сь гл҃етъ ѣко сн҃бсе сънидъ. 43 отъвѣщи
ис҃ и рече имъ. не ръпьштите междю со-
боѭ. 44 никтоже не можетъ прити къ мь- 20
нѣ. аште не от҃цъ посъласъıи ма при-
влѣчетъ его. і азъ въскрѣшѫ и въ по-
слѣдьнии дьнь ·:· к҃ ·:· 45 естъ писано въ
пророцѣхъ. і бѫдѫтъ вьси оучени бг҃о-
мь. въсѣкъ слъıшавъı от҃ца и навъı- 25
къ придетъ къ мьнѣ. 46 не ѣко отъца видѣ-
лъ естъ тъкъмо. тъкмо сжи отъ бг҃а.

Стр. 1 николиже *ассем; безъ* и *ассем. остр.* *2* вѣр. ми *зогр.* *7 безъ* же *зогр.* *8* вьсе *ассем. остр. никол.* *9* въскр. ѭ *зогр.* *10* се же *остр., безъ* бо *ассем.* *11* вьсь *остр.;* въ нь *ассем. остр. ник.* *12* животъ вѣчьнъıи *остр. ассем. никол.* *12—13* и азъ въскр. и *ассем.* *16 безъ* ис҃ *зогр.* *17* матере *остр.* *18* сънидохъ *остр.* *18—19* ѿтъвѣщавъ же ис. р. *ассем. никол.* *19* ръпъщѣте *остр.* *22* его *(вм.* и*) зогр.* *23* ѥсано *зогр.* *26* отъ оц҃а *зогр.* *27* както тъкъмо сѧи *зогр. (глагол.* ⱋ *съ хвостикомъ соотвѣтствуетъ кирилловскому* ж*, какъ передьлка глагол. буквы въ кирилл., поэтому въ нашемъ текстѣ* сжи*).*

сь видѣ отца. 47 аминь аминь глаг вамъ.
вѣроуѣи въ мѧ имать животъ вѣчънаго. ⁘ 48 азъ есмъ хлѣбъ животънъı.
49 Отци ваши ѣсѧ манна въ поустъıни и оумьрѣшѧ. 50 сь естъ хлѣбъ съходѧи съ небесе. да аште отъ него кто ѣстъ не оумьретъ. 51 азъ есмъ хлѣбъ живъı съшедъı
сна се. аште кто сънѣстъ отъ хлѣба
сего живъ бѫдетъ въ вѣкъ. хлѣбъ
бо иже азъ дамь плъть моѣ естъ.
ѭже азъ дамь. за животъ мира
52 пьрѣахѫ же сѧ июден. междю собоѭ глаѭште. како можето-сь дати плъть своѭ
ѣсти намъ. 53 рече же имъ ис. аминъ амин
глаѭ вамъ аште не сънѣсте плъти сна
час(каго). и пиете кръве его. живота не
имате въ себѣ. 54 ѣдъı моѭ плъть и пиѭи моѭ кръвь. имать животъ вѣчънаго. и азъ въскрѣшѫ и въ послѣдьнии
дьнь ⁘ к ⁘ 55 плъть бо моѣ истинъно естъ
врашъно. і кръвь моѣ истинъно естъ пиво ⁘ 56 Ѣдъı моѭ плъть и пиѭи моѭ кръвь. въ мынѣ прѣбъıваать и азъ въ немь. 57 ѣкоже посъла мѧ живъı отць. і азъ живѫ отъца ради. 58 сь естъ хлѣбъ съ-

Стр. 1 тъ *(вм.* сь*) зогр.* *2* вь *или* въ? *2—3* животь вѣчьны *никол.* *4* ѣша *остр. никол.* *6* както отъ него *остр. зогр. ник.* *10* егоже дамъ азъ *ассем.* *11* вьсего мира *остр. ассем. зогр. никол.* *13* можетось — *замѣчательная форма, свидѣтельствующая очень наглядно о твердости окончанія 3-го лица:* сь можетъ *ассем.;* пл. св. д. *ассем. остр.* *14* намъ ѣсти *всѣ прочіе.* *15* ѣсте *остр.* *16* *буквы* кааго *въ подл. стерты, но слѣды ихъ видны;* и не п. *никол.* ни п. *ассем.;* кръви *зогр. остр. никол.* *17* ѣдаи *зогр.* *18* кръвь моѭ *остр.* *18—19* животъ вѣчьнъıи *остр. асс. ник.* *22* пл. м. кр. м. *асс.* *24* живаи *зогр. форма совпадающая въ звуковомъ отношеніи съ нашимъ* живѫи. *25* послѣ отъца ради *въ нашемъ текстѣ пропущены слова:* и ѣдъı мѧ тъ живъ бѫдетъ мене ради *(такъ зогр. ассем. остр. никол.);* се ѥсть *остр.*

шедъı сн҃все. не ѣкоже ѣсѧ отц҃и ваши ма-
нꙋ҃нж. ı оумьрѣшѧ. ѣдаи хлѣвъ съ живъ
вждетъ въ вѣкъ. 59 си рече на сонъмищи
оучѧ въ каперънаоумѣ. 60 мънози же слы-
шавъше отъ оученикъ его рѣшѧ. жестоко
естъ слово се кто можетъ его слоушати.
61 вѣдъı же исъ въ себѣ. ѣко ръпъштжтъ
о семь оученици его. рече имъ сѣ҃ı
влазнитъ. 62 аще оубо оузьрите сн҃а чло-
вч҃скаго въсходѧща идеже бѣ прѣжде.
63 дх҃ъ естъ иже живлѣатъ. отъ плъти
нѣ польза никоеѭже. гл҃ъı ѭже азъ
гл҃ахъ вамъ. дх҃ъ сжтъ и животъ сж-
тъ. 64 нъ сжтъ отъ васъ единии иже не вѣ-
роꙋжтъ. вѣдѣаше бо искони исъ. кто
сжтъ не вѣроꙋжштеи. ı кто естъ хота-
CXLVI и прѣдати и. 65 ı гл҃аше сего ради рѣхъ ва-
мъ. ѣко никтоже не можетъ прити къ мь-
нѣ. аште не вждетъ дано емоу отъ оц҃а
моего. 66 отъ сего мънози отъ оученикъ
его идж въспѧть. ı к томоу не хождаа-
хж съ нимь ·:· 67 Рече же исъ обѣма на де-
сѧте. еда и вы хоштете ити. 68 отъвѣ-
шта емоу симонъ петрь. гн҃и къ комоу
идемъ. гл҃ъı живота вѣчънаго и-
маши. 69 ı мъı вѣровахомъ и позна-
хомъ. ѣко тъı еси (х҃ъ) сн҃ъ бо҃а живаго. ·:· к҃ ·:·
70 Отъвѣшта имъ исъ. не азъ ли васъ
два на десѧте избърахъ. ı отъ ва-

Стр. 1 ѣша *зогр. остр. ник.* 2 ѣдаи — *здѣсь и въ нашемъ подлинникѣ глагол. буквѣ* є, *съ выпуклости ея опущенъ хвостикъ, въ ник.* ѣдеи. 3 въ сънъм. *ассем.* на съборищи *остр.* 8 *безъ* о семь *ассем.;* се ли вы *всѣ прочіе.* 10 въход. *зогр.* 11 живетъ *зогр. ассем. никол.* живитъ *остр.;* а отъ пл. *ассем.* 12 нѣстъ *зогр. никол. ассем. остр.* 14 етери *зогр. никол. асс.* дроузии *остр.* 15 испьрва *остр.* 21 идоша *остр.* 24 петрь *или* петръ? 26—27 и познахомъ *пропущ. въ остр.* 27 х҃ъ *надъ строк. приписано;* въпшьнѣаго *асс.*

съ е[динъ]динъ дѣволъ естъ. 71 гл҃аше же іюдж симонова. іскариота. сь бо хотѣаше прѣдати и. единъ съи отъ обою на десѣ. ⁘

VII.

1 І хождаше по сихъ и҃съ въ галилеи. не хотѣаше бо въ іюден ходити. ѣко искаахж его іюдеи оубити. 2 бѣ же близъ праздьникъ июдескъ. скинопигиѣ. 3 рѣшѧ же къ немоу братриѣ его. прѣиди отъ сждж. и идж въ іюдеіж. до и оученици твои видѧтъ дѣла твоѣ. ѣже твориши 4 никтоже бо въ таинѣ ничесоже творитъ. и цѣтъ самъ ѣвѣ бъıти. аште си твориши. ави сѧ вьсемоу мироу. 5 ни братрьѣ бо его вѣроваахж вь него. 6 гл҃а же имъ и҃с. врѣмѧ мое не оу приде. а врѣмѧ ваше въсегда есть готово. 7 не можетъ миръ ненавидѣти васъ. мене же ненавидитъ. ѣко азъ съвѣдѣтельствоуѭ о немь. ѣко дѣла его зъла сѫтъ. 8 въı вьзидѣте въ праздьникъ сь. азъ не вьзидж въ праздьникъ сь. ѣко врѣ-

Стр. 4 идѣаше ис. въ галилеіж *ассем.* сходжаше *никол.* *4—5* по сихъ *пропущ. остр. ассем.* съ ними *(вм.* по сихъ*) зогр.*, сь нимь *никол.* *6* иск. его оуб. и *ассем.* *9* братиѣ *всѣ прочіе (только зогр. сол. съ нашимъ), такъ и 15 гдѣ и зогр. безъ* р. *10* идж — *описка вм.* иди; до — *замѣчательно и въ зогр. такъ, вм. ожидаемаго* да. *12* ничьсоже въ т. *остр. ник.* *15* вь нь *асс. ник.* *17* т *въ* есть *надъ строкою.* *17—18* готово естъ *зогр. асс.* *18* вьсь мирь *ник.* *19 въ словѣ* ненавидитъ *второе* и *и* ъ *передѣланы изъ какихъ-то буквъ; и* ѣко *напис. по подчищ.* *21 безъ* вıı *остр.* *23* праздьникось *зогр.*

мѧ мое не оу испльни сѧ. 9 си рекъ самъ оста въ галилеи. 10 егда же възиджь братрїѣ его въ праздьникъ. тъгда и самъ възиде не ѣвѣ. нъ ѣко тан. 11 июдеи же искаахж его въ праздьникъ. и гл҃аахж къде естъ онъ. 12 и ръптъ мъногъ бѣ о немь. въ народѣхъ. ови гл҃аахж ѣко благъ естъ. ини же гл҃аахж ни нъ льститъ народъı. 13 никотеръıи же оубо ѣвѣ гл҃аше о немь. страха ради июдеиска ⁘ к҃ ⁘ 14 ѩбие же въ прѣполовление праздьника. вьзиде нс҃ въ цр҃къ и оучаше. 15 и дивлѣахж сѧ июдеи глаголѧште. како сь къ-нигъı оумѣатъ. не оучь сѧ. 16 отъвѣшта же нс҃ъ и рече имъ. мое оучение нѣстъ мое. нъ посълавъшаго мѧ. 17 аште кто хоштетъ волѭ его творити. разоумѣатъ о оученнии кое отъ б҃а естъ. ли азъ о себѣ гл҃ѭ. 18 гл҃ѧи о себѣ славъı своеѭ иштетъ. а иштѧи славъı посълавъшаго и. сь истиCXLVII ненъ естъ. і нѣстъ неправъдъı въ немь. 19 не моси ли дастъ вамъ законъ. і никтоже отъ васъ творитъ закона. Чъто мене иштете оубити. 20 отъвѣшта народъ и рече. бѣсъ ли имаши. кто тебе иштетъ оубити. 21 отъвѣщѧ

Стр. 1 безъ оу *зогр.;* приближи сѧ *остр.* *1—2* имъ *(вм.* самъ*) ассем.,* оста самъ *остр.* *3* въ праздьникъ *пропущ. остр.* *5* отаи *остр.;* его иск. *зогр.* *10* никъıи же *остр.; безъ* оубо *ассем.* *15* како оубо *остр.* *16* оучивъ *остр.* *20—21* раз. ученикъ *остр. никол.* *21* или *остр.* *25—26* непр. вь нѣмь несть *остр.*

нс̑ и рече имъ. единo дѣло сътворихъ
и вьси дивите сѧ. 22 сего ради моси да/
стъ вамъ обрѣзание. не ѣко отъ мо-
сѣа естъ нъ отъ о̑ц̑ъ. и въ соботж
обрѣзаате чл̑а. 23 аште обрѣзание
приемлетъ чл̑къ въ соботж. да не
разоритъ сѧ законъ мосѣовъ. на
мѧ ли гнѣваате сѧ. ѣко въсего чл̑а
съдрава сътворихъ въ соботж.
24 не сждите на лица нъ праведънъı
сждъ сждите ·:· 25 Гл̑аахж же едини
отъ иероусалимлѣнъ. не сь ли е-
стъ егоже иштжтъ оубити. 26 и се не
обиноуѭ сѧ гл̑тъ. и ничесоже емоу не
гл̑жтъ. еда како разоумѣша кънѧ-
зи. ѣко сь естъ х̑ъ. 27 нъ сего вѣмь о-
тъ кждж естъ. а х̑ъ егда придетъ
никтоже не вѣстъ отъ кждоу бж-
детъ. 28 Възъва же въ црк̑ви оучѧ
нс̑. и гл̑ѧ. і мене вѣсте и вѣсте
отъ кждоу есмъ. и о себѣ не придъ.
нъ естъ истиненъ посълавъı-
и мѧ. егоже въı не вѣсте. 29 азъ і
вѣмь ѣко отъ него есмь. и тъ
мѧ посъла. 30 искаахж же ѭти и. і ни-
ктоже не възложи ржкъı на нь. ѣко не
оу вѣ пришелъ годъ его ·:· к̑ ·:· 31 отъ наро-
да же мъноѕи вѣроваша во нь. і гл̑а-
ахж. ѣко х̑ъ егда придетъ. еда боль-
ша знамениѣ сътворитъ. ѣже сь е-
стъ сътворилъ. 32 слъıшаша же фа-

Стр. 10 лица *остр.* (л = ѭ). *11* етери *всѣ проч.* *13* искаахж *ассем.* *17* сь естъ *зогр.* *18* кго не вѣсть *остр.* *18—19* естъ *(вм.* бждетъ*) зогр.* *21* придохъ *остр.* *25* иск. иоудеи *остр.;* и ети *никол. а.* *26* ржкоу *асс.* *27* пришьла година *ассем. остр.* *29* егда х̑ъ *никол. а.*

рисѣи народъ рѫпьцѭштѣ о немь се.
і посълаша архиереи и фарисеи слоугы
да имѫтъ і. 33 Рече же и҃с҃ъ. еште мало
крѣма съ вами есмъ. і идѫ къ посъ-
лавъшюмоу мѧ. 34 Поищете мене и
не обрѣщете. і идеже есмъ азъ
вы не можете прити. 35 рѣша же июде-
и къ себѣ сами. камо хощетъ ити
ѣко мы не обрѣщемъ его. еда въ
расѣяние елинъско хощетъ ити.
і оучити ельлинъı. 36 что естъ сло-
во се вьзищете ме(не) и не обрѣщете.
і идеже есмъ азъ вы не можете
прити ·:· 37 Въ послѣдьнии же день ве-
ликыи праздьникъ. стоѣаше и҃с҃.
и зъвааше гл҃ѧ. аште кто жѧждет-
ъ да придетъ къ мнѣ и пиетъ.
38 вѣроуѧи вь мѧ ѣкоже къниги рѣша
рѣкы отъ чрѣва его истекѫтъ во-
дъı живы. 39 се же рече о доусѣ иже
хотѣахѫ приимати вѣроуѭште-
и вь него. не оу бо бѣ дх҃ъ с҃тыи да-
нъ. ѣко и҃с҃ъ не оу бѣ прославленъ.

CXLVIII 40 мъноsи же отъ народа слъıшавъше сло-
веса си. гл҃аахо сь естъ вы-истинѫ
прк҃ъ. 41 дроуsии гл҃аахѫ сь естъ х҃ъ. Ови
гл҃аахѫ еда отъ галилѣѧ х҃ъ придетъ.

Стр. 2 безъ и Фар. *зогр.* *8 въ зогр. только* ити і оучити елинъı, *все прочее пропущено.* *12* се еже рече *всѣ прочіе; въ подмінникъ только* ме. *15* празникоу *сав. (безъ* вел*).* *16* възъпи *сав.* *18* въ има *сав. (ошибка);* рекоша *остр.* *19* отъ ребръ его *сав.* *20* водѣ живѣ *сав.;* еже *ассем.* *21* приемати *никол.* прияѧти *ассем.* *22* вь нь *ассем.;* ю бо *сав.* *23* ю *сав.* *24* народъ *ассем.* *24—25* слово се *сав.* *25* гл҃аахо — *такъ въ подл.* *26* др. же *зогр. ассем. остр.* и ини *сав.;* се ѥсть *остр. сав.* *26—27* ови же *ассем. зогр.* дроузии *остр.* *27* градетъ х҃съ *сав.*

42 не кънигы ли рѣшѧ. ѣко отъ сѣмене
дв҃ѣ придетъ х҃ъ. 43 распьрѣ же бысть
къ народѣ его ради. 44 едини же отъ нихъ
хотѣахѫ и ѭти. нъ никътоже не въ-
зложи на нь рѫкоу: 45 Придѫ же слоугы
къ архиереомъ и фарисѣомъ. і рѣшѧ и-
мъ ти. по что не привѣсте его. 46 отъвѣ-
штаѧ слоугы. николиже тако естъ
гл҃ъ чл҃в[чс]къ. ѣко сь чл҃вкъ. 47 отъвѣща-
шѧ имъ фарисѣи. еда и вы пр҃ельщте-
ни бысте. 48 еда кто отъ кнѧзъ вѣрова
во нь. ли отъ фарисѣи 49 нъ народось. іже
не вѣстъ закона проклати сѫтъ. 50 Гл҃а
къ нимъ никодимъ. пришедъı къ не-
моу поштиѭ. единъ съı отъ нихъ. 51 е-
да законъ нашъ сѫдитъ чл҃в[в]коу. аще
не слъıшитъ отъ него пр҃ѣжде. і разоу-
мѣатъ что творитъ. 52 отъвѣштаѧ
и рѣшѧ емоу. еда и тъı отъ гали[е]ле-
ѧ еси. іспъıтаи и виждь. ѣко отъ га-
лилѣѧ пр҃къ не приходитъ.

VIII

1 і҃с҃ же иде
къ горѫ елеонъскѫ. 2 Ютро же пакъı при-

Стр. 1 рекоша *остр.* *2 посль* дв҃а *пропускъ текста прибавленъ съ края страницы глагол. буквами:* и от витлеемъскааго гр҃дца идеже бѣ дв҃д при... *такъ и въ прочихъ текстахъ, только сав.* виѳьлеомъı вьси; градетъ *сав.;* распьра *сав.* *3* въ нар. *пропущ. въ сав.;* етерии же *зогр. ассем. остр.* ини же *сав.* *4* ѭти і *зогр. остр ассем. сав.* *5* придоша *остр.* *6* сщ҃енъмъ *сав.;* рекоша *остр.* *7* они *(вм.* ти*) сав.;* приведосте *остр. сав.* *8—9* не гл҃а тако *сав* *9* чл҃вчскъ *въ подлин. ошибочно.* *10—11* прѣльсти *сав.* *12* или *остр. сав.* *14* ник. къ нимъ *зогр. остр. асс. сав.* *16* осѫждаетъ чл҃ка *сав.* *17—18* разоумѣѭтъ *зогр.* *19* рекоша *остр.;* еда тъı *зогр.* *20* и. і і в. *зогр.* *21* придетъ *зогр.;* і иде къждо въ домъ свои *зогр.; стихъ 53 пропущенъ въ нашемъ текстѣ, но онъ приписанъ съ края страницы.*

де къ цр҃квъ. і вьси людье идѣахѫ къ
немоу. і сѣдъ оучаашє ѥ. 3 приведѣ же
кънижьници и фарисеи. женѫ въ прѣ-
любодѣании ѥтѫ. и поставьше ѫ
по срѣдѣ. 4 гл҃аша емоу. оучителю си 5
жена ѥта естъ нынѣ въ прѣлюбо-
дѣании. 5 а въ законѣ намъ моси по-
вель. таковыѭ камениемь побити
кати. ты же что гл҃еши. 6 се же рѣша
искоушаѭште и. да ѫ имѣли на нь 10
что гл҃ати. і҃съ же низъ поклонь сѧ
пръстомь писаашє на земи. 7 ѣко
же прилежаахѫ къпрашаѭште и. въ-
склони сѧ и рече имъ. іже васъ бе-
з грѣха естъ. прѣжде врьзи каме- 15
нь на ню. 8 и пакы поклонь сѧ писа-
ашє на земи. 9 они же слъішавъше
исхождаахѫ единъ по единомоу.
начьнъше отъ старецъ до послѣ-
дьнихъ. і оста и҃съ единъ и жена 20
стоѭшти по срѣдѣ. 10 въсклонь же сѧ
и҃съ рече ей. жено къде сѫтъ иже на
тѧ важдаахѫ. никъи же ли тебе
не осѫди. 11 она же рече никъиже г҃и.
рече ей и҃с ни азъ тебе осѫждаю. 25
иди и отъ селѣ не съгрѣшаи к томоу. к҃ ⁘
12 Пакы же имъ рече и҃съ гл҃ѧ. азъ е-
смь свѣтъ мироу. ходѧи по мь-
нѣ. не имать ходити въ тъмѣ.

Стр. 4 ѫ въ ѥтѫ *передълано изъ* оу. *7 безъ* а *зогр.* *7—8* заповѣдѣ *никол. а.* *10* би *никол.* *17* они же *пропущ. въ зогр. никол.* *19—20* до послѣдьнихъ *пропущ. въ зогр. никол. (и греч. т. колеблется).* *20* и҃с *пропущ. зогр. никол.* *24* никътоже *никол. зогр.* *28* вьсемоу мироу *сав. никол.* *28—29* вь слѣдъ мене *сав.* *29* въ тьмѣ ходити *ассем.*

нъı-имать свѣта животънаа-
го. 13 рѣша же емоу фарисѣи. тъı о се-
бѣ самъ съвѣдѣтельствоуеши.
съвѣдѣтелѣство твое нѣстъ и-
стинъно. 14 Отъвѣшта и҃съ и рече
CXLIX имъ. аште азъ съвѣдѣтельствоуѭ
о мънѣ самомъ. съвѣдѣтельство
мое истинъно естъ. ѣко вѣмь отъ
кждоу придъ и камо градж. въı же
не вѣсте отъ кждоу градж и камо идж.
15 въı по плъти сждите азъ не сжждж
никомоуже. 16 аште ли сжждж азъ. сж-
дъ мои истиненъ естъ. ѣко единъ [нѣ-]
нѣсмъ. нъ азъ и посълавъı мѧ
отц҃ъ. 17 і въ законѣ же вашемь пи-
сано естъ. ѣко двоюю чл҃вкоу свѣ-
дѣтельство истинъно естъ. 18 азъ
есмъ съвѣдѣтельствоуѭ о мънѣ
самомь. і съвѣдѣтельствоу-
оутъ о мънѣ посълавъıи мѧ отц҃ъ.
19 Гл҃аахж же емоу къде естъ отъцъ твои.
Отъвѣшта и҃с ни мене вѣсте ни отъ-
ца моего. аште мѧ бисте вѣдѣли.
и отц҃а моего бисте вѣдѣли. 20 Сиѭ
гл҃ъı гл҃а и҃с въ газофилакі҃и.
оучѧ въ цр҃кве. і никтоже не ѭтъ е-
го. ѣко не оу бѣ пришъла година его. ⁘ к҃ ⁘
21 Рече же имъ пакъı и҃с. азъ идж и
възищтете мене. и въ грѣсѣ ваше-

Стр. 1 животъ вѣчьнъıи *остр.* свѣтъ вѣчьнъıи *ассем.* свѣть животьны *ник.* нъ имѣти иматъ свѣтъ жизни *сав.* *9* придохъ—идж *остр.* *10* придъ и камо грьдж *ассем.* *11* въı же *зогр. остр.*; аз же *асс.* *12* аште с. *(безъ ли) зогр.* *15* въ зак. в. *остр.* *15—16* спано *(вм.* псано*) зогр.* *17* естъ истиньно *ассем.* *21* гл҃аша *остр.*; както ѥсть *остр.* *22* отъв. имъ *ассем.* *23 и 24* бъıсте *остр.* *26* црькъви *остр.*

мъ оумьрете. ѣможе азъ идж.
въı не можете прити. 22 гл҃аахж же
июдеи. еда сѧ самъ оубиетъ. ѣ-
ко гл҃тъ. ѣможе азъ [пр]идж въı
не можете прити. 23 ı гл҃аше имъ.
въı отъ нижънихъ есте. азъ отъ
вышънихъ есмъ. въı отъ сего мира
есте. азъ нѣсмъ отъ сего мира. 24 рѣхъ
оубо вамъ ѣко оумьрете въ грѣсѣхъ ва-
шихъ. аште бо вѣроваıете ѣко а-
зъ есмъ. оумьрете въ грѣсѣхъ ва-
шихъ. 25 гл҃аахж же емоу тъı кто еси.
ı рече имъ и҃с начатокъ. ѣко и гл҃ıж ва-
мъ. 26 мъного имамъ о васъ гл҃ати и
сѫдити. нъ посълавъı мѧ истине-
нъ естъ. ı азъ ѣже слъıшахъ отъ не-
го си гл҃ıж въ мирѣ. 27 ı не разоумѣшѧ ѣ(ко)
отъца имъ гл҃аше. 28 рече же имъ и҃с. е-
гда възнесете сн҃а члв҃ческаго. тъ-
гда разоумѣете ѣко азъ есмъ. ı о се-
бѣ ничесоже не творıж. нъ ѣкоже наоучи
мѧ от҃цъ мои си творıж. 29 ı посълавъı
мѧ съ мъноıж естъ. не остави ме-
не единого от҃цъ. ѣко азъ оугодъна тво-
рıж емоу въсегда. 30 си гл҃ıштю емоу
мъноѕи вѣроваша въ него ·:· к҃. зⷭ҃ ·:·
31 Гл҃аше же и҃с къ вѣровавъшимъ въ

Стр. 4 идж *всѣ проч., по этому и въ нашемъ текстѣ буквы* пр *выскоблены.* *5* и рече имъ и҃с. *остр. никол. а.* *6 слова* въı отъ нижънихъ есте *пропущ. въ зогр.* *7 и 8* вьсего *зогр. (описка, повторяется и въ никол. а., но только въ 8 строкѣ).* *8* отъ с. м нѣсмь *остр.;* рекохъ *остр.* *9 безъ* вамъ *зогр.* *10* имете *зогр.* *13* гл҃ахъ *остр.* *17* въ мирѣ всем *асс.* въ вьсемь мирѣ *остр. никол.; въ концѣ строки въ подлин. только* ѣ. *18* о отьци *остр.* *22 безъ* мои *ассем.;* гл҃ıж *(вм.* творıж*) всѣ.* *23* мѧ от҃ць *остр.;* и не ост. *ассем.* *26* вь нь *зогр.* *27* рече госп. *ассем. остр.* *27 и 1 на слѣд. стр.* къ немоу *ассем. остр.*

нѣ іюдеомъ. аште въı пр҃ѣбѫдете въ
словесı моемъ. въı-истинѫ оученици мои бѫдете. 32 і разоумѣете истинѫ.
і истина свободитъ въı. 33 отъвѣщашѧ емоу іюдеи. сѣмѧ аврамле есмъ.
и никомоуже не работахомъ николиже.
како тъı гл҃еши ѣко свободь бѫдете. 34 ѿ-
тъвѣща имъ іс҃. аминь аминь гл҃ѫ
вамъ. ѣко вьсѣкъ творѧи. грѣхъ рабъ е-
стъ грѣхоу.

CL 35 а рабъ не пр҃ѣбъıваатъ въ домоу въ вѣ-
къ. сı҃нъ же пр҃ѣбъıваатъ въ вѣкъ. 36 аште
оубо сı҃нъ въı свободитъ. въı-истинѫ
свободь бѫде(те). 37 вѣмь ѣко сѣмѧ аврамле есте. нѣ ишщете мене оубити. ѣко слоко мое не вьмѣщаатъ сѧ въ васъ. ·:·
38 Азъ ѣже видѣхъ оу оц҃а моего гл҃ѫ. і въı
оубо ѣже видѣсте оу оц҃а вашего творите. 39 отъвѣщашѧ и рѣшѧ емоу оц҃ъ нашъ
авраамъ естъ. гл҃а имъ іс҃. аште чада авраамлѣ бъıсте бъıли. дѣла
авраамлѣ творили бисте. 40 нъıнѣ же
ишщете мене оубити. чл҃ка иже истинѫ вамъ гл҃ъ. ѫже слъıшахъ отъ бг҃а.
сего авраамъ нѣстъ сътворилъ. 41 въı
творите дѣла оц҃а вашего ·:· Рѣшѧ же
емоу мъı отъ любодѣаниѣ нѣсмъ
рождени. единого оц҃а имамъ бг҃а ·:· к҃ ·:·
42 Рече же имъ іс҃ ·:· Аще бъ оц҃ъ вашъ би

Стр. 1 въ *м б. и* вь, *трудно опредѣлить.* *5* же ємоу *безъ* июд. *остр.* *11 и 12* вь вѣкъı *никол.* *12* сънъ *безъ* же *зогр.*; въ домоу въ в. *ассем.*, въ вѣкъı *остр.* *13* бо *остр.* *14* *въ подл. только* бѫде. *16* въ въı *остр. зогр. ассем. никол.* *21* бисте *ассем.* *22* бъıсте *зогр. остр.* *24* ѫже сл. *остр.* *25* творилъ *остр. ассем. никол. (зогр. согл. съ наш.).* *26* дѣло *остр.* *28* мъı ед. *ассем. зогр. никол.* *29* бъı *остр.*

бѣилъ. любили мѧ бисте. азъ бо
отъ бѫ изидъ и придъ. не о себѣ бо при-
дъ нъ тъ мѧ посъла. 43 по чъто весѣдъı
моеѭ не разоумѣате. ѣко не можете
слъıшати словесе моего. 44 къı отъ
отъца диѣвола есте. и похоти отца
вашего хощете творити. онъ чкооу-
бииць бѣ искони. і въı-истинѣ не
стоитъ. ѣко нѣстъ истинъı въ не-
мь. егда глетъ лъжь отъ своихъ
глетъ. ѣко лъжь естъ и отцъ его.
45 азъ же зане истинѫ глѭ. не емлете вѣ-
ръı мьнѣ. 46 къто отъ васъ обличаатъ
мѧ о грѣсѣ. аште ли истинѫ глѭ. по
чъто въı не емлете вѣръı мънѣ. 47 і-
же естъ отъ бѫ глъ бжіи послоушаатъ.
сего въı не послоушаате. ѣко нѣсте
отъ бѫ. 48 отъвѣшташа іюдеи и рѣша е-
моу. не добрѣ ли глемъ мъı. ѣко са-
марѣнинъ еси тъı и бѣсъ имаши. 49 о-
тъквѣшта ис азъ бѣса не имамъ. нъ
чътѫ отца моего. і въı не чьтете
мене. 50 азъ же не искѫ славъı моеѭ.
естъ иштѧ и сѫдѧ ·:· 51 Ямин амн
глѭ вамъ. аште кто слово мое съ-
блюдетъ. съмръти не иматъ ви-
дѣти въ вѣкъ. 52 рѣша же емоу іюдеи.
нъıнѣ разоумѣхомъ ѣко бѣсъ имаши.
авраамъ оумърѣтъ и прци. і тъı
глеши ѣко аште кто слово мое съблю-

Стр. 1 ъ *въ* бъилъ *надстр. прип.;* бъисте *остр.* *2—3* изидохъ, придохъ *остр;* и не о с. пр. *ассем.* *7—8* члѣкооубиица *всѣ проч.* *8* испрьва *остр.* *14* о грѣсѣ *пропущ. ассем.; безъ* ли *всѣ прочіе.* *17* сего ради *всѣ прочіе.* *18* штъвѣша *ассем.* *23* иштѫ *всѣ прочіе.* *27* рекоша *остр.* *30 и 1 на слѣд. стр.* сл. м. съблюдете не имате *ассем.*

дєтъ. не имать вькоуси ти съмрътн
ти въ вѣкъ. 53 еда тъı болеи еси отца
нашего авраама. иже оумрѣтъ и
прци оумьрѣша. кого са самъ тъı
твориши. 54 отъвѣшта ис. аште азъ
славлѫ са самъ. слава моѣ ни-
чтоже естъ. естъ отцъ мои сла-
вѧи ма. егоже въı глете ѣко бъ на-
шъ естъ. 55 і не познасте его азъ же
вѣмъ і. і аште рекѫ ѣко не вѣмь
его. бѫдѫ подобенъ вамъ лъжь.
сьı нъ вѣмъ і и слово его съблюдаѭ. 56 авра-
амъ отцъ вашъ радъ би бълъ. да би
видѣлъ дьнь мои. і видѣ и въздра-
дова са. 57 рѣша же июден къ немоу. пя-
ти десатъ лѣтъ не оу има(ш)и. і авра-
ама ли еси видѣлъ. 58 рече имъ ис. ами-
нь амѣ глѭ вамъ. прѣжде даже не
бъıстъ авраамъ азъ есмъ ·:· 59 Вьза-
са же камение да връгжтъ на нь. іс
же съкръı са и изиде и-цркве. і проше-
дъ по срѣдѣ ихъ идѣаше и хождааше. ·:· к ·:·

IX.

1 і мимо идъı ис видѣ чва слѣпа.
отъ рождъства. 2 и въпросиша и оученици
его глѭще. оучителю къто съгрѣши.

Стр. 4 като *(вм.* кого*) зогр.* како *никол.; безъ* тъı *остр.* *9* не познаєте *остр.* *11* ложь *ассем.* *12—13* р *въ* авраамъ *въ подлинникъ подъ титлою.* *13* бъı *остр.* *14—15* видѣвь и възрадоваль се би *никол.* *15* рекоша *остр.* *15—16* пать *остр.* *16 безъ* оу *асс.; въ подл. описка* имаи. *16—17* авраамъ *зогр.* *19—20* възаша *зогр. остр. никол.* *21* отъ цркве *ассем.* *22* хожд. тако *ассем.* *23 безъ* ісъ *никол. а.;* прѣхода *ассем.* *24* родства *ассем.* *25* равви *зогр. остр. никол., ассем. согласно съ нашимъ.*

сь ли или родителѣ его. да слѣпъ роди
сѧ. 3 отъвѣшта ис̃. ни сь съгрѣши ни ро-
дителѣ его нъ да авѧтъ сѧ дѣла бжи-
ѣ на немъ. 4 мьнѣ подобаатъ дѣла-
ти дѣла посълавъшаго мѧ. до-
ньдеже день естъ придетъ ношть.
егда никтоже не можетъ дѣлати.
5 егда въ мирѣ есмъ свѣтъ есмь
мироу. 6 си рекъ плинѫ на землѭ.
ı сътвори [п]брение отъ плиновени-
ѣ. ı помаза емоу очи брънькемь.
7 ı рече емоу иди оумъıи сѧ къ коупѣ-
ли силоуамьсцѣ. еже съказаатъ
сѧ посълань. ıдеже и оумъı сѧ и
приде видѧ. 8 сжсѣди же и иже и вѣ-
ѫѫ видѣли
прѣжде ѣко слѣпъ бѣ. гл̃аахѫ. не сь
ли естъ сѣдѧи и просѧ. 9 ови гл̃аахѫ
ѣко сь естъ. онъ же гл̃ааше ѣко азъ
есмъ. 10 гл̃аахѫ же емоу. како ти сѧ
отвръсте очи. 11 отъвѣшта онъ и ре-
че. чл̃вкъ нарицаемъı ис̃. брь-
нькe сътвори. и помаза очи мои и
рече ми. иди въ кѫпѣль силоуа-
мльѭ и оумъıи сѧ. шедъ же и оумъı-
къ сѧ прозьрѣхъ. 12 рѣшѧ же емоу къ-

Стр. 7 не мотъ *асс.* *8* вь вьсемь мирѣ *ник.* *9* вьсемоу мироу *ник.* мировн *асс.;* плюноу *ник.* *10—11* плюновенна *остр. ник.* *13* силоамли *асс.* *14* ı иде же *зогр.* шьдъ же *остр.* *15* иже б. *зогр.* иже и б. *ник.* *17* проситель *(вм.* слѣпъ*)* *асс. зогр. ник., остр. согл. съ наш., въ греч. т. такое же разночтеніе.* *18 послѣ* ови гл. ѣко сь естъ *пропущ.:* а ини гл̃ахѫ подобень емоу естъ *(такъ зогр. асс.), эти слова внесены мелкимъ глагол. почеркомъ между 18 и 19 строк.; въ остр. послѣ* проса: дроузии же гл. под. к. к. *21* отъврьзоста *остр. никол. б.* ѡтьврѣста *никол. а.* *25—26* оумыхъ сѧ и *ассем.* *26* ре коша *остр.* *26 и 1 на слѣд. стр.* както сь *остр.* както тъ *зогр. ассем. ник. а. (только никол. б.* гдѣ, *согласно съ нашимъ текстомъ).*

де тъ естъ. гл҃а не вѣмъ. 13 вѣсѧ и къ
фарисѣемъ. иже бѣ иногда слѣ-
пъ. 14 бѣ же собота егда сътвори бр҃-
нье и҃с. и отвръзе емоу очи. 15 паки
же въпрашаахж и фарисѣи како про-
зьрѣ. онъ же рече имъ. бр҃нье поло-
жи мьнѣ на очию. и оумыхъ сѧ и
виждж. 16 гл҃ахж же отъ фарисѣи
едини. нѣстъ сь отъ б҃а ч҃ака. ѣко
соботы не хранитъ. ови гл҃аа-
хж како можетъ ч҃акъ грѣшенъ.
сица знамениѣ творити. ѥ распь-
рѣ бѣ вь нихъ. 17 гл҃аша слѣпьцю па-
кы. тъı чъто гл҃ѣши о немь. ѣко
отвръзе очи твои. онъ же рече. ѣко
пр҃къ естъ. 18 не ѣсѧ же вѣры июден о
немь. ѣко бѣ слѣпъ и прозьрѣ. до-
ньдеже призъваша родителѣ то-
го прозьрѣвъшааго. 19 и въпросиша ѣ
гл҃ъште. сь ли естъ сн҃ъ ваю.

CLII егоже въı гл҃ете ѣко слѣпъ сѧ роди.
како оубо нъıнѣ видитъ. 20 отъвѣщта-
сте же имъ родителѣ его и рѣсте. вѣмь
ѣко сь естъ сн҃ъ наю. ѥ ѣко слѣпъ сѧ ро-
ди. 21 како же нъıнѣ видитъ не вѣмь. ли
кто емоу отвръзе очи бѣ не вѣмь. са-
мого въпросите. възрастъ има-
тъ. самъ о себѣ да гл҃етъ. 22 сице рѣ-

Стр. 1 ведоша *остр. никол. б.* вѣша *никол. а.* *9* едини *въ остр. пропущено, вм. того въ проч.* етери. *10* чьтеть *остр.;* дроузии же гл. *остр.* *12* сице *зогр.* *13* гл҃аахж же *ассем.* *16* ѣша *остр. никол.* *17* сл. бѣ *асс.* *18* възгласиша *всѣ прочіе.* *19 въ остр. ошибочно опять* възгласиша. *21* иже *(вм.* егоже*) ник. а.;* гл҃ета *всѣ прочіе.* *22—23* отъвѣщаста *остр. никол.* *23* рѣста *зогр. никол.* рекоста *остр.;* вѣ вѣвѣ *ассем. остр.* *26* в *въ* отвръзе *прип. надъ строкою; безъ* вѣ *зогр.* *27* самъ въздр. им. *остр.* *28 и 1 на слѣд. стр.* си рекоста *остр.*

сте родителѣ его. ѣко боѣашете сѧ ю-
деи. юже бо сѧ вѣахѫ съложили ю-
дѣи. да ѣще кто исповѣстъ хуа. о-
тълж(ченъ) соньмишта вждетъ. 23 сего
ради родителѣ его рѣсте. ѣко въ-
здрастъ иматъ самого въпроси-
те. 24 призъваша же вторицеж чка
иже бѣ слѣпъ. і рѣша емоу даждь
славж боу. мы вѣмь ѣко чкъ
сь грѣшенъ естъ. 25 отъвѣща же онъ
и рече. аште грѣшъникъ естъ не вѣ-
мъ. едино вѣмь ѣко слѣпъ бѣхъ
нынѣ же виждь. 26 Рѣша же емоу па-
кы. что сътвори тебѣ. како отвръ-
зе очи твои. 27 рѣхъ вамъ юже и не
слъышасте. что хоштете пакы
слъышати. еда и вы хоштете оу-
ченици его быти. 28 они же оукори-
ша и и рѣша. ты оученикъ еси того.
мы же мосеови есмъ оученици.
29 мы вѣмъ ѣко мосѣови гла бъ.
сего же не вѣмъ отъ кждоу естъ.

30 отъвѣшта чкъ и рече имъ. о семь
бо дивъно естъ. ѣко вы не вѣсте отъ
кждоу естъ. і отвръзе очи мои. 31 вѣ-
мъ же ѣко грѣ(шь)никъ бъ не послоушаа-
тъ. нъ аште кто бгочтецъ естъ.
и волж его сътворитъ того послоу-
шаатъ. 32 отъ вѣка нѣстъ слъышано.

Стр. 1 боѥста *остр. никол.* *4* чснъ *въ* отължченъ *пропущ. въ подл.;* съборища *остр.* *5* рѣста *никол* рекоста *остр.* *7* възгласиша *зогр. ассем. никол.* възъваша *остр.;* второк *остр.* *8 и 13* рекоша *остр.* *15* рекохъ *остр.* *16* пакы хоштете *зогр.* *17—18* оуч. е. хошт. б. *зогр.* *19* рѣша кмоу *остр.* *21* къ мос. *acc.* *24* оубо *(вм.* бо*) зогр.* *26* грѣшьнъıихъ *остр.* *28* творить *всѣ прочіе.*

ѣко кто отвръзе очи слѣпоу рожде-
ноу. 33 аште не би отъ бѫ былъ съ.
не могълъ би творити ничесоже.
34 отъвѣшташа и рѣша емоу. въ грѣ-
сѣхъ ты родилъ сѧ еси весь. і
ты ли нъı оучиши. і изгънаша
и вънъ. 35 слъıша ис ѣко изгъна-
ша и вонъ. і обрѣтъ і рече емоу.
ты вѣроуеши ли въ сна бжиѣ. 36 о-
тъвѣшта онъ и рече. кто естъ ги.
да вѣрж имж въ него. 37 рече же емоу
ис. видѣлъı-и еси. і глаи съ то-
боѭ тъ естъ. 38 онъ же рече вѣроуѭ
ги и поклони сѧ емоу ·:· к ·:· 39 і рече и-
съ на сждъ азъ въ миръ сь придъ.
да не видѧштеи видѧтъ. і видѧ-
штеи слѣпи бждтъ. 40 і слъı-
шаша се отъ фа(ри)сѣи сжщеи съ ни-
мъ. і рѣша емоу. еда и мъı слѣ-
пи есмъ. 41 рече же имъ ис. аще би-
сте слѣпи бъıли. не бисте и-
мѣли грѣха. нънѣ же глете. ѣко
видимъ. и грѣхъ вашъ прѣбъıва-
атъ ·:·

сьıи

X

1 аминь аминь глаж вамъ. не въходаи

Стр. 1 от. както *остр. никол.* *2* сь не би *зогр. никол. остр. (но остр. 2 и 3* бъı*); безъ* сь *ассем.* *4* рекоша *остр* *5 безъ* тъı *остр.* *7* слъıшавъ же *всѣ прочіе.* *8* и обр. и и р. *никол. а.* *9* сънъ бжии *остр* *10* и както *остр. ассем. зогр.* *11* вѣроую *никол.*; въ нь *остр.* *12* и видѣлъ *асс. зогр. никол.* *15* въ сь м. придохъ *остр.* придъ въ мирос *ассем.* въ миръ се *зогр.* *17—18* слышавше *никол.* *18* ри *въ подл. пропущ*; сл. отъ ф. си *остр. никол.* сл. се отъ ф. сии *зогр.*; сжщии *остр.* *20 и 21* бъıсте *остр.* *21—22* гр. имѣли *ассем.*

дверьми въ дворъ овьчий. нъ прѣлаза инждоу. тъ татъ естъ и разбойникъ. 2 а въходѧи дверьми. пастъıрь естъ овъцамъ. 3 семоу дверьникъ отвръзаатъ. і овъца гласъ его слъıшатъ. і своѧ овъца глашаатъ по имени. і изгонитъ ѧ. 4 і егда своѧ овъца ижденетъ. прѣдъ ними ходитъ. і овъца по немь идѫтъ. ѣко вѣдѧтъ гласъ его. 5 по тоуждемь же не идѫтъ. нъ бѣжатъ отъ него. ѣко не знаѭтъ тоуждиихъ гласа. 6 сиѭ притъчѫ рече имъ ис̄ они же не разоумѣшѧ чъто вѣшѧ. ѣже гл̄аашеимъ. 7 рече (же) имъ пакъı ис̄. аминь амин гл̄аголѭ вамъ. азъ есмъ дверь овъцамъ. 8 вьси еликоже ихъ приде прѣжде мене. татие сѫтъ и разбоиници. нъ не послоушашѧ ихъ овъца ·:· 9 Азъ есмъ дверь. мъноѭ аште кто вънидетъ съпс̄тъ сѧ. и вънидетъ и изидетъ. і пажитъ обрѧщетъ. 10 татъ не приходитъ. нъ да оукрадетъ и оубиетъ и погоубитъ. азъ придъ да живота имѫтъ и лише имѫтъ 11 азъ есмъ пастъıрь добръı. пастъıрь добръı д̄шѫ своѭ полагаатъ за овъца. 12 а наимьникъ

Стр. 2 инждѣ *ассем.; безъ* тъ *ассем.* *4—5* вратарь *остр.* *6* слоушаѭтъ *ассем.* *7—8* свое все *никол.* *9—10* знаѭтъ *ассем.* *12* штюждего гл. *зогр. никол.* тоуждааго гл. *ассем., остр. согласно съ нашимъ.* *14* сѫтъ *(вм.* бѣша*) ассем.* же *надстрочная прип., остр. безъ* же. *15* пс. пакъı *ассем.* *16 и 20* дверь *ассем. остр. сав.* *17* приде ихъ *ассем.* *24—25* придохъ *остр.* *25* животъ *асс. остр. ник. сав.* *25—26* и лише им. *пропущ. въ зогр.* *26 и 27* пастоухъ *остр. сав.* *27* и доушѫ своѭ полагаѭ за ов. *ассем.* *28* овьца *или м. б.* овъца.

иже нѣстъ пастырь. емоуже не
сѫтъ овъцѧ своѧ ·:·

видитъ влъка граджща. і оставлѣ-
тъ овъцѧ и бѣгаатъ. і влъкъ расχы-
титъ ѭ. і распждитъ овъцѧ. 13 а наемь-
никъ бѣжитъ. ѣко наемьникъ естъ и не
радитъ о овъцаχъ. 14 азъ есмъ пастыр-
рь добръı. і знаѭ моѧ и знаѭтъ
мѧ моѧ. 15 ѣкоже знаатъ мѧ отъцъ. і
азъ знаѭ отца. і дшѫ моѭ полагаѭ
за овъцѧ. 16 і инъı овъцѧ имамъ. ѭ-
же не сѫтъ отъ двора сего. і тъı ми
подобаатъ привести. і гласъ мои оу-
слъıшатъ. і бѫдетъ едино стадо и е-
динъ пастырь. 17 Сего ради мѧ отцъ
любитъ. ѣко азъ полагаѭ дшѫ моѭ.
да пакъı приимѫ ѭ. 18 никтоже вьзь-
метъ еѧ отъ мене. нъ азъ полагаѭ ѭ
о себѣ. область имамь положити ѭ.
і область имамъ пакъı приѧти ѭ.
сиѭ заповѣдь приѧсъ отъ отца мо-
его. 19 Распрѣ же бъıстъ пакъı въ і-
юдеихъ. за словеса си. 20 глаахѫ же мь-
ногіи отъ нихъ. бѣсъ иматъ. і неисто-
въ естъ. что его послоушаате. 21 іни
глаахѫ. сии глі не сѫтъ бѣсъноуѭ-
штааго сѧ. еда бѣсъ можетъ слѣпо-
мъ очи отврѣсти ·:· 22 Бъıшѧ же тъ-
гда енкенїѣ въ ерслмѣхъ. і зима бѣ.

Стр. 1 нѣ пастѹхъ *сав.* *3* влъкъ граджщъ *асс. остр.* *7* не родитъ *ассем. никол. а.* не брѣжетъ *зогр. остр. сав.* *7—8 и 15* пастоухъ *сав.* *20* ѭати ѫ *написано по подчищ.* *21* приѧхъ *остр.* *22* пакъı бъı *зогр.* пакъı *пропущ. ассем.* *27—28* слѣпъıимъ очи отвр. мож. *ассем.* *28—29* тъгда *м. б.* тьгда. *29* *съ нашимъ согласно еще никол. а, гдѣ только форма греческ. слова испорчена* никентиѣ *(греч.* ἐγκαίνια*), всѣ прочіе* свящтенїи.

23 і ѯождаѧше и҃с въ цр҃кве въ притворѣ
соломони. 24 обидѫ же и июдеи и гл҃аахѫ
емоу. доколѣ д҃ша нама вьземле-
CLIV ши аште тъı еси ѯ҃ъ. ръци намъ не оби-
нѫıа сѧ. 25 отъвѣшта имъ и҃с. рѣхъ вамъ
и не вѣроуоуте. дѣла ѣже азъ творѭ въ і-
мѧ отц҃а моего. та съвѣдѣтельствоу-
ѭтъ о мьнѣ. 26 нъ въı не вѣроуоуте нѣсте
во отъ овецъ моиѫъ ѣкоже рѣхъ вамъ. ⁘
27 Овъца моıа гласа моего слоушаѭтъ.
и азъ знаѭ ıа и по мьнѣ граджтъ. 28 і а-
зъ животъ вѣчънъıи даѭ имъ.
і не погъıбнѫтъ въ вѣкъ. і не въ-
сѫъıтитъ ихъ никтоже отъ ржкъı мо-
еıа. 29 отц҃ъ мои иже дастъ мънѣ. боли-
и вьсѣхъ естъ. і никтоже не можетъ
въсѫъıтити ихъ. отъ ржкъı отц҃а
моего. 30 Азъ и отецъ едино есвѣ. 31 вьзя-
сѧ же пакъı камение июдеи да и поби-
ѭтъ. 32 отъвѣшта имъ и҃с мънога дѣ-
ла добра ѣвихъ (въ) васъ. отъ отъца мо-
его. за кое ихъ дѣло камение на мѧ ме-
тете. 33 отъвѣшташа емоу июдеи гл҃ѫ-
ште. о добрѣ дѣлѣ не метемъ камени-
ѣ на тѧ. нъ о власфимии. і ѣко тъı
ч҃лвкъ съı твориши сѧ самъ б҃ъ. 34 отъ-
вѣшта имъ и҃съ. нѣстъ ли написано въ
законѣ вашемъ. ѣко азъ рѣхъ боги есте.

Стр. 1 въ црькъви *ассем. остр.* *2* обидоша *остр.* *3* иземлеши *ассем.* *5* вамъ *м. б.* вамь. *6* азь ѣже *ассем.* *9* рекохъ *остр. (такъ и 5 на слѣдующей страницѣ).* *11* иджть *остр.* *16* естъ вьсѣхъ *ассем.* *18—19* възяша *остр. зогр. никол.* *19* безъ пакъı *остр.* *21* въ *надъ строкою прибавлено, всѣ прочіе* вамъ *(вм.* въ васъ*).* *22—23 и 24* меще— *остр. никол.* *24—25* кам. не мет. *ассем.* кам. не мещемъ *остр.* *27* псано *зогр.* писано *остр. никол.*

35 аште онѣ рече богъ. къ нимъже бѣ-
стъ слово бж̃не. і не могѫтъ сѧ кънигы
разорити. 36 егоже отц̃ъ с̃ти. и посъла къ
миръ. вы гл̃ете ѣко власфимлѣеши.
зане рѣхъ ѣко сн̃ъ бж̃ии есмь. 37 аще не
творѭ дѣлъ отц̃а моего. не емлѣте
ми вѣры. 38 аште ли творѭ. аште и мѣ-
нѣ вѣры не емлете. дѣломъ моимъ
вѣрѫ имѣте. да разоумѣете и вѣроуоу-
те. ѣко въ мънѣ оц̃ъ и азъ въ отц̃и. 39 і и-
скааѫ же его пакы ѭти. і изиде отъ
рѫкъ йхъ. 40 і иде пакы на онъ полъ иоръ-
дана. на мѣсто иждеже бѣ іоаннъ прѣ-
жде кръстѧ. і прѣбыстъ тоу. 41 і мъ-
ногы придѫ къ немоу и гл̃ааѫ. ѣко іоа-
нъ оубо знамениѣ не сътвори. ни единого
же. вьсѣ же елико рече іоаннъ о семь исти-
на бѣ. 42 і мъногы вѣроваша въ него тоу. ⁘

XI.

1 Бѣ же единъ боля лазарь. отъ витани-
ѭ градъца маринна. і мартъı се-
стръı ѭ. 2 бѣ же мариѣ помазавъши-
ѣ гл̃ мироѫ. і отьръши ногы ѣ власы
своими. еѭже братръ ла(за)рь болѣаше.
3 посъласте же сестрѣ его къ немоу гл̃ѫ-

Стр. 1 онъ *зогр никол.;* нарече *ассем. остр. никол. б.* *1—2* рече *(вм.* бъıстъ*) зогр. ассем.* *2 въ рукоп.* м̃ѫтъ. *2—3* раз. кън. *зогр. остр. ассем. никол.* *4* власфимисаѥши *остр.* *6* имѣте *ассем.* имете *остр.* *9* имете *остр.* *9—10* вѣрѫ имете *остр.* *13* идеже *зогр. и проч.* *19* етеръ *зогр. ник.;* лазоръ *сав. (такъ и 23).* *20* града *сав.* *21* р *въ* сестръı *надъ строкою;* ѭ *вм* еѭ, *какъ во всѣхъ прочихъ.* *22* мурмь *остр. зогр.* муромъ *сав. асс.* мастию *ник. а.;* нозѣ его *остр. сав. зогр. асс. ник.* *23* братъ *всп прочіе;* за *въ* лазарь *пропущ. въ подлинникѣ.* *24* посъластѣ *остр. сав.*

ити. гн̃ се егоже любиши болитъ.
4 сълышавъ же нс̃ рече. си болѣзнь
нѣстъ къ съмрѣти нъ о славѣ бж̃ии.
да прославитъ сѧ сн̃ъ бж̃ии ев̃ж. 5 лю-
бляше же нс̃ мартж и сестрж ея и
лазарѣ. 6 егда же оусълыша ѣко боли-
тъ. тъгда же прѣвъıстъ на немь-
же бѣ мѣстѣ дъва дьни. 7 по томь
же гл̃а оученикомъ. идѣмъ къ ю-
деи пакъı. 8 гл̃аша емоу оученици е-
го. оучителю. нъıнѣ искаахж тебе
CLV каменемь побити июдеи. и пакъı
ли идеши тамо. 9 отъвѣщта нс̃. не дь-
вѣ ли на десѧте годинѣ есте въ дьни.
аште кто ходитъ въ дьне не потъкне-
тъ сѧ. ѣко свѣтъ мира сего видитъ.
10 аште ли кто ходитъ ноштиж. потъ-
кнетъ сѧ. ѣко нѣстъ свѣта о немь.
11 си рече и по семь гл̃а имъ. лазаръ
дроугъ нашъ оусъпе. нъ идж да въ-
звоуждж и̃. 12 рѣша же оученици[ци] его.
гн̃и аште оусъпе сп̃сенъ бждетъ. 13 ис̃
же рече о съмрѣти его. они же мънѣ-
ша ѣко о оусъпении сънà гл̃етъ. 14 тъ-
гда рече имъ нс̃ не обиноуѭ сѧ. ла-
заръ оумьрѣтъ 15 и радоуѭ сѧ васъ ра-
ди. да вѣржⷬ имете ѣко не бѣхъ тоу. нъ
идѣмъ къ немоу. 16 рече же тома нари-
цаемъı блиꙁнецъ. къ оученикомъ.

Стр. 1 тъı люб *зогр.*, *въ* любиши *буква* ю *написана по подчищенному вм. другой какой буквы.* *5* бо *(вм.* же*) сав.* *6* лазора *сав.* *11* рав'ви *остр. асс. зогр.* *12* июд. к. поб. *ник.* *13* отъвѣщавъ нс̃ рече *сав.* *13—14* дъва ли н. д. часа *зогр.* *14* еста дьне *никол.* вь дне *сав.* *17 безъ* ли *сав.* *18* св. нѣстъ *зогр. ассем. сав. остр. ник. а.* *19* сице рече *сав.* си рекъ *остр.* *21* р. же емоу *асс.* рекоша *остр.* *22—23* вѣпта же нс̃. *ассем.* *24* съноу *остр.* *26* оумрѣ *остр.*

ідѣмъ и мы да оумьремъ съ ни-
мь ·:· 17 пришедъ же ис̄ въ витанїѧ
обрѣте и четыри дьни юже имѫ-
шитъ въ гробѣ. 18 бѣ же витанїѧ бли-
зъ їм̄а. ѣко пѧть на десѧте ста-
дии. 19 і мънози отъ июден вѣахѫ
пришъли къ мартѣ и маріи. да оу-
тѣшѧтъı-и о братрѣ ею. 20 марта же
егда оуслъıша ѣко ис̄ градетъ. съ-
рѣте и. а маріѧ дома сѣдѣа-
ше ·:·

21 Рече же мартъта къ исоу. г̄и аште би сьде
бъıлъ. не би братръ мои оумрълъ. 22 нъ
і нънѣ вѣмъ. ѣко егоже колижъдо про-
сиши оу б̄а дастъ тебѣ б̄ъ. 23 гл̄а ѥи ис̄.
въскръснетъ братръ твои. 24 гл̄а емоу
марта вѣмь ѣко въскрьснетъ въ
въскрѣшение въ послѣдьнии дьнь. ·:·
25 Рече ѥи ис̄. азъ есмъ въскрѣшение и жи-
вотъ. вѣроуѩи въ мѧ аште оумьре-
тъ оживетъ. 26 і въсѣкъ живъı и вѣроу-
ѩи въ мѧ. не оумьретъ въ вѣкъ. і-
меши ли вѣрж семоу. 27 гл̄а емоу ѥи г̄и.
азъ вѣровахъ ѣко тъı еси х̄ъ сн̄ъ бж̄ии.
градъıи въ весь миръ. 28 і се рекъши и-
де и призъва мариж сестрж своіж та-
и. рекъши оучитель се естъ и зоветъ

Стр. 3 юже чет. д. *ник.* *3—4* имжща *остр. сав.* *4* бѣ бо *асс.* *5—6* попьрищь *остр.* *6* отъ июд. *пропущ. въ зогр.* *7—8* да и оут. о бр. *сав.* *8* братѣ *всѣ проч.* *12 и 13* бъı *остр. сав.* *13* братъ *всѣ прочіе (такъ 16 и 12 на слѣд стр.).* *13—14* нъ і *пропущ. зогр. ассем.* *15* отъ б̄а *остр. зогр.* *18* въскръсение *асс. (такъ и 19).* *19* рече же *асс. остр.* *19—20* животъ и въскрѣшениѥ *остр.* *21* живъ бждетъ *сав.;* живаи *сав.* *22* живъ бждетъ *(вм.* не оумьретъ*) сав.* *25* градаи *зогр.;* въ миръ *остр. зогр.* *26* приглаи *ассем.* *26—27* отаи *остр.* *27* глашаетъ *ассем. никол. а.*

тѧ. 29 она же ѣко оуслꙑша въста ѭдро.
и иде къ немоу. 30 не бѣ же не оу ис̄ прише-
лъ вь весь. нъ бѣ на мѣстѣ еще иде-
же срѣте и марꙗта. 31 июден же сѫще-
и съ неѭ въ домоу. і оутѣшаѭште
ѭ. видѣвъше мариѭ ѣко ѭдро въ-
ста і изиде. по неи идѫ гл̄ѫще. ѣко
идетъ на гробъ. да плачетъ сѧ
тоу. 32 марїѣ же ѣко приде иде бѣ ис̄ъ.
видѣвъши и паде емоу на ногоу. гл̄ѫ-
шти емоу г̄и. аште би бꙑлъ съде.
не би мои братръ оу-
мрълъ.

CLVI 33 ї̄с̄ же ѣко видѣ ѭ плачѫштѫ сѧ. і при-
шедъшѧѭ съ неѭ июдеѭ плачѫштѫ сѧ.
запрѣти дх̄оу. и възмѫти сѧ самъ
34 и рече къде положисте и. гл̄аша емоу
г̄и гради виждъ. 35 и просльзи сѧ ис̄ъ.
36 гл̄аахѫ же июден. виждь како любѣ-
аше и. 37 единии же отъ нихъ рѣша. не мо-
жаѧше ли сь отвръзъи очи слѣпооу-
моу. сътворити да и сь не оумьретъ.
38 ї̄с̄ же пакꙑ прѣтѧ вь себѣ приде къ гро-
боу. бѣ же пештъ и камень належа-
ше на неи. 39 гл̄а ис̄ възьмѣте камень.
Гл̄а емоу сестра оумеръшаѧго марта г̄и ю-
же смрѫдитъ. четврѣдьневънъ бо е-

Стр. 1 скоро *всѣ прочіе, только никол. а* едро *(такъ и 6).* *2* не оу же бѣ *остр. асс. ник.* *4* і сър. *сав.* *5* ѿтѣшахѫ ѭ *сав.* *6—7* въста скоро *асс.* *7* идоша *остр. асс. сав.* *8* плакатъ сѧ *безъ* тоу *сав.* і плачетъ сѧ *зогр.* *9* идеже *остр. сав.* *11 безъ* емоу *асс.* *11 и 12* бꙑ *остр. сав.* *14* видѣвъ *асс.* *14—15* и июд. пр. сь н. *ассем.* *16* доухомъ *(вм.* самъ*) ассем.* *17* гл̄а емоу *сав.* *18* гр. и виждь *зогр. ассем. никол.* ходи и в. *сав.* приди и в. *остр.;* вьсльзи *никол. а.* *20* етери *ассем. никол.* нѣции *остр.* ини *сав.;* рекоша *остр.* *21—22 въ подл. такъ* слѣпооумоу, слѣпьцю *сав.* *24* пещера *остр. сав.* *25* на нѫ *сав.*

стъ. 40 гл҃а ѥи и҃с. не рѣхъ ли ти ѣко аште
вѣроуеши. оузьриши славѫ бж҃иѭ. 41 вь-
зѧсѧ же камень идеже бѣ оумеръı лежѧ.
і҃с же вьзведе къ іспрь очи и рече.
Отч҃е хвалѭ тебѣ вьздаѭ. ѣко оу-
слъıша мѧ 42 азъ же вѣдѣхъ. ѣко вь-
сегда ме(не) послоушаеши. нъ народа
ради стоѭштаѧго окръстъ рѣхъ.
да вѣрѫ имѫтъ ѣко тъı мѧ посъ-
ла. 43 и се рекъ. гласомь велиемь
въскъва. лазаре гради вонъ.
44 і изиде оумеръı. обѫзанъ но-
гама и рѫкама. оукроемь.
і лице его оуброусомъ
обѫзано. гл҃а имъ и҃съ раздрѣшите и и
не дѣите его і҃ти. 45 мънози же отъ июден
пришьдъшен къ марии. і видѣвъше е-
же сътвори и҃с. вѣроваша вь него. к҃ ⁘
46 Єдини же отъ нихъ идѫ къ фарисѣомъ.
и рѣша имъ еже сътвори и҃с ⁘ 47 Єъвъра-
шѧ же архиереи і фарисеи сънемъ на
и҃сѧ. і гл҃аахѫ что сътворимъ. ѣко
чл҃вкъ сь знамениѣ мънога твори-
тъ. 48 аште оставимъı-и тако. вьси
вѣрѫ имѫтъ въ нъ. і приджтъ ри-

Стр. 1 рекохъ *остр.* *2—3* възяша *сав остр. никол* *3* пдеже бѣ оумеръı лежа *эти слова пропущены въ зогр. асс. ник. а. (по примѣру лучшихъ греч. текст.): остр. и сав. согласно съ наш. текст., но* лежа мрьтвъı *сав.* *4* очи въ іспрь *никол.* очи свои въ іспрь *асс.* очи св. горѣ *сав.* очи горѣ *остр.* *5 въ подл. такъ, ошибочно,* хвалѭ. *7 слогъ* не *въ* мене *выскобленъ или стерся.* *8* окр. стоѭщ. *асс.* *10* великъмь *остр.* *11* възгласи *зогр. ник. а.* *12* и абие из. *зогр. остр.* *13* киріѣми (χειρίαις) *ник. а.* кираѣмы *хвал., всѣ прочіе употребл. переводное слово* оукрои. *14* соударомь (σουδαρίῳ) *ник.* *16* сего *(вм.* его*) ассем.* *18* в҃ нъ *асс. ник.* *19* етери *зогр. ник.* *20—21* събьрашѧ сѧ *асс.* *21* съборъ *остр. и зогр., ассем.* съ ними *(описка).* *21—22* на и҃сѧ *пропущ. остр. никол. (въ лучш. греч. т. тоже нѣтъ).*

мѣне. і възъмжтъ и мѣсто и ѩ-
зкъ нашъ. 49 єдинъ же єтеръ отъ нихъ.
каиѳа архиереи съı лѣтоу томоу.
рече имъ. вы не вѣсте ничесоже
50 ни помышлѣате. ѣко оуне естъ на- 5
мъ да единъ чвкъ оумретъ за
люди. а не весь ѩзкъ погыбнетъ.
51 сего же о себѣ не рече. нъ архиереи съı
лѣтоу томоу пророче. ѣко хотѣаше
нс оумрѣти за люди. 52 і не тъкъ- 10
мо за люди. нъ і да чада бжиѣ ра-
сточенаѣ съберетъ въ едино. ⁘
53 Отъ того же дьне съвѣшташа да и бж
оубили. 54 іс же к томоу не акѣ хождa-
ше въı-июдеихъ. нъ иде отъ тж- 15
доу къ странѣ близъ поустыни.
въ ефремъ нарицаемъ гра-
дъ.

CLVII і тоу живѣаше съ оученикы своими. к ⁘
55 Бѣ же близъ пасха июденска. і възидж 20
мъноsи въ имъ отъ странъı. прѣжде
пасхы да очистатъ сѧ. 56 і искаахж же
ис. і глаахж же къ себѣ въ црькве сто-
ѩште. что сѧ мьнитъ вамъ. ѣко не
иматъ ли прити въ праздьникъ. 57 да- 25
ша бо архиереи і фарисѣи заповѣдь.
да аште кто оштжтитъ і къде бждe-
тъ. повѣстъ да имжтъ і ⁘

Стр. 2 нашъ *пропущ. въ зогр. ассем. (согласно съ многими греч. текстами);* нѣкъıи *(вм.* етеръ*) остр. въ зогр. слово пропущено. 5* добрѣ *зогр. 5—6* вамъ *остр. ассем. зогр. никол. (но и* намъ *подтверждается греч. текстами). 9* нъ ѣко *ассем. 10 первое* ъ *въ* тъкъ(мо) *передѣлано изъ* ь. *11* да и *остр. асс. ник. 11—12* събер. раст. въ едино *зогр. 13* бъıша *(вм.* бж*) остр.,* како и би *ник. 17* вь нар. гр. *никол. 23 безъ* же *зогр. 27 безъ* і *ник. 28* повѣсте *зогр.*

XII.

1 І҃с же
прѣжде шести денъ пасхы. приде въ
витанїю. идеже бѣ лазаръ оумерон.
егоже въскрѣси отъ мрътвыихъ. 2 съ-
твориша же (е)моу вечерю тоу. и марѣта
слоужаашє. лазаръ же единъ бѣ отъ
възлежащтиихъ съ нимъ. 3 маріѣ
же приемъши литрж хризмы. нарда
пистикиа мъногоцѣнъны. помаза
носѣ и҃сѣ. и отрѣ власы своими
носѣ его. Храмина же исплъни сѧ
отъ вонѧ хризмъныѧ ·:· 4 Гла же еди-
нъ отъ о(у)ченикъ его. юда симонь и-
скариотъскы. иже и хотѣаше прѣ-
дати. 5 чесо ради мѵро се не продано
бысть. на т҃ пѣнязъ. и дано ницим
имъ. 6 се рече не ѣко о ништиихъ печа-
аше сѧ. нъ ѣко тать бѣ. и скрини-
цю имы. и вьмѣтаема ношаашє.
7 рече же и҃с не дѣи ѧ въ день погребе-
ниѣ моего съблюде ю. 8 ништѧ бо
съ собою въсегда имате.

Стр. 1 шестию *никол.*; дьни *остр.* *2* ъ *въ* лазаръ *исправл. въ* ь; *замъч. форма* оумерои *вм.* оумьръи. *3* *къ* мртв. *приб.* и҃с. *зогр.* из мр. и҃с. *асс.* из мьр. *безъ* и҃с *остр.* *4* е *въ* емоу *припис. болье поздн. рукою.* *7* ливрж *асс. ник.*; мура *асс. остр. сав.* масти *ник.* *9* отьре *остр. сав.* *10* напълни *остр.* *11* мурнъѧ *асс. сав. остр.* *12* *въ подл.* ученикъ; симонъ? *12—13* скариотѣнинь *ник.* *13—14* хот. прѣд. и *остр. асс. ник.* *14* хризма си *зогр.* масть си *ник.* *15* сьребьникъ *остр.* *16* се же *всѣ проч.* *17—18* ковьчежьць *зогр. асс.* рачицж *остр. (сав. ник. согл. съ наш).* *18* носа *(вм.* имы) *сав.*; въметаемаа *зогр.* *19* дѣите *зогр.*; *всѣ прочіе* еѧ. *19—20* да — съблюдетъ *зогр. ассем. сав (безъ* да *остр.)*, съблюдети ю *никол.* *21* вьсегда съ собоѭ *зогр. сав. остр. никол.*, вьс. им. съ соб. *ассем.*

а мене не късегда имате. 9 разоумѣ
же народъ мъногъ отъ июдеи. ѣко
тоу естъ. і придж не и҃сѣ ради тъкъ-
мо. нъ да и лазара видѧтъ. его-
же въскрѣси отъ мрътвъıхъ.
10 съвѣшташа же архиереи. до и ла-
зара оубиѭтъ. 11 ѣко мъногы его ра-
ди идѣахж июдеи. і вѣроваахж въ
и҃сѣ. 12 въ оутрѣи же день народъ мъ-
ногъ. пришедъı въ праздьникъ.
слъıшавъше ѣко и҃с градетъ въ
и҃лм҃ъ. 13 приѧсѧ вѣие отъ финикъ.
і изидж противж емоу. і зъвах-
ж гл҃ѧште. Ѡсан҃на благ҃сенъ
градѧи въ имѧ г҃не. ц҃ръ і҃лвъ.
14 обрѣтъ же и҃с оскля вьсѣде на не.
ѣкоже естъ писано. 15 не бои сѧ дъщи
сионова. се ц҃рь твои градетъ.
сѣдѧ на жрѣбѧте осъли. 16 сихъ же
не разоумѣша оученици его прѣжде.
нъ егда прослави сѧ и҃с. тъгда
помѣнжша. ѣко си бѣша о немь
писана. і си сътвориша емоу.
17 Ѡсвѣдѣтельствоваше же наро-
дъ иже бѣ съ нимь. егда лаза-
ра възъва отъ гроба. і вьскрѣ-
си его отъ мрътвъıхъ. 18 сего
ради и противж емоу изиде на-

Стр. 3 придоша *остр. сав.;* дѣлѣ *(вм* ради*) сав.* *6* до *такъ въ подл. вм.* да. *8* отъ июдеи *асс.* *10* празникъ *сав.* *11* слъıшаша *сав.;* идеть *остр. сав.* *12* приѧша *остр. зогр. сав.;* ваіа *сав.* ваіа *ассем.* ваі *зогр.* витие *ник.* *13* изидоша *остр. сав.* *15* градъıи *остр.* *19* жрѣбѧти *сав. ассем.* *22* о немь бѣша *сав.* *24—25* съвѣдѣт. же народи *сав.* *26* възгласи *зогр. остр.;* ѡтъ мрътвъıихъ и вескр. и ѡтъ гроба *ассем.* *27* і *(вм.* его*) сав.* *27—28* того дѣлѣ *сав.* *28* изиде емоу *остр. зогр., безъ* емоу *сав.* *28 и 1 на слъд. стр.* изидж народи *ассем.*

родъ. ѣко слышаша и сътворьшѣ се знамение ⁘ к҃.

CLVIII 19 Фарисеи же рѣша къ себѣ. видите ѣко никакоже польза естъ. се весь миръ по немь идетъ ⁘ 20 Бѣаху же е҆ллини едини отъ възшедъшихъ. да поклонатъ сѧ къ праздьникъ. 21 сии же пристѫпиша къ филипоу. иже бѣ отъ вид[ѣ]санды галилѣискыѣ. и молѣхѫ и глѧгюще. г҃и хощемъ иса видѣти. 22 Приде филипъ и̑ глаа аньдрѣови. и пакы аньдрѣа и филипъ гласта исв҃и. 23 іс҃ же отъвѣщта има глѧ. Приде година да прославитъ сѧ сн҃ъ чл҃вскыи. 24 амнь амнь глѧ вамъ. аште зрѣно пшеничьно не оумьретъ падъ въ земи. то едино прѣвъываатъ. аште ли оумьретъ мъногъ плодъ сътворитъ. 25 любѧи дш҃ѫ своѭ погоубитъ ѭ. и ненавидѧи дш҃ѫ своеѭ. въ мирѣ семь. въ животѣ вѣчъньѣемь съхранитъ ѭ. 26 аште кто мьнѣ слоужитъ. по мьнѣ да ходитъ. и идеже есмъ азъ тоу и слоуга мои вѫдетъ. и аште кто мьнѣ слоужитъ. почьтетъ і отц҃ъ. 27 Нынѣ дш҃а моѣ възмѧти сѧ. и что рекѫ. отч҃е спси мѧ отъ годинъı сеѭ. нъ сего ради придъ на годинѫ сиѭ. 28 отч҃е прослави има твое. приде же глас҃ъ сн҃бсе. и прославихъ и пакы прославлѭ. 29 народъ же стоѧи и слышавъ.

Стр. 1—2 сътворьша *остр. сав. зогр. ассем. никол.* *2* сицево зн. *ассем.* знаменiѣ *(безъ* си*) зогр.* *3* рекоша *остр.* *3—4* никааже *зогр ассем. остр.*; з *въ* польза *исправл. потомъ въ* S. *4* миръ *ассем.* *5* иде *зогр. остр. никол. (греч.* ἀπῆλθεν*)*; етери *зогр. ассем. никол.* нѣции *остр.* *10* приде же Ф. *ник.* *11* гласта *остр. никол.* *12* часъ *зогр.* *15* падеть на земли и не оумреть *ник* падъ въ земли не оумьреть *остр.* *25* часа *зогр.* *26* придохъ *остр.*

гла҃ахѫ громъ бꙑстъ. ини гла҃а-
хѫ анг҃лъ гла҃ емоу. 30 отъвѣщта и҃с и҃ [ре]-
рече. не мене ради гласъ сь бꙑ-
стъ нъ васъ ради. 31 нынѣ сѫдъ естъ
миро҃у семоу. Нынѣ кънаsъ мира сего
изгънанъ бѫдетъ конъ. 32 і азъ аште
вьзнесенъ бѫдѫ отъ земл҃а. вьсѣ
привлѣкѫ къ себѣ. 33 се же гла҃аше клеплѧ
коеѭ съмрътиѭ хотѣаше оумьрѣти.
34 отъвѣщта емоу народъ. мꙑ слꙑ-
шахомъ отъ закона. ѣко х҃ъ прѣвꙑ-
ваатъ въ вѣкъ. і како тꙑ гл҃еши вь-
знести сѧ подобаатъ сн҃оу чловѣ҃скоу-
моу. кто сь естъ сн҃ъ чловѣ҃скъ. 35 рече
же имъ и҃с. еште въ мало врѣмѧ свѣ-
тъ въ васъ естъ. ходите доньдеже
свѣтъ имате. да тъма васъ не и-
метъ. і ходѧи въ тъмѣ. не вѣстъ
камо идетъ. 36 доньдеже свѣтъ има-
те. вѣроу҃ите въ свѣта. да сн҃ве свѣ-
тоу бѫдете ·:· к҃ ·:· Си гла҃ и҃с. і ошедъ
съкрꙑ сѧ отъ нихъ. 37 толика же зна(ме)-
нихъ сътворьшю емоу прѣдь ними. не
вѣроваахѫ во нь. 38 да съвѫдетъ сѧ
слово исаиѧ прк҃а еже рече. г҃и кто вѣ-
рѫ ѧ слоу҃хоу нашемоу. і мꙑшьца
г҃нѣ комоу отъкрꙑ сѧ. 39 сего ради не
можаахѫ вѣровати. ѣко пакꙑ ре-
че исаиѣ. 40 ослѣпи очи ихъ. і окамѣ-

Стр. 4 народа ради *ассем. сав. зогр. ник. (но въ зогр.* народа *выскобл. и написано* васъ). *5 безъ* семоу *асс.*, всемоу *сав. 8* знаменаѧ *остр.* назнаменоуѧ *асс. (сав. и ник. согласно съ наш.). 12—13* ѣко под. вьзн. *сав. 20* свѣтъ *остр. асс. сав. зогр. 21* шьдъ *зогр. асс. 22 слогъ* ме *въ подл. пропущ. 24* емоу *(вм.* во нь) *зогр. 24—25* сл. ис. пр. събѫд. сѧ *остр. никол.* събѫджтъ сѧ словеса *зогр. 25—26* вѣрова *всѣ прочіе.*

ослѣпилъ есть ср҃дца ихъ. да не видятъ
очима. ни разоумѣютъ ср҃дцемь.
и обратятъ са и исцѣлѣ҆ѭ ѥ҃. 41 си рече и-
саи҃ѣ. егда видѣ славѫ его. и гл҃а о
немь. 42 обаче оубо и отъ кънязъ
CLIX мъногыи вѣроваша въ него. нъ фарисѣи
ради не исповѣдаахѫ. да не и-сънь-
мишть изгънани бѫдѫть. 43 възлю-
биша бо паче славѫ чл҃ѣкѫ неже сла-
вѫ бж҃иѭ. 44 ис҃ же въскыка и рече. вѣроу-
ѭи въ мѧ. не вѣроуоуть къ мѣ нъ къ по-
сълавъшаго мѧ. 45 и видѧи мѧ видѣ
посълавъшаго мѧ. 46 азъ свѣтъ въ
миръ придъ. да вьсѣкъ вѣроуѭи въ
мѧ въ тьмѣ не прѣбѫдетъ. 47 и аште
кто оуслъшить гл҃ы моѭ. и не съхра-
нитъ ихъ. азъ не сѫждѫ емоу. не при-
дъ бо да сѫждѭ мироу. нъ да сп҃сѫ ми-
ръ. 48 отъметаѭи са мене и не приемлѧ
гл҃ъ моихъ. имать сѫдѧштаго е-
моу. слово еже гл҃ахъ то сѫдитъ е-
моу въ послѣдьнии дьнь. 49 ѣко азъ
о себѣ не гл҃ахъ. нъ посълавъı мѧ
отъцъ. тъ мьнѣ заповѣдь дастъ.
что рекѫ и что възгл҃ѭ. 50 и вѣмь ѣко
заповѣдь его животъ вѣчьныи естъ.
ѣже оубо азъ гл҃ѭ. ѣкоже рече мьнѣ
отъцъ тако гл҃ѭ ·:· ·:·

Стр. 2 и не раз. *остр.* *3* си же *остр.* се же *acc.* *6* въ нь *остр. acc.* *7* исповѣхоу *ник. (описка);* отъ сьньмищь *асем.* и —съборища *остр.* *10* вьзъва *м. б.* възъва. *11* въ мене *acc. зогр.* *12* *всѣ проч.* видитъ *(вм.* видѣ*).* *14* вьсь миръ *зогр. ник;* придъ *можетъ быть* придь, придохъ *остр.* *16—17* и не вѣроуѣть *остр. (вм.* съхранитъ*).* *17—18* придохъ *остр.* *18—19* всемоу мироу—вьсь мирь *ник.*

XIII.

1 Прѣжде же праздьника пасцѣ. вѣды ис̄ ѣко приде
емоу година. да прѣидетъ отъ мира сего къ от̄цю. възлюбль своѥ
сѫщаѧ во вьсемь мирѣ. до конѣца
възлюби ѩ ·:· 2 і вечери бывъши. ди-
ѣволоу оуже въложьшю въ ср̄дце шо-
дѣ. симоноу искариотьскоумоу ·:·
да и прѣдастъ. 3 вѣды ис̄ ѣко вьсѣ да-
стъ емоу от̄цъ къ рѫцѣ. і ѣко отъ ѿа и-
зиде и къ ѿоу градетъ. 4 въста съ ве-
черѧ и положи ризы. і приемъ ле-
нтиѥ прѣпоѣса сѧ. 5 По томь же вълии во-
дж въ оумывалыницѫ. і начатъ оу-
мывати nosѣ оученикомъ. і отира-
ти лентиемь. имъже бѣ прѣпоѣса-
нъ. 6 приде же къ симоноу петроу. і гл̄а
емоу тъ. гӣ. ты ли мои оумыеши
nosѣ. 7 отъвѣшта ис̄ и рече емоу. еже
азъ творѭ ты не вѣси нынѣ. ра-
зоумѣеши же по сихъ. 8 гл̄а емоу петръ
не оумыеши ногоу моею вь вѣкъ. отъ-
вѣшта емоу ис̄. аште не оумыѭ
тебе. не имаши части съ мьноѩ. 9 гл̄а
емоу симонъ петръ. гӣ не nosѣ мои
тъкмо. нъ и рѫцѣ и главѫ. 10 гл̄а емоу
ис̄ъ. измъвенъı не тр̄ѣбоуоутъ

Стр. 2 да и цр. *зогр.* *3—4* свое сѫщее *сав.* *4* въ мирѣ *сав.* *7* искариотѣнноу *никол.* *8* іего *(вм. и) остр.* *9—10* изидъ *зогр.* *10* идетъ *сав. остр.;* въставъ *остр.* *11* ризы своѩ *остр. ассем.* *12* по томь вълиѩ *остр., асс. зогр. сав.* же вълиѣ. *14* ногы *остр. ник.* *21—22* отъв. *или* отьв. *23* тебѣ *ассем.* *24 послѣ* гӣ *одно* не *выскоблено.*

тѣмо носѣ оумъıти. естъ бо весь
чистъ. ı вы чисти есте ·⁘ к̃ ·⁘ ·⁘
нъ не вьси. 11 вѣдѣаше бо прѣдаıштаго
го и. сего ради рече ѣко не вьси есте
чисти. 12 егда же оумы носѣ ихъ. прı-
ѧтъ ризы своѧ и възлеже пакы.
ı рече имъ. вѣсте ли что сътворıхъ вамъ. 13 въ(ı) гл̃аашете ма оучителѣ и г̃а. ı довръ гл̃ете есмъ бо. 14 аште оубо азъ оумъıхъ ваши носѣ г̃ь и оучитель. ı вы длъжьни есте дроугъ дроугоу оумъıвати носѣ. 15 образъ
CLX бо дахъ вамъ. да ѣкоже азъ сътворıхъ вамъ. ı вы творите. 16 аминь амин глаг̃ıж вамъ. нѣстъ рабъ болеи г̃а своего. ни апл̃ъ болеи посълавъшаго го и. 17 аще си вѣсте блажени есте аште творите ѣ. 18 не о вьсѣхъ васъ гл̃ıж. азъ бо вѣмь кѫже избърахъ. нъ да кънигы съвьжджтъ сѧ. ѣдъı съ мъноıж хлѣбъ въздвиже на ма прѣльщение свое. 19 отъ селѣ гл̃ıж вамъ. прѣжде даже не вьдетъ. да егда вьдетъ вѣрж имете ѣко азъ есмъ. 20 амин аминь гл̃ıж вамъ. приемлѧи аште кого посълıж мене приемлетъ. а приемлѧи мене приемлетъ посълавъшаго и ма. ·⁘ 21 Сѧи рекъ ис̃ възмѫти

Стр. 4—5 чисти есте *ассем.* *5* ногы *ассем.* *6* възлежааше *безъ* пакъı *асс.* вьзлегъ пакъı *сав.* *8* ı *въ* вы *приписано надъ строкою;* гл̃аашете *описка вм.* глашаете, *какъ зогр. остр.*, гл̃ете *сав.* *9* еи добрѣ гл. *ассем.* *10* *безъ* оубо азъ *ассем.* *12* ѕмъıв. васъ нозѣ *сав.* *13—14* творихъ *зогр.* *14* сътворите *асс.* *16* сълъ *ассем. никол.* *17* творите *(вм.* вѣсте*) остр. описка.* *18* си творите *остр.* *21* въздвигнеть на ма патж своıж *зогр. никол. (въ греч.* πτέρναν*).* *24* вѣсте *(вм.* вѣрж ımете*) зогр.* *27—28* посьл. ма *зогр. никол.*

сѧ дх҃мъ. і сѣвѣдѣтелствова и рече. аминь аминь гл҃аю вамъ. ѣко единъ отъ васъ предастъ мѧ. 22 съзираахж же сѧ междю собоѭ оученици. не домъıсляшите о комь гл҃етъ. 23 бѣ же единъ възлежѧ отъ оученикъ его на лонѣ исо҃вѣ. егоже любѣаше іс҃. 24 поманж же семоу симонъ петръ къпросити кто оубо естъ о немьже гл҃етъ. 25 нападъ же тъ тако на пръси исо҃вы гл҃а емоу г҃и кто естъ. 26 отъвѣшта іс҃. тъ естъ емоуже азъ омочъ хлѣбъ подамъ. і омочь хлѣбъ дастъ июдѣ симоню искариотъскоумоу. 27 и по хлѣбѣ тъгда въниде ко нь сотона. гл҃а емоу іс҃ еже твориши сътвори скоро. 28 сего же никтоже не разоумѣ възлежаштихъ. къ чесомоу рече емоу. 29 едини мънѣахж понеже скриницж имѣаше июда. ѣко гл҃атъ емоу іс҃ъ. коупи егоже трѣбоуемъ на праздникъ. ли ништимъ да нѣчъто дастъ. 30 приемъ же онъ хлѣбъ. ıзиде абие. бѣ же ношть 31 егда изиде. гл҃а же іс҃. Нъıнѣ прослави сѧ сн҃ъ члв҃ческъı. и б҃ъ прослави сѧ о немь. 32 аште б҃ъ прослави сѧ о немь. і б҃ъ прославитъı-и въ себѣ. і абие прославитъ і. 33 чадъца еще мало съ вами есмъ. възыщете мене. і ѣкоже рѣхъ ию-

Стр. 6 възлежа ед. *зогр. ник.* *9* въпр. и *зогр.* *10 безъ* тъ *зогр.* *14* прıатъ і дастъ *зогр.* *17* твори *зогр.* *18* чесо ради *зогр.* къ чемоу *ник.* *19* етери *зогр. ник.* *19—20* ковьчежьць *зогр.*; к *въ* скри(ницж) *надъ строк.* *23* прıмъ *зогр.* *27—28* прославитъ сѧ *зогр. асс. (въ сав.* т *припис. нов. рук. надъ строк.); остр. ник. согл. съ наш. текстомъ.(гр.* ἐδοξάσθη). *30* рекохъ *остр.*

деомъ. ѣко ѣможе азъ идж вы не
можете при(ти). і вамъ гл҃ж нынѣ.
34 заповѣдь повѣдаю вамъ. да
любите дроугъ дроуга ѣкоже вь-
злюбихъ вы. да и вы любите
дроугъ дроуга. 35 о семь разоумѣютъ
вьси. ѣко мои оученици есте. аще
любовь имате междю собою.
36 Гл҃а емоу симонъ петръ. г҃и камо
идеши. отъвѣщта и҃съ ѣможе азъ
идж не можеши нынѣ по мьнѣ и-
ти. послѣдь же по мьнѣ идеши.
37 г҃и по чъто не могж нынѣ по те-
CLXI бѣ ити. нынѣ д҃ша моя за та полож-
жж. 38 отъвѣщта емоу и҃съ д҃ша ли тво-
ю҆ за ма положиши. аминь аминь гл҃ю҆
тебѣ. не възгласитъ кокотъ дон-
деже отъвръжеши са мене три кра-
ты ⁘

XIV.

1 Да не съмжштаатъ са ва-
ше ср҃це. вѣроуите въ б҃а и къ ма
вѣроуите. 2 къ домоу о҃тца моего оби-
тѣли мъногы сѫтъ. аште ли же
ни рекъ вамъ вимъ вамъ. ѣко идж оугото-

Стр. 2 слогъ ти *въ подл. пропущенъ*; и азъ гл҃ж вамъ нынѣ *сав.* *4* любитъ *сав.* *6* разоумѣваютъ *остр.*, о семь бо р. *сав.* *8* любъве *остр. сав.* *10* отъв. емоу и҃с. *ассем. сав.* *11 безъ* по мьнѣ *ассем.;* не можете нына *сав.* *13* гл҃а емоу петръ *въ нашемъ пропущено, во всѣхъ прочихъ есть.* *17* коуръ *всѣ прочіе, только никол.* пѣтель. *19—20* ср. ваше *ник.* *20* въ б҃ъ *остр.* *21* въ домъ *зогр.* *23* бъихъ *остр. сав.* *23 и 1 на слѣд. стр.* идоу и оуготоваю *никол.* ид. оуготоватъ мѣста *сав.*

вати мѣсто вамъ. 3 и ѣште идж оу-
готоваж мѣсто вамъ. пакы при-
дж и поимж вы къ себѣ. да идеже
есмъ азъ и вы вждете. 4 и ѣможе
азъ идж вѣсте. и пжть вѣсте. 5 гл҃а
емоу тома г҃и не вѣмы камо идеши.
і како пжть можемъ вѣдѣти. 6 гл҃а
емоу и҃с. азъ есмъ пжть и истина
и живото. никтоже придетъ къ отъ-
цю тъкъмо мъноѭ. 7 аште мѧ ви-
сте знали и отъца моего знали
виcте оубо. и отъ селѣ познаате и
и оувѣдѣсте и. 8 гл҃а емоу филипъ.
г҃и покажи намъ отъца и довлее-
тъ намъ. 9 гл҃а емоу и҃с. толико
ли врѣмѧ съ вами есмъ и не по-
зна ли мене филипе. видѣвы
мѧ видѣ отъца. и како ты гл҃еши
покажи намъ о҃тца. 10 не вѣроуеши
ли ѣко азъ въ о҃тци и отецъ въ мнѣ
естъ ·:· Гл҃ы ѭже азъ гл҃ѭ вамъ о
себѣ не гл҃ѭ. о҃тцъ же прѣбываѩи въ
мнѣ тъ творитъ дѣла. 11 вѣрж имѣте
мнѣ ѣко азъ въ отъци и отъцъ въ
мнѣ. аште ли же ни за та дѣла вѣрж
емлѣте ми. 12 амин. амин гл҃ѭ вамъ.
вѣроуѩи въ мѧ дѣла ѣже азъ творѭ.

Стр. 1—2 і еште идж пакы придж и оугот. м. в. и п. вы *зогр.* и пакы придж *сав. ассем. (такой же пропускъ въ иныхъ греч. текстахъ).* *5* азъ идж вѣсте пжть *зогр. никол. сав. ассем. (согласно съ лучшими греч., остр. согласно съ нашимъ).* *10—11 и 12* бысте *остр. сав.* *12—13* знаете и вѣсте *никол.* вѣсте *ассем.* знаете и и видѣсте *остр., зогр. первоначально* вѣдѣсте *исправл. въ* видѣсте, *такъ и сав. (и въ греч. и въ лат. текстѣ здѣсь много разночтеній).* *23* дѣло *остр. ассем.*; вѣроуите *ассем.* в. емлѣте *сав.* *26* имете *остр.* имѣте *сав.* емлѣте *зогр.*

и тъ сътворитъ. и болыша сътворитъ сихъ. ѣко азъ къ отьцю градж. 13 і
егоже колижъдо проситє въ имѧ мое.
то сътворыж. да прославитъ сѧ о҃цъ о
сн҃ѣ. 14 і аште чесо проситє въ имѧ мое
азъ сътворыж. 15 аште любитє мѧ заповѣди моѧ съблюдѣтє. 16 і азъ оумолыж о҃тца. і иного параклита дастъ вамъ. да вждетъ съ вами вь
вѣкъ. 17 д҃хъ истинъныı. егоже миръ не
можетъ приѧти. ѣко не видитъ его ни
знаатъ его. вы же знаатє и. ѣко въ
васъ пр҃ебываатъ. и въ васъ вждетъ 18 не оставлыж васъ сиръ. придж къ
вамъ. 19 ѥщте мало и миръ к томоу [не]
не видитъ мене. вы же видитє мѧ.
ѣко азъ живыж и вы живи вждетє. 20 въ
тъ день разоумѣатє ѣко азъ въ о҃тци.
моемь. і вы въ мнѣ и азъ въ васъ. 21 имѣѩи заповѣди моѧ и съблюдаѧ ѩ. тъ естъ любѧи мѧ. а любѧи мѧ възлюбл҃енъ вждетъ от҃цмъ
моимь. и азъ възлюблю и. і ѣ-

CLXII вліж сѧ емоу самъ ⁘ к҃. 22 гл҃а емоу июда не
искаріотъскы. г҃и и что бысть ѣко
намъ хощеши сѧ явити. а не въсемоу
мироу. 23 отъвѣща и҃с и рече емоу. аште кто
любитъ мѧ. слово мое съблюдетъ.

Стр. 1 и тъ твор. *зогр. сав.* *1—2* сихъ сътвор. *остр. ник.* творитъ *зогр.* *2* идж *остр. сав.* *5* с҃ноу *остр. сав.*; что *(вм.* чесо*) сав.* *6* то сътворыж *всь прочіе.* *8* от. моего *сав.* *9* ж *въ* вждетъ *передъл. изъ* оу. *10* вьсь миръ *зогр. асс. ник. (такъ и 15).* *11—12* вѣдеть—знають *ник.* *15* миръ мене к. т. н. в. *остр.*, *безъ* къ томоу *зогр.* *18* разоумѣете вы *сав.* *22* възлюбенъ есть *сав.* *23* възлюблю — *такъ въ подл.* *25* скариотѣнинь *ник.* *26* ив. с. хощ. *остр.* *26—27* мирови *сав.* *27* гл҃а емоу и҃с *ассем.*

і отц҃ъ мои вьзлюбитъ і. і къ немоу
идевѣ. і обитѣль оу него сътворивѣ.
24 не любѧи мене словесъ моихъ не съ-
блюдаетъ. і слово еже слышите. нѣ-
стъ мое нъ посълавъшаго мѧ отц҃а.
25 си гл҃ахъ вамъ къ васъ съı. 26 паракли-
тъ же дх҃ъ ст҃ы егоже посълетъ оц҃ъ
къ імѧ мое. тъ вы наоу҃тъ вьсе-
моу. і вьспомѣнетъ вамъ вьсѣ ели-
коже рѣхъ вамъ. 27 миръ оставлѣю ва-
мъ. миръ мои даю вамъ. не ѣкоже
вьсь миръ даатъ. азъ даю вамь. ⁘
Да не съмѧштаатъ сѧ ваше ср҃дце ни
оустрашаатъ. 28 слышасте ѣко азъ
рѣхъ вамъ. идж и придж къ вамъ. а-
ште бисте любили мѧ. вьздрадо-
вали сѧ бисте оубо. ѣко рѣхъ идж къ
отц҃ю. ѣко отецъ мои болии мене естъ.
29 і нынѣ рѣхъ вамъ. прѣжде даже не
бѫдетъ. да егда бѫдетъ вѣрж и-
мете ⁘ 30 Юже не мъного гл҃ю съ вами.
градетъ бо се(го) мира кънѧзь. і вь
мьнѣ не иматъ ничесоже. 31 нъ да ра-
зоумѣатъ миръ ѣко люблю отц҃а. и
ѣкоже запо(вѣ)дѣ мьнѣ отц҃ъ. тако тво-
рю:

Стр. 3 а не л. *остр.* *3—4* съблюдетъ *сав. остр.*, *проч.* съблюдаетъ, *у насъ* а *прибавл. надъ строкою (смьдъ такого разночтенія существуетъ и въ другихъ переводахъ).* *4* слышасте *сав. асс. остр. зогр.* *6* безъ вамъ *ассем.*; съ вами *(вм.* въ васъ*) сав.* *6—7* пакы тъжде *(вм.* параклитъ же*) сав.* *9* въспомянѫтъ *зогр.* *9—10* все еже *сав.* вьсѧ ѩже *всъ прочіе.* *10* рекохъ *остр. (такъ и 15, 19).* *12* миръ *сав.* *15* пакы придж *ассем.* *16 и 17* бысте *остр. сав.* *17* рѣхъ *въ прочихъ нѣтъ.* *18* мои *въ прочихъ нѣтъ.* *20* да егда бѫдетъ *пропущ. сав.* *20—21* вѣр. имѣте *сав.* *21 послѣ* имете *прибавлено* ѩко азъ рѣхъ вамъ *сав. ник. зогр. асс., безъ этой прибавки кромѣ наш. текста также остр. (въ лучшихъ греческ. текстахъ тоже безъ этой прибавки).* *22* го *въ* сего *приб. надъ строкою.* *25* вѣ *въ* заповѣдѣ *въ подл пропущ.*

въстанѣте идѣмъ отъ сждоу ·:·

XV.

1 азъ есмъ
лоза истинъная. і отцъ мои дѣлатель естъ. 2 вьсѣкж разгж не творѧштж-
ж плода. изъметъ ѭ. і вьсѣкж тво-
[тво]рѧштж плодъ отрѣбитъ ѭ да плодъ
болии сътворитъ. 3 Оуже вы чисти е-
сте. за слово еже глахъ вамъ. 4 вждѣ-
те въ мънѣ и азъ въ васъ. ѣкоже розга
не можетъ плода творити о себѣ. аште
не бодетъ на лозѣ тако и вы. аште въ
мънѣ не прѣбждете. 5 азъ есмъ лоза
вы раждие. іже вждетъ въ мънѣ и а-
зъ въ немь. сътворитъ плодъ мъно-
гъ. ѣко без мене не можете творити
ничесоже. 6 аште кто въ мънѣ не прѣбж-
детъ. изверъжетъ са вонъ ѣкоже ро-
зга и исъшетъ. і съвираѭтъ ѭ и
въ огнь вълагаѭтъ и съгараатъ. 7 а-
ште прѣбждете въ мънѣ. і гли мои
въ васъ прѣбѫдѫтъ. Ємоуже колижъ-
до хоштете просите и вждетъ вамъ ·:·
8 О семь прослави са отъ мои. да пло-

Стр. 1 отъ сждѣ ѯбо *сав.* отъ сждѣ *ассем.* *2 безъ* мои *сав.* *3* розгж о мънѣ не тв. пл *всѣ прочіе, сав.* не твор. о мнѣ пл *4* измештеть *никол.* *5* отрѣблаеть *никол.* *6* больши *ассем.* *8* ѣко бо *остр. зогр.* *9* створити *сав.* *10* бодетъ — *такъ въ подлинникѣ.* *10—11* не прѣб. въ мънѣ *остр.* *11* бждете *сав.* *12* рождие *сав. ассем.* *13* творите *сав.* *14* не можетъ *зогр.;* сътворити *ассем.* *16—17* и тако р. исъшетъ *сав.* исъхнетъ *ассем.* *18* въмѣтаѭтъ *остр;* съгоритъ *сав.,* *безъ* съгар. *зогр.* *19—20* глъ—прѣбѫдетъ *сав.* *21* хощете просити *остр.* *22* о семь бо *сав. зогр. никол.*

дъ мъногъ сътворите. і бѫдете мои оученици. 9 ѣкоже възлюби мѧ оц҃ъ и азъ възлюбихъ вы. бѫдѣте въ любьви моеи. 10 аще заповѣди моѧ съблюдете. пребѫдете въ любьви моеи. ѣкоже азъ заповѣди оц҃а мое(го) съблюсъ. і пребываѭ въ него любьве. 11 се гл҃ахъ вамъ.

CLXIII да радость моѣ [съ вами] бѫдетъ. і радость ваша испълънитъ сѧ. 12 си естъ заповѣдь моѣ. да любите дроугъ дроуга ѣкоже възлюбихъ вы. 13 болыша сеѧ любьве никтоже (не) иматъ. да кто дш҃ж своѭ положитъ за дроугы своѭ. ⁘ 14 Вы дроузи мои есте. аште творите елико азъ заповѣдаѭ вамъ. 15 Юже не гл҃ѭ васъ рабъ. рабъ бо не вѣстъ что творитъ г҃ъ его. вы же рѣхъ дроугы. ѣко вьсѣ ѣже слъішахъ отъ оц҃а моего. съказахъ вамъ. 16 не вы мене избъраете нъ азъ избърахъ вы и положихъ вы. да вы идете и плодъ принесете. і плодъ вашъ пребѫдетъ. да егоже колижъдо проснте. отъ оц҃а въ і-мѧ мое дастъ вамъ. ⁘ 17 Си заповѣдаѭ вамъ да любите дроугъ дроуга. 18 аште миръ васъ ненавидитъ. вѣди-

Стр. 7 го *пропущ.;* съблюдохъ *всѣ прочіе, только ассем. сгл. съ нашимъ. 8* любъви *асс. сав. остр. 9* въ васъ *мелк. глаг. почерк. прибавл. надъ строкою, первоначальное же выскоблено съ оставшимися слѣдами, всѣ прочіе* въ васъ. *10* моѧ *(вм.* ваша*) сав.;* напълънить сѧ *остр.;* си же *зогр. остр.* се же *сав. 12* больше *асс. сав. 13 въ подл. буквы* не *побѣлѣли. 16* заповѣдахъ *асс. сав. 17* вамъ рабъ *зогр. 17—18* створить *ник. 18* рекохъ *остр. (такъ и 6 на слѣд. стр.). 19* оу ѡтьца *ник. (такъ и 24). 25* дастъ сѧ вамъ *сав.;* се зап. *сав. 27* вьсь миръ *зогр. никол.*

те ѣко мене прѣжде васъ възненави-
дѣ. 19 аште отъ мира бисте были. ми-
ръ оубо свое любилъ би. ѣко же отъ ми-
ра нѣсте. нъ азъ избрахъ вы отъ
мира. сего ради ненавидитъ васъ
миръ. 20 Помните слово еже азъ рѣхъ
вамъ. нѣстъ рабъ болеи г̃а своего.
Аште мене изгънаша и васъ иждены-
тъ. аште слово мое съблюса и ва-
ше съблюдѫтъ. 21 нъ си вьсѣ съ-
творѧтъ вамъ за има мое
ѣко не вѣдѧтъ посълавъшаго ма. 22 а̃ще
не бимь пришелъ и гл̃алъ имъ. грѣха не бѫ
имѣли. нынѣ же и винъı не имѫтъ о грѣ-
сѣ своемъ. 23 ненавидѧи мене и о̃тца моего
го ненавидитъ. 24 аште дѣлъ не бимь съ-
творилъ въ нихъ. ихъже инъ никтоже съ-
твори. грѣха не бѫ имѣли. нынѣ же и видѣ-
ша и възненавидѣша и мене и о̃тца моего.
25 нъ да съвѫдетъ са сло(во) писаное въ зако-
нѣ ихъ. ѣко възненавидѣша ма спѫти.
26 Єгда же придетъ параклитъ. егоже азъ по-
сълѫ вамъ. отъ о̃тца дх̃ъ истинъныı.
иже отъ о̃тца исходитъ. тъ съвѣдѣте-
льствоуоутъ о мънѣ. 27 и вы же съвѣдѣ-
тельствоуоуте. ѣко искони съ мъноѭ е-
сте.

Стр. 1—2 вьзненавидатъ *сав.* *2* вьсего мира *ассем. никол. (такъ и 3—4)*; бъıсте *зогр. остр. сав.* *2—3* вьсь миръ *ассем. ник. (такъ и 6).* *6* поменѣте *никол.* *8* ма—вы *асс. ник.* вы *остр.* *9* съблюдоша *зогр. сав. остр. никол.* *10—11* творатъ *зогр.* *13* бъıхъ—бъıша *сав. остр. (такъ и 16—18).* *15* ненав. же м. *сав.* *16—18* цѣлый стихъ въ *ассем.* пропущенъ. *20* во *въ* слово *въ подл. пропущ.;* псаное *зогр. сав.* *21* без оума *(вм.* спъıти*) остр.* *23* истовъı *сав.* *24—25 и 25—26* повѣдаетъ—повѣдаите *(вм.* съвѣд.*) сав.*

XVI.

1 си гл҃ахъ вамъ. да не съблазните сѧ. 2 отъ сънъмиштъ ижденьтъ въı. нъ придетъ година. да вьсѣкъ иже оубиетъ въı. мьнитъ сѧ слоужъбѫ приносити бо҃у ·:· 3 ı си сътворѧтъ вамъ. ѣко не познашѧ отц҃а ни мене. 4 нъ се гл҃ахъ вамъ. да егда придетъ година. поминайте си. ѣко азъ рѣхъ вамъ. сихъ же вамъ испръва не рѣхъ. ѣко съ вами бѣхъ. 5 нъ(ı)нѣ же идѫ къ посълакъшюмоу мѧ. ı никтоже отъ васъ не въпрашаетъ мене камо идеши. 6 нъ ѣко си гл҃ахъ вамъ. скръби испълньı сръдьца ваша. 7 нъ азъ истинѫ вамъ гл҃ѫ. оунѣе естъ вамъ да азъ и-

CLXIV дѫ. аште бо не идѫ азъ. параклитъ не придетъ къ ва[ма]мъ. аште ли же идѫ. посълѫ и къ вамъ. 8 и пришедъ онъ. обличитъ мира. о грѣсѣ и о правъдѣ и о сждѣ. 9 о грѣсѣ оубо ѣко не вѣроуѭтъ въ мѧ. 10 о правьдѣ же ѣко къ отьцю идѫ. ı къ томоу не видите мене. 11 о сждѣ же ѣко къняѕъ мира сего осжжденъ бıстъ. 12 еще мъного имамъ гл҃ати вамъ. нъ не можете носити нъı-

Стр. 1 се *сав.* *2 противъ ожиданія и въ остр.* сънъмищь; *слова* отъ сънъм. ижд. въı *пропущ. въ сав. ассем.* *4* си *(вм.* сѧ*) зогр.* *5* творатъ *зогр.* *6* си *ассем.* *7—8* поминаите *остр. ассем.* помьните се *сав.* *8 и 9* рекохъ *остр.* ихъже *(вм.* сихъ же*) сав.* *9* азъ не рѣхъ в. испр. *ассем.* *10* ı *въ* нънѣ *прип. подъ стр.* *12* се *(вм.* си*) сав.* *13—14* скърбь напълни ср҃дце ваше *остр.* скръбь испълнитъ ср҃дца ваша *ассем. зогр., сав. согл. съ наш. только* ср҃дце ваше. *15* оунѣ *остр. сав.* добрѣе *зогр.* *17—18* аще ли—къ вамъ *пропущ. сав.* *19* всего мира *зогр. асс.* вьсь мирь *хвал.* миръ *сав.* *21* градѫ *асс. хвал.*

нѣ. 13 егда же придетъ онъ. дх̃ъ истинънъı.
наставитъ вы на вьсѣкж истинж ·:· к̃ ·:·
не о себѣ бо гл̃ати иматъ. нъ елико аще
оуслъıшитъ. гл̃ати иматъ. ı гра[дж]-
джштаа възвѣститъ вамъ. 14 онъ мz
прославитъ. ѣко отъ моего приметъ.
ı възвѣститъ вамъ ·:· 15 Вьсѣ елико и-
матъ отецъ моѣ сжтъ. сего ради рѣхъ
вамъ ѣко отъ моего приметъ и възвѣ-
ститъ ва(мь). 16 въ малѣ и к томоу не видите
мене. и пакъı въ малѣ и оузърите мz.
и ѣко идж къ отцю. 17 Рѣшѧ же отъ оучени-
къ его къ себѣ. что естъ се еже гл̃е-
тъ намъ. въ малѣ и не видите ме-
не. ı пакъı въ малѣ и оузърите мz
ı ѣко идж къ отцю. 18 гл̃аахж же что
естъ се еже гл̃етъ въ малѣ. не вѣ-
мь что гл̃етъ. 19 Разоумѣ же нс̃. ѣко
хотѣахж и въпрашати. и рече имъ о
семь ли сътѧѕаете сz междю со-
боиж. ѣко рѣхъ въ малѣ и не видите
мене.

ı пакъı въ малѣ и оузърите мz. 20 а-
минь аминь гл̃аж вамъ. ѣко къ-
с(п)лачете сz и въздръıдаа[а]те въı.
и миръ въздрадоуоутъ сz. въı же

Стр. 2 и наст. въı *сав.;* всж *асс.* *3 безъ* бо *асс.* *4—5* и град. възв. вамъ *пропущено въ сав.* *6* примъ *сав.* *7* повѣстъ *сав. (такъ и 9—10).* *8* рекохъ *остр (такъ и 21).* *9 безъ* вамъ *зогр. остр. сав.;* приемлетъ *асс.* *10 въ подл.* ва *съ прип. кирил. надъ строкою* мь, вамь вса *хвал.* *12 безъ* и *передъ* ѣко *хвал. асс.,* и ѥко азъ *остр.;* рѣша же ı *зогр.;* оученици его *асс. сав.* *13* вь себѣ *сав.;* се естъ *зогр. ассем. сав. хвал.* *14* намъ *пропущено остр.* *17 слова* въ малѣ не в. ч. гл. *пропущ. ассем.* *18* разоумѣвъ же *остр.* *19* хотѣахж *безъ* и *остр.* *20* въпрашаете сz *сав.* *21* узърите *сав.* *23* въ малѣ оузьр. *остр. зогр.* *24—25* и *въ* въсплачете *прибавл. надъ стр.* *25* въı *пропущ. сав.* *26* а миръ *сав. остр.* а вьсь миръ *зогр. хвал.*

печалыни бѫдете. нъ печалъ ваша въ радостъ бѫдетъ. 21 жена егда раждаатъ. печалъ иматъ. ѣко приде годъ еѧ. егда же родитъ отроча. къ томоу не помьнитъ скрѣби за радостъ. ѣко роди сѧ чл҃вкъ въ миръ. 22 і въı же оубо нъıнѣ печалыни бѫдете. пакъı же оузърѭ въı и въздрадоуоутъ сѧ ср҃дце ваше. і радости вашеѧ никтоже не вьзъметъ отъ васъ. 23 і въ тъı дьнь мене не къпросите ничесоже ·:· Ямин҃ амин҃ гл҃ѭ вамъ. ѣко ащте чесо просите отъ о҃тца въ ім҃ѧ мое. дастъ вамъ. 24 до селѣ не просисте ничесоже въ ім҃ѧ мое. просите и примете. да радостъ ваша испълънена бѫдетъ. 25 си къ притъчахъ гл҃ахъ вамъ. нъ придетъ година. егда къ томоу въ притъчахъ не гл҃ѭ вамъ. нъ не обиноуѭ сѧ о о҃тци възвѣштѫ вамъ. 26 въ тъ день въ ім҃ѧ мое въспросите. і не гл҃ѭ вамъ. ѣко азъ оумол҃ѭ о҃тца о васъ. 27 самъ бо отецъ любитъ въı. ѣко въı мене възлюбисте. і вѣровасте ѣко азъ отъ б҃а изидъ. 28 ізидъ отъ о҃тца.

CLXV и придъ въ миръ. пакъı оставлѣѭ

Стр. 2 на радость *сав.* *3—4* придетъ *сав. хвал.* *4* година *сав. остр.* и егда *сав.* *5* печали *остр. сав.* *6* родитъ чл҃ка *сав.* *6—7* весь миръ *хвал.* *7 безъ* оубо *сав.* *8—9* ѣко оузрадоують се срьдьца ваша *хвал.* *11* помолите *сав. хвал.* *12* ни о чемьже *сав.* *13 безъ* ѣко *ассем.*; оу отьца *асс. сав. зогр. хвал.* *17* напълънѥна *остр.*; се *сав.* *18 безъ* нъ *зогр.*; приде *остр.* *21* повѣдѣ *сав.* възвѣштаѭ *ассем.* *22 безъ* вамъ *сав.* *24—25* ма *(вм.* мене*) сав. ассем.* *25—26 безъ* азъ *остр. ассем.* *26* изидохъ *остр.*; изидъ и отъ о҃тца придъ *сав.* и изидъ отъ б҃а и придъ въ весь м. *асс.* *27 и 1 на слъд. стр.* весь миръ *зогр. асс. ник.*

миръ. і идѫ къ отцоу. 29 глашѧ емоу оу-
ченици его. се нынѣ не обиноуѥшѧ сѧ гла-
голеши. а притъчѫ никоѥже не глеши.
30 нынѣ вѣмъ ѣко вѣси вьсѣ и не трѣбоу-
еши да кто тѧ въпрашаатъ. о семь
вѣроуемъ ѣко отъ ба ишелъ еси. 31 отъ-
вѣшта имъ ис. нынѣ ли вѣроуоуте.
32 се градетъ година и нынѣ приде. да
разидете сѧ кожъдо въ своѥ. і ме-
не единого оставите. і нѣсмъ единъ
ѣко отецъ съ мъноѫ естъ. 33 си глахъ
вамъ. да въ мынѣ мира имате. ⁘ к ⁘
въ мирѣ скрѣбьни бѫдете. нъ дръ-
заите азъ повѣдихъ мира.

XVII.

1 си гла
ис ⁘ і възведе ис очи свои на нбо и
рече. отче приде година. прослави
сна своего. да и снъ твои прослави-
тъ тѧ. 2 ѣкоже далъ емоу еси (власть) вьсѣко-
ѭ плъти. да вьсѣко еже еси емоу да-
лъ дастъ имъ живота вѣчънаго.
3 Се же естъ вѣчънъıи животъ. да
знаѫтъ тебе единого истинъна-
аго ба. і егоже посъла исха. 4 азъ
прославихъ тѧ на земи. дѣло съвръ-

Стр. 3 ни единоѭ *зогр.* *6* еси ишьлъ *зогр.* *8* идетъ *сав.* *9* разидете *остр.*; вь своѥ си *асс. ник.* *9—10* мя *асс. сав.* *12* миръ *всѣ прочіе.* *13* въ всемь м. *зогр. асс. ник.*; печальни *сав.* *14* азъ бо *ассем*; всего мира *зогр. ассем.* вьсь миръ *ник.* миръ *сав.*; се *сав.* *15* възведъ *асс.*; *второго* ис *въ проч. т. нѣтъ.* *16* часъ *зогр.* *18* власть *припис. надъ стр. друг. почеркомъ.* *19* все еже *никол. ассем.* *20* животъ вѣчьнъıи *ассем. остр. сав. никол.* *22* тѧ *ассем.* *24* земли *остр. асс. зогр.* *24 и 1 на слъд. стр.* сътворилъ *остр.*

шихъ. еже далъ еси мьнѣ да сътворѭ.
5 і нынѣ прослави мѧ ты о҃тче оу тебе самого. славоѭ ѭже имѣхъ. прѣжде даже не бъıстъ миръ оу тебе. 6 ѣвихъ имѧ твое чл҃вкмъ. ѭже далъ еси
мьнѣ отъ мира. твои бѣшѧ и мьнѣ ѭ
далъ еси. і слово твое съхранишѧ.
7 нынѣ разоумѣшѧ ѣко вьсѣ елико далъ еси мьнѣ отъ тебе сжтъ. 8 ѣко
гл҃ы ѭже далъ еси мьнѣ дахъ[ъ]
имъ. і ти приѭсѧ и разоумѣшѧ въıистиноѭ ѣко отъ тебе изидъ. і вѣроваша ѣко ты мѧ посъла. 9 азъ о
сихъ молѭ. не о вьсемь мирѣ молѭ. нъ о тѣхъ ѭже далъ еси мънѣ.
ѣко твои сжтъ. 10 і моѣ вьсѣ твоѣ
сжтъ. і твоѣ моѣ. і прославихъ
сѧ въ нихъ. 11 і к томоу нѣсмъ въ мирѣ. і сии въ мирѣ сжтъ. і азъ къ тебѣ градѭ. ⁘ О҃тче с҃ты съблюди
ѭ въ імѧ твое. ѭже далъ еси мьнѣ. да бѫдѫтъ едино ѣкоже и мы.
12 егда бѣхъ съ ними въ мирѣ. азъ
съблюдахъ ѭ въ імѧ твое. ѭже далъ еси мънѣ съхранихъ. і никтоже
отъ нихъ не погыбе. ткъмо с҃нъ
погыбѣлънъı. да съвѫдѫтъ

Стр. 2 безъ ты *зогр. остр. ник.* *3* славѫ *зогр. сав. ник.* *4* вьсь миръ *зогр. ассем. ник* *4—5* твое ѭв. има *сав.* *6* отъ вьсего мира *зогр. асс. ник.* *7* съблюдоша *остр.* *9* твоѭ *сав.;* и *(вм.* ѭко*)* *сав.* *10* дастъ *зогр.; одно* ъ *въ* дахъ *не удалось, поэтому прибавлено другое.* *11* приѭша *остр. зогр. сав.* *12* изидохъ *остр.* *14* м. тѧ *сав.;* о мирѣ *остр.* *15* сихъ *зогр.* *18—19 и 19* въ вьсемь мирѣ *ассем. зогр. никол. (такъ и 23 и 2 на слѣд. стр.).* *20* придѫ *сав. (такъ и 1 на слѣд. стр.).* *23* съ ними *пропущ. сав.* *24* съблюдохъ *сав.* *25* съхранихъ ѭ *ассем. никол.* *26* тъчиѭ *сав.*

сѧ кънигы. 13 нынѣ къ тебѣ градѫ.
і сі глаѭ въ мирѣ. да имѫтъ
радость моѭ исплъненѫ въ себѣ.
14 Азъ дахъ имъ слово твое. и миръ
възненавидѣ ѩ. ѣко не сѫтъ отъ
мира. ѣкоже и азъ отъ мира нѣ-
смъ. 15 не молѭ да възъмеши ѩ о-
тъ мира. нъ да съблюдеши ѩ о-
тъ непрїѣзни. 16 отъ мира не сѫ-
тъ ѣкоже и азъ отъ мира нѣсмь.
CLXVI 17 сті ѩ въ істинѫ твоѭ. слово твое и-
стина естъ. 18 ѣкоже ты мѧ посъла въ
миръ. і азъ посълахъ ѩ въ миръ. 19 і за
ѩ азъ свѧштѫ сѧ самъ. да бѫдѫтъ
и ти сѧтени въ-истинѫ. 20 не о сихъ же
молѭ тькмо. нъ і вѣроующштихъ сло-
вомь ихъ въ мѧ. 21 да вьси едино сѫтъ.
ѣкоже ты отче въ мьнѣ и азъ въ тебѣ.
да и ти въ насъ едино бѫдѫтъ. да и
миръ вѣрѫ имѣтъ ѣко ты мѧ посъла.
22 і азъ славѫ ѥже далъ еси мьнѣ да-
хъ имъ. да бѫдѫтъ едино. ѣкоже и
мы едино. 23 азъ въ нихъ и ты въ мь-
нѣ. да бѫдѫтъ съвръшени въ едино.
и да разоумѣѭтъ миръ ѣко ты мѧ
посъла. і възлюбилъ ѩ еси. ѣкоже

Стр. 1 нынѣ же *остр. ассем. никол.* *2* се *сав.* *3* моѭ *пропущ. сав.* р. съ мъноѭ напълънѫ *остр.* *4* весь миръ *ассем. никол.* *6* вьсего мира *ассем. никол. (такъ и 8, 9, 10).* *7* нъ *(вм.* не*)* *сав., а въ 8* нъ *пропущено сав.* *10* нѣсмь *или* нѣсмъ? *11* твоѭ *пропущ. ассем остр. ник. сав;* твое и ист *остр.* *13* вьсь миръ *ассем. ник. (такъ 20, 25 и 7 на слѣд. стр.).* *13—14* зане *ассем.* *14* сващаѭ *ассем.* *15* къ *слову* істинѫ *кирилл. надстрочная приписка* твою. *16* тькмо *м. б.* тъкмо: тъчиѭ *сав.;* нъ и о *остр. асс. сав. ник.* *16—17* словесемъ *сав. асс.* *17* въ има твое *(вм.* въ мѧ*)* *сав;* бѫдѫть *остр.* *21* азъ *сав. безъ* і. *23* и азь *никол.;* ти *съ надстр. позже прип.* ъ, *сав. остр. асс. тоже* ти *вм. ожид.* ты. *24* съвршение едино *сав.*

и мѧ възлюбилъ еси. 24 о҃че ѥ҆же да-
лъ еси мънѣ. хощѫ да иждеже есмъ а-
зъ и ти бѫдѫтъ съ мъноѫ. да видѧ-
тъ славѫ моѭ ѥ҆же далъ еси мь-
нѣ. ѣко възлюбилъ мѧ еси. прѣ-
жде съложенїѣ мира. 25 отъ[чт҃]че
праведънъıи миръ тебе не позна.
азъ же тѧ познахъ. ı сии позна-
шѧ ѣ(ко) тъı мѧ посъла. 26 ı съказа-
хъ имъ имѧ твое и съкажѫ. да
любъı ѥ҆же мѧ еси възлюби-
лъ въ нихъ бѫдетъ и азъ въ ни-
хъ ⁘ к҃ ⁘

XVIII.

еванѣлие от и҃н. нтафати.

1 си рекъ и҃с҃. ızиде съ оученикъı
своими. на онъ полъ пото-
ка кедръска. ıдеже бѣ врътъ. ѭ нѭ-
же въниде самъ и оученици его ⁘ к҃ ⁘
2 Вѣдѣаше же июда иже и прѣдаваше мѣ-
сто. ѣко мъножицеѭ събираашесѧ и҃с҃
тоу съ оученикъı своими. 3 июда же
прıемъ спирѫ. ı отъ архıереи. ı фа-
рисѣи слоугъı. приде тамо съ свѣ-

Стр. 2 идеже *остр. сав.* *6* вьсего мира *зогр. ассем. никол.* *7* п*е*ред*ъ* миръ *остр. ассем.* *9 надъ* —ша *кирил. приписка* те; *въ подл. только* ѣ, *слогъ* ко *пропущ.* *11* любъве *сав.* *14* се рекъ *остр. сав.* *15—16* отока *сав*, *такъ читалъ и писецъ зографскаго евангелія, исправилъ же въ* острова *(замѣна въ этомъ памятникѣ слова* отока *другимъ словомъ* островъ *говоритъ въ пользу моего предположенія, что зограф. евангеліе южнослав. списокъ паннонскаго подлинника): прочіе тексты* потока. *16* вьр҃тьпъ *остр.* градъ *сав.* *18* иже и прѣд. *пропущ. ассем.* *19* многашъдъı *сав.* мъногашъди *остр.* *20 безъ* тоу *ассем.* *21* примъ *сав.* примъ *остр.* *22 и 1 на смѣд стр.* свѣтилъı *въ сав. пропущ.*, свѣтильникъı *остр. ассем.*

тиѧ҄ъı. ı̀ свѣ҄штами и оржжии. 4 ı̀с̄
же вѣ҄дъı вьсѣ҄ граджштаа на нь. їше-
дъ рече имъ кого иштете. 5 отъвѣ҄шта-
шѧ҄ емоу̀ ѝс̄ назарѣа. 6 гл҃а имъ ѝс̄. а-
зъ есмъ. стоѣ҄аше же июда иже и прѣ- 5
даѧ҄ше съ ними. да ѣ҄ко рече имъ азъ
есмъ. идж въспѧ҄тъ. и падж на зе-
ми. 7 пакъı же ѭ҄ въпроси ѝс̄. кого иште-
те. они же рѣ҄шѧ҄ ѝс̄а назарea. 8 отъвѣ҄ща
ѝс̄ рѣ҄хъ вамъ ѣ҄ко азъ есмъ. аште 10
мене иштете. не дѣ҄ите сихъ ити. 9 да .
съводетъ сѧ҄ слово еже рече. ѣ҄ко ѭ҄же
далъ есн мьнѣ҄ не погоубихъ никого-
же отъ нихъ. 10 Симонъ же петръ имъı
ножъ извлѣ҄че и. и оудари архиерео- 15
ва раба. ı̀ оурѣ҄за емоу̀ оухо десное.
бѣ҄ же има҄ рабоу̀ малхъ. 11 рече же и-
с̄ъ петрови. вьньзи ножъ въ но-
жъниц҃а. Чашж ѭ҄же дастъ мь-
нѣ҄ о҃тц҃ъ не имамь ли пити ѥ҄а 20
12 спира же и тъıсѧ҄шт҃ьникъ. ı̀
слоугы июденскъı. ѭ҄са҄ ѝс̄а
и съвѧ҄заша҄ и. 13 ı̀ вѣ҄са и къ анѣ҄ пръ-
вѣ҄е. бѣ҄ бо тьсть каиѣ҄фѣ ·:·

CLXVII [їже бѣ҄ а҃рхиереи лѣ҄тоу̀ томоу̀. 14 бѣ҄ 25

Стр. 2 иджщаѧ *сав.* вьсе иджщее *остр.*; и ишъдъ *остр.* *3 въ подл. описка* коко *(вм.* кого*).* *4* назарѣнина *сав. ник. (такъ и 9 сав.; ник. же* назареискаго*).* *5* июда съ нпми *асс.* *6* безъ да *асс.* *7* идоша *сав. остр.*; падоша *остр.* *7—8* земі҃и *зогр. остр. ник.* *9* рекоша *остр.* *9—10* ѡтъв· имъ *асс.* *10* рекохъ *остр.* аште оубо *сав. ассем. зогр. никол. (остр. согласно съ наш. текст).* *11* ихъ *сав.* *12* събодетъ *съ поправкою* э *въ* ѧ҄. *13—14* ни единого же *ассем.* *14* имѣѧ *остр.* *15—16* оударь р. арх. *ассем.* *18* възврати н. свои *сав.* *18—19* ножьницж *асс.* *21* тысящьникъ *остр. сав.* *22* аша *сав. зогр. остр. ник.* *23* съвазавъше *сав.*; ведоша *остр. сав. зогр. ник.*

Пропавшій 167-ой листъ подлинника пополненъ здѣсь текстомъ, заимствованнымъ изъ ближайшаго по письму и языку зографскаго евангелія.

Стр. 25 томь лѣтѣ *сав. никол.*

же каіафа. давъı съвѣтъı їюдѣ́мъ.
ѣко добрѣе естъ единомоу҃ чк҃оу
оумьрѣти за лю҃ди. 15 По іс҃ѣ же їдѣ́а-
ше симонъ петръ. і дроугъı оученикъ.
оученикъ же тъ бѣ знаемъ. а҃рхиере-
ови. і вьниде съ іс҃омь. въ дворъ
а҃рхиереѡвъ. 16 Петръ же стоѣше при двь-
рехъ вънѣ. Їзиде же оученикъ тъ. їже
бѣ знаемъ а҃рхиереови. і рече двьрьни-
ци. і въведе петра. 17 Гл҃а же раба
двьрьница петрови. еда і тъı отъ оученикъ
еси чк҃а того. гл҃а онъ нѣсмь. 18 стоѣхѫ
же раби. і слоугъı о҃гн҃ь сътворьше. ѣко
зима бѣ. і грѣ́ахѫ (сѧ). бѣ же съ
н҃ими петръ стоѩ і грѣѩ сѧ. 19 А҃рхи-
ереи же въпроси іс҃а ѳ оученицѣхъ его.
і о оученіи(н) его. 20 Ѿтъвѣшта емоу҃ н҃с҃.
а҃зъ не обиноуѩ сѧ гл҃ахъ вьсемоу҃ мироу҃.
а҃зъ вьсегда оучихъ на съньмиштіи. і
въ црькъв(ѣ) їдеже вьси їюдѣи съне-
мл҃ѫтъ сѧ. і таі не гл҃ахъ ничесоже.
21 Чьто мѧ въпрашаеши. въпроси
слъıшавъшѩ. чьто гл҃ахъ їмъ. се
си вѣдѧтъ еже рѣхъ а҃зъ. 22 Сѝ ре-
къшю емоу҃. единъ отъ прѣстоѩ-
штихъ слоугъ. оудари въ ланитѫ іс҃а.
рекъ. тако ли отъвѣштаваеши а҃р-

Стр. 1 съвѣтъ *сав. ассем. остр. никол.* *2* оунѣе *асс. сав. никол.* оунѫ *остр.* *7* стоѩ *сав.* *8—9* прѣдъ вратъı *сав.* *9—10* вратареви *сав.* *10* въведи петра *сав. никол.* *11 безъ* отъ *сав.* *12* сего *сав. ассем. остр.* *13* твораще *сав.* *14* сѧ *прибавлено по сав. остр. ассем.* *16* въпросиша *сав.; безъ* его *ассем.* *18* мироу *сав.* *19* съньмищихъ *сав. ассем. никол.* съборищи *остр.* *20* црькви *остр. сав. никол.* црькважъ *ассем.* *20—21* събираѫтъ сѧ *остр.* събирахѫ сѧ *сав.* *21* отаи *остр.* *23* слъıшавъшихъ *сав.* *24* ѩже *сав.;* рекохъ *остр.;* се *остр., сав. безъ* се *ими* си. *26* за ланитѫ *ассем. сав.*

хнереѡви. 23 Ѿтъвѣшта емоу ис҃.
а҆ште зълѣ глаахъ свѣдѣтелъ-
ствоуі ѡ зълѣ. а҆ште ли добрѣ
чьто мѧ биеши. 24 Посъла же і
а҆н҃на съвѧзана къ каі҆а҆фѣ архи-
ереѡви. 25 Бѣ же симонъ петръ сто-
ѧ і грѣѭ сѧ. рѣшѧ же емоу. еда
і тъі отъ оученикъ его еси. ѡнъ же
отъвръже сѧ. і рече нѣсмь. 26 гла҃
единъ отъ рабъ архиереѡвъ. жжи-
ка съі. ѥмоуже оурѣза петръ оухо.
не а҆зъ ли тѧ видѣхъ въ врътѣ съ
нимь. 27 пакъі же петръ отъвръже
сѧ. і абие коуръ възгласи. зѵ҃а.
28 Вѣсѧ же і҃са ѿтъ каі҆афъі.
въ преторъ. бѣ же за оутра. і ти
не вънидж въ притворъ. кѳ҃.
да не ѡскврънѧтъ сѧ. нъ да ѣдѧтъ
пасхж. кѳ҃. 29 І҃зиде же къ нимъ і пилатъ
вънъ. і рече.]
CLXVIII кжж рѣчь приносите на чл҃ка сего. 30 отъ-
вѣшташа же и рѣшѧ емоу. а҆ште не би бъі-
лъ съ зълодѣи. не бимь прѣдали
его тебѣ. 31 рече же имъ пилатъ. поим-
мѣте и въі. и по законоу вашемоу сж-
дите емоу. рѣшѧ же емоу июдеи. не до-

Стр. 2—3 повѣждь *сав.* *3* о добрѣ *сав.* *5* съвѧзанъ *остр. (сав. пропущ.); вм.* Анна *въ сав.* Иоаньнъ. *7* рекоша *остр.* *8—9* отъвьрже сѧ онъ *остр. ассем. никол.* *12* въ въръторадѣ *остр.* въ градѣ *сав.* *12—13* съ нимь *пропущ. сав.* *14* пѣтель *никол;* вьспѣ *сав.* *15* ведоша *остр сав. никол.* *16* притворь *никол.* *17* вънидоша *остр;* преторъ *остр. сав. ассем.* *19* изиде же пил. къ нимъ вънъ *остр. ассем. никол., сав. тоже только* съ ними. *21 въ* рѣчь *буквы* чь *надстр. прип.* *22* рекоша *остр. (такъ 26 и 8 на слѣд. стр.);* бъі *остр. сав. (такъ и на слѣд. стр. 13).* *23 безъ* сь *сав.;* бъіхомъ *остр. сав.* бихомъ *зогр.* *23—24* его прѣд. *сав.*

стоитъ намъ оубити никогоже. 32 да
слово и҃сво съвѣждетъ сѧ. еже рече
клепла коеиж съмрѣтьиж хотѣше оумь-
рѣти. 33 Вьниде же пакъı пилатъ въ пре-
торъ. ı̃ възъва и҃са и рече емоу. тъı
ли еси ц҃ръ июдеискъ. 34 отъвѣштa [ѥ]-
емоу и҃с о себѣ ли тъı гл҃еши се. ли и-
ни тевѣ рѣшꙗ о мьнѣ. 35 Отъвѣща пилатъ.
еда азъ жидовинъ есмъ родъ твои. ı̃
архиереи прѣдашꙗ тѧ мьнѣ. что еси
сътворилъ. 36 отъвѣшта и҃с. ц҃рство
мое нѣстъ отъ сего мира. аште отъ
сего мира би вьıло ц҃ство мое. слоу-
гьı оубо моꙗ подвизалъı сѧ бьıшꙗ.
да не прѣданъ бимь июдѣомъ. нъı-
нѣ же ц҃ство мое нѣстъ отъ сждоу.
37 Рече же емоу пилатъ. оубо ц҃р ли еси тъı. отъ-
вѣща и҃с. тъı гл҃еши ѣко ц҃рь есмъ азъ.
азъ на се родихъ сѧ. и на се придъ въ
вьсь миръ. да съвѣдѣтельствоу-
иж о ıстинѣ. вьсѣкъ и҃же естъ отъ
истинъı послоушаатъ гласа мо-
его. 38 гл҃а емоу пилатъ что естъ и-
стина. ı̃ се рекъ пакъı изиде къ ию-
дѣомъ. ı̃ гл҃а имъ. азъ ни единоꙗ
винъı обрѣтаиж въ немь. ⁘ 39 естъ же
обычаи вамъ. да единого вамъ о-
тъпоуштиж на пасхж. хоштете ли оу-

Стр. 1 намъ не д. *остр. сав.; въ зогр.* намъ *пропущ.;* ник. оуб. *зогр.* *2* иже *остр.* *3* назнаменаꙗ *остр.* *4—5* притворь *никол.* *5* гласи *зогр. ассем. никол.* призъва *остр.* гл҃а къ ис. *сав.* *7* о себѣ ли се гл҃еши *остр;* или *остр. сав.* *9* ı̃ *пропущ. ассем. остр.* *14* биша *асс.* *15* бъıхъ *остр. сав.* бимъ бълъ *асс.* *17* надъ оубо *кирил. прип.* то. *18* естъ *(безъ* азъ*) сав.* *19* придохъ *остр.* *20* миръ *сав. остр.* *20—21* повѣдаиж *сав.* послоушьствоуиж *остр.* *26* не обр. *остр. асс.* *28 и 1 на слѣд. стр. безъ* оубо *сав.*

во да отъпоуѹцѫ вамъ цр҃ѣ іюдейска.
40 къзъпиша же вьси гл҃ѫще не сего нъ
вара(а)вѫ. бѣ же варава разбоиникъ.

XIX.

1 Тъгда же пилатъ поѧтъ и҃са и
тепе. 2 і воини съплетъше вѣнецъ о-
тъ тръниѣ. възложиша на главѫ
емоу. і въ ризѫ прапрѫдънѫ облѣ-
ша и. 3 і гл҃ахѫ. радоуи са цр҃ю іюдей-
искъ. і биѣхѫ и по ланитама. 4 ізи-
де же пакъı пилатъ вонъ. і гл҃а и-
мъ се извождѫ и вамъ вонъ. да ра-
зоумѣате ѣко въ немь винъı не обрѣ-
таѭ ни единоѭ. 5 ізиде же и҃с вонъ но-
са тръновъ вѣнецъ. і прапрѫдънѫ-
ѫ ризѫ. і гл҃а имъ се ч҃лвкъ ·:· к҃.
6 Єгда же и видѣша архиереи и слоуѹъı.
възъпиша гл҃ѫште. пропьни и пропь-
ни и. Гл҃а имъ пилатъ. поимѣте въı
и пропьнѣте. Азъ бо не обрѣтаѭ въ не-
мь винъı. 7 отъвѣшташа емоу іюдеи.
мъı законъ имамъ и по законоу нашие-
моу дльженъ естъ оумьрѣти. ѣко сн҃ь
бж҃ии творитъ са. 8 Єгда же слъıша пи-
латъ се слово. паче оубоѣ са 9 и вьни-

Стр. 2 вьси *пропущ. асс.* *3* *въ подл.* вараа҃вѫ, *но второе* а *выскоблено; и въ ассем. зогр. пишется это имя двойнымъ* а. *4* поѧтъ пил и҃са *остр.* *5* би кго *остр.* би и *зогр. сав. никол.* тепе и *ассем.* *5—6* трьнѣнъ *сав.* *7* багъранѫ *остр. (такъ и 14), сав. асс.* прѣпр. *7—8* облѣкоша *остр. сав. никол.* облѣша і *зогр.* *8* и прихождаахѫ къ немоу и гл҃аахѫ *всѣ проч. (зогр.* похожд.). *13 безъ* ни единоѭ *всѣ прочіе* *14* трьнанъ *остр.* трьнѣнъ *сав.* *17—18* распьни распьни кго *остр.* р. р. *сав.* р. и р. и *ассем.* пр. пр. *зогр. ник.* *18* поимѣте и въı *ассем. никол.* *19* распьнѣте *остр. сав. асс.* *23—24* пил. се сл. слово *остр.* *24* паче *пропущ. сав.*

де въ преторъ пакъı. і гл҃а и҃сви.
отъ кждоу̀ еси тъı. і҃с же отъвѣта
CLXIX не сътвори емоу̀ ·:· 10 Гл҃а емоу̀ пилатъ.
мьнѣ ли не гл҃еши. не вѣси ли ѣко власть имамъ пропѧти тѧ. и власть и-
мамъ поустити тѧ. 11 отъвѣшта и҃с.
не имаши области на мьнѣ никоеѭже.
аще не би ти дано съ въıше. сего ради
прѣдавъı мѧ тебѣ болии грѣхъ имать. отъ того пилатъ искаше поустити и. 12 іюдеи же въпиѣ(хж) гл҃ѭште. аште
сего поустиши нѣси дроугъ кесарови.
вьсѣкъ иже сѧ творитъ ц҃рь. противитъ сѧ кесарови ·:· ~. 13 пилатъ же
слъıшавъ та словеса. изведе вонъ и҃са. і сѣде на сждиишти. на мѣстѣ нарицаемѣмь литостротѣ. евръискъı же гаввата. 14 бѣ же параскевьѣии пасцѣ. година бѣ ѣко шестаа. і гл҃а іюдеомъ се ц҃ръ вашъ.
15 они же въпиѣхж възьми възьми
пропьни и. гл҃а имъ пилатъ. ц҃рѣ
ли вашего пропънж. отъвѣшташа
архиереи. не имамъ ц҃рѣ. тькмо кесара. 16 тъгда же прѣдастъı-имъ да

Стр. 1 притворь *ник.* приторъ *зогр.;* пакъı пилатъ *остр.* *3* дастъ *асс. остр. никол.* емоу не створи *сав.;* гл҃а же *зогр. остр.* *4* отъвѣщаеши *сав.* *5* распѧти *ассем. сав. остр.* *7* тъı власти *ассем. остр. (но безъ* тъı *остр.);* никоѭже *зогр.* *8* бъı *остр. сав.* *11* хж *припис. надъ строкою.* *15* изведъ *остр.* *17* рекомѣмь *ассем.;* литострата *ассем. сав.* литостратж *зогр.* литострато *остр.* *19* пасхѣ *остр.;* год. же *ассем. сав. зогр. остр.* *19—20* третиѣѣ *зогр. ассем. никол. (сав. остр. согл. съ наш. текстомъ).* *20* имъ *зогр. (вм.* июд*).* *21—22* възьми и възьми распьни і *асс.* в. в. распьни *сав. остр.* *22* пропьни пропьни *никол.* *23* распьнж *ассем. сав. остр.* *24—25* кесарѣ *зогр. асс.* *25* прѣдастъı имъ *можно читать тоже:* прѣдастъ і имъ *(въ подл.* ъ і *вязью соединено въ* ъı, *гдѣ глаголич.* Ф *приписано къ глаголич.* ѳ*):* прѣдасть и имъ *остр. никол.*

и пропѧнѫтъ ·:· к ·:· они же поемъше
и҃са кѣсѧ. 17 і самъ си несы кр҃стъ і-
зиде къ нарицаемое краниево мѣ-
сто. еже гл҃ѣтъ сѧ еврейскы голго-
та. 18 ідеже и пропѧсѧ. і съ нимь ина
дъва. сѫдоу и овѫдоу. по срѣдѣ же
и҃са. 19 написа же и титла пилатъ.
і положи на кр҃стѣ. бѣ же написано и҃с
назарѣи ц҃ръ июдейскъ. 20 сего же титла
мънози чисѧ отъ июдѣи. ѣко близъ бѣ
мѣсто града. ідеже пропѧсѧ и҃са. і бѣ
написано еврѣискы гръчъскы и ла-
тинъскы ·:· ~ ·:· 21 Гл҃ахѫ же пилатови
архиереи июдеисции. не пиши ц҃ръ июде-
искъ. нъ ѣко самъ рече. ц҃ръ есмъ ию-
дейскъ. 22 отъвѣшта пилатъ. еже пи-
сахъ писахъ ·:· 23 Воини же егда пропѧсѧ
и҃са приѧсѧ (ри)зы его. і сътвориша че-
тыри ч҃и. комоужъдо воиноу часть.
и хитонъ. бѣ же хитонъ не шъвенъ. съ
връхоу истъканъ весь. 24 рѣша же къ себѣ
не прѣдрѣмъ его. нъ метѣмь жрѣби-
ѧ комоу бѫдетъ. да съвѫдѫтъ сѧ
кънигы гл҃ѫштаѧ. раздѣлиша се-
бѣ ризы моѧ. і о матизмъ мои

Стр. 1 распънѫтъ *асс. остр. сав.* *2* и *(вм.* и҃са*) всѣ проч., только остр. согласно съ нашимъ;* вѣса и *ассем.* ведоша *остр. никол. сав. (послѣдняя съ прибавкою* на преторъ*);* и носа себѣ кр. *асс. ник.* самъ с. носа *сав.* *4—5* ѣолъѣота *зогр.* *5* іде *зогр.;* распѧса *ассем.* распаса *сав.* пропаша *остр. никол.;* ина *пропущ. остр.* *6* онѫдоу *сав.* *7* наӣса *зогр. сав.;* титьлъ *зогр. ассем* 8 пол. и на кр. *зогр.*, пол. крьстѣ *безъ* на *ассем.;* написано *зогр. сав. (такъ и 12)* *9* назарѣнинъ *сав. никол.;* съ же титьль *никол.* *10* чиша *зогр.* чьтоша *остр. сав. никол. (ассем. согласно съ нашимъ).* *11* и распѧса *ассем.* распаша *остр. сав.* и пропеше *никол.* пропаша и҃са *зогр.* *12* евр. и гр. и роумъскы *сав.* *16—17* ѣсахъ ѣсахъ *зогр.* *18* (ри) *въ подл. пропущ.;* приѧша *зогр.* *19* ч҃й *т. е.* части. *22* прѣдрѣмь *ник.;* меѣимь *ник.* *22—23* послѣ жрѣб. *прибавл.* о нь *зогр.*

меташа жрѣбиѧ. воини же оубо си сътвориша ·:· 25 Стоѣхѫ же при кр̃стѣ и҃сѹ̀ мати его и сестра матере его. мариѣ клеопова. ι мариѣ магдалини. 26 і҃с̃ же видѣвъ матерь. ι оученика стоѧшта егоже любл҃аше. гл҃а матери своеи. жено се сн̃ъ твои. 27 по томь же гл҃а оученикоу се мати твоѣ. ι отъ того часа поѧтъ ѭ оученикъ въ своѣ си. 28 по семь вѣдъı и҃с̃ъ. ѣко вьсѣ юже съвръшиша сѧ о немь. ~ да съвѫдѫтъ сѧ къ(ни)гы. гл҃а жа-

CLXX ждѫ. 29 съсѫдъ же стоѣаше плънъ оц̑та. они же испльньше гѫбѫ оцьта. на ѵ́сопъ възнезъше. придѣша къ оустомъ его. 30 егда же приѧтъ оцьта и҃с̃ъ. рече. съвръши сѧ ·:· ~. ι прѣклонь главу прѣдастъ дх̃ъ ·:· 31 Іюдеи же понеже параскевьѣи бѣ. да не останѫтъ нк̃стѣ тѣлеса. въ соботѫ. бѣ бо великъ день тоѧ соботы. молиша пилата да прѣбиѭтъ голѣни ихъ. ι възъмѫтъ ѩ. 32 придѫ же воини. ι пръвооумоу прѣбиша голѣни. ι дроугоумоу пропатоумоу съ нимь. 33 на и҃с̃а же пришедъше ѣко видѣша и юже оумьрьшъ. не прѣбиша емоу голѣниѭ. 34 нъ единъ отъ воинъ. копиемь емоу ребра прободе. ι изиде абие кръвъ и вода. 35 ι ви-

Стр. 5 матере *остр. сав.* *7 безъ* своеи *всѣ проч.* *9* дьне *остр.;* оуч. тъ *ассем.* *10 безъ* си *остр.* *12* (ни) *въ подл. пропущ.* *14* гѫбѫ же наплънѣше оцьта *зогр. остр.* г. ж. испльнь о. *никол.* *16—17* съвръшиша сѧ *асс. остр.* *18—19* патъкъ *сав.* *20* вели дьнь *зогр. асс. ник.;* въ тѫ сѫботѫ *сав.;* сѫб. *всѣ прочіе.* *24* расп. *ассем. остр. сав.* *26* оумрьша *сав. никол.;* *въ нашемъ текстѣ* оумьрьшъ *передѣлано изъ* оумьрошъ. *28 и 1 на слѣд. стр.* и вид. и съвѣд. *пропущ. зогр.* видѣвъı *ассем.;* повѣда *(вм.* съвѣд.*)* и ист. естъ повѣдание его *сав.*

дѣвъ и съвѣдѣтельствова. і истинѣно естъ съвѣдѣтельство его ·:· к҃ ·:·
і тъ вѣстъ ѣко истинж глаетъ. да въı
вѣрж имете. 36 бъıша бо си да съвѣ-
джтъ (сѧ) кънигъı. кость не съкроу(ши)тъ
сѧ его. 37 і пакъı дроугъıа кънигъı
глѣжтъ. вьзьратъ на нь егоже пробасѧ ·:· к҃ ·:·
38 По сихъ же моли пилата иосифъ. іже
бѣ отъ ариматѣıа. сан оученикъ исвъ.
таинъ же за страхъ июдейскъ. да
вьзьметъ тѣло исво. и повелѣ пи-
латъ. приде же и вьзатъ тѣло исво.
39 Приде же и никодимъ пришедъı къ и-
сви ношти прѣжде. несъı съмѣше-
ние змрънно и алгоуино. ѣко и литръ съ-
то. 40 Приѧсте же тѣло исво. і обисте е
ризами съ ароматъı. ѣкоже объı-
чан естъ июдѣомъ погрѣбати. 41 бѣ
же на мѣстѣ идеже и пропѧсѧ. врътъ-
пъ. і въ врътъпѣ гробъ новъ. вь не-
мьже николиже никътоже не бѣ поло-
женъ. 42 тоу же за параскевьѣиж июдѣ-
искж. ѣко близъ бѣаше гробъ. положи-
сте иса ·:· к҃ ·:·

XX.

1 Въ единж же соботъ. ма-
риѣ магдалини приде за оутра. еште

Стр. 5 сѧ *въ подлин. пропущ., такъ и слогъ* ши. *6* отъ него *зогр. ассем.* *7* на него иже *зогр.* на нь иже и пробаше *никол.*, прободоша *остр.* *8* проси оу пил. *остр. асс.* молаше *ник.* *9* сан *т. е.* ѥ *съ хвостикомъ.* *10* страха ради *остр.* *12* въза *остр.* *15* алоино *остр.* олъгоуино *зогр.*; ливръ *зогр. ассем. никол. (очевидное подражаніе латинскому libras).* *16* приѧста—обиста *остр.* приеть—обить *никол.* *19* распаша *остр.* распѧсѧ *ассем.* пропаша *зогр. ник.* *19—20* врътъ—врътѣ *ассем. никол.* *23—24* положиста *остр. никол.* *24* єдинъıи же сѫботъı *остр.* единъ сѫботъ *ассем.*

сѫшти тъмѣ на гробъ. і видѣ камень
вьзѧтъ отъ гроба. 2 тече же и приде
къ симоноу петроу. і къ дроугоумоу
оученикоу. егоже люблѣаше исъ. і
гла има възѧсѧ га отъ гроба. і
не вѣмь къде положиша и. 3 ізиде же
петръ и дроугъı оученикъ. і идѣа-
шете къ гробоу. 4 течаашете же оба въ
коупѣ. і дроугъı оученикъ тече скорѣ-
е петра. і приде прѣжде къ гробоу.
5 і приникъ видѣ ризъı лежѧштѧ. о-
бачє не вьниде ⁘ 6 Приде же и симонь
петръ въ слѣдъ его. і вьниде прѣ-
жде въ гробъ. і видѣ ризъı лежѧ-
штѧ. 7 і сѹдарь иже бѣ на главѣ его.
не съ ризами лежѧшть. нъ особь
съвитъ на единомь мѣстѣ. 8 тъ-
гда же вьниде. і дроугъı оучени-
къ пришедъı прѣжде къ гробоу.
CLXXI і видѣ и вѣрова. 9 не оу бо вѣдѣахѫ кънигъ. ѣко подобаатъ емоу отъ мрътвъıхъ въскръснѫти. 10 ідете же пакъı къ себѣ оученика ⁘ 11 Маріѣ же стоѣше оу гроба вьнѣ плачѫшти сѧ. ѣко же плакаа-
ше сѧ. приниче въ гровъ. 12 і видѣ дъва
анѣла въ бѣлахъ сѣдѧшта. едино-
го оу главъı. і единого оу ногоу. ідѣ-
же бѣ лежало тѣло исво. 13 і глaсте ѥй
она. жено что плачеши сѧ. гла има
ѣко възѧсѧ га моего. і не вѣмь кьде по-

Стр. 5 възаша *остр. зогр. никол.* *7—8* идѣаста *остр. никол.* *8* течааста *остр. никол.* *11* леж. единъı *ассем.* *11—12* обаченъ *ассем.* *22* идоста *остр.* идета *никол.* *23* *въ ассем* къ оуч. *прибавлено* диваща сѧ. *26* въ бѣл. ризахъ *ассем. никол.* *28* глaста *остр. никол.* *29* *безъ* она *асс.* *30* възаша *остр. никол.*

ложиша и. 14 се рекъши обрати сѧ въспѧ-
ть. і видѣ иса стоѧшта. і не вѣдѣ-
аше ѣко исъ естъ. 15 гла ѥи исъ жено что
сѧ плачеши кого иштеши. она же мьнѧ-
шти ѣко врътоградарь естъ. рече емоу
ги. аште ты еси възалъ. повѣжди
мьнѣ къде и еси положилъ. і азъ і
възъмж. 16 гла ѥи исъ марие. обращть-
ши же сѧ она гла емоу. евреискы ра-
ввоуни. еже наречетъ сѧ оучителю.
17 гла ѥи ісъ. не прикасаи сѧ мьнѣ. не
оу бо възидъ къ отцю моемоу. иди же
къ братри моеи і рьци имъ. възхождж
къ отцю моемоу и оцю вашемоу. і боу
моемоу и боу вашемоу. 18 приде марнѣ
магдалини възвѣштаѧшти оучени-
комъ ѣко видѣ га. і си рече ѥи ⁘ к ⁘
19 Сжшти же поздѣ вь тъ день. вь единж
соботъ. і двьремъ затвореномъ.
идеже вѣахж оученици его съвърани. за
страхъ июдескъ. приде исъ. і ста по
срѣдѣ и гла имъ миръ вамъ. 20 і се рекъ по-
каза имъ ржцѣ и носѣ и ребра своѣ. Въ-
здрадовашѧ же сѧ оученици видѣвъше га.
21 Рече имъ ис. пакы. миръ вамъ. ѣкоже
посъла ма отъцъ и азъ сълж въı. 22 і се
рекъ доуноу и гла имъ. приимѣте дха

Стр. 1 си *ассем. остр. никол.* *5* гла емоу *ассем. остр. никол.* *6* възалъ ии *асс.* възъ. иси иго *остр.* *7* пол. иго *остр.* *7—8* възьмж и *ассем.* *9—10* *въ подл.* раввоуни, *но буквы* ни *стермись, ассем. никол.* равви, *остр. согл. съ нашимъ.* *12* възидохъ *остр.* *13* братии *всѣ прочіе.* *16* повѣдаѧщи *остр.* *17* си *асс. остр.* *18* сжщоу *остр.;* единъ *асс* кдинъıи сжботъı *остр.* *19* затворенамъ *остр. (ассем.* затвореномъ*).* *22* п. срѣдѣ ихъ *остр. никол.* по ср. оученикъ своихъ *ассем.* *23* безъ и носѣ *остр.* *25* р. же имъ *асс. никол.* *26* посылаѧ *остр.* *27* доуноу *такъ въ подл.* *27 и 1 на слѣд. стр.* дхъ сватъ *ассем. остр. никол.*

сѣ́та. 23 имѣ́же отѣ́поустите грѣ́хы. о-
тѣ́поустатѣ́ сѧ имѣ́. [и имже дрѧжите
дрѧжетсе имѧ.] сѧ имѣ́ ·:· 24 Тома же еди-
нѣ́ отѣ́ обою на десате наричаемы
близнецѣ́. не бѣ́ тоу́ сѣ́ ними егда при-
де ис̃. 25 глаахѫ́ же емоу́ дроугіи оученици
видѣ́хомѣ́ г̃а. онѣ́ же рече имѣ́. а-
ште не виждѫ на рѫкоу́ его ѣ́звы гво-
здеи҃ныѧ. і вѣ́ложѫ рѫкы моеѧ въ
ребра его. ни вѣ́ложю пръста моего
въ ѣ́звѫ гвоздиинѫ́ѭ. не имѫ вѣ́-
ры ·:· 26 І̃ по осми денѣ́ пакы бѣ́ѧхѫ
вѣ́нѫтрь оученици его. і тома сѣ́ ни-
ми. Приде ис̃ двьремь затворена-
мѣ́. і ста по срѣ́дѣ и рече миръ вамѣ́.
27 По томь глаа томѣ́. принеси пръста
твое[є]го сѣ́мо. і визьжь рѫцѣ́ мои. І̃
принеси рѫкѫ твоѭ́. і вѣ́ложи въ ре-
бра моѣ́. і не бѫди невѣ́ренѣ́ нъ вѣ́ре-
нѣ́. 28 і отѣ́вѣ́шта тома и рече емоу́. г̃ь
мои бъ̃ мои. 29 глаа емоу́ ис̃ъ ѣ́ко видѣ́-
вѣ́ мѧ вѣ́рова. блажени не видѣ́вѣ́.

CLXXII шеи і вѣ́ровавѣ́шеи. 30 мѣ́ногѫ же ина
знамениѣ́ сѣ́твори ис̃ прѣ́дѣ́ оученикѣ́
своими. ѣ́же не сѫ́тѣ́ писана въ
кѣ́нигахѣ́ сихѣ́. 31 си же писана бѣ́ша.
да вѣ́рѫ имете ѣ́ко ис̃ естѣ́ х̃ъ сн̃ъ бж̃ии.

Стр. 1 ѿтѣпоуштаете *ник.* *2—3 что различнымъ письмомъ напеч., то въ подл. написано кирилл. букв. по выскобл., отъ прежняго текста видно только* сѧ имѣ́. *10 въ подл.* вѣложи *описка вм.* вѣложѫ, *но и передъл. потомъ въ ѫ; въ строкахъ 9—11 другой порядокъ словъ въ остр. асс. ник.:* и вѣложѫ пьрста моего въ ѧзвѫ гвоздиинѫ́ѭ и вѣложѫ рѫкѫ моѭ въ р. е. *14—15* затвореномъ *асс* *15* срѣ́дѣ́ ихъ *асс.;* и г̃а имъ *остр., асс. то же съ приб.* пакы. *16—17* пръстъ твои *всѣ прочіе.* *17* визьжь *въ подл.* *20* ѿтъвѣщавъ *ассем.* *21* мои и б *асс. остр.* *22—23* ни видѣ́вѣшеи *зогр. остр.* не видѣ́вѣшіи *ассем.* *23* вѣ́ровавѣшіи *ассем.* *25 и 26* і̃сана *зогр.*

і да вѣрующе живота вѣчьнаго
имате въ імѧ его ·:· к҃ ·:·

XXI.

1 По семь ѣ-
ви сѧ пакы ис҃ оученикомъ своимъ
на мори таворьѣдьсцѣмь. ави же сѧ
сице. 2 бѣахѫ въ коупѣ симонъ
петръ. і тома нарицаемои близне-
цъ. і натанаиль. іже бѣ отъ кана га-
лилѣискы. і с҃на зеведеова. і и-
на дъва отъ оученикъ его. 3 гл҃а имъ
симонъ петръ. идѫ рыбъ ловитъ.
гл҃ашѧ емоу. идемъ и мы съ то-
боѫ. і изидѫ. и вьсѣдѫ въ корабь
абие. і въ тѫ ношть не ѭсѧ ничесо-
же. 4 оутроу же абие бывъшю. ста
ис҃ при брѣсѣ. не познашѧ же оучени-
ци ѣко ис҃ естъ. 5 гл҃а же имъ ис҃ дѣ-
ти. еда что сънѣдъно имате. отъ-
вѣшташѧ же емоу ни. 6 онъ же рече
имъ. въврьсѣте о деснѫѭ стра-
нѫ корабльѣ мрѣжѫ. и обрѧштете.
въврьгѫ же. і к томоу не можаахѫ
привлѣшти еѭ. отъ множьства

Стр. 1 без ъ да *зогр.;* животъ вѣчьны *ассем.* *4* тиверьѣдьсцѣмь *зогр.*, —стѣмь *остр. ассем.* *5* тако *остр.* имъ сице *ассем., въ пробѣлѣ строки что-то выскоблено.* *6 любопытна форма* нарицаемои, *такія формы должно быть встрѣчались въ южнослав пам. очень рано, потому что въ отрывкахъ евген. псалтыри онѣ не рѣдки.* *8* оба с҃на зев. *ассем.* *9* отъ оуч. е. дьва *ассем. остр.* *12* идѫ *зогр.* изидоша *остр;* вьсѣдоша *остр.* *13* абие *пропущено въ зогр.* и абие въ тѫ нощь *остр.;* ѭша *зогр. остр. ассем.* *17* имате ли чьто сънѣд. *ассем. сав.* *18* отъв. ем. оученици *сав.* *20 без* ъ корабльѣ *зогр. асс. сав.;* мрѣжа *зогр. ассем. сав.* *21* въврьгоша *сав. остр.*

рꙑбъ. 7 гл҃а же оученикъ егоже лю-
блѣше ис҃ъ петрови. г҃ъ естъ. си-
монъ же петръ слꙑшавъ ѣко г҃ь е-
стъ. епендитомъ прѣпоѣса сѧ. бѣ
во нагъ. і въвръже сѧ въ море. 8 а дроу-
гии оученици корабицьмь придж. не
бѣша во далече отъ земле. нъ ѣко
дъвѣ сътѣ лактъ. влѣкъште мрѣ-
жж рꙑбъ. 9 ѣко же излѣзж на землж.
видѣша огнь лежащь и р(ъ)ибж на не-
мь лежаштж и хлѣ(б)ъ. 10 гл҃а имъ ис҃.
принесѣте отъ рꙑбъ ижже исте нъı-
нѣ. 11 Вьлѣзе же симонъ пет(р)ъ и из(в)лѣ-
че м(р)ѣжж на землж. плънж ве-
лиı рꙑбъ. съто и пать десатъ и
три. і толикоу сжшть не протръ-
же сѧ мрѣжа ·⁘· 12 Гл҃а имъ ис҃. придѣ-
те обѣдоуите. і никтоже не съмѣ-
аше отъ оученикъ истазати его
тъı кто еси. вѣджште ѣко г҃ь естъ.
13 Приде же ис҃. і приıатъ хлѣба и дастъ
имъ. і рꙑбж так(о)жде. 14 се юже тре-
ти(ици) ѣви сѧ ис҃ оученикомъ свои-
мъ въставъ отъ мрътвъıхъ ·⁘· к҃ ·⁘·
15 егда же обѣдоваша гл҃а симонови

Стр. 4 епеи̑дутъмь *остр* *6 первое* ь *въ* корабицьмь *по догадкѣ: буква стерлась, но слѣды указываютъ какъ-то на* ь *а не на* е: кораблицемь *зогр.;* придоша *остр. сав.* *7* зема *ассем.* земьа *сав.* *9* и ꙗко излѣзоша *остр.* и ѣко извлѣша *ассем.* извлѣкоша *сав.; въ подлинникѣ* л *въ* землж *вязью присоединено къ буквѣ* м. *10* ъ *въ* рꙑбж *припис надъ стр.* *11 въ подл. описка* хлѣхъ; и гл҃а *сав.* *13* вълѣзь *асс;* р *въ* петръ *въ подл пропущ.,* в *въ* извлѣ *и 14* р *въ* мрѣжж — *надъ строкою,* мрѣжа *зогр* *14—15* великъıхъ *остр* велихъ *асс. сав. зогр.* *16* сжшть *въ подл. вм.* сжштю *или* сжштоу, *какъ остр. асс.,* толикоу же бъıвъшю *сав.* *17* гл҃а ис҃ *ассем.* *19 безъ* его *зогр.* *21* хлѣбъ *остр. асс· зогр.* *22* рꙑбъı *асс.;* о *въ* такожде *пропущ.* *22—23* третиици — *въ подл·* иици *стерлось, возстановлено по зогр. ассем. сав., остр.* третиıе

петроу҃ и҃с҃. симоне ионинъ любиши
ли мѧ паче (сихъ). гл҃а емоу҃ еи г҃и.
тъı вѣси ѣко люблѭ тѧ. гл҃а
емоу҃ паси агньца моѥ. 16 гл҃а емоу҃
пакъı въторицеѭ. симоне ионинъ любиши ли мѧ. гл҃а емоу҃ еи г҃и.
тъı вѣси ѣко люблѭ тѧ. гл҃а емоу҃
паси овъца моѥ. 17 гл҃а емоу҃ третици.

[симоне і҃онинъ л҃юбиши ли мѧ.
оскрѣбѣ петръ. ѣко рече емоу҃ третици.
л҃юбиши ли мѧ. і гл҃а емоу҃. г҃и. вьсе
тъı вѣси. тъı вѣси ѣко л҃юбл҃ѭ тѧ.
гл҃а емоу҃ и҃с҃. паси овьца моѥ.
18 а҃мин, а҃мин, гл҃ѭ тебѣ. Єгда
бѣ юнъ. поѣсаше сѧ самъ. і хождѣа҃ше ѣможе хотѣа҃ше. егда же
състарѣеши сѧ. вьздеждеши рѫцѣ твои. і инъ тѧ поѣшетъ. і ведетъ. ѣможе не хоштеши. 19 се
же рече клепл҃ѧ. коеѭ съмрътиѭ прославитъ бг҃а. і се рекъ. гл҃а емоу҃ і҃ди по мнѣ. 20 ·і҃· обращтъ
же сѧ петръ. видѣ оученика. егоже л҃юбл҃ѣа҃ше и҃с҃. і҃джшта вь слѣдъ.
і҃же і възлеже на пръси его. і рече.
г҃и кто естъ прѣдаѩи тѧ. 21 сего

Стр. 2 (сихъ) *въ подлинникъ стерлось и невидно.* *4* овьца *остр. сав. (асс. согласно съ нашимъ).* *5* второе *остр.* *8—9* третиѥ *остр. сав.* третиицеѭ *ассем.*

Здѣсь оканчивается текстъ нашей рукописи, недостающее въ издаваемомъ памятникъ пополнено по зографскому евангелію.

Стр. 11 оскрьбѣ же *сав.* третиѥ *остр. сав.* *12—13* тъı вьсе вѣси *остр.* *14 безъ* и҃с҃ *сав.* *16* юнъ бѣ *сав.;* самъ *пропущ. сав.* *20* си *сав.* *21* знаменаѭ *остр. (асс. и сав. согл. съ наш.).* *23 знакъ* ·¯· *надъ* і *означаетъ лишнюю букву.* *26* на вечери на пръси *сав. ассем.*

видѣвъ петръ гл҃а і҃сви. г҃и. а сь
чьто. 22 гл҃а емоу и҃с. а҃ште хощѫ
да тъ пр҃ѣбѫдетъ. доньдеже придѫ.
чьто є тебѣ. по мнѣ тъı гр҃ади
23 і҃зиде же слово се въ братриѫ
ѣко оученикъ тъ не оумьр҃етъ.
не речетъ же емоу и҃с. ѣко (не оу)-
мьретъ. нъ а҃ште хощѫ да
тъ пр҃ѣбъıваетъ. доньдеже при-
дѫ. чьто є тебѣ. 24 сь естъ
оученикъ съвѣдѣтельствоуѧı
о҃ сихъ. і҃же і҃ написа си. і҃ вѣмь
ѣко і҃стинъно естъ съвѣдѣтелъ-
ство его. 25 сѫтъ же і҃ ина
многа. ѣже створи и҃с. ѣже а҃ште
по единомоу с҃пана бъıваѭтъ. ни
самомоу мн[о]ѭ. вьсемоу мироу
въмѣстити пишемъıхъ кънігъ. а҃минь ·:·]

Стр. 3 пр҃ѣбъıваѭть *остр. сав. ассем.* *4* є *асс.*, *въ остр. тоже* ѥ, *только сав.* естъ; тъı по мнѣ гр҃ади *ассем.* *5* братриѫ *прочіе.* *6* оученикотъ *асс.* *7* речетъ *описка вм.* рече, *такъ остр. ассем.* *10* е *ассем.* естъ *сав. остр.*; се *сав.* *11* повѣдаı *сав.* *12* написа *остр. ассем.* *13—14* повѣдание *сав.* *16* писана *сав. остр ассем.*; бъıша *сав.* *17* *въ зогр. описка* моиѫ *вм.* мьниѫ; мироу *сав.*

ОПЕЧАТКИ И ИСПРАВЛЕНІЯ.

а) въ текстѢ памятника:

На	страницѣ	12	въ	строкѣ	16	вмѣсто	твое	исправить	твое
»	»	17	»	»	10	»	нередити	»	не родити
»	»	18	»	»	21	»	передъ строкою прибавить цифру 4		
»	»	19	»	»	21	передъ словомъ Ѣьсѣ поставить цифру 12.			
»	»	22	»	»	6	и 11 вмѣсто цифръ 2 и 8 исправить 7 и 9			
»	»	29	»	»	12	вмѣсто	ї	исправить	ї-
»	»	45	»	»	20	»	ничесо же	»	ничесоже
»	»	69	»	»	2	»	Сѧдете	»	сѧдете
»	»	79	»	»	20	»	изъкранъıхъ	»	изкъранъıхъ
»	»	80	»	»	28	»	отъ	»	отъ-
»	»	87	»	»	23	»	по-	»	по
»	»	100	»	»	5	»	къск[ꙋ]сновени	»	къск(ꙋ)сновени
»	»	119	»	»	4	надо читать нѣ̀ъ			
»	»	122	»	»	12	вмѣсто	нн	»	нн-
»	»	133	»	»	21	»	сїстѫ	»	сїс тѫ
»	»	150	»	»	11	»	доколѣ	»	до колѣ
»	»	152	»	»	22	»	въскорѣ	»	въ скорѣ
»	»	176	»	»	23	»	ѣздалече	»	ѣз далече
»	»	182	»	»	16				
»	»	188	»	»	11	»	м̑ѣ	»	м̑ѣ
»	»	222	»	»	26	»	блаже	»	блаже-
»	»	240	»	»	22	»	цѣлоꙋ	»	цѣлоꙋ-
»	»	257	»	»	21	»	въземлиѫ	»	въ землиѫ
»	»	258	»	»	24	»	-ї.	»	ї-
»	»	298	»	»	17	»	нхъ	»	нхъ
»	»	347	»	»	23	»	никъıи же	»	никъıиже
»	»	353	»	»	14	»	ıдеже	»	ıде же
»	»	394	»	»	1	»	÷ к ÷	»	÷ к҃ ÷
»	»	399	»	»	22	»	видѣв.	»	видѣвъ-

в) въ подстрочныхъ примѣчаніяхъ:

На	страницѣ	44	въ	строкѣ	4	вмѣсто	ѣкшиѫ	исправить	ѣкшиѫ
»	»	61	»	»	1	»	абн ѣкъ	»	абне въ
»	»	99	»	»	8	послѣ за	къı прибавить *acc.*		
»	»	131	»	»	2	вмѣсто	скроꙋшаша-	»	скроꙋша-
»	»	160	»	»	2	»	*буква* л	»	*буква* а
»	»	227	»	»	9	»	батъствие	»	батъствиѣ

ПРИЛОЖЕНІЯ.

ОТМѢТКИ ПРИ ТЕКСТѢ.

Какъ всѣ древніе памятники, такъ и издаваемый здѣсь изобилуетъ различными отмѣтками, внесенными въ разныя времена то въ текстъ, то на поля, вверхъ или внизъ страницъ. Не желая черезчуръ пестрить изданіе самого текста, я включилъ въ него только тѣ отмѣтки, которыя очевидно написаны первою рукою, если онѣ внесены въ строку; все же прочее, какъ то что записано въ текстъ позже, такъ и то что первою рукою помѣчено на поляхъ, не вошло въ напечатанный текстъ или потому, что не имѣетъ значенія, или же по затрудненіямъ типографскимъ.

I.

Старинною рукою, по всей вѣроятности тою же, которая писала весь памятникъ, т. е. глаголическими буквами древняго почерка, отмѣчены на поляхъ:

1. Аммоніевы главы, но непослѣдовательно, на иныхъ страницахъ нѣтъ ни одной отмѣтки, такъ что далеко не всѣ главы отмѣчены глаголическими буквами. Въ евангеліи Матѳея послѣднія отмѣтки видны на л. XLII: ѠѠѦѨ (на полѣ къ 62-му стиху XXVII главы) и ѠѠѦѮ (къ 66-му стиху той же главы); дѣйствительно Матѳ. XXVII. 66 значится 351 глава Аммоніева, а 352 отд. относится къ XXVIII. 1. Въ евангеліи Марка послѣдняя отмѣтка на л. LXXV ϡѪ (на полѣ 1 стиха XVI главы), и дѣйствительно XVI. 1 числится 230 главою по Аммонію. Въ евангеліи Луки послѣдняя отмѣтка на л. CXXX обр.: ѠѠѪϴ (на полѣ 1 стиха XXIV главы), опять вѣрно отмѣчено, потому что Лук. XXIV. 1 значится 336 гл. Аммоніевою. Очень часто къ отмѣткѣ главы Аммоніевой прибавлена еще буква Евсевіева канона (сл. Горскій и Невоструевъ Опис. рукоп. синод. библ. I. 209), она обыкновенно пишется подъ числомъ Аммоніевой главы; такъ напр. на л. CLXIII, на полѣ къ стиху 17. XV. гл. Іоанна, отмѣчено.

ѢѪѲ

Ф

это значитъ. 138 глава Аммоніева, разрядъ десятый Евсевіева канона — обозначеніе вѣрное. Рѣдко къ числу Аммоніевой главы и Евсевіева канона прибавлено еще и имя евангелиста, въ сокращенномъ видѣ:

ѠѠ т е. Т Ь т. е. ρ Ь т е. К Р т. е. Н
ѾѾ Ѧ, ѾѾ Ѧ, ѪѪ Л, Ж Ц.

Не всегда, но довольно часто начало новой главы Аммоніевой отмѣчено въ текстѣ прописною буквою, еще же чаще въ такомъ случаѣ глаголическая буква обыкновенной величины передѣлана кѣмъ-то послѣ въ прописную, но такъ грубо, что первоначальный почеркъ еще виденъ. Въ подобныхъ случаяхъ я считалъ себя въ правѣ возстановить первоначальный видъ текста, т. е. напечатать слово не съ прописною, а съ обыкновенною буквою. Первоначальныя глагол. буквы прописной величины постоянно покрыты тонкою краскою или растворомъ вишневаго цвѣта; передѣланныя же обмазаны киноварью.

2. Обширныя главы, т. е. тѣ, которыя подробно изложены передъ каждымъ отдѣльнымъ евангеліемъ (сл. въ нашемъ изданіи на стр. 114, 186, 313), иногда тоже отмѣчены на поляхъ глаголическими буквами стариннаго почерка, напр. на л. LVII на полѣ, къ Марку VIII. 1. отмѣчено· ѯѳ, что очевидно обозначаетъ 21-ую главу о седми хлѣбѣхъ, о чемъ дѣйствительно здѣсь рѣчь идетъ; сл. на л. LIX къ Марк. IX. 1—7: ѯѳ, т. е. глава 25-ая, л. LXI обр. къ Марк. X 1—6 ѯѱ, т. е. глава 28-ая, л. XCVII обр. къ Лук. IX. 1: ѯѯ, т. е. глава 27-ая, л. CIX къ Лук. XIII. 1. ѱѯ, и тамъже Лук. XIII. 10: ѱѱ, т. е. главы 47 и 48 и т. д.

3. Время чтеній отдѣльныхъ частей текста, т. е. отмѣчены субботы, воскресенья (недѣли) и другіе дни или праздники, когда приходится читать текстъ, на полѣ котораго сдѣлана отмѣтка. Обыкновенно прибавлены даже вступительныя слова чтенія: въ оно врѣмя, или: рече гь оуч. св., и т. д. Не всѣ отмѣтки можно прочесть· иныя стерлись или поблѣднѣли, другія покрыты позднѣйшими кирилловскими выносками. Всѣхъ этихъ отмѣтокъ почеркъ старинный, глаголическій, хотя трудно сказать, той же ли рукою онѣ приписаны, которая писала текстъ, или только современною.

Отмѣтимъ важнѣйшія изъ нихъ (буквы надъ строкою здѣсь напечатаны въ строкѣ)· л. VI обр. къ Матѳ. X. 1 на полѣ приписано мт. нз. к. въ н. врм. козмы и дамкѣн. сл. остр ев. л 249 д. — л VIII вверху стран. къ Матѳ. X. 32: нед. л. пѧтьдесѧтн сѣхъ сѧтъхъ. рѣ гь своимъ оучникмь, сл. остр. ев. л. 58 г. д. — л. VIII обр. къ Матѳ. XI. 1: на поклоненне крста. — л. X къ Матѳ. XII. 15 глава Аммон. 118 въ скот. прдъ стхъ отць, сл. остр 245 г. — л. XX обр. къ Матѳ. XVIII. 10 глв. 181. 10. въ пндлнкь п птке. рече гь, сл. остр. 55 г. — л. XXV обр къ Матѳ. XXI. 1 глв 206. 2· нд. ѣ. постоу и на цвѣты на оутрьниции къ оно врм. сл. остр. 140 в. л. XXXIII къ Матѳ. XXIV. 36, внизу страницы: во вторникъ сѧтымъ и влкѣмъ нед. пон. въ рм глв. рѣѕ отъ нѣй рвь, сл. остр. 146 г. — л. XXXIV къ Матѳ. XXV. 14: нед. ѣѣ рече гь притчж с, сл. остр. 84 а. — л. XXXV къ Матѳ. XXV. 31: нед. мясопоусная. рече гь егд, сл. остр. 120 г. д. — л. XXXV обр. къ Матѳ. XXV. 33—43 внизу стр.: сокот. жѣ г. евнлне. прѣстжпи въ лѣж. глав. йѣ. — л. XXXVI къ Матѳ. XXVI. 6 внизу стр: въ срдж сѧтымъ и великымъ недлм. — л. XXXVIII обр. къ Матѳ. XXVI. 57: тѣ евнѣлне на фати въ оно врѣмя, сл. остр. 179 в.; и на л XXXIX. обр., гдѣ Матѳ. XXVI. 75 — XXVII. 11, читается вверху стр. на тафети, и съ края. на фати; слово та фати передаетъ греческое τῶν παθῶν. — л. XLII къ Матѳ. XXVII. 57 — XXVIII. 2 на полѣ· въ сѣж скт. на оутрьниции. зач. въ оутрѣи на та фати, внизу же стр. сок. сѣа на вечерьнии кнц. на та фати. — л. XLIV обр. къ Марк. I. 1—9· недлѣ прѣдъ сѣтыми феофании. — л. XLVII обр. къ Марк. II. 23. зач мр. йѣ. сок. л. чиста постоу, сл. остр. 127 а. — л. LIX къ Марк. VIII. 34 вверху стр. недлм. к постоу рече ѣ иже хощетъ въ слѣдь, сл. остр. 131 гд. — л. LXIII обр. къ Марк. X. 39: сок. ѣ. постоу. от иоана глава йѣ. сл. остр. 136 г., гдѣ въ заглавіи тоже читается: ѱ иоана глав. ѱд, между тѣмъ текстъ указываетъ на Марк. XI. 1.

На той же страницѣ къ Марк. X. 46 приписано на полѣ глаголическими буквами, но другою, хотя тоже древней рукою· сокота .д҃ псоу. — л. LXIV къ Марк. X. 48 — XI. 8 вверху страницы нед .е҃. постоу от мтѳа. на оутрьници на цѣ҃тъ ѥ҃ѵ҃ѣле глв. с҃ѳ҃, сл. остр. 140 б.; на полѣ къ Марку XI. 4: въ с҃ты чк҃ ѥ҃ѵ҃ѣл от мт. на вечрн. глав с҃н҃г҃.; внизу страницы: къ с҃ты птоκ ѥ҃ѵ҃ѣл от мт. глв. т҃ж҃г҃. — л. LXIV обр. къ Марк. XI. 8—17 вверху стр.: къ с҃тѫж сκт. ѥ҃ѵ҃ѣли на оутрьници от мт. глв. т҃л҃а҃; внизу стр.: къ стѫж҃ кот. ѥ҃ѵ҃ѣле на вечрн от мт. глв. т҃л҃к҃ — л. LXXV обр. къ Марк. XV. 44 — XVI 9 внизу. на оутрници .к҃. къ ѝ врѣмѧ. иρи отъ лоукы — л. LXXVIII къ Лук. I 1—10 внизу на рождъство иоана крститела҃. ѥ҃ѵ҃ѣл. — л. LXXIX къ Лук. I. 20—32 вверху стр.. на благовѣщтение с҃тыѭ бц҃ѧ. — л LXXIX обр. къ Лук. I. 32—41 внизу стр.. на оутрни бц҃и на прѣставлние и ржⷣство — л. LXXXII къ Л. II. 19—29 внизу стр : упо-панти ѩ҃н нашего нс҃ха глав. к҃, сл. остр. 264 а. ἡ ὑπαπαντὴ τοῦ κυριοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κεφαλ. γ΄; обыкновенный слав. переводъ слова· срѣтение.. — LXXXIII обр. на полѣ къ Лук. III. 1· вечръ с҃тхъ епфнн, сл. остр. 257 г. — л. XCIV вверху стр. къ Лук. VII. 36—44: с҃ты ефимьѧ зач. къ оно врѣмѧ, сл. остр. 222 в. — л. CIII вверху стр къ Лук. X. 38—XI. 5· на рождъство бц҃и. — л. CIX внизу стран. къ Лук. XIII. 10. нед. и҃д҃. въ оно врѣмѧ кѣ оучѧ нс҃. — л. CXVIII на полѣ къ Лук. XVIII. 9· нед. прѣжде поста великаго, сл. остр. 116 в. — л. CXXIV на полѣ къ Лук. XXI 8. сокота мѧспсна рече ѩ҃ъ блюдѣт, сл. остр. 119 г. д., внизу же страницы: с҃тоу моу серѣи и какχа рече ѩ҃ъ пржде же сн, сл. остр 228 в. — л. CXXX обр. къ Лук. XXIV. 1 на полѣ. тѣе. зч. от лк. ѥ҃ѵ҃анѣлие на оутрьници в ндѧ вкс҃ѧ .к҃.; внизу же страницы тожⷣе и на оутрьнии .д҃. к҃ д҃ ндлѫ нед. а҃. — л. CXXXV къ Іоан. I. 23—35 вверху страницы къторьника иρи къ лоуцѣ глав т҃ѣ҃., внизу же: въ срⷣ. к҃ он врм. — л. CXXXV обр. къ Іоан. I. 43 на полѣ: нед. а҃ ч҃с҃та къ пстъ въ оно врѣ, сл. остр. 128 а. — л. CXXXVII обр. внизу стр. Іоан. III. 3—17: во вторникъ къторомь нед. рече ѩ҃ъ сконмъ оученнк. — л. CXLII обр. вверху стр. къ Іоан. V. 29—39· въ пт҃к нед. к҃. рече ѩ҃ъ къ вѣровавъшимъ къ немоу нюдеом, сл. остр. 14 г. — л. CXLIV внизу къ Іоан. VI. 17—27· во втрк. нед. .к҃. рече ѩ҃ъ къ пришедъшимъ к немо нюдеом, сл остр. 19 в. — л. CXLIV обр. къ Іоан. VI 35 на полѣ. въ срⷣ. к҃. нед. рче ѩ҃ъ къ пришедшимь к немоу нюд., внизу же. въ чк. нед. .к҃. рче ѩ҃ъ къ пришедшимь к. н. и за мртвыѧ. — л. CXLV внизу стр. къ Іоан. VI. 39—51: к чтк. нед. к҃ рче ѩ҃ъ къ пришедъшимъ къ нмоу нюде., сл. остр. 20 в. — л CXLVI обр. на полѣ къ Іоан. VII. 14: въ срⷣѫ нед. .г҃. прѣполвнне праздьника, сл. остр. 26 а — л. CXLIX обр на полѣ къ Іоан. VIII. 31: въ сокота .г҃. нед — л. CL на полѣ къ Іоан. VIII. 42 в понкъ .д҃. нед рече ѩ҃ъ къ пришедъшимь къ немоу нюд., мь слова пришедъшимь написаны кирилл. буквами, такъ и на л. CLIV. — л. CLIII обр. внизу къ Іоан. X. 12—24: ѥ҃ѵ҃ѣ. нѣкока кратра гн҃ѣ и на с҃ѣте цр҃кви. — л. CLIV обр. на полѣ къ Іоан. XI. 1· а҃і сокота цѣ҃тъна вно врм, сл. остр. 136 г. — л. CLVI обр. вверху стр. къ Іоан. XI. 44—54: тожⷣе и на покланѣние честъноумоу дрѣвоу, сл. остр. 41 а. — л. CLVII на полѣ къ Іоан. XII. 1. нед. цѣтнаа. и на літрѣни, сл. остр 141 д. — л. CLVIII вверху стр. къ Іоан. XII. 18—30: во вторникъ ѣ҃. нед. къ оно врмѧ съвѣ҃тъ сътворшѧ, сл. остр. 41 г. — л. CLIX внизу стр. къ Іоан. XIII. 1 въ чкъ на оумъкненне ногамъ над нипторномь (по греч. τοῦ νιπτῆρος). — л. CLX обр. къ Іоан. XIII. 31 на полѣ· чтъ .а҃. зач. рче ѩ҃ъ къ оученикомъ ѥ҃ѵ҃ѣ. на та ѳатн от иоан. глав. р҃н҃д҃, сл. остр. 164 а. — л. CLXIII внизу къ Іоан. XV. 10—21: на пнткостни си злповѣда. — л. CLXV обр. къ Іоан. XVII. 6—16 на полѣ: зч. в пткъ .ж҃. нед. вмкрѣм. вьзведъ нс҃ очи свои на оученкы рч. — л. CLXVI обр. вверху стр. къ Іоан. XVIII. 1—13: на та ѳати. — л CLXVIII внизу къ Іоан. XVIII 29—38:

єваѣ. д̃. от мт. глв т҃зі̃ нтафати. — л CLXVIII обр. на полѣ къ Іоан. XIX. 6: р҃о҃ѕ̃ въ он врм на въздигъ кр҃ста х҃ва; внизу той же страницы: єванѣлиє .ѥ. от марка глак. с҃ж на та фати. — єванѣлиє ж̃ отъ матѣ҃ глв. т҃ѣ҃ на та фати. — л. CLXIX обр. вверху стр. къ Іоан. XIX. 19—28: єваѣ. ѕ̃. от ин. с҃в на та фати. — л. CLXX вверху стр. къ Іоан. XIX. 29—39: єваѣ. кі̃ от мат. глв. т҃л҃а на та фати; на обратной страницѣ къ Іоан. XX. 1. нтафати. с҃ѕ̃. зч. и на оутрьнци .ж̃. — л. CLXXI внизу къ Іоан. XX. 8—19: нед. .к̃. въ оно врѣмѧ. чьтєние на оутрьнии .ѕ̃. — л. CLXXII на полѣ Іоан. XXI. 1.: с҃зі̃ .ѕ̃. на оутрьнн. ѵ̃ прѣжде писано къ с҃рдж по велицѣ нощи.

Приписки эти свидѣтельствуютъ о намѣреніи, если не первоначальнаго писца, то близкаго ему современника, приспособить текстъ памятника къ чтенію церковному — обстоятельство важное и для насъ въ томъ отношеніи, что имъ подтверждается употребленіе глаголическихъ текстовъ въ церковной службѣ. На это впрочемъ есть и прямыя свидѣтельства: памятники въ родѣ Ассеманова евангелія.

II.

Частое смѣшеніе буквы ж съ оу (глагол. ⰶ съ ⰻ), передача буквы ы иногда черезъ и (хотя писецъ въ такомъ случаѣ обыкновенно замѣчалъ свою описку и къ и надъ строкою приписывалъ ъ) и употребленіе слова кокотъ вм. коуръ — все это указываетъ довольно ясно на родину издаваемаго здѣсь памятника; онъ должно быть написанъ гдѣ нибудь въ предѣлахъ тѣхъ странъ, гдѣ въ XI вѣкѣ жили Хорваты и Сербы, по всей вѣроятности гдѣ нибудь въ Босніи или южнѣе. Въ доказательство же того, что памятникъ долгое время оставался въ рукахъ лицъ хорватскаго или сербскаго происхожденія, можно привести многочисленныя приписки, внесенныя на страницы его кирилловскимъ письмомъ; всѣ онѣ, за исключеніемъ одной на л. 18, обнаруживаютъ правописаніе сербское уже въ полномъ развитіи. Приписки дѣланы отчасти чернилами, отчасти киноварью, — старше другихъ, судя по почерку, киноварныя отмѣтки недѣль или дней недѣли, въ которые читались тексты; эти отмѣтки прибавлены на поляхъ страницъ (иногда и въ текстѣ) хорошимъ почеркомъ кирилл. письма (блестящею киноварью, отличающеюся до сихъ поръ живостью краски), не позже конца XIII или начала XIV вѣка. Что онѣ внесены въ нашъ памятникъ раньше другихъ киноварныхъ приписокъ (о которыхъ рѣчь впереди), объ этомъ можно убѣдиться, кромѣ самого различія въ киновари и въ почеркѣ, еще свидѣтельствомъ на обратной стр. LVIII листа: здѣсь вверху страницы прежде всего была сдѣлана киноварная отмѣтка: соу҃. д̃. гл҃. пѣ҃; позже надо было внести еще отмѣтку отдѣленія киноварью другого цвѣта, писецъ началъ было писать надъ упомянутой отмѣткою, написалъ двѣ строки кд҃ о҃ ѣ҃ь про|шєни кєсари, дальше нельзя было продолжать, мѣшала прежняя отмѣтка, поэтому недостающія буквы с҃цемь онъ прибавилъ уже изъ-подъ упомянутой отмѣтки. Кажется, что этой первой кирилл. рукѣ принадлежатъ слова, приписанныя на обр. стр. л. 133, съ лѣвой стороны рисунка (грубое начертаніе изображенія Іоанна): по҃каи҃ же вѣ҃|дѣти ꙗко лу҃|прѣємлеть|а поне҃ по в҃|здвиженіи|кр҃та; но подобное замѣчаніе на л. 77 обр. напоминаетъ скорѣе позднѣйшій киноварный почеркъ. Дальше я отношу къ первому киноварному почерку на л. 169 примѣчаніе на полѣ страницы: словѣнскы҃ (или словѣнскы҃)|каменоѥ помощиєнє (объясненіе греч. слова на литостротѣ, находящагося въ текстѣ); на позднѣйшій же киноварный почеркъ похоже

замѣчаніе на л. 98 обр. непщоуютъ | мнютъ сирѣ. Наконецъ первому киноварному почерку принадлежатъ на л. 153 (Іоан. X. 1—12) слова конѕтатиноу (вверху стр.) и златоустомоу (на полѣ страницы). Не останавливаясь болѣе на этихъ отмѣткахъ достаточно констатировать фактъ, что еще въ концѣ XIII вѣка читали наше евангеліе, интересовались его переводомъ, снабжали его многочисленными отмѣтками, но уже — кирилловскими буквами, какъ письмомъ болѣе употребительнымъ.

Вторая группа киноварныхъ приписокъ передаетъ оглавленіе тѣхъ обширныхъ отдѣленій еванг. текста, которыя уже перечислены въ началѣ каждаго евангелія. Эти приписки я отношу къ концу XIV-го столѣтія. Вотъ онѣ:

а) Евангеліе Матѳея

л. III: .ѕ. о прокаженѣмь. — л. III обр. .з. о сѣтницѣ вверху, внизу же: .й. о тѣщи петровѣ — л. IV вв. .д. о нєцѣлѣвшїй ѿ различнѣй недоугъ, на полѣ: .і о неповѣномоу въ слѣдь ити, вниз .аі о запрѣщени морю и вѣтромь. — л IV обр. вв. .кі. о вѣсноующоу, вниз. .їі о еслабленѣмь. — V вв. .ді со мадем. — л. V обр вв. .єі со дщери сунагогѣ, вн. .ѕі со точещи кровь. — л. VI вв. .зі со двою слѣпцоу, вниз. .иі о вѣснѣмь глоусѣ. — л. VI обр. вв. .ді со послани аѳлъ. — л. VIII обр. вв. .к со посланиҳ ѿ иѳа. — л. X вв. .ка о соухрѧщѣмь. — л. X. обр. вв. .кв со вѣснѣмь. глоусѣ и слѣпѣ. — л. XI вн. .кг со просещи знамениа. — л. XII вв. .кд о притчѣ. — л. XIV обр. вв. .ке ѡ иѡанѣ. иродѣ. — л. XV вв. .кѕ о пети хлѣбь. — л. XV обр. вв. .кз о морещѣмь хожєни. — л. XVI вв .ки о прѣстоупленіи заповѣди бжіе. — л. XVI обр. вн. .кд со финикиси. — л. XVII вв. .л о нєцѣлѣвшїй ѿ различнѣй недоугъ, вн. .ла о седми хлѣбь. — л. XVII обр. вн. .лк о їваѕѣ фарисеистѣ и садоукенещѣ. — л. XVIII вв. .лг ѡ вьпрошени кесарие. — л. XVIII обр. вн. .лд со прѣображени хѵѣ. — л. XIX обр. вв. .ле со злодѣющимь сѧ на нова мѫ. — л. XX вв. .лѕ со просещй дидраґма, вн. .лз о гл҃ющй кто ѥ колнн. — л. XX обр. вн. .ли со стѣ wвьца притча. — л. XXI обр. вв .лд со длжнѣмь тмою таланьть. — л. XXII вн. .м о вьпрошьшй ѡ ѿпоущени женьк. — л. XXII обр. вн. .ма о вьпрошенн кґатѣмь їса. — л. XXIII обр. вн. .мв о наѥтницѣ дѣлателеҳ. — л. XXIV обр. вн. .мг со сноу звѣѕвоу. — л. XXV вв. .мд со двою слѣпцоу. — л. XXV обр. вв. .ме ѡ wслети. и жрѣкитни. — л. XXVI вв. .мѕ о слѣпиҳь и хромиҳь, вн. .мз о исьҳьши смоковници. — л XXVI обр. вв. .мн о вьпрошьшй їа архереи и старьць, вн. .мѳ притча ѡ двѣю сноу. — л. XXVII вв. .й притча ѡ виноградѣ. — л. XXVII обр. вв. .йа о званиҳь на краь. — л. XXVIII вв. .йв о вьпрошьшиҳь ѡ киносѣ. — л XXVIII обр. вв. .йг о садоукенҳь. — л. XXIX вн. .йд о законицѣ. .йе о вьпрошени гнъ къ фарисеѡмь. — л. XXIX обр. вв. .йѕ со wкашни фарисеи книжникь. — л. XXXI обр. вв. .йз о коньчинѣ. — л. XXXIII вв. .ий о дни и часѣ. — л. XXXIII обр. вн. .йѳ о десеть дѣвь. — л. XXXIV вн. .к о приемшиҳь таланьть. — л. XXXV вн. .ка о пришьствьі хѵѣ. — л. XXXVI вн. .кв о помазавши їа миромь. — л. XXXVI обр. вв. .кг о оуготовани пасцѣ вьпрошенію. — л. XXXVII вв. .кд о wкразѣ таннѣм сиреч. слоужбѣ. — л. XXXVIII вв. .ке о прѣдани іѵѣ. — л. XXXIX вв. .кѕ о ѿмѣтани петровѣ. — л. XXXIX обр. вв. .кз о раскаани нюдовѣ. — л. XLII вв. .кн о нєпрошени тѣлесе гнѣ.

в) Евангеліе Марка:

л. XLV обр. вв. .л о вѣсноующимь сѧ, вн. .лѳ о тѣщи петровѣ. .м ѡ нєцѣлѣвшїй ѿ различнѣй недоугъ. — л. XLVI вв. .мд. о прокаженѣмь. — л. XLVI обр. вв. .ме со wслабленѣмь жилами. — л. XLVII вв. .ѕ. о лѣги митари. — л. XLVII обр. вн. .з о соухороущѣмь. — л. XLVIII обр. .и о изврани аѳлъ. — л. XLIX обр вв. .к о сѣмени притча. — л. LI вв. .кі о запрѣщени водамь, вн. .лі о лѣге-

wнѣ. — л. LII вв кі о дѣцери архисоунагогѣ, вн їі о кровоточивѣи — л. LIII вв. ді о повелѣнии апломь. — л. LIII обр. вв. еі о единѣ иродѣ. — л. LIV обр. вв зі w пети хлѣбѣ. — л. LV вв. зі w морсѣмь хожени — л. LV обр вн. йі w прѣстоуплени заповѣди кѣниѥ. — л. LV обр. вн. ді о финикси (число отмѣчено киноварью, но слѣдующее прибавлено позже черниломъ). — л. LVII вв. кі о гоугинѣмь, вн. кѣ (киноварью) о сѣдминѣ хлѣбѣ (черниломъ прибавлено позже). — л LVII обр. вн. кѣв о квасѣ фарисисцѣ. — л. LVIII вн. кѣг о слѣпѣмь. — л. LVIII обр. кѣд о вьпрошени кесарисцемь — л. LIX вв. кѣе о прѣwкражении х҃вѣ. — л LX вв. кѣs о злодѣющимсе на новѣ м҃цѣ. — л. LX обр. вн. кѣз w помишлающй҃ кто ѥ҃ колен. — л. LXI обр. вв. кѣи w вьпрошьшихъ фарисеи аще дв҃нть по҃ути же. — л. LXII вв. кѣд о вьпрошьшимь вгатѣмь. — л. LXIII обр. вв. д҃ со с҃ноу зеведеwвоу; вн. лѣ со вартимеи. — л. LXIV вв. лѣк о жрѣкети. — л. LXIV обр. вв. лѣг о оусьхьши смоковьници — л. LXV вв. лѣд о непомнѣти вражи, вн. лѣе со вьпрошьшй҃ гѣ архиереи и кницѣхь (!). — л. LXV обр. вв. лѣs о киноградѣ притъча. — л. LXVI вв. лѣз о вьпрошьшй҃ льстию w киноскѣ. — л. LXVI обр. вв. лѣи о садоукенхь. — л. LXVII вв. мѣ о вьпрошени г҃ны. — л. LXVII обр. вв мѣа w женѣ иже к пѣнеза. — л. LXVIII вв. мѣв о коньчинѣ. — л. LXIX обр. вн. мѣг о дьны и о часѣ. — л. LXX вв. мѣд о помазавьши гѣа миромь. — л. LXXI обр. вв мѣе w паѥцѣ. — л. LXXII вв. мѣs о прѣдани г҃ны. — л. LXXIII вв. мѣз. w wкрьжени петровѣ. — л. LXXIV обр. вн. мѣи w испрошени тѣлесе гнѣ.

г) Евангеліе Луки.

л. LXXVII обр. на пустой страницѣ нарисованъ въ очень грубыхъ очертаніяхъ евангелистъ Лука, подъ ореоломъ съ лѣвой стороны отмѣчено черниломъ лоука (ка надъ лоу), судя по почерку и рисунокъ должно быть довольно старый, повидимому раньше киноварныхъ приписокъ сдѣланный, съ лѣвой же стороны рисунка приписано киноварью обыкновеннаго почерка слѣдующее: Вѣсто коудни ико лоука прѣюмлѣ҃ в҃ пѣкь по вьзвиженни чт҃ного кр҃та. — л. LXXXI вв. ѣ w написании. — л. LXXXI обр. вв. ѣ w стрѣгоущихъ пастирихъ. — л. LXXXII вв. ґ со сумесонѣ. — л. LXXXII обр. вв. .д҃ со аннѣ прwрwчици. — л. LXXXIII обр. вв· ѥ҃ со кившемь гл҃ѣ кжы къ нѝноу. — л. LXXXIV вв. s҃ о вьпрошьшихъ народѣ҃ wана. — л. LXXXV вв. з҃ w искоущени спс҃ытелѣ. — л. LXXXVI обр. вв. й. ϑ ϬϢϢϾЄШѠϬϢϢѲ ѦϾЄѢѲ ⷮⷮⷮⷮⷮⷮⷮⷮ (такъ, глагол. почеркомъ, киноварью!). — л LXXXVII вв. д҃ w тьци петровѣ; їw исцѣлѣвшихъ ѿ различнй҃ недоуг҃ь. — л. LXXXVII обр. вв. аі о ловитвѣ рибь. — л. LXXXVIII вв ві со прокаженѣмь, вн. гі со сслабленѣмь. — л. LXXXVIII обр. вв. ді о лѣги и мидарн. — LXXXIX обр. вв. ѣі w соухороущѣмь — л. XC вв. зі о изѣбрани апѣьсцѣ. — л. XCI обр. вв. зі. со клѧѥнныхъ. — л. XCII вв. йі со сътницѣ. — л. XCII обр. вв. д҃і со с҃нѣ вдовице. — л. XCIII вв. кѣ со посланихъ ѿ шѣ҃. — л. XCIV вв. кѣа о помазавьши гѣа миромь. на испо҃ѣ женамь. — л. XCV вв. кѣв со притчи сѣющаго. — л. XCVI вв. кѣг о запрѣщени кѣтроу и водѣ, вн. кѣд о легеwнѣ. — (кѣ пропущено) — л. XCVII обр. вв. кѣs о дьцери сунагогѣ, вн. кѣз со послани ві. — л XCVIII вн. кѣи со пети хлѣбь.— л XCVIII обр. вв. кѣд со г҃ны вьпрошени. — л. XCIX вв. лі со прѣwкражени і҃всѣ. — л. XCIX обр. вв. лѣа w кѣсноующимсе на новы м҃цѣ. — л. C вв. лѣв. со помнилѣющихъ кто колен юсть. — л. C обр вв. лѣг со неповелѣни къ слѣдь ити. — л. CI вв. лѣд со шкленн седьмь десеть. — л. CII вн. лѣе о вьпрошьшимь законицѣ. — л. CII обр. вв. лѣs со вьпадьшимь къ разбонникн. — л. CIII вв. лѣз о мардѣ и мари, вн. лѣи со мѣтвѣ. — л. CIII обр. вн. лѣд со имоущимь кѣсь нѣмь. — л. CIV обр. вв. мі со просещихъ знамения. — л. CV вв. мѣа со фарисеи оукѣжьшимь і҃са, вн. мѣг со окашни законнкь. — (мѣв повидимому пропущено). — л. CVI вв. мѣд со кваскѣ фарисенстѣ. — л. CVI обр. вв. мѣе со хотещимь

раздѣлити именіе, вн. м̑з со кг̑атѣмь ѥмоуже оугобьзи се ника. — л. CIX вв. м̑з со галилеинѣ нже въ силоамѣ, вн. м̑и со притъчаахъ. м̑д о имоущен недоу̑. — л. CIX обр. вв. и̑ со прит̑чахъ. — л. CX вв. и̑а со въпрошьшимь і̑са аще мало і̑е спсаемнѣ. — л. CX обр. вв. и̑. (вторая буква стерта) со рекшй і̑ѣы народа ради, вн. и̑к со водотроудовитѣмь. — л. CXI вн. и̑г со нелюкы̑ пр̑ѣсѣданиа. — л. CXI обр. вн и̑д о звании на вечероу. — л. CXII вв. и̑е со стлкпѣ Зани прит̑ча. — л. CXII обр. вв. и̑s о стѣ швьцѣ притъча. — л. CXIII вв. и̑з со ешѣшимь въ страноу далече. — л. CXIV вв. и̑и со приставницѣ неправеднѣмь. — л. CXV вн. и̑д о кг̑атѣмь іи ш лазарѣ. — л. CXVI обр. вв. ѯ̑ со десеть прокажень. — л. CXVII обр. вн. ѯ̑а со соуди неправеднѣмь. — л. CXVIII вв ѯ̑к со фарисеи и мидарин. — л. CXVIII обр. вв. ѯ̑г о въпрошьшимь ѥго кгатѣмь. — л. CXIX вн. ѯ̑д со слѣпѣмъ. — л. CXIX обр. вв. ѯ̑е со закхеи. — л. CXX вн. ѯ̑s со ешѣшимь приѥти ц̑рыѥ. ѯ̑з о приемшы̑ і̑ мнась. — л. CXXI вв. ѯ̑и о ж̑рѣкетии. — л. CXXI обр. вн. ѯ̑ѯ̑ со въпрошнъ і̑а архиѥрѣи книжникь. — л. CXXII вв. о̑ со виноградѣ. — л. CXXII обр. вн. о̑а о дающихъ кѵ̑са р̑а. — л. CXXIII вв. о̑к о садоукенѣхъ. — л. CXXIII обр. вв. о̑г о въпрошении г̑ны къ фарисеѡмь, вн. о̑д ш даѣши к лепѣ. — л. CXXIV вв. о̑е о коньчинѣ. — л. CXXV обр. вв. о̑s о пл̑цѣ. — л CXXVI вн. о̑з о стезающихъ се кто коли. — л. CXXVI обр. вв. о̑и о прошении сотонинѣ а̑пль. — л. CXXVI обр. вв. о̑ѯ̑ о ѿвръжении петровѣ, вн. и̑ ш оуничижении иродовѣ. — л. CXXIX вн. п̑а о плачющы̑ се женахъ. — л. CXXIX обр. п̑к о сировѣ дрѣвѣ прит̑ча нже г̑ѣ рече, вн. п̑г о покаѣшимь се разбоиницѣ. — л. CXXX вн. п̑д о испрошении телесе г̑ны. — л. CXXXI вв. п̑е о клѣшпѣ.

д) Евангеліе Іоанна:

л. CXXXVI вв. а̑ о кращѣ книшѣ̑ въ кана галилеи. — л. CXXXVI обр. вв. к̑ со изгнанѣ̑ из̑ ц̑ркве — л. CXXXVII вв. г̑ о никодимѣ. — л. CXXXVIII вв. д̑ о въпрошении ѡчищению. — л. CXXXVIII обр вн е̑ о самарѧнинѣ. — л. CXL обр. вн. s̑ со ц̑ры моужи. — л CXLI вв. з̑ о имоущимь ѩи т̑ѣ въ незѣ (!) — л. CXLIII вн и̑ ш петь хлѣбь. — л. CXLIV вв. ѯ̑ о морьсцѣмь хожении — л. CLI вв. і̑ со рожениѣ слѣпѣ. — л. CLIV обр. вв. а̑і со лазари. — л. CLVII вв. к̑і о помазавши г̑а миромь, вн. г̑і о нихъже р̑ѣ июда. — л. CLVIII вв. г̑і со пришьшихъ ѥлинѣхъ. — л. CLIX обр. вв. s̑і со оумикани. — главы з̑і нѣтъ, она была отмѣчена на 167-омъ утраченномъ листѣ. — л. CLXX вн. и̑і о испрошени тѣлесе г̑ны.

Между этими оглавленіями самое замѣчательное то, которое написано на обор. стр. 86-го листа, грубымъ глаголическимъ почеркомъ, доказывающимъ непривычку писца писать глаголическими буквами, онъ повидимому поддѣлывался подъ почеркъ евангельскаго текста, который онъ конечно еще умѣлъ читать. Важно было бы опредѣлить, кто онъ былъ и гдѣ онъ жилъ. Орѳографическія особенности оглавленій исключаютъ возможность полагать, что эти приписки сдѣланы въ предѣлахъ западно-сербской (боснійско-далматинской) письменности; тамъ не такъ писали, какъ доказываютъ примѣры никольскаго евангелія, болонскаго сборника и т. д. Стало быть, писецъ оглавленій жилъ или южнѣе, въ предѣлахъ Старой Сербіи, или, что всего вѣроятнѣе, на Аѳонѣ Въ самомъ дѣлѣ имѣется свидѣтельство о томъ, что нашъ памятникъ уже въ XIV столѣтіи былъ на Аѳонѣ, въ монастырѣ или скитѣ Богородицы, откуда онъ вывезенъ только въ наши дни покойнымъ Григоровичемъ. Свидѣтельство это отмѣчено на оборотной страницѣ 133-го листа, гдѣ съ правой стороны рисунка (начертанія Іоанна апостола) киноварью приписано слѣдующее: чѣда сѣ ѣще кра | тъ кашь грѣшныи | герьмань. м̑лю се | въ сластъ примѣте. Нельзя, правда, утверждать, что эти строки записаны тѣмъ же лицомъ, которое внесло въ нашъ текстъ выше приведенныя

оглавленія, но во всякомъ случаѣ приписка сдѣлана въ то же время, т. е. приблизительно подъ конецъ XIV вѣка. Упоминаемый здѣсь Германъ, если и не писалъ оглавленій, все же участвовалъ въ судьбахъ нашего памятника; имъ-то пополненъ одинъ утраченный листъ 134 первоначальнаго текста, начало евангелія Іоанна, о которомъ была рѣчь на стр. 314. Не цѣлая оборотная страница вновь прибавленнаго 134-го листа занята дополненіемъ Германа, свободнымъ просторомъ воспользовался кто-то потомъ и прибавилъ размашистымъ кирилловскимъ почеркомъ XV—XVI вѣка слѣдующее: **вь ві мц҃ь і҃є т҃зе҃ дни. вєкє | ни днь. я вь тѣхь дн҃єхь. и҃ н҃є | ль и ѣ н҃єли. и днь. вєкє ничто** | (досюду черниломъ съ наведенною киноварью, впередъ одною киноварью) **и вь т҃ѣ н҃ѣ н҃єли. і҃є с҃ стль | пь и д҃ гл҃яєи. ѡктѧика | ѡ҃ ѧ҃нтипѧєхи. до пѧєхи.**

До сихъ поръ была рѣчь о кирилловскихъ припискахъ киноварныхъ, но есть такія же приписки, сдѣланныя чернилами; ихъ письмо стариннаго почерка, отчасти по крайней мѣрѣ той же руки, которая киноварью отмѣчала чтенія. Кирилловскія отмѣтки, написанныя чернилами, представляютъ собою: 1. Аммоніевы главы, отмѣченныя на поляхъ страницъ, иногда рядомъ съ такими же отмѣтками глаголическими, иногда даже такъ, что глаголическая отмѣтка покрыта кирилловскою; 2. краткія указанія времени чтеній, гдѣ иной разъ часть буквъ или слова написана киноварью (той старшею, о которой я прежде говорилъ), часть же чернилами; 3. многочисленныя отмѣтки началъ и концовъ чтеній. зач. коц. или же указанія, что надо «прѣступити»; 4. различныя поправки глаголическаго текста, которыя всѣ отмѣчены уже въ примѣчаніяхъ, такъ что нѣтъ надобности здѣсь снова перечислять ихъ; пропущено только въ примѣчаніяхъ на стр. 346, въ самомъ концѣ ея, относительно стиха 53-го VII главы Іоанна, что въ подлинникѣ кирилловскими буквами прибавлены слѣдующія слова· **паки же гл҃а (н)мь і҃сь. азь єсмь свѣтъ мироу. ходен по мнѣ не имать ходити въ тьмѣ. ноу имать животъ вѣчнь. коц. Иде кьждо къ домь свои**

Писецъ, снабдившій нашъ памятникъ кирилловскими отмѣтками и поправками текста, упоминаетъ о себѣ (судя по тожеству почерка) на обратной стр. 171-го листа, въ слѣдущей припискѣ: **прости мє г҃и пѣшѫ сиѥ чл҃а кѵ҃** (или і҃сѵ҃, не могу разобрать). Внизу предъидущей страницы тоже видны слѣды какой то старинной кирилловской или глаголической приписки, которой нельзя прочесть.

Что эти вчернѣ написанныя отмѣтки старше киноварныхъ оглавленій, объ этомъ можно судить не только по почерку письма, но и по нѣкоторымъ другимъ соображеніямъ; укажу на л. 138 вв, гдѣ писецъ киноварнаго оглавленія долженъ былъ послѣднее слово своей приписки **ѡчищєнию** разбить на двѣ части· **ѡчище** и **нию**, потому что бывшая уже тамъ отмѣтка **кѡ҃** (чернилами) мѣшала ему. Такимъ образомъ для всѣхъ кирилловскихъ приписокъ нашего памятника получается слѣдующій хронологическій порядокъ.

а) раньше другихъ сдѣланы киноварныя отмѣтки чтеній, на поляхъ страницъ; киноварь отличается живостью краски:

в) вслѣдъ затѣмъ, отчасти тотчасъ же, приписаны такія же отмѣтки чернилами, при чемъ иногда первая буква (или ихъ нѣсколько) написана киноварью, прочія же чернилами, но рука одна и та же. Той же, какъ мнѣ кажется, рукою, но чернилами нѣсколько поблѣднѣе (стало быть не въ одно время) отмѣчены Аммоніевы главы на поляхъ страницъ; писецъ этихъ главъ, изрѣдка наткнувшись на киноварную отмѣтку, покрылъ ту или другую

часть ея буквы чернилами, въ доказательство что раньше была написана киноварью или чернилами сдѣланная отмѣтка чтенія, потомъ же прибавлена Аммоніева глава. Разница въ цвѣтѣ двойныхъ чернилъ (однихъ почернѣе, другихъ поблѣднѣе) замѣтна на лл. 115, 117, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 127 и т. д.; вездѣ поблѣднѣе отмѣтки Аммоніевыхъ главъ.

i) позже всѣхъ упомянутыхъ приписокъ внесены въ нашъ памятникъ, вв. и вн. страницъ, киноварныя оглавленія, потомъ приведенная выше замѣтка Германа и имъ же восполненный пробѣлъ утраченнаго листа. Въ этомъ дополненіи, сдѣланномъ рукою Германа (на л. 134-омъ), Аммоніевы главы не отмѣчены, что опять доказываетъ, что онѣ были уже на первоначальномъ глаголическомъ листѣ, съ которымъ вмѣстѣ и пропали, въ дополненіи же не были возобновлены. Киноварь этихъ оглавленій (и еще нѣкоторыхъ приписокъ) гораздо блѣднѣе той старшей, разница сильно замѣтна на лл. 4, 5, 6, 8, 14, 17, 21, 25, 26, 28, 33, 35, 36 и пр.

О ПАЛЕОГРАФИЧЕСКИХЪ ОСОБЕННОСТЯХЪ ПАМЯТНИКА.

1. Текстъ, напечатанный здѣсь кириллицею, въ подлинникѣ написанъ глаголическимъ письмомъ, о палеографическомъ характерѣ его можно судить по прилагаемымъ къ изданію снимкамъ съ двухъ страницъ подлинника, сдѣланныхъ очень удачно. Почеркъ ближайшимъ образомъ напоминаетъ Зографское евангеліе, съ которымъ нашъ памятникъ вообще очень близко сходится; нѣкоторая, чуть замѣтная разница между ними объясняется тѣмъ, что пергаментъ Зографскаго евангелія тщательнѣе отдѣланъ, онъ тоньше и глаже, да и перо писца повидимому было острѣе, вслѣдствіе чего почеркъ его вышелъ нѣсколько изящнѣе.

Къ той же палеографической школѣ принадлежатъ Ассеманово или Ватиканское евангеліе, Григоровичевъ отрывокъ поученій изъ Ефрема Сирина (такъ называемый македонскій листокъ) и еще одинъ отрывокъ, снимокъ котораго представленъ у И. И. Срезневскаго подъ № XIII. Почеркъ всѣхъ этихъ памятниковъ отличается замѣчательною кругловатостью, въ каждой почти буквѣ повторяются округлости, иногда по нѣскольку ихъ, размѣръ которыхъ превосходитъ прочія очертанія отдѣльныхъ буквъ, такъ что всѣ онѣ какъ будто бы похожи другъ на друга.

Нѣсколько болѣе угловатый характеръ замѣчается въ памятникахъ такихъ, какъ: Кіевскіе листки служебника, Пражскіе листки, Glagolita Clozianus, Охридскій отрывокъ евангелія, добавочные листы къ Зографскому евангелію. Въ этихъ памятникахъ какъ будто видны слѣды другихъ палеографическихъ школъ. Если же принять въ соображеніе, что и первая группа текстовъ при заглавныхъ или прописныхъ буквахъ гораздо сдержаннѣе примѣняетъ округлости, то можно съ нѣкоторою вѣроятностью полагать, что древнѣйшій почеркъ глаголическаго письма не зналъ еще той крайней кругловатости, къ которой мы до послѣдняго времени привыкли по ограниченному числу текстовъ. Къ сожалѣнію, у Шафарика, когда онъ рѣшился составить новые знаки (шрифтъ) для печатанія

древнѣйшихъ (юсовыхъ) памятниковъ глаголическаго письма, не было еще подъ руками другихъ образцовъ глаголицы, кромѣ вполнѣ кругловатой Ассеманова и Григоровичева евангелія, поэтому и его типы вышли черезчуръ однообразными, для чтенія неудобными, и для корректуры крайне затруднительными. Мы смѣемъ полагать, что древнѣйшее глаголическое письмо отражало собою скорѣе тотъ почеркъ, который теперь виденъ въ заглавныхъ строкахъ Зографскаго, Маріинскаго евангелія, или Glagolita Clozianus, и т. д. Такимъ приблизительно почеркомъ написаны дѣйствительно Кіевскіе листки служебника, которые по моему убѣжденію занимаютъ чуть ли не первое мѣсто въ числѣ сохранившихся глаголическихъ древностей. Изъ такого средняго почерка могъ очень легко развиться съ одной стороны вполнѣ кругловатый, бывшій въ употребленіи, судя по нѣкоторымъ обстоятельствамъ, главнымъ образомъ на югѣ, въ Македоніи и на Аѳонѣ (гдѣ господствовала греческая письменность), съ другой же стороны болѣе угловатый, распространившійся на западъ по Моравіи, Чехіи и Панноніи (насколько въ этихъ странахъ существовало славянское богослуженіе) и въ особенности по Истріи, островамъ Адріатическаго моря и Далмаціи (гдѣ въ то же время господствовала латинская письменность). Изъ послѣдняго почерка вышла потомъ такъ называемая хорватская глаголица (угловатая).

2. Для передачи глаголическаго письма кирилловскими буквами я прибѣгнулъ какъ въ изданіи Зографскаго евангелія, такъ и здѣсь къ слѣдующей транскрипціи:

(1) ⱀ, ⰰ,	(2) ⱂ, ⰱ,	(3) ⱏ, ⰲ,	(4) ⱐ, ⰳ,	(5) ⱑ, ⰴ,
(6) ⱄ, ⰵ,	(7) ⱆ, ⰶ,	(8) ⱇ, ⰷ,	(9) ⱈ, ⰸ,	(10) ⱉ, ⰹ,
ⱋ, ⰺ,	(20) ⱊ, ⰻ,	(30) ⱌ, ⰼ,	(40) ⱍ, ⰽ,	(50) ⱎ, ⰾ,
(60) ⱏ, ⰿ,	(70) ⱐ, ⱀ,	(80) ⱑ, ⱁ,	(90) ⱒ, ⱂ,	(100) ⱓ, ⱃ,
(200) ⱔ, ⱄ,	(300) ⱕ, ⱅ,	(400) ⱖ, ⱆ,	(500) ⱗ, ⱇ,	ⱘ, ⱈ,
(600) ⱙ, ⱉ,	(700) ⱚ, ⱊ,	(800) ⱛ, ⱋ,	(900) ⱜ, ⱌ,	(1000) ⱝ, ⱍ,
ⱞ, ⱎ,	ⱟ, ⱏ,	ⱠⱣ, ⱑⱣ,	ⱡ, ⱒ,	Ɫ, ⱓ,
Ᵽⰰ, ⱑⰰ,	Ᵽⰱ, ⱑⰱ,	Ᵽⰲ, ⱑⰲ,	Ᵽⰳ, ⱑⰳ,	Ᵽⰴ, ⱑⰴ,
Ᵽⰵ, ⱑⰵ,	Ᵽⰶ, ⱑⰶ,	Ᵽⰷ, ⱑⰷ,	Ᵽⰸ, ⱑⰸ,	Ᵽⰹ, ⱑⰹ,
Ᵽⰺ, ⱑⰺ,	Ᵽⰻ, ⱑⰻ,	Ᵽⰼ, ⱑⰼ,	Ᵽⰽ, ⱑⰽ,	Ᵽⰾ, ⱑⰾ,
Ᵽⰿ, ⱑⰿ,	Ᵽⱀ, ⱑⱀ,	Ᵽⱁ, ⱑⱁ,	Ᵽⱂ, ⱑⱂ,	Ᵽⱃ, ⱑⱃ,
Ᵽⱄ, ⱑⱄ,	Ᵽⱅ, ⱑⱅ,	Ᵽⱆ, ⱑⱆ,	Ᵽⱇ, ⱑⱇ,	Ᵽⱈ, ⱑⱈ,
Ᵽⱉ, ⱑⱉ,	Ᵽⱊ, ⱑⱊ,	Ᵽⱋ, ⱑⱋ,	Ᵽⱌ, ⱑⱌ,	Ᵽⱍ, ⱑⱍ,
Ᵽⱎ, ⱑⱎ,	Ᵽⱏ, ⱑⱏ,	Ᵽⱐ, ⱑⱐ,	Ᵽⱑ, ⱑⱑ,	Ᵽⱒ, ⱑⱒ,
Ᵽⱓ, ⱑⱓ,	Ᵽⱔ, ⱑⱔ,	Ᵽⱕ, ⱑⱕ,	Ᵽⱖ, ⱑⱖ,	Ᵽⱗ, ⱑⱗ,
Ᵽⱘ, ⱑⱘ,	Ᵽⱙ, ⱑⱙ,	Ᵽⱚ, ⱑⱚ,	Ᵽⱛ, ⱑⱛ,	Ᵽⱜ, ⱑⱜ,
Ᵽⱝ, ⱑⱝ,	Ᵽⱞ, ⱑⱞ,	Ᵽⱟ, ⱑⱟ,	ⱣⱠ, ⱑⱠ,	Ᵽⱡ, ⱑⱡ,
ⱣⱢ, ⱑⱢ,	ⱣⱣ, ⱑⱣ,	ⱣⱤ, ⱑⱤ,	Ᵽⱥ, ⱑⱥ,	Ᵽⱦ, ⱑⱦ,
ⱣⱧ, ⱑⱧ,	Ᵽⱨ, ⱑⱨ,	ⱣⱩ, ⱑⱩ,	Ᵽⱪ, ⱑⱪ,	ⱣⱫ, ⱑⱫ,
Ᵽⱬ, ⱑⱬ,	ⱣⱭ, ⱑⱭ,	ⱣⱮ, ⱑⱮ,	ⱣⱯ, ⱑⱯ,	

Буквою ѧ передается здѣсь, какъ и въ Зографскомъ евангеліи, глаголическій малый юсъ съ хвостикомъ опущеннымъ съ выпуклости (пупа) этой буквы, такимъ образомъ почеркъ ея напоминаетъ кирилловское ж; сл. не сѫдце ли наю гоѧ кѣ лук. XXIV. 32 (въ зогр. ев. этого мѣста нѣтъ), скѣтильникъ гоѧ io. V. 35 (зогр. гоѧ), ѣдан хлѣкъ съ жнкъ кждетъ io. VI. 58 (такъ и въ зогр. ев.), сан къ лонѣ io. I. 18 (такъ и въ зогр. ев.), сан оученикъ io. XIX 38. Близкое отношеніе глаголическаго малаго юса съ хвостикомъ (ѧ) къ обыкновенному ж видно изъ примѣровъ нашего памятника: сѫи io. VI. 46, живѫи io. VI. 57 (зогр. ев. въ обоихъ случаяхъ ѧ: сан, живан); въ гѫдми io. XII. 13 какъ будто забыли прибавить хвостикъ (въ зогр. гѫдан). О звуковомъ значени этого ѧ сл. въ изданіи Зографскаго Евангелія Prolegomena pag. XXIV.

Рѣшившись замѣнить глаголическія письмена кирилловскими, я долженъ былъ конечно придать послѣднимъ то числительное значеніе, которое въ подлинникѣ присвоено соотвѣтствующимъ глаголическимъ буквамъ. Хоть бы въ этомъ и заключалось нѣкоторое неудобство для привыкшаго считать кирилловскія буквы по обыкновенному грекославянскому счету, я все-таки въ этой послѣдовательности не вижу ничего предосудительнаго; во всякомъ случаѣ это маленькое отступленіе окупается несравненно болѣе существеннымъ облегченіемъ получаемымъ тѣмъ, что два важнѣйшіе памятника церковно-славянской письменности сдѣлались теперь благодаря кирилловской транскрипціи, обще-доступными. Для иныхъ читателей повторяю однакожъ еще разъ, что въ транскрипціи кирилловскимъ буквамъ присвоено слѣдующее ариѳметическое значеніе·

а = 1, в = 2, в = 3, г = 4, д = 5, є = 6, ж = 7, ѕ = 8, з = 9, і = 10, и = 20, ѣ = 30, к = 40, л = 50, м = 60, н = 70, о = 80, п = 90, р = 100, с = 200, т = 300, оу = 400, ф = 500, х = 600, w = 700, ц = 800, ц = 900, ч = 1000;

напр. лук. I. 24 д̄ мс̄цъ = 5 мс̄цъ, матѳ. XV. 34. 36 ж̄ хлѣкъ = 7 хлѣкъ, ср. матѳ. XVI. 9. 10, марк. XVI. 9, лук. II. 36, матѳ, XXV. 16. 20, матѳ. XXV. 22 к̄ талантта = 2 талантта, матѳ. XXVI. 15 ѣ̄-ти сърєбрьникъ = 30-ти сърєбрьникъ, мрк. I. 13 к̄ днъ = 40 днъ, сл. лук. IV. 2, матѳ. XIII. 23: ово р̄ ово м̄ ово ѣ̄ = ово 100, ово 60, ово 30 и т. д.

3. Насколько можно судить по почерку, вся рукопись написана одною рукою; если на иныхъ страницахъ почеркъ грубѣе обыкновеннаго, то это зависитъ или отъ дурного пергамента, или отъ тупого пера. Величина буквъ обыкновеннаго почерка, такъ какъ и мелкихъ подстрочныхъ приписокъ, представлена въ приложенныхъ снимкахъ. Прописныя буквы, если онѣ помѣщаются въ строкѣ, могутъ быть и вдвое и втрое больше обыкновенныхъ; если же выставлены внѣ строки, то нестѣсняемыя просторомъ принимаютъ иногда болѣе значительные размѣры, съ прибавкою даже нѣкоторой орнаментики. Однакожъ такихъ буквъ не много. Орнаментальная часть сосредоточивалась на заставкахъ и начальныхъ буквахъ каждаго изъ четырехъ евангелій, но къ сожалѣнію начало Матѳея утрачено, а листъ, на которомъ помѣщалось начало Іоанна, вырванъ и замѣненъ позднѣйшимъ дополненіемъ· осталась только на л. 43 заставка передъ перечнемъ главъ Марка, л. 44 обр. заставка и орнаментически написанная буква З въ началѣ евангелія Марка, л. 76 заставка передъ оглавленіемъ Луки (сл. снимокъ), л. 78 заставка и орнаментически написанная буква П въ началѣ евангелія Луки и л. 132 обр. орнаментъ въ концѣ евангелія Луки. На л. 44 послѣ перечня главъ Марка изображенъ самъ евангелистъ (въ грубыхъ очертаніяхъ), съ старин-

ною кирилловскою приписью выше головы марк; точно такъ на пустой страницѣ 77 обр. евангелистъ Лука съ кирилловскою припискою лоукa, а на л. 133 обр. евангелистъ Іоаннъ съ припискою іоанъ Судя по припискамъ евангелисты написаны не съ самаго начала, а нѣсколько позже.

Надстрочные знаки — ихъ очень мало — сохранены всѣ въ напечатанномъ текстѣ, хотя можно бы и безъ нихъ обойтись; я признаюсь откровенно, не придаю этого рода точности никакого значенія. Въ рѣдкихъ случаяхъ можно типографическимъ путемъ вѣрно передать всѣ эти палеографическія мелочи; для нихъ должно быть отведено свое мѣсто въ снимкахъ. Замѣчу кстати, что въ нашемъ изданіи знакъ, попадающійся иногда надъ гласными въ родѣ греческаго spiritus asper, вышелъ гораздо крупнѣе и грубѣе въ печати, чѣмъ въ рукописи, гдѣ онъ еле замѣтенъ

Единственный знакъ препинанія, встрѣчающійся въ нашемъ памятникѣ, это точка по серединѣ строки (не внизу ея, какъ у насъ напечатано, а такъ какъ въ изданіи Зографскаго евангелія), въ концѣ же статьи или чтенія довольно часто ·:· Все это удержано въ нашемъ изданіи даже безъ особенной надобности. По моему было бы лучше, не обращая вниманія на лишнія точки подлинника, возстановить раціональную интерпункцію, требуемую смысломъ.

Въ подлинникѣ слова не отдѣлены, господствуетъ scriptura continua, написанныя верницы буквъ останавливаются только въ концѣ строки или передъ знакомъ препинанія Что въ изданіи каждое слово отдѣльно напечатано, противъ этого конечно никто не будетъ возражать, какъ и противъ того, что отмѣчены главы и стихи. Напротивъ я находилъ лишнимъ печатать имена собственныя, встрѣчающіяся въ древнемъ текстѣ, съ большими буквами въ началѣ, если этого нѣтъ въ подлинникѣ.

Важность памятника въ палеографическомъ отношеніи оправдываетъ точное сохраненіе всѣхъ сокращеній и титлъ. Конечно нынѣ бумага не столь дорога, какъ въ свое время былъ пергаментъ, чтобы и намъ надо было дорожить просторомъ строки и нанизывать буквы надъ строкою вм. рядомъ въ строкѣ, поэтому буквы, попавшія сверхъ строки безъ особенной причины или по неопрошности писца, въ печатномъ текстѣ внесены на свое мѣсто въ строку, но такіе случаи обыкновенно оговорены въ примѣчаніяхъ и кромѣ того буквы обставлены кругловатыми скобками, въ противуположность угловатымъ, устраняющимъ лишнія повторенія словъ, встрѣчающіяся въ подлинникѣ довольно часто.

Съ похвальною добросовѣстностью наборщикъ соблюдалъ правило ставить титлу всегда на ту букву, гдѣ она стоитъ въ подлинномъ текстѣ Такъ и слѣдуетъ, если не хотимъ вводить читателя въ заблужденіе, пока еще не можемъ рѣшиться уничтожить и изгнать изъ печатныхъ текстовъ всѣ эти сокращенія и титлы, доказывающія лишь рабскую зависимость славянской письменности отъ греческой, гдѣ впрочемъ уже давно отказались отъ титлъ.

Перечень словъ, написанныхъ въ сокращенномъ видѣ, и сопоставленіе въ этомъ отношеніи памятниковъ глаголическихъ то между собою, то со современными кирилловскими — эту задачу, не лишенную значенія для славянской палеографіи, я предоставляю пока другимъ или другому времени. Замѣчу только, что въ нашемъ текстѣ рядъ словъ сокращается постоянно, другія только изрѣдка и случайно, подъ титлу же буквы ставятся очень рѣдко

и безъ особыхъ палеографическихъ пріемовъ; даже такія слова, какъ кыстъ, обыкновенно выписываются цѣликомъ или же (рѣдко) кы съ надстрочнымъ с, но безъ титлы, сл. матѳ. IX. 10, XIV. 9 (въ зографскомъ евангеліи кы̑ довольно часто). Укажу на буквы надстрочныя, отчасти подъ титлами, встрѣчающіяся въ нашемъ текстѣ: с въ гласъ іо. III. 8, человѣчьскы іо. III. 13, цѣсарьствиѣ лук. VIII. 10, цѣсарьствие іо. III. 5, мълчасъ лук. XIX. 16, чясти іо. XIX. 23; р въ матерьнѣ матѳ. XIX. 12, маріѣ матѳ. XXVII. 61, винограда матѳ. XX. 2, винограда лук. XX. 10, о виноградѣ на стр. 115, о испрошении на стр. 188, горѫ лук. I. 39, пророка лук. III. 4, XI. 29, пророкъ лук. VII. 16, XI. 47, възвраштѫ лук. X. 35, въздрадовашѧ марк. XIV. 11, обрѣтъ лук. XV. 6, фарисѣи лук. XIX. 39, развращающа лук. XXIII. 14, сестръ лук. XIV. 26, сестры іо. XI. 1, езеро лук. VIII. 33, цѣсарьство іо. XVIII. 36, авраамъ іо. VIII. 56; н въ сыноѵе матѳ. IX. 15, господинъ матѳ. XXIV. 46, аньѣлы лук. XV. 10; х въ небесѣхъ лук. X. 20, доухъ іо. VII. 39, иероусалимѣхъ іо. II. 23; к въ человѣка іо. VII. 22, 23, владыкамъ лук. XXI. 12, галилеискъ лук. IV. 31; о нѣсколько разъ въ отъ матѳ. XXII. 28, марк. VII. 21, XII. 44, лук. I. 5, и въ человѣкы іо. III. 13; п въ пристѫпистѣ матѳ. IX. 28; к въ небеськааго матѳ. XIX. 12; т въ простеръ матѳ. XXVI. 51, старецъ матѳ. XVI. 21; ц въ отецъ іо. XV. 8, л въ еллини іо. XII. 20, възложишѧ матѳ. XXVI. 50, въ филипа лук. VI. 14; г въ могѫтъ іо л. X. 35; к въ цркъвь мрк. XI. 15, отвръзе іо. IX. 21, се ли вы іо. VI. 61, варавѫ іо. XVIII. 40; ч въ ключѧ матѳ. XVI. 19, наоучитъ іо. XIV. 25; м въ намъ марк. IX. 22

Для палеографической оцѣнки рукописи важно выставить тѣ случаи, гдѣ то или другое слово выписывается цѣликомъ вм. обыкновеннаго сокращенія его. Слово цѣсарь въ нашей рукописи передается не только въ сокращенномъ видѣ цр̑ѣ матѳ. V. 35, цр̑ѣхъ ib. XI. 8, цр̑ъ XIV. 9, XXI. 5, XXII. 11. 13, цр̑и XVII. 25, цр̑ю XVIII. 23 и т. д. или даже безъ с: ц̑ръ матѳ. XXV. 40, ц̑рю ib. XXII 2, ц̑рь іо. XIX. 12, но также сполна выписано: цѣсарѧ матѳ X. 18, цѣсѣрѣ лук I. 5, цѣсаремъ ib. XXI. 12, цѣсарь ib. XXIII. 3, цѣсарьство лук. XXI 10. — Слово отьць кромѣ сокращенной формы о̑тц̑ъ, о̑тца и т. д. передается также сполна: отецъ матѳ. V. 48, VI. 8. 32, X. 21, XVIII. 35, XXIII. 30. 32, лук. XV. 20, wтьче матѳ. VI 9, отъче XI. 25, отъцоу ib. VI. 18, отъца марк. VII. 10. 11, лук. XII. 53, матѳ. X. 29, XIII. 43, XVIII. 10, XXIII 9, XXV 34, XXVI. 53, отъцемь X. 33, XVIII. 14 отьчѧ матѳ. XXI. 31 и т. д — Слово богъ, хотя обыкновенно сокращается, все же можно найти цѣликомъ выписанное: богъ матѳ. XXII. 32, божеи лук. III 38, божии лук. VII 28, бозн іо. X. 34 (такъ и зогр евангг.), богы ib. 35 (такъ и зогр.) — Слово глаголѧ обыкновенно сокращается, принимая видъ гл̑ѧ, гл̑ѧ и т д. однакожъ. глаголеши матѳ. XIII. 10, възглаголете матѳ. X. 19, глаголѫштѣ матѳ. XXVII. 40, възглаголѫтъ марк. III. 2, гл̑аголѫшта марк. IX 4 (съ лишнею титлою, ставленною по привычкѣ), глаголѧ ib. XIII 30, гл̑аголѧ іо. X. 7, глаголѫштѣ іо. VII. 15, възгл̑аглѫтъ марк XVI 17, гл̑аглѫштинѣх лук. II. 13. — Къ числу такихъ же палеографическихъ рѣдкостей принадлежатъ слѣдующіе примѣры: сръдьцѣхъ лук. I. 66, сръдьцемъ ib. VIII 15, сръдъца іо. XVI. 6; на небесѣхъ матѳ. XVI 19, съ небесе матѳ. XXI. 26, іо. VI. 32, марк. VIII. 11, лук. XVII 29, небеское матѳ. XIII. 24, небесъскыхъ матѳ. XXIV. 30, подънебескыѧ, поднебескиѧ лук. XVII. 24; благословивъ марк. VIII 7, благовѣстити лук. I. 19, сл. IV. 19, VIII. 1; господиноу, господи лук. XVI. 5, господинъ лук. XIV. 21, господне лук. XIX 33; съпастн лук. VI. 9, IX. 24; человѣскаго марк XIII. 26, чѧвѣчѣцѣмь лук. XVIII. 31, давыдъ матѳ. XXII. 43, давыдовъ марк X. 48; издравивъ іо. I 50 (сл. издавивъ марк. XV. 32); ероусалимъ лук. XIII. 22, іо. V. 1,

ѥроуслнимъсцѣ лук. XXIV. 49, ѥроуслнимѣ лук. XXIII. 7, ѥроуслма марк VII. 1; апостѫла лук. XXII. 14; анѣлъ лук. XXIV. 23; ісоусъ матѳ. XXVI 50, ісусовъ ib. 75.

4. О палеографическомъ употребленіи отдѣльныхъ буквъ замѣтимъ слѣдующее.

s употребляется въ нашемъ памятникѣ гораздо чаще чѣмъ въ Зографскомъ евангеліи, сл. объ этомъ въ монхъ «Чтеніяхъ о церковнославянскомъ языкѣ» стр. 51—52, гдѣ приведены почти всѣ примѣры; s пишется въ словахъ: sѣло, звѣsда, кънѧsь, оgобьsн, польsа, польsѣкати, пѣнѧsь, ѧsа; въ грамматическихъ формахъ: kosн, kosѣ, крѣsѣ, кръsн, кръsѣтє, дроуsн, дроуsѣ, длъsѣ, подкнsѣ, недѧsѣ, ѧsн, мѧnosн, помosн, nosѣ, слоуsѣ, и въ словопроизведеніяхъ. къжнsати, подкнsати, сѣтѧsати сѧ, растръsати. Конечно есть и отступленія, но они немногочисленны; иныя слова вовсе не пишутся съ s въ нашемъ памятникѣ, но зато въ Ватиканскомъ евангеліи, напр. прозѧвє матѳ. XIII. 26 и прозѧкнетъ ib. XXIV. 32 (въ ассем. еванг. черезъ s). Замѣчательно, что Клоцовъ сборникъ (только sѣлоуто) и Кіевскіе листки не соблюдаютъ этой разницы, Пражскіе отрывки тоже не знаютъ ея, между тѣмъ какъ она долго держится въ македонскихъ памятникахъ (глаголическихъ и кирилловскихъ). Повидимому фонетическая особенность, соединенная съ буквою s, была сильно развита въ предѣлахъ славянскихъ говоровъ Македоніи; вѣроятно и часть сербохорватскаго племени знала ее. О физіологическомъ характерѣ звука s свидѣтельствуетъ многозначительная описка марк. VI. 37, гдѣ въ пѣнѧsъ буква s передѣлана изъ ц. Сл. Archiv fur slavische Philologie VII. 29.

ι, і и и встрѣчаются въ нашемъ текстѣ приблизительно тамъ же, гдѣ въ Зографскомъ евангеліи, однакожъ общее число случаевъ знака ι въ нашемъ памятникѣ значительно меньше, чѣмъ въ Зографскомъ евангеліи. Напр. въ 10-ой главѣ Марка въ зографскомъ евангеліи имѣются 134 случая знака ι, въ нашемъ же памятникѣ въ той же главѣ только 56 случаевъ. Эта разница происходитъ отъ того, что не всякое начальное и въ нашемъ памятникѣ передается черезъ ι, союзъ ει—καὶ пишется какъ ι главнымъ образомъ въ тѣхъ случаяхъ, когда онъ соединяетъ цѣлыя предложенія или части ихъ (между двумя только словами связь посредствомъ союза καὶ—ει передается обыкновенно черезъ и); прочія же слова, начинающіяся съ гласной и, передаются черезъ ι обыкновенно только тогда, когда они стоятъ въ началѣ предложенія, иначе черезъ и. Внутри словъ, въ такъ называемыхъ открытыхъ слогахъ, ι въ нашемъ текстѣ вовсе не употребляется, стало быть въ немъ нѣтъ такихъ примѣровъ какъ въ зографскомъ евангеліи: поимъ, приимъ, своимъ, послоушасте, сѧтыихъ, мрътвыимъ, и т. д. Различные падежи мѣстоименія иже тоже обыкновенно передаются черезъ и (въ зогр. же евангеліи чуть-ли не всегда черезъ ι). Число 10 выражается и здѣсь, какъ въ зогр. евангеліи, посредствомъ буквы ι.

і употребляется постоянно въ второй части вокала ы, такъ и въ Зографскомъ евангеліи, но Ватиканское въ этомъ случаѣ довольно часто пишетъ ън; имѣетъ ли это различіе какое нибудь отношеніе къ судьбамъ церковнославянскаго языка, объ этомъ пока нельзя еще говорить, такіе примѣры, какъ прѣкъıвантє лук. X. 7, рѣдкое исключеніе; кромѣ того для передачи винительнаго падежа мѣстоименія пишется і (вм. и) главнымъ образомъ послѣ окончанія предшествующаго слова на ъ, такъ что оба вокала вмѣстѣ даютъ ы, напр. поемъ і матѳ. XVI. 22, прнѣсъ і ib. XVII. 16, оукнжтъ і ib. 23, XXVI. 59, продадѧтъ і ib. XVIII. 25, прѣдастъ і ib. 34, осждѧтъ і ib. XX. 18, прѣдадѧтъ і ib. 19, оплотомъ і ib. XXI. 33, сътъретъ і

ib. 44, облъстатъ і ib. XXII. 15, нарицаатъ і ib. 43, (мрк. X. 33), протешетъ і ib. XXIV. 51, оукраджтъ і ib. XXVII. 64; сътрѧсъ і марк. I. 26, исцѣлитъ і ib. III 2, прнемъ і ib. VIII. 32, оуничьжатъ і ib. IX. 12, разбиваатъ і ib. 18, иждеижтъ і ib., емъ і ib. 27, оукыжтъ і ib. 31 (X. 34), осждатъ і ib. X. 33, азъ і вѣмь io. VII. 29, даѣдъ і оуко їъ нарицаатъ лук. XX. 44, и т. д. Если же предшествующее слово оканчивается гласною (кромѣ ъ), пишется н. отрѣшьша и марк. XI. 2, отрѣшаашете и ib. 4, сътвористе и ib. 17, како и къ погоубили ib. 18, огради и ib. XII. 1, емъше и ib. 3, посъла и ib. 7, оставьше и ib. 12, въпроси и ib. 28, въпрашаахѫ и ib. XIII. 3, да и прѣдастъ ib. XIV. 10, имѣте и ib. 44, оплокъза и ib. 45, ѭса и ib. 46 и т. д. Исключеній изъ этого орѳографическаго правила очень не много (напр. вѣсѧ і матѳ. XXVII. 31), напротивъ, подтвержденій очень много, укажемъ на марк. XII. 7. 8 оубиѣмъ і возлѣ оубиша и, или лук. II. 7 повитъ і ѥ положи и. Какъ здѣсь винительный падежъ послѣ ъ передается черезъ і (о замѣнѣ сочетанія ъ і полнымъ ы-и рѣчь впереди), такъ иногда начальное и слова послѣдующаго за предлогомъ къ передается черезъ і (вм. и). къ імѧ матѳ. X. 41 bis 42, XVIII. 20, XXI. 9, XXIII. 38, XXIV. 5, XXVIII. 19, марк. IX. 37, 41, XI. 9. 10, лук. IX. 48 и т. д.; къ істинѣ матѳ. XXII. 16, марк. XII. 32, лук. IV. 25, XXII. 59, съ іродиѣнъı матѳ. XXII. 16, къ іродоу лук. XXIII. 7, въ іюденѣхъ матѳ. XXVIII. 15, въ іюден лук. XXI. 21, къ іскоушение лук. XI. 4, естъ імѧ марк. V. 9; въ іспрь io. XI. 41.

Вмѣсто винительнаго падежа мѣстоименія поддастся такому же графическому измѣненію и какъ союзъ et-καί, но это бываетъ очень рѣдко. слѣпъ і нѣмъ матѳ. XII. 22, иштетъ і знамение не дастъ сѧ лук. XI. 29, нъ і оца io. V. 18, нъ і io. XVII. 20

Что сдѣланное мною здѣсь наблюденіе не есть простой орфографическій произволъ, а скорѣе тонкая передача звуковыхъ процессовъ, въ этомъ можно, я полагаю, убѣдиться, если обратимъ вниманіе на слѣдующее параллельное явленіе Именно то и, которое съ ъ предыдущаго слова узко соединяется въ звукъ ы (вслѣдствіе чего и пишется і вм. и), довольно часто вызываетъ ассимиляцію предыдущаго ъ, посредствомъ перехода ъ въ ы, такъ что цѣлое сочетаніе принимаетъ видъ ы-и, напр. осждатъı-и матѳ. XII. 41 (вм. осждатъ і, а это вм. осждатъ и), къı-истинѫ матѳ. XXVII. 54 (вм. къ істинѫ, а это вм. къ истинѫ), и т. д. Другіе примѣры въ слѣдующей статьѣ. За исключеніемъ упомянутыхъ двухъ случаевъ і вм. и употребляется очень рѣдко: смоковьница матѳ. XXI. 20, власкимісаатъ марк. III. 29, четъıрі ib. VIII 20, мосеові ib. IX. 5, домштімъ ib. XIII. 17, крілѣ лук. IV. 9, покажі сѧ ib. V. 14, своімі ib. VII. 44, єдінъı ib. VIII. 2, XI. 1, нікто io III. 13 и др.; иногда только божіи, гдѣ обыкновенно і соединено съ ж вязью въ одну фигуру, впрочемъ же пишется правильно двойное ии (сл однакожъ io. XXI. 11 велиі, лук. III. 38 божеі).

ѣ встрѣчается въ тѣхъ же словахъ, какъ въ Зографскомъ евангеліи, напр. въ аньѣлъ (ἄγγελος) еванъѣлие (εὐαγγέλιον), ѣеона (γέεννα), ѣеннисаретъ (Γεννησαρέτ), ѣедсмаии (Γεθσημανῆ), ѣерѣеснискѫ (γεργεσηνός) матѳ. VIII. 28, леѣеонъ (λεγεών), ѣемонъ (ἡγεμών), ентъфаѣи (Βηθφαγή), коаниръѣесъ (Βοανηργές), наанѣеовъ (Ναγγαί), лекъѣи (λευΐς), ниневъѣитъ (Νινευείτης) параскевъѣии (παρασκευή), въ Зографскомъ еще ѣелъѣота и ѣолъѣота, но у насъ голъгота. Осталось г въ скунопигиѣ io. VII. 2.

к съ знакомъ мягкости употребляется въ зографскомъ евангеліи часто, въ нашемъ же текстѣ рѣдко: ѣесарѣ лук. III. 1, газофилаѣии io. VIII. 20, енѣениѣ лук. X. 22, обыкновенно безъ обозначенія мягкости: кесара, кинъсъ, кириию и т. д.

ѧ съ знакомъ мягкости попадается рѣдко колѣн матѳ. XII. 6, съкѣдѣтєльство іо. VIII. 13, землѧ іо. XII. 32, ємлєтє іо. XIV. 11, прнємлєтъ матѳ. X. 40, възлюбленъ іb. 21, възлюбленъı лук. XX. 13, авраамлє лук. XVI. 22, съблюде іо. XII. 7, землиѫ матѳ. XXV. 18, X. 34.

и въ словѣ огнь іо. IV. 52 (лук. III. 16 въ огнемь титла между г и н вѣроятно значитъ то же самое), сл. оѓнь марк. I. 31, матѳ. VIII. 15, магдалъıни матѳ. XXVII. 61, XXVIII. 1. Сличи еще алчѫща матѳ. XXV. 37 (гдѣ можетъ быть писецъ хотѣлъ написать алчѫща) алфѣова марк. III. 18 (ефѳата марк. VII. 34, порфѓрѫ лук. XVI. 19), пасха матѳ. XXVI. 2.

ѡ вм. о пишется рѣдко, его употребленіе въ первоначальномъ видѣ рукописи ограничивается значеніемъ восклицанія: ѡ жено матѳ. XV. 28, ѡ родѣ XVII. 17, марк. IX. 19, лук. IX. 41, ѡ несмъıслънаа лук. XXIV. 25; въ иностранныхъ словахъ греч. ѡ передается иногда черезъ ѡ. ѡсанна матѳ. XXI. 9. 15 марк. XI. 9. 10, іо. XII. 13, варнѡна матѳ. XVI. 17, єлѡи марк. XV. 34, иѣкѡковъ лук. III. 34 (обыкновенно иѣковъ или иѣковъ). Прочихъ примѣровъ съ ѡ первой руки очень мало: ѺкѣмА матѳ. X. 2, Ѻкрѣтъı іb. 39, Ѻтъ іb. XI. 12, Ѻнъ XII. 39, Ѻтъıкѡшавъ XIV. 28, Ѻчє XXVI. 39, Ѻнѣмъ марк. IV. 11 (сл. примѣчаніе въ текстѣ), Ѻни марк. XIV. 19, Ѻнъ XVI 6 (здѣсь кажется сначала было онъ), Ѻтъıкѣшта іо. VIII. 14. За то довольно часто сдѣланы исправленія въ нашемъ текстѣ другою, болѣе позднею рукою, позволившею себѣ передѣлывать О въ Ѻ, о въ ѡ или Ѻ; разница въ чернилахъ почти всегда даетъ возможность уже на первый взглядъ замѣтить передѣлку. Въ напечатанномъ текстѣ возстановлено мною вездѣ первоначльное о или О, но для славянской палеографіи этотъ фактъ довольно важенъ, имъ можно воспользоваться для приблизительнаго опредѣленія времени различныхъ памятниковъ.

ѵ передаетъ въ иностранныхъ словахъ греческое υ, напр. архисѵнагога, архисѵнагогоки, архисѵнагогова марк. V. 35, 36, 38 (іb. 22 архисоѵнагогъ), архисѵнагога лук. VIII. 49, архисѵнагогъ іb. XIII. 14; мѵроѵ лук. VII. 37, мѵроиѫ іо. XI. 2, мѵро іb. XII. 5, лук. XXIII. 56 (но мѵроиѫ лук. VII. 46), порфѵрѫ і вусонъ лук. XVI. 19, сѵрнеиѫ и кѵриннѵю лук. II. 2, сѵкаминѣ лук. XVII. 6, сѵкомориѫ іb. XIX. 4, сѵмеонъ лук. II 25, сѵхарь іо. IV. 5; сл. тоѵрѣ матѳ. XI. 21 передѣлано въ тѵрѣ, тѵрьскѫ іb. XV. 21 передѣлано въ тоѵрьскѫ, о тѵрѣ мрк. III. 8, тѵрьскъı іb. VII. 24, тѵрьскъ и сѵдоньскъ іb. 31, въ тѵрѣ лук. X. 13, тѵроѵ іb. 14, сѵрофоникиссанъıни марк. VII. 26, ѵпокрити матѳ. VI. 2. 16, XXII. 18, XXIII. 13. 15. 25. 27 29. Въ доказательство, что и глаголическое оѵ заключаетъ въ себѣ составныя части о и ѵ, можно указать на передачу звука ѵ въ сокращенномъ видѣ черезъ ѵ (глаголическое ѹ), напр. къ нѹ матѳ. XVII 1, ѡѵ іb. XXVI. 6 (возлѣ къ нѹ марк. VI. 30, ѡѹ лук. III. 21) или ѵтро матѳ. XX. 1. Сличи еще слово садѵкенска матѳ. XVI. 6. 11, сѵдарь іо. XX. 7, рѵфоѵ марк. XV. 21, кентѵрнона іb. 45.

ѱ чередуется съ шт безразлично, примѣровъ съ шт больше, въ особенности шт преобладаетъ во второй части рукописи, напр. въ III-ей главѣ Луки на 20 примѣровъ съ шт только 2 съ ѱ; въ XI-ой главѣ Іоанна на 14 прим. съ шт только 2 съ ѱ. Только въ началѣ рукописи иногда преобладаетъ ѱ, напр. въ VII-ой главѣ Матѳея на 11 примѣровъ съ ѱ только 2 съ шт, въ VIII-ой главѣ Матѳея на 15 примѣровъ съ ѱ 2 съ шт.

ѳ встрѣчается часто, ѯ въ иѯсандъı іо. I. 45.

О ГРАММАТИЧЕСКИХЪ ОСОБЕННОСТЯХЪ НАШЕГО ПАМЯТНИКА.

Грамматическая сторона Маріинскаго евангелія по большей части подтверждаетъ то, что уже извѣстно изъ прочихъ древнѣйшихъ памятниковъ глаголической и кирилловской письменности. Не считая необходимымъ останавливаться на всѣхъ достоинствахъ церковнославянскаго языка, постараемся на основаніи отличительныхъ чертъ нашего памятника опредѣлить его мѣсто въ средѣ другихъ. Почти у каждаго изъ древнѣйшихъ памятниковъ церковнославянскаго языка есть свои особенности, видоизмѣненія и отступленія отъ того нормальнаго типа языка, который наукой получается какъ теоретическій выводъ изъ сравненія многихъ текстовъ Между всѣми до сихъ поръ извѣстными памятниками первое мѣсто занимаетъ Зографское евангеліе, подходя лучше всѣхъ къ идеальному церковнославянскому или старословѣнскому языку; изо всѣхъ южнославянскихъ оно обнаруживаетъ ближайшія отношенія къ древнѣйшему русскому тексту, Остромирову евангелію. Поэтому и для характеристики языка нашего памятника вопросъ сводится къ тому, въ чемъ онъ существенно отступаетъ отъ Зографскаго евангелія и чѣмъ объясняются эти его отступленія отъ Зографскаго евангелія какъ вѣрнѣйшаго зеркала старословѣнскаго языка? На то и другое даютъ отвѣтъ нижеслѣдующія замѣтки

А) Въ звукахъ:

1 Главнѣйшимъ критеріемъ древности языка въ области звуковъ считается правильное употребленіе носовыхъ гласныхъ. Въ этомъ отношеніи Зографское евангеліе и Савина книга, Glagolita Clozianus и Codex suprasliensis и т. д. принадлежатъ къ одной и той же группѣ памятниковъ, т. е. они написаны или въ тѣхъ мѣстностяхъ, гдѣ въ произношеніи еще существенно отличалось ѫ отъ ѧ, а также ѫ отъ оу, ѧ отъ ѥ (или ѣ), или же лицами, отнесшимися очень внимательно къ своимъ подлинникамъ. Маріинское евангеліе напротивъ представляетъ замѣчательное исключеніе, писецъ его повидимому не съумѣлъ справиться съ разницею между ѫ и оу, онъ постоянно смѣшивалъ ихъ, очевидно произнося ѫ какъ оу.

ѫ вм. оу видно въ слѣдующихъ примѣрахъ: мѫжѣ мѫдроу (дат. ед ч.) матѳ VII 24, мѫжѫ коуѭ ib. 26, къ немѫ матѳ. VIII 5, ищѫщѣ (дат ед. ч) матѳ. XIII. 45, жгълѫ (дат. ед. ч.) матѳ XXI 42, съказанѫ сѫщю (дат. ед ч.) марк. V 4, къ грѣшънѫ мѫжю ib. XIX. 7, по обычаю лук. II 27. 42; зълодѣѭ (дв. ч) лук. XXIII. 39, очиѭ марк. XII. 11, лук. XIX. 42, отъ неѫ матѳ. VIII. 30, лук. V. 2, дъвоѭ лук. VIII. 43, IX. 13, окоѭ матѳ. XXI. 31, XXVI. 14, марк. XIV. 43, io. I. 41, каѭ лук X 13, сеѭ матѳ. V. 37; не окинѭ сѧ io. X 24, негодѫштѣ марк. XIV. 4, вѣрѫштѣ io. XX 31, имѫштѫмоу лук. VI. 8, имѫштѫоумоу лук. XIX. 24, въпадъшѫоумоу лук. X. 36; лѫдъѥ матѳ. XV. 8, лѫдьми лук. XX. 26, лѫкъѥ io. V. 42, вѫрѣ лук VIII. 23, покѫплѭтъ марк. VII 4, искѫшаѭштѣ марк. VIII 11, сѫхѫ марк. III. 1, сл л. 76[2] и о сѫхоряцѣмь л 43[в], шиѭ матѳ. XX. 23, XXV. 41, шиѭѫ матѳ. XXVII. 38, лук. XXIII. 33, оштѫтитъ io. XI. 57, ѭже (=оуже) io. V. 6.

оу вм. ѫ встрѣчается въ: трѣкѫ—къметаемоу лук. XII 28, ишедъшю (впн. ед. ч. ж. р) лук. VIII. 46, дроугоуѭ лук XVII. 35, отъпоуштю матѳ. XXVII. 17, отъпоуштоу марк. XV. 9

(по оу исправлено въ ѫ), къзлюблю io XIV 21, люблю ib. 31, къ нюже марк. IV. 24, io. IV. 53, V 28, къ коупѣли io IX. 7, оусоумьнѣ матѳ XIV 31, доуноу io. XX. 22, ѭтоу io VIII. 3 и слоука лук. XIII 11 съ предѣлкою оу въ ж, отрыждж марк. VII. 21 съ передѣлкою оу въ ж.

Вслѣдствіе такого смѣшенія пишется· кждж матѳ. XX 25, лук. I. 43, V. 19, io IV. 11, VII. 27, коудж матѳ. XIII. 27, лук. XIII. 25; тждж матѳ. XI. 1, марк. IX 30, XI 30, лук. XVI 26, тоудж матѳ. IX. 9, тоудоу лук. IX. 4, тоудѣ матѳ XIV. 13, XV. 21 29, XIX. 15, лук XII 59; сждж io VII. 3, соудоу лук XVI. 26, въсждж лук. XIX. 43, сл. еще кьнѣждж матѳ. XXIII 27, къняжтрыждж ib и т д.

Большое число примѣровъ — приведены же не всѣ — исключаетъ мысль о случайности описокъ, отступленіе отъ правильнаго употребленія становится многознаменательнымъ, оно какъ уже замѣчено на стр. 410 выдаетъ родину писца, которая судя по нѣкоторымъ другимъ признакамъ могла быть только въ предѣлахъ сербо-хорватскаго племени.

Иногда вм. ж встрѣчается о, но это несомнѣнно только описки, по разсѣянности или невнимательности писца осталась буква недописанной, а какъ извѣстно въ глаголическомъ письмѣ о представляетъ первую половину полной буквы ж· водетъ матѳ. VI 10, io XV 4, водѧтъ матѳ XIX 30, съводетъ сѧ матѳ. XIII. 35, водитъ io III 17, прикосно сѧ марк. V. 27, рѫгахѫ матѳ IX 24, радовалахѫ сѧ лук. XIII 17, съмѣхахѫ лук XX 40, гл҃ахѫ io VII. 40, въ едино марк. IX 5 описка была замѣчена и исправлена.

Вѣроятно той же небрежностію писца объясняется нѣсколько случаевъ передачи оу черезъ о, т. е. писецъ просто забылъ дописать вторую часть буквы· кѣсъноетъ матѳ XVII. 15, помилон XX. 30, трождьше лук. V. 5, очєникь io. VI 8, охо (вм оухо) лук XXII. 50, сл. еще слѣпооумоу io. XI 37 и наоборотъ гроукоу (вм. гроко) лук. XXIV. 12, поуоучати XXI. 14.

Замѣна звука ѧ звукомъ ѣ, объяснимая выше упомянутымъ вліяніемъ, замѣчается рѣдко: съвѣзавъше матѳ XXVII 2, грѣди марк. II 14, сѣдѣштемъ матѳ. XI. 16, сѣдѣте (вм. сѧдѣте, какъ въ зогр) лук. XXIV 49; марк. VIII. 25 вьсѧ не должно считать опискою потому что и въ зогр. св. на томъ же мѣстѣ всѧ и въ греч текстѣ при ἅπαντα существуетъ разночтеніе ἅπαντας; помѣнѫти лук I 54 чередуется съ помѧнѫти лук I. 72, впрочемъ же этотъ глаголъ вездѣ пишется черезъ ѣ (протяженіе коренного е въ ѣ̄ вм. ен), какъ камѣнь (λίθινος) io II 6, неправильно окамѣннлъ io. XII 40.

Смѣшенія между ж и ѧ нѣтъ, только марк XIV 51 вм. юношѧ ожидаемъ юношж (такъ зогр.), а лук XVIII. 2 читается въ нашемъ памятникѣ какъ и въ зогр. ев. гл҃ѫ вм. ожидаемаго причастія гл҃ѧ (λέγων). Стоитъ упомянуть еще, что вм обыкновенной формы александровоу (такъ зогр марк. XV. 21) въ нашемъ текстѣ написано алексѧдровоу, гдѣ ѧ = ен, и что вм. въ оушню лук. I 44 въ нашемъ текстѣ замѣчательная форма въ ноушню или можетъ быть лучше кън-оушню, т. е по произношенію къноушню, гдѣ н всплылъ наружу изъ самого предлога кън — кж, собственно ън, ж.

2. Если смѣшеніе ж съ оу свидѣтельствуетъ о вліяніи сербо-хорватскаго нарѣчія, то и замѣну ы гласною и можно приписать участію той же среды Примѣровъ не очень много, но все таки столько, что и какъ описки выдаютъ національность писца; описка почти вездѣ тотчасъ же была замѣчена и исправлена надстрочною прибавкою ъ: матѳ IX. 36 народи (съ надстр. приб. ъ), марк XIV. 63 ризи (съ надстр. ъ), лук. XIV. 26, жени (съ надстр ъ), марк VII. 22 окиди (съ надстр. ъ), марк. XVI. 1 аромати (съ надстр. ъ), лук VIII. 32 къ

ти (съ надстр. ъ), io V. 39 ти (т. е. кънигы, съ надстр. ъ), лук. VII. 34 мнтаремъ (съ надстр. ъ), io VIII. 42 кнлъ (съ надстр. ъ), io. XXI. 9 рнбѫ (съ надстр. ъ), л. 76[a] о блаженныхъ (съ надстр. ъ), къ зъванниимъ (съ надстр. ъ) лук XIV. 7; безъ надстрочнаго ъ: ризи матѳ XI. 8, слншштемъ лук. XX 45, изкытъка лук XVI. 45 (здѣсь очевидно пропущено ъ). Наоборотъ ы вм. и написано: разконнъкы лук X 30, къ істынѫ ib XXI. 3, магдалыни матѳ. XXVII. 61, XXVIII. 1, магдалыни (было прежде магдалынѣ) матѳ XXVI. 56; рыкытъкы лук. V. 2.

Очень можетъ быть, что вслѣдствіе неумѣнія вѣрно произносить звукъ ы, появился въ нашемъ памятникѣ еще рядъ описокъ другого рода, передача звука ы черезъ одно ъ. Конечно всѣ эти описки могутъ быть объяснены также разсѣянностью или невниманіемъ писца, забывшаго къ ъ прибавить букву і. Но мнѣ кажется болѣе правдоподобнымъ, что и за ними кроется противуположность двухъ стихій: живой рѣчи писца и книжнаго языка. Сл. слъшати лук V. 15, оуслъшати матѳ. XXIV. 6, слъшашѧ лук X. 24, слъшасте марк XIV. 64, слъшавъ лук. VII. 9, слъшатъ марк. IV. 20, слъшѫ лук. XVI 2, оуслъша лук. I. 41 (въ марк. XIV 64 и лук. VII. 9, X. 24 сдѣлана попытка исправить ошибку приписною буквы і), къкъшю лук IV. 42 (тоже исправлено потомъ въ ы); къі io. V. 35, XIII. 13 написано въ съ прибавкою надстрочнаго і, тъі лук. II. 1, XXIII. 40 и нъінѣ io. XVI. 5 передается черезъ ъ съ надстрочною приписною буквы і. Той же особенностью объясняется, можетъ быть, марк X. 19. прѣлюкъ дѣи (вм. прѣлюкы дѣи) и лук. XVIII. 20 прѣлюкъ сътворн, о чемъ рѣчь впереди; сл. еще врагъ твоѭ лук XX. 43 (вм. врагы), къ дъни тъ (вм. тъі) лук. II. 1, и наоборотъ ызкъі (вм ызъкъ) лук. XVI. 24.

3. Отраженіе сербо-хорватскаго нарѣчія на нашемъ памятникѣ видно еще въ оуселенѭ лук II 1, если положить, что писецъ къ по сербски произнесъ какъ оу, и въ оуоржкк сѧ лук. XI 21 (зогр къоржкк сѧ), сл. въ грамотѣ Кулина бана 1189-го года: ѫ имє вм. къ имє Но если это такъ, то мы въ этихъ многознаменательныхъ описках получаемъ доказательство того что памятникъ былъ написанъ въ предѣлахъ штокавскаго нарѣчія сербо-хорватскаго. языка Чакавцы, какъ извѣстно, еще до сихъ поръ произносятъ къ какъ va

4. Въ дополненіе къ прочимъ доказательствамъ относительно происхожденія нашего памятника, нѣкоторую силу имѣетъ также форма сега вм. сего, встрѣчающаяся въ марк. VI. 14. сега ради.

5. Замѣчательная черта нашего текста, свидѣтельствующая о глубокой древности его, заключается въ стремленіи (антиграмматическомъ) связывать слова сообразно съ теченіемъ живой рѣчи, не обращая много вниманія на грамматическую самостоятельность каждаго отдѣльнаго слова Такимъ образомъ не рѣдко встрѣчается то, что старая грамматика называла греческимъ словомъ ἀφαίρεσις, т. е пропускъ перваго вокала слѣдующаго слова, содержимаго въ окончаніи предыдущаго слова, напр

нже-си (вм. нже еси) матѳ. VI 9, лук XI. 2, единого-тъ (вм. единого отъ) матѳ. XVI. 14; котораго-тъ (вм котораго отъ) матѳ. XXII. 28, кранитє-моу (вм. кранитє емоу) марк. IX. 39, рече-моу (вм. рече емоу) лук. XXII 33, же-моу (вм. же емоу) io. XII. 2, дъштере-ѭ (вм. дъштере еѭ) марк. VII. 26, рече-н (вм. рече-ен) марк. VII. 27, ѣже-стъ (вм. ѣже естъ) марк. XI. 2, останѣте-ѭ (вм. останѣте еѭ, е прибавлено надъ строкою) марк. XIV. 6, тако-дѣетъ (вм. тако одѣетъ) матѳ VI. 30, тако-дѣатъ (вм. тако одѣатъ) лук. XII. 28, съ нѣковомъ н-одномъ (вм. н ноаномъ) марк. I. 29.

Противоположный случай, вызванный однакожъ тѣмъ же общимъ стремленіемъ, за-

ключается въ томъ, что окончаніе предидущаго слова ъ, уподобляясь ближайшему вокалу и слѣдующаго слова, идя ему такъ сказать на встрѣчу, перешло въ ы Примѣровъ довольно много, но всѣ они принадлежатъ извѣстнымъ категоріямъ словъ: *a*) предлогъ къ передъ гласною и слѣдующаго слова переходитъ въ къı: къı-истинѫ матѳ XXVII 54, марк. XII. 14, XIV. 70, лук. XX. 21, іо. I. 48, VII. 40, VIII 31 36, XVII. 19, вы-истинѣ іо. VIII. 44, кы-нюдѣщихъ іо. XI 54, кы-нюдѫ лук XXII. 3, вы-изăи лук VII. 9, къı-нѫ марк. V. 5, лук. IX. 56; *b*) частица нъ подъ тѣмъ же условіемъ переходитъ въ нъı: нъı-имать іо. III. 16, VIII 12. *c*) окончаніе третьяго лица единств. и множ числа на -тъ передъ мѣстоименіемъ и (eum) переходитъ въ тъı: поставитъı-и матѳ. XXIV. 47, изкавитъı-и матѳ XXVII. 43, възлюбитъı-и лук. VII. 42, прославитъı-и іо. XIII. 32, исцѣлитъı-и лук. VI 7, емлетъı-и лук. IX. 39, дастъı-и лук. VII. 15, въдастъı-и матѳ. XXI 33, прѣдастъı-и марк. III. 19, лук XXII 4, испокѣстъı-и лук. XII. 8, обитъı-и марк. XV. 46, осѫдатъı-и матѳ XII. 41, лук. XI. 32, възложатъı-и марк. IV 21, отъѣшатъı-и іо. XI 19, приѩтъı-и лук VIII 40; *d*) окончаніе перваго лица множ числа мъ переходитъ въ мы. отъполнмъı-и матѳ XXVIII. 14, слышахомъı-и марк. XIV. 58, *e*) окончаніе причастій на мъ, а подъ тѣмъ же условіемъ дастъ мы, лы снѣмъı-и марк. XV. 46, поемъı-и марк VII. 33, видѣлъı-и еси іо. IX 37.

Въ этой замѣчательной особенности нашего памятника заключается окончательное подтвержденіе факта, давно уже подмѣченнаго Миклошичемъ, что въ старословѣнскомъ языкѣ памятниковъ паннонско-моравской и македонско-болгарской редакціи господствовало окончаніе тъ (вм. древнерусскаго ть) Дѣйствительно только вполнѣ твердое произношеніе этого окончанія, съ присущею ему для древняго языка эластичностію, въ родѣ нашихъ предлоговъ съ, къ, было способно поддаваться измѣненіямъ по примѣру выше изложенныхъ. По одному правописанію нельзя было съ полною увѣренностью утверждать, что это такъ, оно оказывается иногда обманчивымъ, ему че слѣдуетъ слишкомъ много довѣрять. Какъ часто встрѣчается въ рукописяхъ южнославянскыхъ ъ вм ь, гдѣ vis latens звука все-таки не измѣнилась! Такъ напр. въ нашемъ текстѣ пишется первое лицо единств числа гораздо чаще ѥсмъ чѣмъ ѥсмь, пишется имамъ (чуть-ли не всегда), дамъ возлѣ дамь (послѣднее чаще), и т д.: стало быть по правописанію выходитъ, что писцы уже тогда не замѣчали разницы между окончаніемъ мъ и мь. Съ этимъ теоретическимъ выводомъ конечно можно согласиться, но для насъ важно знать, насколько въ языкѣ еще продолжала свое существованіе внутренняя жувучесть звука, дающая ему способность возобновленія; и вотъ мы встрѣчаемъ въ матѳ. XXVI. 15 замѣчательную форму. азъ вамъ прѣдамѣ-и, доказывающую что vis latens окончанія перваго лица единств. числа тогда еще оставалась въ полной силѣ, сохраняя связь съ звукомъ ь = ĭ, ĕ. Если бы такая же сила крылась въ окончаніи тъ, мы не встрѣчали бы выше приводимыхъ формъ, не встрѣчали бы можетѣ-сь (изъ можетъ сь), а только окончанія тѣ-и или ти-и (изъ ть-и), т. е примѣры въ родѣ древнихъ южнорусскихъ поставити-и (вм. поставить и) или выше упомянутаго прѣдамѣ-и.

Звукъ ы можетъ поглотить слѣдующій за нимъ вокалъ и, вслѣдствіе чего вм. ъ-и или ы-и выходитъ наружу одно ы. Такого рода примѣры были уже отмѣчены выше, на стр 420—1, гдѣ рѣчь шла объ употребленіи буквы і. Между къı-истинѫ и въ-істинѫ или лучше къістинѫ разница очень незначительная, т. е такая же, какъ между именит. падежемъ единств числа добръı чловѣкъ матѳ. XII. 35 по нашему тексту и добръі чловѣкъ ib. по Зографскому евангелію,

или добрыи человѣкъ іо. по Ассеман. евангелію, т. е. другими словами разницы почти и нѣтъ. Поэтому сюда же принадлежатъ кромѣ упомянутыхъ на стр. 420—1 примѣровъ еще слѣдующіе: азъ і вѣмь іо. VII 29 (читай азъı вѣмь вм. азъı-и вѣмь), нъ иже мато. XX. 26 (читай нъıже вм. нъı-иже), нъ і отьца іо. V. 18 (читай нъı отьца вм нъı-и отьца), сл іо XVII. 20 нъ і вѣроующихъ, естъ има марк. V. 9 (читай естъıма вм. естъı-има), сътрасъ і марк I. 26 (читай страсъı вм. страсъı-и), къ людемъ мато. XXVIII. 15 (читай къıюдемъ вм. къı-июдемъ), сл. лук. XXI. 21, къ родоу лук. XXIII 7 (читай къıродоу вм. къı-родоу) и т. д.

6. Желаніе передать на письмѣ ту непрерывность между отдѣльными словами, которая существуетъ въ живой рѣчи, вызвало въ нѣкоторыхъ необыкновенныхъ случаяхъ замѣну гласной а въ началѣ слова іотованнымъ звукомъ ѣ (т. е. ıа), къпрошж и кзъ къı марк. XI. 29, ı ѣвне проказа отиде лук. V. 13, ı ѣште любите лук VI. 32, и ѣште идж іо. XIV. 3, да ѣще кто неповѣстъ іо. IX. 22

Такое же колебаніе, но уже и въ другихъ памятникахъ замѣчаемое, повторяется въ глаголѣ авити-явити (сл напр іо XXI. 1 рядомъ ѣви и ави); у насъ большинство примѣровъ съ ѣ, но довольно много ихъ и съ а. ави са лук. XXII 43, ависте са мато. XVIII. 3, авать іо III 21, IX. 3, авѣ іо. XI. 54; съ ѣ марк. I. 45, IX 4, XVI. 12, лук. I. 11, IX 31, XXIV. 34, іо. I. 31, II. 11. 18, VII 4. 10 13, XVII. 6, XXI. 1. 14. Приблизительно такъ же въ Зографскомъ евангеліи. — Частица оу (ὑδή) съ предыдущимъ не обыкновенно пишется неоу, такъ. мато. XVI 9, марк, XIII. 7, лук. XXI 9, іо II 4, III 24, VI. 27, VII 6 8, 30 39, VIII 20 57. XI. 30, XX 9 17, не ю только мато XV. 17, марк VIII. 17; но когда прибавляется же, почти всегда встрѣчается форма юже (около 25 примѣровъ), оуже отмѣчено мною только марк. XV. 44, лук. XIV 17, іо XV. 3 Въ Зографскомъ евангеліи ю нѣтъ, но зато оуже нѣсколько чаще чѣмъ въ нашемъ текстѣ. Какъ извѣстно, родственные языки говорятъ здѣсь въ пользу ю (сл. литовско-лотышское jau) — Слово оутро встрѣчается также ютро, но первое кажется чаще, въ особенности въ выраженіи за оутра марк. XVI. 2. 9. іо. XVIII 28, XX 1, из оутра лук. XXI. 38, сл. еще оутрѣ мато. VI 30, лук. XII. 28 при ютрѣ лук. XIII. 33, оутроу іо. XXI. 4 при ютроу мато XXVII 1, оутрѣи мато. VI. 34, марк. XV. 1, оутрьнии лук. X. 35, но ютро мато. XVI. 3, XXI. 18, марк. I. 35, XI. 20, XIII. 35, іо. VIII 2 а утро (вм. оутро) мато. XX. 1. Въ Зографскомъ евангеліи такое же колебаніе, а по родственнымъ языкамъ (напр. лит aušrà, лот. austra) ожидается только оу. — Слово анце такъ и пишется лук. XI. 12 въ нашемъ текстѣ и въ зогр еванг. ассем. еванг. остр. ев и т. д, значитъ, тогда еще произносили съ чистымъ а въ началѣ

7. Характеру языка нашего памятника вполнѣ соотвѣтствуетъ стремленіе передать такъ называемые глухіе звуки ъ и ь, согласно съ тогдашнимъ ихъ произношеніемъ, черезъ о — е Но если наше предположеніе вѣрно — въ чемъ трудно сомнѣваться — что памятникъ написанъ въ предѣлахъ сербо-хорватскаго нарѣчія, то замѣна гласныхъ ъ — ь гласными о — е означаетъ лишь условное произношеніе этихъ звуковъ на почвѣ ненародной, т. е. ъ замѣнялось знакомъ о, ь знакомъ е вовсе не потому, что въ живой рѣчи народа (Сербовъ и Хорватовъ X и XI вѣка) въ подходящихъ словахъ ъ и ь слышны были какъ о и е — трудно повѣрить, чтобы **а** нынѣшняго сербо-хорватскаго языка въ **отац, сатник** произошло прямо изъ е въ отецъ и о въ сотьникъ, формъ встрѣчающихся въ нашемъ памятникѣ — а только потому, что ь въ отьца, ъ въ сътьникъ, въ церковнославянскихъ формахъ этихъ

словъ, въ противуположность народнымъ формамъ, произносившись тогда у нихъ какъ ѣ и о въ отецъ, сотьникъ.

И такъ частая замѣна глухихъ ъ — ь гласными о — ѣ иллюстрируетъ только произношеніе книжное, господствовавшее въ извѣстную эпоху времени лишь въ церковномъ, какъ книжномъ языкѣ Это произношеніе попало къ Сербамъ и Хорватамъ несомнѣнно вмѣстѣ съ книгами изъ Паннонiи (въ широкомъ смыслѣ этого слова, обнимающемъ напр также страну между рѣками Мурою, Дравою и Савою), держалось же здѣсь нѣкоторое время рядомъ съ такими особенностями церковнославянскаго языка какъ юсы, пока подъ напоромъ сербо-хорватскаго языка не уступило другимъ орографическимъ пріемамъ Особенность же нашего памятника заключается въ томъ, что онъ въ различіе отъ Зографскаго евангелія или Савиной книги уступилъ широкое мѣсто произношенію на счетъ этимологіи. Понимая въ этомъ смыслѣ замѣну глухихъ звуковъ полными, мы ожидаемъ ее конечно прежде всего тамъ, гдѣ необходимость болѣе внятнаго произношенія гласной была обусловлена удареніемъ или позиціею слога. На дѣлѣ такъ и выходитъ.

Глухія ъ и ь замѣняются гласными о и ѣ.

а) внутри односложныхъ словъ или такихъ сочетаній съ предлогами, гдѣ полугласная очутилась внутри, слово же оканчивается на согласную съ ъ или ь, которыя въ то время уже въ концѣ словъ теряли звуковое значеніе

конъ матѳ. XXI. 39, XXVI. 75, марк XI. 19, XIV. 68, лук. IV 29, VII. 54, XIII. 28 XIV. 35, XXIV. 50, іо. VI. 37, IX. 35, XI. 43, XII. 31, XV. 6, XIX 4. 5. 13 (къпъ іо IX. 34). — конь марк. VII. 15, лук. VIII. 30, іо. II. 11, III 15. 18, VII. 31, XII 37, XIII 27. — ко-тъ часъ матѳ. VIII. 13, XV. 28, лук. XII. 12, XXIV. 33. — дождъ матѳ VII 25. 27 — золъ матѳ. VII. 18, XII. 33, XVI. 4. — сотъ (род. пад отъ сѣто) марк. XIV. 5, лук VII 41, сл. сѣтъ (favum) лук. XXIV 42.

весь (vicus)· матѳ. X. 11, XXI 2, марк. VIII. 26, лук IX. 52 56, X. 38, XVII. 12, XIX. 30, XXIV. 13. 28, іо. XI. 30. — весь (omnis) матѳ. XIII 2, XVIII. 30, XXI. 10, XXII. 40, марк. I. 33, II 13, XIV. 55, XVI. 15, іо IV 53, V. 22, IX. 34 (рѣже вьсь или вьсъ: матѳ. XVIII. 32. 34, марк. IV. 1, VII. 14, лук. VIII. 37), сл. весьдѣ матѳ. XXV 29. — день почти всегда, напр. матѳ X. 15, XI. 22. 24, XII. 36, XVII. 23, XX. 2. 19, XXVII. 15, марк VI 11, IX 31, лук. IX. 37, X. 12, іо. I 40, VI. 40, VII. 37, IX. 4, XIV. 20 (рѣдко дьнь. марк. XIV 12, лук. IX. 12, XXI. 34), род. пад мн. ч. денъ матѳ. XVII. 1, XXVI. 17, іо. XII. 1. Въ склоненіи слова замѣчается колебаніе между денье лук. I. 23, дьнне ib. V. 35, и даже дьнье лук IX. 51; позиція видна въ деньми матѳ. XXVII. 40, іо. II. 20, (сл. дьнькми марк XIV 58), удареніе же въ дьнесь лук. II. 11, IV. 21. V. 26, дьне-сь знменъ матѳ. XVI. 3. — мєсть матѳ. XXVII. 64. — мечъ матѳ. X. 34 — жезлъ марк VI. 8 (два раза жъзла)

в) въ коренныхъ слогахъ тѣхъ же словъ и другихъ, когда присоединеніемъ предлоговъ или слогообразовательныхъ приставокъ или склоненіемъ объемъ ихъ увеличивается, но удареніе остается на томъ же слогѣ или же позиція поддерживаетъ замѣну:

кождо єдинъ матѳ. XXVI. 22, возлѣ къждо іо. VI. 7. — роптаахж лук. XV. 2 возлѣ ръптаахж ib. XIX. 7, ръптъ іо. VII. 12. — сотьникъ матѳ. VIII. 5. 8. 13, марк. XV. 39; о сотьницѣ 76[a], возлѣ сътьникъ матѳ. XXVII. 54, лук. VII. 6, сътьникоу лук. VII. 2. — оусоухъшни 43[в]

возлѣ оусѣхъшѫ марк. XI. 20. — токъмо мато. XVII. 8, токмо мато. IX. 21 при болѣе обыкновенномъ тъкъмо, тъкмо.

къземъ мато. XVII. 27, марк. X. 21, сънемъ марк. XIV. 55, XV. 1, io XI. 47, сънемь мато. XXVI 59, вънемъша мато. XII. 20, ср. изкмь лук. X. 35. — наченъ мато. XIV. 30, XX. 8, лук. XXIII. 5, XXIV 27, io. III. 24, наченъшю мато. XVIII. 24 возлѣ начьнъше io. VIII. 9. — шедъ мато. V. 24, къшедъ IX. 18, пришедъ мато. VIII. 7. 14, IX. 18, XIII. 54, XVI. 13 и т. д., отъшелъ лук. IV. 42, пришелъ io. VI. 17. XI. 30, прѣшелъ мато. VIII. 34, шедъше мато. XXII. 15, шедъшоу мато. VIII. 1, къшедъшоу ib. 5, пришедъше мато. IX. 10, XIV 12. 33, XVIII. 31, и т д.; пришедъшоу мато. IX. 28, пришедъши мато. XV. 23, прѣшедъше мато XVI 5, и т. д. пришелъца мато. XXIII. 15; гораздо менѣе примѣровъ съ ь или ъ: шъдъ лук. XIV. 10, шьдъше лук. IX. 13, шъдъша лук. VII. 22, ишъдъше лук. X. 10, пришьдъ мато. XXV 27, пришьдъши марк. V. 16 и т. д — простеръ мато. VIII. 3, XIV. 31, XXVI. 51, лук. V. 13. — оумеры io. XI. 44, оумерон XII. 1, оумерошъ лук. VII 12. — лестьм марк. XIV 1 — прилепъшеи лук. X. 11. — окаяньници мато. XXIII. 30. — легъко мато. XI. 30. — възнезъ мато. XXVII. 48, възнезъше io. XIX. 29 (но вьнькзи съ удареніемъ на зи io. XVIII. 11) — стекльници мато. XXIII. 26 возлѣ стьклянци ib 25. — темьницѫ мато. XVIII. 30, io. III. 24, темъници мато. XXV. 36, темьници лук III. 20

г) въ предлогахъ въ, къ и съ, если переходъ вызванъ позиціею: ко вьсѫ странѫ марк. I. 28, лук III 3, ко вьсеи славѣ мато. VI. 29, лук. XII 27, ко вьсѫ люди лук. IX. 13, ко вьсѣхъ лук IX 48, ко вьсемь миръ io. XIII. 1; ко вьторѫю лук. XII 38; ко вьскрѣшенне лук XIV. 14, XX 33, ко дьни мато XXIV 37, лук VI 12, ко мъногѣ мато. VI 7, козьми мато. IX. 6; возъпи мато XIV 30, воскрѣсе лук. IX 19, воскрѣсенъгъ марк XII 23, по воскрѣсеновении мато XXVII 53, даље воскѣкъшю мато XIII. 6; ко мьнѣ io VI. 37, созъда мато. VII 24. 26, XXI 33, созъдати мато. XXVI 61; созърѣатъ марк IV. 29; сонъмъы мато. X 17, сонъмиши io. VI 59, сонъмишта io IX 22, сонъмиште мато. XII 9, сонъмиштихъ мато. VI. 5, IX. 35, XXIII. 6. 34, марк I. 23 (но и съ ъ: сънмь лук. XXII. 66, сънъмиштихъ, сънъмиште лук IV. 15. 16, сл. ib. 20, VIII. 41, мато VI. 2)

д) особенно часто въ предпослѣднемъ слогѣ (paenultima), т. е. въ слогахъ суффиксальныхъ, гдѣ основа слова оканчивается а суффиксъ съ нею вяжется посредствомъ глухихъ звуковъ ъ и ь:

Сличи еще иностранное слово псаломъскыхъ лук XX 42.

ъ = о. лакоть мато VI. 27, свекровь мато X 35, крѣпокъ лук XV. 14, кротокъ мато. XI 29, XXI. 5, начатокъ io II 11, VIII 25, опрѣснокъ мато. XXVI. 17; оумерошъ лук. VII. 12, къ домоухъ мато XI 8, жрѣновъ мато. XVIII 6 Дальнѣйшимъ словопроизведеніемъ можетъ слогъ попасть въ средину слова. смоковьница марк. XI. 20, смоковъница мато. XXIV 32, жрѣновъны марк IX 42 Передъ вокаломъ только какъ исключеніе: оумерон io. XII. 1, сватон лук I 72, нарицаемон io. XXI 2.

ь = е: коленъ мато. XXV. 43, вѣсенъ мато. IX. 32, вѣренъ мато. XXV. 21. 23, грѣшенъ io IX. 16 24, длъженъ мато. XVIII. 28, XXIII 16. 18, лук. VII. 41, зименъ мато. XVI. 3, истиненъ io. VII. 28, VIII. 16, сл. III. 33, миренъ лук. I. 79, повиненъ марк III. 29, подобенъ мато. XI. 16, лук VI 47. 48. 49, правьденъ io. V. 30, правъденъ лук. II. 25, празденъ мато. XII. 44, пристѫпенъ лук. IV. 24, противенъ мато XIV. 24, марк. VI. 48, равенъ io. V. 18, разоуменъ лук. X. 21, странень мато XXV. 43, частенъ лук VII. 2. — агнецъ io. I. 36, когочтецъ io. IX, 31, вѣнецъ мато.

XXVII. 29, марк. XV. 17, жрѣцъ марк. XI. 2, конецъ матѳ. XXIV 31, марк II. 21, младѣнецъ лук. I. 41. 44, младенецъ лук II. 12 16. 23, младѣнечь матѳ. XXI 16, овецъ іо. X. 26, 77[a], отецъ матѳ. X. 21, XXIII. 30. 32, марк. XI. 26, лук. II. 48, VI. 36, X 22, іо V. 36, X. 30, XVI. 15, пръкнецъ лук. II. 7, слѣпецъ матѳ. XV. 14, лук. VI. 39, старецъ матѳ. XV. 2, марк. VII. 3, лук. IX. 22, іо. VIII. 9, стоуденецъ іо. IV. 11, сжчецъ матѳ. VII 3. 4. 5, лук. VI. 42; — свѣтелъ матѳ. XVII. 5, скъдель лук. V. 19 (но осълъ лук. XIV. 5). — оцетъ лук. XXIII. 36 (сл. оцътъ матѳ. XXVII. 34, оцътъно марк. XV. 23), скрьжетъ матѳ XIII. 42, XXIV 51. — дѣтескъ марк. VII. 28, мжжескъ матѳ. XIX. 4, женескъ ib, члов҃ческъ марк VII. 7. — горешъ лук. XI. 26.

Словопроизводство отодвигаетъ иногда предпослѣдній слогъ дальше отъ конца: младенцемъ лук. X. 21, правєдьни матѳ. XXIII. 28, правєдьника, правєдьничѫ матѳ. X. 41, правєдьници матѳ. XXV. 37, отечьствие марк. VI. 1, отечъствии лук. IV. 24, цѣсарєствие матѳ. VI. 10, XIX. 23, марк. IV. 26, сл. лук. IX. 11, матѳ. XIII. 19.

e) Мѣстоименія сь и тъ, провожающія иныя существительныя въ именительномъ или винительномъ падежѣ единств. числа съ окончаніемъ на ъ, даютъ поводъ столь узкому ихъ соединенію въ одно слово, что ъ вѣроятно подъ напоромъ ударенія переходитъ въ о: родось (т. е. родъ сь, родо-сь) матѳ. XI. 16, XXIII. 36, марк VIII. 12, XIII 30, лук. XXI. 32 (сл. родъ съ лук. XI. 29), народось марк. VIII. 2, іо. VII. 49, образось матѳ. XXII. 20 (сл. образъ сь марк. XII. 16), глаголось лук. XVIII. 34. — работъ (т. е. рабъ тъ, рабо-тъ) матѳ. XVIII. 26. 28 (сл. рабъ тъ матѳ. XXIV. 46, лук. XII. 43. 45, XIV. 21), домотъ марк III. 25, члов҃котъ марк. XIV. 21. Нѣсколько другихъ примѣровъ изъ Ассеманова евангелія см. въ моемъ введеніи къ изданію Рачкаго, на стр. XXVII.

Вмѣсто существительнаго предшествуетъ глаголъ въ можетось іо. VI. 52.

Подъ тѣмъ же условіемъ дънь сь даетъ дънесь, не только въ смыслѣ обыкновеннаго нарѣчія (hodie, σήμερον), но и въ болѣе самостоятельномъ положеніи: дъне-сь зименъ матѳ. XVI. 3. (въ гр. σήμερον χειμών), гдѣ славянскій переводчикъ чувствовалъ еще силу существительнаго и вм. зима образовалъ прилагательное зименъ (Зографское евангеліе дънь сь).

8. Какъ видно изъ приведенныхъ примѣровъ, нашъ памятникъ, согласно со всѣми прочими, вѣрно различаетъ, гдѣ замѣнить глухой звукъ гласной о и гдѣ гласною є По этому можно бы ожидать, что и въ употребленіи ъ и ь никакихъ смѣшеній въ немъ не будетъ. Но на дѣлѣ не такъ, ъ и ь смѣшиваются довольно часто, только этому смѣшенію не слѣдуетъ придавать смыслъ значенія физіологическаго, было бы крайне ошибочно на основаніи его судить о физіологіи звуковъ самого языка. Отступленія, замѣчаемыя въ текстѣ, свидѣтельствуютъ только о частномъ характерѣ правописанія нашего памятника, сохранившаго только обломки прежней болѣе вѣрной передачи. Конечно это обстоятельство снова подтверждаетъ высказанное выше мнѣніе, что памятникъ попалъ въ теченіе времени въ другую этническую среду, чѣмъ была та, гдѣ языкъ жилъ и гдѣ для него образовалась своя графика; писецъ поддѣлывался по возможности подъ свой подлинникъ, но не съумѣлъ справиться со всѣми тонкостями его, отъ-того такія неровности въ правописаніи нашего памятника, что наряду съ формами, гдѣ выдержана старинная точная передача, встрѣчаются очень крупныя отступленія.

Унаслѣдованная старина видна въ сохраненіи ь слѣдующихъ окончаній: *a*) творительнаго падежа единственнаго числа богомь іо. VI. 45, кръньемь ib. IX. 6, гладомь лук. XV. 17,

гласомь келнемь лук. VIII. 28, XVII. 15, XIX. 37, XXIII. 46, гноемь лук. XIII. 8, доуχомь io. III. 6, пародомь лук. VIII. 19, дѣломь и словомь лук. XXIV. 19, съсѣдомь лук. VIII. 16, твоимь именемь матѳ. VII. 22 и т. д., но это окончаніе отнюдь не исключительно, оно не рѣдко должно было уступить гласной ъ: прѣдъ олътаремъ .. съ братромъ своимъ матѳ. V. 24, гласомъ келиемь марк. I 26, гнѣвомъ лук. III. 5, огнемъ матѳ. VIII. 14 и т. д. — *в*) предложнаго падежа единств. числа по томь марк. IV. 28, емь марк. III. 10, VI. 56, о единомь лук. XV. 10, къ тоуждемь лук. XVI. 12, по тоуждемь io. X. 5, на прѣдьнимь мѣстѣ лук. XIV. 8, къ новѣмь своемь гробѣ матѳ. XXVII. 60, о дроуѕѣемь матѳ. VI. 24, о дроуѕѣмь лук. XVI. 13, и т. д.; но и это окончаніе, хотя оно рѣшительно преобладаетъ, иногда уступило гласной ъ: емъ лук. VIII. 47, о единомъ лук. XV. 7, при мори галилѣисцѣмъ матѳ. XV. 29 — *г*) отдѣльныхъ словъ, какъ: голѣвь марк. I. 10, лук. III. 22, io. I. 32; коравь марк. VI. 45; кравь марк. XIV. 24, лук. XI. 50, io. VI. 54. 56; чравь матѳ. VI. 20, марк. IX. 44. 46. 48; гь, т. е. господь матѳ. X. 25, XII. 8, XVIII. 34, XXI. 3, XXIV. 42 и т. д.; заповѣдь матѳ. XV. 3, марк. VII. 7. X. 5, io. X. 18; осмь лук. II. 21, IX. 28, XIII. 4, io. V. 5; сѣдмь матѳ. XII. 45, XV. 37, XVIII. 22, XXII. 25, марк. VIII. 5. 6. 8. 20, XII. 20. 22. 23; соль марк. IX. 50. Но и тѣ же и другія слова встрѣчаются также съ ъ: коракъ марк. VI. 47; кравъ матѳ. XXVI. 28, лук. XIII. 1, io. VI. 55, XIX. 34; чравъ матѳ VI 19; гъ (т. е. господъ) матѳ. XVIII. 25. 27. 32, XXII. 44, XXIV. 45, марк. II. 27, лук. V. 45; заповѣдъ марк. XII. 28; солъ лук. XIV. 34; слова кънязь и пѣнязь пишутся постоянно съ ъ: кънязъ, пѣнязъ (каждое 7—8 разъ), такъ и мънасъ лук. XIX. 20

Отсутствіе чутья или же невнимательное отношеніе къ традиціи книжной замѣчается кромѣ только-что приведенныхъ примѣровъ еще во многихъ другихъ, такъ: мѣстоименіе сь пишется иногда съ: лук. VII. 39, VIII 25, IX 9 и т. д, поэтому и дьнесъ матѳ. VI. 30; существительныя на -ость обыкновенно передаются черезъ ь, однакожъ: радостъ лук. XV. 7; существ. на ть обыкновенно такъ и пишутся съ ь (напр. клѣть матѳ. VI. 6, пѫть VII. 13. 14, плъть лук. III. 6), однакожъ власть марк. XIII. 34, област io. V. 27, плътъ марк. XIV. 38, благодатъ лук. II. 40; даже огнъ лук. XXII. 55 возлѣ правильнаго огнь матѳ. VI. 30, лук. III. 10, IX. 54; вм. ко-нь (сл. выше стр. 428) читаемъ къ нъ io. XI. 48. Въ причастіи на ь (= jьs) не отмѣчена мягкость въ такихъ грубыхъ формахъ, какъ: прѣломъ матѳ. XIV. 19, раздѣлъ сѧ матѳ. XII. 25 (при правильныхъ остань марк. VIII. 13, оставль матѳ. XVI. 4, прѣломь лук. XXIV. 30, приступь матѳ. VIII. 2. 19, XXVI. 60. 73, лук. VII. 14, X. 34).

Первое лицо единств. числа на —мь передается черезъ ь и ъ: сънѣмь лук. XXII. 11, дамь матѳ. XVI. 19, марк. VI. 23, io. IV. 14, VI. 51, въздамь лук. X. 35, прѣдамь лук. IV. 6; но дамъ матѳ. XX. 4, марк. VI. 22, лук. IV. 6, XXI. 15, напротивъ первое лице множ. числа дамь (вм правильнаго дамъ) марк. XII. 14; исповѣмь матѳ. VII. 23, но исповѣмъ X. 32, вѣмь матѳ. XXV. 12, XXVI. 70, марк. I. 24, съвѣмь марк. XIV. 68, лук. XIII. 27, XXII. 30, io. IV. 25, V. 32, VII. 29, VIII. 14, XI. 24, XII. 50, XIII. 18, XX. 13, но вѣмъ матѳ. XXVIII. 5, лук. IV. 34, XIII. 25, io. VIII 55, IX. 25, XI. 22; въ множ. числѣ такое же колебаніе между вѣмъ матѳ. XXI. 27, XXII. 16 и т. д. и вѣмь марк. XI. 33, XII. 14, лук. XX. 21, io. II. 2, 11 и т. д.; имамъ лук. VII. 40, XI. 6, XII. 17. 50, io. IV. 17. 32, V. 7. 36, VIII. 26, X. 16. 18, XVI. 12, имамь только лук. XVI. 28 и io. X. 18; есмъ гораздо чаще чѣмь есмь, первое почти исключительно (есмь лук. XXII. 27, io. VII. 29, нѣсмь io. XVII. 16).

Окончаніе цѣ пишется исключительно съ ъ, нѣкоторые примѣры приведены выше на

стр 129—30, сл. еще: близнецъ io XI. 16, мѣстецъ мато. XXVII. 63, рожецъ лук XV. 16, телецъ ib. 23, кроупищъ марк. VII 28, кошъницъ VIII. 8. 20, нищъ лук. XVII. 16. Въ творительномъ падежѣ множ. числа встрѣчается даже старицъı матѳ. XXVII. 41, что конечно образовалось по аналогіи прочихъ примѣровъ на ъı. Эта твердость произношенія въ концѣ слога не мѣшала однакожъ писцу въ дательномъ падежѣ единств. числа въ подражаніе подлиннику сохранить окончаніе цю· отъцю лук. I. 62. 73, io. IV. 23, слѣпьцю марк. XVI. 2, io IX. 17, коракицю лук. V 3, ср. пѣнязю матѳ. XX. 9 (при именительномъ пѣнязъ)

Окончанія чь, жь, шь, ждь, штъ передаются въ нашемъ памятникѣ черезъ ь и ъ (послѣднее чаще) кичь io. II. 15, плачь мато XIII. 50, ключь лук. XI. 52, но мечъ матѳ. X. 34. — мужь лук VIII. 41, XIV. 24, XXIII. 50, но мужъ лук. V. 12 VIII. 27. 38, IX. 38, XVII. 12, XIX. 2, XXIV 19, io I. 30, IV. 18; лжь io VIII. 44. 55; ножъ марк. XIV 37; възложь марк. VI. 5, приложь лук XIX. 11, но положъ ib 21, оуторжьк сѧ лук. XI. 21 —кошъ марк. VIII. 19, нашъ матѳ. VI. 11, лук VII 5, XI. 2. 3, io. VII 51, VIII. 39, XI. 11; кашъ матѳ VI. 8 14. 15 26. 32, VII. 11, IX 11, X 13, XVII 24, XX. 26. 27, XXIII 8. 9. 10 38, и т д, горѣшъ лук XI. 26, но люштьшь матѳ. XII 45, ѣдьшъ матѳ. XV. 32, ишедъшъ марк. VII. 30, оумьрьшъ io. XIX. 33 и оумерошъ лук. VII 12. — дождъ мато VII. 27, даждъ матѳ. VI 11, марк X. 21 37, лук. XIV 9, io. IV. 7. 15, но даждь матѳ XIV 8, лук XV. 12, io IV. 10; книждъ марк. II. 24, io. I. 47, но книжь матѳ. VIII. 4, io VII 52, XI. 36, разъ книзь io. XX. 27; повѣждь матѳ. VIII. 4 но повѣждъ марк. VIII 26; ѣждъ io IV. 31, но ѣждь лук XII. 19; — отрочиштъ io. VI. 9, нищъ лук XVI. 20, тъштъ лук. XX 11, но тьштъ марк XII. 3, тъштъ лук. XX 10, ноштъ марк. XIV. 27, io. IX. 4, тысжиь мато XIV 21, но тысжштъ матѳ. XVI. 9, лук. XIV. 31, къврѣщъ матѳ. X. 34, но облещь лук. XXIV. 29.

Несмотря на преобладающее число приведенныхъ примѣровъ съ ъ, и здѣсь шипящія съ гласною оу очень часто соблюдаютъ характеръ мягкій· чю лук. II 43, XXIV 18, чюлъ марк. VII. 24. чюхъ лук VIII. 46, чюете марк. VIII. 17, чюетъ матѳ. VI. 3, чюеши лук. VI. 41, чюде сѧ матѳ XXI. 15, XXIV 24, чюдесъ io. IV. 48, чюди сѧ лук. XII 9, чюдиша сѧ матѳ. VIII 27, чюждаахъ сѧ лук I. 21; — жюпелъ лук. XVII. 29, мужю марк X 10, лук XIX. 7, мужь матѳ. VII. 24, притужь лук XVIII 2; — шюмъ лук. IV. 37, шюма лук. XXI. 25, шюнца матѳ VI. 3, шюь матѳ. XX. 21, XXV. 33, шюжь марк. X. 40, къкъшю матѳ. XIV. 23, XX. 8, XXVI 16, марк I. 32, VI. 47 и т. д, изкъракъшю матѳ. XIII. 47, коснѣкъшю матѳ. XIII. 6, недостакъшю io. II. 3, слъшавъшюю io. I. 41, съткорьшю io. XX. 37, хождъшю лук. I. 3, къшедъшю лук. I. 9, ишедъшю лук VIII. 46, наченъшю матѳ. XVIII. 24, къпадъшьоумоу лук. X 36. — междю матѳ. XVIII. 15, марк. IX. 50, io. IV. 31, VI. 52, сжждь io. XII. 47. — оцютиша матѳ. XXIV. 39, оцютатъ лук. IX 45, непкштюштъ лук. IX. 18, съкровищю матѳ. XII. 44, съньмиштю лук. VIII. 41, отъпоуштю матѳ. XXVII. 17, кништюмоу лук. VI. 29, глаголюцюмоу матѳ. XII 48, дъхаюштю io. VI. 18, зиждштю лук VI. 48, имжштю матѳ. XVIII. 8. 9. 25, имжштюмоу матѳ. XXV. 28. 29, отемьюштюмоу лук. VI 29, възлежащю матѳ. IX. 10, разоумѣюштю лук. VIII 4, сѣдаштю матѳ. XXVII. 19, сжштю io. V. 13, ходящю марк XI. 27, исходаштю матѳ XX. 29, марк. XIII 1, прѣходаштю матѳ. IX. 27 очащю матѳ. XXI. 23, и т. д.

Гораздо менѣе примѣровъ сохранившейся мягкости въ сочетаніи шипящаго звука съ гласной а: въ чѣсѣ лук. IV. 5, тачѣе io. II. 10, мъножѣнша матѳ. XXI. 36, мъножѣншаѧ матѳ. XI. 20, можѣаж лук. VIII. 19, покажѣте лук. XX. 24, иштѣте матѳ. VI. 33.

Теперь уже нельзя сомнѣваться въ томъ, что мягкость была присуща шипящимъ звукамъ еще въ доисторическую эпоху жизни славянскихъ нарѣчій.

То, что до сихъ поръ изложено относительно смѣшаннаго употребленія гласныхъ ъ и ь въ концѣ словъ, повторяется и во внутреннихъ слогахъ, т. е. рядомъ съ правильнымъ ихъ употребленіемъ являются довольно многочисленныя отступленія, характеризующія не физіологическія особенности самого языка, а правописаніе памятника. Напр. рядомъ съ очень часто повторяющимся кѣси и т. д. можно иногда найти кѣсн матѳ. X. 1 28, лук. IV. 40 или кѣсѣмъ лук. VIII. 45, кѣсѣ марк. VII. 19, кѣсѫдж лук. IX. 6; рядомъ съ правильнымъ и преобладающимъ дѣни и т. д. также: дѣнн лук. II. 43, V. 35, дѣнен лук. VIII. 22, дѣнесъ матѳ. VI. 11, дѣнехъ лук. II. 46; рядомъ съ примѣрами глагола зьрѣти черезъ ь (напр. оузьрѣтъ лук. III. 6, зьрѧще, оузьрѣте матѳ. XIII. 14, оузьрѣтъ іѣ. 15) также черезъ ъ: зърѧштнн лук. IV 20, прнзърн лук. IX. 38; рядомъ съ оумьрѣтъ лук. VIII. 54 также оумърѣтъ ib. 49; при обыкновенномъ мънѣти (напр. помнитѳ матѳ. XVI. 9, мънѣахѫ матѳ. XX. 10, мънѣаша лук II. 44, мънимъ лук. III 23) также мънитѳ матѳ. X. 34; при рьци матѳ. XVIII. 17, XX 21, XXII. 17, марк. I. 44, лук. IV. 3, VII. 40, X. 40, XII. 13, рьцѣтѳ матѳ. X. 27, XXII. 4, XXVI. 18, рьцѣта матѳ. XXVIII. 7, марк. XIV. 14, также ръци марк. XIII. 4, лук VII. 7, XXII 26, ръцѣтѳ матѳ. XXI. 5, марк. XVI. 7, ръцѣта марк. XI. 3; несмотря на формы тъмъно матѳ. VI. 23, тъмьно лук. XI. 34, тѳмьница, въ другой обстановкѣ корня встрѣчаемъ тъма матѳ. VI. 23, XXVII. 45, тъмѣ X 27, тъмѫ VIII. 12, XXII. 13, XXV. 30, и т д., даже тъмънъı лук. XI. 36; несмотря на правєдъна марк. VI 20, правєдъномъ матѳ XXI. 32 и т. д, все-таки правъдъı матѳ VI. 33, правъдож лук. I. 75, правъдѣ io. XVI 8 (правьдѣ ib. 10); хотя пишется овєцъ, все-таки овъцѫ матѳ IX. 36, марк. VI. 34, овъцамъ ib. X. 6 (но и овьцѫ матѳ. X. 16, io. X. 11), хотя отєцъ, все-таки не только отъцъ io. VI. 37, VIII. 19, X. 15, XIV. 11 и т. д., но и отъца марк. VII. 10, лук. XII. 53; сл также градъцѫ марк VI. 6, срѣдъцѣ ib. 52, слѣпъца марк. X. 49, мъıшъца io. XII. 38, чѧдъца io. XIII. 33, брашъна марк. VII. 19, нєдѫжънъıѫ марк. VI. 56, рождъствоу VI. 21, ноштънѣи 48, котъломъ VII. 4, свѣтъло ib. VIII. 25, татъкъı VII. 22; даже полъза лук IX. 25 при польза марк. VIII. 36, польэєкалъ ib. VII. 11.

9. Полугласныя ъ и ь обыкновенно не опускаются, несмотря на очень смѣшанное ихъ употребленіе; встрѣчаются конечно примѣры и безъ ъ или ь, но они ограничены извѣстными словами или единичными случаями. Напр. кто и что пишутся безъ полугласной почти столь же часто, какъ съ нею (чъто вм. чьто обыкновенно). Иначе рѣдко, сл. дни матѳ. XII. 40, пцѣтѳ сѧ матѳ. X. 19 (при пьцѣтѳ сѧ матѳ. VI. 34), псомъ, пси матѳ. XV. 26. 27, марк. VII. 27, птенъца лук. II. 24, птицѫ VIII. 5, птицъ матѳ. X. 30 (пътици ib. 29), пшенично io. XII. 24, чти марк. X. 19, дондєже матѳ. XXII. 24, марк. IX. 1, XII. 36, XIII. 30; мнозн, многа марк. XII. 41 (обыкновенно съ ъ), два матѳ. XVIII 16, отрѣшша лук. XIX. 30 и т. д.

Особый случай пропуска полугласной при такъ называемомъ r sonans, примѣровъ не много: крвъ матѳ. XVI. 17, крстнтелѣ марк. VIII 28, милосрдоуѫ матѳ. XV. 32, милосрдовавъ марк IX. 22, оутрни матѳ. VI. 34, скврнѧштаа матѳ. XV. 20, о цркви матѳ. XVIII. 17. Разъ переписчикъ, перенося слово изъ строки въ слѣдующую, написалъ къ цъ | рѣкѳ матѳ. XII. 5, чѣмъ можно бы, если бы въ этомъ еще нуждались, пользоваться въ доказательство того, что и это, какъ и прочія подобныя слова, писалось съ ъ послѣ р, произносилось же какъ нынѣ въ сербо-хорватскомъ языкѣ, т. е. съ r sonans. Несмотря на то, что при р—л рѣши-

тельно преобладаетъ ъ, даже въ такихъ примѣрахъ, какъ кръстнша лук. III. 21, кръштъше VIII. 29, слъзами марк. IX. 24, vis latens выходитъ наружу въ кренне io. IX. 6; то же слово пишется кръньемь ib. и три раза крьнье ib. 11. 14. 15. Послѣдніе примѣры говорятъ въ пользу предположенія, что древнѣйшіе памятники въ извѣстныхъ случаяхъ дѣйствительно различали ръ отъ рь, о чемъ сл. Archiv fur slav. Philologie II. 213 и слѣд. Нашъ текстъ поддерживаетъ это предположеніе тѣмъ, что онъ въ случаѣ, когда r sonans отражаетъ этимологическое re или ri, возлѣ обыкновеннаго ръ иногда сохраняетъ рь; напр. глаголъ βαπτίζω передается 29 разъ черезъ ъ. кръстити или кръштати, 7 разъ однакожъ черезъ ь, сущ. кръштение 7 разъ, крьштение 4 раза, кръститель 6 разъ, крьститель 1 разъ (4 раза подъ титлою); σταυρός въ нашемъ текстѣ всегда написано въ сокращенномъ видѣ крстъ, Χριστός тоже въ сокращеніи хъ, ха и т. д., только марк. IX. 41 христови, кромѣ того мато. XXIV. 24 и марк. XIII. 22 лъжи христи; крьколькми 2 раза (матѳ. XXVI. 47. 55), возлѣ дръколькми 3 раза (марк. XIV. 43. 48, лук. XXII. 52); скрьжетъ 8 разъ, всегда черезъ ь (матѳ VIII. 12, XIII. 42. 50, XXII. 13, XXIV. 51, XXV. 30, лук. XIII. 28), но крькъно 6 разъ, всегда съ ъ; искрънни 4 раза съ ъ (матѳ. XXII. 39, лук. X 27. 29. 36), но и 4 раза съ ь (матѳ. V. 43, XIX. 19, марк. XII 31. 33), сл. также искрь io IV. 5; трьсть 6 разъ съ ь (мато. XI. 7, XII 20, XXVII. 29. 30. 48, лук. VII. 24), 2 раза съ ъ (марк. XV. 19. 36); глаголъ къскръснѫти на 13 случаевъ съ ъ представляетъ 5 съ ь (марк. VIII. 31, XVI. 9, лук. XVI. 31, XVIII 33, io. IX. 24). Во всѣхъ этихъ примѣрахъ, насколько они обнаруживаютъ рь, позволительно видѣть остатокъ болѣе древняго правописанія, поддерживаемаго такимъ важнымъ свидѣтельствомъ, какъ Зографское евангеліе. Этотъ взглядъ подтверждается еще болѣе замѣчательнымъ совпаденіемъ обоихъ памятниковъ въ передачѣ твор. падежа множ. числа трьми черезъ ь· въ нашемъ памятникѣ 6 разъ трьми (мато. XXVI. 61, XXVII. 40, марк. XIV. 58, XV. 29, io. II. 19. 20), а съ ъ нѣтъ ни одного примѣра, несмотря на очевидное предпочтеніе, которое впрочемъ дается сочетанію ръ, лъ.

10. Убѣдившись изъ до сихъ поръ изложеннаго, что нашъ памятникъ сохранилъ довольно много слѣдовъ старины, мы хотимъ узнать, насколько орѳографія его подтверждаетъ сдѣланное мною на основаніи Зографскаго евангелія наблюденіе о зависимости полугласныхъ предыдущаго слога отъ физіологическаго характера гласной слѣдующаго слога, сличи объ этомъ Archiv für slavische Philologie I. 17. 19. 22. 30. 31. 51—54. Кто боится смотрѣть явленіямъ языка въ глаза прямо по памятникамъ, не желая придавать значенія тому, что угрожаетъ нарушеніемъ нашихъ этимологическихъ соображеній, тѣмъ сдѣланное мною наблюденіе не понравилось; однакожъ этимъ вопросъ не устраняется. Несмотря на нѣкоторую сбивчивость правописанія нашего памятника, въ немъ можно найти лишь подтвержденіе того, что замѣчено мною относительно Зографскаго евангелія. Такъ напр. при обыкновенномъ конъ (только io. IX. 34 кънъ, а марк. VIII. 23 кънъ) пишется 11 разъ кънѣ (разъ только кънѣщънимь марк. IV. 11); дъва 41 разъ съ ъ, 1 разъ дъва матѳ. IX. 27 и 1 разъ два матѳ. XVIII. 16, 8 разъ дъвою, 2 раза дъвое, между тѣмъ дъвѣ 7 разъ а дъвѣ 9 разъ, дъвѣма 2 раза а дъвѣма 6 разъ; постоянно съ ъ пишется зъло, зълъ, о въ золъ, но 3 раза зълѣ и 3 раза зьлѣ (матѳ. XVII. 15, лук. III. 19, io. XVIII. 23), зълн матѳ. XII. 34 и зьлн лук. XI. 13; постоянно съ ь пишется вьдите 8 разъ, вьдѣлъ 2 раза, вьдитъ марк. XIII. 34, вьдѫштъ лук. XII. 37 и повьдѣти матѳ. XXVI. 40, даже вьдръ матѳ. XXVI. 41, марк. XIV. 38, только разъ повъ-

дѣти марк. XIV. 37. — Во всѣхъ этихъ примѣрахъ замѣчается полное совпаденіе орѳографіи Маріинскаго съ орѳографіею Зографскаго евангелія, если принять въ соображеніе общее различіе между ними въ характерѣ правописанія.

11. Сокращеніе вокала и въ ь передъ гласными, вызванное удареніемъ, падающимъ на одинъ изъ предшествующихъ или на послѣдующій слогъ, замѣчается не столь часто въ нашемъ текстѣ, какъ въ Зографскомъ евангеліи. Въ этомъ можно убѣдиться изъ слѣдующихъ параллельныхъ примѣровъ: матѳ. VII. 16 рѣпиѣ мар. рѣпьѣ зогр., XIV. 3 ѥродиѣды мар ѥродъады зогр., XXIV. 49 пиѣницами мар. пьѣницами зогр., марк. II. 22 лиѣти мар. кьлѣти зогр., IV. 39 велиѣ мар. вельѣ зогр., V. 7. 42 велиѣмь мар. вельемь зогр., VIII. 11 знамениѣ мар. знаменьѣ зогр., XIII. 4 знаменіе мар. знаменье зогр., XII. 5 книжьте, оукиѣкьжьте мар. кьжьте, оукьѣкьжьте зогр., XV. 7 оукинство мар. оукьство зогр., и т. д. Можно однакожъ найти и въ нашемъ текстѣ небольшое количество сокращенныхъ примѣровъ, въ особенности въ евангеліи Луки: людье матѳ. XXVII. 25 (зогр. и), лук. XIX. 48, дьнье лук. XIX. 43, XXI. 6. 22, XXIII. 29 (такъ и зогр.), кьнъ лук. XII. 47. 48, по оукьнии ib. 5 (такъ и зогр.), братрьѣ io. VII. 5 (братиѣ зогр.), десѧтьк лук. XIX. 17, распѧтьѣ лук. X. 10, достоѣнье лук. XII. 13 (зогр. и), осжжденье лук. XX. 47, шьстье лук. XIII. 22 (шьствие зогр.), голжье матѳ. X. 16 (зогр. и), оржьемь матѳ. XXVI. 55 (зогр. и), листвье XXIV. 32 (зогр. и), локъзаньѣ лук. VII. 45, ськ лук. XII. 20 (сиѣ зогр.) и др.

Это ь переходитъ въ нашемъ текстѣ нерѣдко въ е, если послѣдующій вокалъ и принимаетъ значеніе русскаго й (сличи русское житье—житейскій, литье—литейный, ручья—ручей, бью, пью—бей, пей): колен 43[b], 77[a], матѳ. XI. 11 bis, XII. 6. 42, XVIII. 1. 4, XXIII. 11. 17, лук. XXII. 24, io. III. 12, VIII. 53, XIII. 16, XV. 20 (зогр. и, какъ и въ нашемъ текстѣ нерѣдко: колии лук. XXII. 26, здѣсь зогр. ь: колы, io. XIV. 28, XV. 2, XIX. 11); велен лук. I. 15, марк. XVI. 4, но велии матѳ. XXVII. 60, XXVIII. 2, марк. XV. 37, лук. I. 32; кѧштен лук. IX. 46. 48 (зогр и и ь); крѣплеи марк. I. 7, лук. III. 16, XI. 22 (зогр. на первомъ мѣстѣ крѣплеь); лоучеи матѳ. XII. 12 и мьнѣи матѳ. XI. 11 (вм. мьнеи, какъ марк. IX. 35, значитъ ѣ вм. е, зогр. мыги); оударен матѳ. XXVI. 68 (оудары зогр.), прилепъшен лук. X. 11 (зогр. прильпъшни); дьнен лук. II. 44, V. 17, VIII. 22, XX. 1, людеи матѳ. XIII. 15, лук. VII. 16 (сл. людии XXIII. 27), дѣѣрен матѳ. XXVIII. 2, дѣтеи матѳ. XIV. 21, XV. 38, господеи матѳ. XV. 27, запокѣден матѳ. XV. 9, милосрден (зогр ь) ради лук. I. 78, житенскъими лук. VIII. 14, XXI. 34, гвозденъіѧ io. XX. 25 (сл. гвоздииижь ib.). Встрѣчается даже на каменеиѫ матѳ. XIII. 5 (вѣроятно хотѣлось написать только камене) и нѣсколько разъ въ причастіяхъ: ѣдъшеимъ io. VI. 13, понесъшеимъ матѳ. XX. 12, въходѧштеимъ лук. XI. 52; но послѣдніе примѣры собственно не относятся сюда, здѣсь е вызвано аналогіею именительнаго множ. числа, сл. Cod. glagol zogr. стр. XXV.

12. Сочетанію сц (изъ ск) въ нашемъ памятникѣ дается очевидное предпочтеніе передъ ст, послѣднее должно быть писцу не нравилось, такъ какъ онъ иногда въ строкѣ, иногда же надъ строкою къ бывшему ст присовокупилъ еще ц. Считая ст въ данномъ случаѣ сочетаніемъ не-сербскимъ, мы имѣемъ нѣкоторое право и въ этихъ поправкахъ видѣть вліяніе писца Серба или Хорвата; сл. нюденстцѣи лук. I. 65, елеоньстцѣи лук. XIX. 37, кесаринстѣемъ 43[b] съ надстрочнымъ ц надъ т, архиереистии лук. XXIII. 23 съ ц надъ т. Иногда осталось ст: нинеѣкѣитьстии матѳ. XII. 41 (но нинеѣкѣитьсции лук. XI. 32), людьстии матѳ. XXI. 23, XXVI. 3 (по людьсции ib. XXVII. 1, лук. XXII. 66), архиереистии лук. XXIII. 23, фарисѣистии лук. V. 33,

морѣстѣи матѳ. XVIII. 6 (такъ зогр. б.); но сц чаще: земьсци матѳ. XVII. 25 (зогр. б. ст), июденсцин io. XIX. 21, елеоньсцѣ матѳ. XXI. 1, силоуамьсцѣ io. IX. 7, о морьсцѣемь 313, сл. 114, галилеисцѣи io. II. 1. 11, о кв. фарисеисцѣ 187, сл. 114, рѫцѣ чл҃вчсцѣ марк. IX. 31, о с҃нѣ чл҃вѣ҃сцѣмь лук. XVIII. 31, некоцѣемь матѳ. VIII. 11, въ іорѣданскѣи рѣцѣ марк. I. 5; блисцаннемь лук. XI. 36, блисцаѫщин ib. XVII. 24. Слово пасха матѳ. XXVI. 2, пасхѫ ib. 17. 18. 19, марк. XIV. 12. 14. 16, пасхы лук. II. 41, и т. д. въ предложномъ падежѣ пасцѣ io. XIX. 14 (такъ и зогр.). — Въ древнѣйшихъ памятникахъ, какъ глаголическихъ такъ кирилловскихъ, встрѣчается почти исключительно сц (такъ въ главной части Зогр евангелія, въ Клоцовомъ сборникѣ, въ Кіевскихъ отрывкахъ, въ Савиной книгѣ); ст господствуетъ въ македонско-болгарскихъ памятникахъ.

13. Отсутствіе такъ называемаго l epentheticum замѣчается въ ограниченномъ числѣ случаевъ. Постоянно безъ l пишется въ предложномъ или дательномъ падежѣ земи; эта форма повторяется столь послѣдовательно, что на земли матѳ. XV 35, марк. XIV. 35, надо считать исключеніемъ; прочіе падежи постоянно съ l сл. земи матѳ. VI 10 19, IX. 6 26. 31, XI. 24 25, XIII. 8. 23, XVI. 19, XVIII. 18 19, XXIII. 9, XXV. 25, XXVII. 45, XXVIII 18 и т. д.; но землѣ матѳ. XXIV 35, XXVII. 51, землѫ, землиж, и т д. — Слово корабль пишется и такъ (разъ только: корабль io. VI 21) и безъ l: кораб матѳ. VIII. 23, IX 1, XIII. 2, XIV. 22. 24 32, XV. 39, марк IV. 1, VI. 45. 47. 51, VIII. 10 13, лук. VIII 22. 37, io. VI. 22, XXI. 3; пишется кораблн матѳ XIV. 13, марк VIII. 14, io VI. 23, и кораби матѳ. XIV. 33, марк. V. 21, лук. V. 7, но постоянно кораблѣ матѳ. XIV. 29, марк V. 2, VI. 54, лук. V. 3. 11, io. VI. 19. 22, XXI. 6, кораблю матѳ. VIII. 24, кораблѫ io VI 24, кораблемь марк. VI 32, опять безъ l: кораблица лук. V. 2, кораблицю V 3, кораблицьмь io. XXI. 8.

Кромѣ приведенныхъ двухъ словъ попадаются формы безъ l epentheticum иногда въ причастіи: оставь марк. VIII. 13 при оставль матѳ. XIII. 36, XVI. 44, оставьше матѳ. XXII. 22, марк. XII. 8, XII 12, XIV. 50, лук. V. 11 при оставльше матѳ. XXVI 56, лук. X. 30, XX. 31, оставльша марк. I. 18. 20; — пристжпь матѳ. VIII 2 19, XVII. 7, XVIII. 21, XIX 16, XXI. 30, XXV. 20. 22 24, XXVI. 49. 50, XXVII. 58, XXVIII. 2. 18, марк. I. 31, XII. 28, лук VII. 14, X. 34, XXIII. 52; пристжпьше матѳ. XIII. 10, XIV. 12, XV. 12. 23, XVI. 1, XVII. 19, XXVI. 60. 73, марк. VI. 35, X. 2, лук. VIII. 24, XX. 27, пристжпьшн матѳ. IX. 20, XXVIII. 9, лук. VIII. 44, пристжпьша матѳ. XXVI. 60, лук IX. 12, пристжпьшемъ матѳ. XXVI. 60 — и такъ съ л нѣтъ ни одного примѣра; — прѣломь матѳ. XIV. 19 (съ ъ), лук. XXIV. 30; — диньше сл лук. XX. 26 (такъ и зогр.); — оутѣзьше лук. XX. 12 (зогр. оутѣзиньше).

14. Здѣсь я долженъ прибавить нѣсколько словъ объ одной графической особенности нашего памятника, о которой слѣдовало упомянуть уже на стр. 422 Большой юсъ іотованный пишется правильно ѩ (глаг. ⱑ), гдѣ только его ожидаемъ; примѣры въ родѣ коуплѫ лук. XIX. 13, сълѫ io. XX. 21, творѫ io. VI. 38 принадлежатъ къ числу рѣдкихъ неточностей въ передачѣ ѩ черезъ ѫ (сл. описку хвалѫ io. XI. 41). Наоборотъ іотованный малый юсъ ѧ (глаг. ⱓ) встрѣчается только въ началѣ слова или послѣ гласныхъ, никогда же послѣ согласныхъ; сочетаній лѧ, рѧ, нѧ нашъ памятникъ вовсе не употребляетъ, довольствуясь всегда простымъ а, т. е. сочетаніями ла, ра, на. И въ этомъ замѣчается удивительное сходство орѳографическихъ пріемовъ нашего текста съ Зографскимъ евангеліемъ, только въ послѣднемъ отсутствіе іотаціи при гласной замѣнено знакомъ смягченія при согласной,

чего въ нашемъ текстѣ, какъ уже сказано, почти что нѣтъ. Тутъ опять нашъ памятникъ уступаетъ Зографскому тексту. Чтобы убѣдиться въ вѣрности наблюденія приведу немалое число примѣровъ: колѧ io. V. 30, VI. 38 (иначе постоянно колѣ, колиж), дѣлателѧ лук. X. 2, XX. 16, матѳ. IX. 38, XX. 8, земл̀ѧ матѳ. XII. 40, XIII. 5, марк. IV. 5, XIII. 27, лук. X. 21, XI. 31, io. III. 31, XXI. 8, земл̀ѧ io. XII. 32 (но земліж матѳ. X. 34 съ знакомъ мягкости, XIV. 34, марк. VI. 53, лук. XII. 49, io. III. 22), капл̀ѧ лук. XXII. 44, клепл̀ѧ io. XII. 33, XVIII. 32, коракл̀ѧ io. VI. 24, коупл̀ѧ марк. VII. 4, родителѧ матѳ. X. 21, лук. XVIII. 29, тѫжателѧ марк. XII. 9, емл̀ѧ io. V. 24, приемл̀ѧ матѳ. XIII. 20, io. XII. 48, къземл̀ѧи io. I 29 и постоянно гл̀ѧ; вечерѧ лук. XIV. 17. 24, io. XIII. 4 (но вечериж лук. XIV. 16), цѣсарѧ матѳ. X. 18; на нѧ матѳ. XIX. 15, за нѧ io. XVII. 19, къ нѧ лук. XI. 49, къ нѧже лук. XIII. 14, XXI. 6, XXIII. 29, на нѧже лук. XIII. 4, конѧ io. XII. 3, жьнѧ матѳ. XXV. 24, лук. XIX 22, жьнѧи io. IV. 36. 37, рабъінѧ лук. XII 45, самарѣнъінѧ io. IV. 9, соломонѧ лук. XI. 31, сжсѣдъінѧ лук. XV. 9, клижьнѧѧ матѳ. XIV. 15, послѣдьнѧѧ ib. XX. 12, окръстьнѧѧ лук. IX. 12. Послѣ согласной написано ѧ только разъ, въ сѧ лук. XXII. 46.

Эта замѣчательная мелочь, ускользавшая до сихъ поръ отъ вниманія изслѣдователей, стоитъ въ связи съ развитіемъ глаголической графики. Мы привыкли считать глаголическую букву Ⱀⰵ передачею звука, выражаемаго кирил. буквою ѧ, для обыкновенныхъ глаголическихъ текстовъ это опоставленіе несомнѣнно вѣрно, но кажется, что съ начала Ⱀⰵ передавало только вокалъ ѧ, а для іотованнаго малаго юса глагол. графика не нуждалась въ особомъ знакѣ, точно такъ, какъ Ⱄ передаетъ кирил. ѣ и ѥ. Составныя части глаголическихъ буквъ Ⱀⰵ и Ⱄⰵ, т. е. Ⱄ и Ⱄ съ прибавкою ⰵ, по почерку древнѣйшихъ текстовъ, выступаютъ слишкомъ рельефно, чтобы можно было сомнѣваться въ ихъ звуковой функціи, это были носовые вокалы ę и ą (ѧ, ѫ) И такъ теоретически можно полагать, что знакъ ⰵ въ извѣстное, первоначальное время глаголической графики не существовалъ еще какъ отдѣльная буква, а только какъ вторая составная часть носовыхъ гласныхъ. Нѣкоторые древнѣйшіе памятники дѣйствительно подтверждаютъ это положеніе: Пражскіе и Кіевскіе отрывки — ближайшіе свидѣтели паннонско-моравской эпохи. Къ нимъ присоединяется, судя по великолѣпнымъ снимкамъ, г. Рауль въ сго альбомѣ синайскихъ видовъ и древностей, также Синайская псалтырь. Наши обыкновенные глагол. тексты представляютъ глагол. графику въ усовершенствованномъ видѣ, проведена уже разница между ѧ, ѫ, т. е. ⰵ считается самостоятельною буквою, Ⱀⰵ же передаетъ ѫ — но въ извѣстное время ⰵ, упростившись изъ Ⱀⰵ (своего рода сокращеніе), употреблялось почти исключительно и для ѧ и для ѫ, только послѣ вокаловъ писалось полное Ⱀⰵ, получившее именно благодаря этой обстановкѣ значеніе іотованнаго малаго юса, чего въ начертаніи буквы собственно нѣтъ. Можно бы возражать, отъ чего въ такомъ случаѣ существовало уже въ древнѣйшихъ текстахъ особое ѫ т. е. знакъ Ⱄⰵ? Отвѣтъ въ томъ, что и для ю существовалъ особый знакъ Ⱟ возлѣ ѹ (ⰐⰣ), между тѣмъ какъ для ѧ, ѥ, и іотованныхъ знаковъ никогда не было. Впрочемъ я долженъ сказать, что до сихъ поръ еще не могу выяснить себѣ первой части глаголической буквы Ⱄⰵ.

15. Зная изъ глаголическихъ отрывковъ Кіевскихъ и Пражскихъ, что въ древнѣйшихъ памятникахъ старословѣнской письменности отражаются нѣкоторыя звуковыя особенности сѣверозападныхъ славянскихъ нарѣчій, — я имѣю въ виду ц вм. шт и з вм. жд —

мы не должны удивляться, если иной подобнаго рода паннонизмъ попалъ какъ-то случайно и на страницы такихъ памятниковъ, какъ Glagolita clozianus или наше евангеліе. Такимъ намекомъ на участіе западнославянской стихіи въ дѣлѣ церковнославянской письменности я считаю форму нашего текста розьство матѳ. XIV. 6, возлѣ: рождъствоу марк. VI. 21, рождьствѣ лук. I. 14, рождъства іо. IX. 1, и замѣчательную описку книзѣ іо. XX. 27 (вм. книгы), повидимому указывающую на бывшее когда-то здѣсь паннонско-моравское кнзь Что з въ словѣ розьство не было вызвано только близостью слѣдующаго звука с, а что эту форму можно смѣло назвать отголоскомъ моравско-паннонскаго говора, въ пользу такого предположенія говоритъ вопервыхъ примѣръ того же слова, засвидѣтельствованный Пражскими отрывками, вовторыхъ же противоположный случай, замѣчаемый въ словѣ кѣство матѳ. XXIV. 20, марк. XIII. 18, гдѣ дѣйствительно ж подъ вліяніемъ слѣдующаго с ассимиляціею звуковъ перешло въ з, с, а потомъ пропало безслѣдно.

Б) Въ формахъ склоненія и спряженія

Не вдаваясь вездѣ въ подробности, отмѣтимъ нѣкоторыя достопримѣчательныя, менѣе обыкновенныя явленія.

1. Въ склоненіи существительныхъ съ консонантическими основами замѣчается колебаніе между консонантическими и ъ-формами.

Именительный единств. числа люкы матѳ. XXIV. 12, іо. XVII. 26, цркы матѳ. XXIII. 17, іо. II. 20, неплоды лук I. 7, скекры XII. 54, постоянно камень.

Винительный единств. числа люкъкъ (люкъкы, люкъкъ) лук. XI. 42, іо. XIII. 35, цркъ матѳ. XXVI. 61, XXVII. 40, марк. XV. 29 (зогр. цркъкъе), іо. VIII. 14 (зогр. цркъкъе), скекровь матѳ. X. 35, лук. XII. 53 (зогр. скекръе), всегда матерь, дъштерь.

Строго соблюдаемая разница между именительнымъ (люкы) и винительнымъ (люкъкъ) заставлятъ сомнѣваться въ вѣрности обыкновеннаго объясненія формъ люкы или прѣлюкы въ выраженіяхъ люкы дѣати, прѣлюкы дѣати какъ винительнаго падежа (вм. люкъкъ, прѣлюкъкъ). Не видно причины, почему не выражалось люкъкъ дѣати, прѣлюкъкъ творити, если дѣйствительно дѣло шло о винительномъ падежѣ существительнаго люкы. Можно конечно указать на камы, пламы въ значеніи винительнаго падежа (сл. Scholvin, Beitrage zur Declination in den pannonisch-slovenischen Denkmälern, Archiv fur slavische Philologie II. 525); но не надо забывать, что эти слова мужескаго рода, гдѣ именительный и винительный обыкновенно совпадали, чего о словахъ женск рода сказать нельзя. Поэтому мнѣ кажется, что выраженіе люкы дѣати представляетъ оборотъ параллельный съ извѣстнымъ милъ сѧ дѣж, только въ послѣднемъ случаѣ передается въ формѣ страдательной, въ первомъ же въ дѣйствительной; милъ сѧ дѣж значитъ молькы дѣж (сл. Древн. глагол. памятн. И. И. Срезневскаго 269), а люкы дѣж можетъ быть вин. мн. ч. или же нарѣчіе (сл. малы) отъ прилагат. люкъ; вм. множественнаго числа (люкы сътворн матѳ. V. 28, прѣлюкы творитъ V. 32, XIX. 9. 18 и т. д.), иногда (хотя рѣдко) встрѣчается винительный единств. числа: не прѣлюкъ дѣи марк. X. 19, не прѣлюкъ сътворн лук. XVIII. 20. Прилагательное люкъ легко переходило въ нарѣчіе люко, оттуда люкодѣатн, прѣлюкодѣати при люкодѣи, люкодѣание, какъ благодѣати при блага дѣтель, благодѣть.

Родительный единств. числа искаше подокъна врѣмени матѳ. XXVI. 16 (прочіе примѣры на ѣ), връженне камени лук. XXII. 41 вѣроятно не родительный, а дательный падежъ, потому

что имѣется родительный камене марк. XV. 46, лук. XIX. 44; ремене лук. III. 16; дьне постоянно, только матѳ. XXV. 13 дьни ни часа; постоянно крькве, люкъве; дъштере марк. VII. 26. 29.

Предложный падежъ на ѣ и на и, первый преобладаетъ: къ цркъкѣ 20 разъ, цркъкьи лук. I. 22, II. 46, XX. 1, XXI. 5, io. II. 21, VII. 28; къ люкьве io XV. 10, къ люкьви ib. XV. 9. 10; на камене 9 разъ, каменн матѳ. XXIV. 2, XXVII. 60, марк. XIII. 2, лук. XIX. 44; къ пламени лук. XVI. 24; крѣмени лук. XVIII. 4, о сждьнѣемь дьне стр. 115, къ дьне лук. XXI. 37, io. XI. 9, иначе дьни; постоянно крькн; къ очесе лук. VI. 41 bis 42; тѣлесе своемь матѳ. VI. 27; на небесе матѳ. VI. 20, XIX. 21, XXII. 30, XXIV. 30, XXVIII. 18, марк. X. 21, лук VI. 23, XV. 7, XVIII. 22, XIX. 38, только матѳ. VI. 10 на небесн; о отрочате лук. III. 17; на жрѣкате io. XII. 15; постоянно на десате.

Именительный множ. числа неплодъки лук. XXIII. 29; дъштери лук. XXIII. 28; дьнне, дьнье (деньс) и дьне (дъне), послѣднее только матѳ. XXIV. 22, марк. XIII. 19; дѣлателе матѳ. XXI. 35. 38, лук. XX. 10. 14; жателе матѳ. XIII. 39, тажателе марк. XII. 7, законоучителе лук. V. 17, съкѣдѣтеле лук. XXIV. 48, мытаре матѳ. V. 46. 47, IX. 10, XXI. 31. 32, марк. II. 15, лук. III. 12, VII 29, XV. 1; цѣри матѳ. XVII. 25 и цѣре лук. X. 27, XXII. 25; четыре въ мужск. родѣ io. IV. 35 (мѣсяци), четыри въ женск. родѣ (тысѫштѧ) матѳ. XV. 38, марк. VIII. 9. Сюда принадлежатъ формы именительнаго на -не: граждане лук. XIX. 14, самарѣне io. IV. 40 и т. д. Числительное десать поддается вліянію склоненія прилагательныхъ, οἱ δέκα переведено десатни матѳ. XX. 24 и даже седмь десатни лук. X. 16 (οἱ ἑβδομήκοντα), возлѣ десать марк. X. 41, лук. XVII. 17.

Родительный множ. числа матеръ марк. X 30, дъштеръ лук. I. 5; дьнъ или денъ преимущественно послѣ числительныхъ: шесть денъ лук. XIII. 14, по шести денъ матѳ. XVII. 1, марк. IX. 2, io. XII. 1, по осми денъ io. XX. 26, к҃. дьнъ марк. I. 13, но к҃. дьнии лук. IV. 2, осмь дьнии лук. II. 21, IX. 28, отъ дьнии матѳ. XI. 12, по скрькн дьнии матѳ. XXIV. 29, отъ дьнеи лук. V. 17, VIII. 22, XX. 1, единого дьнии лук. XVII. 22; постоянно десатъ, напр пать десатъ лук. XVI. 6, io. XXI. 11, шесть десатъ матѳ. XIII. 8, марк. IV. 20, лук. XXIV. 13, седмь десатъ лук. X. 1 и т. д.; постоянно четыръ матѳ. XXIV. 31, марк. XIII. 27, лук. II. 37. Примѣры дѣлателъ матѳ XX. 1, тажателъ марк. XII 2, жителъ лук. XV. 15, какъ воспоминанія консонантическаго склоненія, чередуются съ дѣлатель, съкѣдѣтель.

Творительный множ. числа родителъı лук. XXI. 16, съ дѣлателъı матѳ. XX. 2, но постоянно мытарн; десатъı io. II. 20, но четырьмн марк. II. 3, io. II. 20; словесъı матѳ. XII. 37, лук. XXIII. 9; дьньмн марк. XV. 29, деньмн io II. 19. 20 (зогр. также дьнъı).

Предложный множ. числа словесѣхъ марк. X 24, лук. IV. 22, IX. 28; небесѣхъ матѳ. VII. 11, XVI. 19, марк. XII. 24, дьнѣхъ лук. I. 24, II 36. 46, XV. 13, къ жрѫнъкахъ матѳ. XXIV. 41.

Двойств. числа именительный и винительный дъва десатѣ io. VI. 19 (зогр. десати); дъва дьни io IV. 40, XI. 6.

Родительный и предложный: по дъвою дъноу матѳ. XXVI. 21, марк. XIV. 1, io. IV. 43.

2. Изъ склоненія прочихъ существительныхъ стоитъ упомянуть творит. множ. числа старцъı матѳ. XXVII. 41 и винит. пад множ. числа пѣнаѕъı io. II. 15, въ обоихъ случаяхъ сильно проявилась твердость произношенія, которой не мѣшаетъ то, что матѳ. XX. 9 читается пѣнязю. Это—такая же непослѣдовательность, лучше сказать зависимость отъ колеблющейся мягкости или твердости произношенія, какъ напримѣръ въ словѣ архиерен, гдѣ

дательный множ. числа всегда пишется архиереомъ (9 разъ), дат. единств. числа архиереови 4 раза, прилагательное архиереовъ 4 раза, архиереова 5 разъ, между тѣмъ предложный падежъ: при архиереи марк. II. 26, лук. III. 2, и винит. множ. числа архиереы лук. XXIII. 13; или фарисеомъ какъ дат. множ. числа 3 раза (матѳ. XXII. 41, іо. VII. 45, XI. 46) возлѣ фарисѣемъ 3 раза (лук. XI. 42, XIV. 3, іо. XI. 13), прилагательное фарисѣовъ, фарисѣовѣ (лук. VII. 36. 37), а все-таки звательный пад. фарисею матѳ. XXIII. 26. Точно такъ вин. пад. единств. числа анъдрѣя марк. I 16, III. 18, лук. VI. 14, но дат. единств. числа анъдрѣови іо. XII. 22, а прилагательное анъдрѣовъ марк. I. 29 и анъдрѣевъ іо. I. 45. Мягкость слова издраиль постоянно соблюдается, напр. дат. къ изли 6 разъ, зват излю марк. XII. 29, род. илѣ 3 раза, дат. къ издраилю лук I. 80, издраилеви іо. I. 31, прилагательное, гдѣ можно прочитать слово цѣликомъ, издраилевъ іо. I. 50, издраилекома лук. XXII. 30. Сличи еще кесаровъ матѳ. XXII. 21 и кесарови іо. XIX. 12 bis, но кесарева кесареви матѳ. XXII. 17. 21, или лук. XVI. 23. 24, іо. XI. 5 лазарѣ (род. единств.), но лазара іо. XII. 9. 10. 17 и зват. лазаре іо. XI. 43.

Такое же колебаніе встрѣчается и въ другихъ случаяхъ, укажемъ на слово господь, его родительный падежъ единств. числа господи своего лук. XVI. 5, ср. еще г҃и матѳ. XXV. 21. 23, лук. I. 43 45, но и г҃а, т. е. господа, матѳ. XXII. 37. 43. 45, марк. XII. 11. 30. 37, лук. I. 46, IV. 12, X. 27, XII. 36. 47, XX. 37, XXIV. 3, іо. XI. 2, XIII 16, XV. 20, XX. 2. 3. 20. 25; средней формы г҃ѣ въ нашемъ памятникѣ нѣтъ, но она встрѣчается нерѣдко въ Зографскомъ евангеліи; дательный падежъ г҃и лук. IV. 8, къ г҃и лук. XIX. 8, чаще г҃ви т. е. господеви матѳ. XXII. 44, марк. XII. 36, лук. I. 17, II. 23. 38, XVII 5; наконецъ здѣсь существуетъ и средняя форма г҃ю т. е. господю марк. XVI. 20, іо. VI. 23 Именительный множ. числа господие лук. XIX. 33, родительный множ. числа господеи матѳ. XV. 27. Формы господѣ, господю называю средними, потому что онѣ дѣйствительно занимаютъ среднее мѣсто между господи (2, 3), съ одной, и господа (2) — господоу (3) съ другой стороны; послѣдняя форма даже и не встрѣчается еще въ нашемъ памятникѣ, хотя она могла явиться, коль скоро существуетъ родительный падежъ господа. Мягкость окончанія въ господѣ, господю напоминаетъ нынѣшнее русское **гостя, гостю,** сравнительно съ сербскимъ **госта — госту**, или польское imienia, cielęcia, сравнительно съ русскимъ **имени, теляти** и сербскимъ **имена, телета.** Изъ мягкости этихъ формъ можно заключать, что уже первоначальное склоненіе господь, господи и т. д. содержало гораздо болѣе значительную долю мягкости въ слогахъ дь, ди, чѣмъ обыкновенно полагается.

3. Въ сложномъ склоненіи прилагательныхъ имѣется нѣсколько примѣровъ родительнаго на аго и дательнаго на оуемоу. кадилънаго лук. I. 11 (зогр. кадильнаго), малаго марк. XV. 40 (зогр. маладго), въшънѣго лук VI. 35 (зогр. въшънѣаго); лжливоуемоу матѳ. XII. 45 (зогр. лжливъноуемоу), ослабленоуемоу матѳ. IX. 2. 6 (такъ и зогр.), кѣсъноуемоу марк. V 16 (зогр. кѣсъноумоу) и единоуемоу марк. XVI. 14. Сложная форма послѣдняго слова вызвана желаніемъ подражать греческому подлиннику, гдѣ выраженіе съ членомъ (τοῖς ἑνδεκα), по той же причинѣ еще: единъи на десѧте оученикъ матѳ. XXVIII. 16 (οἱ ἕνδεκα), и отъ единаго бога іо. V. 44 (παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ); иначе вездѣ по склоненію прономинальному: единого, единомоу, единомь, единѣмь.

Тѣхъ же падежей формы ассимилированныя, но не стянутыя, встрѣчаются тоже не очень часто, въ особенности дательный падежъ на оуомоу ограниченъ и въ нашемъ па-

мятникѣ на небольшое число примѣровъ: дроугоуомоу лук. IX. 59 (зогр. дроугоумоу), нечистоуоумоу лук. VIII. 29, IX. 42 (зогр. нечистоумоу), человѣчьскоуоумоу лук. IX. 22 (зогр. на оумоу), исцѣлѣѭшюоумоу io. V. 10 (зогр. -шюемоу), имѫштѫоумоу лук. XIX. 24 (зогр. имѫштюмоу). Сравни еще слѣпоумоу io. XI. 37, прѣкоумоу io. XIX. 32. О раннемъ пренебреженіи полнымъ окончаніемъ на оуоумоу свидѣтельствуетъ примѣръ лук. IX. 25, гдѣ въ нечистоуоумоу второе оу выскоблено, чтобы получить простую форму на оумоу. И въ самомъ дѣлѣ, примѣры на оумоу (вм. оуоумоу) рѣшительно преобладаютъ: кѫкѫшюмоу лук. XXIV. 12, кѣроукѫштоумоу марк. IX. 23, кѣчѧноумоу марк. III. 29, глаголѫштюмоу матѳ. XII. 48, дроугоумоу матѳ. VIII. 9, лук. VII. 8, XVI. 7, io. XIX. 32, XX. 2, законьноумоу лук. II. 27, имѫщоумоу матѳ XXV. 28. 29, марк. III. 3, лук. III. 11, имѫштѫмоу лук. VI. 8, искарнотъскоумоу io. XIII. 26, котероумоу марк. XII. 23, ослабленоумоу марк. X. 9. 10, понтъскоумоу матѳ. XXVII. 2, лук. III. 1, посѣлѣкѫшюмоу io. V. 24, XVI. 5, пропѧтоумоу io. XIX. 32, прѣкоумоу матѳ. XXI. 28, лук. XVI. 5, реченоумоу лук. II. 24, сѣѫштоумоу матѳ. XIII. 4, творѫштоумоу матѳ. XXI. 43. тлъкѫщоумоу матѳ. VII. 8, лук. XI. 10, человѣчьскоумоу io. XII. 34 и т. д.

Родительный падежъ, напротивъ, гораздо чаще является съ полнымъ окончаніемъ на аго, чѣмъ со сжатымъ на аго: кѣсъновакѫшаго марк. V. 15, кѣсъноукѫштаго io. X. 21, колѫштаго лук. VII. 10, кѫкѫшаго io. II. 9, лук. VIII. 35, кѣчѧнаго io. III. 16, V. 24, VI. 68, XVII. 2, XX. 31, кѫшѧнѣго лук. VIII. 28, матѳ. XXVII. 51, марк. V. 7, лук. I. 32. 35. 76, VIII. 28, кѫпиѫштаго марк. I. 3, лук. III. 4, io. I. 23, галилеискаго марк. I. 9, грѧдѫштаго лук. III. 7, io. VI. 37, давѫшаго матѳ. IX. 8, дроугаго марк. XV. 27, живаго io. VI. 69, лук. XXIV. 5, животѫнаго io. VIII. 12, ночѧдаго io. III. 16. 18, имѣкѫшаго марк. V. 15, искарнотъскаго марк. III. 19, искрьнѣго матѳ. XIX. 19, марк. XII. 33, лук. X. 27, истинѫнаго io. XVII. 3, котораго лук. XIV. 5, XX. 33, котераго лук. XI. 11, крѣпъкаго матѳ. XII. 29, марк. III. 27, коуплѧнаго io. II. 16, неключимаго матѳ. XXV. 30, нижѫнѣго матѳ. XXVII. 51, новаго марк. XIV. 24, нарицаемаго матѳ. XXVI. 3, XXVII. 16. 17, небесьскаго матѳ. XVI. 19, погыкѫшаго матѳ. XVIII. 11, посѣлѣкѫшаго матѳ. X. 4. марк. IX. 37, io. V. 23. 30, VI. 38. 39, VII. 16, IX. 4, XII. 45, повелѣнаго лук. III. 13, пропѧтаго марк. XVI. 6, правєдънаго матѳ. XXIII. 35, лук. XI. 51, прозьрѣкѫшаго io. IX. 18, прѣдаѭштаго io. XIII. 11, реченаго матѳ. XXII. 31, стоѫштаго io. XI. 42, сѫдѫштаго io. XII. 48, оумеръшаго io. XI. 39, цѣненаго матѳ. XXVII. 9, человѣчьскаго матѳ. XXIV. 37. 39 и т. д. При такомъ количествѣ примѣровъ полнаго окончанія на аго, формъ сжатыхъ на аго очень не много: дроугаго матѳ. VI. 24, кѫкѫшаго лук. VIII. 56, искрьнѣго матѳ. XXII. 39, дънесьнѣго матѳ. XI. 23, прокаженаго матѳ. XXVI. 6.

Предложный падежъ оканчивается на ѣмь: грѣшънѣмь марк. VIII. 38, дроуѕѣмь матѳ. VI. 24, кѣчьнѣмь io. VI. 27, XII. 25, небесцѣмь матѳ. XIII. 11, каменьнѣмь марк. IV. 5, неправєдьнѣмь лук. XVI. 11, на стр. 114—115: ослабленѣмъ, гѫгънѣмь, слѣпѣмь, кесаринстѣмъ, сѫдьнѣмь; на стр. 186—188: прокаженѣмь, водъноторждовнтѣмь, неправєдьнѣмь, богатѣмь, слѣпѣмь; на стр. 313: морьсцѣмь, роженѣмь, — и на ѣмь (нѣсколько рѣже): новѣмь матѳ. XXVII. 60, дроуѕѣмъ лук. V. 7, нарицаемѣмъ io. XIX. 13, небесцѣмь матѳ. XI. 11, галилѣисцѣмъ XV. 29; на стр. 114—115: прокаженѣмь, сѫхоржцѣмь, морьсцѣмь; на стр. 186—188: неповелѣнѣмь, богатѣмь. Такимъ же образомъ стягивается мягкое окончаніе имь въ имъ.

Возлѣ ѣмь мы ожидали бы также окончаніе ѣмъ (съ переходомъ ѣ послѣ ѣ въ а), тѣмъ скорѣе, что именно нашъ памятникъ очень любитъ переходъ изъ ѣѣ въ ѣа; однакожъ въ

предложномъ падежѣ такой формы нѣтъ (какъ извѣстно, она встрѣчается въ Ассемановомъ евангеліи и еще нѣкоторыхъ другихъ памятникахъ, между прочими напр. въ одномъ изъ древнѣйшихъ отрывковъ древнерусской письменности, въ житіи Кондрата: о блаженѣмь). Но зато нарѣчіе доврѣ является нѣсколько разъ въ видѣ доврѣа (вм. доврѣѣ, вѣроятно по аналогіи съ доврѣ): доврѣа ти єстъ матѳ. XVIII. 8. 9, марк. IX. 43. 45. 47, доврѣа ти кѣло матѳ. XXVI. 24, но и доврѣѣ марк. IX. 42.

Сочетаніе ѣи охотно стягивается въ ѣ, въ именительномъ единств. числа и въ различныхъ падежахъ единств. и множ. числа, передъ суффиксами мь, мъ, мн, хъ; примѣровъ тѣхъ и другихъ формъ очень много, напр. сн҃ъ чл҃вчскъ матѳ. VIII. 20, io. V. 27, доврѣ io. X. 11, животѣнъ io. VI. 48 (животѣнѣи ib. 35), дроугъ лук. VII. 41, IX. 61, XIV. 19 20, XVII. 34. 35, XVIII. 10, XIX 20, XXII. 58, XXIII. 40 (дроугѣи матѳ. VIII. 21), рожденъ io. III. 6. 8, истинѣнъ io. VI. 32, мрѣтвѣхъ io. II. 21, XII. 10. 17 (мрѣтвѣинѣхъ XII. 1), неджжѣнѣихъ io. VI. 2, но нѣскѣинѣхъ матѳ. XVIII. 14, прѣвѣинѣхъ матѳ. XX. 8, избѣранѣинѣхъ ib. 16, сѣтѣинѣхъ лук. IX. 26 и т. д. Формъ на ѣı (глаголическое ⰑⰉ), встрѣчающихся довольно часто въ Зографскомъ евангеліи, нашъ памятникъ вовсе не знаетъ

Упомянемъ еще твор. падежъ единств. числа обрѣченѣѭ лук. II. 5 (въ примѣчаніи къ этому мѣсту надо прибавить, что эта форма встрѣчается не только въ ассем. но и въ зогр.); потомъ именительный единств. числа прѣка матѳ. XXII. 38, марк. XII. 28. 30; родительный единств. числа женск. рода никоѥѭже (вм. ожидаемаго никоѥѣѭже) io. V. 29, сестрѣı ѣ (вм. ѣѣ) io. XI. 1, нѣ дѣки ѣ (вм. ѣѣ) io. XII. 7, и наоборотъ къ нѭѣ (вм. нѭ марк. XI. 2.

Мѣстоименіе сь въ именит. множ. числа муж. рода почти всегда пишется сии: что сии глаголѭтъ матѳ. XXI. 16, чѣто сии на тѧ съвѣдѣтельствоуѭтъ матѳ. XXVI. 62, марк. XIV. 60, а сии сѫтъ марк. IV. 18, сии людие марк. VII. 6, сии принимѫтъ XII. 40, лук. XX. 47, глаголи сии лук. I. 65, сии корене не имѫтъ лук. VIII. 13, сии сѫтъ ib. 14. 15. 21, галилѣане сии лук. XIII. 2, сии оумалъчѫтъ XIX. 40, да ѣдѧтъ сии io. VI. 5, сии глаголи X. 21, сии же пристѫпиша io. XII. 21, сии въ мирѣ сѫтъ io. XVII. 11, сии познаша ib. 25; гораздо рѣже си: марк. IV. 15. 16. 20, XV. 8, лук. XXI. 4. Судя по винительному сѣѧ матѳ. XX. 12, марк. VIII. 4, сиѧ матѳ. X. 5, XIII. 53, лук. II. 19. 51, XX. 16, io. XVIII. 20, и по именительному дв. числа сѣѣ сѣı матѳ. XX. 21, мы должны считать форму именительнаго сии вполнѣ законною и лучше подходящею къ упомянутымъ падежамъ, чѣмъ си; конечно она принадлежитъ къ расширенной основѣ этого мѣстоименія, какъ и санскритское syas, слабая же основа повидимому сохранилась въ сь, въ се-го, се-моу (вѣроятно вм. сь-го, сь-моу, какъ чь-со) и въ си средняго рода множ. числа (вм. sī отъ сь = si, сл. санскр. kim, слав. чь-то) средняго рода і-темы въ множ. числѣ удлиняютъ тематическую гласную і въ ī, сл. Whitney Indische Grammatik §. 338. 340; протяженіе і въ ī видно также въ снкъ, сниць въ сравненіи съ такъ. Въ доказательство того, что сии какъ именительный множ. числа муж. рода разнится отъ си средняго рода, приведемъ примѣры послѣдняго: словеса си матѳ. VII. 24. 26. 28, XIX. 1, XXVI. 1, лук. IX. 44, XXIV. 17, io. X. 19; си кѣсѣ матѳ. VI. 33, XIII. 56, XXIV. 8. 33, лук. XII. 31, XVI. 14, io. XV. 21, кѣсѣ си XIII. 51, XIX. 20, XXIII. 36, марк. VII. 23, X. 20, XIII. 4. 30, XVIII. 21, XXIV. 9, си сѫтъ скврнѧштаа матѳ. XV. 20, си творишн XXI. 23, марк. XI. 28, io. II. 18, VII. 4, когда си кѫдѫтъ матѳ. XXIV. 3 лук. XX. 7, си творѣ марк. XI. 33, отъкрꙑ си младеньцемъ лук. X. 21, си подобаше сътворити лук. XI. 42, слышакъ единъ си лук. XIV. 15, что оубо си сѫтъ лук. XV. 26,

сн ѣже видите лук. XXI. 6, егда хотятъ сн быти лук. XXI. 7, егда оузрите сн бывающа ib. 31, къ сърѣ дрѣвѣ сн творятъ лук. XXIII. 31, отъ нелиже сн бышм XXIV. 21, сн имъ глѣштемъ ib. 36, сн бышм io. I. 28, възмѣте сн II. 16, како могѫтъ сн быти III. 9, зане сн творѣаше V. 16, сн творитъ ib. 19, сн глаголѭ ib. 34, XVII. 13, сн рече VI. 59, сн рекъ io. VII. 9, IX. 6, XIII. 21, XVIII. 1, сн глаголѭ VIII. 26, сн твориⷯ ib. 28, за словеса сн io. X. 19, сн рече XI. 11, XII. 41, XX. 18, сн кѣшм писана, сн сътвориша XII. 16, XIX. 24, сн глагола XII. 36, XVII. 1, сн вѣсте XIII. 17, сн глаголаⷯ XIV. 25, XVI. 1. 6. 33, сн заповѣдаⷯ XV. 17, сн сътворятъ XVI. 3, бышм бо сн XIX. 36, сн же писана бышм XX. 31. Какъ видно, форма безусловно выдержана: нѣтъ ни одного примѣра на нн. Я постарался подобрать почти всѣ примѣры и мужескаго и средняго рода потому, что они, будучи сопоставлены, еще болѣе убѣждаютъ въ сознательной разницѣ между мужескимъ и среднимъ родомъ и заставляютъ насъ для имен. муж. рода дать предпочтеніе формѣ сни передъ сжатой сн. И такъ, въ образчикъ склоненія мѣстоименія сь необходимо будетъ отнынѣ внести для именит. множ. числа муж. рода форму сни.

4. Въ настоящемъ времени глаголовъ, оканчивающихся въ 3 лицѣ единств. на ѥтъ и во 2 лицѣ множ. числа на ѥте, замѣчаются нерѣдко формы ассимилированныя, вмѣсто ѥтъ, ѥте, выходятъ наружу окончанія ѧтъ, ѧте. Я привожу эту замѣчательную особенность нашего памятника здѣсь, гдѣ рѣчь идетъ о спряженіи, потому что не нахожу возможнымъ объяснить ее просто какимъ-либо звуковымъ закономъ. Если бы это былъ процессъ, вызванный чисто фонетическими условіями, то онъ обнаружилъ бы свое дѣйствіе въ полномъ объемѣ всѣхъ подходящихъ случаевъ. Между тѣмъ во 2 лицѣ единств. числа остается ѥши, точно такъ въ 1 лицѣ множ. числа ѥмъ, ассимилированныхъ формъ на ѧши, ѧмъ вовсе нѣтъ. Нельзя сомнѣваться въ томъ, что неассимилированныя формы старше, первоначальнѣе; стало быть во всѣхъ славянскихъ языкахъ, гдѣ теперь господствуетъ окончаніе **а**, оно произошло отъ стяженія двухъ слоговъ **ае** въ одинъ **а**. Этотъ фактъ стоитъ въ очевидной связи со всѣми прочими случаями стягиванія. Не даромъ мы замѣчаемъ еще и теперь въ русскомъ языкѣ при существованіи несжатыхъ формъ на **аешь, аетъ** такія же несжатыя формы также въ склоненіи, напр. въ именительномъ единств. числа прилагательнаго на **ая, ое**, въ винительномъ множ. числа на **ые**, въ творительномъ женск. рода единств. числа на **ою** и т. д. Старословѣнскій языкъ при полной гармоніи своего развитія сохранилъ и тамъ и здѣсь формы несжатыя. Этимъ качествомъ, какъ и многими другими, онъ подтверждаетъ свою принадлежность къ юговосточной группѣ слав. нарѣчій, да, въ данномъ случаѣ онъ сближается даже не съ южною, а съ восточною группою. Но если вѣрно, что нынѣшнія окончанія на **аш** (-аš), **а** и т. д. во всѣхъ слав. нарѣчіяхъ образовались стяженіемъ, то самъ процессъ стяженія конечно долженъ былъ начаться съ того лица, которое менѣе другихъ оставалось вѣрнымъ первоначальной формѣ, такимъ же мы вправѣ считать 3-е лицо единств. числа, потому что оно, должно быть, очень рано могло въ различныхъ слав. нарѣчіяхъ обойтись безъ окончанія 3-го лица тъ; очутившееся такимъ образомъ въ концѣ слова ѣ, не защищенное закрытымъ слогомъ, легко поддалось вліянію болѣе сильнаго, иногда удареніемъ поддержаннаго а, и ассимилировалось съ нимъ. Относительно сербскаго языка было уже Даничичемъ замѣчено (сличи его Историја облика, стр. 281, примѣч. 2), что нестянутыя формы попадаются преимущественно съ окончаніемъ тъ, сжатыя же, т. е. народныя, безъ окончанія тъ. Кажется, для большинства славянск. нарѣчій

должно утверждать то же самое, т. е. возможность произношенія 3-го лица безъ окончанія тъ или тѣ предшествовала стягиванію ае въ а. Въ говорахъ малорусскаго языка слышится обыкновенно 3-ее лицо безъ тъ: грає, знає, и даже гра, зна, гораздо рѣже грат, знат (сл. М. Осадца грам. руского языка, 3-е изд. стр. 113); едва ли необходимо въ послѣднихъ формахъ видѣть прямой остатокъ старослов. играетъ, знаетъ, мнѣ казалось бы болѣе правдоподобнымъ мнѣніе, что присоединяющаяся къ ділає, дзьелајець и дзьелаја, сьпіває, сьпјевајець, сьпјева (сл. Ogonowski Studien, S. 139) въ иныхъ говорахъ форма на атъ и ать развилась путемъ аналогіи изъ окончанія на а, аналогіею же для тъ, ть могло послужить 3-е лицо множ. числа или тъ (ть) окончанія 3-го лица единств. числа итъ (ить).

Какъ же объяснить аатъ нашего памятника? Принимая въ соображеніе, что ассимилированная форма преимущественно является въ 3-емъ лицѣ единств. числа, мнѣ кажется, что это — уступка, сдѣланная народному языку, въ которомъ 3-ее лицо относящихся сюда глаголовъ уже тогда произносилось на **аа (â)**. И такъ, подобаатъ образовалось подъ вліяніемъ живого произношенія подобаа или подобâ, но съ сохраненіемъ свойственнаго книжному языку окончанія тъ. Отчего же эта ассимиляція распространилась и на 2-ое лицо множ. числа, сказать трудно; можетъ быть потому, что и въ живомъ языкѣ тогда еще не было проведено послѣдовательное употребленіе ассимилированныхъ формъ, т. е быть можетъ тогда спрягали такъ: подобаю, подобаеш, подобаа, подобаем, подобаате, подобают. Подъ живымъ языкомъ страны, о вліяніи котораго здѣсь говорится, можно подразумѣвать нарѣчіе сербо-хорватское (если эти формы впервые появились на страницахъ нашего памятника) или македонско-болгарское (если писецъ нашего памятника находилъ ихъ уже въ своемъ подлинникѣ): то и другое въ данномъ случаѣ должно было отозваться одинаковымъ вліяніемъ на формы старословѣнскія.

Третье лицо единств. числа на аатъ: разбиваатъ марк. IX 18, кѣгаатъ io. X. 12, кыкаатъ матѳ. XIII. 32, XXVII. 24, прѣкыкаатъ io. XIV. 17, IX. 41, VIII. 35, съкиваатъ матѳ XII. 30, XXIII. 37, отвръзаатъ матѳ. VII. 8, оуготоваатъ лук. VII. 27, io. X. 3, прѣдаатъ матѳ. XXVI. 45, марк. XIV. 21. 41, дѣлаатъ io. V. 17, подобаатъ матѳ. XIII. 23, лук. IV. 43, IX 22, XVI. 21, io. X. 16, XII. 34, показаатъ io. V. 20, съказаатъ io. IX 7, покръкаатъ лук. VIII. 16, прикасаатъ лук. VII. 39, знаатъ io. X. 15, XIV. 17, познаатъ лук. VI. 44, къзлагаатъ, подълагаатъ лук. VIII. 16, полагаатъ io. II. 10, къмѣтаатъ марк. IV. 26, отъмѣтаатъ лук. X. 16, къливаатъ марк. II. 22, обрѣтаатъ матѳ. VII. 7. 8, XII. 43, въсхытаатъ матѳ. XIII. 19, разоумѣваатъ матѳ. XIII. 19, XXIV. 15, късаатъ, прозѧкаатъ марк. IV. 27, покаатъ сѧ лук. XVII. 3, посылаатъ марк. III. 14, оумираатъ, оугасаатъ марк. IX. 44. 46. 48, въждѧдаатъ io. IV. 14; нарицаатъ лук. I. 61, io. V. 2, матѳ. XXII. 43, обличаатъ io. VIII. 46, конъчаатъ лук. XXII. 16, разлѫчаатъ матѳ. XIX. 6, XXV. 32, марк. X. 9, растачаатъ матѳ. XII. 30, пръжаатъ лук. IX. 39, слоушаатъ лук. X. 16, послоушаатъ матѳ. VIII. 47, IX. 31, X. 14, XVIII. 15. 16. 17, воскрѣшаатъ io. V. 21, глашаатъ io. X. 3, оустрашаатъ io. XIV. 27, раждаатъ io. XVI. 21, кръштаатъ io. III. 26, IV 1, къмѣщаатъ матѳ. XV. 17, io. VIII. 37, отъвѣщаатъ матѳ. XXV. 45, отъпоуштаатъ лук. VII. 49, съмѫштаатъ io. XIV. 1. 27; авлѣатъ матѳ. XXIV. 27, живлѣатъ io. VI. 63, власнимлѣатъ матѳ. IX. 3, власнимисаатъ марк. III. 29, оставлѣатъ матѳ. XXIV. 40. 41, io. X. 12, приставлѣатъ матѳ. IX. 16, кланѣатъ io. IV. 24, съблажнѣатъ матѳ. V. 29. 30, XIII. 21, XVIII. 9, марк IX 43. 45. 47, варѣатъ матѳ. XXVIII. 7, сѣатъ матѳ. V. 45, обоуѣатъ лук. XIV. 34.

Нѣсколько менѣе примѣровъ замѣчается для второго лица множ. числа: знаатє io. XIV. 17, познаатє ib. 7, даатє лук. VI. 34, гнѣваатє сѧ io. VII. 23, въздрꙑдаатє лук. VI. 25, окрѣзаатє io. VII. 22, сънѣдаатє матѳ. XXIII. 13, почиваатє матѳ. XXVI. 45, разоумѣваатє матѳ. XV. 17, покаатє сѧ лук. XIII. 3. 5, чаатє лук. VI. 34, окоушаатє матѳ XXII. 18, послоушаатє io. VIII. 47, X. 20, трогꙋждаатє матѳ. XXVI. 10, очиштаатє матѳ. XXIII. 25, лук. XI. 19, съкѣштаатє матѳ. XVIII. 19, отъпоуштаатє матѳ. XVIII. 35, аклѣатє матѳ. XXIII. 28, оставлѣатє матѳ. XXIII. 14, марк. VII. 12, помꙑшлѣатє марк. II. 8, VIII. 17, лук. V. 22, io. XI. 50, затварѣатє матѳ. XXIII. 14, кланѣатє io. IV. 22.

Обыкновенныя, не ассимилированныя формы тѣхъ же глаголовъ въ 3-емъ лицѣ ед. числа и во 2-омъ лицѣ множ числа являются только какъ рѣдкое исключеніе: даетъ матѳ. XVII. 24, продаетъ матѳ. XIII. 44 (см. выше), знаетъ матѳ. XI. 27 (сл. выше), падаетъ матѳ. XVII. 15 (но падаатъ лук. XI. 17), бꙑваетъ матѳ. XIII. 22 (см. выше), нарицаетъ матѳ. XIII. 55, XXII. 45 (см. выше), скандалисаетъ матѳ. XVIII. 6, оставлѣетъматѳ. XXIII. 38 (сл. выше), подавлѣетъ матѳ. XIII. 22, съблажнѣетъ матѳ. XVIII. 8 (сл. выше), прѣстѫпаетє матѳ. XV. 3, отъпоущаетє матѳ VI. 14. 15 (сл. выше). Но 2-ое лицо ед. числа и 1-ое лицо множ. числа тѣхъ же и другихъ, подходящихъ сюда глаголовъ всегда оканчиваются на ешн, емъ: дѣлаешн io VI. 30, дѣлаемъ ib. 28, отъкѣцаваешн матѳ. XXVI. 62, марк. XIV. 61, XV. 4, кланѣемъ сѧ io. IV. 22, ѣвлѣешн io. II. 18, послоушаешн io. XI. 42, власфимлѣешн io. XI. 36, оуготоваемъ матѳ. XXVI. 17, отъпоуштаемъ матѳ. VI. 12.

По примѣру окончаній аатъ, аатє существуютъ для тѣхъ же лицъ также окончанія ѣатъ, ѣатє отъ глаголовъ съ тематическимъ ѣ въ звуковомъ значеніи =ê (а не =ja): оумѣатъ io. VII. 15, оумѣатє лук. XI 13, XII. 56, разоумѣатъ марк. XIII. 14, io. VII. 17. 51, XIV. 31, разоумѣатє io VIII. 28. 43, X. 38, XIV. 19, дѣатъ лук. XVI. 18, дѣата марк. XI. 3. 5, одѣатъ лук. XII. 28, сѣатъ марк. IV. 14, созърѣатъ марк. IV. 29, цѣлѣатъ марк. V. 29, пролѣатъ лук. XXII. 20, оуспѣатъ матѳ. XXVII. 24, питѣатъ лук. XII. 24, оскждѣатъ лук. XXII. 32, оскждѣатє лук. XVI. 9, запоустѣатъ лук. XI. 17, оцѣпѣнѣатъ марк. IX. 18, въжделѣатє лук. XVII. 22. Но здѣсь нерѣдки также формы обыкновенныя: разоумѣетє матѳ. XIII. 51, марк. IV. 13, оумѣетє матѳ. VII. 11, XVI. 3, нсцѣлѣетъ матѳ. VIII. 8, лук. VII. 7, питѣетъ матѳ. VI. 26, пролѣетъ матѳ. IX. 17, марк. II. 22, лук. V. 37, запоустѣетъ матѳ. XII. 25, сѣетъ матѳ. XIII. 3, марк. IV. 15.

Приведенныя формы на ѣатъ, ѣатє не находятъ опоры въ звуковыхъ особенностяхъ сербо-хорватскаго языка, но напоминаютъ намъ извѣстную наклонность болгарскаго языка къ широкому произношенію ѣ какъ ea, ꙗa, хотя по законамъ нынѣшняго произношенія мы и въ болгарскомъ языкѣ не ожидали бы въ данныхъ формахъ окончанія ѣа, а только ѣе, сл. «да си лее студена водица» период. сп. I. кн. XI и XII стр. 161, «да имъ излее» милад. 113, «конь му вее, слжнце грее» ib. 116, «въ среща иде, песенъ пее» ib. 166 и т. д Такимъ образомъ странныя формы нашего памятника остаются необъясненными, если не считать ихъ дѣйствіемъ аналогіи столь многочисленныхъ примѣровъ окончанія аатъ, которые могли тѣмъ скорѣе повліять, что ѣ, по болгарскому произношенію какъ ea, близко совпадало съ а. Но въ такомъ случаѣ необходимо допустить, что нашъ памятникъ «заразился» такого рода болгаризмами уже въ томъ спискѣ, который былъ непосредственнымъ подлинникомъ для нашего памятника. Болгарское произношеніе ѣ какъ ea замѣчается въ на-

шемъ памятникѣ, кромѣ упомянутаго выше доврѣа, также въ нѣкоторыхъ примѣрахъ глагола сѣати: мы читаемъ матѳ XIII. 19 два раза сѣное, точно такъ марк. IV. 15, въсѣно ib. IV. 31. 32, а какъ это понимать — доказываетъ сѣаное ib. 20. 22. 23, сѣании марк IV. 18. 20, сл. еще: сѣкъ лук. XIX. 21, сѣхъ ib. 22, сѣкъшю матѳ. XIII. 24, сѣлъ ib. 27, XXV. 24, лук. XXII. 31, въсѣ матѳ. XIII. 25. 31, но въсѣкавъ матѳ. XIII. 39, сѣахъ XXV. 26, сѣатъ марк IV. 3, лук. VIII. 5. Параллельное явленіе формъ съ ѣ и съ ѣа у одного и того же слова какъ нельзя лучше подходитъ къ произношенію этого звука въ устахъ нынѣшнихъ Болгаръ различныхъ мѣстностей, сл. напр. описаніе произношенія, господствующаго въ Шуменскомъ округѣ, сообщаемое въ Періодическомъ списаніи 1882, кн. 2-ая стр. 174: «звукъ очартанъ съ бѣлѣгъ-тъ ѣ, подиръ съгласна, особенно кога пада ударение върху му, изговори се почти като **еа** слѣно и малко протегнжто, но не като **ja** или **я**»; тамъ же между примѣрами для 1-го лица единств. числа на **ам** приводится глаголъ **сѣм** (стр. 175), съ которымъ можно сличить смеамъ сѣ милад. 174.

Но нашъ памятникъ зашелъ за предѣлы всѣхъ ассимилированныхъ формъ, какія мы до сихъ поръ знали, въ слѣдующихъ примѣрахъ: трѣкоуоутъ марк. XI. 3, лук. XI. 8, XIX. 31. 34, іо. XIII. 10, трѣкоуоуте лук. XII. 30, вѣроуоутъ іо. III. 36, XII. 44, вѣроуоуте іо. III. 12, VI. 29. 36, X. 25. 26. 38, XVI. 31, радоуоутъ сѧ іо. III. 29, IV. 36, въздрадоуоутъ іо. XVI. 20. 22, овѣдоуоутъ лук. XI. 37, цѣрствоуютъ лук. XIX. 14, благовѣствоуоутъ лук. XVI. 16, съвѣдѣтельствоуоутъ іо. II. 25, III. 32, VIII. 18, XV. 26, даже съвѣдѣтельствоутъ іо. V. 32, съвѣдѣтельствоуоуте лук. XI. 47, іо III. 28, XV. 27, засъвѣдѣтельствоуоутъ лук. XVI. 26. Существуютъ конечно и здѣсь формы съ обыкновеннымъ окончаніемъ: вѣсъноуетъ сѧ матѳ. XV. 22, коупоуетъ матѳ. XIII. 44, вѣроуета матѳ. IX. 28, трѣкоуете матѳ. VI. 8. 32, XXI. 3, радоуетъ сѧ матѳ. XVIII. 13, съвѣдѣтельствоуетъ іо. I. 7. 8. 15, съвѣдѣтельствоуете матѳ. XXIII. 31, чръмъноуетъ сѧ матѳ. XVI. 2. 3, цѣлоуете матѳ. V. 47 — чтобы не говорить о прочихъ лицахъ, которыя вообще не являются въ ассимилированной формѣ, какъ напр. вѣроуемъ іо. IV. 42, XVI. 30, вѣроуешн іо. IX. 35, XI 40, XIV. 10, трѣкоуемъ матѳ. XXVI. 65, марк. XIV. 63, лук. XXII. 71, іо. XIII. 29, трѣкоуешн іо. XVI. 30, съвѣдѣтельствоуемъ іо. III. 11, съвѣдѣтельствоуешн іо. VIII. 13.

Возможность стяженія сочетанія оуе въ оуоу опирается конечно на общеизвѣстномъ параллельномъ примѣрѣ дательнаго падежа прилагательныхъ (оуоумоу изъ оуемоу), однакожъ появленіе его въ выше приведенныхъ формахъ спряженія поражаетъ неожиданностью. Даже въ такихъ славянскихъ нарѣчіяхъ, гдѣ окончаніе ѧ(тъ) давно уже ассимиляціею и стяженіемъ перешло въ **а** (южнославянскія, западнославянскія), окончаніе оуе(тъ) остается до сихъ поръ нетронутымъ. Поэтому спрашивается, что могло заставить писца нашего памятника образовать такія формы, или, если онѣ не имъ впервые выдуманы, то какому процессу онѣ обязаны своимъ существованіемъ? Объ участіи сербскаго языка (стало быть и сербскаго переписчика) въ образованіи этихъ формъ не можетъ быть и рѣчи; остается предположить, что окончаніе на оуоутъ встрѣчалось уже въ македонско-болгарскомъ подлинникѣ нашего памятника. Въ такомъ же случаѣ мнѣ кажется не безъ значенія фактъ, единственный въ исторіи славянскаго спряженія, что именно болгарское нарѣчіе потеряло формы настоящаго времени на оуѫ, оуешн, оуютъ. Какъ извѣстно, принадлежащіе сюда глаголы въ нынѣшнемъ болгарскомъ языкѣ образуютъ настоящее время изъ темы

неопредѣленнаго наклоненія, на **ува, ъва,** напр. «очи-те да ти помилувамъ» милад. 413, «нити зема нит купува» ib., «да пърстенвамъ девойка» ib. 490. Прежде чѣмъ этотъ новый способъ выраженія взялъ верхъ, ему должна была предшествовать эпоха колебанія между общеславянской формою и попытками выхода изъ нея, отступленія отъ первоначальнаго. Спрашивается, не относятся ли формы нашего памятника именно къ такому переходному состоянію? Если вѣрить въ ихъ дѣйствительность, то необходимо допустить, что одною попыткою упомянутаго отступленія отъ общеславянской формы была именно ассимиляція окончанія ѹєтъ въ ѹѹтъ и стяженіе этого ѹѹтъ въ ѹтъ.

По единственному примѣру 3-го лица множ. числа ѣжтъ вм. обыкновеннаго ѣждтъ (марк. XVI. 18) нельзя конечно утверждать, что эта форма не простая описка; въ Ассемановомъ евангеліи ѣж (вмѣсто ѣждєтъ) матѳ. X. 26 тоже похоже на описку. Но я не сомнѣваюсь въ томъ (какъ уже мною изложено въ Archiv für slavische Philologie VI. 287 и слѣд.), что первоначально глаголъ ѣыти въ настоящемъ времени спрягали: *ѣж, *ѣєшн, *ѣєтъ и т. д , потомъ же развилась, должно быть, переходная форма: *ѣж, *ѣжшн, *ѣжтъ и т. д., изъ которой наконецъ развилось ѣждж, ѣждєшн, ѣждєтъ. Среднимъ звеномъ должно считать формы, въ которыхъ звукъ ж изъ перваго лица сообщился всѣмъ прочимъ; такія формы живутъ до сихъ поръ въ говорахъ именно того славянскаго племени, которое по своему географическому положенію и этническому родству очень близко къ старымъ паннонскимъ «Словѣнамъ», въ говорахъ «Словенцевъ», живущихъ на берегахъ Муры и Дравы и въ пространствѣ между этими рѣками. Такъ называемое кайкавское нарѣчіе «Медьюмурцевъ» и ихъ ближайшихъ сосѣдей въ Штиріи, Венгріи и Хорваціи произноситъ гораздо чаще bôm, bôš, bô или bum, buš, bu, чѣмъ bôdem, bôdeš, bôde или budem, budeš, bude. Обыкновенно считаютъ первыя формы сокращеніемъ изъ послѣднихъ, но противъ такого объясненія можно возразить, что хорватскіе и медьюмурскіе кайкавцы въ прочемъ не обнаруживаютъ стремленія къ поглощенію неударяемыхъ слоговъ, какъ это дѣлается въ говорахъ альпійскихъ словенцевъ. И такъ мнѣ кажется, что большая распространенность формъ bum, buš, bu, bumo, bute, budu — дѣло не новое, а старинное. Примѣры употребленія этихъ формъ можно найти уже въ книгахъ (не только въ простонародномъ языкѣ) изъ XVI, XVII и XVIII столѣтія, я не говорю о собственно словенскихъ писателяхъ, у которыхъ конечно формы bôm, bôš, bô, bômo, bôte постоянно встрѣчаются, а о старопечатныхъ текстахъ въ родѣ евангельскихъ чтеній Антона Врамца (въ Вараждинѣ, въ 1586 году): «ako ne bum videl i petal rane» л. 10, «ne bum pil od se dobe» ib., или исторіи о блудномъ сынѣ М. Магдаленича (изъ XVII стол., у меня рукописный списокъ): «v bogatu Indiju gda bum prihagjal», «da ti stol bu prostert, ti misliš najbolje», «štimajuč da s tobom bum u pokojnosti», «zapovegj kuhinja da ne bu priprosta», «i mojeh mu penez ne bu mošnja prosta», «da mi duša ne bu gorela v večnosti», «neka ne bu tužba ada tulika», или житія св. Маріи Магдалины и Мареы Ивана Криштоловца († 1730): «njega pravično nasleduvala bum» стр. 59, «niti bu odveržena na veke» стр. 74.

Въ третьемъ лицѣ единств. числа господствуетъ окончаніе тъ, безъ него только лук. XVIII. 19 ѥ (вм. ѥстъ), io. VI. 63 нѣ (вм. нѣстъ) и марк. XIII. 18 ѣждѥ.

Въ двойственномъ числѣ строго выдержана разница окончаній, второе лицо оканчивается всегда на та, третье на тє; напр. во второмъ лицѣ хощета матѳ. XX. 32, марк. X. 36;

идѣта, приведѣта, окрѫштета, речета матѳ. XXI. 2—3, марк. XI. 2; вѣста, можета, испнета, кръстита сѧ марк. X. 38. 39; възвѣстиста, слышаста, видѣста лук. VII. 22; сътворята сѧ, ѣста лук. XXIV. 17; въ третьемъ лицѣ: идетѣ, отверзетѣ, глаголастѣ, възпистѣ, прозрѣстѣ матѳ. XX. 30—34; привѣстѣ матѳ. XXI. 7, нѣстѣ, ѫдетѣ марк. X. 8; изидетѣ, окрѣтетѣ, оуготоваетѣ марк. XIV. 16 и т. д. Для понимающихъ значеніе глаголическихъ памятниковъ въ исторіи старословѣнскаго языка становится яснымъ, что и эта ихъ особенность, вмѣстѣ со всѣми прочими, принадлежитъ къ числу характерныхъ признаковъ самаго ранняго типа церковнославянскаго языка. Она-то и вѣрнѣе передаетъ первоначальное окончаніе двойств. числа, по крайней мѣрѣ отчасти. Первоначальнымъ окончаніемъ для второго и третьяго лица двойств. числа было -тѥ (отражающее санскритское thas, tas); но стремленіе къ согласованію окончаній лицъ съ окончаніями двойств. числа склоненій заставило языкъ очень рано отступать отъ окончанія тѥ, сначала во второмъ лицѣ двойств. числа произошла ассимиляція съ окончаніемъ, свойственнымъ двойств. числу именъ существительныхъ, прилагательныхъ, числительныхъ и мѣстоименій — вездѣ въ муж. родѣ окончаніе на а — на этой степени формальнаго развитія мы застаемъ старословѣнскій языкъ древнѣйшихъ, глаголическихъ памятниковъ —; вскорѣ это а, т. е. та притянуло къ себѣ и 3-е лицо двойств. числа — это обыкновенное употребленіе болѣе позднихъ, кирилловскихъ, памятниковъ церковнославянской письменности — пока наконецъ окончанія именныя настолько повліяли на личныя окончанія глаголовъ, что и здѣсь началось различіе по родамъ, та для мужескаго, тѣ для женскаго и средн. рода. Глаголическіе памятнки этого различія конечно еще не знаютъ, но какъ рано оно стало входить въ употребленіе, доказываетъ Остромирово евангеліе, гдѣ уже читаемъ посъластѣ (sc. сестрѣ) іо. XI. 3, тѣкостѣ, поклонистѣ матѳ. XXXVIII. 8. 9 (радоуитѥ ib. надо исправить въ радоуитѣ), сл. объ этомъ мои разсужденія высказанныя уже въ введеніи къ изданію Ассеманова евангелія (въ Загребѣ 1863) стр. LII—LIII.

Глаголъ искати засвидѣтельствованъ въ нашемъ памятникѣ и для 1-го лица единств. числа старинною формою искѫ іо. VIII. 50 (возлѣ ищѫ ib. V. 30), въ 3-емъ лицѣ множ. числа у насъ только ищѫтъ марк. I. 37, III. 32, іо. VII. 25, възищѫтъ лук. XIII 24; причастіе ищѧ матѳ. XII. 43, лук. XI. 24, XIII. 6. 7, ищѧи матѳ. VII. 8, лук. XI. 10, іо. VII. 18, но искѫштѥ матѳ. XII. 46, XXI. 46, марк VIII. 11, іо. VI. 24.

5. Модальность повелительнаго наклоненія для слав. языка состоитъ въ ѣ, равняющемся греческому дифтонгу οι (гдѣ въ настоящемъ времени нѣтъ тематическаго вокала ѥ, тамъ и въ повелительномъ наклоненіи не можетъ быть ѣ, а только и). Въ открытомъ слогѣ ѣ съуживается въ и, въ закрытомъ остается неизмѣненнымъ или же переходитъ, подъ условіемъ предшествованія іотованной гласной, въ ᵉа, ʲа, т. е. въ ѧ. Но эта разница между формами на и и на ѣ = ѧ очень рано начала уступать силѣ аналогіи, уравнившей формы множ. числа съ единственнымъ числомъ. Остатки первоначальныхъ формъ и колебаніе между старыми и новыми (аналогическими) формами замѣчается еще въ нашемъ памятникѣ. По старому пишется ищѣтѥ матѳ. VI. 33, VII. 7, по новому же ищитѥ лук. XI. 9, XII. 31, ръпьштитѥ іо. VI. 43 (остромировское ръпъштѣтѥ можетъ быть остатокъ южнославянской старины съ ѣ = ѧ, но еще скорѣе это — путаница русскаго писца, сбивавшагося уже тогда съ толку въ формахъ повелительнаго наклоненія и переходящаго времени); по старому осѧжатѥ лук. XIV. 39, съкѧжатѥ матѳ. XIII. 30, покажѣтѥ лук. XX. 24, но по новому покажитѥ матѳ.

XXII. 19, лук. XVII. 14, плачитѣ лук. VIII. 52, XXIII. 28, заколитѣ лук. XV. 23; по старому емлѣтѣ io. X. 37, въземлѣтѣ лук. IX. 3 и постоянно вънемлѣтѣ (8 разъ). И у глаголовъ перваго разряда колеблются старыя и новыя формы: по новому пинтѣ матѳ. XXVI. 27, оубимъ матѳ. XXI. 38 (сомнительно, здѣсь могло бы быть пропущено въ концѣ строки ѣ), покрънитѣ лук. XXIII. 30 (зогр. еще по старому покрыѣтѣ), починантѣ марк. XIV. 41, починтѣ марк. VI. 31, но еще по старому оубиѣмъ марк. XII. 7, лук. XX. 14. Форма починлатѣ матѳ. XXVI. 45 вѣроятно описка вм. починлинтѣ, какъ и марк. IX. 50 имѣтѣ вм. имѣинтѣ. Стяженіе видно въ не оубн марк. X. 19, лук. XVIII. 20.

6. Нашъ памятникъ отличается рѣдкою послѣдовательностью въ богатомъ употребленіи формъ простого, несигматическаго аориста, для него существуетъ законъ не употреблять другихъ формъ, какъ только простыя, несигматическія, гдѣ только онѣ возможны. Мы конечно вправѣ считать и эту послѣдовательность отраженіемъ древнѣйшаго типа языка. Зная изъ исторіи чешскаго языка, что въ немъ когда-то существовалъ простой аористъ, мы можемъ догадываться, что въ IX вѣкѣ употребляли его и въ предѣлахъ Моравіи; но едвали можно сомнѣваться въ томъ, что тотъ же аористъ былъ въ это время извѣстенъ также славянамъ Македоніи, Далмаціи, Сербіи.

Въ первомъ лицѣ единств. числа: изндъ матѳ. XII. 44, марк. I. 38, io. VIII. 42, XVI. 27. 28, XVIII. 8, вънидъ лук. VII. 45, прндъ матѳ. IX. 13, X. 34. 35, марк. II. 17, лук. V. 32, XII. 49. 51, io. I. 31, V. 43, VII. 28, VIII. 14. 42, IX. 39, XII. 46. 47, XVIII. 37, сънндъ io. VI. 38. 42; окрѣтъ матѳ. VIII. 10, лук. VII. 9, XV. 9, XXIII. 14. 22; приокрѣтъ матѳ. XXV. 20. 22.

Въ третьемъ лицѣ двойств. числа: идетѣ матѳ. IX. 27, XX. 34, марк. I. 18. 20, X. 35, XI. 4, io. I. 37; изндетѣ, прндетѣ марк. XIV. 16, лук. II. 44, io. I. 40, вънндетѣ лук. XVIII. 10; окрѣтетѣ марк. XI. 4, XIV. 16, лук. II. 46, XIX. 32, XX. 13; оужасетѣ см лук. VIII. 56.

Въ первомъ лицѣ множ. числа: идомъ матѳ XIX. 27, марк. X. 28, лук. XVIII. 28, придомъ матѳ. XXV. 32, окрѣтомъ io. I. 42, 46, възмогомъ матѳ. XVII. 19, марк. IX. 28.

Во второмъ лицѣ множ. числа: изндетѣ матѳ. XI. 7. 8. 9, XXVI. 55, марк. XIV. 48, лук. VII. 24. 25. 26, вънндетѣ лук. XI. 52, io. IV. 38, прндетѣ матѳ. XXV. 36, лук. XXII. 52.

Въ третьемъ лицѣ множ. числа: идж матѳ. VIII. 1. 23. 32, XII. 15, XIV. 13, XIX. 2, XX. 5. 29, XXVII 55, XXVIII. 16, марк. VI. 1. 32 и т. д.; изидж матѳ. VIII. 34, XXV. 1, XXVI. 30, марк. VIII. 11, XIV. 26, лук. VIII. 35. 38; вънидж матѳ. XXV. 10, марк. V. 13, лук. VIII. 30. 33, IX. 52, възидж io. VII. 10, VIII. 42, XI. 31. 35; окидж io. XI. 24; отидж матѳ. XXII. 5, марк. XII. 12, лук. II. 15, X. 30, сънидж марк. XIV. 53, io. VI. 16; прндж матѳ. VII. 27, XIV. 34, XXV. 11, марк. I. 29, II. 18, XIV. 32, лук. I. 59, II. 16, III. 12, VIII. 19. 35, io. X. 41 и т. д.; оукрадж матѳ. XXVIII. 13, падж матѳ. XIII 4. 5. 7. 8, XVII. 6, нападж матѳ. VII. 25; сѣдж матѳ. XXIII. 2; въѣдж лук. VIII. 23, прѣѣдж лук. VIII. 26; окрѣтж матѳ. XXII. 10, XXVI. 60, XXVII. 32, лук. II. 16, VII. 10, VIII. 35, XVII. 8, XXIV. 2. 3. 24, срѣтж io. IV. 51; възлегж марк. VI. 40; могж матѳ. XVII. 16, лук. XX. 26, възмогж марк. IX. 18, лук. IX. 40, XIV. 6; въверъгж лук. XII. 44, изверъгж матѳ. XIII. 48, марк. XII. 8, отъверъгж лук. VII. 30, прнверъгж матѳ. XV. 30; прозмѣж матѳ. XIII. 5, оутопж матѳ. VIII. 32; вълѣзж io. VI. 24, оужасж марк. I. 27, IX. 15, XVI. 5; нсъдж матѳ, XIII. 6.

Приведенные здѣсь примѣры существуютъ конечно и въ другихъ памятникахъ близкихъ къ нашему по характеру языка, но нигдѣ нѣтъ столь же большого числа ихъ. Зограф-

ское евангеліе, какъ видно изъ указаній въ подстрочныхъ примѣчаніяхъ къ нашему тексту, позволило себѣ нерѣдко замѣнять уже простую форму обыкновенною сигматическою; нѣсколько болѣе консервативнымъ въ этомъ отношеніи оказывается замѣчательное Никольское евангеліе, но и въ Ассемановомъ евангеліи простыхъ формъ довольно много. Какъ рано переписчики, даже южнославянскіе глаголиты, стали давать предпочтеніе несигматическимъ формамъ, въ особенности въ 2-омъ лицѣ множ. и въ 3-мъ лицѣ двойств. числа, это доказывается помимо многочисленныхъ случаевъ совершившейся уже замѣны въ Зографскомъ евангеліи еще такими замѣчательными описками, какъ въ зогр. ев. марк. V. 15 прнджшѧ (соединеніе двухъ формъ) и въ нашемъ текстѣ лук. XXIV. 33 окрѣтѣста (въ подлинникѣ стояло окрѣтѣтє, писецъ же написавъ окрѣтє вздумалъ продолжать окончаніе на ста), или же очень ранними попытками исправленія формъ несигматическихъ въ сигматическія, такъ напр. марк. XI. 4 въ нашемъ текстѣ ідєтє, окрѣтѣтє исправлено очень рано, чуть ли не современнымъ глаголическимъ почеркомъ, въ ідоста, окрѣтоста; матѳ. VIII. 10 въ окрѣтъ на послѣднюю букву ъ наведена глагол. почеркомъ буква о и приписано хъ; матѳ. XI. 7. 8 сдѣлана погравка изъ изндєтє въ изндостє, но уже болѣе позднимъ кирилл. почеркомъ. Стоитъ упомянуть, что и подлинникъ Остромирова евангелія, хотя онъ старательно избѣгалъ простыхъ формъ аориста — это былъ кирилловскій списокъ евангельскихъ чтеній, сдѣланный въ сѣверовосточной Болгаріи въ X вѣкѣ, трудъ литературной эпохи Симеоновской — въ одномъ до сихъ поръ незамѣченномъ примѣрѣ все-таки сохранилъ простую форму, уцѣлѣвшую даже въ Остромировомъ спискѣ, матѳ. XXVI. 40 читаемъ: тако ли нє къзможєтє єдиного часа бъдѣти, по греческому: οὕτως οὐκ ἰσχύσατε; обыкновенно въ слав. текстахъ (такъ въ зогр. мар. ассем. галицкомъ) пишется единств. число нє можє (сообразно съ многими греч. текстами), но Остромирово евангеліе сохранило форму къзможєтє, т. е. 2-ое лицо множ. числа простого аориста, въ дополненіе къ къзмогъ, къзмогомъ, къзмогѫ и согласно съ ндєтє, окрѣтѣтє и т. д. Этотъ интересный остатокъ старины уцѣлѣлъ въ Остромировомъ евангеліи потому, что онъ случайно ускользнулъ отъ вниманія исправителей церковнославянскаго языка, принявшихъ форму за будущее время, какъ еще и Востоковъ думалъ; но по указаніямъ о. Амфилохія памятники XII вѣка (Мстиславово, Юрьевское и Добрилово) даютъ уже исправленную форму могостє.

Въ примѣрѣ лук. XXIV. 21 надѣємъ сѧ можно бы думать, что по заблужденію образована простая форма вм. обыкновеннаго надѣяхомъ сѧ, но оказывается, что и въ греческихъ текстахъ иногда стоитъ настоящее время ἐλπίζομεν вм. ἠλπίζομεν.

Примѣровъ простого аориста для 2-го и 3-го лица единств. числа я не привожу, но не потому чтобы формы прнде, съблюде, окрѣтє и т. д. принадлежали къ сигматическому аористу прндохъ, съблюдохъ, окрѣтохъ, а просто потому что 2-е и 3-е лицо единств. числа всегда оставались по старому и такъ безъ измѣненія изъ несигматическаго спряженія попадали потомъ въ составъ формъ позднѣйшаго сигматическаго аориста.

Сюда же къ простому аористу надо причислить еще извѣстную форму 3-го лица множ. числа кѫ, употребляемую только древнѣйшими памятниками старословѣнскаго языка для передачи условнаго предложенія; 3-е лицо кѫ соотвѣтствуетъ формамъ простого аориста ндѫ, могѫ, окрѣтѫ и т. д. Въ нашемъ памятникѣ читается: да кѫ сѧ дѣили матѳ. VI. 16, ащє кѫ силы бълы, покадали сѧ кѫ ib. XI. 21, ащє кѫ силы, прѣбылы кѫ ib. 23, како и кѫ по-

оукнли марк. III. 6, XI. 18, да и кѫ облъстили марк. XII. 13, чѣто кѫ отъкѣштали XIV. 40, да кѫ и низъринѫли лук. IV. 29, да кѫ слъшали ib. V. 1, да кѫ и прѣдали ib. XX. 20, како и кѫ оукнли ib. XXII. 2, да кѫ имѣли io. VIII. 6, да и кѫ оукнли XI. 53, грѣха не кѫ имѣли XV. 22. 24. Не во всѣхъ приведенныхъ примѣрахъ сохранилась эта форма въ Зографскомъ евангеліи, она должна была нѣсколько разъ уступить обыкновенному кѣшѧ, да и въ нашемъ памятникѣ вм. ожидаемаго кѫ является кѣшѧ: что кѣшѧ сътворили лук. VI. 11, аште не кѣшѧ прѣкратили сѧ дѣне матѳ. XXIV. 22, аште кѣшѧ силы кълы, покаали сѧ кѣшѧ лук. X. 13 (такъ и зогр.) и даже кѣшѧ: подкизалы сѧ кѣшѧ io. XVIII. 36 (такъ и зогр., но асс. кѣшѧ). Къ многочисленнымъ примѣрамъ этой формы, приводимымъ въ грамматикѣ Миклошича (IV. 81—86), нелишнимъ считаю прибавить изъ извѣстнаго стариннаго перевода пандектовъ Антіоха по списку XI вѣка слѣдующее мѣсто: «мира сего члокѣци не коу которы осталисѧ» (οἱ τοῦ κόσμου τούτου ἄνθρωποι οὐκ ἂν τὸ δικάζεσθαι παύσωνται); что здѣсь коу значитъ кѫ, доказываютъ варіянты списковъ XV—XVI вѣка, гдѣ коу замѣнено обыкновеннымъ кѣша. Переводъ этотъ и другими особенностями напоминаетъ, что еще не прервалась связь языка его съ первою (паннонско-глаголическою) эпохою литературной дѣятельности; такъ въ немъ есть слова ѥтеръ, нскрь, нскрьнии, ѭдръ (т. е. ѭдръ ταχύς), сѧтъ (φησίν), есть слѣды простого аориста: охрѣмѫ (ἐχώλαναν), замѣненное въ позднѣйшихъ спискахъ формою охромоша, и сигматическаго аориста старшаго типа: къзкѣсте сѧ очи мои (вм. обыкновеннаго къзведоста сѧ), издрѣсте оустънѣ мои (вм. издрекоста).

Къ тремьему лицу множ. числа кѫ ожидали бы полнаго спряженія *къ, *кѣ, *комъ, *кѣте, но такихъ формъ нѣтъ, а есть кѣмь, кѣ, кѣкѣ, (кѣта, кѣтѣ), кѣмъ, (кѣтѣ), эти же формы принадлежатъ, какъ видно изъ литовскаго -bei, -bіva, -bita, -bima (сл. Bezzenberger, Beiträge zur Geschichte der litauischen Sprache 214) къ желательному наклоненію (optativ-y), въ родѣ санскр bhūyās, bhūyāt, bhūyāma (Whitney, Indische Grammatik, §. 837). Первое лицо ед. числа кѣмь образовалось позднѣе, по аналогіи формъ дамь, вѣмь, имамь; точно такъ вм. ожидаемаго кѣтѣ обыкновенно употребляется изъ сигматическаго аориста перенятая форма кѣсте (по аналогіи съ кѣсте) и въ третьемъ лицѣ кѣшѧ (по аналогіи съ кѣшѧ). Судя по кѫдѫ (кѫдѫ чрѣсла каша прѣпокѣсана лук. XII. 35), относящемуся только синтактически къ кѫди, кѫдѣтѣ, можно полагать, что кѫ передаетъ не только 3-е лицо множ. числа простого аориста, по аналогіи идѫ, но и 3-е лицо множ. числа желательнаго наклоненія къ кѣ -кѣмъ -кѣтѣ. Тема кѣ вѣроятно отражаетъ 2-е и 3-е лицо единств. числа оптатива-императива по отношенію къ настоящему *кѣши точно такъ, какъ плети по отношенію къ плетѣшн. Въ такомъ случаѣ мы ожидали бы конечно въ множ. числѣ *кѣтѣ (какъ плетѣтѣ), но аналогія единств. числа вытѣснила эту форму въ пользу *кѣтѣ, перешедшаго въ свою очередь подъ вліяніемъ s-аориста въ кѣсте.

Потенціальныя формы кѣмь, кѣмъ, кѣ, кѣсте для передачи условнаго и желательнаго наклоненія, господствуютъ въ нашемъ памятникѣ столь послѣдовательно, что только разъ встрѣчается отступленіе: аште чѧда авраамлѣ кѣсте (вм. кѣсте) кѣли, дѣла авраамлѣ творили кѣсте io. VIII 39; въ Зографскомъ евангеліи и здѣсь уже нѣсколько разъ старинная форма кѣсте вытѣснена позднѣйшею кѣсте. Приведемъ примѣры изъ нашего памятника: 1-ое лицо единств. числа: азъ къзмлъ кѣмь матѳ. XXV. 27, нстѧзалъ кѣмъ лук. XIV. 23, да къзвеселнлъ сѧ кѣмь лук. XV. 29, рекъ кѣмъ io. XIV 2, аште не кѣмь пришелъ io. XV. 22, аште не кѣмь сътво-

рилъ ib. 24, да не прѣданъ бимь io. XVIII. 36. — II-е лицо единств. числа: аште би разоумѣлъ ты лук. XIX. 42, аште би вѣдѣла, ты би просила io. IV. 10, аште би былъ сѣде io. XI 32. — III-е лицо единств. числа: да би прѣшелъ матѳ. VIII. 34, да би былъ марк. V. 18, да би като чюлъ марк. VII. 24, да и би погоубилъ марк. IX. 22, да не би отъшелъ лук. IV. 42, да би сѧ коснѫлъ лук. XVIII. 15, не би съпасла сѧ матѳ. XXIV. 22, аще би вѣдѣлъ, бьдѣлъ би и не би оставилъ матѳ. XXIV. 43, аште би былъ пророкъ, вѣдѣлъ би лук. VII. 39, аште не би прѣкратилъ, не би была марк. XIII. 20, аште не би былъ, не моглъ би io IX. 33, аште не би ти дано io. XIX. 11, като нѫ вѫштен би былъ лук. IX. 46, радъ би былъ да би видѣлъ io. VIII. 56, добро би было, аште не би родилъ сѧ марк. XIV. 21, добрѣа би было матѳ. XXVI. 24. — I-е лицо множ. числа: аште бимь были .. не бимь были матѳ. XXIII. 30, аште не би былъ зълодѣи, не бимь прѣдали его io. XVIII. 30 (такъ и ассем., но зогр. биѫмъ). — II-е лицо множ. числа: аште ли бисте вѣдѣли, николиже бисте осѫдили матѳ. XII 7, аште бисте слѣпи были, не бисте имѣли io. IX. 41, аште бисте имѣли, глаголали бисте лук. XVII. 6, аще когъ отецъ вашъ би былъ, любили мѧ бисте io. IX. 42, аште мѧ бисте знали, отъца знали бисте io. XIV. 7, аште мѧ бисте вѣдѣли, и о. м. бисте вѣдѣли io. VIII. 19, аште бисте любили, въздрадовали сѧ бисте io. XIV. 28, аште бисте были, миръ любилъ би io. XV. 19, аште бисте вѣрж имали, вѣрж бисте имли io. V. 46.

7. Не менѣе замѣчательную черту нашего памятника представляетъ послѣдовательное употребленіе s-аориста въ старомъ видѣ, т. е. съ сохраненіемъ первоначальнаго с въ 1-мъ лицѣ единств. и множ. числа и въ 3-емъ лицѣ множ. числа у глаголовъ оканчивающихся въ корнѣ носовымъ вокаломъ: помѧсъ лук. XIV. 20, прнѧсъ io. X. 18; ѧсомъ лук. V. 5, възѧсомъ матѳ. XVI. 7; ѧсѧ матѳ. XXI. 26. 32, XXVI. 50, марк. XIV. 46. 51, XVI. 11. 13. 14, лук. V. 9, io. II. 22, IX. 18, обѧсѧ лук. V. 6, поѧсѧ марк. IV. 36, XII. 22, прнѧсѧ матѳ. XX. 9. 10, XXVII. 9. 30, марк. VII. 4, лук. IX. 53, io. IV. 45, XII. 13, XIX. 23 (но прнѧшѧ матѳ. XXV. 4), прѣѧсѧ марк. XIV. 65, възѧсѧ матѳ. XIV. 12. 20, XV. 37, марк. VI. 29. 43, VIII. 8, io. VIII. 59, X. 31, XI. 41 (но възѧшѧ матѳ. XXV. 3, лук. IX. 17); пропѧсѧ марк. XV. 25, лук. XXIII. 33, XXIV 20, io. XIX 41 (но пропѧшѧ матѳ. XXVII. 38, марк. XV. 27); начѧсѧ матѳ. XII. 1, XXVI. 22, марк. II. 23, V. 17, VI. 55, VIII. 11, X. 41, XIV. 19. 65, XV. 8. 18, лук. I. 1, V. 21, VII. 49, XI. 53, XIV. 18, XV. 24, XXII. 23, XXIII. 2.

Глаголы оканчивающіеся въ корнѣ на зубную, губную или свистящую согласную, образуя нетематическій s-аористъ, теряютъ эту согласную передъ с, коренной же вокалъ протягивается если ѣ въ ѣ, если ѳ въ ѧ, если ѣ въ и. Это протяженіе вѣроятно не вызвано утратою коренной согласной, какъ до сихъ поръ обыкновенно объяснялось, а предшествовало ей по примѣру того, какъ въ санскритскомъ языкѣ образованіе сибилантнаго аориста сопровождается усиленнымъ кореннымъ вокаломъ (то какъ guna, то какъ vrddhi, сл. Whitney Ind. Gram. §. 879. 893. 899) и въ греческомъ языкѣ въ такомъ же случаѣ корень принимаетъ усиленный видъ (напр. не φυγ а φευγ, не λῠ а λῡ, сл. G. Meyer, Griech. Gram. §. 528, G. Curtius das Verbum II.² 305 и слѣд.): прнѣкѣсъ матѳ. XVII. 16, марк. IX. 17, къвѣкѣсомъ матѳ. XXV. 38, къвѣкѣстѣ матѳ. XXV. 35. 43, лук. II. 27, къвѣкѣста лук. XXII. 54, прнѣкѣстѣ матѳ. XXI. 7. 10, марк. XI. 7, лук. XIX. 35, XXIII. 14, io. VII. 45, вѣкѣсѧ матѳ. XXVI. 57, XXVII. 2. 31, марк. XIV. 53, XV. 1. 16, лук. IV. 29, XXII. 54. 66, XXIII. 1, io. IX. 13, къвѣкѣсѧ лук. XXII. 54, извѣкѣсѧ матѳ. XXI. 39, марк. XV. 20, повѣкѣсѧ лук. XXIII. 26, прнѣкѣсѧ матѳ. VIII. 16, IX. 32, XII. 22, XVIII. 24, XIX. 13, марк. VII. 32, VIII. 22, XV. 22, io. VIII. 3; възнѣкѣсѧ лук. II. 22, XVII.

13, ѥринѣсѧ матѳ. IX. 2, XIV. 11. 35, XXII. 19, марк. IX. 20, XII. 16, іо. II. 8; погрѣсѧ матѳ. XIV. 2, лук. XVI. 22; отвръстє (вм. отвѣрстє) матѳ. IX. 30, лук. XXIV. 31, іо. IX. 10, разврѣстє марк. XII. 35, отврѣсѧ матѳ XXVII. 52, лук. I. 64; — прокласѧ іо. XIX. 37. — чисѧ іо. XIX. 20.

Коренныя гласныя оу, ѣ, ѧ не могутъ протягиваться потому, что и безъ того считаются протяжными: съклюсъ іо. XV. 10, съклюсѧ іо. XV. 20, ѣсомъ (въ рукописи описка ѣсмь) лук. XIII. 26, ѣсѧ марк. XIII. 8, лук. IX. 17, іо. VI. 23. 31. 49. 58 (но и ѣшѧ матѳ. XIV. 20, XV. 37, марк. VI. 42); стрѧсѧ сѧ матѳ. XXVIII. 4 (зогр. сътрѧсошѧ, но ассем. сътрѧсѫ), вм. ожидаемаго съмѧсѧ сѧ только съмѧшѧ сѧ матѳ. XIV. 26 (такъ и ассем., по зогр. съматошѧ сѧ) и къзмѧшѧ сѧ марк. VI. 50 (зогр. къзматошѧ сѧ).

Образованіе того же аориста отъ глаголовъ, которыхъ корень оканчивается на гортанную **k**, **g**, разнится отъ предыдущаго тѣмъ, что вм. с между гласными является χ или же замѣняющее его ш. Формы рѣсъ или рѣсѧ нѣтъ ни въ одномъ памятникѣ старословѣнскаго языка. Фактъ объясняется тѣмъ, что сочетаніе **ks** должно быть очень рано превратилось въ простое **c** и поэтому переходу послѣдняго въ **ch** (с въ χ) здѣсь не мѣшала та поддержка, которую гораздо долѣе находило с въ сочетаніяхъ **ns, ms, ts, ps, ss**: рѣхъ марк. IX. 18, іо. I. 51, III. 7. 12, рѣшѧ матѳ. XII. 24, нарѣшѧ матѳ. X. 25, прорѣшѧ матѳ. XI. 13; принѣшѧ марк. VI. 33, прѣтѣшѧ марк. VI. 53; оклѣшѧ матѳ. XXVII. 31, марк. XV. 17. 20, съклѣшѧ матѳ. XXVII. 31, марк. XV. 20. Окончаніе тѧ, тє вызываетъ первоначальное с: рѣстє марк. X. 39, XI. 6, тѣстє матѳ. XXVIII. 8. Едва ли можно утверждать, что здѣсь первоначальное с осталось неприкосновеннымъ, какъ иные думаютъ; это скорѣе аналогическое образованіе вм. *рѣхтє, *тѣхтє, развившееся подъ вліяніемъ обыкновеннаго оканчанія на стє, какъ: ѥстє, кѣстє, ѥстє, дастє и т. д.; иначе надо бы допустить, что и въ ядостє осталось первоначальное с, что мнѣ не кажется вѣроятнымъ. О передачѣ арійскаго **ksh** черезъ славянское **ch** сл. соображенія Іоаннеса Шмидта въ Zeitschrift fur vergleichende Sprachforschung XXV. 121.

Что и Остромирово евангеліе сохранило долю участія въ нетематическомъ s-аористѣ, доказываютъ формы рѣхъ, рѣста, рѣшѧ, ѣхомъ, ѣшѧ и окрѣшѧ матѳ. XXVII. 32; вм. χ и ш въ послѣднихъ примѣрахъ мы ожидали бы конечно с, но аналогія прочихъ аористовъ вытѣснила здѣсь с въ пользу позднѣйшаго χ—ш.

Для 2-го и 3-го лица единств. числа можно бы ожидать формы *рѣ, *нѣ, *вѣ (можетъ быть даже *рѣтъ, *нѣтъ, *вѣтъ), но старословѣнскій языкъ ихъ не знаетъ. Теоретической возможности отрицать нельзя, въ особенности когда какъ извѣстно старохорватскому языку не чужды формы, какъ doni или donie (т. е. донѣ), сл. Miklosich vergl. Grammatik IV², 231. 233. Этотъ замѣчательный остатокъ доказываетъ, что нетематическій s-аористъ дѣйствительно нѣкогда существовалъ въ живомъ языкѣ южныхъ славянъ, по всей вѣроятности преимущественно въ западныхъ говорахъ. Въ нашемъ текстѣ встрѣчается только одна нѣсколько похожая форма, это 3-е лицо аориста повѣ іо. V. 35, напоминающее Ассеманово отъвѣ іо. I. 21, X. 25 и отъвѣшѧ; сл. Miklosich, Beiträge zur altslovenischen Grammatik 32, vergl. Grammatik IV². 108 114. 115.

Изъ числа глаголовъ перваго разряда, которыхъ корень оканчивается или гласною или плавною или носовою согласною, принимаютъ въ 2-омъ и 3-емъ лицѣ един. числа аориста окончаніе на тъ тѣ же, какъ и въ Зографскомъ или Ассемановомъ евангеліи: обитъ, повитъ, питъ, къспѣтъ; постоянно оумьрѣтъ, простьрѣтъ и простьрѣ (первое разъ только, лук. VI. 10),

клѧтъ, проклѧтъ, ѭтъ, възѧтъ, наѧтъ, приѧтъ (около 8 разъ, приѧ только лук. VI. 4), поѧтъ (около 7 разъ, поѧ только марк. XII. 20. 21), постоянно начѧтъ, зачѧтъ. Едва ли подлежитъ сомнѣнію, что окончаніе тъ перенято сюда изъ настоящаго времени; какъ давно уже подмѣчено Миклошичемъ, древнерусскіе памятники, измѣнившіе впрочемъ согласно съ требованіями древнерусскаго языка южнославянское окончаніе 3-го лица настоящаго времени тъ въ свое ть, аористическаго тъ южнославянскихъ памятниковъ вовсе не тронули, несомнѣнно потому что не знали какъ отнестись къ окончанію, которое было чуждо ихъ языку. Это можно заключить изъ непослѣдовательнаго отношенія тѣхъ же памятниковъ къ окончанію нѣкоторыхъ другихъ аористовъ, которые можно было смѣшивать съ настоящимъ временемъ. Остромирово евангеліе, сохранившее начѧтъ, възѧтъ, обитъ, повитъ, пишетъ ѣсть, снѣсть, кысть, приводя эти формы въ связь съ настоящимъ временемъ.

Вопросъ о образованіи аористическихъ формъ ѣстъ, дастъ, кыстъ (въ нашемъ памятникѣ только лук. VII. 42 отъда, иначе всегда на стъ) рѣшается въ сравнительной грамматикѣ Миклошича такъ, что по крайней мѣрѣ у обоихъ послѣднихъ глаголовъ с считается суффиксомъ аориста (въ ѣстъ могло бы конечно заключаться и коренное д), тъ извѣстною уже прибавкою, сл. vergl. Grammatik IV². 69, обширнѣе въ Beitrage zur altslovenischen Grammatik 31. Согласно съ этимъ объясненіемъ формы названы архаистическими Я предпочитаю, какъ въ цѣломъ появленіи прибавки тъ, такъ и здѣсь видѣть вліяніе настоящаго времени. Если пи первоначальнѣе чѣмъ питъ, то помоему слѣдуетъ и ѣ, да, кы считать болѣе первоначальнымъ, чѣмъ ѣстъ, дастъ, кыстъ. Во всѣхъ этихъ формахъ причина, вызвавшая прибавку или поддержку тъ (сначала конечно только для 3-го лица единств. числа, потомъ же она перенесена и на 2-ое лицо потому, что въ аористѣ и имперфектѣ всегда 2-ое лицо совпадаетъ съ 3-имъ) заключалась вѣроятно въ слишкомъ незначительномъ объемѣ и вслѣдствіе того недостаточной выразительности формы; а что она все-таки не считалась существенно необходимою, можно судить потому, что въ древнѣйшихъ памятникахъ рядомъ съ формами на тъ являются и формы безъ тъ, и что иные глаголы этой прибавки вовсе не знаютъ. Отчего же, можно бы спросить, не существуетъ ѣтъ, датъ, кытъ, если это только аналогическія формы къ питъ, възѧтъ? Вотъ въ этомъ-то кажущемся различіи образованія я и нахожу самое убѣдительное доказательство того, что эти формы развились не безъ участія настоящаго времени; для питъ, битъ, повитъ и т д. существовали образчики настоящаго времени безъ с: пнетъ, бнетъ, повнетъ и т. д., а для ѣстъ, дастъ, кыстъ съ с: ѣстъ, дастъ, ѣстъ. Если же напротивъ въ аористахъ дастъ и кыстъ искать слѣдъ аористическаго с, то непремѣнно ожидались бы и для прочихъ глаголовъ формы. *пистъ, *бистъ, *повистъ, *възастъ, *начастъ и т. д. И такъ я возвращаюсь къ объясненію, предложенному давно уже другими (сл. Beitrage zur vergleichenden Sprachforschung VI. 185), присовокупляя еще слѣдующее соображеніе· участіе настоящаго времени ѣсть въ развитіи формы кыстъ продолжало свое дѣйствіе, пока по аналогіи ѣси вышла наружу для 2-го лица форма кыси. Я конечно согласенъ съ Миклошичемъ или Чрничичемъ (сл. Assemanovo izborno evangjelje, v Rimu 1878, стр. XXII—XXIII) въ томъ, что кыси выдумка глаголич. переписчиковъ XIII—XIV вѣка, но не объ этомъ здѣсь рѣчь идетъ, а о видномъ вліяніи формы ѣси, отразившемся и на старохорватской (чакавской) формѣ bisi. Сличи такимъ же образомъ развившееся германское bist (byst) подъ вліяніемъ формы ist, Kuhn's Zeitschrift XXV. 594.

Приведемъ еще форму отрѣ io. XII. 23, согласно съ Зографскимъ и Ассемановымъ евангеліемъ, возлѣ отьрѣ лук. VII. 44 (зогр. отьрѣ, асс. отрѣ).

8. Славянскій имперфектъ пока не выясненъ, еще недавно предложены были два различныя объясненія, одно мое (сл. Archiv für slavische Philologie VI. 293), смотрѣть на него какъ на модальное видоизмѣненіе прошедшаго времени или s—аориста, другое Іоаннеса Шмидта (Zeitschrift für vergl. Sprachforschung XXVI. 394 и слѣд.), считать форму сложною, состоящею изъ инфинитива на ѣ и имперфекта ѣхъ. Оба толкованія явились независимо другъ отъ друга и конечно расходятся во взглядахъ. Трудность удовлетворительнаго объясненія увеличивается тѣмъ, что въ наличномъ составѣ формъ имперфекта замѣтны колебанія, полныя формы на ѣаахъ, аахъ чередуются съ сжатыми на ѣхъ, ахъ, сообразно же съ попытками объясненія придается значеніе оригинальности то тѣмъ то другимъ. Миклошичъ высказался уже въ Beitrage zur altslovenischen Grammatik въ пользу первоначальности формъ на ѣхъ у всѣхъ глаголовъ перваго разряда и съ тѣхъ поръ придерживается этого взгляда въ группировкѣ примѣровъ, въ vergleichende Grammatik IV. 92—94. Противъ этого сдѣланы мною возраженія, на основаніи древнѣйшихъ памятниковъ, въ Archiv für slavische Philologie I. 441, и дѣйствительно для меня становится еще и теперь крайне невѣроятнымъ, чтобы примѣры памятниковъ въ родѣ Савиной книги, гдѣ даже такая форма, какъ родительный падежъ единств. числа сложнаго склоненія прилагательныхъ постоянно является только въ сжатомъ, ужъ никакъ не первоначальномъ видѣ окончанія на аго (вм. ааго или аѣго), представляли собою первоначальное и оригинальное состояніе имперфекта (in ihrer ursprunglichen Form), такіе же выдающіеся стариною языка памятники, какъ Зографское, Маріинское, Ассеманово евангеліе, сохранившіе во всемъ остальномъ самый древній составъ формъ, давали бы только здѣсь предпочтеніе чему-то новому, болѣе позднему, аналогическимъ путемъ совершившемуся. Наблюдая за движеніемъ формъ языка вообще мы замѣчаемъ скорѣе противуположное теченіе, т. е. чѣмъ дальше, тѣмъ болѣе усиливается число сжатыхъ формъ, полныя же становятся рѣдкостью; да я не вижу положительно никакой причины, почему бы именно въ древнѣйшихъ памятникахъ аналогія глаголовъ пятаго разряда (темъ на а) должна была оказать столь сильное вліяніе на образованіе имперфекта глаголовъ прочихъ разрядовъ. Эти сомнѣнія раздѣляетъ и проф. Валявецъ, собравшій въ дѣльной статьѣ, помѣщенной въ LI. книжкѣ загребскаго Рада (Rad jugoslavenske akademije, knjiga LI, u Zagrebu 1881 стр. 55—139), богатый матеріалъ примѣровъ изъ древнѣйшихъ памятниковъ. И нашъ памятникъ, какъ мы сей часъ увидимъ, рѣшительно примыкаетъ къ числу тѣхъ, которые даютъ предпочтеніе формамъ полнымъ, не сжатымъ. Такимъ образомъ критическое отношеніе къ данному матеріалу требуетъ отъ научнаго изслѣдованія, чтобы оно клало въ основаніе своихъ соображеній какъ древнѣйшій образецъ старословѣнскаго имперфекта слѣдующія формы: ведѣахъ, можѣахъ или можаахъ, имѣахъ, сѣдѣахъ, видѣахъ, женѣахъ (ѣ = ꙗ), оучаахъ, ношаахъ, мазаахъ и т. д., а не сжатыя: ведѣхъ, можѣхъ или можахъ, имѣхъ, сѣдѣхъ, видѣхъ и т. д.

Конечно старословѣнскій имперфектъ не долженъ быть непремѣнно общеславянскій, да и какъ общеславянскій онъ не исключаетъ возможности аналогическихъ процессовъ, участвовавшихъ въ образованіи его. Поэтому возражая противъ того, чтобы памятники, въ родѣ Савиной книги, сохранили болѣе древніе типы имперфекта, чѣмъ Зографское еван-

геліе или нашъ памятникъ, я этимъ еще не предрѣшаю вопроса о происхожденіи формъ ѣдѣахъ, ношахъ, мазахъ и т. д.

Прежде всего здѣсь бросается въ глаза полный параллелизмъ относительно вокала предшествующаго окончанію хъ, это а, которое этимологически могло бы замѣнять ш или ѣ. Если же выдѣлить и это а, т. е. цѣлое окончаніе ахъ, то остается для глаг., оканчивающихся на тематическое а или ѣ, полная эта тема безъ дальнѣйшихъ измѣненій, у всѣхъ же прочихъ глаг. замѣчается переходъ изъ темы наст. времени или неопред. наклоненія въ особое тематическое окончаніе на ѣ или ш. Это ѣ или ш при слѣдующемъ а мнѣ кажется результатомъ дѣйствія аналогіи, такой же какая замѣчается въ имперфектѣ латинскаго языка, въ legēbam, audiēbam по аналогіи съ amābam, docēbam, или въ готскомъ fullnôda по аналогіи salbôda. И такъ я соглашаюсь съ Миклошичемъ въ томъ, что растѣахъ, ѣдѣахъ въ сущности представляетъ форму не совсѣмъ оригинальную, а аналогическую, вызванную примѣрами въ родѣ оумѣахъ, казахъ и т. д., только не думаю, чтобы ей предшествовало растѣхъ, ѣдѣхъ, происшедшее изъ настоящаго времени, гдѣ будто бы ѣ «символически» выражаетъ продолжительность дѣйствія. Если бы объ этомъ дѣло шло, такъ вѣроятно обнаруживалось бы протяженіе вокала не въ концѣ темы, а въ корнѣ, какъ у глаголовъ интенсивныхъ, какъ въ старшемъ s-аористѣ; имперфективное ѣ и ш по моему нужно объяснить иначе, какъ я сей часъ скажу, предварительно хочется устранить мнѣніе, будто бы формы имперфекта непремѣнно стоятъ въ ближайшей связи съ темою настоящаго времени. Что форма имперфекта не должна быть приводима въ непосредственную связь или даже зависимость отъ темы настоящаго времени, видно изъ примѣровъ какъ ѣдѣахъ, вѣдѣахъ, дадѣахъ, гдѣ тематическаго ѥ въ настоящемъ времени вовсе нѣтъ, а въ имперфектѣ все-таки выходитъ наружу тема ѣдѣ, вѣдѣ, дадѣ. Я вообще не вижу необходимости считать древнѣйшими формами всегда именно тѣ, которыя очевидно зависятъ отъ настоящаго времени, какъ напр. ѥмлшахъ, плачѣхъ, мажахъ, показоуахъ и т д.; этимъ имперфектамъ (отчасти совсѣмъ неправильнымъ) посчастливилось, имъ досталась по моему мнѣнію въ грамматикѣ Миклошича незаслуженная честь (vergl. Grammatik IV². 93), несмотря на то, что ихъ очень не много и они гораздо проще объясняются позднѣйшимъ вліяніемъ настоящаго времени. Вѣрно конечно замѣчаніе Миклошича (Das Imperfect in den slavischen Sprachen, стр. 4), что близкое отношеніе имперфекта къ настоящему времени обусловлено организмомъ индоевропейскаго глагола, но вѣдь славянскій инфинитивъ не долженъ быть противуполагаемъ настоящему времени въ смыслѣ санскритскихъ темъ budha: bodha, или греческихъ πυθε πειθε.

Сравнительное изученіе славянскаго спряженія доказываетъ сильное стремленіе глаголовъ перваго разряда къ переходу въ темы разрядовъ третьяго, четвертаго и пятаго, поэтому не удивительно, если для образованія имперфекта у глаголовъ перваго разряда въ языкѣ рано стала ощущаться потребность подобнаго перехода, намѣченнаго такими примѣрами, какъ вѣдѣти при вѣмь или имѣти при имамь и т. д. (сл. подобныя соображенія у Миклошича, das Imperfect, стр. 19. 27).

Спрашивается, что такое вокалъ а (въ ѣа, ша, аа), предшествующій окончаніямъ —хъ, —ше, —хж, въ которомъ по нашему изложенію должна заключаться существенная разница между аористомъ и имперфектомъ? На кого славянскій имперфектъ производитъ впечатлѣ-

ніе позднѣйшаго пріобрѣтенія или же формы сложной изъ вполнѣ понятныхъ составныхъ частей въ родѣ латинскаго plusquamperfect-a, тотъ можетъ съ нѣкоторыми измѣненіями принять теорію Боппа (напр. вм. ѧхъ говорить о ѣхъ = eram, какъ Миклошичъ полагалъ или о ѣхъ, какъ полагаетъ Шмидтъ, который въ предшествующей темѣ на ѣ [вєдѣ—, плєтѣ] желаетъ видѣть остатокъ инфинитива на ai—oi); на меня славянскій имперфектъ не производитъ такого впечатлѣнія, онъ съ одной стороны слишкомъ близокъ къ s-аористу, чтобы можно было совсѣмъ отдѣлять его отъ группы формъ, въ которыхъ с играетъ характеристическую роль, съ другой же стороны все-таки идетъ своимъ особымъ путемъ, уклоняясь отъ аориста не только вокаломъ, предшествующимъ окончанію, но и самими окончаніями шє, шєта, шєтє, ѫ. Всѣ эти обстоятельства говорятъ въ пользу предположенія, что слав. имперфектъ представляетъ форму параллельную съ аористомъ, стоящую съ нимъ въ старинной связи, но существованіемъ своимъ необязанную ему. Побуждаемый такими соображеніями я и теперь опять останавливаюсь на богатомъ развитіи различныхъ «наклоненій» (modi) аориста въ санскритскомъ языкѣ, мнѣ кажется a priori вѣроятнымъ, что нашъ имперфектъ зарождался въ кругу того же разнообразія и что онъ обязанъ своимъ существованіемъ именно той творческой силѣ языка, которая обогатила санскритскій языкъ большимъ количествомъ s-формъ.

Окончанія напоминаютъ санскритскій кондиціоналъ, предшествующій же вокалъ ѣ— а напрашивается на сравненіе съ оптативнымъ yā, такимъ образомъ цѣлое окончаніе ѣхъ— ахъ выходитъ близкимъ отраженіемъ санскритскаго окончанія yāsam, существующаго какъ извѣстно въ первомъ лицѣ ед. числа такъ называемаго прекатива (сл. Whitney, indische Grammatik §. 838. 921). Дѣйствительно санскритское jīvyāsam и славянское живѣхъ (по аналогіи: живѣахъ) имѣютъ много общаго по формѣ, хотя значеніе славянскаго имперфекта ближе подходитъ къ санскритскому кондиціоналу (сл. Whitney §. 950). И такъ мнѣ кажется, что славянскій имперфектъ, хотя и дошелъ до своего полнаго развитія на почвѣ славянской, въ зародышѣ существовалъ уже въ болѣе раннюю эпоху, это была форма параллельная къ аористамъ, стоявшая съ самого начала въ такомъ же отношеніи къ нимъ, въ какомъ обыкновенный славянскій императивъ (оптативъ) стоялъ и стоитъ къ настоящему времени. Какъ въ санскритскомъ языкѣ кондиціоналъ представляетъ форму имперфекта къ будущему времени, прекативъ же s-элементомъ умноженную форму оптатива, такъ въ славянскомъ при вєдємъ и вєдѣмъ существовали должно быть уже искони вѣсомъ и вєдѣхомъ и конечно несигматическій аористъ-имперфектъ вєдомъ; сила творческая, непереставшая дѣйствовать, развила потомъ, какъ при вєдъ и вѣсъ еще третью форму вєдохъ, такъ при вєдѣхъ аналогическую форму вєдѣахъ. Первыя формы (вєдємъ и вѣсомъ) означали всегда совершающееся или совершившееся дѣйствіе, послѣднія же (вєдѣмъ и вєдѣхомъ) настоящее или бывшее желаніе и намѣреніе совершить дѣйствіе. За неимѣніемъ настоящаго имперфекта въ славянскомъ языкѣ, гдѣ благодаря тематической неподвижности старинный имперфектъ и простой аористъ совпали въ одной формѣ, которая очень рано начала выходить изъ употребленія, s-оптативъ сталъ обобщать свое значеніе въ смыслѣ простого имперфекта, хотя первопачально въ формѣ его заключалось гораздо больше.

Говоря о имперфектѣ въ смыслѣ s-оптатива я конечно имѣю въ виду ту эпоху языка, когда въ этой формѣ не выдвигалось на первый планъ значеніе продолжительности, когда

напротивъ, не обращая вниманія на видовую сторону глагола, s-оптативъ образовался такъ отъ имперфективныхъ какъ отъ перфективныхъ глаголовъ

Мы конечно привыкли къ обыкновенному значенію имперфекта, но едва ли оно всегда было въ той же исключительности присуще ему. Если имперфектъ всегда выражалъ только то, что теперь соединяется съ формами его, то становится трудно понятнымъ, какъ могли образовать имперфектъ глаголы совершеннаго вида? Примѣровъ въ древнихъ памятникахъ старословѣнскаго языка и въ славянскихъ нарѣчіяхъ не такъ мало, чтобы можно было считать ихъ лишь какимъ-то заблужденіемъ языка; напротивъ въ большинствѣ случаевъ именно эти формы отличаются рѣдкою выразительностью, въ нихъ-то преимущественно отзывается модальное значеніе имперфекта, сл. напр. ѥлмажѣ не останѣахѫ сѧ стꙑдости, волеѭ самъ сѧ прѣда супр. 309 (т. е. когда у нихъ не было намѣренія отстать отъ постыднаго дѣла), ѥмьже сѧ оутъкнѣаше, кланѣаше сѧ ѥмоу клоц. 582 (на что бы ни случилось ему натъкнуться), нн ѥдино (дѣло) ѥже не подвигнѣаше оумъ супр. 255 (которое не поднимало бы, не было бы въ состояніи поднять), подъложаше роуцѣ подъ не и испростьраше сѧ на дланию изб. 1073, л. 120 обр. (и каждый разъ послѣдовало распространеніе), ако ли ѥмѫ послаькыше моуками, ожесточѧваше ib. 140 обр. (коль скоро онъ чувствовалъ послабленіе муки, онъ сталъ хуже свирѣпствовать), аще бо би и слънца не имѣло ни лоуны ни звѣздь, то и само то родомь свѣтѣаше сѧ іоан. эксарха шестодн. 8а (еслибъ не было солнца, луны и звѣздъ, такъ оно могло бы само отъ себя выдавать свѣтъ); аште скоро не позъкани ѣждѣахѫ, тѫжаахѫ григ. нанз. 26 (если не случалось чтобы ихъ звали), аште коудѫше богоу годѣ къпросъ, тоу акне кънишше ададасѧ изб. 1073 л. 120 обр. (въ случаѣ если вопросъ былъ богу пріятенъ, сейчасъ камень началъ сіять), аште ли хотѧше богъ на мечь прѣдати людн, коудѫше кръваавѣ ib. (если же богъ возымѣлъ намѣреніе... камень долженъ былъ сдѣлаться кровавымъ). Сличи оба старохорватскіе примѣра, приведенные въ синтаксисѣ Миклошича: ne pristanih bijući se u prsi, dokle koli ne pridiše pomoć od Isusa; kad se napasiše, doma ga doreniše, или же: još da budjah (= ѣждѣхъ) s njim ter da ubodijaše sinjora Mara St. pisci VII. 287 (если бы случилось, чтобъ я былъ съ нимъ и еслибы такъ случилось чтобы онъ прокололъ), inako u propas pakljenu podjaše ib V. 147 (иначе пришлось бы пойти), gdi trudan posrnieše, zemlja potrnieše ib. III. 320 (сколько разъ случилось ему споткнуться,..), a oni opet u put pridihu (приндѣхѫ) starin. IV. 111 (имъ опять предстояло принять плоть), и т. д. Много примѣровъ можно найти въ выше упомянутой статьѣ проф. Валявца, оттуда и эти заимствованы, вездѣ чувствуется, какъ глаголъ совершеннаго вида въ имперфектѣ выражаетъ возможность бывшаго повторенія извѣстнаго дѣйствія, сл. хорошій примѣръ у Менчетича (Stari pisci II. 258): njegda joj ja panih (= паднѣхъ или паднѣахъ) na nje kril, a njegda postanih (постанѣхъ, постанѣахъ), a njegda potecih (потецѣхъ вм. потечаахъ), iz glasa ter recih (рецѣхъ вм. речаахъ).

Глубокая старина этихъ оборотовъ, вышедшихъ потомъ изъ употребленія, доказывается тѣмъ, что они жили и въ древнечешскомъ языкѣ, сл. напр у Далимила: komu sě co nedostanieše, u druha jako své jmějieše 7 (если бы чего недоставало), pakli sě kdy stala která sváda, u staršějšieho budieše rada 8 (у старшаго могъ или долженъ былъ найтись совѣтъ), když mužie kam jeti chtiechu, dievky dievkám proniesiechu (всякій разъ сообщили бы), tak na čestě dievky mužě ztepiechu 22, čáp, malé netbaje, věčšiu pohtieše 95, jakož jich starosty biechu když k boji pojediechu alexandr 10. 389, kam sě koli obrátieše, tu na

vše strany vidieše 17. 685, v ten čas budieše bez něho, by nebylo otce jeho 40 1632, že jemu i jeden vody ne podadieše (не хотѣлъ дать) hrad. rukop. 259 и т. д. Имперфектъ въ древнечешскомъ языкѣ повліялъ на аористъ, заставивъ его сдѣлать нѣкоторыя измѣненія въ тематическомъ вокалѣ и въ окончаніи 3-го лица множ. числа; я по крайней мѣрѣ полагаю, что аористическое e въ чешскомъ языкѣ передъ ch, chom, ste вм. старословѣнскаго, сербохорватскаго и болгарскаго o могло быть вызвано не только 2 и 3 лицомъ ед. числа, но еще скорѣе аналогіею имперфективнаго ie или jé; вѣдь и окончаніе 3-го лица мн. числа chu (какъ и въ болгарскомъ языкѣ) поддалось ассимиляціи съ имперфективнымъ chu (хѫ) вм. свойственнаго аористу сѧ (шѧ). Замѣчательно впрочемъ, что во второмъ лицѣ множ. числа нѣтъ окончанія šete а есть только аористическое ste. При такой близости конечно не рѣдко вм аориста употребляется форма имперфекта, напр. въ Градецкой рукописи: když před ni přijědiechu (вм. přijědechu), všichni za jedno klekniechu (вм kleknuchu), dieťátko bohem nazvachu a své jemu dary vzdachu 361; здѣсь оба послѣдніе аориста заставляютъ и въ предыдущемъ ожидать аористическія формы.

Укажемъ еще на такія же формы въ древнерусскомъ языкѣ. Въ житіи Ѳеодосія Печерскаго, написанномъ Несторомъ, читаемъ: носяще къ градъ продаяхоу и тѣмь жито коупяхоу (т. е. каждый разъ, когда что продали, послѣдовала покупка) и се раздѣляхоутъ (отъ раздѣлити) да къждо въ ноши свою часть измѣляше; и пакы дѣлѣ сѧ своемь къждо имяшеть (имперфектъ отъ имѣти-имѫ, т е. каждому приходилось взяться за свое дѣло), сядяше придъ... все тѣло его покрѣкено коудяше (т. е. случалось что было покрыто), дондеже коудяше годъ (пока былъ бы срокъ), дондеже пакы коудяше чьрньць искоусьнъ (пока бы сдѣлался), дондеже изкыкняше всь оустрои манастырьскыи (пока изучилъ бы), аще както отидяше отъ манастыря, блаженыи къ печали коудяше (если бы случилось кому нибудь уйти изъ монастыря, то онъ былъ печаленъ), и тако прѣкыкаше, донъдеже кратъ възкратяше сѧ (пока бы вернулся), и егда пакы приидяше, съ радостию его приимаше (и если случилось что онъ опять пришелъ). Греческій языкъ въ подобныхъ оборотахъ любитъ оптативъ (сл. Э. Черный греч. грам. II. § 108, 184).

И такъ послѣ долгаго размышленія я пришелъ къ слѣдующему взгляду относительно имперфекта: Сначала онъ образовался параллельно съ повелительнымъ наклоненіемъ, выражая бывшее желаніе или наклонность къ совершенію дѣйствія, все равно было ли оно продолжительное или мгновенное. Формальная сторона его состояла изъ темы, совпадавшей у глаголовъ перваго и втораго разряда съ темою повелительнаго наклоненія на ѣ (производные глаголы на ѣ, и, а образовали путемъ аналогіи такую же тему на ѣ = и, а), передъ ѣ по примѣру повелительнаго наклоненія переходили гортанные звуки въ свистящіе, оттуда старинныя, въ хорватскомъ нарѣчіи уцѣлѣвшія формы recih, pecih, tecih, т. е. *рецѣхъ, *пецѣхъ, *тецѣхъ. Сюда принадлежитъ также кѣхъ, кѣше, въ которомъ сохранилось ѣ потому, что стояло внутри слова, между тѣмъ какъ въ ки то же самое ѣ перешло въ и (какъ въ плести при плетѣте), стало быть разница между ки и кѣше такая же, какъ между плети и плетѣше. Настоящимъ аористомъ не было кѣхъ, а къхъ, разница между кѣхъ—кѣахъ, кѣ—кѣаше, кѣшѧ—кѣахѫ развилась потомъ. Съ тѣхъ поръ какъ этотъ s-оптативъ получилъ болѣе широкое значеніе обыкновеннаго имперфекта, выраженіе продолжительности дѣйствія брало верхъ; съ тѣхъ поръ формы глаголовъ перваго и второго разряда оказывались для передачи этой новой функціи слишкомъ слабыми, языкъ прибѣгнулъ къ самому обыкновенному

средству, чтобы ихъ приспособить для имперфекта въ его новомъ значеніи, онъ перенесъ путемъ аналогіи темы глаголовъ перваго и второго разряда въ болѣе полныя темы глаголовъ третьяго разряда, вм. плетѣхъ образовалось полнѣе и выразительнѣе плетѣахъ, вмѣсто *кѣзѣхъ (отъ кѣгж): кѣжаахъ (отъ кѣжа-ти), вм. тецѣхъ (отъ текж): течаахъ (какъ будто бы отъ теча-ти), вм. тонѣхъ (отъ тонж). тонѣахъ (отъ *тонѣ-ти), вм. живѣхъ (отъ живж): живѣахъ (отъ живѣти) На этой степени формальнаго развитія стоитъ языкъ старословѣнскій, поэтому онъ уже не знаетъ формъ старохорватскихъ *рецѣхъ, *пецѣхъ, а только речаахъ, печаахъ.

Связь имперфекта (s-оптатива) съ повелительнымъ наклоненіемъ (обыкновеннымъ оптативомъ) уцѣлѣла еще въ синтактическомъ употребленіи императива (стараго оптатива) въ смыслѣ и взамѣнъ имперфекта, чему особенно много примѣровъ даетъ языкъ сербохорватскій, сл. Miklosich vergl. Syntax, стр. 794—797.

Желаю, чтобы это отступленіе не показалось совсѣмъ лишнимъ даже тѣмъ, кому лучше нравится прежнее объясненіе, производящее вторую часть формы слав. имперфекта отъ *ахъ, ѭхъ, *ѣхъ = лат. eram. По моему трудно примириться съ такою гипотезою уже по тому, что славянскому языку не отъкуда было взять имперфектъ *ѣхъ или *ахъ; другое дѣло языкъ латинскій, гдѣ существуетъ самостоятельное eram, или армянскій гдѣ имѣется êi, въ славянскомъ же языкѣ *ѣхъ или *ахъ не существуетъ (впрочемъ относительнаго армянскаго сл. Zeitschrift fur vergl. Sprachforschung XXIII. 12).

Перечень примѣровъ нашего памятника, къ которому теперь приступаемъ, свидѣтельствуетъ о рѣшительномъ перевѣсѣ полныхъ формъ (на ѣахъ или аахъ), гдѣ только этому окончанію не предшествуетъ вокалъ; но когда передъ ожидаемымъ ѣахъ или аахъ стоитъ вокалъ, въ такомъ случаѣ вм. полнаго ѣахъ или аахъ обыкновенно является только ахъ или ѣхъ (съ ѣ = и).

Глаголы перваго разряда, корень которыхъ оканчивается на консонантъ: ведѣше лук. IV. 1, ведѣахѫ лук. XXIII. 32, вѣдѣахъ io. I. 31. 33, вѣдѣше матѳ. XXV. 26, XXVII. 18, марк. XV. 10, лук. VI. 8, XIX. 22, io. II 9. 24. 25, V. 13, VI. 64, XIII. 11, XVIII. 2, вѣдѣахѫ лук IV. 41, io. XX. 9 (сжатыя формы только вѣдѣхъ матѳ. XXV. 24, вѣдѣше io. VI. 6, вѣдѣхѫ io. II. 9), грѧдѣше лук. XVIII. 43, грѧдѣахѫ io. IV. 30, дадѣше марк. XI. 16, идѣше матѳ. IX 9, XXIV. 1, XXVI. 58, марк. II. 13, лук. IV. 30, VII. 6 11, XXII. 47, XXIII. 27 и т. д., идѣахѫ марк. IX. 30, лук. II. 3, VII. 11, XIV. 23, io. VIII. 2, ѣдѣахѫ лук. VI. 1, XV. 16, XVII. 27, io. VI. 17. 21, растѣше лук. I. 80, II. 20, живѣше лук. VIII. 27, io. I. 40, III. 22, XI. 54; печаше см io. XII 6, течашете io. XX. 4; можаше матѳ. VIII 28, XXII. 46, марк. I. 45, VI. 5. 19, XIV. 5, лук. I. 22, XIX. 3, io XI. 37 (можашѳ матѳ. XXVI. 9), можаахѫ марк. IV. 33, io. XII. 39, XXI. 6 и можѣахѫ лук. VIII. 19, стрѣжаахѫ матѳ. XXVII. 36; жрѣахѫ марк. XIV. 12.

Глаголы перваго разряда, которыхъ корень оканчивается на вокалъ. кинѣше лук. XVIII. 13, кинѣахѫ лук. XXII. 64, XXIII. 27 (кинѣхѫ матѳ. XXVII. 30, марк. XV. 19, io. XIX. 3), (пинѣхѫ лук. XVII. 27. 28), (въпинѣше марк. X. 48, лук. XVIII. 39, въпинѣхѫ марк. XI. 9, лук. XXIII. 21), (спѣше лук. II. 52), (съмѣше марк. XII. 34, io. XXI. 12, съмѣахѫ лук. XX. 40).

Глаголы третьяго разряда съ основою на ѣ въ звуковомъ значеніи ê: (оумѣхѫ марк. XIV. 40), разоумѣахѫ марк. XVIII. 34; болѣше io. V. 47, XI. 2 (болѣхъ матѳ. XXV. 36), видѣше марк. XII. 41, видѣахѫ io. VI. 2, марк. I. 35, ненавидѣахѫ лук. XIX. 14, сѣдѣахъ матѳ.

XXVI. 55, сѣдѣаше матѳ. XXVI. 58. 69, XXVIII. 2, марк. IV. 1, X. 46, лук. XVIII. 35, іо. IV. 6, VI. 3 (сѣдѣше матѳ. XIII. 1), стыдѣахж сѧ лук. XIII. 17, хотѣаше марк. VI. 19, VII. 24, IX. 30, лук. XV. 28, XVIII 13, іо. VII. 1, XII. 4, хотѣахж матѳ. XXII. 3, XXVII. 15, іо. VI. 11. 21, VII. 44 (хотѣше матѳ. XVIII. 30, XXVII. 34, іо. XVIII. 32, хотѣхж іо. XVI. 19); имѣаше матѳ. XIII. 46, XVIII. 25, XXVII. 16, марк. IV 5, V. 3, XII. 6. 44, XVI. 8, лук. XIII. 6, XVI. 1, XXIII. 17, іо. XIII. 29 (имѣше марк. VII. 25), имѣахж матѳ. XXI. 46, марк. III. 10, VIII. 7. 14, XI. 32, лук. IV. 40 (имѣхж матѳ. XIII. 6, XIV. 5), мьнѣахж матѳ. XX. 10, лук. XIX. 11, XXIV. 37, іо XIII. 29, зазьрѣахж марк. VII. 2, назьрѣахж лук. VI. 7, пьрѣахж сѧ іо. VI. 52.

Глаголы третьяго разряда съ ѣ = ꙗ: дръжаахж лук. IV. 42, одръжаше лук. V. 9, лежаше лук. V. 25 (лежашє марк. I. 30), сълежаше марк. II. 4, прилежаахж лук. XXIII. 23, млъчаашє матѳ. XXVI. 63, марк. XIV. 61, млъчаахж марк. III. 4, IX. 34, сѫшаахж марк. XI. 14, сѫпаахж матѳ. XXV. 5 (сѫпаше матѳ. VIII. 24); — коѣахъ сѧ лук. XIX. 21, коѣаше сѧ марк. VI. 20, коѣахж сѧ марк. IX. 32, X. 32, XI. 32, лук. IX. 45, XXII. 2 (коѣхж марк. XI. 18, XVI. 8), коѣашєте іо. IX. 22; стоѣаше іо. I 35, VI. 22, XVIII. 6, XIX 29 (стоѣше матѳ. XIII. 2, іо. XX. 11), достоѣаше лук. VI. 4, XIII 16, іо IV. 4, стоѣахж лук. XXIII. 10. 35. 49 (стоѣхж матѳ. XII. 46, іо. XIX. 25), оустоѣахж лук. XXIII. 23.

Глаголы четвертаго разряда: *а*) съ л, н, р передъ тематическимъ и: молѣаше марк. V. 18, XIV 35, лук. XV. 28, XXII. 41. 44, іо. IV. 47 (молѣше матѳ. XVIII. 29, марк. V. 10. 23), молѣахж марк. VI. 56, лук. VII. 4, VIII. 31 (молѣхж матѳ. VIII 31, XIV. 36, XV. 23), мышлѣаше лук. XII. 17, мышлѣахж марк. XI. 31, цѣлѣаше лук. VI. 19, IX. 11, хоулѣаше лук. XXIII. 39, хоулѣахж матѳ. XXVII. 39, марк. XV. 29; гонѣахж іо. V. 16, изгонѣахж марк. VI. 13, женѣахж сѧ лук. XVII. 27, къшнѣаше лук. I. 21, (клажнѣхж сѧ матѳ. XIII. 57); творѣахж лук. VI. 23, творѣаше марк. XV. 8, іо. II. 23, V. 16 (творѣше лук. IX. 43, іо. VI. 2, творѣхж марк. II. 6); *б*) съ вставочнымъ л: (давлѣше матѳ. XVIII 28), диклѣахж сѧ матѳ. XIX. 25, марк. I. 22, II. 12 (диклѣхж матѳ XII 23, XIII. 54, XXII. 33), крѣплѣаше лук I. 80, II. 40, XXII. 59, крѣплѣахж лук. XXIII. 5, млъвлѣаше лук. X. 40, славлѣаше лук. XIII. 13 (славлѣхж матѳ. XV. 31, марк. II. 12), благословлѣаше марк X. 16 (благословлѣше лук XXIV. 51); *в*) съ шипящею согласною или съ сочетаніемъ небнымъ: (каждахж іо. VIII. 10), (хождаше матѳ XIV. 29, захождаше марк. I. 32), исхождаше марк. XI. 19, лук. IV. 37, охождаше марк. II. 37, прохождаше лук. V. 15, хождаахж марк. XV 41, саждаахж лук. XVII. 28, провождаахж лук. IV. 40, чоужджаахж сѧ іо. IV. 27; прѣштаахж марк. X. 13. 48, кръштаахж іо. III. 23; оучаше марк. II. 13, IX. 31, X. 1, лук. V. 3 (оучаше матѳ XIII. 54, марк. I. 26), облачаше лук. VIII. 27; вълажаше іо. V 4, слоужаше марк. I. 31, лук. IV 39, іо. XII 2 (слоужаше матѳ. VIII. 15), слоужаахж марк. XV. 41; ношаше іо. XII. 6, възношаше лук. XXIV 51, изношаахж лук. VII. 12, приношаахж марк. I. 32, X. 13, прошаахж марк. XV. 6; *г*) съ гласною передъ тематическимъ н. (тѣше сѧ лук. I. 24)

Глаголы пятаго и шестаго разряда: *а*) съ твердыми или іотованными л, н, р передъ тематическимъ а: (посылахъ лук XXIII. 15, посылахъ ib), постилаахж марк. XI. 8 (постилахж матѳ. XXI. 8), желаше лук. XVI. 21 (м. б. вм. желѣаше?); изкираахж лук. XIV. 7, озираше марк. V. 32, назираахж марк. III. 2, оумираше лук. VII. 2, VIII. 42, попираахж лук. XII. 1, отираше лук. VII 38; калѣаше марк. IX. 20, исцѣлѣаше лук. IV. 40, исцѣлѣахж марк. VI 13, (оставлѣше марк. I. 34), домъшлѣаше лук. IV. 7 (помъшлѣхж матѳ. XVI. 7, XXI. 25), кланѣахж марк. XV. 19 (кланѣше сѧ матѳ. VIII. 2, IX. 18, XVIII. 26), въдварѣаше лук. XXI. 37, разарѣаше іо V. 18;

б) съ зубными, губными и гортанными согласными передъ а: съклюдлаше лук. II. 19. 51 (съклюдахъ io. XVII. 2), здлахъ лук. XVII. 28, припадлахъ марк. III. 11 (нападахъ марк. III. 10), ръдлахъ лук. VIII. 52, испов҃длаше лук. II 38, запов҃длаше марк. VII. 36, пропов҃длахъ марк. VI. 12, испов҃длахъ io. XII. 42 (глдлаше матѳ. XII. 22), оугн҃талахъ марк. V. 24, лук VIII 42, метлахъ лук. XXIII. 34, отъметлаше сѧ марк. XIV. 70, обр҃талахъ марк. XIV. 55, XIX. 48, ръпътлахъ марк. V. 30, свитлаше лук. XXIII. 54, оутаплахъ марк. V. 13, подоклаше матѳ. XXIII. 23, XXV. 27, лук XI. 42, XV. 32, XXIV. 46 (подокаше матѳ. XVIII. 33, лук. XXIV. 26), кыклаше лук. VIII. 29, пр҃къклаше лук. I. 22, гн҃клаше марк. VI. 19, помаклахъ лук. I. 62, исконьчаклахъ сѧ лук. VIII 23, оупъклаше лук. XI. 22, зъклахъ матѳ. XXI 9, марк. X. 49, io. XII 13, снѣмлахъ лук V. 15 (вм. снимлахъ); рлахъ матѳ. XXVII. 29, марк. V. 40, лук. VIII. 53, XXII. 63 (посагахъ лук. XVII. 27), полагалахъ марк. XV 47, плаклахъ лук V. 2, плаклахъ сѧ лук. VIII. 52, XXIII. 27, искалше марк. XIV. 11, лук. VI. 19, IX. 9, XIX 3, XXII. 6, искалхъ матѳ. XXVI. 59, марк. XI 18, XIV. 1. 55, лук. V. 18, XI 16 и т. д, искалховѣ лук. II. 48 (искаше матѳ. XXVI. 16); *в*) съ свистящими согласными: кзлахъ лук VIII. 29 (съказаше марк. IV. 34, лук. XXIV. 27. 32), мазлаше, облокызлаше лук. VII. 38, мазлахъ лук. VI. 13, облизлахъ лук. XVI 21, рк҃злахъ марк. XI. 8 (рк҃захъ матѳ. XXI. 8), къстръзлахъ лук VI. 1, протръзлаше лук. V. 6, сѣтѧзахъ марк. I. 27, лук. IV. 36, пислаше io. VIII. 6 8, оужаслахъ марк. VI. 51, X 24. 32, лук. II. 47 (прикасахъ марк. VI. 56); *г*) съ ц, ш, ж, шт, жд: (нарицахъ лук. I. 59), къпрашлаше марк. IX 33, XV. 4, къпрашлахъ марк. X. 2, XII. 3 (къпрашаше матѳ XVI. 13, къпрашахъ марк IX. 28), въ одномъ примѣрѣ, io. IV. 52 къпраша, вѣроятно ашє пропущено; слъшлаше лук X. 39, послоушлахъ марк. XII. 37, подр҃жлахъ лук. XVI. 14, XXIII. 35, къмѣштлахъ марк. II 2, отъкѣштлаше марк. XIV. 61, къзвращлахъ лук XXIII. 48, отъпоушлаше марк. XV. 6, късхъштлаше лук. VIII. 29; *д*) съ гласною передъ л (собственно передъ ѩ): (гр҃лахъ сѧ io. XVIII 18), дл҃аше лук. IX. 16, продл҃ахъ лук. XVII. 28 (дл҃ше матѳ. XXVI. 26, марк. VIII. 6, лук. IV. 41, XV. 16, длаше марк. VI. 7, дл҃хъ марк. XV. 23), (дѣаше марк. I. 35), (напл҃ше матѳ. XXVII. 48, марк. XV. 36), (късталше io. VI. 18), (сѣаше лук. VIII 5) и къллахъ лук. VIII. 23, если отъ къллати);

(клагокѣствокаше лук. III. 18), кр҃кокалхъ io. VII. 5, XII. 37, (кр҃кокахъ io. XII. 11), коупокалхъ лук. XVII. 28, лъжесъвѣдѣтельствокалхъ марк. XIV. 56. 57, плькалхъ марк. XV. 19, радокалхъ сѧ лук. XIII. 17 (радокахъ сѧ лук. I. 58), съвѣдѣтельствокалше io. XII. 17, тр҃кокалше io. II. 25, ц҃локалхъ марк. IX. 15.

Имперфектъ останавливаетъ наше вниманіе еще одною формальною особенностью, которую нашъ памятникъ раздѣляетъ съ древнѣйшими текстами старословѣнскаго языка. Въ двойственномъ и множественномъ числѣ передъ окончаніями та, тє послѣдовательно встрѣчается суффиксъ ше въ противуположность аористическому с. Зная, что санскритскій кондиціоналъ по аналогіи обыкновеннаго имперфекта оканчивается на syatam, syata, что греческій σ—аористъ внесъ во второе лицо α: ἐλύσατε (вм. *ἔλυστε), что въ латинскомъ языкѣ eratis отступаетъ отъ санскритскаго āsta, греческаго ἦστε, мы не удивляемся славянскому шє и не должны считать его новообразованіемъ самаго поздняго времени. Противъ такого объясненія говоритъ уже то обстоятельство, что окончанія шета, шетє встрѣчаютси только въ древнѣйшихъ памятникахъ и очень рано стали уступать аористическимъ ста, стє. Кромѣ того не надо забывать, что подъ вліяніемъ аналогіи мы могли бы

ожидать только окончанія *χοτα, *χοτε, какъ дѣйствительно въ языкѣ далматинскихъ писателей не рѣдко читается по аналогіи 1-го лица — homo и во 2-омъ лицѣ — hote (сл. Даничић, историја облика 304—315).

Дв. числа 2-ое лицо: искашета лук. II. 49.

Дв. числа 3-ее лицо: кѣшете марк. I. 16, IX. 4, XIV. 40, лук. I. 6. 7, IV. 20, XXIII. 12 (какъ аористъ кѣсте лук. IX. 30), бесѣдоваше те лук. XXIV. 14, кочашете сѧ io. IX. 22, къпиѣшете матѳ. XX. 31, глаголаше те лук. IX. 31, дръжаше те лук. XXIV. 16, зьрѣшете марк. XV. 47, идѣше те лук. XXIV. 28, io. XX. 3, искаше те лук. II. 44, нѫждаше те лук. XXIV. 29, отрѣшаше те марк. XI 4, повѣдаше те лук. XXIV. 35, поношаше те марк. XV. 32 (но матѳ. XXVII. 44: поношасте), разлѫчаше те сѧ лук. IX. 33, течаше те io. XX. 4, χождаше те лук. II. 41.

Множ. числа 2-ое лицо: помъшлѣшете марк. IX. 33.

В. Въ словообразованіи и въ подборѣ словъ.

Нашъ памятникъ принадлежитъ къ числу тѣхъ, въ которыхъ первоначальный переводъ евангелія сохранился въ древнѣйшемъ видѣ, хотя не безъ измѣненій. Въ послѣднемъ можно убѣдиться провѣривъ переводъ по нѣсколькимъ древнѣйшимъ спискамъ, что и сдѣлано мною въ подстрочныхъ примѣчаніяхъ къ тексту, здѣсь изданному. Оказывается, что даже такіе памятники, какъ Зографское, Ассеманово и Маріинское или Остромирово, Савино и Хвалево евангеліе, несмотря на замѣчательную ихъ взаимную близость, расходятся другъ отъ друга то различіемъ чтеній, вызванныхъ конечно подражаніемъ греческимъ подлинникамъ, то подборомъ особыхъ словъ или видоизмѣненіями ихъ въ формѣ. Глаголическіе тексты вообще ближе между собою, чѣмъ къ кирилловскимъ, но и между ними все-же нѣтъ полнаго согласія, а это фактъ въ высшей степени важный, онъ свидѣтельствуетъ о томъ, что при всей непродолжительности преобладанія въ жизни глаголическихъ текстовъ, они успѣли подвергнуться измѣненіямъ и исправленіямъ въ родѣ тѣхъ, какіе потомъ въ болѣе широкихъ размѣрахъ совершались въ кирилловскихъ памятникахъ. И такъ историческая судьба неразрывно связала обоюдные памятники. Въ глаголическихъ намѣчено уже направленіе, по которому двигались кирилловскіе, начиная съ самыхъ древнихъ — а чѣмъ древнѣе они, тѣмъ ближе къ глаголическимъ — въ кирилловскихъ же, несмотря на всѣ признаки полной жизненной силы — а жизнь есть движеніе, развитіе — остались многочисленныя свидѣтельства ихъ зависимости отъ глаголическихъ, какъ болѣе консервативныхъ, не далеко ушедшихъ отъ перваго перевода. При такихъ условіяхъ вопросъ о первоначальномъ видѣ славянскаго перевода нѣсколько усложняется, но не становится невозможнымъ или неразрѣшимымъ. Не надо только полагать, что все занесенное въ текстъ напр. Зографскаго или Остромирова евангелія, такъ и читалось уже въ первомъ переводѣ. Сравнительное изученіе важнѣйшихъ памятниковъ, имѣющихъ типическое значеніе, соображенія о личности переводчиковъ и о народности окружавшей ихъ среды — вотъ главныя средства, при помощи которыхъ почти всегда въ случаѣ разногласій можно съ полною убѣдительностію рѣшить вопросъ въ пользу того или другого чтенія, слова, оборота или грамматической формы.

Если напримѣръ матѳ. XIV. 8. 11, въ Зофрафскомъ евангеліи читается на блюдѣ, а въ Маріинскомъ на мисѣ, то едва ли можно сомнѣваться въ томъ, что послѣднее древнѣе, потому что слово миса до сихъ поръ живетъ у поляковъ, чеховъ, словаковъ, словенцевъ (здѣсь

въ формѣ miza = столъ) и трудно представить себѣ, какъ оно могло бы попасть въ текстъ евангельскаго перевода въ позднѣйшее время, послѣ того какъ славянское богослуженіе уже было оторвано отъ своей родной, паннонско-моравской почвы. Марк. VI. 25 читается не только въ зогр. остр. ассем. но и въ нашемъ текстѣ на блюдѣ — какъ это объяснить? Конечно такъ, что слово мисa уже очень рано было замѣнено другимъ болѣе широкой извѣстности блюдо Что дѣло происходило такъ, а не наоборотъ, это доказываетъ нашъ памятникъ тѣмъ, что послѣ марк. VI. 25 черезъ нѣсколько строкъ въ VI. 28 опять пишетъ на мисѣ и лук. XI. 39 тоже мисѣ. Хвалево евангеліе (бѣлградское-никольское и болоньское) какъ текстъ бывшій въ употребленіи у Богомиловъ, дорожившихъ стариною въ родѣ русскихъ Старообрядцевъ, сохранилъ матѳ. XIV. 8. 11, лук. XI. 39 старинное слово мисa, но марк. VI. 25. 28 передаетъ уже словомъ блюдо или блюдьца. Зографское и Ассеманово евангеліе, не знающія слова мисa, уже этимъ однимъ примѣромъ доказываютъ, что исправленіе текста имъ не было чуждо.

Матѳ. XXIV. 48, XXV. 5, лук. I. 21, XII. 45 нашъ памятникъ переводитъ греч. χρονίζω глаголомъ къснити, зогр. и ассем. мждити или моудити, такъ и остр. — здѣсь какъ кажется старина не на сторонѣ нашего текста, несмотря на то, что его слово къснити повторяется въ Хвалевыхъ спискахъ; причина въ томъ, что слово muditi, muden, будучи хорошо извѣстно словенцамъ (и кайкавскимъ хорватамъ), какъ ближайшимъ сосѣдямъ старинаго населенія паннонскаго, тѣмъ легче могло попасть въ первый переводъ, когда и болгаре знали оба слова, сл напр. изб 1073. 256 оумоудж (и въ нашемъ текстѣ лук. XXIV. 25 осталось мждѣна, ник. замѣнено словомъ касна), второе же слово пользуется особенною распространенностью у сербовъ и хорватовъ, гдѣ оно должно быть и внесено въ текстъ евангелія. Кому бы казалось невѣроятнымъ, что въ данномъ случаѣ нашъ памятникъ внесъ въ свой текстъ новое слово, пусть обратитъ вниманіе на матѳ. XXIII. 34, гдѣ въ нашемъ текстѣ стоитъ кѣте вмѣсто первоначальнаго тепете (такъ не только зогр. ассем., но еще и остр. евангеліе), или матѳ. X. 17, марк. X. 34 оубиѭтъ вм. оутепѭтъ (такъ еще ассем. ник., зогр. разъ уже оубиѭтъ, на другомъ же мѣстѣ еще оутепѭтъ, здѣсь даже и остр. сохранило это слово), или лук. XVIII. 33 бикъше вм. тепъше (такъ еще зогр.), а матѳ. XXVII. 26 и нашъ и ассем. и зогр. и всѣ прочіе тексты пишутъ бикъ, только Хвалевы списки сохранили еще первоначальную форму тепъ. Такимъ образомъ осталось въ нашемъ текстѣ только io. XIX. 1 тепе, согласно съ ассем. ев., вмѣсто чего прочіе именно здѣсь пишутъ би. Это слово (tepsti-terem, слк. terať) живетъ до сихъ поръ у словаковъ, словенцевъ въ значеніи: бить, колотить; когда же переводъ евангелія началъ распространяться дальше на югъ, стали замѣнять слово болѣе извѣстнымъ другимъ (бити).

Матѳ. VI. 13 въ древнѣйшихъ текстахъ читается отъ непрѣзнн, такъ въ нашемъ текстѣ, въ зогр. никол., въ остром. и т. д., но вотъ — уже ассем. текстъ на этомъ мѣстѣ замѣнилъ старое слово обыкновеннымъ потомъ выраженіемъ отъ лжькаждго. Что это позднѣйшая поправка, въ этомъ нельзя никакъ сомнѣваться, потому что иначе и ассем. еванг. пишетъ непрѣзнь, напр. матѳ. XIII. 38 непрѣзнии, какъ всѣ прочіе древнѣйшіе тексты.

Едвали существуетъ другое, столь знаменательное слово для различій, замѣчаемыхъ между глаголическими и кирилловскими памятниками, какъ сънѣмъ, сънѣмиште на той, съкоръ, съкориште на другой сторонѣ, сл. сказанное мною въ Введеніи къ Ассеманову еванге-

лію, стр. LXXVII. Однакожъ въ Остромировомъ евангеліи осталось іо. XVI. 2 два раза сѣкѣмиць (и еще разъ сѣкѣмъ въ неевангельскомъ текстѣ), наоборотъ въ зогр. еванг. встрѣчается уже два раза сѣкоръ лук. XXII. 66, іо. XI. 47 — любопытная взаимность: съ одной стороны зародышъ «кирилловскаго» выраженія на страницахъ глаголическаго памятника, съ другой сохраненіе «глаголическаго» слова въ памятникѣ кирилловскомъ.

Греческій глаголъ βλασφημέω передается въ нашемъ памятникѣ такъ: матѳ. IX. 3 кластвимлѣетъ, ib. 29, лук. XII. 11. 10 кластвимисаатъ, іо. X 36 кластвимлѣеши, но матѳ. XXVII. 39, марк. XV. 29 хоулѣахѫ, лук. XXIII. 39 хоулѣаше, лук. XXII. 65 хоулѧштѥ. Замѣчательно, что такая же непослѣдовательность существуетъ и въ Зографскомъ, Ассемановомъ и Хвалевомъ евангеліи, даже въ тѣхъ же мѣстахъ является слово хоулити для передачи греческаго глагола. Это во всякомъ случаѣ доказываетъ, что попытка замѣнить греческое слово славянскимъ сдѣлана уже въ самое раннее время, въ первую, глаголическую, эпоху. Переводъ существительнаго βλασφημία менѣе смѣло выступаетъ въ древнѣйшихъ текстахъ: Хвалевскіе списки («старообрядческіе»[1]) постоянно соблюдаютъ непереводное слово кластвимѣ (марк. VII. 22 слово пропущено), нашъ и ассем. только матѳ. XII. 31 пишутъ хоула, зогр. только марк. VII. 22 хоулениѥ, иначе оставляютъ непереведеннымъ слово греческое (сл. матѳ. XV. 19, марк. II. 7, III. 28, XIV. 64, лук. V. 21, іо. X. 33); Остромирово евангеліе напротивъ употребило уже семь разъ хоула, разъ только оставлено кластвимы

Этихъ примѣровъ достаточно для каждаго, кто только желаетъ убѣдиться въ томъ, что изученіе памятниковъ одной письменности можно осмыслить и сдѣлать плодотворнымъ только при помощи такихъ же памятниковъ другой письменности, въ особенности же кирилловскіе памятники, не исключая конечно Остромирова евангелія, останутся мало понятными, если не будемъ изучать ихъ въ связи съ глаголическими, сообразно съ историческимъ ходомъ славянской письменности. Провѣряя же одни тексты другими, получаются немаловажные результаты, суть которыхъ давно уже вѣрно угадалъ покойный Шафарикъ, и дальнѣйшими доказательствами подтвердили другіе, между которыми сошлюсь на изслѣдованіе мое, написанное лѣтъ двадцать тому назадъ по поводу перваго изданія Ассеманова евангелія, въ Загребѣ 1863, въ «Уводѣ» (Введеніи) къ тексту, на стр. LX—XCIX. Что эти результаты остались до новѣйшаго времени мало извѣстными въ Россіи, — лучше сказать, что они здѣсь не пріобрѣли особаго признанія со стороны бывшихъ авторитетныхъ представителей славянской филологіи, этому конечно не будетъ удивляться тотъ, кто по опыту знаетъ, какъ трудно отказаться отъ любимыхъ привычекъ, воззрѣній и взглядовъ. Не даромъ говоритъ сербская пословица: «наука је једна мука, а одука двије муке».

И такъ, ставъ на вѣрную точку зрѣнія, мы не будемъ уже говорить о рѣзкой противоположности двоякой письменности, которой сначала не было ни по зарожденію самаго дѣла, ни по воззрѣніямъ на него современниковъ. У насъ теперь уже не одинъ остатокъ глаголической письменности въ рукахъ, какъ живое свидѣтельство бывшаго его употребленія въ вѣкъ кирилловской письменности — лица, давно уже привыкшія читать не глаголическое, а кирилловское письмо, о чемъ можно судить по ихъ частымъ помѣтамъ и прибавкамъ, не отказывались брать въ руки и читать книги, написанныя глаголицею. Съ другой же стороны не одинъ изъ древнихъ памятниковъ кирилловской письменности носитъ явные

слѣды своего происхожденія изъ глаголическаго источника то въ орѳографическихъ или грамматическихъ пріемахъ, то въ старинныхъ словахъ или оборотахъ

Разбирая Ассеманово евангеліе по лексическому составу, я старался доказать, что старина его выражается: *а*) въ словообразовательномъ отличіи иныхъ словъ, уступившихъ потомъ свое мѣсто другому виду тѣхъ же словъ, напр. кратръ — кратъ; *б*) въ предпочтеніи, данномъ инымъ словамъ сѣверо- или югозападнославянскаго происхожденія, которыя потомъ были вытѣснены другими выраженіями, напр. градж — ндж, искрьнии — ближнии, *в*) въ большомъ количествѣ иностранныхъ словъ, оставшихся непереведенными. Во всѣхъ этихъ отношеніяхъ Маріинское евангеліе, вмѣстѣ съ Зографскимъ, очень близко подходитъ къ Ассеманову, такъ что теперь еще болѣе опредѣляются наши представленія о первомъ переводѣ евангелія и судьбахъ этого перевода. На что я тогда уже намекалъ, говоря о «кирилловскомъ» вліяніи на Ассеманово евангеліе (сл. «Uvod» стр. LXIII, LXXIII, LXXIV, LXXVIII — LXXIX), то становится теперь для меня еще болѣе яснымъ, только въ другомъ смыслѣ; я вижу, что дѣйствительно и глаголическіе тексты не сейчасъ же установились, что и у нихъ было свое движеніе, высказавшееся въ исправленіяхъ перевода, въ замѣнѣ словъ и т. д., что несмотря на ихъ общую сохранность, въ частностяхъ каждый изъ нихъ представляетъ любопытные примѣры перехода изъ древняго типа евангельскаго перевода въ тотъ позднѣйшій, который втеченіе слѣдующихъ двухъ столѣтій распространился не только по всему югу, но и по Россіи. Это и понятно — всѣ наши глаголическіе тексты написаны уже на югѣ (въ предѣлахъ Болгаріи, Македоніи, Сербіи, Босніи, Далмаціи), въ эпоху послѣ Кирилла и Меѳодія, стало быть не раньше второй половины X и XI столѣтія; иные изъ нихъ, какъ напр. нашъ текстъ, предполагаютъ по всей вѣроятности уже готовые южнославянскіе списки, съ которыхъ были снова переписаны. Поэтому неудивительно, если тѣ же измѣненія, съ которыми мы потомъ знакомимся по кирилловскимъ текстамъ, начинаютъ являться уже на страницахъ памятниковъ глаголическихъ.

1. Въ словообразованіи нашъ памятникъ отличается тѣми же особенностями, какія свойственны прочимъ древнѣйшимъ текстамъ, только иныя проведены здѣсь съ большею послѣдовательностью, чѣмъ гдѣ либо, напр. формы кратръ, кратрин употребляются столь послѣдовательно, что въ нашемъ памятникѣ нѣтъ ни одного примѣра безъ р — трудно сомнѣваться, что уже тогда эта форма употреблялась только въ предѣлахъ Моравіи, Панноніи, на югѣ же кратъ, поэтому лук. VI. 42 р нарочно стерто. — Постоянно пишется пастырь, такъ и въ ассем. ник., зогр. знаетъ также пастоухъ; кажется, что уже въ первое время (т е. на паннонскоморавской почвѣ) употребляли то и другое слово, такъ что форма пастоухъ можетъ быть уже потомъ въ извѣстномъ числѣ южнославянскихъ памятниковъ нарочно устранена. — Въ нашемъ памятникѣ пишется только небесьскъ, какъ и въ зограф. и другихъ древнѣйшихъ текстахъ (напр. Кіевскомъ отрывкѣ), но Ассеманово евангеліе отступило, давъ предпочтеніе формѣ небесьнъ. Точно такъ почти исключительно земльскъ или земьскъ, такъ и въ зогр. ев. и въ Кіевскомъ отрывкѣ (въ ассем. очень часто земьнъ); постоянно только человѣчьскъ (въ ассем. также человѣчь). — Рядомъ съ зогр. и ассем. и т. д. дается предпочтеніе прилагательному велии, между тѣмъ какъ въ другихъ преобладаетъ велнкъ; первая форма старше. — Нашъ текстъ употребляетъ исключительно пропѧти, между тѣмъ какъ другіе предпочитаютъ распѧти, послѣднее слово болѣе напоминаетъ паннонско-

моравскіе предѣлы, мнѣ кажется вѣроятнымъ, что оно стояло въ древнѣйшемъ переводѣ. — И нашъ памятникъ, подобно зогр. и ассем., даетъ рѣшительное предпочтеніе глаголу исплънити, вм. болѣе обыкновеннаго наплънити, господствующаго напр. въ Остромировомъ евангеліи. — Давно уже извѣстно предпочтеніе, даваемое формѣ трѣка, вм. обыкновеннаго трака; въ нашемъ текстѣ замѣчается нѣчто подобное въ подрѣжлаχж лук. XVI. 14, XXIII. 35, вмѣсто обыкновеннаго, во всѣхъ прочихъ текстахъ являющагося подражлаχж. — Особенная послѣдовательность замѣтна въ исключительномъ употребленіи формъ питѣти, оупитѣти, въспитѣти (напр. лук. IV. 16 въспитѣнъ, такъ нашъ и ассем.), покѣдѣти, испокѣдѣти, попокѣдѣти (напр. матѳ. XXVI. 13, марк. XVI. 20, лук. IV. 19, VIII. 47. 56, XIV. 21, io. V. 15). — Вм. обыкновеннаго глаголическаго χлжпаıѫ (προσαιτῶν марк. X. 46), замѣняющаго кирилл. слово просѧ, въ нашемъ текстѣ читаемъ χлжкаѫ, но едва ли это вѣрно, такъ какъ зогр. ник. хвал. и еще мстислав. ев. передаютъ это слово черезъ п: χлжпаıѫ—χлоупаı— χлоупаıѫ — Вмѣсто окончанія жды или шды имѣется только нцеж или нци въ катьрицеж, седмрицеж, мъножицеж и т д — Постоянно употребляется иночѧдъ вм. позднѣйшаго единочѧдъ, хотя единъ собственно инъ съ префиксомъ ед. — Старинный оборотъ вѣрж мѣти преобладаетъ вм. болѣе обыкновеннаго вѣровати, напр. марк. XVI. 11. 14 не имѣıѫ вѣры: остром. уже не вѣровашѧ, лук. I. 45 вѣрж мѣтъ: остр. вѣрова. — Возлѣ рыбарь сохранилось лук. V. 2 рыбитъкъ, такъ и въ ассем., но зогр. и остр. и здѣсь рыбари. — Греческое γραμματεύς переведено въ древнѣйшемъ евангельскомъ текстѣ словомъ кънижьникъ, такъ въ нашемъ памятникѣ, асс. зогр. ник. хвал. галицк. и т д., только въ XXIII-ей главѣ евангелія Матѳея встрѣчается нѣсколько разъ слово кънигъчии, въ именит. множ. числа кънигъчиıѫ, такъ въ нашемъ текстѣ матѳ. XXIII. 13. 14. 15 и 23, въ зогр. и ник., кромѣ того еще ibid. 27. 29. 34. Замѣчательно, что всѣ эти стихи (за исключеніемъ послѣдняго или двухъ послѣднихъ) не вошли въ первоначальный переводъ евангельскихъ чтеній, они были очевидно переведены потомъ, когда состоялся полный переводный текстъ цѣлаго тетраевангелія. И такъ — мы вправѣ видѣть здѣсь разницу двухъ переводчиковъ, перваго, употребившаго для передачи греч. γραμματεύς слово кънижьникъ, и второго, дополнившаго все что недоставало, давшаго предпочтеніе слову кънигъчии. Послѣднее слово могло конечно потомъ попасть и въ тѣ мѣста, гдѣ его сначала не было, такъ въ остром. матѳ. VIII. 19, и наоборотъ кънижьникъ туда, гдѣ дополнитель поставилъ было свое кънигъчии, такъ въ нашемъ текстѣ матѳ. XXIII. 27. 29 читается кънижьникъ, но зогр. и никол. еще кънигъчиıѫ.

Иные примѣры уже очевидно уклонились въ сторону новоизмѣненій, такъ напр. постоянно пишется благодать, благодатьнъ, благодатель (лук. I. 30, II. 40. 52, IV. 22, I. 28, XXII. 25), гдѣ, судя по памятникамъ, въ древнѣйшемъ текстѣ было благодѣть и т. д. Точно такъ нельзя сомнѣваться въ томъ, что исключительно встрѣчающіяся формы писано, написано, написанıе и т. д. исправлены подъ вліяніемъ южныхъ говоровъ вмѣсто пьса, напьсано, пьсанıе, какъ еще довольно часто читается въ зограф., въ нашемъ пам. остался одинъ только примѣръ матѳ. XXVI. 31 псано. — Форма дрѧχлъ нашего памятника по крайней мѣрѣ на видъ выходитъ позднѣе формы дрѧселъ, встрѣчающейся еще въ зогр. ассем. ник. (марк. X. 22, XXIV. 17). — Любимое слово окласть, преобладающее и въ нашемъ памятникѣ, иногда повидимому уступило позднѣйшему власть (напр. матѳ. XXI. 27, марк. XI. 33).

Трудно рѣшить, которой формѣ дать предпочтеніе большей древности въ слѣдующихъ

примѣрахъ: о величьствии лук. IX. 43 остр. сав. (нашъ и зогр величии), некѣрьствию марк. XVI. 14 нашъ и ник. (некѣрию ассем.), лицомьствиѣ лук. XII. 15 нашъ и галицк. (зогр. лицомиѣ, никол. лицоманиѣ). Такъ и въ глаголахъ. наслѣдьствоуіѫ марк X. 17, лук. X. 25, XVIII. 18 (зогр. асс. ник. наслѣдоуіѫ), послѣдьствоуіѫ марк. XVI. 17. 20 (ник. послѣдоую), поспѣшьствоуіѫштоу марк XVI. 20 (ник. поспѣкаіѫщоу). Греческое слово εὐλογέω, кромѣ обыкновеннаго перевода благословити, передавалось въ древнѣйшихъ памятникахъ иногда еще черезъ благословествити, такъ матѳ. XXVI. 26, марк. XIV 22 благословешть нашъ и зогр. во второмъ, а ассем. въ первомъ примѣрѣ, никол. здѣсь благословлѣ, но зато марк. VIII. 7 благословешть, гдѣ нашъ памятникъ очевидно замѣнилъ эту форму болѣе позднею и его словообразованію несвойственною благословикъ; кромѣ того зогр. еще марк. X. 16 благословешташе (нашъ благословлѣаше), лук. I. 64 благословесть (нашъ благослоѫ). И въ Кіевскомъ отрывкѣ читаемъ благословестилъ.

2. Выборъ словъ нашего памятника въ большинствѣ случаевъ совпадаетъ съ особенностями, отмѣченными уже при разборѣ языка Ассеманова евангелія, на стр. LXVII—LXXX, но есть и кое-что свое. Такъ напр слово калии (ἰατρός) встрѣчается въ нашемъ текстѣ марк. II. 17, V. 26, лук. IV. 23, VIII 43, врачь только матѳ IX. 12, лук. V. 31. Зогр. ассем. остр. сав. ник. перваго слова вовсе не знаютъ, но оно опирается на свидѣтельствѣ такихъ памятниковъ, какъ Фрейзингенскіе отрывки и Клоцовы листки, мы стало быть вправѣ предположить, что слово калии встрѣчалось дѣйствительно уже въ первомъ переводѣ евангелія, но очень рано было вытѣснено обыкновеннымъ врачь. Въ Кіевскомъ отрывкѣ читается принадлежащее сюда калыство два раза — Рядомъ съ обыкновеннымъ затворити попадается еще лук. IV. 25 заклепе сѧ (ἐκλείσθη), намекъ на которое остался и въ Никольскомъ заклопи сѧ, сл. лук. III. 20 заклепе· ник. заклопи, словенцы до сихъ поръ говорятъ zaklenoti (zaklenuti) — zaklepati въ значеніи claudere. Замѣчательно, что и заклепе встрѣчается въ Кіевскомъ отрывкѣ. — Особенно важное слово нашего памятника — кокоть (вм. обыкновеннаго коуръ): матѳ. XXVI. 43. 74. 75, марк. XIV 30. 68 72, марк. XXII. 34. 60. 61, іо. XIII. 38, XVIII. 27 кокоть и кокотоглашение марк. XIII. 35. Я не сомнѣваюсь въ томъ, что это слово занесено въ нашъ памятникъ въ то время, когда его списывали на югѣ, въ предѣлахъ языка сербо-хорватскаго. Такъ какъ чистые чакавцы (хорватскаго приморья и Далмаціи) еще до сихъ поръ эту птицу называютъ petèh, — такъ напр. въ Бернардиновыхъ «пистулахъ» — то надо предположить, что нашъ памятникъ написанъ гдѣ нибудь восточнѣе или южнѣе, въ югозападныхъ странахъ, гдѣ до сихъ поръ живетъ слово kokot. Напр В. Кашичъ, родомъ изъ Далмаціи, пишетъ въ житіи Христа, напечатанномъ въ Римѣ 1638, на стр. 53: «što glas od kokota ne biaše učinio», «prvo nego piteo i (должно быть «ili») kokot zaupije» ib. Въ книжечкѣ неизвѣстнаго автора «svitlost duše verne» (въ Венеціи 1685) на стр 138 «tiem pitoma kokot ptica». Слѣдовательно это слово вполнѣ подтверждаетъ соображенія, высказанныя выше на стр. 410, 424 и 425.

Изъ прочихъ словъ, типичныхъ для исторіи евангельскаго перевода, упомянемъ: вратъ для передачи греч. κῆπος іо. XVIII. 1, 26 нашъ согл. съ зогр. ник. ассем. (сав. градъ, остр. на первомъ мѣстѣ вьрътъпъ, на второмъ вьртоградъ), но лук. XIII 19 въ зогр. и въ нашемъ текстѣ вратоградъ, а іо XIX. 41 вратъпъ, на послѣднемъ мѣстѣ однакожъ ассем. и никол. пишутъ еще вратъ; — искрьнии и искрь вм. позднѣйшаго книжьнии (въ древнѣйшемъ текстѣ

ближьнии означало ὁ κύκλῳ, не ὁ πλησίον, напр. матѳ. XIV. 15), слово это до сихъ поръ извѣстно у хорватовъ; — неврѣдоу сътворишѧ матѳ XXI. 42, марк. XII. 10, лук. XX. 17 нашъ и зогр., въ ассем. по недоразумѣнію не къ рядоу (ἀποδοκιμάζω); — къ испъ вм. позднѣйшаго горѣ; — вѣнити вм. обыкновеннаго цѣнити, — година предпочтительно передъ часъ (напр. матѳ. XXIV. 36. 42, лук. XII. 46, io. IV. 6. 21. 52, V. 28. 35, XII. 23. 27), иногда взамѣнъ того же слова годъ: лук. XIV. 17, io. VII. 30 (зогр. асс. година); — очень часто рѧдъ вм. обыкновеннаго ндж: матѳ. VIII. 10, XXIV. 30, XXV. 6, XXVI. 64, марк. II. 14, XVI. 12, лук. III. 16, XVIII. 43, io. I. 29. 30, XVIII. 4 и т. д., сл. противоположный примѣръ io. XVI 10; и это слово до сихъ поръ находится въ общемъ употребленіи у словенцевъ, а въ далматинской литературѣ прошлыхъ столѣтій встрѣчалось постоянно; — отъ жалии матѳ. VIII. 28 (во всѣхъ прочихъ памятникахъ гроб, гробиштъ или гребиштъ, да и въ нашемъ обыкновенно гроб), отголоски слова живутъ въ сѣверноруссконъ жаль, жальникъ, которое по свидѣтельству Даля значитъ. могила, кладбище, въ областн. словарѣ отмѣчено только значеніе: убогій домъ; далматинское žal, žalo (glarea) совпадаетъ съ итал ghiajo; — извѣстный оборотъ исконн (ис-конн или исконн, какъ предложный падежъ существительнаго исконь?) стали очень рано замѣнять выраженіемъ испръва, но сл. у насъ еще лук. I. 21, io. VI. 64, VIII. 44; — клепати въ значеніи σημαίνω у насъ еще io. XII. 33, XVIII. 32; — ключитъ сѧ марк. XIV. 31, лук. I. 9, приключьшю сѧ марк. VI. 21, въ другихъ текстахъ обыкновенно лоучитъ сѧ, прилоучьшоу сѧ; — для передачи греч. γραφή употребляется почти исключительно кънигъ, новое выраженіе писанне у насъ только лук. IV. 21, а марк. XV. 28 писано, но въ остр. число послѣднихъ примѣровъ уже увеличивается, сл. лук. XXIV. 32. 45; — вм. обыкновеннаго мимо нти въ древнѣйшихъ текстахъ, такъ и въ нашемъ, еще довольно часто встрѣчается глаголъ минѫти, сл. матѳ. VIII. 28, лук. XVI. 26, XIX. 4; — нашъ памятникъ знаетъ только мытарь и мытьница, выраженіе мъздоимьць, извѣстное изъ Остромирова евангелія, попадается довольно часто уже въ Зографскомъ евангеліи, но очевидно это позднѣйшее исправленіе, сл. матѳ. V. 46. 47, IX. 10. 11, XI. 19, марк. II. 15. 16, лук. V. 27; матѳ. IX. 9, марк. II. 14, лук. V. 27; — старинный глаголъ натроути виденъ изъ примѣра матѳ. XXV. 37 натроуѫомъ, такъ ассем. зогр. ник.; — вм. не крѣшти- не крѣжь позднѣйшихъ памятниковъ въ нашемъ всегда только не родити или не радити, иногда даже тамъ, гдѣ уже въ зограф. выраженіе замѣнено, сл. напр матѳ VI. 24 не родити: ассем. зогр сав. не крѣшти; — глаголъ отъпоустити и существительное отъпоуштенне чередуются съ оставити, оставленне, сл. матѳ. VI. 12 14. 15, марк. I. 4, лук. I. 77, III 3, XXIV. 47, если въ нашемъ памятникѣ читаемъ отъданне матѳ. XXVI. 28, то это очевидно новѣйшая поправка, потому что въ зогр. въ томъ же мѣстѣ отъпоуштенне; послѣднее слово кажется особенностью югозападнославянскою, судя по тому, что уже въ Фрейзингенскихъ отрывкахъ имѣется отъпоустакъ; — спѣти io. XV. 25 согласно со всѣми прочими древнѣйшими текстами, остром. уже без оума; — съвѣдѣтельствоуѣ въ нашемъ памятникѣ послѣдовательно, остром. и ассем. иногда замѣняютъ словомъ послоушьствоуѣ, сав. послоушаѣ и повѣдаѣ, такъ и съвѣдѣтель въ сав. замѣняется словомъ послоухъ, у насъ возлѣ съвѣдѣтельство еще съвѣдѣнне (матѳ. VIII. 4, X. 18, марк. I. 44, лук. IX. 5), греческое выраженіе очевидно затрудняло славянскихъ переводчиковъ, уже въ первомъ переводѣ должно быть заключалось рядомъ съвѣдѣтель, какъ новообразованное слово, и послоухъ, какъ старинное, общеславянское, юридическое выраженіе, изъ

него передѣлали также послоушьство, читаемое въ пандектахъ Антіоха, и т. д.; — скрѣкыни іо. XVI. 33 замѣнено въ сав. словомъ печалыни, потому что и въ нашемъ и во всѣхъ прочихъ текстахъ θλῖψις передается то черезъ скрѣкь, то черезъ печаль, послѣднее матѳ. XIII. 21, марк. IV. 17, и для λύπη іо. XVI. 6 скрѣкь, но лук. XXII. 45, іо. XVI. 20—22 печаль; не безинтересно припомнить, что печаль является только въ тѣхъ мѣстахъ, которыя должно быть переведены нѣсколько позднѣе для пополненія четвероевангелія, въ первомъ переводѣ печаль передавало греческое μέριμνα; и Кіевскій отрывокъ пишетъ скрѣкыни грѣхы нашими; — тачѣе іо. II. 10 нашъ зогр. ассем. ник. галицк., остр. χоуже; — хыштьникъ матѳ. VII. 15, лук. XVIII. 11, такъ нашъ и всѣ древнѣйшіе тексты, остр. на послѣднемъ мѣстѣ грабитель; — и нашъ памятникъ подобно Ассеманову ев. рѣшительно предпочитаетъ шоуи вм. лѣкъ, послѣдняго слова у насъ даже вовсе нѣтъ, въ остром. лѣкъ рядомъ съ шоуи, и зогр. пишетъ лѣкъ лук. XXIII. 33, матѳ. XXV. 33, марк. X. 37. 40, иначе шоуи; надо полагать, что старинное слово шоуи, шоуица очень рано было вытѣсняемо болѣе обыкновеннымъ лѣкъ, у словенцевъ говорится еще «s šujco» или «s švico», «na šijo», «na pošev», «po ševi» въ значеніи: поперегъ, косо; — ыдро (ταχύ) матѳ. XXVIII. 7. 8, іо. XI. 29, только матѳ. V. 25 скоро и марк IX. 39 въ скорѣ, зогр. уже вездѣ скоро, ассем. разъ только ыдро.

Въ иныхъ примѣрахъ нашъ текстъ отвергъ старинныя слова, замѣнивъ ихъ или обыкновенно встрѣчающимися въ позднѣйшихъ памятникахъ или своими особыми, южнославянскими, однимъ словомъ, онъ подвергся уже тѣмъ измѣненіямъ, о которыхъ была рѣчь выше. Напр. знаменательное слово єтєръ въ нашемъ текстѣ обыкновенно уступило мѣсто другому слову єдинъ; въ ассем. зогр. ник. оно осталось, у насъ только: матѳ. XII. 38, XVI 28, XVIII. 12, марк. XIV. 51, лук. VII. 2. 41, IX. 7. 49, X. 25, XVI. 1, XVIII. 35, XXII. 59, XXIII. 8, іо IV. 46, XI. 49, иначе постоянно єдинъ, єдини, а марк. VIII. 3 дроугыни и лук. IX 8 инѣхъ. Остромирово евангеліе предпочитаетъ нѣкыи, оставивъ впрочемъ довольно часто єтєръ; а что это слово дѣйствительно первоначальное, доказывается уже тѣмъ, что εἷς τις, котораго нельзя было передать черезъ єдинъ єдинъ, осталось и у насъ по старинному єдинъ єтєръ. И въ переводѣ пандектовъ Антіоха встрѣчается въ евангельскомъ текстѣ єтєръ. — Замѣчательное и старинное слово къслѣпати (ἄλλομαι), уцѣлѣвшее еще въ зогр. асс. никольскомъ евангеліи, въ нашемъ текстѣ замѣнено глаголомъ къходмштм (должно быть късходмштм) іо. IV. 14. — Вмѣсто сохранившагося въ зогр. кладмь (лук. XIV. 5, іо. IV. 6. 11. 12) въ нашемъ памятникѣ постоянно стоуденьць, такъ и въ остр. ассем. ник; впрочемъ можно бы и наоборотъ утверждать, что въ древнѣйшемъ переводѣ было стоуденьць, а на югѣ прибавлено кладмь, потому что слово кладмь въ нѣсколько измѣненной формѣ, какъ кладенецъ — кладенац, хорошо извѣстно сербамъ и болгарамъ; не берусь пока рѣшить — Обыкновенное сапогъ разъ замѣнено въ нашемъ текстѣ настоящимъ южнославянскимъ выраженіемъ чрѣвии марк. I. 7, такъ и въ галицкомъ еванг. 1144 года, между тѣмъ какъ остр. зогр. ассем. ник. сав. оставили и здѣсь слово сапогъ. — Вм. крѣчагъ марк. VII. 8 зогр. нашъ и никол. пишутъ чѣванъ, вм. оканьтьникъ лук. V. 10 зогр. асс. остр. ник., въ нашемъ наслѣдьникъ. — Кажется, что греческое φονέω сначала переводилось глаголами глашати, гласити, възгласити, пригласити, по крайней мѣрѣ ассем. ник. почти исключительно употребляютъ эти выраженія, да и въ нашемъ памятникѣ читается марк. XV. 35 глашаатъ, марк. III. 31 глашажште, марк. IX. 35 гласи; матѳ. XII. 32, XXVI. 74, лук. VIII. 8. 54, XXII.

60, io. I 49, XVIII. 27: **къзгласи**; матѳ. XXVI. 34. 75, марк. XIV. 30, лук. XXII. 34. 61, io. XIII. 38: **къзгласитъ**; лук. XVI. 24, XXIII. 46: **къзглашъ**; io. II. 9 **пригласи**, лук. XIX. 15 **пригласѧтъ**; но въ нашемъ текстѣ упомянутый глаголъ нерѣдко замѣненъ болѣе обыкновеннымъ **зъкати**, въ чемъ съ нимъ сходятся, по крайней мѣрѣ иногда, зогр. и остр., напр. матѳ. XXVII. 47, марк. X. 49, io. XI. 28 **глашаетъ** ассем. ник.: **зоветъ** нашъ и зогр., лук. XIV. 12 **не глаши** ник.: **не зови** нашъ и зогр., марк. X. 49 **зъкаѭ** нашъ: **къзъкаѭ** зогр., io. IV. 16 **призови** нашъ и остр: **пригласи** зогр. асс. ник., io. XI. 28 **призъка** нашъ: **пригласи** ассем., io. IX. 18 **призъкашѧ** нашъ: **пригласиша**, **къзгласиша** всѣ прочіе, io. IX. 24 **призъкаша** нашъ, **къзъкаша** остр.: **къзгласиша** зогр. асс. ник., io. XVIII. 33 **козъка** нашъ, **призъка** остр.· **гласи** зогр. асс. ник.; io. XI. 43, XII. 17 **къзъка** нашъ: **къзгласи** зогр. ник. остр. Что первенство на сторонѣ глагола **гласити**, въ этомъ убѣждаетъ насъ замѣчательная описка io XIII. 13, гдѣ въ нашемъ текстѣ читается **глашете** вм. бывшаго въ подлинникѣ **глашаете**. — Нашъ текстъ сходится съ ассем. ник. остр. въ словѣ **плащаница** матѳ. XXVII 59, марк XIV. 51. 52, XV. 46, лук. XXIII. 53, но зогр. отступаетъ, переводя словомъ **понѣвица**, которое въ томъ же смыслѣ употреблено переводчикомъ Изборника 1073-го года: **якоже бо онъ г҃не тѣло въ понѣвицѫ обивъ**.

3. Число непереведенныхъ словъ евангельскаго текста колеблется, но древнѣйшіе тексты вообще отличаются тѣмъ, что въ нихъ, какъ естественно можно было ожидать, кое-что осталось еще непереведеннымъ, для чего позднѣйшіе исправители нашли подходящія славянскія выраженія. Нашъ памятникъ въ сравненіи съ Зографскимъ или Ассемановымъ представляетъ лишь немного особенностей. Въ немъ осталось: матѳ. X. 29 **на ссарію кѣнимѣ есте** (ἀσσαρίου πωλεῖται), такъ и въ ассем. **на асирію**, остр. **ассарии**, никол. **на сысарь**, но въ зограф. переведено **пѣнязоу**. — матѳ. XV. 17, марк. VII. 19 **афедрономъ**, **сквозѣ афедронъ** (и зогр и ник. оставили слово непереведеннымъ), а въ галицк. 1144 года уже переведено словомъ **проходъ**. — δηνάριον обыкновенно переводится словомъ **пѣнязь**, такъ матѳ. XVIII. 28, XX. 2. 9. 10. 13, XXII. 19, марк. VI. 37, XII. 15, XIV. 5, лук. X. 35, XX. 24, io. VI. 7, XII. 5, только лук. VII. 41 осталось **динарь**, такъ и зогр. ассем., остр. въ послѣднемъ мѣстѣ тоже **динарии**, иначе то **пѣнязь**, то **сребьникъ**, то **цата** (напр. **цата** матѳ. XVIII. 28, XXII. 19, марк. XIV. 5, **сребьникъ** лук. X. 35, io. VI. 7, XII. 5), **съребьникъ** знаетъ и нашъ текстъ, какъ переводъ греческаго ἀργύριον матѳ. XXVI. 15, XXVII. 3. 9, марк. XIV. 11, но слова **цата** въ немъ, въ ассем. зогр. ник. вовсе нѣтъ: оно заимствовано изъ готскаго kintus, было извѣстно на югѣ (какъ видно изъ старосербскаго цета), и попало въ еванг. текстъ вѣроятно въ Болгаріи. Дѣйствительно, Константинъ презвитеръ болгарскій читалъ уже въ своемъ текстѣ **цата**, и переводчикъ пандектовъ Антіоха употребилъ это слово. И такъ — **пѣнязь** югозападное, **цата** юговосточное слово. — io. X. 22 **енѣнии**, греч. ἐγκαίνια, осталось такъ, непереведенное, въ нашемъ текстѣ, въ Добриловскомъ 1164 г. **еньгеньи** и Никольскомъ (только испорчено въ **никентиѣ**), всѣ прочіе даютъ уже переводъ **съмъщении** или **обновлении**, **поновлении**. — io. XXI. 7 **епендитомъ** (ἐπενδύτην) въ нашемъ текстѣ зогр. ассем. остр. ник., но въ позднѣйшихъ переводится то словомъ **срачица**, то **одежда**. — лук. I. 5 **отъ ефимѣриѣ** (ἐξ ἐφημερίας) въ нашемъ текстѣ, остр. ник. асс., но зогр. даетъ переводъ **дънекыныѣ чрѣды**, а въ стихѣ 8. всѣ переводятъ слово тѣмъ же выраженіемъ **чрѣда** только безъ прилагательнаго.— марк. IX. 43. 45. 47 **въ ѥеонѫ** нашъ и зогр., но едва ли это былъ первый переводъ; судя по

замѣчательному консерватизму Никольскаго евангелія, въ которомъ читаемъ ошибочный переводъ: вѣ родѣ огна негасоуштаго, вѣ рождьство огньное, надо полагать, что первый переводчикъ вм. γέεννα прочелъ γενεά, при чемъ слѣдуетъ замѣтить, что эти стихи не входили въ первоначальный составъ евангельскихъ чтеній; сл. Оп. синод. рукоп. II. 1. 134. — марк. XV. 39. 44. 45 κεντουρίων обыкновенно переводится словомъ сѫтьникъ, но на послѣднемъ мѣстѣ (въ стихѣ 45) осталось въ нашемъ текстѣ, въ зогр. ник. хвал. гал. кентоурнона—очевидно такъ было и въ первоначальномъ переводѣ. — матѳ. VI. 28. лук. XII. 27 κρινα (τὰ κρίνα) осталось въ наш. текстѣ и ник., но въ зогр. данъ уже переводъ цѣѣтъ селѫнъıхъ, остр. на первомъ мѣстѣ кринъı, другого же нѣтъ. — іо. XII. 3, XIX. 39 въ наш. текстѣ литра согл. съ греч. λίτραν, но зогр. асс. ник. либра, подъ очевиднымъ вліяніемъ лат. lĭbra. — μύρον не переводится въ наш. текстѣ иначе, какъ словомъ мѵро матѳ. XXVI. 7. 9. 12, лук. VII. 37. 38, XXIII. 56, іо. XII. 5, два раза въ женскомъ родѣ: лук. VII. 46 мироѫ и іо. XI. 2 мироѫ, но это не стоитъ въ связи съ латинскимъ myrrha, какъ я полагалъ при изданіи Ассеманова евангелія, введенный въ заблужденіе ошибочнымъ чтеніемъ издателя текста, напечатавшаго матѳ. XI. 11 мѵро вм. змѵрнѫ; наконецъ марк. XIV. 3. 4 и іо. XII. 3 употреблено слово χρισμα (χризмъı, гыкѣль χризмънаѣ, конѫ χризмънъıѭ) какъ въ нашемъ текстѣ, такъ въ зограф., ник. евангеліе здѣсь прибѣгло къ переводу слова хризма (χρίσμα) самымъ обыкновеннымъ выраженіемъ масть, мастьнъıи, но матѳ. XXVI. 7 пишетъ χризми драгие вм. мѵра драга. Слово χρισμα можно найти еще въ нѣкоторыхъ другихъ кирилловскихъ памятникахъ XII—XIII вѣка, напр. въ Галицкомъ, Симоновскомъ, Карпинскомъ, и наоборотъ мѵро или моуро въ позднѣйшихъ глагол. текстахъ (въ книгахъ латинскаго обряда). — марк. XII. 33 олокавътоматъ нашъ, зогр. ник. б., а ассем. перевелъ вѣсесѫжагаемъıхъ жрѣтвъ и съ нимъ соглашается ник. а. — оцьтъ попало рядомъ съ олтарь и другими словами изъ латинскаго языка къ югозападнымъ славянамъ и такимъ путемъ въ старословѣнскій переводъ евангелія, но марк. XV. 23 оцьтъно вино нашъ, зогр. остр. сав. (оцьтѣно) должно быть не находилось въ первомъ переводѣ, когда асс. пишетъ озмьрено, никол. осмьрнено т. е. ἐσμυρνισμένον. — πήρα остается непереведеннымъ марк. VI. 8, лук. IX 3, ни пиръı, лук. XXII. 35 кес пиръı, 36 пиръ, въ переводѣ матѳ. X. 10 мошьнъı и лук. X. 4 крѣтништа, но и здѣсь въ ник. ев. оба раза пиры (т. е. пиръı), несмотря на то, что зогр. сходится съ нашимъ текстомъ. — πορφύρα не переводится лук. XVI. 19: вѣ порфирѫ і вусонъ, такъ нашъ и всѣ прочіе (вѣ оусонъ сав вѣ вусѣ остр. асс.), но обыкновенно въ нашемъ и никол. передается черезъ прапрѫдъ марк. XV. 17. 20, прилагательное прапрѫдьнъ іо. XIX. 2. 5, ассем. и сав. черезъ прѣпрѫдъ, прѣпрѫда, прѣпрѫдьнъ, но остр. багърѧница, багърѧнъ, простое багъръ встрѣчается въ Супрасльскомъ сборникѣ, первое слово югозападное, второе юговосточное; странной формѣ прапрѫдъ или м. б. лучше прапрѫда какъ будто бы образчикомъ послужило прилагательное purpuratus. — σάτον осталось у насъ въ род. падежѣ множ. числа сатъ: трии сатъ матѳ. XIII. 33, лук. XIII. 21, остр. несклоняемо трии сата, на параллельномъ же мѣстѣ трии полъспждиа (ожидаемъ трѣ полъспждиа или трии полъспждии), это позднѣйшій объяснительный переводъ, собственно σάτον = μόδιον καὶ ἥμισυ Ἰταλικόν, но исправитель понялъ σάτον въ значеніи греческаго χοῖνιξ, а χѳникъ есть полѳспѳдіе, какъ сказано въ одномъ толковомъ апокалипсисѣ. — σίκερα лук. I. 15 у насъ сикера, такъ и никол. (только по опискѣ кисера), между тѣмъ уже зогр. даетъ переводъ: творена кваса, въ галицкомъ еванг. олоу. — σκάνδαλον въ нашемъ текстѣ остается непереведеннымъ: матѳ.

XIII. 41 сканьдѣлы (всѣ прочіе съблазны, только никол. сканьдили), XVIII. 7 отъ сканъдѣлъ. сканьдаломъ, сканьдалъ (здѣсь и зогр. сканъдалъ, никол. ближе къ нашему по формѣ слова сканьдилъ, скандиломъ), лук. XVII. 1 сканъдали (зогр. и ник. съблазни), только матѳ. XVI. 23 уже и въ нашемъ текстѣ съблазнъ; глаголъ σκανδαλίζω рѣдко безъ перевода: матѳ. XVIII. 6 скандалисаетъ (такъ и зогр., скандилисаетъ ник.), лук. XVII. 2 скандалисалъ (зогр. ник. съблажнѣетъ), иначе вездѣ блазнити (io. VI. 61, матѳ. XIII. 57) и съблазнити, съблажнѣти. — σκηνή не переводится марк. IX. 5, лук. IX. 33: скинии три (зогр. и остр. на второмъ мѣстѣ тоже скинии, но на первомъ зогр. крокы, ник. оба раза сѣни), переведено матѳ. XVII. 4 и лук. XVI. 9 крокы. Уже несогласіе въ переводѣ (то крокы, то сѣни) доказываетъ, что попытка передачи греческаго слова славянскимъ не принадлежитъ первому переводчику. — νόμισμα τοῦ κήνσου матѳ. XXII. 19 передается у насъ старинымъ словомъ скламъ, заимствованнымъ изъ готскаго skillings, еще въ зогр. б. скъламъ, гал. ев. склязь, ник. клязь, но уже асс. окразъ и остр. цатж. — γλωσσόκομον io. XII. 6, XIII. 29 переведено у насъ иностраннымъ, западнаго происхожденія словомъ скринницѫ (такъ сав. ник. и галицк. ев.), въ зогр. асс. словомъ ковьчежьць, остр. рачицѫ; и здѣсь колебаніе между ковьчегъ и рачица свидѣтельствуетъ о томъ, что это поздѣйшія исправленія. — κέραμος лук. V. 19 передается иностраннымъ словомъ скѫдель (скѫдоль зогр. скѫдълы асс. скоудѣль ник.), заимствованнымъ изъ латинскаго scandula (м. б. посредствомъ нѣмецкаго языка), въ остром. переведено покрокъ; κεράμιον: скѫдьлиникъ марк. XIV 13, лук. XXII. 10 (скѫдолиникъ зогр. скоудилиникъ ник.), κεραμεύς въ прилагательной формѣ скѫдѣлиникокъ матѳ. XXVII 7, скѫдѣлиничь, какъ новое доказательство, что переводное слово покрокъ позднѣйшаго происхожденія. — στάδιος, στάδιον передается непереводнымъ выраженіемъ стадии (род. множ. числа) лук. XXIV 13, io. VI. 19, XI. 18, остр. на послѣднемъ мѣстѣ полъриштъ, но это слово передаетъ матѳ. V. 41 греческое μίλιον въ нашемъ и въ зогр. ник. — лук. I. 10. θυμίαμα передается въ нашемъ текстѣ словомъ тѣмьѥнъ (temjan еще до сихъ поръ у кайкавскихъ хорватовъ), ближе къ греческому, очевидно въ исправленномъ видѣ, остр. дυмиана (зогр. и ник. тъмиѥна, ассем. тимиана). — ὑπόκρισις переводится всегда замѣчательно образованнымъ словомъ лицемѣріе (или лицемѣрьство) матѳ. XXIII. 28, марк. XII. 15, лук. XII. 1; поэтому не удивительно, что и ὑποκριτής уже въ древнѣйшихъ текстахъ является въ переводномъ видѣ какъ лицемѣръ, однакожъ сначала еще какъ-то несмѣло, примѣровъ непереводнаго упокритъ очень много, напр. въ нашемъ текстѣ упокритъ: матѳ. VI. 2. 16, XXII. 18, XXIII. 13. 15. 25. 27. 29, XXIV. 51, лук. XII. 56, а лицемѣръ: матѳ VI. 5, VII. 5, XV. 7, XXIII. 14. 23, марк. VII. 6, лук. VI. 42, XI. 44, XIII. 15; замѣчательно, что зограф. и никол. евангеліе на тѣхъ же мѣстахъ пишутъ то упокритъ, то лицемѣръ — блестящее доказательство ихъ точности. Въ остром примѣры переводнаго выраженія взяли верхъ, осталось только разъ упокрити матѳ. XXII. 18.

Но какъ въ прочихъ отношеніяхъ, такъ и въ этомъ нашъ памятникъ иногда отступаетъ отъ первоначальнаго перевода, обнаруживая новыя, выраженія, т. е. переводныя слова тамъ, гдѣ согласно съ консервативнымъ никольскимъ текстомъ для первоначальнаго труда надо предположить слова непереводныя. Такъ лук. XVI. 6 βάτος переведено словомъ мѣра въ нашемъ, зогр. и галицк. ев., но никол. ев. оставило кадь — такъ и было сначала въ текстѣ. — матѳ. XXVI. 18 πρὸς τὸν δεῖνα переведено къ єтероу въ нашемъ, зогр. никол., къ єдиномоу остр., къ нѣкомоу сав., но въ асс. осталось къ дини, такъ и было въ первоначаль-

номъ текстѣ. — марк. IV. 38 ἐπὶ τῇ πρύμνῃ переводится въ нашемъ, никол. и гал. ев. и т. д. на кръмѣ, въ зогр. сохранилось слово на докъторѣ, стоящее несомнѣнно въ связи съ древненѣмецкимъ doftâ (transtrum, Ruderbank). — io. XI. 44 δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις переводится въ нашемъ и другихъ текстахъ переводнымъ словомъ оукроемъ, но въ никол. хвал. и Карпинскомъ ев. (одномъ изъ Хлудовскихъ) оставили греческое слово кирикми (въ хвал. описка киракмы). — матѳ. XVI. 18 ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ и въ нашемъ текстѣ и въ зогр. переводится ѣ на семь камене (остр. камени), но въ ассем. никол. хвал. оставлено непереводное выраженіе на семъ петрѣ. — лук. XVI. 58 τῷ πράκτορι, ὁ πράκτωρ въ нашемъ текстѣ слоуѕѣ, слоуга, такъ и зогр. и въ прочихъ текстахъ, но ник. и хвал. ев. оставило непереведеннымъ пратороу, праторь. — марк. VI. 27 σπεκουλάτορα въ нашемъ текстѣ и зогр. передается черезъ конна, остром. черезъ мечьника, но ассем. и ник. спекоулатора. — σουδάριον въ нашемъ текстѣ оставлено непереведеннымъ, только io. XX. 7 сѫдарь, переведено же въ лук. XIX. 20 къ оуброусѣ, io XI. 44 оуброусомъ (такъ и зогр. остр. ассем.), но никол. еванг. оставило непереводное слово также io. XI. 44 соударомь (соударемь), такъ и Карпинское (Хлудовское). — матѳ. XXVI. 23, марк. XIV. 20 τρυβλίον переведено словомъ солило въ нашемъ текстѣ, зогр. ассем. остр., но въ никол. оставлено къ трикълии (такъ и въ Карпинскомъ ев.); — лук. XX. 22, лук. XXIII. 2 φόρος переведено словомъ данк во всѣхъ прочихъ текстахъ, только никол. а. галицк. и карп. ев. сохранили форъ на первомъ мѣстѣ. — лук. XII. 42, XVI. 1. 3. 8 οἰκονόμος переведено словомъ приставьникъ въ нашемъ текстѣ и зогр., но въ никол. осталось лук. XVI. 1. 8 оуконома, и галицк. карп. рук. XVI. 8 иконома.

Это бѣглое обозрѣніе важнѣйшихъ особенностей нашего памятника могло убѣдить насъ, что онъ во всякомъ случаѣ принадлежитъ къ самымъ замѣчательнымъ остаткамъ древнѣйшей славянской письменности. Уступая нѣсколько Зографскому евангелію въ соблюденіи звуковыхъ тонкостей, онъ превзошелъ его въ вѣрной передачѣ рѣдкихъ грамматическихъ формъ, въ составѣ же словъ и оборотовъ сохранилъ не мало старины, благодаря которой значительно расширяются наши представленія о первоначальномъ переводѣ. Теперь уже нельзя сомнѣваться въ томъ, что какъ глаголическіе, такъ кирилловскіе тексты, дошедшіе до насъ, изображаютъ результатъ усиленной литературной дѣятельности, продолжавшейся съ конца IX-го по XI столѣтіе, въ предѣлахъ древней Болгаріи, Македоніи, Сербіи, Босніи, Хорваціи и Далмаціи. Эта вторая эпоха конечно рѣзко отпечатлѣлась на всѣхъ литературныхъ произведеніяхъ своего времени, какъ тѣхъ, которыя тогда впервые были написаны, такъ и тѣхъ, которыя только списывались съ готовыхъ старшихъ источниковъ. Вездѣ черты древнѣйшей паннонско-моравской эпохи сглаживались, малоизвѣстныя формы и слова замѣнялись новыми, лучше извѣстными, замѣченныя ошибки и неточности въ переводахъ, раньше сдѣланныхъ, исправлялись, пробѣлы восполнялись. Это тихое движеніе, имѣвшее значеніе немаловажныхъ реформъ, не отмѣчено громкими словами на страницахъ культурной исторіи славянъ, но тѣмъ убѣдительнѣе изображено въ самомъ дѣлѣ, въ литературныхъ памятникахъ той отдаленной эпохи. Необходимо только умѣніе читать ихъ съ толкомъ,

освѣщать критическими взглядами, заставить проговорить. Это дѣло филологической науки. Реформы, вызванныя новыми условіями, сначала касались равнымъ образомъ какъ тѣхъ старыхъ, въ глаголическомъ письмѣ съ сѣвера на югъ занесенныхъ литературныхъ памятниковъ, такъ и новыхъ, на домашней грекославянской почвѣ возникшихъ кирилловскихъ; но первые вскорѣ начали здѣсь отставать, какъ менѣе удобные для страны, привыкшей читать греческое письмо. Близость Византіи, зависимость духовной жизни южныхъ, въ особенности болгарскихъ славянъ отъ идеаловъ культуры византійской — вскорѣ сдѣлали свое дѣло: паннонская старина была отодвинута на заднее мѣсто, запросы на увеличеніе числа и распространеніе глаголическихъ памятниковъ стали прекращаться; ими продолжали дорожить еще только южнославянскіе «старовѣры» — богомилы и западная часть балканскаго полуострова (Боснія, Далмація, Хорвація, Истра и острова адріатическаго моря), гдѣ вліяніе византійское обрывалось на волнахъ вліянія римскаго. Болгарія и ея оффиціальные представители, съ царемъ Симеономъ и его литературными сотрудниками во главѣ, высказались, вмѣстѣ съ провозглашеніемъ своей духовной связи съ Византіею, въ пользу грекославянскаго письма, нынѣшней кириллицы, давши ей предпочтеніе.

Благодаря этому не случайному, а ходомъ исторіи обусловленному обстоятельству, въ памятникахъ глаголической письменности сохранилось много старины, они остались единственными свидѣтелями давно уже минувшей литературной дѣятельности, такъ какъ и содержаніемъ и формою изображали по большей части состояніе языка не своего времени, а предшествовавшей ему эпохи, сложившагося въ литературную форму въ другой странѣ, подъ другими культурными условіями. Такимъ образомъ они становятся важнымъ пособіемъ при историческомъ изученіи вопроса о происхожденіи христіанской культуры у славянъ, для филологической же науки посредствующимъ звеномъ между массою памятниковъ позднѣйшихъ столѣтій (эпохи болгарско-русско-сербской), и первымъ зарожденіемъ церковнославянской письменности на почвѣ моравско-паннонской; они вносятъ свѣтъ въ необозримое количество памятниковъ этой письменности, давая возможность остановиться на нѣкоторыхъ изъ нихъ, какъ наиболѣе вѣрномъ отраженіи старины, хотя бы и въ позднѣйшихъ спискахъ. Приведу примѣры. Давно уже покойный Шафарикъ узналъ значеніе Никольскаго евангелія, позднѣйшими изданіями и изслѣдованіями Даничича объ этомъ, какъ и параллельномъ, болонскомъ спискѣ оправдались отзывы Шафарика, и кромѣ того выяснился очень важный фактъ, что сохраненіемъ этихъ важныхъ памятниковъ мы обязаны боснійскому богомильству. Теперь же изъ разночтеній, приводимыхъ почтеннѣйшимъ о. Амфилохіемъ въ изданіи галицкаго евангелія 1144 года, выходитъ наружу, что къ числу такихъ же замѣчательныхъ, стариною текста блестящихъ памятниковъ принадлежитъ еще одно евангеліе Хлудовскаго собранія рукописей, названное у о. Амфилохія Карпинскимъ, въ описаніи покойнаго Андрея Попова оно числится подъ № 28 (Евангеліе-Апостолъ апракосъ) и относится всѣми, кто видѣлъ его, къ XIII—XIV вѣку (о. Амфилохій говоритъ прямо о XIII в., А. Поповъ прибавлялъ изъ осторожности XIV в.). Текстъ этого евангелія слѣдовало бы, если не издать цѣликомъ, то по крайней мѣрѣ тщательно изучить, потому что онъ характеромъ языка въ грамматическомъ и лексическомъ отношеніи превосходитъ всѣ до сихъ поръ извѣстныя кирилловскія евангелія и прямо сближается съ древнѣйшими глаголическими списками. Въ немъ оказываются по разночтеніямъ у о. Амфилохія такія старин-

ныя слова, какъ: калии, въслѣпати, вѣкити, дрѫселъ, етеръ, жалъ (= гробъ), заклепе (= затвори), искрь, мнса, мждьнъ, рѣсьнота (къ рѣснотѫ = къ истинѫ), рѣсьнотикьнъ, склязь, сцѣгль, хлѫпати, ѫдро и т д., въ немъ сохранились простые и с-аористы старшаго типа, онъ знаетъ форму кѫ, кимь, повелительное наклоненіе оубиимъ, такія формы какъ иноплеменикось, и можетъ быть еще кое-что (характеристика языка этого памятника въ сочиненіи Гр. Воскресенскаго объ Апостолѣ на стр. 118—119 не удовлетворяетъ). И такъ — до сихъ поръ мы могли приводить въ ближайшую связь съ глаголическими текстами евангелія только два кирилловскіе списка XV вѣка: Никольское и Болонское евангеліе, оба сербской редакціи босній-скаго разряда; теперь же присоединяется къ нимъ еще одинъ кирилловскій памятникъ (изъ Хлудовскихъ), превышающій тѣхъ цѣлымъ столѣтіемъ, а кромѣ того, судя по его болгарской редакціи, происходящій изъ предѣловъ Болгаріи. Подробное изученіе памятника, на который я этимъ обращаю вниманіе всѣхъ, кому онъ доступенъ, пусть выяснитъ вопросъ: не принадлежала ли и эта рукопись болгарскимъ богомиламъ? иначе трудно понимать, какая могла быть охота въ XIII или XIV вѣкѣ для православнаго христіанина пріобрѣтать списокъ евангельскаго текста, на столько различнаго отъ обыкновенной редакціи? Всѣ до сихъ поръ извѣстные тексты этого стараго типа, вышедшаго въ оффиціальной церкви давно уже изъ употребленія, если они списывались еще въ XIV или XV вѣкѣ, то очевидно предназначались для богомиловъ, дававшихъ предпочтеніе старинѣ.

Къ обоимъ спискамъ Хваля, о которыхъ была рѣчь, я могу прибавить еще одно богомильское евангеліе, хранящееся въ Императорской публичной библіотекѣ, въ числѣ рукописей покойнаго Гильфердинга подъ № VI. Оно написано на пергаментѣ боснійскимъ почеркомъ кирилловскаго письма, очень похожимъ на письмо Никольской или Бѣлградской рукописи; писецъ упомянулъ о себѣ въ концѣ рукописи «а записа божиомь милостию хрьстиѣнинь а зовомь Тврьтько Припьковичь земломь Гомиланинь», повидимому онъ жилъ въ началѣ XV вѣка. Въ текстѣ этого евангелія, хотя оно во многомъ уже отступило отъ древности, все-же сохранились такія слова, какъ: искрь ксн, ѫдро нде, ѫдро вста, заклопи се, клепле, въ ризѣ прапрѣдьнѣю, ѿ непрѣзни, да не прѣданъ кимь бнлъ или не кимь предалн его текѣ и т. д., однимъ словомъ, уцѣлѣло много старинныхъ выраженій и оборотовъ, хоть и не столько, какъ напр. въ Никольскомъ евангеліи.

Я надѣюсь, что найдутся еще и другіе тексты, кромѣ здѣсь упомянутыхъ, съ хорошо сохранившимся типомъ стараго перевода, и убѣжденъ въ томъ, что дальнѣйшія разысканія подтвердятъ изложенныя здѣсь мысли.

СЛОВОУКАЗАТЕЛЬ (INDEX VERBORUM).

А

а καί et, δέ vero, autem (saepissime occurrit).

акнє εὐθύς, εὐθέως statim, confestim, παραχρῆμα continuo: 9. 17, 21. 22—23, 44. 2, 50 2. 13. 21, 89. 18, 93 14, 104. 22, 109. 15, 118. 15. 21. 23, 119. 18. 20, 120. 23, 124. 7, 128. 2. 6. 10, 129. 13, 130. 22, 131 21, 133. 7. 26, 134. 15. 16, 137. 9. 15, 139. 7. 21. 30, 145 3, 150. 15. 25, 159. 1. 7, 175. 28, 176 5, 194. 28, 209. 19, 213. 5, 214. 22, 220 10, 232 1. 14, 233. 4, 256. 8, 258. 7, 260. 5, 263. 17, 275. 15, 283 12, 284. 16, 287. 2, 293 22, 301 22, 329. 27, 337. 3. 10, 343. 12, 373. 23. 28, 390. 14, 395. 28, 400. 13. 14; — акѣ 24. 24, 42 15, 44. 5, 73. 8. 14. 18, 75. 14. 16, 101. 27, 116. 26, 117. 2. 18. 23, 118. 16, 120. 5, 121. 12, 127. 8, 133, 10, 143. 22, 149. 24, 159. 12, 179. 1, 263. 17, 331. 12; — акъ (ε omissum) 117. 26.

аввА ἀββᾶ, abba. 175. 8

авєлъ Ἄβελ, Abel: авєла 86. 9; авєлѣ 251. 23.

авиатарь Ἀβιάθαρ, Abiathar: авиатарн 123. 9—10.

авиѣнь τοῦ Ἀβιά, Abia: авиѣнѫ 189. 14.

авилиннн Ἀβιληνή, Abilina. авилиннєѭ 202. 7.

авиннадавъ 1 7 pro аминадавъ Ἀμιναδάβ.

авити ἀποκαλύπτω revelo, φανερόω manifesto; авити см φαίνομαι appareo, φανερόομαι manifestor: авн ἀπεκάλυψε 56 18; — см ἐφάνη 28. 19, 44 20, ὤφθη 300. 6, ἐφανέρωσεν 400. 4, imperat. φανέρωσον σεαυτόν 342. 14, авитъ см 89. 22—23, 128. 25, 228. 10; авитъ см 323. 25, 353. 3; авистє см ὤφθη 58. 5; авити ἀποκαλύψαι 243. 6, -см ἀναφαίνεσθαι 284. 17; авишн см 16. 12; авлѣатє см φαίνεσθε 85. 16, авлѣатъ см 89. 14, 177 25—26; vide sub ѣв—.

авиоудъ Ἀβιούδ, Abiud: авиоуда, авиоудъ 2. 13.

авлєнне ἀνάδειξις ostensio, ὀπτασία visio, φανερὸν palam: авлєнне 182. 26, 310. 1; авлєнии 187. 16, авлєннѣ 196. 6.

аврамъ Ἀβραάμ Abraham. 1. 2, 273. 21, 274. 10, 350. 22. 25, 351. 29, 352. 12—13, аврамъ 352. 19; аврама 2. 21, 6. 24, 262. 5, 352. 3, аврама 203. 2, 273. 15, 352. 16—17; аврамоу 159. 20, 203. 4, аврамоу 194. 8; авраамє 273. 17, 274. 12; авраамомъ 22. 26; авраамовъ 205. 13; авраамль 284. 11, аврамль 81. 8, 165. 8; аврамлє 273. 12, 350. 5. 14—15; авраамлѣ 350. 21. 22, авраамлы 1. 2, аврамлѣ 291. 2, аврамлиѫ 260. 16.

авъгоустъ Αὔγουστος Augustus· авъгоуста 196. 9, авгоста остр. авгоста acc.

авѣ παρρησία palam, δῆλον, φανερόν (ποιεῖν) manifestum (manifestare): 104. 20, 124. 26, 365. 14, cf. ѣвѣ.

агнецъ ἀμνός, agnus: 316. 23, 317. 15; агньцѧ 240. 20, 402. 4 (vl. окьцѧ πρόβατα).

агода, rectius плодъ, сав кн. 40. 7—9 nota.

адамовъ τοῦ Ἀδάμ 205. 19.

адъденевъ τοῦ Ἀδδί 205. 2.

адъ ᾅδης infernum ада 36. 4, 242 3; адѣ 273. 14; — adj. адовъ: адова 56. 17.

азоръ Ἀζώρ азора, азоръ 2. 14.

азъ ἐγώ ego· 7. 5 17, 11. 23, 12. 13. 28, 13. 4. 15, 22. 7. 11, 30 26, 31. 19, 32. 22, 34. 22—23, 36. 21, 39. 14. 18, 50 14, 65. 11, 71. 3. 26. 28 31, 75. 29, 76. 1. 10. 19, 81. 8, 86. 1, 87. 15, 94 26, 98. 13, 99. 6. 14, 100. 8. 28, 113. 23, 115. 4, 116. 20, 136. 10, 139 22, 151. 4, 157. 20. 21. 24. 25, 165. 8, 168. 7—8, 173. 22 bis, 177. 7. 18—19, 191. 3. 6, 201. 11, 203. 26, 221. 8, 223. 8, 232. 9, 234. 8. 9, 240.

19, 244. 22, 246. 26, 248. 5—6. 9, 269. 5, 272. 2, 285. 21. 25, 285. 15. 24, 293. 17, 297. 11, 298. 24. 26—27, 299. 5, 302 17, 304. 6, 311. 11. 16—17, 312. 13, 316. 3. 9. 15. 19. 25. 27, 317. 2. 5—6. 11, 324. 18, 326. 20. 22, 327. 23, 328. 6, 328. 20, 331. 10, 332. 3, 333. 15. 19. 26, 334. 3. 21, 335. 2, 337. 9, 338. 25, 339. 13. 14. 22, 340. 3. 7. 10. 11. 19. 23. 24. 25, 341. 12. 28, 342. 19. 20. 22, 345 6. 13, 347, 25. 27, 348. 6. 11. 12. 14. 17. 28, 349. 1. 4. 6. 8. 10—11. 16. 20. 24, 350. 17, 351. 1. 12. 21. 23, 352 5. 9. 19, 353. 19, 356. 15, 357. 16. 19 24 26, 358. 7. 10. 16. 18, 359. 6 11. 11—12 18 28, 360. 10, 362. 19. 24. 364. 6, 368. 22. 369. 6, 370. 13 17. 22. 27, 371. 19, 372. 10 13. 18. 24, 373. 12, 374. 1. 10, 375. 4. 5. 8. 20. 21. 24. 27, 376. 2. 6. 7. 17. 18. 19. 23, 377. 14, 378. 1. 8. 11 12. 13, 379. 3. 6. 16. 21, 380. 4 6. 22, 381. 8. 14. 15. 16. 23. 25. 26, 383. 25 26, 384. 14. 23, 385. 13. 19. 23, 386. 4. 6. 10. 13 14. 18. 21. 23, 387. 2—3. 8. 12, 388. 4—5. 6. 10, 389. 18. 19. 24, 390. 12, 391. 9. 18. 19. 25, 398 7. 26.

аниє ѡ́ов ovum. аница 247. 10.

акъı pro ѣко 299. 5. зогр.

акридъ ἀκρίς locusta. акридн 6. 15 ассем. (остр. акридъ, деч. пржзи), 116. 15—16.

алавастръ ἀλάβαστρον alabastrum: 97. 17—18, 172. 1. 3, 224. 10—11. (зогр. алавѣстръ).

алгоунинъ ἀλόης, aloes: алгоунино 396. 15 (vl. аломно, олъгоунино).

алексѧдровъ Ἀλεξάνδρου, Alexandri: алексѧдровоу 181. 1.

алн 181. 22 (in graeco et latino textu verbum abest).

алмодановъ, pro елмодановъ, Ἑλμαδάμ Helmadam.

алъдни, pro usitato ладни, зогр. 117. 22.

алъкати πεινάω esurio: алчѫща 96. 1. 22, алчштєи 217. 1—2. (vl. лачѫштєи), алчѫштѧѭ 194. 4 (vl. лачѫштѧѭ); pro постити сѧ: алъкати остр. 280. 6.

алѣфеовъ Ἀλφαίου Alphaei: алѣфеовъ 29. 16—17, алѣфеова 121. 18—19, 216. 14, алфеова 125. 10—11.

аманъ Ἀμών (vl. Ἀμώς) 2. 7. 7—8

амни, амнинь ἀμήν, amen: saepissime амнинь 22. 18, 30. 23, 31 18, 33. 23, 34. 25, 43. 20, 57. 22, 59. 25, 61. 7, 62. 24 et alia; non nunquam амнинъ (амнъ) 63. 19, 99. 3, 319. 5, 340. 14; haud raro амни: 68. 10, 86. 12, 98. 6, 170. 30, 173. 18, 296. 1, 319. 5, 322. 4, 332. 8, 333. 1, 340. 1, 351. 24, 356. 25, 357. 15, 372. 14. 24, 373. 2, 374. 16, 375. 26 bis, 383. 12.

аминадавовъ τοῦ Ἀμιναδάβ 205. 10.

амосовъ τοῦ Ἀμώς 204. 26—27.

андрѣа Ἀνδρέας, Andreas: анъдрѣа 29. 14, 167. 26, 317. 24, 336. 2—3, 368. 11; анъдреѫ 9. 10, анъдрѣѭ 117. 13 (зогр. андрѣа), 125, 8—9, 216. 12; андрѣева 318. 12—13; анъдрѣови 368. 10, анъдрѣовъ 118. 18.

анѣлъ ἄγγελος angelus: анг҃лъ 34. 23, 46. 11, 102. 14, 116. 1, 190 11. 15, 191. 3, 192. 1. 6. 11. 22, 193. 4, 197. 7. 9, 223. 8—9, 236. 8, 300. 6, 310. 1, 369. 2, анг҃лъ 112. 3—4, анг҃л 111. 21, 330 17 (аг҃глъ 3. 5 16, 5. 1. 21); анг҃ли 46. 7, 47. 11, 62. 14, 81. 5, 90. 15, 95. 10, 117. 6, 165 4, 171. 5, 197. 22, 234. 11 (аг҃ли 8. 22); анѣла 397. 26 dualis; анѣлоу 191. 2, 192. 21; анг҃лы 89. 29, 170. 20, 319. 7; 57 20, 148. 3, 253. 8. 10, 268. 13, 273. 12; анг҃ломъ 96. 15, анг҃лмъ 197. 17, 198. 14, 206 23, 291. 18 (аг҃гломъ 8. 11).

анна Ἄννα Anna: 199. 25.

анна Ἄννας: анна 390. 5, аннѣ 202. 7, 388. 23.

аннаєвъ τοῦ Ἰανναί 204. 25.

апостолъ ἀπόστολος apostolus: ап҃лъ 114. 8, 186. 16, 372. 16, апост҃ла 297. 23, ап҃ли 137. 22. 23, 234. 11, 275. 6, апост҃лы 251. 18—19, ап҃лмъ 114. 14, 188. 27, 308 21.

арамъ Ἀράμ· арама, араамъ 1. 7; арамовъ 205. 11.

аримаѳѣа Ἀριμαθεία· аримаѳѣи 110. 17, 182. 24—25, 307. 10, 396. 9.

аромаѳъ ἄρωμα: аромаѳы 183. 9—10, 307. 21—22. 25, 396 17.

арфаксадовъ τοῦ Ἀρφαξάδ 205. 16.

архелан Ἀρχέλαος 5. 27.

архиерен ἀρχιερεύς 56. 28, 75. 25, 78. 7, 97. 8, 101. 23, 103. 13—14. 17. 24, 105. 2. 13, 106. 4. 22—23, 111. 3. 5, 123. 10, 161. 3, 162. 2, 171. 19, 176. 1. 22. 27, 177. 12. 16 22, 179. 1. 6 22. 23—24, 181. 19—20, 288. 3—4. 10—11, 290. 2, 296. 22, 302. 8, 303. 25, 309. 18, 345. 2, 364. 21, 365. 3. 8. 26, 367. 6, 387. 21, 388. 25, 389. 15—16, 391. 10, 392. 16. 393. 24, 394. 14 (арѣхиерен 173. 3—4, арьхиерен 74. 28); архиренѣхъ 115. 12, 188. 18; архиреѣмъ 304. 3; архиреомъ 71. 11, 98. 12, 105. 8, 113. 11, 157. 6, 172. 23, 297. 1, 300. 29, 303. 6. 7, 346 6; архиреови 102. 25—26, 119. 22—23, 176. 21, 388. 15—16, 389. 5—6. 9, 390. 1. 5 6; архиреова 102. 7, 103. 2, 176. 9—10, 300. 25; архиреовъ 97. 9—10, 176. 25, 178 7, 301. 7, 382. 7, 390. 10; архиренстии 304. 25.

архисунагогъ ἀρχισυνάγωγος: архисоунагогъ 132. 18—19, 260. 7; архисунагога 133. 24, 232.

16—17; архисунагогоки 133. 27—28, архисинагогокъ 143. 3.

архитриклинъ ἀρχιτρίκλινος· 320. 1. 5, архитриклиноки 319. 23—24.

арѡнь τοῦ Ἀαρών 189. 15.

асоурокъ τοῦ Ἀσήρ: асоурока 199. 26.

афедронъ ἀφεδρών 142. 10—11, афедрономъ 52. 20.

ахазъ Ἄχαζ 2. 5—6.

ахимъ Ἀχείμ 2. 15.

аште — аще εἰ, ἐάν, si (saepissime occurrit.).

Б

калнн ἰατρός medicus: калнн 133. 1, 208. 1, калнѣмъ 231. 24; калныѧ 122. 3.

кез ἄνευ, χωρίς, sine 32. 14, 220. 9, 297. 6, 299. 14, 347. 14—15, 378. 14; кес 44 9, 45. 20, 113. 8, 128. 15, 129. 28, 189. 19, 299. 15; кеж- 314. 4.

кезаконне ἀνομία iniquitas: 20. 26, кезаконнѣ 85. 18, 88. 3; кезаконенне 46. 13.

кезаконьникъ ἄνομος iniquus: кезаконьникома 181. 14, кезаконьникъı 299. 24.

кезводьнъ ἄνυδρος inaquosus: кезводънаѣ 248. 20 cf. кездънъ.

кез-д-разоума v. разоумъ 52. 17.

кездъна ἄβυσσος, abyssus· кездънѫ 230. 11.

кездънъ (recte кезводьнъ, ἄνυδρος): кездънаа мѣста 41. 12—13.

кезочьство ἀναίδεια, inprobitas: 246. 24.

кезоумне ἀφροσύνη, stultitia: кезоумьѥ 142. 19—20, кезоумьѣ 216. 3.

кезоумьнъ ἄφρων, stultus: кезоумьне 254. 14 (vl. кезоумьлю), кезоумьни 250. 17.

кеспечальнъ (vl. кес печални) ἀμέριμνος, securus: 113. 8—9.

кесѣда λαλία loquela: 104. 20, 178. 19, кесѣдъı 351. 31, кесѣдѫ 329. 4.

кесѣдовати ὁμιλέω loquor, συντυγχάνω adeo: 228. 18, кесѣдовашете 309. 1—2, кесѣдоуѫштема 309. 3—4.

кечьсти, кештьстни(sc. кез чьсти, кез чьстни) ἄτιμος sine honore: 48. 6, 135. 6; — кещьстьна 163. 4.

кештѧдъ, кештѧдьнъ ἄτεκνος, sine filiis: 291. 2. 6. 7.

ки, кимь, кимъ etc. vide кыти.

кисьръ μαργαρίτης margarita: 19. 5, 47. 1. 2.

кити τύπτω percutio, δέρω caedo, фрагелλάω flagello: 91. 20—21, 257. 6, кишн 390. 4; кижште 163. 6, 178. 4, 302. 3—4, 307 3, кижштюмоу 217. 25; кѣкаше 280. 10—11, кѣкаѫ 302. 4, 305. 5, кѣкѫ 107. 25, 180. 15, 392. 9; кишѧ 77. 7, 162. 25; кикъ 107. 13, 180. 9, кикъше 163. 3, 282. 18, 289. 7. 9; кьете маστιγωσετε 86. 4; кьенъ 257. 14. 16, кьени 168. 25; кнение маστιγῶσαι, ad flagellandum 71. 14.

кичь фрагέλλιον flagellum: 320. 19.

благъ ἀγαθός, χρηστός, bonus, suauis: 67. 18, 71. 3, 155. 15, 218. 19, 281. 3, 307. 9, 343. 8; блага gen. plur. 194. 5; блага 155. 14, 281. 3, 19. 17—18, 67. 18, 247. 12—13; благаа 19. 20, 273. 23, 333. 13; благо 36. 26, 67. 15, благое 219. 25; благы nom. sing. 67. 15, 94. 2. 10, 155. 11, 219. 23, 280. 28, 285. 8, acc. plur. 14. 3; благыѫ 245. 16; благомь 228. 2.

благоволити, благозволити εὐδοκέω complacео: благоволиѫ 117. 2, 204. 21, благозволиѫ 7. 26, 58. 14—15, vl. 117. 2, благозволи 38. 16, 255. 23; — благоволение εὐδοκία bona voluntas: 197. 21, 242. 25.

благовѣстити εὐαγγελίζω, εὐαγγελίζομαι euangelizo: 191. 8—9, 210. 4, благовѣститъ 207. 11; — благовѣствовати: благовѣствоуѧ vl. благовѣштаѧ 197. 10, благовѣствоуѧтъ 34. 11—12, 222. 26, благовѣствоуѧ 226. 2—3, благовѣствоуѧште vl. благовѣштаѧште 233. 21; — благовѣствованн. благовѣствоуоутъ сѫ 272. 25—26; — благовѣстьствовати: благовѣстьствоваше 204. 8, благовѣстьствоуѧштю 288. 9—10.

благодать vl. благодѣть χάρις gratia: благодатъ 192. 12—13, 200. 15 (благодѣть 315. 19. 20 зогр.), благодати 207. 24—25 (благодѣти 315. 13 зогр.), благодатиѧ 201. 21—22; — благодатьнъ (κεχαριτωμένος, gratia plenus): благодатънаѣ 192. 6—7; — благодатель εὐεργέτης beneficus: благодателе 298. 20.

благообразьнъ εὐσχήμων, nobilis: благообразенъ 182. 25.

благословити εὐλογέω benedico: благослови 49. 24, 138. 28, 199. 9. 18, 235. 2—3, 310. 19, 312. 19; благословите 13. 30, 217. 22—23; благословѧ 194. 29, благословѧште 312. 24—25; благословинъ 144. 22, благословлѣше 155. 7—8, —лѣше 312. 19—20, благословленъ (блг҃сенъ, блг҃нъ) 74. 12, 86. 22, 160. 3, 193. 14, 195. 9, 263. 3, 367. 14, благословлени 95. 19, благословлена 192. 7, 193. 13. благословлено 160. 4, благословленаго 177. 18 (εὐλογητοῦ); — благословестити: благословештъ 99. 16, 174. 1—2.

благотворити χαλοποιέω bene facio: благотворите 218. 7. 15, благотворѧштинмъ 218. 7—8.

блажєнъ μακάριος beatus: 34. 12, 56 12, 91. 14, 222. 26—27, 256. 27, 264. 22. 27, блажена 193. 20, блажени 10. 5. 6. 7. 8 10. 11. 12 13. 14. 15, 206. 7, 217. 14, 256. 8. 9. 15, 372. 17, 399. 22, блаженни 217. 2—3 17, 249. 4, блаженое 249. 2, блаженѣ 243. 7—8, блаженѣи 43. 19, блаженъı 305. 11, блаженъıхъ 186. 17.

блажити μακαρίζω beatum dico. 193. 26.

блазнити σκανδαλίζω scandalizo. блазнитъ 341. 9, блажнѣхѫ сѧ 48. 4—5.

ближеннии ὁ κύκλῳ, ἐχόμενος, qui circum est, proximus· ближеннаѧ 49. 16, 119. 19, vl. про искрьнии 244. 24.

близнѣць δίδυμος didymus. 361. 29, 399 5, 400. 6—7.

близъ ἐγγύς prope: 90. 7, 170 27 29, 284. 15, 295. 28, 296. 1, 320 15, 324. 4, 335. 14, 337. 7. 18 19, 342. 7, 362. 4—5, 365. 16. 20, 394 10, 396. 23; близь 98. 23.

блисцати сѧ, блъштати ἐξαστράπτω refulgeo, ἀστράπτω corusco: блисцаѧ сѧ 236. 17, блисцажшти 277. 18—19; блъштѫштаѧхъ 308. 6; — блисцание ἀστραπή fulgor: блисцаннемь 250. 8.

блюдо πίναξ discus: на блюдѣ 137. 11, cf. миса.

блюсти τηρέω servo: 82 15, 113. 21; блюдѣта, блюдѣте ὁρᾶτε, βλέπετε videte, cavete: 28 13, 55. 13, 62. 11—12, 87. 12, 128. 28—29, 145. 17, 166 22, 168. 5. 22, 170. 10, 171. 6—7, 228. 12—13, 253 26, 293. 15; блюди сѧ ὅρα, σκόπει vide: 119. 21, 250. 3

блѧдъ λῆρος deliramentum: блѧди 308. 22.

блѫдити πλανάομαι erro: 81. 2, 164 28, 165. 21—1.

блѫдьнъ ἄσωτος luxuriosus: блѫдъно 268. 22.

бо γάρ enim, (saepissime occurrit).

богъ θεός deus: 3. 15, 6. 25, 18. 3, 51. 15. 66. 8, 67. 19, 81. 8, 120. 23, 154. 15. 20, 155. 15, 165. 8 bis. 9 bis. 10. 18, 169. 28, 192 17, 195. 9, 203. 3, 212. 23, 222. 7, 231. 11, 254. 14. 17, 255. 2. 15, 272. 22, 279. 15, 281. 4, 291. 23, 314. 2, 322. 3, 323. 9. 13, 325. 5. 6. 7, 327. 19, 338. 9, 350. 29, 352. 8, 355. 21. 26, 359. 26, 362. 15, 373. 26. 27, 399. 21; бога 8. 15, 10. 12, 26. 2, 53 29, 56. 11, 68. 20, 77. 26, 81. 18, 103. 20, 108. 25, 121. 14, 131. 11, 156. 15. 16, 165 19, 185. 9, 192. 1. 13, 193. 2, 194. 29, 195. 31, 197. 19. 198. 9, 199. 9, 201. 22, 206. 28, 213. 8, 222. 6, 223. 16, 229. 27, 243. 19, 260. 6, 276. 18, 279. 3. 10, 282. 3, 283. 13, 287. 5, 291. 22, 306. 18. 27, 312. 25, 314. 2. 3. 8, 315 9. 22, 321. 25, 332. 6, 335. 1, 339. 27, 341. 27, 343. 21, 350. 24. 28, 351. 2 16 18, 354. 9, 356. 2, 362. 15, 371. 9, 374. 20, 383. 26, 384. 6 23, 402. 22; богоу 17. 11, 190. 25, 197. 20, 206. 18, 272. 18, 277. 5, 332. 7, 355. 9, 370. 10, 381. 5, 398 14. 15; богови 80. 11, 164. 9, 283. 14, 290 21, vl. 337. 20; богомъ 81. 7, 189. 17, 190. 6, 191 7, 253. 2, 309. 17, богомь 103. 18, 272. 23, 339. 24—25; богъı 360. 1, о боѕѣ 193. 24, 323. 26; боѕи 359. 28, боже 109. 9, 182. 4. — богочтецъ θεοσεβής dei cultor: 355. 27.

богатъ πλούσιος dives: 68. 11, 110. 16—17, 156. 9, 264. 18, 270. 25, 273. 3, 281. 16, 283. 18; богатъıи 273. 13, богатии 167. 4, богатааго 273. 9, богатоу 68. 14—15, 156. 10, 254. 4, 281 22, богатѣ 188. 12, богатѣмь 115. 6, 187 28, богатѣемь 188. 8, богатъıмь 292. 19—20, богатъıнмъ 217. 12. — богатити сѧ, богатѣти πλουτέω dives sum: богатѣѭ 254. 17—18, богатѫштѫ сѧ 194. 5. — богатьство, богатьствие πλοῦτος divitiae, χρήματα pecuniae: 128. 13, 156. 2. 7, 281. 19, богатьства 44. 8, богатьствиѣ 227. 20.

божии 7. 24, 8. 3. 10, 10. 13, 13. 6, 24. 17, 37. 10, 50. 26, 51. 22, 103. 20, 108. 18, 109. 1, 110. 9, 118 6, 123 9, 124. 25, 182. 15, 192. 25, 202. 8, 206. 3. 22, 209. 5. 27, 215. 6, 223. 18, 302. 16, 306. 2, 316. 24, 317. 12. 15, 319. 1, 325. 11, 326. 9, 338. 22, 351. 16, 360. 5, 361. 4, 362. 24, 392. 23, 399. 27; nom. plur. 10. 13, 81. 5, 291. 19; instr. plur. 253. 8. 10, 268 13; loc. sing. 39. 18, 76. 23, 174. 10, 206 7, 216. 7, 223. 14, 234. 16, 238 6, 248 9, 262. 7. 10, 264. 28, 297. 29, 361. 3; божие 39. 19, 68. 15, 78. 3, 117. 10, 129. 6. 16, 141. 23, 148. 7, 154. 19, 155. 5, 156. 3. 8. 11, 202. 23, 210. 4. 9, 217. 1, 226. 3, 227. 9, 228. 25, 233. 11, 236. 12, 240. 5. 11, 241. 15 21, 248. 11, 249. 5, 260. 26, 261. 7, 272. 25, 277. 9. 10. 12, 280. 23, 281 19. 22, 284. 17, 296. 1, 298. 3, 322. 13, 338. 12, 360. 2; божиѣ 18. 10, 57. 7, 80. 11, 115. 2, 117. 8—9, 127. 22, 155 6, 164. 9, 166. 10, 182. 26, 200. 15, 227. 5, 235. 15, 251. 17. 18, 255. 21, 260. 26, 261. 7, 272. 25, 280 25, 282. 8—9, 290. 21, 307. 12, 322. 6, 323. 18, 333. 3. 12, 338. 11, 353. 3—4, 356. 9, 365. 11, божию 79. 28, 163. 31, 290. 14; божиѭ 81. 3, 114. 18, 141. 12, 165 1, 293. 5, 302. 15, 319. 7, 325. 7, 339. 20; божиѫ 51. 14—15, 74. 18, 103. 12, 126. 22, 141. 7, 161. 13, 250. 25, 364. 2, 370. 10; божиемь 84. 22; божиемъ 315. 6; божиихъ 8. 7. — cf. божеи 205. 20, бжка (pr. божиѣ) 147. 12.

болѣ μεῖζον maius. 45. 12, 84. 15, 129. 22, 166. 6, 203. 16, 292. 23, 293. 1, 334. 4.

колии μείζων, περισσότερος maior: 223. 11. 14, 298. 21. 22—23, 359. 15—16, 377. 18, 378. 6, 393. 9; колеи 35. 1, 37. 16—17, 41. 10, 61. 5. 11—12, 83. 15, 84. 9, 115. 4, 152. 5, 187. 14, 188. 26, 298. 18, 326. 14, 352. 2, 372. 15. 16, 380. 7; — колъша 319. 4, 344. 29—30, 376. 1, колъшаа 332. 15; — колъши 27. 3 (χεῖρον peius), 81. 16, 254. 23 (πλεῖον plus), колъшѣ 81. 21 (μέγας, maximus), — колъше 292 17, — колъшѧ 165. 26, 254. 9, 379. 12.

колънъ ἀσθενής infirmus: коленъ 96. 19, колына 96 24.

колѣзнь ἀσθένεια infirmitas: 29 11—12, 361. 2, колѣзни 23. 14, колѣзнии 87 24, 226. 6, колѣзнемъ 168 22.

колѣти ἀσθενέω infirmus sum. колитъ 361. 1. 6—7, колѧ 220. 15, 360. 19, колѧшта 96. 5 (ἀσθενῆ), колѧштааго 221. 19, колѧштеи 122 4, 213. 29, колѧштаѧ 30. 2, 51. 4—5, 140 3, 209. 21, 233. 11—12, колѧштинѣхъ 330 15; колѣхъ 95. 26, колѣше 329. 16—17, 360. 23.

коѣти сѧ φοβεομαι timeo: коѭ сѧ 279 10; кои сѧ 133. 28, 190. 15, 192. 12, 232. 19—20, 255 22, 367. 17, коишн сѧ 306 13; коимъ сѧ 76. 7—8; конте сѧ 32. 10, 50 14, 58. 19, 139. 23, 197. 10, 253 4, 311. 11, 337 9, конта сѧ 112. 4 18, коѭ сѧ 279 3; коѭштимъ сѧ 193. 29; коѣахъ сѧ 285. 16, коѣаше сѧ 136. 19, коѣахѫ сѧ 151. 27, 157. 2, 162. 14, 184. 5, 238. 13—14, 296. 23, коѣхѫ сѧ 161. 4, коѣашете сѧ 355. 1.

кракъ γάμος, γάμοι nuptiae: 78. 13. 15, 79. 1—2. 5, 93. 1, 256. 7, 264. 1, 319. 9. 12, крацѣ 313. 1.

крачѣнъ (γάμου nuptialis): крачѣна 79. 3, крачѣнии 26. 25, 122. 11—12, крачѣное 79. 11, крачѣнъıѧ 214. 4.

кранити κωλύω prohibeo. не кранитє 67. 10, 152. 20, 155. 3—4, 239. 3, 280. 22.

крань πόλεμος proelium: крань 266. 21, кранн 87 17, 168. 10, 293. 20, кранни 87. 18, 168. 10—11.

кратръ ἀδελφός frater. 29. 11, 42. 4, 63 3 6. 27, 80. 17, 96. 10, 126. 22, 135, 2, 164 14 16, 169. 5, 270. 6. 22, 275. 1, 291. 1. 3, 317 24—25, 336. 3, 360. 23, 362. 13. 16, 363. 12; кратра 18 19, 19 3, 31. 11, 48. 16, 58. 1, 80. 18—19, 117. 13. 21, 125. 6, 134 2, 136. 14 17, 164. 17, 169. 5—6, 204 11, 216. 12, 219. 6. 16, 291. 4, 318 2—3; кратроу 18. 22, 65 16, 72. 6, 80 22, 202. 3, 219. 9, 253. 21; кратрє 219. 9; кратрѣ 362. 8; кратромъ 12. 3.

кратриѣ 41. 29, 126. 12. 15—16 20—21, 228. 17—18. 21. 23—24, 320. 14, 342. 9, 343. 3; кратрьѣ 41. 23. 26, 42. 2, 48. 1, 83. 10, 126. 18, 342. 15; кратрии 112. 19, 398. 13; кратрıѧ 80. 20, 156. 26, 164. 18, 264. 17, 266. 7, 274. 7, 291. 5; кратриж 69. 6, 156. 21—22, 282. 7, 294. 16, 299. 7—8, 403. 5; — cf кратъ 11. 29, крата 9. 9—10 14. 15, 11. 24, кратоу 11. 25; кратныѫ 1. 4, 2. 9.

крашьно βρώματα, τροφαί, ἐπισιτισμός escae, cibus· крашъно 234. 22, 328. 9—10, 338. 6 bis, 340. 21, крашъна 49. 16—17, 142. 11—12, 203. 12, 234. 27, 326. 3.

кръкъно δοκός trabs: кръкъно 18. 19—20, 19. 1, 219. 13, кръкына 18 20, кръкъна 219. 7. 11—12.

крънне πηλός lutum: крънне 353. 10, крънье 353. 21—23, 354. 3—4. 6, крънъемь 353. 11.

крѣгъ κρημνός praeceps, αἰγιαλός litus крѣгоу 24. 25, 131. 24, 230. 17, крѣгъ 400. 15

крѣмѧ φορτίον onus· 36. 26, крѣмена 82. 18, 251. 9, крѣменѣхъ 251. 11.

коуи μωρός stultus: 84. 9. 15, 92. 5, коуь 21. 6 (pro коую), коуъ 92. 6. 16. cf. коуıє 11 26.

коукъı τὸ γράμμα litterae, cautio: коукъıи 271. 20. 25.

коурѣ λαῖλαψ procella 130. 6, кърѣ 229. 4.

къдръ πρόθυμος promptus къдръ 101. 5, къдрь 175. 16.

къдѣти γρηγορέω vigilo 101. 2—3; къдитє 91. 1—2, 93. 6—7, 100. 24, 101. 3, 171. 12 17, 175. 5. 14, 296 11, къдитъ 171. 11—12, къдѧщє 197. 5, къдѧштѧ 256 10, къдѣлъ 91. 6, 256. 18.

къıкати γίγνομαι fio 295. 22; къıкалъ 45. 12—13, 107. 7, 128. 15—16, 161 18, 258. 8. 10, 268. 12, къıкаетъ 44. 9—10, 97. 5—6; къıкаıѫтъ 127. 24, 134. 28, 248. 27, 403. 16; къıкаıѫщıа 170. 28, 295. 29, къıкаıѫштаа 234. 2, 307. 3, къıкаıѫштинѣхъ 260 24; къıкаше 230. 6, 330. 21. 22, къıкахѫ 140. 10. — къıкаемое (τὸ ἐσόμενον) 300. 23, къıкаемо (γινόμενον) 303. 22.

къıти εἶναι esse, γενέσθαι fieri. 56. 9, 57. 1. 4, 58. 8, 62. 4. 10—11 etc.; — къıкъ γενόμενος: 151. 25, 152. 1, 155. 28—29, 244. 12, 277. 7, 299. 29, 300. 7; къıкъша acc. plur. neutr 65. 4, dual. 337. 8; къıкъшъ 281. 18; къıкъшии 197 25; къıкъшаа 65. 6, 110. 7—8, 113. 1; къıкъшее 131. 29, 230. 19, 306. 27; къıкъши 2. 25, 44. 4, 128. 9, 134. 23, 181. 26, 371. 5; къıкъше 311. 12; къıкъшеи 189. 5; къıкъшоу 23 8, 48. 19—20, 49. 12, 98. 27, 104. 27, 105. 1, 130. 1—2, 173. 15—16, 220. 4, къıкъшю 50. 6, 70. 9, 97. 15, 110. 16, 118.

24, 139. 12, 182. 22, 209. 29, 400. 14; кꙑкъшаго 230. 21—22, 320. 2, кꙑкъшаго 233. 7, кꙑкъшюмоу 308 26—27, кꙑкъшамъ 308 7, кꙑкъшинмъ 313 1, кꙑкъшимъ 184. 9, loc sing кꙑкъшинмь 186 5, кꙑкъшинѣ 208 2—3, 309. 13, кꙑкъшѧ 309. 25, кꙑкъшмѣ 35. 26, 36. 6, 241. 26; кꙑкъшѧѩ 304. 16, — кꙑлъ 132. 9, 224 8, 231. 8, 238. 16, 286. 9, 351. 1, 352. 13, 356. 2, 362. 13, 363. 11, 390. 22—23, кꙑла 88 25, 170 1, кꙑли 85. 22. 24, 350. 21, 356. 2, 380. 2, кꙑло 99. 11—12, 173. 28, 274. 21, 391. 13, кꙑлꙑ 35. 26, 241. 26; — кѣ̑ѣ ἐγένετο factum est, additur participio ad exprimendum aoristum pass. graeci textus 5. 17, 7 27, 8. 24, 11. 21, 12 12, 13. 2. 14, 21. 11, 26. 7, 48. 26 etc., кꙑстъ 12. 26, 18. 1, 23. 29, 24. 8, 27. 27—28, 33. 24, 36. 15, 47 22, 57. 28, 65. 17, 66. 15, 73. 19, 77. 25—26, 92. 12, 97. 2, permultis aliis locis; кꙑстꙑ 2 pers. sing. ἐγένου 285, 9, γέγονας 331. 24; кꙑстѣ dual. 196 20, 303 29, plur. 272. 10. 13, 299. 16, 346. 11, conditional. 350. 21; кꙑшѧ 35. 22, 51 7, 58. 4, 60. 10, 93. 2, 112. 2. 3, 113 11, 188. 5—6, 148. 11, 243. 2—3, 309. 23—24, 311. 5, 314. 4, 358. 28, 390 14, 396. 4, 399. 26; — кн 25 3, 88. 27, 91. 4. 6 bis, 99 11 12, 132. 9, 142. 29, 150. 21, 169. 29, 170 1, 173. 28. 29, 194. 24, 210. 1, 224. 6. 18, 231. 8, 238. 16, 256. 16. 18, 274. 21, 275. 11, 280. 11. 18, 287. 16, 290 5, 296. 22, 299. 4, 326 8. 10. 11, 328. 28, 350 29, 352. 13, 356. 2. 3, 362. 12. 13, 363 11. 12, 380. 3, 390. 22, 391. 13, 393. 8; кистѣ 37. 17. 19, 272. 13, 275. 7. 9, 335. 4—5, 348. 23 24, 350 22, 355. 1, 356. 20—21, 375 10 11—12, 377. 6. 17, 380. 2; кимъ 1 pers. sing. 285. 26, 374. 23, кимь 1 pers. sing. 94. 26, 270. 15—16, 286. 9, 380. 13. 16, 391. 15, 1 pers plur. 85. 22. 23, 390. 23; кишѧ 88. 27, 162. 25, 216. 4, 241. 25—26. 28. — кѣ ѣ̑н. 21. 3. 10. 14, 24 19, 37. 12. 23, 41. 4, 50. 7. 8, 64. 18, 68. 8, 76. 3. 29, 80. 19, 92. 5, 94. 3 11. persaepe; кѣаше ѣ̑н 196. 16, 199. 2, 234. 27, 259. 25, 308 18—19, 314. 1. 2, 321. 21, 396. 23; кѣхъ ѣ̑мѣн 95. 24—25. 27, 96. 18, 176 13—14, 355. 12, 361. 27, 381. 10, 385. 23; кѣхомъ 276. 3—4, кѣахж ѣ̑саи 51. 8, 110. 6. 10, 119. 6, 120. 17, 121. 25, 122. 6, 123 8, 125. 16, 127. 20, 130. 5, 137. 27, 148 21, 156. 30—31, 172. 4, 177. 4, 182. 15, 187. 29, 195. 3, 197. 4, 208. 14—15, 211. 3 11, 212. 6. 7, 213. 17, 215. 5—6, 226. 4—5, 231. 5. 14, 232. 5, 235. 7—8, 236. 22, 263. 7, 267. 8, 300. 22—23, 307. 18, 310. 11, 312. 23, 316. 12, 324 5, 326. 2, 353. 15—16, 355. 2, 362. 6, 368. 5, 398 20, 399. 12, 400. 5; кѣхж 29 2, 90. 19, 110. 6, 138. 6; кѣшѧ ѣ̑саи 54. 18, 79. 3, 126. 27, 134. 10, 191. 13, 208. 8, 259. 28, 323. 20—21, 357. 14, 385. 6, 401. 7; кѣашетѣ 117. 15, 148. 15, 179. 19—20, 189. 16, 190. 4, 207. 19—20, 304. 1, кѣстѣ 101. 11, 211. 13, 224. 24, 236. 19, 308. 27. — кѫ 35. 26. 28, 36. 6 7, 124. 9, 161. 4, 163. 26, 175. 21. 208. 22, 210. 8, 290. 9, 296. 2, 347. 10, 365. 13, 380. 13; кѧтъ 185. 7; кѫдѫ 1 pers. sing. 27. 20, 59. 18, 133 7, 150. 12, 212. 14, 237. 27, 271. 13, 352. 11, 369. 7, 3 pers plur. 256. 3; кѫди 23. 1, 28. 11, 53. 18, 101. 9, 133. 22, 158. 5, 193 3, 280. 12, 281. 6, 285 9. 13, 399. 19; кѫдѣте 30. 27, 91. 8, 218 20, 378. 7—8, 379. 3; кѫдеши 67 24, 191 9, 211 16, 244. 2, 263. 22, 264. 7. 22; кѫдете 18 16, 31 4—5. 14, 61. 8—9, 66 6, 87. 26, 90. 26, 154. 17—18, 168 25, 169. 3. 8, 203. 20—21, 217 4, 218. 18, 256. 19. 20, 278 15. 17. 20, 293. 16, 294. 15. 17—18, 333. 28, 350. 3. 7 14, кѫдетъ et кѫдѫтъ saepissime occurrunt, кѫде (pro кѫдетъ) 169. 24. — кѫдѫщии 40 7 (μέλλων, futurus)

кѣгати—кѣжати φεύγω fugio: кѣгаатъ 358. 4, кѣгаѭтъ 88. 14—15, 169. 16—17, 294. 25, кѣганте 31 18. — кѣжати 6. 22, 202 26; кѣжи 5. 3, кѣжитъ 358 6, кѣжатъ 357. 11, кѣжа 176. 20, кѣжашѧ 24. 26, 102. 24, 131. 26—27, 176. 16, 230. 19—20

кѣда ἀνάγκη pressura 295. 5—6.

кѣдьнъ κυλλός debilis кѣдьноу 62 2, кѣдьныѧ 53. 27, ἀνάπηρος 265. 19, cf. маломощть et vl. кѣдьникъı 264 21 nota, кѣдьникомь 153. 6—7 nota.

кѣлитн, не кѣленъ ἄγναφος, rudis некѣлена 27. 1, 122. 19.

кѣлъ λευκός albus кѣла 13. 11, кѣло 112. 1, кѣлѫ 183. 18, кѣлы 58. 4, 148 12, кѣлаχъ 397. 26

кѣствѡ φυγή fuga 88. 22, 169. 24

кѣсъ δαίμων, δαιμόνιον daemon, daemonium кѣсъ 28. 20, 35. 16, 39. 6. 7, 59. 20, 119 2, 125. 20, 143. 3 10. 12, 184. 8, 209. 9, 223. 29, 226. 8, 238. 3, 247. 16 20, 343. 29, 351. 20 28, 358 24 26; кѣси 24. 20, 131. 20, 209. 25, 230 9. 15 24, 231. 8, 242. 10; кѣса 208. 28, 351. 21; кѣсомъ 230. 6—7; кѣсоу 28. 17, 247. 17; кѣсы 20 21, 28 21, 30. 4, 39. 15. 18, 119. 1. 12, 125. 4. 21, 136 1, 152. 17, 185. 1, 229. 20—21, 238. 26, 247. 20, 248. 5. 6 9—10, 262. 18, кѣсѣхъ 233. 9

кѣсьноватн δαιμονίζομαι a daemonio vexor,

daemonium habeo: ѣ҃съноуѣтъ сѧ 53. 4, 59. 12 (σηλενιάζεται), ѣ҃съноужіи҃ѧ сѧ 39. 1, ѣ҃съноуіи҃штааго сѧ 358. 26—27, ѣ҃съноуіи҃ишимъ 114. 1, 187. 13; ѣ҃съноуемоу 132 4—5; ѣ҃съноканъ 132. 8, 231. 1, ѣ҃съноканъшааго 132. 1.

ѣ҃сьнъ δαιμονιζόμενος daemonium habens· ѣ҃сенъ 28 17, 186. 8, ѣ҃сьнꙗ 24. 13, ѣ҃сьнꙑ 23. 9, 53. 23—24, ѣ҃сьнꙑмь 118. 27, ѣ҃съноую 25. 1, ѣ҃сънѣемь 187 21.

В

ва nomin dual scc. pers 112. 15 in nota, 117. 17 in nota; ваю ὑμῶν 28. 11, 354. 20, въ ваіж ἐν ὑμῖν 241. 27; вама ὑμῖν 28. 11, 73. 5 14. 17, 112. 11, 117 17, 157. 15, 159. 6. 11, 173. 10, 242 1, 297. 12. 18—19, 298. 1; — вы ὑμεῖς nom. plur 17. 19, 19. 16. 22, 25. 13, 31. 9, 43 24, 49. 18, 51. 14. 18, 52. 17, 56. 9, 68. 26, 69. 2 22, 70. 7, 74. 24, 76. 26, 83. 8. 10. 26, 85. 15. 27, 90. 8, 91. 8, 100. 2, etc.; ѹмѣ̃ acc. plur. 19 7, 30. 26, 31. 2. 3. 6 17, 33. 13, 36. 22, 75. 29, 76 23, 86 7, 87. 25 26, 100. 6, etc.; васъ gen plur ѹмѡ̃ν 17. 20, 19. 12—13, 20. 25, 30. 20, 37. 26, 63. 20, 78. 2—3, 83 15, 84. 4, 87. 13, 93 6, 99. 4, etc.; acc. plur. 18. 4, 39. 19, 59. 19; loc. plur. 31. 10, 35. 27, 51. 24, 72 10—11 12. 14, 102. 20 etc.; вамъ ѹмῖν 17. 12. 20—21, 34. 21. 25—26, 55. 24, 57. 22, 59. 3 26, 81. 4. 24 etc. saepissime; вами ѹмῖν 59. 18, 99. 26, 102. 20, 113. 23, 253. 25, 274 1, 297. 25, 301. 4, 304. 6, 312. 1, 345. 4, 373. 29, 375. 16, 376. 9, 377. 21, 379. 9, 381. 9.

вавилоньскъ Βαβυλῶνος вавилонъскоѥ, вавилонъсцѣмъ, вавилонъскаго 2. 9—10. 10—11 22. 23.

вадити κατηγορέω accuso: 302. 22, вадите 304. 8, вадѧште 303. 26, вождахж 347. 23.

валѣти сѧ κυλίομαι volutor: валѣаше сѧ 150. 16.

варавва Βαραββᾶς Barabbas: 106. 14, 179. 16, варава 392. 3, варавжж 106. 16. 24. 27, 107. 13, 392. 3, варавжж 179. 25, 180. 8, 304. 15.

варахинна Βαραχίου варахинна 86. 10

варіѡна Βαριωνᾶ Bar Jona 56 12—13.

варити, варѣти προάγω praecedo 50. 3, 139 8—9, варіж 174. 16, варѣіж 100. 6, варѣатъ 112. 10, 184. 1, варѣѥмъ 157. 1, варѣіжтъ 76. 22; вари προέφθασεν praevenit 60. 15; варила προέλαβεν praevenit 172. 16; варишѧ προῆλθον praeveneruntt 138. 4.

вартимеи Βαρτίμαιος 158. 16—17, о варѣтимеи 115. 8.

вартоломѣи Βαρθολομαῖος, Bartholomaeus вартоломѣи 29. 15, вартоломѣа 125. 9, 216. 3.

варъ καύσων aestus 70. 23, 258. 10.

ваша ὑμῶν, ὑμέτερος: 17. 9, 18. 8, 19. 19, 26. 13, 30. 17. 18, 60. 13, 83. 9. 12. 14, 86. 20, 91 3, 161. 24. 26, 218. 21, 241. 4, 255. 19. 23, 262. 29, 263. 1, 350. 29, 352. 13, 356. 23, 379. 23, 393. 20; ваша 161 25, 217. 10, 218. 17, 229. 12, 250. 16, 256. 3, 272. 22, 296. 6, 301. 5, 311. 15, 379. 10, 381. 14, 383. 1—2 16, ваше 51. 15. 23, 59. 25, 88. 22, 141. 13, 145. 25, 169. 25, 216. 29, 217. 7, 218. 28, 255. 25, 256. 2. 2—3, 272. 13, 295. 24—25, 342. 17, 374. 19—20, 377. 13, 380 9—10, 383. 9; вашего 31. 10, 32. 15, 92. 18, 241. 19, 350. 18. 26, 357. 7, 393. 23; вашемоу 66. 13, 154. 12—13, 390. 25, 398. 14. 15; вашемъ 294. 20, 348—349, 359. 28, вашемь 348. 15, вашею 207. 22; вашеѥ 253. 3, 294 19, 383. 9—10, вашеіж 17. 13, 254. 21—22; ваши plur. 39. 15, 248. 7, 251. 13, 340. 4, 341. 1, dual. num. 43. 19. 20, 238. 9, 328. 14, 372. 10; dat. plur. вашимъ 19. 18, 36. 25, 247. 13, instr. sing. вашимь 251. 10—11, вашимъ 17. 14, 62. 28, 141. 24; вашими 135. 27—28, 203. 21; вашиҳъ 19. 5, 25. 14, 30. 7. 21. 23, 31 3, 65. 17, 85. 28, 86. 5, 121. 2, 161. 28, 212. 26, 233 19, 251. 15, 294. 10, 305. 9, 349. 9—10. 11—12; вашѫ 66. 14, 210. 19, 217 21, 218. 15, 294. 21, 295. 23—24; вашѫ 217. 13.

вѣд— v вѣсти.

вѣдро εὐδία serenum 55. 2.

велии μέγας magnus. 9. 4, 11. 17, 110. 25, 111 21, 182. 11, 192. 15, instr. plur. 304. 24, gen plur. велиⷯ 401. 14—15, велеи 183. 16, 190. 21, 294. 1 nota; велне 21. 11, 131. 19, 213. 15, 220. 12, 261. 5; велиѣ 24. 8, 88. 24, 89. 7, 130. 6. 14, 274. 1, 294. 3, 295. 6, велькъ 53 17; велиемь 89. 30, 109. 7. 22 (in codice вльемь), 118. 9, 130. 17, 131. 10, 134 18, 182. 2, 193. 13, 197. 9, 209. 1—2 17, 229. 25, 231. 4, 276. 18, 287. 6, 306. 24—25, 364. 10, велиеіж 4. 23, 89. 29, 112. 13, 312. 23; велию 337. 4, велиѥ 129. 23, велиіж 173. 11, 197. 11, 265. 1, 297. 19; — велікъ 23. 29, 106. 10 (день великъ ἑορτή, μεγάλη ἡ ἡμέρα 395. 20), 222. 6, великыи 345. 14—15, великаа 167. 21, великааго 13 9, велиⷰ (recte велиⷰи οἱ μεγάλοι principes 72. 8—9) 158. 4.

величати, величити μεγαλύνω magnifico. величитъ 193. 22, величажтъ 83. 1—2.

величие μεγαλεῖον, magnum: величьѣ 193. 27; μεγαλειότης magnitudo· о величии 238. 6.

ѵєлькѣждъ κάμηλος camelus. 84. 30, ѵєлькѣждоу 68 13, 156. 9, 281. 20—21, adj. ѵєлькѣжди ѵєлъкѣжди 6. 13, ѵєлькѣжди 116 14.

ѵєлъзѣвоулъ Βεελζεβούλ, Beelzebub. 125. 19—20, ѵєлъзѣвоула 31. 26, ѵєлъзѣвоулѣ 39. 6—7, ѵєлъзѣвоулѣ 39. 14—15, ѵєлъзѣвоуглѣ 247. 19. 20, 248. 4. 5 6,

ѵєлѣти ἐπιτάσσω impero, praecipio ѵєлитъ 118. 14, 209 11, 229. 15, ѵєлиж 151. 5.

ѵєсєлиѥ ἀγαλλίασις exultatio 190. 19.

ѵєсєлити сѧ εὐφραίνομαι epulor 270. 1, ѵєсєли сѧ 254. 13, ѵєсєлимъ сѧ 269. 23, ѵєсєлѧ сѧ 273 4—5.

ѵєсти—ѵєдѫ ἄγω, ἀπάγω, φέρω duco, ago, traho ѵєдєтъ 402. 19—20, ѵєдє 206. 19, ѵєдѣтє 176 4, ѵєдѣахѫ 305. 16, ѵєдѣаше сѧ 205. 22, ѵєдомъı 294 6—7, ѵєдєни 31. 4, ѵєдъ 64 23 (vl шьдъ secundum graecum ἀπελθών), 260. 15; ѵѣсѧ 102. 25, 105. 3, 107. 27, 176. 20—21, 179. 3, 180. 10, 208. 20, 301. 6, 302. 9 21, 354. 1, 388 23, 390. 15, 394. 2.

ѵєсь πᾶς omnis, vid. ѵьсь.

ѵєсь κώμη castellum, vid. ѵьсь.

ѵєтъхъ παλαιός vetus ѵєтъхъı 214 22, ѵєтъхаго 47. 21, ѵєтъхааго 122. 21—22, ѵєтъхоє 214. 23, ѵєтъхъı 27. 5, 122. 24, 214. 16, ѵєтъхѫ 214. 12, ѵєтъсѣ 27. 1—2, 122 20, ѵєтъсѣки 214. 13

ѵєтъшати παλαιόομαι, veteresco ѵєтъшаіѫштаı 255. 27.

ѵєчєръ ὀψία, ὀψέ vesper, vespere· 55 1, 111. 17, 171. 13, 196. 7; ѵєчєроу 70 9, 98. 27, 130 1, 139. 12, 173. 15; πρὸς ἑσπέραν при ѵєчєрѣ 310 15

ѵєчєрѣ (lege ѵєчєрѫ) δεῖπνον coena· ѵєчєри 371 5, ѵєчєриж 136. 24—25, 188 3, 264. 16, 265. 1, 366. 4, ѵєчєрѧ 265 2, 266. 1, 371. 10, ѵєчєрѣхъ 83 4, 166. 26, 292 14.

ѵєчєрѣниѥ τὸ δειπνεῖν по ѵєчєрѣнии μετὰ τὸ δειπνῆσαι 298. 7.

ѵєчєрѣти δειπνέω coeno ѵєчєрѣиж 275. 18.

ѵєшть πρᾶγμα res ѵєшти 63. 21, ѵєштєхъ 189. 3—4.

ѵидѣниѥ ὀπτασία visio 191. 17—18, εἶδος species: 236. 16, ѵидѣниѣ 334. 10—11, ѵидѣниѣ ὅραμα visio 58. 23—24.

ѵидѣти ὁράω (ἰδεῖν), θεάομαι, θεωρέω video. 40. 26, 43. 13—14. 22, 86. 21, 103. 4, 133. 16—17, 199. 3, 228. 21—22, 234. 10, 243. 10, 263. 2, 265. 7, 277. 16, 283. 19, 288. 23, 303. 19. 21—22, 322. 6, 351. 26—27; ѵидѣтъ 34. 15. 17. 20, 43. 9, 79. 9, 111. 20, 131. 28, 223. 1. 3. 6, 230. 21; ѵидѣхъ 5. 10, 6. 20, 25. 7. 11—12, 27. 26. 29, 29. 1, 105. 5, 107. 5, 120. 14—15, 132. 19—20, 139. 14, 150. 14, 151. 1, 155 1—2, 160. 11, 165 14, 182. 13, 190. 13, 210 10, 211 17 20, 212. 17, 221. 28, 224 16, 244. 11. 13. 15, 250. 11, 276. 12 16, 281. 17, 287. 15, 301. 15—16, 303. 17—18, 306. 26, 317. 17, 331. 3, 335. 16, 337. 13, 395. 5, 399. 21—22, 403 1; ѵидѣхъı ὁ ἑωракώς 375. 17, etiam 395—396 pro ѵидѣхъ и potius ѵидѣхъши (ὁ ἑωракώς) legas; ѵидѣхъше 25. 2, 26 1. 10—11, 37. 4, 50 10—11, 65 2—3, 74. 27, 75. 15, 76. 26, 97 19—20, 110. 7, 113. 15, 121. 27, 139. 18, 140 13, 149. 25, 198. 2, 230 18, 280. 19, 283 13—14, 284. 3, 289. 14. 15, 300. 22, 329. 11, 336. 19, 363. 6, 364. 17, 398. 24, ѵидѣхъшеи 132. 4, 230. 27, 399. 22—23; ѵидѣхъши 4. 22, 178. 7. 13, 192 8, 232 10, 363 10, ѵидѣхъша 201. 8, 239. 12, ѵидѣхъшимъ 184. 19—20, ѵидѣхъшѧ 310. 1—2; ѵидѣлъ 339. 26. 27, 352 14. 17, ѵидѣли 353. 16, ѵидѣлъı-и i. e. ѵидѣлъ и 356 12; ѵидѣнъ 184 11; ѵидѣ 7. 23, 9 8, 23. 5, 26. 4, 49 10, 69. 20, 79. 10, 116. 26, 117. 12, 121. 8, 134. 3, 138 4, 149 22, 191. 18, 283 25, 292. 18 20, 308. 25, 315. 22, 316 22, 318 21, 325. 1, 340. 1, 352. 14. 23, 363. 14, 370. 4 12, 375 18, 397. 1. 11 14. 20. 25, 398 2. 17; ѵидѣхъ 242. 12, 317. 4. 11, 318. 27—28, 319. 3, 350. 17, 390 12, ѵидѣхомъ 3. 22, 96. 1. 3. 5. 22, 121 15, 152. 16, 213. 9, 238. 25, 315 11, 322 25—26, 399. 7, ѵидѣста 222 22, ѵидѣстє 199. 12, 317 22, 334 11, 338. 3, 339. 1. 2, 350. 18, ѵидѣшѧ 4. 20, 9. 3, 43. 23, 58. 20, 131. 29, 138. 1, 139. 20—21, 149 2. 6, 161. 8, 183. 15. 17, 198. 10, 236. 24, 237 14, 243. 11, 287. 7, 307. 19—20, 310. 5, 337. 20, 380. 18. 19, 392. 16, 395. 25, 401. 10; ѵидѣахѫ 119. 2—3, 124. 22—23, 335 11, ѵидѣаше 167. 2—3, ѵидимъı 14. 14, 82. 22—23; ѵидимъ 109. 18—19, 181. 24, 182. 9, 199. 25, 338. 14, 356. 23, ѵидита 112 7, 317. 21—22; ѵидитє 87. 2—3. 18, 138. 20, 145. 17. 25—26, 184. 2, 243. 8. 11, 293. 9, 295. 25, 311. 15—16. 17. 19, 328. 1. 14, 329. 22, 368. 3, 376. 16, 381. 21, 382. 10 14. 21; ѵидитъ 146. 9, 199 4, 283. 22, 332. 10, 354. 22. 25, 358. 3, 361. 16, 376. 11. 16; ѵидиши 18. 18, 133. 14, 167. 20, 219. 5, 225. 1; ѵидѧтъ 57. 25, 62. 14—15, 112 20, 127. 25, 148. 6, 227. 1, 228. 9, 249. 26, 342. 11, 356. 16, 370. 1, 387. 3—4, ѵидѧ 50. 19, 219 12, 353. 15, ѵидѧи 15. 1. 12, 16. 14, 339. 11, 370. 12, ѵидѧштє 43. 8—9, 53. 26, 127 24, 227. 6—7, 295. 27, 307. 3, 311. 13, 321. 16, ѵидѧштѧи 243. 8, 266. 16—17, 356. 16—17, ѵидѧштѧ 53. 28 (βλέ-

поντας); кнждж 146. 10, 164. 4, 327. 6, 354. 8, 355. 13, 399. 8, кнждь 21. 24, 346. 20, 363. 19, кнждъ 123, 4, 161. 10—11, 167. 18, 179. 10, 182. 6, 318. 21, 363. 18 (кнзжь 399. 17)

кина αἰτία, αἴτιον causa: 66. 21, кинѣ 65. 25, кинж 108. 10, 232. 12, кины 181. 9, 303. 7—8, 304. 7—8, 391. 26, 392. 12. 20; πρόφασις excusatio: 380. 14, киноіж 83 21, 292. 16

кинарь ἀμπελουργός cultor vineae. кинарѣкы 259. 15.

кино οἶνος vinum. кино 27. 6. 7, 122. 25. 26, 181. 5, 214. 17. 20, 244. 17, 320. 6. 8, 329. 15, кина 27 4, 122 23, 190. 21, 214. 15—16, 223. 29, 319. 13, 320. 2, киноу 319. 12.

киноградъ ἀμπελών vinca 69. 19. 22—23, 70 7, 76. 29—30, 77. 20, 162. 19, 163. 16—17, 289 3. 22, киноурада 70. 17, 77 6. 18, 162 25, 163. 14—15, 289. 6. 12. 19. 20—21; киноградоу 69. 16, киноградѣ 76. 15, 115 13, 188 19, 259. 12—13.

киноп҃ница οἰνοπότης potator vini 35. 18, 224. 1—2 (vl. киноп҃ницца)

кисѣти κρέμαμαι pendeo· кисѣть 81. 25.

китанинѣ Βηθανία Bethania 362. 4; китанижь 75. 7, 159 4, 160 8—9, 286 13—14, 362 2, 366 2, китанин 97. 15, 171 23—23, 316. 20, китанинь 160. 10, 312. 18, 360. 19—20.

китати κατασκηνόω habito· 45 14, 129 25; καταλύω, deverto китажть 234 21, китать 284 5

китєзда Βηθεσδά 330. 13

китъсанда Βηθσαϊδά Bethsaida 35. 25, кидъсанда 234. 13—14, кидксанда 241 24—25, кидъсандж 146. 4, кидъсандѣ 139. 9, кидсандъ 318. 12, кидъсандъ 368 8

китдаѣни Βηθφαγή Bethphage· китдаѣнижь 73. 11, 159. 3—4, 286. 13

китлеємъ Βηθλεέμ Bethlehem китлеємъ 196. 16, до китлеєма 199. 24, cf кидлеѡмъ 4 15—16, кидлеѡмє 4. 10, кидлеѡмѣ 3. 19, 4. 8, 5 12.

клага ἰχμάς humor· клагы 226. 21.

кладыка δεσπότης dominus 4 9, кладыко 199. 11, ἡγεμών praeses, princeps кладыкы 31. 4, кладыкамъ 294. 7, къ кладыкахъ 4. 11, ἐξουσία potestas· подъ кладыкоіж 22 12.

кладычьство ἡγεμονία imperium кладычьства 201. 23—24, ἀρχή principatus. кладычьствоу 290. 9; кладычьствіе ἀρχή magistratus кладычьствіѣ 253. 16.

кластель ἐξουσία potestas подъ кластелы 221. 9.

класти—кладж ἡγεμονεύω, ἄρχω principor класти 158. 3, кладжштю 196. 11.

кластъ ἐξουσία potestas: 21. 14, 25. 16—17, 26. 2, 29. 9, 113. 18, 118. 1, 121. 6—7, 135. 15, 206. 11, 213. 1, 233. 9, 242. 14, 252. 22, 315. 5, 384. 18, 393. 4—5. 5, кластъ 171. 10; класти 253. 15. 16; кластиіж 75. 26—27, 76. 2. 11, 162. 17, 208. 27, 209. 11, 289. 1.

класъ θρίξ capillus 294. 19; gen. plur. класъ 6. 13; класа 13. 20; класи 32. 15, 253. 2; класы 116. 13—14, 224. 13—14, 225 10, 360. 22, 366. 9.

класфимиѣ βλασφημία blasphemia: 52. 26, 142. 19, класфимиіж 103. 25—26, 104. 2, 177. 24—25, 212. 21; класфимиіѡ 120. 21, 126. 6; класфимии 359. 25.

класфимисати, класфимлѣти βλασφημέω· класфимлѣать 25. 11, класфимисаатъ 126. 7—8, 253. 13, класфимлѣеши 360 4, класфимисажтъ 126. 7.

клъкъ λύκος lupus клъкъ 30 27, 240. 20, 358. 4, клъка 358. 3, клъци 20. 3.

клъна κῦμα fluctus клъны 130 7, клънами 24. 12, 50. 8.

клънєнне кодънов хλύδων τοῦ ὑδατος tempestas aquae. клънєнню кодъноумоу 229. 10

клъхъ μάγος magus клъси 3 20, 4. 14, клъхъ 5. 11. 15, клъхомъ 4. 27.

клѣшти—клѣкж σύρω traho клѣкжштє 401. 8.

коанирѣѣсъ Βοανηργές Boanerges. 125. 7—8.

кода ὑδωρ aqua 109. 21, 326. 21, 331. 8, 395. 28, (κατακλυσμός diluvium 90. 23); кодѣ 229. 15, 273. 19, 316. 16, 317. 2. 7, 330. 17; коджь 59 14, 107 7, 150. 20, 173. 6, 297. 14, 320. 4, 326. 11. 13, 330. 19, 371. 12—13; кодоіж 7. 6, 116. 21, 203. 26, 322. 12, gen. sing. кодъ 7. 22, 33. 22, 116. 26, 152. 24, 225. 8, 319. 21, 320. 2, 326 1. 18. 20. 23, 329. 15, 330. 20, nom. plur. 324. 4; кодамъ 50. 17, 114. 10, кодахъ 24. 26, 50. 18.

кодити ὁδηγέω ducatum praesto. кодитъ 52. 13—14

кодоносъ ὑδρία hydria 319. 17, 327. 28; кодоносы 319. 21

кодьнъ ὑδατος aquae: кодъноумоу 229. 10; кодънын трѣдъ имъ ὑδρωπικός hydropicus 263. 9; cf. о кодънотрѣдокитѣемь 188. 1.

кождь ὁδηγός dux: кожди 52. 12, 84. 4—5. 29.

коекода ἡγεμών, praeses коекодами 168. 25—26, коекодъ 290. 10; στρατηγός коекодамъ 297. 2.

конинъ στρατιώτης, στρατευόμενος miles· конини 107. 15, 180. 9, 203. 17, 306. 3, 392. 5, 394. 17, 395. 1. 23, cf. 102. 24 in nota; σπεκουλάτορα конна 137. 15—16, gen. plur. конинъ 395. 27, кон 197. 18; коиноу 394. 19; acc. plur. коіѧ 221.

10—11, коньмъ 22. 13, конномъ 113 4, instr. plur. коѭ 294. 22, 303. 27.

колѣти βούλομαι volo колитъ 36 19, колиши 300. 4.

колѣ θέλημα voluntas: 15. 21, 62. 27, 101. 9, 246. 4, 300. 5, 339. 7. 10, εὐδοκία placitum 36. 15; коли 257. 14, 304. 29; колиж 20. 17, 42. 3, 76. 20, 126. 21—22, 251. 14, 257. 12, 328. 10, 333. 18, 339. 6, 343. 19, 355. 28; колѧ 333. 17—18, 339. 5.

колъ βοῦς bos: 263. 16; колоу 260 14, колы 320. 18. 20; adj. коловьнъ βοῶν boum. коловънꙑнꙑхъ 265. 9.

конѣ ὀσμή odor 366. 11.

коозокъ τοῦ Βοάζ Booz 205. 9, cf козъ, коса 1 9.

врагъ ἐχθρός inimicus 44. 17. 24, 46 5, gen plur 195 15. 22; врага 13. 28, 242 15—16, врагы 13 29, 82. 5, 166. 17, 217. 21, 218. 15, 286 7—8, 292. 5; врази 33. 4, 287 19.

вражьда ἔχθρα inimicitia· вражъдж 304. 1—2, вражьды 115. 11.

вранъ κόραξ corvus 254 25.

врата πύλη porta, πυλών ianua· 19 25. 28, 56. 17, 104 13, 261. 16; вратомъ 221 24, враты 19 24, вратѣхъ 273. 7.

вратити στρέφω converto. вращьше сѧ 19. 17.

вратьникъ θυρωρός ianitor вратьникоу 171 11

врачь ἰατρός medicus врача 26. 15, 213. 23, cf калии.

врѣвь σχοινίον funiculus врѣвии 320 19

врѣгж, врѣзи vide врѣшти.

врѣжениѥ βολή iactus 300. 2—3.

вртоградъ κῆπος hortus 261. 3—4

вртоградарь κηπουρός hortulanus 398. 5.

вртъ κῆπος hortus· 387. 16, вртѣ 390. 12; вртъпъ 396. 19—20.

вртъпъ σπήλαιον spelunca 74 25, 161 1, 288. 2

врѣхъ врѣхоу ἐπάνω supra 4 18, 11. 3, 74. 4. 5, 84. 4. 14. 18, 108. 10, 251. 4, ἄνωθεν съ врѣхоу 394. 21; ὀφρύς supercilium до врѣхоу 208. 20; ἕως ἄνω докрѣха 319. 22, до врѣха плодъ творити τελεσφορέω 227. 22.

врѣдити βλάπτω, ἀδικέω noceo. врѣдитъ 185. 5, 242. 16, врѣждъ 209 8.

врѣмѧ καιρός, χρόνος tempus 4. 11, 36. 10, 37. 1, 48. 9, 77. 4, 91. 13, 98. 23, 117. 9, 122. 13, 156. 25, 160. 16, 162. 23, 171. 8, 172. 27, 191. 13, 194. 12, 227. 17—18, 256. 26, 258. 23, 259. 23, 282. 10, 289. 5, 293. 18, 296. 12, 342. 16. 17. 23, 343. 1, 345. 4, 369. 15, 375. 16; врѣмена 77. 22 295 11, 296. 12; врѣмене 24. 18, 206. 31, 258. 12, 279 8, 287 24, 297 5, врѣменемь 55 6, врѣменехъ 93. 21, врѣмени 5. 14, 98. 16, 279. 8; врѣменъ 303 19

врѣменьнъ τοῦ καιροῦ врѣменьнѣ 206. 10, πρόσκαιρος temporalis врѣменъно 44. 4, врѣменьни 128. 8

врѣтиште σάκκος cilicium врѣтишти 35. 27, 241 27, πήρα pera врѣтишта 240. 21.

врѣшти—врѣгж βάλλω iacio, mitto: врѣгжтъ 352. 20; врѣзи 8 10, 12. 18 22, 62. 7, 206. 22, 347 15.

въ εἰς, ἐν, ἐπί in, cum accusativo et locali construitur, occurrit saepissime; вь pro въ non raro usurpatur 8 26, 20. 19, 21. 27, 35. 22, 36 6, 40. 6 20, 44. 3, 45. 6, 46. 9 14, 47. 9, 48 15 etc, 81. 24, 84. 20, 85. 22, 88. 7, 91. 8. 13. 23, 92. 13, 94 5, 96 6. 24 etc.; во 15. 15, 17. 26, 23. 2, 90. 17, 118. 15, 141. 29, 211 27, 216. 5, 230. 10, 234. 26, 238. 23, 253 19, 255. 10, 256 13, 291. 10, 310. 25, 320. 11, 323 7. 15, 344. 28, 346 12, 369 24, 371. 4, 373. 15.

въвести—въведѫ εἰσάγω introduco: въведе 389 10, въведи 265. 20, вьведи 246. 10, въвѣсѧ 301. 7, въвѣсте 199 6; συνάγω colligo въвѣсте 96 18, вьвѣсте 95. 25, въвѣсомъ 96. 4, εἰσφέρω induco вьведи 15. 27.

въводити ἀπάγω duco въводѧи 19 26 28

въврѣшти—въвръгж βάλλω, ἐμβάλλω mitto· 32 24, 252. 23, въвръшꙗ 33. 1, 257. 21, въвръгжтъ 46. 13, 47. 13, 153. 4; въвръгж 167. 13—14, 293 4—5, 400 21, въвръжеть 12. 8—9, 331. 8—9; въвръже 150. 20, 167. 6—7. 11 15, 261. 3, 293 6—7, 401. 5, въвръжемъ 210. 23—24, въвръженъ 274. 22—23, 304. 16—17, въвръжено 12. 20, въвръженоу 47. 5, 62. 4. 10, 153. 14, въвръзи 60. 22, 75. 21, 161. 15, въвръзѣте 79. 16. 95. 5—6 (ἐκβάλλω, eicio), 400. 19.

въдати сѧ къ вѣрж πιστεύω με, credo me: въдаше сѧ къ вѣрж 321 17.

въдати βάλλω mitto, ἀποδίδωμι do, reddo. βαλεῖν 94. 24, ἀποδοθῆναι 110. 20; въдасть ἐξέδετο 162. 21, 289. 3, ἀπέδωκεν 238. 5, ἔδωκεν 284. 21 in nota, δώσει 289. 22, въдастꙑ-и 77. 2 (ἐξέδετο), въдакъ (ἀποδούς) 207. 18.

въдворити сѧ—въдварѣти сѧ αὐλίζομαι: въдвори сѧ mansit 75 8; въдварѣаше сѧ morabatur 296. 16—17

въдова χήρα vidua. 200. 3, 221. 26—27, 279. 4.

КѢДОВНЦА id. 167. 6. 10, 279 11—12, 292. 23, КѢДОВНЦИ 208. 14, КѢДОВНЦѢ 292. 20, КѢДОВНЦѪ 187. 1, 208. 8, КѢДОВНЦЪ 83. 20—21, 166. 27, 292. 15

КѢЖДЕЛѢТИ vide КѢЗ-ЖЕЛѢТИ.

КѢЖЕШТИ—КѢЖЕГѫ, КѢЖИЗАТИ-КѢЖИЗАѫ, ἅπτω accendo· КѢЖЕГЪ 228. 5—6, 249. 23, КѢЖИЗАЛЪ 268. 5—6, КѢЖИЗАѪИ 11. 3.

КѢЗАЛѢКАТИ πεινάω esurio. КѢЗАЛѢКА 8. 2, 123 7—8, КѢЗАЛКА 75. 9, 160. 11, 215. 4—5, КѢЗАЛКА 206. 1, КѢЗААЛКА 37. 8, КѢЗААЛКАТИ 338. 27, КѢЗАЛКАХЪ сѫ 95. 22—23, 96. 15—16, КѢЗААЛКАШѪ сѫ 37 2, КѢЗАЛЧЕТЕ сѫ 217 14—15.

КѢЗКОѢТИ сѫ φοβέομαι timeo КѢЗКОѢША сѫ 130. 16.

КѢЗКРАННТИ—КѢЗКРАНѢТИ κωλύω prohibeo КѢЗКРАНИ 217. 28, КѢЗКРАННѪОМЪ 152. 18, 238—239, КѢЗКРАННСТЕ 251—252; КѢЗКРАНѢКѫШТА 303 1—2, КѢЗКРАНѪШЕ (διεκώλυεν) 7. 16.

КѢЗЛОУДИТИ ἐξυπνίζω e somno suscito· КѢЗКОУЖДЖ 361 20—21, διεγείρω КѢЗКОУДИША 130 10, 229. 7, ἤγειραν 24. 3—4.

КѢЗКАЛИТИ προσκυλίω advolvo КѢЗКАЛЪ 110. 24.

КѢЗЕЛИЧИТИ μεγαλύνω magnifico КѢЗЕЛИЧИЛЪ ЕСТЪ 194. 15.

КѢЗЕСЕЛИТИ сѫ εὐφραίνομαι epulor КѢЗЕСЕЛИЛЪ сѫ БИМЬ 270 15, КѢЗЕСЕЛИТИ сѫ 270. 20—21.

КѢЗВЕСТИ—КѢЗВЕДЖ ἀναφέρω duco КѢЗВЕДЕ 58. 1, 148. 9; ἀνάγω duco КѢЗВЕДЕ 206. 7—8, КѢЗВЕДЕНЪ 7. 27; αἴρω, ἐπαίρω elevo, sublevo: КѢЗВЕДЕ 364. 4, 384. 15, КѢЗВЕДЪ 216. 28, 273. 14, 335. 15—16, КѢЗВЕДѢША 58. 19, КѢЗВЕДѢТЕ 328. 14, КѢЗВЕСТИ 280. 10, ἐκβάλλω eicio: КѢЗВЕДЕТЪ 38. 22.

КѢЗВРАТИТИ στρέφω, ἀποστρέφω verto КѢЗВРАТИ 102 8—9, 105. 7; ἀναπέμπω remitto. КѢЗВРАТИ 303. 28—29; ἀποδίδωμι reddo. КѢЗВРАШТЖ 284. 8; ἐπιστρέφω, ὑποστρέφω revertor КѢЗВРАТИ сѫ 194. 10—11, 205. 21—22, 206. 31, 231. 6. 9. 13—14, 233. 3, 276. 17, 284. 20 (recte КѢЗВРАТИТИ), КѢЗВРАШТЖ сѫ 41. 44—45, 248. 22, КѢЗВРАТИТЪ сѫ 30. 18—19, 88. 18, 169. 20—21, 278. 10, КѢЗВРАТИША сѫ 198. 8, 200. 11, 242. 8, 312. 22, КѢЗВРАТИСТЕ сѫ 201. 1, КѢЗВРАШТЪ сѫ 23. 2—3, КѢЗВРАШТѢША сѫ 221. 17—18, 234. 10, 277 2—3, КѢЗВРАШТѢША сѫ 307. 21, 308. 16; ἐπαναγαγών КѢЗВРАШТЪ сѫ 75. 8—9; πάλιν ἐλθών КѢЗВРАШТЪ сѫ 175 18—19; ἐπανέρχομαι КѢЗВРАШТЖ сѫ 244. 22, КѢЗВРАТИ сѫ 285. 1—2; ἀνακάμπτω КѢЗВРАТИТЪ сѫ 241 5; ἀναλύω КѢЗВРАТИТЪ сѫ 256. 6, ἀναχωρέω КѢЗВРАТИША сѫ 4. 25.

КѢЗВРАШТАТИ сѫ ὑποστρέφω revertor. КѢЗВРАШТАѪЖ сѫ 307. 4, КѢЗВРАШТАѪШТЕМЪ сѫ 200. 21—22.

КѢЗВРѢШТИ—КѢЗВРѢГЖ ἐπιρίπτω iacto КѢЗВРѢГЪШЕ 286. 27.

КѢЗЕѢСИТИ сѫ ἀπάγχομαι suspendo me: КѢЗВѢСИ сѫ 105. 12—13.

КѢЗВѢСТИТИ ἀπαγγέλλω nuntio, renuntio· КѢЗВѢСТИТЪ 382 5. 9—10, КѢЗВѢСТИТЪ 38 17—18, 382. 7, КѢЗВѢСТИТЕ 34. 7—8, КѢЗВѢСТИТА 112. 18—19, 222. 21, КѢЗВѢСТИ 132. 11, 184. 8—9, КѢЗВѢСТИША 24 27, 49. 5—6, 112—113, 230. 20. 26, КѢЗВѢСТИША 131. 27, 137. 23, 222. 9—10, 228. 19—20, 237. 13, 308. 17, КѢЗВѢСТИСТЕ 184. 15, supin. КѢЗВѢСТИТЪ 112. 13—14, 327. 22—23, КѢЗВѢШТЪ 383 21.

КѢЗВѢШТАТИ ἀγγέλλω· КѢЗВѢШТАѪШТИ 398. 16, КѢЗВѢШТАН 240. 4 (διάγγελλε).

КѢЗВѢТАТИ πνέω flo: КѢЗВѢТАША 21. 1. 8—9.

КѢЗГЛАВЬНИЦА προσκεφάλαιον cervical. НА КѢЗГЛАВЬНИЦИ 130. 9

КѢЗГЛАГОЛАТИ λαλέω loquor КѢЗГЛАГОЛЖ 370. 25, КѢЗГЛАГОЛЕТЕ 31. 7, 168. 32, КѢЗГЛАГОЛЕТЬ сѫ 98. 9 in nota, КѢЗГЛАГОЛЖТЪ 185. 2, КѢЗГЛАГОЛАТИ НА— κατηγορέω accuso КѢЗГЛАГОЛЖТЪ НА НЬ (ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ) 123. 20, КѢЗГЛАГОЛЖТЪ 252. 6.

КѢЗГЛАСИТИ φωνέω voco 158. 24, КѢЗГЛАСИ 73. 3—4, 104. 23, 226. 25, 233. 2, 254. 18, 293. 1—2, 301. 23, 304. 18, 318 26, 390. 14; КѢЗГЛАСИТЪ 100. 11, 104 25, 174 21, 178. 24, 299. 11, 301. 26, 374. 17, КѢЗГЛАШЪ 273. 16, 306. 24.

КѢЗГЛАШАТИ προσφωνέω КѢЗГЛАШАЖТЪ 35 11—12, КѢЗГЛАШААХЖ 304. 19 in nota.

КѢЗГНѢТИТИ περιάπτω accendo КѢЗГНѢШТѢШЕМЪ 301. 8—9.

КѢЗГОРѢТИ сѫ ἀνάπτομαι accendor КѢЗГОРѢ сѫ 257. 22.

КѢЗДАНИЕ ἀνταπόδομα retributio 264. 20.

КѢЗДАТИ ХВАЛѫ εὐχαριστῶ gratias ago КѢЗДАѫ 280 3, 364 5, КѢЗДАѪ 276. 20—21.

КѢЗДАТИ ἀποδίδωμι, ἀνταποδίδωμι· 64. 9, 224. 28, 264. 23, КѢЗДАМЬ 244. 23, КѢЗДАМЪ 64. 14 22, КѢЗДАДИТЕ 80. 9—10, 164. 8, 290. 20, КѢЗДАДѢТЪ 40. 19—20, 77. 21, КѢЗДАЖДЬ 271. 4—5, КѢЗДАСИ 12. 10, 13. 4, 258. 22, КѢЗДАСТЪ 15. 2 12, 16. 14—15, 57. 20—21, 65. 1—2. 13, 264. 24, КѢЗДАША 207. 7, 283. 14 (ἐπεδόθη), 283. 14 (ἔδωκαν), КѢЗДАВЪ (ХВАЛѫ, εὐχαριστήσας) 54. 13,

99. 19, 144. 18, 174. 4, 297. 29, 298. 4, 336. 10, къздакъшю 337. 20.

къздвигнѫти ἐγείρω suscito **къздвигнѫти** 7. 1 **къздвигнѫти** 203. 3—4, **къздвигнеши** 321. 9, **къздвигнѫ** 321. 5, **къздвиже** 118. 22, **къздвиже** 151. 12, 195. 11, ἐπαίρω levo, elevo· **къздвигнѣте** 295. 23, **къздвиже** 372. 21, **къздвигъ** 312. 18, **къздвигъшн** (extollens) 248. 29.

къздрадовати сѧ χαίρω gaudeo. **къздрадова сѧ** 193. 23, **къздрадовашѧ сѧ** 172 24—25, 297. 3, 398. 23—24, **къздрадоуоуть сѧ** 382. 26, 383. 8—9, **къздрадоуите сѧ** 217. 8, **къздрадоуѭть сѧ** 190. 20; **къздрадовали сѧ** 377 16—17, ἀγαλλιάομαι exulto **къздрадова сѧ** 242. 20, 352. 14—15, **къздрадовати сѧ** 334. 2; εὐφραίνομαι gaudeo **къздрадовати сѧ** 270. 21.

къздрасти αὐξάνω cresco **къздрастеть** 45 11—12, **къздрасте** 261. 4; ἀναβαίνω ascendo 129. 21, συμφύω exorior: **къздрасте** 226. 22.

къздрасть ἡλικία aetas 354. 27, 355. 5—6.

къздрѣмати κλαίω lugeo **къздрѣдате** 217. 16; θρηνήσετε flebitis 382. 25.

къздрѣмати сѧ νυστάζω dormito **къздрѣмашѧ сѧ** 92. 10—11.

къздрѣти—къздерѫ ἐκριζόω eradico. **къздерн сѧ** 275. 9—10.

къздъхнѫти—къздъхати στενάζω, ἀναστενάζω gemo, ingemisco **къздъхнѫ** 143. 21, **къздъхнѫкъ** 145. 8—9; **къздъхаете** 217. 16 in nota.

къздѣти—къздежда ἐκτείνω extendo· **къздежде** 402. 18.

къз-желѣти—къждѣлѣти ἐπιθυμέω cupio· **къждѣлѣшѧ** 43. 22; **къждѣлѣате** 277. 14—15, **къждѣлѣхъ** (desideravi) 297. 24.

къз-жѧдати—къждѧдати διψάω sitio· 338 28; **къждѧдахъ** 95. 23—24, **къждѧдахъ** 96. 16—17, **къждѧдаатъ** 326. 20—21, **къжаждетъ** 326 18—19 (lv. **къждаждетъ**).

къзиграти σκιρτάω exulto **къзиграсѧ** 193. 10. 19, **къзигранте** 217. 9.

къзискати ζητέω, ἀναζητέω quaero, requiro **къзискатъ** 62. 16—17, 284. 12—13, **къзискаѭшта** 201. 2, **къзискаша** 290. 2, **къзиштетъ** 278. 12, **къзищѫтъ** 261 16—17, **къзиштете** 348 29, 373. 30, **къзиштете** 345. 12; ἐκζητέω· **къзиштетъ сѧ** 251. 26.

къзити—къзидж ἀναβαίνω ascendo **къзыде** 7. 22, **къзиде** 10. 2—3, 323 3, 343. 4, **къзиде** 42. 20, 50. 5, 124. 27, 127. 13, 196. 13, 236. 14—15, 320 16, 330. 10—11, 335. 13, 343 13, **къзидѣте** 342. 21—22, **къзидж** 343. 2—3, **къзидж** 342. 23, 365. 20; **къзидъ** 398. 12, cf. **къзити** 210. 15 in nota.

къзлагати **къзлагалъ** τίθησιν ponit 228. 8, ἐπιτίθησιν 267. 20—21, **къзлагаѭтъ** 82. 19, **къзлагаѭ** τιθείς 155. 8, ἐπιτιθείς 209. 24.

къзлежати κατάκειμαι accumbo, discumbo, recumbo **къзлежитъ** 224. 9, **къзлежаахѫ** 26. 9 (συνανέκειντο), **къзлежахѫ** 121. 24; **къзлежа** ἀνακείμενος 373 6, **къзлежан** 298. 23, **къзлежан** ib. 23—24, **къзлежашта** 97. 19, **къзлежаште** 213. 18, **къзлежащю** 26. 7, 171. 24, **къзлежащю** 121. 22, **къзлежащиѣн** 225 20—21 (συναν-ακείμενοι), **къзлежаштемъ** (ἀνακειμένων) 173. 16—17, **къзлежаштемъ** 184. 17, **къзлежаштинмъ** 137. 1—2, **къзлежащимъ** 336. 11—12, **къзлежащихъ** 137. 13—14, 264. 26, 366 6, **къзлежащихъ** 48 27—28, 79. 8—9. 9—10, 373. 18

къзлешти ἀνάπεσεῖν, discumbere 54. 11, 336. 7, ἀνακλιθῆναι **къзлещи** 49. 22, **къзлеже** ἀνακεῖσθαι 99 1, ἀνέπεσε 250. 11, 297. 22, 372 6, 402. 26, **къзлеже** 336. 8, κατακλιθῆναι 310. 18, κατεκλίθη 224 7, ἀνέπεσαν **къзлегѫ** 138. 24, **къзлѧзи** ἀνάπεσε 275. 16, **къзлягѫтъ** ἀνακλιθήσονται 22. 21—22, 262 9—10.

къзлѣти—къзлѣкати: καταχέω effundo: **къзлѣ** 172. 3, **къзлѣкъ** 97. 18, **къзлѣкъшн** 98. 4 (βαλοῦσα), **къзливаѭ** 244 16—17 (ἐπιχέων).

къзложити ἐπιβάλλω mitto, ἐπιτίθημι inpono 292. 3, **къзложи** 27. 13, 132. 22, 146 8. 13, 260. 4—5, 344. 26, 346. 4—5, **къзложитъ** 67. 7, 143. 17, **къзложиша** 74. 4, 102. 4, 107. 19—20, 159. 20, 176. 7, 180. 12—13 (περιτίθημι), 392. 6; **къзложатъ** 185 6, 294. 4, **къзложатъ-н** 128. 23—24 (τίθημι), **къзложѫ** 67. 12—13, 240. 9, **къзложь** 135. 10, **къзложъше** 244. 8, **къзложенъ** 274. 22 (περίκειται).

къзлюбити ἀγαπάω diligo: **къзлюби** 155. 22, 379. 2, **къзлюби** 225. 17, 323. 9—10, 317. 5, **къзлюбилъ** 386 26, 387. 1. 5. 11—12, **къзлюбитъ** 272. 16, **къзлюбитъ-н** 225. 2, **къзлюбитъ** 17. 8—9, 377. 1, **къзлюбиши** 13. 26—27, 67 25, 81. 17, 243. 19, **къзлюбиши** 81. 22—23, 165. 19, 24—25; **къзлюбисте** 383 25, **къзлюбихъ** 379. 3. 12, **къзлюбихъ** 374. 4—5, **къзлюбиша** 370. 8—9, **къзлюбиша** 323. 19—20; **къзлюбленъ** 376. 22, **къзлюбленъ** 117. 1—2, 204 20, 289. 13, **къзлюбленъи** 237. 9, **къзлюбленъ** 38. 15, 58. 14, 148. 13 (**къзлюбенъи** 7.

25—26), възлюбленааго 163. 7—8, възлюблю 376. 23, възлюбль 371. 3.

възлѣсти—възлѣзѫ ἀναβαίνω ascendo: възлѣзе 283. 21—22, възлѣзъше 212. 15

възмагати δύναμαι possum: възмагаѭтъ 274. 3

възможьнъ δυνατός possibilis: възможьна 150. 24, 156. 16, 175. 9, 282. 2, възможьнаа 282. 1—2; възможьно 60. 3, 68 21, 89. 8, 156. 14—15, 170. 9—10, 175. 6—7, 262. 21—22, 274. 18—19, възможьно 100. 26.

възмощи—възмогѫ δύναμαι, ἰσχύω possum възможе 101. 2 (vl. възможете), 175. 13, възможетъ 101. 7—8, 152. 22—23, възможеши 271. 6, възмогомъ 59. 23, 151. 16, възмогѫ 150. 9, 237. 25, 263. 18, възмогѫтъ 261. 17, 294 13.

възмѣрити μετρέω metior· възмѣритъ сѧ 218. 29, възмѣритъ сѧ 18. 17—18, възмѣрѧтъ 218. 9.

възмѧти сѧ—възмѧтѫ сѧ ταράσσομαι conturbor: възмѧшѧ сѧ 139. 21.

възмѫтити—възмѫштати ταράσσω turbo: възмѫтитъ сѧ 331. 8, възмѫти сѧ 363. 16, 368. 24, 372. 28; възмѫштааше 330. 18—19.

възмѫштение ταραχή, motus възмѫштении 330. 20, σάλον fluctus възмѫщенїѣ 295. 15.

възненавидѣти μισέω odio habeo: възненавидитъ 17. 8, 266. 5, 272. 15, възненавидитъ 87. 30, възненавидиши 13. 27—28, възненавидѧтъ 217. 4—5, възненавидѣ 380. 1—2. 19, 386. 5, възненавидѣшѧ 380. 21.

възнести ὑψόω exalto: 323. 6, възнести сѧ 369. 12—13; възнесетъ сѧ 83. 16. 17—18, 264. 13—14, възнесетъ сѧ 280. 16—17, възнесете сѧ 349. 19, възнесе 194. 3—4, възнесе сѧ 185. 8, 323. 5, възнесенъ 369. 7, възнесъи сѧ 242 2—3, възнесъи сѧ 36. 4; ἀνήγαγον tulerunt възнѣсѧ 198. 17, възнѣсѧ ἦραν levaverunt 276. 10.

възнити—възнѧзѫ περιτίθημι impono: възнезъ 109. 17, 182. 8 (circumponens), възнезъше 395 15.

възносити сѧ μετεωρίζομαι in sublime tollor възносите сѧ 255. 17—18, възносѧи сѧ ὑψῶν ἑαυτόν exaltans se 264. 12, 280. 15; възношааше сѧ ἀνεφέρετο ferebatur 312. 20—21.

възъвати καλέω voco, ἀναχράζω exclamo: възъвѣ 117. 23, 118. 3, 315. 15, 343. 19, 364 11, 367. 26, 391. 5, възъвѣ 370. 10, възъвѣ 9. 17, възъваашѧ 139. 20, възъваχъ 5. 9, възъвавъ 224. 16—17, ἀντικαλέω reinvito възовѫтъ 264. 19.

възъпити κραυγάζω clamo· възъпи 53. 2, ἀναφωνέω exclamo 193. 12, ἀνακράζω 209. 1, ἀναβοάω 237. 18, βοάω 283. 2, козъпи ἔκραξεν 50. 20—21; възъпи ἀναβοάω 109. 6—7, κράξας възъпивъ 109. 22, 131. 10, 150. 25—26, 150. 7, φωνῆσαν 118. 8—9, възъпивъ κράξας 182. 19, възъпивъше ἀναβοήσας 179. 18, ѳ възъпивъшии 187. 22, възъпиѣтъ κραυγάζει 38. 19, възъписте ἔκραξαν 24. 16, 72. 25, възъпиша 50. 13, 180. 6, ἀνέκραγον 304. 13, ἐκραύγασαν 392. 2. 17, възъпиша 180. 3—4.

възърѣти ἀναβλέπω aspicio, βλέπω video: възъриτъ 12. 14, възърите ἐμπλέψατε respicite 17. 16, възърѧтъ ὄψονται videbunt 396. 7, възърѣ ἐνέβλεψεν respexit 301. 24; възърѣвъ ἐμβλέψας intuitus 68. 18—19, 155. 21—22, ἀναβλέψας suspiciens, respiciens 138. 27, 283. 24, 292. 17—18, ἰδών videns 147. 8—9, περιβλεψάμενος circumspiciens 155—156, 215. 26, възърѣвъ 124. 3, ἀναβλ 143. 20—21, ἐμβλέψας aspiciens, intuitus 289. 24, 318. 5; възърѣвъ ἀναβλέψας aspiciens 49. 24, 146. 9—10, 235. 2, възърѣвъше περιβλεψάμενοι 149. 1—2, възърѣвъши ἐμβλέψασα 178. 8, ἰδοῦσα 301. 12—13, възърѣвъшѧ ἀναβλέψασαι 183. 14.

възмати—възѧмѫ αἴρω tollo: възѧметъ 43. 7, 122. 20—21, 235. 24—25, 299. 18—19, 396. 11, възъметъ 57. 10, 227. 11—12, възѧметъ 27. 2, 147. 16—17, 181. 8, 358. 17—18, възъметъ 181. 2, възѧмемъ 54. 7, възъмеши τηρέω 386. 7, възѧмѣте 79. 16, 363. 25, възѧмѣте 36. 22, 94. 27, 285. 27, 286. 1, 320. 23, възѧми 331. 18—19, 393. 21, козѧми 25. 19, възѧми 60. 24, 70. 26, 121. 10, 213. 4, 304. 14, 331. 20, възъми 331. 11, възъми 121. 5, възъмѫ 398. 8, възъмѫтъ 206. 25, 365. 1, 395 22, възмѫтъ 8. 12, възмѫтъ 185. 3; въземъ λαβών sumens 61. 2, 155. 28, 311. 25, въземъ λαβών accipiens 45. 9, 213. 6, въземъши 45. 17; възати λαβεῖν accipere 55. 12, възати 88. 16, 145. 14, 331. 16, възато ѫдетъ 95. 4, възатъ 213. 6, възатъ 89. 9, 90. 23, 121. 12, 169 19, 278. 9, 331. 3, 396. 30, 397. 2; възесомъ ἐλάβομεν 55. 16, възесте 55. 18. 23, възесте 55. 21, 145. 29, 146. 2, 251. 27—28, възесѧ 397. 5, възесѧ 49. 4. 27, 54. 16, 137. 21, 139. 4, 144. 24, 352. 19—20, 359. 18—19, 364. 3—4, 397. 30, възмша 235. 5, възмша 92. 7; възмлъ 398. 6, възмлъ 94. 26; — **възимати-въземлѭ**: въземлете 233. 13, въземлеши 285. 17—18, 359. 3—4, въземлѭтъ 135. 17, въземлѧ 285. 22, въземлѧи 316. 24.

къзѣхати—къзѣдѫ ἐπανάγω duco: къзѣди 210. 18 (vl. къѣди).

къкоупъ, proprie къ коупъ, ἀπὸ μιᾶς simul 265. 4—5; къкоупѣ сѹн— (in verbo сѹγкаθίζω) 301. 10, ὁμοῦ simul 328. 18, къкоупѣ ἐπὶ τὸ αὐτό in unum 278. 17—18.

къкоусити γεύομαι gusto: къкоусити 57. 24, 148. 5—6, 236. 10—11, 352. 1, къкоуситъ 265. 26, къкоуси 320. 1, къкоуша 108. 6.

къкысѣти ζυμόομαι fermentor: къкысѣ 261. 10, cf. къскысѣти (sorp. къкысе, quod ad къкысняти pertinet).

кълагалиштє βαλλάντιον sacculum: кълагалиштє 299. 18, кълагалишта 240 21, 255. 26, 299. 14—15.

кълати (къллати) сѧ βασανίζομαι fluctibus iactor: къллѧ сѧ 50. 7—8, къллахѫ сѧ (ἐκινδύνευον periclitabantur) 229. 6.

кълагати vide sub къложити.

кълазити vide sub кълѣсти.

къликати—къликѣти (кълити) βάλλω mitto: къликати 214. 20, къликлатъ 122. 23, 214. 15, къликаѭтъ 27. 8, къликаѭтъ 27. 4, къликахѫ 130. 7, къли 371. 12.

къложити βάλλω mitto· 105. 14; къложи 143. 18—19, χάθηκεν posuit 183 3; къложи imperat. 399. 18, къложитє θέσθε ponite 238. 9; къложѫ 399. 9—10, къложѫшю 371. 6; — кълагаѭтъ 378. 18.

кълѣсти—кълазити ἐμβαίνω ascendo: кълѣсти 50. 2, кълѣзе 229. 1, кълѣзе 54. 20, ἀνέβη ascendit 401. 13, кълѣзѫ 337. 22, кълѣзъ 145 3, 210. 13, 231. 6, кълѣзъ 25. 4, 126. 26, 145. 12—13, кълѣзъше 337. 1, кълѣзъшѧ ἐλθοῦσαι introeuntes 183. 16, кълѣзъшоу 23. 27, кълѣзъшема 50. 23; — кълазитъ καταβαίνει descendit 331. 10, кълажаше 330. 19—20.

къмѣсти—къмѣтѫ, къмѣтати—къмѣтаѭ βάλλω mitto: къмѣтѣтє (χαλάσατε laxate) 210. 19, къмѣтемъ ib. 23—24 in nota, vl. pro къкрѫжемъ, къметомо 18. 2—3; къмѣтаатъ 129. 6—7, къмѣтаѭтъ 20. 13, 203. 7—8, къмѣтаахѫ 167. 5 (iactabant), къмѣтаѭштє 9. 10, къмѣтаѭштѫ 292 21, къмѣтаѭштѣмь 299. 18, къмѣтаѭштинѭ 167. 16—12, къметаѭшта 117. 14, къмѣтаема 366. 18, къметаемо 7. 5, къметаемоу 255. 13—14.

къмѣнити λογίζω deputo: къмѣни сѧ 299. 24.

къмѣстити—къмѣштати χωρέω capio: къмѣстити 403. 18, къмѣстатъ 66. 23, къмѣститъ 67. 5—6, къмѣстѫштъ 319. 19; къмѣштати 67. 5, къмѣштаатъ сѧ 52. 19—20, къмѣштаатъ сѧ 350. 16, къмѣщаахѫ сѧ 120. 6

кънезапѫ, recte къ незапѫ, ἐξάπινα, ἐξαίφνης statim, subito· 149. 1, 197. 16, 237. 21, 296. 9, кънезапѫ αἰφνίδιος repentino 171. 5.

кънести εἰσφέρω infero 212. 13—14.

кънисти—къньзѫ βάλλω mitto. къньзи 388. 18.

къниматн — кънемлѫ, къняти — къньмѫ προσέχω caveo: къньматн, recte къниматн, 55. 24—25, кънемлѣтє 19. 30, кънемлѣтє 14. 12, 31. 1, 55. 13, 252 10, 274. 24—25, 292. 9—10, 296 5; кънемъша сѧ τυφόμενον fumigans 38. 21.

кънити—кънидѫ εἰσέρχομαι ingredior, introeo, intro кънити 11. 20, 62. 1, 83. 28, 139. 8, 153 7. 12, 155. 7, 156. 11, 215. 12, 230. 14, 231. 18—19, 261. 15, 270. 9, 280 20. 26, къниτи 39. 20, 61. 9, 62. 9, 67. 20, 68. 15, 119. 28, 153. 19, 156. 8, 232. 21—22, 261. 17, 263. 4—5. 265. 23, 281. 22, 310. 8—9, 322. 13; къниде 5. 26, 123. 9, 182. 27, 207. 5, 209. 15, 220. 14, 245. 5, 284. 5, 373. 15, 387. 17, 397. 13, къниде 37. 9, 60 14, 74. 18, 79. 12, 90. 22, 120. 2, 123. 16—17, 134. 11, 139. 23, 142. 3, 160. 6, 193. 7, 208. 24, 215. 6, 238. 14—15, 263. 5, 277. 28, 296. 23, 310. 16—17, 337. 15—16, 389. 6, 391. 4, 392—393, 397. 12—18; къниdетъ 169. 18—19, 173. 7, къниdетъ 68. 11, 357. 20—21; praes. къниdетє 135. 22—23, 233. 15—16, 241. 1, 300. 1. 14, къниdетє 30. 12, 101. 4, 175. 15, aor. къниdетє 279. 26, къниdетє 251. 29, 328. 23; къниdемь 131. 21; къниdешн 221. 5, къниdешн 22. 10; къниди 15. 9, къниди 94. 4—5. 12, 146. 17, 151. 6, къниdѣтє 19. 24, 29. 22, къниdѫ 93. 1, 110. 4, 230. 10. 16, къниdѫ 117. 26, 131. 23, 337. 15, 390. 17; къниdѫтъ 281. 20, къниdѫтъ 156. 3; къниdъ 225. 7, къниdъ ib 12.

кънѣ ἔξω foras, extra: кънѣ 295. 1, 356. 7, 390. 20, къньк 75. 7, къньк 146. 7, конѣ 47. 10, 77. 16, 104. 26, 161. 7, 163. 14, 178. 11—12, 208. 20, 233. 1, 262. 8, 267. 6, 289. 19, 302. 2, 312. 17, 339. 4, 356. 8, 364. 11, 369. 6, 378. 16, 392. 10. 11. 13, 393. 15—16; — изъ къноу ἔξωθεν extrinsecus 142. 7; — къньк ἔξω foris: къньк 41. 24. 36, 104. 8, 119. 28, 126. 12. 16, 159. 14—15, 190. 10, 228. 21, 261. 19, 389. 8, 397. 24; — къньждоу ἔξωθεν a foris 85. 15—16, extra 141. 28—29, къньждѫ 85. 12

къньштанни ὁ ἔξωθεν qui de foris est: къньштанее 250. 19—20, къньщанее 85. 2—3, къньщанее ib. 8, къньщанимь τοῖς ἔξω 127. 23.

къняτрь ἔσω intro: 103. 3, 176. 24, 180. 10, 399.

13, вънѫтрь ἔσωθεν intrinsecus 20. 2; — вънѫтрьѫдѫ ἔσωθεν intus: 85. 17, вънѫтрьѫдѫ 85. 13, ἔντος intra 277. 12—13.

вънѫтрьнии ὁ ἔντος qui intus est: вънѫтрьнее 250. 19, вънѫтрьнее 85. 6—7, вънѫтрьнѣа τὰ ἔσωθεν intus 250. 15—16.

въпасти—въпадѫ πίπτω, ἐμπίπτω cado. въпадетъ (сѧ) 38. 2, 263. 16—17, въпадете сѧ 52. 14, 219. 2, въпаде περιπίπτω 244. 6—7; въпадъшѩогѫ τοῦ ἐμπεσόντος 244—245, о въпадъшимъ 187. 18.

въпити—въпиѭ κράζω clamo. въпити 287. 14, въпнетъ 53. 7, 237. 21, въпиѣше 158. 22, 283. 5, въпиѣшете 73 1, въпиѣхѫ 107. 4, 124. 24, 393. 11, въпиѣхѫ 160. 2, 304. 19, въпиѭ 131. 6, въпиѭщааго 6. 10, 116. 3—4, въпиѭштааго 202. 15, 316. 10, въпиѭште 209. 26, въпиѭштиихъ 279. 17

въпль χραυγή clamor: въпль 92. 12, въплъ ὀδυρμός 5. 18.

въпросити—въпрошѫ, въпрашати—въпрашаѭ ἐρωτάω, ἐπερωτάω interrogo: въпросити 82. 10, 151. 27—28, 166. 11, 238. 14, πυθέσθαι 373. 9, въпроси ἐπηρώτησε 81. 14. 26—27, 106. 2, 144 15, 149. 27, 150. 17, 165. 15, 177. 12. 17, 179 4, 230. 7, 235. 8, 280 27, 283 8—9, 303. 3—4. 13, 388. 8, 389. 16. 22, въпросите 354. 27, 355. 6—7, 383. 11, въпросиша 37. 23—24, 58. 26, 80. 15, 127. 19, 164. 12, 290 10—11, 293. 12, 316. 4. 12—13, 331. 19, 352. 24, 354. 19, въпросѧтъ 316. 2; въпрошѫ 75. 29, 162. 6, 215. 23, 288. 15, 302. 12; въпрошенъ 277. 7, о въпрошъшиихъ 115. 5. 14, 186. 6, въпрошъшиихъ 188. 18, о въпрошъшиимъ 115. 6, въпрошъшиимъ 187. 17. 32, въпрошъшимъ 188. 12; — въпрашати 291. 28, 382. 19, въпрашаатъ 286. 20, 381 4. 12, 384. 5, въпрашааше 146. 8—9. 20, 152. 1, 155. 10—11, 179. 9, 270. 5, 282. 26—27, 303. 22—23, въпраша pr. въпрашааше 330. 1, въпрашааше 56. 3—4, 131. 14, въпрашаахѫ 140. 24, 142. 4, 149. 11, 151 15, 154. 6. 22—23, 167. 25, 203. 8. 17, 227. 2, 290. 25, 302. 5, 354. 5; въпрашаѭ 4. 4, въпрашаѭште 347. 13, въпрашаѭшта 201. 5—6.

въпрошенне interrogatio: о въпрошении 115. 1. 17. 22, 187. 11, въпрошени 188. 22, 313. 4.

въсадити τίθημι pono: въсади 48. 14—15, 64. 23; βάλλο mitto: въсадитъ 258 19—20, въсажденъ 324. 6, въсажденааго 304. 27; φυτεύω transplanto: въсади сѧ 275. 10, въсажденѫ 259. 13; ἐπιβιβάζω impono. въсадиша 286. 28, въсаждъ 244. 17.

въселенаѧ οἰκουμένη orbis terrae: въселиѣи 88. 7, въселенъıѫ 206. 9—10, въселенıѫ 295. 17—18.

въселити сѧ κατασκηνόω, σκηνόω: въселиша сѧ requieverunt 261. 5—6, въсели сѧ 6. 3, 8. 26, въсели сѧ habitavit 315. 10—11.

въсиѣти ἀνατέλλω orior. въсиѣ 9. 5, въсиѣвъшıю 127. 10—11, 183. 12, восиѣвъщıю 42. 17.

въсклонити сѧ ἀνακύπτω erigo me: въсклони сѧ 347. 13—14, въсклонь сѧ 347. 21, въсклоните сѧ respicite 295. 22—23, въсклонити сѧ respicere 260. 2.

въскорѣ, recte къ скорѣ, ταχύ cito 152. 22.

въскрилиѥ κράσπεδον fimbria: въскрилиѣ 83 2—3, въскрилии 51. 6, въскрилии 27. 22—23, 140. 8, 231—232.

въскрѣсновенне τὸ ἐγερθῆναι. по въскрѣсновени 100. 5.

въскрѣснѫти ἀνίσταμαι resurgo· въскрѣснѫти ἀναστῆναι 147. 5, въскрѣснѫти 149. 10—11, 308. 15, 312. 8—9, въскрѣснетъ 274. 17, въскрѣснетъ 58. 25, 149. 7, 151. 26, въскрѣснетъ 71. 15—16, 157. 10, 362. 16, въскрѣснетъ 282. 19, 362. 17; въскрѣсниѫ 174. 15—16, въскрѣснѫтъ 165. 2—3, воскрѣснѫтъ 164. 25—26, въскрѣснѫтъ 249. 18—19; въскрѣсе 48. 12, въскрѣсе 233. 4, 234 7, воскрѣсе 235. 12; въскрѣсъ 184. 5, въскресъ 311. 8—9.

въскрѣсити—въскрѣшати ἀνίστημι suscito: въскрѣситъ 80. 18, 164. 16—17, 291. 3—4, въскрѣси ἤγειρε 366. 3, 367. 5. 26—27, въскрѣси 367. 26—27, въскрѣшѫ ἀναστήσω 339. 2, въскрѣшѫ 339. 9. 12—13, 340. 19, въскрѣшаатъ ἐγείρει 332. 17, въскрѣшанте 30. 3.

въскрѣшенне ἀνάστασις resurrectio: 164. 24—25, 291. 10—11, въскрѣшенне 80. 25—26, 81. 3, 264. 24, 291. 15, 333. 13. 14—15, 362. 18. 19, въскрѣшению 80. 14—15, 164. 11—12, 290. 25, 291. 19, о въскрѣшени 81. 5—6.

въскъıсѣти ζυμόομαι: въскъıсѣ 45. 18, cf. 261. 10 in nota.

въскѫıѫ, recte къз—кѫıѫ, ἵνα τί, εἰς τί ut quid: 25. 12—13, 109. 9—10, 182. 2, 259. 17—18.

въслѣпати—въслѣплıѫ ἅλλομαι salio: въслѣплıѫщııѫ 326. 23 in nota.

въсмѣати sive въсмѣѣти сѧ γελαω rideo: въсмѣıѭтъ сѧ 217. 3—4.

въспитѣти τρέφω nutrio: въспитѣнъ 207. 4.

въсплакати сѧ κόπτομαι plango. **въсплачѫтъ сѧ** 89. 24—25; κλαίω fleo: **въсплачете сѧ** 217. 16—17, 382. 24—25.

въспомѣнѫти ὑπομιμνήσκω suggero: **въспомѣнетъ** 377. 9, **въспомѣнѫвъ** ἀναμνησθείς recordatus 161. 9—10.

въспрѣмати — въспрѣмѫ, въспрѣмати — въспрѣемлѫ ἀπολαμβάνω recipio: **въспрѣметъ** 282. 9, **въспрѣмѫтъ** 218. 14, ἀπέχουσι 14 21; **въспрѣмати** λαβεῖν 218. 11; **въспрѣмѫсте** ἀπέχετε 217 12—13, **въспрѣмлѣ** εσι ἀπέλαβες 273. 22; **въспрѣемлеѣ** 306. 15—16, **въспрѣемлѫтъ** 15. 7—8, 16. 9.

въспроситъ αἰτέω postulo, peto: **въспросѧтъ** 48. 23, 247. 6, **въспросите** 75. 22—23, 383. 22.

въспѣти φωνέω canto: **въспѣтъ** 178. 22, **въспѣтъ** ib. 12—13, **въспѣвъше** ὑμνήσαντες hymno dicto 174. 10—11, **въспѣвъше** 99. 27.

въспѧть εἰς τὰ ὀπίσω retro: 278. 10, 341. 21, 388. 7, **въспѧть** 88. 18—19, 169. 21, 240. 10, 398. 1—2.

въстанїе ἀνάστασις resurrectio 199. 20.

въставати: въстаѭтъ 34. 10—11, 222. 25, 291. 20, **въставатъ** (exsurgat) 129. 8, **въставше** διηγείρετο exsurgebat 337. 5.

въстати — въстанѫ. **въстати** ἐγερθῆναι 57 1, ἀναστῆναι 235. 22, 246 21—22, **въстанѫ** ἐγείρομαι 111. 6, **въстанетъ** 60 9, 87. 20—21, 168. 13—14, 249. 13, 261. 18, 293. 23, **въстанѫтъ** ἐπαναστήσονται 31. 12, 169. 7, ἀναστήσονται 41. 8, ἐγερθήσονται 88. 1—2, 89. 5, 165. 5—6, 170. 6; **въстани** surge 5. 2, 121. 5. 10, 134 15, 158. 25—26, 212. 28, 213. 4, 215. 20, 222. 3, 232. 2—3, 331. 11, **въстанѣте** 58. 18, 101. 18, 175. 26, 378. 1; **въста** ἠγέρθη surrexit 23. 7, 27. 2, 34. 26, 111. 10, 112. 6 9, 121. 11, 125. 29, 134. 16, 136. 6. 11, 151. 13, 183. 20, 207. 6, 215. 21, 222. 6—7, 234. 4, 243. 13, 308. 10, 311. 4, 321. 11, 363. 1. 6—7, 370. 11, **въсташа** 92. 14—15, 110. 3; **въставъ** διεγερθείς 3. 15, ἐγερθείς 5. 5 22—23 25, 24. 6—7, 25. 16. 19, 26. 6, 27. 14, 100 29, 103. 13, 119. 4, 121. 20—21, 130. 12, 142 22, 154. 2, 158. 27, 177. 11—12, ἀναστάς 209. 14, 213. 5—6, 229. 9, 246. 23. 25, 269. 6. 11, 277. 6, 300. 10, 308. 24, 401. 24; **въставъше** 177 5, 208. 19, 300. 13, 302. 20; **въставъша** 184. 20, 310. 25; **въставъши** 193. 5, 209. 19—20.

въстокъ ἀνατολή oriens: 3. 20, 22. 20—21, 89. 13—14, 196. 1, 262. 8—9; **въстоцѣ** 3. 23, 4. 17.

въстрѣгати — въстрѣsати — въстрѣгнѫти: **въстрѣгаѥше . . въстрѣгнете** συλλέγοντες . . ἐκριζώσητε 44 27, **въстрѣгаѫште** τίλλοντες vellere 123. 2—3, **въстрѣзлаχѫ** ἔτιλλον vellebant 214. 26.

въстрѫбити σαλπίζω tuba cano: **въстрѫби** 14. 17.

въсходити ἀναβαίνω ascendo: **въсхождѫ** 398. 13, **въсходитъ** 71. 9, **въсходимъ** 157. 5, 282. 13, **въсходатъ** 311. 15, **въсходѫ** 71. 7, 116. 26, 127. 15, 286. 11—12, **въсходѫще** 156. 31, **въсходѫща** 341. 10, **въсходѫщѧ** 319. 7, **въсходѫщь** 258. 6—7.

въсхожденїе ἀνάληψις adsumptio. **въсхожденїю** 239. 6.

въсхотѣти βούλομαι, ἐθέλω volo: **въсхотѣ** 3. 3, 64. 4—5, 137. 4, 318. 9; **въсхотѣхъ** 86. 16, 262. 26, **въсхотѣсте** 86. 18—19, 262. 28, **въсхотѣшѧ** 59. 5, 243 10.

въсхѵтати ἁρπάζω rapio: **въсхѵтаатъ** 43. 28, **въсхѵтаѭтъ** 35. 5.

въсхѵтити — въсхѵштати. **въсхѵтити** ἁρπάζειν rapere 359. 17, **въсхѵтитъ** 359. 13—14, **въсхѵтѧтъ** 336 23; **въсхѵшталше** συνηρπάκει arripiebat 230. 3—4.

въсѣкати — въсѣкѫ σπείρω semino: **въсѣкъ** ἐπέσπειρεν 44 17—18, **ѣспеирен** 45. 10, **въсѣкаѵъ** 46 1. 5, **въсѣкно** 129. 18, **въсѣкно** ib. 20—21.

въсѣсти καθίζω sedeo: **въсѣдѣ** ἐπεκάθισεν 74. 5, **ѣкάθисен** 159. 21, 286. 19, 367. 16, **въсѣдѫ** ἐνέβησαν 400. 12, **въсѣдъ** ἐπιβεβηκώς 73. 22, **въсѣлъ** κεκάθικεν 159. 10.

въторицѣѭ ἐκ δευτέρου secundo: 101. 6, 178 22, 355 7 (rursum), **дїс** bis 174. 20, **δεύτερον** iterato 322 9, iterum 402. 5.

въторопрѣвъıи δευτερόπρωτος. **въторопрѣвѫѭ** 214. 24—25

въторъıи δεύτερος secundus: **въторъı** 80. 23, 164. 20, 285. 11, 291. 6, **вътораа** 81. 22, **вътораѣ** 165 24, **въторое** 330. 8, **въторѫѭ** 256. 13.

въходити εἰσέρχομαι intro· **въходитѣ** 83. 26—27, 241. 11. 16, **въходѧтъ** 295. 1, **въходѧи** 356. 25, 357. 3, **въходѧщи** 19. 27, **въходѧште** 30. 14, **въходѧщее** 52. 4, **въходѧштѭ** 276. 7, **въходѧштѣнмъ** 251. 29, **въходѧштинıхъ** 83. 27, εἰσπορεύομαι introeo **въхождаше** 140. 4—5, **въходитъ** 52. 18—19, 142. 7—8. 9, 297. 15, **въходѧ** 141. 29, **въходѧштѧ** 159. 7, 286. 17, **въходѧштѣи** 228. 9, 249. 25, **въходѧштѧ** 128. 14; ἐμβαίνω ascendo **въходѧштѭ** 132. 7; ἅλλομαι salio **въходѧштѧ** 326. 23.

къцѣсарити сѧ βασιλεύω regno: къцѣсаритъ сѧ βασιλεύσει 192. 18.

къчера ἐχθές heri 330. 3.

къчати—начѣнѫ pro начати—начѣнѫ: 17. 10 nota, 261. 20 nota.

къшьд- εἰσελθεῖν: къшедъ εἰσελθών 27. 10, 28. 1, 53. 21, 79. 9, 103. 3, 125. 32, 134. 5, 142. 23—24, 160. 20, 192. 5—6, 224. 6, 250. 10, 283. 15, 287. 25; къшедъши nom. sing. fem. 137. 8—9, dat. fem. 136. 27; къшедъше 41. 19, 248. 26, къшедъшоу 74. 14, къшедъшю 151. 13, 190. 8, къшедъшемъ ἀναβαινόντων 200. 19, къшедъшема 237. 6—7, 297. 12, къшедъшинѣхъ ἀναβαινόντων 368. 5—6, къшедъша 308. 2, къшедъшмꙑ συναναβᾶσαι 182. 21, συνακολουθοῦσαι 307. 6.

къѣхати ἀνάγομαι descendo. къѣдѫ 229. 3.

кысокъ ὑψηλός altus 8. 16, 58. 2, 148. 10, 173. 11 nota, 206. 8, кысоко 272. 23.

кыше ἀνώτερον superius 264. 10; съ кыше ἄνωθεν denuo 322. 5. 7, sursum 324. 25, desuper 393 8, ἀπ' ἄνωθεν a sursum 182. 12, ἐξ ὕψους ex alto 196. 1, 312. 17.

кышьнии ὕψιστος altissimus, summus кышънѣиѧго 31. 11—12, 192. 16. 24, 195 26—27, 229. 27, кышънѣиего 218. 18; кышънѣиаго ἀπὸ ἄνωθεν a summo 109 24—25; кышънииѣхъ 74. 13—14, 160. 5—6, 197. 19, 287. 9, кышънииѣхъ τῶν ἄνω de supernis 349. 7.

кынѭ, recte къ-ѭ, quod est къ ѭ, διὰ παντός semper 131. 5, къ-ѭ 62. 14, vide sub ѭ.

кыѣ τράχηλος collum: кыи 61. 8, 153. 4, кыѭ 269. 14, 274. 22.

кысегда πάντοτε semper: 98. 2. 4, 172. 12. 15, 270. 19, 364. 6—7, 389. 19, кысегда 279. 1, 338. 24, 342 17, 349. 25, 366. 21, 367. 1.

кысесъжагаемꙑи in кысесъжагаемꙑиѣхъ жрътвъ ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν 166. 6 nota.

кысь κώμη castellum: весь 30. 11—12, 73. 13, 146. 16—17, 159. 6, 239. 9—10 (civitatem), 17—18 (castellum), 245. 5, 276. 8, 286. 16, 308. 28, 310. 12, 363. 3; gen sing. кыси 146. 7, 212. 18, loc. sing. ib. 18 (vicus), acc. plur. 28. 22, 140. 5 vicos, 146. 19, 226. 2, 233. 21, 234. 21, 261 11; кысеχъ 138. 13; χωρίον villa: весь 100. 16, искрь кыси плησίον τοῦ χωρίου iuxta praedium 325. 25; кыси и градъı κωμοπόλεις 119 9; cf градьць.

кысь πᾶς, ὅλος omnis, universus, totus. весь 25. 1, 42. 8, 65. 2, 70. 4—5, 74. 15, 81. 25 ὅλος universa, 118. 27 ὅλη, 121. 16, 179. 2, 330. 7, 332. 19, 356. 5, 365. 7, 372. 5; кысь 65. 14, 103. 5, 141. 26, 149. 24, 216. 25, 394. 21; кысъ 65. 7—8, 126. 27, 231. 1—2; весь миръ κόσμος mundus 46. 2—3, 147. 22, 184. 22, 236. 3, 336. 22, 362. 25, 368. 4, кысь миръ 377. 12, 391. 20; кысе πᾶν, ὅλον totum 17. 1. 3, 24. 25, 46. 22, 47. 2—3, 64. 11. 22, 73. 19, 102. 21, 133. 1, 144. 2, 160. 7, 167. 14. 15, 190. 9, 211. 17, 231. 25, 249. 28, 250. 5. 7, 268. 19, 287. 4, 293. 6, кꙑсе 302. 21, 339. 2, все 3. 10; кысѣ neutr. plur. 18. 10, 19. 21, 21. 12, 24. 27, 36. 16, 45. 19 bis, 47. 16, 48. 4, 59. 3, 64. 13—14, 65. 5—6, 67. 26—27, 68. 20—21. 23, 82. 14 22, 86. 13, 87. 24, 90. 8. 11, 97. 3, 113. 1. 22, 126. 4, 127. 24, 129. 31, 137. 23—24, 142. 20, 149. 16, 150. 24, 155. 20, 156. 15. 18, 161. 20, 168. 3, 170. 11, 171. 1—2, 200. 10—11. 17, 206 15—16, 213. 14, 234 3, 243. 2, 248. 14, 250. 21, 254. 10, 255. 21, 265. 4, 268. 22, 270. 20, 272 19, 276. 1, 281 8, 282. 14, 291. 8, 295. 3. 26, 296. 3, 308 17, 314. 3, 325. 8, 327. 23, 328. 2. 26, 329. 11, 330. 17, 332. 13—14, 360. 17, 371. 8, 379. 19, 380. 10, 382. 7, 384. 4, 385. 8, 388. 2, 395. 11; fem. sing. 116. 9, 261. 10; кысѣ neutr. plur. 8 17, 59. 5, 89. 25, 142 11, 175. 8—9, 281. 11, 282. 4, 385. 16, fem. sing. 6. 16; всѣ neutr. pl. 8. 16, fem. sing. 6. 17; кысего 75. 22, 243. 19—20, 267. 1, 280. 8, кысего ὅλον 344. 8; кысего миръ 45. 24, 95. 22, 251. 22, кысего миръ 88. 25, всего миръ 8. 17, миръ кысего 316. 24; кысемь 216. 20, 296. 11; кысемоу 231. 11, 377. 8—9, кысемоу мироу 61. 20, 342. 14, 376. 26, 389. 18; кысеи 27. 26—27, 28. 3. 15, 88 7, 109 4—5, 181. 27, 184. 23, 195. 2, 207. 1, 208. 11, 222. 8—9. 9, 255. 10, 303. 10—11, 306. 21, кысеи 119. 12; кысѫ 51. 3, 107. 17, 118. 15, 180. 11, 196 10, 202. 10, 206. 12, 210. 22, 242. 15, кысѫ 133. 20, 140. 1, всѫ 9. 19; instr. sing. кысѣмь 91. 17, 166. 31, 243 23, 257 3, кысѣмъ 81. 18, 165. 19—20, 166. 2, dat. plur. 87 19, 88 8, 139. 3, 152. 8, 158. 10, 160. 29, 171. 17, 197 12, 200. 8—9, 203. 23. 25, 207. 19, 235. 22, 238. 6, 256. 23, 292. 8, 308. 18, кысѣмъ 232. 4, 312. 2—3; кысеѭ 81. 19. 20, 165. 20. 21. 22, 166. 3—4. 4, 243. 20—21; кысемь 204. 11—12, кысемь миръ 172. 19—20, 371. 4, 385. 14, кысемъ миръ 98. 8—9; кыси 32. 16, 39. 3, 49. 26, 54. 15—16, 66. 23, 76. 8, 80. 23, 83. 10, 95. 9. 12, 99. 20, 100. 2. 7. 15, 102. 10. 24, 105. 1, 107. 1. 11, 116. 11, 118. 10, 119. 7, 121. 13, 131. 19, 132. 14—15, 139. 3. 20, 140. 6, 141 27, 162. 15, 167. 12—13, 174. 5. 12. 17. 25, 176. 16, 177. 26, 193. 26, 194. 27, 195. 3. 4, 196. 12, 198. 4, 201. 6,

204. 15, 207. 22—23, 208. 18, 223. 15, 231. 15, 232. 24, 235. 5, 238. 6, 253. 3, 259. 4. 10, 260. 21. 22, 262. 3, 265. 5, 266. 16, 267. 9, 283. 13, 284. 3—4, 288. 7. 21, 293. 4, 296. 18, 302. 15, 307. 2 5, 314. 11, 315. 18, 324. 13, 333. 10, 339. 24, 344. 2, 347. 1, 357. 17, 364. 24, 372 3. 4, 374 7, 386. 17, 389. 20, 392. 2, вѣсн 176, 22, 209. 21, 217. 18, 291. 24, 294. 14, 304. 13, 332. 20, всн 4. 2; вѣсѧ 23. 10, 28 22, 38. 11, 46. 12, 48. 3, 51. 4, 74. 19, 79. 6—7, 90. 24, 92. 11. 15, 102. 19, 113. 19. 23, 118. 26, 127. 29—30, 134. 9, 138. 22, 146. 14, 176, 13, 195. 25, 198. 6, 201. 19, 211. 11, 215. 26, 216. 27, 220. 12, 222. 5, 233. 1, 234. 26, 235. 1. 25, 262 6, 277. 30, 278. 5, 288. 3, 295. 9, 296. 10, 301 3, 304. 12, 320. 20, 369. 7, вѣсѧ 321. 18, всѧ 4. 2, 5, 12; вѣсѣми 31. 14, 87. 27, 104. 12, 121. 13, 169. 9, 204 13, 207. 3, 232, 13, 273. 26, 309. 17. 22, 324. 25, 325 1; вѣсѣхъ 18. 6—7 9, 45. 11, 80. 24, 87. 3, 129. 19. 22, 138. 3, 152. 8, 164. 24, 165. 16 17. 23, 166, 6, 167. 11, 168. 28, 189. 7, 194 29, 198. 9, 199. 14, 209. 9, 222. 10, 226. 14, 233. 9, 238. 7. 23, 251. 20—21, 255 18, 259 1. 8, 260. 23, 287. 6, 291. 10, 293. 1, 309. 2, 310 7. 10, 312. 11, 359. 16, 372. 18, вѣсѣхъ 189. 18, 195. 16, 296. 13—14, всѣхъ 2. 20, 5. 13, 294. 18, всѣхъ 294. 4.

вьсьдѣ πανταχοῦ ubique. вєсьдѣ 95. 1 (graece dativus παντί).

вьсѣкъ πᾶς omnis. 19. 10, 20. 15. 26, 21. 3—4, 28. 24—25, 29. 11, 32. 18, 39. 27, 43. 26, 47. 17, 52. 10, 63. 10, 69. 5, 106. 10, 179. 13, 193. 2, 198. 19, 240. 14, 246. 6—7, 247. 3, 253. 6. 11, 264. 12, 266. 29, 272. 28, 273. 5, 280 15, 289. 27, 320. 5—6, 322. 20, 323. 7. 11. 21, 326 18, 339 11. 25, 350. 9, 362. 21, 370. 14, 381. 3, 391. 21. 393. 13, вѣсѣкѣ 219 4. 30, всѣкѣ 9. 25; вѣсѣка 86 7, 89. 1, 113. 17—18, 153. 23, 170. 1, 202. 17. 18. 22, 206 9; вѣсѣко 20. 6. 11, 39. 8, 40. 18, 52. 18, 142. 7, 203. 6, 206. 29, πάντως utique 207. 27, 219. 19 (ἕκαστον unaquaeque, sc. arbor), 247. 24, 296. 12, 339. 8, 384. 19, вѣсѣко 209 13—14, всѣко 7. 3; вѣсѣкого 47. 6, 250 24, 253 27, всѣкого 314. 14; вѣсѣкоѥ 85. 14—15, 212. 8, 384. 18—19; вѣсѣкомоу 246 8—9, 257. 16—17, 286. 4, вѣсѣкомоу 217. 28; вѣсѣкон 63. 21, 65. 25; вѣсѣкѫ 28. 25, 29. 11, 378 3—4, 382. 2, всѣкѫ 7. 21, 9. 22; вѣсѣкомь 206. 7, всѣкомъ 8 6.

вьсѣдѣ πανταχοῦ ubique вѣсѣдѣ 185. 10, 234. 1 nota; отъ вѣсѣдѣ πάντοθεν undique 120. 2; вѣсѣдѫ πανταχοῦ 234. 1, πάντοθεν 287. 21.

вѣ dualis primae personae ἡμεῖς (recte νώ) 354. 26.

вѣдѣти — вѣмь οἶδα scio. 1 pers. sing. вѣмь 93 6, 104. 12, 118. 5, 262. 1, 301. 21, 321. 25, 327. 21, 333. 22, 344. 24, 348. 8, 350. 14, 352. 10, 355. 12, 362. 17, 370. 25, 372. 19, вѣмъ 112. 5 (vl. вѣдѣ), 178. 21, 209. 4, 261. 22, 352. 10 12, 354. 1, 355. 11—12, 362. 14; 1 pers. plur. вѣмъ 76. 10, 79 26, 288. 23, 327. 13, 329. 5, 355. 21. 22. 25—26, 384 4, вѣмь 162. 16, 163 28, 290. 11, 322. 25, 344. 16, 355. 9, 375. 6, 382. 17—18, 397. 6. 30, 403. 12; вѣси 52 7—8, 155. 16, 281. 4, 322. 18—19. 24, 371. 19, 384 4, 393. 4, 402. 3. 7. 13 bis; вѣстъ 15 16—17, 18. 7, 90. 15, 91. 25, 129 9—10, 243. 3—4, 255. 19, 257. 10, 272 22, 344. 18. 346. 13, 369. 18, 379. 17, 396 3; вѣвѣ 354 23. 25 26; вѣсте 71. 25, 157. 19, 201. 13; вѣсте 72. 7, 91. 2, 93. 1, 97 5, 111. 14, 121. 6, 127. 29, 158. 2, 170. 27, 171. 7. 12, 213. 1 nota, 295. 27, 316. 17, 327. 13, 328. 7, 344. 20 bis. 24, 348. 10. 22, 355. 24, 365. 4, 372. 7 17, 375. 5 bis; вѣдѧтъ 251. 4, 305 22, 357 9—10, 380 12, 389 24; вѣдите γινώσκετε scitote 90. 8—9, 91 3—4, 170. 29, 241. 20, 256. 16, 295. 29, 379—380; вѣдъı εἰδώς sciens: 39. 7, 136 20, 164. 2, 237 4, 238. 16, 247. 22—23, 341. 7, 371. 1. 8, 388. 2, 395. 10, вѣдѫщи 133. 18, вѣдѫште 81. 2, 164 28—29, 232 27, 401. 20; не вѣдоми ἄδηλα (recte невѣдоми) 251. 3; вѣдѣти γνῶναι 127. 22, 227. 4—5, εἰδέναι 299. 13, 375 7; вѣдѣахъ 315. 27, 317. 6, вѣдѣхъ 364. 6, ἔγνων 94. 15; вѣдѣаше 2 pers sing. 94 21—22, 285. 21, 3 pers sing 106 17, 148. 20, 179. 22, 215. 18, 320. 2—3, 321. 18. 20, 331. 21, 341. 15, 372. 3, 387. 18, 398. 2—3, вѣдѣше 335. 20; вѣдѣахѫ 119. 2—3 nota, 124. 27 nota, 209. 28, 397. 20, вѣдѣхѫ 320. 34; вѣдѣвъı ὁ γνούς qui cognovit 257. 12. 15; вѣдѣлъ 91. 4, 224. 18, 256. 16, вѣдѣла 326. 8, вѣдѣли 37. 17, 348. 23. 24

вѣкъ αἰών saeculum: вѣкъ 40. 6, 75. 14, 126. 9, 156. 28, 160. 18, 282. 10, 291. 15, 326 21, 340. 9, 341. 3, 350. 11—12. 12, 351. 27, 352. 2, 359. 13, 362. 22, 369 12, 371. 21, 376. 10; вѣка 46. 6—7. 10, 47. 11, 87. 11, 113. 24, 128. 12—13, 194. 9, 195. 14, 271. 28, 291. 13, 355. 29; вѣкъı 15. 29, 192. 9.

вѣнити сѧ πωλέομαι veneo: вѣнитъ сѧ 252. 25, вѣнимъ 32. 13.

вѣнєць στέφανος corona: вѣнєцъ 107. 19, 180. 13—14, 392. 5. 14.

вѣра πίστις fides: 27. 27, 53. 17, 133. 21, 159. 1,

225. 23, 229. 12, 232. 15, 277. 6, 283. 11, 299. 6; вѣрж 25. 7, 59. 26, 75. 18—19, 84. 27, 120. 15, 161. 13, 212. 17, 275. 7. 8, 279. 22, 321. 17; verbum πιστεύω (credo) circumscribitur sic: вѣрж ѥати πιστεῦσαι 76. 28, вѣрж имж πιστεύσω 356. 15, вѣрж имѣтъ 161. 17, 272. 11—12, 386. 20, вѣрж имемъ 108. 24, 181. 24, вѣрж имете 361. 27, 372. 24, 377. 20—21, 394. 4, 399, 27, вѣрж имжтъ 314. 15, 364. 9. 25, вѣрж имн 327. 10, вѣрж имѣте 360. 9, 375. 23, вѣрж емлете 335. 8, 375. 25—26, вѣрж емлжтъ 227. 17, вѣрж емлм 332. 24, вѣрж имали — вѣрж ѥли 335. 5, вѣрж ѥтъ 193. 20, вѣрж ѣ 369. 25—26, вѣрж ѥсм 76. 26, 321. 12—13, вѣрж емъ 329. 26; вѣры 22. 19, 130. 16, 221. 17; не имж вѣры μὴ πιστεύσω 399. 11—12, не имѣтъ вѣры ἀπιστήσας 184. 25, не имете вѣры οὐ μὴ πιστεύσητε 302. 11—12, вѣры не емлете οὐ πιστεύετε 334. 14, 335. 7, 349. 10, 351. 12—13. 15, 360. 7. не имѣте вѣры μὴ πιστεύσητε 89. 4—5. 12, 170 6, не емлѣте вѣры 360. 6—7, не имжтъ вѣры οὐ πεισθήσονται 274. 17, не имѣхж вѣры ἠπίστουν 308. 23, не имате вѣры ѥати οὐ μὴ πιστεύσητε 329. 22, не ѥсте вѣры 76. 25, не ѥсм вѣры 76. 6, 184. 12. 16. 21, 354. 16; не вѣры емъше μὴ πιστεύσαντες 227. 12—13.

вѣровати πιστεύω credo: вѣрогж 356 13, вѣрогн 133. 28, 232. 20, вѣрогнте 117. 15, 161. 20—21, 369. 20, 374. 20—21, вѣрогеше 319. 4, 356. 9, 364. 2, 375. 19, вѣрогогтъ 325. 10, 370. 11, вѣрогогте 323. 1. 2, 338. 12, 339. 2, 359. 6. 8, 360. 9—10, 384. 7, вѣрогета 28. 8, вѣрогемъ 329. 4, 384. 6, вѣрогжтъ 341. 14—15, 381. 10, вѣрогъмн 323. 7. 11. 15. 16, 325. 9, 338. 27. 28, 339. 11, 340. 2, 345. 18, 362. 20. 21—22, 370. 10—11. 14, 375. 27, вѣрогжштюмогу 150. 25, вѣрогжще 75. 23, вѣрогжштеи 341. 16, 345. 21—22, вѣрогжштинѣ 153. 1—2, вѣрогжштихъ 386. 16, вѣрогжщихъ 61. 16—17, вѣрогжштемъ 311. 20—21, вѣрогжштимъ 315 6—7, вѣрогжштнимъ 184. 26—27; вѣровати 150. 24, 310. 6—7, 344. 24, 369. 28; вѣроваахъ 362. 24, вѣрова 23. 1, 191. 11, 323. 17, 330. 6—7, 346. 11, 397. 20, 399. 22, вѣровахомъ 341. 26, вѣроваете 162. 13, 288. 19—20, 383. 25, вѣровашм ἐπίστευσαν 320 11, 321. 15, 328. 24, 329. 2, 344. 28, 349. 26, 360. 18, 364. 18, 370 6, 385. 12—13, вѣроваахъ ἐπίστευον 342. 15, 369. 24, вѣроваахъ 367. 8; вѣровакъшеи 399. 23, вѣровакъшнимъ 349. 27.

вѣрьнъ πιστός fidelis: вѣренъ 94. 3. 11, 272. 7, 285. 9, 399. 19—20, вѣрьны 91. 10—11, 256. 24, 272. 7, вѣрьне 94. 10, вѣрьни 272. 10. 12—13.

вѣсть φήμη fama 28. 3, 207. 1, вѣстъ приимъ ἀκούσας 6. 1.

вѣстьникъ ἄγγελος nuntius: вѣстьникома 222. 28—29, вѣстьникы 239. 8.

вѣтвь κλάδος ramus: вѣтви 74. 8, 129. 23, 261. 6, вѣтвѣхъ 45. 14; — вѣтвье 170. 25. — вѣтв κλάδος radus 90. 5; вѣне στιβάδες frondes: 159. 23, βαΐα ramos 367. 12.

вѣтръ ἄνεμος ventus. вѣтръ 50. 8. 24, 90 2, 130. 14, 139. 15. 24, 170. 22, вѣтроу 130. 12, 187. 5, 229. 9—10, 337. 4; instr. sing. вѣтромь 34. 16, вѣтромъ 223. 1—2; dat. plur. вѣтромъ 229. 14—15, вѣтромь 24. 7; вѣтри 21. 1. 9, 24. 10, 130. 19, вѣтры 50. 19.

вѣтрьнъ ἀνέμου: вѣтрьна 130. 6, 229. 4—5.

вѣчьнъıи αἰώνιος aeternus: вѣчьнъıи 156. 28—29, вѣчънъıи 243. 15, 359. 12, 370. 26, 384. 21, вѣчънъı 62. 5, 67. 16—17, 69. 10, 96. 14, 97. 2, 155. 12, 281. 5, 282. 11, 325. 10, 326. 24, 328. 17, 334. 16; вѣчънааго 323. 8—9. 12—13, 332. 25—26, 339. 12, 340. 2—3. 18—19. 25, 384. 20, 400. 1; вѣчъноумоу 126 10, вѣчънжıъ 97. 1, вѣчънѣемь 368. 19—20, вѣчънъıъıъ 272. 5—6.

вѧзати δεσμεύω vincio. вѧзаахж 230. 4.

вѧште πλεῖον plus 70 17, 102 13, 172 8, 225. 4, 234. 24.

вѧштии μέγας major. 72. 11—12, πρῶτος primus 158. 6; вѧштеи μείζων maior 238. 16, μέγας ib. 23.

вусонъ βύσσος byssus 273. 4.

Г

гавата Γαββαθᾶ Gabbata 393. 18.

гаврилъ Γαβριήλ Gabriel: гаврилъ 192. 1, гаврла 191. 6.

гадариньскъ Γαδαρηνός. гадариньскж 229. 17, гадариньскж 130. 20—21, гадариньскъıм 231. 2—3.

газофилакии (fem. gen.) γαζοφυλάκιον gazophylacium. къ газофилакиж 167. 3—4. 12, 292. 19, къ газофилакии 348. 25, masc. gen. dat. газофилакеоки (recte газофилакоки, ita zogr.) 167. 2.

галилѣа—галилеѣ Γαλιλαία Galilaea· галилеа 9. 2, галилеѣм 7. 14, 9. 28, 65. 19, 110. 12, 124. 11—12, 196. 4, 303. 11, 346. 19—20, галилѣъıм 229. 18, 335. 9, 345. 27, 346. 20—21; галилеѣ 8. 25, 9. 19—20, галилеѣж 112. 19—20, 113. 13, 117. 7, 151. 20—21, 200. 12, 303. 12—13, 307. 6. 19, 325.

17, 329. 7, галилѣѭ 206. 32, 318. 9—10, 329. 10. 14. 18; галилеи 60. 6, 106. 6, 112. 10, 119 12, 174. 16, 182. 19, 184. 1—2, 308. 11—12, 342. 5, 343. 2, галилѣи 313. 1; галилѣеѭ 202. 2, 276. 7.

галилѣанинъ Γαλιλαῖος Galilaeus галилѣанинъ 178 18—19, галилеанинъ 301. 20, галилеане 259. 2 nota, галилѣане 258—259, 329. 11, галилѣанъ 259 2 nota; — галилеи о галилеихъ 187. 29, 258. 24.

галилѣискъ — галилеискъ Γαλιλαίας Galilaeae галилеискъ 192. 2, 208. 25, галилѣискъ 303. 13—14, галилеиско 143. 14, галилеискаго 74 17—18, 116. 14—15, галилеискы 212 8—9, галилѣискы 400. 7—8, галѣлѣискыѭ 368 8, галилеискѫ 6. 2, 118. 16, галилеисцѣ 117. 12, галилеисцѣи 319. 10, 320. 10, галилѣисцѣмъ 53. 20, галилеистѣмъ 9. 8, галилеисцѣхъ 210. 6—7, галилеискамъ 136. 27, галилеискымъ 104. 11

гасити—гашѫ σβέννυμι extinguo не гасимꙑимь ἄσβεστος inextinguibilis 7. 13, не гашѧштии (vl. не гасѫштии) 153. 15, не гашѧщии ib. 9, не гашѧштнимь (vl. не гасѫщнимь) 204 7.

гвоздиинъ τῶν ἥλων clavorum гвоздиинѫ 399 11, гвозденꙑѭ 399. 8—9.

геона γέεννα gehenna: геѡнѣ 11. 27, cf. sub ѣеона.

глава κεφαλή caput: главѫ 16. 11, 48. 25, 49 2, 77. 25, 97. 19, 107. 20, 137. 11 16. 18, 163. 3. 20, 172. 4, 289. 27, 371. 25, 392 6 395. 17; gen. sing. главꙑ 23. 21—22, 32 15—16, 108. 10, 137. 7—8, 224. 14, 225. 13, 239. 24, 253. 3, 294. 19, 397. 27; nom. plur. 114. 2, 186, acc plur 295 23; главѣ 107 25, 180. 16, 397. 15, главоѭ 13 9, главами 108. 15.

глаголати — глаголѭ λέγω dico: глаголѭ 6. 25, 11. 11. 18. 23, 12. 9, 13. 5. 15. 28, 14. 21, 15. 7, 16. 9, 17. 12. 30, 22. 13. 18. 20, 30. 23, 31. 19, 32. 5, 33. 23, 34. 21. 25, 35. 28, 36. 8, 37. 16, 39. 26, 40. 17, 43. 21, 56. 15, 57. 22, 59. 3. 25, 61. 7, 62. 13. 24, 63. 14. 19, 64. 1, 66. 15, 68. 10. 12. 25, 75. 18, 76. 11. 21, 78. 2, 86. 12. 20, 87. 3, 91. 16, 93. 6, 96. 8. 26, 98. 6, 99. 3. 23, 100. 10, 103. 25, 121. 10, 126. 4, 134. 15, 135. 29, 145. 15, 148. 4, 149. 18, 152. 26, 155. 5, 156. 20, 161. 14. 19, 162. 17, 167. 9, 170. 30, 171. 16—17, 172. 18, 173. 18, 174. 7. 19, 203. 2, 208. 5 7, 213. 4, 217. 20, 219. 30, 221. 11. 16, 222. 3, 223. 6. 11, 225. 15, 236. 8, 241. 21, 243 9, 246. 22. 26, 251. 6 25, 252 17. 24, 253. 5, 254. 21, 255. 9, 256. 10, 257. 26, 258. 20, 259. 3. 9, 261. 16, 262. 1, 263. 1, 265. 25, 267. 25, 268. 12, 272. 2, 278. 14, 279. 2. 19, 280. 12. 24, 282. 5, 286. 4, 287. 12, 288. 24, 292. 22, 296. 2, 297. 26, 298. 5, 299. 10. 22, 306. 19, 319. 6, 322. 4. 11. 24, 328. 5. 13, 332. 8. 23, 333. 1. 28, 338. 2. 19, 340. 1. 15, 349. 17, 350. 8, 351. 12. 14. 17. 25, 352. 18, 356 25, 357. 15, 368. 14, 372. 15. 18. 22. 25, 373. 2, 374 2, 375. 26, 379. 16, 381. 15, 382. 24, 383. 12. 22, 402. 15; λалѡ̃ 43. 8, 343. 22, 349. 13, 350. 17, 370. 27. 28, 375. 21. 22, 386. 2, λалήсѡ 337. 21, 383. 20; глаголеши λалеῖς 43. 1—2, 327. 27, 393. 4; λέγεις 67. 17, 104. 13, 106. 4, 133. 15, 155. 14, 178. 11, 179. 6, 232. 6, 256. 23, 281. 2, 290. 12, 301. 22, 303. 6, 316. 8, 347. 9, 350. 7, 351. 30, 354. 14, 369. 12, 375 18, 384. 2—3. 3, 391. 7. 18; глаголетъ λέγει 98 23, 148. 20, 173. 8, 181. 13, 214. 23, 248. 21, 279. 15, 291. 21—22, 292. 2, 297. 16, 317. 20, 319. 16, 325. 7, 335 3, 339. 18, 344. 14, 349. 4, 361 24, 372. 9, 373. 5—6. 10. 20, 382. 13—14. 17, 394. 4, 396. 3, λалеῖ 120. 21, 212. 21, 324. 27, 351. 10, 354. 28, 382. 18; глаголемъ λεγομεν 351. 19; глаголемь λалоῦмεν 322. 25; глаголете λалήсете 31 9, 169. 3, λέγετε 51. 18, 55. 2, 56. 9, 85. 22, 141. 17, 146. 26, 178. 21, 180. 2—3, 224. 1, 235. 13, 241. 2, 246. 2, 248. 4, 258. 7. 9, 302. 17, 327. 8, 328. 12, 352. 8, 354. 21, 356. 22, 360. 4; глаголѧтъ λέγουσι 35. 13. 16. 17, 56. 4—5, 58. 27, 75. 2—3, 82. 17, 146. 22. 29, 149. 12, 161 17, 164. 11, 166. 13, 291. 29, 310. 2, 344. 15, 396. 7, λалеῖ 40. 14, 219. 28; глаголѧ λέγων 3. 5, 5. 1. 22, 6. 8, 7. 17. 25, 10. 5, 21. 19. 22, 22. 5, 27. 11, 28. 11. 13, 29. 21, 42. 10, 44. 14, 45. 8, 50. 14 21, 51. 16. 24, 56. 4, 57. 3, 58. 13. 23, 59. 11, 60. 15, 64 13. 19. 25, 74. 15, 77. 11, 78. 12. 17, 81. 15. 27, 82. 3. 12, 93. 25, 96 26, 99. 20, 100. 25, 101. 7. 25, 103. 25, 104. 12, 105. 9, 106. 2, 107. 8, 109. 7, 112. 15, 113. 17, 116. 17, 117. 9, 118. 3. 7, 119. 4, 126. 17, 132. 21, 145. 17, 146. 16. 21, 147. 10, 151. 3, 152 15, 160. 27, 163. 9, 165. 8, 176 3, 177. 12, 178. 10, 179. 9. 21, 182. 2. 9, 194. 26, 195. 9, 203. 25, 204. 19, 206. 5, 209. 2. 5, 210. 17 (λалѡ̃ν), 211. 9. 21, 221. 2, 222. 12 16, 224. 17, 226. 25, 230. 8, 231. 9, 232. 17. 19, 233. 2, 235. 8, 237, 8. 18, 243. 14, 251. 6, 254. 3. 5. 18, 263. 11. 21, 267. 14. 23, 275. 5, 280. 11. 21. 27, 283. 2. 5. 9, 285. 6. 14. 15, 287. 15. 27, 293. 1, 298. 5. 7, 300. 4, 301. 14. 19, 303 4, 306. 10 13. 27, 308. 12, 315. 15, 316. 15, 317 3, 344. 20, 345. 16, 347. 27, 368. 12; глаголѧи ὁ λέγων 326. 9, ὁ λалѡ̃ν (τὸ λалοῦν) 31. 10, 327. 24, 343. 22, 356. 12, глаголѧштн fem. nom.

sing: 54. 2–3, 11, 137. 10, 191. 23–24, 268. 10, 279. 6, 363. 10–11, глаголѧщи 104. 10, 106. 20, dual. nom. fem. 360—361; глаголѧшта gen. acc. sing. 202. 14, dualis 72. 25–26, 73. 2, 148. 15, 157. 12, 310. 14, глаголѧща acc. sing. 303. 2, dual. num. 24. 16, 28. 5, 58. 6; глаголѧште 45. 27, 49. 13, 50. 12. 16, 51. 9, 61. 4, 68. 17, 70. 19, 74. 11, 75. 16, 76. 5, 80. 13–14. 15, 95. 29, 97 21, 104. 7, 107. 4. 23, 108. 16, 113. 4, 118. 11, 121. 14, 124. 24, 131. 20, 133. 24, 144. 1, 145. 20, 149. 11, 156. 12, 158. 25, 160. 2, 162. 12, 164. 12, 168. 7, 172. 5, 177. 6, 181. 17, 195. 5, 203. 18, 209. 10. 26, 212. 20, 213. 9, 220. 21, 222. 6, 227. 3, 228. 20, 229. 7. 13, 266. 18, 267. 11, 276. 10, 284. 4, 288. 12. 18, 289. 16, 290. 11. 24. 25–26, 293. 17, 302. 9–10. 22–23, 303. 9, 304. 14. 19, 306. 4–5, 340. 12–13, 343. 15, 354. 20, 359. 23–24, 367. 14, 368. 9, 392. 17, 393. 11, глаголѧще 3. 11, 18. 5, 24. 4. 9. 21, 26. 21, 28. 19, 30. 1, 37. 24, 39. 4, 40. 25, 53. 6, 55. 15, 58. 26, 65. 23, 75. 26, 79. 25, 87. 8. 15, 96. 21, 98. 19, 110. 8, 134. 25, 203. 9, 213. 20, 242. 10, 261. 20, 262. 14, 284. 25, 287. 7, 302. 5, 305. 25, 329. 28, 352. 25, 363 7, 392. 2; глаголѧштєи ої лέγοντες 84. 5, ої λαλοῦντες 169. 4, глаголѧщєи 31. 9; глаголѧщєѥ 43. 1; глаголѧштъ лέγοντος 177. 7, глаголѧштъ λαλοῦντος 317. 16; глаголѧштїю λαλοῦντος 58. 11, 101. 20, 293. 12 (recte глаголѧште), 300. 15, 301. 22–23, 349. 25, лέγοντος 237. 5, глаголѧщїю λαλοῦντος 27. 9, 175. 28, лέγοντος 252. 1, глаголѧштоу λαλοῦντος 133. 23, 232. 16, лέγοντος 260. 20–21, глаголѧщоу λαλοῦντος 41. 22–23, глаголѧштюмоу τῷ лέγοντι 41. 28, instr. sing. глаголѧшимъ 3. 11–12, глаголѧщимъ 5. 9. 16, 6. 10, 8. 30, глаголѧштемь 45 22, 105. 21, глаголѧщемь 38. 14, глаголѧщемъ 23. 12–13, 73. 20, 81. 7–8; dat. plur. глаголѧштемъ 311. 7–8, глаголѧштемь 223. 24–25, 293. 7; глаголѧштѧ λαλοῦντας 53. 26–27, 74. 30, лέγοντας 92. 20, лέγουσаι 310. 1, 311. 3, глаголѧщѧ 93. 4, глаголѧштѧѧ лέγουσα 394. 24; глаголѧштиихъ 197. 19; глаголємое λαλούμενον 133. 27, глаголємъіхъ λαλουμένοις 199. 17, λεγόμενα 282. 22; глаголите 241. 14, 276. 2, не лихо глаголите μὴ βαττολογήσητε 15. 13; — глаголати λέγειν 6. 24, 9. 6, 34. 14, 99. 5, 156. 17, 157. 4, 158. 20, 162. 19, 168. 4, 173. 21, 178. 2–3. 14, 191. 6, 203. 1, 207. 20–21, 211. 25, 222. 29, 225. 21, 235. 16, 249. 7, 252. 9, 253. 20, 261. 23, 289. 2, 305. 13, 347. 11, 381. 24, 382. 3–4, лалеѣ̈ 40. 12, 119. 2, 144. 3, 191. 8. 16, 209. 28, 222. 4, 349. 14, лалѣ̈саі 41. 24. 27; глаголахъ лалѡ̃ 341. 13, ἐлάλησα, лелάлηка: 311. 27, 370. 21. 23, 381. 1. 6. 13, 389. 18. 21. 23, 390. 2, 350. 24, 377. 6, 378. 7, 379. 8, 383. 18, 384. 11; глагола λέγει saepius quam ἔλεγεν 8. 19, 22. 7, 23. 19. 25, 24. 5, 25. 18, 26. 5, 27. 30, 28. 8, 38. 6, 47. 15, 50. 22, 54. 9, 56. 8, 64. 1, 65. 7, 66. 12, 67. 20. 26, 70. 4. 6. 9, 71. 20. 29, 73. 13, 74. 22, 75. 13, 76. 21, 77. 22, 79. 1. 11, 82. 1, 87. 9, 99. 14, 100. 1. 15. 17. 22, 101. 1. 14, 102. 8, 103. 20, 104. 14, 106. 6. 27, 112. 17, 119. 8. 17. 20, 120. 15, 121. 9. 20, 122. 2, 123. 21. 22, 124. 4, 126. 20, 127. 28, 129. 31, 131. 11. 13. 15, 132. 10, 133. 27, 134. 5. 13, 138. 19, 142. 5, 143 21, 144. 6, 145. 9. 21, 146. 25. 27, 148. 16, 150. 11, 152. 6, 154. 23, 155. 2, 156. 1, 5. 14, 158. 2. 18. 29, 159. 6, 161. 10. 12, 164. 5, 165. 16, 167. 17, 173. 4, 174. 12. 18. 27, 175. 3. 12. 22, 176. 6, 177. 17. 23, 178. 8, 195. 13, 203. 10, 251. 5, 271 25, 274. 10, 285. 19, 297. 1, 311. 10, 316. 5. 23, 317. 15. 18. 21, 318. 3. 10. 14. 17. 19. 22. 24. 28, 319. 5. 12. 14. 15. 20. 22, 320. 5, 322. 6, 326. 1. 3. 11. 24. 27, 327. 2. 6. 9. 21. 23, 328. 1. 9, 329. 23. 24, 331. 5 15, 335. 17, 336. 2. 13, 337. 8, 342. 16, 346. 13, 348. 25, 350. 20, 354. 5, 361. 9. 19, 362. 15. 16. 23, 363. 25. 26, 364. 1. 15, 366. 11, 368. 19, 369. 2, 371. 16. 20. 23. 25, 373. 11. 16. 24, 374. 9, 375. 5. 7. 13. 15, 376. 24, 388. 4, 389. 10. 12, 390. 9, 391. 23 25, 392. 10 15. 18, 393. 1. 3. 20. 22, 395. 6. 8. 12, 397. 5. 29, 398. 3. 8. 9. 11. 22. 27, 399. 16. 21, 400. 9. 16, 401. 1. 11. 17. 25, 402. 2. 3. 4. 6. 7. 8. 12. 14. 22, 403. 1. 2, ἐлάλησεν 42. 9, 45. 15. 19, 82. 11, 139. 21, 194. 7. 201. 16, 308. 11, 369. 21, 370. 4, 384. 14, лелάληкен 355. 21; dual. num. глаголасте лέγουσιν 28. 9, 71. 29, 73. 5. 368. 11, 397. 28, plur. ἐлалήсате 252. 16; глаголашѧ лέγουσιν 47. 16, 49. 19, 54. 6, 66. 9. 20, 70. 5, 76. 20, 80. 8, 81. 28, 107. 1, 118. 21, 119. 7, 130. 10, 133. 13, 138. 10. 16. 21, 145. 29–30, 162. 3. 16, 163. 27, 173. 1, 278. 22, 347. 5, 354. 13, 361. 10, 363. 17, 384. 1, 400 11, ἔлεγον 159. 16, ἐлάλησαν 310. 7, глаголашѧ ἔлεγεν 135. 5, 141. 26, 142. 12, 146. 2. 3. 10, 150. 27, 174. 23, 202. 23, 214. 9, 215. 10, 216. 29, 235. 22, 237. 4, 240. 15, 248. 29, 250. 9, 258. 5, 259. 11, 260. 25, 263. 19, 264. 14, 270. 24, 271. 17, 278. 24, 305. 21, 306. 17, 321. 10. 12, 332. 6, 335. 19, 342. 1. 2, 349. 5. 18. 27, 353. 19, ἐлάлει 147. 6, 234. 15, 310. 23, 327. 26, 343. 11, 357. 14, глаголашє quod et глаголашє legi potest ἔлεγεν 27. 23, 48.

16—17, 78. 8, 123. 5. 13, 125. 22, 127. 2. 17. 21, 128. 20. 28, 129. 5 15, 133. 5. 12, 135. 22, 136. 5. 15, 141. 11, 151. 22. 23, 166. 12. 21, 175. 8, 180 4, 260. 8, 293. 22, 341. 17, 369. 8, ἐλάλει 39. 2, 45. 20, 120. 7, 129. 27. 29, 143. 24, 194. 28, 200. 8; глаголашете 236. 20 et falso гл҃ашете pro глашаете 372. 8; глаголаахѫ ἔλεγον 74. 16, 108. 21, 109. 13—14, 121. 28, 126. 11, 151. 10—11, 174. 25, 178. 17, 181. 21, 182. 6, 183. 12—13, 302. 6, 308. 21, 336. 20, 339. 15, 343. 6. 8. 9, 344. 11. 28—29, 345. 25. 26. 27, 348. 21, 349. 2. 12, 353. 17. 18. 20, 354. 8. 10—11, 358. 23 26, 359. 2, 360. 15, 363. 19, 364. 22, 365. 23, 369. 1. 1—2, 382. 16, 394. 13, 399. 6, глаголахѫ 26. 11, 28. 20, 47. 26, 97. 12, 106 4, 109. 18, 123. 3, 125. 17. 19, 130. 17, 136. 8, 171. 20, 179. 6, 207. 26, 216. 4, 328. 7—8, 329. 3, 331. 14—15, 354. 8, 392. 8; глаголалъ кѣ λέγεσθαι 234. 4, ἐλάλησα 346. 9, 380. 13, глаголали ἐλέγετε 275. 8—9; глаголано 172. 20, 198. 10, глаголаномь 198. 3, глаголанѣмъ 193. 21—22, глаголанѣхъ 198. 5.

глаголание: по глаголании μετὰ τὸ λαλῆσαι postquam locutus est 185. 7—8, къ мънозѣ глаголании ἐν τῇ πολυλογίᾳ in multiloquio 15. 15.

глаголъ ῥῆμα verbum: 10. 17, 63. 10, 104. 23, 178. 23, 193. 2, 197. 25, 202. 8, 351. 16, 370. 20, глаголось 282. 21, глагола 151. 27, 201. 16, 238. 12, глаголоу 106 9, 193. 3, 199. 11, 210. 23, глаголомь 322. 25, глаголѣ 8. 6, 186. 5, 198. 3, 206 7, 238. 14, 290. 22, глаголи 195. 3, 308. 22, 358. 26, 378. 19, глаголы 198. 6, 201. 19, 220. 13, 308. 16, 325. 6, 341. 12. 25, 348. 25, 370. 16, 375 21, 385. 10, глаголомъ 335. 8.

гладъ λιμός fames. гладъ 208. 11, 268. 23, гладн 87 23, 168. 21, 294. 1, гладомъ 269. 5.

гладъкъ λεῖος planus: гладъкы 202. 21.

гласити — глашати φωνέω voco: гласи 152. 5, глашаатъ 182. 6—7, 357. 6—7, глашаетъ 109. 15 nota, 158. 26 nota, глашаютъ 158. 24 nota, глашающте 126. 13—14.

гласъ φωνή vox: 5. 17, 6 10, 7. 25, 38. 12—13, 116. 3, 116—117, 148. 22, 182. 10—11, 193. 17, 202. 15, 204. 19, 237. 8. 11, 249. 1, 276 10, 316. 9—10, 322. 18, 324. 22, 333. 3. 11, 357. 5. 10, 358. 13, 368. 27—28, 369. 3, гласа 38. 20, 334. 9, 357. 12, 359. 10, 391. 22, гласомь 109. 7, 182. 2, 187. 22, 193. 13, 209. 1, 229. 25, 276. 17—18, 287. 5—6, 306. 24, 364. 10, гласомъ 89. 30, 109. 22, 118. 9, 131. 10, гласи 304. 25, гласы 304. 23—24.

глоухъ κωφός surdus: глоухъ 150. 2, глоуха 143. 16, глоусин 34. 10, 222. 24, глоухы 151. 4, глоухъшѫ 144. 2, cf. нѣмъ.

глѧдати βλέπω video: глѧдаше 39. 3.

глѫбина βάθος altitudo глѫбинѣ 42. 16, 127. 9, глѫбинѫ 210. 18—19.

глѫбокъ βαθύς altus 326. 13.

гнафеи γναφεύς fullo 148. 13.

гнѣсти—гнетѫ ἀποθλίβω affligo гнетѫтъ 232. 6.

гной κοπρία sterquilinium. гной 267. 5, гноемь 259. 21 (stercora), τὰ ἕλκη ulcera гной 273. 10.

гноинъ εἰλκωμένος ulceribus plenus 273. 7.

гнѣвати сѧ λυτῆ гнѣвати сѧ δεινῶς ἐνέχειν graviter insistere 252. 3, гнѣвалше сѧ ἐνεῖχεν insidiabatur 136. 17—18, гнѣвалте сѧ χολᾶτε indignamini 344. 8, гнѣваѫ сѧ ὀργιζόμενος qui irascitur 11. 23.

гнѣвъ ὀργή ira гнѣвъ 295. 6, 325. 11, гнѣва 6. 23, 202. 26, гнѣвомъ 124. 3.

гнѣздо νοσσιά nidus: 262. 27, κατασκήνωσις 23. 20, 239. 23

година ὥρα hora: 49. 14, 101. 16, 138. 11, 181. 8, 297. 22, 301. 5, 306. 20, 317. 23—24, 319. 15, 325. 24—25, 327. 10. 15, 330. 5, 333. 2. 10, 348. 27, 368. 12, 371. 2, 381. 3. 7, 383. 18—19, 384. 8. 16, 393 19; годинъı 109. 4. 5—6, 182. 1, 306. 21—22, 330. 1, 368. 28; годинѫ 69. 20, 69—70, 70. 2. 15, 91. 2—3, 182. 1, 257. 9, 330. 3, 368. 26; годинѣ 90. 14, 109. 6, 181. 26, 301. 18, 361. 14

годъ ὥρα hora: 190 11, 265. 2, 344. 27, годь 98. 23 nota, 383. 4.

голгота Γολγοθᾶ Golgotha. голгота 394. 4—5, голъгота 108. 3—4, 181. 3.

голѣнь σκέλος crus. голѣни 395. 22. 23—24, голѣнию 395. 26.

голѫбь περιστερά columba: голѫбь 116. 27—28, 204. 18, 317. 4, голѫбъ 7. 24, голѫбье 30—31, голѫби 74. 22, 160. 24, 287. 26, 320. 18. 23; adj. голѫбинъ: голѫбина 198. 24.

гоморьскъ, гоморѣнинъ τὰ Γόμορρα: гоморьсцѣи 30. 25, гоморѣнемь 135. 30.

гоненне διωγμός persecutio гонению 44. 5, 128. 9—10.

гонити διώκω persequor. гонѧтъ 31. 17, гонѣахѫ 331. 28, гонимъ къıкалше ἠλαύνετο.

гора ὄρος mons. гора 202. 19, горѫ 8. 15—16, 10. 3, 50. 5, 53. 21, 58. 1, 99. 27, 100. 1, 113. 14, 124. 27, 139. 11, 148. 10, 174. 11, 193. 6, 206. 8, 216. 6, 236. 15, 299. 28, 335. 13, 336. 25, 346. 23; sing. gen. горы 11. 3, 21. 17, 58. 22, 149. 4,

208. 21, 237. 16, plur. acc. 88. 15, 169. 17, 294. 25, cf. 145. 4 nota; горѣ 60. 1, 73. 11, 75. 20, 87. 6, 131. 19, 159. 4, 161. 14, 167. 24, 230. 13, 275. 9 nota, 286. 14, 287. 3, 296. 17, 327. 7. 11; горамъ 305. 13; горахъ 62. 22, 131. 6.

горє οὐαί vae: 35. 24 bis, 61. 20. 22, 83, 18. 23. 28, 84. 4. 23. 31, 85. 9. 18, 88. 19, 99. 10, 133. 3, 169. 22, 173. 26, 217 12. 13. 15. 17, 241. 24 bis, 250. 22. 27, 251. 1. 8. 12. 27, 274 20, 295. 4, 298. 13, 331. 25.

горни πονηρότερος nequior. горьша 41. 20—21, горешь 248. 25—26, χείρονα peiora 248. 28, горьши χείρων peior 111. 11—12, maior χεῖρον 222 22.

горюшьнъ—гороушьнъ σινάπεως sinapis: горюшьно 275. 8, горюшъно 59—60, горюшьноу 261. 2 (vl. горюшичьноу), гороушъноу 45. 9, горюшънѣ 129. 17.

горькъ πικρός amarus: горько 104. 27, 302. 2.

горьница ἀνώγαιον caenaculum 173. 11, 297. 19.

горѣти—горѭ καίομαι ardeo: горѧ 310. 22, 334. 1, горѫтє 256. 4.

господь κύριος dominus гъ 31. 25, 37. 20, 65. 12, 73. 18, 91. 3, 93. 21, 94. 2. 9, 106. 1, 159. 12, 163. 15, 171. 13, 185. 7, 222. 7, 250. 13, 257. 1. 5, 260. 12, 271. 9. 26, 289. 12, 292. 6, 372. 10, 399. 20, 401. 3. 20; гъ 64. 10. 15, 65. 7, 82 3, 91. 12. 15, 94. 20, 123. 15, 132. 12, 165. 18 bis, 166. 15, 169. 29, 191. 24, 192. 7. 17, 194. 15, 195. 9, 197. 14. 26, 215. 10, 221. 28, 226. 15, 240. 11, 256. 9 23. 25, 265. 22, 268. 15, 275. 7, 279. 14, 286. 21. 26, 292. 3, 299. 3, 301. 24, 325. 13, 379. 18, 401. 2; гь домоу οἰκοδεσπότης 261. 18; acc. гь κύριον 292. 6; господинъ (scribitur гнъ) κύριος 70. 10, 91. 15. 20. 23, 289. 20, гнь 77. 17, господинь 257. 8; на господинъ κατὰ οἰκοδεσπότου 70. 19, οἰκοδεσπότης· господинъ храма 91. 4, господинъ домоу 265. 15, господинъ храмины 256. 16; господи κύριε (scribitur гн) 20. 16 bis. 19, 21. 20, 22. 5. 9, 23. 23, 24. 4, 28. 10, 36. 11, 44. 21, 47. 16, 50. 16. 21, 53. 3. 11. 14, 57. 3, 58. 7, 59. 11, 63. 26, 64. 13, 68. 22, 72. 27, 73. 2, 76. 19, 93. 4 bis. 25, 94. 7. 15, 95. 29, 96. 22, 99. 6, 111. 4, 143. 7, 150. 27, 211. 10. 21, 219. 29 bis, 221. 4, 239. 14. 21. 26, 240. 6, 242. 10. 21, 245. 11. 20, 256. 22, 259. 19, 261. 13. 21 bis, 265. 21, 278. 22, 283. 10, 284 7, 285. 6 12. 14, 286. 3, 299. 8. 26, 300. 23, 306. 17, 326. 11. 25, 327. 6, 329. 23, 331. 7, 338. 24, 341. 24, 347. 24, 356. 10 14, 361. 1. 22, 362. 12. 23, 363. 11. 18. 26, 368. 9, 369. 25, 371. 17. 24, 373. 11, 374. 9. 13, 375. 6. 14, 376. 25, 398. 6, 402. 2. 6. 12. 27, 403. 11; genet. et acc. господа κύριον, κυρίου (scribitur гѣ). 5. 8, 8 14, 81 18, 82. 2. 6, 115. 12. 19, 163. 20, 165. 19, 166. 19, 187. 3, 188. 18, 193. 23, 206. 28, 243. 19, 256. 6, 257. 12, 291. 22, 308. 3, 360. 22, 372. 9 15, 380. 7, 397. 5. 30, 398. 17. 24, 399. 7, господина κυρίου 93. 20, τοῦ οἰκοδεσπότου· господина 44. 21, господина домоу 31. 26; gen. господи 94. 5. 13, 160. 5, 193. 16. 22, 271. 16—17; dat. господи 8. 20, 190. 25, 206. 18, господєви 13. 4, 82. 3, 166. 15, 191. 1, 198. 21, 200. 8, 275. 6, 292. 3, господю (scribitur гю) 185. 10, 275. 6 nota, 337. 20, господиноу (scribitur гноу praeter 271. 18 et 265. 14, ubi гспдиноу) 29. 6, 65. 5, 240. 17, 265. 21 nota, господиноу домоу οἰκοδεσπότῃ 173. 7, 297. 16; instr. sing. господемь (scribitur гмь) 31. 23, 190. 21, 198. 18; nom. plur. господиє 286. 24, gen. plur. господєи 53. 15—16; dual. dat. господьма 17. 6—7, 272. 14.

господьнь κυρίου: scribitur sing. masc. гнь 5. 21, 111. 21, 116. 5, 190. 12, 197. 7, 202. 16, 316. 11, 330. 17, гнъ 3. 5. 16, 5. 1, 6. 11, 207. 10; sing. neutr. гнє 74. 13 86. 23, 160. 4, 207. 17, 263. 4, 287. 8, 301. 25, 367. 15; nom. fem. sing. гнѣ 193. 31, 195. 6, 197. 8, 212. 10, 369. 27, gen. sing. гнѣ 115. 22, 188. 31, 199. 5, 313. 18; dat. гнѣю 200. 11, acc. sing. fem. гнѣю 190. 9; instr. sing. гнѣмь 195. 28; loc. sing. гнѣи 115. 17, 187. 11, 188. 22, 198. 19. 23; loc. plur. гнѣихъ 189. 19.

гостинница πανδοχεῖον stabulum гостинницѫ 244. 18 (vl. господѫ сав.).

гостиньникъ πανδοχεύς stabularius 244. 20.

готовъ ἕτοιμος paratus: готовъ 79. 2, 299. 9, готова 78. 20, 265. 4, готово 342. 18, готови 91. 8, 256. 20, готовѫ 173. 12, готовъшѧ 92—93.

градъ πόλις civitas: градъ 6. 3, 8. 8, 11. 2, 13. 8, 24. 27, 25. 1. 5, 29. 21—22, 30. 11, 31. 20, 39. 10, 49. 9, 74. 15, 75. 9, 86. 6, 98. 22, 110. 5, 112. 22, 118. 28, 119. 28, 138. 3, 173. 4. 13—14, 192 1—2, 193. 6, 196. 13. 15, 200. 12, 208. 21. 25, 211. 19, 221. 21, 226. 14, 240. 14, 241. 10. 16, 285 10. 14, 287 15, 297. 12, 325. 19, 326. 3, 327. 29, 365. 17—18; града 30. 22, 75. 7, 86. 6, 161. 7, 196 14, 208. 20, 221. 24—25. 27, 229. 20, 233. 18, 234. 13, 241. 19, 265. 17—18, 307. 11, 318. 12, 328. 3. 23, градоу 30. 26, 135. 31, 231. 11—12, 241. 23; градѣ 31. 17, 131. 27, 197. 14, 224. 8, 230. 20, 279. 3. 5, 304. 16, 312. 15; градъı 27. 22, 78. 26, 119. 9,

140. 5, 226. 1, 261. 11; градомъ 35. 22, 210. 3, градѣхъ 34. 2–3.

градьць хώμη castellum градьцѧ 49. 16, градъцѧ 135. 12, градъца 360. 20, cf. 346. 2 nota.

гражданинъ πολίτης civis· граждане 284. 23–24.

гребенне τὸ ἐλαύνειν. въ гребенни in remigando 139. 14–15.

гребѫ(—грести) ἐλαύνω remigo. гребъше 337. 5.

гробъ τάφος sepulcrum. гробъ 111. 7. 15, гроба 111. 20, гробоу 111. 1, гробъı 85. 20, гробомъ 85. 11, μνημεῖον monumentum: nom. acc. sing. гробъ 110. 3, 183. 3. 12. 16, 307. 20. 24, 363. 8, 396. 20. 23, 397. 1. 14. 25, gen. plur. 130. 22, гроба 110. 25, 111. 23, 112. 12, 183. 14, 184. 3, 308. 2. 17, 309. 26, 367. 26, 397. 2. 5. 23–24, гробоу 183. 5, 308. 24, 310. 3, 363. 23–24, 397. 8. 10. 19, гробѣ 110. 23, 137. 22, 307. 14, 362. 4, гробы 110. 1, 251 3, гробѣхъ 130. 24, 131. 6, 229. 23, 333. 11.

гроздъ et грознъ σταφυλή uva. грозда 219. 22, грознъı 20. 5, ubi vl. грознне et гроздъı.

громъ βροντή tonitruum 369. 1, adj. громова βροντῆς 125. 8.

гръдъ ὑπερήφανος superbus. гръдъıм 194. 2.

гръдъıни ὑπερηφανία superbia 142. 19.

гръчъскъı ἑλληνιστί graece 394. 13.

грызти—грызѫ vl. ad. 256. 1 nota.

грѣти сѧ θερμαίνομαι calefacio me: грѣѭ сѧ 176. 26, 389. 15, 390 7, грѣжѫта 187. 7–8, грѣахѫ сѧ 389. 14.

грѣхъ ἁμαρτία peccatum. nom. acc. sing. грѣхъ 39. 27, 350. 9, 356. 23, 393. 9, gen. plur. 3. 10, грѣха 347. 15, 356. 22, 380. 13. 18; грѣхоу 350. 10; грѣсѣ 348. 29, 351. 14, 380. 14–15, 381. 19 bis, грѣси 25. 9. 15, 120. 17, 121. 4, 212. 19. 27, 225. 16. 20, грѣхъı 6. 19, 25. 18, 116. 12, 120. 22, 121. 8, 212. 22, 213. 3, 225. 22, 246. 7, 316. 24, 349. 1; грѣховъ 195. 30, 312. 11; грѣхомъ 99. 23, 116. 8, 202. 12; грѣсѣхъ 349. 9. 11, 356. 4–5; ἁμαρτήματα грѣси 127. 28.

грѣшьнъ—грѣшьникъ ἁμαρτωλός peccans, peccator: грѣшенъ 211. 10, 354. 11, 355. 10, грѣшънѫ (dat. pro грѣшъноу) 284. 4, грѣшънѣемь 147. 26, 148. 1, nom. plur. грѣшънѣнши (vl. грѣшънѣнше) 259. 1; nom. sing. грѣшъникъ 355. 11, gen. plur. грѣшьникъ 355. 26, грѣшъникъ 308. 13–14, грѣшъникоу 280. 12, грѣшъницѣ 267. 27, 268. 13–14, грѣшъницѧ 26. 8, 121. 23–24, 218. 6. 9. 12, 267. 9, грѣшъникомъ 35. 19, 101. 17–18, 175. 26, 218. 12–13, 224. 2–3, грѣшъникъı 26. 12. 19, 121. 28, 122. 1. 5, 213. 20–21. 24–25, instr. pl. 267. 12, грѣшъница 224. 8. 20.

грѧдѫ(—грѧсти) ἔρχομαι venio: грѧдетъ 73. 22, 92. 13, 116. 17, 203. 26–27, 258. 8, 266. 4–5. 10, 316. 25–26, 323. 25, 327. 10. 14, 333. 1–2. 9–10, 335. 17, 362. 9, 367. 11. 18, 377. 22, 384. 8, ὑπάγει 371 10, ἀκολουθεῖ 33. 10, 57. 11, 147. 17; грѧдѫ πορεύομαι eo. 265. 10, 376. 2, ἔρχομαι 348 9. 10, 385. 20, 386. 1; грѧдеши ἔρχῃ 7. 18, ὑπάγεις 258. 14; грѧдѫтъ ἔρχονται 305. 10, 324. 13, ἀκολουθοῦσιν 359. 11; грѧди ἔρχου 363. 18, δεῦρο 364. 11, ἀκολούθει. 23. 25, 26. 6, 281. 14, 318. 11, 403. 4 et грѣди (pro грѧди) 121. 20; грѧдѣте ἔρχεσθε 265. 3, грѧдѣта δεῦτε 9. 11–12, грѧды ἐρχόμενος 7. 6, 74. 12–13, 86. 22, 160. 3, 219. 30, 287. 8, 315. 16, 324. 25, 338. 26, πορευόμενον 239. 12, ὁδεύων 244. 14; мимо грѧды 121. 18, грѧдъıи 34. 5–6, 222. 13. 16, 316. 17, 324. 27, 336. 21, 362. 25, грѧдѧи 367. 15; грѧдѫшта ἐρχόμενον 89. 27, 170. 18, 177. 21, 305. 2, 316. 13, 318. 22, грѧдѫща 358. 3, περιπατοῦντι 317. 14–15; грѧдѫшть 57. 26, 295. 20 nota, грѧдѫщь 7. 24, 103. 23, acc. sing. грѧдѫштиı 156. 28, 282. 10–11; грѧдѫштааго 6. 23, 202. 26, 266. 25, 339. 3–4, грѧдѫштаѥго 314–315; neutr. sing. грѧдѫште 160. 4, грѧдѫштее 259. 23; грѧдѫштю 180. 22, —цю 238. 2; nom. plur. грѧдѫште 157 2; acc. plur. neutr. грѧдѫштаа 382. 4–5, 388. 2; dat. plur. грѧдѫщемъ 226. 14, грѧдѫщимъ 22. 17, dual. грѧдѫштема 184. 13, грѧдѫщима 6. 21; грѧдѫштиıхъ 295. 17; грѧдѣаше ἠκολούθει 283. 12–13, грѧдѣахѫ ἤρχοντο 328. 3–4.

гоумьно ἅλων area. 7. 11, 204. 4.

гънати καταδιώκω prosequor. гънашѧ 119. 5–6.

гыбати—гыбнѫ ἀπόλλυμαι pereo. гыбнѫ 269 5, гыбнѫште ἀπολλυμένην 338. 6.

гыбѣль ἀπώλεια perditio 97. 21, 172. 6.

гѫба σπόγγος spongia. гѫбѫ 109. 16, 182. 7, 395. 14.

гѫгънивѣемь μογιλάλος mutus· гѫгниа 143. 16, cf. 114. 20 о гѫгънивѣемь περὶ τοῦ μογιλάλου.

Д

да ἵνα, μή, ἵνα μή, ὅπως ut, ne: ἵνα 3. 11, 5. 8, 8. 4. 29, 12. 18. 23, 18. 4, 19. 6. 21, 25. 16, 31. 24, 37. 25, 38. 12. 13, 49. 15, 51. 5, 56. 23, 60. 21, 61. 17, 62. 28, 63. 8, 67. 7. 16, 71. 21, 72. 18, 73. 6.

19, 85. 8, 97. 11. 13, 98. 17, alia; ὅπως 4. 15, 6. 4, 11. 7, 14. 1. 19. 24, 15. 6, 16. 7. 12, 23. 11, 25. 3, 29. 7, 45. 21, 79. 22, 86. 6, al.; μή 8. 12, 12. 6, 54. 5, 87. 18, alia; ὥστε 29. 10, al.; imperativum interpretatur, v. gr. да кждетъ ἔστω 63. 13, 72. 12. 15, да слышитъ ἀκουέτω 35. 9, 42. 24, 46. 18, al., videsis 11. 6, 12. 27, 14. 23, 15. 20. 21, 28. 13, 57. 9, 66. 9, 67. 5, 88. 13. 14. 15. 18. 22, 100. 26, al.; graece infinitivus legitur 10. 23, 14. 14, 42. 11, 64. 10, 72. 17, 82. 22, 91, 12, al.; graece futurum aut conjunctivus sine coniunctione: 44. 25, 58. 9, 73. 5, 75. 13, 80. 17, 83. 15, al. Coniunctio да praeterea legitur: 100. 26, 101. 4, 102. 22, 103. 7. 19, 105. 3, 106. 16. 24, 107. 1 4. 14, 108. 2. 23. 25, 109. 18, 112. 19, 119. 9, 121. 6, 123. 20, 124. 18 19. 26, 125. 1. 2, 127. 18. 24, 128. 21. 23. 26. 27, 131. 17. 21, 132 9. 22. 23, 134 19, 135. 16. 32, 137. 10, 138. 12, 16, 139. 1, 140. 7, 141. 12. 16, 142. 2. 24, 143. 2. 4. 17. 25, 144. 19, 146. 5. 28, 147. 16, 149. 5. 17, 150. 8. 21, 151. 21, 152. 7, 154. 21. 28, 155. 12, 157. 13. 15. 16, 158. 7. 9. 11. 21. 29. 30, 160. 25—26 nota, 162. 5. 23, 172. 23, 175. 6, 177. 1, 179. 21. 24, 180. 9. 20, 181. 2. 23. 24, 182. 9, 183. 10, 189. 9, 198. 12, 199. 23, 206. 25, 208. 22, 210. 1. 8, 211. 4, 212. 28, 215. 17, 218. 2. 13. 22. 23, 219 10, 220. 19, 221. 5, 224. 5, 227. 1. 6. 12, 228. 8, 230. 10. 13, 231. 8, 232. 21, 234 20, 235. 23. 24, 237. 25, 238. 12, 239. 10. 14, 240 18, 245. 12, 246. 3 4, 249. 25, 250. 10, 251. 20, 252. 6, 253. 22, 254. 19, 256. 7, 258. 17, 259 23, 264. 8, 265. 23, 266. 15, 267 7, 269. 23, 270. 14, 271. 12, 272. 4, 273. 18, 274. 2. 5. 7. 11. 19. 23, 276. 25, 278. 8. 10, 279. 12, 280. 18, 283. 4. 9. 10. 22, 284. 26, 285. 3. 4, 286. 8. 9, 289. 6 18 23, 290 8. 9, 291. 3, 293. 3. 7. 15, 294. 25. 26, 295. 1. 2, 296. 13, 297. 5. 10. 11, 298. 21. 28, 299. 4. 6. 18. 20. 23, 300. 1. 6. 14, 306 1, 309. 7, 312. 5, 314 10. 12, 316. 2. 7. 19, 317. 1, 321 19, 323. 7. 11. 14 23. 25, 326. 3. 26, 328 10. 17. 28, 329. 19, 331. 7. 25, 332 16. 20, 333. 28, 334. 5. 18, 335. 19, 336. 1. 15. 23, 338. 10. 12. 14, 339. 5. 8. 11, 340. 6, 344. 6, 345. 3 17, 347. 10, 352 13. 20, 353. 1 3, 354. 28, 355. 3, 356. 11. 16, 357. 23. 26, 358 17, 359. 19, 360. 9, 361. 1. 4. 27, 362 7, 363. 8. 22, 364. 9, 365. 6. 11. 13. 22. 27. 28, 367. 4, 368. 6. 12. 21, 369. 17. 20. 24, 370. 1. 7. 14. 18, 371. 2. 8, 372. 13. 19. 23, 373. 22, 374. 3. 5. 19, 375. 3, 376. 4. 9, 377. 13. 20. 23, 378. 5. 22, 379. 9. 11. 13. 22. 23. 26, 380. 20, 381. 1. 3. 7. 15, 383 16, 384. 5. 8. 12. 17. 19. 21, 385. 1. 22. 27, 386. 2. 7. 8. 14. 17. 19. 22. 24. 25, 387. 2. 3. 10, 388. 6. 11, 390. 18, 391. 1. 15. 20. 27, 392. 2. 11, 393. 25, 395. 12. 19. 25, 396. 3. 4. 10, 399. 27, 400. 1. 403. 3. 8.

давити — давлѣ πνίγω suffoco: давлѣше 64. 19.

давыдъ Δαβίδ David: давыдъ 8. 1—2, дв҃дъ 1. 11, 82. 6, 166. 18, 215. 4, дв҃дъ 123. 7, 166. 14—15, 292. 2. 6, дв҃ъ 37. 8, cf. 346. 2 nota; давыда (дв҃да, дав҃да) 1. 15, 2. 21 bis, 160. 5, 192. 17, 195. 12, давыдовъ 158. 23, 3. 6, 28. 6, 39. 4, 53. 3, 72. 27, 73. 3, 82. 1, 158. 20, 166. 14, 196. 15, 205. 8, 283. 2. 6, давыдова 1 1, 192. 4—5, 196. 17, 346. 2; давыдовоу 74. 12, 75. 1; давыдовѣ 197. 14.

даже cum paecedente прѣжде πρίν prius quam 100. 11, 104. 24, 174. 20, 178. 24, 198. 14, 199. 4, 297. 25, 301. 26, 318. 26, 329. 24, 352. 18. 372. 23, 377. 19, 385. 4.

далe порро́тερον longius 310. 13.

далече μακράν longe 24. 19, 166. 9, 188. 6, 221. 1, 268. 20—21, 269. 12, 284. 19, 401. 7, μακρά 83. 21, 166. 28, 292. 16, πόρρω 51. 27, 266. 27; из-далече ἀπὸ μακρόθεν 103. 2, 110 10—11, 131. 8, 144. 11, 160. 12, 176 23, 182. 16, 273. 15, 280. 9, 301. 8, 307. 5, πόρρωθεν 276. 9—10.

далъманоуτанъскъ Δαλμανουθά Dalmanutha 145. 5.

дамь — дати δοῦναι dare: дамь δώσω dabo 56. 17—18, 137. 5, 326. 20. 22, 340 10. 11, дамъ 8. 18, 69. 24, 137. 3—4, 206. 11, δίδωμι 284. 7, 294. 12; plur. δώсомεν дамь 138. 18, 164. 1—2, 316. 7; дасн 137. 10, 220. 22; дастъ futurum δῶσει, δοθήσεται 19. 8. 20, 31. 8, 41. 3, 43. 5, 55. 8, 57. 17, 78. 3, 89. 20, 129 2—3, 145. 11, 147. 23, 163. 16, 169. 1—2, 170. 13—14, 192. 17. 218. 25—26, 228. 14, 246. 23 25, 247. 1. 14, 249. 9, 272. 13, 338. 8, 362. 15, 373. 22, 376. 8—9, 379. 25, 383. 14, 384. 20, δίδωсιν 325. 7, 338. 20—21, 339. 2, 373. 14, 401. 21, διδόναι 91. 13, imperat. дότω 12. 27, aoristus ἔδωхε 29. 9, 49. 25, 54. 14, 75. 27, 93. 11, 99. 20, 101. 25, 123. 12, 127. 14, 137. 19 bis, 162. 4, 174. 2. 4, 176. 2, 215. 8, 222. 4, 233. 8, 244. 20, 284 21, 285. 4, 298. 4, 311. 26, 315. 5, 323. 11, 325. 8. 21, 326. 15, 332. 20, 333. 6, 334. 5, 338. 18. 19, 339. 8, 343. 26, 344. 2—3, 359 15, 370. 24, 371 8—9, 388. 19, ἐδωρήсато 183 1, ἀφῆκεν 132. 9—10, ἔδωκας 225. 8—9. 11; aor. дасте 95. 23, 96. 16, futur. 98. 13 nota; дадатъ δώсουсι 89. 6, 170. 8, 218. 28, 286. 5, 289. 6; даждь 48. 24—25, 61. 2, 64. 19—20, 70. 12, 268. 16—17, 326. 9, 355. 8, даждъ δός 15. 23, 68.

4, 155. 25, 157. 16, 246. 14, 258. 16, 264 4, 326. 1. 25, 338. 24, дан pro даждь δός 13. 24; дадите δότε 19. 4, 30. 5, 49. 18, 92. 17, 94. 28—29, 138. 15, 218. 16, 234. 23, 250. 20, 255. 25, 269 20, 286. 1—2; не даѣше οὐκ ἤφιεν 160. 25, cf. 209. 27 nota; дати δοῦναι, δοθῆναι 48. 22—23. 28, 66. 10, 70. 28, 72. 3. 18, 80. 2, 98. 13, 110. 20—21, 134. 20, 157 27—28, 158 12, 164. 1, 172. 9. 26, 195. 21. 29, 198. 22, 246. 22, 255. 23, 257. 26, 277. 4, 290. 15, 297. 4, 340. 13; даѫ 372. 13, 385. 10, 386. 4. 21—22; дашѧ 49. 2, 105. 23—24, 108. 5, 113. 3, 311. 23, 365. 25—26; далъ 256 18, 270. 14, 300. 19, 326. 10, 384. 18. 19 20, 385. 1. 5. 7. 8—9. 10. 15. 21. 24—25, 386 21, 387. 1—2. 3. 4, 388. 13; давъ 171. 9, давъı ὁ δούς 288. 13, давъı съкѣтъı ὁ συμβουλεύσας 389. 1, давъшиı loc. sing fem. 188. 23, давъшааго 26. 2; данъ 315. 20, 345. 22—23, дана 113. 17, данѣ 134. 27, дано 43. 3. 5, 66. 24, 95. 1, 97. 23, 127. 22, 227. 4, 257. 17, 324. 16, 341. 19, 366. 15, 393 8.

даниилъ Δανιήλ Daniel: даниилома 83. 11, 169. 13.

дань φόρος tributum 290. 15, 303. 2, дани τέλη 60. 17.

даровати χαρίζομαι dono дарова 222. 19.

даръ δῶρον donum. даръ 11. 28, 12. 1. 4, 22. 1, 51. 19, 84. 16 bis, 141. 19, 326. 8—9 (δωρεάν), дары 4. 24, 292. 19, 293. 5, дарома 84. 13.

дашнѥ δόμα datum. дашниѣ блага 19. 17, 247. 12.

дашти vel дати — дашь διδόναι dare· дашь δίδωμι 242. 13, 359. 12, 377. 11. 12; десятинѫ дашь ἀποδεκατῶ; дашть 377. 12, даште 218. 10, 250. 23, дасте 98. 1 nota, дашть 218. 13; дан δίδου 217. 29, 246. 6, данте 218. 16. 25; дающи διδούς 338. 23, даемое διδόμενον 298 5; дашти 19. 18, 247. 13, 256. 26, 303. 2; дашше ἐδίδου 235. 3, 310. 19, дашше 99. 17, 127. 15, 139. 1, 144. 19, 209. 27, 269. 2, дашше 135. 14; дашѫ 42. 21, 181. 4.

движимъı κινέω, σαλεύω moveo движимъı κινῆσαι 82. 21, σαλεῦσαι 220. 5; движимъı сѧ σαλευθήσονται 89. 22, 295. 18—19, cf. подвижати сѧ; движи сѧ ἄρθητι tolle te 75. 21, 161. 15.

движение κίνησις motus: движениѣ 330. 16—17.

двигати — движь σκύλλω vexo: движеши 133. 25—26, не движи 232. 18; — сѧ: не движи сѧ μὴ σκύλλου noli vexari 221. 4; движемъ σαλευόμενος: движемъı 223. 2.

дворъ αὐλή atrium. дворъ 97. 9, 103. 2, 176. 25, 180. 10, 248 12, 357. 1, 389. 6, двора 103. 2, 309. 9—10, 358. 12, на дворѣ 104. 9, 178. 6.

двьрь plur. двьри θύρα ianua. 93 2, 110. 25, 183 5, 246. 19, 261. 19. 20, 357. 16 20; двьрии 110. 25, двьрен 111. 28, 183. 14; двьремъ 398. 19, 399. 14, двъремъ 118. 28; двьрьми 357. 1. 3, двьрьми 120. 7; двьрехъ 90 9—10, 159. 14, 170. 29—30, 389. 7—8.

двьрьникъ θυρωρός ostiarius 357. 4—5.

двьрьница ἡ θυρωρός ostiaria· двьрьница 389. 11, двьрьници 389. 9—10.

десѧтъıи ἔννατος nonus десѧтаѣ 317. 24 (vl. десѧтаи), десѧтъıа 109. 5, 181—182, 306. 22, десѧтыѫ 69. 25, 182. 1, десѧтѣи 109 6.

десѧть ἐννέα novem 276—277, девѧти десѧть и девѧти ѥненѩхонта ἐννέα 62. 21. 22. 25. 26, 267. 17, 268. 1. 2.

декаполь Δεκάπολις Decapolis: декаполи 10. 1, декаполи 132. 13—14, adj. декапольскъ Δεκαπόλεως: acc. plur. декапольскъı 143. 15.

десница ἡ δεξιά dextera. десницѫ 107. 21.

деснъ δεξιός dexter: десна 12. 21, деснаа 215. 14, десноѥ 12. 17, 102 8, 300. 26, 388. 16, въ деснюю 13. 17, о деснѫ 72. 2, о деснюю ἐκ δεξιῶν. 71. 22, 82. 4, 95. 17. 19, 103. 23, 108 13, 157. 17. 26—27, 166. 16, 177. 20, 181. 12, 183 17, 185. 9, 190 12, 292. 4, 302. 14—15, 305. 20, εἰς τὰ δεξιὰ μέρη 400. 19.

десѧтина in десѧтинѫ дати ἀποδεκατόω decimo, decimas do: 250. 22—23, 280. 7, cf. отъдесѧтъствоүѥ

десѧть δέκα decem 157. 29, 276 8. 24, 284. 20—21. 21—22, 285. 7, десѧтъ 188. 6, 268 4; οἱ δέκα десѧтии 72. 5, ѣ pro десѧть 94. 29, 286. 2. 3; dat. десѧти 92. 2, instr. десѧтиѫ 266. 24, десѧтьıѫ 285. 10, loc sing: о десѧти 188. 9, acc. plur. три десѧти τριάκοντα 42. 23, 105. 7. 21—22, 127. 16, 128. 18—19; ѣ pro три десѧти 44 13, 331. 1, ѣ-ти pro три десѧти 98. 15, 337. 6; dat. plur. тремъ десѧтемъ 204. 22; gen. plur. десѧтии (седмь—) 242. 9, десѧтъ antecedente substantivo пѧть 138. 26, 224. 27, 234. 30, 271. 21—22, 352. 16, 401. 15, ant. subst. шесть: 42. 22, 128. 19, 308. 29, ant. subst. седмь: 64. 2, 187. 16, 240. 12, antec. subst. осмь: 200 3, 271. 26, antec. subst. девѧть: 62. 21. 25, 267. 17, 268. 1; шесть десѧтъ exprimitur litera м̑ 44. 13, 127. 17; instr. plur. десѧтъı 321. 7; dual. десѧтѣ 337. 5—6, десѧтьма 266. 25—26; saepissime vero occurrit на десѧте: 27. 16, 29. 8. 12. 19, 33.

25, 49. 28, 69. 2—3. 3—4, 70. 2. 15, 71. 8, 98. 11, 101. 21, 102. 14, 113. 13, 125. 1, 127. 20—21, 132 27, 134. 17, 135. 13, 139. 5, 145. 30, 152. 6, 157. 3, 160. 9, 172. 22—23, 173. 16. 23—24, 175. 29, 184. 18, 200. 18—19, 201. 23, 216. 10, 226. 3, 231. 20—21. 23—24, 233. 8, 234. 19, 259. 5. 26, 260. 18, 282. 12, 297. 1. 23, 299. 2, 300. 16—17, 308. 18, 311. 2, 336. 17, 341. 22—23. 29, 342. 4, 361. 14, 362. 5, 399. 4; дъка на десѧте exprimitur literis ки 235. 6.

дивии ἄγριος silvestris 6. 15, 116. 16.

дивити сѧ θαυμάζω miror: 53. 26, 106. 9, 179. 13; дивите сѧ 333. 9, 344. 2; дивѫ сѧ 308. 26; дивн сѧ 22. 17, 135. 11, 182. 28, 250. 12, 322 15, dual. дивисте сѧ 201. 8—9, дивишѧ сѧ 28. 18, 75. 16, 80. 12, 198. 4; дивлѣахѫ сѧ 68. 17, 117. 28, 121. 13, 132. 15, 134. 25, 139. 25, 144 1, 156. 11—12, 207. 24, 238. 5, 247. 18, 343. 14—15, дивлѣхѫ сѧ 21. 13, 39. 3, 47. 25—26, 81. 11, 161. 5; дивьше сѧ θαυμάσαντες 290. 23.

дивьнъ θαυμαστός mirabilis. дивъна 77—78, 163. 21, παράδοξα 213. 10, дивъно 355. 24.

дидрагма δίδραχμον didragma 60. 12 23.

динарь δηνάριον denarius· gen. plur динарь 224. 26, cf. пѣнязь.

динѣ: къ динѣ πρὸς τὸν δεῖνα 98. 22 nota.

дира σχίσμα scissura· 27. 3, 122. 22.

дияволъ διάβολος diabolus 46. 6, 206. 2. 8. 11 30, 227. 11, 342. 1; дияволa 351. 6, дияволоу 96. 15, 371. 5. 6, instr. sing. дияволомъ 205. 24, дияволъ 8. 8. 15. 22, дияволa 7. 28.

длъгъ longus: на длъзѣ крѣмени graece ἐπὶ χρόνον, interpr. latina habet: per multum tempus 279. 7—8.

длъгъ τὸ δάνειον debitum 64. 15, τὸ ὀφειλέμενον 65. 2. 14, ἡ ὀφειλή 65. 8, длъгы τὰ ὀφειλήματα 15 24.

длъжьникъ ὀφειλέτης debitor· acc. длъжьникъ 64. 7—8, gen. plur. длъжьникъ χρεοφειλετῶν, dual. длъжьника 224. 24, длъжьникоу ὀφείλοντι 246. 9, длъжьникомъ ὀφειλέταις 15. 25—26.

длъжьнъ кыти ὀφείλω. длъженъ 64. 18. 20, 84. 14, 224. 25—26, 271. 18. 23, 392. 22, длъженъ 84. 8; длъжьни 372. 11, длъжьни 276. 3; длъжьнѣше ὀφειλέται debitores 259. 7—8.

добротворити ἀγαθοποιεῖν: добротворите 218. 15 nota.

добръ καλός bonus. nom. et acc. добръ 20. 10—11, 40. 8, 46. 25; добры ὁ καλός 357. 26. 27, 358. 8, ὁ ἀγαθός 40. 14, ἀγαθέ 94. 2. 9—10, 285. 8; gen. sing. добра 20. 12, 203. 7, 219. 18, acc. plur. neutr. 359. 21, добрѣ ἀγαθά 40 15, добрыѧ τὰ καλά 11. 7; добро 20. 6. 9, 38. 5, 40. 8. 12, 44. 16. 21, 53. 12—13, 58. 7, 98. 1, 123. 23, 143. 5, 148. 17, 153. 24, 172. 11. 14, 173. 28, 215. 24, 217. 21, 218. 26, 219. 17, 237. 1, 254. 10. 12, 267. 3, 318. 19; доброе 46. 1—2. 3, 320. 6. 8; добраго 110. 14—15, добрааго 7. 4; acc. sing. добръı 20. 7, acc. plur. добрыѧ ἀγαθούς 79. 7, добрыѧ 47. 8—9; instr. добромь 228. 1, 293. 8; loc. добрѣ 42. 21, 44. 10, 127. 15, 128. 16, 226. 24, 227. 23, 359. 24; adverb. добрѣ καλῶς 51. 23, 141. 1. 11, 144. 1, 165. 14. 27, 217. 17, 291. 27, 327. 3, 351. 19, 372. 9, 390. 3; compar. добрѣе καλόν 153. 2, 274. 20, 389. 2, добрѣа 61. 26, 62. 8, 99. 11, 153. 6. 12 18. — добра рода εὐγενής 284. 18.

доволъ δαπάνη sumptus 266. 13.

довольнъ ἱκανός satis: довольно 299. 27; довольнъ кыти ἀρκέομαι contentus sum. дъвольни (pro довольнн, ut in. zogr. legitur) кждете 203. 20

довлѣѭ — **довлѣти** ἀρκετόν, ἀρκέω довлѣетъ 18. 13 (vl. довлѣетъ), 31. 24, 375. 14—15, довлѣѭтъ 335. 22.

дондеже vide доньдеже.

донти θηλάζω nutrio· доншѧ 305. 12, доѧштимъ 88 20—21, 169. 23, 295. 4—5.

доколѣ ἕως quamdiu. 59. 18 bis, 150. 11. 12, 237. 27, 359. 3 (quousque).

доконьчати in ѣсмь не доконьчалъ ἔτι ὑστερῶ mihi deest 68. 1, 155. 23, λείπει 281. 11.

долоу κάτω deorsum 8. 10.

домашьнии οἰκιακός domesticus: домашьнии 33. 5, домашьнѣмь 32. 1—2.

домовитъ οἰκοδεσπότης pater familias: домовитъ 76. 29, домовитоу 47. 20, 69 14; — домовьнъ in приставление домовьное οἰκονομία vilicatio 271. 5—6.

домъ οἰκία domus· 23. 3. 5, 27. 24, 28. 7, 30. 15. 16, 39. 10. 22. 23, 45. 25, 60. 15, 118. 17—18, 125. 26 (домотъ ib. 28), 126. 1. 3, 135. 23, 142. 23, 156. 21, 169. 18, 171. 9, 209. 15 225. 8, 232. 21, 233. 15, 241. 10, 282. 7, 297. 15, 330. 7, οἶκος— οἶкоу 86. 20, 121. 11, 125. 13, 132. 10, 134. 2—3, 142. 4, 146. 15, 151. 14, 191. 21, 193. 7, 194. 11, 213. 5. 7, 215. 6, 221. 18, 231. 10. 19, 241. 1, 245. 7, 248. 1. 2. 22, 262. 29, 263. 5, 265. 24, 267. 22, 274. 6, 280. 14, 301. 7, 331. 12, домъ στέγη tectum 22. 9, домъ οἰκίαν 224. 6; дома ἐν τῷ οἴκῳ 362. 10; gen. домоу οἴκου 29. 14,

τῆς οἰκίας 30. 21, 42. 6, ἐκ τῆς οἰκίας 169. 19, 171. 13, 192. 4, 196. 17, 221. 1, 241. 9, 256. 19, 271. 13—14, 320. 24 bis, домоу строити οἰκονομεῖν vilicare 271. 7, строение домоу οἰκονομία 271. 10. 13—14, приставьникъ домоу οἰκονόμος 271. 8, господинъ домоу οἰκοδεσπότης 31. 26, 173. 7—8, 265. 16, 297. 16, господь (гⷭ) домоу 261 18; dativus домоу 53. 10, 241. 2, 270. 3, 271. 7, 284. 10, домовн εἰς τὸν οἶκον 143 11, local. домоу 22 5, 26. 7—8, 48. 7, 97. 15—16, 120 4—5, 121. 22, 135. 7—8, 152. 1, 154. 21, 171. 23, 192. 18, 195. 12, 213. 16, 240. 7, 241. 6, 257. 28, 278. 8, 284. 1, 350. 11, 363. 5, 374. 21; instr. sing. домомь 91. 12; домъı 83. 20, 144. 10, 166 27, 271. 14, 292. 15; домокъ 156. 26; домохъ 34. 19.

домъıслити addito не: ἀπορέομαι haesito не домъıслѧштє 373. 5, не домъıслѧштамъ сѧ dum mente consternatae essent 308. 3—4, не домъıшлѣашє сѧ διηπόρει 234. 3.

донелѣже ἕως 275. 20 nota.

донъдеже ἕως usque, quousque 12. 5—6. 10, 30. 14, 31. 20—21, 38. 22, 45. 18, 50. 3—4, 57. 24—25, 58. 24, 65. 1. 13, 90. 11. 23, 135. 23—24, 139 10, 174. 28, 214. 4—5, 236. 11, 257. 24, 258. 31, 259. 20, 261. 9—10, 263 2, 267. 19, 268. 7—8, 275 20, 284. 23, 292. 4, 296. 3, 297 28, 312. 16, 353. 5—6, 354. 17—18, 369. 16. 19, 374. 17—18, 403. 3. 9, ἐφ' ὅσον 26. 25, ἐν ᾧ 122 12, ἄχρι οὗ 295. 10, дондеже 4. 18, 5. 3, 11. 13, 82. 4, 86. 21—22, 100. 18, 148. 6, 166 16—17, 171. 11, дожндеже 11. 11, донъдеже 3. 18; доидеже 298. 2, 299. 12.

досадити — досаждати ὑβρίζω contumelia afficio: досадѧтъ 282. 17, досадиша 78. 23, 289. 9 nota, досаждъıше ἀτιμάσαντες 289. 9; досаждаѣıи 251. 6—7

доселѣ ἕως ἄρτι usque modo 35. 4, 320. 8—9, 330. 2—3, 383. 14, ἕως τοῦ νῦν 88. 26.

достати — достанж ἀρκέω sufficio: достанетъ 92. 21.

достоинъ ἱκανός dignus: 7. 8, 22. 9, 116. 19, 204. 1, 221. 4, ἄξιος 6. 23, 30. 9. 13. 16. 17—18, 33. 6—7. 8. 10, 220. 21—22, 241. 7—8, 269. 8—9. 17, 316. 19; достоини ἄξιοι 79. 3; достоина сътворити ἀξιόω 221. 6, достоина αἴτιον causa 304. 21—22, достоино ἄξιον 304 10, ἐξόν ἐστι 37. 11, ἔξεστιν 80. 2, 105. 14, достоинѣıж τὸ ἐπιβάλλον quod contingit 268. 17; достоинаа ἄξια 257. 15, 306. 15, достоинъı ἀξίους 202. 27.

достоѣıнıе κληρονομία hereditas· 77. 15, 163. 12—13, 289. 18; достоѣıньıе 253. 23.

достоѣти — достоиж ἔξεστιν licet 37. 5—6. 24, 38. 4—5, 48. 17, 65. 24, 123. 5. 22—23, 136. 16, 154. 7, 163. 31, 201. 15, 215 1—2. 23, 260. 9—10, 263. 12, 290. 14, 327. 20, 331. 16, 390—391; ἔξεστιν licet достоѣаше 215. 19, достоѣıше 123. 11, ἔδει oportuit 260. 18—19, 325. 18.

доухъторъ на доухъторѣ 130. 9, vl. pro на кръмѣ, vocabulum доухъторъ e germanico fonte fluxisse videtur, ubi doftâ, thôfta transtrum significat.

драгма δραχμή dragma: драгмж 268. 5. 11, драгмъ 268. 4.

драгъ βαρύτιμος pretiosus: драга 97. 18, vl. драгааго ib. nota, πολυτελής драгъı 97. 18.

древле πάλαι olim. 35. 27, 241. 27, πρῶτον primum 239—240, 240. 6.

древьниı ἀρχαῖος antiquus: древниимъ 11. 21, древънниимъ 12 12, 13. 3, древьниихъ 235. 12, древьниихъ 234. 7.

дроугъ φίλος amicus 35. 19, 224. 2, 246. 12—13. 15 24, 324. 20, 361. 20, 393. 12, gen. plur. 264. 16; дроугъı 221. 2, 267. 23, 268. 9, 272. 3, 294. 16, 379. 14. 18, instr. plur. 270. 15; dual. дроуга 303. 29—20, дроугомъ 252. 18; дроуже 246. 14, 264. 10, дроуѕи 329. 15; ἑταῖρος дроугомъ 35. 12, дроуже 70. 24, 79. 12, 102. 2.

дроугъ дроуга ἀλλήλους invicem 87. 29. 30, 252 8—9, 374. 4, 379. 11 26, ἀλλήλοις ad invicem 223. 24, 374. 6; др. отъ дроуга ἀπ' ἀλλήλων ab invicem 95. 13—14, παρ' ἀλλήλων 334. 25; др. къ дроугоу πρὸς ἀλλήλους ad alterutrum 130. 17—18, 145. 19—20, 152. 4, 181. 21, 197. 23—24, 209. 9—10, 216. 4, 289. 16; дроугъ дроугоу ἀλλήλων 372. 11—12.

дроугъıи ἄλλος alius, alter: дроугъı 31. 18, 109. 19—20, 389. 4, 397. 7. 9. 18; ἕτερος 224. 26—27, 240. 5, 265. 8. 12, 278. 16. 21, 280. 1, 285. 14, 301. 15, 306. 12, acc. sing. ἕτερον 289. 8; дроугъı мία 90. 97; дроугъıи ἄλλος 173. 22, ἄλλον 163. 2, ἕτερος 23. 22; дроугаѣ femin. sing. 38. 7, 104. 14, 110. 27, 111. 29, 124. 7, 216. 2, dual. num. 93. 17, 94. 8, neutr. plur. дроугаа 42. 13. 20, дроуга 42. 19; дроугоѥ 127. 6—7. 12, 14, 226. 19. 21. 23; дроугааго ἕνα alium 181. 12, τὸν ἕτερον alterum 272 16, ὅν δὲ 305. 20, дроугаго τὸν ἕτερον 17. 8; къ дроугоугомоу πρὸς ἕτερον 239. 25, дроугоумоу ἄλλῳ 22. 14, 221. 11—12, ἑτέρῳ 76. 17—18, 271. 22, τοῦ ἄλλου 395. 24, τὸν ἄλλον 397. 3; дроугжıж 13. 18, 93. 16. 24.

26, 215 12, дроугоуѫ 217. 26, 278. 19; дроуѣкѣмь 17. 10 (ἕτερος), дроуѣкѣмь 211. 3, 272. 17; дроузии ἕτεροι, ἄλλοι 56. 7, 144. 11, 146. 24, 345. 26, 399. 6, 401. 5—6, дроузии 74. 7, 247. 21; acc. plur. дроугъıѫ ἄλλους 70. 3; nom. plur. fem. тинές (vl. етеръı) 308. 1, ἑτέρα sc. γραφή 396. 6; дроугъıнхъ ἕτερα 248. 25, дроугъıхъ ἄλλων 234. 6.

дроужина συνοδία comitatus: дроужинѣ 200. 24.

дръжава κράτος potentia: дръжавѫ 193—194.

дръжавънъ κράτιστος vl. pro славънъ 189. 9 nota.

дръжати κρατεῖν servare 140. 21, κατέχειν tenere 264. 6, κρατέω teneo, retineo: дръжитє 141. 7—8, дрьжитє 399. 2, дръжитъ сѧ 399. 3; дръжитъ сѧ ἀνθέξεται sustinebit 17. 9, 272. 16—17; дръжѧтъ κατέχουσι retinent 228. 3; дръжѧщіе κρατοῦντες tenentes 140. 18, дръжѧштєи οἱ συνέχοντες 302. 3; дръжаахѫ κατεῖχον detinebant 209—210, —сѧ ἐξεκρέματο suspensus erat 288. 7, дръжаашєтє сѧ ἐκρατοῦντο tenebantur 309. 6.

дръзати — дръзнѫти θαρσέω confido: дръзаи 25. 8, 27. 26, 158. 25, 232. 14; дръзаитє 50. 14, 139. 22, 384. 13—14; дръзнѫвъı τολμήσας audacter 182. 26—27.

дрѣколь ξύλον fustis· дрѣкольмıи 101. 23, 102. 19, дрѣкольмıи 175—176, 176. 13—13, 301. 3

дрѫселокати στυγνάζω tristis sum. дрѫселоуѫ 55. 4.

дрѫхлъ кътти στυγνάζω contristor дрѫхлъ къıхъ 155. 28, σκυθρωπός tristis: dual. дрѫхла 309. 9—10 (vl. дрѫсела).

дрѣво δένδρον arbor 7. 3, 20. 6. 8. 9. 10. 11, 40. 7. 9. 10, 45. 13, 146. 11, 203. 6, 219. 17. 18. 19, 261 5; дрѣва 7. 2, 74. 8, 159. 23, 203. 5, 295. 26; дрѣвъı 305. 15.

доуѫнѫти ἐμφυσάω insuflo. доуноу (pro доунѫ) 398. 27.

доухати — доушѫ πνέω spiro, flo· доушєтъ 322. 18, доушѫштъ 258. 9, vl. дъıшєтъ, дъıшѫштъ, cf. дъıхати.

доуховънъ τοῦ πνεύματος. доуховънѣи 206. 32.

доухъ πνεῦμα spiritus: 7. 23, 31. 10, 38. 17, 40. 1. 5, 41. 11, 101. 15, 109. 23, 116. 27, 117. 3, 118. 8, 126. 8. 11, 142. 27, 150. 2. 15, 169. 4, 175. 16, 186. 8, 187. 30, 192. 23, 193. 23, 199. 1, 204. 17, 207. 10, 208. 28, 233. 3, 235. 27, 237. 20, 247. 15, 248. 19, 253. 13. 18, 259. 26, 306. 26, 311. 13. 18, 317. 4. 8, 322. 15. 17, 327. 19, 341. 11. 13, 345. 22, 376. 10, 377. 7, 380. 23, 382. 1, 395. 18, gen. plur. 41. 18, 216. 24, 222. 18, 226. 5, 248. 26; доуха 113. 21, 190. 22, 205. 21, 239. 17 nota, 322. 15. 20, 325. 7, 398. 27; dat. доухоу 151. 2, 238. 4, 363. 16, доухоѣи 230. 1; instr. sing. доухомь 118. 3, 120. 24, 166. 15, 190. 26, 193. 11, 195. 8, 196. 5, 199. 3, 200. 14, 204. 2, 216. 29 nota, 317. 10, 322. 12—13, 327. 17. 20, доухомъ 7. 9. 27, 10. 5, 82. 2. 6, 116. 22, 130. 23, 145. 9, 199. 5, 205. 23, 242. 20, 373. 1, dat. plur. 118. 13, 209. 12; доусѣ 39. 17, 345. 20; доуше 131. 13, 151. 4; доуси 124. 23, 131. 22, 242. 17; доухъı 23. 10; на доусѣхъ 29. 10, 135. 15.

доуша ψυχή anima 17. 15, 38. 16, 100. 22, 175. 3, 193. 23, 254. 23, 368. 24; vocat. доуше 254. 11; gen. sing. доушѧ 5. 25, 32. 9, 266. 7, 278. 12, 359. 3, 368. 18; loc. доуши 147. 24, dat. 254. 11; доушѫ 32. 11, 33. 11. 12, 57. 12. 13. 16. 18, 72. 18, 124. 1, 147. 18. 20. 23, 158. 12, 199. 22, 215. 25, 235. 27. 28, 254. 15, 357. 27, 358. 10. 16, 368. 17, 374. 14. 15, 379. 13; доушеѭ 17. 13, 81. 19, 165. 21, 166. 4, 243. 20, 254. 21; gen. plur. доушь 239. 17 nota; acc. plur. доушѧ 294. 21; доушамъ 36. 25.

дъва δύο duo· 9. 9. 14, 24. 13, 49. 28, 63. 20. 24, 66. 7, 72. 22, 73. 12, 90. 26, 93. 12. 17. 18, 94. 6. 8, 102. 14, 103. 10, 108. 12, 125. 1, 135. 14, 139. 4, 145. 30, 154. 19, 159. 5, 173. 3, 178. 24, 181. 11, 198. 23. 24, 210. 10—11, 216. 10, 222. 11, 224. 24, 236. 18, 244. 20, 257. 29, 268. 15, 278. 15. 19—20, 279. 25—26, 280. 6—7, 286. 15, 299. 26, 305. 17, 308. 6. 27, 317. 14, 329. 2, 336. 16, 337. 5, 361. 8, 394. 6, 397. 25, 400. 9, дъа 63. 8, 341. 29, дъва 28. 4—5; дъвѣ 62. 3, 131. 25, 135. 21, 138. 21. 27, 153. 13, 167. 7, 292. 21, дъвѣ 13. 23 (neutr.), 27. 15—16, 32. 12, 49. 20. 23, 62. 2. 9—10, 76. 13, 90. 28, 132. 27, 203. 10—11, 278. 17, 336. 5, 361. 13—14; дъвою 30. 8, 63. 9, 69. 2—3, 97. 5, 171. 18, 200. 18, 231. 20, 233. 14, 329. 16, 348. 16, дъвоѭ 231. 23, 234. 25; дъвѣма 134. 17, 138. 17, 240. 13, 253. 1, 266. 25, 272. 14, дъвѣма 17. 6, 184. 13, 319. 19, 335. 21; на дъвое εἰς δύο 109. 25, 182. 12, 306. 24.

дъждити βρέχω pluit. дъждитъ 14. 4.

дъждь βροχή pluvia· дождъ 20. 30, 21. 8.

дъска τράπεζα cathedra: дъскъı 74. 20, 160. 23, 320. 22.

дъшти θυγάτηρ filia: дъшти 27. 11, 48. 20, 53. 3—4, 132. 21, 133. 21. 25, 142. 26, 199. 25, 231. 19, 232. 14—15. 17—18, 258. 3, дъщи 27. 26, 58. 18—19, 367. 17; дъштере 143. 3. 10; dat. sing. дъщери 73. 21, дъштери 136. 28, loc. sing. 114.

12, 187. 7, voc. plur. 305. 8; acc. sing. дъштерь 33. 3. 7, 258. 2, 260. 16, gen. plur дъштеръ 189. 15.

дъштица πυγκίδιον pugillaris дъштицѫ 194. 25.

дъхати πνέω flo: дъхаѭштю 337. 4, cf дѫхати

дькрь φάραγξ vallis 202. 18, cf. 153. 14 nota.

дьнь ἡμέρα dies nom. sing. день 216. 8, 278. 5, 310. 16, 353. 6, 395. 20, дьнь 234. 17, 296 9, 297. 7, 302 7, 307. 16; оутрьнии день αὔριον 18. 22; acc. sing. sine praepositione день 60. 9, 70. 5, 131. 5, 147. 5, 157. 10, 200. 6, 235. 21, 279. 18, 282. 19, 308. 15, 309 22, 312. 9, 317. 23, cum praepos. къ къ день 20. 19, 30 25, 36. 2 9, 40 20, 42. 5, 71. 15, 80. 13, 91. 23, 111. 1, 130. 1, 135 30—31, 151 26, 194. 17, 207. 5, 217. 9, 237. 15, 241. 23, 257. 9, 260 11. 20, 262. 13 21, 263. 17—18, 277. 21—22, 278. 2. 7, 303. 30, 308. 28, 316. 22, 317. 13, 318. 9 (ἐπαύριον), 319. 9, 339. 10. 13, 345. 14, 366. 19, 367. 9, 383. 21, 398. 18; cum praepositione на. на день 69. 18, 106. 10, 246. 7, 273 5; дьнь acc. sine praep. 57. 1, 129. 8, 352. 14, cum praep къ дьнь 172. 28, 287 16, 331. 14, 337. 12, 339. 23, 340. 20, 362. 18, 370. 22, 383. 11; къ денъ 98. 18; genetivus plur. денъ 57. 27, 148. 8, 260. 9, 366. 1, 399. 12, дьнъ 117. 4; дьне genet. sing. 15. 23, 36. 7, 70. 23, 82 9, 90 21, 99 25, 105 19, 111. 7, 113. 12, 174. 9, 191. 11, 196. 6, 277. 15 nota, 277. 28, 365. 13, localis sing. о дьне 115. 18, къ дьне 296. 16, 361. 15; nom. plur. дьне 89. 2—3, дъне 88. 27, 169. 25, дьнне 26. 26—27, 197. 1, 214. 6, 274. 14, дьнье 122 11, 198. 16, 239. 6, 287. 19, 293. 10, 295. 2, 305. 10, деньке 191. 20, gen. sing. дьни 93. 7; dat. sing. дьни 18. 13, 48. 19, 136. 23, 209. 29; loc. cum praepositione. о дьни 90. 14, 115. 19, 171. 4, къ дьни 361. 14; acc plur. sine praep. дьни 41. 5, 54. 2—3, 113. 23, 144. 8, 170. 3—4, 195. 25, 320. 15, 362. 3, дъни 200. 21, дни 41. 7, дънии pro дъни 6. 6; acc. plur. cum praepos къ дьни 85. 22, 88. 21, 90. 17 (ко). 18. 19, 116. 23, 122. 18, 144. 44, 170. 12, 189. 12, 191. 25, 193. 5, 196. 8, 205. 25, 216 5, 237. 13, 277. 25. 26. 31, 295. 5, 303. 17, 309. 13, къ дъни 169. 23, 214. 8, къ дни 3. 20, по късѣ дьни 102. 20, 176. 13, 235. 25, 288. 3, 301. 3; dualis дъва дьни 329. 2, 361. 8, gen. plur. дьнии 35. 3, 89. 18, 169. 29, 198. 12, 205. 23, 236. 13, 277 15, дьнеи 200. 25, 212 5, 288. 8, дънеи 228. 26; instr. дьнемь 275. 4, дьнемъ 275. 3, деньми 108. 17, 321. 5. 9, дьньми 103. 12, 177. 9, 181. 18; дьнехъ 111. 6, 120. 3—4, 190. 3, 191. 4—5. 22, 199. 27, 268. 19, дънехъ 201. 3; dual. дъноу 97. 5, 171. 18, 329. 6, дьнию 97. 5 nota

дьньсь σήμερον hodie: дьнесь 55. 3, 76. 14, 106. 22, 174. 19, 197. 13, 207. 21, 213. 10, 255. 12, 262. 19. 20, 284. 10, 299. 11—12, 306 19, дънесь 15. 23, 284. 1, 309. 23; дьнесъ 18 1—2.

дьньсьнь ἡ σήμερον. дьнесьнѣго 36. 7.

дѣлати ποιέω facio: дѣлата 159. 11. 17; ἐνεργέω operor дѣѭтъ сѧ 48. 13, 136 7; прѣлюбъı дѣлати μοιχάομαι, μοιχεύω moechor· дѣлати 12. 31, дѣлатъ 273. 1, cf. 273. 2—3 nota, не прѣлюбъ дѣи 155. 16, пакостн дѣлати κολαφίζω colaphis caedo. дѣлашѧ 104 6; коупльѭ дѣлати πραγματεύομαι negotior к. дѣите 284 23; молитвѫ дѣлати προσεύχομαι oro: дѣлаше 119. 5, дѣѭ 190. 10; не дѣи ἄφες sine 366. 19, cf. 109. 18 nota, не дѣите ἄφετε sinite 155. 2—3, 182. 9, 280. 21, 364. 16, 388. 11.

дѣва παρθένος virgo: дѣвъı 92. 15, 93. 3, дѣвѣ 192 3. 5, дѣвъ 92. 2, дѣвѧ 3. 12.

дѣвица κοράσιον puella. 27. 26, 28 2, 134. 16, 137. 19; дѣвици 49. 3, 137. 2. 19, дѣвице 134. 14—15.

дѣвьство παρθενία virginitas· дѣвъствъı 200. 2.

дѣланиѥ ἐργασία opera 258. 16.

дѣлатель ἐργάτης operarius: nom sing. дѣлатель 30. 10, 241. 8, γεωργός agricola 378. 2—3; gen. plur. 29. 5—6, 240. 16—17, дѣлателъ 69. 15—16, nom. plur. дѣлателе γεωργοί agricolae, cultores, coloni 77. 6. 12, 289. 7. 15, ἐργάται operarii 262. 3, acc. plur. дѣлателѧ ἐργάτας 29 7, 70. 11, 240. 18, γεωργούς colonos 289. 11; instr. дѣлателъı 69. 17; dat. plur. дѣлателемъ θερισταῖς messoribus 45. 3—4, γεωργοῖς 77. 2—3. 5. 18—19. 20—21, 289. 5, дѣлателемь 289. 3—4.

дѣлати ἐργάζομαι operor· 260. 10, 353. 4—5. 7; дѣлаѭ 332. 3—4, дѣлаеши 338. 15, дѣлаатъ 332. 3, дѣлаемъ 338. 10, дѣлаи 76. 14—15, дѣлаите 338. 5, дѣлаѭи πράσσων qui agit 323. 21—22, дѣлаѭштен ἐργαζόμενοι 20. 25—26; дѣлаа εἰργάσατο 93. 15.

дѣлитель μεριστής divisor: дѣлитель 253. 25

дѣло ἔργον opus. дѣло 98. 1, 171. 11, 172. 11, 338. 12, 344. 1, 359 22, 384. 24; дѣла 11. 7, 34. 4, 82. 22, 323. 21. 23. 25, 328. 11, 332. 16, 334. 4. 6, 338. 10—11, 342. 11 21, 350. 21. 26, 353. 3. 5, 359. 6. 20—21, 375. 23. 25. 27; loc. sing

дѣлѣ тῇ πράξει actibus 307. 10, περὶ ἔργου ѡ дѣлѣ 359. 24; дѣлъ 360. 6, 380. 16; dat. plur. дѣломъ 57. 21, 82. 16, 251. 15, 306. 15, 360. 8; instr. sing. дѣломь 309. 16.

дѣлѣ vide радн 123. 14–15 nota.

дѣти plur. τὰ παιδία parvuli· 61. 9, 67 7, 154. 28, 246. 20 (pueri), 400. 16–17, τέκνα filios 69. 7; gen. plur. дѣтии 67. 10, 155. 13, 280. 21, дѣтеи 51. 1, 54. 19.

дѣтишть παιδίον puer: дѣтищемъ 35. 10.

дѣтьскъ τῶν παιδίων puerorum: дѣтескъ 143. 9.

Є

є pronom. demonstr. 3 pers. neutr. gen. acc. sing. αὐτό, αὐτόν: 12. 17, 35. 5, 44. 3. 9. 11, 45. 2, 49. 5, 61. 7, 62. 7, 73. 16, 110. 22. 23, 127. 13, 128 7 18, 129. 17, 152. 9. 10, 153. 18, 194. 18. 25, 199. 9, 226. 19. 23, 228. 25, 261. 1, 265. 7, 285 26, 286. 19. 26, 307. 13 bis. 14, 396. 16; praecedente praepositione scribitur нє: на нє 367. 16; cf. ю 5. 5; — его et емоу tam frequenter occurrunt, ut in quavis pagina legi possint; — loc. sing. емь 51. 7, 124. 21, 140. 9, 210. 7–8 nota, 216. 26, 214. 19–20, 244. 21; емъ 232. 12, 244. 19; — ѣи dat. sing. fem. 12. 27, 48. 22, 53. 5. 17, 56. 17, 60. 25, 71. 20, 75. 13, 81 22, 133. 19. 21, 134. 13. 20, 137. 4. 15, 143. 3. 9, 160. 17, 165. 24, 172. 9–10, 189. 16, 192. 11. 23. 28, 194. 13. 21, 197. 1, 221. 29, 225. 16. 19, 232. 14, 233. 4, 245. 12. 13–14, 260. 3, 319. 14, 326. 8. 17–18, 327. 2. 9. 23, 347. 22. 25, 362. 15. 19, 364. 1, 397. 28, 398. 3. 8. 11; — ѣѫ genet. sing. fem. юѣѫ 3. 2. 3. 17, ѣѫ 3. 6, ѣѫ 21. 11, 23. 7, 48. 18, 53. 19, 90. 5, 98. 10, 101. 9, 133. 8, 136. 28, 170. 25, 172. 10. 21, 193. 11, 194. 14, 220. 6, 232. 2. 24. 25, 233 3. 5, 260. 19, 279. 12, 358 18, 361. 5, 383. 4, 388. 20, 400. 22; praecedente praepositione scribitur нѣѫ, quod vide sub н — ѣѭ instr. sing. fem. gen. 84. 20, 136. 15, 184. 12, 361. 4. — ѣю dual. num. 73. 18, 198. 16, 225. 1, 268. 16, 309. 6, 362. 8, юю 9. 16.

є addita particula же pronominis relativi vicem est: ѣже ὅ quod 18. 20, 20. 11, 32. 3. 4–5. 5. 7, 40. 19, 43. 6–7, 45. 9. 10, 46. 20, 52 18. 27, 56. 19. 20, 66 8, 69. 23, 70. 8, 71. 2. 27–28, 76. 1, 88. 16, 95. 3, 98. 9, 108. 4, 114. 2, 119. 24, 125. 8, 128. 25, 129. 4. 18, 133. 19, 134. 14, 141. 19 bis, 24. 28, 142. 7, 143. 22, 149. 10, 154. 20, 157. 4, 161. 7, 167. 7, 169. 1. 27, 171. 16, 172. 15. 20, 175. 11, 180. 10, 181. 3. 13, 182. 3. 23, 186, 192. 24–25, 198. 9, 199. 13, 204. 12, 215. 4, 219. 7, 220. 22, 228. 10. 11. 15, 237. 4. 14, 244. 21, 252. 11. 13 bis. 16, 261. 2, 272. 22, 276. 3, 286. 6, 293. 6, 301. 21, 314. 5, 317. 19, 318. 4. 7, 319. 16, 321. 13. 16, 322. 25 bis, 325. 1, 327. 13, 329. 26, 332 10, 333. 24, 336 20, 338. 8, 339. 2. 8, 353. 13, 364. 17–18. 20, 369. 25, 370. 21, 371. 18, 373. 16, 377. 4, 378. 7, 380. 6, 382. 13. 17, 384. 19, 385. 1, 388. 12, 389. 24, 391. 2, 394. 4. 16, 398. 10, nonnunquam graecum τὸ exprimit 67. 21, 72. 21, 157. 26, 166. 2, 191. 15, 214. 14, 227. 23, 266 14, 291. 16, 299. 23. 24—25; ижѣ 3. 14, 5 14, 7. 3; — егожѣ 37. 5, 38. 14, 48. 23, 52. 10, 75. 22, 77. 24, 86. 10, 91. 11. 14, 101. 25, 105. 23, 106. 12, 123. 4–5, 136. 10, 137. 4, 157. 13, 163. 18, 176. 3, 178. 21, 179. 15, 180. 2, 207. 10, 215. 1, 216. 11, 256. 25. 27, 285. 18. 19. 22. 23, 289. 25 300. 19, 304. 28–29, 315. 15, 316. 17, 318. 14, 325. 6, 327. 4. 12, 328. 7, 329. 16, 334. 13, 338. 12–13, 344. 13. 23, 352. 8, 354. 21, 360. 3, 361. 1, 362. 14, 366. 3, 367. 4–5, 373. 7. 21, 376. 3. 10, 377. 7, 379. 23–24, 380. 22, 384. 24, 395. 6, 396. 7, 397. 4, — емоужѣ 7. 10, 36. 19, 116. 18, 137. 3, 187. 28, 192. 2. 4, 198. 25, 203. 27, 204. 3, 206. 13, 225. 4. 17–18, 231. 16, 243. 5, 257. 17. 19, 309. 10, 324. 11, 339. 16, 358. 1, 373. 12, 378. 20, 390. 11, юмоужѣ 7. 8, — ениже 174. 26, 220. 9, 294. 12, 309. 1; — ѣижѣ 63. 21, 142. 26, 360. 23; — ѣижѣ 195. 19, 387. 11.

ѣванѣѣлие εὐαγγέλιον evangelium: ѣ҃ланиѣ 9. 21, ѣвнѣние 98. 8, ѣванѣлие 117. 8. 11, 184. 23, 387. 13, ѣвнѣлие 28. 24, 88. 6, 172. 19, ѣванѣѣлие 115. 23, 185. 14, 189. 1, ѣванѣѣлие 312. 26, ѣвнъѣлиѣ 114. 1, ѣвнѣлиѣ 147. 20, ѣванѣлиѣ 156. 24, 186 1, ѣвнѣлию 168. 30.

ѣверокъ τοῦ Ἔβερ 205. 15.

ѣврѣискъ ἑβραικός hebraicus: ѣврѣисками 306. 8, ἑβραιστί ѣврѣискы 330. 13, 394. 4, 398. 9, ѣврѣискы 393. 17–18, ѣврѣискы 394. 12.

егда ὅτε, ὅταν, ποτὲ cum, quando: ижда 8 12, 10. 16, егда 14. 16, 15. 2, 21. 12, 26. 27 (ubi егда же legas), 27. 32, 31. 6. 17, 33. 24, 37. 8, 41. 11, 44. 19, 45. 11, 47. 7. 22, 51. 12, 60. 14, 65 18, 68. 27, 73. 9, 75. 24, 77. 3. 13. 17, 84. 2, 88. 9, 90. 4. 8, 95. 8, 97. 3, 99. 25, 106. 4, 107. 25, 118. 25, 122. 16, 123. 7, 124. 22, 127. 4. 19, 128. 1. 5, 129. 13. 18. 20, 136. 24, 142. 3, 145. 30, 148. 2, 149. 6, 159. 2, 161. 22, 164. 25, 165. 1–2, 168. 2. 9. 30, 169. 11, 170. 25. 28, 172. 13. 25, 174. 9. 15, 180.

18, 182. 19, 196. 20, 198. 11. 15, 199. 6–7, 200. 18, 204. 14–15, 208. 9, 211. 18, 214. 6, 215. 4, 216. 8, 217. 4. 5 17, 220. 12, 226. 17, 227. 14, 231. 13. 21, 235. 6–7, 236. 6. 16. 26, 237. 10, 239. 5, 244. 22, 246. 1, 248. 11. 18. 29, 249. 27, 250. 7. 9, 253. 14, 258. 6. 9. 14, 262. 5, 263. 3. 4–5. 22, 264. 7. 8. 15. 20, 266. 15, 270. 16, 271. 13, 272. 4, 276. 1, 277. 4, 282. 23, 285. 1, 293. 14. 19, 294. 21, 295. 26. 29, 297. 22, 299. 14, 305. 18, 310. 23, 312. 19, 315. 25, 320. 7, 321. 10–11. 14, 325. 12, 327. 11. 15, 328. 27, 329. 10, 331. 7–8. 9, 333. 2, 337. 20, 343. 2, 344. 17. 29, 349. 18–19, 351. 10, 353. 7. 8, 354 3, 357. 7, 361. 6, 362. 9, 367. 21. 25, 370 4, 372 5. 23, 373. 24, 377. 20, 380. 22, 381. 7, 382. 1, 383. 2. 4. 19, 385. 23, 392. 16. 23, 394. 17, 395. 16, 399. 5.

єгупт҃ъ Αἴγυπτος Aegyptus ієгупет҃ъ 5. 3. 7, ієгупта 5. 9, ієгупт҃к҃ 5. 22.

єда μή, μήτι, μήποτε numquid 19. 14. 15, 20. 4, 26. 24, 39. 4, 43. 16, 44. 26, 92. 20, 99. 6. 14, 111. 8, 122. 11, 127. 27, 128. 20, 171 21, 173 22 bis, 203. 24, 214. 3, 218. 31, 247. 7. 8. 10, 250. 3, 264, 2. 18, 275. 22–23, 296. 6, 299. 15, 322. 8, 326. 14, 328. 2. 8, 341. 23, 344. 15. 29, 345. 9. 27, 346. 10. 11. 15–16. 19, 349. 3, 352. 2, 355. 17, 356. 19, 358. 27, 389. 11, 390. 7, 391. 9, 400. 17.

єдиначе ἀκμήν adhuc 52. 16–17, cf. 269. 11–12 in nota.

єдинъ εἷς-ἕν 12. 10. 24, 17. 22, 27, 23. 16–17, 47. 1, 58. 10 bis. 11, 63. 1, 64. 8, 67 18–19, 70. 20, 71. 22 bis, 83. 9. 12. 15, 90. 26–27, 93. 12. 18, 94. 14, 99. 4. 5, 101 20, 102. 5, 109. 15, 120 23, 132. 18, 136. 8, 149. 29, 155. 9. 15, 156. 16. 17, 165. 12. 18, 165—166, 167. 17, 172. 22, 173. 18–19. 21. 23, 175. 29, 176. 8. 17, 182. 7, 200. 13–14, 208. 16, 212. 5, 224. 25, 228. 26, 255. 5. 11, 265. 25, 276. 15, 278. 16. 20, 280. 1, 281. 4, 300. 16. 24, 306. 9, 309. 10, 317. 25, 336. 2. 4, 337. 14, 342 .1. 3, 346. 15, 365. 2. 6, 366. 5. 11–12, 373. 2–3. 6, 389. 25, 390. 10, 395. 27, 399. 3–4; μόνος 90. 16, 135. 8, 139. 13, 212. 23, 237. 11, κατὰ μόνας 127. 19, 235. 7, κατ'ἰδίαν 49. 8, 50. 5, 129. 29, 143. 18, 234. 12; τὶς 41. 25, 189. 13, 224. 5, 229. 20, 232. 16, 239. 19, 244 5. 10. 14, 245. 19–20, 250. 10, 251. 5, 253. 20, 259. 12, 261. 12, 263. 8–9, 264. 25–26. 29, 268. 15, 273. 3, 279. 2, 280. 27; єдинъ μόνος 50. 6, къ єдинъ ἐν μιᾷ 288. 8; — єдина εἷς-μία 32. 13, 62. 20, 66. 8, 90. 29, 91. 1, 104. 9–10, 154. 19, 167. 6, 178. 6, 253. 1; τὶς 132. 26, 245. 6, 249. 1, 301. 12, ієдина 11. 12; — єдино ἕν 13. 22, 38. 1, 61. 14, 152. 10, 245. 15, 344. 1, 355. 12, 358. 14, 359. 18, 365. 12, 385. 22, 386. 17. 19. 22. 23. 24; μόνον 75. 13, 368. 15,—єдиного ἕνα, μίαν 13. 10–11, 17. 7. 9, 33. 20, 56. 8, 61. 16, 63. 8, 64. 17, 75. 29, 84. 2, 101. 2, 108. 13, 133. 29, 145. 15, 146. 24, 152—153, 155. 22–23, 162. 7, 163. 7, 175. 13–14, 179. 15, 181. 11–12, 231. 25–25, 269. 10, 270. 4, 271. 15, 272. 15. 16, 274. 24, 277. 15, 281. 10, 288. 15, 304. 13, 311. 2, 350. 28, 360. 16, 391. 27, 397. 26. 27; μόνον 58. 21, 149 3, 349. 24, 384. 10. 22, κατ' ἰδίαν 151. 15, 167. 25; τινά 152. 16, 305. 1; єдинаго того̀ μόνου 335. 1; — єдиномѹ negat. ни єдиномѹ οὐδεμίας, οὐδενός 133. 2, 135. 8–9, 304. 7, 391. 25, 392. 13; — єдиномоу ἑνί-μιᾷ 70. 24, 96. 9. 27, 106. 8–9, 173. 21, 307. 17, 347. 18, 389. 2, 403. 16; κατ' ἰδίαν 59. 22, 87. 8; τινί 173. 21, 180. 21, 206. 19, 254. 4; єдиноуемоу на десѧте τοῖς ἕνδεκα 184. 17–18, ієдиномоу μόνῳ 8. 21; — єдинон 208. 12, 272. 27, 301. 18, — єдинѫ μίαν, ἕνα 66 7, 75. 10, 148. 18–19, 154. 18, 183. 11, 237. 3, 267. 16, 268. 5, 278. 18, 307. 23, 396. 24, 398. 18, μόνην 245. 11, τινά 245 5, 276. 8, 292. 20, 304. 15, ієдинѫ 11. 14; къ єдинѫ на десѧте περὶ τὴν ἑνδεκάτην 70 1–2. 14, — єдинѣмь instr. sing. μόνος 63. 4, съ єдинѣмь окомь μονόφθαλμος 62. 8, 153. 18; dat. plur. τινάς 279. 22; єдинѣмъ dat plur. μόνοις 37. 13, 215. 10, κατ' ἰδίαν 243. 7, τὶς 293. 7; instr. sing. (οὐδείς) 251. 10; — loc. sing. єдиномь εἷς-μία 259. 24, 268. 13, 278. 15–16, 397. 17; μόνος 206. 6, τὶς 245. 8–9, 279. 3, єдиномъ εἷς 62. 12, 211. 18, 257. 28, 267. 27, 268. 25, μόνος 8. 5;— єдини τινές 25. 10, 109. 10–11, 112. 21, 120. 17–18, 140. 11, 148. 10, 159. 15–16, 172. 4, 177. 5, 178. 1, 182. 5, 214. 28, 236. 9, 247. 19, 258. 23, 262. 14, 287. 10, 290. 24, 291. 26, 291—292, 310. 3, 341. 14, 344. 11, 346. 3, 354. 9, 363. 20, 364. 19, 368. 5, 373. 19; κατ' ἰδίαν 137. 26, 138. 1, μόνοι 337. 17; — nom. plur. fem. єдинѣ τινές 226. 4, 309. 24; acc. plur. τινάς 140. 13, 163. 25, μόνους 148. 10, 308. 25, κατ' ἰδίαν 58. 2, 71. 8; 113. 12 єдинѣ на дѣсѧте est nomin. sing. formae determinatae pro єдинѣи; 250. 6 єдинѣ genetivum fem. gen. exprimit, pro єдиномь.

єдѣва μόγις vix 237. 22.

єзекиѣ Ἐζεκίας. ієзекиѣ, ієзекиѧ 2. 6.

єзеро λίμνη stagnum: єзеро 229. 5, 230. 18, єзера 229. 3, єзерѣ 210. 10. 11.

єзромъ Ἐσρώμ ієзром, ієзрома 1. 6.

єи ναί est, utique: 13. 12, 28. 10, 36. 14, 47 16,

53. 14, 60. 14, 75. 3, 143. 7, 223. 6, 242. 24, 251. 25, 252. 23, 331. 7, 362. 23, 398. 17.

елеонъ τῶν ἐλαιῶν oliveti: елеонъ 286. 14, 296. 17—18; adj елеонъскѫ 100. 1, 174 11, 299. 28, 346. 23, елеонъсцѣ 73. 11—12, 87. 6—7, 159. 4, елеонъсцѣ 167. 24, елеоньстцѣи 287. 3.

елиазеровъ τοῦ Ἐλιέζερ 205. 3—4.

елиакимъ Ἐλιακείμ. ѥлиакимъ 2. 14, ѥлиакима 2. 13—14; adj. елиакимовъ 205. 6.

елико ὅσα quae, quaecunque· 19. 21, 46. 22, 47 3, 51. 6—7, 59. 5, 63. 15. 17, 64. 11, 79. 4, 82. 14, 113. 22, 122. 13, 124. 16. 22, 126. 6, 132. 12. 14, 135. 24, 137. 24, 140. 9, 149. 20, 155. 24, 161. 20, 167. 15, 208. 2, 209. 21, 231. 10. 12, 233 17, 234. 11, 246. 25, 252. 14, 280. 8, 281. 11, 315. 4, 328. 2 26—27, 329. 12, 336. 12, 360. 17, 379. 15. 16, 382. 3. 7, 385. 8; еликоже 143. 26, 357. 17, 377. 9—10 (ѫ).

еллинъ Ἕλλην· еллини 368. 5, елькыннъı 345. 11, елинькѣхъ 313. 15; елинъско 345. 10, елинъскамн 306. 7—8.

елисаветъ Ἐλισάβετ 190. 1—2. 17, 191. 23, 192. 26, 193. 8. 9. 12, елисаветъı 189. 16, елисаветн 194. 11—12

елисеи Ἐλισαῖος 288. 15.

елиоудъ Ἐλιούδ ѥлиоудъ, ѥлиоуда 2. 16

елωı ἠλί 109. 8 (vl. елн, елли), елωи 182. 3.

елѣ(жикъ) ἡμιθανής semivivus 244. 8 (vl. лѣ).

емаусъ Ἐμμαούς 309. 1.

емлѭ (—ıматн) λαμβάνω apprehendo: емлетъ 237. 20—21, кѣрѫ емлѭтъ πιστεύουσιν credunt 227. 17, cf. 219. 22 nota; емлете 334 14, 335. 7, 349. 10, 351. 12. 15, 360. 8, 375 26; емлѣте 360. 6; емлѫ 332. 24.

емманоуилъ Ἐμμανουήλ 3. 13.

емъ participium verbi ıмтн: емъ κρατήσας 48. 14, 118. 22, 134 12, 151. 11—12, 233. 1, ἐπιλαβόμενος 146. 6, кѣрѫ емъ ἐπίστευσεν 329. 26, емъше λαβόντες (apprehendo) 77. 6. 15—16, 162. 25, 163. 13, ἐπιλαβόμενοι 305. 1, κρατήσαντες 102 25, 171. 20, не кѣръı емъше μὴ πιστεύσαντες 227. 13, cf. 301. 6 nota

енкенiѣ ἐγκαίνια encaenia 358. 20.

енонъ Αἰνών Aenon къ енионѣ 324. 4.

еносовъ τοῦ Ἐνώς 205. 19.

еноховъ τοῦ Ἐνώχ 205. 17.

ерданъ Ἰορδάνης. ерданѣ 116. 25 nota; adj. ерданстѣи 116. 11 nota, vide норданъ.

ерıхѫ, къ ерıхѫ Ἰεριχώ: 158. 14, 244. 6, 282. 24, 283. 15 cf. неріхонъ.

ероусалимлѣне Ἱερουσαλημῖται: ерⷭ̀мне 116. 10, cf. sub. нер.

ероусалимъ Ἰερουσαλήμ· ероусалимъ 261. 12, 330. 11, ерⷭ̀лмъ 3. 21, 71. 10, 73. 10, 295. 9, ерⷭ̀мъ 160. 6, ѥрслма 10. 1, ерлмѣ 259. 9, емѣ 327. 8; ерⷭ̀лмѫ 358. 29, ерⷭ̀мѣхъ 330. 12.

есн εἰ, 2 pers. verbi есмь, saepissime occurrit.— есмь εἰμί 1 pers. sing. 22. 12, 298. 24, 344. 24, 353. 8, 360. 5; есмъ 1 pers. sing. 36. 24, 50. 14, 63. 25, 68. 1, 71. 3, 81. 8, 87. 15, 99. 6. 14, 109. 1, 113. 23, 139. 22—23, 168. 8, 177. 19, 191. 3. 8, 210. 5, 211. 10, 221. 9, 284. 7—8, 285. 21—22, 293. 17, 299. 9, 302. 17, 311. 11. 17, 324 8, 327. 24, 337. 9, 338. 25, 339. 14, 340. 3. 7, 344. 21, 345. 4. 6. 13, 347. 27—28, 348. 18, 349. 7. 11. 20, 352. 19, 353. 8. 20, 357. 16. 19—20. 26, 358. 7, 362. 19, 368. 21—22, 372. 9. 24, 375. 4. 8 16, 378. 1 11, 387. 2, 388. 5. 7. 10, 391. 9. 18, 394. 15, есмъ 1 pers. plur 131. 16, 234. 22—23, 276. 3, 350. 5, 355. 20, 356. 20, 373. 29. — ѥсте 2 pers. plur. 10. 21, 11. 1, есте 17. 20, 24 6, 31. 9, 32. 18, 52 17, 83. 10, 85. 17. 26, 130 15, 142. 6, 152. 25, 163. 17, 215. 3, 251. 2, 253. 5, 255. 3, 261 23, 262 2, 272. 21, 298. 25, 311. 14, 312 13, 338. 4, 349. 6. 8, 350. 15, 351. 6, 359. 28, 372. 2 4 11. 17, 374 7, 378. 6—7, 379. 15, 380 26—27; 3 pers. dual. 32. 13, 63. 24, 361. 14; 2 pers. dual. ѥста 309. 9. — естѣ saepissime occurrit, естѣ tantum 297. 17, 342. 17, 368. 4.

еслимовъ τοῦ Ἐσλείμ 204. 27.

есромовъ τοῦ Ἐσρώμ 205. 11.

естера τὶς: nom. sing. 67. 14, 76. 13, 176. 17, 243. 13, 270. 25, 282. 24, 301. 18, 329. 16, gen. plur. 234. 4; естеро 303. 21, dual. естера 222. 11, естероу 62. 19, 98 22, 220. 15, 224 25; естери 40. 24, 57 22—23.

ефимерiѣ ἐφημερία: отъ ефимѣрнѣ de vice 189. 14.

ефремъ Ἐφραίμ. Ephrem 365. 17.

еффата ἐφφαθά 143. 21—22.

ехенна Ἰεχονίας: ехенна 2. 11, ехенниѫ 2. 8—9.

ехиднокъ ἐχιδνῶν viperarum. ѥхиднока 6. 22, ехидънока 40. 11, 85. 28—29, 202. 25.

ещте ἔτι adhuc: 58. 11, 68. 1, 111. 5, 133. 23, 145. 24, 163. 6—7, 175. 28, 177 23, 190. 23, 238. 2, 265. 21, 266. 7. 27, 299. 22, 301. 22, 302. 18, 308. 11, 311. 20, 312. 1, 328. 12, 345. 3, 369. 15, 376. 15, 396. 25; ещтѣ 101. 19; ещѥ 41. 22, 103. 26, 232 15, 269. 11, 281. 10, 300. 14, 363. 3, 373. 29, 381. 23.

Ж

жалость ζῆλος zelus 320. 26.

жалъ μνημεῖον monumentum отъ жалити 24. 13.

же δέ vero, autem, saepissime occurrit.

жегж(—жещи), part. praes. pass. жегомъ огнемъ πυρέσσω febricito: огн. жегома 118. 20—21, огн. жегомж 23. 6.

желати—желѣти ἐπιθυμέω cupio желаше 268. 27, 273. 7; желѣмъ θέλων cupiens 303. 18—19, cf. 273. 7 nota.

желѣние ἐπιθυμία desiderium: желѣниемъ 297. 24.

желѣзьнъ in жже желѣзьно ἅλυσις catena: жжа желѣзна 131. 3, жжи желѣзны 131. 1, 230. 4, желѣзномъ жжемъ 130. 24—25.

жена γυνή mulier. 27. 15. 23, 45. 17, 53 1, 80. 25. 27, 97. 17, 106. 20, 132. 26, 133. 17, 142. 26. 28, 154. 25—26, 164. 24. 27, 171—172, 189. 15, 190. 16, 191. 21. 23, 224. 7. 19, 226. 8, 231. 22, 232. 10, 245. 5, 249. 1, 259. 25, 261. 8, 268. 3, 291. 10. 11, 325. 25, 326. 4. 11. 25, 327. 1. 6. 21. 28, 347. 6. 20, 383. 2; жено 260. 3, 301. 15, 319. 14, 327. 10, 347. 22, 395. 7, 397. 9, 398. 3; женж 3. 16, 12. 14. 16. 29, 64. 10, 65. 24—25, 66. 16, 69. 7, 80. 18. 22, 98. 1, 154. 7 14—15. 24, 156. 23, 164. 15. 16. 19. 27—28, 225. 7, 265. 12, 272. 28, 278. 11, 282. 8, 291. 2. 3. 5. 6—7. 12, 347. 3; женѣ 66. 6, 115. 17, 154. 17, 204. 11, 208. 14, 225. 6. 23, 328. 25, 329. 3; женъı sing. 3. 7, 48. 16, 136. 14. 16, 326. 5—6, женъи 266. 6; plur. женъı 66. 14, 110. 10, 182. 16, 226. 4, 305. 5, 307. 5. 18, 309. 24, 310. 4; женоиж 66. 21—22, 196. 19, 327. 26; женъ 50. 1, 54. 19; женама 112. 4, женами 34. 26, 223 12; женахъ 188. 29, 192. 8, 193. 14.

женити сѧ γαμέω nubo, (uxorem) duco: 66. 22, женатъ сѧ 81. 4, 165. 3, 291. 13—14. 16, женѧи сѧ 66. 18—19, 273. 1, женѧще сѧ 90. 20; женѣахж сѧ 277. 27.

женихъ νυμφίος sponsus: 26. 26. 28, 92. 13. 24, 122. 13. 17, 214. 5. 7, 324. 20, жениха 122. 15, 320. 4—5, женихоу 92. 4. 10, adj. женихокъ 324. 21. 22.

женьскъ in женескъ (полъ) θῆλυ femina 66. 3.

жестокъ σκληρός durus: жестокъ 94. 15, жестоко 341. 5.

жестосрѣдие σκληροκαρδία duritia cordis: жестосрѣдию 154. 12, жестосрѣдью 66. 12—13.

живлѧ (—живити) ζωοποιέω vivifico: живитъ 332. 17. 18, ζωογονήσει 278. 14; живлѣатъ (—живлѣти) 341. 11 (τὸ ζωοποιοῦν).

животъ ζωή vita 19. 28, 62. 1. 9, 67. 16. 19, 69. 9—10, 97. 1—2, 153. 7. 13, 155. 12, 156. 28, 243. 15, 254. 1—2, 280—281, 282. 11, 314. 5. 5—6, 325. 9, 326. 24, 328. 17, 332. 27, 334. 16. 18, 340. 11, 341. 13, 359. 12, 362. 19—20, 370 26, 375. 9, 384. 21; живота 195. 25, 323 8. 12, 325. 11, 332. 25, 333. 5. 6, 338. 23, 339. 12, 340 2. 16 18, 341. 25, 357. 25, 384. 20, 400. 1; животоу 333. 13—14, животѣ 273. 23, 338. 7, 368. 19.

животьнъ ζωῆς vitae. животънъıи 338. 26, животънъı 340. 3, животънаго 348. 1—2.

живъ ζῶν vivens живъ 111. 5; живъ бъıти ζάω vivo. 184. 11, 206. 6, 244. 2, 329. 25, 330. 1. 6, 340 9, 341. 2; елѣ живъ vide sub елѣ; живъı nomin. sing. masc. ὁ ζῶν 340. 7, gen. sing. fem. ζῶντος 345. 20, acc. живу ζῆν 310 2, живаго τοῦ ζῶντος 56. 11, 103. 20, 341. 27, τὸν ζῶντα 308. 9; живѧ sc. водѧ τὸ ζῶν 326. 11. 14; живи (сѫтъ) ζῶσιν 291. 24, (кѫдете) ζήσεσθε 376. 17; живъıмъ 103. 18—19, живъıхъ 81. 10, 165. 11, 291. 24.

живѧ (— жити) ζῶ vivo 340. 25, 376. 17; живеши мénеις habitas 317. 21, живѫтъ κατοικεῖ habitant 41. 19, 248. 26; живѣаше μένει habitat 317. 22—23, ἔμενεν 229. 23, διέτριβεν 324. 2, 365. 19; живъı ζῶν 268. 21, ὁ ζῶν 362. 21, живѧи 340. 24; живѧштеи (окрѣстъ) οἱ περίοικοι vicini 194. 14, живѧштиихъ τοὺς περιοικοῦντας 195. 1, живѧштиихъ τοὺς κατοικοῦντας 259. 8—9, живѧштемъ ἀναστρεφομένων 60. 5, instr. sing. живѧштимъ ἐν τῷ κατοικήσαντι 84. 20; живъши ζήσασα 200. 1.

жидовинъ Ἰουδαῖος Iudaeus 391. 9.

жидѧ (—жьдати) προσδοκάω expecto жидѧще 191. 14.

жизнь pro животъ 97. 1—2 in nota, 243. 15 nota.

жила in жилами ослабенъ παραλυτικός paralyticus: 9 26—27, 25. 6, 120. 9, 114. 5.

жилиште κατοίκησις domicilium 130. 23—24

житель πολίτης civis. gen. plur. жителъ 268. 25.

житие βίος victus 167. 15; въ жити ἐν μαμωνᾷ in mamona 272. 10.

житиискъ τοῦ βίου vitae: житеискъıими 227. 21, βιωτικαῖς 296. 8.

жито τὸ γένημα quod natum est mihi: жита 254. 10.

житомѣрение σιτομέτριον mensura tritici 256. 26—27.

житѣница ἀποθήκη horreum: житницѫ 7. 12, житѣницѫ 17. 18, 45. 6, 204. 5, житѣницѧ 254. 8–9.

жрѣдь vl. pro дрѣколь· 101. 23 nota, 102. 19 nota.

жрѣнъвь μύλος mola: жрѣновъ 61. 18, μύλων: къ жрѣнъвахъ ἐν τῷ μύλωνι 90. 29; — adj. жрѣновьнъ μυλικός жрѣновьны 153. 3, 274. 21–22.

жрѣтва θυσία victima 153. 23, жрѣтвѣ 26. 17, 37 18, жрѣтвъ 166. 7, 198. 22, жрѣтвами 258. 26.

жрѣти — жрѣтн — жьрѫ θύω immolo, occido: жрѣти (vl. жрѣтн) 297. 8, жьрѣхѫ 172—173.

жрѣкнн κλῆρος sors· жрѣкнья 108. 8, 181 7, 305 23, 394. 22–23, 395. 1.

жрѣкъць, жрѣкъл πῶλος pullus жрѣкъцъ 159. 8. 14. 17. 19; жрѣкъл 73. 15, 74. 1. 4, 286. 17. 24. 25. 28, жрѣкъмѣ 367. 19, жрѣкъмѣн 115. 9, 188. 7.

жюпелъ θεῖον sulphur 278. 4.

жьзлъ ῥάβδος virga. жъзла 30. 9, 233. 21; жезлъ 135. 17–18.

жѫдати — жѫждѫ διψάω sitio: жѫждѫ 326. 26, 395. 12–13, жѫждетъ 345. 16–17, жеждѫщии 10. 9, жѫжджшта 96. 23, — ща 96. 2; cf жѫдаше 268. 27 nota.

жатва θέρος messis. 90. 7, 170. 27, 295. 28; θερισμός 29. 5, 46. 6, 129. 15, 240. 16, 328. 13; жатвѫ 29. 7–8, 240. 18–19; жатвѣ 29. 6–7, 240. 17–18, 328. 15; жатвы 45. 2. 3.

жатель θεριστής messor: жателе 46. 7.

жати — жьнѫ θερίζω metto: жатъ 328. 21; жьнѫ 94. 22, жьнеши 285. 18, жьнѣтъ 17. 17, 254. 25, жьнѧ 94. 16, 295. 23, жьнѧи 328. 16. 18. 20.

S

sѣкъда vide sub sѣкъда.

sѣкло λίαν, σφόδρα valde, vehementer: λίαν 24. 14, 106. 9, 119. 3, 139. 24, 148. 12, 183. 11, 303. 18; зѣкло 5. 11, зѣкло 8. 16; σφόδρα зѣкло 4. 20, sѣкло 21. 11, 58. 17, 60. 10, 65. 14, 68. 17, 99. 5, 110. 8, 183. 16, 281. 17, πολλῷ μᾶλλον паче sѣкло 283. 5, ὄρθρου βαθέως sѣкло рано 307. 24.

З

за praepositio, construitur cum accusativo, respondet graeco διά cum acc. 88. 3, 89. 1, 120. 11, 135. 11, 137. 13, 143. 9, 232. 12, 246. 24, 304. 15. 28, 324. 22, 328. 25, 329. 3 bis, 358. 23, 359. 22, 375. 25, 378. 7, 380. 11, 383. 5, 396. 10. 22, 398. 20; item construitur cum accusativo et respondet graeco ὑπέρ cum genetivo: 13. 32, 298. 5. 9, 340. 11, 357. 28, 358. 11, 365. 16. 10, 374. 14. 16, 379. 14, 386. 13, 389. 3, aut περί cum genet. 119. 23, 217. 24, aut ἀντί cum gen. 158. 13; (емъ) за ржкѫ кратѣсας τῆς χειρός 28. 2, 118. 22, 134. 12, 146. 6, 151. 12, 232. 1; — за cum instrumentali interpretatur graecum ὀπίσω cum gen. 8. 19, 57. 5, 147. 10, 206. 17, — за оутра πρωί 183. 11, 184. 6, 390. 16, 396. 25.

заклаждити πλανάω erro· заклаждитъ 62. 19–20, заклажьдьшмь 62. 22–23, заклажьдьшихъ 62. 26.

закъıти ἐπιλανθάνομαι obliviscor: закъıшѫ 55. 11, 145. 14, закъıвена 253. 2

завистъ φθόνος invidia: 106. 18, 179. 22–23.

завѣтъ διαθήκη testamentum: завѣтъ 195. 18, 298. 8, завѣта 99. 21, 174. 6.

завѣштати — завѣштавати διατίθεμαι dispono: завѣшта 298. 27–28, завѣштаваѭ 298. 27.

завѧзати καταρτίζω compono: завѧзаѭшта 117. 22, завѧзаѭща 9 16–17.

задь (genetivus vel localis substantivi задъ). съ задь ὄπισθεν retro 27. 22, 133. 5, задь (sine съ) 224. 11.

задѣтн ἀγγαρεύω angario: задѣшѧ 108. 2, 180. 21, 305. 2.

зажєшти-зажєгѫ ἐμπρήθω succendo: зажьжє 78–79.

зазьрѣтн ἐπιλαμβάνομαι reprehendo: зазьрѣтн 290. 22, зазьрѣхѫ ἐμέμψαντο vituperaverunt 140. 15–16.

зайти — заидѫ vl. заходити, cf. 118. 25 nota.

заимодавьць δανειστής faenerator: заимодавъцоу 224. 24–25.

заимъ in къ заимъ дати δανείζω: 218. 10. 13. 16, даждъ мн къ заимъ хрῆσόν μοι commoda mihi 246. 14–15.

заклати — заколѫ θύω occido: закла 270. 7. 17–18, заколите 269. 22–23.

заключити (—заключе) καταχλείω includo· заключе 204. 13 (vl. заклопи), —сѧ ἐκλείσθη 208. 9.

заклинати ἐξορκίζω adiuro: заклинаѭ 103. 8, ὁρκίζω 131. 12.

законъ νόμος lex: 19. 23, 35. 6, 51. 22, 81. 25, 272. 24, 315. 19–20, 343. 26–27, 344. 7, 346. 16, 369. 11, 392. 21; закона 11. 9. 13, 84. 27, 272. 27, 343. 27–28, 346. 13; законоу 198. 16, 200. 11,

390. 25, 392. 21; законѣ 37 14, 81. 16—17, 198. 19. 22—23, 243. 17, 312. 3, 318. 15, 347. 7, 348. 15, 359. 28, 380. 20—21.

законоучитель νομοδιδάσκαλος legis doctor законоучителе 212. 7, законоучитель νομικός 81. 14—15.

законьникъ νομικός legis peritus. nom. sing. законьникъ 243. 13, gen. plur. законьникъ 187. 25, 251. 5, законьници 223. 18, о законьницѣ 187. 17, законьникомъ 251 7—8. 27, 263. 11

законънъ τοῦ νόμου legis. законьноумоу 199. 8.

закрꙑти περικαλύπτω velo: закрꙑвъше 302. 4.

закхѣи Ζακχαῖος Zacchaeus. закьхеи 283. 16—17, 284 6, закьхѣе 283. 25—26, о закхеи 188. 14.

заматорѣти in participio perf. act. заматорѣвъши προβεβηκυῖα 191. 4, 199. 27, dual. заматорѣвъша προβεβηκότες (procedo) 190. 2—3.

зане ὅτι, διὰ τό quia, quoniam, quod. 35. 23, 36. 5, 42. 16. 18, 48. 19, 126. 10—11, 127. 9. 11, 130. 26, 138. 6, 190. 15, 191. 11, 196 16, 197. 3, 234. 3, 246. 23, 252. 14, 260. 7, 279. 11, 284. 11, 295. 24, 303. 19—20, 305. 14, 319. 3, 332. 1, 334. 13, 351. 12, 360. 5.

занеже διὰ τό quod 284. 15.

западъ δυσμή occidens. gen. plur. западъ 22. 21, 89. 14, 258. 7, 262. 9.

запечатлѣти σφραγίζω signo запечатлѣ 325. 5, cf 111. 15—16 nota

заплꙗти—заплюю ἐμπτύω exspuo· заплюютъ 282. 17—18, заплꙗшꙗ 104. 5.

заповѣдати—заповѣдаю ἐντέλλομαι praecipio· заповѣда 51. 15—16, заповѣдаю 379. 16. 25—26, заповѣдахъ 113. 22, заповѣдаше διεστείλατο 143. 26; заповѣдаѭ διατάσσων 33. 25, заповѣдавъ παραγγείλας 29. 20.

заповѣдѣти—заповѣмь. заповѣстъ ἐντελεῖται mandabit 8. 11, 206. 24, заповѣдѣ 58. 22, 66. 10, 154. 9, 159. 18, 377. 25.

заповѣдь ἐντολή mandatum· 51. 14, 81. 16. 21, 141. 7, 154. 13, 165. 17. 23, 358. 21, 365. 26, 370. 24. 26, 374. 3, 379 10—11, заповѣдъ 165. 15—16; gen. sing. заповѣди 141. 12, 165. 26, 270. 12—13; dat. sing. заповѣди 307. 23; plur. 67. 20, 155. 15—16, 281. 4, 376. 6—7. 20, 379. 4. 6; gen. plur. заповѣди 67. 20, заповѣдии 11. 14, 141. 6, заповѣдеи 52. 2, dual. заповѣдию 81. 24, къ заповѣдеѭ 189. 18.

запрѣтити ἐπιτιμάω impero, praecipio, comminor. запрѣти ἐπετίμησε 24. 7, 38. 12, 59. 19—20, 118. 6, 130. 12, 146. 28, 147. 9—10, 151. 2, 209. 5. 18, 229. 9, 238. 3, 239. 17, διεστείλατο 56. 22, 134. 19, 143. 24—25, 149. 4—5, παρήγγειλεν 135. 15, 211. 24, 233. 6, ἐνεβριμήσατο 28. 12, 363. 16; imperat. ἐπιτίμησον запрѣти 275. 1, 287. 11; запрѣтишꙗ ἐπετίμησαν 67. 9, 72. 27—28; запрѣштъ ἐπιτιμήσας 235. 15, запрѣщь ἐμβριμησάμενος 119. 20.

запрѣштати—запрѣштаю ἐπιτιμάω increpo запрѣштаѭ 209. 27.

запрѣщение ἐπιτίμησις о запрѣщении 144. 10, 187. 5.

запоустѣние ἐρήμωσις desolatio· запоустѣние 294. 23—24, запоустѣниѣ 88. 10—11, 169. 12—13.

запоустѣти—запоустѣю ἐρημόομαι desolor· запоустѣеть 39 9—10, запоустѣатъ 248. 1.

зара Ζαρά 1. 5.

застоѣти—застою ὑπωπιάζω suggillo застоить 279. 13.

засъвѣдѣтельствовати διαμαρτυρέομαι testor засъвѣдѣтельствоуоутъ 274. 7—8.

засѣдьникъ ἐγκάθετος insidiator: засѣдьникъ 290. 6—7.

затварѣти κλείω claudo затварѣате 83. 25.

затворити ἀποκλείω claudo· затворитъ 261. 19, затвори 15. 10, затворенъ (къшꙗ) ἐκλείσθη 93. 2, 246. 19—20, затвореномъ 398. 19, затворенами 399. 14—15.

захарии Ζαχαρίας Zacharias: захарии 189 13—14, 190. 13, 191. 2, 194. 19, 195. 7; захарие 190. 15, захариꙗ 86. 10, 191. 14, 215. 24; adj. захариинъ 193. 7—8, захариинои 202. 9.

заходити δύω occido захождаше 118. 25, заходꙗштю δύνοντος 209. 20.

зачѧло ἀρχή initium 115. 1 (marci I. 1).

зачѧти — зачьнѫ συλλαμβάνομαι concipio. зачьнеши 192. 13, зачѧтъ 191. 22, 192. 26—27, 198. 14.

заѭти δανείσασθαι mutuari 13. 25.

заулонь Ζαβουλών заулони 8. 9, заулониѣ 8. 27.

звѣзда ἀστήρ stella. звѣзда 4. 16—17, звѣздѫ 3. 22, 4. 19, звѣздꙑ 4. 12, звѣздꙑ 89. 20, 170 14, къ звѣздаѣ ἐν ἄστροις 295. 13.

звѣрь θηρίον bestia. звѣрьми 117. 5.

зеведеи Ζεβεδαῖος Zebedaeus зеведеа 117. 24, съ зеведеѡмъ 9. 16; adj. зеведеова 100. 20, 117. 20—21, 125. 6, 157. 11—12, 211. 13, 400. 8, зеведеѡва 9. 15, зеведеовоу 71. 7, 110. 15, 115. 7.

зелень χλωρός viridis loc. sing. зелени 138. 24.

зелие λάχανον olus: зелии 45. 12, 129. 22, зелиѣ 250. 24.

земл҃ γῆ terra: земли 8. 30, 9. 1, 11. 12, земл҃ 42. 16—17, 90. 12, 109. 26, 129. 10, 171. 2, 296. 3—4, землѭ 4. 7; землѧ 41. 6—7, 42. 14—15, 127. 8, 170. 23, 210. 15, 242. 22, 249. 15, 296. 11, 324. 26 bis 27, 369. 7, 401. 7; земли 10. 21, 54. 12, 175. 5—6, земи 15. 22, 16. 16, 25. 17, 28. 3. 15, 30. 24, 32. 14, 36. 8. 12, 42. 21, 44. 10, 56. 19. 21, 63. 15—16. 17—18. 21, 83. 11—12, 94. 19, 109. 5, 113. 18, 121. 8, 127. 1. 14—15, 128. 17, 139. 13—14, 144. 17, 148. 13, 150. 15—16, 181. 27, 197. 20, 208. 11, 213. 2, 220. 9, 226. 23, 228. 1, 246. 5, 258. 11, 267. 5, 272. 26, 279. 22, 295. 6. 13—14, 306. 21, 337. 11, 347. 12. 14, 368. 15, 384. 24, 388 7—8; землѧ 5. 24, 10. 8, землѭ 5. 26, 32. 24, 51. 1, 86. 8, 93. 12, 129. 7. 19, 139. 28, 229. 16. 19, 257. 21. 26, 259. 18, 300. 10, 308. 3, 324. 2, 353. 9, 401. 9; землеѭ 13. 7.

земьнъ τῆς γῆς terrae: земънъıѧ 127. 10, земънъıхъ 129. 20.

земьск҃ τῆς γῆς terrae земьсцни 60. 16, земълъск҃ 89. 25—26.

зилотъ ζηλωτής zelotes зилота 216. 15.

зима χειμών hiems: зима 358. 29, зим҃ 88. 22—23, 169 25, ψύχος frigus зима 389. 14

зимьнъ (sc. дьнь) χειμών tempestas: зимень 55. 3.

злато χρυσός aurum 4. 24, 84. 10. 11, злата 30. 6, златомъ 84 7—8.

злъчь χολή fel: злъчьѭ 108. 5—6.

змирна σμύρνα murra (myrrha)· змирнѧ 4. 24, adj. змрънынъ σμύρνης: змрънно 396. 15.

змиѣ ὄφις serpens: змиѭ 247. 9, 323. 5, змьѭ 19. 15—16, nom. plur. змьıѧ 30. 28, 85. 28, 185. 3, acc. plur. 242. 14.

знаменати σφραγίζω signo· знамена 338. 9, знаменаъше 111. 15—16.

знамение σημεῖον signum: знамение 40. 26, 41. 2—3. 3—4, 55. 8. 9, 87. 10, 89. 23, 101. 25, 145. 12, 168. 2, 176. 3, 197. 14—15, 199. 21, 249. 8. 9—10. 11, 293. 13—14, 300. 18—19, 303. 21, 321. 2—3, 336. 19—20, 338. 3—4. 14, 368. 2, 369. 22—23; знамен҃и gen. sing. 41. 2, 54. 24, 55. 7, 145. 7—8. 10, 187. 23, 247. 21, 249. 8, 360. 16, plur. nom. acc. 55. 5—6, 89. 6—7, 170. 8, 184 26, 294. 2—3, 295. 12, 321. 16, 335. 11—12, 344. 30, 354. 12, 364 23, 369. 22—23, 399. 24; dat plur. знамен҃немъ 320. 9—10; gen. plur. знамении 322. 1, 329. 21; instr знамен҃ми pro знамении 185. 12—13.

знание οἱ γνωστοί noti: къ знании 200. 26.

знати — знаѭ οἶδα novi: знаѭ 104. 17. 22, 301. 14, γινώσκω nosco 192. 22, 358. 8. 10, 359. 11; знаеши γινώσκεις 318. 25, знаатъ γινώσκει 358. 9, 376. 12, знаетъ ἐπιγινώσκει 36. 17. 18, знаемъ οἴδαμεν 339. 17, знаате γινώσκετε 376. 12, знаѭтъ οἴδασιν 357. 11—12, 358. 8, γινώσκουσιν 384. 22; part. pass. знаемъ γνωστός 389. 5. 9, знаемии 307. 5; знахъ ἔγνων 20 24—25, знааше ἐγίνωσκεν 3. 17; знали 375. 11 bis.

зоровавель Ζοροβάβελ Zorobabel. зоровавелъ 2. 12, зоровавели 2. 12; adj. зоровавелемъ 204—205.

зракъ εἰδέα aspectus: зракъ 111. 24, instr. sing. зракомъ εἴδει specie 204. 18.

зрѣно κόκκος granum: зрѣно 59. 26, 275. 8, 368. 14, зрѣноу 45. 9, 261. 2, зрѣн҃ 139. 18.

зъвати — зоѭ κράζω clamo: зъвати 158. 19, зъваше 345. 16, зъвааѫ 74. 11, 367. 13—14, зоѭща dualis 28. 5, зоѭщѧ 74. 29; φωνέω voco. зъваѫ 158. 24, зоки 264. 16, зокетъ 109. 15, 158. 26, 362. 27; καλέω voco: зоки 264. 21, зокете 219. 19, зъва 265. 1, зъвавъıи 264. 9, зъвакъı 264. 3—4, зъвавъшюмоу 264. 14—15, зъванъ 263. 22, 264. 7, 319. 10—11, зъвани 79. 19, зъвании 71. 6, 79. 2, 266. 1, зъванъıѧ 78. 15, зъванъıимъ 263. 20, зъванъıмъ 78. 17—18, 265. 3, зъванъıхъ 188. 3, 264. 3, 265. 26.

зъданиѥ (pro зьданиѥ) οἰκοδομή aedificatio: зъданиѥ 167. 19, зъданиѣ 87. 1, 167. 21; κτίσις creatura. зъданию 169. 27.

зъдати (pro зьдати) —зиждѫ οἰκοδομέω aedifico зъдати 266. 19, зъдааѫ 278. 2; зиждете 85. 20, 251. 12. 16, зиждѫштю 220. 1—2, зиждѫштеи 77. 24—25, 163. 19, 289. 26.

зълоба κακία malitia 18. 14, πονηρία iniquitas: зълобъı 250. 17.

зълодѣи κακοῦργος latro: зълодѣа acc. sing. 305. 19, зълодѣ҃ dual. 305. 17, зълодѣıѧ (dual. pro зълодѣю) 316. 10, κακὸν ποιῶν зълодѣи 390. 23; cf. о зълодѣѭштимъ сѧ на новъı мѣсцѧ περὶ τοῦ σεληνιαζομένου 115. 3.

зълословити κακολογέω maledico: зълословити 152. 22, зълословитъ 51. 17, 141. 15.

зълотворити (melius quam зъло творити) κακοποιέω male facio: 124. 1, 215. 24—25.

зълъ πονηρός malus: зълъ 10. 17, золъ 20. 9, 40. 9, 55. 7; gen. plur. зълъ 222. 18, зьла 226. 5; зъла gen. sing. сапрός 219. 17, ἄτοπος 306. 16, neutr. plur. πονηρά 52. 23—24, 142. 20, 323. 21. 24, 342. 21, φαῦλα 323. 22; зълаа neutr. plur. πονηρά 40. 17, τὰ κακά 273. 24, τὰ φαῦλα 333.

14; зълѡ πονηρόν 25. 13, 217 7, σαπρόν 20. 7. 10, 219. 18, κακόν 107. 3, 180. 5, 304. 21; зълоѥ τὸ πονηρόν 219. 27; зълааго τοῦ πονηροῦ 40. 16, 219. 26; зьли πονηροί 247. 11—12; зълы nom. sing. ὁ πονηρός 40. 16, 219. 25, ὁ κακός 91. 18, πονηρέ 94. 21, 285. 20, acc. plur. 20. 8, 77. 19 (κακούς), зълыѭ τὰ σαπρά 47. 9, τοὺς πονηρούς 47. 12, 79. 7, 218. 20, cf. злыѭ 9 26; adv. зълѣ κακῶς 53. 44, 77. 19, 390. 2, зьлѣ 59. 12; localis sing. neutr. gen. ѡ зьлѣ τὰ πονηρά 204. 12, τὸ κακόν 390. 3, dat. зълоу τῷ πονηρῷ 13. 16.

зьрѣти — зьрѭ βλέπω video: зьрѭ 146. 10, зьрѣши 79. 29, 163. 29, зъръши 290. 13 (λαμβάνεις sc. πρόσωπον); зьрѣашете ἐθεώρουν 183. 6—7; зьрѧ βλέπων 240. 9—10, dual. зъръштѣ ἀτενίζοντες 207. 20, зьръштете θεωρῶν 305. 24, зьръще βλέποντες 43. 13, зьръштѧ θεωροῦσαι 110. 11, ὁρῶσαι 307. 6—7, зъръштѧ 182. 16.

зѫбъ ὀδούς dens: зѫбъ 13. 14. 15, dat. plur. зѫбомъ 22. 27, 46. 15, 79. 18, 91. 28, 95. 8, зѫбомь 47. 15, 262. 5, instr. plur. зѫбы 150. 6.

И І і

и καί et, saepissime occurrit; permultis locis scribitur і, raro autem і: 39. 2, 249. 8.

и acc. sing. masc. gen. αὐτόν eum: 7. 21, 8. 8. 9, 15. 22, 20. 28, 21. 22, 22. 8, 23. 4, 24. 4 20, 25. 2, 28. 15, 30. 15, 37. 24, 38. 9, 39. 2, 41. 10, 45. 5, 47. 3, 48. 14. 15. 18. 19. 28, 50. 3. 11, 51. 2. 5, 53. 6, 54. 23, 58. 26, 59. 19, 63. 3, 64. 12. 15. 19. 21. 23, 74. 25, 77. 16. 17, 78. 9. 10, 79. 16, 80. 12. 25, 81. 15, 84. 3, 91. 18, 98. 14. 17, 101. 24. 26, 102. 1. 4. 24, 103. 7, 104. 14, 105. 3 bis. 4. 6, 106. 2. 18, 107. 14. 17. 18. 25. 27, 108. 7. 8. 15. 26, 109. 18, 112. 11, 113. 6. 8. 15, plurimis aliis locis; praecedente prioris verbi litera ъ scribitur і: 32. 19, 50 22, 57. 2, 59. 14, 60. 8, 61. 19, 64. 10, 65. 6. 12, 71. 13. 13, 76. 31, 77. 15, 78. 6, 79. 22, 82. 2. 7, 91. 25, 107. 27, 111. 9, 118. 8, 123. 20, 147. 7, 149. 18, 150. 4. 9. 14, 151. 12. 25, 153. 4, 157. 7. 8. 9, 159. 13, 163. 12, 166. 19, 244. 11. 13. 15, 245. 6, 248. 14, 257. 4. 10, 271. 3, 282. 18, 283. 22, 289. 3 17, 290. 1. 8, 292. 6, 301. 16, 303. 28, 304. 22, 310. 2, alia; instr. sing. имь 84. 18, імь 314. 11, имъ 204. 10, 323 15; dativus pluralis имъ vel імъ saepissime occurrit, minus accurate scribitur имь 45. 15, 132. 11, 138. 15, 154. 12, 198. 3, 276. 14; dualis има 9. 11, 28. 8. 12. 12—13, 50. 24, 63. 22, 71. 29—20, 72. 28, 73. 8. 13, 74. 3, 85. 8, 94. 9, 112. 17. 21, 117. 15, 125. 7, 157. 14. 19. 23, 159. 6. 16, 173. 4. 14, 190. 1, 197. 3, 199. 7, 201. 16. 18, 211. 7, 222. 20, 224. 28, 233. 6, 237. 7, 239. 17, 268. 18, 286. 23 bis, 297. 12. 21, 309. 4. 14, 310. 11. 19, 311. 6, 317. 18. 21, 368. 12, 397. 5. 29; instr. plur. ими 14. 14, 94. 1, 158. 5, 298. 20; иҳъ 9. 20, 16. 1. 4, 17. 20, 19. 29, 20. 4 14, 21. 5. 15, 25. 4. 8. 12, 28. 23, 32. 2, 34. 3, 37. 22, 39. 8, 46. 17, 47. 25, 48 9, 49. 11, 51. 27, 52. 12, 54. 4, 58. 18, 60. 22, alia; иҳь 298. 17.

иаиръ Ἰάειρος Iairus 231. 16, иаирь 132. 19.

иаредовъ τοῦ Ἰαρέδ 205 18

иасъ Ἀσά· иасъ, иаса 2. 2.

ибо καὶ γάρ nam: 22. 11, 53 14, 71 30 (zogr. melius оубо), 104. 20, 143 7, 158. 10, 178. 18, 218 5. 9. 12, 221. 8, 246. 8, 299. 24, 301. 20, 327. 17.

игета ἰῶτα 11. 12.

иго ζυγός iugum 36. 22. 25.

игълинъ τῆς ῥαφίδος acus: игълинѣ (sc. оуши) 68. 14, 156. 9, игълинѣ 281. 21.

идѥ vide sub ндж.

идѥ adv. ὅπου ubi: 183. 21, 363. 9; ѥпеи, ѥпеидѣ quoniam 192. 21, 246. 15; ѳти quia 251. 2.

идѥжѥ ὅπου ubi: 16. 16. 17. 19. 20. 22, 89. 16, 94. 16. 22, 98. 7, 102. 26, 112. 27, 120. 12, 127. 7, 128. 1, 134. 11, 135. 22, 140. 3, 150. 3 nota, 153. 9. 15. 21, 169. 14, 172. 18, 173. 6—7. 9, 255. 28, 256. 1, 278. 23, 297. 17, 316. 21, 322. 17, 329. 14, 337. 19, 341. 10, 345. 6. 13, 346. 2 nota, 363. 3—4, 366. 2, 368. 21, 375. 3, 387. 16, 389. 20, 394. 5. 11, 396. 19, 397. 27—28, 398. 20; eiusdem significationis forma иждѥжѥ usurpatur raro: 360. 13, 387. 2, cf. 192. 21 et 135 22 in nota; оў ubi: 4. 19, 63. 23—24, 207. 9, 364. 3; ѳ 328. 21.

ндж (— нти) ἔρχομαι, ὑπάγω, πορεύομαι eo, vado· 1 pers. sing. ἔрχомаι 377. 15. 17, ἀπέλθω 381. 15—16. 16; ὑπάγω vado: 345. 4, 348. 10. 28, 349. 1, 374. 1. 11, 375. 5, 381. 10. 21, 382. 12. 16, 400. 10; πορεύсомаι 269 6, πορεύомаι 265. 10 nota, 361. 20, 374. 23, 375. 1, 381. 17, 384 1, ндж по тєкѣ ἀκολουθήσω 23. 18, 239. 20, 240. 5, 76. 19 additum contra auctoritatem graeci textus, 342. 10 mendum pro идн, cf. etiam 349. 4; 3 pers. plur. ндж idem quod aliorum codicum идошѧ: ἦλθον 24. 13, 69. 24, 113. 13, 124. 28, 134. 22, 137. 29, 239. 17, 310. 2, 337. 17, 341. 21, 364. 19, 388. 7; ἠκολούθησαν 21. 17, 23. 28, 38. 11, 49. 9, 65. 21, 72. 21, 110. 11, 121. 26, 211, 17—18, 234.

15, 299. 28, 363. 7; — ндеши ἀπέρχῃ 28. 4, 239. 20–21, ὑπάγεις 361. 13, 374. 10, 375. 6, 381. 12, ἀκολουθήσεις по мнѣ ндеши 374. 12; — ндетъ ἔρχεται, ἀπέρχεται, πορεύεται, ὑπάγει vadit, venit: 12. 25, 22. 14, 41. 17, 46. 22, 90. 13, 99. 9, 100. 27, 147. 17, 173. 25, 175. 7, 221. 11, 246. 13, 266. 10, 267. 18, 274. 13, 296. 4, 298. 12, 322. 19, 363. 8, 368. 5, 369. 19; — иде ἦλθεν 26. 7, 50. 10, 53. 20, 76. 17. 19, 119. 4, 132. 13. 24, 139. 11, 142. 22, 145. 13, 159. 2, 172. 23, 176. 17. 24, 191. 21, 193. 6, 209. 30, 213. 7, 231. 11, 244. 11. 13, 269. 11, 284. 18, 299. 27, 308. 26, 325. 17, 327. 28, 329. 7. 19, 331. 26, 335. 9, 346. 22, 353. 14, 360. 12, 362. 25–26, 363. 2, 365. 15; ѩколоу҃ѳнсе (по нѣмь) иде 26. 7, 121. 21, 124. 12, 213. 14;—идн порєу҃ou, порєу҃ѳнти 5. 23, 22. 13, 213. 5, 221. 11, 225. 23–24, 232. 15, 245. 3, 262. 15, 277. 6, 329. 25, 347. 26, 398. 12; ѹ҃паге 8. 19, 13. 23, 23. 1, 25. 20, 57. 5, 63. 3, 68. 3, 70. 27, 76. 14, 121. 11, 132. 10, 133. 22, 143. 9, 147. 10, 155. 24, 159. 1, 206. 17, 326. 27, 353. 12, περιπάτει 331. 12, ἀпелѳѡ́н 353. 24, ἀколоу́ѳеі 402. 23; — идемъ ἀпелеусо́меѳа 341. 25, ἐрхо́меѳа 400. 11; — идѣмъ а҃гѡмен 101. 18, 119. 8, 175. 26–27, 361. 9. 28, 362. 1, 378. 1, — идевѣ ἐлеусо́меѳа 377. 2, — идете 2 pers. plur. ὑпа́гнте (ἵна) 379. 22; 3 pers. dualis aor. ѩколоу́ѳησαν 28. 4, 73. 9, 117. 9, 317. 16–17, ἀпѣ́лѳон 117. 25, 159. 13, 397. 22, προσπορεύονται 157. 11;— идѣте ὑпа́гете 24. 23, 69. 22, 70. 7, 98. 21–22, 111. 13, 138. 20, 183. 22, 240. 19; не мѣ ἀпе́лѳнте 29. 21; порєу҃ѳесѳе 29. 22, 79. 3, 92. 21–22, 96. 13, мѣ порєу҃ѳнте не идѣте 293. 18; — идѣта порєу҃есѳе 73. 13, ἀколоуѳήсате 173. 6, 297. 14, ὑпа́гете 112. 18, 159. 6, 173. 4, 286. 16, — идѣтъ (мимо) παрелеу́сеται 90. 14, 296. 5, ἀпелеу́сонται 96. 29, ἀпе́лѳωсιν 112. 19, ἀколоуѳеї̑ (по нѣмь) идѣтъ 357. 9. 10–11; — идомъ ѩколоуѳήсамεν 68. 24, 156. 19, 282. 4; — идоста 9. 13. 19;— идошѧ 4. 16, 9. 28; — идѣшє ѩколоу́ѳει 27. 14, 103. 1, 132. 24–25, 301. 8, 305. 3, 335. 10, 389. 3–4, ἦрхето 121. 16, ἐпорєу́ето 86. 24, 208. 23, 220. 24–25, 221. 21, 231. 21–22, 329. 27, 352. 22, συνεπορεύετο (съ нимa) 309. 5–6, προήрхето (прѣдъ нимн) 300. 17; идѣшете 4. 17; — идѣашете ἐпорєу́оντο 310. 12–13, ἦрхοντο 397. 7–8; — идѣахѫ παрεпорεу́οντο (сквозѣ) 151. 20, ἐпорεу́οντο 196. 12, συνεπορεύοντο 221. 22–23, 266. 2–3, ἦрхето 347. 1, ὑпῆγον 367. 8; — идъı порευо́менος 226. 20, (мимо) παра́гων 352. 23; идѫшта порευо́менοι 308. 23, ἀколоуѳοῦντας 317. 18, ἀколоуѳοῦντα 402. 25, идѫща περιпатοῦντες 309. 9, идѫштю ἐν τῷ̃ порєу́есѳαι 276. 5, идѫштю порευομένου 286. 23, идѫштєи (прѣдѣ) προа́гοντες 283. 3, идѫща ὑпа́гοντας 138. 1–2, идѫщема порευομένοις 184. 14, идѫштама порευομένων 112. 20–21, идѫштємъ 239. 17, 276. 14, идѫштамъ ἀперхομένων 92. 23.— cf. итн.

нерєи ἱερεύς sacerdos: нерєи 37. 14, 189. 13, 244. 9–10, нерєѡси 119. 22 nota, 211. 26, нерєомъ 37. 13, 123. 12, нерѣ҃омъ 215. 9, 276. 13, нерєи҃мъ 316. 1; adj. нерєнскоүмоү тѣ̃ς ἱερατείας 190. 7.

неремиѣ Ἱερεμίας Ieremias: нєремиємъ 5. 16, cf. 105 21 in nota, неремиѣ 56. 7–8.

нерихонъ Ἱεριχώ Ierichon: нерихона 72. 21, 158. 15, cf. ерихѫ.

неросалимъ Ἱερουσαλήμ et Ἱεροσόλυμα: нѝмъ 71. 4, 159. 3, 160. 20, 200. 17. 20, 201. 2, 206 20, 239. 7. 12, 276. 5, 282. 13, 286. 12, 294. 22, 309. 12, 311. 1, 312. 22, 320. 16, 365. 21, нѝмъ 182. 22, 198. 17, нр҃сл҃мъ 162. 1; нѝмє 162. 2 bis; нѝма 124. 13, 212. 9, 316. 1, неѝма 244. 56, нерѝма 125. 19, нер҃ѣма 262 23, нѝма 284. 16, 309. 1, 312. 12, 362. 5, нер҃сл҃мъмъ 13. 8, н(є)росалимѣ 303. 16–17, нѝмѣ 198. 25, 236. 21, нѝмѣ 51. 9, 200. 10. 23; нѝмѣхъ 321. 14, 329. 12, adj. нерσсалимъсцѣ 312. 15–16, нѝмскъı 305. 8; cf. ерσсалимъ.

несеи Ἰεσσαί: иесеи, иесеа 1. 10–11; adj. несеовъ 205. 9.

нждити — нждиѣж δαπανάω erogo, consumo. нждиѣшн 133. 1, нждиѣшю 268 22.

нже ὅς qui nom. sing. et plur. occurrit saepissime. — instr. sing. имъже 61. 23, 99. 10, 274. 20, 298. 13, имъже 18. 15, 64. 20, 71. 31, 157 21. 25, 173. 27, 321. 8 (διὰ τό), 371. 15; dat. plur. имъже 66. 24, 72. 3, 157. 28, 285. 4, 399. 1, имже 399. 2, имъже 255. 1; — ихъже 15. 17, 123. 11, 215. 8–9, 258. 24–25.

нз praepositio, regit genetivum ѣх, ѣ҃ξ, ἀπό ex. нз ѣх, ѣ҃ξ 2. 19, 18. 23, 19. 1. 3, 52. 5. 21, 75. 4, 110. 3, 118. 7, 141. 30, 143. 3. 10, 148. 22, 149. 7–8. 10, 150. 19, 151. 5, 165. 2, 195. 15. 21, 196. 14, 207. 25, 209. 6, 219. 14, 237. 8, 241. 9, 311. 9, 326. 16, 328. 3; ἀπό 42. 6, 226. 17, 231. 7, 232. 9, 237. 17; παρά 216. 27; ѣ҃ξω 30. 21. 21–22, 146. 7, 161. 7, 163. 14, 289. 19; нз кѫноү ѣ҃ξωѳεν 142. 7; нз жтрѣ ѣ҃сωѳεν 142. 20, нз-жтрѣ-ждѫ 246. 17–18, нз-жтрѣ-ждѫ 142. 13; нзоүтра ὀρθρίζω 296. 18; нз-далече ἀπὸ μακρόѳεν

131. 8, 144. 11, 160. 12, 176. 23, 182 16, 273. 15, 276. 9—10, 280. 9, 301. 8, 307. 5; ИЗ-ЛИХА ἐκ περισσοῦ 139. 24—25, 143. 27, 156. 11, 158. 22. 174. 22; — НЖ pro ИЗ: НЖ-НЕЬМ ἀφ' ἧς 184. 7, НЖНЕГО ἐξ αὐτοῦ 118. 10, ἀπ' αὐτοῦ 209. 7; — НС pro ИЗ НС-ТЕКЕ 4. 9, НС-КОРАБЛѢ ἀπὸ τοῦ πλοίου 50. 18, 130. 21—22, 139. 30, 210. 16, НС-КОРЕНИѢ ἐκ ῥιζῶν 161. 9; — З sive с eliditur in И-ЧРѢКВА 66. 25, 190. 23, И-СЪНЬМНШТА 118. 17, 209. 15.

ИЗБАВИТИ λυτρόω redimo ИЗБАВИТИ 309. 21; ῥύομαι libero ИЗБАВИ 15. 27, 246. 10—11, ИЗБАВИТЪІ-И 108. 25—26, ИЗБАВЛЬШЕМЬ см 195. 22.

ИЗБАВЛЕНИЕ λύτρον redemptio 72. 19, 158. 12—13, λύτρωσις 195. 10, ИЗБАВЛЕНИѢ 200. 9, ἀπολύτρωσις ИЗБАВЛЕНИЕ 295. 24.

ИЗБИТИ ἀναιρέω occido ИЗБИ 5. 12, ἀποκτείνω ИЗБИША 78. 24, 251. 13. 15—16, ИЗБИВЪІ 86. 13, 262. 23, ИЗБИВЪШИХЪ φονευσάντων 85. 26—27.

ИЗБѢТИ—ИЗБѦДѪ ἀπηλλάχθαι liberari· ИЗБѢТИ 258. 16—17; περισσεύω supersum ИЗБѢША 336. 18, ИЗБѦДѢТЪ 11. 18, 43. 6, 95. 2, ИЗБѢБѢШЕЕ 235. 5—6; ИЗБѢБѢТИ. ИЗБѢБИВАѦТЪ 269. 4.

ИЗБѢТЪКЪ τὸ περισσεῦον, περίσσευμα reliquiae, abundantia· ИЗБѢТЪКА 40. 13, 167. 13, 254. 1, 293. 4, falso ИЗБІТЪКА 219. 27—28, ИЗБѢТЪКЪІ 49. 27, 54. 16—17, 144. 24, 336. 14—15

ИЗБѢРАНИЕ ἐκλογή electio: ѡ ИЗБѢРАНИИ 114. 8, 186. 16.

ИЗБѢРАТИ—ИЗБЕРѪ, ИЗБИРАТИ ἐκλέγομαι eligo. ИЗБѢРА 245. 16—17, ИЗБѢРА 170. 3, ИЗБѢРАХЪ 341. 29, 372. 19. 21, 380. 4, ИЗБѢРАСТЕ 379. 20—21, ИЗБРАША συνέλεξαν 47. 8; ИЗБѢРАКЪ 216. 9, ИЗБѢРАКЪШЮ συναγαγούσῃ 47. 6; ИЗБѢРАНЪІ ἐκλεκτός 306. 2, ИЗБѢРАНЪІНѪ 71. 6—7, ИЗБѢРАНЪІХЪ 79. 20, 170. 2, 266. 2, 279. 16—17, ИЗБѢРАННЫМЬ 89. 1—2. 8—9, 90. 1, 170. 10. 21; ИЗБИРААХѪ 263. 21.

ИЗВЕСТИ—ИЗВЕДѪ, ИЗВОДИТИ ἐκβάλλω eicio: ИЗВЕДЕТЪ 29. 7, 240. 18, ИЗВЕДЕ 117. 13, ИЗВѢСѪ 77. 16, ИЗВЕДЪША 289. 18—19, ἐξάγω. ИЗВЕДЕ 146. 6—7 (ἐξήγαγεν, vl. ἐξήνεγκεν), 312. 17, ИЗВѢСѪ 180. 20, ἤγαγεν ИЗВЕДЕ 393. 15; ИЗВОЖДѪ ἄγω 392. 11.

ИЗВЕСТИ—ИЗВЕЗѪ κατάγω subduco ИЗВЕЗЪША 189. 6.

ИЗВЛѢШТИ—ИЗВЛѢКѪ ἀποσπάω eximo. ИЗВЛѢЧЕ 102. 6, ἑλκύω educo. 388. 15, 401. 13—14, σπάομαι educo. ИЗВЛѢКЪ 176. 9, ἀναβιβάζω: ИЗВЛѢКЪШЕ 47. 7.

ИЗВОЛИТИ: ИЗВОЛИ см ἔδοξεν visum est 189. 6, εὐδοκεῖν ИЗВОЛИХЪ 38. 15.

ИЗВРѢШТИ—ИЗВРЪГѪ βάλλω, ἐκβάλλω eicio ИЗВРЪГѪ aor. 3 pers. plur. 47. 9, 163. 13, ИЗВРЪЖЕТЪ см 378. 16.

ИЗВѢСТОКАТИ· ИЗВѢСТОКАНЪ πεπληροφορημένος completus ИЗВѢСТОКАНЪІХЪ 189. 2—3, propria significatione narratus

ИЗВѢСТЬНЪ, vl. ИЗВѢШТЕНЪ, πεπεισμένος certus ИЗВѢСТЬНО 288. 22; ἀκριβῶς diligenter 4. 13.

ИЗГНИЛЪ, vl. pro ЗЪЛЪ σαπρός malus ѦГОНЖ ИЗГНИЛЖ 40. 9 nota.

ИЗГОНИТИ—ИЗГОНЖ ἐκβάλλω eicio ИЗГОНЖ 39. 15. 18, 248. 6. 9, 262. 17—18, ИЗГОНИШИ 24. 21, ИЗГОНИТЪ 28. 21, 39 6. 12, 125. 20 21, 247. 20, ἐξάγει 357. 7, ИЗГОНИТЕ 30. 4, ИЗГОНѦТЪ 29. 10, 39. 16, 248. 7; ИЗГОНѪ 119. 12, 247. 16, ИЗГОНѦЩЪ 248. 5, ИЗГОНѦШТА 152. 17, 238. 26, ИЗГОНѦЩѦѪ διωκόντων 14 1; ИЗГОНИМЪІ 262 7—8, ИЗГОНИТИ 125. 4 23—24, 160. 21, 287. 25; ИЗГОННХОМЪ 20. 21—22, ИЗГОНѢХАХЪ 136. 1.

ИЗГѢНАНИЕ διωγμός persecutio ПО ИЗГѢНАНИИ 156. 27

ИЗГѢНАТИ—ИЖДЕНЖ ἐκβαλεῖν eicere· ИЖДЕНЖ 339. 4, ИЖДЕНЕТЪ 143 2, 357. 8, ИЖДЕНЕТЕ διώξετε 86. 5—6, ИЖДЕНЖТЪ διώξωσιν 10. 16, 294. 5, 380. 8—9, ἐκβάλωσιν 150. 8—9, 185. 1—2, 237. 25, ἐκδιώξουσιν 251 19—20, ИЗГѢНАТИ 59. 23—24, 151. 16—17; ИЗГѢНА 23 10, 74. 19, 119. 1. 20, 184. 8, 320. 20, ИЗГѢНАША 208. 19—20, 289. 11, 356. 6—7. 8, 380. 8, ИЗГНАША ἐδίωξαν 10. 20; ИЗГѢНАВЪ 134. 8—9, 233. 1; ИЗГѢНАНЪ 27—8, 369. 6, ИЗГѢНАНИ (δεδιωγμένοι) 10. 14, 22. 24—25, 370. 8, ИЗГѢНАНОУ 28. 17, 247. 17, ИЗГѢНАНѢІХЪ 313. 2.

ИЗГЫБАТИ—ИЗГЫБНѪТИ ἀπόλλυμαι pereo· ИЗГЫБЛЖ 269 5 nota; ИЗГЫБЛЪ БѢ 269. 25, ИЗГЫБЛЬ БѢ 270. 23.

ИЗДАТИ vl. pro ИЖДИТИ 133. 1 nota; ИЗДАСТВЪШИ προσαναλώσασα quae erogaverat 231. 24—25.

ИЗДРАНЛЬ Ἰσραήλ Israel voc. sing. ИЗЛЮ 165. 18, gen. sing. ИЗЛѢ 194. 6, 199. 16, 309. 21, ИЗЛЯ 4. 10, dat. ИЗДРАНЛЮ 196. 7, ИЗДРАНЛЕВИ 317. 1, loc. sing. ИЗЛИ 22 19, 221. 16—17, ИЛИ 199. 21, 208. 9, ИЛИ 208. 15; adj. ИЗДРАНЛЕВЪ ТОУ Ἰσραήλ· ІЗДРАНЛЕВЪ 319. 2, ИЗДРАВЪ 31. 20, 190. 24, ИЗДАВЪ 108. 23, ИЗЛЕВЪ 105. 23, 195. 9, ИЗДАНЛЕВЪ 181. 23, ИЛЕВЪ 322. 23, 367. 15, ИЗДРАВА 53. 29, ИЛВА 29. 24, ИЗЛЕВОУ 53. 10, ИЗДРЕВЫ 199 1, ИЗЛЮЖЕ Б. 24. 27, ИЗДРАНЛЕВОМА 69. 5, ИЗДРАНЛЕВОМА 299. 2—3.

ИЗДРАНЛѢНИНЪ Ἰσραηλίτης: ИЗДРАНЛѢНИНЪ 318. 23.

издрече vide sub изрѣшти.

издъхнѫти—издъхати ἐκπνέω exspiro· издъше 182. 11. 14, 306. 26; издъхаѭштемъ ἀποψυχόντων arescentibus 295. 15—16.

изндѫ—изити ἐξέρχομαι exeo изнде ἐξῆλθεν 28. 2, 42. 10, 59. 20, 69. 14—15, 75 6—7, 109. 21, 118. 9—10. 15, 119. 4, 121. 12. 15, 127. 3—4, 134. 21, 143. 9—10, 146. 18, 151. 8—9, 160. 8, 178. 11, 196. 8, 207. 1, 209. 7, 213. 10—11, 216. 6, 222. 8, 226. 7. 16, 278. 3, 329. 7, 352. 21, 360. 11, 363. 7, 364 12, 371. 9—10, 373. 23. 24, 387. 14, 389. 8, 390. 19, 391. 24, 392. 9—10. 13, 394. 2—3, 395. 28, 397. 6, 403. 5; протнѫ емоу изнде ὑπήντησε 367. 28, изъде ἀπῆλθεν 9. 23; изидѫ 3 pers. plur. aor. 25. 1—2, 92. 3, 99 27, 125. 16—17, 145. 5—6, 174. 11, 230. 21. 24, 231. 8, 328. 3, 367. 13, 400. 12, изидешн 12. 9—10; изидетъ 41. 11—12, 248. 19 (πορεύεται 248. 25), 357. 22, изъдетъ 4. 9; изидете praes. 2 pers. plur. 30. 14, 135. 24, aor. 2 pers. plur. 34. 15. 17. 20, 102. 18, 176. 12, 222 30, 223. 2—6, 3 pers. dual. 173. 12—13; imper. изидн 118. 7, 131. 13, 209. 6, 211. 9, 262. 15, 265. 16. 22, изидѣте 89. 11, 277. 17—18; изидѫтъ 47. 11; изидъ 1 pers sing aor. 41. 15, 119. 10, 248. 23, 351. 2, 383. 26 bis, 385. 12; cf изити.

изискати—изиштѫ ζητέω quaero: изиштетъ сѧ 257. 18.

изити ἐξελθεῖν exire 151. 5. 18, 230. 1, 258. 21, 265. 7, 318. 19.

излѣсти—излѣзѫ ἐξελθεῖν exire: излѣзъшоу 130. 31; καταβαίνω descendo: излѣзъ 50. 17—18 (vl. сълѣзъ).

измрѣти—измьрѫ θνήσκω morior: изъмрѣшѧ 5. 24.

измъти, измъвенъ λελουμένος lotus: измъвенъ 371. 26.

измѣна ἀντάλλαγμα commutatio: измѣнѫ 57. 17, 147. 24.

изнемоштн—изнемогѫ ἀδυνατέω impossibile est: изнеможетъ 193. 1.

изнести ἐκφέρω profero· изнесѣте 269 18.

износити προφέρω profero. износитъ 219. 24—25. 27; ἐκκομίζω effero: изношаахѫ 221. 25; ἐκβάλλω износитъ 40. 15. 17, 47. 20.

изрѣшти—изрекѫ ὁμολογέω polliceor· издрече 48. 22.

изч— vide sub ишт—.

изъ pro из, иж, ис: изъ 281. 8.

изъмѫ—изѧти ἐκβαλεῖν eicio: изѧти 19. 2, 219. 15; изъмѫ 18. 22, 219. 10, изъметъ ἐγερεῖ levabit 38. 8, изъметъ αἴρει tollet 378. 4; изъми ἔκβαλε 219. 13, изъмн 19. 1, ἔξελε 12. 27, 62. 7; изъмь ἐκβαλών 244. 19.

изѣсти- изѣмь изѣдъı καταφαγών qui devoravit 270. 16.

иѣемонъ ἡγεμών иѣемонъ 106. 2. 25, 107. 2, иѣемона 113. 7—8, иѣемоноу 105. 5, 106 9. 11, иѣемономъ 106. 1—2; adj иѣемоновн 107. 15.

иконом̀ъ οἰκονόμος vilicus: иконома 271. 27, cf. приставьникъ.

или ἤ aut. 11. 9. 12, 70. 28, 76. 4, 80. 3, 84. 16, 96. 6, 106. 16—17, 156. 22, 162. 10, 164. 1. 2, 247. 9, 253. 17. 18, 288. 17, 290. 15, 298. 23, 327. 27, 353 1, cf. ли.

или ἠλί 109. 8 nota.

иліевъ τοῦ Ἠλί 204. 24.

ілиѣ Ἠλίας Elias: 35. 7—8, 58. 6, 59. 1—2. 3, 136. 8, 148. 14, 149. 14. 19, 182. 10, 208. 12—13, 234. 5, 236. 19, 239. 16, 316. 5. 14; илии 58. 10—11. 28, 148. 19, 149. 12—13, 237. 3—4; илиѣ 56. 7, 109. 15, 146. 24, 182. 6, 235. 11; adj. илиинъı 208. 9, илиинои 190. 26—27.

имамь (—имѣти) ἔχω habeo. 1 pers. sing. имамь 274. 6—7, 358. 19; имамъ 67. 16, 224. 22, 246. 16, 254. 6, 257. 23, 265. 6, 327. 2. 3, 328. 7, 331. 7, 334. 3, 349. 14, 351. 21, 358. 11. 20, 381. 23, 393. 5. 5—6; 1 pers. plur. имамъ 49. 19, 145. 21, 203. 2, 234 24, 350. 28, 392. 21, 393. 24; имамъı 6. 24; — имаши 94. 19, 155. 24—25, 254. 11, 281 11—12. 13, 326. 12. 13, 327. 4—5, 343. 29, 351. 20. 28, 352. 16, 371. 23, 393. 7; — имать 11. 29, 23. 21, 25. 17, 35. 16, 38. 1, 43. 6. 7, 44. 3. 23, 46. 22, 121. 7, 125. 20. 31, 126. 8—9. 11, 128. 27, 129. 2. 4 bis, 142. 2, 213. 1, 223. 29, 228. 14. 15, 239. 23, 246. 12, 266. 14, 275. 23, 286 3. 6, 290. 18, 299. 17—18. 19. 25, 309. 23, 311. 18, 323. 8. 12, 325. 9, 329. 9, 332. 25, 333. 5, 336. 3, 339. 12, 340. 2. 18, 354. 27—28, 355. 6, 358. 24, 370. 20, 377. 23, 379. 13, 382. 7—8, 383. 3, 393. 9—10; — имате 14. 6. 15, 31. 19, 54. 9—10, 59. 26, 75. 18, 98. 3. 4, 111. 13, 138. 19, 144. 15, 145. 23. 24—25, 172. 12—13. 15, 251. 14, 311. 22, 334. 11—12. 19. 20—21, 340. 17, 366. 21, 367. 1, 369. 17. 19—20, 374. 8, 384. 12, 400. 2. 17; — имѫтъ 23. 19—20, 54. 3, 76. 8—9, 128. 7, 138. 14, 144. 9, 227. 16, 239. 22, 264. 23, 274. 10, 357. 25. 25—26, 380. 14, 386. 2.

Idem tempus infinitivo cuiusvis alterius verbi appositum futuri temporis significatio-

nem habet atque futurum graecae linguae interpretatur: имамь 388. 20, имамъ 71. 27, 99. 24, 174. 8, 297. 27, 298. 1; имаши 68. 5, 155. 26, 258. 20—21, иматъ 57. 3 18, 59. 6, 60. 7, 87 4, 88. 26, 155. 7, 156 24, 167. 21. 23, 170—171, 190. 22, 238. 10, 279. 15, 280. 26, 287. 14, 296. 2, 338. 27. 28, 347. 29, 351. 26, 352. 1, 365 25, 382. 3. 4, имате 11. 20, 31. 9, 43. 12. 13, 61. 9, 86. 21, 87 17, 255. 16—17, 263. 1, 329. 22; имѫтъ 122. 15, 236. 10.

Participium имы ѣ́хων habens: 21. 14—15, 22. 12, 37. 23, 79. 12, 80. 17. 21, 95 3—4, 118. 1, 123. 18, 208. 28, 250. 5, 263. 9, 267. 15, 285. 10, 291. 2, 331. 2, 366. 18, 388. 14, имѫштн 27. 16, 97. 17, 172. 1, 259. 26, 268. 3—4, 330. 14, имѫщин 3. 1; имѫштъ 150. 1—2, 362. 3—4; имѫшта 304. 2; имѫште 145. 25—26, имѫще 53. 22, 153. 13—14, имѫштен 281. 18—19, имѫщен 156. 2, имѫштаго 95. 2—3, 286. 5—6, имѫщтаго 252. 22; имѫштѫ 160. 12, имѫштѫ 9. 26, 118. 30, 138. 6—7, имѫщѫ 29. 3; имѫштю 62. 3. 10, 64. 9, 153. 8, имѫщю 153. 20; имѫштоумоу 123. 11, 203. 11, имѫщоумоу 43. 5, имѫштѫмоу 215. 19, имѫштѫоумоу 286. 2, имѫщюмоу 94. 29, 95. 1, 286. 4—5; имѫштемъ 144. 5, имѫщема 224. 27—28; local. имѫштн 187. 30, имѫштнимъ 186. 15, 313. 7, имѫштнимь 186. 8, 187. 21.

Cum infinitivo имѣти cohaerent: имѣѭ 68. 8, 155. 29—30, 221. 10, 228. 15—16, 259. 23 nota, 275. 13; имѣѭи 35. 8, 42. 23, 46. 17, 127. 17, 203. 10. 12, 227. 1, 254. 18, 267. 6, 293. 2. 7, 324. 20, 376. 20; imperat. имѣи 256. 8. 11, имѣите 153. 26, 161. 13, имѣ(и)те 153. 27; infinitivus ipse имѣти 48. 17—18, 68. 4—5 (имѣти имаши ἔξεις), 125. 3, 136 16, 155. 26, 170. 5—6, 233. 15, 281. 13, 333. 6—7, 334. 16; aor. imperf имѣхъ ει᾽χον 285. 15, 385 3, имѣаше 47. 3, 64. 11, 106. 12, 127. 9, 130. 24, 163. 7, 167. 15, 184. 3, 226. 21, 259. 12, 270. 25, 271. 1, 304. 12, 331 4—5, 373. 20, имѣше 42. 16, 127. 11—12, 142. 26—27, 375. 23; имѣ 76. 13, 127. 8, 172. 15, 229. 20, 268. 15, 293. 6, обычан имѣ εἰώθει 154. 4—5, имѣахъ ει᾽χον 78. 16, 124. 22, 144. 21, 145. 15, 162. 15, 209. 21, 308. 23, имѣхѫ 42. 18, 48. 19; имѣшѧ ἔσχον 80. 28, 164. 27, 291. 12, ει᾽χε 42. 14; имѣвъшаагo ἐσχηκότα 132. 2—3; имѣла 327. 4, имѣли 275. 7—8, 347. 10, 356. 21—22, 380. 14. 18.

имати — имаѭ pertinet ad ѭти, occurrit semel in аште вместе кѣрѫ имали εἰ ἐπιστεύετε 335. 5.

именовати ὀνομάζω cognomino: именова 216. 11.

имѣние τὰ ὑπάρχοντα bona. имѣние 68 3—4, 93. 10, 255. 24—25, 271. 3, имѣниѣ 248. 13, 254. 2, 267. 2, 284. 6, имѣнии 226. 11, имѣниемь 257. 3, имѣниемъ 91. 17; βίος имѣние 231 25, 268. 18, 270. 17, 293. 6; οὐσία substantia имѣние 268. 21, имѣниѣ 268. 17—18; ὅσα ει᾽χεν имѣние 47. 3, cf. имѣние κληρονομία 187. 27.

имѧ — имене ὄνομα nomen: имѧ 3. 9, 13. 18, 15. 20, 20. 20, 33. 16 18. 22, 38. 23, 61. 14, 63. 24, 74 13, 86. 22, 87. 14, 113. 20, 125. 5, 131. 15. 16, 136. 5, 152. 12. 25, 160. 3. 4, 168. 7, 174. 26, 189. 16, 190. 18, 192. 2. 4. 5. 14, 193. 28, 194. 26, 198. 13. 25, 217. 7, 230. 8, 231. 16, 238 19—20, 246. 3, 263. 4, 287. 8, 293. 17, 309. 1. 11, 312. 10, 314. 8, 315. 7, 321. 15. 22—23, 323. 17, 334. 21. 23, 359. 6—7, 367. 15, 368. 27, 376. 3. 5, 377. 8, 379. 24—25, 380. 11, 383. 14. 15. 21—22, 385. 5. 21. 24, 387. 10, 388. 17, 400. 2; имене 31. 15, 69. 8, 87. 27, 169. 9, 294. 7. 18; именн 152. 21, 238 25, 242. 11, 357. 7, именемь 20. 21. 22, 108. 1, 110. 17, 132. 19, 194. 19. 23, 245. 6, 283. 16, 307. 7, именемъ 152. 16, 185. 1, 189. 13, 213. 11, 245. 7, 237. 6, имена 29. 12—13, 242. 19; dual. именѣ 125. 7.

имѧ (— ѭти) addito вѣрѫ πιστεύσω: в имѧ 356. 11, 399. 11; имеши в. πιστεύεις 362. 22—23, в. иметь 161. 17, 184. 23—24. 25, 272. 11—12, 386. 20, в. имемъ 108. 24, 181. 24—25, 338. 15, в. имете 130. 16, 302. 11, 361. 27, 372. 24, 377. 20—21, 396. 4, 399. 27, в. имѧть 274. 17, 314. 11, 364 9. 25; в. имн 327. 10, в. имѣте 89. 4 12, 170. 5—6, 360. 9, 375. 23; κρατέω имѧть 97. 12, имѣте 101. 26, 176. 4, имъше 78. 23; καταλαμβάνω иметь 150 3—4, 369. 17—18; ἐπιλαμβάνομαι имѧть 290. 8; συλλαμβάνω имъше 301. 6; πιάζω имѧть 345. 3, 365. 28; αἴρω имеши 60. 23.

иногда ποτέ 354. 2.

иноплеменьникъ ἀλλογενής alienigena 277. 5.

иночѧдъ μονογενής unicus 221 25—26, 237. 19—20, иночѧды 315. 23, иночѧда 231. 19—20, иночѧдаго 315. 12, иночѧдаго 323. 10. 18.

инъ ἄλλος alius: инъ 154. 26, 301. 18, 328. 19. 20, 331. 10, 333. 21, 334. 22, 380. 17, 402. 19; ина neutr. plur. 140. 20, 141. 10, 204. 7, 302 6, 399. 23, 403. 14, dual. 9. 14, 305. 17, 394. 5, 401. 8—9; ино 174. 10, 236. 17; инѫ 44. 13, 45. 7. 15, 76. 28, 177. 9, 239. 17, 273. 1; къ инѫ 62. 14, 312. 23—24, vide sub къинѫ; иного 34 6, 163. 4—5, 166. 1, 222. 13. 16, 337. 13—14, 376. 8, иноѭ 165. 26, иномоу 266. 20; инѣмь 184. 14, инѣмъ 77. 20,

163. 17, 289. 22, иноѫ 154. 24; ини 56. 7, 136. 7, 146. 24, 235. 11, 328. 22, 337. 17, 343. 9, 358. 25, 369. 1, 391. 7—8; инъı 53. 24, 69. 20, 77. 8—9, 78. 16—17, 108. 21—22, 130. 5, 163. 5, 181. 21, 182. 21, 226. 10, 305 25, 358. 11; инѣхъ 41. 18, 213. 17, 234. 5, 240. 12.

инждоу ἀλλαχόθεν aliunde 357. 2.

иоадамъ Ἰωάθαμ: иѡадама, иѡадамъ 2. 4—5. 5.

иоанаекъ тоу̃ Ἰωανάν 204. 30.

иоананекъ тоу̃ Ἰωνάν 205. 6.

иоанна Ἰωάννα 226. 8, 308. 19.

иоанъ Ἰωάννης: иоанъ 34. 3, 35. 15, 48. 11. 17, 76. 23, 116. 6. 13, 136. 5. 15, 152. 15, 157. 11, 190. 18. 194. 21 26, 202. 25, 222. 12. 15, 223. 27, 234. 4, 238. 24, 239. 13, 245. 21, 288. 22, 314. 9, 315. 13—14, 316. 15. 21—22, 317. 3, 324. 3. 7. 14, 325. 15, 360. 13. 15—16. 17, иоанъ 167. 26, 317. 13, иѡанъ 6. 6. 12, 7. 16, 8. 24; иоана 35. 1. 3. 6, 48. 26, 49. 1, 56. 6, 57. 29, 76. 9, 116. 25, 117. 21, 125. 6, 134. 1, 136. 10. 12. 19, 137. 8 11, 146. 23, 148. 9, 162. 16, 186. 6, 187. 2, 204. 13—14, 211. 13, 216. 13, 223. 12, 234. 8, 235. 10—11, 236. 14, 272. 24, 297. 8, 318. 1, иѡана 9. 15, иоан'на 48. 14; иоаноу 186. 5, 202. 8—9, 222. 10, 232. 22, 324. 10, 333. 25, иѡаноу 7. 15, иоановı 34. 8, 222. 21; иоанѣ 34. 14, 59. 8, 158. 1, 203. 24, 222. 30, иоаннѣ 114. 15; — Ἰωάννου adj. иоановъ 324. 8, иоановı 26. 21, 122. 6. 8, 213. 26, иоанова 334. 4, иоаново 76. 3, 162. 9, 288. 16, 315. 25, иоановѣ 117. 7, иоановома 223. 7, иоанновома 222. 29.

иоасафатъ Ἰωσαφάτ: иѡасафатъ, иѡасафата 2. 2—3. 3.

иозиѣ Ἰωσίας: иѡзиа, иѡзиа 2. 4.

иона Ἰωνᾶς· иона 41. 4, 249. 10—11, ионъı 41. 4. 11, 55. 9, 249. 10. 22; adj. ионинъ 318. 7, 402. 1. 5—6. 10, ионинѫ 249. 21, ионинюѫ 41. 10.

иорамокъ тоу̃ Ἰωράμ 205. 4. 11; иѡрама, иѡрам 2. 3. 3—4.

иорданъ Ἰορδάνης: иѡрданъ 7. 15, иоръдана 65. 20—21, 124. 24, 154. 3, 205. 22, 316. 21, 324. 11, 360. 12—13, иордана 9. 2, 10. 2, иорданѣ 116. 25, adj. иѡрданъская 6. 17, иоръданъскѫѫ 202. 10—11, иѡрданъсцѣи 6. 18, иоръдансцѣи 116. 11; vide sub ерд.

иосиокъ тоу̃ Ἰωσῆ: иосиокъ 205. 3, иосиока 182. 28, 183. 6, vide осн.

иосифъ Ἰωσήφ Joseph: иѡсифъ 3. 2. 15, иосифъ 110. 17—18 21, 182. 24, 192. 4, 196. 13, 199. 16, 200. 23, 307. 8, 396. 8; иѡсифа 2. 18—19, иѡсифоу 5. 1. 22, иосифоу 325. 21—22, иосифови 183. 1, иѡсифѣ 3. 6; adj иосифовъ 204. 24. 26. 29, 205. 6, 207. 26, 339. 16, иосифова 318. 16

ирокъ тоу̃ Ἡρ Her 205. 3.

ироднѣда Ἡρῳδιάς. ироднѣ 136. 17, ироднѣды 48. 15, 136. 13, ироднѣдѣ 136. 28, 204. 10—11; adj. ироднѣдина 48. 21.

ироданъ Ἡρῳδιανός: instr. plur. ироднѣны 79. 25, 124. 8, acc. plur. 163. 25—26

иродъ Ἡρῴδης Herodes: иродъ 4. 1. 10, 5. 4. 10, 48. 9. 14, 136. 4. 9. 12. 19. 24, 204. 9. 12, 234. 1. 7, 262. 15—16, 303. 17. 26—27. 30, 304. 8; иродa 3. 20, 5. 28, 187. 33, 189. 12; иродоу 5 21, 202. 2, 303. 16, иродови 48. 21, 136. 15—16, 137. 1, иродѣ 114. 15; — adj. иродова 5. 7—8, 48. 20, 145. 8—9, 226. 9; иродовѣ 188. 28, иродовъı 303. 15.

исаиъ Ἡσαΐας Esaias: исаиъ 51. 24, 141. 1, 316. 11, 369. 29, 370. 3—4, исаиѧ 202. 14, 207. 8, 369. 25, исаиемь 23. 2, 38. 14, исаиемъ 6. 9, 8. 30; — adj. исаино 43. 11.

исакъ Ἰσαάκ Isaac: исакъ 1. 3, исака 1. 2, 262. 6, исакомь 22. 22—23; adj. исаковъ 81. 9, 165. 9, 205. 13, исакова 291. 22.

исказнти εὐνουχίζω castro: исказниѫ 67. 2. 3.

искариотъ Ἰσκαριώτης Iscariotes: искариотъ 296. 25, искариота 342. 2; искариотъскы 29. 18, 98. 11—12, 172. 21—22, 366. 12—13, 376. 25; искариотъскаго 125. 12, 216. 16—17, искариотъскоумоу 371. 7, 373. 14—15.

искати—ништь et искѫ ζητέω quaero. ништь 333. 17, искѫ 351. 28; ништѣшн 327. 27, 398. 4, ништѣтъ 62. 22, 145. 10, 249. 8, 268. 7, 327. 18, 343. 23. 30, ищѣтъ 41. 2, 55. 7—8, 349. 13, ништѣте 255. 16, 308. 9, 338. 13, 343. 28, 350. 15. 23, 388. 3. 8—9. 11, ищете 183. 19—20, 335. 1—2, ищета 112. 5—6, 317. 18—19, ништѫтъ 119. 7—8, 126. 16—17, 255. 19, 344. 13, ищѫтъ 18. 17; ништите 247. 1, 255. 20, ништѣте 18. 9, ищѣте 19. 8; ништь 41. 13, 248. 21, 259. 14. 16, 351. 24, ништи 247. 4, 343. 23, искѫште 41. 24, 78. 8—9, 145. 7, 337. 23—24, искѫ(цни) 5. 24, ищѫщь (pro ищѫщоу) 46. 25; искати 5. 4, 298. 14, искаше 172. 26, 234. 9—10, 283. 18, 297. 4—5, 393. 10, искаше 98. 16, искаховѣ 201. 12, искашета 201. 13, 216. 26, искашете 200. 25, искахѫ 103. 6, 161. 4, 163. 22, 171. 18, 176. 27, 209. 30—31, 212. 13, 247. 22, 288. 4, 296. 21—22, 331—332, 332. 4, 342. 6, 343. 5, 344. 25, 360. 10—11, 361. 11, 365. 22.

исклати—исколѫ, part. исколенъ τεθυμένος occisus: исколена 78. 19.

исконн ἀπ' ἀρχῆς in principio 66. 2. 14, 189. 5, 351. 8, 380. 26; ἐξ ἀρχῆς 341. 15, ἐν ἀρχῇ 314. 1. 3, cf. испрѣва.

исконьчакати—исконьчати συμπληρόω compleo· исконьчавадѫ сѧ 229. 5--6; τελέω consummo: исконьчати 31. 19—20.

ископати ὀρύττω fodio: ископа 76—77, 162. 20, 220. 2.

искоренити ἐκριζόω eradico: искоренитъ сѧ 52. 11.

искрь πλησίον iuxta 325. 21, vl. близъ.

искрьнии ὁ πλησίον proximus: искрънии 244. 4. 24, искрьнѣаго 67. 25, 166. 5, искрънѣаго 243. 24, искрьнѣго 13. 27, 165. 25, искрънѣго 81. 23.

искоуситель ὁ πειράζων 8. 2.

искоусити — искоушати πειράζω tempto: искоусити сѧ 7. 26, искоушаѭ 335 19—20, искоушаѥи 81. 15, искоушаѭтє 54. 23, 65. 23, 347. 10, —цѣ 247. 21, искѫшаѭштє 145. 8; part. pass. искоушаємъ 117. 4—5, 205. 24, ἐκπειράζω искоуснши 8. 14, 206 28, искоушаѭ 243. 14; δοκιμάζω probare искоуситъ 265. 10, искоушати 258. 12, искоушаатє 258. 12—13; ἀποδοκιμάζω искоушеноу кѣти 147. 2—3, 235. 19, 277. 23—24.

искоушєниє πειρασμός temptatio 206. 29—30, 246. 10, о искоушєнии 186. 7.

испити πίνω bibo: испиѣта 71. 30, 157. 24, испиѫтъ 185. 4.

исплънєниє πλήρωμα plenitudo. исплънєниѣ acc. plur. 146. 1, gen. sing. 315. 18.

исплънити πλήθω impleo: исплъни сѧ 193. 11, 194. 12, 195. 8, исплънитъ сѧ 190. 22—23, исплънатъ сѧ 295. 2—3, исплънишѧ 79. 8, 211 5—6, —сѧ 191. 20, 196—197, 198. 11. 12. 15, 208. 17—18, 213. 8, исплънѣшє 395. 14; πληρόω. исплъни сѧ 47. 7, 117. 9, 324. 23, 343. 1, 366. 10, исплънитъ сѧ 202. 18, 379. 10, исплъните 85. 27, исплънена кѫдетъ 383. 17, исплъненѫ 386. 3, исплънити 7. 20—21, 71. 20—21; ἐνέπλησεν исплъни 194. 4; γεμίζω: исплънишѧ 336. 16, participium исплънь γемісас 182. 7, плѣсас исплънь 109. 6, et 381. 13.

исплънь πλήρης plenus: 54. 17—18, 139. 5, 205. 21, 211. 19, 315. 13, исплънь 49. 28—29

исплънѣти πληρόω: исплънѣѭ сѧ 200. 14.

исплѣти — исплѣкѫ συλλέγω colligo: исплѣкемъ 44. 26, vl. къзберемъ.

испов҃кдати — испов҃кдаѫ ἐξομολογέομαι confiteor: испов҃кдаѫ сѧ 36. 11, 242. 21, испов҃кдаѭце 6. 19, испов҃кдаѭштє 116 12; ἀνθομολογέομαι: испов҃кдаше 200. 7; ὁμολογέω: испов҃кдаахѫ 370. 7.

испов҃кдѣти — испов҃кмь ὁμολογῆσαι confiteri: испов҃кмь 20. 24, испов҃кмъ 32. 19, испов҃кстъ 32. 18, 253. 6, 355. 3, испов҃кстъı-и 253. 7—8, испов҃кдѣ 316. 3; ἐξομολογῆσαι испов҃кдѣ 297. 4, ἐξηγήσατο 315. 24.

исправити εὐθύνω dirigo· исправитє 316. 10—11.

испровр҃штн — испровръгѫ καταστρέφω everto. испровръже 74. 21, 160. 24—25.

испросити αἰτέω peto. испроси 307. 13, испросатъ 106. 24, postulans испрошъ 194. 25.

испрошєниє αἴτησις, τὸ αἰτήσασθαι: о испрошєнии 188. 27. 31, 313. 18.

испрѣва ἐξ ἀρχῆς ab initio 381. 9.

испрь in къ испрь ἄνω sursum 364. 4.

испоусти ἀφίημι emitto испоусти 109. 22—23.

испытати ἐρευνάω scrutor: испытаи 346 20, испытантє 334. 14—15, ἐξετάσατε interrogate 4. 13, 30. 12; ἠκρίβωσεν испыта 4. 11, 5 14—15.

истєшти — истєкѫ ῥέω fluo: истєкѫтъ 345. 19.

истина ἀλήθεια veritas: истина 315. 21, 350. 4, 360. 17—18, 375. 8, 386. 11—12, 391. 23—24; истинѫ 79. 28, 133. 20, (къı истинѫ) 163. 30, 165. 28, 208. 7, (къı-истинѫ) 290. 13, 301. 19, 307. 1. 4, 323. 24, 350. 3. 23—24, 351. 12. 14, 381. 14, 382. 2, 386. 11, къı-истинѫ 386. 15, 396. 3; истинъı 315. 13, 351. 9, 391. 22; истинѣ 333 26, къı-истинѣ 351 8, 391. 21; истиноѫ 327. 17. 20; къ истинѫ ἀληθῶς 50. 26, 104. 19, 182. 14—15, 236. 8—9, 257. 2, 327. 5, 329. 5—6, 336. 21, къı-истинѫ 110. 9, 178. 17. 318. 23, 345. 25, 350. 2, 385. 11, къ істъıнѫ 292. 22, ἀκριβῶς къ истинѫ 189. 8.

истинънъ ἀληθής· истиненъ 79. 27, 163. 28, 325. 5—6, 343. 24—25, 348. 13, 349. 15—16; ἀληθινός: истиненъ 344. 22, истинъıнъı 314. 13, 338. 21; ἀληθείας истинъıнъı 376. 10, 380. 23, 382. 1; истинъıно ἀληθής 333. 21, 348. 4—5. 8. 17, 396. 1—2. 403. 13, истиньıно 333. 23, ἀληθῶς истинъıно 340. 20. 21; истиньıни ἀληθινοί 327. 15; истинъıнаѣ ἀληθινός (sc. ἄμπελος лоза) 378. 2, истинъıнааго 384. 22—23; къ істиньıнѣмь (ἀληθινῷ) 272. 11.

истирати ψώχω confrico: истиражштє 214. 27.

истовъ ἀληθινός истовое (sc. слово) 328. 19

истонѫти — истонѫ ἀποπνίγομαι suffocari: истопє 230. 18, cf. истопѫ 24 25 nota.

источьникъ πηγή fons 133. 8, 326. 23.

ѥстрѣгнѫти ἀναστάω extraho: ѥстрѣгнѣтъ 263. 17.

ѥстрѣкла҃ти καθαρίζω purgo: ѥстрѣкла҃ѭ 142. 11.

ѥстѣкати: ѥстѣканъ ὕφαντος contextus 394. 21.

ѥстѣкнѫти ἐκβαλεῖν eicere· ѥстѣкни 153. 17—18.

ѥстѧзати ἐξετάσαι interrogare 401. 19, ἀνακρίναι ѥстѧзакъ 304. 6; ἀπαιτέω repeto: ѥстѧзаи 218. 1, ѥстѧзаѭтъ 254. 15; πράττω exigo. ѥстѧзалъ (ѧмъ) 285. 26.

ѥсоусъ Ἰησούς Jesus. nominativus singularis saepissime occurrit, scribitur і҃соусъ 102. 2, и҃съ 23. 14, 26. 3, caetera и҃съ vel і҃съ (і҃съ 26. 13, 398. 8), и҃̃ vel і҃̃; exempla scripturae ихсоусъ aut іисоусъ absunt; genet. accus. и҃са 58. 21, 102. 4, 103. 6—7, 105. 2, 106. 17. 28, 107. 16, 110. 7. 18, 112. 5, 131. 8, 149. 3, 176. 21, 177. 1. 12, 179. 3, 180. 3. 10, 187. 24, 199. 6—7, 212. 17, 229. 24, 283. 19, 286. 28, 302. 3, 303. 18, 304. 18, 308. 3, 316. 23, 317. 14, 318. 16, 331. 28, 337. 7. 21. 24, 364. 21—22, 365. 23, 367. 3. 9, 368. 9, 388. 9. 22, 389. 16. 26, 390. 15, 391. 5, 392. 4, 393. 16, 394. 2 7. 11. 18, 395. 25, 396. 24, 398. 2, vel і҃са 106. 24, 107. 13, 183. 19, 211. 20, і҃а 304. 29, и҃сса 97. 11, 102. 25, и҃сха 384. 23, dativus и҃соу 106. 28, 122. 28, 137. 23, 231. 16, 362. 12, іcоу 204. 15, іcѵ 61. 4, 97. 14, и҃̃соу 3. 19, и҃сви 22. 3, 24. 11, 25. 2, 28. 4, 49. 6, 50. 19, 51. 8, 58. 7, 59. 22, 76. 9, 98. 19, 101 27, 131. 29, 132. 15, 158. 27, 159. 20, 162. 16, 187. 33, 216. 5, 220. 20, 222. 12, 230. 22, 236. 27, 243. 13, 244. 3, 286. 27, 306. 17, 318. 5, 368. 11, 393. 1, 396. 13—14, і҃сѣи 300. 18, 403. 1; instrumentalis і҃сомь 389. 6, и҃смь 104. 10, 121. 24, и҃смъ 26. 10, 102. 5, 104. 15, 178. 9, 305. 16—17; localis и҃сѣ 110. 11, 133. 4, 159. 2, 220. 17, 305. 3, 309. 15, 317. 16, і҃сѣ 389. 3; vocativus и҃се 24. 17, и҃се 131. 11, 209. 3, 229. 26, 283. 2, і҃се 118. 4, 276. 11.— Adjectivum: исусовъ 104. 23—24, и҃сѣхъ 48. 10, 136. 4, 396. 9, и҃сва 110. 19, 182. 28, 319. 10. 13, и҃ха 115. 1—2, и҃сво 110. 21, 307. 13, 391. 2, 396. 11. 12. 16, 397. 28, и҃хо 2. 24, и҃сѣ 187. 12, 373. 7, 395. 2; dualis и҃сѣ 366. 9, и҃сову 230. 25, 231. 18, 245. 8, и҃свама 58. 25, 211. 8—9, plur. и҃сѣхъ 373. 11.

иходити ἐξέρχομαι exeo: иходитъ 89. 13, иходи҃те 92. 13, 233. 16—17, иходѧтъ 52. 21—22. 23, 209. 12, ихода҃ 296. 17, иходѧщѥ 30. 21, 107. 28, иходѧштѥ 253. 18. 20, иходѧщіѥ 52. 5, dual. иходѧща 24. 13—14, иходѧштема 28. 16, ихожддаше 216 27, ихождддахж 209. 24—25, 347. 18; ἐκπορεύομαι: иходитъ 60. 4, 142. 11, 380. 24, иходѧтъ 142. 15. 20, иходѧштѣ 135. 26, иходѧштѣѥ 142. 12, иходѧштда 141. 30, иходѧща 52. 20—21, иходѧштю 155. 9, 158. 14, 167. 16, иходѧщю 72. 20, loc. sing. иходѧщинмъ 8. 6—7, иходѧштинѣ 207. 25, иходѧштинмъ 202. 23, ихожддаше 6. 15—16, 116. 9, 161. 7, 209. 13; ἐκχωρέω discedo: иходѧтъ 294. 26; ἐκβάλλομαι иходитъ 52. 20; πορεύομαι: иходѧщѥмъ 34. 13.

иходиштѥ διέξοδος exitus: иходиштѣ 79. 3—4.

иходъ ἔξοδος excessus 236 20.

исѣлѣниѥ θεραπεία cura: исѣлѣниѣ 234. 17, 262. 18.

исѣлити — исѣлѣти (lege исѣлити) θεραπεύω curo: исѣлити 59. 16, supin. исѣлитъ ἰάσασθαι sanare 207. 12, 216. 23, исѣлѧѫ 22. 7, 43. 18—19, 370. 3 (ἰάσομαι sanem), исѣлитъ 123. 19—20, ἰάσηται 329. 20, исѣлитъ-и θεραπεύσει 215. 16; исѣли ἐθεράπευσε 9. 27, 23. 11, 38. 11, 39. 1—2, 49. 11, 53. 25, 65. 22, 74. 27, 118. 29, 124. 20, 135. 11, 222. 17, 260. 8, ἰάσατο 238. 4, 263. 13—14, 300. 28; imperat. исѣли θεράπευσον 208. 1; исѣлѣнъ 226. 5; исѣлѣѣша҃ѥ 209. 2, исѣлѣѣахж 136. 3, — см 216. 25.

исѣлѣти — исѣлѣѭ (ѣ = ê) θεραπευθῆναι sanari, curari: исѣлѣти 231. 26, исѣлѣѣтъ ἰαθήσεται sanabitur 22. 11, 221. 8; исѣлѣѣ ἰάθη 23. 2, 53. 18, 59. 21, 232. 14, исѣлѣѣ 276. 16, исѣлѣѣкъı ὁ ἰαθείς (vl. ἀσθενῶν) 331. 21, исѣлѣѣкъшюоумоу τῷ τεθεραπευμένῳ 331. 15, исѣлѣѣвъша ὑγιαίνοντα 221. 19—20, о исѣлѣѣкъшиихъ 114. 3, 186. 10.

иск— vide sub иштѣ—.

исъхнѫти—исъхнж ξηραίνομαι arefio: исъше 75. 14—15, исъшетъ 378. 17, исъхж 42. 18—19.

исъпати—исъпаѭ et исъплѭ ἔξω βάλλω foras mitto: исъплѭтъ, vl. исъплетъ см 267. 8; исъпана ѧждетъ 10. 23.

исѣшти—исѣкж λατομέω excido: исѣче 110. 23—24, исѣчень 183. 4; λαξευτός исѣчень 307. 15; κατασφάττω interficio: исѣцѣте 286. 10.

исѧкнѫти ξηραίνομαι sicari: исѧкнж 133. 7; ψύχομαι refrigesco: исѧкнетъ 88. 3—4.

ити ἀπελθεῖν ire 6. 1, 23. 16. 24, 24. 22, 56 27, 153. 8, 230. 11; ἐλθεῖν venire 57. 9; ἔρχεσθαι venire 235. 23, 240. 15; πορεύεσθαι ambulare 262. 21, πορεύεσθαι ire 239. 7, 299. 10, 310. 13, 345. 8. 10; διαπορεύεσθαι transire 214. 25; пар-

ελθεῖν transire 101 8; ἀκολουθεῖν sequi 147. 15, 374. 11—12. 14, συνακολουθῆσαι sequi 133. 29; ὑπάγειν abire 341. 23, 364. 16, 388. 11.

итоурнѣ Ἱτουραία: итоурнеѭ 202 4.

ишт҃езнѫти ἄφαντος γίγνομαι evanesco: ишт҃езе 310. 21.

ишт҃исти—ишт҃ѣтѫ ἀριθμέω numero ишт҃ѣтени 253. 3, ирѣтени 32. 16.

ишт҃истити καθαρίζω mundo ишт҃истити 119. 15—16, ириститн 21. 20—21, ишт҃исти сѧ 119. 17—18, ириспти сѧ 21. 22—23, ишт҃истиша 276. 14—15, ириститша 276. 24—25.

ишт҃ѧдиѥ γέννημα genimen: ишт҃ѧдинѣ 202. 24—25, ишт҃ѧдьѣ 40. 11, ирѧдьѣ 85. 28, исчѧдиа 6. 21—22.

ишьдъ (pro ис-шьдъ) ἐξελθών egressus ишьдъ 64. 16, ишедъ 42. 5, 49. 9, 52. 28, 69. 19 24—25, 70. 2, 86. 24, 104. 26, 119. 25, 143. 12—13, 191. 16, 209. 29, 244. 19, 270. 10, 299. 27, 302. 1, 388. 2—3; ишедъше 24. 23 (vl. ирѣдъше ostr), 38. 8, 79. 5—6, 110. 3, 118. 16—17, 124. 7, 131. 22, 135. 32, 151. 20, 185. 9, 230. 15, 241. 17, dual. ишедъша 28. 14; nom. fem. sing. ишедъши 53. 2, 137. 6; acc. sing. ишедъшѫ 143. 12, ишедъшѫ 133. 11, ишедъшю 232. 9; dat. sing. ишедъшоу 104. 13, ишедъшѣ 184. 2—3; ишедъшемъ 139. 30, 160. 10; ишелъ 384. 6.

ѩковъ Ἰακώβ Jacob, Ἰάκωβος Jacobus 29. 16, 48. 1, 157. 11, 167. 26, 239. 13, 325. 21, ишковъ 1. 3, 2. 18; ѩкова 57. 29, 117. 20, 125. 5—6. 10, 134. 1, 148. 9, 182. 18, 211. 12—13, 216. 12—13, 14, 236. 14, 262. 6, 326. 15, ишкова 1. 3, 2. 18, 9. 15; ѩковоу 135. 2, 232. 22; ѩковомь 22. 23, ѩковомъ 118. 18—19; ѩковѣ 158. 1; adj. ѩковль 81. 9, 165. 9, 325. 23, ѩковлѣ 110. 14, 125. 6—7, 134. 2, 183. 9, 216. 16, 291. 23, 308. 20, ѩковли 192. 18—19; ѩкововъ 205. 12.

июда Ἰούδας Juda: июда 1. 4, 29. 18, 48. 2, 98. 15, 99. 13, 101. 20, 105. 5, 172. 21, 175. 28, 300. 16, 366. 12, 373. 20, 376. 24, 387. 18. 20, 388. 5, июдо 300. 20, июдѫ 1. 4, 216. 16 bis, 296. 24, 342. 2, июдѣ 371. 6—7, 373. 14; adj. июдинъ 204. 30, июдовъ 193. 7, 205. 5. 12, июдова 4. 7, июдовахъ 4. 8, cf. юдѫ 125. 12, юдѣ 135. 2.

июдѣи et июдеи Ἰουδαῖος Judaeus: июдѣи 316. 1, 355. 2—3, 389. 20, 334. 10, июдеи nom. sing. 326. 4—5, nom. plur. 140. 16—17, 321. 2. 7, 326. 7. 331. 15. 18, 332. 4, 339. 14, 340. 12, 343. 5. 15, 345. 7—8, 349. 3, 350. 5, 351. 18. 27, 352. 15, 354. 16, 355. 1—2, 359. 2. 19. 23, 361. 12, 363. 4. 19, 367. 2, 390. 26, 392. 20, 393. 11, 395. 18, gen plur. 327 14, 362. 6, 364. 16, 367. 2. 8, instr. plur. 324. 9, acc. plur. июдеѩ 363. 15; dat. plur. июдѣмъ 389 1, 391. 15. 24—25, 396. 18, июдеомъ 303. 4—5, 331. 26, 350. 1, 373. 10, 374. 1, 393. 20; июденъ 113. 11—12, 358. 22—23, 365. 15; adj. июденскъ 3 22, 106. 3, 107. 23, 108. 11, 179. 4—5, 180. 15, 181. 10, 306. 5. 9, 321. 23, 330. 10, 335. 15, 342 7—8, 391. 6, 392. 8—9, 394. 9. 14—15. 15—16, 396. 10, 398. 21; июденска 179. 22, 180. 3, 307. 11, 320. 16, 343. 12, 365. 20, 392. 1, июдѣнскѫ 396. 22—23, июденскоу 319. 18—19, июденсци 394. 14.

июдѣа Ἰουδαία Judaea. июдеа 6. 16, июдеѩ 124. 12, 216. 21, 329. 18, 330. 9, июдеѧ 10 1, июдеѫ 325. 17, 342. 10, 361. 10, июдеѫ 196. 15, июдѣеѫ 201—202, loc sing. июдеи 5. 28, 88. 14, 169. 16, 222. 9, 294. 24—25, 303. 11, 342. 5—6, adj. τῆς Ἰουδαίας: июденска 116 9—10, 189. 12—13, июденскѣѫ 324. 1—2, июденсцѣи 6. 7, июденстцѣи 195. 2, июденсцѣмъ 3. 19, 4. 5—6, июденскъı gen sing. 219. 9, acc. plur. 65. 20, 154. 3.

ћ

ћеена γέεννα gehenna: ћеенѣ 32. 12, ћеонькнѣ 84. 3, ћеонѫ 12. 21. 25, 62. 11, 153. 8. 14 20, 252. 23; adj. ћеонѣскааго 85—86.

ћенисаретъскъ Γεννησαρέτ Genesaret: ћенисаретъскѫ 51. 1—2, 139. 28, ћенисаретъсцѣ 210. 10.

ћерѣесиньскъ Γεργεσηνός: ћерѣеснискѫ 24. 12.

ћетсимани Γεθσημανῆ Gethsemane: ћетъсимани 174. 26, ћедсимани 100. 17.

К

каа, каѣ vide sub. кѫи.

кагрълинчишть νοσσός (vl. νεοσσός) περιστερῶν pullus columbarum: кагрълинчишта 198. 23.

кадилънъ τοῦ θυμιάματος incensi. кадилънаѥго (олтарѣ) 190. 12—13.

каѳеникъ εὐνοῦχος eunuchus: каѳеници 66. 25, 67. 1—2. 3.

каннановъ 205 15, каиновъ 205. 18—19· τοῦ Καινάν Cainan.

каньфа Καιάφας Caiaphas: каньфа 97. 10, 365. 3, каньфѣ 102. 25, 202 7—8, 388. 24, каіафа 389 1, каіафѣ 390. 5, каіафъı 390. 15.

како πῶς quomodo: 17. 24, 18. 22, 31. 7, 38. 9, 39. 13. 19—20, 40. 11, 55. 23, 70. 19, 75. 16, 79.

12, 82. 1. 7, 85. 29, 102. 15, 123. 8, 124. 9, 125. 23, 127. 29, 130. 16, 132. 4, 146. 3, 149. 16, 156. 2. 6, 161. 4, 165 7, 166. 13. 19, 167. 3, 171. 19, 172. 26, 192. 21, 219. 8, 228. 13, 230. 27, 243. 17, 248. 3, 253. 17, 255. 8, 257. 24, 263. 21, 277. 1, 278. 25, 281. 18, 291. 29, 292. 7, 296. 22, 297. 2, 318. 25, 322. 7. 21, 323. 2, 326. 4, 334. 24, 335. 8, 339. 17, 340. 13, 343. 15, 350. 7, 353. 20, 354. 5. 11. 22. 25, 355 14, 363. 19, 369. 12, 375. 7. 18; (ѣда) како мѧ потє 54. 5, 92. 20, 111. 8, 171. 1, 344. 15; ѡ̃с 215. 6, ѻ̔пѡс 309. 18, тѝ 131. 14, 194. 24, ѻ̃ти 55. 15.

каковъποταπός qualis. каково 167. 19 bis, 192. 10, какова 224. 19.

какъ τίς quis· какѫ (коуплѭ) 285. 5.

каменне πέτραι petrae 109. 26; на каменнии ἐπὶ τὰ πετρώδη supra petrosa 44. 1, на каменєнѣхъ id. 42. 14, на каменнии ἐπὶ τῆς πέτρας 227. 14; λίθοι lapides: каменне 167. 19, 287. 13—14, 352. 20, 359. 19. 22, каменнємь 131. 7, 293. 8; каменнємь побивати sive побити exprimit graecum λιθοβολέω, latin. lapido: 77. 8, 86. 14, 163. 2—3, 288. 21, 347. 8, 361. 12, каменьємь 262. 24; каменню 8. 3, τῷ λίθῳ 206. 3; каменнии 6. 25, каменнѣ τῶν λίθων 203. 3, (нє) метемъ каменнѣ οὐ λιθάζομεν 359. 24—25.

камень λίθος lapis. каменъ 8. 13, камень 19. 14, 77. 24, 87. 4—5, 110. 24—25, 111. 16. 22—23, 153. 3, 163. 18, 167. 22, 183. 5. 13—14. 15, 206. 26, 247. 7, 274. 21, 289. 25, 293. 11, 308. 1, 347. 15—16, 363. 24. 25, 364. 3, 397. 1; камене genet. sing. 183. 4, 287. 23, loc. sing. на камене 20. 29—30, 21. 3, 56. 16, 78. 5, 220. 3. 6, 226. 20, 289. 28, 293. 11; камени dat. sing. 300. 3, loc. sing. на камени 87. 5, 167. 22, 287. 23, къ — 110. 24 (ἐν τῇ πέτρᾳ).

каменьнъ πετρώδης petrosus. на каменьнѣємь 127. 7, на каменънѣıхъ 128. 5.

камила κάμηλος camelus: камилоу 281. 20—21 nota, vl. pro вельбѫдоу.

само ποῦ quo: 322. 19, 345. 8, 348. 9. 10, 369. 19, 374. 9, 375. 6, 381 12.

камѣнъ λίθινος lapideus: gen. plur. камѣнъ 319. 17.

кана Κανᾶ Cana 313. 1, 319. 9, 320. 10, 329. 14, 400. 7.

кананѣи Κανανίτης Cananaeus 29. 18, кананѣа 125. 11—12.

капати καταβαίνω decurro: капльштѧ 300. 9.

капернаоумъ Καπερναούμ Capernaum: капернаоумъ 8. 26, 22. 3, 36. 3—4, 117. 26, 120. 3, 151. 28, 208. 24, 220. 14, 320. 13, 337. 2. 23, кафернаоумъ 60. 11, капернаоуме 242. 2, капернаоумѣ 208. 3, 341. 4, капернаоумѣ 329. 17.

капль θρόμβος gutta: nom. plur. капли 300. 9.

карвана κορβᾶν, κορβανᾶν: карванѫ 105. 15, cf. корванъ.

касамовъ τοῦ Κωσάμ Cosam 205. 2.

катапетазма καταπέτασμα velum 109. 23, 306. 23, cf. опона.

каѣти сѧ μετανοέω paeniteo, paenitet me: каѭ сѧ 275. 5, канте сѧ 117. 10, loc. sing. каѭштн сѧ 267. 8 каѭштнимъ сѧ 268. 14, cf. покаѣти сѧ.

квасъ ζύμη fermentum: кваса 55. 13—14. 25, 55—56, 145. 17. 18, 252. 1, квасоу 45. 16, 261. 8, о квасѣ 114. 22, 187. 26.

кедрьскъ τῶν Κέδρων Cedron: потока кедрьска 387. 16.

келевен: qui primus evangelium slovenice interpretatus est, pro καὶ λεββαῖος unum nomen καιλεββαῖος legisse videtur 29. 17, quod mendum in antiquissimis codicibus vel eorum apographis (zogr. nicol. chval. carp.) legitur.

кентоурионъ κεντυρίων centurio: кентурнона 182—183.

кесарнѣ Καισάρεια Caesaraea: кесарнѭ 56. 3, кесарнѭ 146. 19; cf. о кесарнистѣємь 115. 1.

кесарь et кесарь Καῖσαρ Caesar: gen. acc. sing. кесарѣ 196. 9, к҃есарѣ 201. 24, кесара 393. 24—25; dat. кесареви 80. 3. 10, 164. 1, 290. 14—15. 21, кесарови 164. 8—9, 303. 2, 393. 12. 14; adj. кесарокъ 80. 9, 164. 7, 290. 19, кесарева 80. 10, 290. 21, кесарова 164. 8.

кинсъ κῆνσος census: кинъсъ 80. 2—3, кинсь 60. 17—18, киньсъ 164. 1, кинъса 188. 20, кинсѣ 188. 24, киньсѣ 115. 14; adj. кинъсныı κήνσου 80. 6.

кирнѣми χειρίαις, vl. pro оукроємь, 364. 13 nota.

китокъ τοῦ κήτους ceti: къ чрѣвѣ китовѣ 41. 5.

кифа Κηφᾶς Cephas 318. 7.

кладязь φρέαρ puteus 263. 16 nota, 325. 22—23 nota, vl. pro стоуденьць.

кланѣти сѧ προσκυνέω adoro: кланѣти сѧ 327. 9. 20, кланѣатъ сѧ 327. 19, кланѣемъ сѧ 327. 13, кланѣате сѧ 327. 12; nom. sing. fem. кланѣıштн сѧ 71. 18, кланѣıм сѧ γονυπετῶν 59. 10; кланѣıше сѧ 21. 19, 27. 11, 64. 12, кланѣахѫ сѧ 180. 17, cf. поклонити сѧ.

класъ στάχυς spica. класъ 129. 11—12, класѣ 129. 12, класы 37. 3, 123. 3, 214. 26—27.

клевретъ σύνδουλος conservus клеврѣтъ 64. 21, клеврѣта 65. 10, клеврѣти 65. 3, gen. plur. клеврѣтъ 64. 17, клеврѣтъı 91 21.

клеопа Κλεόπας Cleopas 309. 11, о клеопѣ 188. 32; тоу Κлеопа vl. Κлωпа клеопова 395. 4.

клепати — клепаіж σημαίνω significo: клепаѫ 369. 8, 391 3, 402. 21.

ключити сѧ δεῖ oportet: ключитъ сѧ 100 13—14, 174. 23, ключи сѧ ἔλαχεν forte exiit 190. 7.

ключь κλείς clavis: ключь 251. 28, ключа 56. 18.

клѣть ταμεῖον cubiculum 15. 9.

клѧтва ὅρκος iuramentum: клѧтвоіж 48. 22, 104. 16, 195. 19, клѧтвъı 13. 4, 48. 27, 137. 13.

клѧти сѧ ὀμνύω, ὀμόω iuro: клѧти сѧ 13. 5, 104. 21, 178. 20—21, клѧнетъ сѧ 84. 6. 7, клѧнетъ сѧ 84. 11—12. 13. 17—18. 19. 21, клѧни сѧ 13. 10, клѧнъıи сѧ 84. 17. 19. 20. 21, клѧтъ сѧ ὤμοσεν 137. 4, 195. 19; καταράομαι клѧнѫштаѫ 13. 30, 217. 23; не въ лѫжь клѧнеши сѧ οὐκ ἐπιορκήσεις 13. 3.

ковъ στάσις seditio. въ ковѣ 179. 17—18.

ковьникъ στασιαστής (vl. συστασιαστής) seditiosus: съ ковьникъı 179. 17.

ковьчегъ κιβωτός arca 90. 22, 277. 29.

ковьчежьць, vl. pro скрининіж, 366. 17—18 nota.

когда vide къгда.

кого vide sub къто, когожьдо vide sub къжьдо.

кодрантъ κοδράντης quadrans 12. 11, 167. 7—8.

кое, коеіж vide sub кыи.

кожьдо vide къжьдо.

козьлиштъ ἔριφος, ἐρίφιον haedus: gen. plur. козьлиштъ 95. 15—16, козьлиштѫ 95. 17.

козьлѧ id. козьлѧте 270. 14.

кокотоглашение ἀλεκτοροφωνία gallicantus 171. 14, vl. коуроглашение.

кокотъ ἀλέκτωρ gallus. 100. 11, 104. 22. 25, 174. 21, 178. 12. 22. 24, 299. 11, 301. 23. 26, 374. 17, cf. коуръ.

кокошъ ὄρνις gallina 86. 17, 262. 27.

коли in ѣда коли μή ποτε 264. 18; не бѣ имъ коли οὐκ εὐκαίρουν non spatium habebant 137. 28.

колиждо additum prominibus vel adverbiis relativis, significat graecum ἄν in ὃς ἄν, latinum cumque in quicumque. иже колиждо ὃς ἄν quicumque 30. 19, 40. 3, 51. 19. 20, 61. 13, 253. 6, иже колиждо 33. 20, въ ньже колиждо 30. 11, 241. 1—2. 10—11. 16, егоже колиждо 362. 14, 376. 3, 379. 24, емоуже колиждо 378. 20—21, ѥіиже колиждо 63. 21—22; ѥдеже колиждо ὅπου ἄν quocumque 135. 22, ubicumque 172. 18; ѥможе колиждо ὅπου ἄν quocumque 23. 18, 140. 4, 239. 20; ѩште колиждо ὅπου ἐάν ubicumque 150. 3.

колико πόσον quot 54. 9, 55. 20—21. 22—23, 106. 7, 138. 19, 144. 15, 145. 20, 145—146, 150. 17, 179 11, 269. 3, 270. 11; количѣмь 271. 17—18. 23.

колѣ quam: колѣ жзъка врата quam angusta porta, graece ὅτι στενή; колѣ кратъı ποσάκις quoties 63. 26, 86. 15, 262. 25.

колѣми πόσῳ 17. 5, 38. 3; колѣми паче πόσῳ μᾶλλον 18. 3, 19. 18—19, 32. 1, 247. 13—14, 255. 2. 15, οὐ πολλῷ μᾶλλον 18. 3.

колѣблемъ σαλευόμενος agitatus: колѣблемъı 34. 16, cf движемъ.

колѣно φυλή tribus. колѣна gen. sing. 199. 26, acc. plur. 69. 14, 89. 25, 299. 2, γόνυ genu колѣна 180. 17, колѣнѣ 300. 3, колѣнома 211. 8, поклонити сѧ на колѣноу γονυπετέω 107. 20—21, 155. 10, падаіж на колѣноу id. 119. 14.

комоу vide sub къто.

комоужъдо vide sub къжьдо.

комь vide sub къто.

коньць τὸ ἄκρον extremum. конецъ 273. 18—19, ἀπ' ἄκρου отъ конька до конька 170 23, ἀπ' ἄκρων a summis отъ конецъ до конецъ 90. 3, ἐκ περάτων a finibus 249 15; πλήρωμα supplementum конецъ 122. 21, τέλος finis коньца 192. 20, до коньца εἰς τέλος in finem 31. 16, 88. 5, 169. 10—11, 279. 12—13, 371. 4.

коньчание συντέλεια consummatio 87. 11.

коньчати τελειόω consummo коньчаіж сѧ 262. 19, коньчавъшемъ 200. 21; τελέω perficio коньчатъ сѧ 257. 24—25; πληρόω impleo. коньчатъ сѧ 297. 28.

коньчина συντέλεια consummatio 46. 6, 87. 20, 88. 9; τέλος finis 168. 13, 173. 24, 293. 22; коньчинѫ πλήρωμα plenitudinem 27. 2, τὸ τέλος finem 103. 4, 125. 30—31, 299. 25; на коньчинѣ ἐσχάτως in extremis 132. 21—22, cf. о коньчинѣ περὶ τῆς συντελείας 115. 18.

копати σκάπτω fodio 271. 10.

копие λόγχη lancea 109. 20, копиемь 395. 27.

копръ ἄνηθον anethum 84. 25.

корабиць πλοῖον navicula корабица dual. 210. 11, корабицю dual. 210. 4.

корабль πλοῖον navicula. корабь 23. 28, 25. 4, 42. 8, 50. 3. 7. 24, 54. 20, 126. 26, 139. 8. 24, 145. 13, 211. 16, 337. 10. 16—17, 400. 12, корабъ 139. 13, 145. 3, 229. 1, 231. 6, кораблъ 9. 18; кораблѣ 50. 18, 130. 22, 139. 30, 210. 11. 16, 211. 6. 16, 337. 7. 13, 400. 20; кораблю 24. 1—2, ко-

раблемь 138. 1, loc. sing. кораби 9. 16, 50. 25, 132. 16, 211. 4, кораблн 49 7, 145. 16, nom. plur. кораблн 337. 18; кораблѧ 337. 22—23.

корканъ 141. 18 vide каркана.

коренне ῥίζα radix: коренѣ 42. 18, 127. 12, 161. 9; кореннн 203. 5; gen. sing. корене 44. 3, 128. 7—8, 227. 16, при кореннн 7. 2.

корнсть τὰ σκῦλα spolia 248. 16.

корьць κόρος corus· корецъ 271. 24, vl. коръ.

коснѫти ἅπτομαι tango коснетъ 146. 5—6, 154. 28, aor. коснѫ 21. 21—22, 28. 10, 119. 17, 143. 20, 222. 1, —см 231. 27; коснѫкъ 300. 27, коснѫкъ см 232. 7, коснѫлъ см 280. 19.

кость ὀστέον os. кость 396. 5, genet. sing. кости 311. 18, gen. plur. костнн 85. 14.

которъıн τίς quis: которъıн 275. 12, которъı 225. 1, 298. 15, котораго 263. 15, 291. 11, котораго 80. 26, котерааго 247. 5, котороумоу 164. 26.

котьлъ χαλκίον aeramentum котълъ 140 23.

кошь κόφινος cophinus: кошь 49. 28, 139. 5, 336. 17, кошъ 55. 21, 145. 29, 235. 6.

кошьница σπυρίς sporta: кошънницъ 54. 17, 55. 23, 145. 1, 146. 1.

кран αἰγιαλός litus: на кран 47. 8, съ къшънѣаго краѣ ἀπὸ ἄνωθεν.

крамола στάσις seditio: крамолѫ 304. 15—16. 28.

краннево мѣсто κρανίου τόπος calvariae locus 108. 4—5, 181. 4, 305. 19, 394. 3.

красити κοσμέω orno: красите 85. 21.

красти—крадѫ κλέπτω furor: крадѫтъ 16. 18. 21—22, крадн 281. 5.

красьнъ ὡραῖος speciosus· красьнн 85. 12—13.

кратъ et **кратъı** respondent graecis pronimibus aut numeralibus, desinentibus in ακις, latinis in ies. кратъ 63. 28, 64. 2; кратъı 63. 26—27, 86. 15—16, 100. 12, 104. 25, 130. 1, 174. 21, 178. 24—25, 262. 25—26, 280. 7, 299. 12, 302. 1, 374. 18.—19.

крило πτέρυξ ala: крилѣ 86. 18, 262. 28, πτερύγιον pinnaculum 8. 9, 206. 20 (крилѣ), 262. 28, ubi vl. крелиньı.

кринъ κρίνον lilium: gen. plur. кринъ 17. 23—24, кринь 255. 8.

кричати, unde **кричаштѧ** ἀλαλάζοντας eiulantes 134. 4.

кровъ δῶμα tectum. на кровѣ 88. 15, 169. 17, 278. 7, на кровѣхъ 32. 8, 252. 17; στέγη tectum кровъ 221. 5; σκηνή tabernaculum: кровъı 58. 9, 272. 6, 148. 18 nota.

кромѣ ἔξω extra 131. 17—18, 262. 22—23, πόρρω longe 141. 4.

кромѣшьнии ἐξώτερος exterior: кромѣшьнѩıж 22. 25—26, 79. 17, 95. 6.

кротъкъ πραύς mitis: кротокъ 36. 23—24, 73. 22, кротъцни 10. 8.

кроупица ψιχίον mica: кроупицъ 53. 14—15, 143. 8, 273. 8.

кръкоточивъ αἱμορροῶν sanguinis fluxum patiens: кръкоточива 27. 20, о кръкоточивѣи 114. 13, 187. 8.

кръвь αἷμα sanguis. кръвь 107. 11, 109. 21, 174. 6, 251. 20, 340. 18. 22—23, кръкъ 86. 7, 99. 21, 105. 9, 258. 25, 340. 21, 395. 28, кръкъ 56. 13; кръве 86. 9, 105. 15. 19, 107. 9, 132. 27, 135. 8, 231. 23, 232. 1, 251. 23 bis, 300. 9, 340. 16, кръке 86. 9—10; кръкнѩ 298. 8—9; local. кръви 85. 24, gen. plur. кръвии 315. 7.

кръма πρύμνη puppis: на кръмѣ 130. 9, cf. доухъторъ.

кръститель (melius **крьститель**) βαπτιστής baptista кръститель 48. 11—12, 223. 28, кр̃ститель 76. 23—24, крьститель 222. 15, кр̃ттлъ 6. 6; кръститель 35. 1. 3—4, 223. 12—13, кр̃ститель 48. 26, 56. 6—7, 137. 8, 235. 11, крьститель 137. 11—12, крститель 146. 23—24; кръстители 59. 8.

кръстити—кръштати (recte **крьстити**) βαπτίζω baptizo: кръстити см 71. 28, 157. 22, 257, 23, кр̃тити см 7. 15. 17; кръстить 116. 21—22, крьстить 204. 2, кр̃тить 7. 9, —см 184. 24, 202. 24; supin. кръстить 317. 7, кръстить см 203. 13; кръстита см 72. 1, 157. 26; кърести см 116. 25, 250. 12, кр̃тити см 7. 22; кръстихъ 116. 21, кръстишѧ см 204. 15, кръстѣ 116. 6, 316. 22, 317. 2, 324. 3, 360. 14, кръстѧи 136. 5—6, крьстѧи 317. 10, крьстѧште 113. 20; кръштъше см 223. 16, крьщъше см 223. 19, крьштъшю см 204. 16; кръштаѭ см 71. 28, 157. 21—22. 25, кръштаѭ 203. 26, кр̃щаѭ 7. 6, 316. 15—16, крьштаѭ см 71. 2; кр̃штавши 316. 13—14, крьштаатъ 324. 12—13, кръштаатъ 325. 15, кръштааше 324. 3, 325. 16, кръштаахѫ см 116. 10—11, 324. 6, крьщаахѫ см 6. 17—18.

кръстъ (recte **крьстъ**) σταυρός crux· кр̃стъ 57 10, 147. 17, 155. 28, 232. 25, 305. 3, 394. 2, кѣстъ 181. 2, кр̃стъ 108. 2, кр̃ста 33. 9, 108. 24, 181. 19. 24, 266. 9, кр̃та 108. 19, кр̃стѣ 394. 8, 395. 2, кѣстѣ 395. 10.

кръчагъ ξέστης, vl. pro чьканъ, 141. 9 nota.

крѣщение βάπτισμα baptisma 71. 27, 116. 7, 202. 11, 288. 16; крьщение 162. 9, крыщение 257. 23, крѣщение 76. 2—3, кр҃щение 6. 21, крѣщениемь 157. 24—25, 223. 17, крьщениемь 71. 31, крыщениемъ 157. 21; βαπτισμός крѣститиѣ 141. 8—9, крьститиѣ 140. 21—22.

крѣпити сѧ κραταιόομαι confortor· крѣплѣаше сѧ 196. 5, 200. 14; διισχυρίζομαι affirmo 301. 18—19; ἐπισχύω invalesco: крѣплѣахѫ сѧ 303. 9.

крѣпость ἰσχύς virtus. крѣпостиѭ 165. 22, 166. 4, 243. 21.

крѣпъкъ ἰσχυρός validus. крѣпокъ 268. 23, nom. sing. крѣпъкы 248 11, acc. plur. крѣпькы 50. 19—20, крѣпъкааго 39. 21. 22—23, 125. 32, 126. 2, крѣплеи 116. 17, 203. 27, 248. 13, крѣплыи (pro крѣплии) 7. 7.

коупити—коуповати ἀγοράζω emo. коупитъ 92. 24, 299. 20, коупимъ 138. 17, 234. 26—27, 335. 18, коупите 92. 22—23, коупатъ 49. 16, 138. 13, 326 3, коупи imperat. 373. 21, aor. 47. 3, коупиҳъ 265. 6. 9—10, коупишѧ 105. 16, 183 9, коупль 183. 1—2; — коупоуетъ 46. 23, коупоѣахѫ 278. 1, коупоующимьѧ 74. 19—20, 287. 26, коупоующимьѧ 160. 22.

коуплѣ (lege коуплѧ) ἐμπορία negotiatio: коуплѧ 78. 22, коуплѧ дѣите πραγματεύσασθε negotiamini 284. 22—23, —сътворили διεπραγματεύσατο 285. 5; ἀγορά forum. отъ коуплѧ 140. 19.

коуплѣнъ ἐμπορίου negotiationis: домоу коуплѣнааго 320. 25.

коупъ unde въ коупѣ ἐπὶ τὸ αὐτό in unum 81. 13, ὁμοῦ 397. 8—9, 400. 5, въ коупъ ἀπὸ μιᾶς 265 4—5.

коупьнъ in коупьно, коупьно ἅμα simul 45. 1. 2; коупьно оутро ἅμα πρωί primo mane 69. 15.

коупьць ἔμπορος negotiator: коупъцоу 46. 25.

коуръ vide кокотъ 390. 14.

коустодиѣ κουστωδία custodia: коустодиѣ 111. 13, коустодиѭ 112. 21—22, коустодиеѭ 111. 16.

къ cum dativo πρός ad, occurrit saepissime.

къгда πότε quando. когда 43. 16, 87. 9, 95. 29, 96. 3. 5. 22, 127. 27, 168. 1, 171. 8. 12, 256. 6, 277. 8, 293. 13, 296. 6.

къде поѹ ubi: 23. 21, 98. 20, 173. 1—2. 8, 183. 7, 229. 12, 239. 24, 254. 6—7, 278. 22, 286. 18, 297. 10. 17, 317. 21. 22, 343 6, 348. 21, 353—354, 363. 17, 365. 27, 397. 6, 398. 7, кьде 347. 22, 397. 30; где 3. 21, гдѣ 4. 4.

къжьдо ἕκαστος unus quisque· къжъдо 260 13, къжьдо 336. 1, кьжъдо singuli 196. 12, кожъдо 65 16, 99. 5—6, 384. 9, — когожъдо 209. 23, 271. 15; — комоужъдо 57. 21, 93. 12—13, 171. 10, 394. 19, комоужьдо 254. 1.

кънига plur. къниѕы γραφή, γραφαί scriptura, scripturae къниѕы 12. 27, 102. 15—16. 22, 176. 15—16, 291. 29, 310. 24, 312. 6, 334. 15, 345. 18, 346. 1, 372. 19—20, 386. 1, 394. 24, 395. 12, 396. 5, кънигы 360. 2, 396. 6, къниѕъ 81. 2, 163. 17—18, 165. 1, 301. 11, 397. 20—21, къниѕамъ 321. 13, къниѕахъ 77. 23; βιβλίον liber: къниѕъ 403. 18, къниѕы 66. 10—11, 154. 10, 207. 7. 8—9. 18, къниѕахъ 399. 26; βίβλος къниѕы 1. 1, къниѕахъ 165. 6—7, 202. 13—14, 292. 2; γράμματα къниѕами 306. 7, къниѕамъ 335. 7, къниѕы 343. 15—16.

къниѕьчии γραμματεύς scriba. къниѕьчиѭ 83. 18—19. 28—29, 84. 23, falso къникъчиѭ 83. 23—24.

къниѕьникъ γραμματεύς scriba: nom. sing. къниѕьникъ 23. 17, 47. 18, 165. 27; къниѕьници 74. 28, 85. 1, 102. 26, 149. 12, 166. 13, 288 4, 296. 22, 302. 8—9, 303. 25, 347. 3, къниѕьници 21. 15, 51. 9, 58. 27, 82. 13, 85. 19, 97. 8, 118. 1—2, 121. 26, 125. 18, 161. 3, 162. 2, 171. 19, 176. 23, 212. 20, 213. 18—19, 215. 15, 251. 1, 252. 2, 267. 11, 288. 11, 290. 2, 291. 26—27, къниѕьници 85. 9, 140. 24—25; gen. plur. къниѕьникъ 25. 10, 40. 24, 120. 18, 140. 11—12, 147. 4, 176. 1—2, 235. 20—21, 292. 10, къниѕьникъ 165. 12—13, 166. 22, къниѕьникъ 56. 28, книжникъ 11. 19; acc plur. къниѕьникы 86. 3, 149. 27, 179. 2, instr. plur. 181. 20—21; instr. къниѕьникы 108. 20, acc. 149. 23, книжникы 4. 3; къниѕьникомъ 71. 11—12, 157. 6—7; къниѕьницѣхъ 115. 16, 188. 18, къниѕьницѣхъ 115. 12.

къназь τοῦ ἄρχοντος principis: къ домъ къназь 27. 24.

къназь ἄρχων princeps. къназь 280. 27, къназъ 231. 17, къназъ 321. 23, 369. 5, 377. 22, 381. 22, кьназъ 27. 10; genet. plur. кназъ 346. 11, кьназъ 370. 5; къназа 236. 6; local. sing. кънази 28. 20, 39. 7, кънази 247. 20, о кьнази 125. 20, nom. plur. кънази 305. 25, 344. 15—16, кънази 72. 7—8, кьнази 309. 18; къназа 304. 4, къназемъ 136. 25; dat. кьназоу 258. 15.

къснѣти χρονίζω moram facio: кьснѣтъ 91. 19—20, 257. 5, кьсняшоу 92. 10, къшнѣаше 191. 15 (tardo).

къто τίς quis: 13. 21, 24. 9, 36. 20, 39. 20, 41. 28,

57 8, 80. 16, 82. 9, 115. 4, 130. 18, 135. 15, 142. 2. 24, 144. 14, 151. 21, 159. 11, 170. 4, 202 25, 212. 20—21, 229. 14, 232. 2. 6—7, 238. 15, 246. 12, 255. 3, 256. 23—24, 264. 2, 266. 11, 272. 11. 13, 274. 13, 281. 23, 283. 19, 286. 20, 288. 13, 316. 2. 7, 321. 19, 331. 19—20, 351. 13, 352. 25; кто 17. 20, 19. 12, 30. 12, 36. 18, 37. 26, 41. 29, 61. 4, 68 17, 73. 17, 74. 15, 75. 27, 84. 9, 89. 3, 91. 10, 104. 7, 118. 6, 120. 21, 126. 17, 133. 26, 152. 5. 7, 162. 4, 168. 5, 178. 3, 181. 7, 183. 13, 187. 14, 188. 26, 209. 4, 219. 22, 224. 19, 225. 21, 234. 8, 235. 23, 243. 4. 5, 244. 3. 23, 253. 24, 266. 4, 274. 16, 281. 23, 302. 5, 322. 5. 12, 326. 9, 328. 8, 331. 22, 340. 6. 8, 341. 6. 15. 16, 343. 19. 30, 345. 16, 346. 11, 349. 12, 351. 25. 30, 354. 26, 355. 3. 27, 356. 1. 10, 357. 20, 361. 15. 17, 365. 27, 368. 20. 23, 369. 14. 25, 370. 16, 373. 9 11, 376. 27, 378. 15, 379. 13, 384. 5; что 6. 22; — кого 56. 4. 9, 106. 15. 26, 146. 21. 25—26, 161. 23, 235. 9. 13, 252. 21, 284. 8, 352. 4, 372. 26, 388. 3. 8, 398. 4; — комоу 35. 9, 164. 13—14, 219. 32, 223. 20. 21, 254. 16, 260. 25. 26, 261. 7, 291. 1, 341. 24, 369. 27, 394 23; — комь 39. 16, 248. 7, 373. 5; комьже 79 28—29, 163. 29, — цѣмъ 263—264.

кѣи тίς, ποῖος qui кѣи 266. 20, 298. 17; кѣ 76. 19, 256. 17, 267 14, 298. 22, — кал 57. 14, 147. 21, кѣ 81. 15—16, 165. 15, 218. 5 8. 11, 236. 1, 268. 3, — кое 168. 1—2, 321 2, 338. 13, 343. 21, 359. 22; — коеи 129. 16; — коеѭ 75. 26, 76. 2. 11, 162. 3. 8. 17, 288. 12, 337. 25, 369. 9, 391. 3, 402. 21, коѭ pro коеѭ 288. 9, — кѭ 14. 6, 91. 2, 330. 2, 390. 21; — кѣм 67. 21, — кѣх 60. 17, 309. 14.

кѫдоу antecedente praepositione отъ exprimit graecum πόθεν unde: отъ кѫдоу 48. 3, 134. 26, 144. 13, 262. 22, 288. 23, 320. 3, 322. 19, 344. 18. 21, 348 9. 10, 355. 22. 25, 393. 2; отъ кѫдѫ 47. 26, 76. 3, 193. 15, 326. 13, 344. 17; отъ коудѫ 43. 23, 261. 23; отъ кѫдѣ 54 7.

кѫпина ἡ βάτος rubus· кѫпинѣ 165. 7, 291. 21, кѫпинꙑ 219. 21—22.

кѫпѣль холυμβήθρα piscina 330. 18, 331. 9, 353. 24; кѫпѣли 330. 12, коупѣли 353. 12—13.

кѵминъ κύμινον cyminum 84. 26.

кѵринѣи et кѵринѣискъ Κυρηναῖος Cyrenaeus. кѵринѣа 305. 2, кѵринѣиска 108. 1; кѵрѣниноу 180. 22.

кѵриниı Κυρήνιος Cyrinus· кѵриниıю 196. 11—12.

Л

ладии πλοῖον navis. ладиѭ 130. 7, 337. 1, къ ладии 117. 22. 24, 130. 5, nom. plur. ладиꙗ 130. 5, cf. корабль.

ладница πλοιάριον navicula 124. 18, ладницѫ πλοῖον 132. 7—8, cf. корабница.

лазарь Λάζαρος Lazarus: лазарь 273. 23—24, 360. 19. 23, лазаръ 273. 6, 361. 19. 25—26, 366. 2. 5, лазаре 364. 11, gen. лазарѣ 188. 8, 273. 16. 18, 361. 6, лазара 367. 4. 6. 7 25—26, лазари 313. 11, in notis ad 273. 6. 18, 274. 5—6 occurrit лазоръ.

лакъть πῆχυς cubitus: лакоть 17. 22, 255. 5, gen. plur. лактъ 401. 8.

ламехъ τοῦ Λάμεχ 205. 17.

ланита σιαγών maxilla ланитѫ 13. 17, 217. 26; оудари за ланитѫ ἔδωκε ῥάπισμα dedit alapam 389. 26, кнѣхѫ по ланитама 392. 9, к за ланитѫ ῥαπίσμασι 178. 4—5, оуд. за ланитѫ κολαφίζω 104. 6.

латинъскъı ῥωμαϊστί latine 394. 12—13.

лачѫштен vide sub алъкати.

лаѣти ἐνεδρεύω insidior лажіе 252. 4—5, cf. о лажштинѫхъ περὶ τῶν ἐγκαθέτων 188. 20.

левьѣинн Λευείς vel Λευεί Levi: nom. sing. левьѣинн 213. 15, loc. sing. левьѣи 114. 6, 186. 14, acc. левьѣинѫ 121. 18, 213. 12; adj. левьѣининъ 204. 25, 205. 5.

левьѣитъ Λευείτης Levita: левъѣитъ 244. 12, левьѣитꙑ 316. 1—2.

лежати — лежитъ κεῖμαι iaceo. лежитъ 7. 2—3, 199. 19, 203. 5, лежа 112. 7—8, лежѫ 364. 3, лежѫщь 397. 16, 401. 10, лежѫштъ 197. 16, 198. 1, gen. plur. 319. 18, лежѫште 254. 12, лежѫштѫ 308. 26, 397. 11. 14—15, лежѫштѫ 401. 11, кѣ лежало 397. 28; κατάκειμαι: лежаше 213. 7, 330. 14—15, лежаше 118. 20, cf. сълежаше 120. 14, лежѫшта 331. 3; ἀνάκειμαι. лежѫ 134. 12; βέβλημαι· лежитъ 22. 5, лежаше 273. 6—7, лежѫщъ 25. 7, лежѫщѫ 23. 6, 143. 11.

леѣеонъ λεγεών legio леѣеонъ 131. 15, 132. 3, 230. 9, леѣеона 102. 14. леѣеонѣ 114. 11, 187. 6.

лема λεμά (vl. λαμά) 109. 8, cf. лима.

лентии λέντιον linteum 371. 11—12, лентиемь 371. 15.

лепта λεπτόν, plur λεπτά, minutum: dual. лептѣ 167. 7, 292. 22, cf. тръхътъ.

ли ἤ aut: 18. 21, 19. 12. 15, 20. 5, 21. 15, 30. 11. 21, 31. 7, 33. 6. 7, 34. 6, 37. 13, 39. 10. 19, 40 7.

8, permultis aliis locis, ubi ostr. aliique ei similes codices или scribunt; ли conjunctio interrogativa· 17. 15. 19, 20 20, 34 5. 16. 17. 21, 37. 7, 38. 3, 44. 22. 25, 47. 16. 27. 28, alia; аште ли εἰ δέ 16. 3, 17. 2, 30. 17, 37. 17, 39 17, 61. 24, 63. 6, 67. 19, 76. 7, 91. 18, 153. 25, 161. 25, 248 9, 255. 12, 257. 4, 288. 20, 335 7, 351. 14, 360. 7, 381. 17, 390. 3.

ликанъ λίβανος 4. 24.

линкъ χορός chorus: plur. acc линкы 270. 3–4

лима λεμά (vl. λιμά, λειμά) 182. 3, cf. 109. 8 nota

листиѥ τὰ φύλλα folia листиѥ 160. 15, листвѣ 75. 12, 90. 5–6, 160. 12, 170. 26.

лисъ ἀλώπηξ vulpis: лиси 23. 19 (vl. лисица), 239. 21, лисоу 262. 17.

литостротъ Λιθόστρωτος Lithostrotus литостротѣ 393. 17.

литра λίτρα libra. литрѫ 366. 7 (vl. ликрѫ), литръ 396. 15 (vl ликръ).

лихва τόκος usura. лихвоѭ 94. 27, 285. 25–26.

лихоимьстиѥ πλεονεξία avaritia лихоимьстиѥ 253. 27 (vl лихоимиѣ, лихоиманиѣ).

лихъ, из-лиха vide sub из; лиха чесо περισσότερον 252. 20, лихое τὸ περισσόν abundantius 13. 12, лихо творите περισσὸν ποιεῖτε 14. 8–9.

лице πρόσωπον facies: 16. 11, 55. 4, 58. 3, 62. 15, 79. 29, 104. 5, 163. 30, 178. 2, 239. 7. 11, 258. 11, 308. 8, 364 14; лица 16. 7, 236. 16–17, 290. 13, 344. 10, лицю 302. 4, (на) лици 296. 11, лицемь 34. 23–24, 240. 13, лицемъ 116. 1, 195. 28, 199. 13, 223. 9, 239. 8.

лицемѣрие ὑπόκρισις hypocrisis. лицемѣрие 164. 2–3, 252. 11–12, лицемѣриѣ 85. 18 (vl. лицемѣрьствиѣ).

лицемѣръ ὑποκρίτης hypocrita. лицемѣре 18–19, 219. 12–13, лицемѣри 15. 3, 51. 23, 83. 24, 84. 24, 141. 2, 251. 2, 260. 13, cf. упокритъ.

лише—лишьша comparat. adjectivi лихъ περισσότερον plus, abundantius: 34 21, 83. 22–23, 167. 1, 180. 5–6, 223. 7, 357. 25 (περισσόν), лишьша 257. 19–20.

лишение ὑστέρησις, ὑστέρημα quod deest: лишениѣ 167. 14, 293. 5–6.

лишити сѧ (vl. лишати сѧ) ὑστερεῖσθαι egere 268. 24; лишени 299. 16.

линѣти βάλλω mitto 122. 27.

лобъзание φίλημα osculum· лобъзаниѣ 225. 10–11, лобъзанием 330. 20–21.

лобъзати φιλέω osculor: лобъжѫ 176. 4, 300. 19, лобѣжѫ 101. 26, лобъзатъ 300. 18.

ловитва ἄγρα captura· ловитвѫ 210. 20, ловитѣ 186. 11, 211. 11–12.

ловити ζωγρέω capio ловѧ 211. 16, рыкъ ловитъ ἁλιεύειν piscari 400. 10

ловьць ἁλιεύς piscator (potius venator). ловъца 117 17, ловца 9. 12.

ложе κλίνη lectus: ложе 25. 20, на ложи 278. 15, cf. 212. 16–17 et 213. 4 in nota; на ложи сѫтъ εἰς τὴν κοίτην εἰσίν in cubili sunt.

ложесьно μήτρα vulva ложесна 198. 21.

лоза ἄμπελος vitis 378. 2 11, лозѣ 378. 10.

лозьнъ τῆς ἀμπέλου vitis лозънааго 95. 25, 174. 9, лозънаго 298. 2.

лоно κόλπος sinus: лоно 218. 28, 273. 12, лонѣ 273. 16, 315. 23, 373. 7.

лопата πτύον ventilabrum 7. 10, 204. 3.

лотъ Λώτ 278. 3, adj. лотовъ 278. 11, лотовъ 277. 31.

лоуна σελήνη luna 89. 19 (vl. мѣсѧць), 170. 13, лоунѣ 295. 13.

лоучии comparativus, cum verbo кыти interpretatur graecum διαφέρω (melior sum): лоучен 38. 3–4, лоучъши 17. 20, 32. 17, лоучьше 255. 3; лоуче χρηστός melius 214. 23.

лоучити сѧ vl. ad ключити сѧ quod vide.

лъжесъвѣдѣтель кыти ψευδομαρτυρέω falsum testimonium dico: 67. 22–26, cf. 281. 6 nota.

лъжесъвѣдѣтиие ψευδομαρτυρία falsum testimonium: лъжесъвѣдѣтииѣ 52. 25.

лъжа ψεῦδος mendacium: лъжѫ 351. 10, не лъжѫ съвѣдѣтельствоуи μὴ ψευδομαρτυρήσῃς 155. 17, лъжѫ съвѣдѣтельствовалѫ ἐψευδομαρτύρουν 177. 5.

лъжь ψευστής 352. 11, льжь 351. 11; не лъжь съвѣдѣтель кѫди μὴ ψευδομαρτυρήσῃς 281. 6, дъва лъжа съвѣдѣтелѣ δύο ψευδομάρτυρες 103. 10, лъжемъ съвѣдѣтелемъ 103. 8; gen. sing. лъжа съвѣдѣтелѣ ψευδομαρτυρίαν 103. 6; лъжии пророци ψευδοπροφῆται 88. 1, лъжи пр. 89. 6, 170. 7, лъжиихъ пророкъ 19. 30, лъжиимъ пророкомъ 217 19; лъжи христи ψευδόχριστοι 89. 5, 170. 7.

лъгъкъ ἐλαφρός levis легъко 36. 26.

лъстити πλανάω seduco лъститъ 343. 9–10.

лъсть πλάνη error. лесть 111. 11; ἀπάτη deceptio· лъсть 44. 8, лесть 128. 13; πανουργία dolus 290. 16; δόλος dolus: лъсть 142. 17–18, лъстии 318. 23, лъстиѭ 97. 11–12, лестиѭ 171. 19–20, cf. 115. 14.

лѣстьць πλάνος seductor. лѣстець 111. 4–5.

лѣштати сѧ στίλβω splendeo лѣшташтѧ сѧ (sc. ризы) 148. 12.

лѣвъ εὐώνυμος laevus, vl. pro шоуи, quod vide, cf. 108. 14, 157. 17 in notis.

лѣкнъ ὀκνηρός piger· лѣкны 94. 21.

лѣто ἔτος annus: лѣто 201. 23, 259 15 20, 260. 18, лѣта 200. 17, 208. 10, 254. 12, лѣтъ 132. 27, 200 2. 4, 204. 22, 260. 1, 270. 11–12, 313. 7, 321. 8, 331. 2, 352. 16, dual. лѣтѣ 27. 16, лѣтоу 200. 19, 231. 21. 24, лѣтома 134 17; χρόνος· лѣта 289. 4, 331. 4, лѣтъ 229. 21, 230. 3; ἐνιαυτός лѣто 207. 17, лѣтоу томоу 365. 3. 9, 388. 25, κατὰ καιρόν лѣта 330. 17–18.

лѣть нѣсть οὐκ ἔξεστι non licet 71. 1.

лѣха πρασιά na лѣхы 138. 24. 24–25.

любити ἀγαπάω diligo любити 166. 2, люблю 377. 24, любишн 402. 1. 6, любитъ 166. 5, 220. 22, 225. 18–19, 325. 8, 358. 16, 376. 28, любите 13. 29, 14. 5, 217. 20–21, 218. 4. 14–15, 250. 28, 374. 4. 5, 379. 11. 26, любатъ 218. 6–7; любѣаше 361. 4–5, 373. 7–8, 395. 6, 402. 25, любѣше 401. 1–2; любѧи 376. 21 bis. 22, 377. 3, любѧштѧѧ 218. 6, любѧщѧѧ 218. 4, любили (кнсте) 351. 1, 377. 16; φιλέω amo. любити 188. 2, люблѫ 402. 3. 7. 13, любишн 361. 1, 402. 10. 12, любитъ 33. 5. 7, 332. 13, 383. 24, любатъ 15. 4, 83. 3, любѣаше 397. 4, любѧи 368 17, любѧштинѫ 292. 11, любилъ 380. 3.

любо—любо хѫ̑н—хѫ̑н 256. 12. 13, cf. 272. 15 nota, ubi noster ли ко scribit.

любодѣание μοιχεία adulterium. любодѣанитъ 52. 24–25, 142. 16, 350. 27.

любодѣи μοιχαλίς (sc. γεννεά, slavice родъ) 41. 2.

любодѣинъ πορνείας fornicationis: любодѣинаago 12. 30.

любодѣица πόρνη meretrix· любодѣицѧ 76. 22. 25–26, любодѣицами 270. 17.

любъı—любъве ἀγάπη caritas: любъı 88. 4, 387. 11, acc. любъвь 250. 25, любъвь 374. 8, gen. любъве 379. 12–13, лѭбъве 334. 20, loc. sing. любъве 379. 8, любъви 379. 4. 5–6; любъı сътвори ἐμοίχευσεν moechatus est 12. 15.

людие λαός populus· людие 141 2–3, 283. 13, 288. 21, 296. 18, 305. 24, людье 107. 11, 191. 14, 204. 15, 223. 15, 288. 6–7, 347. 1, людиѥ 9. 3, лѭдъе 51. 25; acc. plur. люди 3. 9–10, 4. 10, 191. 1, 234. 26, 288. 9, 303. 10, 304. 4. 6, 365. 7, 389. 3; людии 162. 14, 190. 10, 199. 14, 216. 20, 290. 4, 296. 23, 305. 4, людеи 43. 14, 222. 7, лиднн 199. 15; людемъ 111. 9–10, 191. 17, 195. 10–11. 29, 197. 12, 203. 22, 288. 22, 292 8, людемь 171. 22, 204. 9, 220. 13, 288 5, 289. 2; людехъ 97 14, 295. 6–7, людхъ 28. 25, людеxь 9. 22; людьми 232. 13, 309. 17, лѭдьми 290. 22–23; ὄχλος людиѥ 260. 22–23, ἔθνος 365. 10–11.

людьскъ τοῦ λαοῦ: людьсцни 105. 2, 302. 8, людьстии 75. 26, 97. 9, людъскъı 4. 3, cf. 220. 18 nota, людьскъıхъ 101. 24.

лютъ χαλεπός saevus, adverb. лютѣ δεινῶς. 22. 6, 252. 3, лютѣ ѕѣло χαλεποὶ λίαν (exspectabamus люта ѕѣло) 24. 24, cf. 99. 10 nota; comparat. люштьшь πονηρότερα peiora 41. 18–19.

лѫкавъ, лѫкавьнъ πονηρός nequam: лѫкавъ 41. 1–2, лѫкавъı 65. 7, лѫкавънъ 249. 7, лѫкаво 17. 2, 71. 3, 250. 1, лѫкавъно 142. 18, лѫкавоуемоу 41. 22, лѫкавьни 19. 16–17.

лѫкавьство πονηρία nequitia. лѫкавъство 80. 4.

лусанин Λυσανίας Lysanias· лусанию 202. 5.

М

маатовъ τοῦ Μαάθ 204. 28.

магдаланьскъ in горы магдаланьскы τὰ ὄρια Μαγδαλάν 54. 21–22.

магдалини Μαγδαληνή Magdalena 182. 17, 183. 6. 8, 184. 7, 226. 7, 308. 19, 395. 4, 396. 25, 398. 16, магдалыни 110. 13–14. 26, 111. 19.

мазати ἀλείφω ungo мазаше 224. 15, мазаѫ 136. 2.

маннанова τοῦ Μαϊνάν 205. 7.

малелеилева τοῦ Μαλελεήλ 205. 18.

маловѣръ ὀλιγόπιστος modicae (minimae) fidei. маловѣре 50. 22, маловѣри 18. 4, 24. 6, 55. 18, 255. 16.

маломоштъ κυλλός debilis маломоштиѫ 153. 6–7, ἀνάπηρος маломоштн acc. plur. 264. 21.

малхъ Μάλχος Malchus 388. 17.

малъ μικρός pusillus: малъ 283. 21, малое 255. 22, малаего minoris 182. 18, малъıнѫ 274. 24, малъıѫ 33. 21, 61. 16, 62. 13, 63. 1, 153. 1; мало μικρόν modicum 175. 5, 345. 3, 369. 15, 373. 29, 376. 15, къ малѣ 382. 10. 11. 14. 15. 17. 21. 23; ὀλίγοι pauci. мало 19. 29, 29. 6, 54. 10, 71. 6, 79. 19, 135. 10, 144. 22, 187. 32, 240. 17, 261. 13, 266. 2, ὀλίγον 137. 26–27, 210. 16, ὀлίгаѕ paucis малъı 257. 16, о малѣ ἐπὶ ὀλίγα 94. 3. 11; ἐλάχιστος minimus· мала 255. 6, малъıнѫ 11. 14–15, малъıѫ 96. 10, малѣ 272. 6. 8, 285. 8–9;

βρυχύ мало 336. 1, малъими 72. 9—10 contra auctoritatem graeci textus, forsitan малъ ими legi debeat, zogr. ими.

мамона μαμωνᾶς мамонѣ 17. 11, 272. 18; adj. мамонинъ 272. 3—4.

манасиѣ Μανασσῆς манасиа 2. 7, манасиѣ 2 6—7.

манна μάννα manna манна 340. 4, 341. 1—2, манъна 338. 16.

маріѣ Μαρία, Μαριάμ Maria. маріѣ 48 1, 110 13. 14. 26. 27, 111. 18—19. 19—20, 127. 17. 17—18, 183. 5. 6. 8. 9, 192. 5. 20, 193. 2 5 22, 194. 10, 198 6, 226. 6, 245. 8. 16, 308 19. 20, 360 21, 362. 10, 363. 9, 366. 6, 395. 3—4. 4, 396. 24—25, 397. 23, 398 15, маріе 192 12, 398 8, маріи 2. 25, 184. 7, 187 19, 199 18, 362. 7, 364 17, маріиѣ 3. 7, маріиѣ 197 27, 362 26, 363. 6, маріеѣ 4. 21, 196. 18; adj маріинъ 135. 1, маріина 2. 19, 360 20, маріино 193. 10.

марѳа Μάρθα Martha: марѳа 245. 9. 14, 362. 8 17, 363. 26, маръѳа 245. 6. 14, 362. 12, 363. 4, 366 4, маръѳы 360. 20, маръѳѣ 187. 19, 362. 7, маръѳѣ 361. 5.

масло pro ѡлѣи 244. 17 nota.

масть pro χρισμα 172 1—2 7 nota; мастьнъ pro χρισμьнъ 172 6 nota.

мататиекъ τοῦ Ματταθίου 204 29.

матѣи μήτηρ mater матѣи 41. 23. 25. 26, 42 1. 4, 47. 28, 71 17, 110 14—15. 15, 126. 12. 15. 18. 20. 23, 182. 18, 193. 16, 194. 20, 199. 16, 200. 23, 201. 9. 18—19, 228. 17. 20. 23, 258. 2, 319. 10. 13. 15, 320 13, 395. 3. 8; матере gen. sing. 51. 21—22, 190. 23, 266. 6, 322. 10, 395. 3, acc. sing. 6. 2. 6. 23. 26; матери 2. 25, 49. 3, 51. 19, 137. 6—7 20, 141. 18. 22, 199. 19, 221. 26, 222. 5, 232. 23, 395. 6—7; матерь 33. 3. 6, 51. 16. 17, 66. 5, 67. 24—25, 69. 7, 141. 14—15. 16, 134. 10, 154. 16, 155. 19, 156. 22, 258. 3, 281. 7, 339. 17, 395. 5, gen plur. матеръ 156. 27; материѣ 4. 22, 48. 24; — adj. матерьнь μητρός матерьнѣ (мнѣ) 67. 1.

матизмъ ἱματισμός vestis 394. 25.

маттаѳиекъ τοῦ Ματταθά 205. 7.

маттаѳиекъ τοῦ Ματταθίου 204. 26

маттаѳовъ τοῦ Μαθθάθ 204. 24, 205. 4.

маттанъ Μαθθάν матъданъ 2. 17—18, матъдана 2. 17

маттѣи Μαθθαῖος Matthaeus. матьѳеи 29. 16, матеа 26. 5, матъѳеа 125. 10, матьѳѣа 216. 13—14.

матоусалъ τοῦ Μαθουσαλά 205. 17.

медъ μέλι mel 6 15, 116. 16.

междю μεταξύ inter междю 63. 3—4, 86. 11, 251. 24, 273. 26, 328. 4; ἀνὰ μέσον 143 15, διὰ μέσου 276. 6, м. собоѭ μετ' ἀλλήλων 339 19, 382. 20, ἐν ἀλλήλοις 153. 27, 374. 8, εἰς ἀλλήλους 378. 4, πρὸς ἀλλήλους 340. 12, πρὸς ἑαυτούς 304. 2.

мелеаноѣъ τοῦ Μελεά 205 7.

мелхиекъ τοῦ Μελχεί 204. 25, 205 1—2.

мелиѭ (— млѣти) ἀλήθω molo мелиштн 278. 18, мелиѭщи 90. 28.

мене genet. sing ἐμοῦ 10. 17, 20. 25, 31. 5, 32 21, 33 6 bis. 8 bis. 10 bis. 12—13, 36. 23, 51. 20 27, 57. 11 13, 61. 14, 68. 6, 72. 2, 82 4, 86. 21, 95 26, 96. 13. 17. 18. 19. 20, 98. 3, alia; — мѧ acc. ἐμέ 21 20, 32. 18, 33. 14. 15. 16, 39. 24, 50. 21, 51 26, 52. 1, 53. 3, 56. 5. 9, 61. 3. 17, 63. 27, 65. 9, 67. 17, 80. 5, 95. 24. 25—26, 98. 6, 99. 4. 8, alia; — мьнѣ dat. loc. 20. 15. 19, 23. 25. 26, 26. 6, 34. 13, 36. 16, 51. 25, 54. 3, 57. 9, 64. 13, 95 27—28, 96. 11. 28, 98. 2, 100. 2, multa alia; мънѣ 36. 20, 64. 22, 68 26, 76. 1, 133. 16, 150. 13, 229. 26, 331. 18, 333. 24, 334. 5, 339. 17, 341. 26, 351. 15, 359. 15, 360. 10, 370. 27, 378. 8, 380. 25, 385. 15. 25, 386. 21, 387. 2; мнѣ 315. 16, 375. 20, 402. 23; мн 23. 24, 48. 25, 49. 21, 50. 16, 53. 12, 57. 6, 59. 13, 64. 20, 71. 1. 2, 73. 16, 80 6, 93 25, 94. 7, 95. 23, 96. 16, 98. 13, 100. 13, 113. 17, 137. 10, 144. 7, 162. 8. 11, 164. 4, 174. 23, 201. 15, 207. 27, 210. 4, 237 20, 238. 1, 239 26, 240 7, 245. 23, 246. 14 15. 19, 262 20, 268. 17, 275. 20, 279. 11, 284. 1, 288. 16, 290. 17, 301. 4, 302. 13, 304 5, 326. 2. 9 25, 327. 10, 328. 2. 26, 339. 8, 353 24, 358. 12, 360. 7, 375. 26, — мъноѭ instr. sing. 99. 7, 100. 24, 101 3, 147. 10—11, 173. 20. 24, 206. 17, 246. 20—21, 248. 17, 253 22—23, 267. 24, 268. 10, 298 10—11. 26, 306. 19, 315. 16, 316. 18. 26, 349. 23, 357. 20, 371. 23, 372. 20—21, 375. 10, 384. 11, 387. 3, мноѭ 248 18, 270. 19—20, мноѭ 39 24. 25, 57. 5, 206. 15, 380. 26

месиѣ μεσσίας messias месиѣ 327. 21, месиѭ 318. 4.

мести — метѭ βάλλω iacto: мететъ 167. 3, cum substantivo камень constructum reddit graecum λιθάζω· метете 359. 22—23, метемъ 359. 24; метѣмь жрѣбиа λάχωμεν sortiamur 394. 22, метати βάλλω mitto: меташа 108. 8, 181. 7, 395. 1, метаѧѭ 305 23

мечь μάχαιρα gladius· мечъ 33. 1, меча 295 7, съ мечи 301. 2–3.

милосрѣдие ἔλεος misericordia милосрѣдеи 195. 30–31.

милосрѣдовати σπλαγχνίζομαι misereor: милосрдоуѭ 54. 2, милосрѣдова 29. 1, 49. 10, 221. 28–29, 244. 15, милосрѣдовакъ 64. 14, 73. 6–7, 119. 16, милосрдовакъ 150. 22.

милосрѣдъ οἰκτίρμων misericors 218. 21–22; милосрѣдъ ти ѣлеѡ́ сои absit a te 57. 3.

милостивъ οἰκτίρμων misericors: милостивъ 218 20–21; милостивъ бѫди ілáсθηти propitius esto 280. 11–12.

милостꙑни ἐλεημοσύνη elemosyna 14. 25, милостꙑниѭ 14. 17. 22–23, 250. 20, 255. 25, милостꙑна 14 12–13; dat. милостꙑни, recte милости, ἔλεος 26. 16–17.

милость ἔλεος misericordia: милость 84. 27, 193. 28, 194. 7. 15, 195. 17, 245. 2, милости 37. 18.

милъ ми ѥстъ σπλαγχνίζομαι 144. 7, 269. 13, милан 138. 5.

мимо coniungitur cum verbo ходити: παράγω 72. 24, 180. 21, παραπορεύομαι 108 14, 122. 28, 161. 7, 181. 15, παρέρχομαι 250. 24, 283. 1–2, διαπορεύομαι 282. 26; мимо шедъши dat. sing. διαστάσης 301. 17; cum verbo ити παρέρχομαι 90. 10–11. 12–13. 13, 100 26–27, 101. 8, 175. 7, 296. 4. 5, ἀντιπαρελθεῖν 244. 11. 13, παράγω 352. 23; cum verbo градж παράγω 121. 17; cum verbo нести διαφέρω 160. 25, παραφέρω 179. 9, 300. 4.

минѫти παρέρχομαι transeo, praetereo 24. 15, 139. 18, διαβῆναι 274. 2, διέρχεσθαι 283. 23; минѫ παρῆλθεν 49. 14, 138. 11; минѫвъ ἐλθών 256. 12, παρελθών 275. 15, минѫвъши διαγενομένου 183. 7–8, минѫвъшоу γενομένης 138. 9.

мира μύρον unguentum: миронъ 225. 15, vide sub мро.

миръ εἰρήνη pax: миръ 30. 16–17. 18, 197. 20, 225. 24, 232. 15, 241. 2. 4, 287. 8, 311. 10, 377. 10. 11. 12, 398. 22. 25, 399. 15; мира 32. 24, 33. 1, 241. 3, 257. 25, 384. 12; миром 287. 17, миромъ 133. 22, 199. 11–12, мирѣ 248. 12, 266. 26;–adj. мирень εἰρήνης 196. 4.

миръ κόσμος mundus: миръ 46. 3, 57. 15, 147. 22, 153. 27, 184. 22, 236. 3, 315. 1. 2 bis, 323. 14. 15. 19, 336. 22, 342. 18, 356. 15, 360. 3–4, 362. 25, 368. 4, 370. 14. 18. 19, 376. 10. 15. 24, 379. 27, 380. 2. 3. 6, 382. 26, 383. 6. 7, 384. 1, 385. 4, 386. 4. 18. 20. 25, 387. 7, 391. 20, мирь 383. 27; мира 8. 17, 45. 24, 88. 25–26, 95, 22, 251. 2, 255. 18–19, 316. 24, 323. 10, 326. 6, 340. 11, 349. 7. 8, 361. 16, 369. 5, 371. 23, 377. 22, 380. 2 3. 4. 5, 381. 19. 22, 384. 14, 385. 6, 386. 6. 8. 9. 10, 387. 6, 391. 12. 13; мироу 61. 20, 323. 14, 338. 23, 342. 14, 347. 28, 353. 9, 369. 5, 370. 18, 376. 27, 389. 18, 403. 17; мирю 11. 2; мирѣ 98. 9, 172. 20, 315. 1, 349. 17, 353. 8, 368. 19, 371. 4, 384. 13, 385. 18–19. 19, 386. 2.

миса πίναξ discus: на мисѣ 48. 25, 49. 2, 137. 18, 250. 15, cf. блюдо.

младъ ἁπαλός tener: млада 90. 5, младо 170. 26.

младѣнѣць νήπιος parvulus· младенѣцемъ 36. 14, 242. 24; βρέφος infans младенецъ 197. 15, 198. 1. 19–20, младѣнець 193. 19, младѣнецъ 193. 10, младенѣцѧ 280. 18; adj. младѣнечь νηπίων 75. 4–5.

мълва θόρυβος tumultus. мълва 107. 6, 171. 21–22, мълвꙗ 97. 13–14, мълвѫ 134. 3–4.

мълвити θορυβέομαι tumultuo: мълвите 134. 6, мълвѫщъ 27. 30; περισπάομαι satago мълвлкаше 245. 9; τυρβάζομαι turbor мълвиши 245. 15.

мълнии ἀστραπή fulgur· мълниѭ 111—112, 277. 18, мълни 89. 13, мълниѭ 242 12.

мълчати σιωπάω taceo: мълчааше 103. 16–17, 177. 15, мълчаахѫ 124. 2, 152. 3, мълчи 130. 13, мълчѧ 191. 9.

мнасъ μνᾶ, acc. plur. μνᾶς, unde slavicum десать мънасъ 284. 22, десать мьнасъ 285. 7, forma vocabuli manet etiam in nominativo мънасъ твоѥ 285. 11. 15 (cf. мънѣ твоѥ 285. 6–7), et genetivo: д. мънасъ 285. 12, т. мънасъ 286. 2. 3, десать мънасъ 188. 16, sed 286. 1 legitur accusativus мънасѧ.

могж — мошти δύναμαι possum: 1 pers praes. могѫ 28. 9, 102. 12, 103. 11, 246. 21, 333. 15, 374. 13, 3 pers. pl. aor. 59. 15, 265. 13; можеши 13. 10, 21. 20, 119. 15, 150. 21–22. 23–24, 211. 21–22, 219. 8–9, 374. 11, можеть 6. 25, 11. 2, 17. 6. 21, 20. 9, 39. 20, 68. 18, 108. 22, 120. 22, 125. 23 25. 27. 30. 31–32, 141. 29, 142. 8, 144. 13, 151. 18, 156. 12–13, 181 22, 203. 3, 212. 22, 218. 31, 255. 4, 266. 8. 10. 16, 267. 2, 272. 14, 281. 23, 318. 18, 322. 1. 5–6. 7. 9. 13, 324. 14, 332. 9, 339. 20, 341. 6. 18, 342. 18, 353. 7, 354. 11, 358. 27, 359. 16, 376. 11, 378. 9, можетось 340. 13; можемъ 375. 7; можете 17. 11, 40. 12, 55. 6, 172. 13–14, 214. 4, 255. 6, 272. 18, 334. 24, 345. 7. 13, 349. 2. 5, 351. 4, 374. 2, 378. 14. 381. 24, могѫтъ 26. 24, 122. 11, 291. 18, 322.

22, 360. 2; можекѣ 71 29, 157. 23; можета 71. 26—26, 157. 20; могъі 67. 5, 191. 10, могжьштн 260. 1, могжьштє 120. 10, могжьшааго 32. 10—11, gen. plur. могжьштъ 32. 9—10; можааше 82. 8, 119. 27, 130. 25—26, 135. 8, 136. 19, 172 7, 191. 16, 283. 19—20, 363. 20. 21, можаше 97. 22, можааѧ 129. 28, 369. 28, можѣаѧ 228. 18; можє 142. 25, 148. 13, могълъ (кимь) 356. 3; мошти 129. 23—24, моіи 125. 15; — ἰσχύω могѫ 1 pers. sing. 271. 11, 3 pers plur. aor. 290. 22, можааше 24. 14, 131. 4, можааѧ 400. 21, можє 220. 5, 231 26, 266. 19; могжштемь dat. plur. ἐχόντων 252. 20.

мои ἐμός, μου meus: sing. 22. 5. 9—10. 11, 34. 23, 38. 14. 15. 17, 41. 15, 42. 4, 52. 11, 56. 14, 58. 13—14, 59. 11, 63. 27, 65 14—15, 69. 23, 70. 8, 74. 23, 78. 18, 91. 20, 100. 26, 101. 7, 109. 9 bis, 116. 1, 117. 1, 126. 2, alia; plur. 78. 19, 350. 3, 374. 7, 378. 19, 379. 1—2. 15; dual. 199. 12, 225. 8. 10. 14, 311. 16, 353. 23, 355. 25, 371. 17. 24, 399. 17,— моѣ sing. fem. 27. 11, 38. 16, 41. 28. 29, 42. 2 bis, 53. 4, 99. 21, 100. 23, 126. 18. 20. 21. 23, 132. 21, 174. 6, 175. 4, 191. 4, 193. 23, 228. 23—24, 245. 11, 300. 5, 319. 5, 324. 23, 340. 10. 20. 21, 352. 6, 368. 24, 379. 9. 11; plur. neutr. 20. 27, 21. 4, 45 23, 90. 13, 171. 3, 219. 3, 254. 10, 270. 20, 296. 4, 382. 8, 385. 16. 17, 399. 19; dual. masc. 71. 21; — моє 36. 22. 26 bis, 61. 4, 63. 25, 87. 15, 94. 25, 98. 5 23, 99. 18, 152. 12, 168. 7, 172. 17 etc.; — моего 20. 17—18, 23. 24—25, 31. 15, 42 3, 62. 16, 63. 23, 69. 8, 72. 4, 77. 12, 87. 27—28 etc.; — моемь 67. 27, 155. 21, 225. 14, 265. 26, 266. 1, 281. 9, 333. 18, 339. 6, 351 4. 23, 359. 14—15, 370. 16, 399. 19; — моемоу 22. 15, 82. 3, 150. 27, 166. 16, 221. 13, 253. 22, 269. 6, 271. 18—19, 292. 3, 398. 12. 14. 15; — моен 112. 19, 193. 20, 254. 11, 298. 29, 379. 4. 6, 399. 13;— instr. sing. моимь 36. 16—17, 376. 23, моимъ 32. 20, 185. 1; dat. plur. моимъ 191. 12, 335. 8, 360. 8; — моемь 100. 5, 152. 21, 193. 24, 240. 8, 299. 1, 367. 19, моемъ 76. 15, 350. 2; — моимн 270. 15, 297. 18, 360. 8; — моихъ 96 10, 133. 13, 147. 25, 236. 5, 254 7, 298. 26, 359. 9, 370. 20, 377. 3; — моѧ femin. 246. 20, 254 9, 358. 8 9, 359. 10, 376. 7. 20, 379. 4—5, 391. 14, 394. 25; mascul. 286. 8, 402. 4. 8. 14; — моѧ 45. 7, 56. 16, 71. 30, 267. 25, 298. 6, 340. 17. 18 22, 358. 10. 16, 374. 14, 386. 3, 387. 4; — моеѧ 298. 8; — моею dual. 193. 18, 225. 13, 371. 21.

молитва δέησις deprecatio: молитва 190. 16, молитъі 214. 1, молитвами 200. 5; προσευχή oratio: молитъі 300 10—11, молитвѣ 74 23—24, 75. 23, 160. 28, 187. 20, 216. 7, 288. 1, молитвоѧ 60. 4—5, 151. 19; προσεύχομαι: молитвѧ творити 83 21, м. дѣати 119. 5, 190. 10; молитвѧ посълати πρεσβείαν ἀποστεῖλαι legationem mittere 266. 28, 284. 25.

молити сѧ δέομαι rogo. моліѫ сѧ 229. 27, 237. 18—19, молите сѧ 29. 6, 240. 17, aor. моли сѧ 211. 21, молихъ сѧ 237. 24, 299. 5, молѣаше 231 7, молиште 296. 12; ἐρωτάω: моліѫ 265 7. 11, 274. 5, 385. 14. 14—15, 386. 7. 16, моли 210. 15, 396. 8, молиша 209. 17, 231 1, 395. 21, молѣаше 143. 2, 224. 5, 250. 9, 329. 19, молѣаѧ 328. 4—5. 28, молѣхѫ 53. 6, 368 9, молѧ 220 18—19, молитъ сѧ 266. 28; παρακαλέω молити 132 6, молиша 25. 2—3, 131. 19, 230 13, молѣаше 132. 8, 231. 18, 270. 10, молѣше 64. 21, 131. 16—17, 132. 20, молѣаѧ 140. 7, 143. 17, 146. 5, 220. 20—21, 230. 10, молѣхѫ 24. 20, 51. 5, молѧ 22 4, 119. 13, 211. 21; προσεύχομαι ого: молиши сѧ 15. 2—3. 9, молите сѧ 15. 8—9, 88. 21, 101. 3—4, 169. 24, 171. 7, 175. 14—15, 217. 23—24, 246. 1—2, 300 1, sine сѧ 13. 32, молатъ сѧ 292. 16, моля сѧ 100. 25, 212. 4, молиште сѧ 15. 13, 161. 20 22, 166. 28, молиштю сѧ 204. 16, 245. 19, молѣаше сѧ 175. 6, 235. 7, 236. 16, 280 2—3, 300. 3. 8, молити сѧ 15. 6, 216. 6—7, 245 21, 279. 1.

море θάλασσα mare: море 9. 11, 24. 10 15, 47. 5, 60. 22, 75. 22, 84. 1, 117 14, 130. 19, 131. 24, 143. 14, 153. 4, 161. 15, 274. 23, 275. 10, 336 26, 337. 4; морѣ 50. 7, 130. 20, 139. 13, 335. 9, 337. 2. 13. 25; морю 9. 1, 24. 7, 50. 10. 11, 121. 16, 124. 11, 130. 13, 139 17. 18, 187. 5, 337. 7; мори 9. 2, 24. 1, 42. 6, 53. 20, 117. 12, 126. 24. 26—27, 131 26, 132. 18, 400. 4.

моръ λοιμός pestilentia· мори 294 1.

морьскъ τῆς θαλάσσης maris моръскааго 295. 15, морьстѣи 61. 19—20, морьсцѣмь 114 17, морьсцѣемь 313. 9.

моси Μωσῆς (vl. Μωυσῆς) Moyses: моси 22. 2, 58. 5, 66. 10. 12, 80. 16, 119. 24, 141. 13—14, 154. 9. 10, 211. 27, 323. 5, 335 3, 338. 19, 343. 26, 344. 2, 347. 7, мосии 164. 13, 236 19, 290. 26, 291. 21, 318. 15; моєѣа 274. 10—11, 310. 10, 344. 3—4; dat. моєови 58. 10, 148. 19, 237. 3, 335. 5, моєѣови 355. 21; моєѣомь 315. 20, моєеемъ 148. 14—15; — adj. моєовъ Μωσέως: моєѣовъ 344. 7, моєеови 355. 20, моєеовоу 198. 17, моєѣокѣ 82. 12, 312. 3—4, моєеовахъ 165. 7.

мочити βρέχειν rigare 224. 13.

мошьна πήρα pera· мошънъı 30. 7, cf. пира

мръзость βδέλυγμα abominatio 88. 10, 169. 12, 272. 23.

мрѣкнѫти σκοτίζομαι obscuror: мрѣкнетъ 89. 19, cf. помрѣкнѫти, помрачити сѧ.

мрътвъ νεκρός mortuus: мрътвъ 151. 9. 10, 269. 24, мрътвь 270. 22, мрътвъı nom. sing. 222. 3, мрътви 112. 3, мрътвии 34 10, 222. 25, 291. 20, 333. 2—3, мрътвъıмь 23. 26, 30 2—3, 332. 17, мрътвъıнъ 85. 14, 165. 5, 274. 13, 311. 9, 366. 3, мрътвъıхъ 48. 12, 58. 25, 81. 6. 10, 111. 10, 112. 9—10, 136. 6. 11, 149. 8. 10, 165. 2. 10, 184. 20—21, 234. 5, 274. 16, 291. 16. 23, 312. 9, 321. 11, 367. 5. 27, 397. 21—22, 401. 24; мрътвъıмъ 240 2—3, мрътвъıими 308. 9—10.

мрътвьць ὁ νεκρός mortuus мрътвъцѧ 23. 27, 240. 3.

мрѣжа δίκτυον rete: мрѣжа 211. 1—2, 401. 17, мрѣжѫ 210. 24, 400. 20, 401. 8—9. 14, мрѣжѧ 9. 13. 17, 117. 12. 18—19. 22, 210. 13. 19.

мъзда vide мьзда.

мънась vide sub мнасъ.

мъногоцѣнькнъ πολύτιμος pretiosus: мъногоцѣнень 47. 1—2, мъногоцѣнъıнъı 366. 8.

мъногъ πολύς multus. nom acc sing. 49 10, 101. 22, 124. 11, 126 25, 132. 17. 25, 138. 5, 149. 22, 175. 30, 213. 16, 221. 23. 27—28, 237. 13, 305. 4, 335. 11. 16—17, 343. 7, 367. 2. 9—10, 368. 16, 378. 13—14, 379. 1; gen. plur. 48. 8, 132—133. 199. 24, 209. 25, 229. 21, 230. 3, 303. 19; многъ nom sing 5. 18; мъногa fem. sing. 29. 5, 217. 10, 218. 17, 240. 16, 336. 7, plur neutr. 68. 8—9, 110. 1, 140. 20—21, 141. 10. 25, 155 30, 204. 7, 289. 4, 302. 6, 303. 20, 331. 4, 359. 20, 364. 23, 399. 23, многа fem. sing. 10. 19, neutr. plur. 167. 5, 403 15; мъного 24. 20, 26. 23, 42. 9—10, 56 27, 106. 21, 113. 3, 119. 26, 124. 15 25—26, 127. 2, 131. 17, 132 20—21, 134. 5. 19, 136. 21, 138. 8, 147. 2, 149. 17, 151. 8, 165. 11, 179 6—7, 216. 19, 225. 17, 230. 12, 254 11—12, 277. 23, 329. 2, 349. 14, 377. 21, 381. 23, много 132 28, 211. 1, мьного 235. 18, 257. 14. 18. 19, мъногъı gen. sing. 42. 15, 127. 8, nom. et acc. plur. 20. 23, 23. 9, 53. 24, 72. 19—20, 87. 15—16, 88. 2, 94. 4. 11, 99. 22, 110. 10, 118. 29, 119. 1, 130. 26, 136. 1. 2, 158. 13, 163. 5, 168. 8, 174. 7, 182. 21, 190. 24, 208. 8, 222. 17, 226. 10, 265. 1, 320. 15, 324. 5, 374. 22, instr. plur. 303 23, мьногъı acc. plur. 23. 14—15, многъı acc plur. 6. 20, 124. 20; мъногоу 104. 17, 138. 8, 144. 4, 158. 16, 178. 16, 226. 12—13, 301. 15; мъногоѭ 170. 19, 295. 21; мъногомъ dat. plur. 110. 5, 199. 20, 222. 19, мьногомь 103. 8; мъногъıхъ 88. 4; мъносн 19. 26—27, 20. 18, 21. 18, 22. 20, 26. 8, 42. 7, 43. 21, 65. 21, 71. 5, 72 22, 79. 19, 87. 14, 88. 1, 120. 5—6, 121 23, 131. 16, 137. 28, 138. 2, 151. 10, 156. 29, 158. 21, 159. 21, 166. 20, 177. 2, 189. 1, 190. 19, 208. 14, 230. 9, 243. 9, 261. 16, 266. 1. 1—2. 3, 293. 16, 321. 15, 328. 24, 341. 4, 344. 28, 345 24, 349. 26, 360. 14—15. 18, 364. 16, 365. 21, 367. 7, 370. 6, 394. 10, мьносн 38. 11, 69. 10—11, 121. 25, 341. 20, 358 23—24, мносн 167. 4, мнозни 9. 28, мънозн 53. 22, 134. 24, 168. 6, мнозн 262. 8, мьнозн 87. 29, 212 2, 225. 16—17, 358. 24, 362. 6; мъносѣ 245. 10, 272. 7, мьносѣ 245. 15, 272. 8, мьносѣ 97. 23; мносѣхъ 200. 1, мъносѣхъ 32. 17, 253. 4, 268. 19, мьносѣхъ 93 20; мъносѣми 129. 26—27. — Comparativi formae: мъножѣе πλεῖον plus 167. 10—11, 249. 21—22, мьножѣе ib. 17, мъножѣише nom. plur. πλεῖστος plurima (sc. turba) 74. 6, мъножѣишѧ πλείονας plures 77. 9, мъножаишѧ 325. 14, мъножѣишѧѧ πλεῖσται plurimae 35. 22—23, о мъножаишинѣхъ περὶ πλειόνων de multis 252. 4.

мъножицѣж πολλάκις saepe 59 13. 14, 150. 19—20, 285. 9—10, 387. 19.

мъножьство πλῆθος turba: мъножьство 216. 19—20, 302. 21, 330. 15, мъножъство 124. 15, 190. 9, 197. 17—18, 210. 25, мьножъство 287. 4, множъствка 400. 22.

мъшица κώνωψ culex· мъшицѫ 84 30.

мъı ἡμεῖς nos: 15. 25, 26. 21, 59. 23, 68. 22, 113. 8, 151. 16, 156. 18, 177. 6, 203. 18, 234 26, 282. 3, 309. 20, 315. 18, 327. 13, 339. 17, 341. 26, 345. 9, 350. 27, 351. 19, 355 9. 20. 21, 356. 19, 362. 1, 369. 10, 385. 22, 386. 23, 392. 21, 400. 11

мъıслити διαλογίζομαι cogito. мъıслитѣ 55. 17, мъıшлѣаше 254. 5, мъıшлѣахѫ 162. 11, 289. 15—16; ἐνθυμέομαι cogito: мъıслитѣ 25. 13; φρονέω sapio мъıслиши 57. 6, 147. 11.

мъıсль ἐνθύμησις cogitatio мъıсли 39 8; διάνοια mens. мъıсльнѫ 165. 21, 194. 2, мъıсльѫ 81. 20.

мытарь τελώνης publicanus мытарь nom. sing. 29. 16, 63. 14, 280. 1—2. 6. 8—9, gen. plur. 213. 17; мытарѣ 213. 11, cf. 125. 10 nota; nom. plur. мытарѣ 14. 6—7. 9, 26. 8—9, 76. 21—22. 25, 121. 23, 203. 13, 223. 15—16, 267. 9; dat. plur. мытарѣмъ 35. 18—19, 224. 2, 283. 17—18; instr. plur. мытарьı 26. 12, 121. 27, 213. 20; loc sing. мытарьı 114. 6, 186. 14, 188. 11.

мытъница τελώνιον teloneum· loc. мытъници 26. 4, 121. 19, 213. 12—13.

мышьца βραχίων brachium мышъца 369. 26, мышъцеіѫ 194. 1.

мьзда μισθός merces: мъзда 10. 18, 217. 9, 218. 17; мьздѫ 33. 17, мъздѫ 14. 6. 21—22, 15 8, 16. 9—10, 33 19, 70. 12, 328. 16; мьздъı 33. 23—24, 241 8, мъздъı 14 15, 30 10, 152. 26.

мьздоимьць pro мытарь, cf. 121. 23 nota, 213. 11 nota

мьздьница pro мытьница, cf. 213 12—13 nota.

мьнасъ vide sub мнасъ.

мьнии—мьньшии μικρότερος minor мьнии 223. 13, 238. 22, мьнѣи 35. 1—2, мьне 45. 10, 129. 19; νεώτερος мьнии 268. 20, 298. 22; ἔσχατος мьнєн 152. 8; ἐλάχιστος minimus: мънии 11. 15, мънъши 4. 11, мьньшиѫ 96. 10—11. 28; ὀλίγον мьне 225. 18, мьньшьмн 225. 18.

мьнити сѧ ἐλαττοῦσθαι minui 324. 24.

мьнѣти δοκέω, δοκεῖ μοι videtur: мьниѫ 275. 25, мьнитъ 60. 16, 62. 18, 76. 12, 80. 1—2, 95. 3, 102. 11, 104. 3, 228. 15, 244. 24, 365. 24, 381. 4, мънитъ 81. 27—28, 298. 17, мьните 91. 9, 256. 20, 257. 25, 258. 28, 259. 7, 335. 2, мъните 334. 15, мните 11. 9, мьнѧтъ 15. 14, мьнѧшти 398. 4—5, мьнѧштєи 158. 2—3, мьнѣшѧ 361. 23—24, мьнѣахѫ 284. 16, 311. 12—13, 373. 19, νομίζω arbitror: мьнѣахѫ 70. 16—17, мъните 32. 23, мьнимъ 204. 23, мьнѣъша dual. 200. 24.

мьстити ἐκζητέω: мьститъ сѧ 251. 20, ἐκδικέω vindico: мьщѫ 279. 12, imperat. мьсти 279. 6.

мьсть ἐκδίκησις vindicta: мьсти 279. 16, мєсть 279. 19.

мьштєнне ἐκδίκησις vindicta: мъштєнню 295. 2.

мѣдь χαλκός aes. мѣдь 167. 3, мѣдн 30. 6—7, 135. 19.

мѣра μέτρον mensura· мѣрѫ 18. 18, 85. 27, 128. 30, 218 26, 325. 7, мѣроѫ 218. 28—29, μετρητής мѣрамъ 319. 20, βάτος мѣръ (vl. ватъ) 271. 19.

мѣрити μετρέω metior: мѣрите 18. 18, 128. 30, 218. 29.

мѣсто τόπος locus мѣсто 49. 7. 14, 102. 9, 108. 3. 5, 112. 7, 119. 5, 137. 26. 29, 138. 11, 181. 3. 4, 183. 21, 207. 9, 209. 14. 30, 234. 12, 240. 14, 264. 5. 6, 265. 21—22, 274. 9, 283. 24, 305. 18, 327. 8, 360. 13, 365. 1, 375. 1. 2, 387. 18—19, 394. 3—4. 11; мѣста 41. 13, 51. 3, 87. 23, 168. 20, 197. 3, 248. 20—21, 294. 1, 337. 19; мѣстѣ 88. 12, 216. 18, 234. 22, 244. 12, 245. 18, 264. 8, 299. 29, 331. 23, 336. 8, 361. 8, 363. 3, 393. 16—17, 396 19, 397 17; мѣстѣхъ 120 1; на поустѣ мѣстѣ ἐν ἐρημίᾳ 54. 7—8, на прѣдьнимь мѣстѣ εἰς πρωτοκλισίαν 264. 2; въ рыкы мѣсто ἀντὶ ἰχθύος 247. 8—9.

мѣсѧць μήν mensis· мѣсѧць 191. 27, 192. 28, мѣсѧць 191 23, 208. 10, мѣсѧ 194. 10; четыре мѣсѧци τετράμηνος 328. 12, кѣсьноватн на новъı мѣсѧца σεληνιάζομαι 59. 12, 115. 3, 187. 3.

мѣсѧчьнъı: мѣсѧчънъıѫ неджгъı имѫщѧ σεληνιαζομένους lunaticos 9. 25—26.

мѣхъ ἀσκός uter мѣхъı 27. 4—5. 8, 122. 24. 27, 214. 16 17. 20, мѣхи 27. 6. 7, 122. 26, 214. 8.

мѧкъкъ μαλακός mollis· мѧкъка 34. 19, мѧкъкъı 34. 18, мѧкъкѧми 223. 3.

мята ἡδύοσμον mentha: мятѫ 84. 25, мятъı 250. 23

мятежь ταραχή turbella мятежи 168. 21, cf. мятежъ pro млъва 107. 6 nota.

мѫдитъ vl. pro къснитъ, quod vide.

мѫдрость φρόνησις prudentia 190. 29, σοφία sapientia 294. 12.

мѫдръ φρόνιμος prudens. nom sing. мѫдръı 91. 11, 256. 25, nom. plur. мѫдри 30. 28, gen. plur. мѫдръ 92. 5, dat. мѫдроу 20. 28, nom. plur. fem. мѫдръıѧ 92. 8. 20, мѫдръıнмъ 92. 17; comparat. мѫдрѣише 271—272; adverb. фронїмως мѫдрѣ 271. 27—28.

мѫдьнъ βραδύς tardus мѫдъна 310. 6

мѫжь ἀνήρ vir nom. sing. мѫжь 211. 10, 231. 16, 265. 25, 307. 7, мѫжъ 3. 2, 211. 19, 229. 19, 231. 7, 237. 17, 283. 16, 307. 8, 309. 15—16, 316. 26, 327. 5, 329. 16. 23; acc. sing. мѫжь 326. 27; gen. glur. мѫжъ 49. 29, 54 19, 276. 9, 336. 8, мѫжь 139. 7, 234. 27, 327. 4; мѫжа gen. acc. sing. 2. 19, 154. 14. 24, 192. 21, 273. 2, 308. 5, 327. 2—3, dualis 222 14, 236. 18. 25; dat. мѫжю 154. 7, 284 5, falso мѫжиѫ 20. 28 et мѫжѫ 21. 6, мѫжеки 192. 3, 215. 19; instr. мѫжемь 200. 1; мѫжи loc. sing. 313. 6, nom. plur 41. 7, 51 2, 212 10, 249. 17—18, 302. 2, 305. 4—5, instr. plur. 249. 14

мѫжьскъ (полъ) ἄρσεν masculinum: мѫжескъ 66. 2, мѫжъска (полоу) 198. 20; gen. sing. мѫжъскъı (sc. похоти) ἀνδρός viri 315. 9.

мѫка ἄλευρον farina: мѫцѣ 45. 17—18, 261. 9.

мѫка κόλασις supplicium: въ мѫкѫ 96. 29; βάσανος tormentum: мѫкахъ 273. 14; (приѧти) мѫкъı παθεῖν 297. 26.

мѫчитель βασανιστής tortor: мѫчителемъ 65. 12—13.

мѫчити κολαφίζειν colaphis caedere 178. 2; βασανίζειν torquere: мѫчитъ supinum 24. 18; imper. мѫчи 131. 12—13, 229. 28.

мѫченъ βασάνου tormenti мѫченое 274. 9.

мѵро μύρον unguentum: мѵро 97. 22, 98. 5, 307. 22, 366. 14, мѵра 97. 18, мѵроу 224. 11, мѵромъ 224. 15—16, 313. 12, мѵр(о)мъ 115. 19; semel feminini generis мѵроѭ 360. 22, cf. хризма.

N

на regit accusativum et localem casum· на cum accus respondet graeco κατά τινος (e gr. 12. 1, 124 9), ἐπί τινα (e. gr 31. 13, 32. 24, 82. 19, 86. 7 13. 87. 21. 22, 88. 15), et quod saepissime fit graeco εἴς τινα (e. gr. 17. 16, 18. 12, 23. 16, 24. 11, 26. 19, 29. 7. 21, 30. 8, 31. 2, 93. 1, 124. 27), на cum locali reddit graecum ἐπί τινος (e gr. 15. 22, 25. 7 17, 82. 2, 83 11, 87. 6, 88. 15. 17, 95. 11), ἐπί τινα (e. gr. 20. 29, 21. 3. 7, 26. 4, 87. 5, 121. 19), plerumque autem graecum ἔν τινι (e. gr. 14. 16, 15. 4. 5, 19. 22, 28. 22, 83. 4. 5. 6, 88. 12, 90. 26).

наанѣевъ τοῦ Ναγγαί 204. 28

наасоновъ τοῦ Ναασσών 205. 10, наѫсонъ наѫсона 1. 8.

навадити vl. pro наоучити 106. 23, quod vide; наважденa προβιβασθεῖσα praemonita 48. 24.

наводне πλημμύρα inundatio: наводню 220. 3—4.

навъыкнѫти μανθάνω disco· навъыкнѣте 170. 24, навъык 339. 25—26.

нагъ γυμνός nudus: нагъ 95. 25, 96. 19, 176. 18. 20, 401. 5, нага 96. 4. 23.

надъ cum accusativo: ἐπί 317. 8, 319. 8, надь нъ κατ' αὐτόν 244. 14—15; cum instrumentali: ὑπέρ super 31. 22. 23, 219. 3, ἐπί cum gen. 91. 12. 16—17, 94 3. 11, 256. 25, ἐπί cum acc. 253. 25, 285. 1, 286. 9, ἐπί cum dat. 273. 26, 306. 7, σύν 309. 21—22, ἐπάνω 209. 18, 324. 25, 325. 1.

надѣати сѧ ἐλπίζω spero. надѣаше сѧ 303. 20—21, надѣемь сѧ (recte надѣахомъ) 309. 20; πέποιθα confido: надѣѭштемъ сѧ 279. 23.

наємьникъ vide sub наимьникъ.

назаретъ Ναζαρέτ, Ναζαρέθ Nazareth: назареѣъ 6. 4, 8. 25, назаретъ 192. 2—3, 200. 12—13, 201. 17—18, 207. 3—4, назарета 74. 17, 116. 24, 318. 16—17. 18; adj. назаретъска 196. 14.

назарѣи, назарѣнинъ Ναζαραῖος, Ναζαρηνός Nazaraeus, Nazarenus: назарѣи 394 9, назарен 6. 5, назарѣа 388. 4, назарѣа 388. 9; назарѣнинъ 158. 18—19, 283. 1, 309. 15, назарѣнине 118. 4—5, 209. 3, назарѣнина 183. 20, назарѣнинома 178. 9, назарѣнинома 104. 15.

назирати — назьрѣти παρατηρέω observo: назираахѫ 123. 19, назираѭште 263. 8, назьрѣахѫ 215. 15.

нандѫ (— нанти) ἐπέρχομαι supervenio: нандетъ 192. 23, ἐπιστῇ 296. 8.

наимьникъ μισθωτός mercennarius: наимьникъ 357. 28, наемьникъ 358. 5—6, наемъникъ 117. 25; μίσθιος наимъникъ 269. 3—4. 10.

наинъ Ναΐν 221. 22.

накладати φορτίζω onero· накладаате 251. 8.

належати ἐπίκειμαι superpositus sum належаше 363. 24—25; irruo належѫштю 210. 7.

намъ ἡμῖν nobis 7. 20, 15. 23. 24, 45. 27, 52. 15—16, 58. 8, 68 24, 70. 21, 80. 1, 87. 9, etc, намь 209. 2; нами 3. 14, 239. 2, 273. 26, 285. 1; нама 24. 16 22, 157. 14. 16, 201. 10, 310. 15. 23. 24; — наю 73. 6, 306. 15, 310. 22—23, 354. 24; — насъ ἡμᾶς et ἡμῶν 15. 26, 24. 18, 48. 3, 53. 7, 70. 6, 80. 19, 107. 11—12, 118. 5, 135. 3—4, 150. 23, 152. 18, 189. 3, 195. 16, 196. 1, 209. 4, 222. 7, 241. 18, 246. 10, 309. 24, 310. 3, 386. 19;—ны 15 27, 24. 4 21, 28. 6, 72. 26, 73. 2, 131. 20, 222. 15, 245. 20, 246. 11, 276. 11, 288. 21, 305 13. 14, 306. 11, 309. 25, 315 11, 323. 12, 356. 6.

намѣрити προστίθημι adicio намѣритъ сѧ 128. 30.

напасти — нападѫ, нападати ἐπιπίπτω inruo. нападе 190. 14, cecidit 269. 14, нападахѫ 124. 20, нападъ 373. 10; προσπίπτω inruo. нападѫ 21. 1—2.

напасть πειρασμός tentatio 15. 26—27, 101 4, 175. 15, 300. 1—2, напастъ 300. 14, напасти 227. 18, напастехъ 298. 26; (творити)напасти ἐπηρεάζω 13. 32, cf. обида.

напастьствовати, vl. pro творити напасти, ἐπηρέαζω 13. 32 nota.

напаѣти — напоити ποτίζω potum do, do bibere: напаѣатъ 260. 15—16, напаѣше 109. 17—18, 182. 8; напоитъ 33. 20, 152. 24, напоихомъ 96. 2, напоисте 95. 24, 96. 17.

написание ἐπιγραφή suprascriptio. 80. 8, 164. 6, 181. 9, 290. 18, 306. 6; ἀπογραφή descriptio 196. 10, о написании 186. 1.

написати (напьсати) γράφω scribo· написати 154. 11, написа 154. 13, 164. 13, 194. 26, 394. 7, написалъ 290. 26, написано 207. 9—10, 306. 6—7,

320. 26, 359. 27, 394. 8. 12, написана 242. 19, написана 295. 3, написанѫ 108. 10—11, написанъмъ 312. 3, напиши 271. 21. 25—26; ἀπογράφω describo· написати сѧ 196. 9. 17—18, написати сѧ 196. 12, ἐπιγράφω· написано 181. 10.

наплънити γεμίζω impleo: наплънитъ сѧ 265. 24, наплънитє 319. 20—21, наплънишѧ 319. 21—22, cf. исплънити.

направити κατευθύνω dirigo 196. 3.

нардъ νάρδος: нарда 366. 7; adj. нарѣдънъı νάρδου 172. 2.

нарєшти — нарєкѫ καλέω voco: нарєшти сѧ καλεῖσθαι 194. 25, κληθῆναι 269. 17, нарєщи сѧ 269. 9, нарече сѧ 3. 18, 105. 18—19, нарєчетъ сѧ 11. 15. 16. 17, 74. 24, 160. 28—29, 192. 16. 25, 194. 21, 198. 21, 398. 10, нарєчєши καλέσεις 3. 9, 190. 18, 192 14, 195 27, 318. 7, нарєкѫтъ 3. 13, 10. 13, нарєченоє κληθέν 198. 13; нарєченъı ἐπικληθείς 29. 17, ὡρισμένον нарєченоумоу 298. 12, нарече ἐπέθηκεν ὄνομα 125. 5. 7, ὠνόμασεν 216. 11, нарєчетъ сѧ λεγόμενον 29. 14, ὃ λέγεται 398. 10; нарѣшѧ ἐπεκάλεσαν 32. 1, ἐκλήθη 198. 13.

нарицати сѧ καλεῖσθαι vocari 83. 7, нарицаатъ καλεῖ 82. 2, 166. 18—19, 292. 6—7, нарицаетъ 82. 6—7, нарицаатъ сѧ 194. 23, 196. 15—16, нарицаѭтъ сѧ 298. 20, нарицанте(сѧ) 83. 8. 11. 13, нарицаχѫ 194. 18; нарицаемъ καλούμενος 283. 16, нарицаемъıн 221. 21—22, нарицаемаѣ ἡ καλουμένη 226. 6, нарицаемоє καλούμενον 305. 18, нарицаемааго 216. 15, 234. 13, 296. 24, нарицаемѣи 192—193, 286. 14, 296. 17; λέγεται нарицаетъ сѧ 47—48, λεγόμενος нарицаемъ 365. 17, нарицаемъıн 6. 3—4, нарицаемон (pro нарицаемъı) 400. 6, нарицаемъı 98. 11, 179. 16, 296. 21, 300. 15—16, 325. 20, 353. 22, 361. 28—29, 399. 4, нарицаемоє 108. 3. 4, 394. 3 нарицаемааго 9. 9, 97. 10, 106. 13—14. 17, 106—107, нарицаемѭѫ 100. 17, нарицаемѣмь 393. 17; ἐπιλεγομένη нарицаатъ сѧ 330. 12—13,

народъ ὄχλος turba: народъ 27. 25, 28. 1, 42. 8—9, 49. 10, 54. 20, 101. 22, 120. 11, 121. 16, 124. 11, 126. 14. 25. 27, 130 4, 132. 17. 25, 133. 14, 138. 15, 141. 26, 149. 22. 25, 151. 2, 161. 5, 167. 3, 175. 30, 213. 16, 216. 19, 221. 23. 27, 231. 2. 14, 237. 16—17, 282. 26, 300. 15, 305. 4, 335. 11. 17, 337. 12, 343. 29, 345. 1, 367. 2. 9. 24—25, 367—8, 368. 29, 369. 10, народь 216. 25, народо-сь 144. 7; народа 48. 18, 54. 8—9, 76. 8, 78. 9, 124. 18—19, 142 4, 143. 18, 149. 29, 163. 22, 187. 22, 237. 17—18, 249. 1, 252. 8, 253. 21, 287. 10, 297. 6, 344 27—28, 346. 12, 364 7; народоу 53. 25—26, 54. 11, 59. 2, 106. 11, 144. 5. 16, 158 15, 179. 24, 180. 7, 210. 8, 221. 16, 226. 12, 235. 4, 260. 8—9, 303. 7, 331. 22; народѣ 54. 2, 133 4. 12, 346. 3; loc. sing. народомь 228. 19, народомъ 107. 8, 144. 21, 212. 15, 283 20, dat plur. народомъ 34 14, 41. 23, 45 19—20, 49. 22. 26, 54. 15, 82. 11, 102. 17, 202. 23—24, 222 30, 249. 5—6, народомь 258. 5—6; народи 9 28, 21. 13. 17—18, 26. 1, 28. 18, 38. 11, 39. 3—4, 42. 7, 49. 8, 53 22, 65. 21, 72. 21—22. 27, 74. 6. 9. 16, 81 11, 125. 14, 154. 4, 166. 20, 203. 8, 209. 30, 212. 1—2, 231. 22, 232. 5, 234 14, 235. 9, 247 18—19, 266 3, 304. 14, 307. 2, 337. 21; народъı acc. plur 10. 2, 23. 15, 29. 1, 45. 25, 49. 15, 50. 4. 5, 52 3, 106. 23, 138. 22—23, 139. 10—11, 147. 13—14, 210. 17, 234. 19—20, 343. 10; народѣχъ 343. 7—8

наречитъ ἐπίσημος insignis: наречита 106 13.

насадити φυτεύω planto насади 76. 29, 162. 19, 289. 2—3.

наслѣдити — наслѣдовати κληρονομέω possideo. наслѣдитъ 69. 10, наслѣдатъ 10. 8; наслѣдоуите 95. 20.

наслѣдьствовати κληρονομέω possideo, percipio наслѣдъствоуѫ 155. 13, 243. 15—16, 281. 1.

наслѣдьникъ κληρονόμος heres наслѣдьникъ 289. 17, наслѣдъникъ 77. 14, 163. 11; κοινωνός socius: наслѣдъника 211. 14.

наставити ὁδηγέω doceo. наставитъ 382. 2.

наставьникъ καθηγητής magister: наставьникъ 83. 14, наставьници 83. 13—14; ἐπιστάτης praeceptor: наставьниче 210. 21, 229. 7—8, наставъниче 232. 5, 236—237, 238. 24—25, 276. 11.

настати — настанѫ, unde наставъшааго дьнє ἐπιούσιος (vl. настоѫштааго) 15. 22—23; alia versio habet насѫштънъıн, quod etiam noster 246. 6 praebet.

настоѣти — настоѫ παρέστηκα adsum настоитъ 129. 14.

настѫпати πατέω calco 242. 14.

насъıтити χορτάζω saturo: насъıтити 54 8, 144. 14, 273. 8, насъıтитє сѧ 217. 2, насъıтѧтъ сѧ 10. 10, 143. 4, насъıтистє сѧ 338 15, насъıтишѧ сѧ 49. 26—27, 54. 16, 139. 3—4, 144. 23—24, 235. 4—5; γεμίσαι implere. насъıтити 268. 27—28; ἐμπλήθω: насъıтишѧ сѧ 336. 13, насъıщтєннıи οἱ ἐμπεπλησμένοι 217. 14.

насѫщтънъ ἐπιούσιος, vide sub настати.

натроути τρέφω pasco· натроуχомъ 96. 1—2,

НАТЪКАТИ, unde НАТЪКАНЪ πεπιεσμένος confertus. НАТЪКАНЖ 218. 26.

НАТАНАИЛЪ Ναθαναήλ Nathanael: НАТАНАИЛЪ 400. 7, НАТАНАИЛЪ 318. 17. 24. 28, НАТАНАИЛѢ 318. 14. 24.

НАТАНОВЪ τοῦ Ναθάν 205. 8.

НАОУМОВЪ τοῦ Ναούμ 204. 27.

НАОУСТИТИ πείθω persuadeo: НАОУСТИША 106. 23.

НАОУЧИТИ διδάσκω (διδάξαι) doceo: НАОУЧИТЪ 11. 15. 16—17, 253. 18—19, 377. 8, НАОУЧИ imperat. 245. 20, aor. 245. 21, 349. 21, НАОУЧИША 137. 24, НАОУЧЕНИ БѢША 113. 10, НАОУЧИТЕ μαθητεύσατε 113. 19, — СѦ μάθετε 26. 16, 36. 23, 90. 4; κατηχέω: НАОУЧИЛЪ СѦ ЕСИ eruditus es 189. 10; НАОУЧЬ СѦ μαθητευθείς 47. 18.

НАХОРОВЪ τοῦ Ναχώρ 205. 13—14.

НАЧИНАТИ, НАЧѦТИ—НАЧѢНЖ ἄρχομαι coepi: НЕ НАЧИНАНТЕ 203. 1, eodem vocabulo 6. 24 vertitur graecum μὴ δόξητε, НАЧИНАЯ incipiens 204. 22, НАЧИНАЮШТЕМЪ 295. 21—22; НАЧѢНЕШИ 264. 5, НАЧѢНЕТЪ 91. 20, 257. 6, НАЧѢНЕТЕ 261. 19. 23, НАЧѢНЖТЪ 266. 17, 305. 12—13; НАЧѦТЪ 9. 5—6, 34. 14, 35. 21, 56. 25, 57. 2, 100. 20—21, 104. 21, 119. 25, 126. 23—24, 132. 13, 134 23—24, 135. 13, 138. 7, 146. 29, 147. 7, 156. 16—17, 157. 3, 158. 19, 160. 21, 162. 18, 168. 4, 175. 2, 178. 13—14. 20, 207. 20, 222. 4. 29, 224. 12, 234. 17, 249. 6—7, 252. 9, 266. 18, 268 24, 287. 4. 25, 289. 1, 371. 13; НАЧѦСѦ 37. 2—3, 99. 5, 123. 1, 132. 5, 140. 2, 145. 6, 157. 29, 173. 20, 177. 27, 179. 19, 180. 14, 212. 19, 225. 20, 252. 2, 265. 4, 269—270, 298. 14, 302. 22; НАЧЕНЪ 50. 20, 70. 12, 303. 11, 310. 9, НАЧѢНЪШЕ 347. 19, НАЧЕНЪШЕ 312. 12, НАЧЕНЪШЮ 64. 16; НАЧѦСѦ ἐπεχείρησαν 189. 1; НАЧѦТЪ ПЛАКАТИ СѦ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν 178. 26; НАЧѢНЖТЪ ПАДАТИ ἔσονται πίπτοντες 170. 15; НЕ РОДИТИ НАЧѢНЕТЪ καταφρονήσει 17. 10, 272. 17, НЕ РОДИТИ ВЪЧѦНЕТЪ παρακούσῃ 63. 12—13, vide ВЪЧѦТИ.

НАЧѦЛО ἀρχή initium 87. 24, 168. 21—22, НАЧѦЛА 88. 25, 154. 14, 169. 27.

НАЧѦТЪКЪ ἀρχή initium НАЧѦТОКЪ 320. 9, principium 349. 13

НАШЪ ἡμῶν noster: НАШЪ 15. 22, 165. 18, 220. 23, 246. 2. 5—6, 303. 1, 346. 16, 350. 19, 352. 8—9, 361. 20, 365. 2, НАШЕ 163. 12, 289. 18, НАШЕГО 160. 5. 195. 12. 26. 31, 322. 27, 326. 14—15, 352. 3, НАШЕМОУ 195. 20, 246. 9, 369. 26, 391. 21—22, НАШИ 92. 19, 309. 18—19, 327. 7, 338. 16, НАШИМЪ 194. 8, НАШИМИ 195. 18, НАШИХЪ 85 23, 107. 12, 195. 15. 22, 261. 25, НАШѪ 23. 13, 196. 4, 246. 8, 359. 3, НАШЕЮ 78. 1, 163. 21.

НАѦТИ μισθόομαι conduco: НАѦТЪ 3 pers. sing. aor. 70. 6, supinum 69. 15.

НЕ οὐ, οὐχ, μή non, ne, saepissime occurrit.

НЕ, potius НѢ, acc. sing. neutr. pro Є αὐτόν, αὐτήν: ВЪ НЕ (sc. ЦѢСАРЬСТВИЕ) 155. 7, cf. 272. 25—26 nota, НА НЕ (sc. ОСЬЛА) 367. 16. Eiusdem thematis formas praecedente praepositione habes in: НЕГО 43. 7, 59. 20, 71. 19, 94. 28, 95. 4, 107. 26, alia plurima, НЕГОЖЕ ὅν quem 90. 21, 191. 10, 231. 7, 277 28, 335. 4; НЕМОУ 23. 9, 26. 20, 28. 7, 39. 1, 41. 25, 42. 7, 45. 26, 49. 13, alia (НЕМЖ 22. 4); НЕН 62. 25, 75. 11—12, 84. 20, 118. 21, 160. 13. 14. 15, 192. 6, 209. 18, 259. 14, 287. 26, 363. 7. 25, НЕНИЖЕ 208. 21; НЕМЬ 22. 18, 23. 18, 26. 6, 27. 14, 28. 4, 30. 12—13, 38. 10. 17, 40. 20, 48. 5. 13, 49 9—10, 59. 5, 65. 21, 72. 21, 73. 9, 77. 1, 84. 23, 99. 9—10, alia permulta, НЕМЬЖЕ 34. 22, 58. 14, 120. 13—14, 207. 4, 223. 7, 290. 1, 299. 28, 307. 15, 316. 25, 361. 7—8, 373. 10, 396. 20—21; НЕМЪ 77. 1—2, 124. 18, 136. 7, 146. 29, 209. 13, 353. 4, НЕМЪЖЕ 78. 6, 213. 7, 234. 9, 318. 23; НЕЖ 194. 10. 16 bis, 209. 18, 221. 28, 327. 27, 363. 5. 15; НЕЮ 99. 20, 122. 21, 174. 5, 193. 4, 245. 17, НЕЮЖЕ 184 7—8, 226. 7; dual. НЕЮ 32. 14, 310. 21, НЕЖ 24. 19, 210. 12; acc. plur. neutr. НѢЖЕ (НА) 248. 15; acc. plur. masc. et fem. НА 67. 8. 13, 124. 3, 131. 21, 155. 8, 156. 14, 181. 7, 233. 20, 238. 15, 251. 18, 289. 24, 386. 13—14; НАЖЕ 191. 25, 259. 5, 260. 9, 293. 10, 305. 10; acc. sing. fem. gen. НЕЖ 27. 13, 132. 23, 154. 25, 260. 5, 347. 16, НЕЖЕ 18. 18, 232. 12, 257. 10, 286. 16—17, 310. 12, 337. 11, НЮЖЕ pro НЕЖЕ 128. 29, 330. 5, 333. 10; НЕЖ (pro НЕЖ) 159. 7.

НЕБЕСЬСКЪ οὐράνιος caelestis: НЕБЀСКЫ 16. 2—3, НЀБСКЫ 17. 19, 18. 8, НЕБЀСКЫ 52. 11, НЕБЀСКЫНѪ 197. 18; ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς НЀБСКЫ 14. 11, 161. 24, НЀБСКАГО 62. 15, НЀБСКЫНИМЪ 62. 28; τῶν οὐρανῶν НЕБЕСКОЕ 6. 8—9, 44. 15, НЕБЕСКОЕ 20. 16—17, 35. 4, 45. 16, 47. 4—5, 61. 10, 67. 12, 261. 2, НЀБСКОЕ 30. 2, 45. 8, 46. 19 24—25, 64. 4, 68. 12, 78. 12, 83. 25, 92. 1, НЕБЕСКОЕ 69. 13—14, НЀБСКАГО 56. 18, НЀБСКАГО 43. 4, 67. 4, НЀБСКОУМОУ 47. 19, НЕБЕСКЫЯ 89. 21, НЀБСКЫЯ 295. 18, НЀБСЦИИ 90. 16, НЕБЀСЦѢМЪ 22. 23—24, НЕБЀСЦѢМЪ 61. 12, НЕБЀСЦѢМЬ 61. 5—6, НЕБЀСЦѢМЬ 35. 2; τοῦ οὐρανοῦ НЕБЀСКЫЯ 42 12—13, 226. 19, 239. 22, 261. 5, НЀБСКЫЯ 17. 17, 23. 20, НЀБСКЫНИМЪ 129. 25, НЀБСКЫМЪ 45. 14, НЕБЀСКЫНИМИ

177. 21—22, небесъскыхъ 89. 27—28, нб҃скыхъ 103. 24; ἐπουράνιος нб҃ск҃ъ 65. 15, нб҃ска 323. 2.

небесьнъ in nostro codice non legitur, sed in additamentis ex aliis codicibus depromptis: нб҃ноюѥ τῶν οὐρανῶν 10. 6. 15, 11. 20, нб҃нѣмъ 11. 17.

небо οὐρανός caeli: небо 11. 12, 185. 8, 204. 17, 208. 10, 235. 2, 269. 7. 16, 280. 10, 296. 3, 312. 21, нб҃о 49. 24, 55. 3. 4, 90. 12, 138. 28, 143. 21, 171. 2, 197. 22, 323. 3, 384. 15; небоу 36. 11—12, 258. 11, 272. 26; нб҃са 7. 23, 116. 27, нб҃са 319. 6; небесе gen. sing. 76. 5—6, 239. 15, 242 13, 317. 5, 338. 21—22, 339. 15, 340. 5—6, нб҃се 145. 8, 242. 2, 278. 4, 288. 16—17. 19, 338. 20, нб҃се 36. 4, 54. 24, 76. 3, 89. 21, 111. 22, 117. 1, 170. 15. 23, 242. 21, 247. 14. 22, 294. 3, 300 7, 325 1; local. sing. небесе 281. 14, нб҃се 68. 5, 113. 18, 217. 10, нб҃се 81. 5, 89. 24, 155. 27, 246. 5, 267. 27, 287. 8, 323. 4; нб҃сн dat. 55. 5, loc. 15. 22; нб҃с҃ 162. 10, нб҃съ 7. 25, 90. 2; instr. sing. нб҃семь 84. 21, нб҃мь 13. 6; небесеχъ 56. 22, 63. 16—17, 165. 4—5, нб҃сеχъ 11. 8, 19. 19—20, 56. 20, нб҃сχъ 14. 2, 161. 27, 255. 28, нб҃сχъ 15. 19, 32. 20. 23, 42 3, 56. 14, 62. 14, 63. 18. 23, 83. 13, 170. 16, 171. 5—6, 242. 19, 246 2, нб҃хъ 20. 18.

неводъ сагήνη sagena неводоу 47. 5.

неволѣ ἀνάγκη necesse 61. 21.

неврѣдоу сътворити ἀποδοκιμάζω reprobo: 77. 24, 163. 18, 289. 25—26

невъзблагодатьнъ ἀχάριστος ingratus. невъзблагодатьнъıмь 218. 19—20.

невъзможьнъ ἀδύνατος impossibilis: невъзможьно 68. 20, 156. 14—15 (ubi minus bene не възможьно legitur), невъзможьнаа 282. 2.

невѣрьнъ ἄπιστος incredulus: невѣренъ 399. 19, невѣрьнь 150 11, невѣрьнь 237 27, невѣрьнъı 59. 17, невѣрьнъıмıи 257. 11.

невѣрьствие, невѣрьство ἀπιστία incredulitas. невѣрьство 48. 8, невѣрьство 59. 24—25, 135. 11, невѣрьствию 151. 1, 184. 18—19 (vl. невѣрию).

невѣста νύμφη nurus· невѣста 258. 4, невѣстѫ 33. 3—4, 258. 4, 324. 20.

негодовати ἀγανακτέω indignor. негодовати 157—158, негодова 155. 2, негодоваша 72. 5—6, 75. 1, 97. 20, негодоуıѫ 260. 7, негодѫıште 172. 4—5.

негъли ἴσως forsitan 289. 13—14 (vl. некъли).

недалече vide sub далече.

недостати—недостанѫ ὑστερέω deficio: недоставъшю 319. 12.

недостоинъ ἀχρεῖος inutilis: недостоини 276. 2—3.

недѫгъ νόσος infirmitas· недѫгъ 9. 22, 28. 25, 29. 11, gen. plur. 216. 23—24, 222 18; acc. plur. недѫгъı 125. 4, 233. 9—10, instr. plur. 9. 24, 209. 22, cf. 118. 29 недѫжѫнъı, ubi недѫгъı exspectabamus; ἀσθένεια. недѫга 260 4, недѫгъı acc plur. 23. 13, недѫгъ gen plur. 212. 3, недѫзѣ 331. 2, cf. недѫгъ 114. 3, недѫгъ 186. 10, недѫзѣ 313 7; νόσημα недѫгомъ instr sing. 330 21—22.

недѫжьникъ ἄρρωστος infirmus· недѫжьникъ 135. 10, недѫжьникъı 185. 5—6.

недѫжьнъ ἀσθενῶν infirmus недѫжѫнъı 331. 6—7, недѫжѫнъıмъ 140. 7, 241. 13, недѫжѫнъıхъ 335. 12, τῆς ἀσθενείας недѫженъ 187. 30, недѫжень 259. 26; ἄρρωστος: недѫжѫнъıмъ 49. 11, недѫжѫнъı 136. 2—3; καϰῶς ἔχων недѫжѫнъıмъ 23. 10—11, 118. 26—27.

неже ἤ quam 30. 26, 36. 3. 10, 62. 2. 9 25, 68. 14, 135 31, 153. 7 13. 19—20, 156 10, 241. 23, 242. 1, 268. 1, 272. 27, 274. 23, 281. 21—22, 286. 18, 323. 20, 325. 15, 370. 9.

неистовъ естъ ἐξέστη in furorem versus est 125. 17, μαίνεται insanit 358. 24—25.

неключимъ ἀχρεῖος inutilis неключимааго 95. 5.

нелн addita praepositione отъ, отъ нелн ἀφ' ἧς ex quo 225. 11—12.

нелиже addita praepositione отъ. отъ нелиже ἀφ' οὗ cum 261. 18, quod 309. 23, одъ нелиже ἀφ' οὗ vl. ἐξ οὗ, ὡς ex quo 150. 18.

немоштьнъ ἀσθενής infirmus· немоштьна 175. 16—17, немощьна 101. 5.

ненавидѣти μισέω odi: ненавидѣти 342. 18, ненавидитъ 323. 12, 379. 27, 380. 5 16, ненавидѣахѫ 284. 24, ненавидѫи 368. 18, 380. 15, ненавидѫштнимъ 13. 31, 217. 22, ненавидѫштиихъ 195. 16, ненавиднмни μισούμενοι 31. 14, 87. 26—27, 169. 9, 294. 18.

неплодъı στεῖρα sterilis: неплодъı 190. 2, неплодъıи dat sing. 193. 1, nom. plur. 305. 11

неповелѣнъ μὴ ἐπιτρεπόμενος. о неповелѣнѣмь 187. 15.

неповиньнъ ἀναίτιος sine crimine, innocens неповиньни 37 15—16, неповинънъıхъ 37. 19—20.

неправьда ἀδικία iniquitas· неправьдѣ 262. 3—4, неправъдъı 272. 4, 343. 25.

неправьдьникъ ἄδικος iniustus: неправедьници 280. 5.

неправьдынъ τῆς ἀδικίας: неправедъıнъı 279 14—15, неправедънааго 271. 27, ἄδικος: неправъденъ 272. 8—9, неправъдъıнъı 272. 7—8, неправедънъı 14. 4—5, къ неправедьнѣемь 272. 9—10, cf. о неправедьнѣемь 188. 7. 10.

непраздьнъ ἔγκυος praegnans: непраздънои 196. 19; ἐν γαστρὶ ἔχουσα: непраздънъıимъ 295. 4, непраздънъımъ 88. 20, 169. 22—23.

непрѣзнь ὁ πονηρός malus· непрѣзнь 43. 28, непрѣзни 5 27—28, 13. 13, 246. 11, 386. 9; adj. непрѣзнии (sc. сънокы) τοῦ πονηροῦ 46. 4—5.

непъıщтеваніе πρόφασις obtentus непъıщеваніемъ 166. 27—28.

непъıщтевати — непъıщтюи ὑπολαμβάνω aestimo· непъıщтюи 225. 3, λέγω dico непъıщтюıтъ 235. 9, ἔδοξαν putaverunt непъıщтевашѧ 139. 19.

неразоумникъ ἀσύνετος imprudens. не разоумики (melius неразоумики) 142. 6.

нержкотворенъ ἀχειροποίητος non manu factus. нержкотворенѧ 177. 9—10.

несланъ ἄναλος insulsus. не слана (melius неслана) 153 25.

нести — несѫ φέρω fero несе 49. 3, несъı 396. 14, portantes несѫштѧ 307 25, προσφέρω offero: неси 22 1; мимо неси 175. 10, 300. 4, мимо нести 160. 26, vide sub мимо; несъı βαστάζων baiulans 394. 2; несеноу къıти ἀπενεχθῆναι portari 273. 11—12.

нестроение ἀκαταστασία seditio: нестроенїѣ 293. 20.

несъмъıслынъ ἀνόητος stultus: несъмъıслъıнаа 310. 5—6.

неоумѣвенъ ἄνιπτος неоумѣвенама (sc. ржкама) 52. 27, 140. 27, неоумъıвенама 140. 14—15.

нечаание ἀπορία confusio нечаанїѣ 295 14.

нечистота ἀκρασία immunditia нечистотъı 85. 5, ἀκαθαρσία spurcitia 85. 15.

нечистъ ἀκάθαρτος immundus: acc. sing. нечистъ 126. 11, 142 27, gen. plur. 216. 24—25, нечистъı 41. 11, нечистъıн 118. 9, 131. 13—14, 248. 19, нечѣста 209. 1, нечистоуоумоу 151. 3, 230. 1, 238. 4, нечистни 124. 23, 131 22, instr. sing. нечистомъ 130. 23, нечистомь 118. 3, нечистъıмъ 118. 13—14, dat. plur. нечистъıимъ 209. 11—12, нечистъıхъ 29. 10, 135. 15—16, κοινός communis· нечистама (sc. ржкама) 140. 14.

нешъкенъ ἄραφος inconsutilis: не шъкенъ 394 20

ни οὔτε, μηδέ neque: 17. 14. 17. 18 25. 26, 19. 4, 20. 10, 22. 18, 27 4. 5, 30 6. 7. 8. 9. 20, 31. 23, 32. 13, 35. 15, 36. 18, 37. 12, 38. 18, 40. 6 bis, 43. 10, 55. 19. 21, persaepe. In verbis онъ же рече ни vocabulum ни respondet graeco οὐχί. 194. 20, 257. 26, 259. 3. 9, 274. 12, vel graeco οὔ 44. 26, 316. 6, 343. 9, 400. 18; или ни est graecum ἢ οὔ: 80. 3, 164. 1, 290. 15, cf. ни ни οὔ οὔ 13. 12. Verbis аштє ли же ни vertitur graecum εἰ δὲ μή: 122. 20, 374. 23, 375. 25, sive graecum εἰ δὲ μή γε 214. 12, 241. 4—5, 259. 22, 266. 26—27. Interrogativum ни ли reddit graecum οὐδέ: 163. 17, 215. 3, 306. 13.

нива χώρα ager· нива 254. 4—5, cf. 187. 28, нивъı regiones 328. 14.

ниединъ sive ни единъ, uti in textu legitur οὐδείς nemo: ниединъ же 208. 16, 265. 25, ниединого же 133. 29, 360. 16, ни отъ единого же ἀπ' οὐδενός 231. 25, ни къ единомоу πρὸς οὐδὲ ἕν 106. 8, ни единѣмъ же ἑνί.. οὐ 251. 10; ни единa ἕν . οὐκ 253. 1, ни единоѫ οὐδέν, μηδέν, οὐδεμίαν 133. 2, 135. 8, 304. 7, 391 25, 392. 13, ни къ единои 208. 11—12.

ниже κατωτέρω infra 5. 14, до ниже ἕως κάτω 182. 12.

нижьнии ὁ κάτω deorsum: нижънѣаго 109. 25, нижъниχъ τῶν κάτω de deorsum 349 6.

низъ κάτω deorsum 206. 22, 347. 11, низоу id. 178. 5.

низъвести — низъведѫ καταβιβάζω demergo: низъведеши сѧ 242. 3—4

низъкѣсити καθίημι summito: низъкѣсиша 212. 16.

низъложити καθαιρέω depono: низъложи 194. 2.

низъринѫти κατακρημνίζω praecipito: (да кѫ) низъринѫли 208 22.

низъходити καταβαίνω descendo: низъходѫштѧ 319. 8.

низъхождение κατάβασις descensus· низъхождению 287. 3.

низъшьд — in низъшедъшен καταβάντες qui descenderant 125. 18.

никакоже μηδέν nihil 209. 7—8, 368. 3—4.

никодимъ Νικόδημος Nicodemus 321. 22, 322 7. 21, 346. 14, 396. 13; никодимѣ 313. 3.

николиже οὐδέποτε nunquam: 20. 24, 28. 19, 75. 4. 13, 77. 23, 100. 8, 121. 14—15, 123. 6, 270. 12. 13—14, μηκέτι 75. 13, οὐ — πώποτε 315. 22, οὐκ 37. 19.

никоторъıи οὐδείς nemo: никоторъı 208. 5—6, никотеръıи 343. 10.

никъгдаже οὔπω nondum 307. 16, μή—πώποτε ne — unquam 339. 1.

никъдеже οὐ — πώποτε neque — unquam 334. 10.

никътоже οὐδείς nemo: 82. 7—8, 122 23, 166. 10, 214. 10. 21—22, 228. 5, 240. 8—9, 307. 15, 315. 22, 346. 4, 396. 21; никтоже 24. 14—15, 26. 28—29, 28. 13, 36. 17, 38. 19, 67. 18, 70. 6, 87. 12—13, 90. 15, 122. 18, 125. 31, 130. 25, 131. 4, 134. 19, 152 20, 155. 14, 156. 20, 159. 9, 160. 18, 171 4, 194. 22, 214. 15, 223. 13, 243. 3, 249. 22, 269 2, 281. 3, 282. 6, 286. 18, 322. 1, 323. 3, 325. 3, 327. 26, 339. 20, 341. 18, 342. 12, 343. 27, 344. 18. 25—26, 348. 26, 353. 7, 358. 17, 359. 14, 373. 17, 375. 9. 13, 380. 17, 381. 11, 383. 10, 385. 25, 401 18, — никогоже 58. 20, 149. 2, 203. 19, 240. 22, 388. 13—14, 391. 1; — никомоуже 21. 24, 56. 23, 58. 23, 119. 21, 143. 25, 146. 17—18. 28, 149. 5, 160. 25, 184. 4, 211. 25, 232. 21, 233 6—7, 235. 16, 237. 12, 332 19, 348. 13, 350. 6; — нн о комьже 79. 28, 163 29.

никънже οὐδείς nemo: никънже 272 13—14, 347. 23. 24, никъже pro никънже 17. 5—6; никоемуже 303 7, 341. 12, 393. 7, никоемже (pro никоемуже) 384. 3.

нима dat. instr. dualis αὐτοῖς, praecedente praepositione къ aut съ: 201. 12 17, 286. 24, 309. 6. 7, 310. 5. 17. 18.

нимн instr. plur. praecedente praepositione съ aut прѣдъ 26. 26, 58. 3, 93 22, 122. 12—13, 139. 2. 22, 148. 11, 149. 24, 213. 6, 214. 5, 216. 18, 220. 25, 267. 13, 286 9, 300. 17, 305. 25, 308. 1. 20. 22, 311. 3 25, 324. 2—3, 357. 8, 369. 23, 385. 23, 388. 6, 389. 15, 399. 5. 13—14

нимь instr. sing. αὐτῷ, coniungitur cum praepositionibus съ et прѣдъ: 12. 6, 13. 23, 37. 9, 45. 1, 58. 6, 73. 15, 95. 12, 107. 22, 108. 12, 119. 6, 125. 2, 130. 6, 132. 9. 24, 134. 11, 145. 7, 175. 29—30, 181. 10—11. 25, 182. 21—22, 190. 26, 195. 7. 25, 213. 17—18, 215. 8, 221. 22, 225. 21, 226. 4, 231. 8, 232 4, 235 7, 236. 18. 22, 245. 2, 246. 17, 263. 10, 266. 3, 297. 23, 301. 13. 20, 305. 17, 307. 19, 324. 18—19, 341. 22, 362. 1—2, 367. 25, 390. 13, 394. 5, 395. 24; idem casus scribitur нимъ: 37. 12, 48. 28, 74. 10, 93. 1, 95. 10, 101. 21—22, 109. 2, 110. 6, 123. 8. 13, 127. 20, 137. 2, 157. 10—11, 184. 9, 211. 11, 212. 14, 215. 5, 224. 6, 232. 11, 236. 25, 264. 26, 297. 23, 306. 7, 307. 6, 356. 18—19, 366. 6, 390. 19.

нимъ dativus pluralis αὐτοῖς, coniungitur cum praepositione къ: 27. 10, 45. 21, 50. 10, 77. 11, 125. 22, 139. 17. 23, 163. 1—2. 8—9. 23, 185. 8, 203. 15. 19, 207 21. 27, 210. 2. 212. 25, 213. 22, 214. 3. 9, 215. 3. 21—22, 226 16, 228. 23, 229. 2. 12, 233. 12, 240. 16, 246. 12, 252. 1—2, 261. 14, 263. 15, 266. 4, 274. 14, 278. 25, 282. 12, 284 22, 288. 15, 290. 5. 16. 20, 291. 29, 302. 16—17, 304. 4. 20, 308. 8, 328. 6, 337. 3, 346. 14, 360. 1; idem casuss cribitur нимь 198. 5. 11, 253. 26, 254. 3, 263. 22, 267. 13, 305. 6; къ нимъже 360. 1.

них genetivus aut praepositionalis plur. αὐτῶν αὐτοῖς, praecedentibus praepositionibus отъ, о: 26. 27, 29. 2, 49. 11, 59. 7, 62. 20, 78. 8, 81. 14, 86. 3. 4, 92. 5, 93. 15, 104. 19, alia; къ них 197. 7, 308. 5, 354. 13, 380. 17, 385. 18, 386. 23, 387. 12. 12—13; оу них 241. 7, 329. 1, на них 279. 18, них 35. 22, 182. 16—17, 189. 10, 195. 31, 218. 10—11, 252. 6—7, 309. 8.

нинеѵѣитѣ Νινευίτης: нинеѵѣитомъ 249. 11, adj. нинеѵѣитьсции 248. 18, нинеѵѣитьстии 41 7—8.

нинеѵѣ τοῦ Νηρί 205. 1

ниць ἐπὶ πρόσωπον in faciem suam: ницъ 100. 25, 211. 20, 276. 19, ници 58. 16.

ничьтоже οὐδέν nihil: ничьтоже 141. 28, 314. 4, ничътоже 128. 24, 185. 4—5, 242. 16, 304 9, 336. 15—16, ничтоже 32 3, 60. 2, 84. 6. 12, 203. 16, 252. 12, 352. 6—7; — ничесоже 45. 20, 107. 5—6, 119, 21, 160. 14, 177. 13, 179. 7. 10. 12, 184. 4—5, 205. 25, 210. 23, 218. 16, 237. 13—14, 282. 20, 299. 16—17, 303. 24, 324. 15, 332. 10, 333. 15—16, 342. 12, 344. 14, 349. 21, 356. 3, 365. 4, 377. 23, 378. 15, 383. 12. 15, 384. 21, 400. 13—14, ничьсоже 103. 14, 106. 5. 20, 135. 16, 141. 21, 177 15, 291. 28—29 (vl. нн о чесомьже), 304. 21, 306. 16, ничъсоже 75. 11, 233. 12; ничимъже 4. 10, 151. 18.

ништь πτωχός pauper, mendicus. ницъ 273. 5, ништии 10. 5, 34. 11, 216. 29, 222. 26, ништнимъ 68. 4, 155. 25—26, 172. 9, 207. 11—12, 284. 7, ништимъ 373. 22, ницинимъ 97. 23—24, 281. 12—13, 366. 15—16, ништиихъ 366. 16, ништюмоу 273. 11; ништмь 172 12, 264. 21, 265. 19, 366. 20, ницимь 98. 2—3.

новъ νεός novus: ново 27. 7, 122. 25, 214. 20, новое 122. 26—27, 214. 14, cf. 174. 10 nota, нова gen. sing. 27. 4, 122. 23, 214. 16, acc. plur. 47. 21, новоуоумоу 214. 22—23; καινός. новъ 99. 26, 396. 20, новы nom. sing. 298. 8, gen sing. 214. 10—11, acc. plur. 27. 8, 122. 27, 214. 20, instr. plur. 185. 2, новое 118. 12—13, 122. 21, новаго 99. 21, 174. 6, 214. 14—15, новѣмь 214. 12, но-

ѣкмь (vl. новѣкемь) 110. 23; на новъı мѣсацѫ vide sub мѣсаць 59. 11, 115. 3, 187. 13.

нога πούς pes: нога 61. 24, 153. 11, ногы 8. 13, 196. 3, 206. 26, ногъ 30. 23, 233 19, ногамн 19. 6, 135. 27, ногама 13. 7—8, 53. 25, 82. 5, 142. 28, 166. 18, 292. 5—6, 364. 12—13; ногѣ 62. 3, 79. 15, 112. 16, 153. 13, 224. 13. 15, 225. 8, 269. 21, 311. 16. 20, 360. 22, 366. 9. 10, 371. 14. 18. 24, 372. 1. 5. 10. 12, 398. 23, ногѣ 225. 9. 14, ногоу 132. 20, 224. 12, 225. 13, 230. 25, 231. 18, 245. 8, 276. 19, 363. 10, 371. 21, 397. 27.

ноє Νῶε 90. 22, 277. 28; adj. ноєвъ 205. 16, ноєвъı 90. 17, 277. 25.

ножь μάχαιρα gladius: ножь 102. 9. 10, ножъ 102. 6, 176. 9, 299. 20—21, 388. 15. 18, ножа 299. 26, ножемь 102. 10, ножемъ 300. 24.

ножьница θήκη vagina: въ ножьницѫ 388. 18—19

носити βαστάζω porto: носити 305. 3, 381. 24, носитъ baiulat 266. 9, носите 240. 21, ношлаше 366. 18, носѫ 173. 6, 297. 14, носѫштєи 222. 1—2, ношъше acc. sing. neutr. 249. 2; φορεῖν: носѫ 392. 13—14; φέρω fero, porto: носѫште 120. 8—9, 212. 11; носимъ part. pass. αἰρόμενος 120. 9, нє оудобь носима δυσβάστακτα 82 19, 251. 9.

ношть νύξ nox: ношть 100. 3. 10, 129. 8, 131. 5, 200. 6, 210. 21—22, 216. 7, 278. 14—15, 400. 13, ношь 254. 14—15, 279. 18, ношть 174. 13. 20, 353. 6, 373. 24; acc. plur. ношти 41. 5. 7, gen. sing. 92. 12, 246. 13, ноши 50. 9; gen. plur. ношии 8. 1; ношти 111. 8—9, 296. 16, 321. 24, 346. 15, 361. 17, 396. 14, ношиѫ 5. 6, ношть 113. 5.

ноштьнъ τῆς νυκτός. ношънѫѫ 197. 6, ноштьнѣи 139. 16.

ноүшию pro оүшию praecedente praepositione въ, proprie къи—оүшию 193. 18.

нъ ἀλλά sed 8. 6, 11. 4. 10, 13. 16, 15. 27, 16 12, 20. 17, 21. 25, 22. 10, 26. 15 19, 27. 7. 12. 26, 31. 9, 33. 1, 34. 17. 20, 44. 3, 52. 5, 56. 1. 14, 59. 4, 60. 21, 64. 2. 23, 66. 7. 24, 72. 3. 11. 17, 75. 20, 81. 4. 10, 87. 20, 97. 13, 107. 6, 119. 22. 28, 121. 6, 122. 3. 5. 26, 125. 30, 126. 9, 127. 8. 26, multa alia.

нъıнѣ νῦν nunc: 104. 1, 108. 24 26, 156. 25, 169. 28, 181. 24, 199. 10, 217. 2. 3. 15—16, 250. 13—14, 273. 24, 287. 17, 299. 17, 316. 8, 319. 23, 327. 4. 15, 333. 2, 347. 6, 350. 22, 351. 28, 354. 25, 356. 22, 361. 11, 362. 14, 368. 24, 369. 4—5, 373. 25, 374. 14, 377. 19, 380. 14. 18, 381. 10, 383. 7, 384. 2. 4. 8, 385. 2. 8, 386. 1, 391. 15—16, 401. 12—13; ἄρτι 7. 19, 27. 12. 12—13, 102. 12, 354. 22, 355. 13, 371. 19, 374. 2. 13, 381—382, 384. 7.

нь, recte ıгь, accusativus sing. masc. gen. pronominis и—ѣ (ıа)—є (ıє), praecedente praepositione въ, на. 30. 17, 37. 25, 38. 9, 106. 4, 107. 16. 24, 116. 28, 123. 20, 124. 9, 136. 18, 141. 29, 143. 17, 146. 8, 151. 7, 155. 22, 159. 20. 21, 176. 7—8, 177. 3. 6, 178. 1. 8, 179. 6, 180. 13. 16, 190. 14, 204. 19, 207. 20, 215. 17, 230 10, 244. 15, 252. 6, 266. 26, 275. 16, 290. 3, 300. 29, 301. 13, 302. 7. 22, 303. 26, 304. 8, 309. 21, 318. 6, 320. 11, 323. 7. 11. 15, 344. 26. 28, 346. 5. 12, 347. 10, 350. 1. 15, 352. 20, 369. 24, 373. 16, 388. 2, 396. 7; нанѣ 7. 25, 79. 22, въ нѣ 364. 25; — нѣıє 30. 1, 38. 16, 91. 9. 23. 24, 159. 9, 233. 15, 241. 1. 15, 256. 20, 257. 8—9, 278. 2. 6, 297. 7. 15, 317. 8, 337. 14—15, 387. 16—17

нѣкоторъıи vl. pro единъ, cf. 112. 21 nota.

нѣкъгда ποτέ aliquando 299 7.

нѣкъто τις aliquis 232. 8, нѣкомоу vl. pro єтєроу 112. 21 nota.

нѣкъıи τις aliquis, unus нѣкъı 234. 6, 300. 24, cf. vl. ad 152. 16 nota, 220. 15 nota, 221. 5 nota, нѣкѫıѫ 292. 20 nota, нѣци 109, 10—11 nota.

нѣмъ κωφός mutus: нѣмъ 39 1. 2, 191. 19, 247. 16, nom. sing. нѣмъı 28. 18, 247. 18, acc. plur. 53. 23. 26; ἄλαλος· нѣмъ 150. 2, нѣмъı nom. sing. 151. 3, нѣмъııа 144. 3.

нѣсмь 1 pers. sing. οὐκ εἰμί non sum нѣсмь 386. 10, 389. 12, 390. 9 et 316 3. 5, uterque locus e codice zograph. depromtus, caetera нѣсмъ 22. 9, 116. 18, 203—204, 221. 4, 269. 8. 17, 280. 4, 301. 17, 316. 19, 324. 17, 348. 14, 349. 8, 384. 10, 385. 18, 386. 6—7, нѣсъмъ 7. 8; verbum auxiliare нѣсмъ 53. 8; — 1 pers. plur. нѣсмъ 350 27. — нѣси 94. 16, 316. 14, 393 12; — нѣстъ 31. 21—22, 33. 6. 8. 10, 39. 24, 48. 5, 53. 12, 62 27, 71. 1, 72. 2, 81. 9, 82. 24—25, 112 6, 128. 24, 134. 7, 135. 5, 143. 5, 152. 23, 157. 27, 159. 9, 160. 27, 165. 9—10, 166. 1, 183. 21, 219. 2. 16, 223. 13, 228. 9—10, 232. 25, 239. 3—4, 248. 16, 253. 1, 255. 1, 291. 23, 308. 10. 24, 327. 5, 333. 21, 343. 18. 25, 348. 4, 350. 25, 351. 9, 354. 9, 355. 29, 358. 1, 359. 27, 361. 3. 18, 372. 15, 377. 4—5, 380. 7, 391. 12. 16; нѣ pro нѣстъ 341. 12; — нѣстє 37. 7. 13, 66. 1. 7, 75. 3, 77. 23, 81 6, 123. 6, 154. 19, 165. 6, 351. 17, 359. 8, 380. 4.

нѣчьто τι aliquid: нѣчьто 224. 22, 252. 5, 373. 22; нѣчєсо 71. 19.

нждити сѧ βιάζομαι vim patior. нждитъ сѧ 35. 1, cf 272. 25—26 nota; нжждашете παρεβιάσαντο coegerunt 310. 14.

нжжда ἀνάγκη necesse нжждѫ (имамъ) 265. 7.

нжждьникъ βιαστής violentus: нжждънищи 35. 5.

нждоуже praecedente praepositione отъ, отъ нждоуже ὄθεν unde: отъ нждоуже 41. 15, отъ нжджже 248. 23; sine praepositione ждоуже 94. 17. 23.

O

о praepositio, construitur cum praepositionali et accusativo; о cum praepositionali respondet graeco περί cum genetivo: 29. 2, 118. 21, 133 1, 141. 1, 158. 1, alia; περί cum accusativo. 116. 15, 124. 14, 126. 14, 149. 23, 153. 4, alia; ἐπί cum dativo: 21. 13, 117. 23, 124. 4, 139. 26, 155. 29, 156. 4, 211. 11, alia; ἐπί cum accusativo. 132. 17, 149. 16. 21, 150. 23, alia; ἐν: 28. 20, 117. 2, 125. 20, 135. 4, 136. 7, 152 21, alia; — о cum accusativo raro usurpatur, veluti: о десниж ἐκ δεξιῶν 157. 17. 26. 27, 292. 4, 302. 14, 305. 20 bis; respondet graeco ἐπί cum accusativo. 181. 7, 394. 25; о себѣ αὐτομάτη 129. 10

об in об онъ полъ reddit graecum πέραν, trans 9. 2, 65. 20, 316 21, 324. 11, 337. 12 25, ἀντιπέραν 229. 17; об ношть διὰ νυκτός per noctem 210. 21, 216. 7.

оанъ pro иоанъ, quod vide: оана 175. 1, оаномъ 118. 19, utroque loco praecedit и.

оба ἀμφότεροι 52. 14, 189. 17, 190. 2, 211. 6, 219 1, обѣма ἀμφοτέροις 224. 28; оба на десѧте δώδεκα 29. 8, 71. 8, 135. 13, 152. 6, 157. 3, 226. 3, 234. 18, 282. 12, 297. 23, оба оі δύο 66. 6, 115. 7, 154. 18, 188. 23, 236 25, 317. 16, 397. 8, обѣ τὰς δύο vel τοὺς δύο 139. 2, 153. 8. 20, 235. 2; обою τῶν δύο 72. 6, 81. 24, 106. 15—16. 26, обоиж 76. 19, 317. 25; обою на десѧте τῶν δώδεκα 101. 21, 172. 22—23, 173. 23—24, 175. 29, 296. 25, 300. 16, 342. 4, 399. 4, обоиж и. д. 98. 10—11; обѣма на десѧте τοῖς δώδεκα 33. 25, 69. 4, 99. 1, 127. 20, 160. 9, 173. 16, 187. 9, 299. 2, 341. 22, шбѣма 29. 12; — обое ἀμφότερα 27. 8—9, 214. 21, cf. шбоиж 122. 27 nota.

обаче πλήν verum tamen: 35. 28, 36. 7, 61. 22, 100. 27, 103. 21, 217. 11, 218. 14, 241. 20. 29, 242. 17, 250. 19, 255. 20, 262. 19—20, 279. 20, 286. 7, 298. 9. 12, 300. 5, 305. 9, 370 5, 397 11—12

обида πονηρία nequitia· обидъı 142. 17, обидж творити ἐπηρεάζω calumnior 217. 25.

обидьливъ vl pro неправьдьнъ обидьливъıа 14. 4 nota.

обидѣти—обиждж ἀδικέω iniuriam facio. обиждж 70. 25; ἀποστερέω fraudem facio· обиди 155. 18; συκοφαντέω defraudo: есмъ обидѣлъ 234. 8; διασείω concutio· обидите 203. 19 (vl. ἀδικήσητε, quod interpres slavicus legisse videtur).

обиджь (—обити) κυκλόω circumdo. обиджь 359. 2; περιχυκλόω: обиджѣ 287. 20.

обимати—обемлиж, обѧти συλλέγω colligo обемлиѫ 20. 4, 219 22; καταλαμβάνω comprehendo обѣмѫ 314 7; συγκλείω concludo: обѧсѧ 210. 15; обемъ ἐναγκαλισάμενος complexans 152. 10, 155. 7.

обинобати сѧ in не обиноуıа сѧ παρρησίᾳ palam 147. 6, 344. 14, 361. 25, 383. 20, 384 2, 389. 18, не обинжıа сѧ 359. 4—5.

обити—обиıь ἐντυλίττω involvo: обитъ 110. 21, 307. 13, ἐνειλέω обитъı-и 183. 2—3; δέω ligo: обисте 396. 16.

обитѣлъ κατάλυμα diversorium, refectio. обитѣлъ 173 9, 297. 17, обитѣли 197. 4; μονή mansio обитѣлъ 377. 2, обитѣли 374 21—22.

обладати κατεξουσιάζω potestatem exerceo· обладаıѫтъ 72. 9, 158. 4—5, обладаıѫште ἐξουσιάζοντες qui potestatem habent 298. 19; обладаıѫштоу ἡγεμονεύοντος procurante 201. 24—25.

облакъ νεφέλη nubes: облакъ 58. 12, 148. 21, 237. 5. 7, 258. 6, облака 58. 13, 148. 22, 237. 8, облацѣ 295. 20, облакъı 177. 21, облацѣхъ 89. 27, 103 23—24, 170. 18—19.

область ἐξουσία potestas. область 75. 27—28, 125. 3, 162. 4—5, 285. 9—10, 301. 6, 358. 19. 20, областъ 288. 14, 333. 7, gen. sing. области 118. 13, 303. 15, 393. 7, dat sing. 290. 10, областиıь 162. 3—4. 8, 288. 13; περίχωρος regio. области 231. 2.

облачити сѧ ἐνδιδύσκομαι induor облачаıе сѧ 229. 22, облачаıе сѧ 273. 4; ἐνδύομαι облачити сѧ 135. 21.

облѣсти—облажѫ μεῖναι maneo облази 310. 14, облѣстъ 310. 17.

облизати ἐπιλείχω lambo облизаıѫ 273. 10.

обличити—обличати ἐλέγχω corripio· обличи 63. 3, arguo· обличитъ 381. 18, обличатъ сѧ

323. 23; обличаатъ arguit 351. 13, part. pass. обличаемъ 204. 10.

облобъзати καταφιλέω osculor облобъза κατεφίλησε 102. 1, 176. 6—7, 269. 14—15, облобъзаше κατεφίλει 224. 14—15, облобъзаѭштии καταφιλοῦσα 225. 12—13.

обложити περιβαλεῖν circumdo. обложатъ 387. 19, περίκειται 153. 3.

облъстити παγιδεύω capio обльстатъ 79. 22, ἀγρεύω (да бѫ) обльстили 163. 26.

облѣщти—облѣкѫ ἐνδύω induo облѣцѣте 269. 20, облѣша 107. 27, 180. 19, ἐνδιδύσκουσιν 180. 12, περιέβαλον 392. 7—8; облѣче сѧ περιεβάλετο coopertus est 17. 27, 255. 11, облѣчете сѧ ἐνδύσησθε induamini 17. 15, 312. 16, vestiamini 254. 23; облъкъ περιβαλών 303. 27—28, облъченъ ἐνδεδυμένος vestitus 116 13, облъчена 79. 10, ἠμφιεσμένον 34. 18, ἱματισμένον 230 24, облъчена 132. 1—2.

образъ εἰκών imago образъ 164. 6, 290. 18, образоѣ 80. 8; μορφή effigies. образомь 184. 14; ὑπόδειγμα exemplum: образъ 372. 12.

обратити στρέφω converto: обрати στρέψον praebe 13. 17—18, обрати сѧ ἐστράφη conversus est 398 1, обрататъ сѧ 370. 3, обратите сѧ στράφητε 61. 8, обрашть сѧ στραφείς 243. 1. 6—7, 305. 6, обрашть сѧ 27. 25—26, 57. 4, 221. 15, 225. 5—6, 239. 16, 266. 3—4, 301 24, 317. 17, 370. 3, обрашъшии сѧ στραφεῖσα 398. 8—9; ἐπιστρέφω. обратити ἐπιστρέψαι convertere 190. 27, обратитъ ἐπιστρέψει 190. 24—25, 275. 5, обрататъ сѧ 43. 18, 127. 27, обрашть сѧ ἐπιστραφείς 133. 11, 147. 8, ἐπιστρέψας 299 7.

оброкъ ὀψώνιον stipendium· оброкы 203. 21.

обрѣзание περιτομή circumcisio 344. 3. 5.

обрѣзати περιτέμνω circumcido. обрѣзате 344. 5, περιτεμεῖν обрѣзатъ 194. 18, обрѣжѫтъ 198. 12.

обрѣмєнити φορτίζω onero· обрѣмененнии 36. 21.

обрѣсти—обрашти, обрѣтати—обрѣтаѭ εὑρίσκω invenio: обрѣте εὗρεν 23. 4, 64. 17, 70. 2—3, 75. 12, 100. 29, 101. 10, 143. 11, 160. 15, 175. 11—12. 19, 192. 12, 207. 9, 237. 11, 259. 14, 269. 25, 270. 23, 300. 11, 318. 2. 10. 13, 320. 17, 331. 23, 362. 3, обрѣте сѧ 2—3; 1 pers. sing. aor. обрѣтъ εὗρον 22. 19, 221. 17, 267. 24—25, 268. 11, 304. 7. 22; 1 pers. plur. aor. обрѣтомъ 302. 23, εὑρήκαμεν 318 3—4 15—16; 3 pers dualis aor. обрѣтете 159 13, 173. 14, 201. 3, 286. 22, 297. 21, 311. 1 (ubi обрѣтете in обрѣтоста correctum), 3 pers. plur. aor. обрѣтѫ 79. 7, 103. 7, 107. 28, 197. 27, 221. 19, 230. 22—23, 277. 1—2, 308. 1. 3, 310. 3; particip. обрѣтъ εὑρών 46. 20—21, 47. 1, 267. 20, 356. 8, 367. 16; обрѣтъши 133. 2, 268. 8; обрѣтъше 119. 7, 212 14, 337. 24, dual. обрѣтъша 201. 1, nomin. plur. fem. обрѣтъшѧ 309. 26; обраштеши εὑρήσεις 61. 1, обраштетъ εὑρήσει 41. 16, 57. 14, 91. 15, 160. 13, 256. 9—10, 257. 1, 267. 19—20, 268. 8, 279. 21, обрѣщетъ 33. 13, 62. 23, 171. 15, 256. 14, 357. 22, обраштемъ 345. 9, обраштете 79. 4—5, 345. 6. 12, 400. 20, обрѣщете 19. 8—9, 36. 25, 197. 15, 247. 1—2, wбрѣщете 2. 14, обраштета 73. 14, 159. 8, 286. 17, обраштѫтъ 215. 17, 234. 21; — обрѣтаѭ εὑρίσκω invenio 259. 17, 303. 8, 391. 26, 392. 12—13. 19, обрѣтаатъ 19. 11, 41. 13—14, 247. 4, 248. 23—24, обрѣтаѭтъ 19. 29, обрѣтаѧ 248. 21, обрѣтаахѫ 177. 2, 288. 6.

обрѫчити μνηστεύω desponso обрѫченѣ 192. 3, instr. sing. обрѫченѣѭ 196. 18, обрѫченѣи pro обрѫченѣи 2. 24.

обоути, unde particpium обоувенъ ὑποδεδεμένος calciatus обоувены 135. 19.

обоѫти μωραίνομαι evanesco оубоѫтатъ 267. 4, wбоѫтѥтъ 10. 21.

объдрѣжати, unde particpium обьдрѣжа, vl. pro одрѣжа, quod vide.

обѣстоѣти κυκλόω circumdo. обѣстоимъ κυκλούμενος 294. 22.

обѣходити περιάγω circumeo обѣхождаше 135. 12.

обычан τὸ ἔθος mos· обычан 396. 17—18, consuetudo по обычаю 190. 6—7, 299. 27—28, обычаѭ 200. 20, обычан имѣ vel обычан кѣ εἰώθει consueverat 106. 10, 154. 5; συνήθεια consuetudo обычан 391. 27; τὸ εἰωθός по обычаю 207. 5, κατὰ τὸ εἰθισμένον по обычаѭ 199. 7.

обьштьникъ κοινωνός socius. обещьници 85. 23—24, cf. 211. 14 ubi обыщьника, vl. pro наслѣдьника nostri codicis.

обѣдание κραιπάλη crapula обѣданиимь 296. 6—7.

обѣдовати ἀριστάω prandeo обѣдоуоутъ 250. 10, обѣдоуите 401. 18, обѣдовашѧ 401. 25.

обѣдъ ἄριστον prandium 78. 18, 264. 15, обѣда 250. 13, cf. на обѣдѣхъ 292. 14; ἄρτος panis обѣдъ 264. 28.

обѣсити κρεμάω suspendo· обѣсатъ 61. 17—18, обѣшеноую 306. 9—10.

обѣтование ἐπαγγελία promissum 312. 14.

обѣштати ἐπαγγέλλομαι promitto: обѣщашѧ 172. 25

обѧзати καταδέω alligo. обѧза 244. 16, бедемéнос обѧзанъ 364. 12, обѧзано кѣ περιεδέδετο 364. 15.

овидокъ τοῦ Ὠβήδ 205. 9, cf. wвидъ, wвида 1. 9—10. 10.

окъ ὃς μέν, окъ же ὃς δέ alius окъ 78. 21. 22, око 42. 22 ter, 44. 13 ter, 127. 16. 17 bis, 226. 17, ова neutr. plur. 42. 11, 127. 5, 235. 11, овогο 77. 7 ter, 305. 19—20, овомоу 93. 10 11—12. 13, ови 56. 6, 104. 6, 113 15, 146. 23, 343. 8, овы 163. 6 bis, овн ἄλλοι 235. 11, 345 26, 353. 18, 354. 10.

овьде ὧδε hic овьде 277. 11, овъде 170. 5, 277. 17.

овьца πρόβατον ovis· овъцѫ 267. 25, овьцѧ 30. 27, 95. 16, 357. 28, 402. 14, овъцѧ 29. 3, 95. 15, 100 4, 138. 6, 174. 14, 320. 17. 20, 357. 5 6. 8 9. 19, 358. 2. 4. 5. 11, 359 10, 402 8, овецъ 62. 19, 188. 5, 267. 15, 359. 9, овъцамъ 29. 23, 53 9, 357 4 16, овъцахъ 358. 7.

овьчии τῶν προβάτων: овьчии 357. 1, овьчахъ 20. 2; овьча кѫпѣль ἡ προβατική κολυμβήθρα овьчи 330. 2

овьчѧ πρόβατον ovis. овьчѧ 38 1, овьчате 38. 4.

овѫдоу ἐντεῦθεν hinc 394. 6.

оглѧдати сѧ, vl. pro озирати сѧ, quod vide. 133 16 nota.

огнь πῦρ ignis. 20. 13, 59. 13, 62. 5, 150. 20, 153. 9, 10. 15. 16. 22, 203. 7, 239. 14, 278. 4, 378. 18, огнъ 96. 14, 301. 9, огнѣ 257. 21, огнемь 46. 8, 153. 22—23, 204. 3. 6; κλίβανος clibanus: огнь 18. 2; ἀνθρακιά огнь 389. 13; πυρετός febris· огнь 23. 7, 118. 23, 330. 4, огню 209. 18—19, огнемь 209. 17; огнемъ жегомъ πυρέσσω febrico 23. 6, огнемь ж. 118. 20.

огньнъ τοῦ πυρός: огньнѫ 46. 14, 47. 14, огньнѭ 62. 11, 153. 20—21.

огобьзити сѧ εὐφορέω uberes fructus fero: огобьзи сѧ 254. 4.

оготовано pro оуготовано 72. 3—4.

ограждти (φραγμόν) περιτίθημι (sepem) circumdo: (оплотомь) огради 76. 30, 162. 19—20.

оградъ κῆπος vl. pro врътоградъ 261. 3—4 nota.

одежда ἔνδυμα vestimentum: одежда 17. 16, 254. 24, въ одежди 17. 22—23, одеждахъ 20. 1—2; ἱματισμός vestis: одежди 223. 4; στολή stola. одеждѫ 183. 18, 269. 19, одеждахъ 292. 11.

одръ κράβαττος grabattus: одръ 120. 13, 121. 5. 10 12, 331. 11. 13 19. 20, одра 331. 17, одрѣхъ 140. 2; κλίνη lectus. одръ 228. 7, одромъ dat. plur. 140. 23, instr. sing. 128. 22, одрѣ 25. 7, 143. 12, 212. 10—11; κλινίδιον lectus· одръ 213. 4, одромь 216. 16—17; σορός loculus: одръ 222. 1.

одръжати συνέχω teneo одръжима 209. 16—17, одръжими 231 4—5, одръжимъı 9. 25; κατέχω: одръжимъ 330. 22, περιέχω circumdo: одръжаше 210 10—11; ἐπέχω intendo: одръжѫ 263. 20

одъждити βρέχει pluit. одъжди 278. 4.

одънелиже pro отъ нелиже 150. 18, vide sub нелиже.

одѣание—одѣнне ἔνδυμα vestimentum. одѣание 79. 11, одѣаниѣ 79. 13, одѣнне 112. 1; ἱματισμός vestitus одѣнне 236. 17; στολή stola. одѣанихъ 166. 23.

одѣти—одежда, одѣати περιβάλλω operio. одежемъ сѧ 18. 6, одѣсте 95. 25, 96. 19, одѣхомъ 96 4; περιτίθημι circumdo: одѣша 107. 18; одѣнъ περιβεβλημένος amictus 176. 17—18, 183. 17—18, одѣна ἠμφιεσμένον indutum 223. 4; одѣетъ ἀμφιέννυσι vestit 18 3, одѣатъ 255. 15 (scriptura continua cum antecedente vocabulo тако ligatum: тако—дѣатъ, i. e. тако одѣатъ).

оженити сѧ γαμέω duco: оженн сѧ ἐγάμησεν 136. 15, оженитъ сѧ 154. 24, ожень сѧ γήμας uxore ducta 80. 20.

ожити—ожива ζάω vivo· оживетъ 27. 13, 132. 23, 362. 21, ожиѫтъ 333. 4; ἀναζάω revivo: ожива 269. 24, 270. 23

озирати сѧ περιβλέπομαι circumspicio. озираше сѧ 133. 16.

озмьрено vide sub оцѣтьно.

окаанне ταλανισμός o окаанни 187. 25.

окаменение πώρωσις caecitas 124. 4.

окаменити πωρόω induro. окамѣнилъ (pro окаменилъ) 369—370, окаменено πεπωρωμένη obcaecatum, caecatum 139. 27, 145. 24.

оклеветати συκοφαντέω calumniam facio. не оклеветанѣте 203. 20; διαβάλλομαι diffamo· оклеветанъ 271. 1—2.

око ὀφθαλμός oculus око 12 16, 13. 14, 16. 24, 17. 2, 62. 6, 71. 2, 142. 18, 153. 17, 249. 27 bis. 28, очесе gen. sing. 18. 22, 19. 1—2, 219. 14, loc. sing. 219. 6 7—8 15—16; окомь 62. 8—9, 153. 19; оцѣ 18. 19. 20. 23, 219. 11. 12; очи 28. 10. 12, 43. 15. 19, 58. 19, 62. 10, 73 6. 9, 101. 11, 145. 25, 146. 12. 153. 20, 175. 20, 199. 12, 207. 19, 216. 28, 243. 8, 273. 14, 309. 6, 310. 20, 328. 14, 335. 16, 353. 11. 21. 23, 354. 4. 15. 26, 355. 15. 25, 356.

1, 358 28, 363. 21, 364. 4, 369. 29, 384. 15; очню 73. 7–8, 78. 1, 280. 10, 354. 7, очнѣ 163. 21, 287. 18; очнма 43. 16–17, 370. 2.

окопати σκάπτω περί — fodio circum: окопаѫ 259. 20.

окрочити vl. ad осѣсти 287. 20–21 nota.

открѣвение ἀποκάλυψις revelatio 199. 14–15, vl. открѣвение.

окрѣсть περί circum 23. 15, окрѣстѣ 259. 20–21; κύκλῳ περί in circuitu окрѣсть 126. 19–20; окрѣстѣ живѫштеи οἱ περίοικοι vicini 194. 13, οἱ περιοικοῦντες 195. 1; окрѣстѣ стоѫшталаго περιεστῶτα qui circumstat 364. 8.

окрѣстьнь ὁ κύκλῳ: окрѣстьнинѫ (proximus) 138. 12, окрѣстьнѧѧ quae circa sunt 234. 20–21.

окоушати πειράζω tempto: окоушаате 80. 5, 164. 3–4, 290. 17, окоушаѫште 154. 7–8.

олокавтоматъ ὁλοκαύτωμα holocautoma· gen. plur. олокавтоматъ 166. 6.

олтарь θυσιαστήριον altare: олтарь 84. 16, олтарѣ 190. 12, ѡлтарю 11. 28, олтаремь 84. 12. 17, 86 11–12, 251. 25, олътаремъ 12. 1.

олѣи ἔλαιον oleum. олѣи 92. 8, 244. 17, олѣа 92. 18, 271. 20, олеа 92. 8, олѣемь 225. 13, олеемъ 136. 2.

омазати vl. ad похризмити 172. 16–17 nota.

омочити—омакати βρέχω rigo: омочи ἔβρεξεν rigavit 225. 9; βάπτω intingo. омочитъ 273. 18, омочь 373. 13, омочъ 373. 13; ἐμβάπτω intingo: омочии 99. 7, 173. 24; омакати vl. pro мочити, quod vide, 224. 13 nota

омъıкати νίπτομαι lavo: омъıкаѫтъ (forsitan melius оумъıкаѫтъ) 51. 11.

онъ ἐκεῖνος ille: 111. 5, 332. 12, 333. 28, 338. 13, 343. 6, 351. 7, 353. 21, 355. 10, 356. 10, 373. 23, 381. 18, 382. 1. 5, 389. 12, αὐτός ille 129. 10; ок онъ полъ vide sub ок, на онъ полъ vide sub на, въ онъ день (τῇ ἐχομένῃ sequenti 262. 21), caetera онъ же ὁ δέ ille, quod saepissime occurrit, uti 37. 6. 25–26, 41. 27, 43. 2, 44. 23. 26, 45. 28, 49. 20, 50. 17, 51. 12–13, 52. 9, 53. 4. 8. 12, 57. 4, 64. 23, 65. 25, 66. 22, 67. 17, 70. 23, 71. 19, 76. 15. 18, 79. 13, 80. 7, 87. 2, 93. 4–5, 98. 21, 99. 6, 104. 11, alia; ѡнъ 40. 26, 183. 18; она fem. sing. ἐκείνη illa 184. 8, 398 9, она же ἡ δέ 48. 23, 53. 10. 14, 137. 6. 7, 143. 6, 192. 8, 347 24, 363. 1; dual. она ἐκεῖνοι 397. 29, она же οἵ δέ 28. 14, 73. 1, 157. 15. 22, 159. 17, 286. 25, 297. 10, 309. 14, 317 19, 363. 1; оно ἐκεῖνος ille 48. 9, оного αὐτόν illum 264. 4, ἐκεῖνος ille 2[illegible], съ оного полоу πέραν 124. 13–14; ономоу [illegible]ν illum 324. 23–24, по ономоу полоу πέραν [illegible]. 3, на ономь полоу εἰς τὸ πέραν 50. 3, на ономъ полоу 139. 9; онѣ же αἱ δέ dualis 112. 15; онѣма αὐτούς 237. 7, αὐτῶν 310. 20; они ἐκεῖνοι 259. 5, αὐτοί 143. 27, caetera они же οἱ δέ, quorum exempla permulta occurrunt, uti 24. 23, 49. 19, 54. 10, 55. 14, 56. 6, 69. 24, 76. 4, 78. 21, 80. 6, 98. 14, 102. 24, 104. 3, 105. 10, 106. 27, 107. 3, 111. 14, 113. 9, alia, ѡни 173. 20; онъı acc. plur. ἐκείνους illos 360. 1; онѣмъ dat. plur. ἐκείνοις 43. 4, ѡнѣмъ 127. 23; онѣхъ gen. plur. ἐκεῖνα 250. 26.

оплотъ φραγμός sepes: оплотомь 162. 20, оплотомъ 76. 30.

оплѣвати—оплюю ἐμπτύω conspuo 157. 9 nota.

опона καταπέτασμα velum 182. 11, cf. 109 23 nota.

оправъдание δικαίωμα iustificatio: оправъданиихъ 189. 18–19.

оправъдати δικαιόω iustifico: оправъданъ 280. 13, оправъдаѫштеи 272. 21.

оправъдити id.. оправъди сѧ 35. 19–20, 224. 3, оправъдиши сѧ 40. 21–22, оправъдишѧ сѧ 223. 16, оправъдити сѧ 244. 2–3.

оправѣкъıти καταργέω occupo: оправѣкъатъ, vl. оправѣкъıть, 259. 18.

опровръшти—опровръгѫ ἀναστρέφω subverto: опровръже 320. 22.

опрѣснъкъ ἄζυμος: опрѣснъци τὰ ἄζυμα 171. 18, опрѣснокъ τῶν ἀζύμων 98. 18, 296. 20–21, опрѣснькъ 172. 28, 297. 7.

опрѣти сѧ—опьрѫ сѧ προσκόπτω inruo· опьрѣшѧ сѧ 21 9.

орало vl. pro рало 240. 9 nota.

орати—орѫ ἀροτριάω aro· оражтъ 275. 13.

орълъ ἀετός aquila: орълии 89. 17, 278. 23–24.

оружие ῥομφαία gladius 199. 23; μάχαιρα gladius. оружиемь 301. 2–3, оружьемь 102. 18–19, 176. 12, оружии 101. 22, 175. 30, вьсѣ оружиѣ πανοπλία universa arma 248. 14–15; ὅπλα arma: оружии 388. 1

осанна Ὡσαννά Osanna. wсанна 74. 11. 13. 30, 160. 5, 367. 14, wсанънна 160. 3.

осифъ pro иосифъ Ἰωσήφ, praecedente vocali и. осифъ 48. 1–2, осифа 197–198.

осии pro иосии Ἰωσῆ 110. 14, оси pro иоси Ἰωσῆ 135. 2.

осѣнѣти ἐπισκιάζω obumbro осѣнѣ 58. 12, περιλάμπω circumfulgeo· осѣнѣ 197. 8.

оскврънити κοινῶσαι coinquinare 141. 30, 142. 8—9; μιαίνω contamino· оскврънѧтъ сѧ 390. 18.

оскрѣбѣти λυπέομαι (λυπηθῆναι) contristor оскрѣбѣ 402. 11.

оскждѣти ἐκλείπω deficio: оскждѣтъ 299. 6, оскждѣте 272. 4—5.

ослабити, participium passivae ослабленъ παραλυτικός paralyticus: ослабленъ 22. 6, 25. 6, 120. 9, ослабленъı 120. 14, ослабленоүемоү 25. 8, ослабленоүмоү 25. 19, 120. 15—16, 121. 3 9, ослабленыѧ 9. 26—27; παραλελυμένος ослабленъ 212. 11—12, ослабленоүмоү 213. 3; cf. о ослабленѣмь περὶ τοῦ παραλυτικοῦ 114. 5, 186. 13.

ослабѣти ἐκλύομαι deficio: ослабѣѭтъ 54. 5—6.

ослоүшати παρακούω· (аште) ослоүшаетъ vl. pro (аште) не послүшаетъ (ἐάν) παρακούσῃ 63. 10—11 nota.

ослѣпити τυφλόω excaeco. ослѣпи 369. 29.

осмрьненъ vide sub оцатьнъ

осмь ὀκτώ octo: 198. 12, 236. 13, 259. 5, 331. 1, осми 259—260, 399. 12; осмь десѧтъ ὀγδοήκοντα 271. 26, осми десѧтъ 200. 3.

осмъıи ὄγδοος octavus: осмъı ὄγδоος 194. 17, осмое на десѧте δέκα καὶ ὀκτώ 260. 17—18.

основаніе θεμέλιον fundamentum: основаніе 220. 3, основанїѣ 220. 9, 266. 15—16.

основати θεμελιόω fundo: основана 21. 3, 220. 6.

особь χωρίς separatim 397. 16, cf. 148. 10 nota.

осолити ἁλίζω salio: осолитъ сѧ 153. 23. 24, wсолит сѧ 10. 22; ἀρτύω condio осолитъ сѧ 267. 4, осолите 153 26.

оставити ἀφίημι relinquo· оставлѭ ἀφήσω relinquam 376. 14, оставимъı-и ἀφῶμεν dimittamus 364. 24, оставитъ 62. 20—21, 164. 15, καταλείψει dimittet 66. 4, 154. 15—16, 267. 16—17, καταλίπῃ dimiserit 164. 14, aoristi significationem habes in: оставитъ ἀφῆκεν reliquit 69. 5—6, 156. 21, 282. 6; оставите ἀφῆτε relinquatis 384. 10, ἄφετε sinite 45. 1—2, ἐᾶτε sinite 300. 27; оставѧтъ ἀφήσουσιν relinquent 287. 22, оставити ἀφεῖναι omittere 84. 29; остави imperat. ἄφες 12. 1, 18. 21—22, 23. 26, 219. 10, 240. 2, 246. 7, 259. 19; 2 pers aor. остави ἐγκατέλιπες dereliquisti 182. 5, 3 pers. aor. остави ἀφῆκεν 23. 7, 80. 21, 118. 23, 133. 29, 164. 19. 21, 209. 19, 325. 16—17, 327. 28, 330 4, 349. 23, ἀφείς остави (vl. оставивъ, recte оставль) 171. 9, ἀφίησιν wстави 7. 21, 8. 22, κατέλιπε 245. 12; оставишѧ ἀφῆκαν 159. 18—19, 164. 23; оставивχомъ ἀφήκαμεν 68. 23, 156. 18, 282. 4, остависте ἀφήκατε 84. 26; participium оставь ἀφείς 145. 12, καταλιπών 176. 19, 213. 13—14, оставль ἀφείς 45. 25, 101. 11—12, καταλιπών 55. 9—10, 75. 6; оставьше ἀφέντες 80. 12, 141. 6—7, 163. 24, 176. 16, 211. 17, оставльше 102. 24, 244. 8, κατέλιπον 291. 9; dual. оставльша ἀφέντες 117. 18. 23, wставлъшѣ 9. 13, wставлъша 9. 18; оставивлъ (не ви) οὐκ ἂν εἴασεν 91. 6, еси оставивлъ ἐγκατέλιπες 109 10; оставленъ (егда кждѫ) ὅταν μεταστα θῶ 271. 12—13.

оставленіе ἄφεσις, vl. pro отъданіе, отъпоүштеніе, cf. 99. 22—23 nota.

оставѣти ἀφίημι relinquo: оставлѭ 377. 10, 383. 27, оставлѣѭтъ ἀφίησι 358. 3—4, —сѧ ἀφίεται 90. 27—28, 91. 1, 262. 29, оставлѣетъ сѧ 86. 19; оставлѣемъ ἀφίεμεν dimittimus 246 8, оставлѣете ἀφίετε sinite 83. 27—28, 141. 20—21, оставлѣѭтъ ἀφεθήσεται 278. 17. 19. 21; не оставлѣше οὐκ ἤφιε 119. 2; оставлѣти ἀφιέναι 250. 26—27.

остати: не има остати οὐ μὴ ἀφεθῇ 87. 4, 167. 22; не останетъ οὐκ ἀφεθήσεται 293. 10, да не останѫтъ μὴ μείνῃ ne remanerent 395. 19; остани ἄφες 7. 19, 109. 18, 143 3—4, ἔα 118. 3—4, 209. 2; останѣте ἄφετε 52. 12, 67. 10, 172. 10; оста ὑπέμεινεν 200. 22, ἔμεινεν 343. 2, κατελείφθη 347. 20.

острие μέχα στόμα μαχαίρας os gladii: къ острии м. 295. 7.

острогъ χάραξ vallum 287. 20.

остръ τραχύς asper: острии 202. 21.

остѫпати—остѫпити ἀφίσταμαι recedo· остѫпаѭтъ 227. 18; ἀποσπάομαι avellor. остѫпи 300. 2.

осъıпати—осъıпѭ βάλλω mitto: осъıпѭ βάλω 259. 21.

осьлъ ὄνος asinus: осълъ 263. 15, осъла 260. 15.

осьлъ adj. ὄνου: на жрѣбѧте осълѧ 367. 19.

осьлъскъ ὀνικός· осьлъскы 61. 18—19.

осьлѧ ὄνος asinus 73. 15, 74. 1. 3—4, о осьлѧти 313. 14; ὀνάριον asellus. осьлѧ 367. 16.

осѣнити—осѣнѣти (осѣнѣти) ἐπισκιάζω obumbro· осѣнитъ 192. 24, осѣни 237. 6, осѣнѣѭ 148. 21—22.

осѣсти—осѧдѫ συνέχω coangusto: осѧдѫтъ 287. 20—21.

осѧзати—осѧжѫ ψηλαφάω palpo осѧжате 311. 17

осѫдити—осѫждати κατακρίνω condemno: осѫдитъ 249. 14, cf. 41. 11 in nota, осѫдитъ 71. 12, 157. 17, осѫдаты-и 41 9, 249. 20, осѫди 347. 24, осѫдишѧ 105. 6, 177. 26, осѫжденъ 184. 25—26; осѫждаѧ 347. 25; καταδικάζω: осѫдитъ 218. 24, осѫдили кисте 37. 19, осѫждантє 218. 23; κρίνω iudico осѫждантє 18. 15. 16, осѫжденъ кѣкриται 323. 16. 16—17, 381. 22—23, cf. 285. 20 nota.

осѫждениѥ κρίμα damnatio осѫждениѥ 83. 23, 167. 1, 309. 19, осѫжденьѥ 292. 17, осѫждении 306. 14.

отидѫ — отити ἀπελθεῖν discedere: отити 49. 18, 132. 6, 231. 3, отиде 44. 18, 55. 10, 68. 7, 110 25—26, 119. 18, 155. 29, 193 4, 211. 24, ἀνεχώρησεν 38. 10, 49. 6, 52. 29, 105. 12, 124. 10, 336. 24, штиде 5. 6, 6. 1, 8. 25, ἀπεδήμησεν 77. 3, 93. 14, 162. 22, 268. 20, 289. 4, ὑπεχώρησεν 234. 12, ἀπέστη 206. 30, ἐπορεύθη 67. 13; отидѫ ἀπῆλθον 78. 21, 80. 12, 163. 24, 197. 22, 244. 8; штидошѧ ἀνεχώρησαν 4. 26, отидѣте ἀποχωρεῖτε 20. 15, ἀναχωρεῖτε 27. 31.

отирати ἐκμάσσω extergo. отирати 371. 14—15, отираашє 224. 14.

отлъстѣти παχύνομαι incrassor отлъстѣ 43. 14.

отроковица παιδίον puella. отроковица 136. 6—7, отроковицѫ 134. 12—13, 143. 11, отроковицѧ 134. 9—10, τῆς παιδός 232. 23, отроковице ἡ παῖς 233. 2.

отрокъ ὁ παῖς puer: отрокъ 22. 5. 11, 23. 2, 38. 14, 59. 21, 200. 22, 221. 8, отрока 194. 6, 195. 12—13, 238. 4—5, отрокомъ 48. 10—11, отрокы 5. 12, 74. 29.

отрочѧ παιδίον puer, parvulus: штрочѧ 4. 19. 21, 5. 2. 5—6. 23. 25—26, отрочѧ 61. 6. 11. 13, 134. 11—12, 152. 9, 155. 6, 195. 5—6. 26, 196. 4, 199. 6, 200. 13, 238. 17—18 19, 280. 25, 329. 24, 383. 4, штрочѧтє 5. 25, отрочѧтє 150. 26, 194. 18, о отрочѧтє 198. 3, штрочѧти 4. 14, отрочѧтъ 152. 11.

отрочина из отрочины ἐκ παιδιόθεν ab infantia 150. 19.

отрочишть παιδίον puer. отрочиштемъ 223. 22, παιδάριον puer отрочиштъ 336. 3—4.

отрѣкити καθαίρω purgo отрѣкитъ 378. 5.

отрѣти sive отрѣти — отьрѫ ἐκμάσσω tergo: отьрє 225. 10, отрѣ 366. 9, отьрѣши 310. 22.

отъ praepositio, construitur cum genetivo, respondet graecis ἀπό, ἐξ, παρά, ὑπό cum genetivo, παρά cum dativo, e. gr. 14 15, nunnunquam reddit graecum genetivum partitivum absque praepositione, egr. 23. 23, 25. 10, 33. 20, occurrit saepissime; отъ тѫдѣ ἐκεῖθεν 12. 10, etc. vide sub тѫдѣ; от 51. 27, 387. 13.

отъкалити ἀποκυλίζω revolvo. отъкалитъ 183. 13, отъкали 111. 22, отъкаленъ 183. 15, 308. 2.

отъкратити ἀποστρέφω averto: не отъкрати 13. 25.

отъкрѣгѫ — отъкрѣшти ἀποβάλλω reicio: отъкрѣгѫ ἀποβαλών 158. 26, отъкрѣзи βάλε proice 61. 25—26; ἀθητέω sperno: отъкрѣгѫ 223. 18—19; — сѧ ἀρνέομαι nego: отъкрѣгѫ сѧ 32. 20, отъкрѣжє сѧ 104. 11—12. 16, 301. 14, 390. 9 13—14, cf. 316. 3 nota, отъкрѣжетъ сѧ 32. 21, отъкрѣгы сѧ 253. 8—9; ἀπαρνέομαι: отъкрѣгѫ сѧ 100. 14—15, 174. 24, отъкрѣжеши сѧ 100. 12, 104. 26, 174. 22, 178. 25, 299. 12—13, 302. 1, 374. 18, отъкрѣжетъ сѧ 57. 9, 147. 16, 235. 24, отъкрѣженьѥ (pro — нъ) 253. 9—10; ἐριμμένος iacens отъкрѣженни 29. 2—3.

отъкрѣзати — отъкрѣзаѭ, отъкрѣсти — отъкрѣзѫ ἀνοίγω aperio· отъкрѣзатъ 357. 5, отъкрѣзѫ 45. 22, отъкрѣзє 354. 4. 15. 26, 355. 14—15. 25, 356. 1, отъкрѣзи 93. 4, отъкрѣзи 261. 21, отъкрѣзъ 10. 4, 60. 24—25, отъкрѣзъши 363. 21, отъкрѣзъше 4. 23, отъкрѣсти 358. 28; — сѧ: отъкрѣзатъ сѧ 19. 12, отъкрѣзє сѧ 204. 16—17, отъкрѣзетъ сѧ 19. 9, 247. 2. 5, отъкрѣзете сѧ dual. 73. 6, отъкрѣзѫтъ 256. 8, отъкрѣсте сѧ dual. 28. 11—12, 353. 21, отъкрѣсѧ сѧ 110. 1, 194. 27, отъкрѣзошѧ сѧ 7. 23; отъкрѣста ἀνεῳγότα 319. 6—7; διανοίγω aperio: отъкрѣзє 312. 5, отъкрѣсте сѧ 310. 20.

отъкѣтъ ἀπόκρισις responsum: отъкѣтъ 316. 7, отъкѣта 393 2, отъкѣтѣ 290. 23, отъкѣтѣхъ 201. 7—8; λόγος ratio: отъкѣтъ 271. 5.

отъкѣштавати—отъкѣштаваѭ ἀποκρίνομαι respondeo: отъкѣштаваеши 103. 14—15, 177. 13, 179. 10, 389. 27; отъкѣштаваашє 106. 5, 179. 7—8, 203. 24—25, 303. 24, отъкѣштаваашє 332. 2, cf. отъкѣшѧвати 294. 11 nota.

отъкѣштати ἀποκριθῆναι 82. 8, ἀνταποκριθῆναι 263 18—19, ἀπολογηθῆναι отъкѣшѧти 294 11, ἀντειπεῖν отъкѣштати 294. 13—14; отъкѣшѧатъ ἀποκριθήσεται 96. 25—26, отъкѣштаате 302. 12—13, ἀπολογήσησθε 253. 17, отъкѣштаѫтъ ἀποκριθήσονται 95. 28, 96. 21, отъкѣштанте 162. 7—8. 10—11, отъкѣштаашє 177. 16, отъкѣштасте dual. ἀπεκρίθησαν 354. 22—23, отъкѣ-

шташа 92. 19, 144 12, 146. 22—23, 346. 7—8. 18, 350. 4—5, 351. 18, 356. 4, 359. 23, 388. 3—4, 390. 21—22, 392. 20, 393 23, 400. 17—18, отъкѣпаша 40. 23—24, 288. 23, 321. 1—2, 346 9—10, 350. 19; отъкѣшта 106. 8, 126. 17, 152. 15, 165. 14—15, 166. 8, 179. 12. 20, 206 4, 232. 19, 244. 1, 260. 12, 277. 9, et in evangelio Ioannis saepissime; wтъкѣшта 348. 5, 389. 17, 390. 1, wтъкѣпа 324. 3—4, отъкѣпа 53. 5, 322 3. 22, 324. 13—14, 331. 6, 338. 11, 339. 18, 343. 30, 350. 7—8, 376. 27, 388. 9, 391. 8. 17—18; отъкѣштакъ апокриθείς 7. 18, 8. 4, 41. 27, 51 13, 53. 12 16, 59. 6, 65—66, 68 21—22, 71. 24, 75. 28, 76. 15—16. 18, 78. 10—11, 87 2. 11—12, 93 5, 94. 20, 96. 7, 103. 17, alia, отъкѣпакъ 22. 8, 34. 5—6, 36. 10, 41. 1, 43. 2, 45—46, 52 9—10. 14—15, 53. 8, 55. 1, 56. 9—10. 11, 58. 6—7, 59. 1, 70. 23—24, 75. 17, 80—81, 99. 6—7. 13, 100. 6—7, 106. 25, 154. 11—12, 155. 19, 164. 7, 224. 20—21, 228. 22—23, 261. 21, 270. 10—11, 287. 12, wтъкѣштакъ 50. 15, отъкѣштакъши 143. 6—7, 194 20, отъкѣштакъше 76 9, 162. 15—16, 235. 10, 278 21—22, 290. 18—19, 291. 26, отъкѣпакъше 104. 3—4, 107. 10—11; отъкѣштали (кѫ) 175 21, отъкѣштано хεχρηματισμένον responsum 199. 2—3.

отъдание ἄφεσις remissio 99. 22—23.

отъдати ἀποδίδωμι reddo 64 11—12; отъда ἐχαρίσατο donavit 225. 1. 4 — см ἀφίεται dimittitur ib. 18.

отъдесѧтъствовати ἀποδεκατόω decimo. отъдесѧтъствуете 84. 24—25.

отънмати — отъемлѭ et отати — отьмѫ αἴρω aufero. отъметъ αἴρει aufert 248. 15, отънметъ 128. 2—3, — см ἀρθήσεται 78 2, 129. 4—5, 245 17, отънмѫтъ ἀρθήσεται 286. 6—7, отемлѭштааго 218. 1, отемлѭштюмоу 217. 26—27; ἀπαίρω отънметъ см 26 27, 122. 16; ἀφαιρέομαι aufero: отъемлетъ 271. 9, отънметъ см ἀφαιρηθήσεται 228. 16; отати λαβεῖν sumere 53. 13, 143. 5, отъѧти ἀφελεῖν auferre 191. 25, ἀπαίρω aufero: отъѧтъ 214. 7.

отъкрыти ἀποκαλύπτω revelo: отъкрыти 36. 19—20, отъкрыетъ см 252. 13, отъкрыѫтъ см 199. 23, отъкры см 369. 27, отъкры aor. 2 pers sing. 242. 23, отъкрыкено 32. 4; ἀποστεγάζω nudo: отъкрыша 120 11—12; ἐρεύγομαι eructo. отъкрыѫ 45. 23.

отъкѫдѫ πόθεν unde, cf. sub. кѫдоу, ubi addas 162. 9—10, et corrigas отъкоудѫ 44. 22—23.

отълѫчити ἀφορίζω separo. отълѫчатъ 47. 11—12, отълѫченъ съньмишта ἀποσυνάγωγος extra synagogam 355. 3—4.

отъметание ἄρνησις 115. 21.

отъметати et отъмѣтати см ἀρνέομαι nego: отъметаше см 178. 15—16, отъметаѭштемъ см 232. 3; ἀθετέω sperno. отъмѣтаатъ см 242. 6—7, отъмѣтаѭи см 242. 5. 6—7, отъметаѭ см 370. 19; отъметаате см ἀθετεῖτε irritum facitis 141. 11—12.

отънелѣ ἀφ' ἧς ex quo 225. 11—12, cf. одънелиже ὡς ex quo 150. 18, vide sub нелѣ, нелиже.

отънѫдь εἰς τὸ παντελές omnino 260. 2.

отъпоустити ἀπολύω dimitto· отъпоустити 54. 4, 66. 11—12. 13—14, 304. 18, отъпоуштѫ 106. 26, 179. 21, 304. 11. 23, 391. 27—28, отъпоуѭ 144. 9, 392. 1, отъпоуштѭ 106. 16, отъпоустиши 199. 10, отъпоуститъ 50. 4, 139. 10, 179. 25; отъпоусти imper 49. 14—15, 138 11—12, 234. 19, 304. 14. 27, aor. 53. 6—7, 64. 15—16, 107. 12—13, 145. 2—3, 231 9, 263. 14, отъпоустатъ 218. 25, отъпоуштъ 54. 19—20, отъпоуѭ 50. 4—5, отъпоуштена 260. 3—4, отъпоуштати 106. 11, 304. 12—13, отъпоуштаате 179. 14, отъпоуштанте 218. 24; ἀφίημι dimitto: отъпоуштати 120. 22, 121. 7—8, 212. 22, 213 2—3, отъпоуѭти 25. 18, отъпоуштаатъ ἀφίησιν 225. 22, отъпоуштаемъ ἀφίεμεν 15. 25, отъпоуѭаате 65. 16, отъпоуѭаете 16. 1. 3, отъпоуштанте 161. 23, отъпоуштаѭтъ см ἀφέωνται 25. 9. 15, 120. 16—17, 121. 4, 212. 18, 225. 16 19; отъпоуштѫ ἀφήσω 63. 27—28, отъпоусти ἄφες 13. 20, 15. 24, 275. 2. 5, 305. 21, отъпоуститъ см ἀφεθήσεται 39. 27, 40. 2. 4. 5—6, 253. 12. 14, отъпоуститъ ἀφήσει 16. 2. 4—5, 161. 27, ἀφῇ 161. 24—25, отъпоустите 161. 26, 399. 1, отъпоустатъ см ἀφεθήσεται 126 4—5, 127. 27—28, ἀφίενται 399. 1—2, отъпоустиχъ ἀφῆκα 65. 8, отъпоуштъше ἀφέντες 130. 4; отъпоусти ἐξαπέστειλε dimisit 194. 5, отъпоуститъ supin. ἀποστεῖλαι 207. 15.

отъпоуштение ἄφεσις remissio: отъпоуштение 99. 22—23, 116. 8, 195. 30, 202. 12, 207. 14, отъпоуштениѣ 126. 9, отъпоуштению 312 11.

отърада ἄφεσις remissio: къ отърадѫ 207. 16.

отърадьнъ ἀνεκτός tolerabilis отърадьниѣе 30. 24, 36. 2. 8—9, 135. 29, 241. 22, 241—242.

отърѣшти см — отърекѫ см ἀποτάσσομαι renuntio, dimitto. отърѣчетъ см 267 1, отърекъ см 139. 11, отърѣшти см 240. 6—7, ἀθετῆσαι contristare 137. 14.

отърицати см παραιτεῖσθαι excusare 265. 5.

отърочьнъ παρῃτημένος excusatus: отърочъна 265. 8. 11.

отърѣзати ἀφαιρέω amputo: отърѣза 300. 25.

отърѣшати — отърѣшити λύω solvo: отрѣшаатъ λύει 260. 14, отрѣшаата 286. 25, отрѣшаашете 159. 15, отрѣшаижшта 159. 17, отрѣшаижштема 286. 23; отрѣшити λῦσαι 204. 1, отрѣшѫ 316. 19—20, отрѣшъша 73. 16, 159. 10, отрѣшша 286. 19.

отъстоѣти ἀπέχω longe esse: отъстоитъ 51. 27, 141. 4, отъстоѫштѫ 308. 28—29.

отъстѫпити: отъстѫпи διέστη recessit 312. 10, отъстѫпите ἀπόστητε discedite 262. 2, отъстѫпити ἐπαναγαγεῖν reducere 210. 15.

отъсѣщи — отъсѣкѫ ἀποκόπτω abscido, amputo: отъсѣци ἀπόκοψον 153. 6. 12, ἔκκοψον 61. 25.

отътоли ἀπὸ τότε ex eo 272. 24—25, cf. толи.

отътрѫсти — отътрѫсѫ, отътрѫсати ἐκτινάσσω excutio: отътрѫсѣте 30. 22, 135. 26—27; ἀποτινάσσω: отътрѫсѣте 233. 19; ἀπομάσσω extergo: отътрѫсаемъ 241. 19.

отътѫдоу ἐκεῖθεν inde 154. 1—2, отътоудѫ 26. 3—4 etc, отътоудѣ 49. 6—7, 258. 21, vide sub тѫдоу, тѫдѣ.

отъходити ἀποδημέω peregre proficiscor: отъходѫ 93. 8, vide sub оходити.

отъштетити ζημιόω detrimentum patior sive facio: отъштетитъ 57. 16, 236. 4, отъщетитъ 147. 22—23.

отъшьд — πορεύομαι discedo: да не ки отъшелъ 210. 1; отъшедъшиⷣ dual. fem. gen. ἀπελθοῦσαι exeuntes 112. 11—12; vide sub ошьд—.

отьць πατήρ pater, occurrit saepissime, scribitur vario modo: отецъ 18. 7—8, 31. 12, 65. 14, 83. 23. 28, 150. 26, 161. 26, 171. 6, 201. 11, 218. 21, 243. 4, 255. 19, 269. 12—13, 334. 7, 359. 18, 375. 20, 377. 18, 382. 8, 383. 24, 384. 11, plurimis locis оⷢць et оⷢц҃ъ, haud raro отъць 258. 1, 339. 3, 348. 21, 358. 9, 370. 24. 28, 375. 24, 398. 26; genet. acc. sing. отьца 348. 22—23, отъца 32. 14—15, 46. 17, 62. 15, 83. 11, 95. 19, 102. 12, 117. 24, 141. 14. 15—16, 258. 2, 269. 4, 281. 7, 320. 24, 326. 14, 340. 25, 349. 18, 351. 6, 359. 21, 375. 11. 14. 18, saepissime оⷢца; отьцю 375. 9—10, 376. 2, 381. 21, отъцю 194. 24, 270. 11, отъцоу 141. 18, 335. 3, оⷢцю 51. 19, 195. 20, 232. 13, 268. 16, 269. 6. 11, 327. 12. 17, 371. 3, 377. 18, 382. 12. 16, 398. 12. 14, оⷢцоу 181. 1, 384. 1, оⷢцю 141. 21, 238. 5, 398. 14; отьче 242. 24, 274. 5. 12, 306. 25, отъче 36. 11, 246. 2, 269. 7, 387. 6, оⷢче 36. 14, 101. 7, 242. 21, 268. 16, 269. 15, 273. 17, 300. 4, 305. 21, 364. 5, 368. 25. 27, 384. 16, 385. 2. 20, 386. 18, оⷢе 387. 1, ѡⷢе 100. 25; отьцемъ dat. plur. 190. 27—28, отъцемь instr. sing. 32. 22, 62. 27—28, оⷢцмъ 194. 8, 376. 22, оⷢцмь 32. 20, 36. 16; отьци loc. sing. 375. 24, отъци nom. plur. 327. 7, 338. 15—16, оⷢци nom. plur. 217. 11. 19, 251. 13, loc. sing. 360. 10, 375. 20, 376. 18, 383. 20, instr. plur. оⷢи 195. 17.

отьчь πατρός patris: къ славѣ .. отъчи 236. 7, колѫ отьчѫ 76. 20, къ лонѣ оⷢи 315. 23.

отьчьствиѥ πατρίς patria: отьчьствиѥ 47. 24, отечьствиѥ 134. 21—22, отъчьствии 48. 6—7, 135. 6—7, 208. 4, отъчъствии 329. 9, отечъствии 208. 6—7; отьчьствиѣ πατριᾶς 196. 27.

отѫгъчити βαρέω gravo; отѫгъчени 236. 23, cf. отѫгъченѣ 101. 11 nota.

отѫжати βαρέομαι, vl. βαρύνομαι, gravor: отѫжѫтъ 296. 6.

оⷯодити ἀποχωρέω discedo: оⷯодитъ 237. 23, οὐκ ἀφίστατο не оⷯождааше 200. 4, ἀπόδημος peregre profectus оⷯодѫ 171. 9, кѣ оⷯодѫ ἦν ὑποχωρῶν 212. 4, оⷯодѫштеи ὑπάγοντες qui rediebant 137. 27—28.

оцьтъ ὄξος acetum: оцетъ 306. 4, оцътъ 108. 5, оцьта 109. 17, 395. 14. 16, оцъта 182. 7—8, оⷢта 395. 13.

оцьтьнъ ἐσμυρνισμένος murratus: оцътъно ἐσμυρνισμένον 181. 5, vl. осмърено, осмрънено.

оцѣждати διυλίζω excolo: оцѣждаижиеи 84. 30.

оцѣпѣнѣти ζηραίνομαι aresco: оцѣпѣнѣатъ 150. 7.

оцѣстити vl. promилостивъ къти 280. 11—12 nota.

очистити — очиштати καθαρίζω mundo: очистити 211. 22, cf. 119. 15—16 nota, очисти сѧ imperat. 85. 6, 211. 23, 3 pers. sing. aor. 208. 16; очиштаⷢтъ сѧ 34. 9, 222. 24, очиштанте 30. 3—4, очиштаатѣ 85. 2, 250. 15; ἁγνίζω sanctifico: да очистѧтъ сѧ 365. 22.

очиштениѥ καθαρισμός purgatio: очиштениѥ 119. 23, очиштениѣ 198. 16, очиштению 313. 4, 319. 18, очиштении 211. 26, 324. 9.

очръкити, inde очръкленъ κόκκινος coccineus, vl. pro чрълленъ, 107. 18 nota.

ошьд- ἀπελθών: ошедъ 105. 12, 369. 11, ἀποβάντες ошедъше 210. 12, ошедъшема ἀπελθόντων 222. 28, ошьли кѣждѫ ἀπεληλύθεισαν 326. 2, cf. о ошедъшимъ 188. 6. 15.

ОШТЮТИТИ γιγνώσκω cognosco: ОШТѢТИТЪ ἵνα γνῷ 365. 27, ОІЮТНША ἔγνωσαν 90. 22—23, ОШТЮШТЬ ἐπιγνούς 133. 10; αἰσθάνομαι: ОШТЮТѢТЪ (αἴσθωνται) 238. 13.

П

ПАГОУБА ἀπώλεια perditio: ПАГОУБЖ 19. 26; λοιμός pestilentia: ПАГОУБЪІ 87. 23.

ПАДАТИ — ПАДАЮ, ПАСТИ — ПАДЖ πίπτω cado, decido: ПАДАТИ 170. 15, ПАДААТЪ 248. 2, ПАДАЕТЪ 59. 13, ПАДАЮШТИХЪ 53. 15, ПАДАЮШТИИХЪ 273. 8—9; ПАДЕТЪ 32. 14, 78. 6, 290. 1, ПАДЖТЪ 295. 7; ПАДѢТЕ 305. 13; ПАДЕ 21. 2. 10, 100. 25, 127. 7. 12. 14, 132. 20, 175. 5, 226. 17. 19. 21. 23, 259. 5—6, 276. 19, 363. 10, ПАДЖ aor. 3 pers. plur. 42. 12. 13—14. 19. 21, 58. 16, 127. 5, 388. 7, ПАДЪ 8. 18, 64. 12. 20, 150. 15, 211. 20, 231. 17—18, neutr. gen. 368. 15, ПАДЪІ ὁ πεσών 78. 4, 289. 27, ПАДЪША 242. 13, ПАДЪШИ 232. 11, ПАДЪШЕ 4. 22, ПАДЪШЕИ 227. 18—19; ПАДАЮ НА КОЛѢНОУ γονυπετῶν genu flexo 119. 14.

ПАДЕНИЕ πτῶσις ruina 199. 19—20.

ПАЖИТЬ νομή pascua 357. 22.

ПАКОСТЬ in ПАКОСТИ ДѢЮ κολαφίζω colaphis caedo 104. 5.

ПАКЪІ πάλιν iterum 8. 14. 15, 13. 2, 46. 18. 23—24, 47. 4, 63. 19, 68. 12, 69. 24, 77. 8, 78. 16, 101. 6. 10. 12, 104. 16, 120. 2—3, 121. 15—16, 123. 17, 125. 14, 126. 23, 132. 16, 143. 12, 144. 4, 145. 13, 146. 12, 154. 4. 5. 22, 156. 5, 157. 3, 160. 20 nota, 161. 28, 163. 1. 4, 175. 17. 19, 177. 16, 178. 15. 16, 179. 9, 180. 1. 3, 261. 6, 294. 8, 304. 17, 317. 13, 325. 17, 326. 19, 329. 14, 330. 7, 336. 24, 346. 23, 347. 16. 27, 348. 28, 354. 4. 13—14, 355. 13—14. 16, 357. 15, 358. 17. 20. 22, 359. 19, 360. 11. 12, 361. 10. 12, 363. 23, 368. 28, 369. 28, 372. 6, 375. 2, 382. 11. 15. 23, 383. 8. 27, 388. 8, 390. 13, 391. 4. 24, 392. 10, 393. 1, 396. 6, 397. 22, 398. 25, 399. 12, 400. 3, 402. 5; ЕЩЕ adhuc 63. 7.

ПАКЪІКЪІТИЕ παλιγγενεσία regeneratio: ВЪ ПАКЪІКЪІТИИ 68. 27.

ПАРАКЛИТЪ παράκλητος paracletus: ПАРАКЛИТЪ 377. 6—7, 380. 22, 381. 16, ПАРАКЛИТА 376. 8; О ПАРАКЛИТѢ 313. 17.

ПАРАСКЕВЪКЪІ et ПАРАСКЕВЪКЪІИ παρασκευή parasceve: ПАРАСКЕВЪКЪІ 307. 16—17, 395. 18—19, ПАРАСКЕВЪКЪІИИ 182. 23, 393. 18—19, localis sing. 111. 2, acc. ПАРАСКЕВЪКЪІИЖ 396. 22.

ПАРОПСИДА παροψίς paropsis: dat. ПАРОПСИДѢ 85. 3, ПОРОПСИДѢ ib. 7.

ПАСТИ — ПАСЖ βόσκω pasco: ПАСИ βόσκε 402. 4. 14. ПАСТЪ supin. 268. 27, ПАСЖШТЕИ οἱ βόσκοντες pastores 230. 19, ПАСЖЩЕИ 24. 26, ПАСЖШТИ (pro ПАСЖШТЕИ) 131. 26, ПАСОМО βοσκόμενος pascens 24. 20, 131. 18—19, 230. 13; ПОІМАІНО: ПАСИ 402. 8, ПАСЖЩЪ 275. 13.

ПАСТОУХЪ vl. pro ПАСТЪІРЬ, quod vide.

ПАСТЪІРЬ ποιμήν pastor: ПАСТЪІРЬ 100. 4, 198. 5, 357. 26. 27, 358. 1. 7—8. 15, ПАСТЪІРЪ 95. 14, 357. 3—4, ПАСТЪІРѢ 29. 3—4, 138. 7, 174. 4, ПАСТЪІРИ 197. 4. 23, 198. 8, О ПАСТЪІРИХЪ 186. 2.

ПАСХА πάσχα pascha 97. 5, 171. 17, 296. 21, 297. 22. 25, 320. 16, 321. 14, 335. 14—15, 365. 20, ПАСХЪІ 200. 18, 365. 22, 366. 1, ПАСХЖ 98. 21. 24. 27, 172. 28, 173. 3. 9. 15, 297. 8. 9—10. 17, 390. 19, 391. 28, ПАСЦѢ 115. 20, 182. 23, 188. 25, 371. 2, 393. 19.

ПАЧЕ μᾶλλον magis 17. 20, 18. 3, 19. 19, 29. 23, 32. 1. 10, 62. 25, 92. 22, 107. 6, 133. 3, 143. 27, 153. 2, 158. 22 nota, 174. 23, 179. 24, 211. 28, 247. 14, 255. 3. 15, 283. 5, 323. 20, 332. 4, 370. 9, 392. 24; πλεῖον 225. 1, 329. 2; μεῖζον 73. 1, πρῶτον 18. 9; ὑπὲρ ἐμέ ПАЧЕ МЕНЕ 33. 6. 8, cf. 272. 1; παρά cum acc. 259. 1. 8, 280. 15.

ПЕПЕЛЪ vide ПОПЕЛЪ.

ПЕТРЪ Πέτρος Petrus 29. 14, 50. 15. 18, 56. 10. 15, 57. 2, 58. 7, 60. 19, 63. 26, 68. 22, 100. 7. 13, 103. 1, 104. 8, 125. 5, 146. 27, 147. 7, 148. 16, 156. 17, 161. 10, 167. 25—26, 174. 16—17, 176. 23, 178. 23, 211. 7—8, 232. 4, 235. 14, 236. 22. 27, 256. 22, 282. 3, 301. 7. 11. 16—17. 21. 25, 302. 2, 308. 23, 318. 8, 371. 24, 373. 9, 374. 9, 388. 14, 389. 4. 7. 15, 390. 6. 11. 13, 397. 7. 13, 400. 6. 10, 401. 3. 13, 402. 11. 24, 403. 1, ПЕТРЬ 341. 24; ПЕТРА 9. 9, 57. 29, 100. 20, 134. 1, 148. 9, 175. 1, 178. 7, 216. 11—12, 236. 14, 297. 8, 301. 24, 317. 25, 336. 3, 397. 10; ПЕТРОУ 371. 16. 20, 397. 3, 402. 1, ПЕТРОВИ 57. 4—5, 60. 12—13, 101. 1, 104. 18—19, 147. 10, 175. 12, 178. 5. 17, 184. 1, 232. 22, 388. 18, 389. 11, 401. 2; ПЕТРѢ 299. 11; ПЕТРЪ pro камене 56. 16 nota; adj. ПЕТРОВЪ Πέτρου Petri 23. 5, ПЕТРОВА 318. 13, ПЕТРОВО 115. 21, ПЕТРОВЪ 114. 2, 186. 9.

ПЕЧАЛЬ λύπη tristitia: ПЕЧАЛЬ 383. 1. 3, gen. sing. ПЕЧАЛИ 300. 12; μέριμνα cura: ПЕЧАЛИ МЕРІМНАІ 128. 12, ПЕЧАЛЬМИ 296. 7—8, БЕС ПЕЧАЛИ ἀμέριμνος securus 113. 8—9; θλῖψις tribulatio: ПЕЧАЛИ dat. sing. 44. 4—5, 128. 9.

ПЕЧАЛЬНЪ БЪІТИ λυπέομαι: ПЕЧАЛЕНЪ 48. 26, ПЕ-

чальни кждете λυπηθήσεσθε 383. 1, λύπην ἔχετε печальни кждете 383. 7.

печенъ ὀπτός assus: печенъı 311. 24.

пешти сѧ μεριμνάω sollicitus sum: печетъ сѧ 18. 13, печеши сѧ 245. 14, печете сѧ 17. 23, 255. 7, пекъı сѧ 17. 21, 255. 4, пьцѣте сѧ 17. 2, 18. 4. 11—12, пцѣте сѧ 31. 7, 253. 16—17, 254. 21; προμεριμνᾶτε пьцѣте сѧ 168. 31, ἔμελεν αὐτῷ печаше сѧ 366. 16—17; cf. пещи сѧ 100. 21 nota.

пештъ κλίβανος clibanus 255. 13; σπήλαιον spelunca 363. 24; κάμινος caminus: пештъ 46. 14, пещь 47. 13.

пиво πόσις potus 340. 21—22.

пиганъ πήγανον ruta 250. 23.

пилатъ Πίλατος Pilatus: 106. 6. 15. 28, 107. 5, 110. 20, 111. 12, 179. 4. 9. 20, 179—180, 180. 4. 6, 182. 28, 258. 25, 303. 3. 6. 12. 30, 304. 3. 17—18. 26, 390. 19. 24, 391. 4. 8. 17. 23, 392. 4. 11. 18. 23—24, 393. 3. 10. 14. 22, 394. 7. 16, 396. 11—12, пилата 395. 21, 396. 8, пилатоу 105. 4, 110. 19, 111. 3—4, 182. 27, 201. 25, 302. 21—22, 307. 12, пилатови 179. 3. 13, 303. 29, 394. 13.

пира πήρα pera: пирѫ 299. 19, кес пиръı 299. 15, пиръı 135. 18, 233. 14.

пиръ δοχή convivium 264. 20—21.

писание γραφή scriptura 207. 22.

писати (melius пьсати) —пишѫ γράφω scribo: пиши 394. 4, писахъ 394. 16—17. 17, писа 318. 14—15, 335. 6, писаше 347. 12. 16—17, писати 189. 8, писано γέγραπται 4. 6, 8. 5. 10. 14. 19, 34. 22, 74. 22—23, 99. 9, 115. 3, 149. 16. 21, 160. 27, 173. 26, 174. 13, 198. 18—19, 202. 13, 206. 5. 17. 22—23, 223. 8, 243. 17, 287. 27, 312. 7, 334. 17, 339. 23, 348. 15—16, 367. 17, псано 110. 3, псно 141. 2; писаное τὸ γεγραμμένον 289. 25, 299. 22, ὁ γεγραμμένος 380. 20, ἡ γραφή 181. 13, писана γεγραμμένα 282. 14, 367. 23, 399. 25, γέγραπται 399. 26; спана pro псана habes in cod. zogr. 403. 16.

пискати αὐλέω cano: пискахомъ 35. 13, 223. 25.

пистикин πιστική (sc. νάρδος) spicatus, pisticus: gen. sing. пистикиѣ 172. 2, 366. 8.

пити—пиѭ et пьѭ πίνω bibo: пити 71. 26. 27, 91. 22, 99. 28, 108. 5. 7, 157. 20, 174. 8, 181. 5, 190. 22, 255. 17, 257. 7, 298. 1—2, 326. 2. 5. 10, 388. 10; пиѭ 101. 9, 157. 20. 24, 275. 21, пьѭ 99. 25—26, 174. 10, пьеши 275. 22, пиетъ 326. 19, 345. 17, пьетъ 122. 2, пиемъ 18. 5, пиете 17. 13—14, 298. 29, 340. 16, пьете 213. 21, пиѭтъ 214. 3, пии 254. 13, пиите 99. 20, пиѭ 35. 15. 17, 223. 29, 223—224, пиѣи 326. 18, 340. 17. 18. 19, пиѭште 241. 7, пьѭште 90. 20; питъ ἔπιε 326. 16, пихомъ 261. 24, пиша 174. 5, пѣхѫ 277. 27, 277—278, пѣкъ 214. 22.

питомъ σιτευτός saginatus: питомъı 270. 18.

питѣти—питѣѭ τρέφω pasco: питѣетъ 17. 19, питѣатъ 255. 2.

пишта τροφή esca, cibus: пишта 17. 16, 254. 24, пиштѫ 91. 13, пишти 223. 5.

пиѣница ὁ μεθύων ebrius: пиѣницами 91. 22.

пиѣньство μέθη ebrietas: пиѣньствомь 296. 7.

плавъ λευκός albus: плавъı 328. 15.

плакати сѧ κλαίω fleo, ploro: плакати сѧ 178. 26, плака сѧ 104. 27, 287. 15, 302. 2, плакасте сѧ 223. 27, плакаше сѧ 397. 24—25, плáкахѫ сѧ 232. 24, плачеши сѧ 397. 29, 398. 4, плачетъ сѧ 363. 8, плачете сѧ 134. 6, плачи сѧ 221. 29, плачите сѧ 232. 25, 305. 8. 9, плачѫшти сѧ 5. 18—19, 224. 12, 397. 24, плачѫштѫ сѧ 363. 14, плачѫштеи сѧ 217. 3, плачѫштѫ сѧ 134. 4, 365. 15, плачѫштемъ сѧ 184. 9—10; πενθέω lugeo: плакати сѧ 26. 25, θρηνέω: плакахѫ сѧ 305. 5—6, плакахомъ 35. 14; cf. о плачѫштихъ сѧ περὶ τῶν κοπτομένων 188. 29.

плакати πλύνω lavo: плакахѫ ἔπλυνον 210. 12—13.

пламень φλόξ flamma: къ пламени 273. 21.

платъ ῥάκος pannus: плата 27. 1, 122. 19.

плачь κλαυθμός fletus 22. 26, 46. 14—15, 47. 14, 79. 18, 91. 27, 95. 7, 262. 4, плачъ 5. 17.

плаштаница σινδών sindon: плаштаницѫ 176. 18. 19—20, 183. 2. 3, плаштаницею 307. 14, плащаницею 110. 22.

плєште ὦμος humerus: плєшта 82. 20, cf. рамо.

плиновение πτύσμα sputum: плиновениѣ 353. 10—11.

плинѫти (vl. плюнѫти) πτύω expuo: плинѫ 146. 7, 353. 9, плинѫкъ 143. 20; плинѫкъше ἐμπτύσαντες 107. 24.

плодити сѧ καρποφορέω fructifico: плодитъ сѧ 129. 10—11, плодатъ сѧ 128. 18.

плодъ καρπός fructus: плодъ nom. acc. sing. 6. 23, 40. 8. 9, 42. 21—22, 44. 19, 78. 4, 127. 15, 129. 13, 193. 14—15, 226. 24, 259. 22, 328. 17, 368. 17, 378. 5 bis. 13. 22, 379. 1. 22. 23, genet. plur. 20. 3. 9—10. 14, 162. 24, 254. 7; плода 7. 4, 20. 12, 40. 10, 75. 13, 99. 24, 127. 14, 160. 18, 174. 8—9, 203. 6, 219. 17. 18. 19, 227. 23, 259. 14. 16, 289. 6, 298. 2, 378. 4. 9; плодомъ 77. 4; плодъı 20. 7. 8, 77. 5. 21—22, 202. 27; плодъ приноситъ хар-

ποφορεῖ 44. 12, плодъ творатъ καρποφοροῦσι 228. 3—4; нес плода ἄκαρπος 44. 9, 128. 15.

плънъ мεστός plenus: плънъ 395. 13, плъна 401. 14, плъни 85. 17—18; плъна сѫтъ γέμει 250. 16, плъни сѫтъ γέμουσιν 85. 4. 13.

плъть σάρξ caro 56. 13, 66. 6, 89. 1, 101. 5, 154. 18. 19, 170. 2, 202. 22, 315. 10, 322. 14, 340. 13. 17. 20, плъть 66. 8, 175. 16, 340. 2, плъть 340. 10, плъти 311. 18, 322. 14, 340. 15, 341. 11, 348. 11, 384. 19.

плътьскъ σαρκός carnis: плътьскы 315. 8.

плѣвати—плюю ἐμπτύω conspuo: плѣвати 178. 1, плѣваахѫ (vl. плюѣхѫ) 180. 16.

плѣва ἄχυρον palea: плѣвы 7. 12, 204. 6.

плѣвелъ ζιζάνια zizania: плѣвелъ nom. acc. sing. 44. 18. 20. 23. 27, 45. 4, 46. 4, gen. plur. 45. 28, плѣвелъı 46. 8.

плѣнити αἰχμαλωτίζω captivum duco: плѣнени 295. 8.

плѣньникъ αἰχμάλωτος captivus: плѣньникомъ 207. 13—14.

плѧсати ὀρχέομαι salto: плѧса 48. 20, плѧсасте 35. 14, 223. 26, плѧсавъшн 136. 28.

по praepositio, construitur cum dativo, accusativo, locali; dativus respondet graeco ἐπί cum genetivo, egr. по морю ἐπὶ θαλάσσης 139. 17—18; ἐπὶ cum accusativo, egr. по морю ἐπὶ τὴν θάλασσαν 50. 10. 11, по водамъ ἐπὶ τὰ ὕδατα 50. 17; εἰς et ἐν, egr. по вьсеи земи εἰς γῆν 28. 3, 208. 11, по пѫти εἰς ὁδόν 159. 22, по главѣ εἰς κεφαλήν 107. 25; по земи ἐν γῇ 28. 15, по вьселенѣи ἐν οἰκουμένῃ 88. 7, cf. 222. 8. 9, по пѫти ἐν ὁδῷ 74. 7. 9; saepissime κατὰ cum accusativo: по дѣломъ κατὰ πράξιν, κατὰ ἔργα 57. 21, 82. 16, по винѣ κατὰ τὴν αἰτίαν 65. 25, по пѫти κατὰ σάρκα 348. 11, по области κατ' ἐξουσίαν, по заповѣди κατὰ τὴν ἐντολήν 307. 23, по законоу κατὰ νόμον 390. 25, 392. 21, по вѣрѣ κατὰ πίστιν 28. 11, по прѣданию κατὰ παράδοσιν 140. 26, по обычаю κατὰ τὸ ἔθος 190. 6—7, 200. 20, cf. 199. 7—8, 207. 5, 244. 9, по глаголоу κατὰ τὸ ῥῆμα 193. 3, 199. 11, по реченоумоу κατὰ τὸ εἰρημένον 198. 22, по вьсемоу градоу καθ' ὅλην τὴν πόλιν 231. 11—12, по единомоу κατὰ εἷς 173. 21, по чесомоу κατὰ τί 191. 2; etiam πρὸς et ἐπὶ cum dativo: по жестосрѣдию πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν 66. 12—13, 154. 12, по глаголоу ἐπὶ τῷ ῥήματι 210. 23; κατὰ cum genetivo: по вѣрѣоу κατὰ τοῦ χρημνοῦ 131. 24, 230. 17; по пѣнязоу ἐκ δηναρίου 69. 18, ἀνὰ δηνάριον 70. 18, по пяти десѧтъ κατὰ πεντήκοντα 138. 26, ἀνὰ πεντήκοντα 234. 29—30; по срѣдѣ εἰς τὸ μέσον 123. 22, 177. 12, 209. 7, ἐν μέσῳ 139. 13, 152. 9, 201. 4, etc., διὰ μέσου 208. 23, по ономоу полоу πέραν 154. 3; — по cum accusativo raro occurrit: по чьто διὰ τί 26. 12. 21, 43. 1, 51. 9—10. 13—14, 59. 22, 76. 5, 122. 8, 140. 25, 162. 13, 213. 20. 26, alia; по чѧто εἰς τί 50. 23; по вьсѧ дьни καθ' ἡμέραν 102. 19—20, 176. 13, 301. 3, по мѣста κατὰ τόπους 168. 19—10; — по cum locali respondet graeco μετὰ cum accusativo: по мьноузѣхъ врѣменѣхъ μετὰ πολὺν χρόνον 93. 20, по дъвою дъноу μετὰ δύο ἡμέρας 97. 5, 171. 18, cf. по трѣхъ дьнѣхъ μετὰ τρεῖς ἡμέρας 111. 5—6, 201. 3, по шести 57. 27, по скрѣби μετὰ τὴν θλῖψιν 89. 17, по въскрьсновении 100. 5, по прѣдании μετὰ τὸ παραδοθῆναι 117. 5—6, по параскевѣнии 111. 2; μετὰ cum genetivo: по изгънании μετὰ διωγμῶν 156. 27, по сеѣ μετ' αὐτοῦ 133. 29; по дьнѣхъ δι' ἡμερῶν 120. 3—4; по васъ ὑπὲρ ὑμῶν 152. 23, 239. 4; по немь нти ἀκολουθεῖν, vide sub ндж; по томь εἶτα 128. 8—9, 129. 11. 12, 146. 11, 227. 10, 371. 12, 395. 7—8, 399. 16, cf. 140. 23, 174. 15.

побивати, unde камениемь побиваѧ λιθοβολοῦσα 86. 14, 262. 24, к. побивати λιθοβολεῖν vl. λιθάζειν 347. 8—9.

побити — побиѭ ἀποκτείνω occido: поби 259. 7; камениемь побишѧ ἐλιθοβόλησαν 77. 8, λιθάσαι к. побити 361. 12, побиѭтъ 288. 21, 359. 19. 20.

побѣдѣти γρηγορῆσαι vigilare 175. 14, побѣдѣти 101. 2—3.

побѣда νῖκος victoria: побѣдѫ 38. 23.

побѣдити νικάω vinco: побѣдитъ 248. 14, побѣдихъ 384. 14.

повапьнити κονιάω dealbo: повапьненомъ 85. 11.

повелѣние δόγμα edictum 196. 18, о повелѣнии περὶ τῆς ἀποστολῆς 114. 14.

повелѣти — повелѭ ἐπιτρέπω permitto: повели 23. 23, 24. 21, 239. 26, 240. 6, повелитъ 230. 13—14, повелѣ 66. 13, 131. 21, 154. 10, 230. 14—15, 396. 11; κελεύω iubeo: повели κέλευσον 50. 16, 111. 6, повелѣ 23. 15—16, 48. 28, 54. 11, 64. 9—10, 110. 20, 283. 7, повелѣхъ 49. 21—22; προστάσσω praecipio: повелѣ 3. 16, 22. 1—2, 74. 3, 119. 24, 211. 27; συντάσσω constituo: повелѣ 98. 26; ἐτάξατο повелѣ 113. 14, διέταξεν 233. 14; ἐπιτάσσω: повелѣ 137. 16, 138. 22, 2 pers. sing. 265. 21, повелитъ 230. 11; παραγγέλλω: повелѣ 144. 16,

235. 16; ἐντέλλομαι: повелѣ 171. 11, 347. 7—8; particip. повелѣнъ διατεταγμένος: повелѣнаго 203. 16, διαταχθείς: повелѣнаꙗ 275. 25, 276. 1—2.

повєсти — повєдѫ ἀπάγω duco: повєсѣ 305. 1.

повиновати сѧ ὑποτάσσομαι subdor: повиноуѭ сѧ 201. 18, повиноуѭтъ сѧ subiciuntur 242. 10. 18.

повинѣнъ ἔνοχος reus: повиненъ 11. 22. 24. 25—26. 26—27, 104. 4, 126. 9—10, повинѣноу 177. 26—27; ἀθῷος innocens: не повиненъ 107. 8—9, не повинѣнѭ 105. 10.

повити — повиѭ σπαργανόω pannis involvo: aor. повитъ 197. 2, part. pass. повитъ ib. 15—16.

повръшти — повръгѫ βαλεῖν mittere: повръшти 143. 6, повръшеи 53. 13; ῥίπτω proicio: повръгъ 105. 11, 209. 6; ῥήγνυμι elido: повръже 238. 3.

повѣдати διηγέομαι narro: повѣдаи 231. 10, повѣдашѧ 234. 11, ἐξηγέομαι: повѣдашете 311. 5; повѣдаѭ δίδωμι do 374. 3, повѣдаѭште ἀπαγγέλλοντες nuntiantes 258. 24, повѣдаемь διαλαλεῖται divulgabantur 195. 3, cf. повѣдатъ 112. 13—14 nota, vl. pro къзвѣстить; повѣдати vl. pro съвѣдѣтельствовати 380. 24—25. 25—26 nota. 390. 2—3 nota.

повѣдѣти εἰπεῖν dicere: повѣдѣти 233. 6, повѣжду 21. 25, 398. 6, повѣждѫ 87. 8, 146. 17, повѣдите 58. 23, повѣдѣ 331. 26; ἀπαγγέλλω nuntio: повѣдѣ 232. 12—13, 265. 14, повѣдѣшѧ 282—283; λέγω: повѣдѧтъ 143. 25—26, διηγέομαι: повѣдѧтъ 149. 5—6, повѣдѣшѧ 132. 3; μηνύω indico: повѣсть 365. 28.

повѣсть διήγησις narratio 189. 2.

поганъıнь strictius latinum vocabulum «gentilis» interpretatur quam graecum Ἕλληνίς 142—143.

погалъштати καταπίνω glutio: погалъштаѭште 84. 31.

погрєбєнїе τὸ ἐνταφιάσαι 98. 5—6, ἐνταφιασμός sepultura 172. 17, погрєбєнїѣ 366. 19—20.

погрєбѫ (inf. погрєти) θάπτω sepelio: погрєти 23. 24. 26, 240. 1. 3, погрєсѣ 49. 5, 273. 13.

погрѣбанїе ταφή sepultura: къ погрѣбанїе 105. 17—18.

погрѣбати ἐνταφιάζειν sepelire 396. 18.

погрязнѫти χοίτῃ γεμίζομαι impleor 130. 8.

погрѫзати сѧ βυθίζεσθαι mergi 211. 6.

погънати—поженѫ διώκω sector: ни поженѣте 277. 18.

погоубити ἀπόλλυμι perdo: погоублѭ 339. 9, погоубитъ 5. 5, 33. 11—12. 12. 23, 57. 12. 13, 77. 19, 147. 19 bis, 152. 26, 163. 15—16, 209. 4, 235. 27—28, 28, 236. 3, 268. 4—5, 278. 13 bis, 289. 21, 357. 24, 368. 18, supinum 118. 5, погоубитъ 38. 9, 106. 24—25, погоуби ἀπώλεσεν 78. 25—26, 277. 29, 278. 4—5, погоубиҳъ 268. 11, 388. 13, погоубль 267. 15—16, погоубилъ 150. 21, погоубили 124. 9, 161. 4, погоубити 32. 11, 124. 2, 215. 25—26, 288. 4—5.

погыбати — погыбѫ ἀπόλλυμι pereo: погыблетъ 12. 19. 23—24, 294. 19—20, 336. 15, погыблемъ 24. 4—5, погыблемь 130. 11—12, 229. 8—9, погыблете 259. 4, погыбльтъ 27. 7.

погыбнѫти — погыбнѫ ἀπολέσθαι pereo: погыбнѫти 262. 22, погыбнетъ 62—63, 323. 8. 12, 365. 7, погыбнете 259. 10—11, погыбнѫтъ 102. 10—11, 122. 26, 214. 18—19, 359. 13, погыбе 385. 26, погыбъшааго 62. 17, 251. 24, 284. 13, погыбъшимъ 29. 23—24, 53. 9—10, погыбъшѭ 267. 25, погыбъшѧѭ 267. 19; πεσεῖν cadere погыбнѫти 272. 27—28.

погыбѣлънъ τῆς ἀπολείας perditionis: погыбѣлъны 385. 27.

подавити — подавлѣти συμπνίγω suffoco: подави 127. 13, подавлѣетъ 44. 8—9, подавлѣѭтъ 128. 14—15, — сѧ 227. 22; ἀποπνίγω: подави 42. 20, 226. 23.

подати — подамь δίδωμι porrigo: подамъ 373. 13, ἐπιδίδωμι: подастъ 19. 14. 16, 247. 7. 9. 10, μεταδίδωμι: подастъ 203. 11, διαδίδωμι: подастъ дѣдѣвъшеи 336. 10; подаи, quod ad infinitivum подати pertinet, πάρεχε praebe 217. 26.

подвигнѫти сѧ, подвижати сѧ σαλεύομαι moveor: подвигнѫтъ сѧ 295. 18—19, подвижатъ сѧ 170. 16—17, подвигъше сѧ σπεύσαντες festinantes 197. 26—27.

подвигъ ἀγωνία agonia: къ подвизѣ 300. 7—8.

подвизати сѧ ἀγωνίζομαι contendo: подвизаите сѧ 261. 14—15, подвизалъı сѧ decertarent 391. 14.

подобати — подобаетъ δεῖ oportet: подобатъ 56. 26, 58. 28, 87. 19, 147. 1, 149. 13, 168. 11—12. 28—29, 169. 14, 210. 3, 235. 17, 253. 19—20, 262. 20, 277. 22, 278. 25, 284. 1, 293. 21, 299. 22—23, 308. 12, 312. 2, 322. 16, 323. 6, 324. 23, 327. 9, 353. 4, 358. 13, 369. 13, 397. 21; подобаше ѣдѣи 84. 23, 94. 23—24, 102. 16, 250. 25—26, 270. 21—22, 312. 7—8, подобаше 65. 9, 310. 8; verbis ѣко подобатъ 44. 12 falso vertitur graecum ὃς δή, interpres slavicus ὡς δεῖ legisse videtur 8.

подобити сѧ ὁμοιόομαι adsimilor: не подобите

сѧ 15. 16, подобите сѧ παρομοιάζετε similes estis 85. 10—11, подобитъ сѧ ὁμοιάζει 178. 19.

подобьнъ ὅμοιος similis: подобенъ 35. 10, 47. 19, 219—220, 220. 1. 7—8, 352. 11, подобень 353. 18 nota, подобьна 81. 22, 165. 24, подобьно 45. 15—16, 46. 19. 24, 47. 4, 69. 13, 260. 25, 261. 1. 7—8, подобьно 45. 8, подобьнии 223. 21. 22, 256. 5; παρόμοιος similis: подобьна 141. 10. 24; подобьна крѣмене εὐκαιρίαν oportunitatem 98. 16, 297. 5; подобьно εὐκαίρως oportune 172. 27; подобьно кѣ ѣдеи 297. 7.

подроугъ, vl. pro искрьнии, quod vide, 243. 24 nota.

подрѣжати, magis usitata forma подражати, ἐκμυκτερίζω derideo: подрѣжлаҳѫ 272. 20, 305. 24—25.

подъ praepositio, construitur cum accusativo et instrumentali, respondet graeco ὑπό cum accusativo: подъ cum accusativo: 86. 18, 221. 5, 262. 28; подъ cum instrumentali: 11. 4, 22. 12. 12—13, 128. 21. 22, 129. 24, 221. 9. 10, 249. 24, 318. 27; ὑποκάτω: 135. 27, 143. 8, 228. 7, 319. 3.

подъкѣгъ vide sub подъпѣгъ.

подъклонити κλίνω reclino: подъклонити 23. 22, 239. 24.

подъкопавати — подъкопати διορύττω effodio, perfodio: подъкопаваѫтъ 16. 17—18. 21, подъкопати 256. 18—19.

подълагати τίθημι pono: подълагаатъ 228. 7.

подъметъ κράσπεδον fimbria: подъметы et къскрилиѣ eiusdem significationis videtur esse, nisi подъметы pro instrumentali casu habere et cum verbo келнчати coniungere malis, 83. 2.

подънебесьскъ ὁ ὑπ' οὐρανόν sub caelo: подънебесѣкыѭ 277. 19, подънебесскыѫ 277. 20.

подъножие ὑποπόδιον scabellum 13. 7, 82. 5, 166. 17—18, подъножию 292. 5.

подъпѣгъ, quod minus bene подъкѣгъ scribitur, ἀπολελυμένη dimissa (sc. uxor): подъпѣгѫ 12—13, подъкѣгоѫ 66. 19.

подъръıти διορύττω perfodio: подъръıти 91. 7.

пожьдати — пожидѫ μένω sustineo: пожидѣте 100. 23, 175. 4.

поздѣ ὀψία, genet. absol. ὀψίας γενομένης vespere facto vertitur поздѣ къıкъшю sive къıкъшн, posterior forma ex imitatione graeci textus fluxit, ubi ὀψία est vocabulum feminini generis: 23. 8, 49. 12, 50. 6, 110. 16, 118. 24, 160. 7, 182. 22, 336. 25, 398. 18; ὀψέ 161. 6.

познати γιγνώσκω cognosco: познаатъ сѧ γινώσκεται 219. 20, познаате γινώσκετε 375. 12, познахъ ἔγνων 387. 8, позна ἔγνω 315. 3, 387. 7, позна сѧ ἐγνώσθη 311. 6, 2 pers. sing. ἔγνωκας позна 375. 16—17, познахомъ ἐγνώκαμεν 341. 26—27, познашѧ ἔγνωσαν 138. 2, 381. 6, 387. 8—9, познасте ἐγνώκατε 352. 9, познано γινώσκεται 40. 10, γνωσθήσεται 228. 11; ἐπιγιγνώσκω: познасте ἐπιγνώσεσθε 20. 14—15, dual. познаате ἐπιγνῶναι 309. 7, познанте ἐπιγνώσεσθε 20. 4, познашѧ 59. 4, 139—140, dual. познасте ἐπέγνωσαν 310. 20—21, познавъше ἐπιγνόντες 51. 2; ᾔδεισαν познашѧ 400. 15.

позобати καταφαγεῖν comedere: позобашѧ 42. 13, 127. 6, 226. 19.

позоръ θεωρία spectaculum 307. 2.

поимати — поемлѭ παραλαμβάνω adsumo: поемлетъ 90—91, поемлѭтъ 90. 27, 278. 16. 18—19. 20—21; поемлетъ γαμήσῃ 13. 1; —поимѫ(—поѭти) λαβεῖν, παραλαβεῖν: поимѫ παραλήμψομαι 375. 3, поиметъ λάβῃ 80. 17, 164. 15—16, 291. 3, παραλαμβάνει 41. 17—18, 248. 25, поиметъ по силѣ ἀγγαρεύσει 13. 21—22, поими παράλαβε 5. 2. 23, 63. 7, поимѣте λάβετε 390. 24—25, 392. 18; поимъ παραλαβών 282. 11—12, поемъ 100. 19, 157. 2, 234. 12, 236. 14, поемъше παρέλαβον 394. 1; поемъ λαβών 291. 5, προσλαβόμενος 57. 1—2, ἀπολαβόμενος поемъı-и 143. 18; поıасъ женѫ ἔγημα 265. 12; 3 pers. sing. поıа ἔλαβεν 164. 18. 20, поа παρέλαβε 5. 5, поıатъ ἔλαβεν 291. 6. 8, 392. 4, 395. 9, παρέλαβεν 5. 25, 8. 7—8, 71. 7—8, παραλαμβάνει 8. 15, 57. 28, 134. 9, 148. 8, 175. 1; поıасѧ παραλαμβάνουσιν 130. 4, ἔλαβον 164. 22.

поиджь (— поити): поиде 269. 11 nota, vl. pro идѣ, пондѣмъ 101. 18 nota, vl. pro идѣмъ.

поискати—поıштѫ: поıштете ζητήσετε quaeretis 345. 5.

покаание μετάνοια paenitentia: 7. 6, 26. 19, 122. 5—6, 213. 25, покаанию 6. 24, 202. 12, 268. 3, покаанию 116. 7—8, 202—203, 312. 10.

покаати сѧ μετανοέω paenitentiam ago: покаатъ сѧ 275. 2, покаате сѧ 259. 3—4. 10, покаѫтъ сѧ 135—136, 274. 14, покаите сѧ 6. 8, 9. 6, 117. 10 nota, покаашѧ сѧ 35. 23—24, 41. 9—10, 249. 20, покаали сѧ бѫ 35. 28, —кишѧ 241. 28, о покаакъшимъ сѧ περὶ τοῦ μετανοήσαντος 188. 30.

покадити θυμιᾶσαι incensum ponere 190. 8.

показати — показаıѫ et покажѫ δείκνυμι ostendo: показаатъ δείκνυσι 332. 14, покажетъ

δείξει 173. 10—11, 297. 19, 332. 15, покажи δεῖξον 375. 14. 19, — сѧ 21. 25, 119. 22, 211. 25, покажѣте 290. 17, покажите 80. 5, — сѧ ἐπιδείξατε ἑαυτούς 276. 13, показати ἐπιδεῖξαι ostendere 54. 24, 87. 1, показа δείκνυσιν 8. 16, ѣдѣизѣн 206. 8—9, 398. 22—23, ἐπέδειξεν 311. 19.

показати — покажѫ παιδεύω emendo, corripio: показавъ παιδεύσας 304. 11. 22.

поклонити сѧ — покланѣти сѧ προσκυνέω adoro: поклонѫ сѧ 4. 15, поклонишн сѧ 8. 18. 20, 206. 14. 18, поклоните сѧ 327. 11—12, поклонатъ сѧ 327. 16, 368. 6, поклони сѧ 53. 11, 131. 8, 356. 14, поклонишѧ сѧ 4. 22, 50. 25, 113. 15, 327. 7, dual. поклонисте сѧ 112. 16—17, поклонѣше сѧ 312. 21, supin. поклонитъ сѧ 3. 23, покланѣжштихъ сѧ 327. 18; поклонь сѧ κύψας 116. 19, 347. 11. 16; γονυπετήσας 155. 10, ѳеіс τὰ γόνατα 300. 3, поклонѣше сѧ γονυπετήσαντες 107. 21, поклонѣшамъ κλινουσῶν 308. 7—8.

покои ἀνάπαυσις requies: покои 36. 25, покоѣ 41. 13, 248. 21.

покоити ἀναπαύω reficio: покоѭ ἀναπαύσω 36. 21—22.

покровъ στέγη tectum 120. 12, cf. 212. 16 nota.

покрꙑвати — покрꙑти καλύπτω operio: покрꙑваатъ 228. 6, покрꙑвати сѧ 24. 1, покрꙑите 305. 14, покрꙑвено 32. 3, συγκεκαλυμμένον 252. 12.

покꙑвати κινέω moveo: покꙑваѭште 108. 15, 181. 16.

покѫпати сѧ βαπτίζομαι baptizor: покѫпаѭтъ сѧ 140. 19—20.

полагати — положити τίθημι pono: полагаѭ τίθημι 358. 10. 16. 18, полагаатъ 249. 24, 320. 6—7, 357. 27—28, полагаахѫ 140. 6, 183. 7; παρατίθημι: полагаѭтъ 139. 1—2; положѫ 38. 16, 82. 4, 166. 17, 292. 4—5, 374. 14—15, положишн 374. 16, положитъ 91. 26—27, 257. 11, 266. 15, 379. 14, положите 294. 9—10, положивъ 285. 22—23, 379. 21—22, положи 110. 22, 220. 3, 307. 14, 371. 11, 394. 8, положисте 363. 17, dual. 3 pers. 396. 23—24, положишѧ 137. 21—22, 195. 4, 397. 6, 397—398; положити 212. 13, 358. 19; положѣ 285. 18, положилъ 398. 7, положенъ 128. 21—22, 183. 21—22, 396. 21—22, положено 307. 20; παρατίθημι: положити 246. 17, положишѧ 144. 20; ἐπιτίθημι: положи 354. 6—7, положишѧ 108. 9—10; ἀνακλίνω: положи 197. 2—3; положенъ κείμενος 307. 16, положенѣ ἀποκειμένην 285. 15—16.

полъ in на онъ полъ, об онъ полъ interpretatur graecum πέραν: 9. 2, 23. 16, 24. 11, 55. 11, 65. 20, 130. 3. 20, 132. 16, 145. 13, 229. 3. 18, 316. 21, 324. 11, 335. 9, 337. 2. 13. 24—25, 360. 12, 387. 15; полоу in съ оного полоу πέραν 10. 2, 124. 14, на ономь полоу πέραν 50. 3, 139. 9, 154. 3; полъ ѥмису 137. 5, τὰ ѥμίσεα 284. 6, loc. sing. полоу (ношти) μέσης νυκτός 92. 11—12, 171. 13—14, 246. 13; мѫжескъ полъ ἄρσεν masculinum 66. 2, мѫжъска полоу 198. 20; полъма in протешетъ полъма διχοτομεῖν 91. 25; полъпѫдиа 261. 9 nota, vide quae pag. 472 disputavi.

польза respondet variis dictionibus graeci verbi ὠφελεῖν prodesse, proficere: 147. 21, 368. 4, полъза 57. 14, 236. 1—2; gen. sing. польза 133. 2, 341. 12.

пользовати et пользовати сѧ ὠφελεῖσθαι: пользовалъ 141. 20, —сѧ 51. 20.

помавати — поманѫти νεύω, ἐννεύω innuo: помавааѫ ἐνένευον 194. 24, помававъ διανεύων 191. 18—19; поманѫ νεύει 373. 8, поманѫша κατένευσαν 211. 2, ἀνέσεισαν concitaverunt 179. 24.

помазати ἀλείφω ungo: помажѫтъ 183. 10, помажи 16. 10, помаза 225. 14. 15, 366. 8—9, помазавъшнѣ 360. 21—22; χρίω ungo: помаза 207. 10—11; ἐπιχρίω lino: помаза 353. 11. 23; cf. о помазавъшни περὶ τῆς ἀλειψάσης 187. 3, 313. 12, о помазавъшни 115. 19.

помести — пометѫ σαρόω everro: пометѣтъ 268. 6, пометенъ σεσαρωμένος scopis mundatus 41. 16—17, 248. 24.

помиловати ἐλεέω misereor: помиловати 65. 10, помилова 132. 12, помиловахъ 65. 11, помилоуи 28. 5—6, 53. 3, 59. 11, 73. 2, 158. 20. 23, 273. 17, 276. 11, 283. 3. 6, помилои (pro помилоуи) 72. 26, помиловани кѫдѫтъ misericordiam consequentur 10. 11.

помнити μνημονεύω memor sum, reminiscor: помниате 381. 7—8, помнинте 278. 11.

помогѫ — помощи— βοηθέω adiuvo: помози 53. 11, помози 150. 22. 27; συλλαμβάνομαι: помогѫтъ 211. 4—5, συναντιλαμβάνομαι: поможетъ 245. 13.

помолити сѧ προσεύχομαι oro: помолѭ сѧ προσεύξομαι 100. 19, 174. 28, помолитъ сѧ 67. 8, supin. помолитъ сѧ προσεύξασθαι 50. 5—6, 139. 11—12, 236. 15, 279. 26; imperat. помоли сѧ 15. 10, помолите сѧ 300. 13, aor. помоли сѧ 101. 6. 12, 175. 17.

поморнѣ παραθαλάσσιος maritima 8. 27, παρά-

λιος: помориѣ 216. 21, αἰγιαλός: на помори 42. 9.

помрачити σκοτίζω contenebro: помрачитъ сѧ 170. 13.

помрѣкнѫти σκοτίζομαι obscuror: помрѣче 306. 22.

помышлѣние διαλογισμός cogitatio: помышлѣние 238. 15. 17, помышленіѣ 52. 23, 142. 14—15, 199. 24, 212. 24, 215. 18, 311. 14—15; ἐνθυμήσεις помышленіѣ 25. 12; διάνοια: помышленіемь 243. 23.

помышлѣти διαλογίζομαι cogito: помышлѣти 212. 19—20, помышлѣате 121. 1—2, 212. 25, 365. 5, помышлѣаатѣ 145. 22, помышлѣѭтъ 120. 25, помышлѣѭште 120. 19, помышлѣѭштемь 203. 22—23, помышлѣаше 192. 9—10, помышлѣашете 152. 2—3, помышлѣахѫ 145. 19, помышлѣхѫ 55. 15, 76. 4; συνελογίσαντο помышлѣахѫ 288. 17—18; περὶ τῶν διαλογιζομένων: о помышлѣѭштинѣхъ 115. 4, о помышлаѭштихъ 187. 14.

помѣнѣти—помѣнѭ μνημονεύω recordor: помѣнитъ 383. 5, помѣните 55. 19, 145. 27, 380. 6, cf. о не помѣнѣти вражьдъı περὶ ἀμνησικακίας 115. 11.

помѣнѫти et поманѫти μνάομαι recordor: помѣнѫти μνησθῆναι 194. 7, поманѫти 195. 18, помѣнеши 11. 28—29, помѣни μνήσθητι 273. 22, 306. 17, помѣнѣте 308. 10—11, помѣнѫ ἐμνήσθη 104. 23, помѣнѫхомъ ἐμνήσθημεν 111. 4, помѣнѫша 308. 15, 320. 25, 321. 11—12, 367. 22; помѣнѫ ὑπεμνήσθη 301. 24.

помѣтати βάλλω mitto: помѣтанте 19. 4—5.

понеже ἐπεί quoniam 65. 9, 105. 15, 182. 23, 373. 19, 395. 18, ἐπειδή 78. 9—10, ἐπειδήπερ 189. 1, ἐπάν 248. 13, 250. 1, ἀνθ' ὧν quod 287. 23, καθότι quod 190. 1, ἐφ' ὅσον 96. 9. 27.

понести—понесѫ βαστάσαι portare: понести 7. 8, понесе 23. 14, понесъшемъ 70. 22; αἴρω tollo: понести 108. 2.

поносити ὀνειδίζω exprobrare 35. 21, поноси 184. 18, поносатъ 217. 6, —сѧ 10. 16 (male dico), поношаасте (impropero) 109. 3, поношашете (convicior) 181. 25—26.

поношеніе ὄνειδος opprobrium 191. 25—26.

понтьскъ Πόντιος Pontius: понтьскоумоу 105. 4, 201. 25.

понѣ хѫ̆ vel 133. 6, 137. 29, 140. 7—8.

понѣвица vl. pro плаштаница, quod vide: 110. 22 nota, 183. 2 nota.

попелъ, vl. пепелъ, σποδός cinis: попелѣ 35. 28, 241. 28.

попирати — попьрати — поперѫ καταπατέω conculco: попираѥма 10—11, попираемъ πατουμένη 295. 9—10, попираахѫ 252. 8, поперѫтъ καταπατήσουσιν 19. 6, попърано κατεπατήθη 226. 18.

попьрнште μίλιον mille passus: попьрнще 13. 22.

поразити πατάσσω percutio: поражѫ 100. 3, 174. 14.

порокъ in кес порока ἄμεμπτος sine querela 189. 19.

порфѵра πορφύρα purpura: къ порфѵрѫ 273. 4.

поржгание τὸ ἐμπαίζειν: на поржгание ad deludendum 71. 13—14.

поржгати сѧ ἐμπαίζω illudo: поржгаѭтъ сѧ 157. 8—9, 282. 16, поржгаша сѧ 107. 25, 180. 18, поржгавъ сѧ 303. 27, поржганъ 5. 10.

посагати—посагнѫти γαμίζομαι, ἐκγαμίζομαι nubor, ad nuptias dor, trador: посагаѭтъ 81. 4, 165. 3—4, γαμίσκονται 291. 14. 17, посагаѭште ἐκγαμίζοντες 90. 21, посагахѫ ἐγαμίζοντο ad nuptias dabantur 277. 27—28; посагнетъ γαμήθη 154. 26.

посадити ἀνακλίνω accumbere vel discumbere facio: посадитъ ἀνακλινεῖ 256. 11, посадити ἀνακλῖναι 138. 22, посадиша 234—235; посадит е κατακλίνατε 234. 29.

послоужити διακονέω ministro: supin. послоужитъ διακονῆσαι 72. 17—18, 158. 12, praes. 3 pers. διακονήσει 256. 12, послоужатъ 72. 17, 158. 11, послоужихомъ 96. 24—25; λατρεύω servio: послоужиши 8. 21, 206. 19.

послоухъ vl. pro съкѣдѣтель, quod vide.

послоушати ἀκούω audio: послоушаеши 364. 7, послоушаатъ 30. 20, 63. 5. 6—7, 351. 16, 355. 26—27. 28—29, 391. 22, послоушаате 351. 17, 358. 25, послоушаѭтъ 135. 25, 274. 11. 15, послоушаите 58. 15, 141. 26—27, 148—149, послоушаѧ 136. 21, 324. 21, послоушаѭште 288. 7—8, послоушаѭштен 201. 7, послоушаѭшта 201. 5, sup. послоушатъ 216. 22—23, 267. 9—10, 296. 19, послоушаша 357. 19, послоушааше 136. 22, послоушаахѫ 166. 20; παρακούω: не послоушаатъ 63. 11; ὑπακούω: послоушаѭтъ 24. 10, 118. 14, 130. 19, 229. 15—16, послоушала 275. 11.

послоушьствоуѭ vl. pro съкѣдѣтельствоуѭ cf. 106. 7—8 nota, 324. 12 nota, 325. 2 nota.

послѣдовати ἀκολουθέω sequor: послѣдова 152.

19, послѣдоүѭштоүмоү 221. 15, послѣдовати 187. 15.

послѣдѣствовати παρακολουθέω, ἐπακολουθέω: послѣдѣствоүѭштѣмъ 184. 27, послѣдѣствоүѭштиими 185. 12.

послѣдь ὕστερον postea: 76. 16. 27, 77. 10, 93. 2—3, 103. 9, 184. 16—17, 205. 26, 374. 12, послѣдъ 8. 1; ἔσχατον novissimus 163. 9, 164. 23; послѣдь граждѣте ἀκολουθοῦντες 157. 1—2; послѣди μετὰ ταῦτα post haec 279. 8.

послѣдьнии ἔσχατος novissimus: sing. послѣдьнии 12. 10—11, 258. 22, 339. 9—10. 13. 22—23, 340. 19, 362. 18, 370. 22, послѣдьни 345. 14, plur. послѣдьнии 69. 11—12. 12, 71. 4. 5, 156. 29—30. 30, 262. 11. 13; послѣдьнѣка fem. sing. 111. 11, neutr. plur. 248. 27, послѣдьнѣ 41. 20, послѣдьнее 264. 6, послѣдьнюмоү 70. 27—28, послѣдьнимь loc. sing. 264. 8, послѣдьнинѣхъ 70. 13, 347. 19—20, послѣдьнѣмъ 70. 19—20.

послѣжде ὕστερον postea 80. 24, 291. 9.

поспѣшѣствовати συνεργέω cooperor: поспѣшѣствоүѭштоү 185. 10—11.

посрамлѣти сѧ ἐντρέπομαι revereor: посрамлѣѭтъ сѧ 163. 9—10, cf. оусрамлѣти сѧ.

поставити στῆσαι statuere: поставитъ 95. 16, постави 8. 8—9, 61. 6—7, 152. 9, 206. 20, 238. 18, поставиша 98. 14, поставьше 347. 4; καταστῆσαι constituere: поставлѭ 94. 4. 12, поставитъ 256. 25, 257. 3—4, поставитъı-и 91. 17—18, постави 91. 11—12, 253. 24; παραστῆσαι поставити 198. 17—18.

постигнѭти φθάνω pervenio: постиже 39. 18—19, 248. 10.

постилати — постѣлати στρωννύω sterno: постилаχѫ 74. 8—9, постилаахѫ 159. 22, 159—160; постѣлаша 74. 6—7, постѣланѭ 173. 11, 297. 19—20; ὑποστρωννύω постилаахѫ 287. 1.

постити сѧ νηστεύω ieiuno: пощѫ сѧ 280. 6, постимъ сѧ 26. 22, постите сѧ 16. 6, постѫтъ сѧ 26. 23—24. 28, 122. 9. 10. 17, 213—214, 214. 8, поста сѧ 16. 10. 12, постаще сѧ 16. 8, 122. 7, постити сѧ 122. 12. 15, 214. 6, пощь сѧ 8. 1.

пострадати παθεῖν pati 56. 27, 147. 2, 235. 18—19, 277. 23, 310. 8, 312. 8, пострадаχ 106. 21—22, пострадаша 259. 2, пострадавъши 132. 28, пострѫдѣтъ 149. 17—18.

постъ νηστεία ieiunium: постомь 60. 5, 200. 5, постомъ 151. 19.

постыдити сѧ ἐπαισχύνομαι confundor: постыдитъ сѧ 147. 24—25, 148. 1—2, 236. 4—5. 6.

посъланиѥ ἀποστολή: о посълании 187. 9.

посълати — посылати πέμπω mitto: посълѭ 289. 13, 372. 26, 380. 22—23, 381. 17—18, посълеши 274. 5—6, посълетъ 377. 7, посъли 131. 20, 273. 18, посълати 289. 8. 10—11, посъла 78. 25, 221. 1, 222. 12, 268. 26, посълавъ 4. 12, 34. 4, 48—49, посълавъıи 317. 6, 339. 21, 344. 22—23, 348. 20, посълавъı 334. 8, 348. 14, 349. 15. 22, 370. 23, посълавъшааго 328. 10—11, 332. 22, 333. 18, 339. 6. 7, 343. 18—19. 24, 353. 5, 370. 11—12. 13, 372. 16—17. 27—28, 377. 5, 380. 12, посълавъшюмоү 332. 24—25, 345. 4—5, 381. 10—11, посълавъшеимъ 316. 8, посъланъ 208. 12, посълании 221. 18—19; ἀναπέμπω: посъла 303. 15; ἀποστέλλω: посълѭ 34. 23, 115. 26, 251. 18, 312. 14, посълетъ 46. 10, 73. 18—19, 89. 29, 129. 13—14, 131. 17, 159. 13, 170. 20, посълаχъ 299. 14, 328. 20—21, 386. 13, посъла 29. 20, 69. 18, 73. 12, 77. 4. 8. 11, 78. 14. 16, 106. 19, 146. 14, 159. 4—5, 162. 22, 163. 1. 5. 8, 173. 3, 207. 12, 220. 17, 222. 15, 233. 10, 239. 7—8, 240. 12, 265. 2, 286. 15, 289. 5, 297. 8, 323. 13, 325. 6, 334. 7—8. 13, 338. 13, 340. 24, 344. 25, 351. 3, 360. 3, 364. 9—10, 384. 23, 385. 13, 386. 12. 20. 26, 387. 9, 390. 4, 398. 26, посъласте plur. 333. 25, dual. 360. 24, посълаша 51. 3, 126. 13, 162—163, 163. 4. 24, 284. 24—25, 290. 6, 315. 25, 345. 2, посълавъ 136. 12, 137. 15, 266. 28, послакъ 5. 11, посълавъшааго 33. 15, 152. 14, 238. 21—22, 242. 7—8, посъланъ 53. 8—9, 191. 7. 27, 210. 5, 314. 8, 324. 18, 353. 14, посълании 316. 12, посъланаѣ dual. 286. 22, посъланъıа 86. 15, 262. 25; — посылаѭ ἀποστέλλω 223. 8, 240. 19—20, посылаатъ 125. 2, посылаѭтъ 79. 23; посылаχъ ἀνέπεμψον 304. 8—9; cf. о посъланъıχъ περὶ τῶν ἀποσταλέντων 187. 2.

посѣкати — посѣкти ἐκκόπτω excido: посѣкаѭтъ 20. 12—13, 203. 7; посѣчеши succides 259. 23, посѣци succide 259. 17; посѣкаемо 7. 4.

посѣсти — посаждь προσαναβαίνω ascendo: посади 264. 10.

посѣтити ἐπισκέπτομαι visito: посѣти 195. 10, 222. 7, посѣтисте 95. 26, 96. 20, посѣтилъ 195—196.

посѣщьтенне ἐπισκοπή visitatio: посѣщению 287. 24.

посждити ἐπικρίνω adiudico: посжди 304. 26.

потанти ἀποκρύπτω occulo: потаено ἀπόκρυφον 128. 25—26, cf. оутанти.

потокъ χείμαρρος torrens: потока 387. 15—16.

потопити καταποντίζω demergo: потопатъ 61. 19, cf. 150. 21 nota.

потопъ κατακλυσμός diluvium: потопъ 277. 29, потопа 90. 19—20.

потрѣпѣти μακροθυμέω patientiam habeo: потрѣпи 64. 13. 21—22.

потрѣба χρεία necessarium: потрѣбѫ 245. 15—16, ἀνάγκη necesse 304. 11.

потрѣбити διακαθαρίζω purgo: потрѣбитъ 7. 10—11, 204. 4.

потрѣбьнъ εὔκαιρος oportunus: потрѣбьноу 136. 23.

потрасти σείω moveo, commoveo: потрасе сѧ 74. 14—15, 109. 26.

потрьсьнъ σεσαλευμένος coagitatus: потрьсъньѫ 218. 27.

потъ ἱδρώς sudor 300. 9.

потъкнѫти сѧ προσκόπτω offendo: потъкнетъ сѧ 361. 15—16. 17—18.

потъштати сѧ σπεύδω festino: потъштавъ сѧ 283. 26, 284. 2.

пооучати сѧ προμελετάω praemeditor: пооучанте сѧ 169. 1, поучати сѧ 294. 11.

похвалити ἐπαινῆσαι laudo: похвали 271. 26.

похоть ἐπιθυμία concupiscentia, desiderium: похоти 128. 14, 351. 6; θέλημα voluntas: похоти 315. 8. 8—9, съ похотиѭ πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι ad concupiscendum 12. 15; похоть τὸ ἱκανόν satis 180. 7.

похрѧзмити μυρίσαι ungere 172. 16—17.

похоулити vl. pro оуничьжити 149. 18 nota.

почивати—почити ἀναπαύομαι requiesco: почивате 101. 15, почиваи 254. 13, почиванте 175. 23, починете 137. 26; ἐπαναπαύσεται почиетъ 241. 3—4; почивающихъ τῶν κεκοιμημένων 110. 2.

почрѣпало ἄντλημα: почрѣпала не имаши neque in quo haurias habes 326. 12.

почрѣпати—почрѣпаѭ, почрѣти—почрѣпѫ ἀντλέω haurio: почрѣпатъ 326. 26—27, почрѣтъ 326. 1, почрѣпѣте 319. 22—23, почрѣпъшеи 320. 4.

почьтѫ (—почисти) τιμῆσαι honorifico: почьтетъ 51. 21, 368. 23.

поѣдати, поѣсти—поѣмь κατεσθίω devoro: поѣдаюштихъ 166. 26—27; ἀναλίσκω consumo: поѣсть ἀναλῶσαι 239. 15, cf. 153. 23 in nota.

поѣсати ζωννύω cingo: поѣсаше сѧ 402. 16, поѣшеть 402. 19.

поѣсъ ζώνη zona: поѣсъ 116. 14, помсъ 6. 13—14, поѣсѣ 135. 19, поѣсѣхъ 30. 7.

правъ εὐθύς rectus: правы 6. 11, 116. 5, 202. 16—17; directus правѣ 202. 20; правѣ ὀρθῶς recte 225. 5, 244. 1, право vl. правь 290. 12.

правьда δικαιοσύνη iustitia: правда 11. 19, правъдъı 18. 10, правдъı 10. 9. 14, правдѫ 7. 21, о правъдѣ 381. 9, правдѣ 381. 19, правъдоиѭ 195. 25; δίκαιον iustum: правъда 69. 23, 70. 8, правъдъı τὸ δίκαιον 258. 14, къ правъдѫ δικαίως iuste 306. 14—15.

правьдьникъ δίκαιος iustus: правьдьника 33. 18, правьдьникоу 106. 21, правьдьници 43. 21—22, 95. 29, 97. 1, 290. 7, правьдьници 279. 24, правьдьникъ 26. 18, 122. 4—5, правьдъникъ 213. 24, правьдьницѣхъ 268. 2.

правьдьничь δικαίου iusti: правьдьниче 33. 18—19, правьдьничѫ 33. 19.

правьдьнъ δίκαιος iustus: правьденъ 307. 9, 333. 17, правьдень 307. 1, правьденъ 3. 2, правъденъ 198. 26, правьдънъı 344. 10, правьдънъıи 387. 7, fem. правьдъна 86. 7—8, acc. sing. правьдъна 136. 20, dual. 189. 17, правьдъналаго 86. 9, 107. 9—10, 251. 28, правьдьни 85. 16—17, правьдьнии 46. 15—16, правьдънъı acc. plur. 14. 4, правьдьнъıхъ 85. 21, правьдънъıхъ 47. 12—13, 190. 29, 264. 25, instr. sing. пѫтемь правьдънома τῆς δικαιοσύνης 76. 24.

праздьникъ ἑορτή dies festus, festum: праздьникъ 97. 13, 171. 21, 179. 14, 200. 17, 296. 20, 321. 14—15, 329. 12—13, 330. 10, 335. 15, 342. 7. 22. 23, 343. 3. 5—6, 345. 15, 365. 25, 367. 10, 368. 6—7, 373. 21—22, праздьника 200. 20, 343. 13, 371. 1—2, праздьникъı 304. 12.

праздънъ ἀργός otiosus: праздьни 70. 5, праздънъı 69. 21, 70. 3, праздъно 40. 18—19; празденъ σχολάζοντα vacantem 41. 16.

практоръ vl. pro слоуга, cf. 258. 19 nota.

прапрѫдъ, vl. прѣпрѫдъ, πορφύρα purpura: 180. 12. 19, cf. порфѵра.

прапрѫдьнъ πορφύρεος purpureus: прапрѫдьниѭ 392. 14—15, прапрѫдьнѫ 392. 7.

прахънѣнъ, vl. pro зълъ, σαπρός malus 40. 9 nota.

прахъ κονιορτός pulvis: 30. 22, 233. 18, 241. 18, ὁ χοῦς: 135. 27.

претора πραιτώριον praetorium: претора 390. 16, 391. 4—5, 393. 1, прѣтора 180. 11, cf. сѫдиште, vl. habet притора 393. 1 nota.

при praepositio, construitur cum locali, respondet graeco παρὰ cum accusativo: 9. 8, 42. 6. 12, 43. 29, 53. 20, 72. 23, 117. 11, 126. 24, 132. 18, 139. 16, 158. 17, 210. 9. 11, 224. 11, 227. 9, 230. 25, 231. 18, 282. 25; πρὸς cum accus.: 102. 20, 126. 27, 159. 14, 176. 26, 245. 8, 273. 7, 301. 12, 310. 15; εἰς: 30. 7, 135. 19, 400. 15; ἐπὶ cum dativo: 90. 9, 170. 29; ἐπὶ cum genet: 123. 9, 165. 7, 291. 21; πρὸς cum dativo 389. 7, παρὰ cum dativo 395. 2.

приближати сѧ — приближити сѧ ἐγγίζω appropinquo: приближаатъ сѧ 255—256, приближаѭтъ сѧ 51. 24—25, приближаѭште сѧ 267. 8—9, приближаѭштѭ сѧ 287. 2, приближааше сѧ 296. 20; приближи сѧ 6. 8, 9. 7, 30. 1, 73. 10, 77. 3, 101. 16. 18—19, 117. 9—10, 159. 3, 175. 27, 221. 24, 241. 14. 20, 270. 2, 282. 23, 286. 12—13, 287. 14, 293. 18, 294. 23, 295. 24, приближиша сѧ 310. 12, приближь сѧ 309. 5, приближьшю сѧ 283. 7—8.

прикалити προσκυλίω advolvo: прикали 183. 4.

привести — приведѫ, приводити φέρω adfero, duco, induco: приведѫтъ 253. 14—15, приведѣте 59. 19, приведѣта 159. 10, привѣсъ attuli 149. 30, привѣсѧ φέρουσιν 143. 16, 146. 4, 181. 2, привѣсте duxerunt 159. 19, приведъше 269. 22; ἄγω duco, adduco: приведѣте ἀγάγετε 286. 10, приведѣта 73. 16, 286. 19—20, привести 283. 7, 358. 13, приведе ἤγαγεν 244. 18, 318. 5, привѣсте ἤγαγον 74. 3, 286. 26, ἠγάγετε 346. 7, привѣсѧ ἄγουσιν 347. 2; προσφέρω: привѣсъ 59. 14, привѣсѧ 23. 9, 28. 16, 67. 6, приведоша 9. 23; προσάγω: приведи 238. 1, привѣсѧ 38. 24, 64. 7; — приводити ἄγω duco: приважддаѫ 209. 22—23.

привлѣшти—привлѣкѫ ἑλκύω traho: привлѣкѫ ἑλκύσω 369. 8, привлѣчетъ 339. 21—22, привлѣшти 400. 22; κατασύρω: привлѣчетъ 258. 17.

привръгнути — привръгѫ ῥίπτω proicio: привръгѫ 53. 24.

привязати δέω ligo, alligo: привязанъ 159. 8. 14, привязано 73. 15, 286. 17—18.

пригласити — приглашати φωνέω voco: приглсатъ 285. 3, приглаши 320. 4; προσφωνέω: приглаши 216. 8, 260. 3, приглашаѭштемъ 223. 23—24, cf. 152. 5 nota.

придѣлати προσεργάζομαι adquiro: придѣла 285. 7.

придѣти — придѣати προσφέρω offero: придѣша 395. 15, придѣѭште 306. 4.

придѫ pro приндѫ (—прити pro принти) ἔρχομαι, ἐλθεῖν venio: придѫ 1 pers. sing. 284. 23, 375. 2—3, 376. 14, 377. 15, 403. 3. 9—10, 3 pers. plur. aor. 20. 30, 21. 8, 42. 12, 51. 1, 93. 3, 118. 17, 120. 8, 122. 7, 124. 16, 125. 13, 127. 5—6, 130. 19—20, 131. 28. 29, 133. 24, 139. 27—28, 154. 4, 158. 13—14, 160. 20, 161. 28, 162. 1—2, 164. 10, 174. 25—26, 183. 11, 194. 17, 197. 26, 203. 13, 209. 31, 211. 5, 216. 22, 228. 17, 230. 22, 305. 18, 307. 24, 309—310, 324. 9, 327. 25, 328. 27, 329. 13, 337. 18. 23, 346. 5, 360. 15, 367. 3, 395. 22; придеши 306. 17—18; придетъ 15. 20, 22. 15, 30. 16, 31. 21, 59. 2, 77. 17, 86. 6—7, 91. 3. 5. 10, 95. 8, 109. 19, 128. 2. 26, 148. 2, 163. 15, 171. 13, 182. 9—10, 193. 16, 227. 11, 228. 12, 236. 7, 246. 3, 256. 14. 17—18. 21, 263. 2—3, 264. 9, 277. 8. 9—10, 289. 21, 298. 3, 322. 19, 327. 21—22. 22, 328. 13, 332. 26, 334. 23, 339. 26, 344. 17. 29, 345. 17. 27, 346. 2, 353. 6, 375. 9, 380. 22, 381. 3. 7. 16—17, 382. 1, 383. 18, ἥξει 88. 9, 91. 22, 221. 12, 339. 3, прндетъ 257. 8, ἐπεισελεύσεται 296. 10; приджтъ ἐλεύσονται 26. 26, 87. 14, 122. 16, 168. 6—7, 214. 6, 274. 9. 19. 20, 277. 14, 293. 10. 16, 364. 25, ἥξουσιν 22. 21, 86. 12, 262. 8, 287. 18—19; придъ 1 pers. aor. ἦλθον vel ἐλήλουθα 26. 18, 32. 24, 33. 1 bis, 122. 4, 213. 23—24, 257. 21 (παρεγενόμην ib. 25), 317. 2, 334. 21, 344. 21, 348. 9, 351. 2. 2—3, 356. 15, 357. 24—25, 368. 26, 370. 14. 17—18, 383. 27, 391. 19, приндъ 11. 9; придѐ 35. 15. 16, 44. 17, 45. 25, 59. 4, 62. 16, 65. 19, 72. 16, 73. 10, 75. 11. 24, 76. 23, 90. 23, 92. 24, 93. 21, 100. 16. 29, 101. 14. 21, 110. 16, 111. 18, alia plurima, διαπέρασεν придѐ 25. 5; придомъ 96. 6, aor. 2 pers. plur. придете 95. 27, 301. 2, 3 pers. dual. 173. 13, 200. 25, 317. 22; придѣ 22. 14—15, 50. 17, 221. 12, 318. 21, 327. 1, ἀκολούθει 68. 6, δεῦρο 155. 27; придѣта δεῦτε 112. 7, 117. 16, придѣте 36. 20, 77. 14, 78. 20, 95. 19, 137. 25, 163. 11—12, 289. 17, 328. 1, 401. 17—18; cf. придохъ 11. 10, приндохомъ 3. 23; — прити ἐλθεῖν 35. 8, 45. 13, 50. 16. 19, 57. 18, 58. 28, 61. 21, 67. 11, 78. 16, 91. 20, 149. 13, 221. 7, 257. 6, 265. 13, 334. 18, 336. 23, 339. 20, 341. 18, 345. 7. 14, 349. 2. 5, 365. 25, 374. 2.

призракъ φάντασμα phantasma 50. 12, 139. 19, ubi vl. призрѣние.

призъвати — призовѫ προσκαλέομαι voco: призъва 29. 8, 124. 28, 280. 20, призъвавъ προσκαλεσάμενος 52. 2, 54. 1, 61. 6, 65. 6, 72. 6—7, 125. 21, 135. 13, 141. 25—26, 144. 6, 147. 13, 158. 1—2, 167. 8, 182. 29, 222. 11, 270. 4, 271. 15,

284. 20; καλέω: призъкати καλέσαι 78. 14—15, призъкатъ supin. 26. 18—19, 122. 4, 213. 24, призъка 93. 9, призка 4. 10—11, призоки 70. 11, призокѣте 79. 5; συγκαλέω: призъкаша convocaverunt 180. 11; φωνέω voco: призъка 362. 26, призъкаша 354. 18, 355. 7, призъкакъ 271. 3, призоки 326. 27.

призьрѣти ἐπιδεῖν respicio: призьрѣ 191. 25, ἐπιβλέπω: призъри 237. 19, призьрѣ 193. 24.

приниждити—приниждикѫ προσδαπανάω supererogo: приниждикѣши 244. 21—22.

приимати — приемлѫ λαμβάνω accipio: приимати 324. 15, 345. 21, приемлѫ 333. 27, 334. 19, приемлеть 19. 10, 247. 3, 325. 3—4, 328. 16, 344. 6, 372. 26. 27, приемлете 161. 21, 322. 27, 334. 22. 23, приемлѫтъ 60. 17, 128. 7, приемла 44. 2—3, 370. 19, приемлѧи 372. 25. 26—27, приемлѫште 334. 25, приемлѫщеи 60. 12; δέχομαι: приемлеть 33. 13—14. 14. 14—15. 15. 17, 61. 14—15, 152. 12. 13. 13—14, 238. 20. 21 bis, приемлѫтъ 227. 15, 233. 17, 241. 11. 16—17, приемлѧи 33. 16. 17—18; παραδέχομαι: приемлѫтъ 128. 17—18; προσδέχομαι recipio: приемлеть 267. 12.

приимѫ — приѧти λαβεῖν, λήψασθαι accipio: приимѫ 358. 17 (мѫкы приимѫ паѳеῖν 297. 26), прииметь 33. 9. 19, 162. 24, 336. 1, 382. 6. 9, приметъ 69. 9, приимете 70. 8—9, 75. 23—24, 83. 22, приметє 383. 16, приимѫтъ 135. 25, 167. 1, 292. 16—17, приимѣте 99. 18, 174. 3, 297. 30, 398. 27; δέξασθαι: прииметь 61. 13, 152. 11, 155. 6, 238. 19, приметъ 280. 24—25, приимѫтъ 271. 14, 272. 5, приими 271. 20. 25; приемъ λαβών: 49. 23, 54. 12, 107. 7, 109. 16. 20, 110. 21, 138. 26, 144. 17, 152. 9, 174. 1, 235. 1, 261. 2—3, 310. 18, 371. 11, 373. 23, 387. 21, приемъı 93. 14. 18, 94. 6, εἰληφώς ib. 14, приимъ 99. 19, 174. 3, 285. 2, 298. 3, приимь 99. 15—16, приимъı 93. 23, приимъıи 325. 4, приемъши 261. 8, 366. 7, приемъше 70. 18, 105. 13, 113. 9, приемъша 92. 6, приимъша 92. 2, приемъшеи 102. 10, о приемъшиихъ 188. 16; προσλαβόμενος приемъ 147. 7, ἐπιλαβόμενος приемъ 263. 13, приимъ 238. 17, приимъ δεξάμενος 297. 29, ἀποδεξάμενος 234. 15. — приѧти λαβεῖν 13. 19, 70. 17, 77. 5, 156. 25, 188. 15, 284. 19, 337. 10, 358. 20, δέξασθαι 35. 7; ἔλαβε приѧ 215. 7, приѧтъ 23. 13, 181. 5—6, 213. 8 nota, 222. 5, 315. 5, 336. 9, 372. 5—6, 395. 16, 401. 21, ἐδέξατο 199. 8—9, ἀπεδέξατο приѧтъı-и 231. 14, ὑπεδέξατο приѧтъ 245. 6, 270. 8, 284. 3, ἀντελάβετο 194. 6; приѧсѧ ἔλαβον 358. 21, приѧсте ἐλάβετε 30. 5, ἧρατε 145. 29, 3 pers. dual. ἔλαβον 396. 16, приѧхомъ ἐλάβομεν (e cod. zogr, noster sine dubio приѧсомъ scripserat), приѧсѧ ἔλαβον 70. 15. 17, 105. 21, 107. 24, 367. 12, 385. 11, 394. 18, приѧша 92. 8, ἐδέξαντο приѧсѧ 239. 11, 329. 11, παρέλαβον 140. 21, приѧша 315. 4; приѧтъ δεκτός: приѧто 207. 17.

прикасати сѧ — прикоснѫти сѧ ἅπτομαι tango: прикасаатъ сѧ 224. 19, прикасаи сѧ 398. 11, прикасати сѧ 216. 26, прикасахѫ сѧ 140. 9; προσψαύω прикасаате сѧ 251. 11, συγχράομαι coutor: прикасаѫтъ сѧ 326. 6—7; прикоснѫти сѧ ἅψονται 124. 21, прикоснѫтъ сѧ 51. 5—6, 140. 8, прикоснѫ сѧ 1 pers. ἅψομαι 133. 6, aor. прикоснѫ сѧ ἥψατο 23. 6—7, 27. 17, 58. 18, 73. 7, 133. 5. 12. 15—16, 232. 8. 12, прикоснѫша сѧ ἥψαντο 51. 7.

приключаи сѫгкыріа: по приключаю accidit 244. 9.

приключити сѧ ἀποβαίνει contingit, accidit: приключитъ сѧ ἀποβήσεται continget 294. 8, συμφωνήσει convenit 214. 13—14, приключиша сѧ παρῆσαν aderant 258. 23, приключѫшїю сѧ γενομένης 136. 23, приключѫшиихъ сѧ συμβεβηκότων 309. 3.

прикрꙑвати — прикрꙑти περικαλύπτω velo: прикрꙑвати 178. 1—2, прикрꙑвѣнъ, recte прикрꙑвенъ, παρακεκαλυμμένος velatus 238. 12.

прилежати ἐπίκειμαι insto: прилежаахѫ ἐπέκειντο 304. 23; ἐπέμενον perseverabant 347. 13; прилежи ἐπιμελήθητι curam habe 244. 21, прилежа ἐπεμελήθη 2 44 . 18—19.

прилежьнъ ἐπιμελής diligens: прилежьно ἐπιμελῶς 268. 7, εὐτόνως constanter 303. 25—26, прилежьнѣе ἐκτενέστερον prolixius 300. 8.

приложити προσθεῖναι adicio: приложитъ сѧ 128. 31, приложатъ сѧ 18. 11, 255. 21—22, приложи πρόσθες 275. 6, приложимъ ϑῶμεν comparamus 129. 17, приложи aor. 204. 12—13, 289. 8. 10, приложити 17. 21, 255. 4—5, приложь προσθείς adiciens 284. 14.

прилѣпѣти — прилѣпе κολληθῆναι adhaereo: прилѣпъшеи (πραχ) κολληθείς 241. 18.

прилѣпити сѧ κολλάομαι, προσκολλάομαι adhaereo: прилѣпитъ сѧ 66. 5, 154. 17, прилѣпи сѧ 268. 25.

принести ἐνέγκαι afferre 137. 16, принесете φέρετε 379. 22—23, принесе ἤνεγκεν 137. 18, 328. 8, принесн φέρε 399. 16. 18, принесѣте φέρετε 49. 21,

150. 13, 164. 4, 319. 23, принѣсѧ ἠνέχθη 49. 2, ἤνεγκαν 150. 14, 164. 5, 320. 1; προσφέρω: принесеши 11. 28, принесе προσήνεγκε 93. 24, принесн 12. 4, 119. 23, 211. 26, принѣсѧ προσέφερον 25. 6, προσήνεγκαν 51. 4, 80. 6—7, принесошѧ 4. 23; принесъши комѝсаса 224. 10; — приносити προσφέρειν 381. 4—5, περιφέρειν circumferre 140. 2, приносите φέρετε affertis 390. 21, приношаахѫ ἔφερον 118. 25—26, προσέφερον 154. 27, 280. 17, приносѧщимъ 155. 1; приноситъ плодъ καρποφορεῖ 44. 12.

прининкнѫти παρακόπτω inclino me: прининѣ 397. 25, прининъ 397. 11, procumbens 308. 25.

приобрѣсти — приобрѧщѫ κερδαίνω lucror: приобрѣтъ ἐκέρδησα 94. 1. 8—9, приобрѣте 93. 15—16. 17; приобрѧщеши 63. 5—6, приобрѧщетъ 57. 15—16, 147. 22, 236. 2—3.

припадати — припасти προσπίπτω procido: припадаахѫ 124. 23—24, припаде 133. 19, 142. 27—28, 211. 8, 229. 24—25; προσρήγνυμι: припаде 220. 4.

приплодити φέρω affero (sc. fructum): приплоди 127. 16.

приразити сѧ προσρήγνυμι illidor: приразн сѧ 220. 10.

прирнстати προστρέχω accurro: прирнщѫште 149. 26.

присѣнѫти—присѣдѣ καυματισθῆναι aestuo: присѣдѣ 127. 11, присѣдѫ 42. 17—18.

прискрѣбѣнъ περίλυπος contristatus, tristis: прискрѣбенъ 137. 12, 281. 15—16. 17, прискрѣбѣна 100. 22, 175. 3.

присно ἀεί semper 179. 19.

приспѣти ἀπέχω adpropinquo, adsum: приспѣ 175. 24.

приставити — приставлѣти προστίθημι, ἐπιβάλλω: приставитъ προσθήσει exhibebit 102. 13, приставлѣтъ ἐπιβάλλει immittit 26. 29, 214. 11, ἐπιράπτει adsuit 122. 19—20.

приставлѣние ἐπίβλημα commissura: приставлѣние 214. 14, приставленнѣ 26—27, 214. 10, adsumentum 122. 18—19.

приставлѣние домовьное οἰκονομία vilicatio: о приставленнн 271. 5, vl. приставьство.

приставьникъ οἰκονόμος oeconomus: приставьникъ 256. 24, 271. 1, приставъникъ 271. 8, о приставьницѣ 188. 7; ἐπίτροπος procurator: приставъника 226. 9, приставъникоу 70. 10—11.

пристати προσορμίζομαι applico: приставша 139. 28—29, приставъши ἐπιστᾶσα superveniens 200. 7, (не кѣ) приставъ συγκατατεθειμένος (non) consenserat 307. 9.

пристрашьнъ ἔκφοβος timore exterritus: пристрашъни 148. 20—21; ἔμφοβος exterritus: пристрашъни 311. 12, пристрашънамъ 308. 6—7.

пристѫпати — пристѫпити προσέρχομαι accedere: пристѫпающте προσερχόμενοι accedentes 306. 3—4, пристѫпи προσῆλθε: 8. 2, 22. 3—4, 59. 10, 71. 16, 97. 16—17, 104. 9; пристѫпишѧ: 8. 22—23, 10. 3, 26. 20, 45. 26, 49. 12, 51. 8, 53. 21—22, 60. 11—12, 61. 3—4, 65. 22, 74. 26, 75. 24—25, 80. 13, 86. 24, 87. 7, 98. 18, 262. 13—14, 368. 7; dual. пристѫписта 28. 7; part. пристѫпь προσελθών: 21. 19, 23. 16, 58. 17, 63. 26, 67. 14, 76. 17, 93. 23, 94. 5—6. 13, 101. 27, 110. 18—19, 111. 22, 113. 16, 118. 21—22, 165. 12, 176. 5, 222. 1, 244. 15—16, 307. 12; пристѫпьше 42. 24, 49. 3—4, 52. 6—7, 53. 5—6, 54. 22, 59. 21—22, 102. 3, 104. 18, 138. 9, 154. 5—6, 229. 6, 290. 24, dual. пристѫпьша 103. 10, 234. 18, dual. fem. пристѫпьшн 112. 15—16, sing. fem. пристѫпьшн 27. 16—17, 231. 26—27; пристѫпьшемъ 103. 9; ἤγγισεν appropinquavit пристѫпи 300. 17, προσεγγίσαι пристѫпити 120. 10—11.

прнсѣдѣти προσμένω persevero, sustineo: прнсѣдатъ 54. 3, 144. 8.

притворъ στοά porticus: gen. plur. притворъ 330. 14, къ притворѣ 359. 1; притворъ παιτώριον 390. 17 e codice zogr., vocabulum etymologia populari e graeco претворъ transformatum.

притѣшти — притѣкѫ συντρέχω concurro: притѣкша 138. 3, cf. притѣкъ 155. 9 nota.

притъча παραβολή parabola: притъча 227. 3. 8, cf. 114. 9, 188. 4. 5; притъчѫ 43. 25, 44. 14, 45. 7. 15. 27, 52. 16, 76. 28, 78. 7, 163. 23, 170. 24—25, 208. 1, 214. 9, 218. 31, 226. 15, 254. 3, 256. 22, 259. 11, 263. 20, 267. 14, 278. 24—25, 279. 25, 284. 14—15, 289. 2, 290. 5, 295. 25; притъча gen. sing. 45. 20, 127. 29, 129. 28—29, acc. pl. 47. 22—23, 127. 21. 30; притъчн 90. 4, 129. 16—17, 142. 5, 187. 4; притъчами 42. 10, 43. 1. 8, 45. 19, 127. 1, 129. 26, 162. 18; притъчахъ 45. 22—23, 78. 11, 125. 22, 127. 23—24, 227. 6, cf. 187. 31; παροιμία proverbium: притъчѫ 357. 12, притъча 384. 3, притъчахъ 383. 17—18. 19.

притѫжати κτάομαι possideo: притѫжѫ possidebo 280. 8.

приходити ἔρχομαι venio: приходити 155. 3, 280. 21, прихождѫ 259. 16, 326. 26, 331. 9—10,

приходитъ 43. 27—28, 61. 23, 128. 20, 323. 22—23, 357. 23, приходатъ 20. 1, приходѧшти 279. 13, приходѧштѣ 260. 10—11, 273. 10, приходѧштни οἱ ἐρχόμενοι 137. 27; приꙗждаахѫ 279. 5, приꙗждаахѫ 120. 1; приходитъ ἐγείρεται 346. 21, приꙗждаахѫ παρεγίνοντο 324. 5, из оутра приꙗждаахѫ ὄρθριζον 296. 18—19.

причѣтѫ—причнести λογίζω reputo: причѣтенъ кыстъ ἐλογίσθη 181. 14.

причастьникъ μέτοχος socius: причастьникомъ 211. 2—3.

пришьд — ἐλθών: пришьдъ 94. 26, пришедъ 6. 3, 8. 26, 12. 3—4, 22. 7, 23. 4, 27. 12. 23, 41. 16, 47. 23—24, 56. 2, 91. 14—15, 101. 10, 132. 22, 149. 15. 21, 160. 14, 171. 15, 176. 5, 220. 19, 244. 13, 248. 23, 256. 9, 257. 1, 264. 3, 267. 21—22, 269. 3, 279. 21, 285. 25, 300. 11, 330. 8, 362. 2, 381. 18; ὁ ἐλθών пришедъı 346. 14, 367. 10, 396. 13, 397. 19; ἐλθοῦσα пришьдъши 133. 3, пришедъши 4. 18, 53. 10—11, 133. 4, 142. 27, 167. 5—6; пришедъшее 148. 7; plur. пришедъше 26. 9, 49. 5, 50. 25, 65. 4—5, 70. 14. 16, 108. 3, 111. 8, 112. 22, 113. 5, 140. 12, 163. 27, 211. 4, 220. 20, 395. 25; пришьдъшеи οἱ ἐλθόντες 364. 17; nomin. plur. fem. пришедъша 183. 10; пришедъшю 256. 7, пришедъшоу 24. 11, 28. 6, пришедъшемъ 59. 9, 60. 10; кѣхѫ пришьли 212. 8; пришелъ (есн) ἦλθες 24. 17, 118. 5, 209. 3, ἐλήλυθας 321. 25, кѣ пришелъ ἐληλύθει 337. 3, 344. 27, 363. 2—3, (аще не кимь) пришелъ εἰ μὴ ἦλθον 380. 13, пришьла 348. 27, пришьли 362. 7; προσελθών пришедъ 76. 13, προσελθόντες пришедъше 24. 3, 44. 20—21; εἰσελθών пришедъ 232. 20—21, εἰσελθόντι пришьдъшю 275. 14; συνελθόντας пришедъшѧѧ 363. 14—15, συνεληλυθυῖαι пришьлы 307. 19; παραγενόμενος пришъдъ 265. 13, пришьдъша 222. 14, пришедъшимъ 300. 28—29, συμπαραγενόμενοι пришедъшеи 307. 2; πάρει пришелъ есн 102. 3, пришьли εἰσί 144. 12, μεταβάς пришедъ (recte прѣшедъ) 53. 19; 54. 21 pro пришедъ exspectabamus приде, 55. 10 pro прѣшедъше scribi debebat пришедъше propter graecum ἐλθόντες; cf. о пришедъшихъ 313. 15.

пришьлыць προσήλυτος proselytus: пришелъца 84. 2; παροικέω peregrinus sum: пришълецъ есн 309. 12.

пришьствие παρουσία adventus: пришествие 89. 15, 90. 24—25, пришествиѣ 87. 10—11.

прихѣхати: прихѣхакъше vl. ad прѣкъше 139. 27—28 nota.

приѩтьнъ δεκτός acceptus: приѩтенъ 208. 6.

прокнути главѫ κεφαλαιόω in capite vulnero: прокнюшѧ главѫ 163. 3.

прободи — прокодѫ νύττω: прокоде 109. 20, 395. 28; прокасѧ ἐξεκέντησαν transfixerunt 396. 7.

прокрѣзъ ἔννυχον diluculum: прокрѣзоу 119. 3.

проглаголати λαλῆσαι loqui 191. 10, проглагола ἐλάλησε 28. 18, 247. 18.

прогнѣвати сѧ ὀργίζομαι irascor: прогнѣвакъ сѧ ὀργισθείς 65. 11—12.

продати — продаѣти πωλέω vendo: продастъ πωλησάτω 299. 20, продаждъ πώλησον 68. 3, 155. 25, 281. 12, продадите πωλήσατε 255. 24; продаетъ πωλεῖ 46. 22—23, продаѧштѧѧ τοὺς πωλοῦντας 74. 19, 160. 21—22, 287. 26, 320. 17, продаѧщимъ 92. 22, продаѧштимъ 320. 22, продаѧштихъ 160. 24, продаѣхѫ ἐπώλουν 278. 1; κολλυβιστής: продаѧштихъ κολλυβιστῶν 74. 21—22; продастъ πέπρακεν 47. 2, πραθῆναι: продадатъ 64. 10, продано 97. 22, продана 172. 7; ἐπράθη продано 366. 14.

прозирати — прозрѣти ἀναβλέπω, ἀναβλέψαι video: прозираѧтъ 34. 8, 222. 23; прозрѧ 158. 30, 283. 10, прозьриши διαβλέψεις perspicies 219. 14—15, прозьри ἀνάβλεψον 283. 11, прозрѣти 146. 13, прозрѣхъ 353. 26, прозрѣ 159. 1—2, 283. 12, 354. 5—6. 17, прозрѣсте dual. 73. 8, прозрѣвъшаго 354. 19.

прозрѣние ἀνάβλεψις visus 207. 15, βλέπειν 222. 19—20.

прозмкати — прозмкнѫти βλαστάνω germino, cresco: прозмкатъ 129. 9, прозмкѣ ἐβλάστησεν 44. 19; ἐκφύω nascor: прозмкнетъ 90. 6, 170. 26, прозмкъ φυέν 226. 20. 24; ἐξανατέλλω exorior: прозмкѣ 127. 8—9, прозмкѫ 42. 15.

прондѫ — пронти διέρχομαι transeo: прондетъ διελεύσεται pertransibit 199. 22; пронти διελθεῖν 156. 10, διέρχεσθαι 325. 18, εἰσελθεῖν 68. 14, 281. 21.

прокаженне λέπρα lepra: прокаженнѣ 211. 20.

прокаженъ, прокаженъıи λεπρός leprosus: прокаженъ 21. 18, 119. 13, gen. plur. 276. 8—9, cf. 188. 9, прокаженаго 171. 23—24, прокаженаго 97. 16, прокаженни 208. 15, прокаженнии 34. 9, 222. 23—24, прокаженъıѧ 30. 3, cf. о прокаженѣмь 186. 12, о прокаженѣмь 114. 4.

проказа λέπρα lepra: проказа 119. 19, 211. 23—24, проказы 21. 23.

проклѧти—проклѧнѫ καταράομαι maledico: aor. 2 pers. sing. проклѧтъ κατηράσω 161. 11, проклѧти ἐπάρατοι maledicti 346. 13, проклѧтии οἱ κατηραμένοι 96. 13.

прокопати ἐξορύττω patefacio: прокопаѣше 120. 12—13.

проливати, пролиѣти—пролѣѭ ἐχύνω, ἐχχέω fundo, effundo: проливаема ἐκχυνόμενον 86. 8, 174. 6—7, 251. 21, проливаемаа 99. 22, пролѣтъ сѧ ἐκχύνεται 298. 9, пролѣтъ сѧ 27. 6, 122. 25, 214. 18.

промѣнѭти сѧ διαφημίζομαι divulgor: промѣче сѧ 113. 11.

пронести ἐκβαλεῖν eicio: пронесѫтъ 217. 6—7.

проносити διαφημίζειν diffamare 119. 26.

пропадь, magis usitata forma пропасть, χάσμα chaos 274. 1.

проповѣдати κηρύσσω praedico: проповѣдати κηρύσσειν 9. 6, 119. 25—26, 125. 3, 132. 13, 168. 29, 233. 10—11 (ubi проповѣдѣти in проповѣдати emendes), 312. 10, проповѣдатъ 34. 2, проповѣдаше 116. 16—17, проповѣдаахѫ 135. 32, 143. 27; проповѣданте 29—30, проповѣдаѧ 6. 7, 9. 20—21, проповѣдаѭ 28. 23—24, 116. 7, 117. 8, 119. 10—11, 202. 11, 210. 5—6, 226. 2, 231. 12, проповѣдано бѫдетъ κηρυχθῆ 172. 17—18.

проповѣдь κήρυγμα praedicatio: проповѣдь 249. 21, проповѣдиѭ 41. 10.

проповѣдѣти—проповѣмь κηρύξαι: проповѣдѣти κηρύξαι 207. 16—17, проповѣдѣтъ 207. 13, проповѣмь κηρύξω 119. 10, проповѣстъ сѧ 88. 6, 252. 17, проповѣданте κηρύξατε 32. 7—8, 184. 22; проповѣдѣша ἐκήρυξαν 185. 10; проповѣдѣно бѫдетъ κηρυχθῇ 98. 7.

пропѧтие τὸ σταυρωθῆναι crucifigere 97. 7, 304. 24, τὸ σταυρῶσαι 107. 28, пропѧтье 71. 14—15.

пропѧти—пропьнѭ σταυρόω crucifigo: пропѣнѭ σταυρώσω 393. 23, пропьнете 86. 4, пропѣнѣтъ 107. 14, 180. 9. 20, 394. 1; пропьни 180. 4. 6, 304. 19. 19—20, 392. 17. 17—18, 393. 22, пропьнѣте 392. 19, пропѧти 393. 5, пропѧсѧ 181. 9, 305. 19, 309. 19—20, 394. 5. 11. 17, 396. 19, пропѧша 108. 12, 181. 11, пропьнѣше 181. 6, пропьньше 108. 7, пропѧтъ 107. 1—2. 4, пропѧтааго 112. 5, 183. 20, пропѧтоу 308. 14, пропѧтоумоу 395. 24, dual. пропѧтѣ 181. 25.

прорѣсти—прорекѫ προφητεύω propheto: прорече 141. 1, 365. 9, прорьци προφήτευσον 104. 7, 178. 3, 302. 5, прорѣша 35. 6—7.

пророкъ προφήτης propheta: nom. sing. пророкъ 48. 5, 74. 16—17, 135. 5, 195. 26, 208. 6, 222. 6, 223. 12, 224. 18, 234. 6, 235. 12, 288. 23, 309. 16, 316. 5. 11. 14, 327. 6, 329. 9, 336. 21, 345. 26, 346. 21, 354. 16, gen. plur. 11. 10, 19—20, 56. 8, 85. 24, 136. 9, 146. 25, 195. 14, 251. 12. 21, 274. 15, 310. 10; пророка 33. 16, 34. 20—21. 21, 41. 4, 48. 19, 55. 9, 76. 8, 78. 10, 162. 15, 202. 14, 207. 8, 223. 6 (пѫк lege пророка aut пророкъ). 7, 249. 10, 369. 25; пророкоу 262. 22; instr. plur. пророкомь 38. 13, 45. 21, 88. 12, 105. 20—21, пророкомъ 3. 11, 4. 6, 5. 8. 16, 6. 9—10, 8. 30, 23. 12, 73. 20, 169. 13, dat. plur. 217. 11. 19; пророцѣ 208. 15; пророци 19. 23—24, 35. 6, 43. 21, 81. 25, 88. 1, 89. 6, 170. 7, 243. 9, 272. 24, 310. 7, 318. 15, 351. 29, 352. 4; пророкы acc. plur. 10. 20, 85. 27, 86. 2. 14, 251. 18, 262. 6. 24, 274. 11, instr. plur. 6. 5, 282. 14; пророцѣхъ 115. 3—4, 339. 24.

пророчица προφήτις prophetissa: пророчица 199. 25, о пророчици 186. 4.

пророчь, пророчьскъ προφήτου prophetae: пророче 33. 16, пророчѫ 33. 17, τῶν προφητῶν пророчьскыѭ 85. 20, пророчъскыѭ 102. 23.

пророчьство προφητεία prophetia: пророчъсто 43. 11, пророчъство 115. 20.

пророчьствовати προφητεύω propheto: пророчъствова 51. 24, 195. 8—9, —вовахомъ 20. 20.

просадити ῥήγνυμι disrumpo: просадитъ ῥήσσει 122. 24—25, ῥήξει 214. 17.

просвѣтѣти сѧ ἐκλάμπω fulgeo: просвѣтатъ сѧ 46. 16.

просвѣтити—просвѣштати ἐπιφαίνω, φωτίζω illumino: просвѣтити ἐπιφᾶναι 196. 2, просвѣштаетъ φωτίζει 314. 14, просвѣштаатъ 250. 8; просвѣтити сѧ λάμπω luceo: просвѣтит сѧ 11. 6.

просити αἰτέω, αἰτέομαι rogo: прошѫ αἰτήσομαι 137. 7, просиши 137. 5, 326. 5, 362. 14—15, проситъ 19. 13. 15, 247. 10, 299. 4 ἐξητήσατο vl. проси, проси imper. αἴτησον 137. 2—3, просивѣ αἰτήσωμεν 157. 13, просите αἰτεῖτε 19. 8, 161. 20, 246. 26, 376. 3. 5, 378. 21, 379. 24, 383. 13. 16, dual. 3 per. αἰτήσωνται 63. 22, просать 257. 20, проса ἐπαιτῶν mendicans 282. 25, просаитъ 353. 18, просан ὁ αἰτῶν 19. 10, 247. 3, просашти 71. 19, просаштоумоу 13. 23—24, 217. 29, просаште 304. 24, просашта 71. 25, 157. 19, просаштиимъ 247. 15, просаштиимъ 19. 20, просаштихъ 187. 23; проснти 179. 19, проси ἠτήσατο

110. 19, 137. 10, 182. 27, cf. 299. 4 nota, просисте 383. 15, просиша ἐπηρώτησαν 54. 23, просила ки 326. 10, прошлаѫ 179. 15, 304. 29.

прославити δοξάζω glorifico: прославлѭ 368. 28—29, прославитъ 361. 4, 368. 13, 373. 28, 376. 4, 382. 6, 384. 17—18, 402. 22, прославитъı-и 373. 27—28, прославатъ 11. 8, 14. 20, прослави imperat. 368. 27, aor. 306. 27, 367. 21, 373. 25. 26. 27, 378. 22, 384. 16, 385. 2, прославиχъ 368. 28, 384. 24, 385. 17, прославиша 26. 1—2, прославленъ 345. 23, прослависте διηφήμισαν 28. 14—15.

прослѣзити сѧ δακρύω lacrimor: прослѣзи сѧ 363. 18.

просмраждати ἀφανίζω extermino: просмраждаѭтъ 16. 7.

пространъ πλατύς latus: пространа 19. 25.

простъ ἁπλοῦς simplex: просто 17. 1, 249. 28, cf. 250. 1 nota.

простьрѫ—прострѣти (scribitur etiam простърѣти) ἐκτείνω extendo: простьри 38. 6, 124. 5, 216. 1, простьрѣ 38. 6—7, 124. 5, простьрѣсте 301. 4, простерѣ ἐκτείνας 21. 21, 41. 29, 50. 21—22, 102. 6, 119. 16—17, 211. 22; простьрѣ сѧ ἀνωρθώθη erecta est 260. 5—6.

просѣти—просѧдѫ ῥήγνυμαι rumpor: просѧдѫтъ сѧ 27. 5—6.

протесати διχοτομέω divido: протешетъ 257. 10, — полъма 91. 25.

противити сѧ—противлѣти сѧ ἀντιστῆναι resisto: противити сѧ 13. 16, 294. 13, противлѣѭштеи сѧ οἱ ἀντικείμενοι adversarii 260. 21—22, противлѣѭщиѥи сѧ 294. 14—15; противитъ сѧ ἀντιλέγει contradicit 393. 13—14.

противьнъ ἐνάντιος contrarius: противьнѣ 50. 8, 139. 15; ἀπειθής incredibilis: противънъıѫ 190. 28.

противѫ κατά secundum 93. 13, εἰς συνάντησιν vel εἰς ὑπάντησιν obviam: 25. 2, 367. 13. 28, противоу 92. 4.

протрѣгнѫти сѧ σχίζομαι scindor: не протрѣже сѧ non est scissum 401. 16—17.

протрѣзати сѧ διαρήσσομαι rumpor: протрѣзаше сѧ 211. 1.

проходити διέρχομαι perambulo, circumeo: проχождаше 211. 28, 276. 6, 283. 15, проχождаχѫ 233. 20; проχождаше διώδευε iter faciebat 226. 1, διεπορεύετο ibat 261. 10—11, περιῆγεν circumibat проχождаше 28. 21.

прочее τὸ λοιπόν iam 101. 15, 175. 23, τὰ ἐπίλοιπα reliquiae 311. 26; прочии οἱ λοιποί reliqui: 109. 18, 280. 4, прочи 78. 22—23, прочаѧ αἱ λοιπαί 93. 3, 279. 25, 308. 20, прочиимъ 184. 15—16, 227. 5—6, 308. 18, о прочиихъ 128. 14, 255. 7; къ прочии (день) ἐν τῇ ἑξῆς deinceps, sequenti die: 221. 21, 237. 15.

прошение αἴτημα petitio 304. 26, τὸ αἰτῆσαι прошенїѣ 15. 18.

прошикати сѧ προβάλλω produco: прошикаѭтъ сѧ 295. 26—27.

прошьд— διελθεῖν transeo: прошедъ 208. 23, 352. 21—22.

пръвовъзлежение et пръвовъзлѣгание πρωτοκλισία primus discubitus: пръвовъзлежениѣ 166. 25—26, о пръвовъзлѣгании 188. 2, cf. прѣждевъзлѣгание.

пръвыи πρῶτος primus: пръвъı πρῶτος, ὁ πρῶτος 29. 13, 76. 20, 80. 20, 98. 17, 164. 18, 172. 27—28, 184. 6, 265. 5, 285. 6, 291. 5, пръва πρώτη 81. 21, 165. 16. 23, пръвое 196. 10—11, пръвоумоу 76. 14, 271. 17, пръвоумоу 395. 23, пръваѭ 269. 19, μία prima 111. 18, пръвии 69. 11. 12, 70. 16, 71. 4. 5, 156. 29. 30, пръвъıѫ 111. 12, пръвъıχъ 70. 13, 248. 28, пръвъıχъ 41. 21, 77. 9, пръвѣи 315. 17, 316. 27, пръвѣе 330. 19, пръвѣиши πρώτη 165. 17, ис-пръва καθεξῆς ab initio, a principio 189. 7, 381. 9; adv. пръвѣе πρῶτον primum: 19. 1, 39. 22, 45. 4, 143. 4, 219. 13, 241. 2, 252. 10, 388. 23—24, πρό 250. 12—13.

пръвѣнецъ πρωτότοκος primogenitus: пръвѣнецъ 197. 2.

пръси στῆθος pectus 280. 11, 307. 3—4, 373. 11, 402. 26.

пръстень δακτύλιος anulus 269. 20.

пръстъ δάκτυλος digitus: пръста 273. 19, 399. 10. 16, пръстѣ 248. 9, пръстомь 82. 20, 347. 12, пръстомъ 251. 10, пръсты 143. 19.

прътъ λίνον linum: пръта 38. 21.

прѣкнти κατάγνυμι frango: прѣкнѫтъ 395. 21—22, прѣкнша 395. 23. 26.

прѣкъıвати — прѣкъıти — прѣкѫдж μένω maneo: прѣкъıваѭ μένω 379. 7, прѣкъıваатъ μένει 325. 11—12, 340. 23, 350. 11. 12, 356. 23—24, 368. 15—16, 369. 11—12, 376. 13, прѣкъıваетъ 403. 9, прѣкъıваите 135. 23, 233. 16, 241. 6, прѣкъıваѭи 375. 22, прѣкъıваѭшта gen. sing. 334. 12, прѣкъıваѭщиѥ 338. 7, прѣкъıваѭштъ 317. 9, прѣкъıваашеи διέμενεν 191. 19; прѣкѫдетъ 370. 15, 378. 15—16, 379. 23, 403. 3, прѣкѫдѫтъ 378. 20, прѣкѫдете 30. 13—14, 350. 1, 378. 11. 19, 379. 5; прѣкъıстъ 194. 9, 317. 5, 329. 1, 360. 14,

361. 7, dual. прѣкъıстѣ 317. 23, прѣкъıша 320. 15, прѣкъıлъ 329. 1, прѣкъıлъı кж 36. 6—7, прѣкъıкъшеи ої διαμεμενηκότες 298. 25—26.

прѣгрѣшение παράπτωμα peccatum: прѣгрѣшении 161. 27—28.

прѣгъıкати (колѣна) τίθημι pono: прѣгъıкаıшѣ 180. 16—17.

прѣданиѥ—прѣданиѥ παράδοσις traditio: прѣданиѥ 140. 18, прѣданиѥ 51. 15. 23, 141. 13, прѣданиѣ 51. 11, прѣданиѣ 141. 8, прѣданию 140. 26, прѣданиемь 141. 23, по прѣдании μετὰ τὸ παραδοθῆναι 117. 6—7, cf. 115. 20.

прѣдати—прѣдаıж παραδίδωμι trado: прѣдаıши 300. 21—22, прѣдаатъ сѧ 101. 17, 173. 27—28, 175. 25, прѣдаıжтъ 31. 6, прѣдаıми 99. 13, 101. 19. 24, 175. 27, 176. 2, 402. 27, прѣдаıжтаагѡ 298. 10, 372. 3—4, прѣдаıжтѣ 168. 31, 294. 5, прѣдаıше 387. 18, 388. 5—6; παρατίθεμαι прѣдаıж 306. 25—26.

прѣдатель προδότης proditor 216. 17.

прѣдати—прѣдамь παραδοῦναι trado: прѣдаıмѣи παραδώσω 98. 14, прѣдамь δίδωμι 206. 13—14, прѣдастъ 12. 6—7. 7—8, 29. 19, 31. 10—11, 65. 12, 77. 20, 87. 29, 93. 9—10, 98. 17, 99. 4. 8. 11, 107. 14, 169. 5, 172. 23—24. 27, 173. 19, 180. 8, 258. 18—19, 297. 5—6, 304. 29, 371. 8, 373. 3, 395. 17—18, прѣдастъı-и 125. 13, 297. 2, прѣдастъı-имъ 393. 25, прѣдадѧтъ 31. 1—2, 71. 13, 87. 25, 157. 8, 168. 23, 282. 15, прѣдасте παρεδώκατε 141. 24, прѣдаша 105. 4, 106. 18, 179. 3. 23, 189. 4, 309. 18, 391. 10, παρέθεντο 257. 19, прѣдалъ (еси) 93. 26, 94. 8, прѣдали (кж) 290. 9, (кимь) 390. 23, прѣдавъı 105. 9, прѣдавъı ὁ παραδιδούς 393. 9, прѣдавъıи id. 105. 6, прѣданъ 8. 24, 60. 6—7, 71. 10—11, 97. 6, 151. 23, 157. 6, 298. 13, 391. 15, прѣдании 294. 15, прѣдана 36. 16, 206. 12—13, 243. 2, прѣданоу 308. 13, прѣдати 238. 10, 341. 17, 342. 3, 366. 13—14.

прѣдерж (—прѣдрѣти) σχίζω scindo: не прѣдерѣмъ 394. 22.

прѣдн vide прѣдь.

прѣдъ ἔμπροσθεν coram, ante: cum instrumentali 11. 7, 12. 1, 14. 13. 17—18, 19. 5, 32. 19. 19—20. 21. 22, 34. 23. 25, 36. 15, 58. 2—3, 62. 27, 83. 26, 95. 12, 104. 12, 106. 1, 107. 22, 116. 1, 148. 11, 223. 9. 10, 242. 25, 253. 7. 8, 263. 9, 286. 10, 296. 15, 315. 16, 316. 18. 26, 324. 18, 357. 8, 369. 23; ἐνώπιον 190. 21. 26, 191. 7, 195. 25, 206. 15, 212. 13—14, 213. 6, 232. 13, 253. 2. 9. 10, 261. 24, 264. 11, 268. 13, 269. 8. 16, 272. 21. 23, 304. 6, 308. 22, 311. 25, 399. 24, прѣдь id. 369. 23; ἐναντίον 121. 12, 189. 17, 290. 22, 309. 17; ἔναντι 190. 6, ἀπέναντι 107. 8; praeterea respondet graeco πρό: 195. 27—28, 240. 13, прѣдь 239. 8, ἐπί cum gen.: 168. 25. 26, πρός cum acc. 120. 7; nonnunquam graeco dativo sine praepositione: 139. 2, 144. 20, 157. 10, 198. 18, 232. 11, 246. 17, graeco accusativo: 300. 17; прѣдъ cum accusativo: 31. 4 (graece ἐπί cum acc.), 212. 17 (graece ἔμπροσθεν); прѣдъ cum verbo ходıшѣ coniunctum interpretatur graecum προάγοντες 160. 1.

прѣдъдворие προαύλιον ante atrium 178. 12.

прѣдъидж (—прѣдъıти) προπορεύομαι praeeo: прѣдъıдеши 195. 27; προέρχομαι praecedo: прѣдъıдетъ 190. 25—26, cf. 157. 11 nota.

прѣдълагати—прѣдъложити παρατίθημι appono, pono: прѣдълагаıжтъ 144. 20, прѣдълагаемаа 241. 12, прѣдъложите 144. 23, прѣдъложити παραθεῖναι 235. 4, прѣдъложи 44. 14, 45. 7.

прѣдъложение πρόθεσις propositio: прѣдъложениѣ 37. 10, 123. 10—11, 215. 7.

прѣдъстоѧти παρίσταμαι adsto: прѣдъстоѧштиимъ παρεστῶσιν 285. 26—27.

прѣдъсѣдание πρωτοκαθεδρία prima cathedra: прѣдъсѣданиѣ 250. 28, 263. 21, 292. 12—13.

прѣдь in прѣдь иджштеи οї προάγοντες 283. 3; inde derivatur прѣдни ἔμπροσθεν 283. 21, 286. 11.

прѣдьнии πρῶτος primus: прѣдьнии 72. 14—15, 262. 11—12. 13; прѣдьнее мѣсто πρωτοκλισία на прѣдьнимь мѣстѣ 264. 1.

прѣдѣлъ plur. прѣдѣли ὅριον, τὰ ὅρια fines: gen. plur. прѣдѣлъ 25. 3, 53. 2, 132. 6, 143. 13, прѣдѣлъı 54. 21, 65. 19—20, 143. 15, 154. 2, къ прѣдѣлѣхъ 5. 13, 8. 27; τὰ μεθόρια прѣдѣлъı 142. 22.

прѣжде πρῶτον prius: 12. 2, 23. 24, 58. 28, 59. 2, 60. 23, 85. 6, 126. 2, 129. 11, 149. 13. 15, 168. 29, 184. 7, 250. 12, 266. 12—13. 21—22, 277. 22, 293. 21, 318. 2, 320. 6, 347. 15, 360. 13—14, 367. 20, 380. 1, 396. 14, πρῶτος 397. 10. 13—14. 19; τὸ πρότερον 341. 10, 346. 17, 353. 17; πρό 15. 17—18, 24. 18, 90. 19, 198. 14, 294. 3, 297. 25, 318. 26, 331. 10, 357. 17, 365. 21, 366. 1, 371. 1, 372. 22—23, 385. 3—4, 387. 5—6; прѣжде даже πρίν: 100. 10—11, 104. 24, 174. 20, 178. 23, 199. 4, 301. 25—26, 329. 23—24, 352. 18, 377. 19; прѣжде рѣхъ προείρηκα 89. 9, 170. 11, не пıцѣте сѧ прѣжде μὴ

промеримнѧ̑тѣ 168. 31—32, прѣжде поꙋчати сѧ промелетѧ̑ 294. 10—11, прѣжде кѣшете проӱпѣ̑рхон 304. 1.

прѣждевъзлѣганиѥ πρωτοκλισία primus recubitus: прѣждевъзлѣганиѣ 83. 3—4.

прѣждезъваниѥ πρωτοκλησία vl. pro πρωτοκλισία: прѣждезъваниѣ 292. 13—14; slavica versio variat inter прѣждезъваниѥ et прѣдъзъваниѥ.

прѣждесѣданиѥ πρωτοκαθερία primae cathedrae: прѣждесѣданиѣ 83. 5, 166. 24—25.

прѣидѫ (—прѣити) παρελθεῖν praetereo, transeo: прѣидетъ 171. 2—3, прѣидѫтъ 171. 3—4, прѣити 171. 1, 272. 26, 296. 2; διελθεῖν: прѣидѣмъ διέλθωμεν transeamus 130. 2, 197. 24; μεταβαίνω: прѣидетъ μεταβήσεται 60. 2, μεταβέβηκεν 332. 27, μεταβῇ 371. 2, прѣиде μετέβη transiit 34. 1, прѣиди μετάβα 60. 1, μετάβηθι 342. 9; μεταίρω: прѣиде μετῆρεν migravit 47. 23, 65. 18—19.

прѣизлиха ὑπερπερισσῶς eo amplius 143—144.

прѣимѫ (—прѣѧти) παραλαβεῖν suscipio: прѣимѫше 107. 15—16; прѣѧсѧ ἔλαβον 178. 5.

прѣклан҃ѣти—прѣклонити κλίνω inclino, declino: прѣклан҃ѣти сѧ κλίνειν declinare 234. 18, прѣклонилъ сѧ 310. 15—16, прѣклонь 395. 17.

прѣкратити κολοβόω brevio: прѣкратитъ 170. 3, прѣкратѧтъ 89. 2, прѣкратилъ 169. 29, прѣкратилѧ 88. 27.

прѣлазити ἀναβαίνω ascendo: прѣлазѧ 357. 1—2.

прѣлиѣти сѧ ὑπερεκχύννομαι supereffluo: прѣлиѣжштѫ сѧ 218. 27.

прѣломити κλάζω frango: прѣломиχъ 145. 28, прѣломи 54. 13—14, 99. 16, 144. 18—19, 174. 2, 298. 4, прѣломь 310. 19, прѣломъ 49. 24—25, катéклασεν прѣломи 138. 28, cf. съломити; κατάγνυμι: не прѣломитъ οὐ κατεάξει 38. 21.

прѣломлениѥ κλάσις fractio: прѣломлении 311. 6—7.

прѣлъстити πλανῆσαι seduco: прѣлъстити 89. 7—8, прѣлъститъ 87. 13, 168. 5—6, прѣлъстѧтъ 87. 16, 88. 2, 168. 8—9, прѣлъщении 346. 10—11, прѣлъщении 293. 15—16; ἀποπλανᾶν прѣлъстѧтъ 170. 9.

прѣлъщениѥ 372. 21—22, quod est Ioannis XIII. 18, versionem graeci πτερνισμός pro πτέρνα praebet, zogr. et nicol. recte пѧтѫ legitur.

прѣлюбодѣаниѥ μοίχεία adulterium: прѣлюбодѣаниѣ 52. 24, 142. 15—16, въ прѣлюбодѣании 347. 3—4. 6—7.

прѣлюбодѣи μοιχός adulter: nom. plur. прѣлюбодѣи 280. 5—6; adj. nom. sing. родъ зол҃ъ и прѣлюбодѣи μοιχαλίς (sc. γενεά) 55. 7, loc. sing. въ родѣ семь прѣлюбодѣимъ 147. 26.

прѣлюбодѣинъ πορνείας: словесе прѣлюбодѣина ἐπὶ λόγῳ πορνείας 66. 17.

прѣлюкъ et прѣлюкъı cum verbis дѣати, творити, сътворити interpretantur graece μοιχεύω, μοιχάομαι: прѣлюкъ 155. 16, 281. 5, прѣлюкъı 12. 12—13. 31, 13. 1, 66. 18. 19, 67. 22, 154. 25. 27, 273. 1. 2.

прѣмлъчати φιμωθῆναι obmutesco: прѣмлъчи 209. 6.

прѣмо ἀνέναντι contra 73. 14, 110. 27; κατέναντι 159. 6—7, 167. 2. 24; ἐξ ἐναντίας ex adverso 182. 13.

прѣмѣнь ὁ κατέναντι: въ прѣмѣниѭ весь εἰς τὴν κατέναντι κώμην 286. 16.

прѣмѫдрость σοφία sapientia: прѣмѫдрость 35. 20, 47. 27, 134. 26—27, 224. 3—4, 251. 17, прѣмѫдрост҃ъ 294. 12, прѣмѫдрости 200. 14—15, 249. 16, прѣмѫдростиѭ 201. 21.

прѣмѫдръ σοφός sapiens: отъ прѣмѫдръ 242. 22—23, прѣмѫдръıχъ 36. 12—13, прѣмѫдръı 86. 2.

прѣображениѥ μεταμόρφωσις transfiguratio: о прѣображении 115. 2, 187. 12.

прѣобразити сѧ μεταμορφόομαι transfiguror: прѣобрази сѧ 58. 2, 148. 10—11.

прѣпирати vl. pro попирати cf. 252. 8 nota.

прѣподобиѥ ὁσιότης sanctitas: прѣподобиемь 195. 23—24.

прѣполовлениѥ in въ прѣполовлении праздьника τῆς ἑορτῆς μεσούσης festo mediante 343. 12—13.

прѣпоѣсати περιζώννυμι praecingo: прѣпоѣшетъ сѧ 256. 11, прѣпоѣсавъ сѧ 275. 18—19, прѣпоѣсана 256. 4; διαζώννυμι: прѣпоѣса сѧ 371. 12, 401. 4, прѣпоѣсанъ 371. 15—16.

прѣрекѫ (—прѣрещи) ἐρίζω contendo: не прѣречетъ οὐχ ἐρίσει 38. 18.

прѣрочьнъ ἀντιλεγόμενος cui contradicitur: прѣрочьно 199. 21.

прѣрѣкати ἐπιτιμᾶν increpare 57. 2.

прѣстаати ἀποστοματίζειν os opprimere 252. 3—4.

прѣстати—прѣстанѫ παύομαι cesso: прѣста ἐπαύσατο cessavit 210. 17, 245. 19, διέλιπεν 225. 12, ἐκόπασεν 50. 24.

прѣстолъ θρόνος thronus: прѣстолъ nom. sing. 13. 6, acc. sing. 192. 17, gen. plur. 194. 3, прѣ-

столоу 69. 3, прѣстоломъ 84. 21—22, прѣстолѣ 69. 1, 95. 11, прѣстолѣхъ 299. 1.

прѣстоѣти παρίσταμαι adsto: прѣстоѩи παρεστηκώς 191. 6—7, прѣстоѩштиχъ 389. 25—26.

прѣстѫпати—прѣстѫпити παραβαίνω transgredior: прѣстѫпаѣте 51. 14, прѣстѫпаѭтъ 51. 10, прѣстѫпаѭште ἀκορῦντες rescindentes 141. 22—23; прѣстѫпиχъ παρῆλθον praeterii 270. 13.

прѣстѫпленıе παράβασις: о прѣстѫпленıи 114. 18.

прѣтекѫ (—прѣтєшти) περιτρέχω percurro: прѣтѣкшѧ 140. 1.

прѣтıти ἐπιτιμάω increpo: прѣтıти 147. 7—8, прѣкшталше 124. 26, 306. 12, прѣкшталаχѫ 155. 1, 280. 20, 283. 4, прѣкıмалаχѫ 158. 21; прѣкшталше διεστέλλετο praecipiebat 145. 16, παρήγγελλεν 229. 28; ἐμβριμάομαι fremo: прѣкшталаχѫ 172. 9, прѣтѧ 363. 23.

прѣторъ vide претворъ.

прѣтрѣзати διασπάω disrumpo: прѣтрѣзалаχѫ сѧ 131. 2.

прѣтрѣпѣти ὑπομεῖναι persevero: прѣтрѣпѣкъı ὁ ὑπομείνας 31. 15, 88. 4—5, 169. 10.

прѣтъкнѫти προσκόπτω offendo: прѣтъкнєши 8. 12—13, 206. 26.

прѣχодıти μεταβαίνω transeo: прѣχодıте 84. 1, 241. 9; διέρχομαι ambulo: прѣχодıтъ 41. 12, 248. 20; διαπεράω transmeo: прѣχодѧтъ 274. 4; παράγω transeo: прѣχодѧ 26. 3, прѣχодѧıю 28. 3—4.

прѣшьдъ προελθών progressus 100. 24, прѣшедъ 175. 5, προβάς 117. 19—20, μεταβάς 37. 21, прѣшедъше 55. 10; прѣшелъ μεταβῆ 25. 3.

прѣѣ(χа)ти — прѣѣдѫ διαπεράω transfreto: прѣѣдѣ 25. 4—5, прѣѣвъше 51. 1 (vl. прѣѣχавъше), 139. 27, прѣѣвъıю 132. 15; прѣѣдѣмъ διέλθωμεν 229. 2, прѣѣдѫ κατέπλευσαν enavigaverunt 229. 16.

прѧдѫ (— прѧсти) γήθω neo: прѧдѫтъ 17. 25, 255. 9.

прѫгъ vl. pro акридъ 116. 15—16 nota.

прѫжати σπαράττω dissipo: прѫжѧтъ сѧ σπαράσσει αὐτόν 237. 22, прѫжавъ сѧ 151. 8.

псалъмъ ψαλμός psalmus: въ псалъмѣχъ 312. 4, adj. псаломъскъıχъ ψαλμῶν 292. 2—3.

поустıти — поуштати ἀπολύω dimitto: поустıти ἀπολῦσαι 3. 3—4, 65. 24, 154. 11, 393. 6. 10—11, поустıши 393. 12, поустıтъ 12. 26, 66. 16, 154. 23—24, поустıте 302. 13, поусти 64. 15, 180. 7—8, поуштъши 154. 26, поуштєноѫ 273. 2 (ubi vl. поуштєниѣѫ); поуштати 154. 7, поуштаѩи 12. 29, 272. 28; ἀφείς поуıвъ emissa 182. 10, ἐξαπέστειλαν поустиша 289. 7. 9—10.

поустъ ἔρημος desertus: поустъ 86. 20, поусто (мѣсто) 49. 7. 13, 119. 4, 137. 25—26. 29, 138. 10, 209. 30, 234. 13, поустѣ 234. 22, ἐν ἐρημίᾳ на поустѣ мѣстѣ 54. 7, поустѣхъ 119—120.

поустъıни ἡ ἔρημος desertum: поустъıнѫ 7. 28, 34. 15, 117. 3, 205. 23, 223. 1, 230. 7, въ поустъıни 6. 7. 10—11, 89. 10—11, 116. 4. 6—7, 117. 4, 202. 9—10. 15—16, 267. 18, 316. 10, 323. 5, 338. 16—17, 340. 4, клинъ поустъıни 365. 16, поустъıня 212. 4, поустъıнѣхъ 196. 6; ἐν ἐρημίᾳ на поустъıни 144. 14—15.

пѫтєньць plur. пѫтєньци τὰ νοσσία pulli: птєнъца 86. 18, cf. 262. 27 nota; νοσσός (vl. νεοσσός): птєнъца 198. 24.

пѫтица στρουθίον passer: dual. пѫтици 32. 12, пѫтицъ 253. 4—5, птицъ 32. 17, 252. 25; τό πετεινόν volatile, volucris: птица 17. 16—17, 23. 20, 42. 12, 127. 6, 226. 18, 239. 22, 261. 5, птицъ 255. 3, птицамъ 129. 24—25, птицамь 45. 13.

пьрѣ φιλονεικία contentio 298. 17.

пьрѣти сѧ μάχομαι litigo: пьрѣахѫ сѧ 340. 12.

пъсъ κύων canis: пси 273. 10, псомъ 19. 4; κυνάριον: пси 53. 14, 143. 7, псомъ 53. 13, 143. 6.

пъшєница σῖτος triticum: пъшєницѫ 129. 12, пъшеница 271. 24, пшєницѫ 7. 11—12, 45. 1. 6, 204. 5, 299. 5, пшеница 44. 18; adj. пшєничьıно 368. 14.

пѣна ἀφρός spuma: съ пѣнами 237. 22, пѣнъı тѣштитъ ἀφρίζω spumo 150. 5, пѣнъı тѣштѧ ib. 16.

пѣнıе συμφωνία symphonia: пѣнıѣ 270. 3.

пѣнѧжьникъ κερματιστής nummularius: пѣнѧжьникъı 320. 18; ἐπὶ τράπεζαν ad mensam: пѣнѧжьникомъ 285. 24—25.

пѣнязь δηνάριον denarius: пѣнязъ acc. sing. 290. 17, gen. plur. 64. 19, 138. 17—18, 172. 8, 335. 22, 366. 15, пѣнязъ 80. 7, 164. 4, dual. пѣняза 244. 20, 115. 17, 188. 23, пѣнязоу 70. 25, пѣнязоу 69. 18, 70. 18, пѣнязıю 70. 15—16; τό κέρμα aes: пѣнязы 320. 21, пѣнязєма ἀσσαρίων dipondio 252. 25.

пѣсъкъ ἄμμος arena: пѣсъцѣ 21. 7.

пѣтєлъ vl. pro кокотъ, коуръ cf. 100. 11.

пѣшь πεζῇ pedester: пѣши 49. 9, 138. 2—3.

пѧтъкъ vl. pro параскевьѣıи, cf. 111. 2 nota.

пѧтъıи на десѧте πεντεχαιδέχατος quintus decimus: пѧтоє н. д. 201. 23.

пать πέντε quinque: 49. 20. 23. 29, 92. 4. 5, 93. 11. 25, 138. 21. 26—27, 139. 6, 145. 27. 28, 200. 25, 234. 27—28, 235. 1, 252. 24—25, 257. 28, 265. 10, 274. 7, 327. 3, 330. 13—14, 336. 4. 9, 337. 6; пать на десате 362. 5, пать десатъ 271. 21—22; пати gen. 55. 20, 234. 25, 336. 17, loc. 114. 16, 187. 10, 313. 8, по пати десатъ 138. 26, 234. 30, gen. 352. 15—16; патиж 224. 26, 285. 13, патыж десатъ 224. 27.

пѧто πέδη compes: пѧта 131. 3, пѧты 131. 1, 230. 5.

пѧть ὁδός via: 19. 26. 28, 29. 21, 34. 24, 71. 9, 116. 3. 4, 123. 2, 135. 17, 155. 9, 196. 4, 202, 16, 223. 10, 233. 13, 316. 11, 375. 5. 8, cf. 200. 25 nota, пѧтъ 6. 11, 9. 1, 159. 2, 375. 7; пѧти genet. sing. съ пѧти 246. 16, отъ пѧти ἐκ τῆς ὁδοιπορίας 325. 23—24, dat. sing. пѧти 79. 27, 163. 31, 290. 13, loc. cum praep. на, по, при пѧти: 12. 6, 30. 8, 42. 12, 43—44, 54. 6, 72. 23, 74. 7. 9, 75. 11, 79. 6, 127. 5. 31, 144. 11, 146. 20, 152. 2. 4—5, 156. 31, 158. 17, 159. 22, 160. 1, 226. 17—18, 227. 9—10, 239. 19, 240. 22, 246. 16, 258. 16, 282. 25, 287. 1, 310. 23—24, 311. 6; acc. plur. пѧти 195. 28, 202. 21, 265. 22—23; пѧтемъ 24. 15, 76. 24, 244. 10, пѧтемъ 4. 26; пѧтни 79. 4.

пѧчина πέλαγος profundum: въ пѧчинѣ 61. 19.

р

рака παιδίσκη ancilla 301. 12, 389. 10; δούλη 193. 3, gen. sing. раки 193. 25.

работати δουλεύω servio: работаіж 270. 12, работахомъ 350. 6, работати 17. 7. 11, 272. 14—15. 18.

рабъ δοῦλος servus: рабъ nom. sing. 17. 6, 31. 23, 72. 15, 91. 11. 14. 19, 158. 10, 220. 15, 256. 27, 257. 4. 12, 265. 13—14. 20, 272. 14, 350. 9. 11, 372. 15, 379. 17, 380. 7, acc. sing. 162. 23, 163. 2, 265. 2, 275. 12, 289. 5. 8, gen. plur. 93. 21, 284. 21, 379. 17, 390. 10; работъ sive рабо-тъ pro рабъ тъ 64. 12. 16; рака 64. 15, 91. 23, 95. 5, 102. 7, 176. 9, 199. 10, 220. 19, 221. 19, 257. 8, 300. 25, 388. 16; раку 22. 15, 31. 25, 221. 12, 265. 16. 22, 275. 24, 388. 17; раке 65. 7, 94. 2. 10. 21, 285. 8. 20; раки 44. 21. 24—25, 79. 6, 256. 9. 15, 276. 2, 329. 28, 389. 13; рабы acc. plur. 77. 4. 6. 9, 78. 14. 17. 23, 93. 9, 257. 6, 285. 3, instr. plur. 64. 5—6; рабомъ 79. 1, 171. 9—10, 269. 18; παίς: рабъ τῶν παίδων 270. 4—5.

рабыни παιδίσκη ancilla: рабыни 104. 10, 178. 13, рабынь 178. 6, рабыня 257. 7.

равви ῥαββί rabbi: равви 176. 6 bis, равъви 83. 8, равьви 83. 7, 99. 14, 102. 1, 148. 16, 161. 10, 319. 1, 324. 10, 328. 5, равви 317. 19, равьвии 321. 24; cf. оучитель.

равбоуни ῥαββουνί 158. 30, 398. 9—10.

равьнъ ἴσος aequalis: равенъ 332. 7, равъна 177. 4, равъно 177. 10—11, 218. 14, равъны 70. 21; равьни аньѣеломъ ἰσάγγελοι 291. 18; πεδινός campester: на мѣстѣ равьнѣ 216. 18—19.

рагавовъ τοῦ Ῥαγαῦ 205. 14.

рад praepositio, construitur cum genetivo cui postponitur, respondet graeco διά cum accusativo vel genetivo: сего рад διὰ τοῦτο 17. 12, 39. 16. 26, 43. 7—8, 47. 17, 48. 13, 64. 3, 78. 1, 83. 22, 86. 1, 91. 7—8, 136. 6—7, 161. 19, 164. 29, 248. 7—8, 251. 17, 254. 20, 265. 12—13, 317. 1—2, 331. 28, 332. 4, 341. 17, 344. 2, 355. 4—5, 358. 15, 367. 27—28, 369. 27, 372. 4, 380. 5, 382. 8, 393. 8; praeterea рад=діа: 31. 15, 44. 5, 48. 15. 27, 67. 4, 87. 28, 106. 18. 22, 123. 14. 15, 124. 19, 128. 10, 136. 14, 169. 10, 170. 2—3, 179. 23, 195. 31, 294. 19, 340. 25, 343. 11, 346. 3, 361. 26—27, 364. 8, 367. 3. 7—8, 369. 3. 4, 370. 7; чесо рад διὰ τί 366. 14, εἰς τί 97. 21; ѥнекѣн ѥмоу мене рад 10. 17—18, 31. 5, 33. 12—13, 57. 13—14, 147. 20, 156. 23—24, 168. 26—27, 236. 1, ѥнекѣн тоуѣтоу сего рад 154. 15, praeterea рад = ѥнекѣн 10. 14, 69. 9, 207. 10, 217. 8, 225. 15, 282. 9; cf. 187. 33, 188. 20.

радити vl. pro родити, quod vide.

радовати сѧ χαίρω gaudeo: радоуіж сѧ 361. 26, радоуѣтъ сѧ 62. 24, радоуоутъ сѧ 324. 22, 328. 18, радоуи сѧ χαῖρε have 102. 1, 107. 23, 180. 14, 192. 6, 392. 8, радоуите сѧ 10. 18, 242. 17. 18, радоуита сѧ 112. 15, радоуіѫ сѧ 267. 21, 284. 3, радоуіѫштѣ сѧ 287. 5; радоваахѫ сѧ 260. 23; συγχαίρω: радоуите сѧ съ мѣноіж συγχάρητε 267. 24, 268. 10, радоваахѫ сѧ съ неіж συνέχαιρον 194. 16.

радость χαρά gaudium: радость 94. 5. 12—13, 190. 19, 197. 11, 268. 12, 324. 23, 379. 9. 9—10, 386. 3, радостъ 267. 26, 383. 2. 6. 16, радости 46. 21, 311. 21, 383. 9, радостиіж 4. 20, 44. 2, 112. 13, 128. 6—7, 227. 15, 242. 9, 312. 23, 324. 21—21.

радоѫта ἀγαλλίασις gaudium: радоштами 193. 19.

радъ бъіти χαίρομαι gaudeo: радъ бъістъ

ἐχάρη 303. 18, —ки кълъ ἠγαλλιάσατο 352. 13.

раждати vide sub родити.

раждие, vl. рождие, τὰ κλήματα palmites 378. 12, cf. разга et розга.

разарѣти—разорити λύω solvo: разарѣаше ἔλυεν 332. 5, разоритъ сѧ 344. 7, разорити 360. 3; καταλύω destruo: разарѣѭи καταλύων 108. 16—17, 181. 17, разорѭ καταλύσω 177. 8, разоритъ сѧ 87. 5, 293. 11, разорите 321. 4, разорити 11. 9. 10, 103. 11—12, —сѧ 167. 23; καθαιρεῖν: разорѭ καθελῶ destruam 254. 8; разористе ἠκυρώσατε (νόμον) 51. 22, разори сѧ συνέπεσεν cecidit 220. 10.

разкикати ῥήσσω allido: разкикаатъ 150. 4.

разкити ἐδαφίζω prosterno: разкиѭтъ 287. 21.

разкоиникъ λῃστής latro: разкоиникъ 357. 2—3, 392. 3, acc. sing. 301. 2, разкоиника 102. 18, 108. 12—13, 176. 11—12, 181. 11, dual. 109. 2, ѳ разкоиницѣ 188. 30, разкоиници 357. 18, разкоиникы 187. 18, 245. 1, разкоиникы 244. 6, разкоиникомъ 74. 25, 161. 1—2, 288. 2.

разкѣгнѫти сѧ διασκορπίζομαι dispergor: разкѣгнѫтъ сѧ 174. 14—15.

разкодити σχίζω aperio: разкодѧшта сѧ 116. 26—27.

разкратити—разкраштати διαστρέφω subverto: разкраштенъ διεστραμμένος perversus 237. 27, разкрашенъı 59. 17, разкрашташѧшта 302—303; ἀνασείω commoveo: разкрашташѧтъ 303. 10; ἀποστρέφω averto: разкрашаѭиꙗ 304. 5.

разкрꙑзати, разкрѣсти—разкрꙑѧ διανοίγω adaperio: разкрꙑзаѭ 198. 20—21, разкрꙑзи сѧ 143. 22, dual. разкрѣстѣ сѧ 143. 22—23.

разкѣ χωρίς excepto 50. 1, 54. 19, παρεκτός 12. 29—30, 66. 17, εἰ μή 145. 14—15, πλήν 166. 1.

разга κλῆμα palmes: разгѫ 378. 3.

разгнѣвати сѧ ὀργισθῆναι irascor: разгнѣва сѧ 78. 24—25, 270. 8—9, разгнѣваѥ сѧ 265. 15.

разгънѫти ἀναπτύσσω revolvo: разгънѫѥ ἀναπτύξας 207. 8.

раздаати διαδίδωμι distribuo: раздаатъ 248. 16, раздаи διάδος 281. 12, cf. 285. 23 nota.

раздроушение ῥῆγμα ruina 220. 11, разроушение πτῶσις 21. 10—11.

раздрѣшити λύω solvo: лꙋ̃сати раздрѣшити 116. 19, 260. 19, раздрѣшиши 56. 20—21, 63. 17, раздрѣшите 364. 15, раздрѣши сѧ 143. 23, лелумѣнос раздрѣшено 56. 21, 63. 18.

раздрати (aut раздърати) —раздерѫ σχίζω scindo: раздъра сѧ ἐσχίσθη 109. 24, 182. 12, 306. 23, раздереть 214. 12—13.

раздѣление διαμερισμός separatio: раздѣлениѣ 257. 27.

раздѣлити—раздѣлѣти μερίζω divido: раздѣлити μερίσασθαι 187. 27, раздѣлитъ сѧ 125. 24—25. 27, 253. 22, раздѣли 125. 29, 139. 3, раздѣлъ сѧ (pro раздѣлѣ сѧ) μερισθεῖσα 39. 9. 10—11, раздѣлилъ сѧ ἐστὶ ἐμερίσθη 39. 12—13; διαμερίζω: раздѣлите διαμερίσατε 297. 30, раздѣлѧтъ сѧ διαμερισθήσονται 258. 1, раздѣли сѧ διεμερίσθη 248. 3, раздѣлиша 394. 24, раздѣлѣ сѧ 247. 24, раздѣлѣше 108. 7—8, 181. 6, раздѣленъ διαμερισμένος 257. 28—29; раздѣлѣѭште διαμεριζόμενοι 305. 22—23; διαιρέω: раздѣли διεῖλεν 268. 18.

раздѭ сѧ (—разити сѧ) σκορπισθῆναι dispergor: раздѭдетъ сѧ 384. 9, раздѭтъ сѧ διασκορπισθήσεται 100. 4.

различѣнъ ποικίλος varius: различѣны 118. 30, 209. 22, различнѣиими 9. 24, gen. plur. различенъ 114. 3, 186. 10.

разлѫчати—разлѫчити χωρίζω separo: разлѫчаатъ 66. 9, 154. 21; διαχωρίζομαι discedo: разлѫчашете сѧ 236. 26; ἀφορίζω separo, segrego: разлѫчаатъ ἀφορίζει 95. 15, разлѫчитъ ἀφοριεῖ 95. 13, разлѫчатъ ἀφορίσωσιν 217. 5—6; supin. разлѫчитъ διχάσαι 33. 2.

размѣшенъ μεμιγμένος vl. pro съмѣшьнъ 108. 6 nota.

разоумьнъ in не разоумьнъ, melius неразоумьнъ, ἀσύνετος imprudens: неразоумьнѣи 142. 6, vl. неразоумьнѣи.

разоумъ σύνεσις intellectus: разоумомъ 166. 3, разоумѣ 201. 7; γνῶσις scientia: разоумъ 195. 29.

разоумьнъ συνετός prudens: gen. plur. разоумень 242. 23, разоумънꙑхъ 36. 13.

разоумѣѭти, разоумѣти γιγνώσκω scio: разоумѣѭ γνώσομαι 191. 3, ἔγνων 271. 11—12, ἔγνωκα 334. 20; разоумѣѥши γνώσῃ 371. 19—20; разоумѣѥтъ γνώσεται 343. 20, γνῷ 346. 17—18, 377. 23—24, γινώσκῃ 386. 25; разоумѣѥте γνώσεσθε 349. 20, 350. 3, 376. 18, 392. 11—12, γινώσκετε 351. 4, γνῶτε 360. 9, разоумѣете 294. 22—23, разоумѣѭтъ 374. 6; разоумѣ ἔγνω 133. 8, 330. 4, 367. 1, 373. 17—18, 382. 18, ἔγνως 287. 23—24; разоумѣхомъ ἐγνώκαμεν 351. 28; разоумѣша ἔγνωσαν 78. 8, 163. 22—23, 290. 4, 344. 15, 349. 17, 357. 13, 367. 20, 385. 11, ἔγνωκαν

385. 8, не разоумѣша ἤγνουν 151. 27, 238. 11—12; разоумѣти γνῶναι 43. 3; разоумѣвъ 38. 9—10, 55. 16, 80. 3, 97. 24, 145. 21, 331. 3—4, 336. 22, разоумѣвъше 234. 14, разоумѣлъ ки εἰ ἔγνως 287. 16; ἐπιγιγνώσκω cognosco: разоумѣеши ἐπιγνῷς 189. 9—10, разоумѣша ἐπέγνωσαν 191. 17, разоумѣвъ ἐπιγνούς 120. 23—24, 212. 23, 303. 14; συνίημι intellego: разоумѣвлатъ συντέντος 43. 27, разоумѣвающѣ συνιοῦσιν 43. 10, συνιῶσιν 127. 26—27, разоумѣвънте σύνετε 141. 27—28, разоумѣваꙗ συνιείς 44. 11, разоумѣете συνίετε 146. 3 nota, συνήκατε 47. 15—16, разоумѣющѣ συνιέναι 312. 6, συνιῶσιν 43. 18, 227. 7—8, разоумѣинте συνίετε 52. 3—4, разоумѣсте 146. 3; συνῆκαν: разоумѣаχѫ 282. 22, dual. разоумѣсте 201. 16, разоумѣша 55. 26—27, 59. 7, 139. 26, 282. 20, разоумѣти συνῆτε 43. 12—13, разоумѣющѣ συνιόντος 226. 12; νοέω intellego: разоумѣвлатъ νοείτω 88. 13, разоумѣвлате νοεῖτε 52. 18, разоумѣлатъ νοείτω 169. 15, разоумѣлате νοεῖτε 142. 6—7, разоумѣете 55. 23—24, 145. 23—24, разоумѣющѣ νοήσωσιν 370. 2, разоумѣвъ κατανοήσας 290. 15; οἶδα: разоумѣете οἴδατε 127. 30.

разоумѣние γνῶσις scientia: разоумѣнию 251. 28.

рай παράδεισος paradisus: въ рай 306. 20.

рака μνημεῖον monumentum: ракы 85. 21.

рака ῥακά racha 11. 25.

рало, vl. орало, ἄροτρον aratrum 240. 9.

рама Ῥαμᾶ Rama 5. 17 nota.

рамо ὦμος humerus: dual. рамѣ 267. 21.

рана μάστιξ plaga: раны 124. 22, 133. 9. 23, ранъ 222. 18; πληγή: ранамъ 257. 16.

рано ὄρθρον ante lucem, diluculo 307. 24, ὄρθριος 309. 25.

раскаати сѧ μεταμέλομαι paenitentia moveor, paenitentiam habeo: раскаасте сѧ 76. 27, раскаавъ сѧ 76. 17, 105. 6—7.

раскопати ὀρύττω fodio: раскопа 93. 19.

распасти сѧ σχίζομαι scindor: распаде сѧ 109—110.

распоустьнъ, adj. quod a распоустъ ἀποστάσιον repudium derivatur, ἀποστασίου repudii: распоустьныꙗ (кънигы) 12. 27—28, 66. 11, 154. 10—11.

распѣрѣ σχίσμα dissensio 346. 2, 354. 12—13, 358. 22.

распѧтъ (съ нимь) συνσταυρωθείς crucifixus: dual. распѧта 109. 2, cf. пропѣнѫ.

распѫдити σκορπίζω dispergo: распѫдитъ 358. 5.

распѫтие πλατεῖα platea: распѫтиѣ 265. 17, распѫтьѣ 241. 17, распѫтиныѫ 261. 25, распѫтиѫ 15. 5, 38. 19—20; ἀγορά platea: распѫтиѫ 140. 6; ἄμφοδον bivium: распѫтии 159. 15.

расти—растѫ αὐξάνω cresco: расти 324. 24, растѫтъ 17. 24, 255. 8, растѣаше 196. 4—5, 200. 13, растъı 127. 16; βλαστάνω increscо: растетъ 129. 9; коупьно расти συναυξάνεσθαι 45. 2.

расточити—растачати διασκορπίζω spargo, dispergo: расточиѫ 94. 23, расточи 268. 21, растачи mendum pro расточи 194. 1, расточѫ 94. 17, расточенаѣ 365. 11—12; растачаѭ 271. 2, растачаатъ σκορπίζει 39. 26, 248. 18.

растрѣгнѫти ῥήγνυμι disrumpo: растрѣгнѫтъ 19. 7.

растрѣзати διαρήγνυμι scindo: растрѣза 103. 25, растрѣзакъ 177. 22, растрѣзакъ διαρήσσων 230. 5—6.

расхѣтити ἁρπάζω diripio: расхѣтитъ 39. 23—24, 358. 4—5, расхѣтити 39. 21—22; διαρπάζω: расхѣтитъ 126. 3, расхѣтити 126. 1.

расъıпати ἐκχέω effundo: расъıпа 320. 21.

расѣание διασπορά dispersio 345. 10.

расѫждати διακρίνειν diiudicare 55. 5.

рачица, vl. ad скрыница, 366. 17—18 nota.

раширѣти πλατύνω dilato: раширѣѫтъ 82—83.

рашти сѧ (ex рас-чисти) — раштьтъ ψηφίζω computo: раштьтетъ 266. 13.

ребро πλευρά latus: ребра 109. 21, 395. 27, 398. 23, 399. 10. 18—19.

ремень ἱμάς corrigia: ремень 316. 20, ремене 116. 20, 204. 1.

рещти — рекѫ εἰπεῖν dicere: рещти 25. 14, 121. 3. 5, 212. 27. 28, 224. 22, 265. 3, (λέγειν 219. 9), реıри 25. 15; рекѫ εἶπω 5. 4, 45. 3, 302. 11, 323. 2, 335. 2, 352. 10, 368. 25, 370. 25, ἐρῶ 76. 2, 162. 8, 254. 11, 269. 6—7; речеши εἶπῃς 103. 19, ἐρεῖς 18. 21; речеть εἴπῃ 11. 25, 40. 3. 5, 51. 19, 73. 17, 89. 3—4, 91. 18, 141. 17—18, 159. 11, 161. 14. 19, 170. 4, 246. 14. 18, 257. 4, 264. 9, ἐρεῖ 95. 18, 96. 7—8. 12, 162. 12—13, 253. 11, 261. 22, 262. 1, 264. 4, 275. 15. 16—17, 288. 19, λέγει 41. 14, речеть сѧ λαληθήσεται 98. 9; речемъ εἴπωμεν 76. 5. 7, 162. 12. 14, 288. 18—19. 20, речѣкѣ 239. 14; речете εἴπητε 75. 21, 76. 1, 86. 22, 253. 18, 263. 3, ἐρεῖτε 60. 1, 207. 27, речета 73. 17, 286. 21, 297. 15, рекѫтъ εἴπωσιν 10. 16—17, 40. 19, 56. 23—24, 82. 14, 89. 10, 111. 9, 217. 17,

ἐροῦσιν 20. 18—19, 277. 11. 16, 305. 10; рекомъı ὁ λεγόμενος 327. 22; рече εἶπε 4. 13, 6. 21, 7. 19, 8. 2 5, 22. 17. 27, 23. 17. 23, 24. 22, 25. 8. 12, 26. 14. 24, 27. 21, 34. 5. 7, 36. 11, 37. 7. 26, 39. 8, 41. 24—25. 27, 42. 1, 43. 2, 44. 23—24, 46. 1, 47. 17, 48. 5 10, 49 17. 21, 50. 15 17, 51 13, 52. 3. 10 15. 16, alia plurima; 2 pers. sing. εἶπας 99. 15, 103. 20—21, 165 28, 291. 27, 327. 3; рече λέγει 8. 9. 17, 9. 11, 21. 23—24, 22. 8, 60. 14, 75. 3, 143. 7, nonnulla alia, ἐλάλησεν 50. 13; рекалъ кимъ εἶπον ἄν 374 23, рекъ εἰπών 101. 13, 175. 18, 211. 23, 235. 17, 286. 11, 297. 9, 306. 26, 311 19, 343. 1, 353. 9, 364 10, 372. 28, 387 14, 389. 27, 391. 24, 398 22. 27, 402. 22, рекъı ὁ εἰπών 331, 20, рекъши εἰποῦσα 362. 25. 27, 398. 1, рекъшю 119. 18, 389. 24—25, рекъшинѫ τῶν εἰπόντων 187. 33, речено єстъ εἴρηται 206. 27—28, ρ кънстъ ἐρρέθη 11. 21, 12. 12. 25, 13. 2. 14. (єстъ) 26, речєноє τὸ ῥηθέν 3. 11, 5. 8. 15, 6. 9, 8. 29, 23. 13, 38. 13, 45. 21, 73. 20, 105. 20, речєнаагo 81 7, речєнжѥ 88. 11, 169. 13, κατὰ τὸ εἰρημένον по речєноумоу 198. 23; imperat. рьци εἰπέ 63. 11, 71. 21, 80. 1, 119. 22, 206. 3, 224. 23—24, 245. 12, 253. 21, 288. 12, 398 13, реци 8. 3, рѣци 22. 10, 168. 1, 221. 7, 302. 10, 359. 4, рьцѣте εἴπατε 32. 6, 78. 17, 98. 22, 113. 4, 241. 18, 262. 17, 288. 16, рѣцѣте 73. 21, 183. 22, рьцѣта 112. 8, 173. 7, рѣцѣта 159. 12; aor. рѣхъ εἶπον 55. 25, 112. 11, 150. 7, 315 15, 316. 25, 319 3, 322. 16, 323. 1, 324. 17, 339. 1, 349 8, 355. 15, 359. 5. 9. 28, 360. 5, 364. 1. 8, 373. 30, 377. 10. 15. 17, 380. 6, 381. 8 9, 382 8. 21, 388. 10, 389 24, εἴρηκα 341. 17, 377. 19, 379. 18, прѣжде рѣхъ προείρηκα 89. 9, 170. 11, рѣстє 2 pers. plur 252. 15, 3 pers dual. 103. 11, 157. 16. 22, 159. 18, 222. 14, 234. 19, 239. 13—14, 286. 25, 297. 10, 308. 8, 309. 14, 310. 21, 317. 19, 354. 23, 354—355, 355. 5; рѣша εἶπον, εἶπαν 4. 5, 25. 10, 37. 4, 39. 5, 43. 1, 44. 21, 52. 7, 54. 10, 56. 6, 59. 22—23, 60. 13, 75. 1, 76. 10, 77. 13, 92. 16, 100 16, 104. 4. 18, 105 10. 14, 106. 27, 107. 11, 126. 15, 144. 16, 146. 2, 154. 10 nota, 163 11, 164. 6, 184. 5, 194 21, 197. 23, 203. 14, 213. 25, 214. 28, 234. 24, 235 10, 247. 19, 275. 6, 281. 22—23, 286. 3. 24, 287. 10, 288. 11—12, 289. 23, 290. 19, 291 27, 299. 16. 25—26, 300. 23, 302. 15. 18, 310. 4, 316. 6. 13, 321. 2. 7, 324. 10, 330. 3, 337. 25, 338. 9. 13. 23, 341. 5, 342. 8, 345. 7. 18, 346. 1. 6. 19, 348 2, 350. 19. 26, 351. 18. 27, 352. 15, 353. 26, 355. 8. 13. 19, 356. 4 19, 361 21, 363. 20, 364. 20, 368. 3, 382. 12, 388. 9, 390. 7. 22. 26, 391. 8, 394. 21, λέγουσιν 44. 25, 122. 7—8, ἔλεγον 347. 9.

рıза ἱμάτιον vestimentum: рızы sing. et plur. 27. 3. 19, 51. 6, 58. 4, 74. 5. 7, 103. 25, 107. 27, 108. 8, 140. 8, 148. 11, 158. 26, 159. 20. 21, 180. 19, 181. 6—7, 214. 10, 232. 1, 286. 27, 287. 1, 305. 23, 371. 11, 372. 6, 394. 18. 25, рızи pro рızы 34. 18; рızж 214. 11, 217. 27, 229. 21—22, 299 20, 392. 7. 15, рızѣ loc. 27. 1, 122. 20, 133. 5. 6—7, рızъ 83. 3, 88. 19, 169. 21, рızамн 223 3—4, рızаχъ 133. 12—13; ὀθόνιον linteum, linteamen рızы 308. 25, 397. 11. 14, рızамн 396. 17, 397. 16; ἔσθησις vestis: рızаχъ 308. 5—6, ἐσθής: рızж 303. 28; χιτών tunica: рızж 13 19, дъвѣ рızѣ 135. 21, 203. 11, dual. рızоу 30. 8, 233. 15, рızъи 177. 22—23.

рımлѣнинъ Ῥωμαῖος Romanus. рımлѣне 364—365.

рımьскъ ῥωμαϊκός latinus: рımъскамı 306. 8.

рıснєкъ τοῦ Ῥησᾶ 204. 30.

рогъ κέρας cornu 195. 11.

родитєлѧ γονεύς parens · dual. родитєлѣ 199. 6, 200 16, 233. 5, 353. 1. 2—3, 354. 18. 23, 355. 1. 5, родитєлѧ 31. 13, 169. 8, 282. 7, родитєлъı 294. 15—16.

родити — раждати γεννάω gigno: роди ἐγέννησεν genuit: 1. 2—12, 2. 1—8. 11—19, 194. 13, —сѧ 353. 1—2, 354. 21, 383. 6, ἐγεννήθη 354. 24—25, роднχъ сѧ γεγέννημαι 391. 19, родишa ἐγέννησαν 305. 11—12, —сѧ ἐγεννήθησαν 67. 1, 315. 9—10, родитъ γεννήσει 190. 17, 383. 4, —сѧ 192. 25, 322. 5. 12, роднлъ сѧ єстъ ἐγεννήθη 99. 12, 173. 29, —єси ἐγεννήθης 356. 6; родити сѧ γεννηθῆναι 322. 8. 10. 16—17; рожденъı τὸ γεγεννημένον 322. 14. 15. 20, рожденоу γεγεννημένου 356. 1—2, рождєни γεγεννήμεθα 350. 28, въ рожденъıχъ ἐν γεννητοῖς 34. 26, 223. 11—12, cf. о рожнѣемь 313. 10; рождъшєю сѧ γεννηθέν 3. 7, рождъшю сѧ 3. 19; раждаєт сѧ γεννᾶται 4 4; тίκτω pario · раждатъ тίκτη parit 383. 3, роднши τέξῃ 192. 14, роднтъ τέξεται 3. 8 13, ἔτεκε (pro роди) 3. 17, роди ἔτεκεν 197. 1, — сѧ ἐτέχθη 197. 12, родити τεκεῖν 194. 12—13, 197. 1, рождни сѧ τεχθείς 3. 21.

родити, quod et радити scribitur, adhibita negatione не ἀμελεῖν, παρακούειν. не роднши οὐ μέλει σοι 79. 29, 130. 11, 163. 29, не радиши 245. 11, не радитъ οὐ μέλει αὐτῷ 358. 7, не рождъше ἀμελήσαντες 78. 21, не родитє, melius не нερο-

дите μὴ καταφρονήσατε 62. 12, не родити якъ нетъ 63. 12

родъ γενεά generatio родъ 11. 1, 55. 6, 193. 28. 28—29, 249. 7, родоск 35. 10, 86. 13, 90. 11, 145. 10, 171. 1, 296. 2—3, роде 59. 17, 150. 11, 237 26, рода 223 21, 249 14, 251. 22. 26, 277. 24, родоу 11. 21, 145. 11, 249. 12, родомь 41. 9. 11 nota, 249 19, родѣ 147. 26, 272 1, роди 193. 26, родъ gen. plur. 2 20. 21 22. 23, γένος genus родъ 60. 3, 151. 17, рода 47. 6, родомь 143 1—2, ἔθνος gens родъ 391. 9; συγγενεῖς cognati родомъ 294. 16.

рожденне οἱ συγγενεῖς cognati 194. 11, рожденнѣ 264. 17, къ рожденни 135. 7, 200. 26, συγγένειν рожденнѣ 194. 22.

рождьство γένεσις generatio· рождъство 2. 24, рождъства 1. 1, nativitas рождьствѣ 190. 19—20, ἡ γενετή отъ рождъства 352 21, τὰ γενέσια natalia. рождъствоу тоїς γενεσίοις 136. 24, розьства 48. 20; cf. рождьства 196. 7.

рожьць κεράτιον siliqua отъ рожецъ 269 1

розга κλῆμα palmes 378. 8. 16—17, cf. разга, раждне

ротити сѧ ἀναθεματίζειν anathematizare 178. 20, καταθεματίζειν (vl. καταναθεματίζειν) detestari 104. 21.

роуфокъ Ῥούφου рѵфокоу 181. 1

рѫпѣтати—рѫпѣштѫ γογγύζω murmuro рѫпѣштѫтъ 341. 7, не рѫпѣштите 339. 10, рѫпѣщѫшть 345 1, рѫпѣтааахѫ 70. 18—19, 213 18, 339. 13—14, διηγόγγυζον рѫпѣтааахѫ 284. 4, роптааахѫ 267. 10.

рѫпѣтъ γογγυσμος murmur: рѫптъ 343. 7

рѣка ἰχθύς piscis рѣкы gen. sing 19. 15, 247. 8, 311. 23—24, plur. 54 13, 247. 8, рѣкъ 60. 24, dual. рѣкѣ 49. 20. 23, 138 21. 27, 139 2, 235. 2, 336 5, рѣкоу 139. 5, 234 25, 336. 12, рѣкъ 186. 11, 210. 25, 211. 12, 400 10, 401 9. 12. 15.

рѣкарь ἁλιεύς piscator· рѣкарѣ 9. 11, 117. 15

рѣкитъкъ id· рѣкѣитъкы recte рѣкитъки 210. 11—12.

рѣкица ἰχθύδιον pisciculus рѣкицъ 54. 10—11, 144. 21.

рѣдати θρηνέω рѣдаахомъ 223. 26, κλαίω рѣдаахъ 232. 23—24, рѣдаѭштемъ 184. 10, рѣдасте ἐκόπτεσθε 35. 15.

рѣзати κόπτω caedo рѣзаахъ 159. 23, рѣзаахѫ 74. 8.

рѣкаποταμός flumen. рѣка 220. 4. 10, рѣцѣ 116. 11, рѣкы 20—21, 21 8, 345. 19.

рѣпие (рѣпии?) τρίβολος tribulus рѣпиѣ 20. 5

рѣчь κατηγορία accusatio 390. 21, рѣчъ κατηγορεῖν accusare 215. 17, сь-рѣчь τοὐτ' ἔστιν 140. 14.

рѧдъ in по рѧдѫ, recte рѧдоу, καθεξῆς ex ordine 189. 8.

рѫгати сѧ ἐμπαίζω illudo рѫгати сѧ 266. 17, рѫгаахѫ сѧ 107. 22, 302. 3, 306. 2—3, рѫгаѭште сѧ 108. 20, 181 20; καταγελάω derideo рѫгахо сѧ 27. 32, рѫгаахѫ сѧ 134. 8, 232. 26.

рѫка χείρ manus. рѫка 12. 21, 61. 24, 124. 6, 153. 5, 195 6, 215. 14, 216. 2, 298. 10, рѫкы gen sing. 240. 9, 344 26, 359. 14. 17, 399. 9, acc. plur. 101 17, 185. 6, 294 4—5, рѫкѫ 21. 21, 27. 13, 28. 2, 37. 23, 38. 6, 41—42, 50. 22, 99. 7, 102. 6, 118. 22—23, 119. 17, 123. 18. 21—22, 124. 5, 134 12, 143. 17—18, 146. 6, 151. 12, 186. 15, 209 24, 211. 22, 215. 20, 216. 1, 233. 2, 269. 21, 399. 18, loc. sing. рѫцѣ 23. 7; plur. рѫкъ 51. 12, 301. 5, 360. 12, рѫкамн 52. 27, рѫкахъ 206. 25, ркахъ 185 3; dual. рѫцѣ 60. 8, 62. 2, 67. 7. 13, 79. 15, 102. 4, 107 8, 132. 23, 135. 10, 146. 8. 12, 151. 24, 153. 8, 155. 8, 175. 25—26, 176. 7, 204. 4, 238. 11, 260. 5, 290. 3, 306. 25, 308 13, 311. 16 20, 312. 18, 325 8—9, 371. 9 25, 398. 23, 399. 17, 402. 18—19, рѫкоу 7 10, 8. 12, 140. 17, 199. 9, 346. 5, 399. 8; рѫкама 134. 28, 140. 14. 27, 214. 27—28, 364. 13.

рѫкотворенъ χειροποίητος manu factus· рѫкотворенїѫ 177 8

С

сакалгани συβ//ϑανί 109. 8, 182. 3.

садити φυτεύω planto· сади 52. 10, саждаахѫ 278 1—2.

садокъ Σαδώκ садока, садокъ 2. 15

садоукеи Σαδδουκαῖος садоукеи 80. 14, 164. 10, 290. 24, садукеи 54. 23, садоукеѭ 6. 20, 81. 13, о садоукеихъ 115. 15, 188. 21; adj садукенска 55. 14. 26, 56. 2.

садъ φυτεία plantatio 52. 10.

саланъ τοῦ Σάλα 205. 15.

салатиилевъ τοῦ Σαλαθιήλ 205 1, cf. солотаилѣ 2 11, солотаилъ 2. 11—12

салимъ Σαλείμ· близъ салимови 324. 4.

салмоновъ τοῦ Σαλμών 205. 9—10, cf. 1. 9 nota.

саломи Σαλώμη 182 19, 183. 9.

самарнѣ Σαμάρεια. самарнѣ 325. 18—19, самарнѣ

325—326, самарисѣ 276. 6–7; adj. самарьскъ, vl. самарѣнскъ, 325. 20.

самарѣнинъ Σαμαρείτης Samaritanus самарѣнинъ 244. 13–14, 276. 21—22, 351. 19—20, самарѣне 328. 27—28, самарѣнъ 29 22, 328. 24—25, самарѣнѣхъ 326. 7; adj. самарѣнъскѫ 239 10.

самарѣнъıни Σαμαρεῖτις Samaritana nominat. sing. 326. 4, local. sing. 313. 5, gen. sing. самарѣнъıнѣ 326. 6.

самовидьць αὐτόπτης qui ipse vidit самовидьци 189 5

самъ αὐτός ipse 6. 12, 37. 8, 123. 8, 124. 28, 126. 25, 130. 8—9, 166. 18, 215. 5, 219. 11, 240 15, 292. 1, 300. 2, 309. 5, 311. 8 16, 320. 18, 321. 16—17. 18. 20, 325. 15, 329. 8, 330. 7, 332 14, 335. 20, 342. 13, 343. 1—2. 4, 354. 28, 383 23, 387 17, 394 2, ἐκεῖνος 394. 15; ἐмаутóν 352. 6, 376. 24, 386. 14; σеаутóν 67. 26, 81. 23—24, 181. 18—19, 208. 2, 243. 24, 306. 6. 11, 348. 8, 352. 4, 359 26, 402. 16; ἑаутóν 125. 29, 244. 3, 248. 2—3, 349. 3, 363. 16, самъ 139. 10, — само ἐφ' ἑаутῇ 247. 24; — самого αὐτόν 209. 28, 310. 4, 354 26—27, 355. 6, оу тебе самого περὶ σеаутῷ 385. 3; — самомоу αὐτόν 403. 17, — самомъ о тебѣ самомъ 316. 9, о мнѣ самомъ 348 19, — самомъ 348. 7; — тебѣ самои 199. 22, — сами αὐτοί 137. 25, 246. 8, 251. 9. 28, 302. 19, 324. 16, 329. 4, 337. 22; ѥмутоу́с 67. 4, 168. 23, 345. 8, ѥаутоῖς 85. 25.

сандалии σανδάλιον sandalium сандалиѭ 135. 19—20.

сапогъ ὑπόδημα calceamentum. сапога 7. 8, сапогоу 316. 20, сапогъ 30. 9, 204. 1—2, 240. 22, 299. 15, сапогы 269. 21.

сарефта Σάρεπτα· сарефтѫ 208. 13.

сатъ σάτον 45. 18, 261. 9.

свекры πενθερά socrus. свекрꙑ 258 3, свекрокъ 33. 1, 258. 4—5.

свинии χοῖρος porcus. свинию 24. 24, 131. 20—21. 23. 26, 230. 16, 269. 2, gen. plur. свинии 24. 19, 230. 12, 268. 27, свинъкѣми 19 5, свинии̯ѣхъ 132. 5; adj. свино 131. 18, свиное 24. 22.

свирати vl. pro пискати, quod vide, 223. 25 nota.

свирьць vl. ad сопьць 27. 30 nota.

свитати ἐπιφώσκω lucesco, inlucesco: свиталше 307. 17, свитающи 111. 17—18.

свокодити ἐλευθερόω libero: свокодитъ 350. 4. 13.

свокодь, свокодьнъ ἐλεύθερος liber: свокодь ἐλεύθεροι 350. 7. 14, свокодьни 60 20—21.

свои αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν suus acc. sing. 3. 18, 23. 3, 25. 5 (ἴδιος). 20, 57. 10, 65. 14, 69. 19, 77. 11, 102. 6. 9 (сου), 147. 17, 171. 9, 191. 21, 194. 11, 195. 19, 196. 13 (ἴδιος), 197 2, 200. 12, 213. 8, 231. 19, 235. 25, 244. 17 (ἴδιος), 245. 7, 248. 12, 261. 4, 265. 2, 277. 22, 280. 14, 302. 9, 327. 28, 331. 12 (сου). 13; nom. sing 19. 13—14, 91. 15, nom. plur. 173. 1, 315. 3 (ἴδιοι), dual. 43. 15, 58. 20, 216 28, 267. 21, 273. 14, 312. 18, 384. 15, — своѣ nomin. fem. sing. 18. 14, 106. 20, dual 29. 9, 73. 13, neutr. plur. 16. 7, 77. 22, 82. 22, 83. 1, 268. 26, 384. 9 (ἴδιος), 395. 10 (ἴδιος), 398. 23, своѭ 4. 23, 10 4; — свое 7. 11, 14. 3, 47. 24, 70. 27 (τὸ σόν), 78. 22 (τὸν ἴδιον), 93. 10, 94. 27 (τὸ ἐμόν), 102. 9, 133. 1, 134. 22, 167. 16, 171. 11, 191. 13, 204. 4—5, 239 7, 262. 27—28, 268. 21, 269. 1, 334. 28 (ἴδιος), 372. 22, 380. 3 (ἴδιος); — своего 8. 15, 9. 18, 11. 24, 13. 27. 28, 33. 2. 9, 47 21, 48. 16, 57. 19, 66. 4—5, 67. 25—26, 80. 19, 89. 20, 91. 7, 93. 20, 117 24, 136 14. 17, 141. 14, 148. 3, 154. 16, 163. 8, 164. 17, 165. 25, 167. 13 14, 169 19—20, 170. 14, 194. 6—7. 19, 195. 13, 196. 6—7, 200. 2, 204 11, 219. 19—20 (ἴδιος). 24. 27, 226. 17, 256. 6. 19, 257. 12—13, 260 14, 266. 6. 9, 267. 1, 271. 17, 273. 19, 291. 4, 293 4 6, 318. 3 (ἴδιος), 321. 10, 323. 10. 13—14, 332. 6 (ἴδιος), 372. 16, 380. 7, 384. 17; — своѣмъ 30. 10, 33. 24, 51. 22, 69. 2, 95. 11, 152. 27, 190. 6. 23, 193 25, 224. 14, 240. 9, 241. 9, 266. 7—8, 278. 12, 322. 10, 343. 22—23 (ἴδιος), 368. 18; — своемоу 11. 25, 65. 5. 16—17, 69. 16, 70 11, 78. 14, 80. 22, 136. 24, 141. 21, 207. 5, 265. 14. 16, 269. 11, 270. 11, 325. 22; - своеи 17. 27, 49. 3, 66. 6, 93. 13 (ἴδιος), 95. 9, 137. 7. 20, 141. 22, 147. 24, 154. 17, 221. 26, 236. 7, 255. 11, 395. 7; — своѭ 3 17, 4. 27, 12. 29, 14. 22, 15. 8, 16. 10. 11, 20. 29, 21. 6—7, 27. 2, 29 8, 33 3 4. 11. 12, 57. 12. 13. 16. 18, 65. 25, 66 5. 16, 72. 18—19, 78. 22, 80 22, 141. 15, 147. 18. 20. 23, 154. 24, 158. 12, 192. 27, 194. 16, 204. 6, 236. 1, 240. 19, 258. 4 5, 272. 28, 299. 20, 310 9, 320. 11, 340. 13, 357. 27, 362. 26, 368. 17, 379 14, — своѣѭ 13 9, 48. 24, 81. 19, 165. 21. 22. 22—23, 194. 1, 256. 26; — instr. sing. своимъ 12 5, 31. 23, 82. 21, 120. 24, 240. 13, 257. 3, своимъ 12. 3, 91. 12, 145. 9, 219. 3, 239. 9; — dativ. plur. своимъ 8. 11, 29. 4—5, 35. 12, 48. 11, 54. 14, 56. 23. 26, 57. 8. 21—22, 68. 9—10, 79. 1, 82. 12, 97. 4, 99. 17, 124. 17—18, 129 30—31, 136.

25. 139. 1, 144. 19, 156. 1, 171. 10, 174. 27, 195. 11, 206. 23, 234. 29, 238 8, 252 9—10. 18, 254. 20, 269. 18—19, 270. 24, 292. 9, 336. 14, 400. 3, 401. 23—24; — loc. sing. своемь 12. 16, 15. 15, 17„ 22, 44. 16, 48. 6. 7, 57. 26—27, 91 19, 110. 23, 127. 3, 135 6. 8, 161 16—17, 197. 6, 198 7, 201 20, 211. 26—27, 213. 16, 255. 5, 257. 5, 259. 13, 272 2, 329. 9 (ѥ҆дїосъ), 331 2, своемь 45. 10, 166. 21—22, 208. 7, 380. 15; — своѥ (ѥ҆дїосъ) nomin. plur. fem. 358. 2, acc. plur. 3. 10, 6. 13. 19, 9. 13, 23. 27, 42. 1, 46. 11, 54. 1, 56. 4, 74. 5. 7, 77. 4, 78. 14. 25, 79. 24, 86. 18, 91. 21, 92. 3 7 16, 93. 9 (ѥ҆дїосъ), 103. 25, 107. 27, 116 13, 117 19, 139 8, 143. 19, 144. 6. 10, 146 21, 147. 9, 151. 22, 158. 27, 159. 20. 22, 167. 8—9, 170. 20—21. 21—22, 177. 23, 180. 20 (ѥ҆дїосъ), 216 9 29, 240. 3, 246. 1, 271. 14—15, 280. 11, 286. 27, 292. 19, 294. 5, 307 4, 315. 3 (ѥ҆дїосъ), 357. 6. 7—8 (ѥ҆дїосъ), 371. 3 (ѥ҆дїосъ), 372. 6, 379. 14; — своими 19. 6, 34. 5, 40. 22, 51. 26, 64. 6, 92. 10, 98. 24—25, 108. 15—16, 124. 10, 145. 4, 147. 14, 150. 6—7, 173. 10, 179. 16—17, 181. 16, 225. 10, 303. 27, 335. 14, 337. 16, 360 23, 365. 19, 366. 9—10, 387. 15. 20, 399. 25; — своимa 34. 1, 71. 18; — своиⷯъ gen. plur. 35. 21, 40. 21, 51. 12, 53. 16, 60. 18, 64. 17—18, 83. 3, 88. 19, 159. 5, 167. 18, 169. 22, 173 4, 212. 3, 222. 8. 12, 224. 4, 226. 11, 279. 17, 284. 21, 286. 15, 311. 10, 351. 10 (ѥ҆дїосъ), loc. plur. 71. 2, 120. 20, 190. 3—4, 191. 5, 195. 5, 203. 23—24.

свѣтѣніе φῶς lux: свѣтѣніѣ ἐν τῷ φωτί 334 3.

свѣтѣти (сѧ) φαίνω luceo: свѣтитъ сѧ 314. 7, свѣтѧ 334 1; свѣтитъ сѧ λάμπει 277 20

свѣтило φανός lanterna: свѣтилы 387—388.

свѣтилникъ λύχνος lucerna: свѣтилникъ 11. 3—4, свѣтилникъ 16. 23, 128. 20—21, 249. 27, 250. 7, 333—334, свѣтилника 228 5, 268. 6, свѣтилъника 249. 23, свѣтильници 256 4; λαμπάδες lampades свѣтильници 92. 18, свѣтильникы 92. 3. 6—7. 16, свѣтилъникы 92. 9.

свѣтити λάμπω luceo· свѣтитъ 11. 5; vl. pro свѣтѣти сѧ 334. 1 nota.

свѣтъ φῶς lux: свѣтъ 9. 3. 5, 11. 1—2. 6, 17. 4, 58. 5, 199. 14, 228. 9, 250. 3, 314 6 bis. 12. 13, 323. 19. 20, 347. 28, 353. 8, 361. 16, 369. 15—16. 17. 19, 370. 13, свѣта 272. 1, 323. 22, 348 1, 361. 18, 369. 20, свѣтоу 323. 23. 25, 369 20—21, свѣтѣ 32. 6, 252. 15, 301. 12, 314. 10—11. 13; φέγγος: свѣтъ 249. 26, свѣта 89. 20, 170. 14; αἰών saeculum: свѣта 44. 7—8.

свѣтълъ φωτεινός lucidus: свѣтелъ 58. 12, свѣтъло 17. 1, 250. 1. 5. 6—7, λαμπρός splendidus свѣтъло λαμπρῶς splendide 273 5, свѣтълѫ (albus) 303. 28; τηλαυγής clarus: свѣтъло τηλαυγῶς 146. 14.

свѣшта φῶς lux: при свѣшти 176. 26; λαμπάς fax: свѣштами 388. 1

свѣштьникъ λυχνία candelabrum свѣштъникъ 128. 23, 228. 8, свѣщьницѣ 11 5, свѣштъницѣ 249. 25.

свѧтити — свѧштати ἁγιάζω sanctifico. да свѧтитъ сѧ 15. 20 (сѣт сѧ), 246. 3 (ститъ сѧ), свѧти ἁγίασον 386. 11, свѧти ἡγίασε (сѣи) 360. 3, свѧштени ἡγιασμένοι 386. 15; свѧштѫ сѧ (vl. свѧштаіѫ сѧ) ἁγιάζω ἐμαυτόν 386. 14, свѧщаѥми 84. 16, свѧщаѩщиѣ 84. 10—11.

свѧтъ ἅγιος sanctus. свѧтъ (сѣ҆ъ) 199. 1, 247. 15; свѧто 193. 27—28, сѣ҆о 192. 25, 198. 21; свѧтыи (стын) 8. 8, 204. 17, 253. 18, 345 22, сѣ҆ои pro сѣ҆ын 195. 19, свѧтꙑ pro свѧтыи sive свѧтъı (сѣ҆ы) 40. 5, 110. 4, 118 6, 126, 8, 169. 4, 192. 23, 209. 5, 253. 13, 377. 7, 385. 20; свѧта (сѣ҆а) 3. 1. 8, 136. 20, 205. 21, 399. 1; свѧтааго (сѣ҆ааго) 113. 21, 190. 22, свѧтаго τὸ ἅγιον 19 4; свѧтꙑмь (сѣ҆ꙑмь) 199. 3, 317. 10, сѣ҆ꙑмъ 7. 9, 116. 22, 193. 12, 195 8, 204. 3, сѣ҆тѣмъ 166. 15, свѧтѣ (сѣ҆ѣ) 88. 12 nota, свѧти (сѣи) 95. 9; свѧтꙑиⷯъ (сѣ҆ꙑиⷯъ) 236 8, сѣ҆ꙑⷯъ 110. 2, 195. 14, свѧтꙑими (сѣ҆ꙑими) 148. 3, сѣ҆ꙑми 57. 20.

се ἰδού ecce, occurrit persaepe.

се pronominis demonstrativi nomin. vel acc. sing. neutr τοῦτο hoc· 3. 10, 22. 16, 28. 9, 44. 24, 57. 4, 61. 11, 68. 20, 73 19, 97. 22, 98. 5. 8, 99. 18. 21, 102. 21, 113 7, 118 12, 119. 10, 133. 17, 150 18, 159. 11, 172. 19, 174. 3. 5, 191. 3, 192. 21, 193 15, 195. 6, 197. 14, 204. 13, 210. 5. 24, 221. 13, 238. 19, 241. 20, 244. 1, 254 8, 256. 15, 271. 4, 282. 27, 289. 25, 297. 24. 30, 298. 5. 6. 16, 299. 22, 311. 19, 321. 12, 325. 2, 327 5, 330. 7, 335. 19, 338. 11, 339. 7. 10, 341. 8, 345. 20, 347. 9, 368 2, 369. 8, 382. 13. 17, 391. 7 19 bis, 398. 22. 26, 401. 22, 402. 20. 22, ταῦτα 29. 13, 36. 12, 134. 26, 162, 4. 9, 191. 11, 221 14, 226 25, 237. 4, 242. 22, 248 29, 251. 6, 260. 20, 265. 14, 281. 10. 15, 284 14, 288. 13, 289. 1, 306 26, 308. 21, 345. 1, 362. 25, 364. 10, 379. 8, 381. 6, 398 1; videsis praeterea 19. 23, 43. 29, 46. 3, 89. 9, 91. 3, 112. 11, 118. 13, 127. 31 nota, 143. 9, 156. 25, 168. 1, 196 10, 207. 22, 209. 11, 222. 8, 270. 5 nota, 274. 9, 282. 10, 286 11, 300. 18, 301. 5, 311. 27, 314. 3, 345. 12, 356. 18, 362. 27, 366. 14.

16, 384. 21, 391. 24, 392. 24; — сего in сего ради vide sub ради, praeterea: 7. 1, 44. 8, 46. 10, 66. 24, 72. 3, 99. 24, 107. 9, 128. 13, 134. 20, 178. 21, 203. 3, 215. 3, 223. 21, 235. 17, 236. 5, 238 12, 249. 14, 251. 22. 26, 255. 19, 258. 12, 271. 28, 277 24, 289. 11. 14, 291. 13, 300 27, 302. 23, 304. 5. 14, 331. 3, 338. 8—9, 340. 9, 341. 20, 344. 16, 349. 7. 8, 350. 25, 351. 17, 355. 22, 358. 12, 361. 16, 365. 8, 369. 5, 371. 3, 373. 17, 377. 22, 381. 22, 390. 21, 391. 12. 13, 392. 2, 393. 12, 394. 9, 402 27, сего дьне σήμερον 105. 19, 113. 12; сега ради 136. 6—7; — сеи 127. 29, 326. 18, 368. 26, 379 12; — семоу 8. 3—4, 22. 13, 41. 21—22, 47. 26, 48. 4, 70. 27, 108. 2, 134. 26, 145. 12, 206 3, 221 11, 241. 2, 249. 12, 264. 4—5, 284. 26, 333. 9, 334. 13, 357. 4, 362. 23, 369. 5, 373. 8, къ семоу 263. 19; — сен 60. 1, 75 21, 161. 14, 245. 7, 275. 9, на— 259. 17, къ— 327. 7. 11, — семь 31. 17, 56. 16, 147 26, 198. 3, 238. 14, 242. 17, 273. 21, 303. 8, 304. 7, 308. 4, 320. 12, 328. 19, 341. 8, 355. 23, 360. 17, 361. 19, 368. 19, 374. 6, 378. 22, 382 20, 384. 5, 395. 10, 400. 2, семъ 78. 5, 154. 22; — dual. сею 81. 24, 165. 26, сеиж pro сею 13 13, — cf. си et съ.

себе genet. pronom reciproci cuiusvis personae; sine praepositione 41. 19, 57. 10, 95. 17, 147. 16, 181. 22, 235. 24, 305. 9, 321. 17; loco accusativi: 108. 18. 22, 165. 25, 166. 5, 236. 3, 272. 21, 303. 3; cum praeposit. отъ: 12. 23, 61. 26, 62. 7, cum praepositione оу: 238. 18, cum praepositione окрѣстъ: 23. 15, — себѣ dativus sine praepositione: 16. 19, 49. 17, 83. 11, 85. 26, 92. 23, 138. 13, 252. 10, 254. 17, 255. 26, 272. 3, 274. 25, 284. 19, 296. 5, 297. 30, 394. 24—25; dat. cum praep. къ: 118. 11, 156. 12, 162. 11—12, 163. 10—11, 183. 13, 229. 14, 283. 7, 309. 2. 9, 310. 22, 316. 23, 318. 22, 328. 8, 345. 8, 365. 23, 368. 3, 369. 8, 375. 3, 382. 13, 394. 21, 397. 23; localis cum praepositione къ. 6. 24, 25. 11, 27 19, 44. 3, 55. 17, 76. 5, 77. 13, 120. 25, 128. 8, 133. 10, 139. 25, 149. 9. 28, 152. 2, 153. 26, 172. 5, 192. 10, 203. 1, 223. 19, 224. 17, 225. 21, 248. 1. 3, 254. 5, 269. 3, 271. 8, 279. 8—9, 280. 2, 288. 18, 298. 15, 308. 26, 333. 5. 7, 334. 21, 340. 17, 341. 7, 363. 23, 373. 28, 386. 3; cum praepositione на: 36. 22—23; cum praepositione о: 129. 10, 258. 13, 295. 27, 332. 9, 333. 15, 343. 21—22. 22, 344. 21, 348. 2—3, 349. 20—21, 351. 2, 354. 28, 358. 19, 365. 8, 370. 23, 375. 22, 378. 9, 382. 3, 391. 7; cum praepositione по 133. 29, 317. 18; — собоиж sine praepositione 18. 12—13; cum praepositione между: 63. 4, 153. 27, 304. 2, 339. 19—20, 340. 12, 373. 4, 374. 8, 382. 20—21; cum praepositione съ: 41. 18, 53. 22—23, 63. 7—8, 92. 7, 98. 3, 122. 14, 145. 15—16, 149. 3, 172. 13, 175. 1—2, 304. 1, 366. 21; cum praep. подъ: 22. 13, 221. 10; cum praep. прѣдъ: 14. 18.

седмицеиж ἑπτάκις septies 64. 2—3, cf. 275. 3 nota.

седмишьдн vl. pro седморицеиж 275. 3 nota

седморицеиж ἑπτάκις septies 275. 3. 4, cf. 284. 9 nota.

седмъıи ἕβδομος septimus: седмжиж 330. 3—4; седмааго τῶν ἑπτά 80. 23—24.

седмь ἑπτά septem: 41. 18, 54. 17, 80. 19, 144. 16. 17, 145. 1. 30—31, 146. 2, 164. 18. 22. 27, 226. 7—8, 242. 9, 248. 26, 291. 4. 8. 12, exprimitur litera ѫ 54. 10. 12; седми genet. 80. 26—27, 187. 16, loc. 114. 21; седмь кратъ ἑπτάκις 63. 28, 64. 1—2, седмь десѧтъ кратъ ἑβδομηκοντάκις 64. 2.

секыра ἀξίνη securis: секъıра 203. 5, сѣкира 7. 2.

селикъ τοσοῦτος tantus: кь селико εἰς τοσούτους 336. 6

село ἀγρός ager· село 46. 2. 23, 78. 21—22, 105. 17. 19 bis, 184. 14—15, 265. 6, села gen. sing 180—181, 275. 14, 305. 2, acc. plur. 69. 8, 140. 6, 156. 23, 234 21, 268. 26; на селѣ 44. 16. 22, 45. 10, 46. 20, 88. 17, 90 26, 105. 24, 169. 20, 255. 12, 270. 2, 278. 9 20; селъ 156. 27; селѣхъ 131. 27—28, 138. 12—13, 230. 21; adj. тоу̃ ἀγροῦ· селъное 18. 1, селънъıхъ 17. 24, 45. 28

селѣ adv. addita praepositione до, до селѣ ἕως ἄρτι usque nunc 35. 4, 320. 8—9, 332. 3, 383. 14, ἕως τοῦ νῦν 88. 26, add. praep. отъ, отъ селѣ ἀπ' ἄρτι a modo 103. 21, 193. 25—26, 211. 15, 257. 27—28, 297. 27, 298. 1, 302. 13, 319. 6, 372. 22, 375. 12, отъ селѣ не μηκέτι 347. 26.

семеонокъ τοῦ Σεμείν 204. 29.

серогухокъ τοῦ Σερούχ 205. 14.

сестра ἀδελφή soror: сестра 42. 4, 126. 22, 245. 7. 11, 363. 26, 395. 3, gen. sing. сестръı 360. 20—21, plur. 48. 2, 69. 6, 126 16, 135. 3, 156. 22, dual. сестрѣ 360. 24, сестръ 361. 5, 362. 26, сестръ 156. 26, 266. 7.

си femin. gen. nom. sing αὕτη haec etc.: 28. 3, 47. 27, 77. 26, 81. 20, 97. 21, 98. 5. 9, 100. 27, 101. 8, 163. 21, 165. 23, 167. 10. 14, 172. 6. 7 15. 20, 199. 27, 225 9. 11. 14, 227. 4. 8, 279. 12, 292. 23, 293. 5, 298. 7, 321. 8, 324. 23, 347. 5, 361. 2,

379. 10, сн рѣчь cf. sub рѣчь; dat. sing. сн 40. 22, 65. 4, 279. 2, 303. 29, 394. 2, 395. 10, nom. plur. masc. 51. 25, 128. 4. 16, 293. 4, 295. 2, plur. neutr. 8. 17, 11. 13, 18. 10, 20. 27, 21. 4 13, 47. 16, 48. 4, 52. 26, 65. 18, 67. 27, 75. 27, 76 2. 11, 84. 28, 86 13, 87. 9. 24, 90. 8 12, 97. 4, 127. 31, 128. 4 16, 142. 20, 155. 20, 162 5. 17, 167. 21, 168 3. 22, 170. 28, 171. 2, 184. 27, 238. 9, 242 23, 250. 25, 254. 18, 255. 21, 264. 26, 270. 5, 272 19, 281. 8, 293. 1. 9 13. 14, 295. 29, 305. 15, 308. 17, 309. 8. 23, 311. 7, 316 20, 320. 23, 321. 3, 322. 22, 332 1. 12, 333. 27, 336. 5, 341. 3, 342 14, 343. 1, 345. 25, 349. 17. 22. 25, 353. 9, 358. 23, 361. 19, 367 22. 23, 369. 21, 370 3, 372. 17. 28, 377. 6, 379. 25, 380. 10, 381. 1. 5. 12, 383. 17, 384 11 14, 386 2, 387. 14, 389. 24, 395. 1, 396. 4, 398. 17, 399. 26, 403. 12; — сни nomin. plur. 75. 2, 103. 15, 128. 11, 141. 2, 166—167, 177. 14, 195. 3, 227. 16 19, 228. 1. 24, 259. 1, 287. 13, 292. 16, 335. 19, 358. 26, 368. 7, 385. 19, 387. 8; — сниж acc. sing. fem. 52. 16, 75. 28, 154. 13, 162. 5, 174. 13, 175. 10, 177. 8, 206. 12, 208. 1, 225. 7, 226. 15, 256. 22, 259 11, 260. 16, 267 14, 279. 25, 288. 14, 289. 2, 290. 5, 300. 5, 321. 5, 326. 25, 357. 12, 358. 21, 368. 26; сыж 100. 3. 10, 174. 19—20, 254. 14; — сиѧ acc. plur. 29 19, 47. 23, 198. 6—7, 201. 19, 220. 13, 234 26, 289. 22, 309. 13, 348. 24; сыѧ 70. 19, 144. 13; —симь instr. sing 41. 9, 249. 19, симъ 328. 4; dat. plur. симъ 295. 22, 312. 13; — сими 273. 26, 309. 22; — сихъ 11. 14, 33. 21, 43. 14, 61. 16, 62. 13, 63. 2, 87. 3, 96. 9—10. 28, 153. 1, 163. 17, 191. 21, 222. 10—11, 236. 13, 255. 11. 18 20, 282. 20, 294 4, 296. 14, 307. 7, 309. 2, 319. 4—5, 322. 1—2. 24, 332. 15, 367 19, 381. 8, 385. 14, 386. 15, 388. 11, 399. 26, 402. 2, о сихъ 403. 12, по сихъ μετὰ ταῦτα 184 12, 213. 10, 240 11, 324. 1, 330. 9, 335 8—9, 342. 4—5, 371 20, 396. 8, κατὰ τὰ αὐτά 217. 10, cf. сихъ 274. 24, сиχ 295. 7, — vide сѥ, сь.

сн pro есн 15. 19

сидонъ Σιδών Sidon: сидоноу 36. 1, 241. 29, сидонѣ 35. 25—26, 124. 15, 241. 25; adj. сидоньска 216. 22, сидонъскѫю 208. 13—14, сидоньскы 142. 23, сѹдоньскъ 143. 13—14, сѹдонъскѫ 53. 1.

сикера σίκερα 190. 21—22.

сико vl. pro сицѥ 280. 2 nota.

сила δύναμις virtus: сила 15. 28, 47. 27, 192. 23, 212. 10, 216. 26; gen sing. силы 103. 23, 135. 9. 165. 1, 177. 20, 302. 15; силѣ 93. 13, 148. 8, 206. 32, силѫ 133. 10, 152. 21, 232. 9, 233. 9, 242. 15; силоіѫ 89 28, 170. 19, 190. 26, 209. 11, 295. 20, 312. 17; nom. acc. plur силы 20. 22, 35. 23. 26, 36. 6, 48. 13, 81. 3, 89. 21, 134. 27, 170 15—16, 241. 26, 295. 18, силъ 48. 8, силаχъ 287. 6; поимѣтъ по силѣ ἀγγαρεύσει 13. 22.

силоѹамлѣ et силоѹамьскъ Σιλωάμ Siloam силоѹамлѭ 353. 24—25, силоѹамъскъ 259. 6, силоѹамьсцѣ 353 13, cf. къ силоѹамѣ 187. 29.

сильнъ δυνατός potens сильнѣ 309. 16, сильнъ 266 22, сильнꙑ ὁ δυνατός 193 27, сильнꙑѭ τοὺς δυνάστας 194. 3

симокъ τοῦ Σήμ 205. 16.

симонъ Σίμων 29. 13. 17—18, 48 2, 56. 10, 119. 6, 210. 20—21, 211. 7, 225. 3, 318. 6, 341. 24, 371. 24, 373. 8, 374. 9, 388. 14, 389. 4, 390. 6, 400. 5. 10, 401 2—3. 13, симонь 397. 12, симона 9 9, 97. 16, 108 1, 117. 12. 13, 125. 11, 171. 23, 216 11. 15, 305. 1, 317. 25, 318. 3, 336. 3; симоноу 125. 5, 135. 2—3, 180. 22, 210. 18, 211. 14—15, 225. 6, 311. 4—5, 371. 16, 397. 3, симоноки 211. 14, 401. 25; симонѣ 56. 12, 60. 16, 175 12—13, 224 21, 299. 3. 3—4, 402. 1. 5. 10; adj. симонь Σίμωνος симонь 366. 12, симонѣ (lege симоня) 209. 16, симоню 373. 14; симоноκъ Σίμωνος 118. 18, 209. 15—16, 210. 14, симонока 118. 20, 342. 2, симоноѹ 371. 7.

сионокъ adj. (τοῦ) Σιών· сионока 367. 18, сионокѣ 73. 21.

сиръ ὀρφανός orphanus· gen. plur. сиръ 376. 14.

ситокъ vl. сифокъ τοῦ Σήθ 205. 19.

сиць τοιοῦτος. сица (sc. знамениѣ) τοιαῦτα haec 354. 12; сицѥ ταῦτα 3. 4, 27. 9, 252. 2, 354 28. cf 162 5 nota, сицѥ οὕτως 2. 24, 400. 5.

сиѣти ἀνατέλλω orirl facio сѣѣтъ 14. 3

скандалисати σκανδαλίσαι scandalizo скандалисаѥтъ 61. 15—16, сканъдалисаатъ 274. 23—24 (graece utroque loco σκανδαλίσῃ), cf. съкалзнити.

скандалъ σκάνδαλον scandalum сканъдѣлъ 61. 20—21 (vl. сканъдалъ), сканьдалѣ 61. 23, сканъдали 274. 19, сканьдѣлы 46. 12, сканьдаломъ 61. 21—22.

сквозѣ praep., construitur cum accusativo, respondet graeco διὰ cum gen., per 37 1, 68. 13—14, 123. 1, 156. 9, 160 26, 212. 16, 214. 25, 248. 20, 261. 15, 281. 21, сквозѣ 151. 20, 325. 18, vel κατὰ cum acc. 233. 21, 261. 11, сквозѣ 226. 1; vel εἰς 142. 10, 230. 7.

скврънити κοινόω coinquino: скврънитъ 52. 4—

ѕ 28, 142. 13, скврънѧтъ 52. 22, 142. 21, скврънѧштаа 142. 1, скврънштаа 52. 26.

скинии σκηνή tabernaculum· скинии 148. 18, 237. 2; cf. кроκъ, сѣни.

скинопигикъ σκηνοπηγία 342. 8.

склзъ νόμισμα nomisma склзъ 80. 6.

скорпии σκορπίος scorpio: скорьпии 247. 11, скорѣпиѧ 242. 15.

скоръ ταχύς citus. скоро ταχύ cito 12. 5, ταχέως cito 271. 21, τάχιον citius 373. 17, cf. 112. 8 nota, 265. 17 nota, 269. 19 nota, vide ѩдро; къ скорѣ ἐν τάχει 279. 20; скорѣе τάχιον citius 397. 9—10.

скотъ κτῆνος iumenta 244. 17—18, скоти θρέμματα pecora 326. 17.

скрыница γλωσσόκομον loculi: скрыницѫ 366. 17—18, 373. 19—20.

скръбь θλῖψις tribulatio. скръбь 87. 25, скрьбь 88. 24, gen. скръби 383. 5, по скръби 89. 18, 170. 12; adj. скръбьнъ: скръбьнии 169. 26, 384. 13, λύπη tristitia gen. скръби 381. 13; adj. скръбьнии къшѧ ἐλυπήθησαν contristati sunt 60. 9—10.

скрѣтѣти λυπέομαι tristis sum, contristatus скрѣтѣти λυπεῖσθαι contristari 100. 21, 173. 20, скрѣбѧ λυπούμενος 68. 7—8, 124. 3—4, 155. 29, скрѣбѧщиѥ λυπούμενοι 99 4—5; скрѣбѧща dual. ὀδυνόμενοι dolentes 201. 11—12.

скрьжьтати τρίζω strideo скрьжьштетъ 150. 5—6.

скрьжьтъ βρυγμός stridor. скрьжетъ 22. 26—27, 46. 15, 47. 14—15, 79. 18, 91. 28, 95 7, 262. 4.

скѫдєли κέραμοι tegulae: скѫдєли 212. 16.

скѫдєльничьковъ et скѫдєльничьтоу κεραμέως figuli, quod a скѫдєльникъ κεραμεύς derivatur: скѫдєльниково 105. 17, скѫдєльничи 105. 24.

скѫдєльникъ κεράμιον laguena: къ скѫдєльницѣ 173 5—6, 297. 13—14.

скѫдѣти ἐκλείπω deficio. не скѫдѣемо ἀνέκλειπτον non deficientem 255. 27—28.

слава δόξα gloria: слава 15. 29, 197. 7—8. 19, 264. 11, 287. 9, 352. 6; славы 69. 1—2, 95. 11, 277. 4—5, 334. 19, 335. 1, 343. 22. 23, 351. 23; славѫ 8. 17, 199. 15, 206. 12, 236. 24, 310. 9, 315. 11. 12, 320. 11, 334. 24, 355. 9, 364. 2, 370. 4. 9. 9—10, 386 21, 387. 4; славоиѫ 89. 28, 170. 19, 295. 21, 385. 3; славѣ 17. 27, 57. 19, 95. 9, 148. 2, 157. 18, 236. 7. 20, 255. 10, 361. 3.

славити δοξάζω glorifico: славлѩ сѧ 352. 6, славѧ 213. 8, 276. 18, 283. 13, славѧи 352. 7—8, славѧштє 198. 8—9, славимъ part. pass. 207. 3; славлѣаше 260. 6, славлѣахѫ 222. 5—6, славлѣхѫ 53. 29, 121. 14, cf. 213. 8 nota.

славьнъ ἔνδοξος gloriosus: славънъиихъ 260. 23—24, славьнѣ (pretiosus) 223. 4; κράτιστος optimus. славънъі 189. 9, vl. дръжавьнъи, quod vide.

сланъ addito не: несланъ ἄναλος insulsus: не слана, melius несланa, 153. 25.

сластъ ἡδονή voluptas: сластьми 227. 20—21; къ сластъ ἡδέως libenter 136. 22, 166. 20—21.

слово λόγος verbum. слово 13. 12, 22. 10, 40. 3. 18. 20, 44. 2. 7. 11, 52. 8—9, 68. 7, 101. 13, 113. 11, 119. 26—27, 120. 8, 127. 30—31, 128. 1. 3. 6 12. 15. 17, 129. 27, 133. 27, 141. 23, 143. 9, 147. 6 149. 8—9, 175. 18, 185. 11, 208. 27, 209. 10, 210. 8—9, 212. 1, 222. 8, 227. 9. 12. 15—16, 228. 3. 25, 245. 9, 249. 5, 253. 11, 301. 25, 314. 1 bis. 2, 315. 10, 328. 19. 25, 329. 3, 341. 6, 345. 11—12, 350. 15—16, 351. 25. 30, 352. 12, 360. 2, 369. 25, 370. 21, 376. 28, 377. 4, 378. 7, 380. 6. 9. 20, 385. 7, 386. 4. 11, 388. 12, 391. 2, 392. 24, 403. 5; словесе 12. 30, 44. 5, 53. 5, 66. 17. 24, 75—76, 82. 9, 128. 10, 162. 7, 189 6, 288. 15—16, 332. 24, 334. 11, 351. 5; словеси dat. 321. 13, 329. 26, local. 64. 5. 7, 93. 22, 155. 29, 192. 9, 290. 8, 350. 2, instr. sing. словомь 79. 22—23, 163. 26—27, 309. 16, 386. 16—17, словомъ 23. 10, 221. 7, словеса 20. 27, 21. 4. 12—13, 43. 26, 65. 18, 90. 13, 97. 3—4, 171. 3, 219. 31, 238. 9, 296. 4, 309. 8, 311. 27, 345. 24—25, 358. 23, 393. 15; словесъ 30. 20—21, 40. 21, 147. 25, 202. 14, 236. 5, 377. 3; dat. plur. словесемъ 191. 12; словесъі 40. 22, 303. 23, словесехъ 156. 4, 189. 11, 207. 24, 236. 13.

слоуга ὑπηρέτης minister слоуѕѣ 12. 8, 207. 18; plur. слоугы 178. 4, 189. 6, 345. 2, 346. 5. 8, 387. 22, 388. 22, 389. 13, 391. 13—14, 392. 16; слоугъ 389. 26; слоугами 103. 4, 176. 26; διάκονος. слоуга 72. 13, 83. 16, 152. 8, 158. 8, 368. 22; слоугы 320. 3; слоугамъ 79. 14, 319. 16; πράκτωρ exactor. слоуга 258. 19, слоуѕѣ ib.

слоужити λατρεύω servio: слоужити 195. 23, слоужѧшти 200. 5—6; διακονέω ministro: слоужитъ 368. 20—21. 23, слоужи imperat. 275. 19, слоужѧ 298. 22, слоужѧи 298. 23. 25, слоужѧштѧ nom. plur. fem. 110. 12, слоужити 245. 12, слоужѧаше 118. 23—24, 209. 20, 366. 5, слоужаше 23. 8, слоужѧахѫ 8. 23, 117. 6, 182. 20, 226. 10—11; ἱερατεύω sacerdotio fungi: слоужѧштоу 190. 4—5.

слоужьба λατρεία obsequium: слоужъбѫ 381. 4;

διακονία ministerium. слоүжъкѣ 245. 10, λειτουργία officium· слоүжьбы 191. 20—21.

слоүхъ ἀκοή rumor, fama. слоүхъ 9. 23, 48. 10, 118. 15, 136. 4, слоүхоу auditui 369. 26, слоүхомь auditu 43. 12, слоүха aures 143. 23, слоүхы 220. 13, opiniones 168. 10, слоүхъ кыстъ ἠκούσθη 120. 4.

слоүшати ἀκούω audio: слоүшатн 341. 6, слоүшаатъ 242. 4—5, слоүшажтъ 359. 10, слоүшанте 237. 10, слоүшажи 242. 4, 332. 23

слѣньце ἥλιος sol: слѣньце 14. 2—3, 46 16—17, 89. 19, 118. 25, 170. 12—13, 306. 22, слѣнъце 58. 4, слѣньцю 183. 12, слѣньцоу 127. 10, слѣнъцоу 42. 17, 209. 21, слѣнъцн 295. 12—13.

слышание ἀκοή opinio· слышанить 87. 17.

слышати ἀκούω audio: слышѫ 234. 9, 333. 16, слышѫ 271. 4; слышишн 75. 2, 106 6, 322. 18; слышитъ 20. 27, 35. 9, 42. 24, 43. 26, 46. 18, 127. 18, 128. 27—28, 142. 3, 227. 1—2, 254. 19, 267. 7, 293. 3, 346. 17; слышн 165. 18; слышите 32. 7, 43. 20. 24, 52. 3, 76 28, 127. 3, 128. 29, 145. 26, 228 13, 279. 14, 377 4; слышатъ 34. 10, 43. 9—10, 127. 26, 128. 1—2. 6. 17 (слъшатъ), 222. 25, 357. 6; слышан 21. 4, 44. 1—2. 7. 11, 219. 31; слышѫште 43. 9, 127. 25—26, 208. 19, 227. 7, слышѫштен 128. 12, 227. 10, 249. 4, слышѫщен 228. 24—25, слншѫштемъ (sic) 292. 7—8, слышѫщемъ 284. 14, слышѫштнимъ 129. 1, 217. 20; слышати 35. 8—9, 42. 23, 43. 23—24, 46. 18, 127. 18, 128. 27, 129 28, 142. 2, 144. 3, 212. 2 (слъшатн), 227. 1, 243. 11, 249. 15—16, 254. 19, 267. 7, 293. 2, 351. 5, 355. 17; слышахъ 349. 16, 350. 24, 379. 19; слъша 234. 1, 270. 3, 325. 2, 356. 7, 392. 23; слышахомъ 208. 2, 302. 19—20, 329. 4—5, 369. 10—11, слышахомы-н 177. 7, слышасте dual. 317. 15—16, plur. 11. 21, 12. 11, 13. 2. 13—14. 25—26, 104. 2, 243. 12, 334. 10, 355. 16, 377. 14, слышасте 177. 24, слышаста 222. 22; слышашѫ 43. 15. 24, 161. 3, 194. 13, 198. 10, 243. 12 (слъшашѫ), 344. 31, 356. 17—18, 368. 1; слышааше 245. 8—9, 303. 20, слышаахъ 140. 3, 160. 19, 272. 18—19; слышавъ 5. 27, 8. 24, 22. 16, 26. 13—14, 34. 3, 49. 6, 68. 6—7, 78. 24, 122. 2, 133. 26—27, 136. 9, 158. 18, 165. 13, 220. 17, 221. 14 (слъшакъ), 232. 19, 264. 25, 281. 9. 15, 282. 25, 303. 12, 329. 17, 361. 2, 368. 29, 393. 15, 401. 3; слышавы 220. 7, 339. 25; слышавъши 133. 3—4, 142. 25—26; dual. слышавъша 72. 24, слышавъшею 318. 1; слышакъше 39. 5, 49. 8, 58. 16, 72. 5, 78 6—7, 80. 11, 81. 10—11 12, 109. 12—13, 124. 16, 125. 16, 134. 25, 137. 20, 157. 29, 172. 24, 182. 5—6, 184. 11, 223. 15, 228. 2—3, 289. 23, 341. 4—5, 345. 24, 347. 17, 367. 11, слъшавъше 68. 16; слъшавъшен 195. 4, 198. 4, 227 19—20, 281. 23, слъшавъшен 52. 8; слъшавъшмь τοὺς ἀκηκοότας 389. 23; слъшали кѫ 210. 8; слъшанъ кыстъ 5. 17, слъшано 355. 29.

сльза δάκρυ, δάκρυον lacrima: слъзами 150. 26, 224. 13, 225. 9.

слѣдъ in въ слѣдъ ὄπισθεν retro 53. 7, ὀπίσω 33. 9—10, 116. 18, 117. 16, 266. 9—10, 284. 25, 293. 19; ἐπί cum acc. 267. 18—19; къ слѣдъ (scribitur etiam къ слѣдъ) additum verbis идѫ, грядѫ, хождѫ interpretatur graecum ἀκολουθέω: 21. 17, 57. 11, 68. 6. 23, 74 10, 121. 21, 155. 27, 156. 18—19, 160 1—2, 176. 24, 211. 17, 213. 14, 239. 1. 25, 283. 12, 301. 8, 305. 4, 397. 13, 402. 25, καταχολυθέω 307. 18; съ слѣда ὄπισθεν retro 231. 27.

слѣпъ, слѣпьць τυφλός, ὁ τυφλός caecus слѣпъ nom. sing. 39. 1. 2, 158. 17, 353. 1. 17, 354. 2—3. 17. 21. 24, 355. 8. 12, gen. plur. 330. 16, слѣпа 146. 5, 352. 23, слѣпааго 146. 6, слѣпоу 356. 1, слѣпооумоу 363. 21—22, слѣпе vocat. 85. 6, loc. слѣпѣ 313. 10, слѣпѣемь 114. 23; слѣпи 52. 12, 356. 17. 19—20. 21, слѣпин 34. 8, 74. 26—27, 84. 5. 9. 15. 29, 222. 22—23, acc. plur. слѣпы 53. 23, 264. 22, слѣпъıмь 53. 28, 265. 20, dat. слѣпомъ 222. 19, 358. 27—28, слѣпъımъ 207. 14—15; —слѣпець 52. 13, 158. 29, 219. 1, 282. 24, dual. слѣпьца 28. 5, слѣпъца 28. 7—8, 72. 22—23, 158. 25, acc. слѣпъца 52. 13, 219. 1, слѣпьцю 354. 13, слѣпьцемъ 52. 12—13.

слѫкъ vel съслѫкъ συγκύπτων inclinatus слѫка 260. 1.

смокъковница συκῆ arbor fici: смоковьница 75 15. 17, смоковъница 161. 11, смоковьницѫ 170. 23—24, смоковъницѫ 90. 3—4, смоковьницѫ 75. 10, 161. 8—9, 259. 12, 295. 25—26, смококовницѫ 160. 11, смоковьницеѫ 318. 27, смоковъницеѫ 319. 4, на смоковьницн 259. 16—17, о смоковъницн 115. 10, adj. смоковьничъное τὸ τῆς συκῆς 75. 19—20.

смокы vel смокъвь σῦκον ficus: acc. plur. смокъвн 20. 6, 219. 21, dat. смокъвамъ 160. 16.

смрѣдѣти ὄζω feteo: смрѣдитъ 363. 27.

смѣати vel смѣкти сѧ γελάω rideo. смѣжштен сѧ 217. 15.

снопъ δεσμή fasciculus· къ снопы 45. 5.

снѣгъ χιών nix 112. 1, 148. 12—13.

сѣкота ita, non сѫкота, scribitur in nostro codice σάββατον sabbatum: сѣкота 123. 14, 307. 17, 331. 14. 15—16, 354. 3, сѣкотъı genet. sing. 123. 15, 354. 10, 395. 20—21, acc. plur. 37. 15, въ сѣкотъı ἐν σαββάσιν 37. 6. 14, 117. 27, 122—123, 123. 4, 208. 25—26, 215. 23—24, 259. 25, 263. 12; dat. сѣкотѣ 37. 20, 123. 16, 134. 23, 182. 24, 183. 8, 184. 6, 215. 11, сѣкотѫ 37. 24—25, 38. 2. 5, 88. 23, 111. 18, 123. 19. 23, 214. 24, 215. 2. 12. 16, 260. 8. 13—14, 263. 6—7, 280. 7, 307. 22. 24, 332. 1—2. 5—6, 344. 4. 6. 9, 395. 20; сѣкотѣ 183. 11, 396 24, 398. 19; adj. сѣкотѣнъı 111. 17, 207. 6, 260. 11—12. 20, 263. 18.

сѣдома τὰ Σόδομα, unde сѣдомомъ 135. 30, сѣдомѣхъ 36. 5; сѣдомлѣнь 278. 3, сѣдомлѣнемъ 241. 22; adj. сѣдомьсцѣ 36. 8, сѣдомьсцѣи 30. 24—25.

сѣлило τρυβλίον paropsis, catinus 99. 8, 173. 24—25.

сѣломонъ Σολομών: сѣломонъ 1. 12, 17. 26, 255. 10, сѣломона 1. 11—12, 249. 17; adj. сѣломони 359. 2, сѣломонѫ 249. 16, cf. 41. 11 nota.

сѣль ἅλς, ἅλας sal: сѣль 153. 24. 25 26, 267. 4, сѣлъ 10. 21 bis, 267. 3, сѣлиѫ 153. 24.

сѣпьць αὐλητής tibicen. сѣпьцѧ, vl. свирьцѧ, 27. 25.

сѣтона Σατανᾶς 39. 12, 125. 23. 28, 128. 2, 248. 2, 260. 17, 296. 24, 299. 4, 373. 16, сѣтонѫ 39. 12, 125. 23, 242. 12, сѣтоноѫ 117. 5, сѣтоно 8 19, 57. 5, 147. 11, 206. 17.

спира σπεῖρα cohors: спира 388. 21, спирѫ 107. 17, 180. 11—12, 387. 21.

сподъ κλισία, συμπόσιον contubernium, convivium, area: на сподѣ 138. 23, 234. 29.

спѣти δωρεάν frustra 380. 21, cf. тоуне.

спѣти προκόπτω proficio: спѣаше 201. 20.

спждъ μόδιος modius: спждомь 249. 24, спждомъ 11. 4, 128. 21.

срамити φιμόω: срамн ἐφίμωσεν silentium imposuit 81. 12.

срамлѣти сѧ ἐντρέπομαι revereor: срамлѣѭ сѧ 279 10—11, срамлѣѥ сѧ 279. 4.

срачица χιτών tunica: срачицѧ 217. 28; ἱμάτιον pallium: срачицѫ 13. 21.

срѣдьце καρδία cor: срѣдьце 141. 3—4, срѣдъце 139. 26—27, срѣдце 142. 10, сръдце 16. 23, 43. 14, 51. 27, 145. 25, 256. 2, 310. 22, 371. 6, 374. 20, 377. 13, 383. 9; сръдца 52. 21. 23, 124. 4, 142. 14, 194. 2, 219. 24. 26. 28, 227. 12, 238. 17, 243. 20; сръцоу 40. 13; срѣдьцемъ 228. 2, сръдцемь 43. 17—18, 166 2—3, 207. 13, 370. 2, сръцемъ 10. 12, 81. 18, 165. 20, срѫцмъ 36. 24, сѫцмь 310 6, срѣдцн 91. 19, сръдци 12. 16, 41. 6, 43. 29, 161. 16, 198. 7, 201. 20, 257. 5; plur. срѣдъца 190. 27, 381. 13—14, сръдца 272. 22, 296. 6, 311. 15, 370. 1; сръдъ 65. 17, 199. 24; срѣдьцнхъ 120. 20, 128. 3—4, 195. 4—5, 203. 23, сръдцнхъ 25. 13—14, 121. 2, срѣдъцнхъ 294. 10, сръдцхъ 212. 26.

срѣпъ δρέπανον falx 129. 14

срѣда μέσον medium: отъ срѣдъı 47. 12; по срѣдѣ ἐν μέσῳ 30. 27, 48. 21, 61. 7, 63. 25, 139. 13, 152. 9, 201. 4, 226. 21—22, 240. 20, 294 25—26, 298. 24, 301. 9. 11, 311. 8. 9—10, 347. 5. 21, εἰς τὸ μέσον 123. 22, 177. 12, 209. 7, 215. 20—21, 398. 22, 399. 15, διὰ μέσου 208. 23, 352. 22, ἀνὰ μέσον 44. 18, μέσον 50. 7, 394. 6, μέσος 316. 16.

ссарии, melius ассарии vel ассарии ἀσσάριον assis. на ссарии, quod etiam нассарии pro на ассарии legi potest, 32. 13.

стадии στάδιος stadium. gen. plur. стадии 308. 29, 337. 6, 362. 5—6.

стадо ἀγέλη grex: стадо 24. 19. 22. 24, 131. 18. 24, 230. 12. 17;ποίμνη 358. 14, ποίμνιον 255. 22, стадаποίμνης 100. 5, стадѣ 197. 6.

старость γῆρας senecta 192. 27.

старъ πρεσβύτης senex 191. 3, γέρων 322. 8; compar. старѣи πρεσβύτερος 270. 1—2, πρῶτος 152. 7, 158. 9, ἡγούμενος 298. 22, ст. мытаремъ ἀρχιτελώνης 283. 17.

старьць πρεσβύτερος senior: старьци 75. 26, 97. 9, 102—103, 103. 5, 105. 2, 106. 5. 23, 113. 2, 162. 3, 176. 22, 179. 1, 302. 8, старецъ gen. plur. 51. 11, 56. 27—28, 101. 23—24, 140. 19. 26, 147. 3, 176. 2, 235. 19—20, 347. 19; старьцемъ 105. 8, 301. 1; старъцѧ 220. 18; instr. pl. старьцъı 108. 21, старьци 288. 11.

старѣишина ὁ πρῶτος primus: старѣишинъı 288. 5, старѣишинамъ 136. 26—27; ἀρχιερεύς. старѣишинъı 4. 3.

стати — станѫ στῆναι, σταθῆναι stare: стати 125. 25. 28. 30, 296. 14, станетъ σταθήσεται 39. 11. 13—14, 63. 10, 248. 3—4, станете 168. 26, стани στῆθι 123. 22, 215. 20; ста ἑστάθη 106. 1, ἕστη 4. 18, 216. 18, 232. 1, 311. 8. 9, 398. 21, 399. 15, 400. 14, ἐπέστη 197. 7, dual. 3 pers. стасте ἐπέστησαν 308. 5, сташа ἔστησαν 222. 2, 276. 9, ставъ στάς 73. 3, 158. 23—24, ἐπιστάς 209. 18, σταθείς 280. 2, 283. 6, 284. 5; ставъши στᾶσα 224. 11, ἐπιστᾶσα 245. 10.

статиръ στατήρ stater 61. 1.

стлъпъ πύργος turris 77. 2, 162. 21, 259. 6, 266. 12; стлъпѣ 188. 4.

стоѣти ἑστάναι stare 261. 20, стоитъ ἕστηκεν 316. 16, 351. 9, стоѧтъ ἑστήκασιν 41. 26, 228. 21, стоите 70. 4, 161. 22, стоѧ ἑστώς 190. 12, 210. 9, 280. 9, 389. 15, 390. 6—7, ἑστηκώς 324. 21, хеимένη стоѧ 11. 3, стоѧи ὁ παρεστηκώς 182. 13, ὁ ἑστώς 368. 29, стоѧшта acc. sing. ἑστῶτα 398. 2, παρεστῶτα 395. 6, dual. стоѧшта 210. 11, стоѧща сънимь συνεστῶτας 236. 25, стоѧштааго τὸν περιεστῶτα 364. 8, стоѧшти ἑστῶσα 347. 21, стоѧштѫ 88. 12, 169. 14, стоѧште ἑστῶτες 15. 5—6, 126. 13, ἑστηκότες 365. 23—24, стоѧштеи οἱ ἑστῶτες 104. 18, οἱ παρεστῶτες стоѧщеи 178. 17, стоѧштѫ ἑστῶτας 69. 21, 70. 3, стоѧштѣмь τοὺς καθημένους 126. 19, стоѧштиимъ τοῖς παρεστῶσιν 178. 14, стоѧштиихъ 148. 5, 236. 9—10, стоѧштихъ 57. 23, 159. 16, τῶν παρεστηκότων 176. 8—9, 182. 5, стоѧщихъ 109. 11—12; стоѣаше εἱστήκει 317. 13, 337. 12, 345. 15, 388. 5, 395. 13, стоѣше 42. 9, 389. 7, 397. 23, стоѣахѫ εἱστήκεισαν 303. 25, 305. 24, 307. 4, стоѣхѫ 41. 24, 389. 12, 395. 2.

страдати πάσχω patior 59. 6—7, страждетъ 59. 12—13; ὀδυνάομαι crucior: страждѫ 273. 20, страждеши 273. 25; βασανίζομαι torqueor: страждѫ 22. 6, страждѫштѫ 139. 14; ἐνοχλέομαι vexor: страждѫштеи 216. 24.

стража φυλακή vigiliae: стражѫ 50. 9, 91. 5, 197. 6, 256. 14, стражи 139. 16.

страна χώρα regio: страна 116. 10, странѫ 4. 26—27, 24. 12, 130. 20, 140 1, 188. 6, 268. 20, 284. 18—19, 365. 16, странъı 131. 18, 268. 26, 365. 21, странѣѫ 202. 5, странѣ 9. 4, 197. 5, 268. 23, странаχъ 294—295; ἡ περίχωρος: страна 6. 17, странъı 209. 14, странѫ 51. 3—4, 118. 16, 202. 10, странѣ 207 1, 222. 9; τὰ μέρη· странъı 145. 4—5, странѫ 6. 2, 52. 29, 56. 3, 400. 19—20, ἡ ὀρεινή: странѣ 195. 2, ubi vl. горьнии.

странънъ ξένος hospes: страненъ 95. 24, 96. 18, странѧна 96. 3. 23, странѧнѣмъ 105. 18.

страсть βάσανος tormentum: страстѣми 9. 25.

стратигъ στρατηγός magistratus стратигомъ 300—301, cf. военода.

страхованиѥ φόβητρον terror: страхованиѣ 294. 2.

страхъ φόβος timor: страхъ 190. 14, 195. 1, 222. 5, 396. 10, 398. 21; страха 50. 13, 112. 1—2, 295. 16—17, 343. 11; страхомъ 130. 17, 197. 8—9, 213. 9, 231. 4, страхомъ 112. 12.

страшивъ δειλος timidus страшивѣи 24. 5—6, 130. 15.

строѥниѥ домоу οἰκονομία vilicatio 271. 10, строѥниѣ домоу ib. 13.

строити домъ οἰκονομεῖν vilicare 271. 7.

строупъ τραῦμα vulnus· строупъı 244. 16, vl. ѭзкъı.

строупътъıнъ τραχύς asper: строупътъıнѣ 202. 20.

строѣшти—строѣгѫ τηρέω servo. строѣжаахѫ 108 9, строѣгѫште 110. 6—7, строѣгѫштеи 112. 2; φυλάττω custodio строѣгѫщѣ 197. 5, строѣгѫштеи 230. 5; ἀγραυλέω: строѣгѫштиихъ 186. 2.

стоудень ψυχρός frigidus стоуденъı 33. 21.

стоуденьць φρέαρ puteus стоуденецъ 263. 16, 326. 12. 15—16; πηγή fons· стоуденецъ 325. 22—23, стоуденьци 325. 24

стоудодѣание ἀσέλγεια impudicitia 142. 18.

стоудъ αἰσχύνη rubor instr. sing. стоудомъ 264. 5—6.

стъгна ῥύμη vicus: стъгнъı 265. 17, въ стъгнахъ 14. 19, ἐν γωνίαις in angulis 15. 5.

стъıдѣти сѧ—стъıждѫ сѧ αἰσχύνομαι erubesco: стъıждѫ сѧ 271. 11, стъıдѣахѫ сѧ κατῃσχύνοντο 260. 21.

стъза τρίβος semita: стъзѫ 202. 17, стъзѧ 116. 5, стѧзы forma bulgarica 6. 12.

стъклъница ποτήριον urceus· стъклъници 85. 3, 250. 14—15, стеклъници 85. 7, стъклъницамъ 140. 22, 141. 9.

соугоукъ διπλοῦς duplus: соугоукѣшиа διπλότερον duplo 84. 4.

соударь σουδάριον sudarium: сѫдарь 397 15, соударомь 364. 14 nota, cf. оуброусъ.

соуи μάταιος vanus. въ соуе μάτην in vanum 141. 5, sine causa 52. 1.

соулѣи comparativus, nom. plur. соулѣишии ѥсте διαφέρετε pluris estis 253. 5, cf 255. 3 nota, соулѣе κομψότερον melius 330. 2.

соурьскъı ὁ Σύρος Syrus 208. 17.

соусана Σουσάννα 226. 9—10.

соухорѫкъ ξηρὰν ἔχων χεῖρα ѡ сѫхорѫщѣмъ 114. 7.

соухъ ξηρός aridus соуха 215. 14, соухѫ 37. 23, 215. 19—20, ἐξηραμμένην 123. 18, сѫхѫ pro соухѫ 186. 15, въ соусѣ 305. 16, gen. plur. соухъ 330. 16; на соухо ἐπὶ τὴν γῆν 211. 17.

соуша ἡ ξηρά arida соушѫ 84. 1.

сѣкѫ κατ' ἰδίαν seorsum 148. 10 nota.

съ praepositio, construitur cum genetivo, respondet graeco ἀπό 21. 17, 53. 15, 149. 4, 180. 22, 181. 19. 24, 194. 3, 237. 16, 239. 15, 278. 4, с 89 21, 294. 3, 300. 7, graeco ἐκ: 58. 22, 76 3. 5, 117. 1, 162. 10, 242. 13, 246. 16, 247. 22, 275. 14, 288. 16, 317. 5, 324. 27, 338. 20. 21, 339. 15, 340. 5, 371. 10, 394. 20, с 7. 25, 54. 24, 162. 12, 204. 19, 247. 14, 338. 17. 22, 339. 5. 18, 340. 8, 341. 1, 368. 28, съ задн ὄπισθεν 27. 22, 133. 5, съ слѣда 231. 27, cf. 224. 11 nota, съ кыше vide sub кыше, съ оного полоу πέραν 10. 1, 124. 13; съ cum instrumentali reddit graecum σύν. 94. 27, 100. 14, 108. 12, 123. 13, 127. 20, 147. 14, 148. 14, 194. 10, 196. 18, 197. 17, 211. 11, 212. 16, 220. 25, 221. 28, 226. 4, 236. 22, 285. 25, 288. 11, 297. 23, 301. 13, 303. 27, 305. 17. 25, 308. 1. 20, 310. 17, 311. 3, 312. 1, 387. 14, 400. 11; graecum μετά cum genetivo saepissime: 3. 14 (c), 4. 21, 9. 16, 12. 6. 13, 13. 23, 22. 22, 26. 12. 25, 37. 12, 39. 24. 25, 41. 8. 18, 44. 2, 48. 22, 53. 22, 58. 6, 63. 7, 64. 5, 66. 21, 69. 17, 71. 17, 73 15, 79. 25, 89. 28. 29, 91. 22. 26, 92. 7. 9, 93. 1. 22, 95. 10, 113. 23, 117. 5. 25, 118. 18, 119. 6, 121. 27, 122. 1. 12, 123. 8, 124. 3 8. 10, 125. 2, 128. 6, 130. 5, 132. 9. 24, 134. 10, permulta alia; graece nonunquam dativus legitur: 26. 9. 10, 145. 7, 149. 24, alia; περί 127. 20; εἰς 133. 22, cf. 225. 24 nota, 232. 15.—сь pro съ: 245. 2, 267. 12.

съ pro сь οὗτος vide sub сь.

съкирати, съкъратн—съкержѫ συνάγω congrego, colligo: съкираѭ συνάγω 94. 22—23, съкираатъ 39. 25, 248. 17—18, ἐπισυνάγει 86. 17, съкираѭтъ συνάγουσιν 17. 18, 378. 17, συλλέξουσιν 46. 8, δεσμεύουσιν 82. 17—18, съкираѭ 94. 17, съкираѭи 328 16—17, θησαυρίζων 254. 17, съкираѭштемъ сѧ ἐπαθροιζομένων 249. 6, съкираашє сѧ συνήχθη 387. 19, съкержѫ συνάξω 254. 9—10, съкеретъ 7. 11, 204. 5, 365. 12, ἐπισυνάγω 90. 1, 170 21, съкержѫтъ συλλέξουσιν 46. 11, —сѧ συναχθήσονται 89. 17, 95. 12; съкерѣте συλλέξατε 45. 4, συναγάγετε 45. 6, 336. 14, съкрати (vl. съкирати) συνάξω 254. 7, съкра 4. 2, съкъра сѧ 126. 24, 132. 16—17, съкъраша συνήγαγον 79. 6, 107. 16, 336. 16, 364. 20—21, —сѧ συνήχθησαν 42. 6—7, 81. 13, 97. 7—8, 113. 2, 120. 5, 140. 10, 302 7, συνάγονται 137. 22, συνέρχονται 125. 14, съкъраша сѧ 103 1, съкраѭа сѧ 111. 2—3, съкъратн ἐπισυναγαγεῖν 86. 16, 262 26, съкъракъ συναγαγών 268. 19, съкъравъшемъ 106. 14, съкъраль сѧ ἐπισυνηγμένη 118. 28, съкрани συνηγμένοι 63. 24, съкърани 398. 20, съкъраномъ 81. 26.

съкълазнити—съкълажнѣти σκανδαλίζω scandalizo: съкълажніе сѧ 100. 9, съкълазнитъ 34. 12—13, 152. 27, —сѧ 222. 27, съкълазнимъ 60. 21—22, съкълазните сѧ 100. 2, 174. 12—13, 381. 1—2, съкълазнѧтъ 87. 28, 100. 7—8, 174. 17—18, съкълазнишѧ сѧ 52. 9; съкълажнѣетъ 61. 24—25, съкълажнѣатъ сѧ 44. 5—6, съкълажнаатъ 12. 17. 21—22, 62. 6, 153. 5. 11. 17, съкълажнѣіжтъ сѧ 128. 10—11, съкълажнаахѫ сѧ 135. 4.

съкълазнъ σκάνδαλον scandalum 57. 5—6.

съкълюдати, съкълюсти—съкълюдѫ τηρέω servo: съкълюдаіе 352. 12, съкълюдаетъ 377. 3—4, съкълюданте 82. 15, съкълюдаѭ 376. 20—21, съкълюдахъ ἐτήρουν 385. 24, съкълюдаашє συνετήρει 198. 6, διετήρει 201. 19; съкълюдєшн 386. 8, съкълюдетъ 351. 25—26, 351—352, 376. 28, съкълюдетъ сѧ συντηροῦνται 27. 9, 214. 21, съкълюдете 141. 13, 379. 5, съкълюдѫтъ 380. 10, съкълюди τήρει 67. 20, τήρησον 385. 20, съкълюдѣте 376. 7, съкълюде τετήρηκας 320. 8, τετήρηκεν 366. 20, съкълюсъ τετήρηκα 379. 7, съкълюсѧ ἐτήρησαν 380. 9.

съкорнште vl. pro сънькмнште 215. 13 nota, 220. 23 nota, 253. 15 nota, al.

съкоръ vl. pro сънькмъ 103. 5 nota

съкъікати сѧ ἀναπληρόομαι adimpleor: съкъіваетъ сѧ 43. 10—11.

съкъіти сѧ—съкѫдѫ сѧ πληρωθῆναι impleri: съкъістъ сѧ 5. 15, 105. 20, 181. 13, 207. 21; съкѫдетъ сѧ 23. 11—12, 38. 13, 45. 21 (съкодетъ сѧ), 73. 19—20, 369. 24, 380. 20, 388. 12 (съкод.), 391. 2, съкѫдет сѧ 5. 8, 6. 4, скѫдет сѧ 3. 11, съкѫдеть сѧ 8. 29; съкѫдѫтъ сѧ 102. 15. 22, 176 15, 191. 12—13, 372. 20, 385—386, 394. 23, 395. 12, 396. 4—5.

съвитъ ἐντετυλιγμένον involutum 397. 17.

съвлѣшти—съвлѣкѫ ἐκδύω exuo: съвлѣшѧ ἐξέδυσαν 107. 26, 180. 18, съвлъкъше ἐκδύσαντες 107. 17, 244. 7.

съкръшєніе τελείωσις 193. 21, ἀπάρτισμος 266. 14—15.

съкръшити τελειόω perficio: съкръшѫ 328. 11, 334. 5, съкръшєни τετελειωμένοι 386. 24; τελέω съкръши ἐτέλεσεν 33. 24—25, съкръши сѧ τετέλεσθαι 395. 16—17, съкръшишѧ сѧ 395. 11, съкръшити ἐκτελέσαι 266. 16. 19; καταρτίζω: съкръшилъ єси κατηρτίσω 75. 5—6, съкръшенъ κατηρτισμένος 219. 4, τέλειος 14. 11, 68. 2—3,

155. 24, сѣкрѫшєни 14 10, сѣкрѫшєнꙑ acc. plur. κατεσκευασμένον perfectum 191. 1.

сѣкѣдѣнїе μαρτύριον testimonium 22. 2, 31. 5, 119. 24, 233. 19—20.

сѣкѣдѣтєль μάρτυρ testis сѣкѣдѣтєль 104. 1, 177, 24, сѣкѣдѣтєле 312. 13, сѣкѣдѣтєль gen. pl. 63. 9, лѫжь сѣкѣдѣтєль (не ѥжди) μὴ ψευδομαρτυρήσῃς 281. 6; dual. лѫжа сѣкѣдѣтєлѣ ψευδομάρτυρες 103. 10—11, gen. sing. ψευδομαρτυρίαν 103. 6, лѫжємъ сѣкѣдѣтєлємъ ψευδομαρτύρων 103 8—9.

сѣкѣдѣтєлꙗство, сѣкѣдѣтєлꙗствїе μαρτύριον testimonium. сѣкѣдѣтєлꙗство 88. 7—8, 135. 28, 168. 27, 211. 27—28, 294. 9; μαρτυρία: сѣкѣдѣтєлꙗство 177. 11, 314. 9—10, 315. 24—25, 325. 4—5, 333. 20. 23, 334. 3—4, 348. 4. 7. 16—17, 396. 2, 403. 13—14; сѣкѣдѣтєлꙗства gen. sing. 177. 1, 302. 18—19, 333. 27, nom. plur. 177. 4, сѣкѣдѣтєлꙗствa gen. sing. 322. 26—27; сѣкѣдѣтєлꙗствїѣ 325. 3.

сѣкѣдѣтєлꙗствовати μαρτυρέω testimonium do, testimonio sum· сѣкѣдѣтєлꙗствоүѫ 333. 19—20, 342. 20, 348. 6, 391. 20—21, сѣкѣдѣтєлꙗствоүєши 348. 3, сѣкѣдѣтєлꙗствоүєтъ 314. 10. 12—13, 315. 14, сѣкѣдѣтєлꙗствоүоүтъ 321. 19—20, 325. 2, 348. 19—20, 380. 24—25, сѣкѣдѣтєлꙗствоүтъ 333. 24, сѣкѣдѣтєлꙗствоүємъ 322 26, сѣкѣдѣтєлꙗствоүєтє 85. 25—26, сѣкѣдѣтєлꙗствоүоүтє 251. 13—14, 324. 16—17, 380. 25—26, сѣкѣдѣтєлꙗствоүѫщѣ 359 7—8, сѣкѣдѣтєлꙗствоүѫщѣ 334. 6—7, сѣкѣдѣтєлꙗствоүѣ 390. 2—3, сѣкѣдѣтєлꙗствоүѩ 348. 18, сѣкѣдѣтєлꙗствоүѩи 333. 21—22, 403. 11, сѣкѣдѣтєлꙗствоүѫщѣи dat. sing. fem. 328. 25—26, сѣкѣдѣтєлꙗствоүѫщѣмъ plur. femin. 334. 17; сѣкѣдѣтєлꙗствовахъ 317. 11—12, сѣкѣдѣтєлꙗствова ἐμαρτύρησεν 317. 3, 324. 12, 329. 8, 333. 25—26, 334. 8—9, 373. 1, 396. 1, сѣкѣдѣтєлꙗствовлаше ἐμαρτύρει 367. 24, сѣкѣдѣтєлꙗствовашѧ ἐμαρτύρουν 207. 23; сѣкѣдѣтєлꙗствоүѫщѣ на тѧ σου καταμαρτυροῦσιν 103. 15—16, 106. 7—8, 177. 14, 179. 11; лѫже vel лѫжь сѣкѣдѣтєлꙗствовахѫ ἐψευδομαρτύρουν 177. 3. 5—6, не лѫжа сѣкѣдѣтєлꙗствоүи μὴ ψευδομαρτυρήσῃς 155. 17—18.

сѣкѣсити χαλάω summitto: сѣкѣсишѧ 120. 13.

сѣкѣтъ συμβούλιον consilium 38. 8, 79. 21, 105. 1. 16, 113. 2, 124. 8, 179. 1; βουλή 223. 18, сѣкѣтѣ βουλῇ 307. 10; сѣкѣтъı давъı ὁ συμβουλεύσας 389. 1; сѣкѣтъ сѣтворишѧ συνεβουλεύσαντο 97. 11.

сѣкѣтьникъ βουλευτής decurio 182. 25, 307. 8.

сѣкѣштати, сѣкѣштавати βουλεύομαι cogito сѣкѣштавлатъ 266. 22, сѣкѣшташѧ ἐβουλεύσαντο 367. 6; συμβουλεύομαι: сѣкѣшташѧ συνεβουλεύσαντο 365. 13, συνέθεντο 297. 3; συμφωνέω consentio, conventionem facio. сѣкѣштаатє συμφωνήσουσιν 63. 20, сѣкѣштахъ 70. 25—26, сѣкѣщахъ 69. 16—17.

сѣкѫзати δῆσαι ligare 130. 26, сѣкѫжєшн 56. 19, сѣкѫжєтъ 39. 22, 126. 2, сѣкѫжєтє 63. 15, imperat сѣкѫжатє 45. 4—5; сѣкѫза 48. 14, 136. 12—13, 260. 17, сѣкѫзашѧ 388. 23, сѣкѫзакъше 79. 15, 179. 2—3, сѣкѣзакъше pro сѣкѫзакъше 105. 3, сѣкѫзанъ 179. 17, сѣкѫзана 390. 5, сѣкѫзано 56. 20, 63. 16, сѣкѫзанѫ pro сѣкѫзаноү 131. 1—2.

сѣкѫзьнъ δέσμιος vinctus. сѣкѫзьнѣ 106. 11—12. 13, 179. 15.

сѣгарати καίομαι ardeo. сѣгараатъ 378. 18.

сѣглѧдати περιβλέπω circumspicio: сѣглѧда 160. 7, сѣглѧдакъ 126. 19, сѣглѧдавъше παρατηρήσαντες observantes 290. 6.

сѣгрѣшєнїе ἁμάρτημα peccatum: сѣгрѣшєннѣ 126. 6; παραπτώματα сѣгрѣшєннѣ 16. 1, 161. 25; сѣгрѣшєни gen. pl. 16 4, сѣгрѣшєнии 16. 5.

сѣгрѣшити — сѣгрѣшати ἁμαρτάνω pecco сѣгрѣшитъ 63. 2. 27, 274. 25, 275. 3—4, сѣгрѣши 352. 25, 353. 2, сѣгрѣшиҳъ 105. 9, 269. 7. 15—16; сѣгрѣшан (нє) 331. 25, 347. 26.

сѣгънѫти πτύσσω plico: сѣгънѫвъ 207. 17—18.

сѣдравъ ὑγιαίνων, ὑγιής sanus. сѣдравъ 23. 4, 330. 21, сѣдрава 270. 8, 344. 9, сѣдравъı 53. 27; сѣдравии ѣжтъ καλῶς ἔξουσιν 185. 7, сѣдравии οἱ ὑγιαίνοντες 213. 23, οἱ ἰσχύοντες 26. 14—15, 122. 3

сѣдѣлати ἐργάζω (ἐργάσασθαι) operor: сѣдѣла 172. 11—12, cf. 98. 2 nota, сѣдѣлана 323. 26 (facta).

сѫжалити сѧ λυπέομαι (λυπηθῆναι) contristor: сѫжалишѧ сѧ 65. 4.

сѫжєшти — сѫжєгѫ, сѫжиѕати κατακαίω (κατακαῦσαι) comburo: сѫжєшти 45. 5, сѫжєжєтъ 7. 12—13, 204. 6; сѫжиѕажѫтъ 46. 9 (vl. сѫжагѫтъ).

сѫзирати сѧ βλέπω aspicio: сѫзираҳѫ сѧ 373. 3—4.

сѫзъвати — сѫзъıвати συγκαλέομαι convoco. сѫзъвавъ συγκαλεσάμενος 233. 7, созъвавъ 304. 3, сѫзъıвалъ 267. 22, 268. 8—9.

сѫзъданїе κτίσις creatura. сѫзъданию 154. 14.

съзъдати (melius съзьдати) —съзиждѫ, съзидати-съзидаѭ οἰκοδομέω aedifico· съзиждѫ 56. 16, 177. 10, 254. 9, създа 220. 24, создѫ 20. 29, 21 6, 77. 1, 162. 21, создати 103. 13, 266. 12, съзъдахъшоу 220. 8, съзъданъ кѣаше 208. 21, съзъдана кыстъ 321. 8, κτίζω съзъда ἔκτισεν 169. 27—28; съзидаѭ οἰκοδομῶν 108. 17—18, 181. 18.

съзьрѣти—съзьрѣѭ παραδόσθαι produco me. созьрѣтъ 129. 13.

съказати—съказаѭ et съкажѫ δείκνυμι ostendo съказати 56. 25; ὑποδείκνυμι. съкажѫ ὑποδείζω ostendam 219. 32, съказаѭ 252. 21, съказа ὑπέδειξεν 202. 25, сказа 6. 22; γνωρίζω· съказахъ 379. 20, 387. 9—10, съказа 197. 26, съкажѫ 387. 10; съказашѧ διεγνώρισαν. 198. 2, διεσάφησαν 65. 5; съказа συνέταξεν 105—106, ἐμήνυσεν 291. 21; съказаше ἐπέλυεν 129. 30, διερμήνευεν 310. 10—11, διήνοιγεν 310. 24; съкажи φράσον 45. 27, 52. 15; съказатъ сѧ ἑρμηνεύεται 318. 7—8, 353. 13, съказаемо ἑρμηνευόμενον 317. 20, мεθερμηνευόμενον 181. 3—4, 318. 4, съказаемое 134. 14, 182. 4, сказаемое 3. 14.

съконьчанїе συντέλεια consummatio съконьчание 47. 10—11, съконъчание 46. 9—10, съконьчанїѣ 113. 24, cf. конъчанїе, конъчина.

съконьчати—съконьчавати συντελέω consummo. съконьча 21. 12, съконьчатї сѧ 168. 3, съконьчахъ 206. 29, τελέω· съконьча 47. 22, 65. 18, 97. 3, съконьчашѧ сѧ 200. 10, съконьчаатъ сѧ 299. 23, съконьчаѭтъ сѧ 282. 13—14; πληρόω impleo: съконьчати πληроῦν 236. 21, —сѧ πληρωθῆναι 312. 2, съконьчаѭтъ сѧ πληρωθῶσιν 295. 10—11, съконьча ἐπλήρωσεν 220. 12; συμπληροῦσθαι· съконьчавахъ сѧ 239. 5—6.

съкровиште θησαυρός thesaurus съкровиште 68. 5, 155. 26, 255. 27, 256. 2, 281. 13—14, съкровище 16. 22, съкровишта 16. 16. 19, 40. 15. 16—17, 219. 23—24, 255. 1, съкровища 47. 21, 219. 26, скровища 4. 23, съкровищю 46. 19—20, ταμεῖον penetrale: въ съкровиштихъ 89. 11—12.

съкровъ κρυπτή absconditum. въ съкровѣ 249. 23—24, vl. кровъ.

съкроушити—съкроушати συντρίβω quasso, frango, comminuo: съкроушахъ сѧ 131. 3—4, съкроушаѭ dilanians 237. 23, съкроушитъ сѧ 396. 5—6, съкроушъши 172. 2—3, съкроушены 38 20, съкроушенъѭ 207. 12—13; συνθλάομαι confringor: съкроушитъ сѧ 78. 5, 289. 28, съкроушенъѭ τεθραυσμένους confractos 207. 15—16.

съкрывати θησαυρίζω thesaurizo: съкрываите 16. 15. 18—19.

съкрыти κρύπτω abscondo: съкрыхъ 94. 18, съкры 46. 21, 93. 19, 261. 9, ἐνέκρυψεν 45. 17, —сѧ ἐκρύβη 352. 21, 369. 22, съкрывенъ 282. 21, съкрывенаа 45. 23, съкрывеноу 46. 20.

сълагати συμβάλλω confero: сълагаѭшти 198. 7.

сълазити, сълѣсти—сълѣзѫ καταβαίνω descendo: (да не) сълазитъ μὴ καταβαινέτω 88. 16, μὴ καταβάτω 169. 17—18, 278. 8, сълѣзетъ καταβάτω 108. 23—24, сълѣзи κατάβηθι 108. 18—19, 283. 26, сълѣзе κατέβη 284. 2.

сълати—сълѫ ἀποστέλλω mitto. сълѫ 30. 26, 86 1—2, сълѫ (pro сълѫ) πέμπω 398. 26, сълати ἀποστέλλειν 135. 14.

сълежати κατάκειμαι iaceo: сълежааше 120. 14.

съложение καταβολή constitutio: отъ съложенїѣ ἀπὸ καταβολῆς 45. 24, 95. 21—22, 251. 21—22, (прѣжде) 387. 6.

съложити сѧ συνθέσθαι conspiro: съложили сѧ (кѣахѫ) συνετέθειντο conspiraverant 355. 2.

съломити κατακλάζω frango: съломи 235. 3, cf. прѣломи.

съмирати сѧ (recte съмирѣти сѧ), unde, съмиряѭщи сѧ οἱ εἰρηνοποιοί pacifici 10. 13; съмирити сѧ διαλλάσσομαι reconcilior: съмири сѧ διαλλάγηθι 12. 2.

съмотрити καταμανθάνω, κατανοέω considero: съмотрите καταμάθετε 17. 23, κατανοήσατε 254. 24, 255. 7—8.

съмрътъ θάνατος mors: съмрътъ 31. 11—12, 71. 12—13, 157. 7—8, 169. 6, 299. 10; съмръти 57. 24, 100. 23, 104. 4, 148. 6, 175. 4, 177. 27, 199. 3—4, 236. 11, 304. 10. 22, 309 19, 332. 27, 351. 26, 352. 1—2, 361. 3. 23; съмрътиѭ 369. 9, 402. 21—22, съмрътыѭ 51. 17—18, 141. 16, 391. 3; adj. съмрътьнъ θανάτου mortis. съмрътьнѣ 196. 3, съмрътьнѣи 9. 4—5; θανάσιμος mortifer· съмрътъно 185. 4.

съмъслити σωφρονέω sanae mentis sum. съмъслишта 132. 2, 230, 24—25; съмъслъшю pro съмъшлъшю ἐνθυμηθέντος 3. 4.

съмъслъно (pro съмъсльно) νουνεχῶς sapienter 166. 8.

съмѣжити καμμύω claudo. съмѣжишѧ 43. 16

съмѣрение ταπείνωσις humilitas 193. 25.

съмѣренъ ταπεινός humilis 36. 24, съмѣренъѭ 194. 4.

сѫмѣрити сѧ, сѫмѣрѣти сѧ ταπεινόομαι humilior: сѫмѣритъ сѧ 61. 10—11, 83. 17, 202. 19, 264. 12—13, 280 16, сѫмѣрѣѭи сѧ 83. 17, 264. 13, 280. 16.

сѫмѣсити μίγνυμι misceo· сѫмѣси 258. 25.

сѫмѣти — сѫмѣѭ τολμάω audeo сѫмѣ ѣтолмѧсен 82 9, сѫмѣаше ѣтолма 166. 10, 401. 18—19, сѫмѣаѫо pro сѫмѣаѫѫ 291. 28.

сѫмѣшенне μίγμα mixtura 396. 14—15

сѫмѣшѧнъ μεμιγμένος mixtus. сѫмѣшѧнъ 108. 6.

сѫмѧсти сѧ ταραχθῆναι turbor ѣтаракѫдѣ сѫмѧтѣ сѧ 4. 1, 190. 18, дѣтаракѫдѣ 192 9, сѫмѧшѧ сѧ 50. 11—12, сѫмѧтенни ѣсхулмѣноі (vl. ѣклелумѣноі) vexati 29. 2.

сѫмѫтити — сѫмѫштати ταράσσω turbo. сѫмѫштенни 311. 14, (да не) сѫмѫштѧдѧтъ сѧ μὴ ταρασσέσθω 374. 19, 377. 13.

сѫнидѫ (— сѫнити) καταβαίνω descendo: сѫнидѣши 36. 5, сѫнидѣтъ 181. 23, 239. 15, 329. 19—20, сѫниди 181. 19, 329. 23, сѫнидъ καταβέβηκα 339. 5. 18, сѫниде κατέβη 20. 30, 21. 7—8, 201 17, 204. 17, 229. 4, 280. 13, 320. 12, сѫнидѫ κατέβησαν 336. 26, сѫнити сѧ συμβαλεῖν committere (bellum) 266. 21, сѫнидѫ сѧ συνέρχονται 176. 21, сѫнидоста сѧ συνελθεῖν 2. 26.

сѫнимати сѧ — сѫнемлѭ сѧ συνέρχομαι convenio: сѫнѧмлаѫѫ сѧ, melius zogr. сѫнимлаѫѫ сѧ, 212. 1; сѫнемлѫтъ сѧ συνέρχονται 389. 20—21, сѫнемлѭтъ сѧ ἐπισυναχθήσονται 278. 24, сѫнемѣшемъ сѧ 252. 7; сѫнати—сѫнемѫ καθελεῖν deponere. сѫнемъ καθελών 307. 13, сѫнемъı-н 183. 2, supin. сѫнатъ καθελεῖν 182. 10, сѫнѫстѣ сѧ συνελθεῖν 2. 26 nota.

сѫнъ ὕπνος somnus: сѫна 3. 15, 361. 24, сѫномь 236. 23; въ сѫнѣ κατ' ὄναρ 3. 5, 106 22, въ сѫнѣ 4. 25, 5. 1. 21, 6. 2.

сѫнѣмиште συναγωγή synagoga· сѫнѣмиште 123. 17, 215. 13, 220. 23—24, сонѣмиште 37. 22, сѫнѣмиште 207. 6; сѫнѣмишта 118. 17, 209. 15, сонѣмишта 253. 15, 294. 6; сѫнѣмиштю 231. 17; local. сѫнѣмиштни 208. 18. 27—28, сѫнѣмищи 207. 19, сѫнѣмиштни 389. 19, сонѣмищи 117. 27, сонѣмищи 341. 3, сѫнмишти 134. 24; сѫнѣмиштъ 370. 7—8, сонѣмиштъ 259. 24—25; сѫнѣмиштиѫъ 14. 19, 47. 25, 210. 6, 250. 28—29, сѫнѣмищиѫъ 31. 3, 292. 13, сѫнѣмиштиѫъ 119. 11, сѫнѣмищиѫъ 9. 20 (— ıщиѫъ), 168. 24—25, 207. 2, сонѣмиштиѫъ 28. 23, 86. 5, 166. 25, сонѣмищиѫъ 118. 2, сонѣмиштиѫъ 15. 4, 83. 5—6; отъ сонѣмишта отълѧченъ апосυναγωγος 355. 4, отъ сѫнѣмиштъ id. 381. 2, συνέδριον: сѫнѣмищоу 11. 26.

сѫнѣмъ συνέδριον concilium: сѫнемъ 176. 27, 179. 2, 364. 21, сѫнемь 103. 5, сѫномь 302. 9, сонѣмъı 31. 2

сѫнѣдати, сѫнѣсти—сѫнѣмь катεσθίω comedo сѫнѣдаѫтѣ 83. 20, сѫнѣдаѫтъ 292. 15; φάγω: сѫнѣсти фагεῖν 125. 15, сѫнѣмъ 1 pers. sing. 173. 10, сѫнѣмь 297. 18, сѫнѣстъ 37. 11, 123. 11, 160. 18—19, 264. 27, 340. 8, катафάгεται 321. 1, сѫнѣстѣ 340. 15

сѫнѣдѣно βρώσιμον. сѫнѣдѣно 311. 22—23, προσφάγιον pulmentarium 400. 17.

сѫнатнѣ συνέδριον concilium: сѫнатнѣ 168. 24.

сѫпасати σώζω salvo: сѫпсаѫштниҳъ сѧ 261. 13—14, сѩсаемъıҳъ 187 32.

сѫпасенне σωτηρία salus: сѩсннѣ 195. 15, 284. 10, 327. 14, сѩсннѣ 195. 12. 29; τὸ σωτήριον salutare· сѫпасенне 199. 12, сѩсне 202. 22.

сѫпасителевъ τοῦ σωτῆρος: о нскоүшенин сѩстелевѣ 186. 7.

сѫпасти — сѫпадѫ πίπτω (πεσεῖν) cado: сѫпадѫтъ 89. 21.

сѫпасти—сѫпасѫ σῶσαι salvare· сѫпасти 124. 1, 181. 22—23, 215. 25, 235. 27, сѩсти 57. 12, 108. 22, 147. 18, 278. 12; supin. сѩстъ 62. 17, 109. 19, 239. 17 nota, 284. 13; сѩсѫ 370. 18; 3 pers. sing. сѫпасетъ 323. 15, сѫѩстъ сѧ 357. 21, сѩсетъ 3. 9, сѩстъ 147. 21, 220. 19, 236. 1, 306. 1, сѩст сѧ 88 5; imperat. сѫпаси сѧ 181. 18, сѫѩси 108. 18, сѩси 368. 25, сѫѩс нъı (сѫпаси нъı) 24. 4, сѩс мѧ (сѫпаси мѧ) 50. 21, сѩ сѧ (сѫпаси сѧ) 306. 6. 11; aor. сѫпасѣ 181. 22, — сѧ 230. 27, сѩсѣ 27. 22, 108. 22, 277. 7, сѩс тѧ (сѫпасѣ тѧ) 133. 21, 159. 1, 225. 23, 232. 15, сѫѩс тѧ (сѫпасѣ тѧ) 283. 11; сѫѩслъ естъ ἔσωσε 306. 1, сѫѩсл сѧ (сѫпасла сѧ) 89. 1; сѫпасенъ 184. 24, сѩсенъ 156. 13, 169. 11, 282. 1, 361. 22, сѩнъ 31. 16, сѩн 68. 18; сѫпасена 170. 1, сѩсна 27. 20. 22, 132. 23, 133. 7, 232. 20; сѫпасени (къıваѫѫ) 140 9—10, сѩсни 227. 13, 333. 28, дιесώѳησαν сѩсни къıша 51. 7.

сѫпасъ σωτήρ salvator: сѩсъ 197. 13, 329. 6, сѩсѣ 193. 24.

сѫпати-сѫплѭ, сѫпиши καθεύδω dormio· сѫпиши 175. 13, сѫпитъ 27 26—27, 129. 7, 134. 7—8, 232. 26, сѫпите 101. 15, 175. 23, 300. 13, сѫпаше 24. 2, сѫпаѫѫ 92. 11, сѫпѫ 130. 9—10, сѫпѫштѫ 100—101, 171. 16, 175. 12 19, сѫпѫщѫ 101. 10, сѫпѫщемъ 44. 16—17; сѫпѫштѫ хоιмωмένоυς 300. 12, сѫпѫштемъ хоιмωмένων 113. 6.

съплетъше πλέξαντες plectentes 107. 18—19, 180. 13, 392. 5.

съподобити сѧ καταξιόομαι dignus habeor. съподобите сѧ 296. 13, съподобльшеи сѧ 291 14—15.

сърєбро ἄργυρος argentum· сърєбра 30 6; ἀργύριον pecunia сърєбро 93. 19—20, 94. 24, 105. 11—12. 13, 113. 3. 10, 285. 4, 297. 4, сърєбра 233. 14, 285. 24.

сърєбролюбьць φιλάργυρος avarus: сърєбролюбьци 272. 19—20.

сърєбрьникъ ἀργύριον argenteus· gen. plur. сърєбрьникъ 98. 15, 105. 7—8, сърєбрѣникъ 105. 22, сърєбрьникъı pecuniam 172. 25—26.

сърѣстати сѧ ἐπισυντρέχω concurro: сърѣштетъ сѧ 151. 1—2.

сърѣсти — сърѣштѫ ὑπαντάω occurro сърѣте 229. 19, 362. 9—10, 363. 4, dual. 3 pers. сърѣтете 24. 12—13, ἀπαντάω сърѣте 112. 14—15, 130. 22, 276. 8, сърѣтѫ 329. 28, сърѣсти 266. 24, сърѣштета 173. 5; συνήντησεν сърѣте 237. 16, συναντήσει сърѣштетъ 297. 13.

сърѣтєнне ἀπάντησις obviam 92. 14.

сѣсати — сѣсѫ θηλάζω sugo· сѣсалъ єси 249. 3, сѣсѫштихъ 75. 5.

сѣстарѣти сѧ γηράσκω senesco: сѣстарѣєши сѧ 402. 18.

сѣстати сѧ ἐφίσταμαι convenio. сѣсташа сѧ 288. 10.

сѣсьць μαστός uber сѣсъца 249. 2—3, сѣсъци 305. 12.

сѣсѫдъ σκεῦος vas, vasa. сѣсѫдъ 160. 26, 395. 13, сѣсѫдомь 228. 6, сѣсѫди 278. 7—8, сѣсѫдъ 125 32, сѣсѫдъı 39. 21; ἄγγος· сѣсѫдъı 47. 9; ἀγγεῖον: сѣсѫдѣхъ 92. 9; ἀνάθημα donum: сѣсѫдъı 293. 8.

сѣтварѣти — сѣтворити ποιέω facio сѣтварѣаше 124. 16 nota, сѣтварѣахѫ 124. 8—9 nota, сѣтворіѫ ποιήσω 67. 16, 73. 5, 98. 23—24, 106. 28, 117. 16—17, 155. 12, 157. 15, 158. 29, 180. 2, 254. 6 8, 271. 9. 12, 283. 9—10, 289. 12, 376. 4. 6, 385. 1, створѫ 9. 12, сѣтворишн 157. 13—14; сѣтворитъ ποιήσει 22. 16, 65. 15, 77. 18, 126. 21, 152. 20—21, 163. 14—15, 221. 13, 259. 22, 279. 19, 289. 20, 344 30, 355 28, 376. 1. 1—2, 378. 13, створитъ 11 16; сѣтворимъ ποιήσομεν, ποιῶμεν 58. 9, 113. 9, 148. 17—18, 203. 9 15. 18, 237. 2, 338. 10, 364. 22; сѣтворѣ 377. 2, сѣтворите ποιήσετε 40. 7. 8—9, 75 20, 202. 26—27, 255 26, 272. 3, 276. 1, 319. 16—17, 336. 6, створите 6. 23, сѣтворѫтъ ποιήσουσι 38. 12—13, 288. 6, 336. 24, 380. 10—11, 381. 5; сѣтвори ποίησον imperat. 22. 15—16, 208. 3—4, 221. 13, 269. 9, 373. 17, aor. 2 pers. sing. ἐποίησας 201. 10, aor. 3 pers. sing. ἐποίησε 37. 7—8, 44. 19—20 24, 48. 7—8, 66. 2, 70. 1, 74. 29, 76. 19—20, 78. 13, 98. 6. 9, 107. 3, 123. 6—7, 125. 1, 132. 12. 14, 146. 13, 172. 15—16. 20, 180. 5, 191. 24, 193. 26—27. 29, 195. 10, 204. 12, 213. 14, 215. 4, 226. 24, 231. 11. 12, 239. 16, 250. 19, 264. 29, 271. 28, 275 25, 285. 12, 304. 21, 320. 9. 19, 329. 12. 15, 330. 8, 331. 18. 27, 336 20, 353. 10. 23, 354. 3, 355. 14, 360. 16, 364. 18. 20, 380. 17—18, 399. 24, сътвори 3. 15, 403. 15, сътворихъ ἐποίησα 328. 2. 27, 344. 1. 9, 372. 7—8. 13—14; сътворихомъ ἐποιήσαμεν 20. 23, 276. 4, сътвористе ἐποιήσατε 74. 24—25, 96. 9. 11. 27. 28—29, 161. 1, 288. 1—2; сътвориша ἐποίησαν 59. 4—5, 77. 10, 98 25, 113. 10, 137. 24, 149. 19—20, 179. 18, 234. 11—12. 30, 366. 3—4, 367. 23, 394. 18, 395. 1—2; сътворь ποιήσας 220. 7, 243. 14—15, 257. 13. 15, 280. 28, сътворивъı ὁ ποιήσας 245. 2, сътворьша 368. 1—2, сътворьшю 369. 23, сътворьшіѩ 133. 17, dual. сътворьша 74. 2, сътворьше 179. 1, 210. 24—25, 389. 13, сътворьшеи 333 12—13. 14, сътворьшѧ 70. 20—21; сътворилъ 66. 3, 70. 21—22, 154. 15, 250. 18, 344. 31, 350. 25, 380. 16—17, 391. 11, сътворили (книѧ) 216. 4—5; сътворити 13. 11, 28 9, 71 1, 84. 1—2. 28, 135. 9, 141. 21, 180. 7, 195. 17, 199. 7, 214. 5, 250. 26, 252. 20—21, 276. 4, 279. 16, 335. 20, 363. 22, πράσσω: сътворити 298. 16, сътвори 306. 16, сътворено πεπραγμένον 304. 10; ἐργάζομαι: сътвори εἰργάσατο 98 2, φέρω· плодъ сътворитъ καρπὸν φέρει 368. 17, 378. 6, сътворите 379. 1; люкъı, прѣлюкъ vel прѣлюбъı μοιχεύω:—сътвори 12. 15, не сътвориши 12. 13, 67. 22—23, не сътвори μὴ μοιχεύσῃς 281. 5; достоина сътворихъ ἠξίωσα 221. 6—7; съкѣтъ сътвориша συμβούλιον ἔλαβον 38. 8—9, 79 21—22, 105. 1, суневьулеусаито 97. 11, съв. сътворьше συμβ. λαβόντες 105. 16, 113 3; отъвѣта не сътвори ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν 393. 3; невръдоу сътвориша ἀπεδοκίμασαν 77. 24, 163. 18—19, 289. 26; коуплиѫ сѫтъ сътворилъ διεπραγματεύσατο 285 5.

сѫто ἑκατόν centum сѫто 42. 22, 127. 17, 128. 19, 267. 15, 396. 15—16, 401. 15, per. literam .р. redditur 44. 13, 62. 19; сѫтоу 138. 26, сѫтомь 271. 19. 24, сѫтомъ 64. 18, о сѫтѣ 188. 5; дъвѣ сѫтѣ διακόσιοι 401. 8, дъвѣма сѫтома 138. 17, дъвѣма сѫтома 335. 21—22; три сотъ τριακόσιοι

172. 8, per. literam т redditur 366. 15, пѧтиѭ сотъ пентакόσιοι 224. 26.

сътократицеѭ ἑκατονταπλασίων centuplus 226. 25.

сътоpицеѭ id. 69. 9, 156. 25.

сътрѧсти σπαράττω vel συμσπαράττω conturbo. сътрѧсе 150. 15, 238. 3; σπαράξαν сътрѧсъ 118. 8, сътрѧсѧ сѧ ἐσείσθησαν exterriti sunt 112. 2.

сътъ κηρίον favum mellis 311. 25.

сътъникъ ἑκατόνταρχος vel ἑκατοντάρχης centurio: сътъникъ 221. 2, 306. 27, сътъникъ 110. 5—6, сотъникъ 22 4 8, 23. 3, сътъникоу 22—23, сътъникоу 220. 15, ο сотъницѣ 186. 18; κεντουρίων centurio: сотъникъ 182. 13, сътъника 182. 29.

сътьрѫ (сътрѣти et сътрѣти) λικμάω contero: сътъретъ 78. 6, 290. 1.

сътѧжанне κτῆμα possessio. сътѧжанiѣ 68. 8, 155. 30.

сътѧжати κτάομαι possideo· imperat. не сътѧжите 30. 5—6, futur. сътѧжите κτήσεσθε possidebitis 294 20—21.

сътѧзанне ζήτησις quaestio 324. 8.

сътѧзати сѧ συνζητέω conquiro: сътѧзати сѧ 145. 6, сътѧзаите сѧ 149. 27—28, сътѧзахѫ сѧ 118. 10—11, сътѧзаѭште сѧ 149. 9, сътѧзаѭштема сѧ 309. 4—5, сътѧзаѭшта сѧ 165. 13—14, сътѧзаѭшта сѧ 149. 23—24; ζητεῖτε quaeritis· сътѧзаете сѧ 382. 20; ἀντιβάλλετε confertis сътѧзаата сѧ 309. 8—9, συναίρω λόγον rationem pono сътѧзати сѧ ο словесѣ 64. 5. 6—7, сътѧза сѧ 93. 22, διαλέγομαι disputo: сътѧзаша 152. 4; συνελάλουν colloquebantur сътѧзаахѫ сѧ 209. 9; ο сътѧзаѭштихъ сѧ περὶ τῶν φιλονεικησάντων 188. 26.

сътѧжати сѧ ἐγκαγεῖν deficere 279. 1—2, (да не) сътѧжаѭтъ емоу μὴ θλίβωσιν ne comprimerent 124. 19.

съходити καταβαίνω descendo съхождаше 244. 5. 10, 330. 18, съходѧи 338. 22, 340. 5, съходѧштъ 317. 8—9, съходѧштъ 116. 28, 317. 4, сходѧщъ 7. 24, съходѧщю 329. 27, съходѧштемъ 149. 3—4, съходѧщемъ 58. 21.

съхранити φυλάττω custodio: съхраниттъ 368. 20, 370. 16—17, съхранихъ ἐφύλαξα 67 27, 281. 8, 385. 25, ἐφυлαξάμην 155. 20—21; съхранишѧ τετηρήκασιν 385. 7, съхранити διαφυλάξαι 206. 24.

съхранѣно ἀσφαλῶς caute 176. 5.

сѣчетати συζευγνύω coniungo· сѣчета 66. 8, сѣчеталъ 154. 20.

сѣшьдъ — καταβάς descendens· сѣшедъ 111. 21, 216. 18, сѣшедꙑ ὁ καταβάς 323. 3—4, 340. 7, 340—341, сѣшедꙑи 339. 15, сѣшедъшоу 21. 16, сѣшедъшемъ 237. 15—16.

сꙑ ὤν 204. 23, 268. 21 nota, 308. 11, 312. 1, 322. 8, 326. 5, 342. 3, 346. 15, 359. 26, 365. 3. 8, 390. 11, сын 3. 2, ὁ ὤν сꙑ 323 4, 324. 26, сын 169. 20, сан 315 23, сжи 339. 27, ὤν сан 396. 9; сꙑ ὑπάρχων 273. 14, 307. 8, μένων 377. 6, живъ сꙑ ζῶν 111. 5; nom. fem. gen. сѫщꙑ οὖσα 132. 26, 231. 22—23, genet. sing сѫщѧ 296. 25, сѫщꙑ 56. 5, 318. 27, genet fem. сѫщѣѧ οὔσης 326. 6, dat. сѫщтю 162. 1 nota, 171. 22, 266. 27, 269, 12, 303. 16, 331. 22—23, сѫщю 131. 2, 301. 3. сѫщтоу 144. 4, 160. 8, 178 5, 245. 18, сѫщоу 55. 2, 221. 1; сѫщть pro сѫщтю 401. 16, dat. fem. gen. сѫщти (sc. тъмѣ) 397. 1, сѫщти поздѣ propter graecum ὀψίας οὔσης 398. 18; acc. sing. сѫщтꙑ 200. 24, елѣ живъ сѫщтъ ἡμιθανῆ τυγχάνοντα 244. 9, сѫщтѫ 260 17, сѫщѫ 255. 13; сѫщтее 18. 2; сѫщтеѭ 196 19; plur. сѫщтѣ 19. 17, 223 5, 247. 12, 290. 8, 294. 24, сѫщѣ 40. 12, 272. 20, 291. 20, сѫщтеи 50. 24—25, 88 14, 124. 14, 333. 10—11, сѫщеи 356. 18, 363. 4—5, сѫщи 37. 9, сѫщтаа τὰ ἐνόντα 250. 20, dual. сѫщтаа 236. 22, acc plur. сѫщѧѧ 5. 12, 211. 11, 371. 4, dat. сѫщтнимъ 95 18, 215. 8, сѫщтнимъ 123. 13, сѫщимъ 37. 12, 96. 12; сѫщтними 84. 18, сѫщтнихъ 195. 14, сѫщтихъ 102. 5.

сынъ υἱός filius. nominativus singularis сынъ 158. 16, scribitur сн҃ъ: 7. 25, 8. 10, 19. 13, 23. 21, 25. 17, 31. 21, 35. 17, 36 19 bis, 37. 20, 39. 4, 41. 6, 46. 2. 10, 47. 28, 50. 26, 56. 11, 57. 18, 58. 13. 24, 59. 6, 60. 7, 62 16, 69. 1, 71. 10, 72. 16, 81. 28, 82. 7, 95. 8, 97. 6, 99. 8. 10, 101. 16, 103. 20, 108. 18, 109 1, 110 9, 117. 1, 121. 7, 123. 16, 124. 25, 135. 1, 148. 1. 23, 149. 6, 151. 23, 157. 5, 158. 10, 166. 14. 19, 171. 6, 173. 25. 27, 175. 25, 177. 18. 182. 15, 192. 15. 25, 204 20. 22, 206. 3. 21. 207. 26, 209. 26, 213. 1, 215 11, 223. 30, 236. 6, 237. 9, 238. 10, 239. 23, 241. 3, 243 4. 5. 6, 247. 6, 249. 12, 253. 7, 256. 21, 258. 2, 268. 20, 269. 9. 15 17. 24, 270. 1. 16, 277. 21, 278. 6, 279 20, 284. 11. 12, 292 7, 298. 11, 302. 14 16, 306. 2, 315. 23, 317. 12, 318. 6, 319. 1, 329 16. 25. 28, 330. 6, 332. 9. 12 18, 333. 8, 338. 8, 339. 16, 341. 27, 350. 12. 13, 354 20. 24, 360. 5, 361. 4, 362. 24, 368. 13, 369. 14, 373. 25, 384. 17, 385.

26, 395. 7, 399. 27, scribitur сѝ 91. 9, 323. 4, сѝѣ 8. 3, 392. 22; accusativus singularis сѣнъ, scribitur сѝѣ: 3. 8. 13. 18, 33. 7, 40. 3, 57. 25, 59. 11, 77. 11. 13, 150. 1, 190. 17, 192. 14, 194. 13, 197 1, 221. 25, 237. 19, 238. 2, 253. 11, 258. 1, 289. 13; genetivus pluralis сѝѣ 105. 23;—сѣна genetivus et accusativus singularis, scribitur сѝа: 1. 1 bis, 36. 17, 56. 5, 74. 1, 77 12, 84. 3, 86. 10, 89. 15. 23 26, 90. 18. 25, 103. 22, 113. 20, 115. 2, 163. 7. 10, 170. 17, 177. 19, 192. 27, 217. 7, 277. 15. 26, 292. 1, 295 19, 300. 21, 318. 16, 319. 8, 323. 10. 13. 18, 325. 8. 9. 10, 329. 20, 332. 13. 20. 22, 333. 3. 12, 339. 11, 340. 15, 341. 9, 349. 19, 356. 9, 384 17; dualis сѝа: 100. 20, 125 8, 211. 13, 268. 16, 400. 8, сѣна 157. 11, — dativus singul сѣноу, scribitur сѝоу 78. 13, 147. 1, 202 9, 235. 17, 308. 12, 325. 22, 369. 13, сѣноу 323. 6; vocativus sing. сѝоу: 3. 6, 28. 6, 53. 3, 72. 27, 73. 3, localis sing. о сѣноу 187. 1, — dativus сѣновн, scribitur сѝовн: 74. 11—12, 74—75, 332 20, 333 6; — vocativus сѣнѣ, scribitur сѝѣ 24 17, 131. 11, 158. 20 23, 229. 27, 283. 2. 5;— сѝомъ 296. 15 instr. sing., сѝмъ 126. 5 dativus plur.; — о сѣнѣ, scributur сѝѣ. 149. 16, 282 15, 376. 5; — nominativus pluralis сѣновѣ, scribitur сновѣ: 10. 13, 85. 26, 218. 18, 291. 13, vel сѝвѣ. 14 1, 22. 24, 26. 24, 39. 15, 46. 3. 4, 60. 21, 122. 11, 248 7, 271. 28, 291. 19 bis, 326. 16, 369. 20, genetivus plur. сѣновъ, scribitur сѝвъ: 60. 18, 190. 24, 272 1; — nomin. dualis сѣны, scribitur сѝы 71. 21; acc. plur. сѝы 214 14;—dual. gen. сѣновоу, scribitur сѝновоу 71. 17, 110. 15, local. о сѝновоу 115. 7, — dual. dat. сѣнѣма, scribitur сѝѣма 71. 18.

сѣръ ὑγρός viridis· къ сѣрѣ 305. 15.

сѣ οὗτος hic. 24. 9, 25. 11, 31. 16, 34. 21, 35. 18, 39. 4. 5, 40. 6, 44. 1. 6. 10, 47. 27, 48. 11, 56. 24, 58 13, 60. 4, 74. 15. 16, 77. 13, 103. 11, 104. 14, 108 11, 120. 20, 130. 18, 135. 1, 136. 10, 139. 13, 148. 22, 163. 11, 164. 6, 178. 15, 192. 15. 27, 207. 26, 212. 21, 223. 7, 225. 21, 237. 8, 238. 23, 266. 18, 269 24, 270. 16. 22, 277. 5, 280. 6. 13, 283 17, 284. 11, 289. 16, 301. 13. 19, 306. 1 8. 16, 307. 1. 2. 9. 12. 309. 20, 314. 9, 315 15, 316 17. 25, 317. 10. 12, 318. 2, 323. 18, 324. 12, 326. 16, 329 5. 17, 336 20, 338. 25, 339. 16. 18, 340. 1. 5. 13. 25, 342. 3. 22. 23, 343. 15. 24, 344 12. 16 30, 345. 25. 26, 346. 9, 353. 1. 2. 17 19, 354 9. 20. 24, 355. 10, 356. 15, 363. 21. 22, 364. 23, 369. 3. 14, 390. 23, 403. 1. 10 Nonnunquam scribitur сѣ: 77. 25, 110. 9. 18, 182. 15, 197. 25, 198. 26, 199 19, 224. 17, 229. 14, 234. 8, 249. 7, 287. 16, 321. 23, 341. 2, 356. 2.

сѣде ὧδε hic: 41. 11, 48. 25, 70. 4, 89. 4, 100. 23, 112. 6, 135. 4, 144 14, 167. 22, 170. 5, 208. 4, 269. 5 nota, 273. 24—25, 277. 11. 17, 293. 11 nota, 303. 12, 336. 4, 362. 12, scribitur etiam сѣдѣ: 37. 17, 49 19, 57. 23, 58. 9, 87. 4, 89. 4, 148. 4—5. 17, 174. 28, 175. 4, 183. 21, 234. 22. 24, 236. 10, 237. 1, 249. 17. 22, 299. 26, 308. 10, 363. 11; ѣнѣдѣ 311. 23.

сѣѣние τὸ σπόριμον satum. сѣѣниѣ 37. 1, 214. 25—26, сѣниѣ 123. 1.

сѣѣти—сѣѭ σπείρω semino. сѣѣтъ 42. 11, —сѧ 128. 1, сѣѣтъ 127. 31, сѣѭтъ 17. 17, 254. 25, сѣѭи 42. 10—11, 127. 4. 30, 226. 16, 328. 18. 20, сѣѭштааго 187 4, сѣѭштоумоу 42. 11, сѣѣми 128. 5; supin. сѣѣтъ 127 4, 226. 16, сѣхъ ἔσπειρα 285. 23, сѣахъ ἔσπειρα 94. 22, сѣаше 127. 5, 226. 17, сѣѣъ 285. 19, сѣѣъшааго 43. 25, сѣѣъшоу 44. 15—16, сѣлъ 44. 22, 94. 16, 299 4—5, сѣаноѥ 44. 1. 6. 10, сѣноѥ 43. 28—29. 29, 128. 3, сѣании σπειρόμενοι 128. 11. 16.

сѣѣеръ βορρᾶς aquilo· отъ сѣѣера 262. 9.

сѣдалиштѥ καθέδρα cathedra: сѣдалиштѧ 74. 21, 160 23, на сѣдалищи 82. 12—13.

сѣдѣти—сѣсти κάθημαι, καθίσαι sedeo сѣдѣаше ἐκάθητο sedebat 103 3, 104. 8, 111. 23, 126. 14. 26, 158. 17, 282. 24—25, 301. 10—11, 335. 13, ἐκαθέζετο 325. 24, 362 10—11, сѣдѣше ἐκάθητο 42. 6, сѣдѣахъ ἐκαθεζόμην 102 20, сѣдѧ καθήμενος 302. 14, 367. 19, συγκαθήμενος 176 25, сѣдѧи ὁ καθήμενος 353. 18, gen. acc. sing. сѣдѧшта 103. 22, 121. 19, 177. 20, 230. 23, dual. 72. 23, καθεζομένους 397. 26, сѣдѧща gen. acc 26. 5, 132 1, acc. сѣдѧштѣ 183. 17, 301. 12, сѣдѧштъ 213. 12, καθεζόμενον 201. 4; сѣдѧштю 87. 6, 106. 18, 167. 23—24; local. сѣдѧщимь 84. 22; nom. plur. сѣдѧщии 9. 3 4, fem. dual. сѣдѧщи 110. 27, plur. nom. сѣдѧштѥ 120. 19, 212. 6, 241. 28, acc. сѣдѧштѧ 320. 18—19, сѣдѧштмь 196. 2, 296. 10, dat. сѣдѧштемъ 35. 10—11, сѣдѧштемь 223. 22—23, instr. сѣдѧштиими συναναχειμένων 264. 11, — сѣсти καθίσαι sedere 72. 2, 157. 26, сѣдѥ 10. 3, 185. 9, 207. 18, 393. 16, ἀνεκάθεσεν 222. 3, ἐκάθητο 42. 8, 53. 21, сѣдѫ ἐκάθισαν 82. 13, сѣдъ καθίσας 152. 5, 167. 1—2, 210. 16, 266. 13. 21, 271. 21, 347. 2, сѣдъши παρακαθεσθεῖσα 245. 8; сѣдъше καθίσαντες 47. 8, καθήμενοι 108. 9,

къкоупѣ сѣдѣшемъ συγκαθισάντων 301 10, praes. futur. сѧдетъ καθίσῃ—καθίσει 68 27, 95. 10, сѧдете 69. 2, 299. 1, dual. 71 21, сѧдѣвѣ καθίσωμεν 157. 18, imperat. сѧди κάθου 82. 3, 292. 3—4, ἀνάπεσε 264. 7, κατακλιθῇς 264. 1, male сѣди pro сѧди 166. 16, сѧдѣте καθίσατε 174. 27, male сѣдѣте pro сѧдѣте 100. 18, 312 15.

сѣмо ὧδε huc: 24 17—18, 49. 21, 59. 19, 79. 12, 159. 13, 238. 2, 265. 20, 286. 10, 338 1, 399 17, ἐνθάδε· 326. 26, 327. 1.

сѣмѧ σπέρμα semen 44. 16. 22, 46. 2. 3, 80 18, 164. 17, 291 4, 350. 5. 14, сѣмене gen. sing. 80. 21, 164. 19—20 21. 23, 346. 1, dat сѣмени 194 8—9, gen. pl сѣменъ 45. 11, 129 19—20; σπόρος sementis, semen сѣмѧ 129. 7. 8, 227. 9, сѣмене 226. 16, о сѣмени 114. 9.

сѣно χόρτος faenum 18. 1 (vl. травѫ).

сѣнь σκιά umbra подъ сѣниѭ 129. 24, къ сѣни 9. 4, 196. 3; vl. pro сѣниѭ 148. 18 nota.

сѣтовати σκυθρωπός εἰμι tristis sum: сѣтоуѥште 16. 6 nota, vl жалоуѥите.

сѣть παγίς laqueus 296 9—10.

сѧ pronomen reciprocum, plerumque passivam aut mediam formam indicat, occurrit saepissime, cf. да съпасетъ и сѧ σωσάτω ἑαυτόν 306. 1, самъ сѧ сеаутóν 67. 26, 81. 24, 243. 24, alia; мьнѣахѫ сѧ вѫштѣ приѩти 70. 16—17, не вѣста сѧ чесо просѧшта 71 25; на сѧ 39. 9. 11. 12, 125. 24. 26—27. 29, ἐφ' ἑαυτοῖς 279. 23

сѫкота vide сокота.

сѫдии критής iudex· nom. сѫдии 12. 7, 258 18, 279. 14, сѫди 279 2, dat сѫдии 12. 7, 258. 18, о сѫдии 188 10, сѫдиѭ 253. 24, nom plur. сѫдиѩ 39 17, 248. 8.

сѫдити κρίνω iudico сѫждѫ 370. 18, сѫждѫ 285. 20, 333. 16, 348. 11. 12, 370. 17; сѫдитъ 332. 19, 346. 16, 370. 21, содитъ 323. 14; сѫдите 18. 16, 218. 22, 258. 13, 344. 10. 11, 348 11, 390. 25—26; сѫдѧтъ 18. 17, 218. 23; сѫдѧ 351. 24, сѫдѧште 69. 3—4, 299. 1—2, сѫдѧшгааго 370. 20, сѫдити 349. 15, сѫдилъ 225. 5; καταδικάζομαι condemnor· сѫдиши сѧ 40 23.

сѫдиште βῆμα tribunal. на сѫдиштѝ 106. 19, сѫдиштѝ 393. 16, на сѫдиштѝ εἰς τὸ πραιτώριον in praetorio 107. 16.

сѫдоу cum praepositione отъ, отъ сѫдоу ἐντεῦθεν hinc 206. 22, 262. 15, 274. 2, 320. 23, 378 1, 391. 16, отъ сѫдѫ 342. 9, отъ сѫдѣ ἔνθεν 60. 1—2; sine praepositione сѫдоу 394. 6.

сѫдъ κρίσις iudicium: 38. 17. 23, 41. 8, 84. 27, 249 13 19, 250. 25, 323. 18, 332. 19. 26, 333. 8, 344. 11, 348. 12—13, 369. 4, сѫдь 333. 16, cf. 41. 11 nota; сѫда 85. 29, сѫдоу 11. 22. 24, 126. 10, 333 15, сѫдѣ 242. 1, 381. 19. 22, крίма: сѫдъ 356. 15, сѫдомъ 18. 15—16; сѫдъ прияти κριθῆναι 13. 19.

сѫдьнъ κρίσεως iudicii: сѫдънъıи 135 31, сѫдьнъı 40. 20—21, сѫдънъı 30. 25, 36. 2—3. 9, о сѫдьнѣмь 115. 18.

сѫмьнѣние παρατήρησις observatio: сѫмьнѣниемь 277. 10—11.

сѫпрѫгъ ζεῦγος iugum gen. plur. сѫпрѫгъ 265 9.

сѫпьрь ἀντίδικος adversarius; сѫпьрѣ 279. 7, сѫпьремь 12. 5, 258. 15.

сѫсѣдъ γείτων vicinus: сѫсѣди 353 15, сѫсѣдъ 264. 18, сѫсѣдъı 267. 23.

сѫсѣдъıни ἡ γείτων vicina· сѫсѣдъıни 268. 9

сѫтъ 3 pers. plur verbi ѥсмь, εἰσί sunt (non raro pro verbo auxiliari adhibetur) 5. 20, 19. 27, 20. 2—3, 29. 13, 32. 16, 34. 20, 36. 16, 37. 16, 41. 29, 46. 3. 4. 7, 48. 3. 4, 52. 12 26, 57. 6—7. 22, 60. 21, 66. 25, 67. 1. 3, 71. 6, 79. 19, 81. 5, 85 4. 12 13—14, 127. 31, 128. 4. 8 11. 16, 135. 3, 140. 21, 142. 1, 144. 12, 147. 12 bis, 148. 4, 156. 16, 165 4, 201. 14, 223. 5 21. 22, 227. 10. 19, 228 1. 24, 236. 9, 240. 7, 241. 7 13, 242. 19, 246. 20. 21, 248. 13, 250. 16. 21, 253. 3—4, 256. 15, 262. 11. 12, 265. 4, 266. 1, 270. 5. 20, 272. 2, 279. 23, 282. 3, 285. 5, 290. 20—21. 21, 291. 18. 19. 25, 295 2, 323. 24. 26, 328. 12—13. 15, 334 16—17, 336. 5—6, 341. 13. 13—14 14. 16, 342. 21, 346 13, 347. 22, 357. 18, 358. 2. 12 26, 374. 22, 382 8, 385. 9. 16. 17. 19, 386. 5. 9—10. 17, 399. 25, 403. 14.

сѫчѣцъ κάρφος festuca: сѫчѣцъ 18. 18—19. 22, 19. 3, 219. 6. 10. 15.

сѫдарь vide содарь.

сукамина συκάμινος. сукаминѣ 275. 9

сукоморѣ συκομορέα сукомориѭ 283. 22.

сумеонъ Συμεών. сумеонъ 198. 25, 199 18, adj. сумеоновъ 205 5, cf. о сумеѣ 186. 3.

сунагогокъ τοῦ ἀρχισυναγώγου о дъштери сунагогокѣ 114. 12, 187 7.

сурѣ Συρία Syria. сурией 196 11, по сурии 9. 23.

сурофоникиссанъıни Συροφοινίκισσα 143. 1

сухарь Συχάρ 325. 20

Т

тавернѣдьскъ vide тиверьѣдьскъ.

тадеи Θαδδαῖος Thaddaeus: тадеи 29. 17, тадеа 125 11.

тан λάθρα occulte 3. 3, 4. 10, 362. 26—27, ἐν κρυπτῷ in occulto 343. 5, 389. 21.

таниште ταμεῖον cubiculum. въ таништихъ 252. 16.

танна μυστήριον mysterium: таннъı 227. 5.

таннъ κρυπτός absconditus, occultus таннокрυптóн 32. 4, 128. 24—25, 228. 10, 252. 13, ἐν κρυπτῷ таннѣ 342. 12, ἐν τῷ κρυπτῷ 14—15, 15. 1. 11. 12, 16. 13. 14; таннъ кехрυμμένος occultus 396. 10; таннаа μυστήρια mysteria 43. 3—4, 127. 22.

тантн περικρύπτω occulto. таѣше см 191. 23

тако οὕτως sic 4. 6, 7. 19—20, 10. 20, 11. 6. 15, 14. 9, 15. 18, 18. 3, 19. 22, 20. 6, 28. 19, 36. 15, 41. 5. 21, 46. 9, 47. 10, 59. 6, 62. 27, 65. 14, 66. 15. 21, 67. 1, 71. 4, 72. 10, 85. 15, 89. 14—15, 90. 17. 24, 91. 15, 101 1, 102. 16, 120. 20—21. 24, 121. 1. 15, 129. 5, 130. 15, 142. 5, 170. 27, 177. 10, 182. 14, 191. 24, 201. 10—11, 234. 30, 242. 24, 249. 11, 254. 17, 255. 15, 256. 14—15, 257. 2, 258. 8—9, 266. 29, 267 26, 268. 11—12, 276. 1, 277. 21. 25, 286. 20—21, 295. 28, 298. 21, 310. 4. 7—8, 312. 7 bis, 322 20, 323. 6 9, 325 24, 332. 18, 333 6, 346. 8, 364. 24, 370. 28, 373. 10, 377. 25, 378. 10, 389. 27, ὡσαύτως 93. 16—17, ταῦτα 259. 2.

такожде οὕτως 90. 7, 158. 5, ὡσαύτως similiter 70. 1, 76. 18, 164 22, 174 25, 259. 4, 291. 8, 298. 7, ὁμοίως similiter 80. 22—23, 100. 15, 108. 19, 128 4, 181. 19, 203. 12, 211. 12, 214. 2, 218 3, 244 11, 245 3—4, 259. 10, 273. 24, 277. 30, 278. 9, 299 19, 332. 12, 336. 12, 401. 22, cf. 88. 17—18, ubi in graeco textu οὕτως non legitur, такожде къзовжтъ ἀντικαλέσωσιν reinvitent 264. 19.

таковъ τοιοῦτος talis sing. такова 169. 26, тако 61. 13—14, plur. таковъı 134. 27—28, такова 141. 10. 25, таковаа 234. 9, таковъıмъ τὰς τοιαύτας 347. 8, таковъıхъ 67. 11, 152. 11, 280. 22—23.

такъ id. такж τοιαύτην 26 2—3, тацѣми 129. 26, тацѣхъ 155. 4, 327. 17—18.

талантъ τάλαντον talentum acc. sing. талантъ 94. 14. 28, талантъ 94. 18—19, dual талантта 94. 6—7. 7, gen. plur. талантъ 64. 8, 93 11 15. 23—24. 24—25. 25, 93—94, 94. 29, талантъ 93. 16.

талтакоумъ ταλιθὰ κούμ 134. 13.

тамарь Θάμαρ. отъ тамарн 1. 5.

тамо ἐκεῖ illuc 6. 1, 60. 2, 100. 19, 138. 3—4, 361. 13, 387. 22.

таранъ τοῦ Θάρα 205. 13.

татъ κλέπτης fur: татъ 91. 5, 256. 17, 357. 2. 23, 366. 17, татъ 255. 28, татие 16. 17. 20—21, 357. 18.

татъка κλοπή furtum. татъкъı 52. 25, 142. 16—17.

тачан compar., a такъ derivatur, ἐλάσσων deterior. тачѣе (lege тачше) deterius, sc. vinum 320. 7—8.

тварь κτίσις creatura. тварн 184. 23.

твои σός, σοῦ tuus твои nom. vel. acc. sing. masc. g. 11 29, 12. 1. 4, 15. 1. 11—12, 16. 14, 34. 25, 63. 3, 65. 8, 73 21—22, 94. 19, 116. 3, 121. 6. 11 bis, 132. 11, 201. 11, 213. 5 bis, 223. 10, 225. 8, 231. 10, 238 2, 269. 9. 18, 270. 6. 7. 16 22, 275 1, 287. 16, 327. 1, 329. 25, 330. 6, 331. 12 19. 21, 348. 21, 362. 16, 367. 18, 384. 17, 391. 9, 395 7, nomin. plur. masc g. 25. 9. 15, 26. 23, 37 5, 51. 10, 120. 17, 122. 9, 140. 26, 212. 19. 28, 214. 2, 287. 19—20, 342. 10—11, 385 6. 16; dual. fem. vel neutr. 306. 25, 354. 15, 355. 15, 402. 19; твоѣ sing fem 12. 21, 14. 23. 24. 25, 15. 21, 27. 22, 41. 25. 26, 53. 17, 61. 24 bis, 101. 9, 104. 20, 126. 15. 16, 133 21. 25, 153. 5. 11, 159. 1, 178 19, 190 16 17, 192. 26, 225. 23, 228. 20. 21, 232. 15. 18, 246. 5, 277. 6, 283. 11, 285. 6—7. 11—12 15, 299. 6, 300. 6, 395. 8, neutr. plur. 86. 17, 218. 1, 262. 27, 270. 20, 273 23, 342 11, 385. 16. 17, твоѥ 12. 16. 20. 25, 15 20. 21 28, 16. 11, 17. 1. 2. 3, 20. 20, 25. 20, 62. 6, 68. 4, 71. 2, 94. 20, 119. 23, 153. 17, 199 13, 246 3. 4, 249. 28 bis, 250 2. 4, 270. 16—17, 348. 4, 368. 27, 385. 5 7. 21. 24, 386. 4. 11, 387. 10; твоего 18 19. 22, 19 2. 3, 65 10—11, 81. 18. 23, 87. 10, 94 5. 13, 155 19, 165. 19, 193. 18, 194. 22, 199 11, 206. 28—29, 219. 7. 14. 16, 243. 19. 20. 24, 260. 4, 264. 17—18, 271 5 nota, 281. 7, 321 1, 331 17, 399. 17; твоѥмъ 8. 13, 133 23, 143 10, 193 15, 206. 26, 264. 17, 270. 13; твоиж 13. 20. 21, 15 9, 27. 13, 124. 5, 216. 1, 254. 15, 281. 7, 299 8, 329. 4, 374. 15—16, 386. 11, 399. 18; твоемоу 8. 20 (ѥ), 15. 11, 16 13, 18. 21, 193. 3—4, 199. 11, 206. 18, 210. 23, 219. 9, 284. 10, 287. 17. 24; instr. sing. твоимъ 20. 21. 22, 152 16—17, 223. 9, 243. 23, 258. 15, твоимъ 34. 24, 81. 19, 116. 2,

165. 20, твоѣѫ 81. 20, 243. 21 21—22; loc твоѣмь 18. 20. 23, 44. 22, 208. 4, 219. 8. 11. 12, 238. 26, 242. 11, 273. 23, 284. 1—2, 306. 18, твоѣмъ 71. 23—24, твоѣи 157. 18, dual. твоею 287. 18, твоима 82. 6, 292. 6; plur. nom. fem. твоѩ 126. 16, acc. plur. 13. 4, 82. 5, 166. 17, 271. 21, 25, 292. 5, dat. твоимъ 59. 15, 132. 11, 150 8, 287 12, твоимь 237. 24, твоиѫъ 12. 19. 24, 199. 15—16, 264. 16, 269. 10. 18 nota, 285 20.

творити ποιέω facio твориѫ 76. 2. 11—12, 162. 9. 18, 289. 1, 328. 10, 334. 6, 349. 21 22 24—25, 359. 6, 360. 6. 7, 371. 19, 375. 27, 377 25—26, твориѫ 339 5, исцѣлениѣ твориѫ ἰάσεις ἀποτελῶ 262 18; твориши 14. 16—17, 75. 27, 162. 4. 5, 264. 15 20, 288. 13, 321. 3, 322. 2, 338 14, 342. 11 14, 352. 5, 359. 26, 373 16, творитъ 12. 30—31, 14. 24, 20 7 8 12. 27—28, 42. 2, 44. 13, 66. 17—18, 104. 20, 129 23, 144. 2 bis, 203. 12—13, 325 14, 332. 12. 13 14—15, 342. 12—13, 343 27, 346. 18, 364 23—24, 375. 23, 379 17—18, 392. 23, 393. 13, творить 7. 3, прѣлюкы творитъ μοιχᾶται 13. 1, 66 19—20, 154 25. 27, μοιχεύει 273. 2—3, творитъ трогдъ παρέχει κόπον 279. 11; творите 6. 11—12, 13. 31, 14. 9, 19. 22—23, 82 15—16, 84. 3, 116 5, 141 11 25, 202. 17, 215. 1, 217. 21—22, 218. 3, 219. 30, 298. 6, 320. 24, 350. 18—19. 26, 372 14. 18, 379. 15, πράσσετε 203. 17; творѧтъ 14. 7. 9—10. 18, 19. 21—22, 37. 5, 82. 17. 22, 123. 4, 124. 27, 214. 1, 218 2 9—10, 305. 15. 22, творѧтъ плодъ παρποφοροῦσιν 228. 4, не до връха плода творѧтъ οὐ τελεσφοροῦσιν 227 23, imperat твори 244. 1, 245. 3, μὴ πάρεχε κόπον не твори трогдъ 246. 19, творѧ 219. 17. 18. 31—32, 261. 12, 332. 7, твораи 20. 17, 21. 5, 323 24, 350. 9, творѧшта 91. 15—16, творѧща 257. 1, 332 11, творѧщю 14 22, творѧштогѵмогѵ 78. 4, творѧщее 203. 6, творѧште 228. 25, творѧщѧѫ 46. 12—13, φέρον καρπόν творѧштѫ 378. 4—5, творѧштѣѫ 378. 3—4, молитвѣ творѧще προσευχόμενοι 83. 22; ἐπηρεάζω· обидѫ творѧштѧѫ 217. 24, напасти творѧщѧѫ 13. 32, творѧщѧ сѧ ὑποκρινομένους 290. 7; твористи 14. 13, 20. 10. 11, 37. 6, 38. 5, 123. 2, 215 2, 322 2, 332 9, 333. 8. 15, 343. 20, 351. 7, 354. 12, 356. 3, 378. 9. 14, добро твористи, зъло твористи ἀγαθοποιῆσαι, κακοποιῆσαι 123. 23, 124. 1, 215. 24. 25, добро твористи εὖ ποιῆσαι 172. 14; творили вместе 350 22; творѣаше 136. 25, 179. 19—20, 321. 16, 332. 1, творѣше 124. 16, 136. 21—22, 238. 7—8, 335. 12, творѣаше сѧ προσεποιεῖτο 310. 13, творѣахѫ 217. 11. 18—19, творѣхѫ 124. 8—9; cf творь vl pro съторь 220 7 nota.

тебе genet sing pronominis 2ae personae σέ, σοῦ 12. 7, 63. 6, 70. 25, 71 22 23, 100. 15, 119. 8, 126. 17, 157. 17 bis, 174 25, 201 12, 258. 17—18, 264. 2, 285. 17, 318 26, 343. 30, 347. 23. 25, 361 11, 371 23, 387. 7, тебе pro тѧ 384. 22, не тебе 4 9, отъ тебе 13 25, 40 26, 75. 14, 160. 18, 254. 15—16, 385 9. 12, оу тебе 13. 24, 98 23, 217. 29, 385. 2—3. 4; къ слѣдъ тебе 68 23—24, 156. 19; — тебѣ dat. 8 18, 12. 9, 14. 22, 15 2 12—13, 16 15, 23. 1, 24 17, 35. 24 bis, 36. 10, 53. 18, 56 13 15. 18, 57. 3—4, 58. 10, 64. 1, 65. 8. 10, 70. 28, 73. 22, 96. 25, 98. 21, 100. 10, 106. 20, 118. 4, 121. 9, 131. 11, 134. 15, 136. 16, 148. 18, 158. 29, 175 9, 189. 8, 190. 17 18—19, 191. 9, 199 22, 206. 11. 15, 209. 3, 213 4, 217. 27, 222. 2, 229. 26, 237 3, 241 24 bis, 246. 22, 258 20, 270 12, 275. 1, 280. 3, 288. 14, 297. 16, 306 19, 319. 14, 322 4. 12 24—25, 331. 16. 20, 338. 15, 355. 14, 362 15, 364. 5, 374 17, 390. 24, 391. 8, 393. 9, 403. 4. 10, къ тебѣ 41. 27, 50. 16—17, 63 2, 86. 15, 96. 7, 150. 1, 191 8, 221. 7, 222 15, 262. 25, 385. 19—20, 386. 1; ти pro тебѣ 12. 18. 23, 36. 11, 48. 17, 60. 15, 61. 26, 62. 8, 63. 13, 64. 14. 22, 75. 27, 80. 1, 94. 24, 102 11, 120. 17, 121. 4, 131. 15, 132 12, 137. 4. 5, 151. 5, 153. 6. 12. 18, 162. 4, 174 19, 212. 18 27, 224. 22, 225. 16 20, 229. 27, 230. 8, 231. 10, 237. 19, 242. 21, 244. 23, 264. 4. 9 11. 20. 23. 24, 283. 9, 285. 20, 299. 10, 319 3, 322. 16, 326. 9. 11, 327. 5, 330. 1, 353 20, 364. 1, 393. 8; — praepositionalis тебѣ. о тебѣ 8. 11—12, 100. 8, 117. 2, 204 20, 206. 24, 271 4, 287. 20, 299. 5—6, 316 9, въ тебѣ 17. 4, 250 3—4, 287 22, 386 18, къ тебѣ 36 6, 287. 23, по тебѣ 23. 18, 239. 20, 240. 6, 282. 4, 374. 13—14; — instr. тобоиѫ. съ тобоиѫ 13. 19, 70. 26, 100. 14, 174. 24, 192. 7, 264. 12, 299. 8—9, 324 11, 327. 24, 356 12—13, 400. 11—12, прѣдъ тобоиѫ 34 25, 36 15, 223. 11, 243. 1, 261. 24, 269. 8. 16.

тектонъ τέκτων faber 135. 1; adj тектоновъ 47. 28.

текъ vide sub тешти.

телѣць μόσχος vitulus. телецъ 269. 22, 270. 7 18.

темьѣнъ θυμίαμα incensum. темьѣна 190. 11.

теофилъ Θεόφιλος: теофиле 189. 9.

тепѫ (infin. тетн vel тепстн) μαστιγόω flagello: тепе 392. 5. cf. 282. 18 nota.

тетрархъ τετράρχης 48. 10.

тешти — текѫ τρέχω curro: тече ἔδραμεν 131. 8,

308. 24, трѣхει 397. 2, προέδραμεν 397. 9, тѣсте ἔδραμον 112. 13, течаашете ἔτρεχον 397 8, текъ драмών 109. 15, 182. 7, 269 13—14, прѣдн текъ продрамών 283. 21.

ти nom plur. οὗτοι vide sub тъ.

ти dativ. sing. σοι vide sub тєкє.

тиверни Τιβέριος Tiberius. тиверинѣ 201. 24.

тиверинѣда Τιβεριάς: тиверинѣдъı 337 18, adj. таверьѣдъскъı (recte тиверьѣдьскъı) 335. 10, таворьѣдьсцѣмь (recte тиверьѣдьсцѣмь) 400. 4.

тимеовъ (τοῦ) Τιμαίου 158. 16.

титла τίτλος titulus: титла 394. 7. 9.

тишина` γαλήνη tranquillitas 24. 8, 130. 14, 229. 11

тлъкж et тлъкнж (— тлѣшти) κρούω pulso: тлъцѣте 19. 9, тльцѣте 247. 2, тлъкжщюмоу 19. 11, тлъкжщоумоу 247. 4—5, тлѣшти 261 20; тлъкнжкъшю 256. 7—8; тлъкъı сѧ κατοκόπτων ἑαυτόν concidens se 131. 7.

токоиж vide sub тєкє.

того vide sub тъ.

токъ ῥύσις fluxus 232. 1.

толи — толѣ cum praepositione отъ, отъ толи ἀπὸ τότε exinde 9. 5, 98. 15—16, 272. 24—25, отъ толѣ 56. 24.

толикъ τοσοῦτος tantus: толико 54. 8, 270 11, 375. 15, gen. толикоиж 221. 17, толикъı 22. 19, толикоу 401. 16, plur. толика 369. 22.

тома Θομᾶς Thomas: тома 29. 15, 361. 28, 375. 6, 399. 3. 13. 20, 400. 6, томж 125. 10, 216. 14, томѣ 399. 16.

томь vide sub тъ.

теченне ῥύσις fluxus: въ теченнн 132. 26—27, 231. 23.

точило ληνός torcular 77. 1, ὑπολήνιον lacus 162. 20.

трапеза τράπεζα mensa трапезѣ 298. 11. 29, трапезоиж 143 8, трапезъı gen sing 53. 15, 273. 9.

траχонитъскъ Τραχωνῖτις. траχонитъскоиж 202. 4—5.

трепетати τρέμω tremo трепещштн 133 18, трепещщи 232. 10—11.

трепетъ τρόμος tremor 184. 4.

третнн τρίτος tertius. третн 57. 1, 60. 9, 71. 15, 80. 23, 147. 5 (μετὰ τρεῖς ἡμέρας), 262. 19, 282. 19, 289 10, 291 7, третнн 151. 25—26, 157. 9—10, 164. 21—22, 235. 21, 308. 14, 309. 22, 312. 9, 319. 9; третнѣа fem. sing. 181. 8—9, третнѣаго 111. 7, третнж 69. 19—20, третнж 256. 13, третнєє лѣто τρία ἔτη 259. 15.

третицеиж τὸ τρίτον, τρίτον tertio 101. 12—13 (vl. третиюю), третиницеиж 304. 20.

третици id. 402. 11, третинци 175. 22, 401. 22—23, 402. 8—9.

трикли τρυβλίον, vl. pro солило: трикли 173. 24—25 nota, трикли 99. 7—8 nota.

трне — три τρεῖς tres-tria: nom. трнє 257. 29, трьє 63. 24, gen. трнн 63. 9, 244. 23, трнн pro acc. трн 261. 9, acc. трн 41. 5 bis. 7 bis, 45. 18, 54. 2, 58. 9, 144. 8, 148. 18, 194. 10, 208. 10, 237. 2, 246. 15, 257. 29, 401. 16, трємъ 319 20, трьмн 103. 12, 108. 17, 177. 9, 181. 17—18, 321. 5 9, трєхъ 111. 5—6, 147. 5 nota, 201. 3, трн десатн 105. 7. 21, 127. 16, 128. 18, трємъ десатємъ 204 21—22; трн (pro трнн) сотъ 172. 8; трн кратъı τρὶς ter 100. 12, 104. 25, 174. 21, 178. 25, 299. 12, 301. 26, 374. 18.

трѹдити — трѹждати κόπους παρέχω molestus sum трѹждаатє 98. 1, 172. 11; трѹждаютъ сѧ κοπιῶσιν laborant 17 25, 255. 8—9, трѹждаютєн сѧ 36. 20—21, трѹдистє сѧ κεκοπιάκατε 328. 21—22, трѹдишѧ сѧ κεκοπιάκασιν 328 22, трѹждъ сѧ κεκοπιακώς 325 23, трождьше (pro трѹждьше) сѧ κοπιάσαντες 210. 22.

трѹдъ κόπος трѹдъ 246. 19, 279. 11, трѹдъı 98. 1 nota, 328 23.

трѹпъ πτῶμα corpus 89. 17, 137. 21.

тръжиште ἀγορά forum: тръжищи 69. 20—21, тръжиштнхъ 35. 11, 83. 6, 166. 24, 223. 23, 250—251, 261. 25 nota, 292. 12.

тръжьникъ τραπεζίτης nummularius: тръжьникомъ 94. 25, κολλυβιστής: тръжьникъ 74. 20—21, тръжьникъ 160. 23, тръжьникомъ 320. 21.

тръннє τὰ ἄκανθα spinae: тръннє 42. 20, 127. 13, 226. 22, тръннѣ 20. 5, 107. 19, 219 20, 226. 22, 392. 6, въ тръннн 42. 19, 44. 6, 127. 13, 128. 11—12, 227 19.

тръноъ ἀκάνθινος spineus 180. 13, 392. 14, cf. трънѣнъ vl. pro тръннѣ 107. 19 nota.

тръпѣнне ὑπομονή patientia. въ тръпѣнии 228. 4, — тръпѣнн 294 20.

тръпѣти ἀνέχομαι patior· тръплиж ἀνέξομαι 59. 18—19, 150. 12—13, 238. 1; μακροθυμέω patientiam habeo: тръпитъ 279. 18.

тръстъ κάλαμος arundo· тръстъ 182. 8, трьстъ 107. 20. 24, 109. 17, трьсти 34. 16, 38. 20, 223. 1, тръстьıж 180. 15—16.

тръхътъ λεπτόν minutum. трьхътъ 258. 22, cf лепта.

трѣба то̀ εὔθετον utile. трѣбѣ естъ εὔθετον ἐστίν 267. 5.

трѣбовати — трѣбоуѭ χρείαν ἔχω debeo, opus est mihi: трѣбоуѭ 7. 17, трѣбоуѣши 384 4—5, трѣбоуоуть 159. 12, 286. 21. 26, 371. 26, трѣбоуетъ 73. 18, трѣбоуоуть χρήζει necessarium habet 246. 25—26, трѣбоуемъ χρείαν ἔχομεν 103—104, 177. 23—24, 302. 18, 373. 21, трѣбоуоуте χρήζετε indigetis 255. 20, трѣбоуете 18 8, χρείαν ἔχετε 15. 17, трѣбоуѭтъ 26. 14, 49. 17—18, 122. 3, 213. 22, 268 2—3, трѣбоуѭштѧѭ 234. 16—17, трѣбовахъ 123. 7, трѣбовавше 321. 19.

трѣва χόρτος herba 44. 19, 336. 7, трѣвѣ 49. 22, 138. 23, трѣвѫ 129. 11, 255. 12, vl трава.

трѫбѣнъ σάλπιγγος tubae трѫбѣнъıмѣ 89. 30.

трѫдъ водѣнъıн имъı ὑδρώπικός hydropicus 263 9.

трѫсъ σεισμός motus: трѫсъ 23 29, 110. 7, 111. 20, трѫси 87. 23, 168. 19, 293. 24.

тоу ἐκεῖ ibi: 5. 3. 7, 11. 28, 12. 1, 16. 23, 22. 26, 30 13, 37. 23, 41. 19, 47. 14, 48. 8, 50. 7, 53. 21, 63. 25, 65. 22, 75 8, 79. 10. 17, 89. 17, 91. 27, 95. 7, 104. 14, 108. 9, 109. 12, 110. 10. 26, 112 11. 20, 117. 4, 119. 5. 9, 120. 18, 123. 18, 131. 18, 135. 8. 23, 140. 4, 159. 16, 173. 12, 184. 2, 196. 20, 207. 2, 215. 14, 230 12, 233. 16, 241. 3, 248 27, 254 10, 256. 2, 262. 4, 268. 21, 278. 23, 292. 21, 297. 20, 305. 19, 319. 10. 17, 320. 14, 324. 2. 5, 325. 22, 329. 2, 331. 1, 335. 13, 337. 14. 21, 360. 14. 18, 361. 27, 363. 9, 365. 19, 366 4, 367 3, 368. 22, 387. 20, 396. 22, 399 5, αὐτοῦ hic· 100. 18.

тоуждь ἀλλώτριος alienus: къ тоуждемь 272. 12, по тоуждемь 357. 10, тоужднѭъ 60. 20, 357. 12, тоужднѭъ 60. 19.

тоуне δωρεάν gratis 30 4 5.

тоуръ, тоурьскъ vide sub туръ, турьскъ.

тъ оу̀тос, αὐτός hic, occurrit saepissime, тъ pro тъ 257. 12, тъıн αὐτός 7. 9; тъа fem. sing. 192 26, 200. 3. 6, 221. 26, 231. 21, 330. 5, masc. dual. 117. 21, 184. 15, 201. 15, 309. 1, 311. 5, neutr. plur. 52 22, 142 1, 334 6, 359. 7, 375. 25, 393. 15; то 36. 10, 37. 1, 46 23, 52 6, 105. 19, 125 26, 142. 13, 169. 2, 214. 18, 258 23, 368. 15 (αὐτός), 370. 21, 376. 4, то како καὶ πῶς 281. 23, 292. 7; — того 27. 23, 30. 22, 41. 20, 51. 3, 58 15, 64. 15, 82. 9—10, 91. 23, 99. 25, 117. 13, 163. 2. 5. 8, 174. 9, 233. 18, 237. 10, 252. 24, 257. 8, 289. 9, 328. 24, 334. 23, 335 7, 354. 18—19, 355. 19. 23, 365 13, 389. 12, 393. 10, 395. 9, — тоıѫ 220. 12, 268. 25—26, 395 20; — томоу 8. 21, 30. 26, 61. 22, 99. 10, 106. 21, 135. 31, 173. 27, 206. 18—19, 241. 23, 248. 28, 262. 17, 274. 20, 275. 24, 285. 13, 291. 24, 298. 13, 303. 16, 365. 3. 9, 388. 25; къ томоу ѣти 10. 23, 271. 7, in sententiis negativis оуѫхéти къ томоу нѣ 82. 10, 149. 2—3 nota, 166. 11, 291. 28, 381. 21, 383. 5. 19, к томоу 141 20, 179. 12, 341. 21, 365. 14, 376. 15, 382. 10, 385. 18, 400. 21, мнѫкéти къ томоу 120. 6, 160. 17, к томоу 119. 27, 151. 6, 331. 25, 347. 26, — тѫ 21. 2, 51. 4, 140. 2, 144. 18, 278. 14, 400. 13; — instr тѣмь 24. 15, 63. 4, 194. 23, 244. 10, 314. 3, тѣмıъ 315. 2; тѣмь же ὥστε 38 4, 66 7, 123. 15, 154. 18, тѣмъ же 85. 25; тѣмь же διό 105 18, 192 24, 221. 5—6, ὅθεν 48. 22; тѣмь же оуко ἄραγε 20. 13—14, тѣмъ же оуко μενοῦνγε 249 3—4; — тоıѫ 218 28; — loc. томь 59. 21, 171. 4, 241. 6, 244. 12, 279. 5, 289. 28, 314 5, томъ 90 14; по томь μετὰ τό 174. 15, μετὰ ταῦτα 252. 19—20, 275. 21, εἶτα 399. 16, — же 331. 23, по томь ѣти 291. 17, по томъ ἐν τῷ καθεξῆς 226. 1, по томь же εἶτα 128. 9, 129. 11, 146. 11, 227. 10, 371 12, 395 7—8, по томъ же 129. 12, по томь же ἔπειτα 140. 23—24, 271. 22, 361. 8; — praep тон 21. 10, 28 3 15, 90. 15, 170. 12, 220. 5, 268. 24, — тн nom. plur. 10. 12, 39. 16, 79. 6, 88. 27, 89. 3, 96. 21. 29, 120. 25, 169. 25, 217. 2 nota, 237. 12, 248. 8, 251. 15, 256. 9. 15, 259. 7, 263. 7, 264. 18. 23, 274. 9, 276. 10, 282. 19, 298. 14, 312. 21, 329. 13, 346 7, 385. 11, 386. 15 19, 387. 3, 390. 16, тнн 10. 7. 8. 10. 11. 13; — тъı acc. plur. 78. 26, 88. 21, 116 23, 122. 18, 144. 4. 22 23, 169. 23, 170. 12, 193. 5, 205 25, 214. 8, 216 6, 237. 13, 260. 10, 285 3, 286. 8, 295. 5, 303. 17, 358. 12, тъıн 230 14, тыıѫ 6. 6, тъı nom. plur. fem. 92. 15, тъıн 334. 16; — тѣхъ 10. 5. 15, 53 2, 84. 29, 89. 18, 93. 21, 201. 14—15, 237. 14, 244. 23, 265. 26, 288. 9, 330. 14, 385. 15; — тѣмъ dat. plur. 34. 13, 69. 21—22, 77. 19; — тѣмıа 28. 15, 184. 16; — тѣ pro то 17. 5, vide notam.

тъгда то́те tunc· 4. 10, 5. 10 15, 6 15, 7. 14. 21. 27, 8. 7. 19. 22, 25 18, 28. 10, 38 5—6 24, 40. 23, 41. 14 17, 44. 20, 45. 24, 46. 14. 15, 52. 6, 53 16, 55. 26, 56. 22, 57 7, 59. 7, 63. 25, 65. 6, 67. 6, 68. 21, 71. 16, 73 12, 79. 1. 14. 20, 80. 9, 82. 11, 87 25 28, 88 9. 14, 89. 3 22. 24, 90 25—26, 92. 1 14, 95 10 18 28, 96. 11—12. 21 25, 97. 7, 98. 10, 100 1. 16. 21, 101. 13, 102. 3. 8. 23, 103. 24, 104. 5, 105. 5. 20, 106. 6. 12—13, 107. 12 15, 108.

11—12, 112. 17, 122. 17, 126. 3, 169. 15, 170. 4. 17 20, 214. 8, 219. 14, 248. 25, 264. 10, 293. 22, 295. 19, 312 5, 343 3—4, 349. 19—20, 358. 28—29, 361 7. 24—25, 367. 21, 373. 15, 392. 4, 393. 25, 397. 17—18; тогда 12. 3, 19. 2, 20. 23, 24. 6, 26. 20. 28, 29. 4, 35. 21, 39. 23, 57. 20, 59. 21, 88. 24, 104. 21, 261. 23, 264. 5, 265. 15, 294. 22 24, 305. 12, 320 7; не тогда οὔπω 87. 20.

тъгдажде ἐπὶ τούτῳ in hoc 327. 24

тъжде αὐτός, ὁ αὐτός ipse, idem: тъжде 308. 28, тожде τὸν αὐτὸν (sc λόγον) 101. 13, 175. 18, τὸ αὐτὸ 109 1, 218. 9, οὕτως 14. 7, ὡσαύτως 77. 10, по томоужде κατὰ τὰ αὐτά 278. 5; къ тонжде ἐν τῇ αὐτῇ 197. 5; къ томьжде ἐν τῷ αὐτῷ 306. 13—14.

тъкъмо εἰ μὴ nisi: тъкъмо 37. 12, 135. 6, 155. 15, 171. 6, 249. 9, 277. 5, 281. 3—4, 337. 14, 339 27, 375. 10, тъкмо 36. 17—18, 39. 6, 41. 3, 48. 6, 49. 19—20, 53. 9, 55. 9, 60. 4, 67. 18, 75. 12, 90 16, 134. 1, 135. 9. 17, 149. 6, 160. 15, 208. 13, 212. 23, 215. 9, 232. 20, 243. 4, 323. 3, 339. 27, токъмо 58. 20—21, токмо 208 16—17, тькмо 123. 12, 393. 24, ткъмо 385. 26, ткмо 36. 18, 120. 23, 151. 19, 243. 5; не тъкъмо нъ οὐ μόνον ἀλλά 149. 2—3, 365. 10—11, 367. 3—4, не тъкмо нъ 332 5, 371. 25, не тькмо нъ 386. 16, не ткмо нъ 75. 19, μόνον тъкъмо 51. 5, токъмо 14. 8, тъкмо 33. 22, 133. 28, токмо 27. 24, ткъмо 22. 10.

тъчиѭ vl. pro тъкъмо cf. 10. 23 nota, 385. 26 nota.

тъштание σπουδή festinatio. съ тъштаниемь 137. 9, 193. 6.

тъштъ κενός inanis: тъштъ 289. 7, тъштъ 289. 10, тьштъ 163. 1, тъштѧ 194. 6.

тъштьнъ σπουδαῖος sollicitus: тъштъно σπουδαίως 220. 21.

ты σύ tu: 4. 7, 7. 18, 15. 8, 16. 10, 34. 5, 36. 3, 50 16, 56. 10. 15, 57. 3, 99. 15, 100. 28, 103. 19. 20, 104. 10. 19, 105. 11, 106. 3. 4, 117. 1, 124. 25, 146. 27, 174. 19, 177. 17, 178. 9. 11, 179. 4. 6, 192. 8, 193. 14, 195. 26, 204. 19, 206. 14, 209. 26, 222. 13. 16, 240. 4, 242. 2, 245. 3, 270. 19, 271. 23, 273. 22. 25, 275. 22, 285. 13, 287. 17, 299. 6, 301. 16, 302. 10. 16, 303. 4. 6, 306. 5. 11. 13, 309. 11, 316. 2. 4. 6. 14, 318. 6. 7, 319. 1 bis, 320 8, 321 9, 322. 2. 23, 324. 12, 326. 4. 10. 14, 327. 7, 338. 14, 341. 27, 346. 19, 347. 9, 348. 2, 349. 12, 350 7, 351. 20. 29, 352. 2. 4, 354. 14, 355 19, 356. 5, 359. 4. 25, 362. 24, 364. 9, 369. 12, 371. 17. 19, 375. 18, 385. 2. 13, 386. 12. 18. 20. 25, 387. 9, 389. 11, 390. 8, 391. 5. 7. 17. 18, 393. 2, 398. 6, 401. 20, 402. 3. 7. 13 bis, 403. 4; тѧн 386. 23, acc. тѧ 8. 12, 12. 1. 7. 9. 22, 13. 16. 22, 27. 22, 61. 25, 62. 7, 65. 11, 94. 4. 12. 15, 96. 1. 3. 5 22, 103. 18, 104 8. 20, 118. 5, 131. 12, 132. 12, 133. 15, 153. 5. 11. 17, 158. 26, 177. 14, 178. 4, 179. 11, 192. 23. 24, 206. 24. 25, 209. 4, 217. 25, 228. 22, 232. 6, 249. 2, 250. 8, 258. 18. 19, 262. 16, 264. 4. 9 19, 265. 8. 11, 274. 5, 275. 4, 277. 7, 283. 11, 287. 19. 20. 21 bis, 302. 5, 318. 28, 319. 3, 347. 23, 359. 25, 363. 1, 374. 14, 384. 5. 18. 24, 387. 8, 390. 12, 391. 10, 393. 5. 6, 402. 3. 7. 13. 19. 27, на тѧ 103. 15, 106 7.

тысѫшта χιλιάς mille тысѫштъ 266. 24, тысѫштама 266. 26, дъвѣ тысѫшти δισχίλιοι 131. 25, пѧть тысѫштъ πενταχισχίλιοι 139. 6—7, 234. 28, п. тысѫщь 50. 1, 145. 28, п. тысѫштъ 55. 20, 336. 9, четыри тысѫштѧ τετρακισχίλιοι 54. 18—19, 145. 2. 31, ч. тысѫштамъ 55. 22.

тысѫштьникъ χιλίαρχος tribunus. тысѫштьникъ 388 21, тысѫштьникомъ 136. 26.

тьлѣ σής tinea, βρῶσις тьлѣ 16. 17 20, 256. 1.

тьлѣти—тьлиѭ ἀφανίζω, διαφθείρω demolior, corrumpo: тьлитъ 16. 17. 20, 256 1.

тьма σκότος tenebrae: тъма 17. 5 bis, 109 4, 181. 27, 250 4, 306. 21, тъмѫ 22. 25, 79. 17, 95. 6, 323. 20, тъмѣ 196. 2, тмѣ 9. 3, σκοτία: тъма 314. 7, 337. 2, 369. 17, тъмѣ 32. 6, 252. 14—15, 314. 6—7, 347. 29, 369. 18, 397. 1, тьмѣ 370. 15.

тьма μυριάς. тъмамъ 252. 7—8; μύριοι: тъмоѭ 64. 8.

тьмьница φυλακή carcer: acc. темьницѭ 12. 8, 48. 15, 65. 1, 258. 20, 299. 9, 304. 17. 27—28, 324. 7, loc. темьници 49. 1, 96. 6. 20. 24, 136. 13, 137. 17—18, 204. 14, темъници 95. 27, acc. plur. темъницѧ 294. 6.

тьмьнъ σκοτεινός tenebrosus тъмьно 250. 2, тъмъно 17. 3, gen. sing. тъмънꙋ 250. 6; τοῦ σκότους. тьмьнѣ 301. 6.

тьржь (—трѣти aut тръти) in тьржьтѣ 140. 17—18, quod est Marci VII. 3, graecum πυκνά sive πυγμῇ circumscribit.

тьсть πενθερός socer 388. 24

тьща πενθερά socrus. тъща 118. 19, 209. 16, тъщѭ 23. 5, о тъщи 114. 2, 186. 9.

тѣлесьнъ σωματικός corporalis: тѣлесънꙑмъ 204 17—18.

тѣло σῶμα corpus. тѣло 12. 20 24—25, 17. 1. 3. 16, 32. 9 11, 49. 4, 98. 5, 99. 18, 110. 20. 21, 172.

17, 174. 3, 183. 1, 249. 28, 250. 2. 4, 252. 19, 254. 24, 278. 23, 298. 5, 307. 13. 20, 396. 11. 12. 16, 397. 28; gen тѣла 110. 19, 182. 28, 321. 10, тѣлесе 115. 22, 188. 31, 308. 3, 309 26, 313. 18; dat. тѣлоу 16. 24, 249. 27; instr. тѣломъ 254. 22, тѣломъ 17. 14, 133 9, 201. 21, 283. 20; тѣлеса 110. 2, 395. 19, ἡλικία statura loc. тѣлесе 17. 21—22, тѣлѣ 255. 5.

тѣмъ, тѣма, тѣми vide sub тъ.

тѣснъ τεθλιμμένος arctus· тѣсно 19. 28, στενός angustus. тѣсна 261. 15.

тѣхъ vide sub тъ.

тѣштити пѣны ἀφρίζω spumo тѣштитъ 150. 5, тѣштѧ 150. 16.

тѧ vide sub тъı.

тѧгота βάρος pondus тѧготѫ 70. 22—23.

тѧготьнъ καταβαρυνόμενος ingravatus тѧготьнѣ sc. очи 175. 20, cf. 101. 11 nota

тѧжатель γεωργός colonus тѧжателе 163. 10, тѧжателѧ 163. 16, тѧжателъ gen. plur. (agricola) 162. 24, тѧжателемъ agricolis 162. 21—22. 22—23.

тѧжькъ βαρύς gravis: тѧжъка 82. 18, тѧжько βαρέως 43. 15, тѧжьшаа βαρύτερα 84. 26; dual. тѧжьцѣ sc. очи βεβαρημένοι gravati 101. 11.

тѫ vide sub тъ.

тѫга συνοχή pressura 295. 14.

тѫдоу, тѫдѣ cum praepositione отъ, отъ тѫдоу ἐκεῖθεν inde. 9. 14, 117. 20, 134. 21, 142. 21, 329. 7, 365. 15—16, отъ тѫдѫ 34 1—2, 135. 26, 151. 19—20, 274. 4, отъ тоудѫ 26 4, отъ тоудоу 233. 16; отъ тѫдѣ 12. 10, 37 21, 38. 10, 47. 23, 135. 24, отъ тоудѣ 49. 6—7, 52. 28—29, 53. 19—20, 67. 13, 258. 21, тѫдѣ sine отъ ἐκεῖθεν 28. 4, тѫдѣ sine отъ ἐκείνης 283. 23.

тѫжити ἀδημονεῖν tacdere. 100. 21, 173. 20—21, 175. 2—3.

тѫча ὄμβρος nimbus 258. 8.

тѵръ Τύρος. тѵроу 241. 29, тѵрѣ 124. 14—15, 241. 25, тоурѣ 35. 25, тоуромъ 36. 1, adj. Τύρου тѵрьскы 142. 22—23, тѵрьскъ gen. plur. 143. 13, тоурьска 216. 21—22, тоурьскѫ 52. 29.

Оу

оу praepositio, construitur cum genetivo, respondet graeco παρά cum genetivo: 4. 4, 125. 16, 241. 7, 350. 18, παρά cum dativo: 238. 18, 250. 10, 317. 23, 329. 1, 350. 17, 377. 2, 385. 2. 4, πρός cum acc. 135. 3, πρός cum dat. 397. 23. 27, ἐπί cum genet 113. 7, ἐπί cum accus. 309. 26, ὑπό cum genet. 6. 18; просити оу cum genet. αἰτεῖν τινά· 13 24, 137. 3, 217. 29, 247. 15, 326. 10.

оу antecedente нѣ, нѣ оу οὔπω nondum: 55. 19, 159. 9, 168. 13, 319. 15, 324. 6, 337 3, 342. 16, 343. 1, 344 27, 345. 22, 348. 27, 352 16, 363. 2, 398. 12, cf. 145 23 nota, 146. 2—3 nota, 160. 16 nota, 293 22 graece οὐ, 345. 23 et 397. 20 οὐδέπω, cf. ѭ.

оукиѧти, оукиѣти — оукнути ἀποκτείνω interficio· оукиѧжштиихъ 252. 19, оукиѧжщихъ 32. 8—9, оукиѣижште 163. 6; оукнетъ сѧ 349. 3, оукнетъ 381. 3—4, оукнете 86. 3, оукнѭтъ 60. 8, 97 12, 157. 9, 171. 20, 251. 19, 282 18, 367. 7, оукьѭтъ 87. 26, 151. 24—25, оукнмъ pro оукиѣмъ 77 14—15, оукиѣмъ 163. 12, 289. 17, оукнути ἀποκτεῖναι 32. 10, 48. 18, 136. 18, 262. 16, 332. 1. 5, 342. 7, 343. 28. 30, 344. 13, 350. 15. 23, 391. 1; оукншѧ 77. 7. 17, 163. 5 13, 289. 19, оукили кѫ 365. 14, оукьенъ къкъ 151 25, оукьеноу къти 56—57, 147. 4, 235. 21; φονεύω occido· оукнѭши 11. 21—22, оукьеши 67. 22, оукнѭтъ 11. 22, imperat. нѣ оукн, recte оукни, 155. 16—17, 281 4—5, оукнете 86 11, θανατόω оукнѭтъ 103. 7, оукьѭтъ 31. 13, 169. 8, 177. 1—2, оукнути 105. 3; ἀναιρέω. оукили (кѫ) 296. 22—23, supin. оукнтъ 305 17—18, оукнѣтъ θύσῃ 357. 24, оукнѭтъ μαστιγώσουσιν 31. 3.

оукиение τὸ ἀποκτεῖναι interfectio· по оукьении 252 23.

оукинстко φόνος homicidium оукинстко 179. 18, 304. 16 28, оукинстка 52. 24, 142. 16.

оукиица φονεύς homicida· оукицѧ 78. 26.

оуко οὖν ergo, itaque 6. 23, 7. 3, 14 10 16, 15. 16. 18, 16. 24, 17. 4, 18. 4. 12, 19. 16. 21, 20 26, 32. 2. 17. 18, 38. 3, 39 13, 18, 44. 23. 25, 46. 7, 48 4, 58. 27, 64. 12, 65. 3, 66 8. 10, 76. 6, 77. 17, 79. 3, 80. 1. 10 26, 82. 1. 6. 14, 84. 17, 91 2, 93. 7, 94. 24. 27—28, 102. 15, 107 3 nota, 111 6, 113 19, 154. 20, 162. 13, 163. 14, 164. 25, 165. 11, 166. 18, 171 12, 180. 2, 202. 27, 203. 6. 9, 206. 14, 218. 20, 223. 20, 225. 1, 228. 13, 240. 16. 17, 244. 23, 245. 12, 247. 11, 249. 27, 250. 3. 4, 253. 4, 255. 6, 256. 19, 260. 10, 266. 29, 272. 9, 274. 5, 288. 19 nota, 289. 20. 24, 291. 4. 11, 292. 6, 293. 13. 18, 294. 10, 296. 11—12, 302. 16, 304. 11. 23, 316. 4. 13, 321. 11, 324. 23, 326. 13, 336. 8, 338. 13, 339. 17, 341. 9, 349. 9, 350. 13. 18, 354. 22, 370. 27, 372. 10, 373. 9, 383. 7, 391. 17,

391—392, 395. 1; μέν 7. 5; 29. 5, 30. 15, 42. 11—12, 55. 5, 59. 2, 79. 2, 85. 12. 16, 116. 20, 149. 15, 157. 23—24, 173. 25, 203. 26, 251. 15, 259. 21, 298. 11, 305. 20, 306. 14, 307. 22, 360. 16, 381. 20, μέντοι 343 10, 370. 5; ἄρα 61. 4—5, 68. 18. 24, 91. 10, 130. 18, 160. 13, 195. 5, 229. 14, 248 10, 251. 13, 256. 24, 298. 15, ἆρα 279. 21, ἄρα γε 20. 14, 60. 20; γάρ 6. 9, 15. 29; ἄν 35. 27, 37. 19, 85. 23, 89. 1, 91. 6, 94. 26, 216. 4 nota, 224. 18, 241. 27, 256. 18, 261. 18, 270. 5, 275. 9, 282. 27, 375. 12, 377. 17, 380. 3, 391. 14, τοίνυν 290. 20, μήτι 234. 25, γε 249. 4, δέ 72. 10, 249. 22, δή 197. 24, ἐπειδήπερ понеже оукο 189. 1, in graeco textu abest 118. 13, 249. 4, оукоу pro оукο δέ 228. 5.

оукогъ πτωχός pauper. оукога 167. 6, оукогаа 167. 10, оукогаѣ 292. 23, cf 273. 5 nota; πενιχρός pauperculus: оукогж 292. 21.

оукожьство, vl. pro лишение, 293. 5—6 nota.

оукоѣти сѧ φοβέομαι timeo: оукоите сѧ 32. 2 8. 16—17, 252. 18 21—22 23. 24, оукоѣ сѧ 48. 18, 50. 20, 392. 24, оукои сѧ 6. 1, оукоѣшѧ сѧ 58. 17, 78. 9, 110. 8, 132 3, 163. 22, 197. 8, 230. 26, 237. 6, 290. 4, 337. 8, оукоѣкъ сѧ 94 18, оукоѣкъши сѧ 133. 17—18, оукоѣкъше сѧ 229 12—13, πτοέομαι terreor оукоите сѧ 293. 20, оукоѣкъше сѧ conturbati 311. 11—12

оукроусъ σουδάριον sudarium· оукроусѣ 285. 16, оукроусомъ 364. 14, cf. соударь.

оукоудити сѧ διαγρηγορῆσαι vigilo оукоужддъше сѧ 236. 24.

оукѣдити ἀναγκάσαι iubeo оукѣди 50. 2, 139. 7, imperat. 265. 23; о оукѣжддъшимъ 187. 24.

оукѣжати φυγεῖν fugio оукѣжите 85. 29, ἐκφυγεῖν — оукѣжати 296 13.

оукѣлити λευκᾶναι candida facere 148. 14.

оука οὐαί vae 108 16, οὐά vah 181. 17.

оукѣдѣти γινώσκω (γνῶναι) scio: оукѣстъ 28 14, 121 6 nota, 134. 20, 151. 21, 285 4—5, да оукѣсте ἵνα εἰδῆτε 25 16, 213. 1, оукѣдѣ ἔγνω 325. 12, оукѣдѣсте γινώσκετε 375. 13, оукѣдѣкъ γνούς cum cognovisset 182 30, оукѣдѣкъше 138. 20, оукѣдѣкъши ἐπιγνοῦσα 224. 8—9; оукѣдѣно кждетъ γνωσθήσεται 32. 5.

оукѣштати, vl. pro оутолити, 113. 8 nota.

оугасати σβέννυμι exstinguor оугасаатъ 153. 10. 16. 22, оугасаѣтъ 92. 19.

оугасити σβέννυμι (σβέσαι) exstinguo: оугаситъ 38. 22.

оуглѣкити βαθύνω: оуглѣки 220. 2.

оугнѣтати συνθλίβω comprimo: оугнѣтаахѫ 132. 25—26, оугнѣтаѣштъ 133. 14—15; оугнѣтаахѫ συνέπνιγον 231. 22.

оугобьзнити сѧ εὐφορέω. оугобьзи сѧ 187. 28, cf. огобьзи сѧ 254. 4.

оугодити ἀρέσκω placeo· оугоди ἤρεσεν 48. 21, оугождъши dat. fem. 137. 1.

оугодьно ἀρεστόν placitum· оугодьна 349. 24.

оуготовати—оуготовити ἑτοιμάζω paro. оуготоваѫ 375. 1—2, оуготованъ 275. 17—18, оуготоваемь 98. 20, оуготовалѣкъ 297. 11, оуготоваите 6. 11, 116. 4 nota, 202. 16, оуготовавъша 173. 12, 297. 9. 20, оуготоваѣтъ 239. 10—11, оуготовати 190—191, 195. 28, 374—375, оуготовахъ 78. 18, 2 pers. aor. оуготова 254. 16, dual. 3 pers. оуготоваста 173. 14—15, 297. 21, оуготовашѧ 98. 26—27, 307. 21. 25, оуготовакъ 257. 13, оуготовалъ 199. 13, оуготованъı sing. masc. 96. 14, оуготовано 157. 28, or. pro оуг. 72. 3—4, оуготованое 95 20—21, оуготована (vl. готова) 265. 4 nota; оуготовимъ 173. 2, оуготовите 116. 4 (vl. оуготоваите); cf. 202. 16 nota, оуготоватъ 239. 10—11 nota; κατασκευάζω·praeparo: оуготоваатъ 223. 10, оуготовитъ 34. 24, 116. 2.

оудави сѧ, vl. pro вьзѣкси сѧ, ἀπήγξατο suspendit se 105. 12—13 nota.

оударити πατάσσω percutio: оударимъ 300 24, оудари 300 24, оударь 102 7; παίω: оудари ἔπαισε 176. 9, 302 6, 388. 15, оударен 104. 8, 178. 3—4; ῥαπίζω оударитъ 13. 17, оударишѧ 104. 6—7, ἔδωκεν ῥάπισμα оудари 389. 26.

оудварѣти сѧ, vl. къдварѣти сѧ, αὐλίζομαι moror: оудварѣаше сѧ 296. 16—17 nota, cf. къдварѣти сѧ.

оудобь antecedente не, не оудобь δυσκόλως difficile 68. 10—11, 156. 2, 281. 18, δύσκολον 156. 6; не оудобь носимъ δυσβάστακτος 82. 18—19, 251. 9.

оудобѣе εὐκοπώτερον facilius 25. 14, 68. 13, 121. 3, 156 8, 212. 26—27, 272 26, 281. 20, vl. оудобьнѣе 121. 3 nota, 281. 20 nota.

оудолѣти κατισχύω praevaleo. оудолѣѭтъ 56. 17.

оудръжати κρατῆσαι contineo оудръжашѧ 149. 8, сχῶμεν habebimus оудръжимъ 77. 15; оудръжѫ сѧ συνέχομαι coarctor 257. 24.

оудъ μέλος membrum· gen. plur. оудъ 12 19. 24.

оужасати сѧ ἐκθαμβέομαι paveo: оужасати сѧ 175. 2, не оужасаите сѧ 183. 19; θαμβέομαι.

оужасахж сѧ 156. 4, 157. 1; θροέομαι не оужасите сѧ 87. 18, 168. 11, оужасахж сѧ ἐξίσταντο 139. 25, 201 6, ἐξεπλήσσοντο 208. 26.

оужасити ἐξίστημι terreo оужасишѧ мѣ 309. 25.

оужасижти сѧ dual. 3 pers. оужасѣте сѧ ἐξέστησαν 233. 5, оужасижшѧ сѧ 134. 18, оужасж сѧ ἐθαμβήθησαν 118 10, ἐξεθ. 149 25, 183. 18.

оужасъ ἔκστασις terror. оужасъ 184. 4, оужасомь 134 18, θάμβος оужасъ 209 8, 211. 10, cf. 213. 8 nota.

оужє ἤδη iam 7. 2, 90. 5, 138. 8, 182. 28—29. 30, 257 22 nota, 265. 3—4, 378. 6, cf. южє

оузьрѣти ἰδεῖν, ὄψεσθαι video. оузьрѭ 383. 8, оузьриши ὄψῃ 105. 11, 319. 5, 364. 2, ἴδῃς 317. 8, оузьритъ ὄψεται 202. 21—22, 325 11, оузьрите ὄψεσθε 103. 21—22, 107. 10, 112. 11, 177. 19, 262. 5, 277. 16, 319. 6, 382. 15, ἴδητε 88 10, 169. 12, 170. 28, 258. 6, 294. 21—22, 295. 29, оузьрите pro оузьрѧтъ graece ὄψονται 295. 19, vide notam ibidem, оузьрѧтъ ὄψονται 89. 26, 170. 17, оузрѧтъ 10. 12, ἴδωσιν оузькратъ 43. 13, 127. 25, оузъратъ 236. 11, оузратъ 11. 7, оузькъ εἶδεν 104. 14, 117. 20, 269. 12, ὁρᾷ 273. 15, оузькъ pro оузькъкъ, graece ἰδών, 23. 14, vide notam ibidem, оузькъшѧ pro оузькъкъше, graece ἰδόντες, 77. 13, оузькъкъ ἰδών 75. 10, 131. 7—8, 229. 23—24, 260. 2, оузькъкъ 10 2, оузькъкъши ἰδοῦσα 301. 11; θεωρέω оузьрите 341. 9, 382. 23, оузърите 382. 11, оузькъшѧ θεωροῦσιν 337. 6; βλέψετε оузьрите 43. 13, ἐνέβλεψε оузькъ 146 14, 317. 14, ἐθεάσατο 213. 11.

оуклонити сѧ ἐκνεύω declino: оуклони сѧ 331. 22.

оукорити λοιδορέω maledico: оукоришѧ 355. 18—19; ἐξουθενήσας оукорь (sprevit) 303. 26.

оукрасити κοσμέω orno: оукрасишѧ 92. 15, оукрашенъ 41. 17, 248 24, оукрашена 293. 9.

оукрасти—оукрадж κλέπτω (κλέψαι) furor оукрадеши 67. 23, оукрадн 155. 17, 281. 5, оукрадетъ 357. 23—24, оукраджтъ 111. 9, оукрадж 113. 6.

оукрои χειρία institа· instr. sing. оукроемь 364. 13, vide sub кирикми

оукроухъ κλάσμα fragmentum gen. plur. оукроухъ 49. 27—28, 54. 17, 139. 4, 144—145, 145. 29, 146. 1, 336. 15. 17, cf. 235. 5—6 nota.

оукрыти сѧ κρυβῆναι abscondi 11. 2, оукры сѧ ἐκρύβη 287. 18.

оукрѣпльти ἐνισχύω conforto оукрѣпльшѧ 300. 7.

оулешти—оулажж κοπάζω cesso· оулеже 130. 13, 139. 24, 229 10—11

оулокити θηρεῦσαι capere 252. 5

оулоучити τυχεῖν 291. 15.

оумирати—оумрѣти—оумрѫ θνήσκω morior оумърѣтъ τέθνηκε 182 29, 232 17, оумрълъ 362. 13, оумерꙑ 364. 3. 12, оумерои 366. 2, оумьрьшъ 395. 26, оумерошъ 221 25, оумеръшааго 363 26, ἀποθνήσκω. оумираѧ ἀποθνήσκων 164. 19, 329. 20, оумираашє 231. 21, оумьретъ 80. 16, 164. 14, 291. 2, 329 24, 340 6—7, 362. 20—21. 22, 363. 22, 365 6, 368. 15 16, 403 6. 7—8, оумъретъ 291. 1, оумьремъ 362. 1, оумьрете 349. 1. 9 11, оумьрѣти 100 14, 273. 11, 291. 17, 365 10, 369. 9, 391 3—4, 392. 22, оумьрѣтъ 27. 31, 80 24—25, 133 25, 151. 11, 164. 20. 24, 182 30, 232. 27, 273. 13, 291 5—6 7. 10, 352 3, 361. 26, оумърѣтъ 351. 29, оумьрѣшѧ 291. 8—9, 340. 4—5, 341. 2, 352 4, оумрълъ 363. 12—13, оумрѣла 134 7, 232. 25—26; τελευτάω оумираатъ τελευτᾷ 153. 10. 16 21—22, оумираашє ἤμελλεν τελευτᾶν 220. 16, оумьрѣтъ ἐτελεύτησεν 27. 12, оумершю τελευτήσαντος 5. 21.

оумлъчати σιωπάω taceo. оумлъчитъ 158 22, 283. 4, оумлъчатъ 287. 13, оумлъчите dual. 3 pers. 72—73; φιμόομαι оумлъчи фимѡѳѣти 118. 7, оумлъча ἐφιμώθη 79. 13—14; σιγάω оумлъчашѧ 237 12, 290. 23, ἡσύχασαν 263. 13, 307. 23

оумолити παρακαλέσαι rogare 102. 12, оумоли парекáлесас 65. 9; оумолиж ἐρωτήσω 376. 7—8, 383. 23.

оумрѣтвити θανατόω morte afficio оумрѣтвѧтъ 294. 17.

оумъ νοῦς sensus 312. 5, кез оума εἰκῇ, vl. μάτην, sine causa 11 24.

оумъножение τὸ πληθυνθῆναι (quia abundabit) 88. 3.

оумꙑкалькница νιπτήρ pelvis оумꙑкальницѫ 371 13.

оумꙑкание, о оумꙑкании περὶ τοῦ νιπτῆρος 313. 16

оумꙑкати—оумꙑти νίπτω lavo: оумꙑкати νίπτειν 371. 13—14, 372 12, омꙑкаѭтъ pro оумꙑкаѭтъ 51. 11, оумꙑти νίψαι 372. 1, оумꙑиж 371. 22, оумꙑеши 371. 17. 21, оумꙑѭтъ 140. 17, оумꙑи 16. 11, —сѧ 353. 12. 15, оумꙑихъ 372. 10,

—сѧ 354. 7, оумы 372. 5, —сѧ 353 14, оумы ἀνενίψατο 107. 7; оумывъ сѧ νιψάμενος 353. 25—26; нє оумъвенама vide sub неоумъвенъ ἄνιπτος

оумъслити ἐνθυμηθῆναι vl. pro съмъслити cf. 3. 4 nota.

оумѣти—оумѣкъ οἶδα scio: оумѣкъ 178 10, оумѣкатъ 343 16, оумѣкате 247. 12, 258. 11, оумѣете 19. 17, 127. 30 nota, γινώσκετε 55. 5, оумѣкъ ἤδεισαν 175. 21.

оумѣчити δαμάσαι domare 131. 4—5

оуне естъ συμφέρει expedit 365. 5, оуньке 12. 18. 23, 61 17, 66. 22, 274. 20, 381. 15.

оуничьжати—оуничьжити ἐξουδενόω contemno: оуничьжатъ 149. 18, ἐξουδενέω aspernor: оуничѣжающемъ 279 24

оуничьжение ἐξουθένησις· о оуничьжении 188 28.

оуоружити, melius къоружити, καθοπλίζω armo. оуоружь сѧ καθωπλισμένος 248. 11—12.

оупасти—оупасѫ ποιμαίνω rego. оупасеть ποιμανεῖ 4. 9

оупиватн сѧ—оупити сѧ μεθύομαι, μεθύσκομαι inebrior. оупивъ сѧ 320. 7, оупивати сѧ 257 7.

оупитѣти σιτεύω sagino оупитѣнъı σιτευτός 269. 22, 270 7—8, оупитѣнаа σιτιστά altilia 78. 19.

оуподобити ὁμοιόω adsimilo оуподобль 20. 28, 35. 9, 223. 20, 260—261, 261. 7, оуподобитъ сѧ 21. 5, 92. 1, оуподобимъ 129. 15—16, оуподоби сѧ 44. 14—15, 78. 12, оуподобило сѧ естъ 64. 3.

оуправити, оуправленъ εὐθετός aptus 240. 10.

оупраждьнѣти vl. pro оупражнѣти 259 18. nota.

оупъвати ἐλπίζω spero. оупъваѭтъ ἐλπιοῦσιν 38. 24, оупъваете ἠλπίκατε 335. 4; πέποιθα: оупъваѭштимъ πεποιθότας 156. 6—7, cf. 279. 23 nota, оупъва πέποιθεν 108. 25, оупъвалше ἐπεποίθει 248. 15.

оурининъ ἡ τοῦ Οὐρίου оуриниꙗ, recte оуриниꙗ, l. 12.

оурѣзати ἀποκόπτω abscido. оурѣза 388 16, 390. 11, ἀνεῖλεν 102. 7, 176. 10.

оуселенаѣ pro къселенаѣ, quod vide оуселенъѭ 196. 10.

оуслъшати ἀκούω audio: оуслъшати 87. 16, оуслъшитъ ἀκούσει 38. 19, 370 16, 382. 4, cf. 128 1—2 nota, —сѧ 252. 15; оуслъшите 43. 12. 25, 168. 9—10, 293. 19—20, оуслъшатъ 43. 17, 227. 14—15, 333. 3 11, 358 13—14, оуслъша 3 pers. aor. 361. 6, 362. 9, 363. 1, оуслъша 193. 9, 2 pers. оуслъша ἤκουσας 364. 5—6, оуслъшаша 325 13; оуслъшавъ 4. 1, 48. 9, 136. 3—4, оуслъшавъшеи 333. 4, оуслъшано 113. 7, εἰσακούω оуслъшана къıстъ εἰσηκούσθη 190. 15—16, оуслъшани бѫдътъ εἰσακουσθήσονται 15. 15—16

оусниѣнъ δερμάτινος pelliceus 116. 14—15, оусниньнъ 6 14.

оусонъ vl. pro вусонъ 273 4 nota.

оуспѣти ὠφελέω proficio: оуспѣтъ 107 6.

оусрамлѣти сѧ ἐντρέπομαι vereor: оусрамлѣѭтъ сѧ 77. 11—12, 289. 14, cf. посрамлѣти сѧ.

оуста στόμα os: 10. 4, 40. 13, 45. 23, 52. 4. 19, 60. 25, 194. 27—28, 219. 28, 294. 12, оустъ 8. 7, 52. 5. 21, 75. 4, 207. 25, 252. 5, 285. 19, 302 20, оустомъ 395. 15, оусты 51. 25, 195. 13, оустѣхъ 63. 8—9.

оустати—оустанѫ φιμόομαι obmutesco оустани пефїмωсо 130. 13.

оустоѣти κατακυριεύω dominor: оустоѭтъ 72. 8, 158. 3—4, κυριεύουσιν 298. 19, оустоѣахѫ κατίσχυον invalescebant 304 25.

оустрашати сѧ δειλιάω formido оустрашаатъ сѧ 377 14.

оустрои̯ти ἀποκαθίστημι restituo: оустрои̯тъ 59. 2, ἀποκαθιστάνει 149. 15.

оустръмити сѧ ὁρμάω impetu eo: оустръми сѧ ὥρμησε 24. 24, 131. 23, 230. 17

оустоудити καταψύχω refrigero: оустоудитъ 273. 19—20.

оустьна χεῖλος labium: оустънами 51. 26, 141. 3.

оусъпѫти ἀφυπνόω· оусъпе ἀφύπνωσε 229. 4, κεκοίμηται dormit 361 20. 22

оусъпение κοίμησις dormitio· о оусъпении 361. 24

оусъхнѫти ξηρανθῆναι aresco: оусъше ἐξηράνθη 75. 16, 127. 12, 226. 20, ἐξήρανται 161. 12, оусъхъшѫ ἐξηραμμένην 161. 9, о оусохъшии περὶ ξηρανθείσης 115. 10.

оусѣкнѫти ἀποκεφαλίζω decollo· оусѣкнѫхъ 136. 10, 234. 8, оусѣкнѫ 49. 1, 137. 17; ἐκκόπτω abscido· оусѣци 12 22.

оусѫмьнѣти сѧ διστάζω (διστάσαι) dubito: оусѫмьнѣ сѧ ἐδίστασας 50. 23, оусѫмьнѣша сѧ 113. 16; διακριθῆναι haesito: оусѫмьнитъ сѧ 161 16, оусѫмьните сѧ 75. 19.

оутанти κρύπτω abscondo: оутанлъ есн ἔκρυψας 36. 12, ἀπέκρυψας 242. 22, оутаено ἀπόκρυφον 228. 10—11; оутанти сѧ λαθεῖν latere 142. 25, оутан сѧ ἔλαθεν latuit 232. 10.

оутапати — оутонѫти καταποντίζομαι mergo: оутапати 50. 20; πνίγομαι suffocor. оутапаахѫ 131. 25; ἀποθνήσκω оутопѫ 24. 25.

оутворити сѧ ἀποκατασταθῆναι restituor: оутвори сѧ 146. 13.

оутвръдити στηρίζω firmo· imperat. оутвръди στήρισον confirma 299. 7, оутвръди ѣстήρισεν firmavit 239. 6—7, — сѧ ѣстήρικται 274. 1; ἀσφαλίζομαι custodio: оутвръдити 111. 6—7, оутвръдите 111. 13—14, оутвръдиша 111. 15; оутвръди сѧ ἀποκατεστάθη restituta est (sc. manus) 38. 7, 124. 6, 216. 2.

оутвръждати βεβαιόω confirmo: оутвръждаѭштю 185. 11—12.

оутвръжденне ἀσφάλεια veritas 189. 11.

оутепѫтъ 31. 3 nota et 157. 9 nota vl. pro оуконѫтъ.

оутолити πεῖσαι suadeo: оутолимъı-н πείσομεν 113. 8.

оутро πρωία mane оутроу 400. 14, cf 104 27 nota, за оутра 390. 16, πρωί: утро 69. 15, за оутра 183 11, 184. 6, 396. 25, из оутра прихоⷣити ὀρθρίζω 296. 18; оутрѣ αὔριον cras 18. 2, 255. 13, cf. 111. 1—2, et ютро, ютрѣ.

оутрѣни день ἡ αὔριον crastina dies: оутрѣни 244. 19, оутрни 18. 12, ἡ ἐπαύριον оутрѣнии 160 9—10, оутрънии 111. 1.

оутрьѭдѫ pro ютрьѭдоу, quod vide.

оутрѣи ἡ αὔριον crastinus· оутрѣи 18. 12, въ оутрѣи день τῇ ἐπαύριον 316. 22, 317. 13, 318. 8, 337. 12, 367. 9, на оутрѣи ἐπὶ τὸ πρωί 179 1.

оутѣхꙗ παράκλησις consolatio: оутѣхъı 199. 1, оутѣхѫ 217. 13

оутѣшати — оутѣшити παρακαλέω consolor, exhortor: оутѣшаатъ сѧ 273. 25, оутѣшаѭ 204. 7—8, παραμυθέομαι· оутѣшаѭштє μυθούμενοι 363 5, оутѣшатъı-н 362. 7—8.

оутѣштати συνέχω comprimo оутѣштаѭтъ 232. 5—6.

оухо οὖς auris. оухо 32. 8, 300 26, оухоу 252 16, оуши 35. 8, 42. 23, 43. 20, 46. 18, 127. 18, 128 27, 142. 2, 143. 19, 145. 26, 227. 1, 238. 9, 254 18—19, 259. 23 nota, 267. 6—7, 293. 2, 293. 6—7 nota, въ оушию 207 22, въ н-оушию 193. 18, оушима 43. 15. 17; τὸ ὠτίον auricula: оухо 102. 8, 176. 10, 300. 27—28, 388. 16, 390. 11; оуши иглинѣ τρύπημα ῥαφίδος 68. 14, трумалиа́ ῥαφίδος 156. 9—10, 281. 21.

оученне διδαχή doctrina. оученне 118. 12, 343. 17—18, genet. оученѣ 56. 1, loc. оученни 21. 13—14, 81. 11, 117. 23, 127 2—3, 161. 6, 166. 21, 208. 26, 343. 20—21, 389. 17; διδασκαλία оученѣ acc. pl. 52. 1—2, 141. 6.

оученикъ μαθητής discipulus оученикъ nom. sing. 31. 22, 113. 13, 219. 2—3, 245. 20, 266. 8. 11, 267 2—3, 355. 19, 389. 4. 5. 8, 395. 9, 396. 9, 397. 7. 9. 18—19, 401. 1, 403. 6. 11, cf. оученикотъ 403. 6 nota; gen. acc. sing. оученика 33. 22, 395. 5, 402 24, dat. оученикоу 31. 24, 395 8, 397. 4; dual. оученика 29. 9, 71. 8, 73. 12—13, 74. 2, 173 13, 239. 13, 317. 16, 397. 23, оученикома 34. 1, 99. 2; plur. оученици 10. 4, 23. 28—29, 37. 2. 4—5, 42—43, 45. 26, 49. 4. 13. 25—26, 50 11, 51. 10, 52. 7, 53. 6, 54. 6. 15, 55. 10—11, 58. 16. 26, 59. 7—8. 22, 61. 4, 66. 20, 67. 8, 68 16, 75. 15—16, 86. 24, 87. 7—8, 97. 20, 98 19. 25, 100. 15—16, 102. 23, 111. 8, 113. 4—5, 122. 6. 8. 9—10, 123. 1—2, 133. 13—14, 134. 22—23, 137. 20—21, 138. 10, 140. 25—26, 142. 4—5, 144. 13, 146. 19, 151. 14, 154. 22, 154—155, 156. 3—4, 160. 19, 173. 1, 213. 26, 214. 26, 221 23, 222. 10, 227. 2, 229. 1, 235. 8, 280. 19, 299. 28—29, 319. 11, 320. 11—12. 14. 25, 321. 12, 324. 1, 325. 16, 326. 2, 327. 25, 328. 5. 8, 336 11. 26, 337. 15. 17, 341 8, 342 10, 350. 2—3, 352. 24, 355 17—18. 20, 361. 10. 21, 367. 20, 373. 4—5, 374. 7, 379. 2, 384. 1—2, 387. 17, 398. 20. 24, 399. 6—7. 13, 400. 15—16, 401 6; оученикъ gen. plur. 23. 23, 140. 13, 159. 5, 167. 17—18, 173. 3—4, 216. 19, 222. 11—12, 286. 15, 287. 4—5, 311. 10, 324. 8, 336. 2, 337. 21—22, 341. 5. 20, 366. 12, 373. 6—7, 382. 12—13, 389. 11, 390. 8, 400. 9, dat. оученикомъ 26. 11, 29. 4, 49. 25, 54 14, 56. 22—23 25—26, 57. 8, 59. 15, 68. 9, 82. 11—12, 97. 4, 99. 17, 100. 18. 29 (къ), 101 14, 112. 8—9. 14, 121. 28, 124. 17, 129. 30, 139. 1, 144 19, 149. 21—22 (къ), 150 8, 156. 1, 158. 15, 174. 27, 183. 22, 213. 19, 216 28 nota, 234. 28—29, 235. 3—4, 238. 8, 252. 9, 254. 20, 270. 24, 274. 18, 277. 13—14, 287. 11, 292. 9, 300. 11, 336. 11 13—14, 361 9 29, 371. 14, 398 16—17, 400. 3, оученикомъ 237. 24, (къ) 243. 1—2. 7; оученикъı acc. plur. 42. 1 (на), 50 2, 54 1, 56. 4, 79. 21, 139. 7—8, 144. 6, 146. 21, 147. 9 (на), 151. 22, 167. 8, 216. 8—9. (на) 28, 245—246, 325. 14; instr plur. оученикъı 34. 4—5, съ оученикъı 26. 10, 98. 24, 121. 24—25, 124. 10, 145 4, 147. 14, 173. 9, 297 18, 335 13—14, 337. 16, 365. 19, 387 14. 20, прѣдъ оученикъı 399. 24—25; о оученицѣхъ 389. 16.

оучиненъ тассо́менос constitutus 221. 10.

оучитель διδάσκαλος magister: оучитель nom. sing. 26. 13, 31. 25, 60. 13, 83. 9, 98. 23, 173. 8, 219 5, 297 16, 321. 25, 322. 23, 362. 27, 372. 10—11, vocal оучителю 23. 17, 40. 25, 67. 14—15, 79. 26, 80. 15—16, 81 15, 130. 10—11, 149. 30, 152. 15, 155. 11, 157. 12, 163. 28, 164. 12—13, 165. 27—28, 167. 18, 203. 14, 224. 23, 237. 18, 243. 14, 251 6, 253. 21, 280. 27—28, 287. 11, 290. 11. 26, 291 27, 293. 12, 317. 20, 337. 25, 347. 5, 352. 25, 361. 11, 398. 10; gen. acc. оучителѣ 133. 26, 232. 18, 372. 8—9; instr. оучителемъ 31. 22—23, оучителемъ 219. 3, gen. plur. оучитель 201. 4—5.

оучити διδάσκω doceo: оучити 126. 24, 134. 24, 138. 7—8, 146—147, 215. 13, 345. 11; оучиши 79. 28, 163. 31, 290 12. 14, 356 6; оучѧ 9. 20, 21. 14, 28. 22, 118. 1, 135. 12, 166. 12, 176. 14, 208 25, 212. 6, 259. 24, 261. 11, 288. 3, 296. 16, 303. 10, 341. 4, 344. 19, 348. 26, оучѧштю 288. 9, оучѧщю 75. 25, оучѧще 52. 1, 113. 21, 141. 5; оучиχъ 389. 19, оучилъ еси 261. 25, оучѧаше 10 4, 121. 17, 127 1, 151. 22, 154 5, 160. 26—27, 207 2, 210. 16, 343. 14, 347. 2, оучаше 47. 24, 117. 27—28, supin оучитъ 34. 2, оучени διδακτοί 339 24; оучи сѧ ἐμαθήτευσεν discipulus erat 110. 18, оучь сѧ μεμαθηκώς 343. 16.

оучѧти vl. pro начѧти оучѧтъ 287 4 nota.

оуѣзвити τραυματίζω vulnero: оуѣзвѣше 289 11.

Ф

фалекова τοῦ Φαλέκ 205. 14—15.

фаноуилева (τοῦ) Φανουήλ: фаноуилева 199. 25—26.

фарес҃ъ Φαρές: фарес҃ъ 1. 5—6, фареса 1. 5; adj. фаресовъ 205. 12.

фарисѣи Φαρισαῖος Pharisaeus: nom. sing. фарисѣи 224. 16, 250. 9. 11, 280. 1. 2, nom. vel voc plur. 21 16, 26. 22, 28 20, 37 4, 38. 8, 40. 24—25, 51. 9, 52. 8, 54. 22, 65. 23, 83. 19. 24 29, 84. 24, 85. 10. 19, 123. 3, 124. 7—8, 140. 24, 145. 6, 154. 6, 212. 6. 20, 213. 19, 215. 15—16, 223 17—18, 224. 16, 250 14, 251 2, 252. 2—3, 262 14, 267. 10—11, 272. 19, 325. 13, 346. 10, 348. 2, 354. 5, 365. 26, фарисѣи 79. 21, фарисеи 26. 11, 39 5, 78. 7, 81. 12, 82. 13, 85. 1, 108. 21, 111. 3, 121. 26, 122. 7. 9, 140. 11. 16, 250. 27, 345. 2, 347. 3, 364 21, 368. 3, gen. plur. фарисѣи 163. 25, 214. 28, 224 5, 277. 8, 316. 12, 321. 22, 346. 12, 356. 18, 370. 6, 387. 21—22, фа(ри)сѣи 287. 10, loc. sing. о фарисѣи 188 11, фарисѣ(и) 187. 24; vocat. sing. фарисею 85. 5—6, acc. plur. фарисеѩ 6. 20, dat. plur. фарисѣомъ 188. 22, 346. 6, 364. 19, фарисеомъ 81. 26, фарисѣемъ 250. 22, 263. 11, 354. 2, loc. о фарисѣхъ 115. 5; adj. фарисѣовъ τοῦ Φαρισαίου 224. 7; фарисѣискъ τῶν Φαρισαίων: фарисѣиска 145. 18, 252. 11, 263. 6, фарисеиска 55. 14. 25—26, 56 1—2, фарисѣисцѣ 114. 22, фарисеисцѣ 187. 26, фарисѣистии 214. 2.

филипъ Φίλιππος Philippus. филипъ 29. 15, 318. 11—12. 13. 19—20. 26—27, 335. 21, 368. 10. 11, 375. 13, филипа 48. 16, 125. 9, 136. 14. 17, 318 10, фи(ли)па 216. 13, филипоу 202. 2—3, 335 18, 368. 7, филипе 375. 17; adj. филиповъ 56. 3, 146. 19—20.

финикисии Φοινικίσσα· о финикисии 114. 19.

финикъ φοίνιξ palma gen. plur. финикъ 367. 12.

Х

хлажга φραγμός sepes хлажгы 265 23.

хананеискъ Χαναναῖος: хананеиска 53. 1.

хвала αἶνος laus. съвръшилъ еси хвалѫ 75. 6, въздашѧ хвалѫ 283. 14; χάρις gratia хвала 218. 5. 8. 12, хвалѫ имать 275. 23, хвалѫ въздати εὐχαριστέω gratias ago хвалѫ въздаѭ 280. 3, 364. 5 (хвалѫ pro хвалѫ), — въздаѭ 276. 20, — въздахъ 54. 13, 99. 19, 144. 18, 174. 1 nota, 174. 4, 297. 29, 298. 4, 336. 10, — въздахъшю 337. 19—20.

хвалити αἰνέω laudo хвалити 287. 5, хвалѧште 198. 9, 312. 24, gen. pl. хвалѧштъ 197. 18.

хитонъ χιτών tunica 394. 20, cf. ризa.

хламида χλαμύς chlamys: хламидѫ 107. 26, хламидоѭ 107 17—18.

хлѣмъ βουνός collis. хлѣмъ 202. 19, хлѣмомъ 305. 11.

хлѣкъ ἄρτος panis хлѣкъ nom. sing. 206. 4, 338 22. 26, 339. 15, 340. 3. 5. 7 9 25, acc. sing. 15. 22, 51 12, 99. 16, 140. 28, 174. 1, 246. 5, 298. 3, 310. 18—19, 336. 10, 338. 17 20. 21. 25, 341. 2, 372. 21, 373. 13. 13—14. 23; gen. sing. хлѣка 19 14, 53. 13, 125. 15, 135. 18, 143 5, 145. 15, 223 28, 233 14, 247. 6—7, 263. 7, 311. 7, 340. 8, loc. хлѣцѣ 8. 5, 206. 6, 373 15; nom. pl. хлѣци 8 4, 269. 5; gen. pl. хлѣкъ 49. 20. 23, 54. 9. 12, 55. 15—16. 18. 20 21, 114. 16. 21, 138. 19—20 21. 27, 144. 14. 15. 18, 145. 20. 22—23. 27—28, 187 10, 234. 25, 235. 1, 313. 8, 335. 22, 336. 4—5. 17—18; acc. pl. хлѣкы 37. 10, 49. 25, 54. 8, 55. 12, 123.

10, 138 13—14. 18 28, 139. 6, 140. 15, 145. 14, 215. 6—7, 246. 15, 335. 18, 337. 19, 338. 4; loc. хлѣцѣхъ 55. 24, 139. 26; adj. хлѣбьнъ тоу̀ а̓́ртоу хлѣбънаго 56. 1.

хлѣбати et хлѣпати προσαιτέω, ἐπαιτέω: хлѣбаѭ προσαιτῶν mendicans 158. 17—18, хлѣпати ἐπαιτεῖν mendicare 271. 11.

ходити περιπατέω ambulo. ходити 166. 23, 292. 11, 342. 6, 347. 29, ходитъ 361. 15 17, ходи περιπάτει 25. 16, 121. 6, 212 28, 331. 19. 21, ходите 369. 16, ходатъ 34. 9, 140 25, 222. 23, ходѧ 9. 8, 50. 10, 139. 17, ходѧи 369. 18, acc. sing. ходѧща 337. 7, ходѧштъ 50. 11, 139. 19, dat. ходѧштю 162. 1, ходѧщєи 251. 3—4, ходѧщємъ 245. 4, ходѧштѣ 53. 28, 146. 11, ходѣаше 2 pers. sing. 402. 16—17, ходѣашє 3 pers. sing 134. 16, 331. 14, 342. 4, 359. 1, 365. 14—15, ходѣаше 50. 18, ходѣахѫ 341. 21—22; πορεύομαι: ходитъ 357. 8—9, dual. ходѧштѣ 189. 17—18, ходѧщє 29. 24, 227. 21, ходѣашєтє 200. 16, παραπορεύομαι. мимо ходѧштю 122. 28, мимо ходѧштє 161. 8, м. ходѧштєи 108. 14, 181. 15, διαπορευόμενον мимо ходѧштъ 282. 26; παράγω: мимо ходитъ 72. 25, ходѧ 117. 11, мимо ходѧштоу̀ 180. 21, ходѣаше парѣ̀гєн 352 22, παρέρχεται мимо ходитъ 283 1—2, παρέρχεσθε мимо ходите 250. 24; προάγοντες прѣдъ ходѧштє 160. 1, прѣдъ нимъ ходѧштєи 74. 9—10; ἀκολουθέω. ходитъ по— ἀκολουθεῖ 152. 17—18, 235. 26, 368. 21, въ слѣдъ х. 239. 2, къ слѣдъ ходи ἀκολούθει 155. 27, ходѧи по мьнѣ ἀκολουθῶν 347. 28, къ слѣдъ ходѧштєи 160. 2, ходѧщюмоу̀ по— 221. 15 nota, по нємь ходѣаѭхъ 182. 20, ходѣашю по вьсѣхъ παρηκολουθηκότι 189. 7.

хожденнє περίπατος ambulatio о хожденнии 114. 17, 313. 9.

хоразинъ Χοραζείν 35. 24, 241. 24.

хотѣти βούλομαι volo: хощєтъ 243. 6, хоштєтє 391. 28, хотѧ 180. 7; θέλω. хоштѫ 26 17, 37. 18, 54. 5, 70. 27, 71. 2, 175. 11, 206. 13, 211. 23, 257. 22, 387. 2, 403. 2. 8, хощѫ 21. 22, 76 16, 100. 28, 119. 17, 137. 10; хоштєшн 67 19, 71. 20, 98. 20, 119. 15, 155. 23—24, 173. 2, 211. 21, 239. 14, 297. 11, 331. 5, 402 20, хощєши 21. 20, 44. 25, 53. 18, 58. 8—9, 68. 2, 137. 3, 158. 28—29, 283. 9; хоштєтъ 108. 26, 147. 15. 18, 158. 6, 214 22, 235. 23. 26—27, 262. 16, 322. 17, 332. 18, 343. 19, хощєтъ 57 8—9. 11—12, 72. 11. 13—14, 152. 7, 158. 8; хоштєѣ 157. 13, хоштєта 157. 14—15, хощєта 73. 4, хоштємъ 284. 26, 368. 9, хощємъ 40. 25, хоштєтє 98. 13, 106. 26, 179. 21, 180. 2, 218 2, 341. 23, 351. 7, 355. 16. 17, 378. 21, хощєтє 19. 21, 35. 7, 106. 15, 172. 13, 334. 18; хотѧтъ 82. 21; хотѧ 48 18, 244. 2, 304. 18, хотѧи 266 12, хотѧштаго 13 24, хотѧщоумоу̀ 13. 18, хотѧштє 228. 22, хотѧштєи 274. 2, хотѧштниѫ 166 23, 292. 10, о хотѧштнимь 187. 27; хотѣ 3. 3, 124 28, 139. 17; хотѣаше 5 19, 136. 18, 142 24, 151. 21, 270. 9, 279 7, 280. 9, 2 pers. sing. 402 17, хотѣшє 64 23, 108. 7; хотѣстє 334. 1—2; хотѣща 149. 20, хотѣаѭ 78. 16, 106. 12, 336. 12—13, 337 9, 346. 4, хотѣѭ 382 19; хотѣлъ ѥи 194. 24—25; хотѣѣщѧѧ θελήσαντας 286. 8; μέλλω. хоштєши 376. 26, хоштєтъ 284. 16, 345. 8. 10, хощєтъ 5. 4, хотѧтъ 293. 14, 336. 23, хотѧ 335. 20, хотѧи 35. 8, 298 16, 309. 21, хотѧштниѫ 296. 14, хотѣаше 157. 4, 236 21, 240. 15, 283. 23, 342. 3, 365. 9, 366. 13, 369. 9, хотѣшє 391. 3, хотѣаѭ 345. 21; хотѧи прѣдати παραδῶσων 341. 16—17, хотѧштє прикоснѫти сѧ ἵνα ἅψωνται 124 21, хотѧщє ζητοῦντες 41. 26, хотѣаше погрѧзнѫти ὥστε γεμίζεσθαι 130. 8; cf notas ad 103. 4, 106. 12, 265. 10, 284. 24.

храмина οἰκία domus: храмина 366. 10, gen. храминъ 220. 11, 268. 7, ѥнъ храминъ οἰκοδεσπότης 256. 17, храминѣ 4. 21, 20 29, 21. 2. 7, 220. 2. 8—9, храминѣ 11. 5—6, 21. 9—10, 220. 5, 224. 9—10.

храмъ οἶκος domus храмъ nom. sing. 74. 23 bis, 160. 28 bis, 265. 24 nota, 287. 27, 288. 1, acc sing. 37. 9—10, 123. 9, 212 15, между храмомъ 251. 25; οἰκία храма 91. 7, храмѣ 88. 17, 229. 22, храмы 69. 8, господинъ храма οἰκοδεσπότης 91. 4.

хранилиштє φυλακτήριον phylacterium plur хранилишта 83. 1, ἀποθήκη horreum gen. sing. хранилишта 255 1—2, cf. житьница.

хранити φυλάσσω custodio: хранитъ 248. 12, хранѧштє 249. 5, храните сѧ φυλάσσεσθε cavete 253. 26, просѣхєте 55. 25. 27; τηρέω custodio. хранитъ 354. 10, хранѣаше συνετήρει 136. 20—21.

хризма μύρον (potius χρίσμα) unguentum: хризма 172. 7, хризмы 172. 1, 366. 7, cf. 97. 18 nota, хризмоѭ 187. 3, adj хризмьнъ μύρου unguenti. хризмьнаѣ 172. 6, хризмънъıѭ 366. 11.

хромъ χωλός claudus: хромоу̀ 62. 1, 153. 13, хроми 74 26, хромии 34. 8—9, 222. 23, хромъ gen. plur. 330 16, хромы 53. 23, 264. 21—22, хромъıѭ 53. 27—28, 265. 19.

хрѣстъ (melius хрьстъ) Χριστός Christus, scri-

bitur ѯ҃ъ 56. 11. 24, 83 10, 87. 15, 89. 4, 103. 20, 112. 8, 124. 25, 146. 27, 166. 13, 177. 18, 181. 23, 197. 13, 203. 24, 209. 26, 277. 17, 302. 10, 306 2. 11, 311. 4, 316. 3. 14, 318. 5, 324. 18, 327. 22, 328. 3, 329. 6, 344. 16. 17. 29, 345. 26. 27, 346. 2, 359. 4, 362. 24, 369. 11, 399. 27, ѯ҃ь 170. 5, 341. 27, ѯ҃ста 2. 20, 4. 4; хрѣста, scribitur ѯ҃а 2. 23, 106. 17, 107. 1, 199. 4, 209. 28, 235. 15, 292 1, 303. 3, 355. 3; хрѣстѣ, scribitur ѯ҃ѣ 104. 7, 178. 3; хрѣстоу, scribitur ѯ҃оу 310. 8, 312. 8; хрѣстомь, scribitur ѯ҃мь 315. 21; хрѣстѣ, scribitur ѯ҃ѣ 81. 28; plur хрѣсти 89. 5, 170. 7; adj. хрѣстоѭ Христоῦ Christi. nom. plur. хрѣстоѭи 152. 25, ѯ҃ѭа 34. 4, 196. 7, і҃е ѯ҃ѭа 1. 1, ѯ҃ѣѣ 115. 2.

хто pro кто 6. 22.

хоузань Хουζᾶ Chuzae жена хоузанѣ 226. 8.

хоула βλασφημία blasphemia 39. 27, 40. 2, praeterea vl. pro класфимиѣ, quod. vide, cf. notas ad 103. 25—26, 120. 21, 212. 21

хоулити βλασφημέω blasphemo. хоулишѣ 302. 6, cf. 279 24 nota, хоулѣаше 306 10, хоулѣаѧѫ 108. 14—15, 181. 15.

хѫштѣние ἁρπαγή rapina: хѫштениѣ 85 4—5, 250. 16—17.

хѫштьниѣ ἅρπαξ rapax, raptor: хѫштьници 20 3, хѫщьници 280. 4—5.

Ѡ

ѡ ὦ vocabulum exclamationis ѡ жено 53. 17, ѡ роде 59. 17, 150. 11, 237. 26, ѡ несъмъслѧнаа 310. 5.

ѡсанна ὡσαννά: ѡсанна 74. 11. 13. 30, 160. 5, ѡсайна 367. 14, ѡсанънна (pro ѡсанъна) 160. 3.

Ц

цѣѣтъ vl. pro кринъ 17. 23—24 nota, 255 8 nota.

цр҃ькъ ἱερόν templum: gen. sing. цр҃кве 37. 16, отъ ц. 167. 16—17, и-цр҃кве (нс цр҃ькъве) 86. 23, 313. 2, 320. 20, 352. 21, local. къ цр҃ькъве 389. 20, къ цр҃кве 74. 20. 27. 30, 102. 20, 160. 22, 162. 1, 166. 12, 176. 14, 288. 3, 296. 16, 301. 4, 312. 24, 320. 17, 331. 24, 348. 26, 359. 1, 365. 23, къ цъ | р҃кве 37. 14—15; loc. въ цр҃кви 201. 4, 288. 9, 344. 19, о ц. 293. 7, dat прѣмо цр҃кви 167. 25; acc. цр҃квь 199. 5, цр҃квъ 74. 18, 75. 24, 160. 7. 21. 26, 279. 26, 287. 25, 296. 19, 347. 1, цр҃къ 343. 14; adj. цр҃ькъѣниѣ тоῦ ἱεροῦ· цр҃квънаѣ 87. 1, цр҃кѣнъмъ 301. 1, цр҃кѣнѣемь 206. 20—21, цр҃кънѣмъ 8. 9; ναός: цр҃кы 84. 10, 321. 8, acc. цр҃кь 103. 12, 177. 8, 321. 4, цр҃квъ 103. 17, 181. 17, 190. 9, loc. цр҃ькъве 191. 15—16, цр҃кве 105. 12, цр҃кви 191. 18, о ц. 321. 10, цр҃квиѫ 84. 19, 86. 11, цр҃квьѫ 84. 6; adj. цр҃ькъѣнъ тоῦ ναоῦ: цр҃квиаѣ 109. 24, 182. 11, 306. 23, цр҃квънъмъ 84. 8; ἐκκλησία: цр҃квъ 56. 16, dat. цр҃кви 63. 11, loc. о цр҃кви 63. 12.

цѣлити θεραπεύω sano: цѣлити 29. 11, 37. 25, 125. 3—4, 233. 10, 263. 12, —см θεραπεύεσθαι 212. 2, цѣлитѣ 30. 2, 241. 13, —см 260. 11, цѣлѧ 9. 21, 28. 24, цѣлѧштѣ 233—234; цѣлѣаше 209. 24 nota, цѣлѣаѧѫ см 216. 24 nota; ἰάομαι. цѣлити ἰᾶσθαι 212. 10, 233. 11, цѣлѣаше ἰᾶτο 216. 27, 234. 17.

цѣлованиѣ ἀσπασμός salutatio 192. 11, 193. 9—10, gen. sing. цѣлованиѣ 193. 18, plur. 83. 6, 166. 24, 250. 29, 292. 12.

цѣловати ἀσπάζομαι saluto. цѣловати 180. 14, цѣлоуѣтѣ 14. 7—8, цѣлоуитѣ 30. 15, 240—241, цѣлова 193. 8, цѣловаѧѫ 149. 26.

цѣлъ ὑγιής sanus: цѣлъ 331. 5. 12—13. 24, gen. цѣла 331. 18. 27, nomin. fem. 38. 7, 124. 6, 133 22; ἀκέραιος simplex: цѣли 30. 28.

цѣлѣти ἰάομαι: цѣлѣатъ ἴαται 133. 9.

цѣмъ 263—264, vide sub кто.

цѣна τιμή pretium 105. 15, цѣнѫ 105. 22.

цѣнити τιμάομαι appretio: цѣнишѧ 105. 23, цѣненааго 105. 22.

цѣсарица βασιλίσσα regina· цр҃ца 249. 13, цр҃ица 41. 11 nota.

цѣсарь βασιλεύς rex: цѣсарь 303. 4, цр҃ь 106. 3, 108. 11. 23, 137. 2. 13. 15, 286. 9, 306. 5, 319. 1, 367. 18, 391. 18, цр҃ъ 48. 27, 73. 21, 79. 9. 14, 95. 18, 136. 4, 179. 4, 181. 10. 23, 266. 20, 306. 9, 367. 15, 391. 6, 393 20, 394. 9. 15, цр҃ь 78. 24, 391. 17, цр҃ъ 1. 11, 3. 22, 4. 1, 96. 7, 393. 13, 394. 14, gen. acc. цѣсѣрѣ pro цѣсарѣ 189. 12, цр҃ѣ 4. 16, 13. 9, 179. 22, 180. 3, 303. 3, 336. 24, 392. 1, 393. 22. 24, цр҃ѣ 1. 11, 3. 20, dat. цр҃ю 64. 4, 137. 9 (къ), 266. 20, цр҃ю 78. 13, vocat. цр҃ю 107. 23, 180. 15, 392. 8, nom. plur. цр҃е 243. 10, 298. 18, цр҃и 60. 16, instr. plur. 168. 26, dat. цѣсаремъ 294. 7, acc. цѣсарѧ 31. 4; adj. цѣсарь βασιλικός: цр҃ъ мѫжь 329. 16. 23, loc. sing. о цр҃и мѫжи 313. 6, βασίλειον: къ цр҃ѫхъ (lege цѣсарнѫхъ) 223. 5, τῶν βασιλέων къ (домоѫхъ) цр҃нѫхъ 34. 19.

цѣсарьствие βασιλεία regnum: цѣсарьствие 129. 5—6, 248. 10—11, цѣсрьствие 156. 7—8, 240. 10—11,

261. 7, цѣрєствиє 15. 20—21, 68. 11—12, 298. 2—3, цѣрствиє 15. 28, 20. 16, 30. 1, 35. 4, 39. 19, 45. 8. 16, 46. 19. 24, 47. 4, 61. 10, 64. 4, 67 12, 68. 15, 69. 13, 78. 3. 12, 83. 25, 92. 1, 95. 21, 117. 10, 129. 16, 153. 19, 155. 4—5, 156. 10—11, 160. 4, 188. 15, 226 3, 233 11, 236 12, 240. 4—5, 241. 15. 21, 246. 4, 247. 24, 255. 24, 260. 26, 272. 25, 277. 8. 10. 12, 280. 23, 281. 19. 22, 284. 17 19, 285. 2, 296 1, цєр҃твиє 148. 7, цр҃ствиє 44. 15, 156. 3, цр҃твиє 10. 6, 322. 13, цѣствиє 39 14, 210. 4, 217. 1, 261. 1; gen. sing. цѣсрєтвиѣ 255. 20—21, цѣсарєствиѣ 43. 26—27, 307. 11—12, цѣрствиѣ 18. 9—10, 28. 24, 43. 4, 46. 4. 12, 56. 18, 67. 4, 88. 6—7, 127. 22, 137. 5, 166. 9—10, 182. 26, 206 9, 227. 5, 280. 25, 282. 8, 322. 6, цѣрствиѣ 155. 6, цр҃твиѣ 9. 21, цѣствиѣ 22. 24, 117. 8, acc. цр҃твиѧ 8. 16; цєрѣствиѭ 47. 18, 192. 19, loc цѣсарєствии 234. 16, цєрѣствии 46 17, 57. 26, 61. 12, 71. 23, 76. 23, 99. 26, 174. 10, 262. 7, 264. 28, 297. 28, 298—299, 306 18, цр҃ствии 22. 23, 262. 10, цєрѣствы 35. 2, 223. 14, цєрствы 61. 5, цр҃твы 11. 16. 17.

цѣсарьствовати id · цѣсарьствє 125. 25—26, 293. 24, цѣсрьствє, цєрьствє 87. 22, 125. 24, 168. 16 17, 293. 24, 298 28, 391. 11, ц̑ствє 391. 13. 16, цєрьскы 248. 4, цѣствє 87. 22, цр҃твє 6. 8, 9. 7, 10. 15, 11. 20.

цѣсарьствовати βασιλεύω regno: цр҃твоүѭтъ 5. 27—28, цєрѣствоүоүтъ 284. 26

цѧта vl. pro пѣнязь, cf. 172. 8 nota.

Ч

чаанїе προσδοκία exspectatio чаанїѣ 295. 17.

чаати προσδοκάω exspecto чаѣтъ 91. 24, чаатъ 257. 9, чаѣмъ 34. 6, 222. 13. 16—17, чаѭ 182. 26, чажштє 231. 15, чажштємъ 203. 21—22; προσδέχομαι чаѭ 198—199, чажштнимъ 200. 9, чажштємъ 256. 5, чаашє προσεδέχετο 307 11, чажщинъ ἐκδεχομένων 330. 16, чаатє ἐλπίζετε 218 11, чажщє ἀπελπίζοντες 218. 16—17.

часъ ὥρα hora: 23. 2. 3—4, 31. 8, 53. 19, 61. 3, 70. 20, 91. 9. 24, 102 17, 169. 2, 175. 8 24, 200. 7, 222. 17, 242. 20, 253. 19, 256. 17. 20, 290. 3, 310. 25, cf. 101. 16 nota, 257. 9 nota, часа 27. 23, 93. 7—8, 101. 2, 175. 14, 395. 9, часоү 138. 8, 160. 8, томь часѣ 59. 21, часѣ 115. 19, 171. 4; in evangelio Ioannis, si unum exemplum 395. 9 excipias, graecum ὥρα non nisi slavico година vel годъ vertitur, quod memoratu dignum esse credo; часъ крѣменьнъ στιγμή χρόνου momentum temporis: чкѣ 206. 10

чаша ποτήριον calix чаша 100. 27, 101 8, 298. 8, чашѫ 33 21, 71 26. 30, 99 19, 152. 24, 157. 20. 23, 174. 4, 175 10, 297. 29, 298. 7, 300 5, 388. 19.

челѣдь θεραπεία familia челѣдиѫ 256. 26, vl. домомь.

чесати συλλέγω colligo чешѫтъ 219. 21

чесо vide sub чьто.

четвориценїѫ τετραπλοῦν quadruplum 284. 9.

четврътовластьникъ τετράρχης tetrarcha 204 9—10, четврътовластецъ id. 234. 1—2.

четврътовластьствовати τετραρχέω: четврътовластьствоүѫштоү τετραρχοῦντος 202. 1—2. 3—4. 5—6

четврътъıи τέταρτος quartus· четврътѫѫ 50. 9, четврътѣи 139. 16.

четврѣдьневънъ τεταρταῖος quatriduanus 363. 27.

четъıре τέσσαρες quattuor: четъıре мѣсяци τετράμηνος 328 12, gen. plur. четъıръ 90. 2, 170. 22, 200. 3—4, четъıремъ тъıсѧштамъ 55. 22, acc. pl. четъıри 362. 3, 394. 18—19, четъıри тъıсѧштѧ τετρακισχίλιοι nom. pl. 54. 18, 145. 2. acc. pl. 31, четъıрьми 120. 10, четъıрьмн десѧтъı 321. 7.

чии τίνος cuius: чии 164. 5, 290. 17—18, чи 80. 7, 81. 28.

чинити ἀνατάξασθαι ordinare 189. 2.

чинъ τάξις ordo: къ чиноү 190. 5.

число ἀριθμός numerus. gen. числа 296. 25, instr. числомъ 336. 8—9.

чистъ καθαρός purus: чистъ 372. 2, чисто 85. 8—9, чиста 250. 21, чистоѫ 110 22, чисти 372. 2. 5, 378. 6, чистии 10. 12, чистъ къıстъ ἐκαθαρίσθη 119. 19, чисто ὀρθῶς recte 143. 24.

чистъ supin. verbi чьтѫ, quod vide.

чисѧ vide sub чьтѫ.

человѣкоүбиица ἀνθρωποκτόνος homicida: чловѣкоүбиицъ, melius чловѣкоүбиица, 351. 7—8.

человѣкъ ἄνθρωπος homo · человѣкъ nomin. sing, scribitur человѣкъ 45. 9—10, чловѣкъ 215 13—14, чловѣкотъ 173. 29, чловѣкъ 19 13, 22. 12, 35. 18, 37. 22, 38. 1. 4, 40. 14. 16, 44. 24, 46. 21, 57. 17, 66. 9, 93. 8, 123. 18, 147. 23, 171. 8, 221. 9, 224. 1, 261. 3, 263. 8, 264. 29, 266. 18, 267. 14, 268. 15, 270. 25, 273. 3, 285. 17. 21, 320. 6, 321. 22, 322. 8, 329. 26, 331. 1. 26, 346. 9, 353. 22, 359. 26, 364. 23, 365. 6, 383 6, 392 15, чѣвк 307. 1, чѣкъ 66. 4, (ч. домовитъ v. s. домовитъ) 76. 29,

94. 16, 104. 15, 110. 16, 118. 2, 123. 15, 129. 6. 141. 18, 154. 16, 162. 19, 182. 15, 208. 28, 219. 23. 25, 244. 5, 284, 18, 289. 2, 297. 13, 303. 13, 324. 14, 331. 13, 354. 9 11, 355 9. 23, чѣ 59. 10, 76. 12, 99 12, 130. 23, 154. 20, 198. 25. 26, 206. 6, 314. 8, 331. 20, 344. 6; accus. sing. чл҃вкъ 28. 16, 173. 5; genet чл҃вка 26. 4, 33. 2, 34. 17, 41. 12. 20, 52. 5 6. 22. 28, 104. 17. 22, 131. 14, 141. 29, 142. 8. 13 bis. 21, 178. 21, 212. 11, 230. 16, чл҃ка 52. 27, 123. 14, 142. 1, 223. 3, 230. 2, 304 5, 328 1, 331. 7, 333. 26, 344. 5. 8, 350. 23, 390. 21, чл҃ва 352. 23, чѣка 79. 10, 108. 1, 230. 23, 248. 19, 314. 14, 355. 7, 389. 12; dativus чл҃вкоу 44. 15, 46. 25, 47. 19—20 (ч. домовитоу vide sub домовитъ, id. 69. 14), 57. 15, 62. 19, 64. 4, 99 10, 173. 26, 220. 1. 8, 298. 13, 346. 16, чл҃коу 33. 4, 61. 22, 65. 24, 66. 21, 78. 13, 123 21, 147. 21, 236. 2, 248. 27, чѣкоу 38 6, чѣкоу 124 4, 254 3, 389. 2, чл҃вѣкови 215. 19; local. чл҃вцѣ (къ) 303. 8, (о) 304 7, 321. (о) 20. (къ) 21; vocativ. чл҃вче 212 18, 301. 17. 21, чл҃че 253 24, dual, чл҃вка 279 25, чл҃вкоу 348. 16; plur. nomin. чл҃вци 19. 22, 24. 8, 40. 19, 56. 5, 146. 22, 197. 23, 217 5. 18, 251. 3, 280 4, 323. 20, 336. 19, чл҃ци 67. 2, 218. 3; genet. чл҃вкъ 14. 20, 31. 1, 68. 19, 76 4, 156. 14, 279. 10, 282. 2, 288. 17, 308. 13, чл҃къ 76. 7, 83. 7, 162. 10, 201. 22, 259. 2. 8, 286. 19, 288. 20, 334. 19, чѣкъ 159. 9, 162. 14, 279 3; acc. чловѣкъи 146. 10, чловкы 336. 6—7, чл҃кы 11. 15, 211. 15, 223. 20, 251. 8; dativ. чловѣкомъ 15. 6—7, 40. 1, 117. 17—18, чл҃вкомъ 16. 8, 26. 3, 44. 17, 60. 8, 85. 16, 163. 30, чл҃вкмъ 16. 12, 385. 5, чл҃кмъ 40. 2, 295. 16, 328. 1, чл҃комь 256. 5, чѣкомъ 79—80, 314. 6; instrum. чл҃вкы 14 13, 32. 19, 82. 23, 253. 7, 272. 21, чл҃кы 11. 1. 7, 253. 9, чѣкы 32. 21, прѣдъ чл҃вкъ pro п. чл҃вкы 83. 26; loc. чл҃вцѣхъ 191. 26, чл҃вцхъ 197. 21, 272. 23.

человѣчь adj. ἀνθρώπου hominis, vl. pro человѣчьскъ, occurrit in Codice Assemaniano.

человѣчьскъ τοῦ ἀνθρώπου hominis, nonnunquam τῶν ἀνθρώπων hominum, nom. sing scribitur чл҃вчскъ 35. 17, 71. 10, 148 1, 369. 14, чѣскъ 99. 11, чл҃вчскыи 302 14, чл҃вчскыи 149. 7, чѣскыи 101. 16—17, человѣчскы 37. 20—21, 57. 18—19, чл҃вѣчьскы 158. 10—11, чл҃вѣчскы 46. 10—11, 99. 8—9, чл҃вчьскы 279. 20—21, чл҃вчскы 23. 21, 25. 17, 31. 21, 58. 24, 59. 6, 60. 7, 62. 16, 97. 6, 121. 7, 173. 25. 27, 175 25, 213. 2, 223. 30, 238. 10, 253. 7, 278. 6, 284. 12, 373. 25, чл҃вскы 41. 6, 46. 2, 69. 1, 72. 16, 151. 23, 249. 12, 333. 8, 338. 8, 368. 13, чл҃чьскъ 298. 11—12, чл҃чскъ 123. 16, 239. 23, чл҃скъ 95 9, 236 6, 256. 21, 277. 21, чѣскъ 157. 5, чѣскъ 91. 9, 323. 4, чѣкъ 215. 11; acc sing. чл҃вчскъ 40. 4, 57. 25; genet. чл҃вчка ἀνθρώπων 142. 14, чл҃вѣчьскаго 103. 22, человѣчьскаго 170. 17—18, 341. 9—10, чл҃вчьскаго 89. 23—24, чл҃вчскаго 56. 5—6, 89. 26, 90. 18. 25, 217. 7—8, 295. 20, 349. 19, чл҃чьскаго 89. 15—16, чл҃вскаго 277. 15—16, 319. 8, чл҃скаго 177. 19—20, 300. 21, 340. 16; dativus чл҃вчскоумоу 147. 1—2, 308. 12, 369. 13—14, чл҃вскоумоу 323. 7, чл҃скоуомоу 235. 18; acc. femen. чл҃чкж ἀνθρώπων 370. 9; instr. чл҃вѣчьскомъ ἀνθρώπων 126 5, чл҃вчскомь 296. 15; loc. о человѣчьсцѣмь 149. 16—17, чл҃вѣчьсцѣмь 282 15, dual. чл҃вчсцѣ τῶν ἀνθρώπων (рѫцѣ) 151 24, 238. 11; plur neutr. чл҃вчска ἀνθρώπων 141. 8, чл҃вска ἀνθρώπων 82. 20, человѣчьскаа τὰ τῶν ἀνθρώπων 147. 12—13, чл҃чскаѣ 57. 7, genet. pl. чловѣчьскъ ἀνθρώπων (sc. запокѣдии) 141 6, чл҃вчскъ 52. 2, cf. 239. 17 nota.

чрѣвленъ κόκκινος coccineus· чрѣвленоиж 107. 18.

чрѣвь σκώληξ vermis 153. 9. 15. 21; σής erugo: чрѣвь 16 20, чрѣвъ 16. 16.

чрѣмьноватн сѧ πυρράζω rutilo, rubicundus sum. чрѣмъноуетъ сѧ 55. 2. 3—4.

чрънъ μέλας niger· чрѣна 13. 11.

чрѣта κεραία apex 11. 12, чрѣтѣ 272. 27.

чрѣвии ὑπόδημα calciamentum: чрѣвиемъ 116. 20, vl. сапогъ, quod vide.

чрѣво κοιλία venter: чрѣко 52. 19, 142. 10, 249. 2, 269. 1, 322. 9, gen. чрѣва 345. 19, и-чрѣва 66—67, 190. 23, plur. чрѣва 305. 11, loc. къ чрѣвѣ 41. 4—5, 193. 11, 198. 15; γαστήρ uterus. къ чрѣвѣ имѫштн 3. 1. 12, 192. 13—14.

чрѣда ἐφημηρία чрѣды своеѩ vicis suae 190. 5.

чрѣжденне δοχή convivium 213. 15, cf. пиръ.

чрѣсла plur ὀσφύς lumbi. чрѣсла 256. 3, чрѣслѣхъ 6. 14, 116. 15.

чѣванъ ξεστός urceus· чѣваномъ 140. 22—23, 141. 9, cf. кръчагъ.

чѣстивъ εὐλαβής timoratus 198. 26, vl. чѣтивъ et когочѣстивъ.

чѣсть τιμή honor чѣсти 329. 10.

чѣстьнъ ἔντιμος pretiosus: чѣстѣнъ 220 16, чѣстьнѣи honoratior 264. 2.

чьто τί quid. 76. 12, 97—98, 104. 12—13, 134. 5—6, 209. 2, 304. 20—21, 316. 4. 8, 389. 22. 23, 390. 4, 403 2. 4. 10, чѣто 25. 14, 37. 7. 17—18, 55. 17, 58 27, 62. 17—18, 70. 4, 71. 20, 77. 18,

80. 4, 103. 15. 26, 104. 2—3, 118. 11—12, 128. 29, 130. 15, 145. 9—10, 146. 9, 149. 27, 160. 14, 163. 14, 164. 3, 175. 21, 177. 13—14, 203 18, 243. 17, 254. 22, 255. 6—7, 275. 18, 279. 14, 280. 28, 281. 2, 286. 25, 288. 6, 289. 12. 19—20, 300. 12—13, 302. 18, 305. 22, 308. 9, 311. 13. 22, 336. 1. 5, 343. 28, 354. 14, 357. 13—14; sed multo maior est numerus exemplorum scripturae что, a quorum enumeratione abstineo; — по чьто εἰς τί quare 50. 23, по чъто διὰ τί quare, vide sub по. — чесо 34. 15 17. 20, 54. 3—4, 68. 1, 71. 25, 97. 21, 137. 7, 138. 14, 144 5 9, 157. 19, 169. 19, 222. 30, 223. 2. 5—6, 246. 16—17, 252. 20, 255. 6, 264. 23, 299. 16, 317. 18, 327. 27, 366. 14, 376. 5, 383. 13; — чесомоу 10. 22, 129. 15, 158. 28, 191. 2, 373. 18; — чесомь in ни о чесомь же vide sub ничьтоже 291. 28—29 nota. — къ чемъ 172. 5, о чемъ 267. 4; — чимь 153. 25—26, 284. 8, 335. 18, чимъ 18. 6.

чоудити сѧ sive чюдити сѧ θαυμάζω miror: чоуждаахж сѧ 327. 25, чюдите сѧ 332. 16, чюждаахж сѧ 191. 14—15, чюди сѧ 221 14, чюдишѧ сѧ 24. 9, 26. 1, 164. 9, 194. 27, 229. 13, dual. чюдишта сѧ 199. 16—17, dat. pl. чюдиштемъ сѧ 311. 21—22, ч—мь сѧ 238. 7.

чоудо sive чюдо τέρας prodigium, portentum. чюдеса 89. 7, 170. 8, чюдесъ 329. 21—22; θαυμάσια mirabilia чюдеса 74. 28; σημεῖον signum чюдо 330. 8.

чоути sive чюти κατανοέω video, considero: чюеши 18. 20, 219. 8, чюете νοεῖτε cognoscitis 145. 23; γνῶναι scire: да кн чюлъ 142. 24, чюхъ ἔγνων novi 232. 9, чю 2 pers. ἔγνως cognovisti 309. 13, 3 pers. ἔγνω cognovit 200. 23, да не чюетъ μὴ γνώτω ne sciat 14. 23.

чьтж (—чистн) τιμάω honoro, honorifico· чьтж 351. 22, чьтетъ 332. 22, чтетъ τιμῶν 332. 21, чьтжтъ 51. 26, чътжтъ 141. 3, чтжтъ 332. 20. 21, чьти τίμα 51. 16, 67. 24, 141. 14, 281. 6—7, чти 155. 18, не чьтете ἀτιμάζετε inhonoratis 351. 22, σέβομαι colo. чьтеши 243. 17—18, чьтетъ 88. 13, чъты 169. 15, чистъ supin. ἀναγνῶναι 207. 7, (нѣсте ли) чьли ἀνέγνωτε 66. 1, 75 4, 77. 23, 81. 6—7, 123. 6, 163. 18, чъли 37. 7. 13, 165. 6, 215. 4, чисѧ ἀνέγνωσαν 394. 10

чѧдо τέκνον filius: чѧдо 25. 9, 31. 12, 76. 14, 120. 16, 169. 7, 201. 10, 270. 19, 273. 21—22, чѧда sing. gen. 190. 1, plur. 7. 1, 31. 13, 64. 11, 86. 16—17, 143. 4, 156. 6 23, 169. 7, 190. 28, 203. 4, 262. 26—27, 282. 8, 287. 22, 350. 20—21, 365 11, gen. pl. чѧдъ 5. 19, 35. 20, 80. 17, 156. 27, 164. 15, 224. 4, 266. 6, 291. 9, 305. 9, dat. чѧдомъ 19. 18, 53. 13, 143. 5—6, 247. 13, 315. 5—6, чѧдѣхъ 107. 12, dual. чѧдѣ 76. 13.

чѧдьце τεκνίον filiolus: чѧдъца 373. 29.

чѧсто πυκνά frequenter 214. 1.

чѧсть μέρος pars: чѧсть 91. 26, 257. 10—11, 268. 17, 311 24, 394. 19, чѧсти 250. 5—6, 371. 23, чи i. e. чѧсти 394. 19, чѧсть μερίδα 245. 16.

Ш

шестъıн ἕκτος sextus: шестъı 191. 27, 192. 28, шеста 306. 20, 325. 25, 393. 19—20, шестъıмь 109. 3—4, шестжмь 69. 25, шестѣи 181. 26.

шесть ἕξ sex 208. 10, 260. 9, 319. 18, шесть десѧтъ ἑξήκοντα 42. 22, 128. 19, 308. 29, idem numerus indicatur litera м̃ 44. 13, 127. 17; шести 57. 28, 148. 8, 366. 1, шестнмь 321. 7—8.

широкъ εὐρύχωρος spatiosus 19. 25.

шьвенъ vide sub нешьвенъ.

шьдъ in nostro codice non legitur, vide notas ad 299. 27, 302. 1, шъдъ ἀπελθών 93. 18, πορευθείς 264. 7, шедъ ἐλθών 4. 15, ἀπελθών 47. 2, 94. 18, 100. 19, 101 6. 12, 137. 17, 174. 28, 175. 17, 211. 25, 240. 4, 297. 1, ἐξελθών 138. 4, πορευθείς 60. 22, 62. 22, 93 14, 98. 10, 268. 24, ὕπαγε 21. 25, 119. 22, 353. 25; шьдъши πορευθεῖσα 184. 8, шедъши ἀπελθοῦσα 143. 10—11; dat. sing. мнмо шедъши διαστάσης 301. 17—18; dual. шьдъша ἀπελθόντες 297. 20, шъдъша πορευθέντες 222. 21, шедъша пор 74. 2, 297 9, ἀπελθόντες 184 15, 286 22, dual. fem. шьдъши πορευθεῖσαι 112. 8; plur. шьдъше πορευθέντες 113 19, 234 26, 239. 9, шедъше пор 26. 15—16, 34. 7, 79. 20—21, 111 14, 184. 22, 234 20, 262. 17, ἀπελθόντες 24. 26—27, 49. 15, 138. 12 16, 173. 2, шедъше ἀπελθόντι pro шедъшоу vel шедъшю 240. 1, шедьше ἀπελθ. 44. 25—26, шедше пор. 4. 13, шьдьше пор. 276. 12, шъдше ἐλθόντες 4. 20, шедъшен по мънѣ οἱ ἀκολουθήσαντες 68. 26; fem. шедъшѧ κατακολουθήσασαι 307. 18, шьдъшюю по немь ἀκολουθησάντων 318. 2.

шьствне πορεία iter: шьстье vl. шьствне 261 11—12.

шюи sive шоуи εὐώνυμος sinister: шюиж 71. 23, 95 17, 157. 17, 181. 12, шжиж 72. 2, 96. 12, шюижж 157. 27, шжижж 108. 14, ἐξ ἀριστερῶν о шжижж 305. 20.

шюнца ἡ ἀριστερά sinistra 14. 23.

шюмъ ἦχος fama 209. 13, sonitus шюма 295. 14—15.

Ѣ

ѣ, lege ѥ, pronominis и αὐτός is, quod vide, acc. plur. neutr. gen. 20. 28, 36. 14, 42. 13. 20, 127. 6, 219. 32, 334. 6, 372. 18, vel acc. dualis masc. gen. 28. 10, 73. 4. 19, 117. 23, 154. 15, 159. 19, 199. 18, 317. 17, 354. 19, ѥ 9. 17; ѣ pro ѣже (τὰ quae) nomin. plur. neutr. 147. 11, accedente particula же relativi pronominis partes obtinet: ѣже nom. sing. fem. 73. 13, 115. 17, 159. 6, 193. 20, 197. 11, 200. 4, 224 8, 229. 17, 231. 24, 245. 8 17, 298. 9, 330. 12, 335. 1; plur. neutr. gen. ѣже nomin. 40. 1, 42. 14, 57. 6, 127. 31, 147. 12, 191. 12, 201. 14, 241. 7, 290. 20. 21, 305. 11, 310. 11, 311. 5, 399. 25, acc. 43. 22—23. 24, 140. 21, 149. 6, 219. 30, 222. 21, 238. 7, 243. 8. 10. 12, 249. 3, 253. 19, 254. 16, 287. 17, 293. 9, 309. 14, 310 7, 311. 27, 322. 2, 332. 12. 14, 334. 5. 6, 335. 12, 342. 11, 344. 30, 349. 16, 350. 17. 18, 357. 14, 359. 6, 370. 27, 375 27, 379. 19, 403. 15; dualis masc. gen. 211. 13, 236. 19 bis.

ѣѥнє pro акнє, quod vide, 211. 23.

ѣѧнти — ѣвлѣти δεικνύω, φανερόω ostendo: ѣѧнхъ ἔδειξα 359. 21, ἐφανέρωσα 385. 4—5, ѣѧи ἀνέδειξεν 240. 11, ἐφανέρωσεν 320. 10, ѣѧилъ есн ἀπεκάλυψας 36. 13—14; —сѧ: ѣвлѧ сѧ ἐμφανίσω 376. 23—24, ѣѧнтъ сѧ ἀποκαλύπτεται 278. 6, φανερωθῇ 317. 1, ѣѧтъ сѧ φανῶσιν 15. 6, ѣѧи сѧ ἐφάνη 184. 6, 234. 6, ἐφανερώθη 184. 13. 18, 401 23, ἐφανέρωσεν ἑαυτόν 400. 2—3, ὤφθη 148. 14, 190. 11, 311. 4, ѧкн сѧ ἐφάνη 3. 5, φαίνεται 5. 1. 21—22, ѣѧишѧ сѧ ἐφάνησαν 308. 21, ἐνεφανίσθησαν 110. 5, dual. ѣвлѣшѧ сѧ ὀφθέντες 236 19—20, caetera vide sub явити сѧ, ubi addenda да нє явишн сѧ μὴ φάνῃς 16. 12, да ѧ сѧ явилн ὅπως φανῶσιν 16. 8; — ѣѧѣѥшн δεικνύεις 321. 3

ѣвлєннє in ѫ ѣвлєннє εἰς φανερόν in palam 228. 12.

ѣвѣ ἐν τῷ φανερῷ 16. 15, φανερῶς 119. 27, 343. 4, φανερόν 38. 12, 136. 4, ἐν παρρησίᾳ 342. 13, 343. 11; vide явѣ, ubi addendum явѣ ἐν τῷ φανερῷ 15. 2. 13

ѣдъı vide sub ѣмь.

ѣдь τροφή esca ѣдь 116. 15 (ubi graece participium ἔσθων, vl. ἐσθίων, legitur), ѭдъ 6. 14.

ѣдѣца φάγος devorator. ѣдѣца 35. 18, 224. 1.

ѣдж—ѣхати ἐλαύνω vehor, sed ѣджштємъ 229 3 reddit graecum πλέω (navigo), ѣдѣахж 337. 1 graecum ἤρχοντο et ibid. 11 graecum ὑπῆγον; ѣхан cf. 210. 18 nota.

ѣзва πληγή plaga: acc. plur. ѣзвы 244 7; τύπος fixura (vl. figura, foramen, vestigium) ѣзвж 399. 11, ѣзвъı 399. 8; cf. ѭзвъı 244. 16 nota.

ѣзъ pro азъ, quod vide, 162. 6—7.

ѣко ὅτι quia, occurrit persaepe; ѣко ὡς sicuti: 15. 21. 24, 17. 27, 21. 14. 15, 30 27. 28 bis, 31 25, 38. 7, 46. 16, 48. 19, 58. 3. 4—5, 59. 26, 61. 9. 11, 65. 11, 67. 26, 70. 28, 76. 8, 78. 10, 81. 4 23, 100. 28, 102. 17, 111 4, 118. 1, 124. 6, multa alia; ѣко ὡσεί: ѭко 7. 24, ѣко 49. 29, 112. 1. 3, 116. 27, 151. 9, 194. 10, 204 18. 21, 234. 27, 236. 13, 300. 2. 9, 301. 18, 306. 20, 308. 22, 317. 4, 325. 25, 336. 9, 393. 19, 396. 15; ѣко ὥσπερ. 14. 11. 18, 15. 3, 16. 6, 41. 4, 46 7, 63. 13, 90. 19, 277. 18, 280. 4, 332. 16; ѣко ὥστε 24. 1. 14, 39. 2, 42. 7, 45. 13, 47. 25, 53 25, 89. 7, 105. 3, 106. 9, 118. 13, 119. 27, 120 6, 121. 13, 124. 20, 125. 14, 126. 25, 129. 23, 130. 8, 151. 10, 179. 13, 211. 6, 252. 8, 323. 10.

ѣкожє ὡς 23. 1, 31. 25, 53. 18, 98. 25—26, 100. 28, 111. 14, 113. 10, 115. 2, 129! 6. 9, 130 4, 141. 2, 171. 8, 202. 13, 219. 4—5, 239. 16, 265. 21, 277. 30, 291. 21, 301. 25, 308. 11, 378. 16, 401. 9, ѭкожє 3. 15—16; ὡσεί 29. 3; ὥσπερ 15. 14, 72. 15—16, 89. 12, 90. 16—17, 93. 8, 95. 14, 333. 4—5; καθώς 99. 9, 112. 6, 129. 27, 149. 20, 159. 18, 173. 14. 25, 184. 2, 189. 4, 194. 7, 195. 13, 198. 10. 18, 211. 27, 218. 2. 21, 245. 21, 249. 10, 277. 24, 297. 21, 298. 27, 310. 4, 311. 18, 316. 11, 323. 4—5, 332. 20—21, 333. 16, 338. 17, 340 24, 341. 1, 345. 18, 349. 21, 358. 9, 359. 9, 367. 17, 370. 27, 372. 13, 373. 30, 374 4, 377. 11. 25, 378. 8, 379 2. 6 12, 384. 18, 385. 22, 386. 6. 10. 12. 18. 22. 26, 396. 17, 398. 25, καθά 105. 24, ὅν τρόπον ѣкожє 86. 17, 262. 27; ὅτι 149. 12, 291. 20.

ѣкъ et ѣкъ жє οἷος qualis. ѣка жє 88. 24, ѣцѣхъ 148. 13, cf. ѣко οἷα 169. 26; ὅς δήποτε quicumque: ѣцѣмъ жє 330. 21.

ѣма βόθυνος fovea: въ ѣмж 38. 2, 52. 14, 219. 2.

ѣможє ὅπου ubi: 23. 18, 140. 4, 239 20, 349. 1. 4, 374. 1. 10, 375. 4, 402. 17. 20; οὗ 113. 14, 240. 14.

ѣмь—ѣсти ἐσθίω edo: ѣсти 37. 3, 91. 21, 257. 7, ѣстъ 26. 13, 122. 1, ѣсте 213 21, 298. 28, ѣдятъ 51. 12, 53. 14, 140. 18 20. 27, 143. 8, 214. 2—3, ѣдите 241. 12, ѣдъı 35. 15—16. 17, 173. 19,

223. 28. 30, ѣдѫштъ acc. sing. 121. 27, ѣдѫште 241. 6—7, ѣдѫштѧ 140. 15, ѣдѫштемъ 173. 17, 173—174, ѣдѫщемъ 99. 3 15, ѣдѫщиѭ 49. 29, ѣдѣхѫ 214. 27, 269. 1, 277. 27. 31, ѣдѧшиѭ 54. 18, ѣстъ съ ними συνεσθίει 267. 13; φάγω: ѣсти фагеῖн 37. 12, 49. 18, 52. 27—28, 54. 4, 95 23, 96. 16, 98. 21, 123. 12, 134. 20, 137. 29, 138. 14. 16. 18, 144. 5. 9, 215. 9, 233. 4, 234. 24, 255. 17, 297 25 27, 328. 7. 9, 338. 18, 340. 14, supin. ѣстъ фагеῖн 263. 7; ѣмь φάγω 275. 20, ѣси φάγῃς 173. 2—3, φάγεσαι 275. 21—22, ѣстъ ἔφαγε 205 24—25, 215. 7, 311. 25—26, 340. 6; plur. ѣмъ 18. 5, 297. 10, ѣсте 17. 13, 254. 22, ѣдѧтъ 335. 19, 390. 18; imper. ѣжды φάγε 254 13, ѣждъ 328 5—6, ѣдите 99. 18; aor. ѣсѫ 144. 23, 235. 4, 337. 19, 338. 16, 340. 4, 341. 1, ѣшѧ 49 26, 54. 15, 139. 3, ѣс(о)мь 261 24; ѣдѣше 269. 23, ѣдѣшиѭ 145. 1—2, ѣдѣшиѭ 139. 6, ѣлъ (ѧи) 224. 6, ѣли (ѣсте) 338. 4; τρώγω ѣдыи ὁ τρώγων 340 17. 22, 372. 20, ѣдаи 341. 2, ѣдѫще τρώγοντες 90. 20; ѣдѣшемъ βεβρωκόσιν 336. 18—19; νήστεις не ѣдѣшѧ 144. 10, не ѣдѣшъ 54. 4—5.

ѣрость θυμός ira· ѣрости 208. 18.

ѣръ αὐστηρός austerus 285. 17. 21.

ѣрьмьничь adj. (τοῦ) ὑποζυγίου subiugalis: (сына) ѣрьмьнича 74. 1.

ѣсли plur. φάτνη praesepe· gen. plur. ѣслии 260. 15, loc. ѣслеχъ 197. 3. 16, 198. 2.

ѣште pro аште, quod vide, 218 4, 375. 1, ѣще 355. 3.

Ю

ю in не ю ли 52. 17, 145. 23, caetera vide sub оу не оу ли.

югъ νότος auster: югъ 258. 9, юга 262. 9; adj. южьскъ: южьскаа 249 13, cf. 41. 11 nota.

юда pro нюда, antecedente vocali н sive ι: юдѫ 125. 12, юдѣ 135. 2, vide нюда

юже ἤδη iam, юже не οὐκέτι: 12. 15, 49. 14, 54. 2, 59. 3, 66. 7, 99. 24, 130 8, 138. 11, 144. 8, 154. 19, 160. 7—8, 170. 25, 174. 8, 182. 22, 203 4, 246. 19, 257. 22, 269. 8. 16, 295. 27. 28, 310. 16, 323. 16, 328. 15, 329. 3, 355. 2. 15, 362 3, 363. 26—27, 371. 6, 377. 21, 379. 16, 395. 11. 25, 401. 22; ѭже pro юже 331. 4, vide оуже.

юность νεότης iuventus: отъ юности 67. 27, 155. 21, изъ— 281. 9.

юноша νεανίσκος iuvenis: юноша 67. 26, 68. 7, 176. 17, юноша (recte юношѫ) 176. 19, юношѫ 183. 17, юноше 222. 2.

юньць ταῦρος taurus юньци 78 18—19.

юнѣи ὁ νεώτερος adolescentior 268 16.

утро πρωί mane 55. 3, 161. 8, 171. 14, πρωίας 75. 8, ὄρθρου 346. 22, утроу πρωίας 105. 1, утрѣ αὔριον cras 262. 20, vide оутро.

Ѩ

ѩ acc plur. masc. et fem. gen. αὐτούς, αὐτάς eos, eas. 4 12, 9. 27, 17. 19, 20. 4 15, 29. 10, 31. 13, 38. 11, 43. 19, 44. 26, 45. 5, 46. 6. 13, 47. 13. 24, 49. 21, 53. 24. 25, 55. 10, 58. 12, 65. 22, 69. 18, 70 22, 72. 7, 74. 27, 75. 6, 77. 20, 78. 24, 81. 27, 95 13, 100. 29, multa alia, ѩ gen. sing. pro ѧ 360. 21, 366. 19.

ѩ 3 pers. aor. verbi ѧти вѣрѫ ѩ 369. 25—26.

ѩдро ταχύ cito 112 8. 12, 363. 1, ταχέως 265. 17, 363. 6; cf. скоро, вьскорѣ.

ѩже nomin. plur. fem. gen αἵ quae et acc. plur. masc. et fem. gen. οὕς, ἅς quos, quas· ѩже nom. plur. fem. 92. 2, 110. 11, 170. 16, 182. 19, 226 4 10, 305. 5, 307. 18, 308. 21, 358. 11—12; acc. plur. masc. 67. 2, 79. 7, 124 28, 216. 10, 256. 9, 269. 1, 307. 25, 332. 18, 341. 12, 375. 21, 385. 5. 10. 15. 21. 24, 387. 1, 388. 12; acc. pl. fem. 287. 6—7, 304. 8, 401. 12.

ѩза μαλακία infirmitas· ѩзѫ 9. 22, ѩзѫ 28. 25; νόσος morbus: ѩзѧ 118. 30.

ѩзъкъ ἔθνος gens· ѩзъкъ nom. et acc. sing. 168. 14—15, 303. 1; ѩзкъ 87. 21 bis, 168. 15—16, 220. 23, 293. 23 bis, 365. 1—2. 7, dat. ѩзкоу 78. 3, nom. pl ѩзъци 95 13, ѩзци 18. 7, 38 23, 255. 18, gen. pl. ѩзъкъ 9 2, 199. 15, ѩзкъ 29. 21, 72. 8, 295. 11, 298 18—19, dat. ѩзъкомъ 88. 8, ѩзъкмъ 282. 16, ѩзкмъ 31. 5—6, 71. 14, 157. 8, 160. 29, 295. 14, ѩзкмь 38. 17, acc. pl. ѩзъкы 295 8—9, ѩзкы 113. 19, instr. 87. 27, 158. 3, 295. 10, ѩзъщѣхъ 168 28, 312 12; — γλῶσσα lingua ѩзкъ 143. 20, 194. 28; ѩзкы pro ѩзъкъ 273. 20, ѩзка 143. 24, ѩзкъı instr. 185. 2.

ѩзъчьникъ ἐθνικός ethnicus. ѩзъчъници 15. 14, ѩзъчьникъ 63. 13—14.

ѧти χρατῆσαι 78. 9, 125. 17, 163. 22, συλλαβεῖν 102. 19, 176. 13, cf. 301. 3 nota, πιάσαι 344. 25, 346. 4, 360. 11, вѣрѫ ѧти 76. 27, 329. 22, vide sub вѣрѫ; ѧтъ aor. 3 pers sing. ἐκράτησεν 28. 1, 136. 12, ἐπελάβετο 50. 22, ἐπίασεν 348.

26, вѣрѫ ѩтъ 193. 21, vide sub вѣра; ѩсомъ ἐλάβομεν 210. 22; ѩсте ἐκρατήσατε 102. 21, —сѧ 112. 16, ἐκρατεῖτε 176. 14, ἐπιάσατε 401. 12, вѣрѫ ѩсте 76. 24—25, vide sub вѣра; ѩсѧ ἐκράτησαν 102. 4, 176. 8, κρατοῦσιν 176. 18—19, συνέλαβον 211. 12, 388. 22, ἐπίασαν 400. 13; вѣрѫ ѩсѧ 76. 6. 26, 184. 12. 16. 21, 321. 13, 354. 16, ἐπιστεύετε ἄν вѣрѫ вистє ѩли 335. 5—6, vide sub вѣра; part. ѩтъ: ѩта ἐστὶ κατειλήφθη 347. 6, ѩтѫ κατειλημμένην 347. 4.

ѩчьнъ (vl. ѩчьнѣнъ) κρίθινος hordeacius: gen. pl. ѩчьнъ 336. 5, ѩчѣнѣихъ ib. 18.

Ж

жгълъ γωνία angulus· жгълоу 163. 20, 289. 27, жгълѫ recte жгълоу 77. 25—26.

ждица ἄγκιστρον hamus: ждицѫ 60 23.

жже addito adiectivo желѣзьнъ, quod vide, reddit graecum ἅλυσις catena. жжа 131. 3, жжемь 130. 25, жжи 131. 1, 230. 4.

жжнка masc. gen. συγγενής 390 10—11, fem. gen. συγγενίς 192 26.

жзл δεσμος vinculum. жзл 143. 24, gen. sing. жзы 260. 19, plur жзы τὰ δεσμά 230. 6.

жзиланште δεσμωτήριον vincula· въ жзиланщи 34. 3—4.

жзъкъ στενός angustus: жзъка 19. 27, жзъкъими 19. 24, cf. тѣснъ.

жтрока κοιλία venter жтрокы 193. 15, жтрокѣ 193. 20, vide notas ad 193. 11, 249. 2, 322. 9, cf. etiam чрѣво.

жтрь in из жтрь, vl. из жтрии, ἔσωθεν ab intus 142. 20, cf. 103. 3 nota.

жтрьнѣдоу ἔσωθεν intus: жтрьнѣдж 85. 4; antecedente praepositione из, из оутрьнѣдж ἔσωθεν 142. 13—14, из жтрѣнѣдж 246. 17—18.

Ѫ

ѫ acc. sing fem. gen. αὐτήν (αὐτόν) eam (eum): 12. 22. 31, 23. 7, 27. 21, 28. 2, 33. 12 13, 53 7, 57. 12. 14, 62. 23, 66. 12. 18, 80. 28, 103. 13, 118. 22. 23, 137. 19. 20, 147. 19. 21, 153. 6. 12, 164. 22. 27, 172. 10, 206. 14, 209. 19, 221 28. 29, 233. 1, 235. 28, 236. 1, 255. 2, 259. 17. 20. 23, 260. 3. 8, 267. 6. 20, 278. 12 13 bis. 14, 291. 8. 12, 321. 6 10, 347. 4, 358. 17. 18. 19. 20, 363 6. 14, 366. 20, 368. 18. 20, 378. 4 5. 17, 395 9.

ѫдоужє ὅθεν ubi 94. 17. 23.

ѫжє acc. sing. fem gen. ἥν (ὅν) quam (quem). 4. 17, 60. 23, 71. 26, 157. 20. 24, 161 11, 260. 17, 268. 11, 285. 15, 325. 21, 326. 20. 21, 340. 11, 350. 24, 385. 3, 386. 21, 387. 4, 388. 19.

У

упокритъ ὑποκριτής hypocrita: упокрити 14. 18, 16 6, 80. 5, 83. 19 29, 85 1—2. 10. 19, 258. 10—11, упокритꙑ 91. 26, vide лицемѣръ.

усопъ ὕσσωπος hyssopus 395. 14—15.

утро vide sub оутро 69. 15.

Quae sequuntur vocabula refer supra pag. 503 ante добротворити

до pro да coniunctio ἵνα 342. 10, 367. 6.

до praepositio, regit genetivum, respondet graeco ἕως· 2. 21 bis. 23, 5. 7, 35 6, 36. 4 bis, 70. 13, 80. 23, 86. 9, 89. 14, 90 3, 99. 25, 100. 23, 103 2, 105. 19, 109 5. 25, 111. 7, 113. 12. 23, 137. 5 (до полъ ἕως ἡμίσου), 170 23, 174. 9, 175. 4, 181. 27, 182. 12, 196 6, 197. 24, 208. 20, 209. 31, 242. 2. 3, 251. 23, 272. 24, 300. 27, 303. 11—12 (до сѣдє ἕως ὧδε), 306. 21, 312. 18, 319. 22 (ἕως ἄνω до връхꙋ), 347. 19; до колѣ ἕως πότε vide sub доколѣ ubi graeco vocabulo ἕως addas πότε; до селѣ vide sub доселѣ, ubi 330. 2—3 in 332. 3 corrigas; до ἄχρι 90. 21, 191. 10, 206. 31, 277. 28; до конъца εἰς τέλος vide sub конъць; до връхꙋ плодъ творити τελεσφορέω 227. 22.

ⲁⲛⲟⲕ ⲡⲉ ⲡⲓⲙⲁⲣⲧⲩⲣ ⲙⲡⲉⲛⲓⲱⲧ ⲛⲧⲉ ⲡⲓⲭ̅ⲥ̅ ⲡⲉⲛⲛⲟⲩⲥ